གངས་ཅན་
མཁས་གྲུབ་
རིམ་བྱོན་
མིང་མཛོད།

གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་མིང་མཛོད།

ཀོ་ཞུལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་རྒྱལ་བ་བློ་བཟང་
མཁས་གྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་བརྩམས།

Karma Lekshey Ling Library
ཀརྨ་ལེགས་བཤད་གླིང་
དཔེ་མཛོད་ཁང་
Swayambhu, KTM, Nepal

ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

（甘）新登字第02号

责任编辑：看召加
书　　题：智　华
封面设计：白　峰

雪域历代名人辞典

郭须·扎巴军乃
嘉娃·罗桑开珠　编著
甘肃民族出版社出版
（兰州第一新村81号）
青海省新华书店发行　　青海民族印刷厂印刷
开本：850×1168毫米　1/32　印张：60.5　插页：5
1992年12月第一版　　1992年12月第一次印刷
印数：0,001—1,700
SBN 7-5421-0200-1/K·27（民文）定价：80.00元

འགོ་བརྗོད་ཀྱི་གཏམ་ཨ་ད་པལ་ལྕགས་ཀྱུ།

རྡོར་ཞི་གདོང་དྲུག་སྙེམས་བློས་བྲིས།

ཚེགས་ཆེན་པོས་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་བྱ་བ་ཚེགས་མེད་བདེ་བླག་ཏུ……… འགྲུབ་པ་དང་། ཡུན་རིང་དུ་འབད་དགོས་པའི་ལས་རྣམས་ཡུན་ཐུང་ཐུང་ཞིག་ལ་རྫོགས་པར་བྱེད་ནུས་པ་དེ་ལ་བྱ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པར་བརྩི……… ཞིང་། ཚན་རིག་གི་ཐབས་ཟེར་བ་ཡང་བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཚེགས་ཇི་ཡང་དུ་གཏོང་བ་དང་། དུས་ཚོད་ཇི་ཉུང་དུ་གཏོང་བའི་ཐབས་ཤིག་ཡིན། དཔེར་ན། མི་མང་པོས་ཚེགས་ཆེན་པོས་བསྒྲུབ་པའི་བྱ་བ་འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་སློག་སྒོར་མཛུབ་རྩེས་མནན་པ་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་པ་དང་། རྐང་ཐང་དང་རྟ་མིས་ལོ་དང་ཟླ་བར་བསྐྱོད་དགོས་པའི་ལམ་གནམ་གྲུས་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས……… ལྷགས་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཇི་མང་ཇི་མཁས་དང་། ཚེགས་ཇི་ཡང་དུ་སོང་བ་དེ་སྲིད་ཚོགས་དང་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་སོང་བ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱི་རིག་པ་ཇི་གོང་དུ་སོང་བའི་རྟགས་ཤིག་རེད།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་གང་ཡང་ཐོས་བསམ་དང་། འཆད་རྩོམ་གྱིས་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་རྒྱས་སུ་གཏོང་བ་དང་། ཟབ་རྒྱས་རྒྱ་བསྐྱེད་ལ་དམིགས་པའི་ཞིབ་དཔྱོད་བྱེད་པ་གང་དང་གང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་། དེ་དང་དེ་ལ་འབྲེལ་བའི་མི་སྣ་དག་གི་མཚན་དང་བྱས་རྗེས། ཕྱིན་པའི་དུས་ཐོག་དང་ལོ་ཚིགས་སོགས་མ་ཤེས་ཐབས་མེད་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག

ཤེས་དགོས་ན་སྔོན་གྱི་ཡིག་ཚང་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་འབྱུང་དེབ་ཐེར་གདན་རབས་རྣམ་ཐར་སོགས་དཔེ་ཆ་མང་པོ་ཀློག་ནས་བཙལ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་དཔེ་ཆ་མང་པོ་ཕར་བསྒྱུར་ཚུར་བསྒྱུར་བྱེད་ན་མ་གཏོགས་དཔེ་ཆ་གཅིག་གི་ནང་དུ་དུས་རབས་ལོ་ཚིགས་མཛད་རྗེས་སོགས་ཁ་གསལ་བལྟས་ཆོག་མཐོང་ཚོད་ལྟ་པེ་ལེན་ཞིག་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པར་སྣང་ལ། དེ་འདྲའི་དཔེ་ཆ་ཡོད་ན་ཡང་། ས་ཆ་གང་ས་གང་ལ་དཔེ་ཆ་ཡོད་པའི་ངེས་པ་མེད། ཡོད་ཀྱང་རང་ལ་མེད་ན་གཡར་ཐུབ་མི་ཐུབ་དང་། ལྟ་ཁོམ་ཡོད་མེད། ལྟ་ཁོམ་ཡོད་ཀྱང་དཔེ་མང་བལྟ་ཀློག་གི་ཚེགས་ཆེ་བ་སོགས་མི་སྣ་གཅིག་གི་རྒྱུ་མཚན་ཙར་ཚོད་པ་ཡང་ལས་སླ་པོ་མིན་པ་སློབ་གཉེར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་སྤྱི་མཐུན་གྱི་སྟོང་གྲུབ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད། ཚིག་མཛོད་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ན་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ཀྱི་དཔེ་འཚོལ་དཔེ་ཀློག་གི་དཀའ་ཚེགས་མང་པོ་མི་དགོས་ཤིང་། གང་དགོས་མི་སྣའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཤེས་ཐུབ་པས། སློབ་གཉེར་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྟབས་བདེར་གྱུར་ཅིང་། ཕན་ཐབས་ཆེ་བ་སྨོས་མ་དགོས་སོ།

ཚིག་མཛོད་འདི་སྒྲིག་མཁན་གོ་ཤུལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ནི་ནུབ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་ཞིབ་འཇུག་འཛིན་གྲྭ་ནས་མཐར་ཕྱིན་ཅིང་ཧྲོ་ཧྲིའི་མིང་འཐོགས་ཡོད་པའི་དེང་གི་སློབ་བུ་གྲས་ཀྱི་རྩེ་ཕུད་ཅིག་ཡིན། ཁོ་རང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆེ་ཞིང་རིག་པ་གྲིམ་པ། སྤུག་ཙུས་སྙིང་སྟོབས་ཆེ་བ་སོགས་དཔེ་མེད་ཅིག་རེད། ཁོར་ཀ་དང་བློ་བཟང་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ཚིག་མཛོད་འདི་སྒྲིག་སྐབས་ལོ་གསུམ་ལྷག་གི་རིང་ལ་ཁྲིམ་སྲུང་ཞུལ་བ་དང་སྒྲིག་བརྟན་ཀློས་གར་ལྟ་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཡེང་གི་རིགས་སྤངས་ཤིང་། ཁྲིམ་

ཚང་ཡང་གློག་བརྙན་ནས་ཉིན་མཚན་བསྟུད་མར་དཔེ་འཚོལ་དཔེ་ལྟོས་དཔྱད་བསྡུར་ཞིབ་འཇུག་ཟིན་ཐོ་བྱང་བུ་འདེབས་པ་སོགས་ཕལ་གྱི་བློ་ལས་འདས་པའི་དཀའ་སྤྱད་ཧུར་བརྩོན་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་རྒྱུས་མངའི་ཉེ་སྐོར་གྱི་མི་རྣམས་ལ་སྒྲུང་ལྟ་བུ་ཞིག་བཤད་རྒྱུ་ཡོད། དེ་འདྲའི་སྡུག་ཧུས་བྱས་པ་ལས་བྱུང་རྗེས་ཡང་བསྔགས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འོས་པ་ཞིག་ཐོབ་ཡོད་པ་ཚིག་མཛོད་རང་ལ་བལྟས་པས་ཤེས།

མི་སྣའི་ཚིག་མཛོད་འདི་ལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་ཡོད་དེ། དང་པོ། ནང་དོན་འདུ་ཁྱབ་ཆེ་བ། ཚིག་མཛོད་འདིར་དུས་རབས་རིམ་བྱུང་གི་བོད་ཀྱི་རྗེ་བློན་མི་གྲགས། ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་མཁས་གྲུབ་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ། རིག་གནས་སོ་སོའི་སློབ་དཔོན་མཁས་གྲགས་ཅན་སོགས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མི་སྣ་སྟོང་ཚོ་གཉིས་ཙམ་གྱི་མཚན་དང་བྱུང་རབས་ལོ་ཚིགས་སོགས་ཁ་གསལ་གནད་བསྡུས་སུ་འཁོད་ཡོད་པ་དང་། གཉིས་པ། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁུངས་དག་པ། ཚིག་མཛོད་འདིར་འཁོད་པའི་མི་སྣ་སོ་སོའི་བྱུང་རབས་རྒྱུ་མཚན་ངོ་སྤྲོད་ཚང་མ་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཚང་ཆོས་འབྱུང་དེབ་ཐེར་གདན་རབས་ལོ་རྒྱུས་བསྟན་རྩིས་རྣམ་ཐར་གླེགས་བམ་བརྒྱ་ལྷག་ཕན་ཚུན་ཐོད་གཏུགས་བསྡུར་དཔྱད་ཞིབ་འདོན་བྱས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་ཡིད་ཆེས་བྱ་བར་ཐང་བ་དང་། གསུམ་པ། འཚོལ་བདེ་བལྟ་བདེ་ཡིན་པ། མི་སྣའི་མཚན་བྱང་དེང་དུས་ཀྱི་ཚིག་མཛོད་ཀྱི་སྤྱི་སྲོལ་བཞིན་ཀ་ཁའི་གོ་རིམ་ལྟར་འཁོད་ཡོད་པས་འཚོལ་བདེ་ཞིང་། འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་དང་སྦྱར་ཡོད་པ་དང་། མི་སྣ་རེ་རེའི་བྱས་རྗེས་གལ་ཆེན་རིགས་ངོ་སྤྲོད་ཧ་ལམ་ཡིག་འབྲུ་སུམ་བརྒྱ་ཡར་མར་གྱི་ནང་དུ་ཚང་བསྡུས་ཁ་གསལ་དུ

འཁོད་ཡོད་པས་ཤིན་ཏུ་ལྷ་བདེ་ཡིན།

རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་ལོ་ཚིགས་ཀྱི་སྐོར་སྐྱིར་ཁ་མི་མཐུན་ཞིང་། འདིར་ཡང་ལོ་རྒྱུས་བསྟན་རྩིས་སོགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་བརྟེན་པ་ལྟར་བས་འཐད་ལྡན་ཡིན་མིན་དཔྱད་དགོས་པ་མང་ཡང་ཚིག་མཛོད་འདིའི་སྐྱོན་ཆར་མི་འགྱུར་ཅིང་། ས་མིང་ཡུལ་མིང་རྣམས་ཀྱང་འགྱུར་ཆེ་བས་དེང་སང་ངོས་མི་ཟིན་པ་མང་ཡང་། དེ་ཚང་མ་རྩར་བཅད་ནས་ངེས་གསལ་གཏོང་བ་ལས་སླ་བོ་ཞིག་མིན་པས། ས་ཆ་སོ་སོའི་ཀློག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་སེམས་ཕན་སེམས་ཀྱིས་གང་ཤེས་ཤེས་ཤོག་ཚལ་བཏབ་ནས་ཚིག་མཛོད་སྒྲིག་མཁན་ལ་སྐུར་གནང་བྱུས་ན་བསྐྱར་དཔར་རྒྱག་དུས་ཁ་བསབ་འགྲིག་པོ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་བསམ་སྙམ་ཞིང་། ད་དུང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་འདིར་མ་ཐེ་བའང་མང་དུ་ཡོད་ངེས་ཤིང་། གཞི་རྩ་འདིའི་སྟེང་ནས་རིམ་གྱིས་ཁ་བསབ་བྱས་ནས་འཐུས་ཚང་དུ་གཏོང་བ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རིག་གནས་ཆོས་ལུགས་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བྱས་རྗེས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཧོར་དང་སོག་པོ་སོགས་མི་རིགས་གཞན་པའི་མཁས་པ་དང་མི་གྲགས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་བྱང་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱང་ཚོལ་སྡུད་ཁ་བསབ་བྱས་ནས་འདི་ལས་ལྷག་པའི་འཐུས་ཚང་ཅན་ཞིག་ཏུ་གཏོང་ཐུབ་ན་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་སློབ་གཉེར་རྟོག་ཞིབ་ཕྱོགས་ལ་ཕན་ཐབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་འོང་བར་གོར་མ་ཆག་གོ འདི་ཡི་དགེ་བས་གངས་ཅན་རིག་གནས་གཞི། འོད་གོ་ལའི་ཁྲིན་ཡངས་ཁྱབ་པར་གྱུར་ཅིག་གྱུ །

ཞེས་སྤྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་གོ་གཉིས་པའི་སྤྱི་ཟླ་བཞི་པར་
ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ནས་བྲིས། །

དཀར་ཆག

ཀ……… (1)
ཁ……… (133)
ག……… (243)
ང……… (431)
ཅ……… (484)
ཆ……… (539)
ཇ……… (606)
ཉ……… (666)
ཏ……… (697)
ཐ……… (786)
ད……… (820)
ན……… (921)
པ……… (954)
ཕ…… (1048)
བ…… (1074)
མ…… (1265)
ཙ…… (1332)
ཚ…… (1370)
ཛ…… (1408)
ཝ…… (1424)
ཞ…… (1435)
ཟ…… (1509)
འ…… (1544)
ཡ…… (1557)
ར…… (1594)
ལ…… (1653)
ཤ…… (1685)
ས…… (1723)
ཧ…… (1830)
ཨ…… (1892)
འཇུག་ཐུང་།
…… (1926)

1192ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་གཅུང་པོ་ཡིན། ཁོང་གིས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1159ལོར་ད་ལྟ་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དཔལ……ཡུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཀཿ ཐོག་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། ཁོང་ནི་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་སློབ་དཔོན་གྲགས་ཆེན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་མཚན་དངོས་ལ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་ཞེས་གསོལ། མཚན་གཞན་ལ་སྟོབས་པ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་ཟེར།།

ཀ་བ་དར་སེང་།

ཁོང་ནི་འདུལ་འཛིན་ཐག་མ་པ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ……གཟིགས་པར་ཟེར།།

ཀ་མ་པ་ཤེས་རབ་འོད།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1057ལོར་ཡུལ་ལན་པ་མདའ་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ1131ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་སྤྱིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་ལ་ཤེས་རབ་འོད་ཅེས་གསོལ། དེ་ནས་དགོན་པ་བ་འཛིང་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཚན་དང་མཇལ་ཞིང་ལྷོ་གོས་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། དུས་ཕྱིས་སུ་ཁོང་གིས་ཀམ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་གྲྭ་པ་བདུན་བརྒྱ་ཙམ་ནས་དེའི་ཚོགས་པ་ཡུན……

རིང་དུ་བསྐྱངས། ཁོང་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ངན་པ་རྣམས་བཟང་པོར་བསྒྱུར་ནུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་པོ་ཡང་མངའ། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་ལྔ་…… པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགོན་པ་བའི་བྱ་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

ཀམ་ཀམ་དོན་གྲུབ་དཔལ་བ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1365ལོར་འཕན་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་དགུ་པར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་བསླབས་པས་ལེགས་པར་མཁྱེན་ཏེ་བྱིས་པ་ཤེས་རབ་ཅན་དུ་གྲགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་དང་སློབ་དཔོན་གུ་རུ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་དོན་གྲུབ་དཔལ་བ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་ལ་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་བསྟེན་ཏེ་འདུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གཞུང་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པར་མཁན་ཆེན་པདྨ་ཤི་ཧ་སོགས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། གཞན་ཡང་གསང་ཕུ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་དང་། མཁས་གྲུབ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན། རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཚན། རྣལ་འབྱོར་དབང་ཕྱུག་གཞོན་ནུ་འཕེལ། ཅྱ་ཡུལ་བློ་གྲོས་རྣམ་དག མཁན་ཆེན་སེང་རྒྱལ་བ། རི་ཁྲོད་པ་མགོན་པོ་ཡེ་ཤེས། སྟག་ལུང་ལོ་ཙཱ་བ་པདྨ་བཟང་པོ། ཐང་སག་པ་ཀུན་སྤངས་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཚན། ཀུན་སྤངས་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། མཁས་བཙུན་གཞོན་ནུ་འོད། སྟོན་གཅིག་པ་ལུང་གི་རྒྱ་མཚོ་སོགས་

ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད……ཅིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཡང་དེ་ལྟར་མཛད་པས་བསྟན་པའི་བདག……པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1387ལོར་ཀམ་ཀམ་གྱི་གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་ཡུན……རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད་ཅིང་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1417ལོར《ཆོས་འབྱུང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གསལ་བྱེད》ཅེས་བསྟན……བཅོས་བརྩམས། ཁོང་ནི་ཀམ་ཀམ་གྱི་གདན་རབས་བཅུ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཀམ་ཀམ་བརྩོན་འགྲུས་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1313ལོར་ཁྲུང་ཤོད་ཟུར་རེར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1385ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་པར་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་སེང་གེའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མཁན་པོ་ཞུས་ཤིང་། མཁན་ཆེན་བརྩོན་འགྲུས་རིན་ཆེན་ལ་སློབ་དཔོན་ཞུས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང……མཚན་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་པར་རབ་བྱུང་གི་མཁན་སློབ་གཉིས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་ཆོས་འཁོར་སླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན……དང་། སློབ་དཔོན་བློ་བཟང་གཉིས་ལ་བསྟེན་ནས་འདུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ལེགས་པར་གསན། མཁན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་

རིན་ཆེན་དང་། ཆོས་རྗེ་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། མཁན་ཆེན་ཆོས་དཔང་། སྤྱན་སྔ་རིན་ཆེན་སེང་གེ བྱ་ཡུལ་པའི་མཁན་པོ་རིན་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས། སློབ་དཔོན་གཞོན་ནུ་བརྩོན་འགྲུས། སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་བསམ་གྲུབ། མཁན་པོ་བརྩོན་རྒྱལ་རྣམས་ལ་བསྙེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཡང་དེ་ལྟར་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1349ལོར་ཀམ་ཀམ་གྱི་གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད་ཅིང་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཀམ་ཀམ་གྱི་གདན་རབས་དགུ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཀམ་ཀམ་སངས་རྒྱས་འོད་ཟེར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1346ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1369ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་མཁན་ཆེན་སེང་གེ་དཔལ་བ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་སངས་རྒྱས་འོད་ཟེར་ཞེས་གསོལ། གྲྭ་སར་ཕེབས་ཏེ་མཁན་ཆེན་འོད་ཟེར་རྒྱལ་པོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་ཆོས་འཁོར་སྒྲིང་པའི་སློབ་དཔོན་བྱམས་པ་དང་། སྤྱན་སྔ་རིན་ཆེན་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྙེན་ཏེ་མདོ

སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་པས་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1363ལོར་ཀམ་ཀམ་གྱི……གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ངོ་དྲུག་གི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དེ་ནས་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་རྩ་དགུའི་བར་དུ་ཀམ་ཀམ་གྱི་གདན་ས་སྟོངས། ཁོང་ནི་ཀམ་ཀམ་གྱི་གདན་རབས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཀམ་ཀམ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1214ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1286ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་རྣལ་འབྱོར་བྱང་སེང་ལས་རབ་བྱུང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཏེ་མཚན་ལ་བསོད་ནམས……རིན་ཆེན་དུ་གསོལ། དེ་ནས་ཞིག་པོ་འདུལ་གྲྭ་བ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་དང་ཟེམ་ཚེ་རིང་མོ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས……གཉེན་རྣམས་ལ་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར……སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་མཁས་པའི་དབང་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་རྩ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ……སྤྱི་ལོ1254ལོར་ཀམ་ཀམ་གྱི་གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་སོ……བཞིའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ……གསོ་སྐྱོང་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་སྒྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ……

གཤེགས། ཁོང་ནི་ཀམ་ཀམ་གྱི་གདན་རབས་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཀམ་ཀམ་ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཤིང་བསྲུང་བྱ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་བསྲུངས། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《རྒྱུད་ཕྱི་མ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐིག་ལེ་རྣལ་འབྱོར་མ་ཆེན་མོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མངའ་བདག》ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་པ་དང་། 《བསྟན་འགྱུར》ལས《དབང་རིན་ཆེན་སྣང་བ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཀཛ་ཛེས་དོན་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1770ལོར་མདོ་ཁམས་ཁྲེལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་བྱང་བ་མཛད། དེ་ནས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་པད་ལ་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ

དཔྱིས་ཕྱིན་ཅ་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་འཛམ་མགོན་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཡུན་རིང་བསྟེན་ནས་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་ཀླས་པ་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1789ལོར་དཔལ་སྤུངས་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་ཉེ་འདབས་དབེན་པ་ཟླ་རིས་སུ《འཆི་མེད་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ》ཞེས་པའི་སྨན་སྦྱོར་སྐོར་གྱི་ལག་ལེན་ཚད་ཐུབ་ལྷུགས་བརྩམས་མཛད། དེའི་ཐུ་ཡིག་གི་ཚུལ་དུ《སྨན་ཐབས་སྙིང་གི་ནོར་བུ》ཞེས་པ་བཅས་ལྷུགས་བརྩམས་གནང་ངོ་།

ཀརྨ་ངེས་ལེགས་བསྟན་འཛིན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་ཁམས་སྡེ་དགེའི་ཁོངས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད་དེ་བསྟན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཁུགས་ཤིང་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་སི་ཏུ་པཎ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས(1699—1774)ལ་བསྟེན་ནས་རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྔ་དང་ཆེ་བ་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གྱུར། ལྷག་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་ནད་དུ་བྱུང་བ་མཛད་ཅིང་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་དུ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རྩིས་གཞུང་ཉེར་མཁོ་ཐུམ་བཟང》དང་། 《དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་སོགས་གསོ་བ་རིག་

པའི་བཀའ་བསྟན་མན་ངག་ཀུན་གྱི་གནད་བསྡུས་ཕན་བདེའི་བསིལ་ཟེར་འཕྲོ་བའི་ཟླ་བ་གསར་པ»། དང་«ཕན་བདེ་ནོར་བུའི་བང་མཛོད»བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཀ[illegible]་འཇིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་མདོ་ཁམས་ཆབ་མདོའི་ཁུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྦྱང་བ་མཛད། དེ་ནས་སྡེ་དགེ་ཀཿཐོག་དགོན་དང་དཔལ་སྤུངས་དགོན་སོགས་སུ་བཞུགས་ཏེ་ཚ་བ་ལོ་ཙཱ་སྐྱབས་མཆོག་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་ཞབས་པད་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་ནས་ཕྱི་ནང་གི་རིག་གནས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་ཁྱད་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་མདོ་ཁམས་ཀུན་ཏུ་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ལྕགས་རི་རིག་བྱེད་འགྲོ་ཕན་གླིང་དུ་བཞུགས་ཤིང་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་ལུང་ལྟར་གསོ་རིག་གི་འཆད་ཉན་མཛད་པ་མ་ཟད་སྨན་གཞུང་ཡང་མང་དུ་བརྩམས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1888 ལོར་སྨན་གཞུང་དཔར་ཤིང་མང་པོར་ཞུས་དག་དང་དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིག་མང་དུ་བརྩམས་པར་མཛད། སྐུ་ཚེའི་མཇུག་ཏུ་ལྷ་སའི་སྐྱིད་ཆུའི་ལྷོ་ངོས་གྲིབ་ཚེ་ཆོག་གླིང་དུ་བཞུགས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་ཐུར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཤུག་གསེབ་ལོ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཟླ་མ་ངག་

དབང་། སྨྲ་མ་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས། འཚོ་བྱེད་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན། བློ་ལྡན་ཤུ་རྒྱན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«སྙན་སྒྲུབ་དྲང་སྲོང་དགོངས་རྒྱན»དང་། «སྐུ་གསུམ་ཞིང་ཁམས་བགྲོད་པའི་ཐེམ་སྐས»། «བསྙེན་ཡིག་དངོས་གྲུབ་རོལ་མཚོ»། «ལས་བཞིའི་སྦྱིན་བསྲེག»། «རྫོགས་རིམ་ཉེ་བརྒྱུད་གསོལ་འདེབས»། «དམ་ཆོས་སྟུག་བསྡུལ་སྨུན་སེལ་ཐུགས་རྗེའི་ཉི་འོད་ཀྱི་ཆ་ལག་ཀུ་སུ་ལུའི་ཚོགས་གསོག»། «མདངས་བསྐྱངས་འོད་ཀྱི་དྲ་བ»«གསོལ་ཁ་སྨུར་མགྱོགས་སྒྲོག་གི་ཕྲུ་གྲི»བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོ།

ཁོང་ནི་ཀརྨ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1642ལོར་གུ་ཤྲཱི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་བཀྲོངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་སུ་རྣམ་དཔྱོད་ཆེ་བ་དང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་ལ་མཁྱེན་རྒྱ་ཆེ་བས་མངའ་རིས་པཎ་ཆེན་གྱི་སྐྱེ་བར་ངོས་བཟུང་ཐེ་ཚོམ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་བྱུང་འདུག ཡབ་ཀརྨ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་བཟུང་ནས་རྫོང་ཆེན་བཅུ་་་གསུམ་མ་གཏོགས་དེ་མིན་ས་བཙན་པོ་ཡོད་པའི་རྫོང་ཕྲན་ཆུང་བ་་་་་་་་རྣམས་ཤུལ་མེད་བཟློས། ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྕེ་བཅུ་དྲུག་གཏན་འབེབས་བྱས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1633ལོར་ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་དང་སོག་པོ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་་་་་གཉིས་ཀྱིས་སོག་པོའི་རྟ་དམག་གཙང་དུ་བཏང་བས་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་་་་

དབང་པོ་ཕམ་ཉེས་ཚབས་ཆེན་བྱུང་བའི་སྐབས་དེར་པཎ་ཆེན་བློ……
བཟང་ཆོས་རྒྱན། དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ།
སྟག་ལུང་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་བཅས་ནས་གཙང་སོག……
ཆིངས་འགྲིགས་གནང་ཡང་རྒྱལ་དབང་བཞི་པའི་ཡང་སྲིད་ཁྲི་འདོན་བྱ་
རྒྱུ་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོས་ཁས་མ་བླངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་
པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1639ལོར་གུ་ཤྲཱི་ཧན་གྱིས་གཙང་པའི་རྒྱབ་
རྫོགས་ཁམས་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་བཏུལ་ནས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་མཚམས་དེར…
ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་གྱིས་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པའི་དགོངས་…
པ་ལ་བསྟུན་པར་སྐྲག་ནས་གུ་ཤྲཱི་ཧན་གྱི་མདུན་སར་ཕོ་ཉ་བཏང་སྟེ……
གཙང་པ་ཚར་གཅོད་པའི་དཔུང་རོགས་ཞུས། དེ་ནས་གུ་ཤྲཱི་ཧན་གྱིས་
དཔུང་ཆེན་བོད་དུ་ཁྲིད་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི…
ལོ1642ལོར་གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་ཙ་མེད་དུ་བཏང་ནས་བོད་ཁྲི་སྐོར……
བཅུ་གསུམ་མམ་ཇོང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ངག་དབང་བློ…
བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཕུལ་ཏེ་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲིད་དབང་བཙུགས……
སོ། །

ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ…
ཞིང་ཤག་པ་ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་
དུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་དང་། ཆོས་སྲིད་གཉིས་
ཀའི་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་རྒྱ་ཆུང་ཟད་ཆེ་བར་བྱུང་། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་
ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1605ལོར་དམག་སྡེ་དྲངས་ནས་འཕན་ཡུལ…

དབང་དུ་བསྡུས་ཤིང་དགེ་ལུགས་པའི་སྦྱིན་བདག་སེ་བ་སྐྱིད་ཤོད་པ…… གཏོར་ཏེ་དཔོན་དམག་མང་པོ་བསད། སྐྱིད་ཤོད་པ་དང་རིན་སྤུངས་པ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་ཛེས་པ་རྣམ་ནོར་བུ་ཁྱུང་རྩེར་རྒྱན་བཞུགས་མཛད། གཅེན་པོ་ཀུན་སྤངས་པ་ལྷ་དབང་རྡོ་རྗེ་སྐུ་གཤེགས་ཛེས་བསམ་གྲུབ…… རྩེར་བཞུགས་ནས་གཙང་སྟོད་སྡེ་པའི་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་སོ། །ཁོང་ནི་གཙང་སྟོད་ཀྱི་སྡེ་སྲིད་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཀརྨ་པ་མཁའ་ཁྱབ་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1870 ལོར་གཙང་སྨད་སྟོད་ཤེལ་དཀར་རྒྱལ་རྩེར་ཡབ་སྣན་གྲགས་དབང་པོ…… དང་། ཡུམ་སྐལ་བཟང་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1921ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ཆུང་དུས་མཚན་ལ་དོན་གྲུབ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་འགྲན་ཟླ་མེད་པས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག…… ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་འོག་མིན་མཚུར་ཕུར་གདན་དྲངས་ཏེ་སེང་ཁྲི་ཆེན…… པོར་མངའ་གསོལ། མཚན་ལ་དཔལ་ལྡན་ཀུན་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་འཕྲིན་ལས་མཁའ་ཁྱབ་རྡོ་རྗེ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྡེ་ ཞེས་གསོལ། འབྲུག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། ཡོངས་འཛིན་ཤེས་བྱ་ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་དང་མཇལ་འཕྲད་མཛད་པས་ཤིས་བརྗོད་དང་…… གཟིངས་བསྟོད་གནང་། མཁན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་འོད་ཟེར་ལས་བཀའ་

འགྱུར་གྱི་ལུང་དང་། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲིན་བྱེད་ལས་འཇའ་ཚོན་པོད་དྲུག་གི་དབང་ལུང་། སྔགས་གྲྭ་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ལས་སི་ཏུ་ཀུན་མཁྱེན་བཀའ་འབུམ་སོགས་གསན་བཞེས་མཛད། རྗེ་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་སྔགས་མཛོད་སོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་དང་། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོ་ལས་དཀར་པོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་དབང་ལུང་བཅས་གསན་བཞེས་མཛད། སླར་རྗེ་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ལས་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ……དང་། ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ། དབུ་མ་འཇུག་པ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། རྒྱུད་བླ་མ། བདེ་མཆོག་ཙ་རྒྱུད། གསང་འདུས། དྲི་མེད་འོད། སྒྱུ་འཕྲུལ་གསང་བ་སྙིང་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་ཁྲིད་གསན་ཏེ་ཐོས་པ་རྒྱ……མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་མཛད། ཁོང་གིས་སི་ཏུའི་མཆོག་སྤྲུལ་དང་། འབྲུག་ཆེན་གྱི་མཆོག་སྤྲུལ། འཇམ་མགོན་བླ་མའི་མཆོག་སྤྲུལ་བཅས་ཀྱི་ཁྲི་འདོན་ཞིགས་པར་མཛད། མཚུར་ཕུར་དགེ་འདུན་ཟླུར་རེའི་འདུ་ཁང་གསར་རྒྱག་དང་། ཞོ་ཐང་ཉམས་གསོ་དང་། ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཚེ་རིང་མཆེད་ལྔའི་རྟེན་དང་སྐོང་གསོལ་རྒྱུན……འཛུགས་མཛད། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེ་གང་ཐོར་མདའ་རིས་དང་། དབུས་གཙང་། དྭགས་ཀོང་། འབྲས་ལྗོངས། ལྷོ་མོན། སྤུ་ཀོང་། བྱང་འབྲོག མདོ་ཁམས། རྒྱ་འཇང་། ཧོར་སོག་ཚུན་དུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་གསུང་གི་བདུད་རྩིས་སྐྱེ་བོ་མཆོག་དམན་བགྲངས་ཀྱིས་མི……ལངས་པ་གཏན་བདེ་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ཞིང་དུ་བཀོད་པ་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་ཀརྨ་པའི་སྐུ་ཕྲེང་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་ནི་སི་ཏུ། རྒྱལ་

ཆབ། དཔའ་བོ། ཏི་ཧྥོ། གར་དབང་། རས་ཆུང་། ཁྲ་ལེབ་སོགས་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་མང་དུ་བྱོན་ནོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ལྷ་རྩེའི་དགེ་སློང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བཀའི་བསྡུ་གསོ་མཛད་པས་པོ་ཏི་བཅུ་སྐོར་བཞུགས་སོ། །

ཀརྨ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1454ལོར་མདོ་ཁམས་ཏྲེ་ཤོད་དུ་ཡབ་གྲུབ་ཐོབ་གྲགས་པ་དཔལ་གྲུབ་དང་། ཡུམ་ལྷ་མོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1506ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བླ་ངོ་དགུ་པར་སྐར་ཆེན་འཛམ་གླིང་རྒྱན་ཆེན་གྱི་སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། མཚན་ལ་རང་བྱུང་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་ཀརྨ་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་གོ་ཤྲཱི་རིན་པོ་ཆེས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ཕུལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོས་རབ་བྱུང་ཕུལ། མཚན་ལ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་ཕྱུངས་རི་དང་འབའ་ཐང་། ཙ་ཆུའི་རྒྱུད་སོགས་ས་གནས་མང་པོར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་བྱིན་རླབས་དང་རྫུ་འཕྲུལ་ངོ་མཚར་ཅན་ཤ……སྟག་མཛད། དེའི་སྐབས་སུ་གོང་མ་ཆེན་པོ་ཆིང་ཏྭའི་ལུང་གིས་དབུ་ཞྭ་དང་། ཐུ་ཧྲིག་སྣམ་སྦྱར། གསེར་ཐྲེ་ཆེན། གོས་དར་ཁྲི་ཕྲག་སོགས་ཀྱི་འབུལ་བ་ཡང་འབྱོར། ཀརྨ་གྲྭ་ཚང་གི་བཤད་གྲྭ་ཐོག་མར་བཙུགས། འབྲི་གུང་མཐིལ་དུ་ཕེབས་ནས་ཟབ་ཆོས་ཅི་རིགས་དང་ཕྱག་ཆེན་ཆོས་དྲུག་གི་དབང་ཁྲིད་དང་། སྒྲུབ་སྡེ་འཛུགས་པ། ཆོས་

ཁྲིམས་བསྙམས་པ་སོགས་ཀྱིས་འབྲི་གུང་གི་བསྟན་པ་གཞི་ནས་གསོ……བར་མཛད། སྔོ་བོའི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་བྲེ་མོ་ཚུ་མདོ་ལ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། སྨོན་ལམ་གྱི་ཚོ་ག་ཡན་ལག་ཉི་ཤུ་པ་ཡང་མཛད། ཁོང་སྐུ་ཚེ་གང་བོས་རྒྱ་གར་དང་། རྒྱ་ནག་འཇང་། བལ་པོ། ཁ་ཆེ། མངའ་རིས། ཀློ་བོ། མདོ་ཁམས། དྭགས་ཀོང་། ལྷོ་མོན། དབུས་གཙང་། ཡར་འབྲོག བྱང་རིན་སོགས་ཀྱི་མི་རིགས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མཆོག་དམན་ཀུན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ……བཏང་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་ནི་ཀརྨ་པའི་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཞྭ་དམར་ཆོས་གྲགས་ཡེ་ཤེས་དང་། གྲུབ་ཆེན་སངས་རྒྱས་མཉན་པ། པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན། ཀརྨ་འཕྲིན་ལས་པ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ཚད་མ་རིག་གཞུང་རྒྱ་མཚོ》དང་། 《མངོན་རྟོགས་རྒྱན་འགྲེལ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མེ》། 《འདུལ་བ་གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག》། 《གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་པའི་མངོན་རྟོགས》། 《བསྟོད་ཚོགས》བཅས་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

ཀརྨ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1604 ལོར་མདོ་ཁམས་སྨར་སྟོད་ཀི་ཟེ་ཐང་དུ་ཡབ་ཁྲིའུ་ཐར་དང་། ཡུམ་ཨ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1674ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་མིང་ལ་ཡུམ་གྱིས་ཨོ་རྒྱན་སྐྱབས་ཞེས་བཏགས། ཀི་པོ་གངས་ར་ནས་ན་ཆེན་

ཟུང་འཇུག་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་མཛད། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཞིག་གསོ་དང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་གསར་བཞེངས་མཛད། ས་ག་ཟླ་བའི་དུས་ཆེན་ཚེས་བཞི་ལ་གསང་འདུས་དང་། རྡོ་རྗེ་ཕུར་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་གར་འཆམ་ཆེན་མོ་གསར་འཛུགས་མཛད།

མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་གནས་རི་དང་སྡེ་དགོན་ཕལ་ཆེ་ལ་ཞབས…ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་བསྟན་འགྲོའི་བྱ་བ་ཁོ་ནར་བསྒྲུབས་ནས་དུས་འདའ…བར་མཛད་དོ། ཁོང་ཚེ་ལ་རིག་འཛིན་བརྙེས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་རྟག་འཛིན་ཅན་རྣམས་འདུལ་ཕྱིར། སྙིང་པོ་དོན་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱལ་ཚབ་འབྲུག་ཆེན་མི་ཕམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་མངའ་གསོལ་ནས་རེ་ཞིག་འོག་མིན་སྟུག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ་ཐེབས་སོ། ཁོང་ནི་ཀརྨ་པ་སྐུ་འཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་འབྲུག་ཆེན་འཇིགས་མེད་མི་འགྱུར་དབང་རྒྱལ་དང་། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། མཆོག་གྱུར་གླིང་པ། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཉིན་བྱེད། སི་ཏུ་པདྨ་ཀུན་བཟང་། རྒྱལ་ཚབ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ། ངེས་དོན་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས། ཚགས་སྤྲུལ་གསང་སྔགས་བསྟན་འཛིན། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོ། སྨུ་འབུམ་དགེ་བཤེས་བཅས་ཡིན།།

ཀརྨ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1416ལོར་ཁམས་ཀརྨའི་ཉེ་ཡོགས་ངོམ་སྟོད་དུ་ཡབ་གོ་འཇོ་བསམ་གྲུབ་རྡོ་རྗེ…དང་། ཡུམ་སྟོད་བཟའ་པདྨ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1453ལོར་སྐུ་གཤེགས།

དགུང་ལོ་གསུམ་པར་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་དང་། སོག་དཔོན་བཀའ་བཞི་པ་རྣམས་ལ་དབང་ལུང་བཤད་གསུམ་མང་དུ་གསན། འོལ་ཁ་བཀྲ་ཤིས་ཐང་དུ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་སོགས······ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ལ་ཆོས་གྲགས་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་ཙཱ་རི་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྗོངས། མཚུར་ཕུ། ཟུར་མང་། ཀརྨ། སྤུངས་རི་སྤང་ཕུག་སོགས་སུ་ཕེབས་སྐབས་ཡི་དམ་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཞལ་གཟིགས་གནང་། རོང་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གཞུང་ལུགས་དུ་མ་གསན་པས་རོང་སྟོན་རིན་པོ····ཆེས་ང་ལ་སངས་རྒྱས་སློབ་མ་ཡོད་ཅེས་བསྔགས་པར་མཛད། སྟག་ལུང་དུ་འདུས་སྡེར་ཆོས་གསུངས་སྐབས་མེ་ཏོག་གི་ཆར་མངོན་སུམ······བབས། ལྷོ་རོང་དུ་བསྟན་འགྱུར་གོས་དར་གྱི་ཕྱམ་ཅན་བཞེངས། ཛ་ལནྡྷ་རར་གསེར་གྱི་བཀའ་འགྱུར་གླེགས་ཤིང་ཅན་བཅས་བཞེངས། རོང་པོ་དང་མི་ཉག་གི་འབྲུག་པ་དང་། སྒོ་སྡོང་གི་འབྲུག་ཆེན་སོགས་སྟོད་སྨད་ཀྱི་འབྲུགས་པ་མང་པོ་ཞི་བར་མཛད། གསང་ཕུར་ཕེབས་ནས་རྟེན་ཐམས་ཅད་རྟེན་སྣམ་དུ་བཞག་ནས་ཕྱག་ཐམ་གྱིས་མནན། དབུ་ཞྭ་དང་ཞལ་གདམས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་སོགས་གོ་ཤྲཱི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གཏད་དེ་ལུང་བསྟན་བཀའ་རྒྱ་ཅན་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་ཕེབས། ཁོང་ནི་ཀརྨ་པའི་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གོ་ཤྲཱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ། སྟག་ལུང་ཞབས་དྲུང་སོགས་ཡིན།། །

ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1110ལོར་མདོ་ཁམས་ཏྲེ་ཤོད་ཏུ་ཡབ་རྗོ་རྗེ་མགོན་པོ་དང་། ཡུམ་སྣང་ལྕམ་མིང་འདྲེན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1193ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་དགེ་འཕེལ་ཞེས་ཟེར། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡབ་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་སྦྱངས་ན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ལྷ་མོ་སྒྲུབ་པས་ཞལ་གཟིགས་བྲག་ལ་ཞབས་རྗེས་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་སློབ་དཔོན་ཆག་སེང་གེ་གྲགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན…ལ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ། དགེ་བཤེས་རྒྱ་དམར་བ་དང་། ཕྱྭ་བ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་གཉིས་ལས་དབུ་མ་དང་། ཚད་མ། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་སོགས་ལེགས་པར་གསན། དགེ་བཤེས་ཤ་ར་བ་དང་། ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེ་གཉིས་ལས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་སོགས་ལོ་ངོ་དྲུག་ཏུ་སྦྱངས……པར་མཛད། མཁན་པོ་མལ་འདུལ་འཛིན་སོགས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པར་བསླབས། དཔལ་རྒྱ་ལོ་དང་ཁམས་པ་ཨ་སེང་གཉིས་ལས་དུས་འཁོར་སྦྱོར་དྲུག་སོགས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གདམས་པ་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་དྭགས་ལྷ་སྒམ་པོར་ཕྱིན་ནས་རྗེ་སྒམ་པོ་བ་དང་མཇལ། ཐོག་མར་ལམ་རིམ་དང་། དེ་ནས་དབང་དང་ཐབས་ལམ་གྱི་གདམས་ངག་ཞུས་ཏེ་བསྒོམས་པས་སྒོམ་ཆེན་བརྒྱད་བརྒྱ་ལས་སྒོམ་བསྲན་ཆེ་བར་གྲགས། དེ་ནས་ཁམས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐོར། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1164

ལོར་ཀི་པོ་ཀ་ནས་ནང་དུ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1184ལོར་ཀརྨ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1189ལོར་སྟོད་ལུང་མཚུར་ཕུའི་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་སློབ་མའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ནས་དུས་འདའ་བ་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་ཀརྨ་པའི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ནི་བཀའ་བབས་ཀྱི་བུ་ཆེན་ལྔ་དང་། རྒྱུད་འཛིན་གྱི་བུ་ཆེན་བཞི། ཉེ་གནས་འོད་བཞི། བླ་མ་བཞི། སྔ་བུ་བཞི། ཕྱི་བུ་བཞི་སོགས་གཙོས་པའི་སློབ་མ་མང་དུ་ཐོན་ནོ། །

ཀརྨ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1384ལོར་ཉང་ཡུལ་སྨྱང་འདམ་དུ་ཡབ་གུ་རུ་རིན་ཆེན་དང་། ཡུམ་ལྷ་མོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1415ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་སློབ་དཔོན་ལ་རང་རེ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕྱིན་དུས་རྒྱལ་པོ་ཡུམ་སྲས་དང་བཅས་པར་དབང་གནང་ལུགས་དང་། འབུལ་བ་ཕུལ་ཚུལ་སོགས་གསལ་པོར་གསུངས། རྟོགས་ལྡན་མཁའ་སྤྱོད་པས་སྐུ་གོང་མའི་དབུ་ཞྭ་ཞྭ་ནག་ཕུལ་ནས་ཁོང་གི་དབུ་ལ་མནབས་པས་དབུ་ལ་ཆེ་ཆུང་མཚུངས་པར་གྱུར་པ་སོགས་ངོ་མཚར་གྱི་མཛད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་མཚུར་ཕུའི་གདན་སར་ཕེབས། དབུས་གཙང་དང་མངའ་རིས་སོགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྨིན་པར་མཛད། ཚོགས་དགེ་འདུན་སྒང་དུ་སྡེ་སྟོད་

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1110ལོར་མདོ་ཁམས་ཏྲེ་ཤོད་ཏུ་ཡབ་རྡོ་རྗེ་མགོན་པོ་དང་། ཡུམ་སྣང་ལྕམ་མིང་འདྲེན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1193ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་དགེ་འཕེལ་ཞེས་ཟེར། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡབ་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་སྦྱངས་ན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ལྷ་མོ་སྒྲུབ་པས་ཞལ་གཟིགས་བྲག་ལ་ཞབས་རྗེས་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་སློབ་དཔོན་ཆག་སེང་གེ་གྲགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན…ལ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ། དགེ་བཤེས་རྒྱ་དམར་བ་དང་། ཕྱྭ་བ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་གཉིས་ལས་དབུ་མ་དང་། ཚད་མ། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་སོགས་ལེགས་པར་གསན། དགེ་བཤེས་ཤ་ར་བ་དང་། ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེ་གཉིས་ལས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་སོགས་ལོ་ངོ་དྲུག་ཏུ་སྦྱངས……པར་མཛད། མཁན་པོ་མལ་འདུལ་འཛིན་སོགས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པར་བསླབས། དཔལ་རྒྱ་ལོ་དང་ཁམས་པ་ཨ་སེང་གཉིས་ལས་དུས་འཁོར་སྦྱོར་དྲུག་སོགས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གདམས་པ་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་དྭགས་ལྷ་སྒམ་པོར་ཕྱིན་ནས་རྗེ་སྒམ་པོ་བ་དང་མཇལ། ཐོག་མར་ལམ་རིམ་དང་། དེ་ནས་དབང་དང་ཐབས་ལམ་གྱི་གདམས་ངག་ཞུས་ཏེ་བསྒོམས་པས་སྒོམ་ཆེན་བརྒྱད་བརྒྱ་ལས་སྒོམ་བརྩོན་ཆེ་བར་གྲགས། དེ་ནས་ཁམས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1164

ལོར་ཀཾ་པོ་གནས་ནང་དུ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1184ལོར་ཀརྨ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1189ལོར་སྟོད་ལུང་མཚུར་ཕུའི་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་སློབ་མའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ནས་དུས་འདའ་བ་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་ཀརྨ་པའི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ནི་བཀའ་བབས་ཀྱི་བུ་ཆེན་ལྔ་དང་། རྒྱུད་འཛིན་གྱི་བུ་ཆེན་བཞི། ཉེ་གནས་འོད་བཞི། བླ་མ་བཞི། ཐ་བུ་བཞི། ཕྱི་བུ་བཞི་སོགས་གཙོས་པའི་སློབ་མ་མང་དུ་བྱོན་ནོ། །

ཀརྨ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1384ལོར་ཉང་ཡུལ་སྨྱང་འདམ་དུ་ཡབ་གུ་རུ་རིན་ཆེན་དང་། ཡུམ་ལྷ་མོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1415ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་སློབ་དཔོན་ལ་རང་རེ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕྱིན་དུས་རྒྱལ་པོ་ཡུམ་སྲས་དང་བཅས་པར་དབང་གནང་ལུགས་དང་། འབྲུལ་བ་ཕུལ་ཚུལ་སོགས་གསལ་པོར་གསུངས། རྟོགས་ལྡན་མཁའ་སྤྱོད་པས་སྐུ་གོང་མའི་དབུ་ཞྭ་ཞྭ་ནག་ཕུལ་ནས་ཁོང་གི་དབུ་ལ་མནབས་པས་དབུ་ལ་ཆེ་ཆུང་མཚུངས་པར་གྱུར་པ་སོགས་ངོ་མཚར་གྱི་མཛད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་མཚུར་ཕུའི་གདན་སར་ཕེབས། དབུས་གཙང་དང་མངའ་རིས་སོགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྨིན་པར་མཛད། ཚོགས་དགེ་འདུན་སྒང་དུ་སེ་སྟོད་

འཛིན་པ་བརྒྱད་ཅུའི་དབུས་སུ་བསྙེན་པར་རྫོགས། བཀའ་བཞི་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་སོགས་ལས་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་སྦྱོང་ཚུལ………མཛད། དེ་ནས་གོང་མ་ཏཱ་མིང་རྒྱལ་པོས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་བློན་འཁོར་བཅས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན··པ་གནང་། གོང་མ་ཆེན་པོས་ཁོང་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ཞི་བ་དབང་ཕྱུག་གི……སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་མཚན་གསོལ་བ་དང་། གསེར་སྲང་བརྒྱ་ལས་བརྟུངས་པའི་འཇའ་ས་གཅིག ཤེལ་ཐམ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ། གསེར་དང་དངུལ། ཙན་དན་བཅས་ལས་གྲུབ་པའི་ལྷ་སྐུ་མཆོད་ཆས་སོགས་བཀྲང་གིས་མི་ལངས་བ་ཕུལ། ཉིས་ཅན་མང་པོ་བཙོན་གྲོལ་བཏང་། བསྟན་པ་ཤེད་སྐྱེད་ཀྱི་ལུང་གི་འཇའ་ས་བསྒྲགས། དེ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཐོག་མར་ཀརྨ་དགོན་ལ་བྱོན། ཡུན་རིང་མ་བཞུགས་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་བོད་ཀྱི་མི་ཆེན་བླ་དཔོན་དང་། སློབ་དཔོན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སོགས་ཀྱིས་བསུ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། རྗེ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྤུ་ཧྲིག་གི་སྣམ་སྦྱར་རིན་ཐང་མེད་པ་གསོལ། མཚུར་ཕུར་བཀའ་འགྱུར་བཞེངས། བོད་ཀྱི་གནས་རི་གྲགས་ཆེན་རྣམས་སུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ནས་སྐུ་ཚེ་གང་པོར་བསྟན་འགྲོའི་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབས···ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་ནི་ཀརྨ་པའི་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་བ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གུ་ཤྲཱི་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་དང་།

གུ་ཤྲཱི་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། གུ་ཤྲཱི་རིན་ཆེན་དཔལ། གུ་ཤྲཱི་དོན་གྲུབ་འོད་ཟེར། གུ་ཤྲཱི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། གུ་ཤྲཱི་ཤཱཀྱ་བཟང་

པོ། སྤྲུལ་སྐུ་ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་བཅས་ཡིན།

ཀརྨ་པ་བདུད་འདུལ་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1734ལོར་བོད་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་རྩེ་ཕྱོགས་སྙིན་ཕྱ་བ་གྲོང་དུ་རིགས……ཅས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1798ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གཅིག་བཞེས་སྐབས་ཀུན་བཟང་འཇིགས་བྲལ་སོགས་ཀྱིས་སྐུ་གོང……མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་པར་འོག་མིན་མཚུར་ཕུའི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་བ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས། བཀའ་བརྒྱུད་ཡབ་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱུས་པའི་མཆོད་སྦྱིན་བཅས་སེང་ཁྲི་ཆེན་པོར་མངའ་གསོལ། སི་ཏུ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ལས་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཅིག་ཅར་དུ……བཞེས། མདོ་རྒྱུད་གསར་རྙིང་གི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་ཟབ་རྒྱས་མཐའ་དག་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་ནས་རིགས་ཀྱི་བདག་པོར……འཛིན། གསང་མཚན་ལ་དབང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཞི་བ་རྩལ་ཞེས་གསོལ། སི་ཏུ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་མཁན་པོ་དང་། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་དགའ་བས་སློབ་དཔོན་མཛད་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་མདོ་སྨད་སྡེ་དགེའི་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་ནས་རྒྱལ་བའི……དབང་པོས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་དང་ཐུགས་དམ་ཉིན་མཚན་ཁོར་ཡུག……མངའ་བའི་རྟོགས་འབུལ་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཆིབས་ཁ་བསྐྱུར་ཏེ་བྱོན་ལམ་གྱི་གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་བཞིས་ཚིམས……

པར་མཛད་ནས་རིམ་པར་མཚུར་ཕུར་ཕྱག་ཕེབས། ཁོང་གིས་དབུ་མ་དང་། ཕར་ཕྱིན། འདུལ་བ། མཛོད་བཅས་ལ་གསན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་སྒོམ་བྱུང་གི་མཁྱེན་ལ་མངའ་དབང་འབྱོར་བས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད······ཐུགས་སུ་ཆུད། ལྷ་སའི་ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གསེར་ཞོ་ལྔ་བརྒྱ་ལས་གྲུབ་པའི་ཏིང་བདུན་དང་། ལྷ་ཆེན་ལ་དངུལ་སྲང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ལས་བཟོས་པའི་ཏིང་བདུན། མཎྜལ་རྫིལ་ཚད་དྲུག་ཅུ་ལས་མཆོད་རྟེན་རྣམ་བརྒྱད་དང་། གསེར་ཞོ་ལྔ་བརྒྱ་ལས་གྲུབ་པའི་སྟོན་པའི་སྐུ་བརྙན། མདོར་ན་གསེར་དངུལ་སྲང་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་ལས་བཀལ་བའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་པར་མཛད། སེམས་ཅན་མཆོག་དམན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་གཅིག་པའི་བུ་ལྟར་ཐུགས་བྱམས་བརྩེ་ཆེན་པོས·········བཅོས་མེད་དུ་ཁྱབ་པར་མཛད། དེ་ལྟར་སྤྲུལ་པའི་སྣང་བརྙན་དེས་གདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་སྨིན་གྲོལ་མཛད་པའི་འཕྲིན་ལས་རེ་ཞིག་ཟིན···ནས་སྙིང་པོ་དོན་གྱི་བསྟན་པའི་རྒྱལ་ཚབ་སི་ཏུ་པདྨ་ཉིན་བྱེད་དབང་པོ་མངའ་གསོལ་ཞིང་། མཆོག་སྤྲུལ་ཕྱི་མ་གང་དུ་བྱོན་པའི་ཡུལ་དང་ཡབ་ཡུམ་སོགས་ལུང་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱག་བྲིས་བཀའ་རྒྱས་བཏབ་པ་གནང་····ངོ་། ཁོང་ནི་ཀརྨ་པའི་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སི་ཏུ་པདྨ་ཉིན་བྱེད་དབང་པོ་དང་། འབྲུག་ཆེན་ཀུན་གཟིགས་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། རིག་འཛིན་ཇོ་རྗེ་དྲག་པོ། རས་ཆུང་སྤྲུལ་སྐུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། རྟོགས་ལྡན་ཀརྨ་ཡན་ལག ཟུར་མང་ཀུན་ཁྱབ། ལྷ་ལུང་སྤྲུལ་སྐུ་མཁས་གྲུབ་འཇིགས་མེད་སེང་གེ་བཅས་ཡིན།།

ཀརྨ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1556ལོར་མདོ་ཁམས་ཏྲེ་སྐད་སྟག་བཟང་དུ་ཡབ་ཨ་རྡོར་དང་། ཡུམ་སྒྲིང་བཟའ་ཨ་ལོད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1603ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་ཡུམ་གྱིས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བཏགས། དེ་ནས་སྐུ་གོང་མའི་ཕྱག་ཆས་སོགས་ངོས་འཛིན་གནང་བ་བཅས་མངོན་མཁྱེན་དང་རྫུ་འཕྲུལ······སྟོན་པ་སོགས་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་པར་རྗེ་ཞྭ་དམར་དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག་གིས་གཙུག་ཕུད་བཞེས་ནས་མཚན་ལ་དཔལ་ལྡན་མི····ཕམ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཅེས་གསོལ། དེ་ནས་འཇམ་ཐང་དང་། ཤེལ་ཁོག ལ་སོ་རྩེ། མགོ་ལོག། ཀཾ་པོ་གནས་ནང་བཅས་ཕེབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ལམ་སྒྲིང་ཚང་གི་མགུ་ཟེ་ལ་སྤྱན་འདྲེན་ཞབས་ཏོག་དང་། ཐྲན་ཐང་བརྒྱུད་དེ་ཀརྨར་ཕེབས། ཆབ་མདོར་ཞལ་ཐང་ལ་ཕྱག་ནས་གནང་བས་ཐུག་པ་དང་། གང་དུ་ཕྱིར་ཡང་མི་འགྲིལ་བར་བྱུང་། ལྷ་སྟེང་དང་ཐུར་མང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས། འབུལ་ཞབས་བསྙེན་བཀུར་མང་པོ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་ཡངས་པ་ཅན་བརྒྱུད་དེ་མཚུར་ཕུའི་གདན་སར་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་རྗེ་ཞྭ་དམར་དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག་པས་མཁན་པོ···མཛད་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། སྡེ་པ་རིན་སྤུངས་པས་ངོ་མཚར་བའི་བཀོད་པ་བཤམས་ནས་སྤྱན་འདྲེན་ཞུས་པ་དང་། ཐུབ་སྐུ་ཁྲིད་ཆོས་སུམ་ལྡན་དང་། ཏུང་དཀར་གཡས་འཁྱིལ་སོགས་འབུལ་

ཆེན་མཛད། འབྲོང་བུ་དགོན་རྙིང་ཞིག་གསོ་དང་། མཚུར་ཕུའི་འདུ་ཁང་ཆེན་མོ་བསྐྱར་གསོ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་སློབ་དཔོན་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་ལས་ཕར་ཚད་མངོན་པ་སོགས་མདོ་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་གསན། སྔོ་རབ་བརྟན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ཐར་གླིང་གྲྭ་ཚང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་རྗེ་དཀོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་མཁན་པོ་མཛད་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། མདོར་ན་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོན་སྡེ་བསྐྱར་བཞེངས་དང་། དབང་ཁྲིད་གདམས་ངག་གནང་བ། ཡུལ་སྡེའི་འཁོན་རྩོད་བསྡུམས་པ་སོགས་འགྲོ་དོན་མཐའ་ཡས་པ་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ཚད་མ་རིག་གཞུང་སྙིང་པོ》དང་། 《མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ》སོགས་པོ་ཏི་བཅུ་སྐོར་བཞུགས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྗེ་བཙུན་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐ་དང་། སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་རྒྱ་མཚོ། ཏཻ་ཧོ་ལྷག་བསམ་རྒྱ་མཚོ། ཟུར་མང་ཀརྨ་ལེགས་བཤད་སྨྲ་དབྱངས། ཞྭ་དམར་དྲུག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་བཅས་ཡིན།།

ཀརྨ་པ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1700 ལོར་ཁམས་སྡེ་དགེ་དབོན་སྟོད་དཀྱིལ་ལེ་ལ་ཡབ་ཀརྨ་ཚེ་བརྟན་དང་། ཡུམ་དཀར་མོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1733 ལོར་སྐུ

གཤེགས། ཁོང་འཁྲུངས་ནས་ཟླ་ངོ་གཉིས་པར་ཀརྨ་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་འཕྲོས། སྐུ་གོང་མའི་ཕྱག་མདུད་དང་སྐུ་འདྲ། ཕྱག་ཕྲེང་སོགས་ངོས་འཛིན་མཛད། དགོན་ཆེན་དང་ལྷ་ལུང་ཁྲག་ཏུ་ཕེབས་སྐབས་སྔེ་དགེ་སྣ་མ་བསོད་ནམས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཇལ་སྟོན་སྐུ……བཟུངས་དང་འབུལ་ཞབས་རྒྱས་པར་ཕུལ། དེ་ནས་སྐྱབས་ཚེ་དང་། ཟུར་མང་། རྒྱན་ནེ། ཀརྨ་དགོན། ཛ་པ་དགོན་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་འགྲོ་དོན་མཛད། ནང་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་སྐར་དུ་ཡང་སྤྱན་འདྲེན་འབུལ་ཞབས་ཕུལ། དེ་ནས་ཞྭ་དམར་བརྒྱད་པ་དང་ལྷན་དུ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས། རྒྱལ་དབང་ཞྭ་དམར་ནག་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཉིན་གཅིག་ཀྱང་འབྲལ་མེད་དུ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་ཕེབས……པས་ཞྭ་དམར་བརྒྱད་པའི་རྣམ་ཐར་དང་གཅིག་མཚུངས་སུ་གྱུར། རྒྱ་ནག་བཀྲ་ཤིས་ཁྲི་སྐོར་སྐུ་གཤེགས་ནས་གདུང་ཐལ་མཚུར་ཕུར་སྤྱན……དྲངས་ཏེ་དཔལ་གདུང་བཞེངས་ནས་དད་པའི་རྟེན་དུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་ཀརྨ་པའི་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་དང་། དཔའ་བོ་སྤྲུལ་སྐུ་གོང་འོག་རྣམ་གཉིས། འབྲུག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཀའ་བརྒྱུད་འཕྲིན་ལས་ཤིང་རྟ་བཅས་ཡིན།།

ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1507ལོར་ཆབ་མདོའི་ངོམ་ཚུའི་རྒྱུད་གཡས་ལུང་དུ་ཡབ་ཨ་བྲུམས་དང་། ཡུམ་སྣ་ན་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་

ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1554ལོར་སྟོ་ཁ་ཡར་ཀླུང་དུ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་རྒྱལ་ཚབ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་དང་རི་བོ་ཆེའི་མི་ཉ་སྟོ་རོང་གི་གོ་ཤྲཱི་སོགས་ནས་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཁྲི་འདོན་མཛད། རྒྱལ་ཚབ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་ལས་ཐེག་ཆེན་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་བསླབས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཟུར་མང་ (དེང་ནང་ཆེན) དུ་ཕྱིན། དེ་ནས་ཀམ་པོ་གནས་ནང་དུ་ཕྱིན། དགུང་ལོ་དགུ་པར་འཇང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། ས་ཐམ་རྒྱལ་པོས་བོད་ལ་ལོ་བཅུ་གསུམ་བར་དམག་ཁྲལ་དང་བཙོན་ཁྲལ་ལོ་ལྟར་ལྔ་བརྒྱ་རེ་ཕུལ། དགོན་པ་བརྒྱ་འདེབས་པར་ཁས་བླངས། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་འདན་མ་གྲུབ་ཆེན་སངས་རྒྱས་མཉན་རས་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་འདན་ཁོག་བྱང་ཆུབ་གླིང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ལོ་གསུམ་བཞུགས་ནས་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ……གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་མཁན་ཆེན་ཆོས་གྲུབ་སེང་གེ་ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཀརྨ་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་ལས་སྒྲ་དང་སུམ་རྟགས་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་མཚུར་ཕུར་ཕེབས། དེ་དུས་དབུས་གཙང་གི་བར་ཆིངས་མཛད། སྐུ་ཚེའི་མཇུག་ཏུ་ཙ་རི་ར་གནས་སྐོར་ཕེབས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། ཁོང་ནི་ཀརྨ་ཞྭ་ནག་པའི་སྐུ་འཕྲེང་བརྒྱད་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཞྭ་དམར་དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ། རྒྱལ་ཚབ་གྲགས་པ་དཔལ་འབྱོར། ཟུར་མཁར་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ། སྟོ་

མཐོང་ལོ་ཙཱ་བ་སོགས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རང་གཞན་གྱི་ཕྱུང་བ་བཟློད་པའི་གཏམ》དང་། 《བླ་མ་བསྟེན་ཚུལ》། 《རྒྱལ་བ་འབྲི་གུང་པ་ཁུ་དབོན་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཐར》། 《ཀ་ལཱ་པའི་གཞུང་གི་དོན་འགྲེལ》། 《སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ་ལེགས་བཤད་ཉིང་ཁུ་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》། 《རྟགས་འཇུག་གི་འགྲེལ་བ་ཚིག་དོན་སྣང་བར་བྱེད་པ》བཅས་པོད་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ཡོད་སྐད་ཀྱང་ད་ལྟ་བྲིས་མ་པོད····· བཅུ་གསུམ་ཡོད་པ་མི་རིགས་རིག་གནས་ཕོ་བྲང་དུ་བཞུགས་སོ། །

ཀརྨ་པ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ········ 1675ལོར་མདོ་སྨད་སྨར་ཁམས་སུ་ཡབ་ཡུམ་རིགས་དང་ལྡན་པའི····· སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1699ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ལྷ་གདན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་གཤེགས་པའི་ཚེ་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན····· པོར་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་ལྷན་རྒྱས་རྟེན་འབྱུང་འགྲིགས་ནས་མཆོག་དམན་སྐྱ་སེར་གདུལ་བྱའི་ཚོགས་རྣམས་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱིས་སྨིན་པར······ མཛད། དེ་ནས་འོག་མིན་མཚུར་ཕུའི་གདན་སའི་སེང་ཁྲིར་ཞབས་བཀོད་ནས་མཐོན་མཐིང་ཅོད་པན་བཞེས་ཏེ་དོན་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པའི་བདག་པོར་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བར་བཞུགས་ཤིང་། ཁྱབ་བདག་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་དང་། ཡབ་སྲས་སྐྱེས་ཆེན་དུ་མ་རྣམས་ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་གསན་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པ་གནང་སྟེ། བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤར་བར་མཛད། རིག་འཛིན་མི་

འགྱུར་རྡོ་རྗེ་དང་། སྟག་ཤམ་ནུས་ལྡན་རྡོ་རྗེའི་ཟབ་གཏེར་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་བདག་པོར་ལུང་བསྟན་ཅིང་བཀུར་བ་མཛད། གདན་སའི་ཉམས་གསོ་དང་། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གསར་བཞེངས་མཛད། མདོར་ན་སྐྱེ་རྒུ་མ་ལུས་པ་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་དུ་བཀོད་ཅིང་ཞྭ་དམར······བརྒྱད་པ་དཔལ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་མངའ་གསོལ་ཞིང···བསྟན་པ་གཏད། རྟག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཆོས་ལ་སྐུལ་ཕྱིར་དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་ཞིང་དུ་ཕེབས། ཁོང་ནི་ཀརྨ་པའི་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ······ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཞྭ་དམར་དཔལ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་དང་། གྲུབ་དབང་ཧེ་རྟོར་ཀརྨ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས། མཁན་ཆེན་ཀརྨ་དོན་ཡོད་སྙིང་པོ་བཅས་ཡིན།།

ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1284ལོར····གཙང་སྟོད་སྐྱིད་གྲོང་འཕགས་པ་ཝ་ཏིའི་ལྷ་ཁང་གི་ལྷོ་ཕྱོགས་གངས·····ཞུར་མོར་ཡབ་ཆོས་དཔལ་དང་། ཡུམ་ཇོ་མོ་གཡང་འདྲེན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1339ལོར་རྒྱ་ནག་ཏུ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་གྲུབ་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་མཇལ་བར་བྱོན། དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས་ནས་མཚན་ལ་གྲུབ་ཆེན་པའི་བླ་མའི་གསང་མཚན་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་ཞེས་པ་དེ་གནང་། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཁྲོ་ཕུ་ཤེས་རབ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། འདུལ་བའི་སྐོར་གྱི་ཆོས་རྣམས་གསན། དེ་ནས་ལོ་ཤས་འགོར་རྗེས་གནས་བརྟན་གཞོན་ནུ་འབྱུང་བ་ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ···

མཆོས། སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་དཔལ་དང་། རྒྱ་སྒོམ་ཡེ་ཤེས། སྐྱེ་མདོ་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་སོགས་ལས་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་རྫོ་འཚལ……ཐམས་ཅད་གསན། དེ་ནས་ཀརྨ་པའི་གདན་སར་ཕྱིན། ཡུན་རིང་མ་བཞུགས་པར་ཀམ་པོ་གནས་ནང་དུ་ཕྱིན། དེ་ནས་ཁམས་སུ་ཕྱིན་ནས་སོག་ཆུར་ལྕགས་ཟམ་བཙུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་གོང་མ་རྒྱལ་པོས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་རྒྱ་ནག་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོར་ཕེབས། རྒྱལ་བུ་རཏྣ་ཤྲཱི་སོགས་ཀྱིས་བསུ་བ་རྒྱ་ཆེན་མཛད། དེ་ནས་རྒྱལ་བུ་འདས། དེའི་གཅེན་པོ་ཐོ་གན་ཐེ་མུར་སྨན་རྩེའི་ཡུལ་ནས་གདན་དྲངས་ཏེ་རྒྱལ་སྲིད་འཁོར་དང་བཅས་པར་དབང་བསྐུར་ཆོས་བཤད་གནང་། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་པར་བོད་དུ་ཕེབས་ཁར་གོང་མས་ཚལ་པ་སི་ཏུ་དགེ་སློང་……ཆེན་པོ་ལ་གོ་ཤྲཱིའི་མིང་དང་ཤེལ་ཐམ། མཚུར་ཕུ་དང་ཀརྨ་པ་སོགས་ལ་བདག་རྐྱེན་དང་བོད་སྤྱི་ལ་ཕན་པའི་འཇའ་ས་གསུམ། བསྟན་འགྱུར་བཞེངས་པའི་ཆ་རྐྱེན་སོགས་ཕུལ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པར་བོད་ཀྱི་ཆེ་དགུ་ཁག་ལ་རྒྱལ་པོའི་འཇའ་ས་གསུམ……བསྒྲགས། གསེར་དངུལ་ཞུན་མས་བསྟན་འགྱུར་པོ་ཏི་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་བཞེངས། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པར་སླར་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས། སྐབས་དེར་ས་གཡོས་ཆེན་པོ་བྱུང་དུས་ཁོང་དང་གོང་མ་གཉིས་ལྷན་དུ་བཞུགས་པས་སྐྱོན་མ་བྱུང་བར་གྲགས། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་བསྒྲུབས་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་ནི་ཀརྨ་ཞྭ་ནག་པའི་སྐུ་འཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཞྭ་དམར་གྲགས་པ་སེང་གེ་དང་། མཁས་གྲུབ་གཡུང་

སྟོན་པ། ཧ་སྣ་གོ་ཤྲཱི་ཀུན་རྒྱལ། ཚལ་པ་སི་ཏུ། གཡག་སྡེ་པཎ་ཆེན། ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་པ་སོགས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«སྟོན་པའི་སྐྱེས་རབས་དང་»། «ཟབ་མོ་ནང་དོན་གྱི་རྩ་འགྲེལ» སོགས་པོད་གསུམ་དུ་བཞུགས་སོ། །

ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རིག་པའི་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1924ལོར་ཁམས་འདན་ཁོག་ཏུ་ཡབ་ཚེ་དབང་ཕུན་ཚོགས་དང་། ཡུམ་སྐལ་པ་བཟང་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1981ལོར་ཨ་མེ་རི་ཀའི་སྨན་ཁང་དུ་སྐུ་གཤེགས། རྫོགས་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་དང་། སི་ཏུ་པདྨ་དབང་མཆོག་རྒྱལ་པོ། ཀོང་སྤྲུལ་མཁྱེན་བརྩེའི་འོད་ཟེར་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་འཁྲུལ་བྲལ་ཡིན་པ་མཁྱེན་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ……ཕུལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་དཔལ་སྤུངས་དགོན་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་རིམ་པར་དབུས་ལྷ་གདན་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་གཙུག་ཕུད་བཞེས། མི་རིང་བར་མཚུར་ཕུའི་གདན་སར་ཕྱག་ཕེབས་ཏེ་མི་ཆེན་བླ་དཔོན་རྣམས……གྱིས་བསུ་བ་རྒྱ་ཆེན་མཛད་ནས་ལེགས་སྐྱེས་མང་དུ་ཕུལ། དེ་ནས་གངས་དཀར་པཎྜི་ཏ་ལས་ཕྱི་ནང་གི་རིག་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུར་ཐོས……བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ལེགས་པར་བཅད་དེ་ས་ལམ་གྱི……རིམ་པ་མཐའ་དག་གྲོལ་བའི་ཚུལ་བསྟན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་མཚུར་ཕུའི་གདན་ས་ནས་བཏེགས་ཏེ་མདོ་ཁམས་ཀརྨའི་གདན་སའི་ཁྲི་

ལ་ཕེབས། སི་ཏུ་པདྨ་དབང་མཆོག་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་སྔགས་མཛོད་དང་། གདམས་ངག་མཛོད་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་གསན་ནས་དོན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པའི་མཛོད་དུ་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། རྒྱལ་བ་ཁྱབ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ་ལས་དུས་འཁོར་དང་། སྨིན་གླིང་ཁྲི་ཆེན་གཙང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་མཆོག་གླིང་གཏེར་ཆོས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་……ཁྲིད་གསུམ་བཅས་གསན། གླིང་ཁར་དར་རྒྱས་ཆོས་གླིང་གསར་བཞེངས་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ(1959)པར་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་རིན་པོ་ཆེའི་གདན་ཞུ་ལྟར་རྒྱ་གར་དུ་གནས་མཇལ་ལ་ཕེབས། དེ་ནས་རྡོ་རྗེ་གདན་དང་། ཝ་ར་ཎ་སི། རྩྭ་མཆོག་གྲོང་། ལུམྦི་ཚལ། བལ་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་རྣམ་གསུམ་སོགས་ལ་མཆོད་འབུལ་དང་ཐུགས་སྨོན་རྒྱ་ཆེར་གནང་། འབྲུག་སྟོད་དུ་རྒྱལ་སྲས་རྗེ་བཙུན་དབང་མོ་མཆོག་ནས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ཏེ་དར་རྒྱས་ཆོས་གླིང་དགོན་རྟེན་དང་…བརྟེན་པ་བཅས་པར་གསར་བཞེངས་དང་། འབྲས་ལྗོངས་ཙམ་བརྟེགས་སུ་གདན་ས་བཤད་སྒྲུབ་ཆོས་འཁོར་གླིང་དང་། འབྲུག་གྲྭ་གསར་བཞེངས་གནང་། བལ་ཡུལ་དང་ལ་དྭགས་གཉིས་སུ་དགོན་སྡེ་དུ་མ་གསར་འདེབས་མཛད། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་ཚར་ལྔ་བརྒྱ་ཐམ་པ་པར་སྐྲུན་མཛད་ནས་རིས་མེད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཀུན་ལ་ཆོས་སྦྱིན……གནང་། རྒྱ་གར་དུ་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ལས་ཁུངས་གསར་དུ་འཛུགས་པར་མཛད། ཡོ་རོབ་དང་། ཨ་གླིང་། ཤར་ལྷོ་ཨེ་ཤེ་ཡ་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཀྱི་མི་རིགས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ

དང་། བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འབའ་ཞིག་ལ་ཐུགས་གཏད་ནས་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་ཀརྨ་པའི་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་དྲུག་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཞྭ་དམར་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ། ཀོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ཡིན།།

ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1340ལོར་ཀོང་པོར་ཡབ་ལྷ་སྟོང་བསོད་ནམས་དོན་གྲུབ་དང་། ཡུམ་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1383ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་ཡུམ་ལ་ང་ཀརྨ་པཀྴི་ཡིན་གསུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་བྲག་སྐྱིལ་ལྷ་ཁང་དུ་བྱོན་ནས་སྐུ་གོང་མའི་དབུ་ཞྭ་སོགས་ངོས་འཛིན་མཛད།
དགུང་ལོ་དགུ་པར་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་མི་ཆེན་སྣ་དཔོན………
རྣམས་ཀྱིས་འབུལ་བ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་ཕུལ་མཁན་བྱུང་། འོ་ཐང་གི་རྒྱབ་ཏུ་ཆོས་རྗེ་གོང་མའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་བཤད་མཛད།
རྟོགས་ལྡན་ཡེ་རྒྱལ་གྱི་མདུན་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང……
གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན་པར་མཛད།
ཏཱའི་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཀུར་སྟི་མཛད་ཅིང་ཆོས་ཀྱིས……
ཚིམས་པར་མཛད། དེ་ནས་མཚུར་ཕུའི་གདན་སར་ཐེབས། མནལ་ལམ་ནས་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་མཁྱེན་པས་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བར····

ཀྱུར། བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཚུན་ཤ་ཆང་གི་དྲི་ཙམ་ཡང་གཟིགས་སར་མི་འགྲིམས་པ་དང་། སྐུ་འཁོར་ཐམས་ཅད་དགེ་སློང་ཚུལ་ལྡན་རིག་གྲོལ་གྱི་སྤྱོབས་པ་ཅན་ཤ་སྟག་འཚོགས། དེ་ནས་གོང་མ་ཐོ་གན་ཐེ་མུར་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར་སྤྱི་ལོ····1360ལོར་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས། རྒྱལ་བློན་འཁོར་བཅས་ལ་དབང་བསྐུར་མན་ངག་བཤད་ཁྲིད་སོགས་གང་དགོས་གནང་། རྒྱལ་པོས་འཇའ་ས་དང་བཀའ་ཤུང་གནང་། མི་ཉག་གི་ཡུལ་བརྒྱུད་དེ་བྱང་ངོས་སུ་ཕེབས། གོ་ར་དགོན་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་བཞེངས། ཡུ་གུར་དང་མི་ཉག་ཀཾ་ལོག་ཧོར་ཡུལ་སོགས་ནས་ཟླ་ལམ་གཉིས་གསུམ་ཚུན་ཆོད་ཀྱི་དད་ལྡན་རྣམས་བསུ་བ་གནང་ཞིང་ཚིམས···པར་མཛད། རྗེ་བོའི་མདུན་དུ་དངུལ་བྲེ་བཅུ་གཅིག་གིས་བརྡུངས་པའི་ཀོང་བུ་ཕུལ། མཚུར་ཕུའི་ལྷ་ཆེན་སྐུ་ལ་གསེར་བྲེ་ཆེན་ལྷའི་གསེར་ཤོག་དང་། དངུལ་བྲེ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་གིས་བརྡུངས་པའི་ཀོང་བུ་ལྷ་སོགས་བགྲངས་ལས་འདས་པའི་མར་མེ་རྒྱུན་འབར་དང་། བསྟན་མཆོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་སྐབས་མཚན་ལ་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་གསོལ་ཞིང་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཡིན·····པར་ལུང་བསྟན། དེ་ནས་བོད་ཀྱི་འདན་དང་། ཀརྨ་ལྷ་སྟེང་། ཀརྨ་དགོན། རི་བོ་ཆེ། སྣར་ཁམས། ཀཾ་པོ་གནས་ནང་། འཕོམ་སོགས་ནས་དར་མདོ་བར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་བསྟན་འགྲོའི་ཕན·····བདེ་ཁོ་ནར་བསྐྱབས་ནས་སྐུ་ཚེ་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་ཀརྨ་པའི་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྟོགས་ལྡན་

མཁའ་སྤྱོད་དབང་པོ་དང་། མཚུར་ཕུ་ཀུན་སྤངས་པ། ཀརྨ་དཀོན་གཞོན། རྟོགས་ལྡན་མཆོད་དཀར་བ། ཡོལ་བ་ཡེ་ཤེས་པ་བཅས་ཡིན། ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་པའི་སྐྱེས་ཆེན་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་། འབྲི་གུང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཀུན་སྤངས་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། ཀ་བཞི་རིན་ཆེན་དཔལ། སྤངས་མཁན་ཆེན་འོད་ཟེར་བླ་མ་བཅས་མཐའ་ཡས་པར་ཕྱུན་ནོ། །

ཀརྨ་པཀྴི་ཆོས་ཀྱི་བླ་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1204ལོར་ས་སྟོད་དཀྱིལ་ལེའི་ཙག་ཧོར་ཡབ་རྒྱ་དབང་ཚུར་ཚ་སྤྲང་ཐར་དང་། ཡུམ་མང་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1283ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་མིང་ལ་ཆོས་འཛིན་ཞུ། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་དགུ་པར་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀློག་འདོན་ཐེངས་རེ་ཙམ་གྱིས་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ལྷུང་མང་ཕུ་བ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ལ་ཆོས་ཀྱི་བླ་མ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་སྤོམ་བྲག་པ་དང་མཇལ་ཞིང་ཕྱག་ཆེན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར་གྱི་ཁྲིད་རྣམས་གསན་ཏེ་ངོ་སྤྲོད་སྐབས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་རབ་འབྱམས་སུ་ངོ་འཕྲོད། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་པའི་གདམས་པ་ཡོད་ཚད་གསན་ནས་དག་པའི་སྣང་བ་འབྱམས་ཀླས་པ་བྱུང་། ཀཿཐོག་པ་བྱམས་པ་འབུམ་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། སྤྱན་སྔ་མང་ཕུ་བས་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་གནས་རི་དང་ཡུལ་

སྡེ་མང་པོར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ནས་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་མཛད། སྤུངས་རི་ལ་ལོ་ངོ་བཅུ་ཙམ་བཞུགས་ནས་དགོན་པ་བཏབ། དེ་ནས་མཚུར་ཕུར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་དྲུག་ཙམ་བཞུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ······ སྐོར། དེ་ནས་ཧོར་རྒྱལ་གོར་ཆེ་ཡིས་གསེར་ཡིག་པ་བཏང་ནས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར་ཕོ་བྲང་ཞུ་ཧུར་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་བློན་འཁོར་དང······· བཅས་པར་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་མཛད། བོད་དུ་ཕེབས་པའི་ལམ་ཁ་ནས་མི་ཉག་གི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷ་ཁང་སུམ་སྟོང་ཙམ་གསར······· བཞེངས་དང་ཞིག་གསོས་མཛད། ཡང་རྒྱལ་པོ་མང་གོལ་ཏན་གྱིས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་བློན་འཁོར་བཅས་ལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་དབང་བསྐུར་ཞིང་ཕོ་བྲང་ནང་གི་ཚང་ཐམས་ཅད་དུས······ གཅིག་ལ་བཞེས་པ་སོགས་ངོ་མཚར་གྱི་རྫུ་འཕྲུལ་མང་པོ་བསྟན། སུ་སྟེགས་ཀྱི་རྟོག་གེ་པ་རྣམས་ལ་རྫུ་འཕྲུལ་འགྲན་ནས་བཏུལ། རྗེ་འབངས་ཐམས་ཅད་ནང་པའི་བསྟན་པ་ལ་བཙུད། དེ་ནས་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་ཁོང་ལ་གྲི་མཚོན་མདུང་གསུམ་གྱིས་བསྣུན་པ་དང་། དུག་བླུད་པ། ཁྲིམས་ཤིང་ལ་བཅིངས་པ། བྲག་གི་རྩེ་ནས་བསྐྱུར་བ། ཚ་བོའི་གཞུང་དང་མཚོ་གཏིང་དུ་སྐྱུར་བ། ཚེར་དོང་དང་སྦལ་དོང་དུ་བསྐྱུར་བ་སོགས་ཚད་པ་བཅད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ······ བའི་རྫུ་འཕྲུལ་བསྟན། གཙུང་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པས་ཀྱང་ལུང་བསྟན་མང་དུ་མཛད་པས་ཁོང་གི་རྩ་བའི་བླ་མར་གྱུར། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཡང་སེམས་མགུ་ཕེབས་ཏེ་བཟོད་གསོལ་དང་བཤགས་པ་མཛད། གུ་ཤྲཱིའི་གསེར་ཐམ་དང་། ཞྭ་ནག་གསེར་མདོངས་ཅན། པཀྴི་ཏེ་སློབ་དཔོན་

ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་གནང་། དེ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་མཚུར་ཕུ་གདན་སར་ལྷ་ཆེན་འདོམ་བཅུ་གསུམ་པ་ལུགས་སུ་བླུགས་གྲུབ་སྟེ་མཆོད་ལ་ལྷ··ཆེན་དཔལ་འབར་འཛམ་གླིང་རྒྱན་ཞེས་གསོལ། ཀི་ཕོ་གནས་ནང་དུ་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་སྐུ་ཐོག་ཚད་དང་། ཀརྨ་དགོན་དུ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་སོགས་བཞེངས་པར་མཛད། ཁོང་ནི་ཀརྨ་པའི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ནི་གྲུབ་ཐོབ་ཨུ་རྒྱན་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ལྟ་བ》དང་། 《ཁ་བ་དཀར་པོའི་ལམ་ཡིག》བཅས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

ཀརྨ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1597ལོར……གཙང་སྟོད་དུ་ཡབ་ཀརྨ་བསྟན་སྲུང་དབང་པོའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1632ལོར་སྐུ……གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་དང་དྲག་རྩལ་བཅས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1611ལོར་གཙང་སྟོད་སྡེ་པའི་སྲིད……དབང་བཟུང་། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1612ལོ་དང་། ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1613ལོར་མངའ་རིས་དང་། སྟོ་པ། བྱང་པ། དྭགས་པོ། འཕན་པོ། གཞིས་ཀ་རྩེའུ་སོགས་ལ་དམག་དྲངས་ནས་མངའ་འབངས་སུ་བཅུག་སྟེ་བོད་ཡོངས་ལ་དབང……བསྒྱུར་མཛད། གཞིས་ཀ་རྩེའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བར་དེར་བཀའ་རྙིང་གི་ཆོས་སྡེ་གསར་རྒྱག་བྱེད་པའི་མགོ་བརྩམས་ཤིང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི……

རྒྱབ་རི་ལས་རྗེ་བརྩོགས་འདོན་བྱས་པ་དང་བཀྲ་ཤིས་ཟིལ་གནོན་ཞེས… པའི་ཡི་གེ་ཡང་བྲིས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1618 ལོར་སོག་པོ་ཆོ་འཁྲུར་འགྲུལ་པས་གཟྨ་པའི་མཛོ་ཁྲུ་ཐག་འདེད་བྱས…… པའི་རྐྱེན་གྱིས་གཙང་དམག་དབུས་སུ་དྲངས་ནས་དབུས་དམག་དང་སེ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་སེར་དམག་ལ་ཕམ་ཉེས་བྱུང་། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པའི་ཡང་སྲིད་ཁྲི་འདོན་མི་ཆོག་པར་བཀས་བཅད། འབྲུག་ཡུལ་དུ་གཙང་དམག་ཐོན་རྗེས་སུ་ཐེངས་གཉིས་ཙམ་དྲངས་ཀྱང་ས་བཙན… ཡུལ་བཟང་ཡིན་པས་ཕན་འབྲས་མ་ཐོན་པ་རེད། ཁོང་ནི་གཙང་པའི་སྡེ་སྲིད་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

ཀརྨ་འཕྲིན་ལས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་དཔལ་ཁང་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་དང་མི་གཅིག… ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཀིརྟི་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1849 ལོར་མདོ་སྨད་ཛེ་གཞུང་དུ་ཡབ་ཐུགས་འཆང་བདེ་ཆེན་དང་། ཡུམ་རྗེ་མོ་ཐར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1905ལོར་སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་དགོན་དུ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོས་རྫོང་པོ་ཆོས་རྗེའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་མཛད་ནས་མཚན་ལ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཨ་ལགས་བསྟན་པ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར……

སྦྱངས། དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་མཐའ་ཡས་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་གསན་པ་དང་། རྗེ་དཀོན་མཆོག་སྨོན་ལམ་བཟང་པོ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་རྗེ་དཀོན་མཆོག་སྨོན་ལམ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་ནས་དགུང་ལོ་ཉེར་བཞིའི་བར་དུ་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་བསྟེན་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་རང་གི་གདན་ས་སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་དགོན་དུ་རྗེ་བཙུན་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ་ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་སི་ཁྲིན་ཧ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་དགོན་སྡེ་གསར་བ་བཏབ་ཅིང་། དེའི་གདན་སར་བཞུགས་ཏེ་བཤད་གྲྭ་དང་སྒྲུབ་གྲྭ་བཙུགས་ནས་བསྟན་པའི་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། རབ་འབྱམས་གཞུང་ལུགས་ལ་འབད་པ་ལྷུར་ལེན་མཛད་པས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དེ་ནས་མདོ་སྨད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཕལ་ཆེར་དང་སོག་ཡུལ་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་ཕེབས་ནས་དགེ་འདུན་མང་ཚོགས་ལ་མཆོད་འབུལ་དང་། རྟེན་གསར་མང་དུ་བཞེངས་པ་སོགས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ཁོ་ནར་བསྒྲུབས་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྣམ་ཐར་དང་། བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། བླ་བརྒྱུད་གསོལ་འདེབས། སྐྱབས་འགྲོའི་རྣམ་བཤད། བསླབ་བྱ། ལམ་རིམ་བསྡུས་དོན། བཅའ་ཡིག དབང་བཤད། སྒྲུབ་ཐབས། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཆོ་ག་བཅས་པོད་ཆེན་བཅུ་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

ཀུན་མཁྱེན་དཀོན་མཆོག་འཇིགས་མེད་དབང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1728 ལོར་མདོ་སྨད་སྣང་རའི་གསེར་ཁང་གི་ཉེ་འདབས 〔དེང་མཚོ་སྔོན······ཞིང་ཆེན་རྨ་ལྷོ་ཁུལ་གཅན་ཚ་རྫོང་ཁོངས། 〕སུ་ཏུས་ལྡོང་རིགས་གཅན་ཚའི་དཔོན་པོ་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་གནམ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1791 ལོར་ཀ་མདོ་གདོང་དམར་དགོན་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྡེར···སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ལྔ་བར་ཧོག་ནོར་བུ་རྒྱལ་མཚན་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་། དྲུག་པར་དགེ་ཕྲུག་ཆོས་རྗེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། བདུན་པར་སྐུ་ཞང་དགེ་སློང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་དང་། སུམ་རྟགས། སྔགས་ཀྱི་བཀླགས་ཐབས་སོགས་བསླབས་པས་དཀའ་ཚེགས་མེད་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཁྲ་བོ་སྟོང་འཁོར་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་ཡང······སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་གདན་འདྲེན······ཞུས་ཤིང་ཚོགས་སུ་ཕེབས་ནས་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི··སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། སྐུ་འབུམ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་དང་། རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་བཅས་མཁས་གྲུབ་མང་པོར་བླ་མར་བསྟེན་ནས་ཚད་མ་དང་། དབུ་མ། ཕར་ཕྱིན།

མཛད། འདུལ་བ་སོགས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པའི་མཁྱེན་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས། གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་བླ་མ་དག་ལས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དབང་ལུང་རྗེས་གནང་རྒྱུན……བཞུགས་གང་མཆིས་ལེགས་པར་གསན་ཏེ་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་དུས་སྐྱེ···བ་གཞུང་ནས་དགེ་ལྡན་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་པཎྜི་ཏ་ནོ་མོན་ཧན་གྱི··ཚེ་ལོ་དང་ཐམ་ཀ་བཅས་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་ཨ་མཆོག་བདེ་མོའི་ཕྲང་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་བཏབ། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་བར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་དཔར་བརྐོ་ཐོག་མར་བཙུགས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་བར་གོང་མས་གསེར་གྱི་འཇའ་ས་གནང་། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པར་སླར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སྟོན་ཕྱོན་མཁས་པའི་ཕྱག་དཔེ་རྙིང་བ···པོ་ཏི་སུམ་སྟོང་ལྷག་ཙམ་ཕྱག་ཏུ་ཚུད། ཁོང་ནི་ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་སུམ་ཅུ་རྩ་གྲངས་ཡོད། གསུང་རྩོམ་ནི་ནང་དོན་རིག་པ་དང་། ཐུན་མོང་རིག་གནས་ཀྱི་སྐོར་བཅས་བསྡོམས་པས་པོ་ཏི་བཅུ་ཕྲག་ལོངས་པ་ཡོད་ལ། ཕྱག་དཔེ་པོ་ཏི་ཁྲི་ཕྲག་བཀལ་བ་གསར་དུ་བསྒྲིགས་མཛད། ཁོང་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ནི་བླ་སྒོ་དང་། ངག་དབང་འཇམ་དབྱངས་འཕྲིན་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ཡིན།།

ཀུན་མཁྱེན་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1856 ལོར་ཁམས་ཀྱི་འབྲི་ཆུའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཀྲ་ཤིས་ལྷ་ལུང་དུ་ཡབ་གཞན་ཕན···བདེ་ལེགས་འབྱུང་གནས་དང་། ཡུམ་གཞན་ཕན་ཆོས་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་

ཐུགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1916ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་མཚན་ལ་དབང་ཆེན་སྟོབས་རྒྱས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་སྔོན་གྱི་བག་ཆགས་སད་དེ་སྙན་ངག་གི་ལྷུགས་ཚོམ་གནང་བའི་སྐུ་ཡོན་ཁྱད་དུ་འཕགས། དགུང་ལོ་བཞི་བར་ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པའི་ཡང་སྤྲུལ་དུ་ངོས······འཛིན་བྱས་ཏེ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་མཛད། སྐུ་གོང་མའི་ཞལ་ཆེམས་ལྟར་རྗེ་ཕྱིས་ལྷ་རམས་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ། སྡེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ལྟར་མཚན་ལ་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན········དབང་ཕྱུག་ཅེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་དགེ་བཤེས་བློ······བཟང་རྣམ་རྒྱལ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན། དཔོན་སློབ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲུལ་སྐུ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དེ་ལྟར་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་དུ་འདུལ་མཛོད་དབུ་ཚད་བཅས་ལ་གསན་སྦྱངས་མཛད་དེ་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་མཐར་སོན་ཏེ་མདོ་སྨད་དུ་ཕྱག་ཕེབས།

དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་ཀྱཻ་རྡོར་གྲྭ་ཚང་གསར་འཛུགས་དང་། འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་མཛད་ཅིང་གསང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་སྤར། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཚོགས་ཆེན་ཁྲིར···བཞུགས་ཏེ་བཅའ་བཞག་དང་འཆད་ཉན་སོགས་ལ་བརྩེ་གཟིགས་དང་། སྒྲིག་ལམ་གསར་འཛུགས་དང་དག་ཐེར་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་

པར་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་བརྒྱུད་ནས་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཏེ་གོང་མ་བཀྱང་བཤུས་དང་མཇལ་བས་གསེར་ཡིག་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་གསེར་གདོང་དུ་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཕེལ་གླིང་ཕྱག་འདེབས་གནང་། དགུང་ལོ་ང་བཞི་པར་སླར་ཡང་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ས་སྐྱ་དང་། ཚ་རི། རིང་རི། སྐྱིད་གྲོང་། ཐག་དཀར་རྟ་སོ། ཐུ་རྟུངས། ཏེ་སེ། མ་ཕམ་གཡུ་མཚོ་སོགས་སུ་གནས་མཇལ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ལ་བསྙེན་བཀུར། རྟེན་རྣམས་ལ་མཆོད་འབུལ། དད་ལྡན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྦྱིན་བཅས་ཀྱིས་ཐུབ་བསྟན་དགྱེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན་ཕུལ། དེ་ལྟར་རྒྱ་བོད་ཧོར་གསུམ་གྱི་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ལ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་དད་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་རྣམས་ལ་ཅི་འདོད་ཀྱི་རེ་བ་སྐོང······བར་མཛད་ཅིང་། བླ་སྤྲུལ་རྣམས་ལ་དབང་ལུང་རྗེས་གནང་བཤད་ཁྲིད་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་གནང་བ་དང་གསུང་རྩོམ་པོ་ཏི་བཞིར········ལོངས་པ་བཅས་མཛད་རྗེས་བཞག་ཡོད། ཁོང་ནི་ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་སྐུ་འོད་ཟེར།

ཁོང་ནི་བདག་མེད་རྡོ་རྗེ་དང་ཞི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1648ལོར་ད་ལྟའི་ཀན་ལྷོའི་ཞྭ་ཧོ་རྫོང་གི་རྐན་རྒྱ་ཞང་དུ་ཡབ་དཔལ་འབུམ···རྒྱལ་དང་ཡུམ་ཐར་མོ་བྱ་མས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་

བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1722ལོར〔《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་》དུ་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1721ལོར་འདས་ཞེས་གསུངས〕སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཁྲ་ཐོ་དགེ་སློང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་མདུན་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་འདུལ་འཛིན་ཁྲི་མཆོག་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུའི་བར་དུ་མཁས་རྒྱའི་ཞབས་པད་བསྟེན་ནས་བཀའ་པོད་ཆེན་པོ་ལྔས་མཚོན་པའི་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་གསན་སྦྱོང་ལྷུར་བཞེས་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པའི་སྐུ་མདུན་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་བར་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་སྔགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་གྲུབ་པའི་གནས་མཆོག་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུའི་རིང་དུ་ཐོས་དོན་སྒྲུབ་པས་ཉམས་སུ་བཞེས། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པར་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་བླ་མ་མཛད། རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ཧན་དང་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་འགལ་ཟླ་རྗེ་ཆུང་དུ་གཏོང་བའི་བར་ཆིངས་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པར་དཔོན་ཇུ་ནང་གིས་དགོན་པ་གསར་འདེབས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་བ་འདི་ཉིད་ཕྱག་འདེབས་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པར་གོང་མ་ཁང་ཤིས་རྒྱལ་པོས་བསྟན་པ་འཛིན་ཅིང་སྐྱོང་བར་བྱེད་པའི་པཎྜི་ཏ་ཨེ་རྟེ་ནི་ནོ

མིན་ཏན་ཞེས་པའི་ཚོ་ལོ་དང་གསེར་ཐམ་གསེར་ཡིག་སོགས་གནང་བར་འགྱུར། ཁོང་གིས་སྐུ་ཚེ་གང་ཐོར་ཆོས་ཀྱི་གྲུ་ཆར་ཕབ་པས་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་དུ་བསྟན་འཛིན་གྱི་བུ་སློབ་མང་དུ་བྱུང་སྟེ། བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཏཱ་ལའི་པད་དཀར་འཛིན་པ། རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་གདན་སར་བཞུགས་པའི་ཁྲི་ཆེན་བཞི། འགྲོ་བ་དུ་མའི་འདྲེན་པར་གྱུར་པའི་བླ་ཆེན་བཅུ། ཆོས་ཀྱི་གདན་ཁྲིས་མཐོ་བའི་མཁས་ཆེན་ལྔར་གྲགས་པ་སོགས་བྱོན་ནོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ«དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད»དང་། «སེམས་གཟུགས་མཐའ་དཔྱོད་ཆེན་མོ། » «གྲུབ་མཐའི་རྩ་འགྲེལ» «འཇིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང་»བཅས་པོད་བཅོ་ལྔ་སོངས་པ་ཡོད། །

ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་གླིང་པ།

ཁོང་ནི་མཁྱེན་བརྩེ་འོད་ཟེར་འཇིགས་མེད་གླིང་པ་དང་མི······གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཀུན་མཁྱེན་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1916 ལོར་སྨད་མདོ་ཁམས་སྨང་དྲུག་གི་ནང་ཚན་སྤོ་འབོར་སྒང་གི་སའི་ཆ་ལི་ཐང་གྲོང་ཚོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་མཚེ་མ་གྲོང་དུ་ཡབ་མེས་ཀྱི་རུས་ནི······དགའ་ལ་གཏོགས་པའི་ཡབ་མགོན་པོ་དོན་གྲུབ་དང་། ཡུམ་གུ་རུ་ལྷ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1947ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཞི་བར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པའི··ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་སྟེ་མཚན་ལ་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས···

ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ལྔ་བར་བླ་བྲང་
བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་མཛད།
དགུང་ལོ་དྲུག་པར་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་བསྙེན་
དང་རབ་བྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་བཞེས་ཤིང་དབང་རྗེས་བཤད་ཁྲིད་ཀྱི······
མན་ངག་མང་དུ་གསན། གཞུང་བརྒྱ་སྨྲ་བའི་དབང་པོ་གྲགས་པ་རྒྱ་
མཚོ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས། བླ་ཁོ་རིན་པོ་
ཆེ་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས།
དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་གསར་འཛུགས་ཀྱི་བཅའ····
ཡིག་བཀའ་རྩོམ་མཛད། ཡོངས་འཛིན་གཙོས་པའི་རིགས་སྨྲ་མཚན་
ཞབས་པ་བརྒྱད་དང་བཅས་མཚན་ཉིད་གསན་སྦྱོང་གི་དབུ་བཙུགས·····
ཤིང་། དེ་ནས་བཟུང་དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པའི་བར་ལོ་བཅུའི་རིང་
བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་སྦྱོང་ལེགས་པར་གནང་། དགུང་ལོ་བཅོ་
བརྒྱད་པར (སྤྱི་ལོ1933ལོ) གོ་མིན་ཏང་སྲིད་གཞུང་གིས་ཀུན·········
མཁྱེན་ཁོང་ཉིད་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཕན་ལྡན་རྒྱལ་བསྟན་སྲིལ་མཛད་བཙུན····
པ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ཧུ་ཐོག་ཐུ་ཞེས་པའི་གསེར་ཐམ་ཕུལ།
དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བླ་བྲང་དུ་ཕེབས་པ་དང་
བསྟུན་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཤིང་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར····
ལོའི་དབང་ཡང་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་
འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་ཁང་སར་སྤྲུལ་སྐུ་ཡོངས·····
འཛིན་དུ་བསྟེན་ཏེ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཐོས་བསམ་གནད་དུ་སྨིན་པ་མཛད།
དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཤིང་། ལོ་དེར(1940)

གོ་མིན་ཧང་སྲིད་གཞུང་གིས་ཁོང་སོག་བོད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཨུ་ཡོན་དུ་བསྐོས། ཁོང་གིས་རིག་གནས་འཆད་སྤེལ་བྱེད་སའི་སློབ་གྲྭ་འཛུགས་གཉེར་དང་། གདན་ས་རང་དུ་ཟློས་གར་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་པའི་སྒྲོལ་གནང་བ་སོགས་ཀྱིས་བོད་ཁུལ་གྱི་རིག་གནས་སློབ་གསོ……འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བར་ཐུགས་རྗེས་བསྐྱངས། ཁོང་ནི་ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། ཁོང་གི་གདུང་མཆོད་དུ་གོ་མིན་ཧང་གིས་སོག་བོད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཨུ་ཡོན་ཀྲང་གཞོན་པ་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་དང་། བོད་ལྗོངས་ནས་མཁན་ཆུང་ཐུབ་བསྟན་བཟང་པོ་བཅས་མངགས་ནས་དངུལ་སྲང་ཁྲི་ཕྲག་གཉིས་ལས་གྲུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་སོ། །

ཀུན་མཁྱེན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1792 ལོར་རེབ་གོང་གཉན་ཐོག（དེང་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ཧྲུན་རེན་རྫོང་……ཁོངས）དུ་ཡབ་ཀླུ་འབུམ་རིན་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཡུམ་མཁར་མོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1855ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་རྒྱལ་དབང་དང་། གོང་མ་ཅཱ་ཆིང་། ཐུའུ་བཀྭན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་སོགས་ཀྱིས་ཐུགས་ཁུར་ཆེར་བཞེས་མཛད་དེ་ལྷ་སའི་ཇོ་ཤཱཀ་རྣམ……གཉིས་སོགས་རྟེན་གཙོ་ཁག་གི་སྤྱན་སྔར་མཚན་བྱང་དཀྲུགས་ཏེ་ཀུན……མཁྱེན་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དཀོན་མཆོག་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་ཡང……སྲིད་འཁྲུལ་མེད་ངེས་བརྟེན་བྱུང་སྟེ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གསེར…

ཁྲིར་མངའ་གསོལ་མཛད། ལོ་དེར་ཐུའུ་བཀྭན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ལས་རབ་
ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ལ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་ཉི་མ་ཞེས·········
གསོལ། ལྷ་རམས་པ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་
ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སྦྱོར་གསུམ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་
གསུམ་པ་ལ་གུང་ཐང་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་ལས་དགེ་ཚུལ···
གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་དབུས་འགྱུར་ཆོས་ཀྱི་
ཞིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཇོ་ཤཱཀ་རྣམ་གཉིས་དང་རྒྱལ་དབང་བཅས་ལ་དངོས···
འབུལ་གྱི་མཆོད་སྤྲིན་སྤྲོས། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་བློ་
བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་
པོ་དང་མཇལ་ཏེ་ཚེ་དབང་སོགས་གསན་ཅིང་འབུལ་ནོམ་རྒྱ་ཆེན་ཕུལ···
བ་དང་དགེ་འདུན་ཡོངས་ལ་མང་འགྱེད་ཀྱི་མཆོད་སྤྲིན་བསྟར་ཅིང་།
གཙང་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་ཏེ་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན་མང···
ཚོགས་ལ་མང་འགྱེད་དང་ཐུགས་སྨོན་གྱི་མཚམས་སྦྱོར་མཛད། འབྲས་
སྤུངས་སྒོ་མང་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་སློབ་གཉེར་གྱི་རྒྱུན་ལེགས་པར·········
བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་པཎ་ཆེན་གྱི་མདུན་ནས་བསྙེན་
པར་རྫོགས། མཚན་ལ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་
ཞེས་གསོལ། གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོས་དབུ་གདུགས་ཏ་དར་
འཐེབ་ལྕག་སོགས་མཁན་ཆས་ཀྱི་གཟེངས་བསྟོད་དཔེ་ཟླ་མེད་པར·······
མཛད། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ། ཤོ་རྒྱུད་རྒྱལ་མོ་རོང་ནས་ཙོ་
ནེ་ཡན་ཆད། བྱང་རྒྱུད་མཚོ་སོ་ལོ་མ་ནས་ཟེ་ཁྲོན་བར་གྱི་ཡུལ་གྲུ་ཐལ་
ཆེར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་སོ། གདན་སར་

སྒྲོལ་ལྗོང་གི་སྐུ་བརྙན་ལི་མ་ཁྲ་ཚད་ཡོངས་པ་སྟོང་ཏུ་ཉེ་བར་གསར……བཞེངས་མཛད། དགོན་ལུང་དང་སྐུ་འབུམ། བྱ་ཁྱུང་དང་རྩ་བཟང་སོགས་ནས་གདན་ཞུས་ལྟར་ཕེབས་ཏེ་མཁས་མང་འདུས་པའི་ཚོགས་ལ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་བདུད་རྩིའི་དགའ་སྟོན་ཅི་དགར་བསྩལ་བ་ལ། གོང་མ་ཏཽཝུ་བཀྲང་མཆོག་ཀྱང་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ནས་བསྟན་པ་འཛིན……སྐྱོང་བྱེད་པའི་ས་མ་ཏི་པཎྜིའི་ཐམ་ག་དང་གསེར་ལུང་གིས་གཟེངས……བསྟོད་མཛད་དོ། །ཁོང་ནི་ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན། །

ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྣ་བ།

ཁོང་ནི་མཚོ་སྣ་བ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས…དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཀུན་སྤྲིང་རྒྱལ་ཐོག་གཉིས་པ།

ཁོང་ནི་ཏ་ཚག་ངག་དབང་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1223ལོར……སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1292ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1261ལོར་ཚལ་གུང་ཐང་གི་གདན་སར་ཕེབས། ལྷ་གདེངས་གསར་འདེབས་མཛད། ཡང་དགོན་ཀ་དགུ་མའི་སྙིང་དང་། གསེར་ཁང་སྙིང་སྐོར་མཛད་པས་གསེར་ཁང་སྙིང་པ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། ལོ་ཛོ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པར་དགོངས་

པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་ནི་ཚལ་གུང་ཐང་གི་བླ་རབས་བརྒྱད་པ་ཡིན། །

ཀུན་ལྡན་རས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1148 ལོར་གཙང་གི་ཤབ་སྨད་དུ་གནུབས་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོའི་གདུང་རུས····ལས་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1217 ལོར་ཤར་ཕྱོགས་བྱ་ཕུག་ཏུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་རྒྱལ་ཚ་རིན་ཆེན་མགོན་གྱི་གཅུང་པོ་ཡིན། རྗེ་ཕག་མོ་གྲུ་པ་ལས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་གདམས་ངག་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཁྲོ་ཕུར་བྱོན་ཏེ་སྒྲུབ་པ་མཛད་པས་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པར་བརྙེས། བླ་མའི་གདན་ས་ཕག་མོ་གྲུར་བྱོན་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་བརྩིགས་པ········སོགས་ཁུར་ཆེན་པོ་མཛད་དེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དམ་པ་བརྟན་པར་མཛད། སྒྲུབ་ཁང་ནས་གང་དུ་ཡང་མ་ཕེབས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་ཤིང་ཏོག་རིགས་མི་གཅིག་པ་སྣ་ཚོགས་ཕྱག་ཏུ་འོང་བ་དང་། ཡུལ་དུ་མུ་གེ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་བའི་དུས་སུ། འབྲུའི་ཆར་ཕབ་ནས་ཡུལ་གྱི་མུ་གེ་ཞི་བར་མཛད་པ་སོགས་སྐྱེ་བོ་ཕལ་བའི་བློ་ཁོག་ཤོང་དཀའ་བའི་གྲུབ་པའི·······རྟགས་མང་པོ་བསྟན་ཅིང་ཕྱོགས་བཞིའི་གདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་སྨིན···གྲོལ་གྱི་ཞིང་ལ་བཀོད་པར་མཛད་དོ། །

ཀུན་སྤངས་ཆེན་པོ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1342ལོར་སྐུ···འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1409ལོར་སྐུ་

གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1379ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1390ལོའི་བར་དུ་ལོ་རྩོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་པར་དཔོན་པོ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ལ་གདན་ས་གཏད་ནས་ཀུན་སྤངས་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པ་ཡིན། །

ཀུན་སྤངས་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1243ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1313ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་སྐུ་འོད་ཟེར་རྩ་བའི་བླ་མར་བསྟེན་ནས་ཡུ་མོ་མི་སྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་སློབ་བརྒྱུད་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སློབ་གཉེར་ལེགས་པ་མཛད་དེ་གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་ཁོང་གི་ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་གཙང་གི་ལྷ་རྩེ་རྫོང་ཁོངས་ཇོ་མོ་ནང་དུ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་ཡེ་ཤེས་དང་། མཁས་བཙུན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་བཅས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《སྦྱོར་དྲུག》ཡིག་ཆ་བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཀུན་སྤངས་ལྷ་རི་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1306ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ···སྤྱི་ལོ1324ལོའི་བར་དུ་ལོ་ངོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི·····གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་བསྟན་འཛིན་གྱི་བུ་སློབ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་········མཛད། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་ཉི་ཤུ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཀེའུ་ཚང་འཇམ་དབྱངས་སྨོན་ལམ།

ཁོང་ནི་བཀའ་འགྱུར་བ་འཇམ་དབྱངས་སྨོན་ལམ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཀེའུ་ཚང་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་སྨོན་ལམ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1689ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། དགུང་ལོ་གཞོན་དུས་ནས་དབུས་ལྷ་ལྡན་དུ་གྲྭ་སྐོར་མཛད་དེ་མཁས་པར་གྱུར། ཁོང་ནི་མདོ་ཁམས་བྲག་མགོ་དགོན་པའི་བླ་མ་ཡིན་ལ། གྲུབ་མཐའ་ནི་རི་བོ་དགའ་ལྡན་པའི་རིང་ལུགས་འཛིན་པ་པོ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བྱིན་རླབས་མྱུར་འཇུག»དང་། «གདམས་ངག་སྙིང་བཟང་མ»། དྲིས་ལན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྐོར། ཚབ་ཤོག་སྣ་ཚོགས་སོགས་ཀྱི་སྐོར་བཅས་ཐོན་དཀར་མཛེས་དགོན་གྱི་དཔེ་ཐོ་ཞིག་ཏུ་ཀ་ནས་ཉའི་བར་པོ་ཏི་བརྒྱད་ཡོད་པར་འཁོད་ཀྱང་། ད་ལྟ་མི་རིགས་རིག་གནས་ཕོ་བྲང་དུ་ཀ་ཁའི་པོ་ཏི་གཉིས་ལས་བཞུགས་མེད་དོ། །

ཀོ་བྲག་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1182ལོར་ཉིང་རིར་ཡབ་གཙོ་བོ་རྒྱལ་གཡུང་དང་ཡུམ་སྟོད་མོ་རྗེ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་ནི་ལྡོང་ཡིན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1261ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སེ་མིག་པ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་ལས་བློ་སྦྱོང་གསན། བླ་མ་རྡོ་རྗེ་དཔལ་བ་ལས་རིག་འཛིན་བཅུ་དང་། རྫོགས་ཆེན་དམར་ཁྲིད་སོགས་ཆོས་མང་དུ་གསན། པཎ་ཆེན་རཏྣ་རཀྵི་ཏ་ལས་བདེ་མཆོག་གི་དབང་གསན། དཀུང་ལོ་ཙཱ་ཤུ་རྩ་དཀུ་པར་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། དེ་ནས་ཏི་སེར་ཕྱིན་ཏེ་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་བཞུགས་པས་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་བརྙེས། ཁྱད་པར་དུ་རྡོ་རྗེ་ལུས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཟིགས། དེ་ནས་སྦྱང་སྟོད་ཀོ་བྲག་ཏུ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་པས་ས་སྐྱ་ཕོར་ཆུ……མིག་བརྡོལ། འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་དཔལ་ཡང་དགོན་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་མཚན་པ། རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བ། རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་པོ། རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་སྡིངས་པ། ཐན་སྟོན་ཤེར་སེང་། རྟོགས་ལྡན་དཀོན་སེང་སོགས་སོ། །

ཀོང་པོ་བསྟན་འཛིན་ལེགས་བཤད།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ཀོང་ཡུལ་ཡིན། ཁོང་དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་དང་། དཔལ་ལྡན་སྨད་རྒྱུད་སོགས་སུ་ཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་

པར་སྤྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ། རྒྱུད་པ་དང་བྱང་རྩེ་རིམ་བཞིན་ཁྲི་ཐོག་པ་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1638ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་ཀྱང་དགའ་ལྡན་རྩེ་ཤར་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འཁྲུགས་རྩོད་བྱུང་རྐྱེན་ཤར་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་བཙན་འཕྲོག་མཛད་པས་གསེར་ཁྲི་ལས་ཐོག་པ་བཞུགས་མ་བདེ་ནས་ཁྲོས་སྟབས་ཀྱིས་ཁམས་དཔལ་འབར་དུ་ཕྱིན་ཏེ་འགྲོ་དོན་མཛད། འདིའི་ཡན་ལ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་རྩེ་ཤར་རེ་མོས་བྱེད་ཀྱང་ལོ་གྲངས་སོགས་ལ་ངེས་ཅན་མེད་ན་ཡང་། འདིའི་མཚམས་ནས་བཟུང་གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་ཁྲིམས་བཅད་པས་ཁྲི་པའི་ལོ་གྲངས་ངེས་ཅན་གྱི་སྲོལ་ཚུགས་སོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཀོང་པོ་བར་པ་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་ཀོང་པོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་པའི་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང་ཚན་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སློབ་དཔོན་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཁོང་གིས་འདུལ་བའི་སློབ་རྒྱུན་བསྐྱངས་ཏེ་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་གཟུ་སྟོན་འཕན་གྲགས་ཀྱིས་སྒྲེའི་ལྕེ་མཚམས་དང

རྒྱན་མཁར་སྟག་ལུང་བཟུང་ཞིང་། ཆོས་རྒྱུད་དེ་ལས་གྲེས་པ་ལ་གཙུ་ཚེ་ཞེས་གྲགས་སོ། ཁོང་ནི་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་གྲགས་ཆེ་བའི་འདུལ་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ཀོང་པོ་ཡེ་ཤེས་ཐར་འདོད།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1756ལོར་ཀོང་པོ་བྲག་གསུམ་འབྲུ་ལ་སེ་བ་སྒང་དུ་ཡབ་སྒྲོན་མ་དར་རྒྱས་དང་། ཡུམ་བསོད་ནམས་དཔལ་འཛོམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1829 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་པར་དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་རིན་ཆེན་ལ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཞིང་མཚན་ལ་ཡེ་ཤེས་ཐར་འདོད་ཅེས་གསོལ། དེ་ནས་འབྲུ་ལ་རི་ཁྲོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་དགེ་སློང་བསྐལ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་བཅས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་འདུལ་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོ་དང་དགེ་སློང་འཕགས་པ་བསམ་གཏན་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་། རབ་བྱུང་། དགེ་ཚུལ་བཅས་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེར་སྨད་ཐོས་བསམ་གླིང་དུ་ཞུགས་ནས་སྤྱི་ཆོས་དང་སྒེར་ཆོས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་སྒྲིན་པ་ཆོས་བཟང་དང་། ཀོང་པོ་ཡེ་ཤེས་རབ་འཕེལ། ཀྱི་རེ་ཞབས་དྲུང་སྐལ་བཟང་ཚོགས་གཉིས། སྤོ་འབོར་སྐལ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ། ཁྲི་ཆེན་ནོ་མིན་ཧན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་བསྡུས་གཞུང་དང་། དབུ་མ། ཕར་ཕྱིན། མངོན་པ་མཛོད། འདུལ་བ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་བཅས་ལ་

ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་རྗོད་པའི་ཁྱུ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཞིང་སྨྲ་རམས་པ་ཨང་དང་པོའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དང་ཁྲི་ཆེན་ནོ་མིན་ཧན་གཉིས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར་དཔལ་ལྡན་སྟོད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་སྦྱང་ཚུབ་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་རྒྱུད་པའི་མཁན་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་བསྐྱངས། བར་སྐབས་ཤིག་ཏུ་རྒྱུད་པའི་མཁན་ཁྲིའི་འགན་རྣམས་རེ་ཞིག་བཞག་དགོས་པ་བྱུང་བས་དབུས་སྟོད་པག་མོ་ཆོས་སྡེ་དང་འབྲུ་ལ་རི་ཁྲོད་སོགས་སུ་བཞུགས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་བཅུ་རེ་གཅིག་པར་ཤར་རྩེའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་གང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་མི་དམན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1829ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་བཞེངས་པའི་དངུལ་གདུང་ནི་དགའ་ལྡན་བླ་མ་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཤར་རྩེ་ཡེ་ཤེས་ཐར་འདོད་ཅེས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཀོང་སྤྲུལ་ཡེ་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས།

།ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ······ 1761 ལོར་ཀོང་པོའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཚེ་དབང་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཡུམ་ཚེ་དབང་བཟང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1816 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་བསླབས་ཤིང་མཁས་པར་མཁྱེན། ལོ་དེར་ཀོང་པོ་ཆབ་ནག་རི་བོ་དགའ་ལྡན་དུ་ཕྱག་ཕྲིས་སློབ་གཉེར་དུ་ལོ་གཅིག་ཙམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་དགུ་པར་ཡབ་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་ལྷ་ལྡན་སྤྲོ་བདེ་ཁང་གསར་དུ་ཕྱག་ཕྲིས་དང་། རྩིས་རིག་ཆོས་སྤྱོད་སོགས་བསླབས་ནས་དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་བར་དུ་བཞུགས།

དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་ནས······ དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ··· གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་གཙང་པ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དེ་ནས་ཀ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་དབེན་གནས་ཁག་ལ་སྒྲུབ་པ··· རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་པར་ཀོང་པོ་དགའ་ལྡན་བསམ་གཏན་གླིང་གསར་དུ་ཕྱག་བཏབ་ཅིང་རྒྱུན་དུ་བྱང་ཆུབ······ ལམ་རིམ་བཤད་ཁྲིད་གནང་། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཕག་མགོ་བླ་མ་ཞེས་ཞུའོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«བདེ་ལམ་དམར་ཁྲིད་ཐེག་མཆོག

གདམས་པའི་ཉིང་ཁུ》དང་། 《རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ཊཱི་ཀཱ》། 《ཡོངས་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གསུང་ཟིན་བདེ་ལམ་དམར་ཁྲིད་དྲང་སྲོང་ཞལ་ལུང་》། 《ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གི་བསྡུས་དོན་ཚིགས་བཅད་མ》བཅས་ཆོས་ཚན་བཅུ་དྲུག་ཡོངས་པའི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

ཀོང་སྤྲུལ་ཀརྨ་བློ་གྲོས་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1954 ལོར་སྐུ་གོང་མའི་ཞལ་ཆེམས་ལྟར་ལྷ་གདན་དུ་ས་འདུ་ཚང་དུ་སྐུ……འཁྲུངས། ད་ལྟ (1990) རྒྱ་གར་དུ་འཚོ་བཞུགས་མཛད། ཆོས་རྗེ་རང་བྱུང་རིག་པའི་རྡོ་རྗེས་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་། སྤྱི་ལོ 1960 ལོར་འབྲས་ལྗོངས་རུམ་བཏེགས་དགོན་དུ་ཁྲི་འདོན་མངའ་གསོལ་རྒྱས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཁོང་ནས་རྫོལ་བའི་གསུང་རྩོམ…གནང་བར་ཐོགས་པ་མེད། ཆོས་རྗེ་རང་བྱུང་རིག་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་། དཔའ་བོ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་རྣམ་གཉིས་ལས་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་སོགས་རྒྱ་ཆེན་གསན། བླ་མ་ཀ་ལུའི་མདུན་ནས་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་གྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་དང་གདམས་པ…ཡོངས་རྫོགས་གསན། ཁྲ་འགུ་མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་གཞུང་འགྲེལ་ཁག་ལ་ལེགས་པར་གསན་ཏེ། རྒྱུགས་འབུལ་དང་། བརྒལ་བརྟག་རྩོད་གླེང་སོགས་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། ཐུགས་དམ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐོར་ལའང་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་བརྒྱུད་པར……འཛིན་ཐུབ་ངེས་གནང་། ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་ཀར་བསྟན་གྱི་ཆོས་

ཚོགས་གྲངས་མང་བཙུགས་པ་དང་། སློབ་ཚོགས་དཔག་མེད་སྐྱོང་ཞིང་རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང་། སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། ད་ལྟ་རྒྱ་གར་དུ་འཚོ་བཞུགས་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་ཀོང་སྤྲུལ་གྱི་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན།།

ཀོང་སྤྲུལ་དཔལ་ལྡན་མཁྱེན་བརྩེ་འོད་ཟེར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……… 1904 ལོར་སྟོད་ལུང་མཚུར་ཕུར་ཆོས་རྗེ་མཁའ་ཁྱབ་རྡོ་རྗེའི་སྲས་སུ… སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1954 ལོར་ཁྲ་འགུ་དགོན་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྐུ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡ་རབས་ཀྱི་མཛད་སྤྱོད་དང་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་འབའ་ཞིག་མངའ། ཡབ་ཆེན་ལས་དབང་ལུང་སྨིན་ཁྲིད་མང་པོ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་སྒྲུབ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆེའི་གསེར་ཆོས་ཡོངས་རྫོགས་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན། བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་ཐུགས་དམ་རྣམས་རྒྱུན་དུ་ཉམས་བཞེས་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱལ་རྒྱམ་ལ་ཐུགས་དམ་གཙོ་བོར་མཛད། ལྷ་གདན་དུ་རྗེན་མཇལ་ཕེབས་སྐབས་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ… མཚོས་གཙུག་ཕུད་བཞེས་པ་དང་། ཤེལ་དབུ་མ་དང་ཐམ་ཀ་བཅས་གནང་ནས་གཟེངས་བསྟོད་བསྔལ། ལྷ་རིག་པ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། མཁས་དབང་གསེར་ཁ་ཆོས་གྲགས་སོགས་ཀྱི་མདུན་ནས་རིག་གནས་དང་གཞུང་ལུགས་གསན་ཞིང་མཁྱེན་རྒྱ་ཆེན…… པོར་བརྙེས། ཁྱད་པར་དུ་གསང་སྔགས་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་གཞན་མཁས་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གཏིང་དཔོག་དཀའ་བའི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས

རབ་འགྲན་ཟླར་ཐལ། སྐུ་ཚེ་གཅིག་རིང་གི་སྒོམ་པ་དང་དམ་ཚིག་ལ་མིག་འབྲས་ལྟར་གཅེས་སྤྲས་གནང་བ་དང་། ཐུགས་ལ་དམ་བསྐྱེད་རྫོགས་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་པ། འཆད་སྤེལ་དང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་བཅས་མཁྱེན་བརྩེ་ནུས་པའི་རྣམ་ཐར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་པ་ལས་རིགས་བདག་གཅིག་ཆོག……ཡབ་ཆེན་མཁའ་ཁྱབ་རྡོ་རྗེ་དང་། རྩ་བའི་བླ་མ་ཞི་ཆེན་རྒྱལ་ཚབ། ཟུར་མང་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ཡིན། བསྟན་འགྲོའི་འགྲོ་དོན་རེ····ཞིག་རྫོགས་ཏེ་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ···འཐིམས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ནི་ཆོས་རྗེ་རང་བྱུང་རིག་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་། དཔའ་བོ། རྒྱལ་ཚབ་སོགས་བཀའ་འབྲུག་གི་སྐྱེས་ཆེན་མང་པོ་དང་། རྫོང་གསར་མཁྱེན་བརྩེ་སོགས་གསར་རྙིང་རིས་མེད་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་རྣམས་དང་། གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་བླ་མ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན། རྒྱ་བོད་སྐུ་དྲག་རྒྱལ་བློན་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་ཅན་ནོ། ཁོང་ནི་ཀོང་སྤྲུལ་གྱི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཡིན། །

ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1813 ལོར་ཁམས་འབྲི་ཟླ་ཟལ་མོ་སྒང་དུ་ཡབ་ཁྱུང་པོ་བླ་མ་གཡུང་དྲུང་བསྟན་འཛིན་དང་། ཡུམ་བཀྲ་ཤིས་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1890 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་ཞི་ཆེན་པཎ་ཆེན་འགྱུར་མེད་མཐུ་སྟོབས་རྣམ་རྒྱལ་དང་། དཔལ་སྤུངས་སི་ཏུ་པདྨ་ཉིན་བྱེད་དབང་པོ། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་

བརྩེ་དབང་པོ་སོགས་རིས་མེད་བླ་མ་ལྔ་བཅུ་ཙམ་བསྟེན་ནས་ཕྱི་ཐ་སྙད་རིག་པ་དང་། ནང་མདོ་རྒྱུད་གསར་རྙིང་གི་བསྟན་བཅོས། གསང་བ་མན་ངག་ཉམས་ཁྲིད་ཕྱག་བཞེས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་ཐོས་པས···མཐའ་རྒྱ་བཅད། བསམ་པས་གཏན་ལ་ཕབ། སྒོམ་པས་ཉམས་སུ་བླངས་ཏེ་ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར། གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་མོས་བློ་དང་འཚམས་པར་སྒྲ་ཀླཱ་ཙན་དབྱངས་གསུམ······དང་། སུམ་རྟགས་དག་གསུམ། གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞི། སྐར་རྩིས་ནག་རྩིས། སྙན་ངག་མངོན་བརྗོད་སྡེབ་སྦྱོར་སོགས་ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཀྱི་སྐོར་དང་། གཞུང་ཆེན་བཅུ་གསུམ། སྒྱུ་འཕྲུལ་གསང་སྙིང་། ན་རོ་ཆོས་དྲུག སྦྱོར་དྲུག་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས···འཆད་ཉན་མཛད་ནས་སྐལ་ལྡན་གྱི་བུ་སློབ་རྣམས་བསྐྱངས་ཤིང་སྐུ་ཚེ···འདའ་བར་མཛད། ཁོང་ནི་ཀོང་སྤྲུལ་གྱི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཀརྨ་སྐུ་འཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཐེག་མཆོག་རྡོ་རྗེ···དང་། བཅོ་ལྔ་པ་མཁའ་ཁྱབ་རྡོ་རྗེ། འཇམ་དབྱངས་བློ་གཏེར་དབང་པོ། མི་ཕམ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ། བྲག་གཡབ་གདོང་སྤྲུལ་ངག་དབང་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་«བཀའ་བརྒྱུད་སྔགས་མཛོད»དང་། «རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད»། «གདམས་ངག་མཛོད»། «གསང་བའི་མཛོད»། «ཤེས་བྱ་མཛོད»བཅས་མཛོད་ཆེན་ལྔས་མཚོན་པོ་ཏི་དགུ་བཅུ་ཙམ་བཞུགས་སོ།།

ཀོང་རྫོང་སྨན་བླ་དོན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ········

1675 ལོར་ཀོང་སྟོད་བཀྲ་ཤིས་འབྲས་སྤུངས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་གིས་སྨན་བླ་ཆོ་དབང་དང་། སློབ་དཔོན་གཞན་ཕན་བདེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ། རྡུང་འཚོ་བ་སངས་རྒྱས་བཅས་ཀྱི་ཞབས་པད་ལ་བསྟེན་ནས་སྦྱོར་མདོ་ཐུགས་རིག་གནས་དང་། སྨོས་སུ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་ཆད་དུ་བྱུང་བ་མཛད། དེ་ནས་གསོ་རིག་གི་གཞུང་ལུགས་དང་ལག་ལེན་གཉིས་ཟུང་དུ་སྦྲེལ་ཏེ་འགྲོ་བ་མང་··པོའི་ནད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བར་མཛད། ཁོང་གིས་སྦྱིན་བདག་མཛད་དེ་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞིའི་དཔར་ཤིང་གསར་དུ་བསྐྲུན་ཏེ་སྨན་པོའི······དཔར་མ་ཞེས་གྲགས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«དཔལ་ལྡན་གསོ་བ་རིག་པའི་མན་ངག་ཀུན་ལས་ཟབ་གཅེས་ཡང་བཅུད་བསྡུས་པ་ཕན···བདེ་འབུམ་ཕྲག»དང་། «མན་ངག་ཕན་བདེ་འབུམ་ཕྲག་ལས་འཕྲོས་པའི་བརྡ་ཆིག་གསང་རྒྱའི་ལྡེ་མིག»། «རིག་ཟིན་ནེཙ་ལེའི་རྒྱལ་བ»། «ཕྱི་རྒྱུད་ཕ་ལམ་རིན་ཆེན་འཁོར་ལོ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཀོཙ་བ་དཀའ་བཅུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1571 ལོར་མདོ་སྨད་ཆ་ཁྲུང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐར་མ་ཐང་དུ་ཡབ་བསོད་ནམས་རིན······ཆེན་དང་། ཡུམ་པདྨ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1635 ལོར་ཅོང་ཁའི་ཨ་རྫེ་ས······ཚར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ནས་བཅུ་བདུན་གྱི་བར། དགོན་གསར་དུ་བླ་མ་གོང་མ་ལས་ཡིག་སློག་དང་བཟུང་ཆོས་མང་དུ·····

གསན། དགོན་གསར་ཟེར་དོན་ནི་བླ་མ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་འདུ་ཁང་ཅུང་ཁང་གསར་བཞེངས་མཛད་པས་དགོན་གསར་དུ་ཐོགས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་རབ···ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་དབུས་སུ་ཕེབས། དགའ་ལྡན་དུ་ཁྲི་མངོན་དགའ་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། སྒོམ་བདེ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན། རྒྱ་བཟང་བྱམས་པ་ལྷུན་གྲུབ། ཞྭ་སེར་རབ་འབྱམས་པ་བསྟོན་འགྲུས་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་རིམ་པར་བསྟེན་ཏེ། བསྡུས་གྲྭ། དབུ་ཕར། འདུལ་མཛོད་རྣམས་ལེགས་པར་གསན་ཏེ་ཉེར་དྲུག་པར་གླིང་བསྲེའི་དམ་བཅའ་བཞག་མཛད། དེའི་ཕྱི་ལོ་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་དཀྱིལ་ཁང་བ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོར་བསྟེན་ནས······རྣམ་འགྲེལ་ལ་སྦྱངས་ཤིང་ངམ་རིང་དུ་གྲྭ་སྐོར་མཛད། ཉེར་བརྒྱད་པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། སྨད་རྒྱུད་དུ་ཆོས་རྗེ་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་ལས་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་ཞིབ་ཏུ་གསན་པར་མ་ཟད། འབྲས་སྤུངས་སྔགས་པ་སློབ་དཔོན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་དང་། ཉི་ཤིང་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ། སྟག་ལུང་གྲགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན་དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་ཞི་བདུན་པར་སྐུ་འབུམ་ཁྲིར་བཞུགས། དགུང་ལོ་ང་བཞི་པར་ཁྲི་པའི་ལས་འགན་དགོངས་པ་ཞུས་ཏེ་པར་ཡུལ་སྐར་མ་ཐང་དུ་ལྷ་ཁང·········བཞེངས། ཨན་ཆུང་གནམ་རྫོང་། གོད་པོ་རྫོང་། བྲག་དཀར་རི་ཁྲོད་སོགས་སུ་འཁྲིམས་ནས་སྒྲུབ་པའི་བསྟན་པ་ཆེས་ཆེར་སྤེལ། དགུང་

ལོ་ང་བརྒྱད་པར་རེབ་ཀོང་དུ་ཐོན་ཏེ་ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་གདུལ་བྱ་མང་པོར་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་བསྩལ······ནས་སྨིན་གྲོལ་བཀོད། །

ཀོའུ་བ་གཞོན་ནུ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཟེར།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་དང་འདས་ལོའི་ལོ་ཚིགས་གསལ་པོ་ཞིག་མ་རྙེད་ཀྱང་། ཁོང་ནི་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན (1309—1385) དང་དུས་མཉམ་ཡིན་ཏེ་འཁྲུངས་ཡུལ་ད་ལྟའི་མཚོ་སྔོའི་ཁྲི་ཀའི་ཨར······ཀོང་ཀོའུ་བ་ཚང་ནས་ཡིན། ཆུང་དུས་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལ་ཐོགས་པ་མེད། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་མིག་འབྲས་ལྟར་བསྲུངས་ཏེ་བལ་བོད་གཉིས་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་པད་དུ་བསྟེན་ཞིང་མདོ་སྔགས་ཡོངས་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད། མཁས་དང་གྲུབ་པའི་སྙན་གྲགས་ཆེ་བས་ཧོར་སོག་ཁག་གིས་བླ་དཔོན་གཉིས་ཀར་མཛད་དགོས་པའི་རྒྱུ་···མཚན་ཞུས་པས། ཀོའུ་བ་དཞོན་ནུ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཟེར་ཁོང་གིས་ཞལ་བཞེས་གནང་སྟེ། ཀོའུ་བ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་བྱས་ནས་གཞི་བཏིངས། རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དགུང་ལོ་བདུན་གྱི་སྟེང་། ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་པས་མཁན་པོ་དང་། ཀོའུ་བ་གཞོན་ནུ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཟེར་གྱིས་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་སོ། དེའི་རྗེས་ནས་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་ཀོའུ་བ་དགོན་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ། བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་སྩངས། ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་བྱ་ཁྱུང་མཁན་རབས་ཀྱི་མཁན་རབས་དང་པོར་བརྩིས་པ་ལྟར་ན། ཀོའུ་བ་གཞོན་ནུ་བྱང་

ཚུལ་འོད་ཟེར་ནི་བྱ་ཁྱུང་གི་མཁན་རབས་གཉིས་པ་ཡིན། ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་འདས་རྗེས་བྱ་ཁྱུང་གི་གདན་ས་བསྐྱངས། ཀོའུ་བ་དགོན་པ་བཏབ་པའི་དུས་ནི་ཕལ་ཆེར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པ་དང་འདྲ་བ……ཡིན། ཀོའུ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཚོ་བའི་བྲག་དཀར་ནས་སྐུ་འཇའ་ལུས་ལ་བརྙེས་ཞེས་གྲགས། དེའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྱི་མ་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཀྱིས་དགོན་པ་དང་། ཧོར་སོག་ཁག་གཉིས་ཀྱི་བླ་དཔོན་སྦྲགས་མ་བྱས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀ་ལེགས་པར་བསྐྱངས་སོ། །

གྲང་ཀྲཱུ་ཞབས་དྲུང་འཇམ་དབྱངས་སྐལ་ལྡན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1769 ལོར་མདོ་སྨད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1831 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་གྲྭ་རྐྱང་དཀྱུས་མའི་ཚུལ་གྱིས་ཚོགས་ཆོས་འགྲིམས་ཤིང་ཐུགས………གཉེར་ལེགས། བསྡུས་གྲྭ་ནས་བཟུང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ནང་བྱན་ཚུད་པ་སྦྱངས་ནས་རྡོ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། ཨུ་ཅི་ཐུ་ཆེན་ཤོག་ནས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་སྨད་དུ་ཐེ་ཕྱི་ལན་གཉིས་ཕེབས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཏེ་གདུལ་བྱ་ཡོངས་ཀྱི་རེ་བ་བསྐངས། བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་དུས་འཁོར་དང་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ………འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་ལེགས་པར་མཛད། ཚོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཚོགས་མང་ལ་དངུལ་འགྱེད་སྲང་གཅིག་དང་ཞོ་ལྔ་རེ་ཕུལ། རང་དགོན་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ཆེན་གླིང་དུ་འདུ་ཁང་དང་། རྟེན་བརྟེན་པ་མང་དུ་བཞེངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་

བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1831 ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད་ལུས་སློབ་བུར་དུ་སྐུ་ཡི་བཀོད་པ་བསྟུས་སོ། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་སོ་བཞི་བ་ཡིན་ནོ།།

གྲེ་བོ་ཤེས་རབ་དཔལ་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་ཤིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད་པ་དང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཡང་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པར་སྦྱངས་ནས་རྒྱ་གཞུང་དུ་མ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«སྦྱོར་བའི་ཕྲེང་བ»དང་། «དབང་གི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ»། «བརྒྱད་སྟོང་པ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་བ»། «འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་བ་གནད་ཀྱི་ཟླ་བའི་འོད»བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཚྲུ་ཐང་མེར་མོ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་སེ་སྣོལ་ནམ་ལྡེའི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་སེ་སྣོལ་པོ་ལྡེའི་མ་ཡུམ་ཡིན་ནོ།།

སྒྲུ་འབུམ་ངག་དབང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1635 ལོར་ཨ་མདོ་ཀླུ་འབུམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1688 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དེ་ནས་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས་ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། སྒོ་མང་དང་། རྒྱུད་སྨད། བྱང་རྩེ་བཅས་ཀྱི་འཆད་ཉན་པ་ཡུན་རིང་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1682 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་དགའ་ལྡན་འདུ་ཁང་ཆེན་མོའི་ཡར་ཕོ་རྒྱ་ཆེ་བ་སོགས་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཕན་བདེའི་རྩ་ལག་དམ་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1686 ལོར་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཧལ་ཧ་དང་ཨོ་རོད་བར་གྱི་ཁ་མཆུ་བསྡུམས་ཤིང་ཆིངས་མཛད་དེ་སྤྱི་བླ་ལྟ་བུར་གྱུར། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1687 ལོར་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་ཆེན་མོ་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཏེ་གོང་མ་ཁང་ཞི་དང་མཇལ་འཕྲད་མཛད་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་པར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པའི་ལམ་ཁར་སྐུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་

ཕྱིར་དུ་དངུལ་གདུང་སྒོ་མང་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཏེ་བདེ་གཤེགས་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས་སོ། འདིའི་དུས་ནས་བོད་ཀྱི་བླ་ཆེན་ཁག་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དུ་ཕེབས་པའི་སྒྲོལ་དངོས་སུ་དར་སྟབས་ཁོང་གི་མཚན་ལ་ཡང་ཁྲི་རྒྱ་ནག་པ་དང་། རྒྱ་ནག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

སྐྱ་འབུམ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་ཇོ་སྦྱིས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

སྐྱ་མེས་ཤེས་རབ་ཚུལ་ཁྲིམས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་རབུས་ཤ་ཚར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་མདོ་སྨད་རྨ་ཤུང་ཇོ་རྗེའི་བྲག་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་ཕྱིན་ནས་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ(953—1035)ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་དཀྲུས་གཅིག་ཏུ་བཞེས་ཤིང་གྲུམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ལས་འདུལ་བ་གསན། དེ་ནས་དབུས་གཙང་དུ་ཡོག་ཕེབས་མཛད་ཅིང་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ལ་ཞིག་གསོས་མཛད། དེ་རྗེས་དབུ་ཅར་ལ་མོ་ཆག་དེའུ་བཏབ་པ་དང་། མི་ཆོས་ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ་བ་ལམ་གནས་བརྩིགས་པ་དང་། མོར་འགྱེལ་བརྩིགས་ཤིང་སློབ་གྲྭ་བསྐྲུངས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ལ་ཀ་བ་བཞི་ཡོད་དེ། ཞང་སྣ་ནམ་ཇོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་དང་། ཛོག་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་

གནས། སྨན་ཡེ་ཤེས་ཤེས་རབ། གྲུ་མེར་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་བཅས་ཡིན། ཁོང་ནི་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་གྲགས་ཆེ་བའི་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ཀླུ་སྨན་མེར་མོ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་དེ་ཤོ་ལེགས་ཀྱི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་གུ་རུ་ལེགས་ཀྱི་མ་ཡུམ་ཡིན། ཁོང་མོའི་མཚན་གཞན་ལ《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས་ཀླུ་ལྕམ་མེར་ཨ་ཞེས་འཁོད་འདུག །

ཀླུ་སྲིང་མེར་ལྕམ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དུ་སྐུ········འཁྲུངས། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གསུམ་བཙན་པོའི་བཙུན་མོ་དང་། ཤ་ཁྲི། ཉ་ཁྲི་ཐུ་ཁྲི་གསུམ་གྱི་མ་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །

ཀླུ་ཤོད་ངག་དབང་དར་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1769ལོར་མདོ་སྨད་ཀླུ་ཤོད་ཀྱི་ཨ་འབོའི་བླ་མ་སྐྱབས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1846 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུར་ཉེ་བའི་བར་དུ་ཨ་འབོའི་པན་ཡ་ཞེས་འབྲུམ་པ་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན། དེ་ནས་ངེས་འབྱུང་སྐྱེས་ཏེ་ཁྱིམ་ཐབ་སྤངས་ཤིང་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས། བསྡུས་གཞུང་དང་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་པས་དགེ······བཤེས་ཀྱི་གོ་སར་ཐོན། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་བཟུང་ཚུལ་ཁྲིམས་མིག་

བཟླས་ལྷུར་དུ་བསྒྲུངས། སྐུ་འདའ་ཁའི་བར་དུ་གསང་འདུས་ལ་ཐུགས་དམ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1838 ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་སྨན་པ་གྲྭ……ཚང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་དྲུག་གི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་གང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་དགེ་འདུན་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཐུགས་ཡིད་ཚིམ་པར…བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་སྐུར་དགུང་ལོ་དོན་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་རབས་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

སྨུ་ཧོད་ཕུན་ཚོགས་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1773 ལོར་མདོ་སྨད་སྨུ་ཧོད་སྐྱིད་ཚར་ཡབ་རྗེ་རྫི་ཚེ་བརྟན་དང་། ཡུམ་སྒྲོལ་མ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1844 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ཁྱིམ་ཐབས་སྤངས་ཏེ་བློས་སྟབས་ཀྱིས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས………འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་སྒོར་ཞུགས། ཏོར་ཚང་གསེར་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཀང་ཚའི་མཁས་མཆོག་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་བསྡུས་གཞུང་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱོང་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་ཆེན་མོ་དང་། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཆེན་མོ། ཕར་ཕྱིན་ཆ་ཚང་། དབུ་མ་ལུང་རིགས་སྒྲོན་མེ། མཛོད་ཊཱི་ཀ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་བཅས་ཐུགས་ལ་བཟུང་སྟེ་སྐྱོར་སྦྱངས་ཡུན་དུ་གནང་། འཛིན་གྲྭའི་སྐྱོར་དཔོན་ཡུན་རིང་དུ་མཛད། མཁས་དབང་རིགས་

གླུའི་བློ་བཟང་ལས་སྒྲ་སྡེབ་སྦྱོར་སྙན་ངག་བཅས་དང་། དགེ་བཤེས་ཚེ་ཏོར་སྨིན་པ་ལས་ས་རིས་ཡོངས་རྫོགས་བསླབས། གུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལས་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་དང་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བཅས་ལ་ཐུགས་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་རྫོ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། གླུ་ཚང་དགེ་བསྐོས་དང་། དུས་འཁོར་གྱི་ཁྲི། རྒྱུད་པའི་ཁྲི། གདན་སའི་ཁྲི་བཅས་ལ་རིམ་གྱིས་བཞུགས་ནས་སྐབས་སུ་བབས་པའི་མཛད་སྒོ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་གྲུབ། ཁྲི་ཐུར་ནས་མཛོད་དགེ་དགོན་གསར་དང་བདེ་མོ་ཐང་གཉིས་ཀར་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་སོ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ།།

གླུ་སྨོད་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1785 ལོར་མདོ་སྨད་སྐྱིད་ཚའི་སྐང་བསོད་དཀོན་ནེའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1852 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་མཆོད་རྟེན་ཐང་ཞུགས་ཏེ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་དང་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་བྱང་བར་སྦྱངས། དེ་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་གླུ་སྨོད་པ་ཕུན་ཚོགས་སེང་གེ་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ཏེ་རིགས་ལམ་ལ་སྦྱངས། དགུང་མོ་སྲོས་མེའི་འོད་ལ་རྟེན་ནས་མདའ་ཚད་མ་ཤོག་བརྒྱད་ཐུགས་ལ་འཛིན་ཐུབ་ཅིང་ཐལ་ཕྲེང་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་བྱང་བར

གྱུར། རྡོ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས་ཤིང་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་ཆོས་ཁྲིམས་པར་བཞེངས། ཨ་མཆོག་རྒྱུད་པ། སེ་ཚང་སྔར། དཔལ་ཤུལ་དགོན་ཧམས་ཀྱི་ཁྲི་བ་མཛད། རྡོ་རྗེ་འཛིན་པར་ཡུན་རིང་བཞུགས། དེ་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། མགོན་འཇིགས་ཀྱི་གདམས་པ་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་ཤིང་། ཕྱུགས་མཁར་གཏོར་སྒྲུབ་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ཡང་ལན་མང་དུ་མཛད། ཕྱུགས་མཁར་ཞིག་གི་དུས་སུ་ཆོས་རྒྱལ་ཐང་ཀའི་སྐན་ཤལ་འགྲུལ་བ······གཟིགས། དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་ཉེར་བཞི་པ་ཡིན་ནོ།།

ཀླུང་ཤོད་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1493 ལོར་ཀླུང་ཤོད་དབུ་སྟར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1568 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་རྒྱལ་བའི་བཀའ། འཕགས་པའི་ལུང་། མཁས་པའི་གསུང་རབ་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་མལ···གྲོ་ཚ་དཀར་གྱི་བླ་མ་མཛད་པ་ན། འབྲི་གུང་པའི་དམག་འཐོགས་པས་བྲག་དབར་དུ་ཐོས་ཤིང་མཁར་སྐྱའི་ཞལ་བདག་ཀྱང་མཛད། དེ་ནས་ཕྱང་རྩེར་ཕྱོན་ཏེ་འཆད་ཉན་པ་ཡུན་རིང་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1565

ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་ཛ་བཞིའི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་བཙས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་དངུལ་ལས་གྲུབ་པའི་དབྱེན་འདུམ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཏེ་ལི་མ་ལྷ་ཁང་གི་རྟེན་གཙོ་བོར་བཞུགས། དུས་མཆོད་དཔོན་བརྒྱུད་ཀྱིས་འཛིན་ནོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་ཉེར་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲ་བོ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1441 ལོར་ས་སྐྱ་དྲུང་ཆེན་པའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1525 ལོར་སྐུ་གཤེགས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ། ད་དུང་དཔྱད་དགོས། དགུང་ལོ་གཉིས་པར་ཡུམ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇམ་དབྱངས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལས་སྐྱབས་འགྲོའི་སྡོམ་པ་དང་། གཙུག་ཏོར་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་རྗེས་གནང་སོགས་ཞག་བདུན་གྱི་རིང་དུ་ཞུས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ལས་ཚེ་དབང་ཞུས། དགུང་ལོ་ལྔ་དྲུག་གི་དུས་སུ་སྙིང་མའི་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན་ལས་ཚེ་དབང་དང་། ཀུ་རུ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་སོགས་ཞུས། དགུང་ལོ་དགུ་པར་ཡོན་ཏན་ཆོས་རྒྱལ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་རྗེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། ཆོས་རྗེ་ར་ཆེན་ལས་ཕར་ཕྱིན་དང་ཚད་མ་ལོ་ཕྱག་སྦྱངས། དེ་ནས་ལོ་གཉིས་ཙམ་རིང་། ཆོས་རྗེ་ཡོན་ཏན་ཆོས་རྒྱལ་

དང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ལས་དབུ་མ་དང་། སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ། རྡོ་རྗེའི་གུར་དང་། གསང་འདུས་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀུན་ལ་གསན་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་རྗེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། དེ་ནས་ས་སྐྱའི་གདན་ས་འཛིན་མཁན་སྡེ་པ་འཇམ་དབྱངས་པ་དང་མ་··འཆམ་ནས་གཙང་ཨེ་ཝཾ་ཆོས་ལྡན་དགོན་དུ་ཐེབས་ནས་ལོ་འགར······བཞུགས། སྡེ་པ་འཇམ་དབྱངས་པ་འདས་རྗེས། མིའི་དབང་པོ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཀའ་ལུང་གནང་བ་ལྟར་ས་སྐྱར་ཐེབས་ནས···འཆད་ཉན་ཉམས་ལེན་བྱ་བ་མཛད། སྐབས་དེར་ས་ངོར་བར་དང་། གསེར་མདོག་ཅན་དང་། སྡེ་པ་གཞིས་ཀའི་བར་འཁྲུགས་ཇོད་ཚབས་ཆེན་བྱུང་བས་འཇིགས་པ་ཆེན་པོས་མནར། དེ་ནས་ཡུན་མི་རིང་བར་ས་གཡོས་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་ཐལ་མོ་ཆེའང་ཞིག ཏེ་ན་ཁྱད་འཕགས་རྣམས་ཀྱང་ཉམས་པར་གྱུར། ཡུལ་ཐམས་ཅད་འཁྲུག་དགོན་སྟོང་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། དེ་ནས་ལོ་གསུམ་རིང་དུ་གདུང་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དབང་ལུང་མན་ངག་གི་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་ཕུལ། དེ་ནས་ལོ་གཉིས་རིང་ཟུར་བཞུགས་མཛད་ནས་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས··སུ་འཐིམས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་བསྟོད་ཚོགས་དང་། རྣམ་ཐར་སྣ་ཚོགས། དྲིས་ལན་སོགས་ཆོས་ཚན་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་ཡོད་པ་པོ་ཏི་དྲུག་ཏུ་བསྡུས་ནས་བཞུགས་སོ། །

ཀློག་སྐྱ་གཞོན་ནུ་འབར་བ།

ཁོང་ནི་མར་པ་དོ་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག(1042—1136)

དང་དུས་མཉམ་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ……གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས……བསྟན་བཅོས་དུ་མ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་མངོན་བསྡུས་པའི་བསྟོད་པ»དང་། «དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་རྫོགས་སྣ་ཞིང་མངོན་བསྡུས་པ་འཛམ་པའི་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «འདུས་པའི་དབང་བསྐུར་བ་མངོན་བསྡུས་པ»། «རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས»ཀྱང་པ་དང་བཅས་པའི་བརྒྱ་ཕྲག་གཉིས་པ། «ཁྲོ་བོ་གཏུམ་པོ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས»བཅས་བཞུགས་སོ། །

སྒྲག་སྐྱུ་ཤེས་རབ་བརྩེགས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ…ཡིག་བཅས་ལ་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བཀའ་འགྱུར»ལས«སེང་གེ་སྒྲའི་དམ་བཅས་པའི་གཟུངས»དང་། «བསྟན་འགྱུར»ལས«ཡི་གེ་བདུན་པའི་སྒྲུབ་ཐབས»སླད་ནས་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང……

ཕྱུག (1042—1136) གིས་ཕྱུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ། «འཕགས་པ་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་མཚན་གསང……སྔགས་ཀྱི་དོན་དུ་རྣམ་པར་ལྟ་བ»ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་བ། «བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པ»། «འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་ཚོ་ག་མདོ་དང་བསྡེབས་པ»། «མཚན་བརྗོད་འགྲེལ་བ་བར་བའི་སྐོར་གསང་ལྡན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་དོན་བསྡུས་སྒྲོན…མ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1308 ལོར་གཡོ་ཅུ་གྲྭའི་ཚ་སྟོད་གྲོང་དུ་ཡབ་བསྟན་པ་སྲུང་དང་། ཡུམ་བསོད་ནམས་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1363 ལོར་བསམ་ཡས་མཆིམས་ཕུ་དཔལ་གྱི་ནགས་ཁྲོད་དུ…སྐུ་གཤེགས། སྐུའི་ཅུས་ནི་རོག་ཡིན། དགུང་ལོ་ལྔ་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་མཁྱེན་ཅིང་སྙན་རྩིས་རྣམས་ཀྱང་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་དགུ་པར་ཉི་ཁྲི་དང་བརྒྱད་སྟོང་བཏོན་པས་ཐུགས་ལ་མངའ། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་བསམ་ཡས་མཁན་པོ་བསམ་གྲུབ་རིན་ཆེན་དང་། སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་འོད་ཟེར་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས…བློ་གྲོས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་འཆད་ཉན་གྱི་བ་དན་འཛིན་ཆོག་པ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་སློབ་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་རིན་ཆེན་ལས་ལམ་འབྲས་དང་། ཆོས་དྲུག་གཉིས། བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་བ། ཕྱག་རྡོར་འཁོར་ཆེན་སོགས་ཀྱི་དབང་ཁྲིད་གདམས་པ་མང་དུ་

གསན། སློབ་དཔོན་དབང་ཡེ། སྟོན་ཚུལ། ཁྲི་ཕུ་བ་སོགས་ལས་བྱ་རྒྱུད་དང་། སྤྱོད་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། རྡོ་རྗེ་གུར། དུས་འཁོར། རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་སོགས་སྔགས་རྒྱུད་མང་པོ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ཟ་ལུང་པ་ལས་ཞང་ཚལ་པའི་གདམས་ངག་སྐོར། གོད་ཚང་པའི་ལམ་ཁྲིད། གཅོད་ཡུལ། ཞི་བྱེད་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་བཅས་ལ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། གླིང་སྟོད་གདན་རབས་བཅོ་ལྔ་པ་སློབ་དཔོན་བཙན་གོད་པ་དང་། གདན་རབས་བཅུ་དྲུག་པ་བློ་བཟང་ཆོས་དཔལ་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ལས་བྱམས་……ཆོས་སྡེ་ལྔ། ཚད་མ་སྡེ་བདུན། ཕར་ཕྱིན། དབུ་མ་བཅས་དང་། དཔང་ལོ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་ལས་མདོ་ཏིང་ངེ་འཛིན། ཤེས་རབ་སྙིང་པོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་དང་། སྒྲ། སྙན་ངག སྡེབ་སྦྱོར་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། ལུང་རིགས་སྨྲ་བའི་སྡེ་རྣམས་སུ་གྲྭ་བསྐོར་མཛད་སྐབས་རྩོད་ཟླ་བྲལ་ཏེ་ལུང་དང་རིགས་པའི་སྤོབས་པ……བརྙེས་པས་བསམ་ཡས་ལུང་མང་བའམ་གླིང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་ཞེས་པའི་མཚན་སྙན་ཐོབ། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་རིག་འཛིན་ཀུ་མ་ར་ཛ་ལས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་གསང་བ་སྙིང་ཐིག་ཡི་དབང་ཁྲིད་གདམས་ངག…དང་། རྫོགས་ཆེན་སྡེ་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ལུང་མན་ངག་དང་བཅས་པ་བུམ་པ་གང་བྱོར་གནང་ནས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབུགས་འབྱིན………མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་སྟེ་ཕུའི་ཤུག་གསེབ་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་སྙིང་ཐིག་གི་སྒོ་ནས་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་བསམ་ཡས་མཆིམས་ཕུར་སྐལ་ལྡན་བརྒྱད་ལ་མཁའ་འགྲོ་སྙིང་ཐིག་

གི་གདམས་པ་གསུངས། དེ་ནས་གངས་རི་ཐོད་དཀར་ཨོ་རྒྱན་རྫོང་འོད་ཟེར་སྤྲིན་གྱི་སྐྱིད་ཚལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་དགོན་གནས་བཏབ། བསོད་ནམས་སེང་གེ་དང་སློབ་དཔོན་དཔལ་མཆོག་བཅས་ལ་མདོ་རྒྱུད་དཔང་དུ་བཞག་ནས་ཟླ་བ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཚོད་པ་མཛད་ཀྱང་ཞུང་དང་རིན་པས་ཐམ་པར་མཛད། དབུ་ཅུ་ཞྭའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་གསོ་མཛད། རྫོ་རིང་ཆེན་པོ་གཉིས་འགྲེལ་དུ་སོང་བར་ཡར་ལ་བསླངས་པ་མཛད། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་དབེན་གནས་སུ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ····བར་མཛད་ནས་རྫོགས་ཆེན་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོལ་འབྱེད་མཛད། གངས་ཅན་འཛམ་དབྱངས་རྣམ་གསུམ་སྟེ་ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། རྒྱལ་བ་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ། རྒྱལ་བ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་ཞེས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་བསྔགས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར····ཏོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ཁམས་པ་ཆོས་གྲགས་བཟང་པོས་མཛད་པའི་«ཀུན་མཁྱེན་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་གྱི་རྣམ་ཐར་མཐོང་བ་དོན་ལྡན»ཞེས····པ་ལྟར་ན། ཕྱིའི་གནས་ཐུན་མོང་གི་སྐོར་ལ་བསྟན་བཅོས་དགུ་བཅུ་གོ་ལྔ། ནང་གི་གནས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆིག་བརྒྱ་ཉེར་བརྒྱད། གསང་བའི་གནས་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སུམ་ཅུ་སྟེ་ཆོས་ཚན་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཙ་གསུམ་བཞུགས་པར་གྲགས་སོ། །

ཀློང་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་མཁྱེན་བརྩེ་འོད་ཟེར་འཇིགས་མེད་གླིང་པ་དང་མི······གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཀློང་རྡོལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1719ལོར་ཆབ་མདོའི་ཡུལ་གྱི་ཐེ་བྲག་དབེན་ཕུ་ཞེས་པའི་ས་ཆ་ལ་ཡབ·········དབང་འདུས་དང་ཡུམ་འདུས་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1795 ལོར་སྐུ········གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པའི་བར་ལ་ཡབ་ཀྱི་མདུན་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས། སྐབས་དེར་ཆབ་མདོར་ལོ་ཉེས་བྱུང་བས་སྡོད་ཐབས་བྲལ་ཏེ་ཚ་བ་རོང་སོགས་སུ་ཡབ་ཡུམ་དང་ལྷན་དུ་ལོ་གསུམ་ཙམ་ལ་སྤྲང་ལྟོམ་དུ་ཐེབས་པས་དཔེ་ཆར་གཟིགས་པར་བར་ཆད་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་ཁམས་ཡི་ཐང་དགོན་དུ་ཐེབས་ནས་ནང་དོན··རིག་པ་དང་ཚད་མ་བཅས་ལོ་གསུམ་དུ་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་དབུས་ལྷ་གདན་དུ་ཐེབས་ཏེ་སེ་ར་དགོན་པའི་བྱེས་གྲྭ་ཚང·····དུ་ཞུགས་ཏེ་སློབ་གཉེར་བ་མཛད། རྒྱལ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བླ་མ་བཅུ········གསུམ་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཡོངས་ལ་མཁས་པའི········གྲགས་པ་ཐོབ། ཁོང་ལ་སློང་རྡོལ་ཞུ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེའི་སྤྲུལ་ཕུག་སྐྱེ་ཐང་སློང་རྡོལ་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས·····པས་དེ་སྐད་གྲགས་སམ་སྙམ། ཁོང་ནི་དགེ་ལུགས་པའི་བླ་མ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་ཡོངས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས··སོགས་མངོན་བརྗོད་སྣ་ཚོགས་དང་། རྟེན་ཁྲིད་འཕགས་འགའི་དཀར་ཆག རྣམ་ཐར། དགེ་ལུགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་བླ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཐོ།

ཆབ་ཤོག སྣན་ཆིག་སོགས་བསྟན་བཅོས་དགུ་བཅུ་སོ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་པོ་ཏི་གསུམ་དུ་བསྡུས་ཏེ། ཀུན་བདེ་གླིང་ལྷུན་གྲུབ་སྡེ་ཆེན་དུ་ཤིང་པར་བརྐོས་ཡོད་པས་ད་ལྟ་བཞུགས་ཡོད་མེད་མ་འཚལ། བསྟན་བཅོས་ཆེ་ཆུང་སོ་གཉིས་ཙམ་ཡོད་པ་ཀུན་བདེ་གླིང་གི་པར་མ་ཆ་ཚང་དང་། པེ་ཅིན་གྱི་པར་མ་ཆ་གཅིག་བཅས་འདི་གའི་མི་རིགས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་ཡོད། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེ་ཕྱིལ་པོ་ལ་འཆད་མཉན་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་གཞག་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བ་མཛད་པས་རྗེས་འཇུག་གི་སློབ་མ་མཁས་ཆེན་ཀུན་མཁྱེན་དཀོན་མཆོག་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ལྟ་བུ་མང་དུ་བྱུང་ངོ་།

ཀློང་རྡོལ་བྱང་ཡིག་དམ་ཆོས་ཡར་འཕེལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན(1713—1793) དང་ཀློང་རྡོལ་ངག་དབང་བློ་བཟང (1719—1795) སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་གསུང་ཆོས་ཐེངས་ཉི་ཤུ་ཕྲག་ཙམ་ཞུས་ཏེ་སྟེ་ཐང་རིན་ཆེན་གླིང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་ཉེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ལམ་རིམ་ཚིགས་བཅད་འོད་དཀར་འཕྲོ་བ་ལས་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་སྦྱོང་ཚུལ》དང་། 《ལམ་རིམ་ཚིགས་བཅད་འོད་དཀར་འཕྲོ་བ་ལས་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བློ་སྦྱོང་ཚུལ》། 《ལམ་རིམ་ཚིགས་བཅད་འོད་དཀར་འཕྲོ་བ་ལས

སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ»བཅས་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

དཀའ་བཅུ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས།

ཁོང་ནི་བསེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ····ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

དཀའ་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ···འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཆོས······སྒར་ཞུགས་ཏེ་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན (1570—1662) ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར·········སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད། ལྷག་པར་དུ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ལ་མངའ་བརྙེས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་པཎ་ཆེན་མཆོག་གི་ཐུགས་སྲས་སུ་གྱུར། དྲུང་པ་ཧ་ཤུག་པ་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཚན་དང་ཕན་ཚུན་བཀའ་ཆོས·········གསན་རེས་ཀྱང་མཛད། རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་ཡིག་ཆེན་མོ་དབེན་ས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཞལ་ཤེས་མན་ངག»དང་། «བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་ལས་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དུ་བློ་སྦྱོང་པའི·····སྐོར»། «བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ལས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོར་བློ་སྦྱོང་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་ལ་བསླབ་པའི་སྐོར»། «བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ལས་ལྷག་མཐོང་ལྟ་བའི་རྣམ་གཞག་བདག་འཛིན་འཕྲུལ་པའི་དྲུང་འབྱིན་རྣམ་པར་དག་པ»བཅས་ཁྲིས་མ་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

དཀའ་བཞི་གྲགས་པ་གཞོན་ནུ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1257 ལོར་དབུ་རུ་སྟོད་དུ་ཡབ་ཀྱུད་གསར་དགོས་པའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1315 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་མཁན་པོ་གྲགས་པ་འབུམ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང········སྤྱི་མཚན་ལ་གྲགས་པ་གཞོན་ནུ་ཞེས་གསོལ། མཁན་ཆེན་བདེ་བ་དཔལ་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་མཁན་ཆེན་བདེ་བ་དཔལ་དང་། སློབ་དཔོན་ཕྱུགས་རྫེ་དཔལ་བཟང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་ལྡན་དཔལ་བཟང་གསུམ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཤིང་བྱུད་ཚུལ་ལམ་རིམ་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྤྱོད་འཇུག ཐེག་ཆེན་བློ་སྦྱོང་། དམིགས་པ་སྐོར་གསུམ། དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་ཆོས་སྐོར་བཅས་གསན། དཀའ་བཞི་གཞོན་མཛེས་ལས་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་དང་ཚད་མ་རྣམ་ངེས། མཁས་པ་ཡོན་ཏན་འབུམ་ལས་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་དང་མངོན་པ་མཛོད། གཡག་སེ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་ལས་བདེ་མཆོག་དང་གཤེད་དམར། རོང་པ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་ལས་དུས་འཁོར་དང་གཤིན་རྗེ། སྟོན་པ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་པོ་ལས་སྦྱོར་དྲུག་གི་སྐོར། བླ་མ་གྲུབ་མཆོག་ལས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐོར་བཅས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་ལེགས་པར་གསན་ཏེ་མཁས····པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་ཚོགས་ཀྱི་མཁན་པོ་མཛད་ནས་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་དཔལ་དང་། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། བྱང་སེམས་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

དཀའ་བཞི་རིགས་པའི་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1287ལོར་མི་ཉག་རབ་སྒང་གི་ཐས་ཡུལ་དོ་ནང་ཕུག་ཐས་རྒྱུག་ཆར་ཡབ་སྒང་རིང་དང་། ཡུམ་ཇོམ་ཟ་དགེ་སློན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1375 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ཡུམ་ཆེན་གཤེགས་པས་མ་གཡར་ཡོད་པར་བརྟེན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་བཞེས་སྐབས་ཁྲོང་པའི་སྤྱི་རྗེ་བྱེད་དགོས་བྱུང་སྟེ། དབྱར་ཁར་སྤྲུལ་གྱིས་ཞབས་ལ་བཟུང་བས་ལོང་བུ་མན་ཆད་ཆད་ནས་ཤིང་གི··རྐང་མཐིལ་བཏགས་སྟབས་ཕྱིས་སུ་སྟོན་པ་ཤིང་རྐང་ཅན་དུ་གྲགས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་བསླབས་པས་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ……བྲིས་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱང་པས་གསེར་འབུམ་ལ་སོགས་ཕྱག་བྲིས་མཛད། དེ་ནས་དབུས་གཙང་དུ་ཐེབས་ཏེ་སློབ་དཔོན་བྱང་དཔལ་གྱི་དྲུང་ནས……ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། ས་སྐྱར་ཐེབས་ཏེ་སློབ་དཔོན་བྱམས་པ་མགོན་ལས་ཚད་མ་རིགས་གཏེར་སྦྱངས་པས་ཤིན་ཏུ……མཁས་པར་གྲགས་ཤིང་དཀའ་བཞི་པའི་མཚན་བཏགས་གླངས། ཐར་པའི་དྲུང་ནས་སྦྱོར་དྲུག་དང་། འདུལ་བ། མངོན་པ་མཛོད་བཅས་གསན་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་དངོས་པོའང་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་བར་རང་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཚད་མ་རིགས་གཏེར་དང་། རྣམ་འགྲེལ། བསྡུས་གྲྭ། ཤེར་ཕྱིན། སྤྱོད་འཇུག་སོགས་འཆད་མཉན་

ཀྱི་འགོ་བཙུགས་ནས་བསོད་སྙོམས་ཕེབས་པའི་དུས་མ་གཏོགས་སློབ་ཁྲིད་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་ལ་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་མཁས་པའི་སློབ་མ་ལྔ་བཅུ་དང་། སྤྱོད་འཇུག་དང་འདུལ་བར་མཁས་པའི་བཙུན་མ་ཤིན་ཏུ་མང་། རབ་སྣང་འདི་ཕན་ཚད་ལ་ཇོ་གདན་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་བཅས་ཀྱིས་འཆད་ཉན་སྒོམ་སྒྲུབ་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་དང་། མི་སྐྱ་ཕོ་མོ་ཏ་ཅང་མང་པོ་ལ་སྨིན་གྲོལ་གྱི་བདུད་རྩིའི་ཆར་ཆེན་ཕབས་ཏེ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་མི་ཉག་མཁས་དབང་མི་ལྔའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན། །

བཀའ་བཞི་རིན་ཆེན་དཔལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་སྤྱིར་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་བཀའ་བཞི་པའི་མཚན་རྟགས་བླངས་ཏེ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དེ་ནས་ཞྭ་དམར་བ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་མཁའ་སྤྱོད་དབང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཟབ་པའི་བླ་མར་བསྟེན་ནས་སེམས་ཁྲིད་མང་པོ་ཞུས་ཏེ་ཉམས་རྟོགས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་སྐྱེས། དུས་ཕྱིས་སུ་ལྡན་སྨ་སྟོད་དུ་ཟུར་དགོན་གསར་དུ་བཏབ། དགེ་འདུན་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་འདུས་པའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ནས་འཆད་ཉན་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། །

བཀའ་འགྱུར་བ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་འཛིན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1765

ལོར་མདོ་སྨད་བསང་ཆུའི་སྔོ་བྱང་དུ་ཡབ་མགོན་པོ་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཡུམ་སྐྱ་མོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ་1844ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་ལྷ་བརྟན་རབ་འབྱམས་པ་ངག་དབང་སྐྱོན་གྲགས་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དེ་ནས་བོར་ཆུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཁྲོ་བོ་བརྩོན་འགྲུས་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་རྣམས་ལ་བྱང་བར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་བར་ཅ་ཡུས་དང་ཕན་ཚུན་རེས་མོས་སུ་བཞུགས། ལོ་དེར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་མཛོད་དགེ་དགེ···འདུན་དཔལ་བཟང་དང་ཁྲི་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་བཅས་ལས···བསྡུས་གཞུང་དང་ཕར་ཕྱིན་སོགས་ལ་སྦྱོང་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་མཚན་ལ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་འཛིན་ཞེས་གསོལ། གཞན་ཡང་གུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་། རྗེ་འཇིགས་མེད་རིགས་པའི་སེང་གེ ཟམ་ཚ་གསེར་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ། དགེ་བཤེས་དཀོན་མཆོག་དབང་ཕྱུག ཡབ་རྗེ་ཧྲུ་ཛ་བཅས་ལས་བཀའ་ཆོས་ཅི་རིགས་གསན། སྨོན་ལམ་རབ་འབྱམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་ནས་བཟུང་ཁ་གྱུའི་དགོན་དང་། སྟག་ཚང་ལྷ་མོའི་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་། བླ་རི་མགུལ། ཨ་མཆོག་རྒྱུད་གྲྭ་སོགས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་རིམ་བཞིན་བཞུགས་ཏེ་ལུགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པ་ནས་བཟུང་ཨ་མཆོག་དགོན་དང་། བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ། སྐུ་འབུམ་དགོན། ཐུ་གཤོང་དགོན། རྒྱལ་ཏེཙ་དགོན། ཨང་སྙིན་རི་ཁྲོད། ཅོ་ནེ་

དགོན་ཆེན། ཁྲོ་དགེ་དགོན། ཁང་ཐོག་དགོན། མཛོད་དགེ་རྐང་ཚ་དགོན། གདན་ས་ཐོར་ཚུང་རི་ཁྲོད་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་གླིང་སོགས་སུ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་ཁྲིད་བསྒོམས་ཚར་བཅུ་བདུན་གནང་བས་ལུང་རྒྱུན་སྲེལ་མཁན་ཁ་ཤས་བྱུང་། བདེ་མོ་ཐང་གི་དྲི་གཙང་ཁང་སྟེང་ཤོད་དུ་འཁྲི་ཤིང་གི་གྱུན་ཐང་བཞེངས། དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པར་སྟོན་པོ་ཐང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་བཅས་ཡར་ལྡན་དུ་མཛད། ཁྲི་ཐུར་ནས་གདན་ས་ཐོར་ཚུང་རི་ཁྲོད་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་སྐུར་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་མང་ཐོས་ལུང་གི་དབང་ཕྱུག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །

བཀའ་འགྱུར་བ་འཇམ་དབྱངས་སྨོན་ལམ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1750 ལོར་མདོ་ཁམས་ཆི་ཤུག་ཏུ་ཡབ་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་ཉི་མ་ཨིག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1814 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ལྷ་ཁང་དགའ་ལྡན་དར་རྒྱས་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭ་ལ་ཞུགས་ཏེ་འདུལ་འཛིན་བསྐལ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་ལས་དགེ་བསྙེན་ནས་དགེ་ཚུལ་བར་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། ཡི་གེའི་སྦྱོར་སྒྲིག་དང་འདོན་ཆོས་སོགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་གསལ་གླིང་དུ་ཞུགས་ནས་རྗེ་བོ་སྒོ་བཟང་དགེ་ལེགས་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་བསྡུས་གཞུང་དང་། དབུ་མ། ཕར་ཕྱིན།

འདུལ་བ། མངོན་པ་མཛོད། རྣམ་འགྲེལ་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། གཞན་ཡང་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཀློང་རྡོལ་བླ་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་། ཁྲི་ཆེན་ནོ་མིན་ཧན་ཆེན་པོ། དེ་མོ་ནོ་མིན་ཧན། སྔགས་ར་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་སོགས་ལ་བསྙེན་ནས་བཀའ་འགྱུར་དང་། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ཚན་མང་པོ། རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུམ་འབུམ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མང་དུ་གསན། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་བཀའ་ཆོས·······མཐའ་ཡས་པ་གསན། དེ་ནས་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ཅིང་ཨང་དང་པོའི་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས།

དཔལ་ལྡན་སྟོད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་ནང་བྱན་ཚུད་པ་མཛད་དེ་བསྟན་པ་ཡོངས·····རྫོགས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར། རྒྱུད་པའི་མཁན་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ····1794 ལོར་ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་གཅིག་ཏུ་གོང····མའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས་ཏེ་གོང་མ་མཇལ་འཕྲད་མཛད་ཅིང་གོང་མས·····ཀྱང་ཡེར་ཁི་ཐུ་བླ་མའི་ཆོ་ལོ་བསྩལ། དེ་ནས་ཡུ་དེ་སི་ཐུའི་ཐུ་བླ་མ་དང་། ཡུང་དགོན་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་གི་བླ་མར་བསྐོ་བཞག་མཛད། ཅུང་མ་འགོར་བར་ཞི་ཧོར་པོ་ཏཱ་ལའི་མཁན་ཁྲིར་ཕེབས་ཤིང་བཀའ་འགྱུར···ཆེན་མོའི་བཀླགས་ལུང་གནང་། གོང་མ་ཆིན་ལུང་སྐུ་གཤེགས་པའི་དགོངས་རྫོགས་ཞིབས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་གོང་མ་ཀྱཱ་ཆིན་ཆེན་མོས···

བོད་དུ་མངགས་པ་ལྟར་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གཙོ་མཛད་པའི་དགོན…སྡེ་ཁག་ལ་མང་འགྱེད་བསྩལ། དེ་ནས་ཤར་རྩེའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། སྨར་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དང་། སོག་ཡུལ་དུའང་ཕྱིན་ནས་དགོན་སྡེ་མང་པོར་བཀའ་ཆོས་བསྩལ། དེ་ནས་རྒྱ་ཆེན་གོང་མས་གནང་བ་ཕྱིན་ཏེ་བོད་དུ་ཕེབས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1814 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཀྱང་བར་ཆད་ཀྱི་དབང་གིས་ཁྲི…མཐར་མ་ཕྱིན་པར་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་མཚམས་ནས་དགོངས་པ་ཆོས……དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་དངུལ་གདུང་ནི་བླ་མ་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་པ་ཡིན། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཤར་རྩེ་འཇམ་དབྱངས་སྨོན་ལམ་ཞེས་ཞུའོ། །

བཀའ་འགྱུར་བ་བློ་བཟང་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1639 ལོར་མདོ་སྨད་དཔལ་ཤུལ་གྱི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1718 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གསར་འདེབས་མཛད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་མའི་གྲྭ་རྒྱུན་ཡིན་ཞིང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་བསེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གཉིས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སློབ་གཉེར…མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པས་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོའི་གོ་སར་ཕྱིན། མགོན་ཆོས་འཇིགས་གསུམ་གྱི་གདམས་པ་ལ་མངའ་བརྙེས། དབུས་སུ་ལན་

གཉིས་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་བ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལ་མཇལ་ཞིང་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། ཇོ་ཤཱཀ་སོགས་ལ་མཆོད་འབུལ་བཏེགས། སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་ལ་མང་འགྱེད་ཕུལ། ཁྲི་ནམ་མཁའ་བཟང་ལས་བཀའ་ཆོས་ཅི་རིགས་གསན། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཁྲོ་དགེ་དཔོན་སློབ་དང་། སྟག་ཚང་དཔོན་སློབ་སོགས་ལ་བསྙེན་ནས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། ཐང་ཚང་དཔོན་སློབ་ལས་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་ཞུས་ཏེ་ལུང་རྒྱུན་སྤེལ། དགུང་ལོ་དོན་དགུ་པར་ཐག་ལུང་རི་ཁྲོད་དུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་གྲུབ་ཆེན་དགེ་ལེགས་རྟ་མའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན། གསུང་རྩོམ་པོད་ཆུང་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

བཀའ་འགྱུར་བ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་ཏེ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་···བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་མགོའི་ཙམ་གྱི་མི་ཡིན། ཁོང་གིས་ཛ་ཡ་པཎྜི་ཏ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་དཔལ་བཟང་པོ(1642—1715)སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་ནས······འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་བཀའ་འགྱུར་པ་པཎྜི་ནོ་མོན་ཧན་ནམ་ཨེརྟི་ནི་མེར་གེན་ཞེས་ཀྱང་གསོལ། གྲུབ་མཐའ་ནི་ཞྭ་སེར་ཙོ་པན་འཆང་བའི་རི་བོ་དགའ་ལྡན་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«སྙེ་སྣོད་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་བརྒྱུད་འདེབས»དང་། «བསྙེན་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ཐར་བའི་འཇུག་ངོགས»། «བཅའ་ཡིག་ཐར་པའི་ཐེམ་སྐས»། «སྒྲོན་མེ་བརྟག་པ»། «བློ་སྦྱོང་དང་

པའི་བསྐུལ་མ»། «རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་དཔྱོད་སྣང་དོར་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ»། «རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་བསྟོད»། «བདེ་མཆོག་ལྷ་ལྔའི་སྒྲུབ་ཐབས»བཅས་ཆོས་ཚན་ཆིག་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་དགུ་ཡོད་པ་པོད་ཀྱི་དྲུག་ཏུ་བསྡུས་ནས་མཆིས་པ་མི་རིགས་རིག་གནས་པོ་བྲང་དུ…………བཞུགས་སོ། །

བཀའ་འགྱུར་བ་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་བསམ་བློ་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

དཀའ་བཅུ་སྐལ་བཟང་ཆོས་གྲགས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……… 1844 ལོར་མཚོ་སྔོན་ཏར་གེ་པླེ་སིའི་རྟཱ་ཙ་ཤོར་ཡབ་རྟ་ཤོ་ཆེ་ཤེས་རབ་དང་། ཡུམ་སྒྲོལ་མ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་ཡོངས་འཛིན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཀ་ཀྲུ་ལྷ་རམས་པ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་མདུན་ནས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་སྐུ་འབུམ་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། གཞུང་ཆེ་ཚང་རྣམས་བློར་འཛིན་གཤར་སྦྱོང་དང་འབྲེལ་བར་གཏན་ཚིགས་ཚུལ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐུགས་གཉེར་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མཛད་དེ་དགུན་ཆོས་གླིང་བསྲེས་དཀའ་བཅུའི་མིང་བཏགས་འཛིན། སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་མདུན་ནས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་ཉེ་ལམ་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་

དང་དབྱངས་ཐིག་གར་གསུམ་སོགས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། ཁོང་གསུང་སྐད་བཟང་ཞིང་དབྱངས་རྟ་སོགས་ལ་ངེས་ཆ་ཆེ་བས་གྲྭ་ཚང་དབུ……མཛད་དང་ཚོགས་ཆེན་དབུ་མཛད་ཆེན་མོར་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1897 ལོར་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར……དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1901 ལོར་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང…ལེགས་གནང་། ཁྲི་ཟུར་ནས་མི་ཉག་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་བསྐྱངས་སོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་པ་དང་། སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

དཀའ་བཅུ་འཇམ་དབྱངས་དཀོན་མཆོག་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1719 ལོར་མདོ་སྨད་ཐང་ཚང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1788 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་དཀའ་བཅུ་བློ་བཟང་ཚངས་དབྱངས་ཕྱོགས་ལས…རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་གནང་ཞིང་གདན་སར་བཀོད། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ལས་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མང་དུ……གསན། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ཤིང་བསྡུས་གཞུང་དང་། ཕར་ཕྱིན། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། དབུ་མ། འདུལ་བ་མདོ་རྩ། མཛོད་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་

དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྨད་ཕྱོགས་སོག་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བས་འཕྲིན་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པས······ཕྱུག་རྫས་མང་དུ་འབྱོར་བ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་རང་དགོན་དུ་རྗེ་སྐུ་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་གདན་དྲངས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ནས་འདུ་ཁང་སོགས་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་གསར་དུ་བཞེངས། འཆམ་ཆེན་མོ་བཙུགས། འཆད་ཉན་ལེགས་པར་བསྐྱངས་པས་མཁན་པོ་བཙན་པོ་མ་ཡང་ཞུ། སྨར་སྨད་ཕྱོགས་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་སེང་ལྷང་དང་དར་ཧན་ལྷང་ཧོ་ཤོད་དང་བཅས་པས་བླ་མར་བཀུར། དགུང་ལོ་རེ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དཀའ་བཅུའི་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

དཀའ་བཅུ་འཇམ་དབྱངས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1789 ལོར་མདོ་སྨད་གཙོས་ཁ་ཡངས་གོང་དུ་ཡབ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཡུམ་གཡུང་དྲུང་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1808 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་དཀའ་བཅུ་འཇམ་དབྱངས་དཀོན་མཆོག་ཉི····མའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་གནང་ཞིང་བདེ་ཐང་དགོན་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་གདན་སར་མངའ་གསོལ། རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་མིག་འབྲས་བཞིན་དུ་བསྲུངས་པར·······མཛད། མཁར་མོ་ཆེ་བ་བློ་བཟང་ཡོན་ཏན་ལས་སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་དང་། སྒྲ་སྙན་ངག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་

པས་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་སྒོང་རྡོལ། གྲྭ་སར་བཞུགས་འདུན་ཆེ་ཡང་མི་རྟའི་དབང་གིས་སྨད་ཚུགས་སོག་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར། ཕྱུག་རྫས་ཀྱང་མང་དུ་འབྱོར་བས་ཐམས་ཅད་རང་དགོན་དུ་བཞག དེ་ནས་མཆོད་གཞིས་སྐེ་ཁག་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མ་ཚོགས་པར་དགུང་ལོ་ཉེ་ཤུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དཀའ་བཅུའི་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《སུམ་རྟགས་ཀྱི་འགྲེལ་བ》དང་། 《སྙན་ངག་གི་དོན་རྒྱན་སོ་ལྔའི་དཔེར་བརྗོད》སོགས་པོད་ཆུང་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

དཀའ་བཅུ་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1667 ལོར་ད་ལྟའི་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ཀན་ལྷོའི་ཞྭ་ཧོ་རྫོང་ལ་གཏོགས་པའི་ཙ་ཡུས་མེ་ཏོག་ཤར་དུ་ཡབ་སྐྱིང་གར་བྱམས་དང་ཡུམ་གཙོད་པ་ཐར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1744 ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་ན་ཕྲ་བའི་དུས་སུ་ལྷ་བརྟན་བླ་མ་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་གི་དཔེ་བཙུགས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་ཤུག་ཤར་རི་ཁྲོད་དུ་སྐལ་ལྡན་དངོས་སློབ་སྔགས་རམས་པ་བསོད་ནམས་ཡར་འཕེལ་གྱི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་གྲངས་བཞེས་ཀྱི་བར་དུ་དེ་ཉིད་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་ཉིན་མཚན་ཐུན་གཅིག་ཀྱང་མ་བཅག་པར་སློབ་གཉེར་མཛད་པས་སྐྱེས་སྦྱངས་ཀྱི་ཤེས་རབ་མི་འབར་བ་ལྟ་བུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐག་ཏུ་བུད་རྗེས་དབུས་ལྷ་ལྡན་དུ་ཕེབས་འདུན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས

དབུས་སུ་ཕེབས། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་གཞུང་ལུགས་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་སྦྱངས། གསང་ཕུ་དགོན་པའི་དཀའ་བཅུ་བ་མཛད། དེ་ནས་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་བཀའ་བཞིན་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཐུགས་ལ་སྦྱངས་པས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། སྨིན་གྲོལ་གླིང་དུ་གཏེར་སྟོན་ལ་ཆོས་ཞུ་བའི་སྐུལ་མའང་ཀུན་མཁྱེན……ནས་མཛད་པས་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། ཕྱིར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་རྗེས་ཡུལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤུག་ཤར་དང་། ཙ་ཡུས་སྐར། བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ། ཁ་བྱའི་སྟག་ལུང་སོགས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སྒྲུབ་གནས་བཞུགས། དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཚེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་གདམས་ངག་རྣམས་བླ་མ་ལས་ཞུས་ཏེ་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི…ནང་ནས་སྒྲུབ་པ་གཙོ་བོར་མཛད་ནས་ཉམས་ལེན་དཔྱིས་ཕྱིན་པར……མཛད་དོ། །

དཀའ་བཅུ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1810ལོར་མདོ་སྨད་རྟག་ལུང་དུ་ཡབ་དཀའ་ཐུབ་ཐར་དང་། ཡུམ་ཡུམ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1849 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་གུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་སྐུ་གོང……མ་དཀའ་བཅུ་འཇམ་དབྱངས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ཐུགས་ཐག་བཅད་ཅིང་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་གདན་སར་བཀོད། མཚན་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་

གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་བསླུས་གཞུང་དང་། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐུགས་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པ་གནང་། ཀུན་མཁྱེན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཤིང་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། ཡབ་རྗེ་རྟ་ཛ་ལས་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མང་དུ་ཞུས། བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་ཡར་···ལྡན་དུ་བསྐྱངས། དེ་ནས་ཨ་མཆོག་ཚོགས་ཆེན་དང་ཨུཀེའི་བླ་མ་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ་ 1844 ལོར་རང་དགོན་བདེ་ཐང་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར······གླིང་དུ་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་གསར་དུ་བཙུགས། འཆད་ཉན་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་ཐག་རིང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དབང་ལུང་མན་ངག་གི་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་སྤེལ། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དཀའ་བཅུའི་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །

དཀའ་བཅུ་བློ་བཟང་ཚངས་དབྱངས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ་1659 ལོར་མདོ་སྨད་གཙོས་ཁ་ཡངས་སྒོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་ཁྲུང་པོ་ཨུ་ཙ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་ 1718 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྐུ་སྒོང་མ་དཀའ་བཅུ་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་གནང་ཞིང་བདེ་ཐང་དགོན···དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་གདན་སར་བཀོད། ལོ་དེར་ཚལ་པ་བླ་མ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་

དབུས་སུ་ཐོན་ཏེ་འབྲས་སྤྲོ་མང་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་མདོ་ཕྱོགས་ལ……སྦྱངས་ནས་གསང་ཕུར་དཀའ་བཅུའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་བ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། རྒྱུད་སྟོད་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་སྔགས་ཕྱོགས་ལ་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་བདེ་ཐང་དགོན་གསར་འདེབས་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་རི་བོ་ཆེར་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པར་མཁར་སྟོན་དུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན……བསྐོར། རང་དགོན་ཆོས་འཁོར་གླིང་དུ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་གིས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་བསྒྲུབས་ཤིང་དགུང་ལོ་ང་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ……གཤེགས། ཁོང་ནི་དཀའ་བཅུའི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《སྔགས་ཀྱི་བརླག་ཐབས་བསྡུས་པ》དང་། 《དག་ཡིག་ཚིགས་བཅད་མ》སོགས་འགའ་རེ་བཞུགས་སོ། །

དཀའ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1798 ལོར་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ཏྲིད་ཁོག་འབྲོག་སྡེར་ཡབ་རྣ་ལོ་ཀུ་ཧུ་ཐར་དང་། ཡུམ་ལྷ་མོ་ཚེ་རིང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1876 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྐུ་འབུམ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཟེ་ན་ལྷ་རམས་པ་བསོད……ནམས་བསྟན་འཛིན་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང……ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། སློབ་དཔོན་དེ་བ་ལས་རབ་

བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྒར་ཞུགས་ཏེ་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་སྟོད་འཁོར་མཁར་བརྒྱུད་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒར་ཞུགས་ཤིང་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་ཐོས་བསམ་མཛད། དེ་ནས་གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ཤིང་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་མཇལ་ཏེ་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད་ནས་དམ་བཅའ་བཞག་པས་དཀའ་ཆེན་གྱི་མཚན་རྟགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ་སོགས་ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གནང་བ་ཞུས་ཏེ་སྐུ་འབུམ་དགོན་དུ་ཕེབས། དེ་ནས་ས་ཚྭ་རི་ཁྲོད་དང་དཔའ་རིས་སྦུགས་ཀྱི་རི་ཁྲོད་དུ་མར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། དགུང་ལོ་ང་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ་ 1856 ལོར་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་སློབ་གཉེར་བཅས་ལ་ཚགས་འཛིན་གང་ལེགས་གནང་། དགུང་ལོ་དོན་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

དཀོན་མཆོག་འགྲོ་ཕན་དབང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ་ 1631 ལོར་དབུ་ཅའི་མཚམས་གཞུ་སྟོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་

ཨི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་འབྲི་གུང་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ཅིང་མདོ་སྔགས་གཉིས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། ཁྱད་པར་དུ་མགོན་པོ་འབྲི་གུང་པ་རིག་འཛིན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་ཐད་དུ་བྱུང་བ་མཛད་པས་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་ཕྱོགས་བཅུར་ཁྱབ། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་པར《གཅེས་བསྡུས་ཕན་བདེའི་སྙིང་པོའམ་འབྲི་གུང་གཅེས་བསྡུས》ཞེས་པའི་སྨན་གཞུང་བརྩམས། དེ་ནས་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་འཆད་ཉན་དང་རྩོམ་འབྲི་སོགས་ཀྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1692 ལོར《རྒྱུ་གནད་ཀྱི་བཅོས་ཐབས་འཕྲུལ་གྱི་ཐིམས་ཚང》ཞེས་པའི་སྨན་དཔེ་བརྩམས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་འབྲི་གུང་ཚེ་དབང་བརྟན་པ་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་དཔོན་ཚང་ཡེ་ཤེས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《སྨ་མའི་ཞལ་རྒྱུན་གྱི་ཟིན་ཐྲིས》དང་། 《གཉན་རིམས་མཁྲིས་པ་ཙར་རྒྱུགས་ཀྱི་བཅོས་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཞལ་ལུང་བདུད་རྩིའི་ཆུ་རྒྱུན》། 《རླུང་ནད་ལྡེ་སྒྲུང་མགོའི་བཅོས་ཐབས》། 《འབམ་བཅོས་མན་ངག་ཁྱད་པར་ཅན》། 《གཙོང་ཆེན་དགུ་ཆུ་གསོ་བའི་གདམས་ངག》བཅས་པོད་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

དཀོན་མཆོག་འཇིགས་མེད་རབ་རྒྱས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐྱུ

འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་དགེ་བསྙེན་དང་། རབ་བྱུང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་ཚུལ་ཁྲིམས་གཙང་མའི་དྲི་ངད་ཕྱོགས……བཅུར་ལྡང་། ཐོག་མར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་ནས་བཙམས་ཏེ་ཐ་སྙད་རིག་གནས་དང་། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ། གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་བཅས་ལ་ཐུགས་གཉེར་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། ཁོང་གིས་ཞྭ་དམར་པཎྜི་ཏ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ (1852—1912) ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབང་ལུང་མན……ངག་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཨོར་ཏུ་སོག་དྲུག་གི་ཡ་ཀྲུལ་ཨོ་ཧོག་ཧོག་གི་ཆོས་གྲྭ་ལུང་རིགས་དཔལ་འཁྱིལ་ལ་སྐུ……གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་ཟིན་བྲིས》དང་། 《ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་བདུད་རྩི》། 《ཡི་གེའི་ཐོབ་ཚུལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ》། 《བཀའ་འགྱུར་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་སྙིང་ནས་སློག་ཚེ་ཁ་སྐོང་དགོས་པའི་སྐོར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བྲིས་པ》བཅས་ཆོས་ཚན་བཞི……བཅུ་ཞེ་དགུ་ཡོངས་པའི་པོད་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

༥ཀོན་མཆོག་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1795 ལོར་མདོ་སྨད་བསང་གཞུང་ཐེན་ཆེན་དུ་ཡབ་ཚེ་རིང་དང་། ཡུམ་ཚེ་རིང་དོན་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1857 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་

དུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་གྲུབ་ཐང་འཛམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཐུགས་ཐག་བཅད་ཅིང་གདན་སར་བཀོད། རབ་བྱུང་བསྙེན་རྫོགས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་ཐང་ཚང་ལ་ཕུལ། ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། ཀུན་མཁྱེན་ཡབ་སྲས་དང་སྡེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ལས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལ་དངུལ་སྲང་ལྔ་བརྒྱ་ཕུལ་ཞིང་བཀའ་ཆོས་གསན། ཕྱིར་ཕེབས་དུས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་རྟེན་སྐལ་དུ་ཙན་དན་གྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་སྐུ་བརྙན་ཁྲུ་གང་ཞིག་གནང་བ་མཛད། ལྷ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་སྨན་པའི་ཁྲི་བ་ལོ་གསུམ་མཛད། ཁེ་ཐ་དང་ཆོས་འཁོར་སྒར་གསར་གྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་1852 ལོར་ལྷ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གཅིག་ཅུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་གང་ཡོད་མ་ཉམས་པ་མཛད། ཁྲི་ཐུར་ནས་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས། སྐུས་དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ལྷ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་ཞེ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །

དཀོན་མཆོག་དམ་ཆོས་ཡར་འཕེལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1779 ལོར་མཛོད་དགེ་ནས་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ (སྤྱི་ལོ 1829) ཡན་མན་དུ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ལྷ

ཁང་ཞུང་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཁོང་གི་མདུན་ནས་འདོན་ཆ་དང་སུམ་རྟགས་བཅས་ལ་ཞིབ་པར་གཟིགས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་གུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལས་བསྙེན་པར……རྫོགས། ལོ་དེར་དབུས་གཙང་དུ་གནས་མཇལ་ཕེབས། ར་སྒྲེང་དང་བྲག་གཡེར་པ། དགའ་ལྡན་གསེར་གདུང་ཆེན་མོ་སོགས་དབུས་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་མཆོག་ཀུན་ལ་སྤྱན་ཆབ་འཁྲིགས་བཞིན་མཇལ། རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དང་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་རྣམ……གཉིས་ལ་མཇལ་ཞིང་སྐྱབས་འཇུག་དང་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། དེ་ནས་མདོ་སྨད་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་ཁ་བསྒྱུར་ཏེ་རྒྱལ་མོ་བསམ་གྲུབ་གླིང་དུ་སེར་··སྐྱ་ཚོགས་མང་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་ཞུང་མན་ངག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གནང་། ལྷ་ཐང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ནས་གངས་ཅན་གྱི་རིག་པའི་གནས···ཐམས་ཅད་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་ཁྲིད་པ་དང་། ལྷག་པར་རིགས་གྲྭ་དཔོན་སློབ་ལས་སྙན་ངག་ཁྲིད་པས་སྙན་ངག་སྨྲ་བའི་དབང་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུའི་ནང་སྐུ་བསྟན་དྲག་པོ་བཞེས་ཏེ་ཞིང་དུ་ཕེབས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《གུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་ཆོས……དུང་དཀར་པོའི་སྒྲ་དབྱངས》དང་། 《རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་ངོགས》། 《རྗེ་ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ལྷུན་པོའི་སྟོད་ཆ》། 《ཁ་དྲོན་ནང་པ་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཆ་ཤས་ཙམ་བརྗོད་པ……དད་པའི་སྒོ་འབྱེད》། 《པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་འཇིགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར》། 《སྙན་ངག་དོན་རྒྱན་སོ་ལྔའི་དཔེར་བརྗོད་སྙན་ངག་

བྱུང་བ་སྨོས་པའི་སྐུ་དཔྱངས»། གཞན་ཡང་སྙན་ངག་གི་བརྩམས་ཆོས། སྙ་མཚོད་ཟིན་བྲིས། མགུར་གཞས་སོགས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

དཀྱིལ་ཟུར་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1821ལོར་གཙང་སྟོད་ཐང་སྐྱེའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཚེང་དཔོན་པ་སངས་དང་། ཡུམ་ཚུང་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་གྲྭ་བཙུན་མཛད་དེ། པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ………བླངས། དེ་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ནས་ཚད་མ་སྦྱོངས་ཏེ་བསྡུས་ཚན་སོ་སོའི་རྒྱུགས་ཕུལ་བས……དཀྱེས་བཞེས་དང་ཚོག་བཀའ་ཐོབ། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་དཀའ་བཅུའི་མིང་རྟགས་བླངས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བླངས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་རབ་འབྱམས་སྨྲ་བའི་སེང་གེའི་མཚན་རྟགས……བཞེས། དེ་ནས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་དཔྱངས་རོལ་སོགས་གསང་སྔགས་སྐོར་ཀུན་སྦྱངས། སྐབས་དེར་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་འདུག་ཞེས་བཤད་པར་བརྟེན། བཀའ་ཟུར་མཁྱེན་རབ་བསམ་གཏན་གྱིས་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང……བསྟན་འཛིན་གྱི་བཞུགས་གནས་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་པོའི་རི་ཁྲོད་དུ……གདན་འདྲེན་ཞུས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས

བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་དཀྱིལ་ཁང་གྲྭ་ཚང་གི་གདན་སར་བསྐོས། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ཕྱི་མཛད་ནས་དབུས་ལྷ……ལྡན་དུ་ཕེབས། འབྲས་སྤུངས་དང་སེ་ར་དགོན་སོགས་སུ་མང་འགྱེད་དང་བླ་མཆོད་ཁྲིད་ཆོས་སོགས་ཕུལ། མཁས་པ་རྣམས་དང་བགྲོ་གླེང་མང་པོ་མཛད་པས་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་ཐོབ། དགུང་ལོ་རེ་དྲུག་པར་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་རྣམ་ཐར་བརྩམས། དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་པར་རང་རྣམ་ཚིགས་བཅད་མ་བརྩམས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས། གསུང་མགུར་བསླབ་བྱ། ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་བ། སྒྲུབ་ཐབས། འདུལ་བའི་དོགས་སྤངས་ལ་དཔྱད་པ། བསྡུས་རྩའི་འགྲེལ་བ་བཅས་ཆོས་ཚན་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་ཡོད་དེ་པོད་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་བཞུགས……སོ། །

བཀྲ་ཐང་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1763 ལོར་ཛེ་འཕེལ་ཐོག་ཏུ་ཡབ་ཨ་འགྲུབ་དང་། ཡུམ་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1821 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཆོས་རྗེ་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་དོན་གྲུབ་གླིང་དུ་མངའ་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་པར་གྲུ་སྒྲུབ་མཆོག་སྤྲུལ་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་ལ་དབུ་སྐྲའི……གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཞིང་མཚན་ལ་བློ་བཟང་ཉི་མ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན……ཞེས་གསོལ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བློ་བཟང་དཔལ་སྦྱིན་གྱི་དྲུང་

ནས་བར་མ་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཁྲ་བོ་གླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་མདུན་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་འཛིན་གསུམ་ལ་ལེགས་པ་བསླབས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར……ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་སྦྱངས་མཛད། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ…པ་བཞེས། གླིང་བསྲེའི་མཚན་བཏགས་བཞེས་ཏེ་མདོ་སྨད་དུ་ཕྱིན་ནས་ཆོས་སྡེ་དོན་གྲུབ་གླིང་དང་། སྒྲ་ནག་བདེ་ཆེན། བཀྲ་ཐང་སོགས་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ཆོས་སྡེ་དོན་གྲུབ་གླིང་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་བཙུགས་ཤིང་འཆད་ཉན……སྤེལ། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བློ་སྦྱོང་བྱང་ཆེན་བགྲོད་པའི་བདེ་ལམ》དང་། 《ཚེ་དབང་བསྐུར་ཚུལ་ལག་ལེན་རབ་གསལ》། 《ཚེ་ཐར་གཏོང་ཚུལ》། 《ནམ་དབྱེ་ཐྲད་དང་བཅས་པའི་དཔེར་བརྗོད་ལྷ་རིག་དཀར་པོའི་དོ་ཤལ》། 《རྫ་རག་གསེར་ལྡན་གྱི་ནམ་ཐར་མཁས་བློན་ཀུན་གྱི་རྣ་བར་འཇེབས་པའི་གླིང་བུའི་སྒྲ་དབྱངས》། 《མི་རྟག་པའི་མགུར་མ》བཅས་ཆོས་ཚན་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་ཡོངས་པའི……པོད་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

བཀྲ་ཤིས་མཁན་ཆེན་སྦྱིན་པ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1874ལོར་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ཟི་ནའི་ནང་ཚན་ཧོར་ཚང་རྒྱུད་དུ་ཡབ་བློན་པོ་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་ལྷ་མོ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་

ལོ་མི་གསལ། ཡོང་དགུང་ལོ་གསུམ་པར་སྐྱབས་རྗེ་ཞིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་སྐུ་གོང་མ་ཡི་ཞེས་མཁས་གྲུབ་ཉི་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་སྐུ་འབུམ་རང་སྐར་དུ་གདན་སར་བཀོད། དགུང་ལོ་བདུན་པར་དྲིད་ཁོག་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་སྦྱིན་པའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། སྨོན་ལམ་རབ་འབྱམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་གློག་གི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཞིང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་སྐྱབས་རྗེ་མཚན་སྒྲིག་དགེ་འདུན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རིམ་གྱིས་བཞེས། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཞིང་གསང་ཆེན་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1893 ལོར་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ཀྱི་ཐད་དུ་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་བྱང་ཕྱོགས་ཏ་རི་གང་གའི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར་བར་མཛད། དེ་ནས་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ལ་ཕྱིན་ཏེ་ཕྱག་མཆོད་དང་འབྲེལ་བའི་དགེ་ཚོགས་རླབས་ཆེན་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1901 ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་

ནས་དོ་དམ་འཛིན་སྐྱོང་གི་རིམ་པ་མཐའ་དག་ལ་གཅེས་བསྐྱངས་……མཆོག་ཏུ་མཛད། ལོ་དེར་ཇོ་ཁང་དང་མགོན་ཁང་གསར་གསོས་གནང་། དེའི་ཕྱི་ལོ (1902) ལ་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་གཟིགས་ལྷ་ཁང་ཞིག་གསོས་མཛད་ཅིང་རབ་གནས་རྒྱས་པར་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ཟབ་མོ་ལ་གཞོལ་བཞིན་བསྟན་འགྲོའི……ཕན་བདེ་སྤེལ་བའི་མཛད་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ལོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་རབས་བདུན་ཅུ་ཐམ་པ་དང་། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ……སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ……དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཇོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《སྙིང་བ་ལྔའི་ཚིག》སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས་མཛད་པ་དང་། 《ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་བསྡུས》རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀུ……སུ་ར་ཤྲཱི་བྷ་དྲས་མཛད་པ་བཅས་བཞུགས་སོ། །

བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1200ལོར་མདོ་ཁམས་སུ་ཡབ་དབང་ཕྱུག་ལེགས་པ་དང་། ཡུམ་སྒྲོལ་མ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1282ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན་ཞིང་འདོན་པའི་ཆོ་ག་རྣམས་བློར་འཛིན་གང······མང་མཛད། དེ་ནས་སྐུ་སྐྱེ་སྔ་མའི་དད་པས་མཚམས་སྦྱར་ཏེ་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ནས་སྐྱག་ཤུང་པ······ལས་གདམས་པ་མང་དུ་ཞུས། བླ་མ་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་པར་མཛད་དེ་ཆོས་མཐའ་ཆོད་པར་གནང་། སངས་རྒྱས་ཡར་བྱོན་གྱིས་ཀྱང་ཐུགས་རྗེས་གཟུང་ནས་ལོ་ཛོ་མང་པོར་སྐྱབ་པ་མཛད། རྟོགས་པའང་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་འཁྲུངས། དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་ཀརྨ་པ་དང་མཇལ་ཏེ་དད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྐྱེས། དེའི་སྐབས་སུ་ཆོས་རྗེ་ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེས་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནི་ཆོས་རྗེ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པའི་སློབ་མ་ཡིན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཁོ་བོའི་སློབ་མར་འགྱུར། ད་ལྟ་ཉམས་ལེན་དངོས་གཞི་འདི་ལྟར་གྱིས་ཞེས་གདམས་ངག་གི་གནད་རྣམས་བཀྲོལ་ཏེ་དམར་ཁྲིད་མཛད་པས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྣམས་མངོན་པར་མཁྱེན། ཁོང་ནི་དགེ་སློང་ནམ་མཁའ་འོད་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེ་ཡིན་པར《དེབ་སྔོན》ལས་གསུངས་སོ།།

བཀྲ་ཤིས་ལྡེ་མགོན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་པུ······རངས་སུ་ཡབ་སྐྱིད་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན་དང་། ཡུམ་ཅིག་རོ་བཟའ་ཟངས་ཁ་

མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སྐུ་ན་སོན་རྗེས་ཞང་ཞུང་དང་ཡ་རྩེ་བཅས་ལ་མངའ་མཛད་ནས་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་ཤིང་། བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ965ལོར་རིགས་སྲས་སྲོང་ངེ་སྐུ……འཁྲུངས་པ་དང་། དེ་རྗེས་རིགས་སྲས་འཁོར་རེ་སྐུ་འཁྲུངས་སོ། གོང་གི་གནས་ཚུལ་དེ་རིགས་ནི«རྒྱལ་རབས་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ»དང་། «ལ་དྭགས་རྒྱལ་རབས»གཉིས་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་བཀོད་པ་ཡིན། ཁོང་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་དུ་གྲགས་པའི་སྟོད་ཀྱི་མགོན་གསུམ་ནང་གི་ཡ……གྱུལ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

བཀྲ་ཤིས་ཞབས་དྲུང་ཡེ་ཤེས་མཁས་གྲུབ་ཉི་མ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ཡུལ་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ཐེ་ན་ཚེ་བ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1874ལོར་སོག་ཡུལ་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་སྒོ་མེ་རབ་འབྱམས་པ་ངག་དབང་བསམ་གཏན་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་སྐུ……འབུམ་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྒྲར་ཞུགས་ཤིང་། བཀའ་པོད་ལྔའི་གཞུང་ལ་གསན་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་མཛད་དེ་ཚེ་འཕྲུལ་སྨོན……ལམ་ཆེན་མོའི་སྟེང་དུ་སྨོན་ལམ་རབ་འབྱམས་པའི་མིང་བཏགས……བཞེས། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒྲར་ཞུགས་ཏེ་སྔགས་གཞུང་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་སྦྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1850ལོར་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ……དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད……དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་ཚགས་འཛིན་གང་ལེགས་གནང་།

རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1855ལོར་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1866ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་ཆོས་སྲིད་ཟུང་གིས་དུས་སྐབས་དང་བསྟུན་པའི་ཕྱག་སྲོལ་གང་ཡོད་ལེགས་པར་གནང་། སྐྱབས་རྗེ་ཨ་ཀྱཱ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཞལ་བཀོད་མཛད་དེ་བཙན་ཁང་ཆེན་མོའི་ཕོ་བྲང་གི་དབུས་སུ་རྒྱ་མཐོངས་གདོང་སྐྱོར་དང་བཅས་པ་ཕྱུར་བུར་ཕུབ་པའི་སྟེང་དུ་ཕྱོ་མོ་གཡུའི་མདངས་ཅན་ལེགས་པར་བརྟད་ཅིང་རབ་གནས་གང་རྒྱས་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་སྒྲུབ་ཅིང་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་སོ་དྲུག་པ་དང་། རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་ང་གསུམ་པ། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་བཅས་ཡིན་ནོ།།

བཀྲ་ཤིས་འོད།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་དང་འདས་ལོའི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། ཁོང་གིས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་ཤེས་རབ་བརྒྱ་བ་དང་། སྤྱོད་འཇུག འདུལ་བའི་ཆོས་སྐོར། དུས་འཁོར། གསང་འདུས་སྒྲོན་གསལ། ཕག་མོ་བཞད་བཞི། དཔྱལ་གྱི་ཆོས་དྲུག བདེ་མཆོག་སྙན་བརྒྱུད། སེམས་བསྐྱེད་སྲུམ་ཕྲེལ། རིན་ཆེན་ཐེམ་སྐས། ལམ་ལྷའི་བཤད་པ་དང་མན་ངག་བཅས་ལེགས་པར་

གསན། དགེ་བསྙེན་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་འདུལ་ཁྲིམས་ཐམས་ཅད་གཡག་ཟ་བཞིན་དུ་བསྲུངས་པར་མཛད། ཆོས་རྗེ་ཟླ་ར་བ་བདེ་ལེགས་འོད་ལས་བཀའ་གདམས་པའི་ལམ་རིམ……དང་། དབང་གི་ལག་ལེན། ནཱ་རོ་པའི་བཞི་ཆོས་རྩ་འགྲེལ། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག ཟབ་མོ་བླ་མའི་རྗེས་གནང་། བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར། བཀའ་བརྒྱུད་སྙན་བརྒྱུད། གསང་འདུས་ཀྱི་སྦྱོར་དྲུག། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཅས་ལ་གསན་སྦྱོང་ཞུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཡང་དེ་ལས་ལྷག་པར་མཛད། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1323ལོར་གཡའ་བཟང་དགོན་པའི་གདན……སར་ཕེབས། དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་དམ་བཟུང་མཛད་ནས་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད། འདུལ་ཁྲིམས་གཙང་ཀུན་སྤྱོད་ལེགས་པས་ཀུན་གྱིས་གཙུག་ཏུ་བཀུར། ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་རིང་དུ་གདན་སར་བཞུགས་ཏེ་དགོན་སྡེ་གཉིས་ཀའི་མངའ་ཐང་ཤིན་ཏུ་དར……བར་མཛད། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1350ལོར་གདན་ས་ལྷ་གྲགས་འོད་པ་ལ་གཏད་ནས་སྒོམ་སྒྲུབ་ཁོ་ན་མཛད……ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་ནི་གཡའ་བཟང་དགོན་པའི་གདན་རབས་དྲུག་པ་ཡིན།།

བཀྲས་ཁང་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་བྱམས་པ་ཐུབ་དབང་།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་ལྷོ་ཁ་ཚང་ཁྲིམ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1922ལོར་དོར་

ཐུ་གླིང་ཁར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་དང་རིག་གནས་ཆུང་བ་རྣམས་ལ་རིམ་གྱིས་སྦྱངས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཚོ་ཐག་སྨན་པའི་དྲུང་ནས་གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞི་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད་ཅིང་སྨན་པ་མཁས་པར་གྱུར། ཚོ་ཐག་ཛོང་གི་ཛོང་དཔོན་དང་། བཀྲས་ཁང་མཚན་ཐོག་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་རྩེ་དྲུང་དཀྲུལ་མ། རྩེ་མགྲོན་བཅས་ཀྱི་གོ་གནས་བཞེས། དེ་ནས་ལྷ་སར་ཐེབས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་ཕྱི་ལོ1897ལོར་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ……མཆོས་ལྷ་སྨན་བཀྲིས་པར་བསྐོ་བཞག་གནང་སྟེ་སྨན་པ་མང་པོ་གསོ……སྐྱོང་མཛད་བཅུག རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་ཕྱི་ལོ་1904ལོར་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་བཅར་ལྷ་སྨན་མཛད་དེ…པེ་ཅིན་དུ་ཐེབས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་ཕྱི་ལོ1912ལོར་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་བཅར་ལྷ་སྨན་མཛད་དེ་རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས། དེ་ནས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ལྷ་སྨན་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོའི་གོ་ས་གནང་། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་ཕྱི་ལོ 1916ལོར་སྨན་རྩིས་ཁང་གསར་འཛུགས་མཛད་པའི་ཐུགས་འགན་བཞེས། ལྕགས་རི་གྲྭ་ཚང་དུ་སྨན་ལྷ་ལོངས་སྐུ་ཐོག་བརྩེགས་གཅིག་གི་སྐུ་བརྙན་གསར་བཞེངས་མཛད་ནས་སྐུ་ཚེ་མཐར་འཁྱོལ་བ་ཡིན། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་དངོས་གཞི་བ་བྱམས་པ་ཐུབ་དབང་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་དཔུས་སྟོད་དགེ་འདུན་སྙན་གྲགས་དང་། ཚོ་ཁ་ལྷུན་གྲུབ་གྲགས་པ། འཕན་པོ་ངག་དབང་ཆོས་འབྱོར། རྩེད་ཐང་མཁྱེན་རབ་ནོར་བུ། རྩེད་ཐང་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ། དཔུས་

སྟོད་ཚུལ་ཁྲིམས་སྣན་གྲགས། ཞག་རོང་ཤར་ཀན་རིག་འཛིན་ལྷུན་གྲུབ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ཅིས་པ་ཉེར་སྤྱོད་འགྲོ་ཕན་སྙིང་ནོར》བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཀ་ཕུག་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ་1740ལོར་གདོང་སྣར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1827ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཀ་ཕུག་སློབ་ཆུང་པའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་བཟུང་ཞིང་ལྷ་རི་བློ་བཟང་འབྱུང་གནས་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་བྲ་ཁྲུང་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་བདེ་ཁང་པའི་མདུན་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་དཔོན་སློབ་དགེ་འདུན་བདེ་ཆེན་བྲུང་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་རང་དགོན་བྲ་ཁྲུང་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ནས་ལྷ་རི་བློ་བཟང་འབྱུང་གནས་དང་། བདེ་ཁང་ཚང་། ཙ་བ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན། མདོ་བ་ངག་དབང་དོན་གྲུབ། ཀུན་མཁྱེན་བཛམ་དབྱངས་བཞད་པ། གཡེར་གཤོང་དགེ་འདུན་ཟླ་གྲགས། རྗེ་དཔོན་སློབ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་སོགས་དམ་པ་མང་དུ་བསྟེན་ཅིང་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་གསན་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པར་མགུར་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་པར་ཀ་ཕུག་རྫོང་

ནང་གི་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི……ཚོགས་པ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པར་བྲ་ཁྱུང་དགོན་པའི་སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་བ་སྐྱོང་ཡུར་རིང་པོ་མ་ལོན་པར་སྨན་པ་གྲྭ……ཚང་དེ་ཉིད་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་དུ་བསྒྱུར་བས་ཕྱག་རྗེས་ཆེ། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ……1803ལོར་བྲ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཁྱུང……ཕྱུག་པའི་སྐབས་དང་པོ་ཤིང་དཔར་དུ་བཀོས་ཤིང་། ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་ཞིག་གསོས་མཛད། ལོ་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་ནས་ཁྲིའི་གནང་བ་ཞུས་ཤིང་གསང་སྔགས་བསྟན་རྒྱས་གླིང་དང་གནམ་རྫོང་དགོན་སོགས་སུ་ཡང……རྟེན་བཞེངས་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་པོ་ཏི་གཉིས་ཙམ་བཞུགས་པར་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་ནི་བྲ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཀང་ཚ་དཀོན་མཆོག་དོན་ཡོད།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ1787ལོར་མདོ་སྨད་དྭ་ནའི་མདོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ1859ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཡབ་རྗེ་ཧྭ་ཛ་ལས་རབ་བྱུང……ཞུས། དེ་ནས་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་རྡོ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ཏེ་བསྡུས་གྲྭ་ནས་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན……ཏན་དུ་མཛད་པས་སྨོན་ལམ་འབྱམས་པ་དང་རྡོ་རམས་པའི་མཚན……

བཏགས་བླངས། གུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཤེང་ཐུན་དྲུག་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཁྲིད་གསན་པ་ནས་ཆག་མེད་བསྐྱངས། རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་ལ་ཞུགས་ནས་སྔགས་གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགོན་གསར་རབ་རྒྱས་གླིང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། བྲག་དཀར་ཁྲི་ལ་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་བཞུགས་ནས་རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྤེལ། ཤེང་ལས་ཁའི་ཁྲི་ལ་ལོ་གཉིས་བཞུགས་པར་མཛད། ཆོས་འཁོར་སྐར་གསར་དུ་བཞུགས་ནས་མཚན་ཉིད་གསར་བཙུགས་ལ་དཔེ་ཁྲིད་གནང་། དེ་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་གང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་ཡར་ཐོན་དུ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་རབས་བཅུ་དགུ་བ་ཡིན་ནོ།།

རྒྱང་མོ་ཁ་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དང་པོ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་དགེ་བཤེས་ཤིག་ཡིན། རྗེས་ནས་འབྲུག་པ་དགོན་དུ་ཆོས་རྗེ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་དང་ཞལ་མཇལ་ཞིང་དད་པ་དང་མོས་གུས་ཚད་མེད་སྐྱེས། དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ལས་ཟབ་མོའི་གདམས་ངག་མང་དུ་གསན་ཏེ་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་པས་ཐུགས་ཉམས་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། དུས་ཕྱིས་སུ་ཕུར་དུ་རྒྱང་མོ་ཁ་བཏབ་ཅིང་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་

ཏ། འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་དོ།།

སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་དབུ་རུ་འཕན་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། མཁན་པོ་བོ་ཏི་ས་ཏྭ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ལོ་ཙཱ་བ་ལ་ཡང་མཁས་པར་བསླབས། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཞུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་པ་མཛད་པས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་ཤར་ཏེ་གཞན་སེམས་ཐོགས་མེད་དུ་མཁྱེན་པའི་དངོས་གྲུབ་བརྙེས་ཤིང་། 《གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་》ལས“སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས་གཞན་གྱི་སེམས་རྣམས་ཤེས། ”ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་དང་འབངས་ཉེར་ལྔའི་ནང་ཚན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《འདུལ་བ་ལུང་》དང་། 《ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བསྡུས་དོན》། 《འཕགས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་འཇུག་པའི་གཟུངས》། 《གནས་འཇོག་གི་མདོ》། 《སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ཤེས་ལྡན་གྱི་མདོ》། 《ཚེའི་མཐའི་མདོ》། 《ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་རིགས་པ་མཆོག་གི་རྒྱུད་ཆེན་པོ》བཅས་དང་། 《བསྟན་འགྱུར》ལས《དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་བསྟོད་པ》དང་། 《རྩ་བའི་རྒྱུད་ལས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྡུས་དོན》། 《རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པ》། 《ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན》། 《རྩོད་བཟློག་གི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ》། 《འཁྲུལ་བཟློག་གི་རིགས་པ་

གཏན་ཚིག་གྲུབ་པ》བཅས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། 《དཀར་ཆག་ལྡན་དཀར་མ》ཡང་ཐོག་མར་བསྒྲིགས་སོ།།

སྐ་བ་བློན་མཚོ་སྐྱིད།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས……བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

སྐ་བ་ཤཱཀྱ་དབང་ཕྱུག་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྟོད……ལུང་སྣང་གྲོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་དང་རིག་གནས་ཆུང་བའི་སྐོར་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དེ་ནས་ཕྲག་དཔོན་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་དང་། རྒྱ་མ་འཚོ་བྱེད་བསམ་གྲུབ་མཆོག་ལྡན། བྱང་པའི་འཚོ་བྱེད་དཔལ་འབྱོར་བཀྲ་ཤིས། མངའ་རིས་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་མཚན། རྒྱ་མ་འཚོ་བྱེད་དབང་ཕྱུག་བློ་གྲོས། སྨན་པའི་རྒྱལ་པོ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་བཟང་། ཀོང་པོ་བླ་ཆེན་ནམ་མཁའ་དཔལ་ལྡན་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་སྒོ་གསུམ་གུས་པས་བསྟེན་ཏེ་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞིའི་ཆ་ལག་དམར་ཁྲིད་དང་བཅས་པར……

སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་ཉམས་ལེན་དངོས་ཀྱི་ཁྲིད་ནས······ནད་ལྡན་འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བར་མཛད་དོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་འཚོ་སྨན་མཁན་ཆེན་ཞེས་ཞུ་འོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«རྩ་བ་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་དཔག་བསམ་ལྗོན་ཤིང་»དང་། «ཁོག་འབུགས་ལེགས་བཤད་དངུལ་དཀར་མེ་ལོང་»དང་། «ཕྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་བ་དཀའ་གནད་གསལ་སྒྲོན»། «རིགས་ལྔའི་གསལ་བྱེད་མེ་ཏོག་ཕྲེང་བ»། «གདམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེས་ཟབ་པ་མན་ངག་ཀུན་གྱི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ»བཅས་བཞུགས་སོ།།

སྐྱ་ཡི་གཉགས་སྟོན་འཕེལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ནང་སྨན་ཆེན་པོ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

སྐམ་སྐམ་པ་སྐྱོ་སྟོན་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1129ལོར····སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1200ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1193ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་སར་ཕེབས······ཤིང་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། སློབ་མ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད་ཅིང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།

སྐྱུ་ཡལ་བ་རིན་ཆེན་མགོན་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1191ལོར་སྨད་གཡང་ཤེད་ལུང་པའི་མལ་ཞོལ་དུ་ཡབ་བན་སློན་མགོ་ཡགས་་་དང་། ཡུམ་ཇོ་ཟྲི་བཟའ་བཀྲ་ཤིས་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་ཀླུ་དགེ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1236ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་སྟག་ལུང་དུ་ཐེབས་ཏེ། མཁན་པོ་སྤྱི་དཔོན་པ་དང་། སློབ་དཔོན་འགོས་ལྷ་ཁང་ལྷག་པ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཁན་སློབ་གཉིས་དང་ནགས་ལུང་པ་ལས་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་དབུས་སུ་ཕྱིན། དེ་ནས་ཙུང་མ་འགོར་བར་སྟང་ལུང་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ་ཞིང་གདམས་ངག་ཞུས་ཏེ་ལོ་བདུན་དུ་སྒྲུབ་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་མཁན་པོ་གཙང་པ་དང་། ལས་སློབ་སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ། གསང་སྟོན་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་དེ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། སྟག་ལུང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གཤེགས་ཁར་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་ཕྱག་འཁར་དང་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་ལྡེ་མིག་བཅས་ཁོང་ལ་གནང་། དེ་ནས་སྟག་ལུང་རིན་པོ་ཆེ་དང་སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་གཤེགས་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་་་་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1210ལོར་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཐེབས། སྐུ་འབུམ་འབུམ་ཁང་དང་། དངུལ་གྱི་གདུང་ཁང་ཁྲི་གང་དང་མཐོ་གང་གཅིག དངུལ་གྱི་གདུང་ཁང་ཆེན་མོ། གསེར་སྲང་བཅུ་བདུན་ལས་གྲུབ་པའི་ཕག་གྲུའི་སྐུ། སྟག་ལུང་རིན་པོ་ཆེའི་དངུལ་སྐུ་ཆེན་མོ་བཅས་ལེགས་

པར་བཞེངས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1224 ལོར་མཆོད་ཁང་ཀ་བ་བརྒྱད་ཅུ་ཅན་གསར……བཞེངས་མཛད། མཁན་སློབ་བསྙེས་ནས་རབ་བྱུང་སྒྲུབ་པ་དང་། ཆོས་སྒོ་འབྱེད་པ། ཉན་བཤད་སྒོམ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཅུག ཁོང་གིས་ཐོག་མར་ཚོགས་པ་སྐྱོང་སྐབས་གྲྭ་པ་བདུན་བརྒྱ་ཙམ་ལས་མེད……ནའང་། དེ་རྗེས་གྲྭ་པ་མང་དུ་འཕེལ་ནས་ཉིས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་བྱུང་། དེ་ཡང་འཕེལ་ནས་སུམ་སྟོང་བདུན་བརྒྱར་གྱུར། སྐུ་གཤེགས་ཁར་ལྔ་སྟོང་ཙམ་བྱུང་། ཁོང་གིས་སྟག་ལུང་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ལྟར་འདུལ་ཁྲིམས་དང་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་ལེགས་པར་བཟུང་ནས་དགོན་པའི་མངའ་ཐང་དང་མཆོད་གཞིས་སྡེ་ཁག་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར……གྱུར། ཁོང་ནི་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་གཉིས་པ་ཡིན།།

ཀེ་ཏཱུ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1883 ལོར་སྐུ་འཁྲུམ་མཆོད་གཞིས་དྲེད་ཕོག་ས་ཆར་ཡབ་སྒོ་མི་ཆོས་འབྱོར……དར་རྒྱས་དང་། ཡུམ་ཁྲོ་ལོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་གྲོ་ཚང་རྒྱུད་པ་ཚང་གིས་བརྟག་པ་ལྟར་སྐུ་གོང་མ་བསོད་ནམས་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས……འཛིན་མཛད་ཅིང་སྐུ་འཁྲུམ་རང་སྐར་དུ་གདན་སར་བཀོད། དཔལ་རིས་རབ་འབྱམས་པ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་སྦྱོད་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད། གསེར་ཏོག་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་མདུན་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་

རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་རྫོ་ཤེས་ལྷ་རམས་པ་དོན་གྲུབ་ཆོས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས……དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་ཚད་མའི་གཞུང……ལུགས་ལ་ལུང་རིགས་བཀལ་ལན་ལ་བརྟེན་པའི་གསན་སྦྱོང་ལེགས་པར་གནང་། སྐྱབས་རྗེ་ཆེ་ཤོས་སྒོ་བཟང་བྱང་ཆུབ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་མདུན་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཀུན་སྤངས་འདུལ་འཛིན་ཆོས་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་མདུན་ནས་བཀའ་འགྱུར་གྱི་བཀླག་ལུང་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1903ལོར་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི……ལ་བཞུགས་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་གྱི་རིམ་པ…ལ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་བའི་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཀྱང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་པོ་ན་འབད་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་ནི་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ།།

སྐྱེ་རྒྱ་ཞབས་དྲུང་བསོད་ནམས་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་མི་ཉག་ཆེ་བ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1879ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1830ལོར་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས……མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1834ལོར་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ……

འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དེ་ནས་ཚོང་གོད་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་སྐོར། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1868ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས……འཁྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དུས་དང་མཐུན……པའི་སྐྱོང་ཁུར་གང་ལེགས་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ཟབ་མོ་ལ་བརྩོན་བཞིན་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པ་དང་། རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་ཞེ་དྲུག་པ། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པ་ཡིན།།

སྐྱི་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ(953—1035)ལས··རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་པའི་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང་ཚན····མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སློབ་དཔོན་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་ལས·····རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ཤངས་མཁར་ཞུང་དང་། གྱེ་རེ་གླང་ར་བཟུང་སྙེ་མྱུ་ཤངས་ཀྱི་རྫོ་སྙམ་བརྩིགས་ཤིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ནས་འདུལ··བའི་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད། ཆོས་རྒྱུད་དེ་ལས་གྱེས་པ་ལ་སྐྱི་ཚོ་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་དུ་གྲགས་སོ། ཁོང་ནི་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་

གྲགས་ཆེ་བའི་འདུལ་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

སྐྱིད་ལྡེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་ཉང······སྟོད་རྒྱལ་མཁར་རྩེར་ཡབ་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་དཔལ་དང་། ཡུམ་ཚོག་རོ་བཟའ་མགོན་དཔལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། བོད་ལུགས་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ992ལོར་ཡབ་མཆེད་སོ་སོར་ཕྱེས་ནས···ཁོང་གིས་གཙང་ཕྱོགས་ཀྱི“བྱང་གི་མཛོད་གསུམ་ལ་དབང་མཛད་པ·····ནི། བྱང་གཡུ་མཚོ་སྔོན་མོ་ཚྭའི་མཛོད། བྱང་ཁ་སྣ་བརྒྱད་ཤའི་མཛོད། ཀུ་ལང་གོ་པོ་གསེར་གྱི་མཛོད། ”བཅས་ལ་མངའ་མཛད་པ་ཞེས་མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི«བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད»དུ་འཁོད་པ་དང་། ཁོང་གིས་བཙུན་མོ་ཞིག་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་དྲུག་འཁྲུངས་ཤིང་། དེ་དག་གིས་བྱང་གི་འབྲོ་ཡུལ་དང་། གཡས་རུ་རུ་ལག སྲུས་པ། འཛད་པ། ཏ་ནག་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་རྣམས་བཟུང་ནས་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་སོ། ཁོང་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཏུ་གྲགས་པའི་སྨད་ཀྱི་ལྡེ་གསུམ་ནང་གི་ཡ་རྒྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

སྐྱིད་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་གཙང····གི་གྲོམ་པ་ལྷ་རྩེའི་བྲག་དམར་ཕོ་བྲང་དུ་ཡབ་མངའ་བདག་དཔལ········འཁོར་བཙན་དང་། ཡུམ་སྣ་ནམ་བཟའ་ལེགས་བཙུན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་ཡབ་དཔལ་འཁོར་བཙན་བོད་ལུགས་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ923ལོར་སྟག་རྩེ་སྙགས་ཀྱིས་བཀྲོངས་རྗེས་མངའ······

བདག་ཡུམ་བརྟན་ཕྱུགས་ཀྱིས་གཡོ་རུ་ལ་སོགས་པའི་མངའ་ཁོངས……ཉམས་འཁྲུགས་པས་ཁོང་ཉིད་སྟོད་མངའ་རིས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་བོད་ལུགས་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ934ལོར་ར་ལ་ཁ་དམར་བརྩིགས་པ……དང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ935ལོར་རྩེ་ཐོ་རྒྱ་རི་བརྩིགས་ནས་དམ་ལག་གི་གཞུང་ཉམས་ལ་ཡུལ་དང་གྲོང་ཁྱེར་མང་པོ་གསར་དུ་འཛུགས…པ་དང་། དེ་ནས་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་དབང་དུ་བསྡུས་ཏེ་མངའ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཛད་ཅིང་། ཕུ་རངས་སུ་སྐུ་མཁར་ཉི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ་བརྩིགས་ཏེ་མངའ་རིས་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལྟེ་བར་གྱུར། མང་དཀར་དང་ཁྱུང་པོ་དཔལ་ལྡན་གྲུབ། ཞང་པ་ཚབ་རིན་ཆེན་ལྡེ། ཅོག་རོ་ལེགས་སྒྲ་ལྷ་ལེགས་སོགས་ཀྱིས་བློན་པོ་མཛད་ཅིང་། བཙུན་མོ་པ་ཚབ་མ་དང་། ཅོག་རོ་བཟའ་ཟངས་ཁ་མ་གཉིས་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་དཔལ་གྱི་རིག་པ་མགོན་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྡེ་མགོན། ལྡེ་གཙུག་མགོན་གསུམ་རིམ་བཞིན་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་མཁར་ཉི་གཟུངས་གྲུབ་པའི་ཞལ་སྤྲོའི་སྐབས་སུ“ སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་ལས་ལ་ལེགས་གྲུབ་པ། ཉི་མ་ཞེས་བྱ་དེ་ཡི་གྲོགས་སུ་ནི། ཕུ་རངས་ཞེས་བྱར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་བྱུང་། སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དེང་འདིར་ཤར། ” ཞེས་ཀ་ཐོག་ཿ རིག་འཛིན་ཚེ་དབང་ནོར་བུས་མཛད་པའི «བོད་རྗེ་ལྷ……བཙན་པོའི་གདུང་རབས་ཚིག་ཉུང་དོན་གསལ»། ཞེས་པའི་ནང་དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

སྐྱིད་ཚལ་མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་ཆོས་བཟང་།

ཁོང་ནི་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་ཆོས་བཟང་དང་མི་གཅིག…

ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ།།

ཕྲིན་ཡིག་པ་དགའ་ལྡན་ཁྲིའི་ཁྲི།

ཁོང་ནི་སྟག་རྩེ་ལྷ་རྒྱལ་རབ་བརྟན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ།།

ཕྲིན་ཡིག་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་དབང་ལྔ་བ་ཆེན་པོ་དང་། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སློབ་མ་ཡིན། དབུས་དང་གཙང་སོག་བཅས་སུ་ཕེབས་སྐྱོང་ཞིང་། ཁོང་ནམ་འདས་པའི་སྐོར་ལ། གསུང་འབུམ་ཁྲིད་ཀྱི《གསུང་མགུར་ཞུང་བསྟན》ལྡེབ་གཉིས་ཙམ་དེའི་པར་བྱང་དུ་ས་ལུག་ལོ་ནས་སྐུ་གཤེགས་པའི་བར་ལོ་ངོ་བཅུ་བདུན་སོང་ཞེས་པར་ལྟར་ན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་བའི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1696ལོར་འདས་པར་མངོན་ནོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《པོ་ཏི་བཞི་ཙམ》ཡོད་ལ། ནང་དོན་ཕལ་མོ་ཆེ་གསང་སྔགས་སྐོར་ཡིན་པ་དང་། པོད་དེའི་ནང་དུ་བཅམས་ཆོས་ཀ་ནས་ཨའི་བར་སུམ་ཅུ་དང་། དཀར་ཆག་བསྣན་པས་སྡེ་གྲངས་སོ་གཅིག་བཞུགས་སོ།།

ཕྲིན་ཡིག་ཞབས་དྲུང་བསྟན་འཛིན་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན······སོགས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་བསྟེན······ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ······

མཛད་དེ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཛལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《དམིགས་བརྩེ་མའི་ཊཱིཀྐ》དང་། 《ཤེར་ཕྱིན་སྙིང་པོའི་མཆན་བུ》། 《ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཤད》། 《ན་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་དམར་ཁྲིད་སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ》། 《གསུང་མགུར》། 《དོན་རྒྱན་སོ་ལྔ་ཡི་དཔེར་བརྗོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སངས་རྒྱས་སོ་ལྔ་ལ་བསྟོད་པ》། 《ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་ལ་བསྟོད་པ》། 《འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་བསྡུས་པ》། 《རྗོགས་བྱེད་རྩིས་ཀྱི་ལག་ལེན》བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་ཡོངས་པའི་ཁྲིས་མ་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ།།

སྐྱིད་གཤོངས་པ་བློ་གྲོས་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1505 ལོར་འདར་སྐྱིད་གཤོངས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1585ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་མཉན་ཡོད་བྱ་རྒོད་གཤོངས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ལྕགས་ཐང་རབ་འབྱམས་པ་བྱམས་པ་བསོད་ནམས་ལ་བསྙེན་ནས་མདོ་ཕྱོགས་སྦྱངས། ཚར་ཆེན་བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོ་དང་ཇོ་ནང་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་གཉིས་ལས་གསུང་ངག་སོགས་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་དོན་བླངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པར་དཔལ་འཁོར་བདེ་ཆེན་དང་། ཉེར་དྲུག་པར་ངམ་རིང་དུ་གྲྭ་སྐོར་མཛད་པས་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་ཆེས་ཆེར་རྒྱས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་བཤད་གྲྭ་བཟུང་སྟེ་ལོ་བཅུའི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་མཉན་ཡོད་བྱ་རྒོད་

གཡོངས་ཀྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་གདན···ས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་ངམ་རིང་ཆོས་སྡེའི་དབུ་མཛད་དང་། ཡ་ག་ཆོས་སྡིངས་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་བསྐྱངས་ཏེ་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཙ་ལྔ་པར་གཉག་ཕུར་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པར་ཆོས་རྒྱལ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་སྐུ་མཆེད་ཀྱིས་ངམ་རིང་གི་མཁན་པོར·········མངའ་གསོལ་ནས་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་བསྐོར་བཞིན་པར་དགུང་ལོ་གྱ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ།།

སྒྲ་ར་རྒྱལ་ཁྲིམས་འོད་ཟེར།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ····སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་རྒྱ་··གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཐོམ་ནི《བྱ་རྒྱུད》དང་། 《འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་ཙ་བའི་རྒྱུད་པདྨ་དྲྭ་བ་ཅན》། ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་བཅས་བཞུགས་སོ།།

སྐྱེས་མཆོག་བསམ་གཏན་དཔལ་བ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1291ལོར་ཡར་འབྲོག་ཐང་མདའ་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1366ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དང་པོར་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་

དམ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་འཕན་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཤིང་རྒྱ་གྲག་ཆོས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་གཞོན་ནུ་དང་མཇལ་བ་ཙམ་གྱིས་མོས་གུས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྐྱེས། དོན་བརྒྱུད་ཀྱི་ཁྲིད་རྣམས་ཞུས་ནས་རྟོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྐྱེས། བླ་མ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་སུ་མཐོང་། དེ་ནས་དཀའ་བ་མང་པོ་སྤྱད་མ་དགོས་པར་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། གང་དང་གང་དུ་བྱོན་པ་དེ་དང་དེ་ཐམས་ཅད་དུ་གདུལ་བྱའི་ཞུར……ལངས། ཟས་ནོར་གྱི་དཔུང་འདུས། ཙ་རིང་བྱོན་པས་ཀྱང་དག་པའི་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་པ་གཟིགས། དབེན་གནས་གང་དང་གང་དུ་བཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཟབ་མོའི་ཁྲིད་ཀྱིས་བསྐྱངས། དུས་ཕྱིས་སུ་ཡབ་ཆོས་སྡིངས་དང་སྒོ་མོ་ཆོས་སྡིངས་གཉིས་ཉིན་གཅིག་ལ་གསར……འདེབས་མཛད་ཅིང་རྟོགས་ལྡན་ཕོ་མོ་བགྲང་གིས་མི་ལངས་པ་འདུས། རིའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲིལ་བོས་བཀང་། ནོར་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཕྱག་ཏུ་མི་འོང་བྱ་བ་མེད་ཀྱང་ཁབ་དང་སྐུད་པ་ཙམ་ཡང་བདག་ཏུ་མི………འཛིན། དཔོན་སློབ་ཐམས་ཅད་བསོད་སྙོམས་ཀྱིས་འཚོ་བ་མ་གཏོགས་དགོན་པའི་གཞི་རྐྱེན་དུ་ཞིང་ཕྱུར་བ་ཙམ་ཡང་མི་འཛིན། ཆོས་ལུགས་གང་ལ་ཡང་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་མི་སྨོད། ཐད་པའི་སྐྱེ་བོ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལྔ་ཞིག ཁྲིམས་པ་ལ་ཡང་དག་སྣང་སྒོམ་པའོ། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་རྣམས་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་དྲུག་པར…དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གུ་ཙ་དཀོན་མཆོག་གཞོན་ནུ་དང་། ཆོས་རྗེ་འཕེལ་གཡག་པ་བསམ་གཏན་ལྷུན་གྲུབ་བཅས་ཡིན་ནོ།།

སྐྱེམ་པ་ཚེ་དབང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་སོགས་ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཀྱི་སྐོར་ལ་སློབ་གཉེར་དོན་དང་ལྡན་པ་མཛད། དེ་ནས་སྐྱེམ་པ་ཚེ་འབུམ་རྡོ་རྗེའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1479ལོ་ནས་སྨན་གཞུང་གི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་དབུ་བཙུགས་ཤིང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས“འོན་ཀྱང་དམ་པའི་གཞུང་ལུགས་དཔྱོད་ཀྱི་དཔལ། སྙིང་ལ་དྲན་པའི་དབྱར་གྱི་ལང་ཚོ་མ། མ་བསྐུལ་བར་ཡང་ལེགས་བཤད་མེ་ཏོག་ཚལ། དོན་བཟང་སྦྲང་རྩི་སྦྱིལ་འདི་སུ་ཡིས་བཟློག”ཅེས་གསུངས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«སྨན་དཔྱད་ལག་ལེན་ཚེ་དབང་བརྒྱ་རྩ»དང་། «གསོ་དཔྱད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ལེགས་བཤད་འདོད་འཇོ»། «རྩ་རྒྱུད་འགྲེལ་བ་སྙིང་པོ་སྣང་བ»། «བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཚིག་དོན་ཉི་མ»། «མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་བདེ་བའི་འདོད་འཇོ»། «ཕྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལག་ལེན་གསལ་བྱེད»བཅས་བཞུགས་སོ།།

སྐྱོ་སྟོན་སྨོན་ལམ་ཚུལ་ཁྲིམས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1219ལོར་གཡས་རུའི་བྱང་གི་ཏ་ནག་ཡང་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1299ལོར་སྐུ་གཤེགས། མཁན་པོ་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་པའི་མདུན་ལས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་གདམས་པ་མ་ལུས་

པ་གསན། འདི་བས་ཉི་མ་མིག་གིས་མ་མཐོང་བར་ལོ་ངོ་བཅུ་གཅིག་གི་རིང་དུ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་བསྙེན་པ་མཛད་པས་མཐུ་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ····བས་གཞན་གྱི་ནད་གདོན་སོགས་སེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་མང་དུ་མཆིས། བླ་མ་འདི་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་དང་། སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་སེང་གེ་སྐྱབས་སྤྱན་རས་གཟིགས། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཏེ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་རྣམ་འཕྲུལ་དུ་གྲགས། ཁོང་གིས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཞིག་ཀྱང་མཛད་ཅིང་སྣར་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང······ཆེན་མོ་དང་། ཕྱིའི་ལྕགས་རི་ཆེན་མོ་ཡང་བཞེངས། འབྲོམ་ཀུ་མ་ར་མ་ཏི་དང་། བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྲི་ཡང་ཁོང་གི་སློབ་མར་གྱུར། སྣར་ཐང་གི་གདན་ས་ལོ་ངོ་བཅུ་གཉིས་རིང་དུ་མཛད། ཁོང་གི་གདུང་རྟེན་ནི་ཞུབ་ནས་བཞེངས་པའི་དྲུག་པ་ན་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དཔལ་སྣར་ཐང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བརྒྱད་པ་ཡིན།།

སྐྱོ་ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང་གི་ཡ་རྒྱལ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སློབ·····དཔོན་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་མང···དུ་གསན། དེ་ནས་དོན་མོ་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཏེ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་སྤེལ་ནས་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་སོ། ཁོང་ནི་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་གྲགས་ཆེ་བའི་འདུལ་འཛིན་གྱི་སློབ་

མ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

སྐྱོགས་ལོ་ངག་དབང་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཞྭ་ལུ་དགོན་པའི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། ལྷག་པར་དུ་ཞྭ་ལུ་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ(1441—1527)ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཡང་ནང་བྱིན་ཚུད་པ་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1536ལོར«བརྡ་གསར་རྙིང་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང»བརྩམས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«མངོན་བརྗོད་ཉེར་མཁོ་བསྡུས་པ»དང་། བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«ཙན་དྲ་པའི་ཡི་གེའི་འགྲེལ་བ»བཅས་བཞུགས་སོ།།

སྐྱོབ་པ་དཔལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དེ་ནས་རྒྱ་གཞུང་དང

ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སློབ་གཉེར་ཞུལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་……
བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་
རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དཔལ་ཀྱི་པའི་རྡོ་རྗེའི་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་ཐིག་ལེ》ཞེས་བྱ་བ་གནས་བརྟན་པདྨ་སྲུང་བས་མཛད་པ་བཞུགས་
སོ།།

སྐྱིད་མོ་ལུང་བ་འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། ཁོང་རབ་བྱུང་
བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1713ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི…
གདན་སའི་ཁྲི་ཆེན་ལ་བཞུགས་ཤིང་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས…
ཏེ་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང……
ལེགས་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་
1716ལོར་རྒྱལ་དབང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་འབུམ་དུ……
གོང་མའི་བཀའ་བཞིན་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་བསྒྱུར་ཞིང་ལོ……
ལྔའི་རིང་དུ་བཞུགས་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་བྱ་
ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1717ལོར་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་འཁོར་དང་བཅས་པ……
བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་གསར་བསྐྲུན་མཛད། དེ་ལ་རྒྱལ་དབང་ཉིད་ཀྱིས་
བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་མེ་ཏོག་གཏོར་ཏེ་ཡེ་ཤེས་པ་དངོས་སུ་ཕབ་པ་དེ་ལ་དེང……
སང་ཞབས་བརྟན་ལྷ་ཁང་དུ་གྲགས་པ་དེའོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་
གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ཆེན་བཅུ་དགུ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁ

ཁ་གྱུ་དཀོན་མཆོག་དར་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1742ལོར་མདོ་སྨད་ཁ་གྱུའི་དཔོན་རྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཁ་གྱུ་དགོན་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས·····གྲྭར་ཚུད་ཟད་ཕེབས། དེ་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་བྲོས་སྐབས་སུ་བྱོན། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་བར་དུ་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ནས་གཡེང་བ་ཚུང་ཟད་མེད་པར་བཀའ་པོད་ལྔའི་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་ནན་ཏན་དུ···ཞུང་རིགས་སྨྲ་བའི་བློ་མཆོག་ཆེན་པོར་གྱུར་ཞིང་རྗེ་རམས་པའི་མཚན···བཏགས་བཞེས། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་ཞབས་ཕྱིར་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས་ཤིང་ཀློང་རྡོལ་བླ་མ···སོགས་ལས་བཀའ་ཆོས་ཅི་རིགས་གསན། དེ་ནས་ཕྱིར་བླ་བྲང་དུ་ཕེབས་ཤིང་རྒྱུད་གྲྭར་ལོ་གསུམ་འགྲིམ་ཞིང་སྔགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལེགས་པར་ཐོན། ཐེ་ཚུང་དང་སྐུ་འབུམ་སོགས་སུ་འགྲིམས་ནས་དམ་བཅའ་བཞག དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1798ལོར་བླ་བྲང་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས····ཆོས་འཆད་ཉན་དང་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་·········

ལེགས་གནང་། འདིའི་མན་ཆད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མཛལ་རྒྱུ་མ་བྱུང་ངོ་། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་བཅུ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཁ་རྫོན་ནང་པ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ……1730ལོར་མདོ་སྨད་ཤར་རྒྱུད་གྲོ་ཆེན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཚེ་རིང་དོན……གྲུབ་དང་། ཡུམ་ཀླུ་མོ་ཡག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1795ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཁྲ་དགེ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན……བསྒྲུབས། དེ་རྗེས་ཁྲ་དགེ་བློ་གྲོས་བསོད་ནམས་ཀྱི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། མཚན་ལ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་སློབ་དཔོན་བརྩོན་འགྲུབ་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས……དགེ་ཚུལ་དང་། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་དང་ཆོས་འཆད་དབང་ལུང་གནང་བ་སོགས་ཀྱིས་དུས……འདའ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«རི་ཁྲོད་བསམ་གཏན་གླིང་གི་བཅའ་ཡིག»དང་། «བཅོམ་ལྡན་འདས་གཙུག་ཏོར་རྣམ་རྒྱལ་མའི་མངོན་རྟོགས»། «བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས»། «སྨྱུང་གནས་བླ་བརྒྱུད»བཅས་ཆོས་ཚན་བཅུ་བདུན་ཡོངས་པའི་པོ་ཏི་གཅིག་བཞུགས་སོ།།

ཁ་མད་ཆོས་འཕེལ་དོན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་ཁ་མད་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ (1728—1791) དང་། ཐུའུ་བཀྭན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། གསེར་ཁང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་གནང་ཞིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་བགྲང་བྱ་ཉེར་བརྒྱད་པ་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1834ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་དྲུག་གི་རིང་དུ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་གདན་ས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁ་མད་བློ་རྒྱུད་སྐལ་བཟང་ལེགས་བཤད།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1790ལོར་མདོ་སྨད་ཀ་མདོར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་ཆོས་སྒར་ཞུགས་ཏེ་བསླབ་གཞུང་དང་རིག་གནས་ཚུང་བ་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་པར་རང་དགོན་བྱ་ཁྱུང་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1846ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་

གདན་སའི་མཁན་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་དུ་ཆོས་སྲིད·········གཉིས་ཀྱིས་གདན་ས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། ཁོང་ནི་ཛ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁ་རག་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1186ལོར····སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1271ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གསོལ་ཇ་བ་ཡང་མཛད། སྤྱན་སྔ་ཀུན་སྤངས་པའི་དུས་སུ་ཇ་དཔོན་མཛད་པའི་སྐབས་སུ་ཆུ་བར་དུ་བྲོས་ནས་ཐུགས་དམ་མཛད། དཀའ་བཞི་པ་ནམ་མཁའ་འོད་ཟེར་སོགས་དང་མཇལ་ནས་གདམས་པ་མང་དུ་ཞུས། རི་ཐིབས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བཞུགས་ནས་ཕྱིར་བྱོན་ཏེ་དགོན་རིན་ཆེན་གླིང་དུ་ལོ··སྐོར་གཅིག་ཙམ་བཞུགས། དེའི་སྐབས་སུ་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། དུས་ཕྱིས་སུ་ཁ་རག་ཏུ་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་པས་ཁ་རག་པ་ཞེས་གྲགས། དེ་ནས་གདན་ས་ཐེལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཡུན་རིང་བཞུགས་ནས་གཞན་དོན་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ།།

ཁ་རག་པ་འདུལ་བ་འོད།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་གྲ་ཡུལ་ལ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་བླ་མ་ཞང་གི་སློབ་མ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1165ལོར་བླ་མ་ཞང··གི་སྤྱན་སྔར་ཚལ་དགོན་ཁྲ་མོར་བྱོན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཞུས་ཤིང་ཡུང་

ཐུ་གད་པར་འདག་སྦྱར་ལོ་གསུམ་མཛད་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། རིའུ་ཆུང་གི་རྩེར་བླ་མ་ཞང་དང་། མཁན་པོ་འབན་ཐང་པ། དད་པའི་དགེ་འདུན་བཅུ་གསུམ་གྱི་སར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་དགེ་སློང་དངོས་གྲུབ་བླ་མ་ཞེས་གསོལ། ཕྱིས་སུ་ཞང་རིན་པོ་ཆེས་འདུལ་བ་འོད་དུ་གསོལ། རྟོགས་ལྡན་ཤག་པོ་སེང་གེ་ཡང་གྲགས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1181ལོར་ཁ་རག་གི་རི་དགོན་གསར་འདེབས་མཛད། བླ་མ་ཞང་དང་མཐའ་བཞི་དོལ་དུ་འཁྲུག་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་དུས་སུ་ཁོང་ཡང་གཡུལ་དུ་ཐེབས་ནས་བླ་མའི་ཐུགས་དགོངས་རྫོགས་པར་མཛད། ཁ་རག་གི་ཤར་དུ་བཀྲ་ཤིས་ཀུན་དགའ་དང་། ནུབ་ཏུ་གསལ་སྟེང་། ཕུ་སྟོད་དུ་དོ་བོ་རི། བྱང་དུ་ཁ་ཞུང་བཅས་གསལ་འདེབས་མཛད་ཅིང་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤེལ། ཁོང་བཀྲ་ཤིས་ཀུན་དགར་བཞུགས་དུས་བདེ་མཆོག་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་ཞལ་གཟིགས། དོ་བོ་རིར་བཞུགས་དུས་ཐོག་བབས་བྱུང་བ་ཆོས་གོས་ཀྱི་མདུ་བར་བཅུག་ནས་བྲག་ཁར་བསྐྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་རྟགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མཛད། ཁོང་གི་གདུང་བཞུ་བའི་སྐབས་སུ་ཆོས་གོས་དང་ཐུགས་ལྷུགས་མ་ཚིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་མཚར་བའི་རྣམ་ཐར་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་།།

ཁ་ཤ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་ཁ་ཤ་མཐིལ་གྱི་ཉེ་འདབས་པཎྜི་སྟེང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་སུ་གསེར་ཁང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ (1780

—1848) ལས་རབ་བྱུང་བསྐྱབས། ཞྭ་དམར་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ལས་སུམ་རྩུ་པ་དང་། རྟགས་འཇུག སྨན་ངག་སོགས་གསན། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ཞིགས……པར་མཛད་དེ་རང་དགོན་བྲ་ཕྲུང་དུ་ཕེབས། གཞན་ཡང་ར་ཚ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཆེ་ཤོས་ངག་དབང་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་ཉི་མ། སྨར་བ་བློ་བཟང་དབང་ཕྱུག ཁྲི་དམར་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1873ལོར་ཆུ་བཟང་བློ་བཟང……ཐུབ་བསྟན་བཤད་སྒྲུབ་ཉི་མས་བྲ་ཕྲུང་དགོན་པའི་མཁན་ཁྲིར་བསྐོ……བཞག་མཛད། དེ་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་གདན་ས་བསྐྱངས། ཁོང་ཕྱུག་བཟོ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་འདྲ་འབག་དང་། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ལྡེར་སྐུ་བཅས་གསར་བཞེངས་གནང་། ཁོང་ནི་བྲ་ཕྲུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁང་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ནས་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1727ལོའི་ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག……ཁང་གི་ཚོམས་ཆེན་དུ་ང་ཕོད་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་དང་། ལུམ་པ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་པོ། སྦྱར་ར་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་གསུམ་གྱིས་བཀྲོངས། ཁོང་དགུང་

ལོ་ཚུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་དང་དྲག་རྩལ་སོགས་ལ་ལེགས་པར······སྦྱངས། དེ་ནས་སྐུ་ན་སོན་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ཧན་གྱིས་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་གྱི་གཙོ་བདག་ཏུ་བསྐོས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1717ལོར་ཇུན་གར་ཚེ་རིང་དོན་གྲུབ་བོད་དུ་ཡོང······ནས་འོས་མིན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་སྤེལ་སྐབས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ······དང་། ལྷག་པར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1720ལོར་ཆིན་གོང་མའི་དམག་དཔུང་དང་མཉམ་དུ་ཇུན་གར་ཚེ······རིང་དོན་གྲུབ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱས་པས་ཇུན་གར་བ་མཐའ་དག་བོད་ནས······མཐར་བསྐྲད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1721ལོར་ཆིན་གོང་ནས་གཙོ་བདག་བཀའ་བློན་དུ་བསྐོ་བཞག་བྱས་ཤིང་པེ་སིའི་ཚོ་ལོ་དང་དའི་ཆིང་པ་དུར་ཞེས་སྙེར་ཐམ་གནང་། དེ་ནས་ལོ་ངོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་སོ།།

ཁང་གསར་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1848ལོར་ཁམས་དཀར་མཛེས་ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་དུས་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་གི་ཌེ (ཌྲེ) བོ་ཁང་ཚན་དུ་ཞུགས་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད། རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་དུས་སུ་རྒྱུད་སྨད་མཁན་པོ་མཛད། དེའི་ཕྱིར་མཁན་ཟུར་ཌེ་བོ་ཁང་གསར་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཡང་ཟེར། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ཀ་ཁ་ག་བཅས་པོ་ཏི་གསུམ་ཡེ་ཅིན་མི་རིགས་རིག་གནས་ཕོ་བྲང་དུ་བཞུགས་སོ།།

ཁམས་པ་ལྷི་རི་ཆོས་གྲགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་ཞིག་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དཔལ་ངན་སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་རྒྱུད་ལས་ཕྱུང་བ་སྤྱན་མའི་ངན་སོང་སྦྱོང་བའི་ཆོ་ག》དཔལ་སྟོང་ཉིད་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ།།

ཁམས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དཔལ་ཆེན་མོ་སྒྲོལ་མའི་བསྟོད་པ》དང《སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་པ》ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཁམས་པ་དབུ་སེ།

ཁོང་ནི་ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས

ཞིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཁམས་པ་ཇོ་མཉམ་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ……མདོ་ཁམས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ལ་སློབ་པ་ཆེ་དྲག་པས་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ནས་མངའ་བདག་མི་ཏྲི་ལས་གསན་འདོད་ཆེ་ཡང་སྐུ་གཤེགས་ནས་མ………མཇལ། སློབ་དཔོན་གཞན་དག་བཙལ་ཡང་གསང་འདུས་གསན་ས་མ་རྙེད། དེ་ནས་རྗེ་བཙུན་མར་པ་ལས་གསན་བསམ་མཛད་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་མར་པ་སྐུ་གཤེགས་ནས་མཇལ་བའི་སྐལ་བས…སྟོང་། དེའི་སྐབས་སུ་བོད་དུ་གསང་འདུས་མར་ལུགས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་འཛིན་པའི་སློབ་དཔོན་གྲགས་ཆེ་བ་མཚུར་སྟོན་དབང་གི་རྡོ་རྗེ་ཡིན……པས། དེའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་གསང་འདུས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་ལེགས་པར་གསན་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གྱུར། ཉམས་སུ་བླངས་ནས་སྒྲུབ་པ་མཛད་པས་གྲུབ་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྒྱལ་ལུང་ཕུ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རྒྱུད་ཀྱང་གི་ཊཱི་ཀ》དང་། 《དབང་གི་ཆོ་ག》། 《གཉིས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་ཆེན་པོ》བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཁམས་ལུང་པ་རིན་ཆེན་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1232ལོར་ཡུལ་ཉན་གྱི་ཀ་ཀ་བར་ཡབ་སྲས་རྣལ་འབྱོར་མགོན་པོ་དང་། ཡུམ་ཞང་ལྷམ་དཀར་ཡལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་

ཚ་བོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1282ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་མཁན་པོ་གཞུང་བ་དང་སློབ་དཔོན་རག་མ་བ་གཉིས་ལས…རབ་ཏུ་བྱུང་། མཁན་སློབ་གཉིས་ལས་འདུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་མཁན་པོ་སྐྱེར་མོ་ལུང་པ་ཞིག་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་དཔལ་བ། གསང་སྟོན་སློབ་དཔོན་དབང་བ་བཅས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་ལ………སོགས་པའི་ཆོས་དང་གདམས་ངག་མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་ཟེམ་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་སེང་གེའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་གདམས་ངག་མ་ལུས་པ……ཞུས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན………འཁྲུངས་ཤིང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་ལ་མངའ་བརྙེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པར་ཟེམ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གཤེགས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1256ལོར་བྲ་ཡུལ་དགོན་གྱི་གདན་སར་ཕེབས…ཤིང་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ……བསྐྱངས་ཏེ་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཉིས…པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བྲ་ཡུལ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁར་པ་ཛེ་ཧློན་བཙན་སླེབས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ…འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་ཕྱི་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་

གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ……… ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མཐའ་བོར་དུ་བཅུག་པའི«བཀའ་གཙིགས»ལས་གསལ་ཞིང་། «བཀའ་གཙིགས»ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཁལ་ཁ་མཁན་པོ་ངག་དབང་བློ་བཟང་མཁས་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1779ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1838ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་སྐུ་ཚེ་གང་པོར་མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་གི་གྲུབ་མཐའ་ནི་རི་བོ་དགའ་ལྡན་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«སྐྱེ་ཤི་བར་དོའི་རྣམ་གཞག»དང་། «སྐར་ཚད་ཐར་པའི་ཐེམ་སྐས»། «ཀུན་མཁྱེན་བླ་བའི་བློ་རིགས་ཀྱི་ཟུར་མཆན»«འབེལ་གཏམ»། «ཀན་གོན་ཕོ་མོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་སྦྱར་བའི་བསྟན་བཅོས་དགྲ་བོ་འཕྲང་སྒྲུག»བཅས་ཆོས་ཚན་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་དགུ་ཡོད་པ……པོད་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་བཞུགས་སོ།།

ཁལ་ཁ་ངག་དབང་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ……སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ(1617—1682)དང་། པ་སོ་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག(1606—1652)རྣམ་གཉིས་དང་ཆོས་འབྲེལ་གསན་རེས……

མཛད་པ་ལས་རྣམ་ཐར་མཛལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«དགེ་སློང་གི་བསླབ་བྱ་མདོར་བསྡུས»དང་། «འདུལ་བའི་ཡན་ལག་ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་བས་མ་གོས་པར་བྱེད……ཚུལ་བཛེད་བྱང་དུ་བྱས་པ»། «དགེ་སློང་མའི་བསླབ་བྱའི་རྣམ་གཞག»། «དགེ་སློང་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བའི་བསླབ་བྱའི་རྣམ་གཞག»། «སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་དང་ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྡེའི་ལྟུང་བས་མ་གོས་པར་བྱེད་ཚུལ་བཛེད་བྱང་དུ་བྱས་པ»། «དགེ་སློང་གི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔའི་ནང་ནས་ཕམ་པའི་ལྟུང་བས་མ་གོས…པར་བྱ་ཚུལ་བཛེད་བྱང་དུ་བྱས་པ»། «སྤང་བའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱིས་མ་གོས་པར་བྱེད་ཚུལ་བཛེད་བྱང་དུ་བྱས་པ»བཅས་པོ་ཏི་གཅིག་བཞུགས་སོ།།

ཁལ་ཁ་ངག་དབང་དཔལ་ལྡན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1806ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུར་ཕེབས་པ་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོའི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་པོའི་མཆན………འགྲེལ་ཞིབ་ཕྲ་གསལ་བ་ཞིག་དབུ་བརྩམས་ནས་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་མཇུག……རྫོགས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་རྗེས་ཁལ་ཁ་ཁྲུ་རེ་ཆེན་པོར་ཤིང་པར་དུ་བསྐྲུན་འདུག་པ་དང་། དེ་མིན་ཡང་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1859ལོར་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཚིག་དོན་གྱི་འགྲེལ་པ……བརྩམས་པར་མ་ཟད། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་བརྩམས་པའི་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དང་། ཀུན་

མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་བརྩམས་པའི་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་…གྲྭ་ཚང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་ཞིབ་མོར་ཟུགས་དཔྱད……མཛད་དོ། གོང་གསལ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་བློ་གྲྭ་ཚང་གཉིས་ཀྱི་དབུ་མ་དང་ཕར་ཕྱིན་གཉིས་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་བཤད་ཚུལ་བཀོད་པ«བློ་གསལ……དགའ་སྟོན»བཅས་གསུང་རྩོམ་པོ་ཏི་གསུམ་ཙམ་ཡོངས་པ་པེ་ཅིན་མི…རིགས་རིག་གནས་ཕོ་བྲང་དུ་བཞུགས།།

ཁལ་ཁ་དམ་ཚིག་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ(1762—1823)དང་དུས་མཉམ་ཡིན་པས་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་མི་ཡིན། དགེ་ལྡན་རིང་ལུགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་མཁན་ཡིན། བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་དཔེ་ཆ་སྤྱིའི་དཀར་ཆག་ལྟར་ན། ཀ་ནས་མའི་བར་པོ་ཏི་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པར་འཁོད་ཀྱང་། ད་ལྟ་མི་རིགས་རིག་གནས་ཕོ་བྲང་དུ་ཁ་ནས་བའི་བར་པོ་ཏི་བཅུ་བཞི་བཞུགས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་མང་ཤོས་ནི་ནང་དོན་རིག་པའི་སྐོར་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐོར་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་།།

ཁྱུ་དངོས་གྲུབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་རྗེས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ལ་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར…

མཛད་པ་དང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཡང་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པ་མཛད་ནས«ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་རྒྱུད»ལས་ལེའུ་གཉིས་ཙམ་བསྒྱུར་ཞིང་། སླད་ནས་ནག་ཚོ་ལོ་ཙཱ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ (1011—1064) ཡིས་ཞུས་ཤིང་གཏན་ལ་ཕབ་ཅེས་འགྱུར་བྱང་དུ་འཁོད་འདུག ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བཀའ་འགྱུར»ལས«ཕག་མོ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་ཕག་མོ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ»། «ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་རྒྱུད»ལས་ལེའུ་གཉིས། «བསྟན་འགྱུར»ལས«བྱུང་བ་འདོད་པའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «བདུད་རྩི་འབྱུང་བའི་གཏོར་མའི་ཚིག»། «ཀྱེའི་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་པདྨ་ཅན»བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཁུ་སྟག་ཚབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། སྐུ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཚད་མཉམ་པ་དང་སྐྱེ་འབྲས་བཟང་བའི་ལས་དག་གི་མི་ཞིག་ཡིན། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་སྐབས་སུ་ཐོག་མར་ལྷོ་ངོས་ཨཪྻ་པ་ལོའི་གླིང་བརྩིགས་ཏེ་ཐོག་ཕུབ་པ་དང་། དེའི་ནང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བཞེངས་སྐབས་ལྷ་བཟོ་རྒྱ་མཚལ་བུ་ཅན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ལ“ལྷ་རྒྱ་གར་དང་རྒྱའི་ལུགས་གང་བགྱི་ཞེར། གྲོས་བགྱིས་པས་མཁན་པོའི་ཞལ་ནས་སངས་རྒྱས་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་གར་ལུགས་སུ་གྱིས་གསུངས། བཙན་པོའི་ཞལ་ནས་བོད་ཀྱི་ལུགས་སུ་བགྱིས་ན་བོད་ནག་པོ་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་དད་པ་སྐྱེད་རེ་བ་ཡིན་པས་ལྷ

བོད་ལུགས་སུ་བྱ་བར་ཅི་གནང་ཞེས་ཞུས་པས། འོ་ན་བོད་འབངས་ཀུན་སྡུས་ཤིག་ལྷ་བོད་ལུགས་སུ་བྱའོ་གསུངས། བོད་མིའི་གཟུགས་སུ་བགྱིད་པའི་དཔེ་བོད་འབངས་ཚོགས་པ་ལས་དེའི་ནང་ནས་གཟུགས་བཟང་བ་ཁྲ་སྨུག་ཚབ་ལ་དཔེ་བགྱིས་ཏེ་གཙོ་བོ་ཨཙྪ་པ་ལོའི་ཁརྨ་པཱ་ཏི་བཞེངས། ”ཞེས«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་གསུངས་སོ།།

ཁུ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1011ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1075ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དང་རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། འབྲི་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་འབར་རྣམས་འགྲོགས་ནས་ཁམས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཇོ་བོ་སེ་བཙུན་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཆོས་མང་དུ་གསན་པར་མཛད། དེ་ནས་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ་འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་མངའ་རིས་སུ་ཕེབས་པའི་ཕྱི་ལོ་ལ་དབུས་སུ་ཆིབས་བསྐྱུར་མཛད། དེ་ནས་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་«བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན»གཙོ་མཛད་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན་པར་མཛད། དེ་ནས་ཐང་པོ་ཆེར་ཕྱིན་ཏེ་བཞུགས་པར་མཛད་ཅིང་སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཕར་ཕྱིན་གྱི་འཆད་ཉན་མཛད། གྲྭ་པ་ཡང་མང་དུ་འདུས། དྭགས་པོ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་ཁོང་གི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ཕར་ཕྱིན་ལེགས་པར་སྦྱངས་མཛད། དུས་ཕྱིས་སུ་ཁོང་དང་ཚད་མ་ཉིང་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་ཕྱུང་པོ་གྲགས་སེ་གཉིས་ཀྱིས་པོ་ཏ་རི་དང་དམར་པོ་རི་གཉིས་ལ་ཕེབས་ཏེ་འགྲན་བཤད་མཛད་ཟེར། དེ་

ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་གདན་ས་དཔོན་པོ་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་མཚན་ལ་གཏད་པ་མཛད། ཁོང་ནི་ཁུ་རྔོག་འབྲོམ་གསུམ་ཞེས་པའི་སྙན་གྲགས་ཆེ་བའི་ཁུ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་དེ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཁུ་བྲོག་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་ཕྱི་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི་《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་ཞིང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཁུ་མདོ་སྡེ་འབར།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་ཤ་ར་བ་ཡོན་ཏན་གྲགས(1070—1141)དང་དུས་མཉམ་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དབྱིངས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི

«བསྟན་འགྱུར»ལས«བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལྷུག་པ་མ»དང་། «ཞིབ་མོ་རྣམ་པར་འཐག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ»། «རྟོག་གེ་འབར་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ»བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཁྲི་ཉེ་ཟླ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ······སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་མདོ······སྔགས་གཉིས་ཀའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་དང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཡང་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པར་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་གཅིག་བོད······ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་ལ་བསྟོད་པ»པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་དྷི་པཾ་ཀ་ར་ཤྲཱི་ཛྙཱ······ནས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ།།

ཁྲ་མང་པོ་རྗེ་ལྷ་ལུང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་རླུང་ནམ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་དམག་དཔོན་དང་། བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་705ལོར་བློན་པོ་ཞེག་རེན་པ་མཐོན་སྣང་གྲགས་དང་། ཁེ་ཏད་མདོ་སྣང་གཉིས་ཀྱིས་འགོ་འཛིན་བྱས་ནས་དུས་ཟིང་བསླངས་པ་དེ་ཁོང······གིས་དྲག་གནོན་མཛད་ཅིང་དུས་བདེ་ཝོ་འཇགས་སུ་བཏང་ངོ་། ལོ་དེའི་དགུན་ཁར་ཕྱི་མོ་འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་མ་ལོད་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག······

བརྟན་སེམས་ཨག་ཚོམ་ཅན་གྱི་ནང་བློན་ཆེན་པོ་བསྒོ་བཞག་མཛད་ཀྱང་··· ཡུན་རིང་དུ་མ་འགོར་བར་ཕྱི་མོ་འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་མ་ལོད་ཀྱིས་ཕྲ་མ········· གསན་ནས་གླིང་རིང་ཚལ་དུ་ཁོང་ཉིད་ཁྲིམས་ལ་བསྐྱུན་ཏོ།།

ཁྲི་སྲེ་གཟིགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ···· འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས········ བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཅུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་·· བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཁྲི་སུག་བྲམས་པ་དར་རྒྱས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ···· སྐྱིར་མོ་ལུང་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རྭ་སྟོད་དགོན་པའི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང·········· བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར······· གྱུར། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཐོག་མ་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1627 ལོར་སྐྱེ་བ་ཆོས་རྗེ་བསྟན་འཛིན་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་བྱ་ཁྱུང་དགོན་ནས·· དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་དང་། བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་དབང་། སྔགས་རིམ་ཆེན་མོའི་ལུང་གནང་བའི་སྐབས་སུ་ཁྲི་ཡུག··

ཕྱམས་པ་དར་རྒྱས་ཁོང་ནི་ཕྱ་ཕྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་ཁྲི……ལས་ཐོག་པ་ཡིན། ཁོང་ནི་ཕྱ་ཕྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅུ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྲོ་ཤེས་རབ་བརྩོན་འགྲུས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1075ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1143ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་འབྲི་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་འབར་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས……ཕྱིན་པ་མཛད། དེ་ནས་འཆད་ཉན་མཛད་དེ་བསྟན་འཛིན་གྱི་བུ་སློབ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞང་གཡེ་པ་ཡང་ཁོང་དང་དཀར་ཆུང་པ་གཞོན་ནུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སློབ་མ་ཡིན། ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཊཱི་ཀཱ་ཡང་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་དུ་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ།།

ཁྲིའི་མང་སྲ་ལེགས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཞི་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཉན་གཟུངས་བཙན་གྱི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་ཡིན་ནོ།།

ཁྲིའི་མང་རྗེ་ལོད་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ལྔ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་འབྲོང་གཉན་ལྡེའུའི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་

ཡིན་ནོ།།

ཁྲི་ནད་མགོ་སྟང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་རླུང་ནམ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བློན་པོ་ཡིན། དེ་ནས་སྤུ་མཐུད་དེ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་གྱི་བློན་པོ་མཛད་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་དགུང་ལོ་ཆུང་བའི་སྐབས་དང་བསྟུན་ཏེ་བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ705ལོར་སྲིད་འགྱུར་གྱི་དུས་ཟིང་བསླངས་པའི་མགོ་བརྩམས་ཀྱང་རྒྱལ······པོའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རོགས་སྐྱོང་པ་ཕྱི་མོ་འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་མ་ལོད་དང་། བློན་པོ་ཁུ་མང་པོ་རྗེ་ལྷ་བྱུང་བཅས་མཉམ་འབྲེལ་མཛད་ནས་བོན་མོ་ན་ལ་ཅེར་ཞེས་པའི་ས་ཁུལ་དུ་དྲག་པོ་གཡུལ་གྱིས་ཆར་བཅད་ཅིང་སྲིད······འགྱུར་གྱི་དུས་ཟིང་སྙིང་འཛུགས་སུ་བཏང་ངོ་།།

ཁྲིར་གནད་འཁོར་ལོ་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ····སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྐད་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད་ཅིང་། རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་གཞུང་ལ་ཐོས······བསམ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཡང་བྱང་

ཞིང་ཆུབ་པར་བསླབས་ཏེ་རྒྱ་གཞུང་དུ་མ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བར········མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《དཔལ་རྡོ་རྗེ་ནག་པོ་ཁྲོས་པའི་མགོན་པོ་གསང་བ་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད》ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པ་དང་། 《བསྟན་འགྱུར》ལས《རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་བའི་ལྟུང་བ》། 《དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྒོམ་ཚིག》། 《དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ》བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཁིར་གད་ཡོན་ཏན་དཔལ་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ···གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས········བསྟན་བཅོས་འགའ་ཡང་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྒྱད་ལ·····བསྟོད་པ》དང་། 《རབ་ཏུ་སྡུ་བར་ནམ་ལངས་པའི་བསྟོད་པ》། 《གནས་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའི་བསྟོད་པ》བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཁ་ཆེ་དཀོན་མཆོག་བསོད་ནམས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ······1770ལོར་མདོ་སྨད་ཨ་རིག་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཚེས་གྲགས་དང་། ཡུམ་ཀ་མེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་

འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1844ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་གྲྭ་ལ་ཞུགས། ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་ནས་བཟུང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ཕུལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་མཛད་པས་རྗེ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་རྣམས་ལ་འགྲིམས་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དམ་བཅའ་བཞག་པས་རྣམ་དཔྱོད་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སྙན་གྲགས་ཐོབ། གྲྭ་ཚང་གི་དགེ་བསྐོས་དང་། བླ་མ་དབུ་མཛད། རྒྱུད་པའི་ཁྲི་བ་བཅས་ཀྱི་འགན་ཁུར་བཞེས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ་1834ལོར་བླ་བྲང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་རྒྱུ་གཏོང་སྒོ་གང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་ཡར་ལྡན་དུ་མཛད། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ཡང་མང་དུ་བཞེངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཨ་མཆོག་དང་དགོན་གསར་རབ་རྒྱས་གླིང་གི་ཁྲི་བ་མཛད་ཅིང་ཆོས་འཆད་ཉན་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བའོ། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་སོ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྲི་དགེ་དཀོན་མཆོག་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1798ལོར་མདོ་སྨད་མཛོད་དགེ་སྨད་བསེ་ཚང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་ཁྲི་དགེ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པ་ཆོས་ལྡན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་གནང་ནས་གདན་ས་བཀོད། རྗེ་དབུས་འཇམ་དབྱངས་བཤེས་གཉེན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་སྨོར་ཞུགས་ནས་བསྡུས་གྲྭ

དང་། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། དབུ་མ་རིགས་ཚོགས། ཕར་ཕྱིན་དོན་བདུན་ཅུ། འདུལ་བ་མདོ་རྩ། མཛོད་འགྲེལ་ཆེན་མོ་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་ཉན་ཏན་དུ་མཛད་ཅིང་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་རྒྱས། གུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་དབང་ལུང་··ཁྲིད་གསུམ་མང་དུ་ཞུས། ཀུན་མཁྱེན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་ལས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དང་། སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་སོགས་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་མན་ངག་མང་དུ་གསན། སྨད་ཕྱོགས་སུ་སྤྱི་ཕྱིར་ལན་དུ་མར་ཕྱོན་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་མོས་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར། གཞི་ཕྱེས་ཀུན་ཏུ་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་སྤེལ། རང་དགོན་ཆས་པ་གོང་ཞུ་ནང་དགའ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་བསམ་འགྲུབ······གླིང་དུ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས་སོ། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ཡར་ལྡན་དུ་བསྐྱངས་ནས་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུའི་ནང་···ནས་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ།།

ཁྲ་དགེ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པ་ཆོས་ལྡན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ···1760ལོར་མདོ་སྨད་འབྲིང་བའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1797ལོར་མ་ཕམ་གཡུ་མཚོར···སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཆས་པ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་བཅས་ལ་བྱང་བར་བསླབས། རྒྱ་མཁར་བླ་མ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ······

བསྐྱབས། བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད། གུར་ཡག་དཀའ་བཅུ་བ་ལས་སུམ་རྟགས་དང་། སྒྲ་རིག་པ། སྙན་ངག་སོགས་སྦྱངས་པས་མཁས་པར་མཁྱེན། མཚན་སྒྲོགས་མཁན་པོ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1789ལོར་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་ཁྲ་དགེ……དཔོན་སློབ་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ཐུགས་ཐག་བཅད་ཅིང་གདན་སར་བཀོད། ཐོ་ཡོན་ཆོས་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་དགེ་འདུན་གྱིས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པའི་ངོར་མདོ་སྨད་དུ་ལན་གཉིས་ཕྱིན། བཀའ་འགྱུར་བ་རབ་རྒྱས་ལས་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་གསན། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་གྲྭ་ས་ཁག་ལ་མང་འགྱེད་དང་། གཙང་ཁུལ་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་མཆོད་འབུལ་མཛད། པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་མཇལ་ཞིང་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། དེ་ནས་ས་སྐྱ་གོང་འོག་དང་། གཞའ་ནང་འཕེལ་རྒྱས་གླིང་། མི་ལའི་སྒྲུབ་ཁང་། བལ་ཡུལ་དུ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སྐུ་གདུང་། མཆོད་རྟེན་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར། བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ཁང་རྣམས་སུ་མཆོད་འབུལ་ཐུགས་སྨོན་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་མ་ཐམ་གཡུ་མཚོར་སྐུ་གཤེགས།

ཁྲ་དགེ་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1742ལོར་མདོ་སྨད་དཔལ་ཤུལ་ཉིང་པའི་ཁྲོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་

བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1784ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ཁྲ་དགེ་དཔོན་སློབ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་གསུང་རྩོམ་ཡང་དཔོན་སློབ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲུལ་སྐུ་གདན་དྲངས་མི་ཚིག་གསུངས་ཡོད་སྐབས་གདན་སར་མ་བཀོད། སླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་ཐུགས་འཛིན་ཤིན་ཏུ་བཟང་བས་གསུང་ཚིགས་མང་ཇ་མ་འཚོགས་གོང་དུ་ཤོག་གྲུ་མདའ་ཚད་བཅོ་བརྒྱད་རེ་སྐར་ཆགས་སུ་འཛིན་ཐུབ། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ལས་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་ཡོངས་རྫོགས་དང་། དབུ་མ་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་ཡོངས་རྫོགས། མཛོད་གནས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་ཡོངས་རྫོགས་བཅས་གསན་ཞིང་རྒྱུགས་ཕུལ། དེ་ནས་གཙོས་རྒྱ་མཁར་སྐར་དང་ཨུཏྲེ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྤེལ། སླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་འཆད་ཉན་ཡུན་རིང་དུ་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཆེར་མ་འགྱངས་པར་དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་སྟེང་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྲ་དགེ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་ལོ1664ལོར་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཅོ་ནེའི་ཁྲ་དགེ་ཡུལ་དུ་གདུང་ཙས་ཁྲུང་པོ་ལས་མཆེད་པའི་ཡབ་ཀླུ་འབུམ་ཡགས་དང་། ཡུམ་ལྷ་མོ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས

ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1740ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་སློབ་དཔོན་དོན་ཡོད་འབྱུང··གནས་ཀྱི་དྲུང་དུ་སྨོན་ལམ་སྣ་ལྔ་དང་འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད·········བཅས་བློར་སྦྱངས་བྱས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་གོང་མ་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ··········མནོས། དེ་ནས་ལོ་འགའ་སོང་རྗེས་ཙོ་ནེའི་ཆོས་རྗེ་དང་ཁྲ་བོ་ཤེས་རབ་དོན་ཡོད་བཅས་དང་མཉམ་དུ་དབུས་སུ་ཕེབས། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས། གུང་ཐང་སྐུ་ཞོག་དང་པོ་ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་དང་འཛིན་གྲྭ་གཅིག་ཡིན། ཚད་མ་དང་ཕར་ཕྱིན། འདུལ་བ་དང་ལམ་རིམ་བཅས་དཔོན་སློབ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་སྦྱངས་ཏེ་གསང་ཕུར་དཀའ་བཅུའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་པས་འཇམ་དབྱངས་ཀ་བ་ཐོབ། དེ་ནས་ཁྲི་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དང་། བཀའ་འགྱུར་བ་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ། ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས། རྡོ་རྗེ་འཆང་གཙང་པ་ངག་དབང་སྦྱིན་པ། མཁན་ཆེན་སྐྱོ་མོ་ལུང་པ། འབྲུག་པ་དཔོན་སློབ་ངག་དབང་བློ་གྲོས། ཏོར་སྨིན་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། དཔོན་སློབ་ངག་དབང་དོན་གྲུབ། ཆོས་ཁང་དགེ་བཤེས་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མཁས་གྲུབ་དུ་མ་ལས་ཟབ་ཆོས་དབང་པོར······གསན། ཕ་བོང་ཁ་བ་མཁན་པོ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་བཞད་དམ་དབལ་ཤུལ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་རྩ་བའི་བླ་མར་བསྟེན་པས། ཁོང་ཉིད་དང་ཐང་སག་པ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། གྲུབ་དབང་འཇམ

དཔལ་རྒྱ་མཚོ། མཁར་རྗེ་བཟོད་པ་རྒྱ་མཚོ་བཞི་ལ་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་བཞིར་གྲགས། ཡང་ཁོང་ཉིད་དང་དཔོན་སློབ་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ། སྟག་ཚང་དཔོན་སློབ་རྣམས་ལ་དཔོན་སློབ་རྣམ་གསུམ་ཟེར། དེ་ནས་ཕ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་རང་དགོན་བྱ་དགེ་ལེགས་བཤད་གླིང་དུ་འདུ་ཁང་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། བྱ་ཁྱུང་དགོན་དུ་དམ་བཅའ་བཞག་ནས་དགོན་ལུང་དགོན་དང་། རྩ་བཟང་། གསེར་ཁོག སྐུ་འབུམ་བཅས་སུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས། དགུང་ལོ་མཐོན་པོར་ཕེབས་དུས་རི་ཁྲོད་འགྲིམས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྣམ་ཐར་དང་། གསོལ་འདེབས། བསང་ཡིག ཆོ་ག ཕྱག་ལེན་སོགས་བསྟན་བཅོས་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་པོ་ཏི་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་ཤིང་པར་དུ་བཏབ། ད་ལྟ་པོ་ཏི་གཅིག་དེ་མི་རིགས་རིག་གནས་པོ་བྲང་དུ་བཞུགས་འདུག

ཁྱུང་ཐར་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན།

ཁོར་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1585ལོར་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ཞིང་སྐྱོང་ཁྱུང་ཐར་སྣེ་པར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་སྐབས་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཤིང་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མར་བསྟེན་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་དོན་མཐའ་དག་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་སྦྱངས། དེ་དུས་འགགས་ཤིང་རིན་ཆེན་ཞེས་མཁས་པའི་གྲགས

པ་སྒྲིགས་བཅུར་ཁྱབ། དེ་ནས་སྣར་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་ཀུན་ལ་གསན་སྦྱངས་ཚུལ་བཞིན་དུ་གནང་བས་སྔགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་དགེ་བསྐོས་ཐོན་ཟིན་ཡང་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1652ལོར་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་འཆད་ཉན་གྱི་བྱ་བ་ལེགས་པར་བསྒྲུབ་སྟེ་རྒྱུད་པ་སྨ་བྲང་ལྷས་སྐོར་གཅིག་གཟིམས་ཁང་དང་བཅས་པར་གསར་བཞེངས་མཛད། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་བཀའ་ཤོག་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1653ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་བཞི་པའི་སྨོན་ལམ་སྟེང་དུ་རྣམ་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་གཞུང་གི་ཚོགས་ལངས་བཅུ་གཉིས་དང་། དབྱར་གནས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བསྡུས་ཚང་གི་ཚོགས་ལངས་བཅུ་བཞི་བཅས་ཀྱི་སྲོལ་བཟང་ལེགས་པར་བཙུགས། ཁྲི་ཟུར་ནས་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་སེང་ཁྲི་ཁང་ཞིག་གསོས་མཛད། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ཆེན་དགུ་པ་དང་། བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ཉི་ཤུ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྱུང་པོ་ཆོས་བརྩོན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1076ལོར་རྔོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ

དང་། རྭ་ལོ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ། གཉན་ལོ་དར་མ་གྲགས་པ། བཙན་ཁ་བོ་ཆེ་རྣམས་དང་འགྲོགས་ནས་ཁ་ཆེར་སློབ་གཉེར་ཕེབས། དེ་རྗེས་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་བྱོན་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ······གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མང་དུ་གསན་པ་དང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཡང་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པར་ཐོས་བསམ་གནང་སྟེ་རྒྱ་གཞུང་གི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བར······མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་བསྡུས··པ»དང་། «དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ངན་སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་གཟི····བརྗིད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ»། «གསལ་བའི་སྒྲོན་མ»། «ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་དོན་བསྡུས་པ»། «ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་མཁས་པའི་གྲགས་པས་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་ཀླས་པར་ཁྱབ་པ»བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཁྱུང་པོ་སྟག་བཟང་ཉ་སྟོང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་སྐུ་གཡས་ཙ་སྟོད་སྐད་ཀྱི་ཙ་དཔོན་ཡིན་ཞིང་། ཙ་ཏ་ནི་མཚལ་བུ་མེ་སྟག་དང་། ཙ་དར་ནི་དར་ནག་སྙིང་དཀར་ལ་བྱ་ཁྱུང་བྲིས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྱུང་པོ་དམ་ཚུགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ······

འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན། བན་བོན་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྩོད་གླེང་བྱུང་སྐབས་ཁོང་གིས་བོན་གྱི་ཁ་འཛིན་དང་ཤགས་འདེབས་པ་མཛད་ནས་རྩོད་པ་ལས་བོན་ཆོས་ཁྲུངས་ངན་ལ་གཏན་ཚིགས་ཚུང་བ་དང་། བན་ཆོས་ཁྲུངས་བཙན་ལ་གཏན་ཚིགས་རྒྱ་ཆེ་བས་ཕྱིན་ཆད་བོད་དུ་བན་ཆོས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བྱའོ་ཞེས་ཁ་འཆམས་ནས་རྒྱལ་ཁམས་ཀུན་ལ་དྲིལ་བསྒྲགས་སོ། ཁོང་ནི་གཙུག་ལག་རིག་གནས་ལ་མཁས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྩིས་རིག་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་རྩིས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཞུའོ།།

ཁྱུང་པོ་སྟོན་བཟང་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་བྱང་ཀི་ཁྱུང་པོར་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཕྱི་བློན་བཙན་པོ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཡིན་ནོ།།

ཁྱུང་པོ་སྤུང་སད་ཟུ་ཙེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དྲུག་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། སྐུ་ཆེའི་སྐོད་དུ་གཙང་ཛེ་མར་ཟྲུན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན། རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་ཆབ་སྲིད་དར་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བ་དང་བསྟུན་ནས་གཙང་ཛེ་མར་ཟྲུན་བཀྲོངས་ཤིང་། གཙང་བོད་ཀྱི་འབངས་མི་ཁྱིམ་ཚང་ཁྲི་ཕྲག་གཉིས་ཙམ་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ། རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱིས་ཀྱང་གཙང་བོད་ཀྱི་འབངས་མི་ཁྱིམ་ཚང་ཉིས་ཁྲི་ཙམ་ཁྱུང་པོ་སྤུང་སད་ཟུ་ཙེ་ལ་བྱ་དགའ་གནང་ཞིང་བློན་པོའི་གོ་སར་མངའ་གསོལ། དཔའ་མཛངས་

གཉིས་ལྡན་གྱི་བློན་ཆེན་ཞིག་ཡིན། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བློན་པོ་མཛད་ཅིང་མཐའ་བཞི་རྒྱལ་ཕྲན་དབང་དུ་བསྡུ་བ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་གཏན་དུ་ཕབ་པ་བཅས་མཛད་རྗེས་ཆེའོ། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ཀྱང“བློན་པོའི་ནང་ན། ཁྱུང་པོ་སྤུང་སད་ཟུ་ཙེ་ལས་སྒྲོ་བ་ཉེ་བ་སྔོན་ཆད་མ་བྱུང་ངོ་། ཟུ་ཙེ་འཛངས་ཤེ་ན་འཛངས། དཔའ་ཞེ་ན་དཔའ་འོ། ཚུ་གང་ཆེ་ཞེ་ན་ཆེ། ཡང་བ་རིང་ཞེ་ན་རིང་ངོ་། སྤྱི་ཆིག་ལ་ཚོགས་དགུའ་ཚོགས་ན། ཁྱུང་སད་ཟུ་ཙེའོ། ”ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་སྐུ་ཚེའི་མཇུག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ལ་བློ་ལོག་སྐེ་བཀྲོང་རྒྱུའི་སྒྲིག་གཡོ་བཤམས་པ་མགར་སྟོང་········བཙན་ཡུལ་ཟུང་གིས་མཁྱེན་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞུས་ཀྱང་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཚར···གཅོད་ལོང་མ་བྱུང་བར་རང་ཉིད་ལྕེབས་སོ།།

ཁྱུང་པོ་བློན་རྒྱལ་འབྱུང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ····འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཐིང་ཡོན་ཀྱི་ཕྱི་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཞི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ········ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི«བཀའ་གཙིགས»ལས··གསལ་ཞིང་། «བཀའ་གཙིགས»ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཁྱུང་པོ་བློན་མེས་ཀོལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ····

འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་ཀྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱི་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས…… བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི«བཀའ་གཙིགས»ལས་གསལ་བ་དང་ «བཀའ་གཙིགས»ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཁྱུང་པོ་ཅེ་ཅེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ…… འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན།

ཁྱུང་པོ་སྟེ་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ…… འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན། བན་བོན་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྩོད་པ་བྱུང་སྐབས་ཁོང་གིས་བོན་ཆོས་ཀྱི་ཁ་འཛིན་དང་ཤགས་འདེབས་པ་མཛད་ནས་རྩོད་པ་ལས་བོན་ཆོས…… ཁྲུངས་ངན་ཞིང་གཏན་ཚིགས་ཆུང་བ་དང་། བན་ཆོས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ནི་ཁྲུངས་བཙན་ལ་གཏན་ཚིགས་རྒྱ་ཆེ་བས་ཕྱིན་ཆད་བོད་དུ་བོན་ཆོས་དོར་ནས་བན་ཆོས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བྱའོ…… ཞེས་ཁ་འཆམས་ཏེ་རྒྱལ་ཁམས་ཀུན་ལ་དྲིལ་བསྒྲགས་སོ།།

ཁྱུང་ཕྲུག་བྱམས་པ་བཀྲ་ཤིས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ……… གཙང་རྟ་ནག་ཁུལ་ཁྱུང་པོ་རྩེར་ཡབ་ཁྱུང་རྩེ་ནང་སོ་བསོད་ནམས……… འཕེལ་དང་། ཡུམ་སྒྲོལ་མ་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན (1469—1544) གྱི་གཅུང་པོ…… ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་རོ། །ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«ཕར་ཕྱིན་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་སྐལ་བཟང་མགུལ་རྒྱན»དང་། «ཟབ་མོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཁས་པ་དགྱེས་པའི་འཛུམ……… ཞལ»། «དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཐལ་འཕྲེང་ཕས་རྒོལ་འཇོམས་པའི་གནམ་ལྕགས་མཁས་པའི་བློ་མཚོ་འཕེལ་བའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་རྒྱ…… རྒྱན»བཅས་པོད་ཆུང་གཅིག་བཞུགས་སོ།།

ཁྱུང་ཚང་ཡེ་ཤེས་བླ་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1115 ལོར་སྟོད་ལུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1176ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བྱ་འདུལ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། རྒྱ་དམར་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བ་ལས་དབུ་མ་དང་། བཟད་པ་དབང་རྗོར་ལས་སྤྱོད་ཕྱོགས། རྒྱ་དམར་ལས་ཚད་མ། སེ་སྟོན་ལས་ཕར་ཕྱིན། ཕུག་པ་བ་ལས་ནཱ་ལི.དང་འཕགས་སྐོར། རྗེ་བསོད་ལས་བདེ་མཆོག་དང་ཀྲོ་ཀྲི་ཡ། ལྷོ་བ་ལས་ཁ་རག་སྐོར།

ནད་པ་དང་རྣ་ཡོ་ལས་དུས་འཁོར་དང་ནག་འཇིགས། གནམ་འཕར་བ་ལས་བཀའ་གདམས། འཁོན་ཕུ་བ་ལྷམ་སྲིང་ལས་ལམ་འབྲས། རྫོག་ལས་དགྱེས་རྡོར་རྣམས་ལེགས་པར་གསན། འབྲི་སྒོམ་གླིང་ཁ་བ་ལས་གཏུམ་མོ་དང་། སྒྱུ་ལུས། ཆི་ལམ་གྱི་ཁྲིད་རྣམས་གསན། དེ་ནས་རྗེ་རས་ཆུང་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཞག་དགུ་བཅུ་ཐམ་པ་ལ་སྙན་བརྒྱུད་ཚང་བར་གནང་། ཚོགས་འཁོར་ཡང་དགུ་བཏང་། དེ་ནས་རྗེ་རས་ཆུང་པའི་བཀའ་ལྟར་གནས་ངེས་མེད་དབེན་པའི་རི······ཁྲོད་འགྲིམས་ནས་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་དར་བར··མཛད་དོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་མ་གཅིག་ཨོང་ཇོ་དང་། དགེ་སྡིངས་པ། མར་སྟོན་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་བཅས་ཡིན།

སྒང་ཛོ་བློ་བཟང་ལྷུན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1782ལོར་སྟོད་ཀྱི་རྒྱལ་རོང་ཚ་ཁོ་མཆོག་རྩེར་ཡབ་དཀའ་ཐུབ་དང་། ཡུམ་ཀླུ་སྨན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1847ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་མིང་ལ་དཀའ་ཐུབ་འབུམ་ཞེས་བཏགས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་བླ་མ་བློ་གྲོས་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་སོགས་ལ··སྦྱངས་ནས་མཁས་པར་མཁྱེན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོན་དང་། བར་དུ་རྙིང་མ། མཐར་དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རིམ་གྱིས་སྦྱངས་པ་མཛད། དེ་ནས་རྙིང་མའི་དགོན་པ་ཚང་གནས་སུ་ཞུགས་ནས་རྙིང་མའི་ཆོས་སྐོར་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་

པར་ཐོན་ཡོག་སྟོ་བུ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་སྔེ་དཔོན་བར་ལ་ཕྲ་མ་བཅུག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་དཔོན་པོ་ཏྲ་རོ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་གྱིས་ཡབ་ཡུམ་ཁྲིམས་ལ་སྦྱར་བས་རེ་ཞིག་མི་གཞན་གྱི་གཡོག་ཏུ་བཞུགས་དགོས་པ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་ཡབ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཇེ་ཧོར་དང་། ཆབ་མདོ། སྤོ་ཡུལ། ཀོང་པོ། དྭགས་པོ། སྤུར་ཏ། སྐུ་ཁ་ད་སྒྲུ་བརྒྱུད་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་མཇལ་ཞིང་། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་དབུས་ལྷ་ལྡན་དུ་ཕྱག་ཕེབས། དེ་ནས་སེ་ར་དགོན་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ལྷུན་གྲུབ་འཕྲོད་ལམ་ཆེས་མཚན་ལ་བློ་བཟང་ལྷུན་གྲུབ་ཅེས་གསོལ་ཞིང་སེར་སྨད་ཐོས་བསམ་གླིང་དུ་ཞུགས། མཁན་ཟུར་བློ་བཟང་ཐུགས་རྗེ་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་། བར་མ་རབ་བྱུང་། དགེ་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་མནོས་ཏེ་མཚན་ལ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ཞེས་གསོལ། གུང་ཐང་ཆོས་ཁྲི་གྲགས་པ་མཁས་གྲུབ་དང་རྒྱལ་རོང་བཟོད་པ་ལྷུན་གྲུབ་བཅས་ལ་བསྟེན་ནས་བསྡུས་གཞུང་། དབུ་མ། ཕར་ཕྱིན། མངོན་པ་མཛོད། འདུལ་བ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་གྲོང་ཚོག་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཕྱག་ཏུ་འཁྱེར་བའི་རྒྱུ་རྫས་རྣམས་ཁོང་གི་སློབ་ཡོན་དུ་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་བཀའ་ཆོས་མན་ངག་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་གླིང་བཟིའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ཅིང་དཀའ་བཅུ་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་

མཛད་ཅིང་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་ཡང་གསུམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་བྱང་ཆུབ་པར་མཛད་ཅིང་སྔགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལེགས་པར་ཐོན་ནས་སྔགས་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་རྒྱུད་པའི་དགེ་བསྐོས་མཛད། ཚེ་སྨོན་གླིང་ཕོ་བྲང་གསར་རྒྱག་མཛད་པར་ཁོང་གིས་རབ་གནས་རྒྱས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་དཔལ་ལྡན་སྨད་རྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པར་སྨད་རྒྱུད་ཀྱི་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་གང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་མི་དམན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པར་བྱང་རྩེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པར་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1843ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་ལྔའི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1844ལོར་རྒྱལ་བ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་དབང་བསྐུར་ཞིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་ཕུལ་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཚན་གཞན་ལ་བྱང་རྩེ་བློ་བཟང་ལྷུན་གྲུབ་ཅེས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྲག་འཐུང་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་ལྡེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1312ལོར་གུང་ཐང་ཁབ་གོང་དུ་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་ལྡེ་དང་། ཡུམ་ཀུན་དགའ་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1365ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་ནས་དཔེ་ཡིག་ཁྱུང་གསུམ་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དེ་ནས་ཞང་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་སྲས་མོ་བསོད་ནམས་འབུམ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1338ལོར་རིགས་སྲས་ཁྲི་ཕུན་ཚོགས་ལྡེ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1352ལོར་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་གི་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་ནས་ཡབ་ཀྱི་དགོངས་རྫོགས་སུ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་སེང་གེའི་སྐུ་བརྙན་དང་། ཡུམ་གྱི་ཆེད་དུ་སྒྲོལ་མའི་སྐུ་བརྙན་གཉིས་ཀ་མི་ཚད་ལས་མཐོ་ཞིང་གཡུ་རྙིང་ཁྱད་པར་ཅན་སོགས་རིན་པོ་ཆེའི་འཕྲ་ཚོམ་གྱིས་མཛེས་པར་བརྒྱན་པ་བཞེངས་ཤིང་། བསྟན་འགྱུར་ཡང་གསེར་གྱི་ཡང་ཞུན་གྱིས་བཞེངས་ཏེ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1363ལོར་ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ་སོགས་ཀྱིས་ཞུས་དག་དང་རབ་གནས་ལེགས་པར་མཛད་དོ། གཞན་ཡང་རྫོང་དཀར་གྱི་ལྕགས་རི་ཕྱི་མ་དང་། ལྕགས་རི་ཆེན་པོའི་ལྕགས་སྐོར། སྟག་ཚང་དཔེཨུ་ཆེན་གྱི་ལྕགས་ཁང་ལྕགས་རིའི་འོག་ས་འོག་ནས་རྒྱང་རིང་པོར་འཐོན

པའི་གསང་སྔོ་དཔེའུ། རྫོང་གི་དབུས་དང་། ཆོས་སྡེའི་ནང་དུ་ཁྲིན་ཆུ་བཟང་པོ་བརྟན་པ་དང་། རྡོ་སྐྱོང་ཆེན་པོ་སོགས་ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་རིགས་བཅས་ཞིབ་ཚགས་མཛད། ཁོང་ནི་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་དཔལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་གཙང····གི་གྲོམ་པ་ལྷ་རྩེའི་བྲག་དམར་ཕོ་བྲང་དུ་ཡབ་མངའ་བདག་དཔལ········འཁོར་བཙན་དང་ཡུམ་མཆིམས་བཟའ་བཙུན་ནེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ····འཁྲུངས། བོད་ལུགས་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ992ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་ཡབ་མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཙན་བཀྲོངས་རྗེས་མངའ······བདག་ཡུམ་བརྟན་ཕྱོགས་ཀྱིས་གཡོ་རུ་ལ་སོགས་པའི་མངའ་ཁོངས········ཉམས་འཕྲོགས་པས་ཁོང་ཉང་སྟོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་མཁར་རྩེ་བཟུང····ནས་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས། བཙུན་མོ་ཅོག་རོ་བཟའ་མགོན་དཔལ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་དཔལ་ལྡེ་དང་། འོད་ལྡེ། སྐྱིད་ལྡེ་བཅས་སྨད་ཀྱི་ལྡེ་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་རིམ་བཞིན་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་གྲངས་བདུན་ཅུ་ལྷག་ཙམ་བཞུགས་པ་དང་། ཁོང་གི་འདས་ལོ་ནི་མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི«བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད»ལྟར···བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྲི་རྒྱ་ནག་པ།

ཁོང་ནི་ཀླུ་འབུམ་ངག་དབང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དང་མི་གཅིག······ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཁྲི་རྒྱལ་འབུམ་ལྡེ་མགོན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1253ལོར་ཤུང་ཐང་དུ་ཡབ་བཙུན་པ་ལྡེ་དང་། ཡུམ་ཉི་མ་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1280ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དགུ་པར་ཞང་པོ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལས་སྐབས་སུ་བབས་པའི་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་མི་རྗེ་ཐང་དུ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བཀྲ་ཤིས་ཁྲུང་རྫོང་དཀར་པོ་བཙུན་མོའི་སྣས་ཁང་ལྕགས་རི་དང་བཅས་པ། བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་བཞེངས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བཙན་རྫོང་བཅུ་ཕྲག་ཁ་ཤས་བསྐྲུན་དེ«ཤུང་ཐང་བཙན་པོའི་གདུང་རབས»ཁྲིས་མ་ལས“ཤུ་གེ་ཕུ་རོང་ཁ་གདོན་དུ། དཀར་དུམ་གནམ་གྱི་ཁྲུང་རྫོང་བརྩིགས། ཕྱི་འབྲོག་མེན་ཞང་ཁ་གདོན་དུ། ཕྱ་ཅི་ཧམ་རྒྱལ་ཐར་པོ་དང་། མཚོ་དབར་ཉེ་བའི་སློ་སྟོད་དུ། ནེ་རེ་གཡའ་རྫོང་དཀར་པོ་བརྩིགས། སློ་བོ་མཚོ་བཞིའི་ཁ་གདོན་དུ། གཙང་རོང་བྱ་ཕོའི་ཟེ་བ་བརྩིགས། ཏ་མང་སེ་མོན་ཁ་གདོན་དུ། སློ་སྨད་སུ་ཁྲུན་སྲིན་རྫོང་བརྩིགས། དོལ་པོ་མོན་གྱི་ཁ་གདོན་དུ། དོལ་པོའི་ཡི་གེ་རྡུག་མ་བརྩིགས། ལ་སྟོད་བྱང་གི་ཁ་གདོན་དུ། ལ་ཙའི་གད་རྫོང་དཀར་པོ་བརྩིགས། ལ་སྟོད་ལྷོ་ཡི་ཁ་གདོན་དུ། ཁྲུན་ཚེ་གད་རྫོང་དཀར་པོ་བརྩིགས། སྐྱིད་རོང་སྒོ་བཞི་གནས་འཛིམ་ཁར། རག་མར་གྱུད་ནོན་ཐར་པོ་དང་། སྐྱིད་རོང་མཐིལ་དུ་སེང་གེ་རྫོང་། གླང་མཁར་གསལ་བའི་ཡང་རྩེ་བརྩིགས། རྒྱ་བལ་གཉིས་

གྱི་ཁ་གནོན་དུ། བལ་པོ་རྫོང་གི་རྫོང་དམར་བཙིགས། སྐྱི་ཤོད་རོང་གི་ཁ་གནོན་ལ། ཐོང་ཚོགས་གནམ་གྱི་ཀ་བ་བཙིགས། ནུབ་རི་མཐའ་འཁོབ་ཁ་གནོན་དུ། ཧྲོད་ཀྱི་ཐྲག་རྫོང་ནག་པོ་བཙིགས། སྦུག་པ་ཡ་བཞིའི་བཙན་ས་རུ། ཚུ་དཀར་རྫོང་ཚུང་འཛུམ་ཤོར་བཙིགས། ” ཞེས་གསུངས། ཁོང་ནི་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་རབས་བྱུང་བའི་ཚུན་དུ་ཆབ་སྲིད་དང་མདའ་ཐང་གང་གི་ཐད་ནས……ཀྱང་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་ནང་འཁོར་མི་སྲུན་པ་ཞིག་གིས་གསོལ་ངན་ཕུལ་ནས་བཀྲོངས་སོ།

ཁྲི་རྒྱལ་བསོད་ནམས་ལྡེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1371 ལོར་གུང་ཐང་ཁབ་གོང་དུ་ཡབ་ཁྲི་ཕུན་ཚོགས་ལྡེ་དང་། ཡུམ་ནམ་མཁའ་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1404ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་པོ་དོང་ལོ་ཙཱ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན……དང་། རྗེ་སེང་གེ་བཟང་པོ། ལོ་ཙཱ་བ་ངག་དབང་གྲགས་པ། རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་བཅས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག…གནས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དེ་ནས་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་གི་ཆབ་བསྐྱངས་ཏེ་ལ་སྟོད་ལྷོ་བྱང་ཤར་པ་དང་ཕུ་རངས་སོགས་ཀྱང་མངའ……འོག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་དབུལ་ཕྱུག་ལན་གསུམ་དུ་སྙོམས་པར་གྲགས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1390 ལོར་གུང་ཐང་དུ་བཤད་གྲྭ་དང་འཕྲེལ་བའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་གྲྭ་ཚང་བཅུ་

ཧྲུག་གི་གྲང་ས་དང་ལྡན་པ་ཞིགས་པར་བསྐྲུན། ལོ་ཙ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཆོས་དཔོན་དུ་བསྐོས། ཆོས་རྗེ་སེང་གེ་བཟང་པོའི་བཞུགས་གནས་བསམ་གཏན་གླིང་དང་། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་སྐྱིད་གྲོང་མི་ཏོག་མདངས་ཅན་སོགས་བཞེངས་པར་མཐུན་རྐྱེན་ཞིགས་པར་སྦྱར། གུ་གེ་ནས་མངའ་བདག་མ་ཆེན་མོ་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་ལྷ་དབང་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་རབས་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྲི་སྲ་དཔུང་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་བཙན་ནམ་དང་། ཡུམ་སྨན་ས་ཁྲི་དཀར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་སྐུ་བོན་ནི་ཞང་ཞུང་ལྷ་ཏ་ལ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད། བཙུན་མོ་སྨན་བཟའ་ཀླུ་སྟེངས་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་ཁྲི་ཐོག་རྗེ་བཙན་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བང་སོ་གངས་དཀར་རྩེ་ལ་བཏབ། ཁོང་ནི་འོག་གི་བཙན་ལྔ་ལས་བཙན་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1648 ལོར་མདོ་སྨད་ཟླ་ཆུ་འགྲམ་ཛོ་ཏ་གཅའ་ཁོག་ཏུ་རིའི་རྩེ་རྒྱལ་གྱི་འདབས་སུ་སྤོང་ཤུལ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་རྩེ་དཔུས་བྱ་ནས་ཤུལ་གྱི་རིགས་ལས་འཁྲུངས་པ། ཡབ་འབུམ་ཕྱུག་དང་ཡུམ་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་

གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1724ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་བསྡུས་ར་དང་ཕར་ཕྱིན། འདུལ་བ་དང་རྣམ་འགྲེལ་བཅས་ལ་སྦྱངས། དེ་ནས་སྔགས་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་གསང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་བྱ་བྲལ་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་ཞེས་སྙན་གྲགས་དབྱར་གྱི་ཛ་གསང་ལྡིར་བ་བཞིན་དུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་བར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་སྟེང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཁྲི་རབས་ལྔ་བཅུ་པ་ཡིན། དེ་ནས་བཟུང་འཆད་མཉན་དང་སྒྲིག་ལམ། གཏོང་སྒོ་དང་འཛིན་ཐེབས་སོགས་ཆ་གང་ཐད་ནས་ཀྱང་ཡར་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བར་མཐུན་རྐྱེན་གང་ལེགས་བསྒྲུབས་ནས། རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་སྤུར་གྱི་དངུལ་གདུང་དེ་གསེར་གདུང་དུ་བསྒྱུར་བས་དགའ་ལྡན་གསེར་གདུང་ཆེན་མོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་དེ་བཞེངས་སོ། དེ་ནས་འགྲོ་མགོན་ཞང་གཡུ་བྲག་པ་ཆེན་པོའི་གདན་ས་ཚལ་གུང་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་རྙིང་དང་བཅས་པ་ཉམས་རྒུད་ཆེ་བའང་ཕྱི་ནང་ (ཚལ་ཡང་དགོན། གུང་ཐང་། ལྷ་ཆེན། འབུམ་ཁང་) ཀུན་ཏུ་ཞིག་གསོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། ཁོང་གི་སྐུ་སྐད་དུ་བོད་ལ་དུས་འཁྲུགས་མང་བར་བྱུང་ཡང་གཞུང་གི་ལས་དོན་པ་ཀུན་གྱིས་ཡང་བློ་ཐུགས་གཏོད་སར་གྱུར་ཏེ། ལྷ་སའི་ཁྲི་ཐོག་ཁང་ནི་ཁོང་གི་བཞུགས་གནས་སུ་གཞུང་ས་རང་ནས་གསར་དུ་བསྐྲུན། སྐུ་ཚེའི་མཇུག་ཏུ་ཕལ་ཆེར་

གདན་ས་གུང་ཐང་དུ་བཞུགས་ཏེ། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་མཐའ་ཡས་པ་བསྐོར་སྐབས། དེ་ནས་བཟུང་སྐྱེ་སྐུ་ཕྲེང་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲི་ཆེན་གུང་ཐང་ཚང་ཞེས་གྲགས་པ་འདི་བྱུང་བའོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་མཆོག་སྤྲུལ་པད་དཀར་འཛིན་པ་དང་། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན། རྒྱུད་སྨད་མཁན་པོ་དགེ་འདུན་ལྷུན་གྲུབ། སྒོ་མང་དཔོན་སློབ་བློ་བཟང་དམ་ཆོས། རྒྱལ་སྲས་སྤྲུལ་སྐུ་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ། གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་དོན་ཡོད་དོན་གྲུབ། ཨ་ཀ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ། བསེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས། སྡེ་པ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་བཅས་ཡིན་ལ། གསུང་རྩོམ་ནི་བཅའ་ཡིག་སོགས་མང་དུ་མཆིས་སོ།།

ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1678ལོར་ད་ལྟའི་ཀན་ལྷོའི་གླུ་ཆུ་རྫོང་གི་ཟམ་ཚ་ཞང་ཀ་དེའུ་མགོའི་གྲོང་དུ་ཡབ་ཚེ་རིང་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཡུམ་སྐྱིད་མོ་ལྕགས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1756ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ཏཱ་དབོན་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དམ་པ་དེར་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་ཆོས་གྲྭའི་མཁན་ཁྲི་བཞེས་བཞིན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་དབལ་ཞུལ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དྲུང་དུ་བསྡུས་གྲྭའི་བརྩི་བཞག་གསན། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་དགེ་ཚུལ་དང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ……

མནོས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་བར་སྨོན་ལམ་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དེ་ནས་རྒྱུད་སྟོད་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་སྔགས་ལ་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པ་ལ་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེར་ཞབས་ཀྱི་པདྨའི་འཁོར་ལོ་བཀོད། གདན་རབས་ང་གསུམ་པ་ཡིན། དགའ་ལྡན་དགོན་དུ་གསེར་དངུལ་སྲང་མང་པོས་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས། ཚོགས་མཆོད་ལ་དངུལ་ཏཾ་འགྱེད་དང་སྒོ་མང་ལ་སྲང་རེ་ཕུལ། འདུ་ཁང་སྟེང་དུ་གསེར་གྱི་རྒྱལ་མཚན་ཆ་གཅིག་བཞེངས། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་བར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ·····འཇིགས་མེད་དབང་པོ་དང་མཇལ་འཛོམས་ཀྱིས་ཐུགས་འབྲེལ་ཟབ······པར་གྱུར། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1748ལོར་ཆོས་རྗེ་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་པད་དཀར་གྲོལ་བའི་གླིང་···ཉིད་གསར་དུ་བཏབ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྷ་དང་། བྲག་ཡབ་སྤྲུལ་སྐུ། བ་སོ་སྤྲུལ་སྐུ། ཐོ་ཡོན་ནོ་མོན་ཧན་བཅས་ཡིན། གསུང་རྩོམ་ནི《གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་ལྔ་པ་ཡན་གྱི་འགྲེལ་བ》སོགས་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་གཞུང་འགྲེལ····འགའ་དང་བཅའ་ཡིག མགུར་གཞས་སོགས་མང་པོ་བཞུགས་སོ།།

ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན།

ཁོང་ནི་གཅན་ཚ་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་དང་མི་གཅིག་ཡིན·····པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1840

ལོར་གཙང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་བསྡུས་གཞུང་ནས་བཟུང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བརྟགས་བཞེས། དེ་ནས་རྒྱུད་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་སྦྱངས་པ་ཟད་དུ་བྱུང་བ་མཛད་དེ་སྔགས་རམས་པའི་མཚན་བརྟགས་བཞེས། དགོན་པའི་ལས་སྡེ་ཐམས་ཅད་རིམ་གྱིས་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1900ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1904ལོར་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་བཀའ་ཤག་སྲིད་གཞུང་གི་སྲིད་སྐྱོང་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བསྐོ་བཞག་མཛད་པས་ཁྲི་པ་དང་། སྲིད་སྐྱོང་། རྒྱལ་ཚབ་གསུམ་གྱི་གོ་གནས་གཅིག་ཅར་དུ་ཐུགས་འགན་བཞེས། ལོ་དེའི་ཧོར་ཟླ་དྲུག་པར་དབྱིན་ཇི་བཙན་འཛུལ་དམག་ལྷ་སར་འབྱོར་ཏེ་དམག་དཔོན་ཅང་ཧ་ཝོ་ཧྦང་གིས་དབྱིན་བོད་ཆིངས་ཡིག་བཞག་རྒྱུའི་རེ་འདུན་བརྟན་པ་ལྟར་བོད་སྡོད་ཨམ་བན་ཡུའུ་ཐད་དང་སྲིད་སྐྱོང་རྒྱལ་ཚབ་གཉིས་ཀྱང་བྱ་ཐབས་བྲལ་ཏེ་སྤྱི་ལོ1904ལོའི་ཧོར་ཟླ་བདུན་པར“ལྷ་སའི་ཆིངས་ཡིག”ཅེས་པའི་དོན་ཚན་བཅུ་དེར་མོས་མཐུན་མིང་རྟགས་འགོད་དགོས་བྱུང་། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1909ལོར་སྲིད་སྐྱོང་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཐུགས་འགན་དེ་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོར་གུས་འབུལ་ཞུས། དེ་ལྟར་ལོ་ངོ་དྲུག་གི་རིང་དུ་བོད་ཀྱི་ཆབ་

སྲིད་བསྐྱངས་སོ། །ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྲི་གཉན་གཟུགས་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཞི་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་ཡབ······རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་དང་། ཡུམ་གནོ་བཟའ་མང་མོ་རྗེ་རྗེ་དགོས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་སྐུ་བོན་ནི་ཁྲུའི་མང་སྒྲ་ལེགས་པས་མཛད། བཙུན་མོ་འབྲོ་བཟའ་དུང་ཕྱང་བཞེར་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་འབྲོང་གཉན་ལྡེའུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བང་སོ་དོན་མཁར་མདའ་རུ་བརྩིགས། དེ་ཡང་ཞུལ་མེད་ས་ཕུང་བརྡལ་བ་འདྲའོ། ། «ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད»ལས་ཁོང་གི"སྐུ་གཤེན་ཞང་ཞུང་ཚ་ལ་རྒྱུད"གིས་མཛད་པ་གསུངས་སོ།།

ཁྲི་ཐོག་རྗེ་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་ཡབ····རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྒྲ་དཔུང་བཙན་དང་། ཡུམ་སྨན་བཟའ་ཀླུ་སྟེངས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་ལ་གཙུང་པོ་རྒྱུང་མཐའ་དང་། སྤུ་བས་མཐའ། འབྲིང་སྟ། སྟ་འབྲིང་བཅས་བཞི་ཡོད་ཀྱང་ཚང་མ་ཐང་མཚམས་སུ་ཕབ། ཐང་མཚམས་ཞེས་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་ལས་དམའ་བ་དང་། འབངས་ལས་མཐོ་བ་ཞིག་གི་ཐོབ་ཐང་ཡིན། ཁོང་གི་སྐུ་བོན་ནི་ཞང་ཞུང་སུ་ཏ་ལ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད། བཙུན་མོ་རུ་ཡོང་བཟའ་སྟོང་རྒྱལ་མཚོ་ཞེས་པ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན····བཙན་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བང་སོ་གཏངས་དཀར་རྩེ་ལ་བརྟབ།

ཁོང་ནི་འོག་གི་བཙན་ལྷ་ལས་བཙན་བཞི་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྲི་ཐོར་སྣང་བརྩན་སྔོང་གི་བུ།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་ལྔ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱི་མཛངས་བློན་དུ་གྱུར་ཏེ། དེ་ཡང《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས“བྲེ་ཕུལ་སྲང་བཅོས་འབྲུ་མར་ཚད་ཀྱིས་བཅལ། དགའ་གཉིས་ཚོང་བྱས་མཐུན་གཉིས་ལ་ཕུང་སྙེབས། དེ་གོང་བོད་ན་ཚོང་དང་བྲེ་སྲང་མེད། དེ་ཕྱིར་མཛངས་མི་བདུན་གྱི་གསུམ་པར་གྲགས”ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཁྲི་ལྡེ་འབྲུམ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ1268ལོར་གུང་ཐང་ཁབ་གོང་དུ་ཡབ་ཁྲི་རྒྱལ་འབུམ་ལྡེ་མགོན་དང་། ཡུམ་སེ་མ་འབུམ་སྐྱིད་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་སྙིང་སྟོབས་དང་བློ་གྲོས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱང་ཡུན་རིང་ཙམ་བསྐྱངས་ཤིང་། ཡབ་ཀྱི་དགོངས་རྫོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་སེང་གེའི་སྐུ་བརྙན་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བཞེངས་པ་དང་ལོ་ཟླ་དུས་ཀྱི་མཆོད་པའི་རྒྱུན་ཡང་བཙུགས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ1307ལོར་ཧོར་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ལུང་ལྟར་ཏའི་ཏུར་ཐེབས་ཏེ་ཨོལ་ཇ་ཏུ་རྒྱལ་པོས“ཁྱེད་རང་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་རིགས་རྒྱུད་ཆེན་པོ་ཡིན་འདུག་པས་གནམ་གྱི་ཤིད་མོང་སྟེར་བའི་ཚོས་སུ་སྣང་ཞེས་བོད་ཤིང་སྒོ་བཙུགས་པའི་རྒྱལ་པོ་དུ་དབེན་ཤ་གསུམ

ཀྱི་བདག་པོ་མངའ་རིས་ཆོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་མངའ་ཐང་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་མངའ་བདག་གི་མིང་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ལས་གྲུབ་པའི་ཐམ་ཀ་སྨིང་བདུན་མ། ཐམ་གཡོག་ཐམ་ཤུ་བཅས་རྒྱལ་ཐབས་མི་འགྱུར་གཡུང་དྲུང་རིན་པོ་ཆེས་སྤྲས་པའི་གསེར་ཡིག་མར་འབོད་པའི་འཇའ་ས་ཐོ་སྣ་ཆེ་རྟགས་གནང་སྐྱེས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་བཅས་ཚོགས་མེད་པར་ཐོབ”ཅེས«གུང་ཐང་བཙན་པོའི་གདུང་རབས»ཐྲིས་མའི་ནང་དུ་གསལ། དེ་ནས་བོད་དུ་བདེ་བར་འཁོར་ཞིང་ཚ་བོ་ཆོས་སྐྱོང་ལྡེ་ལ་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་གི་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་སུ་བཅུག་ནས་ཡོགས་སུ་བཞུགས་སོ།།

ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན།

ཁོང་ནི་བོད་ལུགས་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ698ལོར་ཕོ་བྲང་ཚལ་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་རླུང་ནམ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། ཡུམ་མཆིམས་བཟའ་བཙན་མོ་ཏོག་གེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ755ལོར་འབལ་ལྡོང་ཚབ་སོགས་ཀྱིས་བཀྲོངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་སུ་ཨ་ཡེས་འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་མ་ལོད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་རོགས་སྐྱོར་མཛད་ནས་བསྐྱངས་པར་གྲགས། དེ་ནས་ནར་སོན་ཏེ་ཆབ་སྲིད་བཟུང་ཞིང་ཡུལ་ཁམས་བདེ་བར་མཛད་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་སྤེལ་ནས་བྲག་དམར་མགྲིན་བཟང་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་ཁང་ལྔ་བཞེངས། ཞིག་རེན་པ་མཚོན་སྣང་གྲགས་དང་། ཁི་ཀད་མདོ་སྣང་ལ་སོགས་པས་དུས་ཟིང་བསླངས་པ་རྣམས་མྱུར་དུ་ཚར་བཅད་ནས་ཞི་བདེར་བཀོད། ཁྲུ་མང་པོ་རྗེ་ལྷ་བཟུང་དང་། དབས་ཁྲི་

གཟིགས་ཞང་ཉེན་སོགས་ཀྱིས་སྣོན་པོ་མཛད། འཇང་མོ་ཁྲི་བཙུན་དང་། སྣ་ནམ་བཟའ་མང་མོ་རྗེ་བཞི་སྟེང་། ཁྲིམ་ཤིང་ཀོང་རྗེ་བཅས་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་འཇང་ཚ་ལྷ་དབོན་དང་ཁྲི་སྲོང……ལྡེའུ་བཙན་སྲུན་མཆེད་རྣམས་སྐུ་འཁྲུངས། ཐང་བོད་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ཟབ་ཏུ་བཏང་ནས་ཁྲི་ལིན་ཞེས་པའི་ས་ཆར་རྡོ་རིང་བཙུགས་ནས་བཀའ་གཙིགས་ཀྱི་མདོ་ཡི་གེར་བཀོད་དོ། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་པར་སྣོན་པོ་འབལ་ལྗོང་ཅན་སོགས་ཀྱིས་བསྒྲངས་སོ། «ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»ལས“དེ་ཡི་བང་སོ་མུ་ར་རི་ལ་བརྩིགས། གྲལ་ནི་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་གཡོན་ན་ཡོད། མིང་ནི་ལྷ་རི་གཙུག་ནམ་ཕྲ་བ་ལགས”ཞེས་འཁོད་འདུག ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་དང་ནང་དོན་གནད་བསྡུས་རྣམས་ཏུན་ཧོང་ནས་ཐོན་པའི་གཏེར་ཡིག་གཞིར་བཟུང་ནས་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན།

ཁོང་ནི་བོད་ལུགས་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ764ལོར་ཡབ……རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་། ཡུལ་ཚེ་སྤོང་བཟའ་མེ་ཏོག་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། བོད་ལུགས་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ814ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་པ་བོད་ལུགས་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ804ལོར་མི་འཇིགས་གདོང་ལྔའི་ཁྲི་ལ…………བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་གཅིག་གི་རིང་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་ཏེ··སྐར་ཆུང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྡོ་རིང་དང་། དབུར་སྟོད་ཞྭ་ལྷ་ཁང་གི་རྡོ་རིང་། ཀོང་པོ་དེ་མོའི་རྡོ་བཀོས་ཡི་གེ ཁམས་ཀྱི་ལྡན་མ་མདུན་

བྲག་བཀོས་ཡི་གེ་འཕྱོངས་རྒྱས་བང་སོའི་རྫོ་རིང་སོགས་བཙུགས་པ······དང་། ཡབ་མེས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ཞིག་གསོ་དང་། སྐར་ཆུང་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་དུ་བཞེངས་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཞིང་མིང་དུ་བཏགས་པ་རྣམས་དཀར་ཆག་ཏུ་བྲིས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ······པའི་སྐོར《སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས》ལས་གསལ་བ་དང་། རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱི་མཛའ་མཐུན་ཡང་སྔར་ལས་ཇེ་བཟང་དུ་བཏང་བ་བཅས་ཕྱག་རྗེས···བླ་ན་མེད་པ་ཞིག་བཞག་མཛད་དོ། བཙུན་མོ་འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་མོ་ལེགས་དང་། མཆིམས་རྒྱལ་བཟའ་ལེགས་མོ་བཙན། ཅོག་རོ་བཟའ་བཙན་རྒྱལ་གསུམ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་ལྷ་ཙམ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། བང་སོ་ནི་འཕྲུལ་རྒྱལ་གྱི་མདུན་དུ་བརྩིགས་པ་དང་། བང་སོའི་མིང་ལ་རྒྱལ་ཆེན་འཕྲུལ་གྱི་རི་བོ་ཞེས་གྲགས་སོ།།

ཁྲི་ལྡེ་བཙན་པོ།

ཁོང་ནི་གདགས་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ··········གཟིགས་པར་ཞུ་འོ།།

ཁྲི་སྤྲུལ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ

ཁོང་ནི་གཙོས་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ།།

ཁྲི་ཕུན་ཚོགས་ལྡེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1338ལོར····གུང་ཐང་ཁབ་གོང་དུ་ཡབ་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་ལྡེ་དང་། ཡུམ་བསོད་ནམས་

འབྱམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1370ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་བསྟེན་ནས་དཔེ་ཡིག་ལུང་གསུམ་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དེ་ནས་ཡབ་ཀྱི་དགོངས་རྫོགས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་བརྙན་མི་ཚད་བསྐྲུན་པ་སོགས་རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་མཛད་འཕྲིན····གྱིས་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་གི་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས། ས་སྐྱ་པ་དང་སྐུ་གཉེན་ཡིན་སྟབས་སྲིད་འཕེལ་འདུན་མ་གཅིག་པའི་བཅའ་ཡིག་མནའ············བསྒྲིགས་ཀྱང་མཛད། བྱང་པ་ཏཱ་དབེན་གྱི་སྲས་མོ་ནམ་མཁའ་འབུམ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་ཁྲི་རྒྱལ་བསོད་ནམས་ལྡེ་སྐུ་འཁྲུངས། འཁྲུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་པར་བཙུན་མོ་དངོས་ཀྱི་ཕྱོད་པོ་ཏཱ་དབེན·····གྱིས་ལོག་པའི་བསམ་པས་ངན་བསྐུལ་བྱས་ཏེ་ཞང་ཏ་ཚག་པ་སློན་ལམ··རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཀྲོངས་སོ། ཁོང་ནི་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་རབས་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྲི་བྱང་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་·གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1901ལོར་ཚལ་གུང་ཐང་དུ་ཡབ་ཚེ་རིང་དོན་གྲུབ་དང་། ཡུམ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1982ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཁྲི་བྱང་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་ཁྲི་འདོན་གནང་། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས····མཛད་དེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་བཞེས་མཛད། འབྱུལ་

སྟུད་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དང་ཀླུ་འབུམ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་གཉིས·····ལས་ཐ་སྙད་རིག་གནས་གསན་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ཅིང་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་གནང་། ཕ་བོང་ཁ་བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན་དང་སྟག་བྲག་ངག་དབང་གསུང་རབ་གཉིས་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ······གསན། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་གསེར་སྡོང་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ཕྱག་ལས་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པར་རྒྱལ་བ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་མཚན་ཞབས་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པར་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན···གྱི་འགན་ཁུར་བཞེས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱིས་མཆོད་པ་ཕུལ་ནས་དུས···འདའ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་གྱ་གཉིས་པར་དགོངས་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཁྲི་བྱང་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རྒྱལ་སྲས་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་ངོགས་ལས<རྗེས་གནང་གི···སྐོར>དང་། <ཁྲིད་ཀྱི་སྐོར>། <བེའུ་བུམ་གྱི་སྐོར>། <ལུང་གི་སྐོར>། <དབང་གི་སྐོར>། 《ས་སྐྱའི་གསེར་ཆོས་བཅུ་གསུམ་གྱི་བེའུ་བུམ་སྐོར》བཅས་ཆོས་ཚན་བརྒྱད་ཡོད་པའི་པོད་གཅིག········བཞུགས་སོ།།

ཁྲི་སྨན་རྗེ་མ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས······ཤིང་རྒྱལ་པོ་ལྡེ་སྤྲོལ་ནམ་གྱི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྡེ་སྤྲོལ་པོའི་མ་ཡུམ་ཡིན་ནོ།།

ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན

ཁོང་ནི་བོད་ལུགས་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ802ལོར་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་དང་། ཡུམ་འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་མོ་ལེགས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། བོད་ལུགས་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ841ལོར་བློན་པོ་དབའས་རྒྱལ་ཏོ་རེ་སྟག་སྣ་ཅན་སོགས་ཀྱིས་བཀྲོངས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ815ལོར་མི་འཇིགས་གཏོང་ལྡེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ཛོ་ཉེར་བདུན་གྱི་རིང་དུ་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས། བན་དེ་ཆེན་པོ་བྲན་ཀ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བློན་པོའི་གཙོ་བོ་མཛད་ཅིང་། ཅོག་རོ་བཟའ་དཔལ་གྱི་ངང་ཚུལ་མ་དང་། མཆིམས་བཟའ་ལྷུང་དཀར་མ། སྣ་ནམ་བཟའ་ཨ་ཇེ་ཕོ་ལེགས། ཚེ་སྤོང་བཟའ་ལྷུན་གྱི་བུ་མོ། ལྷ་ལུང་བཟའ་མེ་ཏོག་མ་བཅས་བཙུན་མོ་ལྔ་ཙམ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཀྱང་རིགས་སྲས་ནི་མ་འཁྲུངས་པར་གྲགས། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མཐའ་བསྐྱེད་ཀྱང་བོད་ལུགས་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ823ལོར་ཐང་བོད་མཇལ་དུམ་མཛད་ནས«དབོན་ཞང་དགུ་མཐུན་རྡོ་རིང»བཞེངས་པ་དང་། བོད་ཡུལ་གྱི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ་བཀུར་སྟི་དང་རིམ་གྲོ་ཚད་ལས་བརྒལ་བ་མཛད་ཅིང་། འུ་ཤང་རྡོ་དཔེ་མེད་བཀྲ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་གྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པ་དང་། སློབ་གྲྭ། བཤད་གྲྭ། འདུལ་གྲྭ་སོགས་བཅུ་ཕྲག་འགའ་བཙུགས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རེ་རེ་ལ་འབངས་མི་ཁྱིམ་ཚང་བདུན་རེ་ལྟ་རིས་སམ་མཆོད་གཞིས་སུ་ཕུལ་ཏེ་ཞབས་ཏོག་བླ་ན་མེད་པ་མཛད་ཅིང་། དམ་པའི་ཆོས་བསྒྱུར་

ནས་མིང་དུ་བཏགས་པ་རྣམས་དཀར་ཆག་ལ་བྲིས་ཏེ་བཀས་བཅད……པའི་སྒྲར་སོགས་མཛད་ནས་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་པར་བགྲོངས་སོ། «རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང»ལས“མངའ་བདག་རལ་པ་ཅན་གྱི…བང་སོ་ནི། དོན་མཁར་མདའ་ཡི་གཡོན་ཟུར་དེ་རུ་བརྩིགས། བང་སོ་དེའང་རིན་ཆེན་ནོར་གྱིས་བཀང་། མིང་ནི་ཁྲི་སྟེང་སྔང་རི་ཟེར་རོ་སྐད”ཞེས་འཁོད་འདུག་གོ གོང་གི་འབྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་ནི«བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རགས་རིམ་གཡུ་ཡི་ཕྲེང་བ»ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྲི་བཙན་ནམ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་ཏོ་རེ་ལོང་བཙན་དང་། ཡུམ་འོ་མ་ལྡེ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་སྐུ་བོན་ཞང་ཞུང་སྨུ་ཏ་ལ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད། བཙུན་མོ་སྣན་ས་ཁྲི་དཀར་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་ཁྲི་སྒྲ་དཔུང་བཙན་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བང་སོ་གངས་དཀར་རྩེ་ལ་བཏབ། ཁོང་ནི་འོག་གི་བཙན་ལྔ་ལས་བཙན་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྲི་བསམ་གཏན་ཕྱུན་ཚིགས།

ཁོང་ནི་ཤར་རྩེ་བསམ་གཏན་ཕྱུན་ཚོགས་དང་མི་གཅིག་ཡིན……པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་བྱོ།།

ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན།

ཁོང་ནི་བོད་ལུགས་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ742ལོར་ཕོ་བྲང་བྲག…དམར་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་དང་།

ཡུམ་སྣ་ནམ་བཟའ་མང་མོ་རྗེ་བཞི་སྟེང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། བོད་ལུགས་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ796ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་བོད་ལུགས་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ756ལོར་མི་འཛིགས་གདོང་ལྔའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་རིང་དུ་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་མཐའ་བཞིར་བཀྱེད་དེ་འཛམ་གླིང་སུམ་གཉིས་ས་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་དབང་དུ་བཟུང་བར་གྲགས། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་དང་མཁན་པོ་ཞི་བ་འཚོ་སོགས་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་བཞེངས་ནས་སད་མི་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་སྒྲ་བསྒྱུར་མཛད་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད། ལྷག་པར་དུ་གསོ་རིག་གི་བསྟན་པ་ཉིན་མོ་ལྟར་མཛད་ནས་འགྲོ་བའི་ནད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འཇོམས་པར་མཛད། ཁོང་གིས་མཆིམས་བཟང་ལྷ་མོ་བཙན་དང་། མཁར་ཆེན་བཟའ་མཚོ་རྒྱལ། འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་རྒྱལ་མོ་བཙན། ཚེ་སྤོང་བཟའ་མེ་ཏོག་སྒྲོན། ཕོ་ཡོང་བཟའ་རྒྱལ་མོ་བཙུན་བཅས་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཤིང་རིགས་སྲས་མུ་ཁྲི་བཙན་པོ་སོགས་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བློན་པོ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྣང་བཞེར་ཟླ་བཙན་དང་། མཆིམས་རྒྱལ་གཟིགས་ཤུ་ཏིང་། བློན་སྐྱེས་བཟང་རྒྱལ་གོང་། ཞང་སྟོང་བཙན། སྲང་རྒྱལ་སྒྲ་ལེགས་གཟིགས། དབས་བཙན་བཞེར་མདོ་ལོད། བློན་ཁྲི་སྒྲ་སྟག་ཚབ། སྟག་སྒྲ་ཀླུ་ཁོང་། འགོས་ཁྲི་བཟང་ཡབ་ལྷག གཉེར་སྟག་བཙན་གདོང་གཟིགས། མ་ཞང་གྲོམ་པ་སྐྱེས་བཅས་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་དབང་གྲུབ་སྟེ་

དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། «དེབ་ཐེར་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང»ལས་ཀློག་ཟད་འ་བརྒྱབ་སྟེ་བཀྲོངས……ཞེས་འཁོད་འདུག   བང་སོ་ཕུ་རུ་རི་ལ་བཏེགས་ཤིང་མདུན་དུ་རྡོ་རིང་ཡི་གེ་ཅན་ཞིག་བཙུགས་སོ།།

ཁྲིམས་ཁང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1424ལོར་ཡར་ཀླུང་བཙན་ཐང་གི་ཁྲིམས་ཁང་གསར་དུ་ཡབ་བསོད་ནམས……འོད་ཟེར་དང་། ཡུམ་དཔལ་ལྡན་འཛོམས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་ནི་རོག་ཡིན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1482ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ཆུང་དུས་ཀྱི་མིང་ལ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཞི་ལྔ་ལ་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བདུན་པར་རོང་སྟོན་སྨྲ་བའི་སེང་གེས་མཁན་པོ་དང་། དྭགས་པོ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་སློབ་དཔོན། བཀའ་བཞི་པ་ཤེས་རབ་དཔལ་ལྡན་གྱིས་དུས་བསྒོ་མཛད་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་ཤཱཀྱ་རིན་ཆེན་ཞེས་གསོལ། སློབ་དཔོན་ངག་དབང་ལས་རྣམ་འགྲེལ་དང་ཕར་ཕྱིན་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་རྩེས་ཐང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཕར་ཕྱིན་དང་ཚད་མའི་བཤད་པ་གསར……བའི་དཀའ་སྟོན་ཞིལ་བས་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ངོ་མཚར་གྱི་གནས་ལ…བསྐོད། ཚུལ་དེས་ཕྱང་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཐུགས་འཕྲོག་སྟེ་སློབ་གཉེར་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱར། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་རྩེས་ཐང་གི་ཚོགས་སུ་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་དང་། དབུ་མ་རིགས་ཚོགས། རིན་

ཆེན་ཕྲེང་བ། བཤེས་སྤྲིང་། སྤྱོད་འཇུག དབུ་མ་རྩ་འཇུག མངོན་པ་གོང་འོག ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་རྣམས་གསུངས་པས་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་མགུ་བར་བསྐྱེད། ཁོང་གི་ཡབ་ཆེན་ལས་དཔལ་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབང་ཞུས་ཏེ······གསང་མཚན་ལ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསོལ། རྫོག་བྱང་ཆུབ་དཔལ་བ་ལས་རྫོག་དཀྱིལ་བདུན་སོགས་དང་། དམར་སྟོན་རྒྱལ་མཚན་འོད་ཟེར་ལས་གསང་སྔགས། སྣར་ཐང་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ་ལས་ས་སྡེ་ལྔའི་ལུང་། མཁན་ཆེན་རྒྱལ་བ་ལས་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་བཅས་གསན། དེ་ནས་མཚུར་ཕུར་ཐེབས་ཏེ་འཇམ་དབྱངས་དོན་གྲུབ་འོད་ཟེར་ལས་ཀུན་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་དང་། འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་ལས་ཕར་ཕྱིན་དང་བཀའ་གདམས་གཞུང་དྲུག སྒྲ་ས་རིས། དུས་འཁོར་བཅས་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་མཁན་ཆེན་དོན་གྲུབ་དཔལ་བས་མཁན་པོ་དང་། ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ། གསང་སྟོན་ཆེན་པོ་དཔལ་འབྱོར་བས་མཛད་ཅིང་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་ཚོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་རྩེས་ཐང་དང་། བསམ་གཏན་གླིང་། ཕོ་བྲང་ཞལ་བུ་བླ་མཁར། རྒྱལ་བཟང་། བསམ་ཡས་མཆིམས་ཕུ། ཁྲིམས་ཁང་གླིང་། བྲག་ལྷ་ཀླུ་ཕུག་སོགས་ལ་ཐེབས་ནས་སྐུ་མཚམས་བཞུགས་ཤིང་སྒྲུབ་པར······མཛད། རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྙེས་ཤིང་ཡི་དམ་ཆེན་པོའི་ཞལ་གཟིགས། རྩེས་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རི་མོ་ཤིང་རྩི་དང་བསམ་ཡས་ཁྲིམས་ཁང་གླིང་གི་ཞིག་གསོས་བཅས་མཛད། བླ་མ་རྣམས་ལ་དུས་

ལྷར་ཞབས་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མཛད། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས······དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་གིས་སློབ་མ་གྲངས་ཀྱིས་མི་ལངས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་གསུང་རྩོམ་ཡང་པོ་ཏི་བཅུ་གཉིས་བཞུགས་སོ། བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་བསྟན་འགྱུར་ལས《སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟོད་པ་བཅུ་བ》དང་། 《སྙིང་པོ་རྡོ་རྗེའི་ཚིག》། 《འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་དྲུག་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《ལྷ་མོ་རེ་མ་ཏི་དམག་ཟོར་གྱི་མན་ངག》། 《དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་དུད་སོལ་མའི་རྗེས་གནང་བའི་ཆོ་ག》བཅས་ཆོས་ཚན་ཉེར་བཞི·········བཞུགས་སོ།།

ཁྲི་དམར་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ·······1794ལོར་ཀ་རྒྱའི་ཕིས་རྒྱར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1874ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ཕིས་ཐང་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། བླ་ཡན་སྟོད་ཐའི་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་འདོན་ཆོས་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དེ་ནས་གྲྭ་སར་ཕེབས་ཏེ་མཚན་བཏགས་བཞེས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས། དེ་ནས་མདོ་སྨད་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཤིང་། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1840ལོར···བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་གདན···

ས་བསྐྱངས་ཤིང་ཆོས་སྲིད་གང་ཐད་ནས་ལེགས་ལམ་ཆེ། ཁྲི་ཟུར་ནས་རྗེ་གསེར་ཁང་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན······མཛད། ཁོང་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མཁྱེན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཐུགས་བསྐྱེད་བཟང་བ་བཅས་བྱ་ཁྱུང་དགོན་དུ་བཞུགས་ན་ཕན་ཐོགས་ཆེ་ཡང་སྒྲུབ་པ་ལ······གཞོལ་འདུན་ཆེ་བ་སོགས་གང་ཅིའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒྱ་རྒྱའི་དགོན་དང་ཀ······མདོ་གདོང་དམར་སྣ་སོགས་སུ་བཞུགས་ནས་ཉམས་བཞེས་བསྐྱངས། རྒྱུད་པའི་འདུས་སྒྲིས་ཞུས་ཇོར་གསང་འདུས་དང་བདེ་མཆོག་གི་དབང་གནང་། གཞན་ཡང་ལམ་རིན་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་དང་བདེ་ལམ་གྱི་ཉམས་ཁྲིད་སོགས་ཆོས་བཀའ་འགའ་རེ་གནང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བར་དོའི་འཕྲང་སྒྲོལ་གྱི་འགྲེལ་བ》དང་། 《སྐུ་གསུམ་ལམ་ཁྱེར་ཚིགས་བཅད་མ》། 《རིམ་གཉིས་ཀྱི་སྡོམ》། སྤྱུར་བྱང་མེད་པ་ཡང་མང་ཙམ་ཡོད་ཅེས་རྗེ་བདེ་ཡངས་རིན་པོ་ཆེས······གསུངས་ཞེས་བྱ་ཚང་བའི་གདན་རབས་སུ་བཀོད་འདུག།

ཁྲི་ཅེ་དགེ་བཤེས་བརྩོན་འགྲུས་གྲགས་པ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་ཕྱུག་རྫོ་ཐང་གི་ཁྲི་ཅེ་སྡེ་བ་ཡིན། ཁོང་སྐུ་འབུམ་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་འཛིན་གྲྭ་མས་རིམ་གྱིས་གཞུང་···བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་ལེགས་པར་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་ཆོ་འཕྲུལ་སྨོན······ལམ་རབ་འབྱམས་པའི་མིང་བཏགས་འཛིན། ཆེ་ཤོས་དག་དབང་

བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་མདུན་ནས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། ཟླ་ས་གཞུང་ལས་པ་ཡང་སོ་ཁ་ཤས་མཛད། དེ་ནས་ཆེ་ཤོས་བློ་བཟང་བྱང་ཆུབ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད་ཅིང་ཆེ་ཤོས་སྐར····བར་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1858ལོར་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1859ལོར་སྔགས་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ·······བཞུགས་ཤིང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཆད་ཉན་གྱི་ཞབས་འདེགས་ལེགས་པར་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་འདུ་བྱས་ཀྱི་དགེ་ཚོགས་ཕྱུགས་དམ་ཞལ་འདོན་གྱི་རིམ་པ་ལ་འབད་མུས་སུ་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་བཅུ་དྲུག་པ་དང་། རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་བཞི་བཅུ་ཐམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྲོ་ཕུ་རྒྱལ་ཚ།

ཁོང་ནི་རྒྱལ་ཚ་རིན་ཆེན་མགོན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར····གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་བྱམས་པ་དཔལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1173ལོར་གཙང་ཡུལ་ཤབ་སྨད་དུ་ཡབ་རྗེ་འཕན་དང་། ཡུམ་སྲིག་མོ་གསལ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1225ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་རྒྱལ་ཚ་རིན་ཆེན་མགོན་དང་། ཀུན་ལྡན་རས་པ་གཉིས་ཀྱིས་མཁན་སློབ་མཛད་ནས་དགེ་

ཚུལ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་དགེ་བཤེས་གཙང་པ་ལས་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་གཙང་དཀར་པ་ལས་དབུ་མ་དང་། བྱམས་ཆོས་སོགས་གསན། ཞང་དགེ་བ་ལས་ལོ་ཙྪ་བསླབས་པས་མཁས་པར་གྱུར། རྗེ་སྟོན་ཀུན་བཟང་ལས་རྗོར་དབྱིངས་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་གི་ཕྱག་ལེན······དང་མན་ངག་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ལ་བསྙེན་པར་རྫོགས། རྒྱལ་ཚ་རིན་ཆེན་མགོན་དང་ཀུན་ལྡན་རས་པ་གཉིས་ལས་གདམས་ངག་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་དང་། བཀའ་བབས་བཅུ་གསུམ······བཅས་པ་མཐའ་དག་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་བལ་ཡུལ་དུ་ཕྱིན། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གདམས་ངག་མང་དུ་གསན། སྟོན་རྗེས་སུ་མི་ཏྲ་ཛོ་གི་དང་། པུཎྱ་ཤྲཱི་བྷ་དྲ་སོགས་ཁྲོ་ཕུར་སྤྱན་དྲངས། ཁོང་གིས་ཁྲོ་ཕུར་གཞུང་ཆེན་མོའི་འཆད་ཉན་གྱི་སྲོལ་གཏོད། དཀའ་ལྡན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བྱམས་ཆེན་གསེར་བཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་མིའི་ཁྲུ་བརྒྱད་ཅུ་པའི་སྐུ་ཚད་བཞེངས། དགོན་ལག་གཞན་བསྐྲུན་པ (ཁྲོ་ཙ་དགོན་པ) སོགས་རླབས་ཆེན་གྱི······འཕྲིན་ལས་མཐར་ཕྱིན་ནས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་ཁྲོ་ཕུའི་གཉན་མཁར་གྱི་བྲག་སེང་གེ་རྫོང་དུ་སྒྲུབ་པ་མཛད་ནས་བཞུགས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་བླ་ཆེན་བསོད་ནམས་དབང་ཕྱུག་དང་། མཁན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་དཔལ། ཡང་རྩེ་བ་རིན་ཆེན་སེང་གེ་སངས་རྒྱས་ཞིག་ཆེན། བྱམས་པ་སྒྲུབ་བརྒྱུད་བསྟན་འཛིན། སྟོ་ཚ་གྲགས་པ་དཔལ། གཉོས་ལོ་རྩེ་བ། བླ་མ་དོ་རྗེ་དཔང་། རས་མ་

སེང་རྒྱལ། རོང་པ་ཏ་ལོ་བཅས་སོ།།

ཁྲོ་བོ་དཔལ་ལྡན།

ཁོང་ནི་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཁྲིམ་བཞེར་རྗེ་སྤྲས་རིན་ཆེན་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1163ལོར་ཡུལ་འཚམས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1220ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་མཁས་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་དབང་དང་གདམས་ངག་མང་དུ་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་སྐྱོ་སྟོན་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་རིན་ཆེན་སེང་གེ་ཞེས་གསོལ། འདུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ཀ་བ་དར་སེང་དང་། དཔལ་ཆེན་རྡོར་གཞོན། སྨན་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱང་ཆུབ་བཅས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས་ཤིང……མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར……མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1200ལོར་ཀམ་ཀམ་གྱི་གདན་སར་ཕེབས་ཤིང……ཕྱངས་ཐང་སྟོད་ཀྱི་གདན་ས་དང་སྤྲགས་མ་མཛད་ནས་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པའི་རིང་དུ་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད་ཅིང་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་དར……ཞིང་རྒྱས་པ་མཛད་དོ། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་

གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཀམ་ཀམ་གྱི་གདན་རབས་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྲིམ་བཞེར་དབོན་པོ་རིན་ཆེན་གཞོན་ནུ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1255ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1327ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་ཀམ་ཀམ་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པར་གྲྭ་སར་བསྙེན་པར་རྫོགས། སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་དང་བྲ་ཡུལ་པའི་སངས་རྒྱས་རྗེ་ཕོ་དབང་ཕྱུག་གཞོན་ནུ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1286ལོར་ཀམ་ཀམ་གྱི་གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ངོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད་པ་དང་། བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་མཛད་ཅིང་། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཀམ་ཀམ་གྱི་གདན་རབས་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྲིམ་བཞེར་རིན་ཆེན་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1100ལོར་ཡུལ་འཚམས་སུ་སྔགས་བརྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1170ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཁོང་གི་རྗེ་ཉིད་སྟགས་པ་སྐྱོ་ཕོར་བཞུགས། སྣ་ནམ་རྗེ་དཔལ་དང་ལྷ་བཙུན་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱི་སློབ་མ་དབྱིག་ཐང་སྟོན་པ་ཞེས་པ་མདོ་ལུང་ན་བཞུགས་པ་ཞིག་དང་། སློབ་དཔོན་ཀམ་པ་དང་། ཤ་ར་བ་ཡོན་ཏན་གྲགས། བྱ་ཡུལ་བ་གཞོན་ནུ་འོད་རྣམས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། ལྷག་པར་དུ་བྱ་ཡུལ་བ་ཆེན་པོ་ལས་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་ཞུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1137ལོར་ཀམ་ཀམ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་བཞེངས་མཛད་ཅིང་དགེ་འདུན་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་འདུས་ནས་ཚོགས་པ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱངས། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།

ཁྲིམ་བཞེར་རིན་ཆེན་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1305ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1365ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་མཁན་ཆེན་སེང་གེ་དཔལ་བ་དང་སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་གཞོན་ནུ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་རིན་ཆེན་སེང་གེ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་གྲོ་སར་བསྙེན་པར་རྫོགས། སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་གཞོན་ནུ་དང་བྱ་ཡུལ་བའི་སངས་རྒྱས་སྟོན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེ་ལ་སོགས་པའི་དགེ

བའི་བཤེས་གཉེན་མ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་ཞུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་མཁས་པའི་དབང་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ1328ལོར་ཀམ་ཀམ་གྱི་གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། དེ་ནས་གདན་ས་ཁོང་གི་དཔོན་པོ་ཀམ་ཀམ་སངས་རྒྱས་འོད་ཟེར་ལ་གཏད་ནས་ཟུར་བཞུགས་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཀམ་ཀམ་གྱི་གདན་རབས་བདུན་པ་ཡིན་ནོ།།

མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1338ལོར་ཚ་སྒོའི་ཁྲུང་ཁྱ་བར་གྲོའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1401ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་མཆིམས་བློ་བཟང་གྲགས་པ་ལས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་གདམས་པ་རྣམས་རྫོགས་པར་གསན། དཀའ་བཅུ་པ་གཞོན་ནུ་སེར་གེ་ལས་ཀྱང་གདམ་པ་གཞན་དག་མང་པོ་གསན། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1375ལོར་སྣར་ཐང་གི་གདན་སར་ཕེབས། ལོ་ངོ་ཉེར་བདུན་གྱི་བར་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་སོ། ཁོང་གིས«སློབ་བཏུས་ཀྱི་ཊིཀཱ»ལ་སོགས་པའི་རྩོམ་པ་མང་པོར་མཛད། རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་གྲགས་པས་ཀྱང་ཞབས་ལ་གཏུགས། མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་གྲགས

པའི་གཙུང་པོ་ཆེ་བ་སྐན་གྲགས་བཟང་པོས་ཉེ་གནས་ཆེན་པོའི་གོ་སར་·· བཞུགས་ནས་བསྟན་པའི་ཞབས་ཏོག་དུ་མ་མཛད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་དཀར་ཕྱུགས་ལ་སོ་ནམ་མཛད་ནས་ནང་དུ་གནས་བརྟན་ལྷ་ཁང་······ དང་། མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་ཕྱིའི་རྟེན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་དང་། ཕྱིའི་ལྕགས་རི་ཆེན་མོ་ཀྱང་རིམ་པ་བཅུ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ཡང་བཞེངས་པར་མཛད་དོ། །ཁོང་ནི་དཔལ་སྣར་ཐང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན།།

མཁན་ཆེན་གྲགས་དོན་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1377ལོར···· གན་ཅར་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་ནི་གྲོ་ལ་མཚོ་བཞི་ཡོད་པའི་འབྲོག་མཚོ་ཡིན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1467ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུ་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་སྐུ་ཤིན་ཏུ་བརྩོན་པར་གྱུར། མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ལས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཡོངས་རྫོགས་ལེགས་པར་གསན། (གདན་ས་གོང་མ་ཁྲི་གཞོལ་མཛད་ནས་འདི་བ་ཁྲི་ལ་མ་ཕེབས་པར་གདན་ས་ལོ་ངོ་བཞི···· ཙམ་སྐྱོང་།) རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1452ལོར་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། ལོ་ངོ་སུམ་ཅུའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་ནི་འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྤྲུལ་པར་གྲགས་ཤིང་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སློབ་མའང་མང་དུ་བྱོན་ནོ། ཁོང་ནི་དཔལ་སྣར་ཐང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཅུ་དྲུག་པ་ཡིན།

མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1259ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1325ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་པ་དང་འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་བརྩོན་འགྲུས་སོགས་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་བཀའ………… གདམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མན་ངག་ཐམས་ཅད་མཐར་ཕྱིན་པ་གསན…… ནས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། སྣར་ཐང་གི་གདན་ས་ལོ་ངོ་བཅུ་གཅིག་རིང་དུ་བསྐྱངས་སོ། ཁོང་གི་གདུང་རྟེན་ནི་གདན་ས་གོང་མའི་ནུབ་ན་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དཔལ་སྣར་ཐང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན།།

མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་ཤེས་རབ (ཕྱི་མ)།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1424ལོར་སྣར་ཐང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་གཉན་ཡིན། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་གིས་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་མདུན་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་དང་། རབ་འབྱམས་པ་སྨོན་ལམ་དཔལ་བ། མཁས་པ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་སྐྱོང་སོགས་བླ་ཟུར་དུ་བསྟེན་ཅིང་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གསན། དེ་ནས་སྣར་ཐང་ཁྲིན་ཐུག་གྲྭ་ཚང་གི་འཆད་ཉན་ཡང་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་བཞེས་པ་སྟེ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1486ལོར་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཐེབས། རྣམ་པར་དཀར་བའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད།

ཁོང་ནི་དཔལ་སྣར་ཐང་དགོན་པའི་གདན་རབས་ཉི་ཤུ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་རྗེས་ནས་ལོ་ངོ་ཆིག་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཕྲག་གི་རིང་དུ་ཆོས་སྡེ་འདི་ཉིད……རིམ་གྱིས་ཉམས་རྒུད་དུ་སོང་ནས། སེར་ཕྱིམ་པར་འགྱུར་སྐད་དང་། དེ་རྗེས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དགུང……གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་ཕྲག་ཙམ་ལ་ཕེབས་དུས་རྒྱལ་བ་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་དང་། གུ་ཤྲི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ། སྡེ་སྲིད་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་བཅས་ཀྱིས་སྣར་ཐང་ཁྲུལ་དེ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཆོས་གཞིས་སུ་ཕུལ་བ……ནས་བཟུང་ཆོས་སྡེ་འདི་ཡང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁོངས་སུ་ཆུད། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྣར་ཐང་ཆོས……སྡེར་དག་ཐེར་མཛད་ནས་བཙད་དགོན་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་དགེ་འདུན……རྣམས་ལ་ཆོས་ཐོགས་ཀྱང་གཏན་འཁེལ་མཛད་ཅིང་། དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྣར་ཐང་གི་མཁན་པོ་ཡང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་རང་ནས་མངགས……གཏོང་དགོས་པའི་ལམ་སྲོལ་ཆགས་སོ།།

མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1357ལོར་སྣར་ཐང་གི་ཉེ་འཁོར་རྟོང་ཤུ་ཞེས་བྱ་བར་དབང་གི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1423ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བདུན་པའི་སྟེང་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་པའི་སྟེང་ནས་མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ལས……རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ལ་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ཅེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་མཛད། མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་

རྒྱལ་མཚན་དང་། སློབ་དཔོན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ། ཆོས་རྗེ་ཡོན་ཏན་འོད། སློབ་དཔོན་སྐལ་བ་བཟང་པོ་སོགས་མཁས་གྲུབ་དུ་མ་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་དང་། རྒྱུད་སྡེ། མན་ངག་གི་སྐོར་རྣམས་ལེགས་པར་གསན་ཅིང་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ལས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་མཐར་ཕྱིན་པར་གསན་སྦྱངས་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་སྣར་ཐང་གི་གདན་སར་ཕེབས། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཡིད་ཚིམས་པར་མཛད་ཅིང་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལའང་ཐར་པའི་ས་བོན་བཏབ་པར་མཛད། ཁོང་ལ་གོང་མ་མིང་རྒྱལ་རབས་ནས་གནང་བའི་སྤུ་མ་དམར་པོའི་ཀ་འཕན་རྒྱ་ཡིག་ཅན་དང་། སྒོ་འཕན་བཅས་ཡོད། གདན་ས་ལོ་ངོ་བཅུའི་རིང་དུ་བསྐྱངས་ཏེ་རྗེ་ཉིད་དཔོན་པོ་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ་ལ་གདན་ས་བསྐོ་བཞག་མཛད་ནས་ལོ་ལྔའི་བར་དུ་ཐུར་བཞུགས་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་དཔལ་ཡིད་བཟང་རྩེ་བ་དང་། རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《སྤྱོད་འཇུག་གི་ཊིཀྐ》སོགས་བཞུགས་སོ། །ཁོང་ནི་དཔལ་སྣར་ཐང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན།།

མཁན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1350ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1425ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་

མཚན་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དེ་ནས་གསང་ཕུ་དང་རྩེས་ཐང་གཉིས་ཀར་དཀའ་བཞིས་གཙོ་བྱས······པའི་སྡེ་སྣོད་མཐའ་དག་ལ་མཁྱེན་པ་རྒྱས་ཤིང་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ལ་ཡང་གཅེས་སྤྲས་སུ་མཛད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་མགོན་པ་ལས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ···གསན་ཏེ་མཁས་པར་སྦྱར། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཚིགས་བཅད་མ་ཅིག་ཀྱང་མཛད་དོ། ཚོགས་ཆེན་མོ་བའི་མཁན་ཆེན་སངས་རྒྱས་བློ་གྲོས་ལས་ཡན་ལག་དྲུག་གི་མན་··ངག་གསན་ཞིང་སློབ་མ་ལ་ཡང་ཁྲིད་ཀྱི་རིམ་པས་ཕན་གདགས་པར······མཛད་དེ། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཙ་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། །ཁོང་གི་སློབ་མ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་པུཎྱ་ཤྲཱི་ཡིན།།

མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1679ལོར་མདོ་སྨད་ཀྱི་རེབ་གོང་གི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཚེ་ཐར་སྐྱབས་དང་ཡུམ་ལྷ····མོ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1765ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་རོང་བོ་དངོས་གྲུབ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། མཚན་དགེ་འདུན་དོན་གྲུབ་ཏུ་གསོལ། དེ་ནས་རོང་བོ་དགོན་དུ་ཞུགས་ནས་བསྡུས་གྲྭ་དང་ལམ་རིམ་བཅས་ལ་སྦྱངས་པར་མཐར་ཕྱིན་མཛད། དེ་ནས་དར་ཞིང་གི་ཁྲིར་བཞུགས་ཏེ་མཚན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོར་གསོལ།

དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔའི་བར་གཞུང་ལུགས་མང་དུ་གསན་སྦྱངས་མཛད་ནས་མདོ་སྨད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་ཅུ་ཕར་ཕྱིན་གྱི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་བར་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པར་ལྷ་སའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་གཞུང་བཀའ་ཕོད་ལྔའི་དམ་བཅའ་བཞག་པས་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་རྟགས་གནངས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་བར་སྡེ་བ་གཞུང་ནས་གཙང་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་མཁན་པོར་བསྐོས། རྗེས་སུ་རྩེ་ཆེན་ཆོས་སྡེའི་གདན་སར་བཞུགས། དགོན་པ་བཞེངས་གསོ་དང་སྒྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་ལེགས་བཅོས་མཛད། ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པར་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཐེབས་ཏེ་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་གདན་སར་བཞུགས། མདོ་སྨད་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་ཁག་ཡོངས་སུ་ཐེབས་ཤིང་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བསྡུས་གྲྭའི་ལེགས་བཤད་གྲངས་མེད་བསྐལ་བཟང་གི་བློ་གྲོས་ཀྱི་པད་ཚལ་བཞད་པའི་ཉིན་རིགས་ཀྱི་ཉི་མ》བཅས་པོད་གསུམ་དུ་བཞུགས་སོ།།

མཁན་ཆེན་ཆུ་བཟང་པ་བྱང་ཆུབ་འབར།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་ལྷུས་ཀྱི་ངང་དཀར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། དགུང་ལོ་བདུན་པའི་དུས་སུ་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན་ཞིང་འདོན་ཆོག་སོགས་ལ་ཐོགས་པ་མེད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་སྟོག་ལོང་པ་ཤཱཀྱ་བྱང་ཆུབ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། དེ་ནས་

རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་སྤྱོད་འཇུག་དང་དབུ་མ་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་ཛོག་ཡོང་པ་པདྨ་བྱང་ཆུབ་ལས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ལུང་དང་སྒྲུབ་ཐབས་ལག་ལེན་བཅས་པར་ལེགས་པར་ཞུས། བསྙུང་གནས་ཚར་སུམ་བརྒྱ་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་ཞལ་གཟིགས། དེ་ནས་བླ་མའི་བཀའ་ལྟར་ཕ་ཡུལ་མུས་ཀྱི་ངང་དཀར་དུ་ཕྱིན་ཏེ་སྐུ་བསོད་རྒྱས་ཤིང་ཟླ་བ་རེ་ལ་བསྙུང་གནས་སྒྲུབ་པ་ཆེན་པོ་རེ་མཛད། ཡི་དམ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དཔལ་མོ་ལུགས་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་གདམས་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་ཡིན། ཁོང་གི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སློབ་མ་ནི་སྟག་ཕུ་པ་བསོད་ནམས་དབང་ཕྱུག་ཡིན།།

མཁན་ཆེན་ཆོས་སྐྱབས་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་གཉལ་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྣ་བ་ལ་ཕུལ་བས་དགུང་ལོ་བདུན་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་ཆོས་སྐྱབས་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྣ་བ་ལས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་ཡོད་ཚད་ཞུས་ནས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད་ཅིང་བསྙེན་པར་རྫོགས། ལྷག་པར་བཀའ་གདམས་གཞུང་པའི་བཤད་སྲོལ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་

པའི་མན་ངག་མ་ལུས་པ་ཞུས་ཤིང་ཉམས་ལེན་མཛད། དེ་ནས་མོན་གྲ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཀྲ་ཤིས་ལ་བསྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་དང་། འདུལ་བ། མངོན་པ་སྡེ་བདུན་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་མཁས་པའི་ཁྱུ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་ཆོས་ལ་མངའ་བརྙེས་པས། སྐལ་ལྡན་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་སུ་གྱུར། འཕྲིན་ལས་བཟང་པོས་བསྟན་པ་རྒྱས་མཛད་པ། དཔལ་ལྡན་བླ་མའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ཅེས་བསྔགས་བརྗོད་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

མཁན་ཆེན་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1225ལོར···སྣར་ཐང་གི་ཕུའི་སྟེང་གཟ་ཁ་རིར་སྐྱེ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་རམ་ཡིན། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1305ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུ་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། འབྲོམ་ཀུ་མ་ར་མ་ཏི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་བཀའ་གདམས་པའི་གླེགས་བམ་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ···གསན། ཁྱད་པར་དུ་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་པ་དང་སྐྱོ་སྟོན་སྨོན་ལམ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་གཉིས་ནས་གདམས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བཀའ་དྲིན་མནོས། ཁོང་གིས་ཚུལ་ཁྲིམས་སྟག་བརྒྱུས་བསྐྱོས། ཆོས་ཁྲིམས་ཀྱང་དམ་པར་མཛད། སྣར་ཐང་གི་གདན་ས་ལོ་ངོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་བསྐྱངས་སོ། ཁོང་གི་གདུང་རྟེན་ནི་གདན་ས་གོང་མའི་གདུང་རྟེན་གྱི་ཤར་ན་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དཔལ་སྣར་ཐང་དགོན་པའི་གདན་

རབས་དགུ་པ་ཡིན།།

མཁན་ཆེན་ཐོགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ…… སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ(1758—1804)ལ་བགྲོ་གླིང་གི་མཆོད་སྦྱིན་འབུལ་གནང་མཛད་པ་ལས་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བླ་མ་མཆོད་པའི་ཁྲིད》དང་། 《ལམ་རིམ་གསེར་ཞུན་མའི་ཁྲིད》། 《དྲན་པ་བཞི་ལྡན་ཉམས་མགུར་གྱི་བཤད་པ》། 《བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ས་བཅད》། 《སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པའི་བཤད་པ》། 《མདོ་མཛངས་བླུན་གྱི་བཤད་པ》། 《མདོ་ལས་བརྒྱ་པའི་བཤད་པ》། 《དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་བཤད་པ》། 《སྙིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཁྲིད》། 《ཤིས་བརྗོད་ལམ་གྱི་ལུས་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་ཚང་བའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བྱིན་རླབས་དཔལ…… སྟེར》། 《སྐྱབས་མགོན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཐོགས་མེད་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་རྗེ་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་དང་གཞན་ཡང་ཟིན་བྲིས་སྣ……… ཚོགས》། 《རབ་གནས་ཀྱི་ཆེད་བརྗོད་གཞན་ཕན་བདུད་རྩིའི་སྙིང་པོ》བཅས་ཆོས་ཚན་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་ཡོངས་པའི་བྲིས་མ་པོད་གཉིས་བཞུགས་སོ།།

མཁན་ཆེན་བདེ་བ་དཔལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1231 ལོར་གཙང་རོང་གཡག་སྡེར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་མོ་བྱ་

ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1297ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་སློག་པ་ཐོས་བསམ་དང་སྒོང་བ་བསམ་གཏན་ལ་བརྩོན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་ལྷོ་བྲག་བྱང་ཆུབ་དཔལ་དང་། སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་བཟང་པོ། སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་གྲགས་པ་གསུམ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་དང་། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ། དམིགས་པ་སྐོར་གསུམ་སོགས་གསན། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་དཔལ་དང་། སློབ་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་བསོད་ནམས། རྫོང་ཕུ་བ་དོན་ཡོད་ཞགས་པ། གཡག་སྡེ་ལོ་ཙྪ་བ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་སློབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་གྲགས། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ། མཁན་པོ་སེང་གེ་ཟིལ་གནོན། ཁྲོ་ཕུ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་བློ་སྦྱོང་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་སྐོར། དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་སྒྲུབ་སྐོར། ཕར་ཕྱིན་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་པར་ལྷོ་བྲག་བྱང་ཆུབ་དཔལ་གྱི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ཉེར་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད། དེ་ནས་དཀའ་བཞི་པ་གྲགས་པ་གཞོན་ནུ་ལ་གདན་ས་གཏད་ནས་ཟུར་བཞུགས་མཛད་དེ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་ལུས་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་བ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། དེའི་སྙིང་པོ་བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེའི་བློ་སྦྱོང་ལ་ཐུགས་དམ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་བདུན་ཅུ་པ་

ཡིན་ནོ།།

མཁན་ཆེན་ཕྱུག་རྫོང།

ཁོང་ནི་སྔ་བྲག་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1639ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། འདུས་པོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་བློ་བཟང་ཡར་འཕེལ་གྱི་མདུན་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་བློ་བཟང་ཡར་འཕེལ་གྱི་མདུན་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། སྐབས་དེར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གྲུབ་ཆེན་རྗེ་དཔོན་ལེགས་ཚོགས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་སྐུ་སྐྱིར་ངོས་འཛིན་མཛད། དེ་ནས་ཆོས་རྒྱལ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་བླ་མར་བསྟེན་ཏེ་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན། འཕན་ཡུལ་སྨན་པ་ཀུན་དགའ་བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་མདུན་ནས་གསོ་བ་རིག་པ་དང་། སྐར་རྩིས། སོག་ཡིག་བཅས་སྦྱངས་པར་མཛད། དེ་ནས་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་བ་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་དང་མཇལ་ནས་ཆོས་འབྲེལ་ཡང་ཞུས། དེ་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དེ་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས། མདོར་ན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཉི་ཤུ་ལྷག་ལ་བསྟེན་ཏེ་དབང་ལུང་མན་ངག་རྗེས་གནང་དང་བཅས་པ་ཤིན་ཏུ

མང་པོ་ཞུས། རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་རྗེས་དགོན་གསར་བཀྲ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་གླིང་དུ་བཞུགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ཆོས་ཚན་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུར་བཞུགས་སོ།།

མཁན་ཆེན་ཀྱི་འདུལ་བ་ཐུགས་རྗེ་བྱང་ཆུབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གཞོན་ནུ་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། སྤྱིར་ཆོས་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཕར་ཕྱིན་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་སྙན་གྲགས་ཆེ་བ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཤིང་དགེ་འདུན་སྡེ་གཙུགས་པར་མཛད། སྤྲ་རྒྱུགས་དང་ཚུལ་འཇུག་ལ་སོགས་པ་མཛད་པས་དགེ་འདུན་སྟོང་ཕྲག་ཙམ་འདུས། སྤྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་ཀྱང་གཙོ་བོ་འདུལ་བ་ལ་མཛད་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངའ། ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་སྨན་བླ་དང་སྒྲོལ་མ་ལ་མཛད་པས་ཞལ་གཟིགས། དེ་ནས་ཞང་སྟོན་དགྲ་འཇིགས་དང་མཇལ་ཞིང་སྤྱན་རས་གཟིགས་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་ལུང་དང་། ལག་ལེན་སྒྲུབ་ཐབས་བསྙེན་ཚད་དང་བཅས་པ་ཞུས། བསྙུང་གནས་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་གི་དམ་བཅའ་བླ་མ་ཞང་སྟོན་དགྲ་འཇིགས་ལ་ཕུལ་བ་ལྟར་ཉམས་ལེན་མཛད་པ་ལས་ཚར་སུམ་བརྒྱ་སོང་བའི་ཚེ་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་གི་ཉིན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་གསུངས་བྱོན། དེ་ནས་ཞལ་ཡང་ཡང་མཇལ་ཏེ་སེམས་ཅན་མང་པོའི་འགྲོ་དོན་མཛད་དེ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་

ཕྱོག་ཡོང་བ་ཤཱཀྱ་བྱང་ཆུབ་ཡིན། ཁོང་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དཔལ་མོ་ལུགས་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་གདམས་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་ཡིན་ནོ།།

མཁན་ཆེན་བཟོད་པ་དཔལ་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1401 ལོར་ཆུ་ཤོ་གཞུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་གྲོ་ཡིན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1470ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མདུན་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་དང་། རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བླ་མ་མང་པོ…… སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་མཁས…… པར་གསན་སྦྱངས་མཛད། སྣར་ཐང་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འཆད་ཉན་ཡང་མཛད། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1468ལོར་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། གདན་ས་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་བསྐྱངས་པར་མཛད། ཁོང་ནི་དཔལ་སྣར་ཐང་དགོན་གྱི་གདན་རབས་བཅུ་བདུན་པ་ཡིན།

མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར།

ཁོང་ནི་གཙང་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

མཁན་ཆེན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1421 ལོར་ཤབ་སྟག་ལ་དང་ཉེ་བའི་གྲོང་སྡོ་ཁར་ཞེས་པར་སྐུ་འཁྲུངས།

གདུང་རུས་དཀར་ཡིན། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་གཞོན་ནུ་དུས་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། བཙུན་ཆུང་གི་དུས་ནས་ཐུགས་རབ་ཆེ་ཞིང་སྒོ་གསུམ་བག་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད་པས། འདི་ལ་སྣར་ཐང་གི་མཁན་པོ་འོང་ཞེས་ཀུན་གྱིས་གླེང་བ་བྱུང་། དེ་ནས་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཅུགས་ནས་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་རྩེ·····ཐང་དུ་པོ་ཏི་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། མཐིལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ་པ་དང་མཇལ། ཆོས་རྗེ་བྱམས་པ་གླིང་པ་ལས་སྒྲ་བསླབས། དེ་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་ཕྱིན་ཏེ་རྒྱུད་ཆེན་སྤྱིན་པ་དཔལ་ལས་གསང་འདུས་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་ཟློགས་པར་གསན། དེ་ནས་སྣར་གཙང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་སྣར་ཐང་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ཚེ་འདི་ལ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ཞིག་བྱེད་གསུངས་ཏེ·····འཆད་ཉན་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་བཞག་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་དབེན·········གནས་དང་། ཀང་བཞི་ཕུའི་དབེན་གནས་སོགས་སུ་ཐུགས་དམ་གཙོ་བོར་མཛད། དེ་ནས་ཉེ་གནས་ཆེན་པོས་སྣར་ཐང་གི་མཁན་པོར་གདན་དྲངས་ཀྱང་ཞབས་དཀའ་བར་བྱུང་བ་ལ། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་བཀའ་ལུང་ནན་གྱིས་ཞབས་པ་བཟློག་མི་ནུས་པར་དགུང་ལོ་ང·········གསུམ་བཞེས་པ་སྟེ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1473 ལོར་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཞབས། ལོ་ངོ་བཅུ་བཞིའི་བར་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དེ་ནས་ཟུར་བཞུགས་མཛད་དེ་དབེན་པའི་གནས་སུ་ཐུགས་དམ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དཔལ་སྣར་ཐང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཅུ་དགུ་པ་ཡིན།།

མཁན་ཆེན་སངས་རྒྱས་བློ་གྲོས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ནི་གཡག་སྡེ་པཎ་ཆེན་གྱི་སློབ་མ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཨེ་ཝཾ་གདན་སའི་ཚོགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཡུན་རིང་དུ་མཛད། དེ་རྗེས་ས་སྟོད་སྨད་མང་པོར་བཞུགས་ནས་ཁྲིད་ཀྱིས་གཞན་དོན་མང་དུ་སྒྲུབ་པ་མཛད། དུས་ཕྱིས་སུ་ཡོལ་རིན་ཆེན་སྒྲིང་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་། སློབ་མའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ནས་འཆད་ཉན་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་མཁན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་ཡིན།།

མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་གཉག་ཕུ་པ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

མཁན་པོ་ཀུ་ར་བ།

ཁོང་ནི་ཤུམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྡོ་རྗེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

མཁན་པོ་སུ་ན་པྲ་བྷ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1294ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1352ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1325ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་སར་ཐེབས་ཤིང་…

ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་བསྟན་འཛིན་གྱི་བུ་སློབ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1351ལོའི་ཡན་ལ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གསར་འདེབས་མཛད་ནས་ལོ་ངོ་སུམ་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པ་སོང་བ་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་གསུངས་སོ།།

མཁན་པོ་བསམ་གྲུབ་བསྟན་འཛིན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་བཅས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་དགེ་བསྙེན་དང་རབ་བྱུང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་ཚུལ་ཁྲིམས་མིག་འབྲས་བཞིན་དུ་བསྲུངས། དེ་ནས་གྲྭ་ས་ཆེན་པོ་འབྲིམས་ཏེ་ཐ་སྙད་རིག་གནས་དང་། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ། གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་བཅས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། རྒྱ་མཁར་བ་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་ལམ་དང་། ཐོ་ཡོན་འཇམ་དབྱངས་འཕྲིན་ལས་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན་ཞིང་མཁན་པོའི་གོ་སར་བཞུགས། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ཡི་དམ་ཆོས་སྲུང་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་གནང་གི་ཆོ་ག་ཟུར་རྒྱན་བརྒྱ་རྩ་དངོས་གྲུབ་བུམ་བཟང་》བཅས་པོད་ཆུང་གཅིག་བཞུགས་སོ།།

མཁའ་འགྲོ་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙྪ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལ་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཡང་ནང་བྱན་ཚུད་པ་བསླབས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《ཚེ་རྩིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསལ་བར་བྱེད་པ》ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་མ་ན་ཕུ་ཙ་ཁས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ།།

མཁར་ཆེན་དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྒྲགས་ཀྱི་གྲོང་མོ་ཆེར་ཡབ་ནམ་མཁའ་ཡེ་ཤེས་དང་། ཡུམ་གཙུབས་མོ་དགེ་བ་འབུམ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། ཧེན་ཁྲིམ་པ་ཡིན། མཁར་ཆེན་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་གྱི་མིང་པོ་ཡིན། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཞུས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་པར་མཛད་པས་མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་ལ་མངའ་དབང་འབྱོར་བའི་རིགས་སྔགས་འཆང་བའི་དབང་ཕྱུག་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། 《གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང》ལས“དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཕུར་བ་གདངས་ཚད་འགུམ”ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་དང་འབངས་ཉེར་ལྔའི་ནང་ཚན་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

མཁར་རྒྱ་བ་ཆོས་བསམ་འོད།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོའི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1298ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས……པར་སློབ་གཉེར་ཞུལ་དུ་བྱུང་བ་མཛད་ནས་རབ་བྱུང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི…སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་ཚུལ་ཁྲིམས་མིག་འབྲས་བཞིན་དུ་བསྲུངས་བར………མཛད། ཆོས་རྗེ་རྟོགས་ལྡན་རྒྱལ་པོ་དགེ་མཛེས་འོད་ལས་བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ་དང་། འདུལ་བ་མདོ་རྩ། དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ། གསང་འདུས་སྦྱོར་དྲུག དབུ་སེམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར། ཐབས་ལམ་ཟབ་མོའི་གདམས་པ། གང་ཟག་སྙན་བརྒྱུད། ན་རོ་ཆོས་དྲུག་བཅས་ལ་ལེགས་པར་གསན་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1281ལོར་གཡའ་བཟང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས། དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་གྱིས་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤེལ། དགོན་པའི་འདུལ་ཁྲིམས་ལེགས་པར་འཛིན་པའི་བཅའ་ཡིག་གཏན་ལ་ཕབ། ཆེན་པོའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཀྱང་དགེ་སློང་དཀྱུས་མ་ཞིག་གི་བརྟུལ………ཞུགས་འཛིན་པས་སྤྱི་དགོན་གཉིས་ཀྱིས་གཙུག་ཏུ་བཀུར། ལོ་ངོ་བཅོ་བརྒྱད་རིང་དུ་གདན་སའི་ཁྲིར་བཞུགས། ཁོང་ནི་གཡའ་བཟང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཞི་པ་ཡིན།།

མཁར་ཆེན་བཟའ་མཚོ་རྒྱལ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ……སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་ཡིན། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་ནང་གི……སྨིན་རྫོགས་སྡེ་གསུམ་གྱི་དབང་ཆེན་ཞུས་ཏེ། དེའི་དབང་ཡོན་དུ་བཙུན་མོ་མཁར་ཆེན་བཟའ་མཚོ་རྒྱལ་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལ་ཕུལ་ཏོ།།

མཁར་རྫོ་བཟོད་པ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1672ལོར་ལྷ་སར་ཡབ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཡུམ་ཨ་ལྕེ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་མིང་ལ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་ཞུ། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་བཅས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་སློབ་དཔོན……རྒྱལ་མཚན་དོན་གྲུབ་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ……བསྒྲུབས་ཤིང་མཚན་ལ་བཟོད་པ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་ཆོས་གྲྭར་འགྲིམས་ཏེ་བསྡུས་གཞུང་དང་། ཕར་ཕྱིན་གཉིས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་གྲྭ་ཚང་ལ་དགོངས་པ་ཞུས་ནས་སྒྲུབ་ཁང་པ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་མདུན་དུ་ཕེབས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་དང་། བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ། གཅོད། སྙིང་པོ་དོན་གསུམ་བཅས་ཀྱི་ཁྲིད་རྣམས་ལེགས་པར་ཞུས་ཤིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས…ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པར་མངོན་དུ་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་

སློབ་དཔོན་རྒྱལ་མཚན་དོན་གྲུབ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་བཀའ…… མང་དུ་གསན། དེ་ནས་འོལ་ཁ་དང་། ཆོས་འཁོར་རྒྱལ། ཙ་རི། ཡེར་པ། ར་སྒྲེང་། མཁར་རྡོ། དབེན་དགོན། གོད་ཚང་། སྣར་ཐང་། གངས་ཅན། ཁྲོ་ཕུ། དཔལ་ཆུ་ཆོས་རྫོང་། ཏ་ནག ཏ་ཕུག་རྡོ་རྗེའི་གུར་ཁང་སོགས་སུ་འགྲིམས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན…… མཛད། སྣར་མཁར་རྡོར་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་སྡེ་བཙུགས་ནས་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགོངས་པ་ཆོས…… དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ལས་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བླངས་དོར་སྨུན་སེལ》། 《བླ་མ་མཆོད་པའི་ཁྲིད》། 《ཕ་བོང་ཁའི་དཀར་ཆག》། 《བདེ་ལམ་གྱི་ཞལ་ཤེས་ལྷན་ཐབས》། 《རྡོར་སེམས་ཁྲིད་ཡིག》། 《བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར》། 《མེ་ཏོག་བཅུད་ལེན་གྱི་སྡོམ་པ》། 《རྒྱུན་ཁྱེར་གཅོད་ཀྱི་སྙིང་པོ》། 《གནས་བཅུའི་ཆོ་ག》། 《རྒྱུན་ཁྱེར་ཚོགས་མཆོད་སྙིང་པོ》། 《རྡོར་སེམས་བུམ་སྒྲུབ》། 《མགུར་མ་ཕྱོགས་བསྡེབས》། 《རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྙེན་ཡིག》། 《བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྔོན་འགྲོའི་དོན་བསམ་པ་མདོ་ལུང་གསལ་བའི་ཉི……མ》། 《རྗེ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར》། 《ཏ་ཕུག་པའི་རྣམ་ཐར》བཅས་ཆོས་ཚན་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་བཞུགས་སོ།།

མཁས་གྲུབ་ཀླུང་པོ་རྣལ་འབྱོར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་ཡོས་གོང་གི་བགྲང་བྱ་ཞེ་དགུ་པ…

ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ978ལོར་སྐྱེ་མོ་ར་མདངས་སུ་ཡབ་སྟག་སྐྱེས་དང་། ཡུམ་བཀྲ་ཤིས་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1127ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་པར་རྒྱ་བོད་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་མཁས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་སློབ་དཔོན་གཡུང་དྲུང་རྒྱལ་བ་ལས་བོན་ཆོས་མཁས་པར་བསླབས་ནས་གཞན་ལ་བཤད་པས་དཔེ····འཁྲིམས་བདུན་བརྒྱ་ཙམ་བྱུང་། བླ་མ་འབྱུང་གནས་སེང་གེ་ལས་རྫོགས་ཆེན་སེམས་སྡེའི་སྐོར་མང་དུ་གསན་ནས་བཤད་པས་དེར་ཡང····སློབ་མ་བདུན་བརྒྱ་ཙམ་བྱུང་། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་པཎྜི་ཏ་པ་སུ་མ་ཏི་ལས་ལོ་ཙཱ་བསླབས། ལོ་ཙཱ་ལྔ་བཅུ་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་རྒྱ་བལ་བོད་གསུམ་དུ་འགྲོན་བཞུད་མཛད། རྒྱ་བལ་དུ་བླ་མ་མཁས་པ་དང་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང······མན་ངག་མཐའ་ཡས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད། ཐུན་མོང་གི་བླ་མ་རྡོ་རྗེ་གདན་པ་ཆེན་པོ་དང་། མེ་ཏྲི་པ། སྲས་པའི་ཟླ་འབྱོར། རཱ་ཧུ་ལ་སྟེ་བཞི། ཐུན་མིན་གྱི་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་ནི་གུ་མ། སུ་ཁ་སིདྡྷི་སྟེ་དྲུག་པོ་དེ་གཙོ་བོར་མཛད། ནི་གུ་མ་ལས་སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་ལམ་གྱི་དབང་དང་། ཆོས་དྲུག་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་རྐང་། སྒྱུ་མ་ལམ་རིམ་སོགས་གདམས་ངག་མང་དུ་གསན། མེ་ཏྲི་པ་ལས་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོའི་ཆོས་སྐོར་གསན། གླང་རི་ཐང་པ་རྡོ་རྗེ་སེང་གེ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་གཡས་རུ་ཤངས་སུ་བྱོན་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་ཞང་ཞོང་གི····དགོན་པས་གཙོས་པའི་དགོན་པ་བརྒྱ་དང་རྩ་བརྒྱད་གསར་འདེབས····

མཛད། དེ་ཕྱིན་ནས་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་དུ་གྲགས། གྲྭ་བ་ཁྲི་ཚོ་བརྒྱད་འདུས་པ་ལ་འཆད་ཉན་མཛད་ནས་ཕོ་སྲུམ་ཚུའི་རིང་དུ་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་སྲོལ་གཏོད་ནས་དར་བར་མཛད་དོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་དྲི་མེད་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཞོང་པོ་རྨེའུ་སྟོན་པ། ཕན་སེམས་ཡལ་ག་གཡོར་པོ་རྒྱ་མོ་ཆེ། སྙིང་རྗེའི་ལོ་འདབ་དཔྱལ་སྟོན་རིན་དབང་། བྱམས་པའི་མེ་ཏོག་ལ་སྤྱོད་དཀོན་མཆོག་མཁར། འོད་གསལ་སྙིང་པོ་ཞང་སྒོམ་ཆོས་སེང་། སྒྱུ་ལུས་རྨི་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་སྨིན་པ་རྨོག་ལྕོགས་པ་རིན་ཆེན་བརྩོན་འགྲུས་བཅས་སོ། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་བསྟན་འགྱུར་ལས། «མཆོག་གི་སྒྲོལ་མ་རལ་གཅིག་མའི་མན་ངག་གི་སྒྲུབ་ཐབས»དང་། «སྙན་ངག་མཁན་ཏག་པའི་རྡོ་རྗེའི་མན་ངག་ཧྲ་ཤུ་པཎྜི་ཏའི་ཁྱད་ཆོས»བཅས་སོ།།

མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1385ལོར་གཙང་ལ་སྟོད་ཆུ་འོག་ཏུ་ལི་ཡུལ་ལྗང་ར་སྨུག་པོ་ནས་འོངས་པའི་སེའི་རིགས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་ཡབ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་དང་། ཡུམ་བུ་འདྲེན་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1438ལོར་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་ཐུགས་འགན་བཞེས་རིང་དུ་སྐུ་གཤེགས། གསེར་སྡོང་དགའ་ལྡན་དུ་བཞུགས། ཁོང་མཁན་ཆེན་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་ངམ་རིང་ཆོས་སྡེ་ཙ་བོ་དོང་པཎ་ཆེན་འཛིགས་

བྲལ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དང་རིགས་ལམ་འགྲན་པས་རིགས་པའི་རྩལ་རྫོགས་པར་མཁྱེན་ནས། ཐོ་རངས་བ་ཁོང་གི་ཐུགས་ཡིད་འཕྲོགས་ཏེ«ཕུང་བ་རྣམ་པར་རྟེན་པའི་རྒྱུད་མངས»ཞེས་བྱ་བས་བསྟོད་པ་ཕུན····སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཀྱང་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཁན་པོ་དང་། ཆོས་རྗེ་དཔལ་འབྱོར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལས་སློབ། གཉལ་བ་བློ་གྲོས་མཚུངས་མེད་ཀྱིས་གསང་སྟོན་མཛད་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་པར་མ་ཟད། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་ལས་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་དང་། མངོན་པ་གོང་འོག བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། དབུ་མ་རིགས་ཚོགས། འདུལ་བ་བཅས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་མཁས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་མཇལ། མདོ་སྔགས་ཀྱི་མན་ངག་དང་གདམས་པ་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ···དུ་མཆོས་པས་ནང་གི་ཐུགས་སྲས་གཅིག་པུར་གྱུར། གཞན་ཡང་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་དང་། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ལས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་རྗེས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལྷང་ར་དགོན་གྱི་མཁན་པོ་གནང་ཐོག་རི་བོ་མདངས་ཅན་དགོན་ཕྱག···འདེབས་པའི་གཙོ་སྐྱོང་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་བར་རྒྱལ་རྩེ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་འཕགས་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་མཛད་ནས·····དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེ་གླིང་ཕྱག་བཏབ། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ཐོག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་འཆད་མཉན་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒོ···ཐམས་ཅད་ཡར་ཟླ་བཞིན་དུ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་

པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏྲི་ནིའི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཕགས་པ་འོད། གསང་མདའ་བ་ཆོས་ལྡན་རབ་འབྱོར། སྨིན་སྨྲ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྣམ་ཐར་དང་། ཕར་ཕྱིན་རྣམ་བཤད། རྣམ་འགྲེལ་ཊཱིཀ་ཆེན། སྒྲུབ་ཐབས། བསྟོད་ཚོགས་བཅས་པོ་ཏི་བཅུ་གཉིས་ཡོད།།

མཁས་གྲུབ་དར་མ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ…… ཐང་ལྷའི་ཉེ་ལོགས་སུ་ཡབ་བསོད་ནམས་མགོན་དང་། ཡུམ་བཀྲ་ཤིས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྗེན་ལ་དགའ་བ་དང་། དགེ་འདུན་ལ་གུས་པ། སྙིང་རྗེ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གོ དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་ལ་མཁས་པར་གྱུར། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་སོགས་ལ་གཟིགས་པས་ཚིག་དོན་རགས་རིམ་ཐུགས་ལ་བྱོན། ཆོས་རྗེ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་དང་། མཁན་ཆེན་གཞོན་ནུ་བྱང་ཆུབ་པ་གཉིས་ལས་དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས། སྡེ་མདོ་བ་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་དང་། བླ་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། རྟོགས་ལྡན་གྲགས་པ་སེང་གེ མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན། བླ་མ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན། བྱང་ཆུབ་མགོན་པོ། བསོད་ནམས་སེང་གེ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བླ་མ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད……བསྟན་བཅོས་བཅས་ལ་གསན་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་མན་

ངག་ལ་གཙོ་བོར་མཛད་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱུགས་གཞོལ་བར་མཛད་ནས་རི་ཁྲོད་དབེན་པ་རྣམས་སུ་གཡེང་བ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་བསྒོམས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གུས་པར་གྱུར། ཕག་མོའི་རི་ཁྲོད་དུ་རྟོགས་ལྡན་གྲགས་པ་སེང་གེའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཕྱུག་ཕྱིར་འབྲངས་ཏེ། བསྙེན་སྒྲུབ་དང་། སྙིང་ཐིག མཁའ་སྤྱོད་བསྙེན་སྒྲུབ་སོགས་ཀྱི་གདམས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་གསན། གནས་ནང་གི་གདན་སར་བསྐོས། སྐུ་ཚེ་གང་བོར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབས་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་ཞྭ་དམར་བ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་རྟོགས་ལྡན་གྲགས་པ་སེང་གེའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སློབ་མ་ཡིན།།

མཁས་གྲུབ་ཇོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1423ལོར་གཙང་ཏ་ནག་རང་བྱུང་དུ་ཡབ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་དང་། ཡུམ་ཆོས་སྐྱབས་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1513ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་བྲག་དམར་ཆོས་སྡིངས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་རྗེ་བློ་གྲོས་མགོན་པོ་དང་བྱང་སེམས་ཆོས་འཕེལ་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་བཀའ་ཆོས་གསན། དེ་ནས་རི་ཁྲུད་ཆོས་སྡེར་ཕེབས་ཤིང་མཁྱེན་རབ་དབང་ཕྱུག་གྲགས་པ་བཟང་པོའི་ཞབས་ཡ་གཏུགས་ཏེ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། འཇམས་བདེ་ཆེན་དང་ཆོས་འཁོར་སྒང་དུ་བྱོན་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་སོགས་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་དུ་མ་ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན།

དེ་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་དང་། ཕར་ཕྱིན། དབུ་མ། འདུལ་བ། མངོན་པ་མཛོད། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་བཅས་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས་ཤིང་གསང་ཕུའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ནས་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་ཕྱོགས་བཅུར་ཁྱབ། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར་དགའ་ལྡན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་རྗེ་བློ་གྲོས་ཆོས་སྐྱོང་དང་། ཆོས་རྗེ་གྲགས་པ་འོད་ཟེར། རོང་པོ་བློ་བཟང་གསུམ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་དབང་ལུང་མན་ངག་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་དབེན་གནས་རིན་ཆེན་སྒང་དང་། ཨེའི་ཏི་ཙུ་ར། འོལ་ཁ་ཆོས་ལུང་། རྒྱ་སོག་ཕུ། ལྷ་ཉིངས་སོགས་སུ་འགྲིམས་ནས་ལོ་བཞི་ཙམ་གྱི་བར་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ནས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས་སོ། དགུང་ལོ་གོ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐུགས་སྲས་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《དུས་འཁོར་གྱི་དོན་དྲི་མེད་འོད་རྒྱན》དང་། 《ཅིས་གཞུང་པད་དཀར་ཞལ་ལུང》། 《དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་གནད་དོན་གསལ་བར་སྟོན་པ་རིམ་ལྔ་ཡང་གསལ》སོགས་མང་དུ་བཞུགས་སོ།།

མཁས་གྲུབ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ནི་གཡག་སྡེ་པཎ་

ཆེན་གྱི་སློབ་མ་གཙོ་བོ་ཡིན། གཡག་སྡེ་པཎ་ཆེན་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་རྗེས། ཨེ་ཝཾ་གདན་ས་ལ་ཡུན་རེ་ ་མ་བཞུགས་ནས་ཆོས་འཁོར་གླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ། འཆད་ཉན་མཛད་ནས་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས། དུས་ཕྱིས་སུ་ཚུ་མིག་དགོན་གསར་དུ་བཞུགས་ཤིང་། འཆད་ཉན་མཛད་ནས་སློབ་མའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ནམ་མཁའ་གྲགས་པ···ཡིན།།

མཁས་གྲུབ་སྦྱིན་པ་དར་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1558ལོར་སྐུ···འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་མང་དག་ཡོད་པ་མ་ཟད་དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིག་ཆའི·······བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན། རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རྒྱུ་འབྲས་འཁོར་ལོ》དང་། 《ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་བཤད་གསལ་བའི་མེ་ལོང》། 《གཞན་སེལ་ཉོར་བུའི་ཕྲེང་བ》། 《རྟགས་རིགས་ཀྱི་ཟུར་རྒྱན》། 《ཡང་དག་མཐའི་སྤྱི་དོན》། 《ཆོས་འཁོར་གྱི་སྤྱི་དོན》། 《སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱི་དོན》། 《ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱི་དོན》། 《བློ་རིག་གི་རྣམ་གཞག་ཕྱུང་རིགས་བང་མཛོད》། 《བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་སྐལ་བཟང་ཀླུ་དབང་རོལ་མཚོའི་སྤྱི་དོན》བཅས་པོད་གཉིས་བཞུགས་སོ།།

མཁས་གྲུབ་ཤངས་སྟོན་ཚུལ་ཁྲིམས་མགོན་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1234ལོར་····ཡུལ་རྒྱང་ཡང་ཁང་དུ་ཡབ་དཔོན་པོདཀོན་མཆོག་བཟང་དང་། ཡུམ་ཇོ་དགེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1309ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་དགུ་ལ་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཉི་ཐོག་པས་མཁན་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཛད་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཤིང་མཚན་ཚུལ་ཁྲིམས་མགོན་པོ་ཞེས་གསོལ། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབུམ་ལས་ཕར་ཕྱིན་དང་སྤྱོད་འཇུག་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་ཕར་ཕྱིན་གྱི་བཤད་གསར་མཛད། སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་ལས་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་དང་། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། ས་སྡེ། ཚད་མ་སྡེ་བདུན། དབུ་མ་རིགས་ཚོགས། བསླབ་བཏུས། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཚིགས་བཅས་མང་དུ་གསན། ཁྱད་པར་དུ་ཚད་མ་ལ་མཁས་ཤིང་སྟོན་པ་བཟང་པོར་གྲགས། བླ་མ་ས་སྟོན་ལྷ་རིན་ལས་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲུབ་ཐབས་མང་པོ་དང་། གཡའ་ཕུང་མཁན་པོ་ལས་བཀའ་གདམས། མདོ་པོར་ཀརྨ་པ་ལས་ཟབ་ཆོས་རྣམས་གསན་ཏེ་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན། འཁོར་བ་ལ་ཞེན་པ་ལོག་ནས་ཡུལ་གཞིས་ཐམས་ཅད་བཏོང་ནས་ཕ་མའི་ཕྱོགས་སུ······འགྲེད་ལན་བཅུ་གཅིག་མཛད། དེ་ནས་ཡོལ་ཕུ་རི་གུང་དུ་ཐེབས་ཏེ་བླ་མ་སངས་རྒྱས་སྟོན་པ་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལས་ནི་གུའི་ཆོས་སྐོར་མ་ལུས་པར་ཞུས། ཐུགས་དམ་ཡང་ཤིན་ཏུ་འཕེལ། བླ་མ་དཀོན་སྐྱབས་ལས་སྙིང་ཐིག་ཞུས་པས་ལྷ་སྣངས་མཛད་པ་ཅན་གྱིས་ཆོས་ཉིད་མངོན···

སུམ་གྱི་སྣང་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཤར། དེ་ནས་ཙ་རིར་སྒྲུབ་པ་མཛད་ནས་ཉམས་རྟོགས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་སྐྱེས། དེ་འཛག་ཏུ་བཞུགས་ནས་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། སློབ་མ་རྟོགས་ལྡན་ཡང་མང་དུ་བྱུང་ངོ་། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཙ་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །ཁོང་གི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སློབ་མ་ནི་འཛག་པ་རྒྱལ་མཚན་འབུམ་ཡིན།།

མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1525ལོར····གཙང་རོང་གི་ལྷན་དྲུག་བརྒྱུར་ཡབ་བླ་མ་རིན་ཆེན་དང་། ཡུམ་ཆོས་བསྟན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1590ལོར་རོང་བྱམས་ཆེན་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་པར་དགེ་བཤེས་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི···སྡོམ་པ་མནོས་ཤིང་མཚན་ལ་ཆོས་སྐྱབས་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསོལ། ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་སུམ་རྟགས་དག་གསུམ། འདོན་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། དེ་ནས་བ་སོ་ལྷུན་གྲུབ་བདེ་ཆེན་དུ་ཕེབས་ཏེ་དགེ་བཤེས་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང······མཚན་ལ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཅེས་གསོལ། མཁན་པོ་དེ་ཉིད་ལས་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དང་། གསང་བ་འདུས་པ། མི་བསྐྱོད་པའི་དབང་བཞི་ཡོངས་རྫོགས་དང་། བཀའ་གདམས་གླེགས་བམ་གྱི་ལུང་སོགས་དམ་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ཏེ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱལ་མཚན་ལས་མཚན··

ཉིད་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། ཧ་ནག་པ་དགེ་འདུན་བློ་བཟང་ལས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་། དབུ་མ། ཕར་ཕྱིན། འདུལ་བ། མཛོད་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་ཅིང་དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་དཔལ་འཁོར་བདེ་……ཆེན་དུ་ཕེབས་ཏེ་དཀའ་བཞི་པའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཆོས་ཁྲིམས་བཟུང་སྟེ་སློ་ཀུན་ནས་ལེགས་…པར་བསྒྲུངས། སྐབས་ཤིག་ལ་གངས་ཅན་ཆོས་འཕེལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན་ལས་དོན་བདུན་མའི་ཉམས་ཁྲིད་སོགས་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་དབུས་སུ་བྱོན་ཏེ་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་པར་སྦྱང་……པར་མཛད་ཅིང་དབེན་དགོན་དུ་ཕེབས། དབེན་ས་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ལ་བསྟེན་ནས་དགེ་ལྡན་སྙན་བརྒྱུད་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་ལམ་……རིམ་དང་བཅས་པ་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་པར་མཛད་ཅིང་……ཡུན་རིང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ནས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ……མངའ་བརྙེས། གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་སྣར་ཐང་བརྒྱ་རྩ་དང་། བཀའ་གདམས་ལྷ་བཞི། ཀུན་རིག་གི་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན……མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་པར་དབེན་དགོན་གྱི་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་སྔར་སྲོལ་བཟང་པོ་མ་ཉམས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་

གྲགས་ཆེ་བ་ནི་བཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། གནས་ཉིད་འཇམ་དབྱངས། ཛོ་གདན་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ཤར་རྫེ་ཤཱཀྱ་མཆོག་གྲུབ། བསམ་བློ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན། དཀའ་བཅུ་བློ་བཟང་དཔལ་མགོན། མཁན་པོ་སངས་རྒྱས་ཚུལ་ཁྲིམས། ཆུ་དབར་རིན་ཆེན་དོན་ཡོད་རྒྱ་མཚོ། དབུས་པ་དགེ་ལེགས། ཀོང་སྟོན་འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་པོ། ཞལ་སྔ་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ། གུང་ཙ་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས། ཆོས་རྗེ་ཆོས་དོན་བཅས་ཡིན་ནོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར》དང་། 《ལམ་རིམ་དམིགས་སྐོར》། 《ལམ་རིམ་ཁྲིད་ཡིག》། 《ལྷ་སྒོམ་སྒྲུབ་པའི་སྙིང་པོ》། 《ཞལ་གདམས་བཅུ་གཅིག》། 《དབུ་མའི་ཟིན་བྲིས》། 《ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱོང་གི་སྡོམ་པ་ལེན་ཚུལ》། 《གཏུམ་པོ་ཁྲུང་ལྷའི་རྗེས་གནང》། 《སྨྱུང་གནས་ཚོ་ག་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་》། 《འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས》བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

མཁས་དབང་མཁྱེན་རབ་ནོར་བུ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1883ལོར་སྨྲ་ཁར་ཡབ་ཀྲུང་མགོ་ལེབ་དང་། ཡུམ་དབྱངས་ཅན་གཉིས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1962ལོའི་སྤྱི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་ཉེར་བཞི་ཉིན་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རྩེད་ཐང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ཅིང་ཡི……

གིའི་སྒྱུར་སློག་དང་ཆོས་སྐྱོད་བཅས་ལ་མཁས་པར་བསླབས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ལྷུགས་རི་རིག་བྱེད་འགྲོ་ཕན་གླིང་དུ་ཞུགས་ཤིང……གསོ་རིག་དང་རྩིས་རིག་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། སེར་སྨན་སྦྱིན་པ་ངག་དབང་ཆོས་ལྡན་དང་། བཀྲས་ཁང་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་བྱམས་པ་ཐུབ་དབང་། འཚོ་བྱེད་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན། ཁྲུ་ནུ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་བཅས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་འབྲས་སྤུངས་དགོན་གྱི་སྨན་སྦྱིན་པའི་ཐུགས་འགན་བཞེས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་བཀའ་བློན་བཤད་སྒྲ་དང་མཉམ་དུ་རྒྱ་གར་ལ་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་ལྷུགས་རི་དང་སྨན་རྩིས་ཁང་གཉིས་ཀའི་ཐུགས……འགན་བཞེས་ཏེ་མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས……འདའ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་བདུན་པར་དམངས་གཙོ་བཅོས་བསྒྱུར་བྱས་རྗེས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་ཡོན……ཀྲང་བསྐོ་བཞག་གནང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་སྟོང་ཕྲག་ལྷག་ཙམ་ལས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་བློ་བཟང་ཐབས་མཁས་དང་། འཇམ་དཔལ་མཐུ་སྟོབས། ཐུབ་བསྟན་དཔལ་འབར། རྣམ་གྲོལ་ཆོས་དབང་། བློ་བཟང་མཁས་མཆོག བྱམས་པ་ཆོས་གྲགས། དཔལ་ལྡན་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«གསོ་རིག་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ»དང་། «སྔོ་སྨན་འཁྲུངས་དཔེ་བསྟུས་པ་ངོ་མཚར་གསེར་གྱི་སྙེ་མ»། «བྱིས་པ་བཙའ་ཐབས་ཀུན་ཕན་ཟླ་བའི་མེ་ལོང»། «རྒྱུད་

ཀྱི་ལ་ཁ་ཅད་སྟག་མོའི་ཐེམས་ཐབས»། «བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་སྔོང་འགྲིམས་ཟླ་ཤེལ་ནོར་བུའི་མེ་ལོང»། «ཕྱི་རྒྱུད་ཚ་ཚུའི་ལྷན་ཐབས»། «སྨན་སྦྱོར་བདུད་རྩིའི་བུམ་བཟང»བཅས་གསོ་རིག་གི་བསྟན་བཅོས་བཅོ·····ལྔ་བཞུགས་སོ།།

མཁས་བཙུན་ནམ་མཁའ་ལེགས་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1305ལོར·····ས་སྐྱའི་ལྷ་རྩེར་ཡབ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ་དང་། ཡུམ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1343ལོར་གཞི་ཐོག་གཟིམས་ཁང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་མཁས་པ་ནོར་བཟང་དཔལ་ལ·········བསྟེན་ནས་ཐུགས་གཉེར་མཛད་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང·········བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་དེ་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི·······མངོན་རྟོགས་ལ་སོགས་པ་རྩོམ་པ་ཡང་ཅི་རིགས་གནང་། ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྦྱངས་ཤིང་ཆོས ཀྲུང་ཐན་དུ་བཀོལ་བའི་ནུས་མཐུ་ལྡན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ··········བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་དགུའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་སྐུ·········གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། ཀུ་ཤ་ལ་གོ་ཐུག་རྒྱལ་པོས་ཀུན་ཏིང་གུ་ཤྲིའི་ཆོ་ལོ་དང་། ཤེལ་དམ་བཅས་པ་ཕུལ། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་དགོངས་པ···ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཚན་གཞན་ལ་བདག་ཆེན་ནམ་མཁའ་ལེགས་པ་ཞེས་ཟེར། ཁོང་ནི་གཞི་

ཐོག་ལྷ་བྲང་གི་གདན་རབས་དང་པོ་དང་། ས་སྐྱའི་གདན་སའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ།།

མཁས་བཙུན་གཞོན་ནུ་དཔལ།

ཁོང་ནི་སྨུང་སྣད་གཙང་བ་ཡུ་བ་གདོང་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཚེ……འཕེལ་དང་། ཡུམ་རྒྱ་མོ་ཁྲི་འདྲེན་དཔལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ1319ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་པར་སྣར་ཐང་གི་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཚུ་ཨིག་པ་ལ་སོགས་པའི་དྲུང་ནས་སྐེ་སྟོད་རྣམས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་གྲགས་ལས་བསྙེན་པར……རྫོགས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པར་ས་སྐྱའི་བླ་མ་འཕགས་པའི་སྤྱན་སྔར་ཕྱིན་ནས་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་མང་པོ་གསན། གཞན་ཡང་གདན་ས་ན་བཞུགས་པའི་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་གཞན་རྣམས་ལའང་རྒྱུད་སྡེ་མང་པོ་གསན་ཞིང་མཁས་པར་མཁྱེན་ཏེ་སློབ་མ་མང་པོར་བསྐྱངས། ཁོང་གིས་སྤྱིར་བླ་མ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གསུམ་བསྟེན་ནས་གདམས་ངག་ཟབ…དགུ་ཞུས་ནས་ཉམས་རྟོགས་ཆེན་པོར་འཕེལ། ཁྱད་པར་དུ་སངས་རྒྱས་སྟོན་པའི་དྲུང་དུ་ཕེབས་ནས་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས…ངག་མ་ལུས་པ་དང་གཞན་ཡང་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས……གསན། ཁོང་གི་ཉམས་རྟོགས་བརྙེས་པ་ལའང་བླ་མ་ཤིན་ཏུ་དགྱེས། དབུས་གཙང་གི་ས་ཆ་མང་པོར་ལུས་སྲོག་བློས་བཏང་པའི་གཙོད……མཛད་ནས་ལྷ་འདྲེ་མང་པོའི་དོན་མཛད། དུས་ཕྱིས་སུ་སྨུང་སྣད་དུ

བསམ་སྡིངས་བཏབ་ཅིང་སློབ་མ་མང་པོར་ལམ་འབྲས་དང་། ཕྱག་ཆེན། ནཱ་རོའི་ཆོས་ཀྱིས་ཁྲིད་བཏབ། སྙན་གྲགས་ཀྱིས་ས་སྟེང་ཁྱབ་ཅིང་གདུལ་བྱ་ཡང་དཔག་ཏུ་མེད་པར་འདུས། སྦྱིན་བདག་གི་གཙོ་བོ་ཞ་ལུ་སྐུ་ཞང་པས་མཛད། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ།།

མཁས་བཙུན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1260 ལོར་ཡུལ་མདོག་གི་ཕྱེན་པར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1327ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ས་སྐྱར་འཇམ་དབྱངས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་སྡེ་སྣོད་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་མཛད། འཇམ་དབྱངས་པའི་ཕྱག་ཕྱིར་གོང་དུ་ཡང་ཕྱིན། འཇམ་དབྱངས་པ་ལ་ཞུ་བ་མཛད་ནས་ཕྱིས་དབུས་གཙང་དུ་མྱུར་བར་ཕེབས། དེ་ནས་ཇོ་མོ་ནང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཀུན་སྤངས་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས་དང་བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་དབང་རྒྱུད་ཁྲིད་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་ཞུས། ཐུགས་དམ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཐོན་པོར་གྱུར་ནས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གིས་མཆོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1320ལོར་ཇོ་ནང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ཇོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཏེ་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད། དེ་ནས་ཇོ་ནང་གི་གདན་ས་ཁོང་གི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སློབ་མ་ཀུན

མཁྱེན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ལ་གཏད་དེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙ་བརྒྱད……པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་ཇོ་ནང་དགོན་པའི་གདན་རབས་གསུམ་པ་ཡིན།

འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1034ལོར……གཡའ་ལུང་མཁར་སྣ་བས་སུ་འཁོན་ཤཱཀྱ་བློ་གྲོས་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1102ལོར་སློ་ཙམ་དུ་སྐུ……གཤེགས། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་ཡབ་དང་གཅེན་འཁོན་རོག་ཤེས་རབ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་དབང་བཤད་དང་མན་ངག་མང་དུ་གསན་ཞིང……གསང་སྔགས་རྙིང་མ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། རྗེས་སུ་གསང་སྔགས་གསར་མ་ལའང་མཁས་པར་བསླབས། དེ་ནས་འབྲིན་ལོ་ཙཱ་བ་ལས་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་དབང་ཞུས། རྒྱུད་གསན། འབྲོག་མི་ལོ་ཙཱ་བ་ལས་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་བཤད་པ་རྒྱས་པར་གསན་ནས་བཤད་བཀའ་འཛིན་པའི་བུ་ཆེན་ལྔའི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར། འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་ལས་གསང་འདུས་ཀྱི་སྐོར་དང་། ཨོ་རྒྱན་གྱི་པཎྜི་ཏ་ཤེས་རབ་ལས་ཐིག་ལེ་ལྔའི་སྐོར། ཟ་ལོ་ཙཱ་བ་ལས་བདེ་མཆོག་དང་གྲུབ་སྙིང་གི་སྐོར་སོགས་གསན། གཞན་ཡང་མལ་ལོ་ཙཱ་བ་དང་། བ་རི་ལོ་ཙཱ་བ། པུ་ཧྲང་ལོ་ཙཱ་བ། གནམ་ཁའུ་པ་སྐུ་མཆེད། འཁོན་སྐྱི་ཆུ་བ། སྤྱི་ར་ཨ་སེང་སོགས་བླ་མ་དམ་པ་མང་པོ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དབང་བཤད་མན་ངག་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ནས་གསང་སྔགས་གསར་རྙིང……མཐའ་དག་གི་བདག་པོར་གྱུར། དེ་ནས་ཞང་ཡུལ་འཇག་གཤོང་དུ

བྱོན་ནས་ཡབ་དང་གཅེན་གྱི་ཕྱི་རྗེས་བཞེངས། བྲ་ཛོ་ལུང་པར་དགོན་ཚུང་ཞིག་བཏབ་ནས་ལོ་འགར་བཞུགས་པས་དེ་ལ་ས་སྐྱ་གོག་པོར·······གྲགས་སོ། དེ་ནས་དཔོན་པོ་ཞི་གླང་པོ་ཆེ་ཉལ་བ་འདྲ་བའི་མཁལ་ཁུང་གཡས་པའི་ཐད་དུ་ས་དཀར་ཞིང་སྨུག་པ་དང་། ཚུ་བོ་གཡས་སུ་འབབ་པ་སོགས་བཀྲ་ཤིས་དང་དགེ་མཚན་དུ་མ་དང་ལྡན་པར·······གཟིགས་ཏེ། དེར་དགོན་པ་ཞིག་འདེབས་པར་དགོངས་ནས་ས་ཆ་སྐྱིའི་བདག་པོ་ཇོ་བོ་གདོང་ནག་པ་ལ་གནང་བ་ཞུས། སྐོས་ཀྱི་བདག་པོ་ཞང་ཞུང་གུ་ར་བ་དང་། བཙེ་གྲོང་བཞི། ལྷ་མི་གྲོང་བདུན་ཟེར་བ་དེ་རྣམས་ལ། རྟ་རྒོད་མ་དཀར་མོ་གཅིག་དང་། ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ། མོ་གོས་གཅིག་སོགས་གནང་ནས་ས་དེ་ཉོས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པ་སྤྱི་ལོ1073ལོར་ས་སྐྱའི་དགོན་པ་བཏབ། དེ་ནས་བཟུང་འཆད་ཉན་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་ནི་འཁོན་ས་སྐྱ་པ་ཞེས་གྲགས་པའི་ཐོག་མ་སྟེ་ས་སྐྱའི་བསྟན་པའི་མེས་པོ་ཡིན།།

འཁོན་ཀླུའི་དབང་པོ་སྲུང་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ·······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ཆོས་བློན་ཡིན། ཁོང་གིས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྦྱིན་བདག་ལག་དཔོན་མཛད་ནས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་པ་དང་ལོ་ཙཱ་བསླབས་ཤིང་ཆོས་གཞུང་····དུ་མ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ775ལོར་མཁན་པོ་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ལོ···རྒྱུས་ཐོག་ཏུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སད་མི་མི་བདུན་གྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་

ནོ།།

འཁོན་ཤད་ཕ་ཀླི་ཧྲི།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་མང་ར་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སྐོར་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཡིན། དེ་ནས་མཚུར་སྟོན་དབང་གི་རྡོ་རྗེའི་གྲགས་པ་ཐོས་ཏེ་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་འབུལ་བ་ཏ་དང་ཆོས་ལྷུང་ཐམས་ཅད་ཕུལ། མོས་གུས་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་ཆོས་རིམ་ལྔའི་མན་ངག་དང་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་རྫོགས་པར་གསན། སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་དུ་མཛད་པས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་མང་པོ་ཡང་གཟིགས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཡུམ་གཅིག་པའི་སྲུན་མཆེད་བྱ་ཁང་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་བཅས་ཡིན།།

འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1561ལོར་ཨིའི་སྐྱིད་ཁར་དུ་ཡབ་ཚེ་དབང་ནོར་རྒྱས་དང་། ཡུམ་རྒྱལ་མོ་འཛོམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1637ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་པར་རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་མཚན་ལ་བསོད་ནམས་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་གནང་། སྟེ་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི

ཁྲིད་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་
འོལ་ཁ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་། མཁན་
པོ་དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཕར་ཕྱིན་དང་། དབུ་མ།
འདུལ་བ། མངོན་པ་མཛོད། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་བཅས་ལ་ཐོས་
བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་ཅིང་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན། དེ་ནས་
སེར་བྱེས་སུ་ཐེབས་ཏེ་དཔལ་འབྱོར་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་དང་འཕྲིན་
ལས་ལྷུན་གྲུབ་གཉིས་ལ་བསྟེན་ནས་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་……
ཡིག་ཆའི་སྟེང་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་བསྐྱར་སྦྱངས་མཛད་དེ……
གླིང་བསྲེའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དེ་ནས་ལྷས་ལྷུག་དགོན་དུ་ཐེབས་ཏེ་སྨྲན་ཐུ་
ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན……
ཏེ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་གསན་ནས་སྒོམ་པ་ཐོན་པར་མཛད།
ཤར་པ་ཆོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ལས་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི……
དབང་ཆེན་དང་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་རྣམས་གསན། དགུང་ལོ་སོ་
བཞི་པར་ཆོས་རྗེ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཆོས་རྗེ་དགེ་འདུན་
རྒྱལ་མཚན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་མཚན་ལ་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན……
གྲུབ་ཅེས་གསོལ། དེ་ནས་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཐེབས་ཏེ་མཁས་གྲུབ་རྣམ་
རྒྱལ་དཔལ་བཟང་ལ་བསྟེན་ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི……
གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད…
ཅིང་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་རྒྱས། དེ་ནས་གསང་ཕུ་ཉི་མ་ཐང་
གི་ཁྲི་དང་། སེ་ར་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་བཅས་ལ་བཞུགས་ནས་
འཆད་ཉན་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱངས། དེ་ནས་ཕ་བོང་ཁར་ཐེབས་ཏེ་

སྒྲུབ་པ་ཡུན་རིང་དུ་མཛད་པས་འཇམ་དབྱངས་འཁོར་སྟོན་དཔལ……འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། རྒྱལ་བ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་དབང་བཀུར། དགུང་ལོ་དོན་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་གྲགས་ཆེ་བའི་ཐུགས་སྲས་ནི་ཟུར་དཔལ་འབྱོར་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་》དང་།《སྐྱབས་འགྲོའི་ཁྲིད་ཡིག》བཅས་མང་དུ་བཞུགས་སོ།།

འཁོན་ཞོ་བར་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ……སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1280ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཕོ……བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1288ལོའི་བར་དུ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་བསྐྱངས……ཤིང་སློབ་མ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ།།

འཁོན་ཕུ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1069ལོར……ཡུལ་ཕ་དྲུག་ཏུ་ཡབ་བྱི་བ་ཏབ་ཤ་ཞེས་མཚན་དངོས་ཞ་མ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ……མཚན་དང་། ཡུམ་རྒྱ་གར་ལྷ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1144ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཡབ་མཆེད་གཉིས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་ལེགས་པར……

བསླབས་ཤིང་མཁས་པར་མཁྱེན། དགེ་བཤེས་གཉན་པ་ལས་དགེ་
བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཏེ་སྤྱོད་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེ་ཆུང་མང་པོར……
གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་ཞོང་ཟེམ་ཆོས་ལས་སྨྲ་སློའི་མཆན་
ཆ་དང་། ཟ་ཡོཾ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་ལས་སྐད་རིགས་མང་པོར་སྦྱངས་
ཏེ་ལོ་ཙྪ་བ་མཁས་པར་བསླབས། དེ་ནས་ཁུ་ཡུག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་དགེ་
བཤེས་ཞང་ལས་འཕགས་ཡོག་དུས་གསུམ་དང་། རྒྱ་རོང་གངས་
པ་ཤེའུ་ལས་དེ་ཉིད་འདུས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ། དཔལ་མཆོག་
གི་རྒྱུད། མར་པ་སེང་རྫོང་ལས་གྲུབ་སྙིང་དང་བདེ་མཆོག་བཤད་
རྒྱུད་བཅས་གསན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པར་བལ་
ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཤིང་ཕེ་རིང་པ་ལས་མི་ཏྲི་བའི་ཆོས་སྐོར་དང་། ཕམ་
མཐིང་བ་ལས་དུས་འཁོར་གྱི་གདམས་ངག་དང་གདན་བཞིའི་རྒྱུད……
རྣམས་གསན། དེ་ནས་བོད་དུ་ཕྱིན་ཏེ་འཁོན་སྒྲེ་ཆུ་བ་ལས་སྒྲོན་མ་
གསལ་བ་དང་། པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ལས་ཞི་བྱེད་ཀྱི་གདམས་པ་
དང་། ཏ་ནག་དར་མ་ཀཱིརྟི་ལས་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་དཀྱིལ་
འཁོར་ཆོ་ག་དང་། ཀླ་ལོ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་ལས་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་
རྒྱས་པ་ཞུས། སླར་བལ་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་རྒྱ་གར་གྱི་བླ་མ་མི་མཉམ་རྡོ་
རྗེ་དང་མཇལ་ཞིང་ལྷུ་ནག་ཏྲིལ་གསུམ་ན་རོ་པའི་ལུགས་དང་བཅས……
པའི་བདེ་མཆོག་དབང་དང་བཅས་པ་གསན། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་
བོད་དུ་ཕྱིན་ནས་འཁོན་ཕུ་རྫིང་གི་བྲག་དམར་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན……
མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་རྩ་བཞི་པར་བྲིན་སྟེ་ནམ་དང་། ཕ་
དྲུག ལ་སྟོད་སྟོ་བྱང་གི་གནས་མང་པོར་བཞུགས་ཤིང་གདུལ་བྱ་མང་

པོ་ལ་གྲུབ་སྙིང་ལ་སོགས་པའི་ཁྲིད་ཀྱིས་བསྐྱངས། དེའི་ཚེ་ཞ་ལུ་ལྷུམ་སྡིང་ཞེས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་སྙན་པས་ཁྱབ། དུས་ཕྱིས་བླ་མ་སོ་སོའི་རྣམ་ཐར་དུ་ཡང་ཡ་མཚན་དུ་མཛད་དེ་ཡི་གེར་བཀོད་པ་གདའ་འོ། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཙ་དྲུག་པར་ཞི་བར་གཤེགས། ཁོང་ནི་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

འཁོར་རེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྐད་ཅམ་དུ་ཞང……ཞུང་དུ་ཡབ་མངའ་བདག་བཀྲ་ཤིས་ལྡེ་མགོན་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་མཚན་དངོས་ལ་འཁོར་ལོ་ལྡེ་ཞེས་ཞུ་ཞིང་། ཁོང་གིས་མངའ་རིས་པུ་རངས་བཟུང་ནས་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་ཏེ་རིགས་སྲས་ལྷ་ལྡེ་སྐུ……འཁྲུངས། བོད་ལུགས་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1016ལོར་གཅེན་པོ་སྲོང་ངེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མངའ་རིས་གུ་གེའི་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱང་ཁོང་ལ……གཏད་ནས་པུ་རངས་དང་གུ་གེ་གཉིས་ཀའི་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་ཤིང་ཁ……ཆར་གྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཏེ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བཀུར་སྟི་ཕུན་སུམ……ཚོགས་པར་མཛད་དོ།།

འཁོར་ལོ་ལྡེ།

ཁོང་ནི་འཁོར་རེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར……ཞུའོ།།

འཁྲུལ་ཞིག་དར་མ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1223ལོར……ཡབ་ཤེས་རབ་འོད་དང་ཡུམ་བྱང་ཆུབ་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ………

འབྲིངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1303 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། ཕྱིས་པའི་དུས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གོ། ཞིང་ཡིད····ཀྱི་དམིགས་འཛིན་མེད་ཀྱང་དཀའ་ཡལ་ཡལ་བ་དང་ཐུན་ལོང་བ་རྟག···ཏུ་བྱུང་། གང་ལ་ཡང་ཞེན་འཛིན་མེད་པས་འཁྲུལ་ཞིག་ཏུ་མཚན་ཐོགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་སོ་བ་ལས་མདོ་དབང་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་དགེ་བཤེས་ཀུན་དགའ་ལས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན····དང་ཚ་ལུགས་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་བདེ་གཤེགས་ཆེན་པོ་ལས་ཞི་བྱེད་བརྒྱུད་པ་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་རྩེ་བ་སྣང་དུ་བཞུགས་ནས་སློབ་མ་མང་པོ·······བསྐྱངས། དཀོན་སྐོར་གསུམ་གྱི་བླ་གྲྭ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་མཛད་པས་འཁྲུལ་ཞིག་པའི་གདན་སར་འོས་པར་ཐག་བཅད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་གདན་ས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་འབྲི་གུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་རྗེ་སྤྱན་སྔ་བ་དང་ལྷ་དཀོན་མཆོག་འཕེལ་བ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་གྲུབ་ཐོབ་མེ་ལོང་རྡོ་རྗེ་ལས་གདམས་པ་མང་དུ་ཞུས། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་རྩེ་སྣང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ··བསྐྱངས། དེ་ནས་གདན་ས་ལ་སྤྱན་སྔ་འཚལ་བ་བསྐོ་བཞག་མཛད་དེ་ཟུར་སྡོད་དུ་ཐུགས་དམ་འབའ་ཞིག་མཛད་ནས་བཞུགས་སོ། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཅིག······པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ།

།བོང་ནི་ཞི་བྱེད་

བརྒྱུད་པ་ཁྲི་མའི་སྐབས་ཀྱི་གདམས་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་ཡིན།།

འཁྲུལ་ཞིག་པ་གར་དབང་།

ཁོང་ནི་ལྷུན་མ་བློ་བཟང་བསྟན་པ་ཆོས་འཕེལ་དང་མི་གཅིག···· ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

འཁྲུལ་ཞིག་བསོད་ནམས་འབུམ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ······ གནས་ནང་དང་ཉེ་བའི་གཡུ་མ་ཞེས་པར་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ··· ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཕྱིར་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དེ་ནས་ཞྭ་དམར་བ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་མཁའ་སྤྱོད་དབང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་གདམས་ངག་མང་དུ་གསན་ནས······ ཉམས་རྟོགས་ལེགས་པོར་འཁྲུངས། གནས་ནང་གི་གདན་སར་བཞུགས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱི་གཙོ་འགན་བཞེས། ཆོས་རྗེ་མཁའ་སྤྱོད་དབང་པོའི་གསུང་ལ་ཟིན་བྲིས་མཛད་པ་དང་། བསྙེན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག་ཆེན་མོ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་སློབ་དཔོན་བླ་མ་རྒྱལ་མཚན་ཡིན།།

མཁྱེན་བརྩེ་འོད་ཟེར་འཇིགས་མེད་གླིང་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1729ལོར་དབུས་གཡོན་རུའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1798ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དྲུག་པ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོར་ཞུགས། དགུང་ལོ་གཞོན་དུས་ནས་རྣམ་

དཔྱོད་ཆེ་ཞིང་སྔོན་གྱི་བག་ཆགས་སད་པས་སློབ་དཔོན་མང་པོར་མ……
བསྟེན་ཅིང་སློབ་གཉེར་ལ་དཀའ་བ་མང་པོར་མ་སྤྱད་པར་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་
ཟབ་ཆོས་དང་རིག་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པའི་རྩེར་སོན། དགུང་
ལོ་ཉེར་ལྔ་ནས་སོ་ལྔའི་བར་དབེན་པའི་གནས་སུ་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར……
མཛད་དེ་བཅད་རྒྱ་ལོ་བཅུ་ཙམ་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་
ཆེན་བརྩེ་བས་ཕྱུར་ལེན་མཛད་ནས་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་དང་།
མོན་དང་ཁ་ཆེ་སོགས་སུ་སྐད་རིགས་མི་གཅིག་པའི་སློབ་མ་མང་དུ……
ཐེལ། རྒྱལ་བ་པཎ་ཆེན་སོགས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་བླ་ཆེན་ཚང་
མས་བསྟོད་པའི་མེ་ཏོག་ཕྱོགས་ཀུན་གཏོར་ནས་མཁས་གྲུབ་ཀུན་གྱིས…
གཙུག་གི་ཅོད་པན་ལྟར་བཀུར་བའི་བླ་མ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། སྐུ་ཚེ་གང་
པོར་བསྟན་པའི་རྩ་བ་ལུང་རྟོགས་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་ཁོ་ན་མཛད་ནས་དུས་
འདའ་བར་མཛད། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་གླིང་པ་དང་། ཀློང་
ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་གཉིས་ནི་ཁོང་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས……
ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་འགྲེལ»
དང་། «དྲིས་ལན་རིན་པོ་ཆེའི་བསྟན་བཅོས་ལུང་གི་གཏེར་མཛོད»།
«གཏམ་ཚོགས་ཐེག་པའི་རྒྱ་མཚོ»། «ཕུར་པ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་མཚན་
བྱང»བཅས་ཆོས་ཚན་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་ཡོད་པ་པོད་དགུར་བསྒྲུས་ནས་
བཞུགས།།

ག

ག་རྗོད་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་……དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད……ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང……ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་བསྟན……བཅོས་དུ་མ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཆོས་ནི་«བསྟན་འགྱུར»ལས«བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི……ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་མཐའ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ»ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་པ། «རྟུགས་འཛིན་འཚོལ་བའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «སྙིང་པོ་བསྡུ་བ»། «འདུལ་བ་མདོའི་འགྲེལ་བ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་རང་གི་རྣམ་པར་བཤད་པ»། ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་བཞི་པ། «སྐྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་སུམ་ཅུ་ཙ་ལྔ་

པ»བཅས་བཞུགས་སོ།།

གངས་པ་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1175ལོར་ཡུལ་གྱི་བར་གསང་སྔགས་རྙིང་མ་པ་ཞིག་གི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1249ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ལ་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་ཁོང་གིས་འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་དང་། སྟག་ལུང་ཐང་པ། ཚོག་སྒོགས་པ། ཞྭ་ལ་ཡག་པ། དྭགས་པོ་འདུལ་འཛིན། ཉེ་གནས་གསལ་བྱང་། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ལ་སོགས་པའི་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་འབད་པ་ཆེན་པོས་སྦྱངས་པ····དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་དུ་འཕགས་པར་མངའ་བརྙེས། དེ་ནས་ཇོ་མོ་གངས་ཀྱི་ཕ་བོང་དཀར་ལེབ་ལ་སོགས་པའི་གནས་རྣམས་སུ་སྒྲུབ་པ······མཛད། བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་ནས་སྐུ་ཚེ་འདའ་བར་མཛད་དོ།།

ཀྱི་གེ་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ········1748ལོར་གཙང་གཡས་རུ་བདེ་རྒྱས་བྱེ་མ་གླིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང····དང་ཉེ་བ། ཆུ་བོ་སོ་ཧ་ཏའི་ཉེ་འདབས་བརྒྱ་མཁར་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཚེ་རིང་དཔལ་འབྱོར་དང་། ཡུམ་འཛོམས་ཆོག་གཉིས་ཀྱི་

ཐྲིས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་ཕྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་མིང་ལ་བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ་ཅེས་འབོད། དགུང་ལོ་དགུ་པར་ཁ་བ་བློ་བཟང་བརྩོན་འགྲུས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ལ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཆོས་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་རྒྱུགས་ལེགས་པར་ཕུལ། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། ཚོགས་ཆེན་ངག་འདོན་གྱི་རིམ་པ་དང་། གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྤྱོད་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དཀྱིལ་ཁང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཚད་མའི་སྐོར་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་པས་དཀའ་བཅུ་པའི་མཚན་རྟགས་བཞེས། སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་དགེ་སློང་ཆོས་རྗེ་ལས་སྒྲ་དང་སྙེབ་སྦྱོར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ལས་དགེ་སློང་གི······སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་ལོ་བཅུ་བཞིའི་རིང་དུ་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་པོའི་རི་ཁྲོད་སོགས་གནས་དབེན་པར་བསྙེན་ནས་ཉམས་ལེན་མཛད་དེ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པར་གོ་བ་མཐར་ཕྱིན་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་དཀྱིལ་ཁང་གྲྭ་ཚང་གི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྐོས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་སློབ་དཔོན་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་གུ་གེ་ཡོངས་འཛིན་ཞེས་པའི་མཚན་སྙན་ཐོབ། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་པར«འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་དབང་བཤད»ཕྱག་བཅམས་མཛད། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་

ནི«ཡོངས་འཛིན་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར་གསོལ་འདེབས»དང་། «བླ་བརྒྱུད་གསོལ་འདེབས»། «ཕྱུང་ནག་གི་ལས་ཚོགས»། «སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པའི་འགྲེལ་བ»བཅས་ཆོས་ཚན་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་ཡོད་པ་པོད་ལྔ་རུ་བསྡུས་ནས་བཞུགས་སོ།།

གུ་རུ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1212ལོར་གཡོ་རུར་ཡབ་མཁས་སྟོན་ཉི་རྒྱ་བ་དང་། ཡུམ་དཀར་ཟ་མགོན་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1273ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གདུང་རུས་པང་ཡིན། དགུང་ལོ་བཞི་པར་ཡབ་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས་པས་ལེགས་པར་མཁྱེན། མདོར་ན་ཐེག་པ་རིམ་དགུ་ལ་སྦྱངས་ཚུལ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་སྐོར་ཞུགས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས། དགྲ་བཅོམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་སྨོན་རྒྱལ་མཁན་ལྟར་རང་དོན་བག་ཙམ་བྱས། དེ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐོར་ཞུགས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟོགས། ཡིད་ཞི་བདེ་ལ་སྨོན་བསེ་རུ་ལྟ་བུར་ཡང་བག་ཙམ་བསྡད། དེ་ནས་ཕར་ཕྱིན་བཅུའི་སྐོར་ཞུགས་བདག་མེད་གཉིས་ཀའི་དོན་རྟོགས། ཀུན་ཏུ་འོད་ཀྱི་ས་ལ་ཡིད་སྨོན་མཉན་པ་ལྟར་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་ཡང་བག་ཙམ་བྱས། དེ་ནས་བྱ་བ་དྲུག་གི་སྐོར་ཞུགས་སྐྱེ་འགག་མེད་པའི་དོན་རྟོགས། རྡོ་རྗེ་འཛིན་པའི་ས་ལ་ཡིད་སྨོན་བྲམ་ཟེ་ལྟ་བུར་གཙང་སྦྲ་ཡང་བག་ཙམ་བྱས། དེ་ནས་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་སྐོར་ཞུགས་སྐྱེ་འགག་གཉིས་ལྟར་རྟོགས། རིགས་

བཞིའི་རྫོ་རྗེ་འཆང་ལ་ཡིད་སྨོན་རྗེ་རིགས་ལྟར་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་སྦྱོར་པ་བག་ཙམ་སྦྱད། དེ་ནས་ཡོ་གའི་སྐོར་ཞུགས་རྒྱལ་མཆོག་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་རྒྱུད་སྦྱངས། རིགས་ལྔའི་སངས་རྒྱས་སུ་སྨོན་རྒྱལ་པོ་ལྟར་ཚོགས་དཔོན་ཡང་བག་ཙམ་བགྱིས། དེ་ནས་ཉིང་འཛིན་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྐོར་ཞུགས་སྣང་སྲིད་ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་རྟོགས། པདྨ་ཅན་གྱི་ས་ལ་ཡིད་སྨོན་མངལ་སྐྱེས་ལྟར་རིམ་གྱིས་ས་ལམ་སྦྱངས། དེ་ནས་སྐད་ཅིག་ལྷར་གསལ་གྱི་སྐོར་ཞུགས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་མེད་རང་……བྱུང་དུ་རྟོགས། འཁོར་ལོ་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ས་ལ་ཡིད་སྨོན་བརྫུས་སྐྱེས་ཚུལ་གྱིས་རིག་པའི་རྩལ་སྦྱངས། དེ་ནས་ཕྱ་བྲལ་རྫོགས་པའི་སྐོར་ཞུགས་འཁོར་འདས་གཉིས་མེད་རང་སེམས་སུ་རྟོགས། ཀུན་བཟང་དབྱེར་མེད་གྱི་ས་ལ་ཡིད་སྨོན་སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྱོར་ངོ་མཚར་ཆེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ཁོང་གིས་གཏེར་ཁ་ཆེན་པོ་བཅོ་བརྒྱད་ཕྱེས་ཏེ་ཉིང་མའི་གཏེར་སྟོན་འོག་མ་པ་ཞེས་སྐད་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན།།

གུ་རུ་ལེགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་མཇུག་ཙམ་དུ……ཡབ་རྒྱལ་པོ་དེ་ཤོ་ལེགས་དང་ཡུམ་ཀླུ་སྨན་མེར་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ……སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་དཔོན་གསལ་འབེ་ཤོ་ཁྲམ་བསྙེན་ཞིང་ལྷ་བོན་བཅོ་ཕན་གྲགས་ཀྱིས་མཛད། གསས་ཁང་ས་ལེ་བང་བང་དང་སྐུ་མཁར་ཡང་རྩེ་བཞེངས། བཙུན་མོ་གུར་སྨན་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་འབྲོང་ཞི་ལེགས་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བང་སོ་གཡའ་སྟང་མཚམས་སུ་བཏབ། ཁོང་ནི་བར་གྱི་ལེགས་དྲུག་ནང་གི་གསུམ་

པ་ཡིན་ནོ།།

ཀུ་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1309ལོར་ས······སྐྱར་ཡབ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་གཞོན་ནུ་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1322ལོར་ཡོན་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་དང་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱི······དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མང་དུ་ཐོབ་སྟེ་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི······བདག་པོར་གྱུར་ཏེ། རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་གི་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་ཆོས་ཁྲིའི་སྟེང་ནས་གསུང་རབ་མང་པོ་འཆད་པས་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་ཕྱོགས་བཅུར་ཁྱབ། དེ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆེན་པོ་གེ་གེན་གྱིས་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོར་གདན་དྲངས་ཏེ་རྒྱལ་བློན་འཁོར···དང་བཅས་པར་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ནས་བསྟན་པའི་བྱ···བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། གོང་མ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ཏཱ་དབེན་གུ་ཤྲཱིའི་ཆོ་ལོ་དང་ཤེལ་དམ་ཆེ་བ་ཐོ་ཤུ་བཅས་གནང་སྦྱིན་གང་ལེགས་བསྩལ། བར་ཆད་ཀྱི་དབང་གིས་སྐུ་ཚེ་ཡུན་རིང་དུ་མ་བརྟན་པར་དགུང་ལོ་བཅུ······བཞིའི་སྟེང་ནས་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་དགོངས་པ་ཆོས···དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ།།

ཀུ་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1357ལོར་ས···སྐྱར་ཡབ་ཤར་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་ལྷ་རིན་

གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1384ལོར་ཧ་ནག་རི་ཁྲོད་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དང་ས་བཟང་མ་ཏི་པཎ……ཆེན་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་། བླ་ཆེན་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས། བླ་མ་མཉམ་མེད་པ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་ཡབ་མེས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་དང་། མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་བཅས་གསན་པ་མཛད་ཅིང་ཚོགས……ཆེན་པོར་ཚོགས་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ས་སྐྱའི་རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་གི་གདན་སར་བསྐོ……བཞག་མཛད་པ་ལྟར་གདན་ས་བཟུང་ནས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། ཡོན་གོང་མ་ཆེན་པོས་སྔར་སྲོལ་བཟང་པོ་ལྟར་ཏཱ་དབེན་ཀུ་ཤྲཱིའི་ཆོ་ལོ་དང་། ཤེལ་དམ་ཆེན་པོ་ཐོ་ཤུ་དང་བཅས་པ་གནང་སྦྱིན་བསྩལ། དེ་ནས་ཧ་ནག་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སྔེ་དགོན་བཅས་པ་ཞལ་བདག་མཛད་ཅིང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་སྐུར་དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་དང་བཅས་དགོངས་པ་…ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ།།

ཏི་ཤྲཱི་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1312ལོར་ས……སྐྱའི་ལྷ་རྩེར་ཡབ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ་དང་། ཡུམ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1331ལོར་རྒྱ་ནག་ལེ་ཏོག་ཏ་བར་སྐུ……

གཤེགས། །ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་གྲུང་ཙ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་དང་ཡབ་མེས་ཀྱི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་མཛད་དེ་ཚོགས་ཆོས་ཡང་མང་དུ་གསུངས་པས་སྙན་གྲགས་ཆེ། དེའི་སྐབས་སུ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆེན་པོས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས་ཏེ་གོང་མའི་བླ་མཆོད་མཛད་ཅིང་གོང་མས་ཀྱང་གུ་ཤྲཱིའི་ཚ་ལོ་བསྩལ་ནས་ཏཱི་ཤྲཱིའི་ལས་ཚབ་པ་གནང་། རྒྱལ་བློན་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ལུར་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ།།

གུ་ཤྲཱི་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1366ལོར་ས་སྐྱའི་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་དུ་ཡབ་ཏཱ་དབེན་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་ནམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1420ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཆོས་རྗེ་བླ་མ་དམ་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ་ཆོས་དུང་དཀར་པོ་རྒྱང་གྲགས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཁུས་ནས་ཚོགས་ཆེན་པོར་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་མང་དུ་མཛད། གཞན་ཡང་མདོ་ཕྱོགས་དང་སྔགས་ཕྱོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་ནང་བྱན་ཚུད་པ་མཛད་ཅིང་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་གི་གདན་ས་ལ་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། གོང་མ་ཏཱ་མིང་རྒྱལ་པོས་གུ་ཤྲཱིའི་ཚ་ལོ་བསྩལ་ཞིང་གདན་

ས་ཆེན་པོའི་བཀའ་བགྲོས་པ་གཙོ་བོ་ཡིན། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་གི་གདན་རབས་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། སྟག་ཚང་ལོ་ཙཱ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱིས་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ལས་མ་བཞུགས་ཞེས…………གསུངས་སོ།།

ཀུ་ཤྲཱི་བསོད་ནམས་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1359ལོར····གཙང་དུ་ཡབ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་རིན་ཆེན་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1408ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དགུ་པར་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་རྩེད་ཐང་དུ་ཕྱིན་ནས་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་གདན་ས་མཛད། དེ་ནས་ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ་དང་མཁན་ཆེན་གཞོན་ནུ་དབང་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། སྣེའུ་གདོང་རྩེའི་གོ་ས་བཟུང་ནས་ཆབ་སྲིད་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་མཐིལ་གྱི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་སྤྱན་སྔ་ལོ་ངོ་བཅུ་དགུའི་རིང་དུ་མཛད། མཚོ་དཀར་བ་ལས་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་སོགས་མང་དུ་གསན་པས་ཐུགས···དམ་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། ཁོང་ནི་ཕག་གྲུ་སྣེ་སྲིད་ཁྲི་རབས་བཞི་པ་ཡིན། ཏཱ་མིང་གོང་མ་ཆེན་པོ་ཧུང་ཝུ་རྒྱལ་པོས་ཁོང་ལ་ཀྭ་དིང་གུ་ཤྲཱིའི(灌顶国师)གོ་གནས་གནང་ངོ་། ཕག་གྲུའི་གདན་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན།

གུང་ཐང་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1824ལོར་ད་ལྟའི་ཀན་སྷུའི་ཞྭ་ཧོ་རྫོང་གི་ཙ་ཡུལ་དུ་གདུང་རུས་ཚོང་གི་རྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1859ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོས་བརྟག་བསྒྲིལ་མཛད་དེ་གུང་ཐང་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ཐུགས་ཐག་བཅད་པས་གུང་ཐང་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་བ་ཡིན། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཀུན་གཟིགས་མཆོག་གི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དྲུང་ཡིག་དཀོན་མཆོག་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་དབུས་སུ་ཐེབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་ཧ་ཆག་ཡོངས་འཛིན་འདུལ་བ་མཁན་པོ་བློ་གྲོས་བསྟེན་ནས་དཔེ་ཁྲིད་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་གཙང་དུ་ཐེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་མཆོག་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དངུལ་སྲང་བརྒྱ་དང་རྟ་མཛོ་ལྔ་བཅུ་ཕུལ། དེ་ནས་སྟར་ཐང་དང་། ས་སྐྱ། ཞྭ་ལུ། ཨོལ་ཁ། ཟངས་རི་མཁར་དམར། ཡར་ལུང་རྟེན་གསུམ་གནས་གསུམ། དཔལ་བསམ་ཡས། དགའ་ལྡན། སེ་ར་བཅས་ལ་མཆོད་འབུལ་ཞིབ་མཛལ་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་མདོ་སྨད་དུ་ཐེབས། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་གདན་སའི་ཚོགས་ཆེན་ཁྲི་ལ་ཞབས་སེན་ཉེ་བར་འཁོད་དེ་ཁྲི་རབས་ཞེ་བརྒྱད་པ་ཡིན། དེ་ནས་ཁོང་གིས་དགོན་པའི་ལས་དོན་ཡོངས་ལ་དག་ཐེར་མཛད་ནས་སྔར་ལས་ལྷག་པར་རྗེ

དགའ་ཛེ་དར་དུ་བཏང་སྟེ། སྔར་གྱི་ཁྲིམས་འཆལ་ཅན་ཆིག་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་དགོན་པའི་གྲལ་ནས་ཕུད་པ་དང་། དུས་རྒྱུན་དུ་བརྩི་བཞག་གི་རྒྱུགས་དང་། རིགས་ལུང་གི་རྒྱུགས། རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱུགས། སྐད་སྒྲ་བའི་རྒྱུགས། དཔར་གྱི་རྒྱུགས་རྣམས་ཞིབ་པར་བླངས་ཏེ་སྨྲའི་སློབ་དཔོན་བྱེད་ཐུབ་པ་བརྒྱད། ས་རིས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཐུབ་པ་བཅོ་བརྒྱད། དཔར་ཡིག་གི་དགེ་རྒན་ཐུབ་པ་ལྔ་ཙམ་བྱུང་བས། དེའི་སྐབས་སུ་བླ་བྲང་དགོན་པའི་འཆད་མཉན་ཤིན་ཏུ་དར་བ་རེད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་བདེ་ཐང་མཁན་སྤྲུལ་འཇམ་དབྱངས······ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་དང་། སྟོང་ཞིག་སྤྲུལ་སྐུ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ། རབ་བརྟན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་ས་བཅད》དང་། 《འཇུག་པའི་ས་བཅད》། 《སྙིང་བསྡུའི་བཤད་པ་རྒྱས་པ》། 《ཛེ་བླ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཟབ་གནད་ཆ་ཚང》བཅས···ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ·········བཞུགས་སོ།།

གུང་ཐང་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1762ལོར་མདོ་སྨད་ཤར་ཀློའི་མཛོད་དགེའི་སྨད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཐེ་བོ་ལྷགས··པོ་[illegible]མས་པ་དང་། ཡུམ་བོ་ཆོག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1823ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཕེབས་དུས་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང··

པོས་ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་སླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་གདན་དྲངས། ཁོང་གིས་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་བཅས་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་ཞུས་ཤིང་མཚན་ལ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་རྗེ་རམས་པ་བློ་བཟང་རིན་ཆེན་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་བློ་འཛིན་སོགས་ལེགས་པར་སྦྱངས་བ་མ་ཟད། རིམ་གྱིས་རྒྱ་དང་སོག་པོའི་སྐད་ཡིག་སྦྱངས་པས་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། རྗེ་སྐལ་བཟང་དངོས་གྲུབ་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་དབུ་མ་དང་། མཛོད། འདུལ་བ། ཚད་མ། ཕར་ཕྱིན་བཅས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་བརྟར་ཤ་ཆོད་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་རྒྱལ་བ་བློ་བཟང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་མདུན་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བླངས། དབུས་སུ་ལོ་བརྒྱད་ཙམ་བཞུགས་པའི་རིང་ལ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀྱི་གཞུང་ཀུན་ལ་མཁྱེན་པ་ཐོགས་མེད་དུ་གྱུར་ཅིང་། དབུས་གཙང་གི་མཁས་མང་དཀྱིལ་ན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཏོག་ལྟར་ཀུན་གྱིས་གཙུག་ཏུ་བཀུར་བའི་གནས་སུ་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བར་ཡུལ་མདོ་སྨད་སླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་བར་ཆོས་རྗེ་ཆེན་པོ་སླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སར་འཁོད་པས་གདན་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་ཡིན། དེ་ནས་བཟུང་ཡུལ་

མདོ་སྨད་བྱ་ཁྱུང་གི་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བའི་ཡོ་ལང་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་ཅིང་། དཔལ་མང་པཎྜི་ཏ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་སོགས་སློབ་མ་མཁས་ཆེན་མང་དུ་བྱུང་ངོ་། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ཕར་ཕྱིན་སྡོམ་དང་། མཛོད་སྡོམ། འདུལ་བ་སྡོམ། སྒྲ་དང་སྙན་ངག སྨན་དང་རྩིས། ལྷ་རིས་ཐིག་ཚད་སོགས་སྒྱུ་རྩལ་སྐོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་པོ་ཏི་བཅུ་གཉིས་བྱས་ནས་ཤིང་པར་དུ་བཀོས་ཡོད།

གུང་ཐང་ངག་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1727ལོར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་འབྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1759ལོར་པེ་ཅིན་དུ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་ལྟར་གུང་ཐང་དུ་གདན་དྲངས། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་རྒྱལ་སྲས་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་པར་མཁན་པོ་དེ་ཉིད་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཤིང་། ལོ་དེར་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཐེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་བསེ་ཁྲི་ཀན་ཚང་དང་གྲུབ་དབང་སྡེ་ཀན་ཚང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐུལ་བ་ལྟར་འབྲས་སྤུངས་ནས་ཆིབས་ཁ་བསྒྱུར་ཏེ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀུན་ལ་སྦྱངས་པས་ཀུན་བཤད་ཀྱི་མཚན་ལ་ཚངས་སྲས་དགྱེས་པའི་རྡོ་རྗེ་ཞེས

གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་གཞན་ཕན་དཔོན་སློབ་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ(1684—1756)ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཏེ་བདེ……མཆོག་གི་དབང་ཡང་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཚོགས་ཆེན་ཁྲི་པར་ཕེབས་པས་ཁྲི་རབས་ལྔ་པ……ཡིན། བསྟན་འགྱུར་སྐྱ་པོད་ཐུས་གཙང་དང་། བརྒྱད་སྟོང་པ་ཚར་བརྒྱ་དངུལ་གྱིས་བྲིས་ཏེ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དཔག་མེད་ཅིག……གསར་བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་གོང་མ་ལྕང་སྐྱོང་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལྟར་པེ་ཅིན་དུ་ཕྱག་ཕེབས། གོང་མ་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ནས། སྤྱིར་བླ་ཆེན་རེ་གཉིས་ཙམ་ལ་གཏོགས་གདན་སེར་པོའི་ཐོབ་གནང་སྲོལ་མེད་ཅང་། ཁོང་ལ་གདན་སེར་པོའི་ཐོབ་དང་། བཞུགས་གདན་སེར་པོ་རྒྱབ་ཡོལ་དང་བཅས་གནང་བའོ། དེ་ནས་བཟུང་རྒྱལ་སའི་ཧུ་ཐོག་ཐུ་ནམ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་ཁྲི་ཤུང་ཐང་ཚང་ཞེས་སྙན་པའི་གྲགས་པ་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་བོ།།

ཤུང་ཐང་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……1860ལོར་མདོ་སྨད་ཨ་ཆུ་འགྲམ་ཇོགས་གཙའ་ཁོག་ཏུ་ཡབ་བདེ་ཆེན་དར་རྒྱས་དང་། ཡུམ་བསོད་ནམས་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1925ལོར་བེ་ཤིང……དགོན་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་མིང་ལ་དབང་ཆེན་ཚེ་རིང་ཞེས་བཏགས། དགུང་ལོ་བཞི་པར་ཤུང་ཐང་བླ་བྲང་ཐུབ་བསྟན་སྐྱིད་ཚལ་གྱི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་

རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་མནོས་ཏེ་མཚན་ལ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཞེས་གསོལ་ཞིང་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་བཅས་ལ་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ནད་བྱུང་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་བྲ་ཉེ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བར་དབུས་གཙང་དུ་གནས་མཇལ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་དང་མཇལ། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པར་སྨར་ཡང་ཤུ་ཆེན་ཐོར་གོད་བརྒྱུད་དེ་ཁྲི་སོག་ཏུར་བེད་དུ་ཕྱིན་ནས་བཀའ་ཆོས་མང་པོ་གསུངས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་རེ་བ་བསྐངས། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་བར་བླ་བྲང་དགོན་པའི་ཚོགས་ཆེན་ཁྲི་བ་མཛད་དེ་ཁྲི་རབས་ཉེར་དགུ་བ་ཡིན། གདན་སའི་འཆད་ཉན་དང་སྤྱི་སྐོར་གྱི་སྒྲིག་ལམ་དམ་བཟུང་མཛད་ཅིང་། རིགས་གྲྭར་ངར་ཆར་འཕད་ཀྱི་གཏོང་སྐོའི་རིགས་དང་འདུ་ཁང་ཆེན་མོར་གོས་ཆེན་གྱི་གནམ་རྒྱན་ཕུལ་བ་བཅས་བསྙེན་བཀུར་གཟབ་རྒྱས་མཛད། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་བར་ཏལ་ཏའི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཚོ་ལོ་ཏའི་དགོན། ཨ་ན་དགོན། ཨི་གུ་ཐྲིའི་དགོན། ཤེས་ཚང་གུ་དགོན་བཅས་དགོན་ཁག་སུམ་ཅུ་ལྷག་གིས་དགོན་མགོ་ཕུལ་བ་ཞལ་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་ང་དགུ་བར་སྔ་ཕི་ཚང་དང་བླ་བྲང་བར་ལ་འགལ་ཟླ་ཡོད་ཀྱང་ཁོང་གིས་དཀའ་ལས་སྒྲུ་ཚེགས་ཁྱད་དུ་བསད་དེ། གང་ལ་གང་འཚམས་དེ་ལ་དེ་སྟོན་གྱི་ཐབས་དང་ཤེས་པས་གདན་ས་དང་ཡུལ་སྡེ་ཚང་མ་བདེ་ལ་བཀོད།

ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་མཏྲལ་ཀྱི་བཤད་པའི་སྐོར་དང་། ཡང་སྤྱུལ་སྨུར་འགྱོན་ཀྱི་སྐོར། རྣམ་ཐར་གྱི་སྐོར། ཁྲི་བཤད་ཀྱི་སྐོར། བསླབ་བྱའི་སྐོར། ཡུལ་ལྷའི་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་སྐོར། གསན་ཡིག་ཆབ་ཤོག་གི་སྐོར། ཚིངས་ཡིག་བཅའ་ཡིག་གི་སྐོར་བཅས་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་བཞུགས་སོ།།

གུང་ཐང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ……1851ལོར་མདོ་སྨད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1930ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྤྲུལ་སྐུ་མིན་ཡང་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་དགེ་བཤེས་གྲགས་ཆེན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག……གནས་དང་བཅས་པར་གསན་སྦྱངས་ལེགས་པར་མཛད་དེ་ཕྱིས་དུས་ཀྱི་མཁས་པ་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔའི་འགྲེལ་བཤད་དང་སྙན་ངག་གི་འགྲེལ་པ། བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀ་ནས་ཐའི་བར……པོད་བཅུ་ཐམ་པ་པེ་ཅིན་མི་རིགས་རིག་གནས་ཕོ་བྲང་དུ་བཞུགས་སོ།།

གུང་རི་གུང་བཙན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ638ལོར་ཕོ་བྲང་དམར་པོ་རི་ལ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དང་། ཡུམ་མོང་བཟའ་ཁྲི་ལྕམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ655ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་

དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་བོད་ལུགས་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ650ལོར་མི་འཇིགས་གསེར་གྱི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། སྐུ་གཉེན་ནི་ཞང་ཞུང་ཕྱུང་སྐར་ཡིན། ལོ་ངོ་ལྔའི་རིང་དུ་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས། བཙུན་མོ་འ་ཞ་བཟའ་ཁོ་འཇོ་མང་མོ་རྗེ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་མང་སྲོང་མང་བཙན་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ཚེ་མཐར་མ་འཁྱོལ་ནས་དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། ཁོང་གི་བང་སོ་དོན་མཁར་མདའ་རུ་བརྩིགས་ཤིང་གྲལ་ནི་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་གཡོན་ན་ཡོད། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་གུང་སྲོང་གུང་བཙན་དང་གུང་རི་གུང་ཆེན་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་ནི«དེབ་ཐེར་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང»ལས་བཏུས་པ་ཡིན་ནོ།།

གུང་རུ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1383ལོར་མདོ་ཁམས་གུང་རུ་སྟོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1450ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དང་། བྱང་སེམས་རྣ་སྒྲེང་པ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་བཅས་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་པའི་དབུས་སུ་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་ཟབ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཉན་དག་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་གསུང་ཕུ་སྲེ་སེར་གྱི་འཆད་ཉན་པ་མཛད

པས་ལུང་དང་རིགས་པ་སྨྲ་བ་ལ་འགྲན་ཟླ་མཚུངས་པ་མེད་པའི་རྐྱེན·····གྱིས་མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེ་ཞེས་གྲགས་སོ། སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་བཙུན་མོ་ཚལ་དང་གདན་ས་གཉིས······འཛིན་གྱི་སྒོ་ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་མཁས་གྲུབ་དཔལ་ལྡན་སེང་གེ་དང་། ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ། ཀུན་དགའ་ལེགས་པ། ཕྱུ་ཧོ་བླ་མ་གཞོན་ནུ་དཀོན་མཆོག འབྲོང་རྩེ་བླ་མ་སངས་རྒྱས་ཚུལ་ཁྲིམས། དཔུང་མཁར་བླ་མ་རྒྱལ་མཆོག་པ། རི་ཁ་བླ་མ་གྲོགས་འོད་བ། བྱེའུ་གནས་བརྟན་པ་བཅས་ཡིན་ནོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་མཁས་པ་དགའ་སྐྱེད》སོགས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་གསུམ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེ་ཞེས་ཞུའོ།།

གུང་སྲོང་གུང་བཙན།

ཁོང་ནི་གུང་རི་གུང་བཙན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ·········གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

གུར་སྨན།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་མཇུག་ཙམ·····ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ཀུ་ཙ་ལེགས་ཀྱི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་འཛིང་ཞི་ལེགས་ཀྱི་མ་ཡུམ་ཡིན་ནོ།།

གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1429 ལོར་ཁམས་འཕོམ་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1489 ལོར་ས་སྐྱ་དགོན་དུ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་བླ་མ་ཀུན་དགའ་འབུམ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བླངས། དེ་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་དང་། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། རོང་ཏིག་ཆ་ཚང་། གཡག་ཏིག་ཆེན་མོ་སོགས་རིམ་གྱིས་ཐུགས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཀྱེ་རྡོ་རྗེ་སོགས་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ལུང་མང་པོ་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་གཙང་དུ་གཞུ་སྐོར་ལ་ཐེབས། རོང་སྟོན་ཆོས་རྗེ་ཉི་མ་དང་། བླ་མ་ཤེས་རབ་དཔལ་སོགས་ལས་དབང་ལུང་མང་དུ་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་ཨེ་ཝཾ་དགོན་དུ་འཛམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་ལས་ལོ་གསུམ་རིང་····རྒྱུད་སྡེ་བཞི་སོགས་གསང་སྔགས་སྐོར་གྱི་ཆོས་མང་པོ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་མཁན་པོ་མུས་ཆེན་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ······བཞེས། དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་ལས་ལམ་འབྲས་གཞུང་བཤད་གསན་པ་སོགས་མཁས་ཆེན་དམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་ལ་བསྟེན་པས······མདོ་ཕྱོགས་རིག་གནས་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་ཅིང་། གངས་ཅན་མཁས་མང་ཀུན་གྱི་གཙུག་རྒྱན་དུ་གྱུར། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་ནས་བཟུང་འཆད་ཉན་མཛད་དེ་ཀུན་རིག་དང་། ཀྱེ་རྡོ་རྗེ། གསང་འདུས་སོགས་ལ་ལོག་སྨྲའི་གོལ་བ་མ་ལུས་པར་ཚར་བཅད། མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་བཤད་པ་ཉིན་རེར་ཆོས་ཐུན་བཅུ་རེ་ཙམ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་ཏ་ནག་ཐུབ་བསྟན་རྣམ་རྒྱལ་བཏབ། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་

པར་ས་སྐྱར་ཕེབས་ནས་རྟེན་ཁྱད་འཕགས་ཅན་དང་དགེ་འདུན་མང་ཚོགས་ལ་མཆོད་པ་དང་བསྙེན་བཀུར་རྒྱ་ཆེན་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པར་ཨེ་ཝཾ་ཆོས་ལྡན་དུ་ཕེབས་ནས་གདན་ས་ལོ་ལྔར་བཟུང་། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པར་རྒྱལ་མཚན་དཀོན་མཆོག་འཕེལ་གདན་སར་བསྐོད་ནས་ཟུར་བཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པར་ས་སྐྱར་ཕེབས་ཏེ་རྟེན་བཞུགས་རྣམས་ལ་མཆོད་ཕྲིན་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ཕུལ། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རྟགས་འཇུག་གི་ཊཱི་ཀ》དང་། 《ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ》། 《མངོན་སུམ་ལེའུ》། 《ལྟ་བའི་ཤན་འབྱེད་ཐེག་མཆོག་གནད་ཀྱི་ཟླ་ཟེར》《དྲིས་ལན་པཎྜི་བཞད་པ》བཅས་ཆོས་ཚན་དོན་དགུ་ཡོད་པ་པོད་བཅུ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་བཞུགས་སོ།།

གོ་ཁྲི་ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་ལྷུན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་བློས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་གཏང་བ་དང་། སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་(1704—1788)ཙ་བའི་བླ་མར་བསྟེན་ནས་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མང་དུ་ཞུས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་སྙིག་པའི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་ཞུའོ། |ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཕྲ་མ་མཇལ་བས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་ཟབ་མོའི་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྐུ་གསུམ་ནོར་བུའི་བང་མཛོད》དང་། 《ཟབ་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་

རིམ་སྐུ་གསུམ་ཐིམ་སྐབས»། «གསང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་རྣམ་གཞག་རིག་འཛིན་དགའ་སྟོན»བཅས་པོ་ཏི་གཉིས་བཀུགས་སོ།།

གོང་སྨན་དཀོན་ཅོག་བདེ་ལེགས།

ཁོང་ནི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་གཙང་ས་སྐྱུར་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མི་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བྲང་ཏི་ཆོས་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་སོགས་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་གསོ་བ་རིག་པའི་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་མཛད། གངས་རིའི་ལྗོངས་ན་གྲགས་པའི་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ཕལ་མོ་ཆེ་ལ་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས་ནས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་མཁས་ཆེན་དུ་མའི་སྨན་བརྒྱུད་གབ་པ་རྣམས་ཁོལ་དུ་བཏོན་ནས་ཁྲིགས་སུ་བསྡེབས་པའི་མན་ངག་གི་གཞུང་མང་པོ་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«པོ་ཏི་དམར་པོ»དང་། «བོད་ནག»། «བོད་ཁྲ»། «ཕྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་གནས་ཐམས་ཅད་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ»། «བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར»། «སྨན་མིང་བརྡ་སྤྲོད»། «རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་འཕྲང་འགྲོལ་བའི་ཤོག་སེར»། «རྩ་ཚུའི་གནད་འགྲོལ་ཞལ་གྱི་གདམས་པ་དམར་འཁྲིད»། «རྡོའི་འཁྲུངས་དཔེ་དོན་བསྡུས»། ཁྱད་པར་དུ་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་ལ་མཆན་འགྲེལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་འདེབས་པའི«རྒྱུད་ཆེན་ཁྲ་མོ་བེ་བུམ་སེང་ལྡིང་མ»དེ་སློབ་དཔོན་བསྟེན་མི་དགོས་པར་བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་བར་བཞེད་པ་རྣམས་མཛད་དེ་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་དད་ཏོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གོང་སྨན་དཀོན་ཅོག་ཕན་དར་ཡིན།།

གོང་སྨན་དཀོན་ཅོག་ཕན་དར།

ཁོང་ནི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་གཙང་ས··· སྐྱར་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མི་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་དགུ་པ་ནས་བཟུང་མེས་པོ་དཀོན་ཅོག་བདེ་ལེགས་སོགས་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ཏེ་གསོ་བ··· རིག་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་སྦྱངས། གསོ་བ་རིག་པའི་མན་ངག་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་དཔལ་ལྡན་བྱང་པའི་བཞེད་པ་གཙོ་བོར་བསྟེན་ནས་འགྲོ··· དོན་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མེ་ལོང་མཐོང་གསལ》དང་། མན་ངག་གི་སྐོར་ལ《གསོ་རིག་དགོས་འདོད་འབྱུང་བ་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ》། 《ཉམས་ཡིག་བརྒྱ་རྩ》བཅས་བཞུགས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་མངའ་རིས་པ་བདེ་ཆེན་དང་། མང་མཁར་བདེ་གླིང་པ་ཉི་མ་གྲགས་པ་གཉིས་ཡིན།།

གོང་ཕྱུ་ངག་དབང་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ········ 1688 ལོར་ཨ་མདོའི་གཅན་ཚའི་གོང་ཕུར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1760 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ཐོག་མར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་དབུ་ཕར········ གཉིས་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་སེ་ར་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་གླིང་བསེའི་མཚན་བཏགས་འཛིན། རང་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ནས་གཞིས་དགོན་དཀར་པོ་གདོང་དུ་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1730 ལོར་ཧོར་གེ······

ཨརྱཱན་གྱིས་བྲ་ཕྲུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བསྐོས། དཔལ་ལྡན་ཡོན་ཚོགས་མའི་དབྱངས་རྟ་གཏོང་བ་དང་། རྒྱན་འཛུག་མཚན་གསུམ་རྒྱུགས་ལེན་པའི་སྲོལ་ལེགས་པར་བཙུགས། འདུ་ཁང་གི་ཡོ་སྒྲོང་བ་དང་རྒྱ་མཐོངས་སྔར་ལས་ཇེ་རྒྱས་སུ་བཏང་བར་མཛད། ཐུན་བཞི་ཆགས་མེད་ཀྱིས་ཕྱག་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་ལ་གྲངས་གསོག་གི་ཞལ་འདོན་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་གཞིས་དགོན་དགའ་པོ་གདོང་དུ་ཐུགས་དམ་ལ་གཞོལ་བའི་སྐུས་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་ནི་བྲ་ཕྲུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ།།

ཀྱི་རྗེ་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་རྗེས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎྜ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་ཞུས་པ་དང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཡང་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་པས་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1027 ལོར་བོད་དུ་དུས་འཁོར་ཐོག་མར་བསྒྱུར་ཞིང་། དེ་ནས་བཟུང་བོད་དུ་རབ་བྱུང་རྩི་བའི་འགོ་ཚུགས་སོ། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བཀའ་འགྱུར»ལས«དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་པོ»དང་། «མཁའ་འགྲོ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཕག་མོ་མངོན་པར་

འབྱུང་བ་རྩ་བའི་རྒྱུད》ལེའུ་བཅུ་བ། 《རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ》ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ། 《རྡོ་རྗེ་བདུད་རྩི་ཞིང་དུའི་རྒྱུད》ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ། 《བསྟན་འགྱུར》ལས《དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་ཡེ་ཤེས་ལྡན་པ》། 《དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐོད་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཏོར་མའི་ཚོ་ག་དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐོད་པ》། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རབ་ཏུ་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་དཀའ་འགྲེལ》། 《བདེ་མཆོག་ཁ་སྦྱོར་ཐིག་ལེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ》། 《དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མན་ངག》། 《དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྙིང་པོའི་རྒྱན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཡན་ལག་བཞི་པ》། 《ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ཕྱག་བཅུ་དྲུག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《དཔལ་དགྱེས་པའི་རྡོ་རྗེའི་གཏོར་མའི་རིམ་པ》། 《དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེའི་དབང་གཏན་ལ་དབབ་པ》། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས》བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཁྱི་ལྡང་དབུ་དཀར་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ……མདོ་སྨད་གཞག་ར་ལྷ་རྩེའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ………ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཡང་བསྒྱུར་པར་མཛད།

ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས»དང་། «བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐུར་བའི་ཆོ་ག»བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཀྱུ་ར་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ་ཡང་འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་མདོ་སྨད་བསང་གཞུང་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1839ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་སློབ་མཐར་ཕྱིན་ཞིང་རྗེ་རམས་པ་གནང་བར་དམ་བཅའ་འཛུགས་རྒྱུ་ལ་གནང་བ་ཞུས། གྲྭ་ཚང་དགེ་བསྐོས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས། མཚམས་རེང་གི་བླ་མར་ཐེབས་ཤིང་བཀའ་འགྱུར་དང་གསེར་ཡུམ་བཞེངས། དབུས་གཙང་དུ་ཐེབས་ཏེ་རྗེ་བཞད་འཕར་མ་གདན་འདྲེན་ཞུས། དེ་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་བསྐྱངས་པ་དང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་པར་མཛད། ཁྲི་ཐུར་ནས་དགོན་གསར་བསྟན་འཕེལ་གླིང་དང་ཙ་ཡུས་དགོན་གྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་ཐུང་འབྲེལ་གྱིས་འཆད་ཉན་གང་ལེགས་སྤེལ། ལུགས་གཉིས་ལེགས་མཛད་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ངང་ནས་ཞི་བར་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ།།

གྱེར་སྒོམ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ

ཁོང་ནི་གྱེར་སྒོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེ་དང་མི་པ་ཅིག་ཡིན་པས

དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

གྱེར་སྒོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1144 ལོར་ཡར་ཀླུངས་སུ་ཁྲ་འབྲུག་པའི་རྗེ་རྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1204 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དགེ་བཤེས་རྟར་ལས་གསང་འདུས་ཀྱི་རྩ་འགྲེལ་དང་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་འཐབ་རྩར་ཕྱིན། ཕག་མོ་གྲུ་པ་སར་ཆོས་མང་དུ་གསན་ནས་བླ་མ་སངས་རྒྱས་སུ་མཐོང་། དེ་ནས་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་གསུང་དང་མཇལ་ཏེ་རྗེ་བཙུན་མའི་བྱིན་རླབས་དང་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད་སོགས་ནས་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་འཆིང་བ་རྣམས་གྲོལ་ཏེ་གནས་ངེས་མེད་དུ་ཕྱིན། མལ་གྲོ་གཟི་ཅན་དང་སྐྱེའི་ཁ་ནག་སོགས་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་བཏུལ། དེ་ནས་སྟོད་ལུང་གི་ཕྲེང་ཁ་དབྲག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1181 ལོར་ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཆུ་ཤུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་སྙེ་ཕུར་ཤུག་གསེབ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། ལོ་ཉེར་བཞིའི་རིང་དུ་གདན་སར་བཞུགས་ཏེ་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་བསྒྲུབས། སློབ་མ་སྟོད་ནས་རྒྱ་དམར་མཛོད་གསུམ་དང་། སྨད་ནས་སྟོབས་ལྡན་མི་གསུམ་སོགས་མང་དུ་བྱོན། འདི་ལ་ཤུག་གསེབ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་གྲགས། དེ་ནས་རིམ་པར་བརྒྱུད་པ་དག་གིས་ཕ་དམ་པའི་ཞི་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དང་གཅིག་མཚུངས་སུ་

ཀྱུར་པས་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་འདི་ཉིད་ཞི་བྱེད་པར་བརྗེས་སོ།།

གྲགས་པ་མཐའ་ཡས།

ཁོང་ནི་སེར་སྨད་མཁན་ཟུར་གྲགས་པ་མཁས་གྲུབ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

གྲགས་པ་དཔལ་འབྱོར།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་མཚོ་སྔོན་ཞང་ཆེན་ཁྲི་ཞེས་པའི་སྡེ་བ་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་སོགས་ལ་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་སྦྱངས་ནས་དཀའ་བཅུའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། ཐ་སྙད་རིག་གནས་ལ་ཡང་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན། ཤིང་ལུང་གོང་མའི་བྲག་ཕུག་ཏུ་ཡུན་རིང་པོར་བཅད་རྒྱ་མཛད་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཞོལ་ཞིང་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་གླིང་གི་བླ་མ་ཡང་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1734 ལོར་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དེའི་སྐབས་སུ་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱང་དུས་ཟིན་ལངས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱོ་ཤས་ཆེ་ཞིང་། ཕྱུགས་ཀྱི་འཚོ་སྐྱོང་དང་ཁྲེ་ལོག་སྲང་ལོག་གིས་ཐུན་སྐྱིད་སོགས་བྱ་བ་མང་པོའི་འགོ་མ་ཚུགས་སྐབས་ལ་སོང་བ་དང་། ཁོང་གིས་འཆད་ཉན་ཁ་ན་ཆིག་བསྒྲིལ་དུ་མཛད་པས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་དབྱར་མཚོ་བཞིན་དུ་འཕེལ། ཁོང་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ

འཛོམས་པའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་སྔར་ལྕང་སྐྱ་ངག་དབང··· བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་དུ་ཕེབས་སྐབས་སྐུ་དྲུང··· དུ་དགེ་བཤེས་མང་པོས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་བགྱིས་པ་ལ། ཁོང་ཁོ་ནར་བསྔགས་བརྗོད་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1735 ལོར་ཐུའུ་བཀྭན་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པེ་ཅིན་ནས་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་དུ་ཕེབས་པ་ལ······· ཕེབས་བསུ་གཞི་ལེན་སོགས་བཟང་པོ་མཛད། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཐུའུ་བཀྭན་རིན་པོ་ཆེ་ཞི་བར་གཤེགས་པའི་སྐུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱུགས་འབུལ་ཡང··· ཁོང་གིས་མཛད་དོ། སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་བདེ་མཆོག་གི་སྐུ་བཀྲམས་ཤིང་མཆོད་པ་ཕུལ་ཏེ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་རྫོགས་རིམ་ཟབ······ མོའི་ངང་ནས་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི «སྙན་དངགས་ཀྱི་དོན་རྒྱན་སོ་ལྔའི་དཔེ་བརྗོད» དང་། «མགུར་མ»འགའ་ཞིག་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ།།

གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1356 ལོར·· གཙང་དུ་ཡབ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་ཟིན་བཀྲ་ཤིས་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1386 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཞི་པར་ཀློག་ཡིག་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཏེ་མཚན་ལ་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཅེས་གསོལ། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་མིང་ལ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་དུ་

གསོལ། ཆོས་བཞི་གསར་མ་བ་ཞེས་ཀྱང་འབོད། ཁོང་གིས་བརྟག་གཉིས་དང་ཆོས་དྲུག་སོགས་གསན་ནས་སློབ་དཔོན་ཚུལ་རྒྱལ་བས་བཟ་བཞིའི་སྒོ་ནས་སྨིན་པར་མཛད། དེ་ནས་རྩེད་ཐང་དུ་ཕེབས་ནས་བརྟག་གཉིས་གསུངས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་མཐིལ་གྱི་གདན་སར་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དེའི་དགུང་ལོ་སྟེ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1373 ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི······ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1381 ལོའི་བར་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་བླ······དཔོན་སྦྲགས་མ་མཛད་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀ་ལུགས་བཞིན་བསྐྱངས། གདན་ས་ལོ་ངོ་བཅུ་དྲུག་ཙམ་དུ་མཛད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ཁོང་ལ་«རྟོགས་བརྗོད་ལྷུན་པོ»མཛད་དོ། ཁོང་ནི་ཕག་གྲུའི་སྡེ་སྲིད་ཁྲི་རབས་གསུམ་པ་དང་། ཕག་གྲུའི་གདན་རབས་བཅུ་པ་ཡིན།།

གྲགས་པ་བརྩོན་འགྲུས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1203ལོར་ཡབ་ཡོན་ཆེན་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་ཡེ་ཤེས་འཚོ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1267ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་མཁན་པོ་སྟོན་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ལན་བ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་གྲགས་པ་བརྩོན་འགྲུས···ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཤིང་སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མང་དུ་ཞུས་པས···རྟོགས་པ་ཁྱད་དུ་འཕགས་པར་མངའ་བརྙེས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་

པར་འབྲི་གུང་དུ་ཕྱིན་ནས་མཁན་པོ་སྟོན་པ་དང་། ལས་སློབ་ཤར་གླིང་པ། གསང་སྟོན་ཡུང་བ་པ་རྣམས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་སྒྲུབ་པ་མཛད་པས་སྤྲུལ་བསྒྱུར་གྱི་ནུས་པ་བྱུང་། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1235ལོར་ཕག་གྲུའི་གདན་སའི་གོ་སར་ཕེབས། སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་འབྲི་གུང་དུ་ཕེབས་པའི་ཕྱི་ལོ་ཡིན། ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་རིང་དུ་གདན་སའི་འགན་ཁུར་བཞེས། ལན་ཅིག་གནམ་ལྷགས་ཐོག་རྒོད་བབས་པར་སྐུ་ཆོས་གོས་ཀྱིས་གཏུམས་པས་གནོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་སྟབས་ཐོག་རྡུགས་པར་གྲགས། ཁོང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྙན་པ་གསན་པས་རྒྱལ་པོ་ཧུ་ལས་སྟོད་ནས་འབུལ་བ་ཆེན་མོ་ལན་གསུམ་བྱུང་། གཞན་ཡང་སིཀྐ་གླིང་དང་། ཏི་ར་ཧུ་ཏི། ཡ་ཚེའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འབུལ་བ་མང་དུ་ཕུལ། སྐུ་བསོད་འཕྲིན་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་ཕག་གྲུའི་གདན་རབས་བཞི་པ་ཡིན།།

གྲགས་པ་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1240ལོར་ཁྲི་པོ་འབན་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1288ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཆོས་རྗེ་སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་མཇལ་ཞིང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་ངག་མང་དུ་ཞུས། བླ་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་ཡིག་ཚིས་སོགས་ལ་སྐྱོངས་པར་མཛད། བླ་དགོན་ནི་རྒྱལ་བ་རིན་ཆེན་ཐོག་རྡུགས་ཀྱི་གཅེན་པོ་གྲགས་པ་བསོད་

ནམས་ཀྱིས་རྡོ་ཚུའི་རྒྱུད་ཤོད་དུ་གསར་འདེབས་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་རྗེས་རྒྱལ་བ་རིན་ཆེན་ཐོག་རྟགས་ཀྱི་བཀས་ཕག་མོ་གྲུར་བྱོན་ནས······རབ་ཏུ་བྱུང་། ཆོས་ཁྲིད་རྣམས་རྫོགས་པར་གསན། དེ་ནས་ས་སྐྱར་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་སྤྱན་སྔར་བྱོན། ཞོགས་པ་རེ་ལ་མདོ་སྡུད་པ་ཚར་རེ་ཙམ་མཁྱེན་པ་བྱུང་ནས་ཤེས་རབ་ཆེ་བར་གྲགས། སླར་གཅུང་བཅུ་གཉིས་པ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ལས་ཟབ་ཆོས་གསན་ནས······སྒྲུབ་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་ལོ 1281 ལོར་ཕག་གྲུའི་གདན་སར་ཕེབས་ནས་སྤྱན་སྔའི···གོ་སའི་འགན་ཁུར་བཞེས། ལོ་དེར་ཧོར་དམག་བོད་དུ་སླེབས་ཏེ་བྱ་རོག་རྫོང་བཅོམ་ཞིང་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་འཟང་པོ་ཁྲིམས་ལ་སྦྱར···ནས་སྲོག་ཐོག་བཏང་། ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བཟུང་སྟེ་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་སྤེལ། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་ཕག་གྲུའི་གདན་རབས་དྲུག་པ་ཡིན།།

གྲགས་པ་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1250ལོར་ཁྲོ་ཕོ་འབན་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1310 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཆོས་རྗེ་སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་སྐུ་གཤེགས། གཅུང་བཅུ་གཉིས་པ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་རྣམས་ལེགས་པར་གསན། དེ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་ཞེས་གསོལ། མཁས་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཕྱི་ནང་གི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་

མཁས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1289ལོར་ཕག་གྲུའི་གདན་སའི་སྤྱན་སྔའི་གོ་སར་ཐེབས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ས་སྐྱ་པས་འབྲི་གུང་བཅོམ། ཏི་ཤྲཱི་གྲགས་པ་འོད་ཟེར་དང་རྒྱལ་བུ་གཉིས་ཀྱིས་སྟག་མགོ་གནང་བས་བླ་དཔོན་སྤྲགས་མ་མཛད། སྐུ་འཁྲུམ་ཤར་ཉུབ་ཀྱི་གསེར་ཐོག་ཁྱད་པར་ཅན་འདི་རྣམས་ཀྱང་ཁོང་གི་རིང་ལ་ཡ་ཚེ་རྒྱལ་པོས་ཕུལ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྤྱན་སྔ་གསེར་ཐོག་པར་གྲགས། ལོ་ཛོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གདན་སའི་འགན་ཁུར་བཞེས་ནས་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་ཕག་གྲུའི་གདན་རབས་བདུན་པ་ཡིན། ཁོང་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ནི་སྤྱན་སྔ་གཉིས་མཆེད་པ་དང་། སྤྱན་སྔ་གསེར་ཐོག་པ། ཕག་གྲུ་གཉིས་མཆེད་པ་བཅས་ཡོད།།

གྲགས་པ་རིན་ཆེན། (ཕྱི་མ)

ཁོང་ནི་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ།།

གྲི་གུམ་བཙན་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་སྲིབ་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་། ཡུམ་ས་བཙུན་ཀླུ་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་སྐུ་གཤེན་ནི་ཅོའུ་ཚེ་མས་དཀར་གྱིས་མཛད། གསས་མཁར་ས་ལེ་བྲེལ་ཚང་བཞེངས་ཏེ་བཙུན་མོ་ཀླུ་སྲིང་མེར་ལྕམ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་ཤ་ཁྲི་དང་། བྱ་ཁྲི། ཉ་ཁྲི་གསུམ་སྐུ་འཁྲུངས།

བོད་གྱི་མཛོད་སྒྲ་འགྲེལ་སོགས་ལས“གཤེན་ངག་ཚིག་གསུམ་མ་བྱུང་……བར། རྒྱལ་པོས་བཀའ་མི་སྩོལ། བློན་པོས་ཁྲིམས་མི་འཆའ། གཤེན་སྒྲུ་དེང་གསུམ་མ་སླངས་བར། རྒྱལ་བློན་སྒྲུ་ཁྲ་མི་རོལ། ”ཞེས་པ་ལྟར་རྒྱལ་གཤེན་དོ་མཉམ་པར་གྱུར་པས་བློན་པོ་ལི་བཙན་བཞེར་སོགས……གྱིས་བཙན་པོ་ལ་གསོལ་བ“དབུའི་ཞྭ་ཆེ་ན་ལུས་པོ་རྟུལ་གྱིས་ཐེད། ཟས་ཞིམ་པོ་མྱངས་དྲགས་ན་སྐྱུག་བྲོ། ཤིག་འབྲུམས་ཁང་ལ་ཞུགས་ནས། སྤྱི་བོའི་གཙུག་རྟོག”ཞེས་དང་། “དུས་ད་ལྟ་རྒྱལ་གཤེན་དོ་མཉམ་ཅམ་དུ་གདའ་སྟེ། དུས་ལན་གཅིག་ཅམ་ན། སྲས་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་རིང་ལ། རྒྱལ་སྲིད་བོན་པོས་འཁྱེར་བར་མཆིའོ”ཞེས་དང་། “བོན་ལ་ཆབ་གསོལ་བར (གསོད་པའི་དོན) བཀའ་མི་ཕེབས་པས། གཤེན་པོ་མཐའ་ཙ་སྤྱུགས་པའི་བཀའ་མཆིད་བསྒྲིང་བར་ཞུ། ”ཞེས་ཡང་ཡང་གླེངས་པས་བཙན་པོས་བདེན་པར་བསམས་ཏེ་བོན་གྱི……བསྟན་པ་བསྣུབས་པའི་ཁྲོད་ནས་ལོ་ངམ་རྟ་རྫི་སོགས་ཀྱིས་བཀྲོངས……ནས་རྒྱལ་སྲིད་རེ་ཞིག་ལོ་ངམ་རྟ་རྫིས་བཟུང་། ཁོང་གི་བང་སོ་ནི་གཡང་ཏོ་ཤྲ་འབུས་ཀྱི་མགུར་དུ་བཏབ་སྟེ་དབྱིབས་ནི་བཟླུམས་པོར……བརྩིགས། ལ་ལས་འཕྱིངས་ཡུལ་དར་ཐང་དུ་བང་སོ་བརྩིགས་ཞེས་ཀྱང་འཁོད་འདུག་གང་ལྟར་ཡང་བཙན་པོའི་སྐུ་གདུང་དུར་དུ་སྦས……པའི་སྲོལ་ཐོག་མར་ཚུགས། ཁོང་ནི་སྟོད་ཀྱི་སྟེང་གཉིས་ལས་དང་པོ་ཡིན་ནོ།།

ཀླུ་མེས་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་དབུས་

སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྐོད་ཙམ་དུ་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང་ཚན་འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོ་ཀླུ་མེས་ཤེས་རབ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཁོང་གིས་སོལ་ནག་ཐང་པོ་ཆེ་བཞེངས་ཤིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཏེ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་སྤེལ་བར་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཁྲ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་དང་རྒྱལ་བ་འོད་སོགས་མང་དུ་བྱོན། ཁོང་ནི་ཀླུ་མེས་ཤེས་རབ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སློབ་མ་ཀ་བ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

གྲུབ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1457 ལོར་མདོ་སྨད་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་པོ་དང་། ཡུམ་དཔལ་འཛོམས་ཞེས་བྱ་བའི་བྱ་བྲལ་ཕོ་མོ་གཉིས་དབུས་གཙང་དུ་གནས་སྐོར་ལ་འོངས་པའི་སྐབས་སུ་ཏ་ནག་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ་ན་ཡང་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1521 ལོར་དབེན་ས་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ལ་དགེ་ལྡན་སྙན་བརྒྱུད་དམ་དབེན་ས་སྙན་བརྒྱུད་གནང་ཞིང་སྤྲུལ་པའི་གླེགས་བམ་ཡང་གནང་། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྲིད་ནས་གནས་ཆེན་སོ་སོར་མཇལ་ཞིང་རིམ་གྱིས་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་བྱོན་ཏེ་ཐོག་མར་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་མཇལ་བ་ན། ཆོས་རྗེ་འདི་བས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་འཇིག་རྟེན་དང་མཐུན་པའི་

བདག་རྐྱེན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གནང་ནས་ཕུ་འདི་ང་ལ་ཕྱིན་ཅིག་ཅེས······
གསུངས་པས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་དགའ་སྤྲོའི་ངང་ནས་ཕུལ། དེ་
ནས་བཟུང་བ་སོ་ཆོས་རྗེས་གཅེས་པར་བསྐྱངས་ཤིང་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ······
མཚན་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསོལ། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གསུང་རབ་མཐའ་
དག་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་བྱང་ཆུབ་
ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམིགས་སྐོར་དང་། གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ།
དུས་འཁོར་དང་བཅས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དབང་ལུང་མན་ངག་ཡོངས་སུ······
རྫོགས་པར་གསན། དགེ་ལྡན་སྙན་བརྒྱུད་དང་སྤྲུལ་པའི་གླེགས་བམ་
བཅས་པ་ཆོས་རྗེས་ཁོང་ལ་གཏད་ནས་བཀའ་རྒྱ་དམ་པོར་མཛད། དེ་
ནས་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཐེབས་ཏེ་མཁས་དབང་བདེ་ལེགས་སྙོབས་ལྡན······
དང་སློབ་དཔོན་ཉི་མ་གཉིས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་དབུ་ཕར······
གཙོ་བྱས་པའི་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད······
ཅིང་གཙང་དུ་བྱོན། འདུལ་འཛིན་བློ་གྲོས་སྟས་པ་ལས་འདུལ་བའི་
སྐོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསན། དེ་ནས་པ་སོ་ཆོས་རྗེའི་བཀའ་ལྟར་
གངས་དང་། རི་སུལ། ནགས་ཁྲོད་སོགས་སུ་འགྲིམས་ཏེ་མདོ་སྔགས་
ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་མཛད་པས་ཉམས······
རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་གྱུར། ཁྱད་པར་དུ་
སྔོན་བྱོན་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མང་པོ་གྲུབ་པ་བརྙེས་པའི་གནས་ཆེན་བ་སྣམ་
རྫེ་མོའི་ལྷ་རིའི་གསང་ཆེན་གྲུབ་པའི་གནས་པདྨ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལྷུར······
བཞེས་པས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་རྫོགས་རིམ་ལ་ཆིག་སྒྲིལ་མཛད······
པས་འོད་གསལ་དང་སྒྱུ་ལུས་དངོས་སུ་གྲུབ། ཁོང་གིས་དགེ་ལྡན་སྙན་

བརྒྱུད་དང་སྤྲུལ་གླིགས་བམ་བཅས་སྲས་ཀྱི་ཕྲུ་བོ་དཔེན་ས་བློ་བཟང……དོན་གྲུབ་ལ་གཏད་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐུར་རོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་དཔེན་ས་སྨོན་པ་ཞེས་ཞུའོ།།

གྲུབ་ཆེན་ཆོས་པ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་མོ་སྤྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1581 ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་སྐོང་རོང་བོར་ཡབ་མཁར་འབུམ་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་གླིང་རྒྱ་བཟའ་འཁོར་མོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1659 ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་འབྲི་ཀློག…དང་། བྲིས་འབུར་གྱི་བཟོ་རྩལ། གཞུང་ཆེན་མོ་ཐུགས་འཛིན། ཉམས་ལེན་སོགས་ལ་གཞན་གྱིས་མཚོན་ནུས་མིན་པ་ཞིག་གོ དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་འདུལ་འཛིན་བསམ་གྲུབ་རིན་ཆེན་ལས་རབ…ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་ཙོ་ནེ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་དང་། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ། ངག་དབང་ཆོས་གྲགས། དབང་ཕྱུག་བརྩོན་འགྲུས། དགེ་ལེགས་ལྷུན་གྲུབ་སོགས་བླ་མ་བཞི་བཅུ་ཙ་ལྔའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་དབང་རྗེས………གནང་དང་། བཀའ་བསྟན་གྱི་མན་ངག་རྒྱས་བཤད་བཅས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་ར་སྟོད་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་མདོ་ཕྱོགས་ལ་སྦྱངས། རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་གསང་ཆེན་གྱི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དབུས་གཙང་

དུ་ལན་གཉིས་པ་ཕེབས་སྐབས་ཀྱང་སྔར་ལས་ལྷག་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་སྒོ་མང་པོར་ཞུགས་ཏེ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་ཕྱིན་གནང་། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གཙོར་བྱས་པའི་བྲག་དཀར་རི་ཁྲོད་དང་། བྱ་ཁྱུང་ཨ་ར་པ་ཙའི་སྒྲུབ་ཁང་། དན་ཏིག་ཡང་ཏིག་བཅས་དབེན་པའི་གནས་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོར་བཞུགས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། དབུས་ཕྱོགས་སུ་སྨད་རྒྱུད་ཁང་དང་། བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་ལ་ཚོན་རྩི་གསར་པ་འབུལ་ཞིང་། གསེར་ཐོན་ཆེ་བ་གནང་སྐུ་ཞིག་གསོས་མཛད། སྨད་རྒྱུད་དུ་གསང་འདུས་ཁྲི་མཆོད་ཀྱི་བཞེབ་ཀྱང་ཕུལ། རོང་བོའི་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་མཛད་ཅིང་། ཕྱག་རྫས་གཏོས་ཆེན་སྤྲ་ཕྱིར་རོང་བོ་གྲྭ་ཚང་འཛུགས་འཛེབ་ཏུ་གནང་། རྫོ་སྲིས་གྲྭ་ཚང་དུ་བྱམས་སྐུ་ཆེན་མོ་རྟེན་བརྟེན་པ་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱར་ཏེ་བཞེངས། མདོ་སྨད་དུ་དགོན་པ་ཕར་ཞོག་གྲོང་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་གང་འཚམས་ཀྱི་ཆོས་སྦྱིན། ལྷ་མཆོད་སོགས་ཆོས་ཐོག་དགེ་བསྐུལ་དང་སྲིག་རྒྱུན་གཙོད་པ། གཙུག་ལག་ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་རྣམས་ལ་མཇལ་སྐོར་སོགས་ཀྱི་སྲོལ་བཏོད་པ་ཅི་རིགས་ན་མཛད་པའི་ས་ཆ་མི་སྣང་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དགུང་ལོ་དོན་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རབ་སྒོང་སྐྱབས་མགོན་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་ལ། གསུང་རྩོམ་ཡང《མགུར་མ》བཅས་བཞུགས་སོ།།

གྲུབ་ཆེན་ཨུ་རྒྱན་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1230

ལོར་ཡབ་རྒྱས་དཔོན་རྫོ་འཕན་དང་། ཡུམ་ཕྱུག་མོ་དུག་གེ་མ་གཉིས་ཀྱི་
སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1309ལོར་
སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ཡབ་ཀྱི་མདུན་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་
དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་གསན་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། དགུང་
ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་ཐོ་རྡོང་ཨེ་དགོན་དུ་བྱོན་ནས་ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་རྩེ་མོ···
ལས་མངོན་པ་གོང་འོག་དང་། ཚད་མ། དབུ་མ་བཅས་གསན།
ཆོས་རྗེ་གློད་ཚང་པ་མགོན་པོ་རྡོ་རྗེ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས།
དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཏེ་མཚན་ལ་རིན·····
ཆེན་དཔལ་གསོལ། དེ་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་གཉིས་རིང་དུ་ཆོས་རྗེ་རིན་
ཆེན་རྩེ་མོ་དང་། གོང་ཞུང་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན། དུས་འཁོར་
བ་སངས་རྒྱས་རྡོ་རྗེ་བཅས་ལ་བསྟེན་ནས་དུས་འཁོར་འགྲོ་ལུགས་དང་།
ཆགས་ལུགས། ཙ་མི་ལུགས་བཅས་སློབ་སྦྱངས་མཛད་དེ་དུས་འཁོར་
དང་། སྐར་རྩིས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར། ཆོས་རྗེ་གློད་ཚང་པ་
དང་ཀརྨ་པཀྵི་གཉིས་ལ་བསྟེན་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་སྐོར·········
མཐའ་དག་གསན། དེ་ནས་མང་ཡུལ་སྐྱིད་གྲོང་ལ་ལམ་བྱས་ནས་ཁ་
ཆེའི་ཡུལ་དུ་བྱོན། དེ་ནས་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ཏེ་གསང་སྔགས་
ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་
དུ་བྱོན་ནས་མཆོད་རྟེན་ལ་ཞིག་གསོས་གནང་། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་
ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1288 ལོར་ཀརྨ་པཀྵིའི་ཞལ་ཆེམས་ལྟར་ཁོང་གིས·····
རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་ཀརྨ་པཀྵིའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། དེ་ནས་
བཟུང་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་སྤྲུལ་སྐུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི···

ལམ་ལུགས་གསར་དུ་ཚུགས་པ་རེད། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1292 ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང···མ་ཏུ་ཕེ་ལི་སེ་ཆེན་ཏན་གྱིས་གདན་དྲངས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་དང་བློན་འབངས་བཅས་ལ་ཆོས་མང་པོ་གསུངས། རྒྱལ་བུའི་ཕྱག་བསྟུན་པར་སུས་ཀྱང་བཅོས་མ་ཐུབ་པ་འཆོས་པར་མཛད། རྒྱལ་པོ་དགྱེས་ནས་འབུལ་བ་ཚད་མེད་ཕུལ་ཡང་སྣ་གཅིག་ཀྱང་མ་བཞེས་པར་བོད་དུ་ཕེབས་སོ།།

གྲུབ་ཐོབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར།

ཁོང་ནི་མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

གྲུབ་ཐོབ་ཆོས་འབྱུང་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1351 ལོར་སྔོན་ཡུར་དུ་ཡབ་དཔོན་ཡིག་གཞོན་ནུ་རིན་ཆེན་དང་། ཡུམ་བསོད་ནམས་དཔལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1408 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལ་དཀའ་ཚེགས་མེད་དེ་དབུ·····ཅན་དང་དབུ་མེད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་མཁན་པོ་རིན་ཆེན་བསམ་གཏན་དཔལ་བཟང་དང་། སློབ་དཔོན་སྔོན་སྟོན་རབ་བརྟན་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཕར་ཕྱིན་བསླབས་ནས་གནས་ཉིད་དུ་བཤད་གསར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་མཁན་པོ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་ལེགས་མཆོག་པ། གསང་སྟོན་དཀའ་བཞི་པ་རིན་ཆེན་རྡོ་

ཛེས་མཛད་དེ་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་འཛམ་ཆེན་བྱམས་པ་དཔལ་དང་མཇལ་ཞིང་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདམས་པ་མ་ལུས་པ་ཞུས། རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ལུང་རྣམས་སློབ་དཔོན་དཔལ་བཟང་ལས་ཞུས་ཏེ་རྟོགས་པའང་འཁྲུངས། དུས་ཕྱིས་སུ་གནས་སྙིང་དང་ཡོལ་དུ་བཞུགས། ཕལ་ཆེར་སྐུ་མཚམས་མཛད་དེ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཡང་མངའ་ཞིང་སྐྱེ་འགྲོ་མང་པོ་སྨིན་པར་མཛད། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ།།

གྲུབ་ཐོབ་མི་ཡོང་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1243 ལོར་སྒྲགས་ཕུར་ཡབ་རྣལ་འབྱོར་པ་བསམ་ཡས་དང་། ཡུམ་འབར་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1303 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དགུ་པར་གྲུབ་ཐོབ་ཟ་ལུང་པ་དང་མཁན་ཆེན་སེ་ལུང་པ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་སྒྲགས་ཕུའི་ཞོགས་སྟེངས་སུ་ཚོགས་བརྒྱ་ཚར་མཛད་པས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས། དེ་ནས་ཡུལ་ཕྱོགས་མང་པོར་ཕྱིན་ཏེ་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ཞིང་གདམས་ངག་མང་དུ་ཞུས། ཤ་བུག་སྟག་སྒོ་དང་མཁར་ཆུ་ལ་སོགས་སུ་དཀའ་ཐུབ་དང་དཀའ་སྤྱད་མང་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་སེང་གེ་རྒྱབ་ཏུ་སངས་རྒྱས་དཔོན་པོ་ལས་སྙིང་ཐིག་རྣམས་ཞུས། སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་ཉིན་ཞག་དྲུག་ཅུ་མཚམས་ནས་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཉིད་མཚན་མེད་པར་ཞལ་མཐོང་། དགུང་ལོ་ཉི་

ཤུ་རྩ་གསུམ་པར་སངས་རྒྱས་རས་པ་ལས་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་ལ་སོགས་པའི་གཏེར་ཆོས་མང་དུ་ཞུས་པས་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་དང་མཇལ། འོད་ཟུང་གི་དཀྱིལ་ནས་བདེ་མཆོག་ལྷན་སྐྱེས་དང་། ཏ་མགྲིན། སྒྲོལ་མ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ། རྡོར་སེམས་རྣམས་མཐོང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པར་འཁྲུལ་ཞིག་དར་མ་དང་། སྤྲུལ་སྐུ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་མཁན་པ་ལྗོངས་དང་། མཁན་པ་གླིང་། སེང་གེ་རྫོང་། ཀུན་བཟང་གླིང་། མཁར་ཆུ་རྣམས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་མཛད་ཅིང་འགྲོ་དོན་བསྒྲུངས། རིག་འཛིན་ཀུ་སླཱ་ར་ཧྲ་ཛ་ལ་སོགས་པའི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་སྙིང་ཐིག་གི་ཁྲིད་བཏབ་ནས་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

གྲུབ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྡོ་རྗེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

གྲུབ་དབང་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་བྱ་བྲལ་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

གྲོ་སྟོན་བདུད་རྩི་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ 1153 ལོར་

ཆུ་སྒོ་ལུམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ་1232 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་རྩིས་པ་གཞོན་ནུ་སེང་གེ་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། རྡོ་སྟོན་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་དང་ཞང་བཙུན་རྡོ་རྗེ་འོད་ཟེར་ལས་ཤར་བ་ཕ་ལས་བརྒྱུད་པའི་གདམས་པ་མ་ལུས་པར་མནོས་ཤིང་། ལུམ་པ་བའི་ཐུགས་སྲས་ཆུ་མིག་པ་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་ལས་ཀཱ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡང་གསན། བྱ་ཡུལ་པའི་སློབ་མ་སྨུ་སྨན་པ་ཆེན་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་དཔོན་སྟོན་སོགས་མཁས་གྲུབ་དུ་མ་བསྟེན་ནས་གསན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། བྱང་རྭ་སྒྲེང་དགོན་དུ་འབུལ་སོ་ཆེ་ཐེངས་གསུམ་མཛད་དེ་རྭ་སྒྲེང་དགོན་གྱི་དབུ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྟེང་དུ་གསེར་ཏོག་ཁམས་གསུམ་ཟིལ་གནོན་ཡང་བཞེངས། ལམ་མཆོག་གི་རྩ་བ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ཡང་མཛད་དེ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒོ་ནས་སྐལ་བ་ལྡན་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་། ཁོང་འཕྲིན་ལས་དར་ཁྱབ་ཆེ་ཞིང་སྣར་ཐང་གི་དཔལ་མགོན་ཡང་ཁོང་གི་སྐུ་རིང་ལ་བྱུང་བ་མ་ཟད། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གདན་འཛོམས་ཀྱང་མཛད་པ་རེད། སྣར་ཐང་གི་གདན་ས་ཡང་ལོ་ངོ་སོ་དགུའི་རིང་དུ་བསྐྱངས་པ་མཛད། ཁོང་གི་གདུང་རྟེན་ནི་གདན་ས་གསུམ་པའི་གདུང་རྟེན་གྱི་ཤར་ན་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དཔལ་སྣར་ཐང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཞི་པ་ཡིན།།

གྲོ་མདའ་བསྟན་པ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་དྭགས་པོ་གྲོ་མདའ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1647 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་བསྟན་

པའི་སྔོན་མི་དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་དང་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་སྨད་རྒྱུད་དུ་ཞུགས་ཏེ་གསང་བ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ལམ་རྡོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བྱང་ཞིང་རྒྱབ་པར་མཛད། རྒྱུད་དང་བྱང་རྩེ་སོགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1643 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་རྡོ……ལྷའི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ………བསྐོར་བཞིན་པ་ནས་ཁྲི་ཐོག་མཛད་ལུས་སུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་…སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྲི་པཎྜི་ཏ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་མཛོ་དགེ་གྲོ་ཚང་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་གྲོ་ཀུན་བཟང་ཉི་མའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་མཛད། དེ་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ནས་བསྡུས་གཞུང་དང་། སྐུ་འབུམ་དགོན་དུ་ཕྱིན་ནས་ཕར་ཕྱིན་སོགས་གཞུང་ལྷག་མ་བཞི་ལ་ཐུགས་གཉེར་མཛད་ཅིང་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་བཞིན་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1757 ལོར་སྨན་པ………དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་སྔར་གྱི་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་ཉམས…པ་གསར་གསོས་དང་མ་ཉམས་པ་རྣམས་གོང་འཕེལ་དུ་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་གྲྭ་ཚང་རང་ལ་རྩ་རྒྱུད་དང་། བཤད་རྒྱུད། མན་ངག་རྒྱུད།

ཕྱི་མ་རྒྱུད་དེ་འཛིན་གྲྭ་བཞིར་ཕྱེ་ཞིང་། དེ་མཐུན་གྱི་བཅོ་བཞག་ལ་སྨན་རྒྱུད་བཞི་གནང་། དཔྱར་ཆོས་དང་སྟོན་ཆོས་གཉིས་ལ་རྡེའུ་དང་སྟོར་པོ་འགྲེམས་པ་དང་། དཔྱར་གནས་ལ་སྨན་རིགས་ངོས་འཛིན་པའི་རྣམ་གཞག་འཁྲུངས་དཔེ་བློ་ལ་བཟུང་ཞིང་དྲི་མེད་ཤེལ་ཕྲེང་ལ······སློབ་ཁྲིད་ལེགས་པར་མཛད་དེ། ཧོར་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་གཉིས་ནས་དཔྱར་ཁྱིན་ཧྣབས་གནར་ངོས་ཆུ་དཀར་རི་ཁྲོད་དུ་ཕེབས་ཤིང་། ས་དང་རྡོ་ཤིང་སྔོ་སྨན་གྱི་ངོས་འཛིན་ཞག་བདུན་ཙམ་དུ་མཛད་པའི་སྲོལ··བཙུགས། དེ་ལྟར་ལོ་ཁ་ཤས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་བའི་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས། ཁོང་གིས་དཔལ་སྤྲང་བཞི་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་བཀལ་བའི་རྒྱུ་སོང་གིས་འདུ་ཁང་ཀྱུན་གྲངས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ཡོད་པ་རྒྱ་མཐོངས་སྒོ་སྐྱོར་ཁྱམས་ན་ཟ་ཁང་དང་བཅས་པ་གསར·······བཞེངས་མཛད་ཅིང་། རྟེན་གསུམ་མཆོད་རྫས་ཡོ་བྱད་གང་མཁོ་གསར་བསྐྲུན་གྱིས་སྤྱི་འཛོམ་ཏུ་ཕུལ་བ་སོགས་གྲྭ་ཚང་འདི་ལ་སྐུ་དྲིན·····ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་དང་པོ་ཡིན་ནོ།།

གྲོ་མོ་ཁྲིད་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན།

ཁོང་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1819ལོར་ཕྱུག་རྫོ་ཐང་གྲོ་མོ་ཁྲིད་སྡེ་བར་ཡབ་ཀ་ཤུཨུ་ཧྲི་དང་། ཡུམ་ཙི་མི་ཧྭ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1895ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྐྱབས་རྗེ་ཆེ་ཤོས་ངག་དབང་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་རབ་བྱུང་དང··

དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་སྐུ་འབུམ་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་ཐོས་བསམ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཤིང་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་དང་ཇོ་ཤཱཀ་རྣམ་གཉིས་སོགས་གནས་རྟེན་མང་པོར་མཇལ་ཕྱག་སྨོན་འདུན་མཛད། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་གནང་བ་ཁྲི་ཆེན་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་བསྙེན་རྫོགས……བསྒྲུབས་ཏེ་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1884 ལོར་སྐུ་འབུམ་དུས……འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་ཟླ་བ་ཁ་ཤས་ཙམ་བཞུགས་རིང་……ལོ་གཅིག་གི་གཏོང་སྒོ་མ་ཉམས་པར་བཏང་མཛད། དེ་ནས་ལྷ་ཁྲི་ལན་གཉིས་ཙམ་ཐོར་གོད་ཨོག་ཏུ་ཕེབས་ཤིང་གདུལ་བྱའི་རེ་འདོད……ཡོངས་སུ་བསྐངས་ཏེ་སྐུ་འབུམ་དུ་ཕེབས། སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོ་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བའོ། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་སུམ་ཅུ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྲོ་ཚང་བྲག་བློ་བཟང་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1876 ལོར་ཁྲོ་ཚང་དགྱེས་ལེགས་སྡེ་པར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་། རོང་བོ་ཨ་རོལ་རིན་པོ་ཆེ། རྭ་རྒྱའི་ཨ་ལགས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས་སྐུ་གོང་མ་སྐལ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད……དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་པར་རོང་བོ་རབ་སྒང་

གཞན་ཐོག་དགོན་པར་ཕེབས་ཏེ་སྐུ་ཞབས་ཨ་རོལ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས་ཤིང་དབང་ལུང་རྗེས་གསུམ་གྱི་ཆོས་འབྲེལ་ཐོབ། དེ་ནས་ཐོ་ཀླུ་དགོན་པར་ཕེབས་ཏེ་སྐུ་ཞབས་ཞྭ་དམར་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཚེ་ལྷ་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། ལོ་དེའི་ཟླ་བ་དགུ་པར་གྲོ་ཚང་རྡོ་རྗེ་འཆང་དུ་གདན་སར་བཀོད་དེ་དགའ་སྟོན་གང་རྒྱས་གནང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་གྲོ་ཚང་རྒྱུད་པ་ཚང་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དཔའ་རིས་ལྷ་ཡང་པཎྜི་ཏ་ངག་དབང་ལེགས་བཤད་ཉི་མ་ལས་གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞི་དང་། བྱང་ཁོག་ལུས་ཐིག རྩ་སྡེབ་འགྲེམ་ཚུལ། རྩི་སྤོ་ཤིང་གསུམ་བཅས་ལ་སྦྱོང་པར་མཛད། སྐྱབས་རྗེ་རྫོང་དཀར་རྡོ་རྗེ་འཆང་འཇིགས་མེད་བསམ་གཏན་ལས་འཇིགས་བྱེད་དཔའ་གཅིག་དང་། ལྷ་བཅུ་གསུམ་པའི་དབང་ཆེན། སྒྲོལ་དཀར་སོགས་ཀྱི་དབང་དང་རྗེས་གནང་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་སྐུ་འབུམ་རང་སྐར་དུ་ཕེབས་ཤིང་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས། དཔའ་རིས་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་ཚད་མའི་གཞུང་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད།

དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་ཡོངས་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་མདུན་ནས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས་ཤིང་། སྐབས་བབ་ཀྱི་མཁོ་ཆོས་སྐོར་གྱི་དབང་དང་རྗེས་གནང་དཔེ་ཁྲིད་བཤད་ཁྲིད་སོགས་གསན་པར་མཛད།

དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ་1899 ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་ཆོས་

སྲིད་ཟུང་གི་སྒོ་ནས་འཛིན་སྐྱོང་གོང་འཕེལ་གནང་། ཁྲི་ཟུར་ནས་སྒྲོལ་དཀར་བསྙེན་པ་ཚད་ལྡན་རྟགས་ཐོན་སྒྲིན་སྲིག་དང་བཅས་པ་གྲུབ······གསུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་སྐོང་འཁོར་དགོན་པར་ཕེབས་ཏེ་སྐྱབས་རྗེ་ཞྭ་དམར་རིན་པོ་ཆེ་ལས་སྒྲུབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་གི་རྗེས·······གནང་སོགས་བཀའ་ཆོས་འགའ་གསན། དེ་རྗེས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་པོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་བདུན་ཅུ་དོན་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྲོ་ཚང་བྲུག་སྐལ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1810ལོར་དཔའ་རིས་བྱང་རྒྱུད་དར་ལུང་དུ་ཡབ་ཕྱུག་རྗེར་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་སྒྲོལ་མ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1873 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ཐུགས····ཐག་བཅད་དེ་ཁྲོ་ཚང་རྗེ་འཆང་དུ་གདན་དྲངས་ཤིང་རབ་བྱུང·······དང་དགེ་ཚུལ་རིམ་གྱིས་བསྒྲུབས་པར་མཛད། དེ་ནས་སྐུ་འབུམ་རང་སྐར་དུ་ཕེབས་ཤིང་གདན་སར་བཀོད་དེ་དཀའ་སྟོན་གྱི་ཡོ་ལང······སྦྲོས། དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་ཆོས་སྒར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པར་མཛད། སྐྱབས་རྗེ་གསེར་ཁང་པ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒར་ཞུགས་ཏེ··ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་དང་སྨིན་གྲོལ་གྱི་གདམས་པའི་གནད་རྣམས་ལ་ལེགས··

པར་སྤྲུངས། སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་དང་འཛིན་སྐྱོང་གང་ལེགས་གནང་། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1851 ལོར་སྐུ······འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་བཅའ་ཡིག་ཆེན་མོའི······དགོངས་དོན་ལྟར་གྲྭ་ཚང་སོ་སོའི་འཁྲིག་ལམ་ཀུན་སྐྱོང་དང་། སློབ་གཉེར་མཛད་ཚུལ་བཅས་ལ་ཧིང་སྐུལ་གང་ཞིབ་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཀུང་གྲོ་ཚང་དང་། བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ། རོང་པོ་རེབ་གོང་། ཁྲི་ཀ་སོགས་སུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བཏང་། ལོ་ལྟར་མར་རྒྱ་མ་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་རེའི་མཆོད་མེ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་མདུན་དུ་ཆག་མེད་དུ་འབུལ་བར་མ་ཟད། གྲོ་ཚང་དགོན་པར་རྒྱུ་རྫས་མང་པོའི་སྤྱི་འཛོག་ལེགས་པར་མཛད། ལོ་ཀླུ་ཧུན་གྱི་བདེ་མཆོག་གནས་རི་དང་ཕུ་ལིང་ཡང་རྫོང་གི་གནས་རི་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་དེ་དུས་འདའ་བའོ། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་ལྔ་བཅུ་ང་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ།།

གྲོ་ཚང་བློ་བཟང་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1844 ལོར་རྒྱ་དཔོན་ལུང་པའི་ར་རྒན་སྡེ་བའི་རྫོང་ནང་དུ་ཡབ་དབང་རྒྱལ·····དང་། ཡུམ་རིན་ཆེན་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྐྱབས་རྗེ་གྲོ་ཚང་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གྲོའུ་ཀླུའི་བླ་རྒན་གཉིས་ཀྱིས་གྲོའུ་ཀླུ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་

སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་། སྐུ་མཆེད་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་
བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་བར་མ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ……
བཞེས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྡེ་
ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཚེ་དབང་དང་། ཡོང་བསྐལ་བཟང་ལས་འདོན་
ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་གསན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་གྲོ་
ཚང་དགོན་པར་ཚོགས་ཞུགས་དང་ཆོས་གྲྭར་ཕེབས་ནས་བསྡུས་ཆུང་ལ་
སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་རྒྱན་འཇུག་གི་ཚོགས་རྒྱུགས་ཕུལ་
ཞིང་། ཁ་དོག་གི་ཚོགས་ལངས་བཞེངས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་
སྐུ་འབུམ་གྲོའུ་ཀླུ་སྐར་བར་ཕེབས་ཤིང་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི···
ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད།
དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལས…………
འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མ་དང་། ཡི་དམ་རྟ་མགྲིན་ཡང་གསང་
གི་དབང་། སྨན་བླ་ཐོ་བརྩེགས་བཅས་གསན་པར་མཛད། དགུང་
ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་མདུན་ནས་དགེ་
ཚུལ་བསྒྲུབས་ཤིང་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་ཀླུ་ཡང་
པཎྜི་ཏ་ངག་དབང་ལེགས་བཤད་ཉི་མའི་དྲུང་ནས་རྩིས་དཀར་ནག……
དང་། རྒྱ་ནག་རྩ་རྩིས། སུམ་རྟགས། སྒྲ་ཊཱིཀ་སོགས་རིག་གནས་
རྣམས་ཀྱི་ཁྲིད་རྒྱུན་གསན། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་
བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་བཀའ་ལུང་ལྟར་གྲོ་ཚང་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི……
གདན་སར་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་
དུ་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་རྒྱུགས་ཕུལ་ཞིང་ཚོགས་ལངས་བཞེངས།

དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་སོགས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ་1883ལོར་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ་1890ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྐྱོང་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་ངོ་དམ་ལེགས་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ་1891ལོར་ཚོགས་ཆེན་ཙང་ཁང་ཆེན་མོ་མེ་དཀྲ་བཞེངས་པའི་ལོ་དེར་གསར་བཞེངས་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཀྱང་སྐུ་འབུམ་དགོན་དང་། གྲོ་ཚང་རྡོ་རྗེ་འཆང་དུ་རེས་མོས་བཞུགས་ནས་བསྟན་དང་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་པ་དང་། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

གྲོ་ཚང་བྲག་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1744ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ་1789ལོར་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་དུ་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྐྱོང་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་ཚགས་འཛིན་གང་ལེགས་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ་1793ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་

གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཕོ་ཌོ་ལུའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་འཁྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་ལེགས་པར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་དགུ་བ་དང་། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ།།

གྲོ་ལུང་པ་བློ་གྲོས་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་གཉལ་ཆོས་སྒོ་ཤོ་ཐར་སྐུ་འཁྲུངས་པ་ཡིན། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ཇོ་བོ་རྗེ་དང་འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ལས་བཀའ་གདམས་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ལེགས་པར་གསན། ཁོང་གི་སྐུ་ཆེའི་སྟོད་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཕོངས། དེ་ནས་རྔོག་ཟུར་པའི་སློབ་མ་གྲུང་པ་ལྷ་རྗེས་གནོད་སྦྱིན་ཟུགས་འཛིན་གྱི་མན་ངག་གནང་བས་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ཕྲིན་ལས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་མོའང་བཏབ། རྔོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ (1059—1110) གྱི་སློབ་མ་ཐུགས་སྲས་བཞི་ལས་གསུང་རབ་ཀུན་ལ་མཁས་པའི་མཆོག་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ལམ་རིམ》དང་། 《བསྟན་རིམ》། 《ཚད་མའི་འགྲེལ་ཆུང》བཅས་བཞུགས་སོ། 《བསྟན་རིམ་ཆེན་མོ》དེ་ནི་ལམ་སྒྲོན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཟླ་མེད་ཡིན་པས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ཡང་ཕལ་ཆེར་འདི་དང་མཐུན་པར་མཛད་དོ།།

གྲོང་སྨད་པ་ངག་དབང་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་གྲོང་སྨད་པ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་སྲས་སུ་སྐུ······

འཁྲུངས། འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་སྐུ་ཚེའི་མཇུག་གི་ཐ……གཞག་རྣམས་གསལ་མོ་ཞིག་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཐངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1703 ལོར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ…ཆེན་མོའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་དབང་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ལ་མོ་ཆོས་རྗེ། སྨིན་གྲོད་སྡེ་པ། གདན་སའི་མཁན་པོ། གཞུང་ཞབས་གང་ཡོད། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཚབ་མགྲོན་གཉེར་དགའ་ཆེན་རྡོ་རྗེ། སོག་པོའི་སྦྱིན་བདག་སོགས་བཀའ་གྲོས་མཛད་ནས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྡེ་སྲིད་དུ་བསྐོ་བཞག་མཛད། ད་དུང་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱ་མཚོ་སྡེ་སྲིད་ཟུར་པའི་གོ་གནས་ནས་གོང་དཀར་དུ་བཞུགས་‥སྐྱུ་དང་ལྷ་བཟང་ཧན་རྒྱལ་པོའི་མཚན་གནས་གཞིར་བཞག་ཐོག་མཚོ…སྔོན་དུ་ཕེབས་རྒྱུ་བཅས་ཐག་གཅོད་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1706 ལོར་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ཧན་གྱིས་སྡེ……སྲིད་ཀྱི་གོ་གནས་ལས་ཕབ་སྟེ་མདོ་སྨད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱང་ཕུད་བཏང……བར་གྲགས། «དཔག་བསམ་རིན་པོ་ཆེའི་སྙེ་མ»ལས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1718 ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་ནས་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཇལ་ཚུལ་བཅས་འཁོད་འདུག ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྡེ་སྲིད་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ།།

གྲོང་སྨད་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1668 ལོའི་ཧོར་ཟླ་ལྔ་པའི་ཚེས་ཉེར་བདུན་ཉིན་སྐུ་

གཤེགས། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེ་སྟོད་ཀྱི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ཁ་མི་གསལ་བས་ཤིན་ཏུ་ཕངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་1660 ལོའི་ཧོར་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་རྒྱལ་དབང་ལྔ…པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྡེ་སྲིད་དུ་བསྐོ་བཞག་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ་1661 ལོར་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་པོ་བསྟན་སྲུང་རྣམ་རྒྱལ་འཁོར་དང…བཅས་པ་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྡེ་སྲིད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་མཇལ་འཕྲད་གནང་ཞིང་ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྕེ་བཅུ་དྲུག…གི་སྐོར་ལ་སློབ་སྟོན་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1667 ལོར་ཕོ་བྲང་དམར་པོ་དང་། ལྕགས་པོ་རི་གཉིས་ཀྱི་རི་བརྒྱུད་དུ་བྲག་སྐོ་ཀ་ཉིའི་མཆོད་རྟེན་ཆོས་འཁོར་བཅུ་གསུམ་ལྷུང་དྲིལ…དང་བཅས་པ་ཡུལ་གྱི་མཛེས་རྒྱན་ལྟ་བུ་ལེགས་པར་བསྐྲུན། དེ་ལྟར་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ལ་ཞབས་ཏོག་ལོ་ངོ་དགུའི་རིང་དུ་ཞུས་ཏེ་བདེ་བར་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཛི་སང་སྡེ་པ་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྡེ་སྲིད་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

གྲོང་སྨད་པ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ…ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

གྲོལ་སྒོམ་ཆོས་གཡུང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1103 ལོར་འོལ་ཁ་ལ་ཡབ་ལྷ་རྗེ་སློན་ལམ་འབར་དང་། ཡུམ་རྣམ་ཤེས་སྐྱིད་གཉིས

ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1199ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་ཡབ་ལས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་དང་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་བཅས་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་ཁྱིམ་ཐབ་ཅིག་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཀྱང་ལོ་དེར་འདས་པས་སྐྱོ་བ་སྐྱེས་ནས་དགེ་བཤེས་བྲག་རྩ་བ་ལས་སྡོམ་པ་མནོས། ཞང་སྟོན་ཤེས་རབ་འབར་ལས་འདུལ་བའི་ཆོས་སྐོར་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་རྗེ་སྒམ་པོ་པ་ལ་དད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྐྱེས་ནས་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་དང་མན་ངག་ཟབ་མོ་རྣམས་ཞུས་པས་ཞག་གཅིག་གི་བར་དུ་འོད་གསལ་ཐུན་གཅིག་ལ་བཞུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐུགས་དམ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། འཇིག་རྟེན་གྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་དབང་དུ་འདུས། དེ་ནས་ཡོ་བྱད་རྣམས་གྲོགས་ལ་བྱིན་ནས་ལོ་རོ་རས་ཆུང་པ་ལས་སྙན་བརྒྱུད་རྣམས་ཞུས། འཇམ་དཔལ་གྱིས་ཞལ་གཟིགས་ནས་དབུ་ཙ་ཕྱོགས་སུ་ལུང་བསྟན། དབུ་ཡུལ་དུ་ལོ་གཉིས་བཞུགས། དེའི་ཚེ་རྟ་མགྲིན་གྱིས་ཞལ་གཟིགས་ནས་ལས་ཅན་གྱི་སློབ་མ་འབྱུང་བར་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་འགྲོ་མགོན་ཞང་ཙོན། རྒྱ་ལོས་བར་དོའི་གདམས་པ་ཞུས་སོ། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྐྱངས་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་སློབ་མ་གྲུབ་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཡིན།།

གྲྭ་བ་མངོན་ཤེས་ཅན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོ་མ་ཚུགས་པའི་སྔོན་གྱི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ····

སྤྱི་ལོ 1012 ལོར་གཡོ་རུར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1090 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསམ་ཡས་ཀྱི་ཆོས་གྲྭར་བྱོན། སྐུ་མེས་ཀྱི་མཁན་བུ་ཡམ་ཤུད་རྒྱལ་བ་འོད་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ལ་དབང་ཕྱུག་འབར་ཞེས་བཏགས། ཁོང་གི་ཁྲུ་བོ་ཞང་སྟོན་ཆོས་འབར་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་དང་གསོ་བ་རིག་པ། ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ལས་ཞི་བྱེད་ཀྱི་སྐོར། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཟླ་བ་མགོན་པོ་ལས་སྦྱོར་དྲུག་གི་གདམས་པ་སོགས་གསན། ཡུལ་གྲྭ་ལ་འཁྲུངས་པས་གྲྭ་པ་དང་། ཆོས་མངོན་པ་ལ་མཁྱེན་རྒྱ་རྒྱས་པས་མངོན་ཤེས་ཞེས་གྲགས་པར་གྱུར། ཁྱད་པར་དུ་བསམ་ཡས་དབུ་རྩེའི་བར་ཁང་གི་ཀ་བ་བུམ་པ་ཅན་གྱི་འོག་ནས་གསོ་བ་རིག་པའི་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞིའི་མ་དཔེ་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1038 ལོར་གཏེར་ནས་གདན་དྲངས·····ཤིང་། དཔེ་ལས་བཤུས་ཏེ་ཕྱི་མོ་རང་གནས་སུ་བཞུགས། བུ་དཔེ་ལོ་གཅིག་གསང་སྟེ་ཕྱིས་སུ་ཡར་ལུང་གི་དགེ་བཤེས་ཁྲུ་སྟོན་དབུས་པ་དར་མ་གྲགས་པ་ལ་གནང་། གྲྭ་ནང་གི་མདར་དཔལ་གྲྭ་ཐང་གི་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་ཕྱག་བཏབ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རྒྱུད་ཀྱི་བསྡུས་དོན》སོགས་བསྟན་བཅོས་སྣ་ཚོགས་བཞུགས་སོ།།

ཀླག་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ (953—1035) ལས་

རབ་བྱུང་བསྐྱབས་པའི་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང་ཚན་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སློབ་དཔོན་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ཆུ་མིག་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པར་མཛད་ཅིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཏེ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད། ཆོས་རྒྱུད་དེ་ལས་གྱེས་པ་ལ་སླག་ཚོ་ཞེས་གྲགས་སོ། ཁོང་ནི་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་གྲགས་ཆེ་བའི་འདུལ་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

གླང་སྟོན་ཤེས་རབ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1219 ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1224 ལོའི་བར་དུ་ལོ་ངོ་དྲུག་གི་རིང་དུ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་སློབ་མ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ།།

གླང་སྟོན་སེང་གེ་འབུམ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1257 ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1279 ལོའི་བར་དུ་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་སློབ་མ་མང་པོ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། ཁོང་

ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་བཅུ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ།།

གླང་ཐང་པ་རྡོ་རྗེ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1054 ལོར་དབུར་སྟོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1123 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གྲོག་མོ་མཁར་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ལ་རྡོ་རྗེ་སེང་གེ་ཞེས་གསོལ། དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བ་རིན་ཆེན་གསལ་ལས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསན་ཏེ། བཀའ་གདམས་བློ་སྦྱོང་གི་མན་ངག་དམིགས་པའི་ས་བཅད་བརྒྱད་དུ་མཛད་པ་ལ་བློ་སྦྱོང་ཚིགས་བརྒྱད་མར་གྲགས་པ་དེ་ཚིགས་ཆོས་སུ་མཛད། སློབ་མ་ཉིས་སྟོང་ཙམ་འདུས། ཁོང་གིས་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1093 ལོར་འཕན་པོར་གླང་ཐང་དགོན་པ་གསར་འདེབས་…མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཡར་ཀླུངས་ལྷགས་ཞིང་པ། བ་ཡགས་ཀྱི་འདུལ་འཛིན། ཤུང་མོ་བ་མདོ་སྡེ། ཞང་བཙུན་གཉན། འགར་ཞང་ཤུང་པ། མ་ཐང་པ་བཅས་ཡིན།།

གླང་དར་མ་ཨུ་དུམ་བཙན་པོ།

ཁོང་ནི་བོད་ལུགས་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 803 ལོར་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་དང་། ཡུམ་འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་མོ་ལེགས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། བོད་ལུགས་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 846 ལོར་ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེས་བཀྲོངས། ཁོང་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་པ་བོད་ལུགས་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 841 ལོར་མི་འཇིགས་གདོང་ལྔའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་དྲུག་གི……

རིང་དུ་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས། བཙུན་མོ་ཚེ་སྤོང་བཟའ་བཙན་མོ་འཕན་དང་སྣ་ནམ་བཟའ་གཉིས་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་འོད་བསྲུངས་འཁྲུངས། དཔལ་རྒྱལ་ཧོ་རེ་སྟག་ན་ཅན་ཕྲེལ་མགོ་དང་། སྣ་ནམ་རྒྱལ་ཚ་ཁྲི་གསུམ་རྗེ་ཁྲ་མགོ་གཉིས་ཕྱི་ནང་གི་བློན་ཆེན་དུ་བསྐོས་ནས་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས། དེ་ནས་བན་བོན་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་འཐབ་རྩོད་རྫོ་ངར་ལྡན་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་རྒྱལ་བློན་རྣམས་ཀྱིས་བན་ཆོས་ལ་བཀས་བཀྱོན་ཞིང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་དམའ་འབེབས་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་ལ་གཏོར་བཤིགས། ཆོས་གཞུང་ཐམས་ཅད་མེ་ལ་བསྲེགས་ནས་ཕྱོང་གུད་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་རེད། དེ་ནས་བཟུང་བོད་ཁམས་གཅིག་འགྱུར་གྱི་ལམ་ལུགས་འཐོར་ཞིག་ཏུ་སོང་སྟེ་རྗེ་དཔོན་ཚན་པ་མང་པོ་བྱུང་ངོ་། །གོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་ནི་«དེབ་ཐེར་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང»ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།།

སྨད་བསྟན་བྱམས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ(953—1035)ལས་རབ་བྱུང་བསྙུབས་པའི་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང་ཚན་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཁོང་གིས་འོམ་ཕུགས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཤིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཏེ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ

དར་བར་མཛད། དེ་རྗེས་གཙང་འགྲམ་བཟུང་སྟེ་བུ་ཐང་དང་། ཆག་པ། གྲི་གོང་། མགོས་སྟོན། ཁྲོལ་མ་སོགས་སླང་ཚོ་སྟོད་སྨད་དུ་གྱེས་ཤིང་ཆོས་རྒྱུད་མང་དུ་མཆེད་དོ། ཁོང་ནི་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་གྲགས་ཆེ་བའི་འདུལ་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

སླང་ལུང་པ་བརྩོན་འགྲུས་གཞོན་ནུ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1123 ལོར་སྟོད་ལུང་མཚུར་གྱི་སྣང་ར་ལ་ཡབ་སྐུབས་རྡོ་རྗེ་བཙན་གྲགས······དང་། ཡུམ་ཧོར་བཟའ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1193 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། འཁོར་བ་ལ་ངེས་འབྱུང་སྐྱེས་ཤིང་། སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྣམས་རང་འཁྲུངས་སུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་སློབ་དཔོན་ཤཀ་མོ་བ་ལས་གོ་མིའི་སྡོམ་པ་བླངས་ཤིང་དད་པ་ཆེན་པོ་ཡང་····སྐྱེས། པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བ་ཉི་མ་གྲགས་དང་ཆོས་ཀྱི་པཎྜ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་བརྩོན་འགྲུས······གཞོན་ནུ་ཞེས་གསོལ། སློབ་དཔོན་ཤཀ་མོ་བ་ལ་ལོ་ངོ་བདུན་དུ་བསྟེན་ནས་འདུལ་བ་དང་ལས་འབྲས་བཅས་ལ་ལེགས་པར་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པར་བྱ་འདུལ་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། ཕྱྭ་པས་སློབ་དཔོན། སྟོན་པ་ཆོས་མཆོག་གིས་གསང་སྟོན་མཛད་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགེ་བཤེས་བཀྲ་ཤིས་སྣང་པར་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་བསྟེན་ནས་ཙ་ལུང་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་དང་། དབུ་མ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྐོར་

རྣམས་གསན་ཞིང་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་འགགས་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་གྱུར། དེ་ནས་གཙང་པ་རིན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྡོ་རྗེ་ལ་ལོ་ངོ་ལྔ་ཙམ་བསྟེན་ཞིང་ཇོ་བོ་རྗེའི་ཐབས་ལམ་དང་བདེན་གཉིས་བཅས་ལ་གསན་པར་མཛད་དེ་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1162 ལོར་བྱ་ཡུལ་དགོན་གྱི་གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བྱ་ཡུལ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷན་ཆུང་དར་མ་རྒྱལ་ཁྲིམས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙྪ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《དཔལ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་གསང་བ་བསྟན་པའི་རྒྱུད》ལེའུ་བདུན་པ་དང་། 《བཅོམ་ལྡན་འདས་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་གསང་བ་མངོན་པར་བསྟན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ》ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པ། 《བསྟན་འགྱུར》ལས《འཕགས་པ་འཇིག་

ཧེན་དབང་ཕྱུག་གསང་བའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «ཚེ་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «ཚེ་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག»། «རྟ་མགྲིན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས»། «ཚེ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག»། «ནང་སྒྲུབ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ»། «དཔལ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་སྒྲུབ་ཐབས»། «རིགས་སྔགས་བཅད་པ་དང་མནན་པའི་ཆོ་ག»། «དཔལ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་སྦྱིན་སྲེག་མདོར་བསྡུས»། «ཀླུ་གཏོར་རྒྱག་པ»། «རྡོ་རྗེ་གཏུམ་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་བཟང་པོ་མདོར་བསྡུས་པ»། «ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྙིང་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས»བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཐན་དར་མ་བློ་གྲོས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ…སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་སྦྱངས་པ…དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ…མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བཀའ་འགྱུར»ལས«དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་བཀའ་ཉན་ཕྲ་བོའི་རྒྱལ་པོ་མི……གཡོ་བའི་རྟོག་པ་སྟོབས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྟུལ་ཕོད་པ་འདུལ་བར……གསུང་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ»དང་། «བསྟན་འགྱུར»ལས«འགྲེལ་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ཁ་སྐོར་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ»། «བཅོམ་ལྡན་

འདས་དགྱེས་པའི་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཞིའི་རིམ་པ»། «གཏོར་མའི་ཆོ་ག»། «ཀྱེའི་རྡོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག»། «མན་ངག་གི་རིམ་པ་གསུམ་པ»། «གོ་བར་བྱེད་པའི་སྙིང་པོ་བརྒྱ་བ»། «དཔལ་དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོན་མ»། «རོ་སྙིག»། «རིམ་པ་ལྔའི་བཤད་པ»། «རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ»། «འཇམ་དཔལ་འཇིགས་བྱེད་མཚན་གྱི་བསྟོད་པ»། «དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་རྡོ་རྗེ་འོད»། «དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་གསལ་བ»། «འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པའི་གནོད་སྦྱིན་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས»བཅས་བཞུགས་སོ༎

ཀླན་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱང་ཆུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ······1004ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1102ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་པ་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1060ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་བཞི་བཅུ་ང་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་སློབ་མ་མང་པོ་གསོ······སྐྱོང་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ། དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ༎

ཀླན་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱང་ཆུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1128

ལོར་རྒྱ་རི་མོ་ཅན་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1191 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1189 ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་···གི་གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ··· སློབ་མ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། དེ་དག་ལས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྒྱལ་བ་གཡུང་དྲུང་དབང་ཕྱུག་ཡིན། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ··· འཐིམས། ཁོང་ཉི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་བཅུ་པ་ཡིན།།

སླན་ཡེ་ཤེས་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་དབུས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང་ཚན་འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོ··· གླུ་མེས་ཤེས་རབ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང······ སོགས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཁོང་གིས་རྒྱ་སར་སྐད་དང་། སླག་མདའ། མཚལ་ཆུང་བཅས་བཟུང་སྟེ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་སྤེལ་ཞིང··· དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། ཆོས་རྒྱུད་དེ་ལས་གྱེས་པ་ལ་སླན་ཚོའམ་སླན་སྐོར་དུ་གྲགས་སོ། ཁོང་ནི་གླུ་མེས་ཤེས་རབ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སློབ་མ་ཀ་བ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

སླིང་དཀོན་མཆོག་དགྱིས་པའི་བློ་གྲོས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ··········

1773ལོར་མདོ་སྨད་བསང་སྤྱིའི་ལྷ་སྡེར་ཡབ་ངག་དབང་གི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1838ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པས་གླིང་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུར་ཐུགས་ཐག་བཅད་དེ་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། སྔང་ར་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་བྱང་བར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་གླིང་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་ཁྲུར་བླངས་ཏེ་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། དཔོན་སློབ་རབ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བརྟེན་བསྡུས་གྲྭ་དང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་པའི་འབྲས་རྟགས་སུ་སྔོན་རམས་དང་རྡོ་རམས་པའི་མཚན་བརྟགས་རིམ་གྱིས་བཞེས། རྩིས་དཀར་ནག་དང་། སྒྲ་སྙན་ངག བཟོ་གསོ་བ་བཅས་ལའང་ཤིན་ཏུ་མཁས། ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་ཕྲེང་སྔ་ཕྱི་དང་། གུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས། རྟོར་ཚང་གསེར་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ། བཀའ་འགྱུར་བ་འཇིགས་མེད་རབ་རྒྱས་སོགས་ལས་ཟབ་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་གསན། དབུ་དགེ་དགོན་དང་། མཛོད་དགེ་དགོན་གསར་རབ་རྒྱས་གླིང་གི་བླ་མ་མཛད་ཅིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྤེལ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་དང་། གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་སྤྲོ་སྤྲོལ་གོང་འཕེལ་དུ་བསྐྱངས། གཟིམ་ཁང་དང་མགོན་ཁང་། རྣམ་སྲས་ཁང་བཅས་གསར་བཞེངས་གནང་ཞིང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། ཁྲི་ཐུར་ནས་རི་ཐོ་དྭངས་བསིལ་དང་། པེ་ཅིན་གྱི་ཙན་དན་རྗེ་བོ། སྦྲང་ཆེན་འཁྱིལ་རི་བཅས་ལ་

ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་མཆོད་མཛལ་མཛད། ཚ་གན་པེ་ཤིང་དང་ཞུཀེ་གྲྭ་ཚང་གི་བླ་མར་བཞུགས་ནས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་བསྐྱངས་ཤིང་དུས་འདའ་བའོ། གསུང་རྩོམ་ཡང་《བསྟོད་ཚོགས》དང་《ཕར་ཕྱིན་རྩོམ་འགྲོ་ཅན》སོགས་ཐོར་བུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་དགོན་པའི་གདན་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཀླིང་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1702 ལོར་མདོ་སྨད་འབྲོག་སྡེར་གླིང་སོད་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1769 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། ཐོག་མར་རྩིབ་སྤྱོད་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཡང་རྗེས་སོར་ཚོགས་ཆོས་ལ་ཚུལ་བཞིན་འགྲིམས་ཏེ་སློབ་གཉེར་ལ་ཧུར་ཐག་ཆོད་པ་དང་། ཞི་དུལ་གྱི་ཀུན་སྤྱོད་ལྷུན་གྲུབ་ཅིག་གློ་བུར་དུ་བྱུང་བས་ཐམས་ཅད་ངོ་མཚར་བར་གྱུར། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་པས་དགེ་བཤེས་གྲགས་ལྡན་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ། འཇིག་རྟེན་གྱི་མཁྱེན་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་མཆོད་ཡོན་ཉི་ཟླ་ཟུང་གི་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་མདུན་མའི་སྐོར་ལ་སྐུ་དཔང་ཆེ་བ་བྱུང་། ཚོགས་ཆེན་དགེ་བསྐོས་དང་བླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་གོ་ས་རིམ་པར་བསྒྱུར་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1756 ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས

བསྐྱངས་ཤིང་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་སྔར་སྔོལ་མ་ཉམས་པ་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཨུགྱེར་གྲྭ་ཚང་གསང་སྔགས་སྨིན་རྒྱས་གླིང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ལུས་དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པར……དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཅུ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཞིང་སྤྲུལ་བློ་བཟང་ལུང་རྟོགས་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྲི་ལོ་སྤྱི་ལོ1850 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1902 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་བཅས་ལ་སྦྱང་…པ་མཛད། དེ་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་བསམ་མཛད་ཅིང་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། རྒྱུད་སྟོད་དུ་ཞུགས་ཏེ་གསང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཚོ་ག་དང་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་ནང་བྱན་ཚུད་པར……མཛད་ཅིང་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་མཁན་ཁྲིར་རིམ་གྱིས………ཕེབས་ནས་གསར་སྔགས་བསྟན་པའི་འཆད་ཉན་སྤེལ། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1895 ལོར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་…བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་འགན་འཁྲི་བཞེས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་མཆོད་པ་ཕུལ། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི «རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་ནོར་བུའི་མཛོད་ཀྱི་སྒོ་བརྒྱ……ལེགས་པར་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་ལྡེ་མིག»

བཅས་ཆོས་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོངས་པའི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ།།

སླིང་མོད་བློ་བཟང་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ…… 1719 ལོར་མདོ་སྨད་སླིང་མོད་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1793 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས……གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་འཛིན་གྲྭའི་སྐྱོར་དཔོན་མཛད། ཉིན་གཅིག་རྩེད་མོར་ཕྱིན་ཏེ་ཆོས་གྲྭར་ལུས་སོང་བས་ཚོགས་ཆེན་ཁྲི་བས་བཀའ་བསྐྱོན…ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཅི་བཞག་ཉིས་འགྱུར་དུ་གནང་བ་ཚད་ལྷག་མེད་པར……བསྐྱོར་བས་ཐུགས་དགྱེས་ཏེ་ཁོ་ལ་རྫོ་འབུག་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་འདུག" གསུངས་པས་སྐྱོར་དཔོན་རྫོ་འབུག་ཅེས་གྲགས། བསྡུས་གཞུང་ནས་བཟུང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་རྩོད་པ་ལ……འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་སྙན་གྲགས་ཀྱི་རོལ་མོ་རྣ་བའི་བརྡུང་ལེན་དུ་འབར་བ་བྱུང་། རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས་སྒྲ་དང་སྙན་ངག་སོགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་ཆེར་མ་མཛད་ཀྱང་གཟིགས་པ་ཙམ་གྱིས……ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ཞིག་ཡོད་པས་རིག་གནས་སྨྲ་བའི་སྙན་གྲགས་རྒྱས། རྫོ་བཅལ་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་ལ་ཞུགས་ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་དང་བཅས……པར་སྦྱངས་པས་ཐུབ་བསྟན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན……པོར་གྱུར། གུང་ཐང་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། དེ་ནས་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ལོ་བཅུའི་

རིང་དུ་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་། འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད། དངོས་རྫས་གཏོང་སྒོ་བཅས་ཀྱི་ཐད་དུ་དགེ་འདུན་མང་ཚོགས་ཐུགས་ཡིད་ཆེས་པར་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་དམུ་དགེའི་དགོན་དུ་རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་ཡུན་རིང་མཛད། ཟུར་བཞུགས་མཛད་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཐུགས་དམ་ཟབ་མོའི་ཉམས་བཞེས་ལྷུར་དགུང་ལོ་དོན་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་པ》དང་། 《བསླབ་བྱ་མུ་ཐི་ལའི་འཁྲི་ཤིང་གི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་པདྨ་རྒྱས་པའི་ཉིན་བྱེད》། 《མཚན་ཉིད་པའི་བསྟོད་པ་རྒྱས་བསྡུས》། 《མཛོད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས》། 《འདུལ་བའི་ཟིན་བྲིས》བཅས་ཐོར་བུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་བཞི་བ་ཡིན།།

གླིང་སྨད་ཞབས་དྲུང་འཇམ་དབྱངས་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1573 ལོར་གྲྭ་ནང་དགོན་པའི་ཞོལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1646 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་སུ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོག་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཤིང་སློབ་དཔོན་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ལས་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས་ཏེ་མཚན་ལ་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་གསོལ། སློབ་གཉེར་ནན་ཏན་དུ་མཛད་པས་མཁས་པ་སྙན་གྲགས་ཆེ་བར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་རྩེས་ཐང་དུ་རབ་འབྱམས

པའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དེ་ནས་སྐྱིད་ཤོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ལ་ཟབ་སྦྱངས་མཛད་པས་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོར་གྱུར་ཞིང་དགའ་ལྡན་གྱི་ཚོགས་ཆེན་གྲལ་དུ་བགྲོ་གླེང་གནང་བས་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་ཕྱོགས་བཅུར་ཁྱབ། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་རྒྱལ་ཁང་རྩེ་པ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཏེ་ཁམས་སུ་འབྱུལ་སྐྱུད་ལ་ཕྱིན་པས་ཕྱུག་རྫས་གང་འབྱོར་དགའ་ལྡན་དུ་ཕུལ། གསང་ཕུ་ར་བ་སྟོད་དང་རྒྱུད་སྟོད་པའི་འཆད་ཉན་པ་མཛད། གཙང་སོག་གི་བར་མཛད་པས་སེ་འབྲས་གཉིས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཤིང་གཙང་པ་ཡང་དགྱེས་པར་གྱུར། གསང་ཕུའི་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་གླིང་སྨད་ཆོས་རྗེ་ཞེས་གྲགས། དགའ་ལྡན་ཤར་གྱི་གདན་ས་དང་། གློ་གསལ་གླིང་གཉིས་སྤྲེལ་བའི་བླ་མ་མཛད་པས་འཆད་ཉན་སྐར་བ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ང་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1626 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས། སྐྱོར་མོ་ལུང་དང་། གསང་སྔགས་མཁར། རིན་ཆེན་གླིང་། འོལ་དགའ་རྫིང་ཕྱི། གསང་ཕུ་རྣམས་སྐྱི་བླའམ་མཁན་པོ་མཛད། དབུས་ཁྲུལ་གྱི་བླ་མ་ཕལ་ཆེར་བུ་སློབ་ཏུ་གྱུར་པས་རྣམ་དཀར་གྱི་འཕྲིན་ལས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་དོན་བཞི་པར་གསང་སྔགས་མཁར་དུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་བཞེངས་པའི་དངུལ་གདུང་རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་ནི་དགའ་ལྡན་ལི་མ་ལྷ་ཁང་ཤར་གྱི་རྟེན་གཙོའི་གཡས་གཉིས་པར་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་སུམ་ཅུ་ཙ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ།།

གླིང་རས་པདྨ་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1128 ལོར་གཙང་སྨྱང་སྟོད་ཀྱི་གླིང་སྨད་པར་ཡབ་རྒྱལ་པོ་སྐྱབ་བེ་དང་། ཡུམ་གཟུགས་མོ་དར་ཚུང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1188 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དགུ་པར་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཡོན་ཏན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གྱུར། སློབ་དཔོན་དཔལ་གཡང་དང་དབུས་པ་ཞང་ར་ལོ་ཙྪ་བ་སོགས་ལས་རྒྱུད་དང་གདམས་ངག་མང་དུ……གསན། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་དཔལ་ཕག་མོ་གྲུ་པ་མཇལ་ནས་ཁྲིད་གསན་ཏེ་སྒོམ་པས་ཞག་གསུམ་ལ་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། ལོ་བདུན་ཟླ་བདུན་ཞག་བདུན་དུ་མཚམས་བཅད་དེ་རྟོགས་པ་ཕུལ་བས་བླ་མ་ཤིན་ཏུ་དགྱེས། དེ་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཕེབས་ནས་འགྲོ་དོན་མཛད། ཕྱིས་སུ་ཁོང་གིས་རྭ་ལུང་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གཙོ་བོ་ནི་གཙང་པ་རྒྱ་རས་པ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བཤད》དང་། 《སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་བསྟོད་པ》། 《རྣལ་འབྱོར་འཇུག་པ》། 《བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག》། 《བླ་མ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱག་བཞེས》བཅས་བཞུགས་སོ།།

གླིང་རིན་པོ་ཆེ།

ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཀློ་བོ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དང་། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《རྡོ་རྗེའི་ཚིག་རྣལ་འབྱོར་དབྱེ་བ》དང་། 《རྡོ་རྗེ་ཙ་ཙི་ཀའི་ལས་སྒྲུབ་ཐབས》། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་དབྱངས་ཅན་མའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《རྡོ་རྗེ་དཀར་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《གཤེད་དམར་གྱི་རྫོགས་རིམ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་པ་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མན་ངག》། 《གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར》། 《དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་འཆི་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མན་ངག》། 《གཤིན་རྗེ་གཤེད་མཐར་བྱེད་དམར་པོའི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་རིམ་པ》། 《རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་མན་ངག》། 《བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་རིམ་པ》། 《མེའི་ལྷ་མཆོད》། 《འཕགས་མ་གདུགས་དཀར་མོ་ཅན་གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《དཔལ་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དབྱངས་འཆར་བ》ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་པ། 《ཚེའི་གནས་

སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གནོད་པ་འབྱུང་བའི་ལས»། «དབྱངས་འཆར་བའི་དོན་བསྡུས»བཅས་བཞུགས་སོ། །

དགའ་བཞི་མགོན་པོ་དངོས་གྲུབ་རབ་བརྟན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ······1721ལོར་ཡབ་དགའ་བཞི་སྐར་དཔོན་ཚེ་བརྟན་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཡུམ་བསོད་ནམས་ལྷ་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1792ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་སོགས་ལ་བྱང་བར········མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་སྨིན་གྲོལ་གླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་མཁས་པ·······ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་རྗེས་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་རྣམ་གཉིས་ལ་གཙུག་ལག···རིག་གནས་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུགས་ཕུལ་བས་ཁོང་ལ“ནོ་ཡོན་པཎྜི་ཏ། ”ཞེས·····པའི་མིང་བཏགས་དང་གུང་རྒྱུད་འཛིན་པའི་ཚོག་མཆན་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1751ལོར་བཀའ་ཤག་སྲིད་གཞུང་གི་ལས་ཐོག་དང་པོའི་བཀའ······བློན་དུ་བསྐོས། དེ་ནས་བཟུང་ལོ་ངོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་གི་རིང་དུ་བཀའ་ཤག་སྲིད་གཞུང་ལ་ཞབས་ཏོག་བསྒྲུབས། གོར་བོད་དམག་འཁྲུག་དང་སྐར་ཁམས་དམག་འཁྲུག་བཅས་ལ་བཀོད་འདོམས་མཛད··པ་དང་། ལྷ་ཞའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཞིག་གསོས་བཅས་མཛད་དེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ·········

འཁྲིམས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་རྫོ་རིང་པཎྜི་ཏ་ཞེས་ཞུའོ།།

དགའ་བཞི་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1760ལོར་ལྷ་སར་ཡབ་དགའ་བཞི་མགོན་པོ་དངོས་གྲུབ་རབ་བརྟན་དང་། ཡུམ་རིན་ཆེན་སྒྲོལ་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་བསླབས་ཤིང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ནས་བཟུང་སེར་བྱེས་དགེ་བཤེས་སྤྲ་རི་དང་། སྨིན་གྲོལ་ཆོས་རྫོང་སོགས་ལ་བསྟེན་ཏེ་ཆོས་སྦྱོད་དང་། བརྡ་སྤྲོད། སྙན་ངག རྩིས་རིག་ཚད་མ་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1783ལོར་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་བཀའ་ཤག་སྲིད་གཞུང་གི་བཀའ་བློན་དུ་བསྐོས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1788ལོར "གོར་བོད་ཆིངས་ཁྲ།" བཀོད་པའི་གྲལ་དུ་ཞུགས། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར (1791) གོར་དམག་གིས་གཉའ་ནང་ཚོང་འདུས་ས་ནས་འཛབ་བཟུང་བྱས་ཏེ་བལ་ཡུལ་དུ་བཙན་ཁྲིད་བྱས། དེ་ནས་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་དམག་དཔུང་མངགས་ཤིང་གོར་དམག་མཐར་བསྐྲད་བྱས་པས་གོར་བོད་དམག་འཁྲུག་ཐེངས་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ཅིང་བཀའ་བློན་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་སོགས་རང་ཡུལ་ལྷ་སར་ལོག་ཕེབས་བྱུང་། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར (1792) པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཏེ་གོར་བོད་དམག་འཁྲུག་གི་བརྒྱུད་རིམ་རྣམས་ཞུ་འབུལ་བྱས་རྗེས་བཀའ་བློན་གྱི་ཐོབ་ཐངས་པ་ལས་

ཁྲིམས་ལ་མ་སྤྱུར་བས་དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པར（1793）བོད་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་ཞོལ་སྡེ་པའི་ལས་འགན་ཁུར་ཞིང་། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར（1799）བོད་སྡོད་ཨམ་བན་གྱིས་དགའ་བཞི་པའི…ཐོབ་ཐང་ཚང་མ་ཕྱིར་སྤྲད་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར（1805）བཀའ་བློན་བསྐོ་བཞག་བྱ་རྒྱུའི་གླེང་མོལ་བྱས་ཀྱང་ཁོང་གི་རེ་འདུན……ལྟར་བུ་བསོད་ནམས་དཔལ་འབྱོར་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི…ལོ་སྟེ1864ལོར་གོང་མ་ཐུ་ཆིན་གྱིས་བཀའ་བློན་དུ་བསྐོས་སོ། དེ་ལྟར་བཀའ་ཤག་སྲིད་གཞུང་ལ་ཞབས་ཏོག་བསྒྲུབས་ཤིང་དུས་འདའ……བར་མཛད། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་རྡོ་རིང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་ཞེས་ཞུ་འོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«རྒྱལ་བུ་སྒྲུ་ཕྲུད་གྲགས་པའི་བསྟན་བཅོས»དང་། «སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པ་སྡེ་བཞི་སྒོ་འཕར་རབ་ཏུ་འབྱེད་པའི་གཏམ»། «བློ་གསལ་ཡིད་དབང་འདྲེན་བྱེད་རྣམ་དཔྱོད་གསེར་གྱི་ཤིང་རྟ»། «དགའ་བཞི་པའི་མི་རབས་ཀྱི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་ཟློལ་མེད་གཏམ་གྱི་རོལ་མོ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

དགུ་ཁྲི་ཐོག་སྒྲ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ………འཁྲུངས་ཤིང་། མངའ་བདག་འོད་བསྲུངས（842—905）ཀྱི་བློན་པོ་ཡིན་ཏེ། བན་ཆོས་ལ་གཙིགས་སུ་བཟུང་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་བསྐྱར་བཞེངས་དང་། གཡོ་ཙ་ས་ཁྲལ་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་མངའ་བདག་འོད་བསྲུངས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལ་གཞོགས་འདེགས་ལེགས་

པར་མཛད་དོ། །

དགེ་སྟག་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་གྲགས་པ་མཐའ་ཡས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1903ལོར་ཁམས་དཀར་མཛེས་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1950ལོའི་ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་ཉེར…གཉིས་ཉིན་ཞེས་རྒྱལ་གྱི་དོན་དུ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཐེ་རི་དགོན་པས་བདག་པོར་མཛད་ནས་ཁྲི་ཁར་ཕུད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་དགའ་ལྡན་དགོན་པའི་ཆོས་གྲྭར…ཞུགས། དེ་ནས་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་ལ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ལ་སྦྱང་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་པས་དགའ་ལྡན་དགོན་པའི་དགེ་བཤེས་ཀྱི……མཚན་རྟགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བར་རང་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཐེ་རི་དགོན་པའི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལ་ཐུགས་དམ་གཏད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་པར（1936. 5）དམར་དམག་གིས་བོད་རིགས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་ཨང་དང་པོའི་མི་དམངས་སྲིད་དབང་སྟེ་ཀྲུང་ཧྭ་སུའུ་ཝེ……ཨེར་བོད་པ(博巴)རང་སྐྱོང་སྲིད་གཞུང་དེ་དཀར་མཛེས་རྫོང་དུ……དབུ་བརྙེས་པ་དྲིལ་བསྒྲགས་མཛད་པར་མ་ཟད། ཁོང་རང་སྐྱོང་སྲིད་གཞུང་གི་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པར་འདེམས་བསྐོས་བྱས་པ་རེད། ཀྲུའུ་ཏེའུ་དང་། ཕེའུ་པའོ་ཁྲིང་། ཏེའུ་ལུང་སོགས་གསར་བརྗེའི་རྒན་རབས་པ་རྣམས་ལས་གུང་ཁྲན་ཏང་གི་རྩ་འཛིན་ལམ་ལུགས་རྣམས་སློབ་སྦྱོང…བྱས་ནས་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་བ་བསྒྱུར་ནས་སྤྱི་ཚོགས་གསར་བའི་ལམ་དུ……ཁྲིད་པའི་དགེ་མཚན་ཚང་མ་མཁྱེན་པ་རེད། ཁོང་གི་འགྲོ་ཁྲིད་འོག་

ནས་དམར་དམག་རྣམས་ལ་སྟོང་ཚོ་གསུམ་ལྷག་ཙམ་གྱི་ཚེ་སྲོག་བསྐྱབས་ཐུབ་པར་བྱུང་བ་རེད། ཁོང་གིས་ལྷོ་ནུབ་དམག་སྲིད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཨུ་ཡོན་དང་། ལྷོ་ནུབ་མི་རིགས་ལས་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཨུ་ཡོན། ཤིས་ཁམས་ཞིང་ཆེན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པ། དར་མདོ་དམག་དོན་དོ་དམ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཨུ་ཡོན་བཅས་ཀྱི་འགན་ཁུར་བཞེས་མྱོང་། 1950ལོའི་ཟླ་བ་བདུན་པར་ཀྲུང་དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཁོང་ཉིད་ལྷ་སར་ཕེབས་པའི་བཀའ་མངགས་ཞུར་ཟླ་བ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅུའི་ཉིན་དཀར་མཛེས་ནས་ཆིབས་ཁ་བསྒྱུར་ཏེ་ཟླ་བ་བདུན་པའི་ཚེས་ཉེར་བཞི་ཉིན་དར་མདོར་ཕྱིན། ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་ཁོང་གིས་ལྷ་སར་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་ཐབ་དགོས་པའི་དོན་གནད་རྣམས་གློག་འཕྲིན་བཏང་བ་རེད། ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་ཡོག་སྤྱོད་པས་དུག་དྲངས་པས་ཚེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་སྐུ་གཤེགས། 1950ལོའི་ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་ཉེར་ལྔ་ཉིན་ཤིས་ཁམས་ཞིང་ཆེན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་གཟབ་རྒྱས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མྱ་ངན་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་པ་དང་། ཀྲུང་དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་མྱ་ངན་ཞུ་བའི་གློག་འཕྲིན་བཏང་བ་དང་། བོད་རིགས་བཅིངས་འགྲོལ་གཏོང་བའི་འབོད་སྐུལ་ཡང་གནང་བ་རེད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་མགུར་དང་གླུ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད། །

དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1903ལོར་

མདོ་སྨད་རེབ་གོང་ཞོ་འཕོང་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཨ་ལགས་རྒྱལ་པོ་དང་། ཡུམ་པདྨ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1951ལོར་ལྷ་སར་སྐུ་གཤེགས། ཆུང་དུས་ནས་བློ་རིག་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པས་རྗོར་གྲགས་སྤྲུལ་སྐུའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས······འཛིན་མཛད་དེ་གཡའ་མ་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དགོན་པར་རྒྱུན་སྡོད་མཛད་ནས་སུམ་རྟགས་དག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ཙམ་ལ་ཌིཧུ་ཚ་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་ཞྭ་དམར་པཎྜི་ཏ་ལས་མཚན་ཉིད་··སོགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་མཁན་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ······མཚན་ལ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་གསོལ། བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ལོ་ངོ་བཅུ་ཙམ་རིང་དུ་ཚད་མ་དང་ཕར་ཕྱིན་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས། རྗེ་ཤྲིས་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པས···མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་ཀུན་ཁྱབ། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་ར་ཧུ་ལས་གདན་ཞུས་ལྟར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས། ཝ་ར་ཎཱ་སི་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་སྦྱངས། དེ་ནས་སིང་ག་ལར་ཕེབས་ནས་སཾ་སྐྲི་ཏའི་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་ལོ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་སློབ་གཉེར་མཛད་པས་མཁས་པའི་ཡང་རྩེར་སོན། དེ་ནས་པཎྜི་ཏ་ར་ཧུ་ལ་དང་མཉམ་དུ་བོད་ལ་ཕེབས་ནས་ཡུན་རིང་མ་བཞུགས་པར་སླར་རྒྱ···གར་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་གསུམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་ཁྲི་

བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཀ་ཐོད་པ་གཉིས་ཀས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར····· བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པར་དཔྱིད་ཇི་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པ་དང་བཀའ་ཤག་སྲིད་གཞུང་ངན་འཕྲོལ་བྱས་ནས་བཙོན་དུ་བཅུག དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པར་བཙོན་ཁང་ནང་ནས་བཏང་རྗེས་བློ་གསལ་སློབ་མ་སྐོར་ཞིག་ལ་སློབ་ཁྲིད་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བར·········མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ད་ལྟ་དཔེ་ཐོ་ཡོད་པར་བལྟས་ན། ཆོས་ཚན་ཉེར་བཞི་བཞུགས་ལ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི《ཀླུ་སྒྲུབ་དགོངས་རྒྱན》དང་། 《དེབ་ཐེར་དཀར་པོ》ལྟ་བུ་ཡིན། བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《ར་གྷུ་ཡ་ཊའི་རྟོགས་བརྗོད》བཅས་ཆོས་ཚན་དགུ་བཞུགས་སོ། །

དགེ་འདུན་འཇིགས་མེད་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ········1785ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་གོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1843ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བླ་ཆེན་དགེ་འདུན་མཁྱེན་རབ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར··ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་གླིང་དུ་ཞུགས་ཏེ་མཚན་ཉིད་སོགས་ཀྱི་གཞུང···ལ་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་ཀླུ་འབུམ་ནས་དབུ་ཕར་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན····པར་མཛད། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཤིང་སྒྲ་དང་། སྙན་ངག་རྩིས་ཡིག་སོགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1811ལོར་རོང་པོ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་བ··

མཛད་ཅིང་། གསང་སྔགས་ནས་བདེ་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ་གདན་དྲངས་ཏེ་མཚན་སྔགས་སྤྲུལ་སྐུ་དང་ལྷན་དུ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་བཞིའི……འཕྲུལ་འཁོར་དང་། ལུགས་མཁར་གྱི་ཕྱག་བཞེས་མཐའ་དག་ཞིབ་ཁྲིད་གནང་། སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་བ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་ལྟར། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1823ལོར་རྫོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་དུ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གདན་ས…………བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་རྗེ་གསེར་ཁང་པའི་ཞབས་ལ་གཙུགས་ནས་དབང་ལུང་མན་ངག་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་པར…མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྫོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ཉེར་དགུ་བ་ཡིན། །

དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ་དཔལ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1873ལོར…ཆུ་བཟང་ར་ལོ་ཐང་དུ་ཡབ་གསེར་འོད་སྐྱབས་དང་ཡུམ་ལྷ་མོ་བྱ་མས……གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1927ལོར་སྐུ་གཤེགས། འོན་རྒྱལ་སྲས་པ་དང་འགྲོ་མགོན་ཐར་ཤུལ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་འདུན་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་གཉིས……ནས་ལ་མོ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ངག་དབང་མཆོག་གྲུབ་བསྟན་པའི་རྒྱལ……མཚན་གྱི་ཡང་སྤྲུལ་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་ནས་གདན་ཁྲི་ལ་བཀོད། བདེ་ཆེན་རང་དགོན་དུ་ཚོགས་བཞུགས་

གནང་། དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའམ་བློ་བཟང་ཤེས་རབ་དང་། ཀླུ་འབུམ་ལྷ་རམས་པ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས། དགེ་བཤེས་སངས་རྒྱས་ཆོས་གྲགས། དཔལ་རིས་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་རབ་གསལ་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན……སྦྱངས་མཐིལ་ཕྱིན་མཛད། རྒྱ་ནག་ཅུ་སྲུ་ཕྱི་ལན་གཉིས་ཕྱིན། དང་པོའི་སྐབས་གོང་མ་བཀྲང་ཞི་ལ་མཇལ་འཕྲད་བྱུས། མང་ཕོ་སེར་པོ་སོགས་ན་བཟའ་ཉེར་སྤྱད་ཕོན་ཆེན་དང་། པ་ཐེ་ཧྥོ་ཞེས་མི་བརྒྱུད་ཀྱིས་འཁྱེར་བའི་ཅོ་ཅི་སེར་པོ་སོགས་བདག་རྐྱེན་ཕྲམ་མཐོ་བ་གནང་། ལན་གཉིས་པར་ཡོན་ཧྲི་ཁི་དང་མཇལ་འཕྲད་བྱུས། སྐབས་དེར་པེ་ཅིན་དུ་གྲོས་དབང་དུ་གཏོགས་པའི་དཔོན་ཆེ་བ་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་ཚོགས…ནས་ཉིན་རེའི་དོན་སྐོར་ཐག་གཅོད་ཀྱི་སྒྲོལ་བཙུགས་པའི་གྲས་སུ་གོང…གི་བཀའ་ལྟར་ཞུགས། ཡོན་ཧྲི་ཁིས་མཚོ་སྔོན་སོག་པོའི་དཔོན་ཁག་སྤྱིའི་བླ་མ་ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་བྱས་ཞོར་སྐོར་ཁྲི་ཕྲག་གཅིག་གནང་། བཀྲང་ཧྭ་མེན་ཧྲི་ཧན་ཡང་ཞེས་པའི་གོ་གནས་དང་། ཡངས་པའི་ས་ཆེན་གསལ་བའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཚ་ཀན་ནོ་མིན་ཧན་གྱི་བླ་གྲྭ་སྤྱིའི…བདག་པོ་ཧུ་ཐོག་ཐུའི་ཐམ་ག་རྒྱལ། ཞེས་རྒྱ་བོད་མཉྫུ་སོག་པོ་བཅས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡོད་པའི་དངུལ་སྲང་དགུ་བཅུས་བསྐྲུན་པའི་ཐམ་ག་ཕྱག་གི……འཛིན་ཅན་གནང་། དེ་ནས་ཁོང་གིས་མཁས་པ་མི་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཁང་ལ་ཞིག་གསོས་དང་ནང་རྟེན་གཞི་ནས་གསར་བཞེངས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1916ལོར་ཀོས་ནད་ཐོ་ལི་དགོན་རྣམ་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་ཆོས་རྫོང་གླིང་གསར……

འདེབས་མཛད། ཕྱོ་མང་རའི་མདུན་ཐག་དཀར་ཚུན་ཆད། ནུབ་ཏུ་འགྱུར་ཆེ་ཚུང་མན་ཆད། བྱ་དང་ཤར་གྱི་ཟླ་ཆུས་བཅད་མཚམས་ནས་ལ་མོ་སྐུ་ཕྲེང་གི་ས་ཡིན་ཁྲིམ་ནས་ཕྱོགས་བཞིར་ཨམ་བན་གྱི་ཐམ་ག་དཀྱིལ་དུ་ཅོང་འདུའི་ཐམ་ག་བཏབ་སྟེ་ཡ་མོན་གཉིས་ཀྱིས་ནན་ཏུ………བཞག་པར་མཛད། དེ་ལྟར་སྐུ་ཚེ་དེ་ལ་ཆོས་དང་སྲིད་ཀྱི་བཞེད་དགུ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ནས་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། །

དགེ་སྡིངས་ཞྭ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་ཤངས་ཀྱི་ལྷ་ཕུར་ཟེ་སྟོན་མ་རི་ཅེའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་མིང་ལ་ཛོ་སྲས་ཨ་སེང་ཞེས་ཟེར། གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། གངས་པ་ཤེའུ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་དབུ་མ་དང་སྤྱོད་ཕྱོགས་གསན། སློབ་དཔོན་རྒྱ་མ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཡོ་ག་ལ་སོགས་པའི་གསང་སྔགས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཕྲུང་ཚང་ཡེ་ཤེས་བླ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི……གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་ཞུས། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཞིག………བཞུགས་སོ། རས་ཆུང་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་ཏོ། །

དགེ་རེ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1555ལོར་དབུ་སྟོད་དགེ་རེ་གྲོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1627ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་

ཏུའི་དུས་ནས་དགོན་གསར་དུ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་མདོ་སྔགས་རིག་
གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་ངམ་རིང····
དུ་རབ་འབྱམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། རྒྱུད་སྟོད་ཀྱི་འཆད་ཉན་པ་དང་
ཤར་སྒྲུབ་རིན་ཆེན་བྲག་སོགས་ཀྱི་ཞལ་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་
ཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1623ལོར་དགའ··
ལྡན་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་ལྔའི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང···
མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་བུ་སློབ་མང་དུ···
གསོ་སྐྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་
སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་
སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

དགེ་བཤེས་ལྕང་རྡེ་བ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ·········
1160ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ་
1218ལོར་སྐུ་གཤེགས། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་
ལགས་ཀྱིས«བསྟན་རྩིས་ཀུན་བཏུས»ནང་དུ་དགེ་བཤེས་ལྕགས་རི་བ···
ཞེས་འཁོད་འདུག ཁོང་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་
གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1201ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན···
སར་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ངོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས····
བསྐྱངས་ཏེ་སློབ་མ་མང་པོ་གསོ་སྐྱོང་མཛད་དེ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་མངའ·····
ཐང་ཡང་ཤིན་ཏུ་དར་བར་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་
ལེགས་པར་སྒྲུབ་སྟེ། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་

ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

དགེ་བཤེས་སྟོན་གཞོན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་ཆོས་སྐོར་ལ་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ཅིང་དགེ་བཤེས་ཀྱི་མཚན་རྟགས་བཞེས། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱང་ཞིང་ཆུབ་པར་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཡོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ》ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

དགེ་བཤེས་གནས་བརྟན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1253ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1256ལོའི་བར་དུ་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་སློབ་མ་མང་པོ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་བཅུ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

དགེ་བཤེས་བྲག་དཀར་བ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1032ལོར་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1111ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བ་རིན་ཆེན་གསལ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། རྗེ་པོ་ཏོ་བ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་དགེ་བཤེས་ཕོ་བྲང་སྡིང་པའི་ཞབས་ལ་ཐུགས་ནས་རྗེ་པོ་ཏོ་བའི་གསུང་སྒྲོས་རྣམས་ཚར་གཅིག་གསན་པར་མཛད། དེ་ནས་བྲག་དཀར་དང་སྟག་རྩེ་བཅས་ལ་བཞུགས་ཏེ་ལམ་རིམ་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་བསྐྱངས་ཤིང་གྲྭ་པ་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་འདུས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«དཔེ་ཆོས་རིན་སྤུངས་རྩ་འགྲེལ»བཅས་ཡོད། ཁོང་ནི་རྗེ་པོ་ཏོ་བའི་བཀའ་བབ་ཀྱི་བུ་ཆེན་བརྒྱད་ལས་མཆོད་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཆོད་སྤྲིན་ལ་འགྲན་ནུས་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་བཀའ་བབ་ཡིན་ནོ། །དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གནས་བརྟན་རྒྱ་ལེ་འབར་དང་འཕན་ཡུལ་བ་བྱང་ཆུབ་སྒང་བ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །

དགེ་བཤེས་རྒྱལ་འཕགས་ངན་ལམ་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1090ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1153ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་

པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1153ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ཉེར་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་སློབ་མ་མང་པོར་གསོ་སྐྱོང་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1160ལོ་ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1163ལོའི་བར་དུ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་སྐྱོང་བ་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་གསུངས། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གདན་རབས་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

དགེ་སློང་ནམ་མཁའ་འོད།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1133ལོར་ཙ་མཚམས་ཀྱི་ས་ཆར་ཡབ་དགོན་པ་དོན་གྲུབ་བླ་མ་དང་། ཡུམ་ལྷ་མོ་ལྕམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1199ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྔོན་གྱི་བླ་མ་དྲན་ཞིང་དད་པ་སྐྱེས་ཏེ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་དགུ་ཐོག་ནས་ཆོས་རྗེ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་ལ་ཕྱུལ། ལོ་ཉེར་བརྒྱད་དགུ་ཙམ་དུ་ཕྱག་ཕྱིར་འབྲལ་མེད་དུ་བཞུགས། གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་གདམས་པ་དཔག་མེད་དུ་མཛད། ཕྱིས་པའི་སྤྱོད་པ་མེད་པར་མོས་གུས་ཀྱིས་བླ་མར་བསྟེན་ཞིང་གདམས་པ་ཛད་བཅད་པས་ཆོས་རྗེ་དུས་མཁྱེན་ཤིན་ཏུ་མཉེས་པར་གྱུར། ཆོས་རྗེ་དུས་མཁྱེན་ཁམས་སུ་ཕེབས་རྗེས་གངས་དཀར་དང་། སེ་མོ་དོ། ཁ་རག ཐང་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་དབེན་པ་ནགས་སུ་བསྒོམས། མཚམས་བར་དུ་འགྲོ་མགོན་ཞང་

དང་། ཀྱོ་པ། སྐྱེར་སྒང་བ། གླིང་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་མང་དུ་མཇལ་ཞིང་གདམས་པ་མང་དུ་གསན། ཁྱད་པར་དུ་བདེ་གཤེགས་སྟག་ལུང་ཐང་པ་ལ་དད་པ་རབ་ཏུ་ཐོབ་ནས་ཆོས་ཞུས། གཙོ་བོར་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་མཛད། དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་དུས་མཁྱེན་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་གདམས་པ་ལྷག་མ་དང་རྗེས་སུ་གདམས་པ་དཔག་ཏུ······མེད་པ་ཞུས། དེ་ནས་ལོ་ཉི་བཅུ་བདུན་རིང་དུ་སྐུ་མཚམས་འབའ་ཞིག་བཞུགས་ཤིང་གྲུབ་པའི་རྟགས་མཚན་ཡང་འགའ་རེ་སྙེད་པར་གྱུར་ཏོ། ཁོང་ནི་ཝ་དམར་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་གྱི་སྐུ་སྐྱེ་ཡིན་པར《དེབ་སྔོན》ལས་གསུངས་སོ། །

དགེ་སློང་འཕགས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ···འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང·········བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། སྐད་གཉིས་སྨྲ་བ་ལ་ནང་བྱན་ཚུད་པས་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《སྒྲོལ་མའི་མཎྜལ་གྱི་ཆོ་ག》དང་། 《སྒྲོལ་མ་མཆོག་སྒྲུབ་པ》། 《འཇིགས་པ་བརྒྱད་ལས་སྐྱོབ་པའི་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས》བཅས་བཞུགས་སོ། །

དགེ་སློང་འོད།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ······

འབྲངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་ཆོས……གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་གཅིག……ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་མན་ངག》ཅེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་རིན……ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

དགོན་པ་བ།

ཁོང་ནི་འཛོང་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཚན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

དཀྱིར་སྒོམ་གཞོན་ནུ་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1090 ལོར་དཀྱིར་ལྷ་སྟོང་གི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1171ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་ཕྱིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས……དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཕྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་བཀའ་གདམས་པའི་བླ་མ་སྟེའུ་ཟུར་པ་ཡེ་ཤེས་འབར་དང་། བྱ་ཡུལ་བ་གཞོན་ནུ་འོད་གཉིས་ལ་བསྟེན་ནས་བཀའ་གདམས་པའི་གདམས……ངག་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་ཞུས་ཤིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར……མཛད་པས་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས་ཏེ་དཀྱིར……

ཨྙོན་པ་ཞེས་གྲགས་སོ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1119ལོར་རྒྱ་མ་རིན་ཆེན་སྒང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་སྔེ་དགོན་བཅས་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་ཕྱོགས་སོ་སོ་ནས་གྲྭ་པ་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་འདུས་ཏེ་ཚོགས་པ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱངས། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཉིས་པར་སྐུ་གཤེགས། །

མགར་ཁྲི་འབྲིང་བཙན་བྲོད།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་བློན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་ཡུལ་ཟུང་གི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རྒྱལ་པོ་མང་སྲོང་མང་བཙན་གྱི་དམག་དཔོན་མཛད་ཅིང་བོད་ལུགས་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ667ལོར་འཇང་ཡུལ་དུ་དམག་དྲངས་ཏེ་ཡུལ་ཚན་བཅུ་གཉིས་ཙམ་དབང་དུ་བསྡུས་པ་དང་། དེ་ནས་གྲུ་གུ། ལི་ཡུལ(ཤིན་ཅང་)བཅས་ལ་གཡུལ་བཀྲིད་སྐབས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཞོའི་རིན་ཀོས་དང་ཀོ་ཞི་ཕྱུན་གཉིས་ཀྱིས་མགར་ཁྲི་འབྲིང་གི་དམག་ལ་འཐབ་འཛིངས་བྱས་ནས་དམག་ཉེས་བྱུང་བར་གྲགས། བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ685ལོར་རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་རླུང་ནམ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོས་བློན་ཆེན་གྱི་གོ་གནས་བསྐོ་བཞག་མཛད་དེ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགན་ཁོང་གིས་བསྐྱངས། བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ695ལོར་ཁོང་གི་འ་ཞའི་ཡུལ་དུ་དམག་དྲངས་ཏེ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དམག་དཔོན་འོ་ཞང་ཤོ་དང་གཡུལ་སྤྲད་པས་འོ་ཞང་ཤོའི་དམག་ལ་དམག་ཉེས་བྱུང་། བོད་ལུགས་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 698

ལོར་མདོ་སྨད་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་དམག་དྲངས་ནས་ཡུལ་ཁམས་དེའི་སྐོར་དབང་དུ་བསྡུས། འོན་ཀྱང་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེས་ཁོང་ལ་བཀའ་བཀྱོན་ནས་བློན་ཆེན་གྱི་གོ་གནས་ལས་ཕབ་ཅིང་། ཁྲིམ་གཞིས་ཀྱིས་རྒྱ་ནོར་ཚང་མ་གཞུང་བཞེས་མཛད། བོད་ལུགས་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ། སྤྱི་ལོ699ལོར་རྒྱལ་པོའི་ཁྲིམས་ལ་འཇིགས་ནས་མདོ་སྨད་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་ལྷེབས་སོ། །

མགར་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་རྗེས་སུ་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཐོས་བསམ་མཛད་པས་སྒྲ་བསྒྱུར་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོར་གྱུར། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི«བཀའ་འགྱུར»ལས«འཕགས་པ་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་པོ་ཅན་དྲག་པོ་གསུམ་འདུལ་ཞེས་བྱ་བའི་རྩ་རྒྱུད»དང་། «གོས་སྔོན་པོ་ཅན་གྱི་བཤད་རྒྱུད་དྲག་པོ་གསུམ་འདུལ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་གསུམ་པ»། «ཕོ་ཉའི་འཁོར་དུ་གཏོགས་པ་བཀའ་ཉན་ཕོ་མོ་ལ་འཕགས་པ་མི་གཡོ་བའི་གཟུངས»ལེའུ་དགུ་པ། «པདྨ་ཅོད་པན་གྱི་རྒྱུད»ལེའུ་བཅུ་གཅིག «དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་སྒྲོལ་མ་ལས་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བའི་རྒྱུད»ལེའུ་སོ་ལྔ་བ། «བསྟན་འགྱུར»ལས«རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས»། «མཚན་བརྗོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བསྡུས་གསལ»། «སྤྲིན་སྤྲིག་གི་ཚིག་མདོར་བྱས་པ»། «གཤིན་རྗེ་དགྲ་ནག་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «འཕགས་པ་མི་གཡོ་བའི་སྒྲུབ་ཐབས་གཏོར་མའི་ཆོ་

ག»། «འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་ཚིག»། «སྦྱིན་སྲེག་གི་ཚིག»། «རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པ་གཏུམ་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «བསད་པ་བདུད་རྩིའི་གསོ་བ»། «བདུད་རྩི་འོ་མའི་མཆོད་པ» «ཀླུ་ཁྲོ་བོ་བསད་པའི་འཕྲིན་ལས» ། «ཀླུ་རིགས་བཞི་མནན་པའི་ཆོ་ག»། «མཛེ་ནད་ཀྱི་མཚན་ཉིད»། «ཁྲོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་གནམ་ལྕགས་འབར་བའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀླུ་འདུལ་བའི་ངན་ཐབས» བཅས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

མགར་སྟག་ར་ཁྲིང་ཡོད།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་བློན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་ཡུལ་ཟུང་གི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རྒྱལ་པོ་མང་སྲོང་མང་བཙན་གྱི་དམག་དཔོན་མཛད་ཅིང་ཡུལ་གྲུ་དུ་མར་དམག……དྲངས་ཏེ་འཇང་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ཆབ་འབངས་སུ་བཀུགས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེའི་དམག་དཔོན་མཛད་ཅིང་བོད་ལུགས…ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ698ལོར་གཅེན་པོ་མགར་ཁྲི་འབྲིང་བཙན་བྲོད……དང་མཉམ་དུ་མདོ་སྨད་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་དམག་དྲངས་ནས་ཡུལ་ཁ་དུ་མ་དབང་དུ་བསྡུས། བོད་ལུགས་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ699ལོར་རྒྱལ་པོས་བཀའ་བཀྱོན་པར་འཇིགས་ནས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ལ་མགོ་འབྲུལ……ཞུས་ཤིང་། ཐང་གོང་མས་ཁོང་ལ་ཐེ་ཅིན་དང་ཕུའུ་གོ་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ། ཀོས་ཏེ་ཙུན་ཡང་སོགས་གོ་གནས་གནང་བ«ཐང་དེབ་གསར་མ»ལས་གསུངས་འདུག་གོ །

མགར་སྟོང་བཙན་ཡུལ་ཟུང་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བློན་ཆེན་ཡིན། དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་བཀའ་ཕབ་པ་ལྟར་བོད་ཀྱི་སྲིད་འཛིན་ས་ཁུལ་དང་། དམག་དཔུང་གི་སྒྲིག་གཞི། ཁྲིམས་ཡིག་ཆེན་མོ་བཅས་གཏན་འབེབས་མཛད་པའི་འགན་ཁུར་བཞེས་ནས་ལེགས་པར་གྲུབ། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་བསུས། རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ636ལོར་རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ནམ་དཔྱོད་ཀྱི་འཕྲུལ་འཁོར་ལ་བརྟེན"ནས་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོར་བསུས"ཏེ་རྒྱལ་ཁའི་ངང་ནས་བོད་ཡུལ་དུ་ཕེབས། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་རྒྱལ་པོ་གུང་རི་གུང་བཙན་དང་། རྒྱལ་པོ་མང་སྲོང་མང་བཙན་གཉིས་ཀྱི་བློན་པོ་མཛད་ནས་གྲུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་·ཕྲན་དབང་དུ་བསྡུས་ཏེ་སྤྱི་ལོ667ལོར་སྐུ་གཤེགས་སོ། །

མགར་དམ་པ་ཆོས་སྡིངས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1180ལོར་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་འབྲི་གུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཐལ་ཞལ་བ་ཡང་ལོ····འགར་མཛད། དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པ་ལས་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་གདམས་པ་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་པར་མཛད་ཅིང་ཙ་རིར"ཕྱིན་ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལེགས་པར་པ་བསྐྱངས། དྭགས་པོ་

མགར་ཕྱུག་ཏུ་བཞུགས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས……པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས། ལ་སྟོད་དང་སྐྱིད་ཕོང་དུ་བཞུགས་སྐབས་གདུལ་བྱ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ལ་བར་ཆད་དུ་གཟིགས་ནས་འབྲི་གུང་དུ་ཕེབས། དེ་ནས་ཀླུང་ཤོད་དུ་ཆོས་སྡིངས་བཏབ་ཅིང་དགེ་འདུན་ཤིན་ཏུ་མང་བར་འདུས་ཀྱང་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་འགྲན་ཟླར……འགྲོ་བར་དགོས་ཏེ་དགོན་པ་དོར་ནས་སྤོ་བོར་བྱོན། དེར་ཕུར་དགོན་རིན་ཆེན་གླིང་གི་རྩིག་རྨང་བཏིངས། དེ་ནས་ཞག་དྲུག་ཅུ་རྩ་གསུམ་པར་སྐུ་གཤེགས་ཀྱང་ཕྱིན་ཆབས་ཀྱི་དབང་གིས་རྩ་བའི་གདན་སར……སོང་། ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་གྱི་ཐུགས་སྲས་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཡིན་ནོ། །

མགར་བཙན་ཉེན་གུང་རྟོན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་བློན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་ཡུལ་ཟུང་གི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རྒྱལ་པོ་མང་སྲོང་མང་བཙན་གྱི་དམག་དཔོན་ཡིན་ཞིང་འཇང་ཡུལ་དང་གྲུ་གུ……སོགས་སུ་དམག་དྲངས་ནས་ཡུལ་ཁམས་དུ་མ་དབང་དུ་བསྡུས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་རྗེའི་དམག་དཔོན་མཛད་ཅིང་ཞང་ཞུང……གི་དུས་ཟིང་བྱུང་བ་སྙིང་འཇགས་མཛད། བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ695ལོར་རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེས་བཀའ་བསྐྱོན་ཏེ…ཉེན་ཀར་ལྕང་བུ (སྟོད་ལུང་མཚུར་ཕུ) ཞེས་པའི་ས་གནས་སུ་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བསྒྲགས་ཏེ་མགར་བཙན་ཉེན་གུང་རྟོན་སྲོག་ཐོག་ཏུ་བཏང་ངོ་།།

མགར་བཙན་སྙ་ལྡོམ་བུ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་མགར་སྟོང་བཙན་ཡུལ་ཟུང་གི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། ཡབ་བློན་ཆེན་དགུང་དུ་གཤེགས་རྗེས་རྒྱལ་པོ་མང་སྲོང་མང་བཙན་གྱིས་བོད་ལུགས་···· མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ667ལོར་ཡབ་ཀྱི་ཚབ་ཏུ་བློན་ཆེན་བསྐོ་བཞག····· མཛད། བོད་ལུགས་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ673ལོར་གདོང་ཀའི་ནེ་ཙོ་ལུང་དུ་འདུན་ཚོགས་བསྡུས་ནས་འབྲོག་ལས་ལ་ཞིབ་བཤེར་ཆེན་པོ······ མཛད། བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ675ལོར་ཞང་ཞུང་ཡོངས་ཀྱི་ལས་ཀར་ཞིབ་བཤེར་དང་ལམ་སྲོལ་གཏན་འབེབས་མཛད། དེ་ནས་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་ཆུང་ནས་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བློན་ཆེན····· མཛད་ཅིང་ཞང་ཞུང་ཁུལ་དུ་ཟིང་འཁྲུག་བྱུང་བ་ཚར་བཅད་ནས་རྒྱལ··· སྲིད་བརྟན་པར་མཛད། བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ685 ལོར་ཤངས་ཀྱི་སུམ་ཆུ་བོ་ཞེས་པར་མགར་མང་ཉེན་སྟག་ཚབ་ཀྱིས་ནང··· དམེ་བྱུས་ནས་བཀྲོངས་སོ། །

མགར་འཛི་རྒྱན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པོས་ཁོང་ལ་ཆོག་ཤེས་པ་ཞེས་གཟེངས་བསྟོད་གནང་ངོ་། །

མགར་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་

ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་…རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ནས་བསྟན…བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་སེང་གེ·····སྒྲའི་གཟུངས》ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

མགར་ཤེས་རབ་བླ་མ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ(953—1035)ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་པའི་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང····ཚན་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སློབ་དཔོན་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག······ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཁོང་གིས་བསྐྱེམས་ཀྱི་ས་ཆར་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པར་མཛད་ཅིང་། དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཏེ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད། ཁོང་ནི་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་གྲགས་ཆེ་བའི་འདུལ་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

མགོ་རྟ་འཇིགས་མེད་མཁས་མཆོག

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1752ལོར་མདོ་སྨད་དཔལ་ཤུལ་གྱི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་ནི་

གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་གུང་ཐང་ངག་དབང་
བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྐུ་གོང་མ་མགོ་རྟ་ཧྲོ་བཟང་མཁས་མཆོག···
གི་སྤྲུལ་སྐུར་ཐུགས་ཐག་བཅད། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་
པོའི་སྤྱན་སྔར་སྡོམ་པ་གསུམ་གྱི་སྐལ་བ་ནོད་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་མང་
དུ་མནོས། ལྷ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ནས་གཞུང་
བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ཡུན་རིང་དུ་གནང་ཞིང་རྗོ་བཅལ་རབ······
འབྱམས་པའི་མཚན་བརྟགས་བཞེས། དེ་ནས་ཨེ་ཝཾ་ཆོས་འཁོར་གླིང་
དུ་ཕེབས་ཏེ་དུས་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་དང་། དབྱངས་
ཅན་སྒྲ་མདོ་སོགས་ཐ་སྙད་རིག་པ་མང་པོར་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་
ལོ་སོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ·········
1785ལོར་ལྷ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ···
བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་སྤར་སྒྲོལ་ལྟར་མ་ཉམས་པར་མཛད་ཅིང···
ཐུགས་རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པ་སོགས་ཀྱིས་དད་འདུན་ཆེ་ཞིང་། མང་
འཁྱིད་འཇོག་པ་གང་ལ་ཡང་ཁྲི་རབས་སྔ་མ་ལས་འཕར་མ་ཤ་སྟག·······
གནང་། ཁྲི་ཟུར་ནས་དཀར་པོ་གསེང་རི་ཁྲོད་དང་བྲག་དཀར་རྒྱུད་
པ་གྲྭ་ཚང་གི་འཛིན་སྐྱོང་རིམ་བཞིན་གནང་དགོས་པ་བྱུང་སྟེ་སོ་སོར·····
བཞུགས་རིང་གཞན་གྱིས་དཔག་པར་དཀའ་བའི་ཐུགས་དམ་དགེ་སྦྱོར···
ལ་རྩལ་འདོན་དང་། གང་ལ་གང་འཚམས་ཀྱིས་འགྲོ་དོན་མཛད
དོ། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མཇལ་རྒྱུ་མ་བྱུང་། ཁོང་ནི་ལྷ
བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི ཁྲི་རབས་བཅུ་དགུ་བ་ཡིན་ནོ། །

མགོ་རྟ་བློ་བཟང་མཁས་མཆོག

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1678ལོར་མདོ་སྨད་དཔལ་ཤུལ་གྱི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1749ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་པས་དགེ་བཤེས་གྲགས་པ་དོན་ལྡན་གྱི་གོ་འཕང་བརྙེས། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེའི་ཞབས་ཕྱིར་མདོ་སྨད་དུ་ཐེབས། ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐུགས་དད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཆོས་སྲིད་གང་གི་ཆ་ནས་ཀུང་ཁྲི་ཀན་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་དང་སྡེ་ཀན་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་སོགས་ལས་མི་དམན་པའི་ཞལ་ཕོ་ཡང་མཛད། ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེའི་བང་ཆེན་དུ་ཅུན་གར་ལ་ལན་གཉིས་ཐེབས་པ་དང་། དུས་ཕྱིས་སུ་རེ་ཞིག་གི་བར་དུ་བླ་བྲང་གི་ལས་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁུར་ཡང་འཛིན་པར་མཛད་པ་སོགས་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ཡང་རྒྱ་མི་ཆུང་ཙམ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1720ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་ལ་ལོ་གཉིས་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་མཛད། བླ་བྲང་གི་དཔོན་པོ་ཚོ་དང་ཐུགས་མཐུན་མིན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་གསང་སྔགས་སྨིན་གྲོལ་གླིང་གི་ཁྲི་ལ་ཡུན་རིང་བཞུགས། དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་རབས་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

མགོ་བ་ཡེ་ཤེས་གཡུང་དྲུང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ(953—1035)ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་པའི་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང····ཚན་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང·········སོགས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཁོང་གིས་སྤྲེ་ལྷ་ཁང་བཟུང་སྟེ་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད། ཁོང་ནི་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་གྲགས་ཆེ་བའི་འདུལ་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

མགོ་ལོག་སྨན་པ་སྟག་བླ་ནོར་བུ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1889ལོར་མགོ་ལོག་སྟག་ཤེབ་དཔོན་རྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་འཇིགས་མེད་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ···ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་འཇུ་མི་ཕམ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་པད་ལ་བསྟེན་ཏེ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད། སྨན་བཅོས་ལག་ལེན་བྱེད་པའི་ཁྲོད་ནས་ཀྱང་གཙང་སྐོར་དུ་བུད་མེད་ཞིག་བྱིས་པ་བཙའ་མ་ཐུབ་པས་ཤི་བ་ལྟ་བུ་གྱུར་སྐབས་བདག

པོས་བླ་མ་སོགས་གདན་དྲངས་ཏེ་ཕུང་པོ་དུར་སར་བསྐྱལ་ཡང་ཁོང······གིས་སྨན་དཔྱད་མཛད་དེ་མ་བུ་གཉིས་ཀ་དུར་ས་ནས་སློག་སྐྱོབ་ཐུབ་པ་བྱུང་བས་ཡུལ་མི་ཀུན་གྱིས་སྟག་གོ་སྨན་པ་བླ་མ་ཞེས་སྙན་གྲགས་ཕྱོགས་བསྒྱུར་ཁྱབ། ཁོང་གིས་མི་ཤི་བ་གསོས་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། ནད་གསོ་མི་ཐུབ་པ་གསོས་པའི་རྣམ་ཐར་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། ཁོང་གི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཚན་གཞན་ལ་སྟག་གོ་སྨན་པ་བླ་མ་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་མཁན་པོ་ཐུབ་ནོར་དང་། ངང་པ་དཔལ་མགོན་སོགས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«ཤུདྲལ་བརྒྱད་ཅུ་པ»དང་། «ག་ཕུར་བརྒྱ་རྩ»། «མན་ངག་བདུད་རྩིའི་ཡང་ཞུན»། «ཐུགས་རྗེ་བསིལ་མའི་བདུད་རྩིའི་ཆུ་རྒྱུན»བཅས་བཞུགས་སོ། །

མགོན་ཀླུ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་པོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ········1730ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་རིང་རྒྱུད་པའི་འདུ་ཁང་ཀ་བ་དྲུག་ཅུ་པ་སོ་སྐྱོར་དང་བཅས་པ་དབུས་འཕུག་ལྷར་གསར་བསྐྲུན་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1767ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ལོ་ངོ་བཅུའི་རིང་དུ་བཞུགས་ཏེ་འགྲིག་ལ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན···བཅས་ལ་ཚགས་འཛིན་གང་ལེགས་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1775ལོར་སྐྱབས་རྗེ་ཨ་ཀྱཱ་བློ་བཟང་བསྟན···པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། སྐྱབས་རྗེ་ཐུའུ་བཀྭན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། ལ་སར་དྷ་བླ་མ་བློ་བཟང་ཆོས་དར་རྣམས་ཀྱིས་མཐུན་རྐྱེན་ལེགས་

པར་སྤྲར་ཏེ་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ་ཀ་བ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ང་བཞིའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཅན་སྒོ་སྐྱོར་དང་བཅས་པ་ཞིག་གསོས་མཛད། རཁོ་དཔོན་པོ་སངས་རྒྱས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་ཚོང་རའི་ནང་དུ་བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་བཞེངས། ཁྲི་ཆེན་ཉིད་ནས་བྱང་གི་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་ཞིག་གསོས་ལེགས་པར་མཛད། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་ཉེར་དྲུག་པ་དང་། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་པ་ཡིན། །

མགོན་ལྷ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1878ལོར་སྔོ་ཞེ་ཚོ་བཞིའི་ནང་ཚན་ཨར་སྔོང་སྡེ་བར་ཡབ་ལྷ་བརྒྱ་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཡུམ་པདྨ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་སྐུ་གོང་མ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསམ་གཏན་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་མཆོད་རྟེན་སྐྱེས་དགོན་པའི་གདན་སར་བཀོད་དེ་དཀའ་སྤྱོད་རྒྱས་པར་ཕུལ། དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྐྱབས་རྗེ་རྫོང་དཀར་རྡོ་རྗེ་འཆང་འཇིགས་མེད་བསམ་གཏན་དཔལ་བཟང་པོ་ལས་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་བཤེས་གཉེན་བློ་བཟང་བསྟན་འགྲུས་སློག་གི་སློབ་དཔོན་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་དང་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། ལྕང་ར་དགེ་བཤེས་བྱང་ཆུབ་དར་རྒྱས་ལས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་བཅས་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་སྐུ་འབུམ་རང་སྐར་དུ་ཕེབས་

ནས་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་རོང་པོ་རེབ་སྐོང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སྐྱབས་རྗེ་རྫོང་དཀར་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་འདུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1896ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་། ཁྲི་ཟུར་ནས་རང་དགོན་མཆོད་རྟེན་སྐེམས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་སྲིད་ཟུང་གི་སྒོ་ནས་འཛིན་སྐྱོང་ནན་ཏན་མཛད་ཅིང་དགོན་པ་དང་སྔགས་པ་གཉིས་ཀྱང་ཐུགས་མཐུན་པར་མཛད། དུས་རྒྱུན་དུ་ཁྲིམས་བཅས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྦྱོང་དང་ཐུགས་དམ་ཉམས་ལེན་ཟབ་མོ་ལས་ཡོལ་བ་མེད་དོ། དགུང་ལོ་ཞེར་ལྔ་པར་དབུས་གཙང་དག་པའི་ཞིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་སོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་བ་ཡིན་ནོ།། །

མགོན་ཀླུ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསམ་གཏན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1839ལོར་སྔོ་མི་ཆེ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་དཀར་རྫིང་ངམ་སྐར་དམག་སྡེ་བར་ཡབ་དཀར་རྫིང་དཔོན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན་དང་། ཡུམ་སྒྲོལ་མ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1876 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྔེ་དགོན་གཉིས་

གྱིས་སྐུ་གོང་མའི་སྤྲུལ་སྐུ་བཙལ་རྒྱའི་ཞུ་བ་ལན་མང་ཕུལ་བར་བརྟེན······ སྐྱབས་རྗེ་གསེར་ཁང་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་སྐུ་གོང་མའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས········ འཛིན་མཛད་ཅིང་དགུང་ལོ་ལྔ་བར་སྐུ་གོང་མའི་གདན་ས་མཆོད་རྟེན··· སྐྱེས་དགོན་པའི་གདན་སར་བཀོད། དེ་ནས་ཧོར་ཞིང་སྒོམ་པ་བའི་ སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན་ཀློག་གི་སློབ་དཔོན་ལ་བརྟེན··· ཏེ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་ཆོ་ག་བཅས་དཀའ་ཚེགས་མེད་པར··· མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་རང་སྐར་དུ་ གདན་སར་བཀོད་ཅིང་གྲུབ་དབང་རྡོ་རྗེ་འཆང་དཀའ་ཆེན་བྱང་ཆུབ···· རིན་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི···· ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་ མཛད། བསྡུས་གྲྭའི་དམ་བཅའ་དང་ཚོགས་ལངས་མཛད་པས་མཁས་ པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་དད་གུས་ལྷག་པར་འཕེལ། སྐྱབས་རྗེ་ཚུ་ བཟང་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རབ་རྒྱས་ལས་ཚོགས་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མའི······ སྡོམ་པ་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐམས་ཅད་གཡག་རྔ་བཞིན་དུ··· བསྲུངས། དེ་ནས་མཆོད་རྟེན་སྐྱེས་དགོན་པའི་ཁྲི་ཁར་བཞུགས་ཏེ་ ཆོས་སྲིད་ཟུང་གི་སྒོ་ནས་སྤྱི་སྒོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་ཟླ་མེད་པར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་སྔན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས······ བཀའ་ཆོས་བརྩེ་བཞག་ཡང་ཡང་གནང་ཞིང་འཛིན་གྲྭ་སོ་སོའི་སློབ······ གཉེར་གང་ཡིན་རྣམས་ལ་ཚགས་འཛིན་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དགུང་ ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1864 ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་གཅིག་གི····

རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་སློབ་གཉེར་བཅས་ལ་དོ་དམ་ལེགས་པར་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་རང་དགོན་མཆོད་རྟེན་སྐྱེས་སུ་གཏན་བཞུགས་མཛད་ཅིང་སྡེ་དགོན་གཉིས་ཀྱི་ཆབ་འབངས་ཐམས་ཅད་བདེ་ཐབས་ཀྱི་ཞབས་བཏན་བསྒྲུབས་པ་ལ་བརྩོན་པ་ལྷུར་བཞེས། དབུས་གཙང་དག་པའི་ཞིང་དུ་འང་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་དང་། ཇོ་ཤཱཀ་རྣམ་གཉིས། ལྷ་ས་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་བཅས་ལ་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དེ་ནས་རང་དགོན་དུ་ཕེབས་ཤིང་གདུལ་བྱ་གསོན་གཤིན་ཉམ་ཐག་རེ་ལྟོས་འཆའ་བ་རྣམས་ཀྱི་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་ལ་སྨན་པའི་ཐབས་ཚུལ་བཟང་པོའི་བཀའ་དྲིན་གཡེལ་མེད་མཛད་བཞིན་བཞུགས་སྐབས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་ལྔ་བཅུ་ང་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

མགོན་ཚང་བློ་བཟང་ཡོན་ཏན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1812ལོར་ཨ་འདར་ཆ་གའི་གྲོང་དུ་ཨ་རྒྱ་ནང་སོའི་རྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་གི་སྐུ་ཕྲེང་གོང་མ་མགོན་ཚང་དཀའ་བཅུ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་དགེ་བཤེས་ཚོ་སྒྲུབ་པ་སྙོམས་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་བཅས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། དེ་ནས་བྱ་དགོན་པའི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་བསྡུས་གཞུང་ནས་བཟུང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་

བཞི་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1845ལོར་ཟླ་ཁྲུང་དགོན་པའི་……གདན་སའི་མཁན་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གཅིག་གི་རིང་དུ་གདན་ས……བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་སྒྲུབ་ཅིང་དུས་འདའ་བ་མཛད། ཁོང་ནི་ཟླ་ཁྲུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

འགོས་ཁྲི་བཟང་ཡབ་ལྷག

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་མཛངས་བློན་ཡིན་ཏེ། དཔྱ་ཁྲལ་ཞུལ་ལག་གི་ལམ་ལུགས་ལེགས་བཅོས་དང་། བཀའ་ཁྲིམས་ཞལ་ལྕེ་སྟེ། གསོས་ཐང་སྟོང་ཐང་གི་ཞལ་ལྕེ་དང་། གཉེན་ཕྱེ་བྲལ་གྱི་ཞལ་ལྕེ། བསྙོན་ཐོལ་དཀར་མིའི་ཞལ་ལྕེ་སོགས་གཏན་འབེབས་མཛད་ཅིང་། བློན་ཆེན་མ་ཞང་གྲོམ་པ་སྐྱེས་གསོན་པོར་དུར་དུ་བཅུག་པའི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་མཆིས་སོ། །ཁོང་ནི་མཛངས་མི་མི་བདུན་གྱི་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

འགོས་གཡག་ཆུང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས……ཤིང་། རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་རླུང་ནམ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བློན་པོ་ཡིན། དྲག་ཙལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་ཤ་བའི་རྙིད་བུ་ཕྱེ་མས་བཀང་སྟེ་སྐྲད་ལ་བསྐོར་ཐུབ་པ་དང་། དྲག་པོ་གཡུལ་འགྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་ཞུགས་ནས་རྒྱལ་ཁམས་དུ་མ་དབང་དུ་བསྡུས་ཤིང་། དམག་དཔོན་ཙལ་པོ་ཆེ་མི་བདུན་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

འགོས་ལོ་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས།

ཡོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྐོར་ཙམ་དུ……གཙང་རྟ་ནག་ཕུའི་ཁུག་པར་ཡབ་འགོས་བཙུན་རྒྱང་གི་སྲས་སུ་སྐུ……འཁྲུངས། མར་པ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས(1012—1095)དང་དུས་མཉམ་ཡིན། ཡོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་བཟང་པོ་དང་། སྨྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་སོགས་པཎ་གྲུབ་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ……གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད……དེ་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་ཆོས་ལོག་སུན་འབྱིན་པ་ལ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྗེས་སུ་ཡོང་ཉིད་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བས《སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ》ལས"དེ་དག……འདས་པའི་འོག་ཏུ་ཡང་། ཆོས་ལོག་འགའ་ཞིག་འཕེལ་བའི་རྒྱུས། ལྷས་བཙས་ཞེས་བྱའི་ལོ་ཙཱ་བ། དེས་ཀྱང་སྔགས་ལོག་སུན་འབྱིན་པ། ཞེས་བྱའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་ནས་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་རྣམ་པར་དབྱེ།"ཞེས་གསུངས་སོ། ཡོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ》ལེའུ་ལྔ……བཅུ་པ་དང་། 《རྣལ་འབྱོར་མ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད》ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ། 《སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་མོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ》ལེའུ་གསུམ་པ། 《འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་སེང་གེ་སྒྲའི་རྒྱུད》། 《བསྟན་འགྱུར》ལས《རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ་སྒྱུ་མ……

བརྟག་པ་གཉིས་པའི་དཀའ་འགྲེལ»། «དཔལ་དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེའི་དཀའ་འགྲེལ་ལྷུ་ཧི་ག་ཕྲེང་བ»། «རོ་སྲེག་གི་ཆོ་ག»། «ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མཆོད་པའི་རིམ་པ»། «བདེ་མཆོག་གི་སྦྱིན་སྲེག་ཆོ་ག»། «དཔལ་གདན་བཞི་པའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག»། «གཏོར་མའི་ཆོ་ག»། «ཡན་ལག་བདུན་པ། ཨོ་ཡོ་ག་བཞི་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་བ། «འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ»། «ཤེས་རབ་ཀྱི་འཕྲིན་ཡིག»། «དབུ་མ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པ»། «ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག»བཅས་ཆོས་ཚན་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་དང་། གསུང་རྩོམ་ནི«སྟོང་ཐུན»བཅས་བཞུགས་སོ། །

འགོས་ལོ་ཆོས་གྲུབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ……… འཁྲུངས་ཤིང་། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་གཉིས་ཀའི་སྐད་ཡིག་མཁྱེན་པས་ཆོས་གཞུང་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ལྷག་པར་དུ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་ཏུན་ཧོང་སངས་རྒྱས་སྟོང་སྐུའི་བྲག་ཕུག་སོགས་སུ་བྱོན་ནས་རྒྱ་ཡིག་ལས«མདོ་མཛངས་བླུན»སོགས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད་པས་སྙན་གྲགས་ཆེ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བཀའ་འགྱུར»ལས་«སོ་ཆའི་བཀོད་པ་བསྟན་པའི་ལེའུ»དང་། «སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་གི་སྙིང་པོའི་ལེའུ»། «མདོ་མཛངས་བླུན»། «འཕགས་པ་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་བསྟན་པ»། «འཕགས་པ་

གསེར་འོད་དམ་པ་མཆོག་ཏུ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་མདོ》། 《འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་གི་གཟུངས་དང་ཆོ་ག》། 《འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་གསང་བའི་མཛོད……ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་འཁོར་ལོའི་སྙིང་པོའི་གཟུངས》། 《འཕགས་པ་ཞལ་བཅུ་གཅིག་པའི་རིགས་སྔགས་ཀྱི་སྙིང་པོ》། 《བསྟན་འགྱུར》ལས《འཕགས་པ་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ངེས་པར་འགྲེལ་བའི་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1392ལོར་ལྷོ་ཁ་འཕྱོངས་རྒྱས་ཁུལ་དུ་ཡབ་འགོས་སྟོན་འབྱུང་གནས་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་སྲིད་ཐར་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1481ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དགུ་པར་སྤྱན་གཡས་མཁན་པོ་སངས་རྒྱས་དཔལ་བའི་དྲུང་དུ་རབ……བྱུང་མཛད། སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་དར་རྒྱས་ཀྱི་དྲུང་ནས་སྤྱོད་འཇུག་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ནས་ཉེར་གསུམ་གྱི་བར་དུ་རྩེད་ཐང་གི་མཁན་པོ་བསམ་བཟང་པ་ལས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་པ་ལས་ཕར་ཕྱིན་དང་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། འཕན་པོ་ཐང་སག་གི་མཁས་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ལས་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་དྲུག་གི་སྐོར། སྐྱུར་མོ་ལུང་དུ་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་ལས་འདུལ་བ་དང་མངོན་པ་གོང་འོག་རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས……སེམས་ཁྲིད་དང་ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག གུང་སྣང་ཆོས་རྗེ་མཛེས་པ་དཔལ་

ལས་བདེ་མཆོག་གི་སྐོར་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལས་བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ་དང་། དབུ་མ། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་བཅས་གསན། གཞན་ཡང་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་བླ་མ་མང་པོར་བསྟེན་ཏེ། ཏ་ནག་གི་ཆོས་རྗེ་སྒྲོལ་བ་དང་། གོད་ཕྲུག་རས་པ་གཉིས་ལས་རྙིང་མའི་ཆོས་སྐོར་མང་པོ་དང་། རོང་སྟོན་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་ལས་ས་སྐྱའི་ཆོས་སྐོར། གཙང་པ་ཞྭ་དམར་ནག་གཉིས་ལས་དྭགས་པོ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་བཅས་གསན། སྐྱུང་ཆེན་པ་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་ལས་དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་སྐོར་རྩིས་དང་། སྣར་ཐང་ལོ་ཙཱ་བ་སངྒ་ཤྲཱི་ལས་སྒྲ་རིག་པ་གསན། མདོར་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བླ་མ་དྲུག་ཅུ་ཕྲག་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་བཅས་བདག་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན…ལས་ལོ་ལྔ་ཙམ་རིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན་ནས་སྐད་བསྒྱུར་ཡང་ཐོགས་མེད་དུ་མཁྱེན། རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་སོགས་སུ་ཕེབས་མ་སྨྱོང་ཡང་བོད་དུ་བཞུགས་ནས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས……འདའ་བར་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ཕྱིན་པོད་བཅུ་བཞུགས་པ་ལས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི«དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན»དང་། «རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འཁྲུལ་སེལ»། «རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་བཤད་ཆེན་མོ»། «ཕར་ཕྱིན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད»། «དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ»བཅས་ཡིན། བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་བསྟན་འགྱུར་ལས«བསྟན་པའི་གཏད་རབས»ཆ་མི་ཚང་བ་དང་། «དཔལ་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས་རབ་ཏུ་གསལ་བ»བཅས་ཡིན།

འགྱུར་ཛོ་འཇིགས་མེད་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1773ལོར་མདོ་སྨད་རྩེ་གཞུང་དུ་ཡབ་བྱམས་པ་དང་། ཡུམ་དཔལ་ཤྲུལ་བཟའ་ཚེ་དབང་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1850ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཞི་པར་ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ལས་དགེ་བསྙེན་བསྒྲུབས་ཤིང་ཚེ་དབང་ཞུས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་གདན་སར་བཀོད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་ཁ་ཀྱིའི་དགོན་པའི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་འབའ་རི་རྒྱལ་མཚན་ལས་བསྡུས་གཞུང་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཚོགས་སུ་ཞུགས་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། སློབ་ལམ་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། གུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་མཚན་ལ་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་བླ་བྲང་གི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་དང་། ཁ་ཀྱིའི་སྐར། ཀན་ཀྱིའི་བྲག་དཀར་རྣམས་ཀྱི་ཁྲི་བ་མཛད། རྒྱུད་པའི་ཁྲི་ཟུར་ནས་ཀུན་གཟིགས་མཆོག་གདན་འདྲེན་གྱི་ཆེད་དུ་དབུས་གཙང་ལ་ཐེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1813ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཐེབས་ཏེ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་ཟུ་སྤྲོལ་མ་ཉམས་པའི་སྟེང་དུ་འདུ་ཁང་ཆེན་མོར་གྱུན་གཉིས་ཁེབས་པའི་བཟང་གོས་ཀྱི་བླ་བྲེ་དང་། གསེར་ཟངས་ལས་བསྒྲུབས་པའི་འཇིགས་བྱེད་ཞལ་ཕྱག་ཡོངས་

རྫོགས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་སྦྱོར་འཛུགས་གནང་། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཨུཀྐེ་གྲྭ་ཚང་དང་ཚ་གན་པེ་ཤིང་གི་བླ་མར་རིམ་པ་ཕེབས་ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བའོ། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་ཉེར་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1235ལོར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱར་ཡབ་ཟངས་ཚ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་ཡུམ་མ་གཅིག་ཀུན་དགའ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1280ལོར་ཞྭ་ཁང་བླ་བྲང་དུ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་དག་ལ་ལེགས་པར་སྦྱོང་མཛད་དེ་བློ་སྒོ་འབྱེད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་སྐྱེས་རབས་སོགས་བློར་ཟིན་འདུག་ལ་གོ་བའང་སྐྱེས། དགུང་ལོ་དགུ་པར་ཆོས་གསུང་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བས་འཕགས་པ་ཞེས་མཚན་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་ཁུ་བོ་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ནུ་བོ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་དང་མཉམ་དུ་སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་གྱིས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕྱག་ཕྱིར་ཐོན། ལམ་བར་དུ་ལྷ་སར་ཕེབས་ནས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཏེ་མཚན་ལ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། ཁུ་བོ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ལས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མང་དུ་གསན་ཞིང་གནས་ལྔ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད། དེ་ནས་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ཧུཨུ་པིལ ལན་གསེར་ཁྲིར་འཁོད་རྗེས་ཕོ་བྲང་ནང་དུ་གདན་དྲངས། དགུང་ལོ་

བཅུ་དགུ་པར་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོར་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ཐེངས་དང་པོ···གནང་། དེའི་དབང་ཡོན་དུ་བོད་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་དང་། ཏི་ཤྲཱིའི་གོ་གནས། གཡང་ཏེའི་ཐམ་ཀ་བན་དེ་ཤེད་ཀྱི་འཛའ་ས་བཅས་གནང་། དེ་ནས་གོང་མ་རྒྱལ་པོས་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ཐེངས་གཉིས་པ་ཞུས་པའི་དབང་ཡོན་དུ་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་སྲིད་དབང······ཡོངས་རྫོགས་གནང་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་བདག་པོར་བསྐོས། དབང་ཐེངས་གསུམ་པ་ཞུས་པའི་དབང་ཡོན་དུ་ཆོས་དུང་དཀར་པོ······རྒྱང་གྲགས་དང་། རྒྱ་ཡི་མི་ཡུར་ཆེན་མོ་བཅས་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེ་ཤུ་བར་ཁམས་ཀྱི་ས་ཆ་ཁྲི་འདུ་སྐལ་བཟང་དགོན་སོགས་སུ་ཕེབས····ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར་ཏེ་འགྲོ་བ་མང་པོ་སྨིན་གྲོལ་གྱི······ཞིང་ལ་བཀོད། སྔར་ཐང་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་སེང་གེ་གདན་དྲངས་ཏེ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། སླར་ཡང་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ཏེ་སྨུ་སྟེགས་ཐེན་ཤེང་གི་ཆོས་ལུགས་མཁས་པ་རྣམས་དང་རྩོད···གླེང་གནང་ནས་ཕམ་པར་མཛད། དེ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཁར་གོང་མས་འཛའ་ས་སྨུ་ཏིག་མ་བཅས་གནང་། བོད་དུ་ལོ་ཛ་གསུམ་བཞུགས་རིང་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤྲཱི་ཏ་ཐཱ་ག་ཏ་བྷ་དྲ་དང་། གློ་བོ་ལོ་ཙྪ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། སྔར་ཐང་མཁན་ཆེན་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་སོགས་སློབ་དཔོན་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་ལ་བསྟེན་ནས་རིག་གནས་དང་། མདོ་སྔགས་བཅས་སློབ་གཉེར་གནང་། དེ་ནས་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཧོར་ཡིག་གསར་གཏོད་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པར་གོང་མ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་མི་ཉག་རྒྱལ་ཁྲོད་རྒྱལ་པོའི་ཤེལ་དམ་ལ་བཅོས་

ཕྱིས་ནས་ཤེལ་དམ་གླིང་དྲུག་མ་དང་། གནམ་གྱི་འོག ས་ཡི་སྟེང་ན་རྒྱ་གར་གྱི་ལྷའི་སྲས་པོ། སྤྲུལ་པའི་སངས་རྒྱས། ཡི་གེ་རྩོམ་མི། རྒྱལ་ཁམས་འཛགས་སུ་འཛུག་པ་པོ། གནས་ལྔ་རིག་པའི་པཎྜི་ཏ་འཕགས་པ་ཏི་ཤྲཱི་ཞེས་པའི་འཇའ་ས་དང་གོ་གནས་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་གཙང་ཆུ་མིག་རིང་མོར་དགེ་འདུན··· ཁྲི་བདུན་ལྷག་ཡོངས་པ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བར་ཆུ་མིག་ཆོས་འཁོར··· དུ་གྲགས། ས་སྐྱའི་གདན་ས་ལོ་ཉེ་ལྔ་ཙམ་བསྐྱངས། ཁོང་ནི་ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལྔའི་ནང་གི་ལྔ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་བསྟན་བཅོས་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཙམ་དེ་པོད་གསུམ་དུ་བསྒྲིགས་ནས་བཞུགས་སོ།། །

འགྲོ་མགོན་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1239ལོར···· གཡས་རུ་མདོག་གི་གད་ལོ་ལོར་ཡབ་ཟངས་ཚ་བསོད་ནམས་རྒྱལ········· མཚན་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་ཀུན་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1267ལོར་སྒོ་རུམ་དཔེ་ཁང་དུ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱི་ཕྱག་ཕྱིར་ཧོར་ཡུལ་དུ་ཕེབས། ཆོས་རྗེ་ཁུ་དབོན་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་དང་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན་ནས་ཐོས་པས་རྒྱུད་ཕྱུག་པར་མཛད། བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པས་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཚར་བཅད། སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་ས་ལེན་དབང་གི་ལུང་དང་། གསེར་ཐམ་ཐོང་ཁྱི་གཡས་གཡོན་གྱི་ཁྲིམས་ར་དང་། རྒྱལ་པོའི་སྲས་མོ་མེ་ཁ་བདུན་བྱ་བའང་བཙུན་མོ་གནང་། ཧོར་གྱི་ཆས་སུ་བཅུག་སྟེ་ས་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་

ཁྲིམས་བདག་ཏུ་བསྐོས། བོད་ལ་ཏི་ཞཱི་དང་དབང་གི་ལས་ཀ་ཐོག་མར་སྐུ་མཆེད་འདི་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་རིང་ལ་བྱུང་བས་བོད་ལ་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་བྱུང་ངོས་སུ་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་བཞུགས། དེ་ནས་དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཆོས་འཁོར་ལ་ཕེབས། དེ་ནས་ལོ་གསུམ་ལྷག་ཙམ་གྱི་བར་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་པས་འགྲོ་བ་མང་པོ་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ཞིང་ལ་བཀོད་ནས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་སྨྱུ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན། །

འགྲོ་འདུལ་གླིང་པ།

ཁོང་ནི་གཏེར་སྟོན་རཏྣ་གླིང་པ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཀུན་གྲུ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་ལྡན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1785ལོར་མདོ་སྨད་ཀུན་གྲུར་ཡབ་དགེ་འདུན་སྐྱབས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1833ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་བསྡུས་གཞུང་ནས་བཟུང་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་པས་རྡོ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། གུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། གྲྭ་ཚང་དགེ་བསྐོས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས། ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་དུས་འཁོར་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1831ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ

ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་·· རིང་དུ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་བ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ···· ཁམས་ལྡན་མར་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་ཆོས་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ········ བསམ་ཡས་མཆིམས་ཕུ་དང་། ཕོ་བྲང་ཟླེའུ་གདོང་། སྣར་ཐང་། རྩེས་ཐང་སོགས་སུ་བཞུགས་ནས་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་བོད་ཡིག་ཏུ········ བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དཔལ་རི་ཁྲོད་ཞབས་ཀྱི་བསྟོད་པ། 》དང་། 《དབང་མདོར་བསྟན་པའི་མདོར་བཤད》། 《དཔྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ》། 《ལྷ་བཅུ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ······ག》། 《གཏུམ་ཆེན་དྲག་པོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ》། 《ཐི་གཡོ་བའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རབ་ཏུ་དགའ་བར་མངོན་པར་བརྗོད་པ》། 《རྣམ་པར་སྣང་མཛད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རྒྱུད་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་སྣད་དུམ》། 《བླ་མ་ལྔ་བཅུ་པའི་དཀའ་འགྲེལ》

བཅས་བཞུགས་སོ། །

རྒོད་ཚང་པ་མགོན་པོ་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1189ལོར···· ལྷོ་བྲག་དོལ་པོ་ལུ་ཆུང་དུ་ཡབ་ཆུ་ཚལ་མོན་གྲགས་དང་། ཡུམ་ཟླུག་མོ་དཔལ་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1258ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་སྐུ་མཛེས་པས་ཀུན་གྱི་ཡིད་དུ་འོང་། གསུང་སྙན་པས་གླུ་ལ་མཁས། ཐུགས་འགྲོགས་བདེ་བས་གཞོན་པའི་དུས་བྲོ་དཔོན་མཛད། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ལྷ་ཝ་ལས་ལམ་རིམ་དང་། སློབ་དཔོན་ཞང་ལས་འགྲེལ་ཆུང་། སློབ་དཔོན་སྟོད་ལས་དབུ་མ། སློབ་དཔོན་ཡུ་པི་བ་ལས་སྤྱོད་འཇུག་གསན་ཏེ་ཕལ་ཆེར་ཚར་རེས་མཁྱེན་པ་བྱུང་། དེ་ནས་ར་ལུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་དང་མཇལ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། སྐྱབས་འགྲོ། སེམས་བསྐྱེད་ཆེན་མོ། རྣམ་འཇོར་བཞི། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར། ཐབས་ལམ་གྱི་ཁྲིད། རོ་སྙོམས་ཀྱི་དམིགས་པ་མང་པོ། རབས་བདུན། ཚིག་ཚོག གསང་སྤྱོད། རྩ་ལུང་བཅུ་བཞི་པ་ལ་སོགས་དམ་ཚིག་གི་ཆོས་སྐོར་དང་། སྒྲུབ་ཐབས་བཅུ་གསུམ་མ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་གསན། དེ་ནས་འབྲི་གུང་། ར་སྒྲེང་། ཚལ་པ། སྟག་ལུང་གི་དགོན་གནས་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། བླ་མ་རྒྱ་རས་པའི་བཀའ་ལྟར་ལྷོ་བྲག་འཁར་ཆུ་དང་། གངས་དཀར་ཏི་སེ། ཙ་རི། ཛ་ལནྡྷ་ར་སོགས་སྒྲུབ་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་སུ་དཀའ་སྤྱད་ལོ······

མང་མཛད། སྟོད་ཏོད་ཚང་དང་། སྟེང་འཁྲོ། གཉའ་ནམ། བདེ་ཆེན་སྟེང་། བར་འཁྲོག་རྡོ་རྗེ་གླིང་སོགས་སུ་དགོན་གནས་གསར་འདེབས་མཛད། འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མའང་རང་ལས་མཁས་པའི་བུ་ཆེན་ཨུ་རྒྱན་པ་དང་། རང་དང་མཉམ་པའི་བུ་ཆེན་བརྒྱད་དེ། དཔལ་ལྡན་ཡང་དགོན་པ། ནེ་རིངས་པ། བ་རི་བ། ཕུ་རི་བ། མ་བདུན་པ། སོད་པོ་ཆེ་བ། གངས་པ། སྤྱི་དཀར་བའོ། དེ་མིན་བྱང་ཆུབ་གླིང་པ་སོགས་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་སློབ་མ་མང་དུ……བྱོན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྣམ་ཐར་དང་། མགུར། ཆབ་ཤོག སྒྲུབ་ཐབས་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐོར་བཅས་པོ་ཏི་བཞི་བཞུགས་སོ། །

ཀྲ་ལོ་རྣམ་རྒྱལ་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1203ལོར་རོང་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1282ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཀྲ་ལོའི་སྐུ་བར་ངོས་བཟུང་ནས་ཀྲ་ལོ་ཞེས་འབོད། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་སུ་ངུར་སྨྲིག་དུ་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་དང་མཇལ་བས་སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན……འབྱུང་བར་མཁྱེན་ནས་ཕྱག་གིས་གཞལ་ཞིང་ཤེས་བརྗོད་མཛད། གཞོན་ནུས་སློབ་གཉེར་མཛད་པའི་ཚེ་རྒྱལ་པོའི་བར་ཆད་བྱུང་བ་ཐར…བར་དཔྱལ་གྱི་དྲུང་དུ་བྱོན་པས་བར་ཆད་དང་བྲལ། དེར་ལོ་གསུམ་དུ་རྒྱ་གར་སྐད་ཡིག་སྐད་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། དཔྱིས་ཕག་གཉིས་གསན་ནས་བཤད་གསར་མཛད་པས་སློབ་གཉེར་བ་ཐམས…

ཅན་ཇོ་མཚར་སྐྱེས། ཧ་འབུམ་སེང་ལས་དུས་འཁོར་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཧ་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གསན། བསྒོམས་པས་ཚིག་གི་མཆོག་གྲུབ་སྟེ་གསང་སྔགས་གསར་དུ་རྩོམ་པའི་ཤེས་མཐུ་གྲུབ། དུས་འཁོར་བཤད་པས་སློབ་མ་མཁས་པའང་མང་དུ་བྱུང་ངོ་། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པར་དགོངས་པ……ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་གི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སློབ་མ་ནི་རྗེ་བཙུན་མན་ལུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་དཀར་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1444ལོར་ཤབ་དགེ་ལྡིང་གི་ལྷུམ་མོ་གཡང་གྲོང་དུ་ཡབ་འཇམ་དབྱངས་ནམ………མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་བྲོ་མདའ་བའི་སྲས་མོ་མ་གཅིག་དཔལ་འབྱུང་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1495ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་དགེ་ལྡིང་བླ་བྲང་དུ་རིགས་ལྡན་དྲག་པོའི་རྣམ་འཕྲུལ………འཇམ་དབྱངས་དཀོན་མཆོག་བཟང་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་གཅེན་པོ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་དང་མཉམ་དུ་ས…སྐྱར་ཁྲི་འདོན་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་པ་ནས་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་འཇམ་དབྱངས་དཀོན་མཆོག་བཟང་པོ་ལས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་། ཚད་མ་རིགས་གཏེར། རྒྱལ་སྲས་ལམ་བཟང་། སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ། དབུ་མ་རྩ་ཤེར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད།

གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ་ཆ་ཚང་། དུས་འཁོར་གྱི་དབང་། གསང་འདུས་ཀྱི་དབང་། རིགས་ལྔའི་སྐོར་ཁྲིད་བཅས་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་ཐུས་ཆེན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ས་སྐྱའི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་ཐུས་ཆེན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་མཁན་པོ་དང་། ཞྭ་ལུ་བ་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་གིས་ལས་སློབ། སློབ་དཔོན་སློ་ཚུང་མཁན་པོ་དཀོན་མཆོག་བློ་གྲོས་ཀྱིས་གསང་སྟོན་མཛད་ཅིང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ……མནོས། ལོ་དེར་དཔོན་སློབ་ཉུང་ཤས་དང་བཅས་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་ལྔ་ཙམ་བཞུགས་ཏེ་གདུལ་བྱ་མང་པོ་སྨིན་གྲོལ་ལ……བཀོད་དེ་སྐར་ཡང་གདན་ས་ཆེན་པོར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་བཞི་ཐོག་བླ་བྲང་གི་ཆོས་གཞིས་དང་བཅས་པ་གཅེན་པོ་ལ་ཕུལ་ཏེ་བྱ་བྲལ་ཁོ་ནར་ཐུགས་གཏད། དེ་ནས་ནོར་བུ་ཁྱུང་རྩེ་དང་འཕན་པོ་ན་ལེནྡྲར་ཕེབས་ཏེ་སྐར་ས་སྐྱར་ཆིབས་བསྒྱུར་མཛད། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་པར………དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ས་སྐྱ་དགོན་པའི་ཁྲི་པ་ཉི་ཤུ་པ་ཡིན། །

རྒྱ་མཁར་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……1794ལོར་མདོ་སྨད་མཛོད་དགེ་ཙ་སྟོད་མར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1854ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་

དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་སྐུ་གོང་མ་རྒྱ་མཁར་བློ་བཟང་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་གནང་ཞིང་རྒྱ་མཁར་དགོན་བཤད་སྒྲུབ་དར་རྒྱས་གླིང་གི་གདན་སར་བཀོད། མཛོད་དགེ་རི་ཁྲིད་དཔང་པོ་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས་ཤིང་དགེ་སློང་དཀོན་མཆོག་སེང་གེ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་བཅས་ལ་སྦྱང་བར་བསླབས། མཁར་སོ་ཆེ་བ་བློ་བཟང་ཡོན་ཏན་ལས་ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཀུན་དང་། སྡོམ་གསུམ་གྱི་བསླབ་བྱ། ལམ་རིམ་བློ་སྦྱོང་བཅས་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་གུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་འཇིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་པའི་དབང་ཡོངས་རྫོགས་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་སྐུ་འབུམ་པ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བསྟི་བཞག་དང་། རྒྱལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ལས་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ལུང་བཅས་གསན། གཙང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་བོད་སྐྱོང་ཚ་ཇོར་ནོ་མིན་ཧན་ནས་དགེ་ལྡན་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ནོམ་ཅི་མཁན་པོ་ཞེས་པའི་ཚེ་ལོ་དང་མཁན་ཆས་གནང་། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་བཀའ་འགྱུར་བ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་འཛིན་སོགས་ལས་བཀའ་ཆོས་ཅི་རིགས་གསན། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་རྒྱ་མཁར་དགོན་གྱི་གནས་སྤོས་ཏེ་འདུ་ཁང་དང་། རྒྱུད་ཁང་། བཙན་ཁང་། གཟིམས་ཁང་བཅས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གསར་བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྒྱ་

མཁར་གོང་མའི་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་མཁར་གྲུབ་དགེ་འདུན་འཇམ་དཔལ་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཐར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1839ལོར་ད་ལྟའི་ཀན་ལྷོའི་ཅོ་ནེ་རྫོང་གི་ཁྲི་དགེ་ཞང་གི་བསེ་ཚང་སྡེ་གྲོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1906ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་ཆུང་བའི་དུས་སུ་རྒྱ་མཁར་མཁན་པོ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས་པར་མ་ཟད། རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཏེ་མཚན་ལ་ངག་དབང་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། ཁོང་ནི་ད་ལྟ་ཀན་ལྷོའི་བློ་ཅེ་རྫོང་གི་རྩ་བོ་ཞང་ལ་གཏོགས་པའི་ཆས་པ་རྒྱ་མཁར་དགོན་བཤད་སྒྲུབ་དར་རྒྱས་གླིང་ངམ་ཕུན་ཚོགས་ཐར་པ་གླིང་གི་སྐུ་ཞབས་སྐུ་ཐོག་ལྔ་པ་ཡིན། སྔ་རྗེས་སུ་སློབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཨ་མོ་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་སོགས་མཁས་པའི་དབང་པོ་དུ་མ་ལས་འཇིགས་བྱེད་དང་། ཀུན་རིག ཚེ་མདོ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་། དམིགས་རྩེ་མའི་ལས་ཚོགས་ཀྱི་ལུང་སོགས་གཞུང་སྐོར་དང་། སྙན་ངག མངོན་བརྗོད། རྩིས་རིག་སོགས་ཐ་སྙད་རིག་གནས་སྐོར་རེས་མོས་སུ་གནང་བ་མང་དུ་གསན་ཞིང་སྙན་བརྒྱུད་གང་ཞུས་དཀའ་ཚེགས་མེད་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ནས་ཕར་ཕྱིན་དང་། ཚད་མ་སོགས་ལ་ཞིབ་པར་སྦྱངས། བསྡུས་གྲྭ་ཡོངས་རྫོགས་དང་བསྡུས་གྲྭའི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། དོན་བདུན་ཅུ་བཅས་ཀྱི་ཚོགས

རྒྱུག་ཕྱུལ་བར་རྒྱུག་ལེགས་པས་དགེ་མིང་འཛིན་པ་རྣམས་ངོ་མཚར……སྐྱེས། གུང་ཐང་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཆོས་རྒྱུན་ཀྱང་མང་དུ་མནོས། རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་པཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་སོགས་གསན་པ་དང……ཀུན་མཁྱེན་ཡབ་སྲས་རྣམས་ལས་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་རིགས……ཚོགས་དྲུག བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་སོགས་བསྟན་འགྱུར་ཕལ་ཆེའི་ལུང་གསན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོའི་ས་བཅད་བསྡུས་དོན»དང་། «འགྲེལ་བ་བཞི་སྦྲགས་ཀྱི་ཕ་ཤད་ལུང་གི་ཟིན་བྲིས»། «དགེ་ལྡན་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་ཟབ་ལམ་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དགའ་ལྡན་ལྷ…བརྒྱ་མའི་ཚིག་འགྲེལ་ཁྲིད་ཡིག་ཉུང་བསྡུས»། «བསྟན་རིམ་གྱི་རིམ་པ་མདོ་ཙམ་བཀོད་པ»། «རྒྱལ་དབང་བློ་བཟང་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར»བཅས་ཐུན་མོང་རིག་གནས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན……པའི་རིག་གནས་སྐོར་གྱི་ཆོས་ཚན་དྲུག་ཙམ་ཉེ་བ་བཞུགས་སོ། །

རྒྱ་གར་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1436ལོར་གཙང་ས་སྐྱར་ཡབ་འཇམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་མ་ཅིག་དཔལ་འབྱུང་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1494ལོར་ཤབ་དགེ་སྡིངས……སུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་ཐུགས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དཀོན་མཆོག་བཟང་པོ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་ས་སྐྱའི་ཆོས་སྐོར་དང་རྩིས་སོགས་གསན་སྦྱོང་མཛད་ནས་ལེགས་པར་མཁྱེན་ཏེ་

གསུང་རབ་ཀྱང་ཅི་རིགས་བརྩམས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་མདོ་ཁམས་སུ་ཕེབས་སྐབས་ལམ་འཛོལ་ནས་ཧོར་སེར་ཡོད་ས་ཞིག་ཏུ་ཕེབས། ཐོག་མར་ཕན་ཚུན་ཁ་བརྡ་མི་འཕྲོད་པས་ཕྱུག་ཕྱི་རྣམས་ལ་འོ་བརྒྱལ་ཙུང་ཕྱུང་ཡང་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་ས་སྐྱའི་སྐྱེས་ཆེན····དམ་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་ནས་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ། དེ་ནས་ཕེབས་པས་གྲུབ་ཐ་ཞེས་པའི་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་མཐོ་ཞིང་ཆུ་མེད་ས་ཞིག་ཏུ་འབྱོར····བས་ཏྲུང་འཁོར་དང་རྟ་ཁལ་རྣམས་སྐོམ་པས་ཉེན་པ་ན་ཁོང་གིས་བྲག··ལ་ཕུར་བ་བཏབ་ནས་ཆུ་བཏོན་པ་དང་། ཁ་བ་ཆེན་པོ་བབས་ནས་འགྲོ་ལམ་མི་མངོན་པར་གྱུར་བའི་ཚེ་འབྲོང་རྐྱང་ཤ་བ་སོགས་རི་དྭགས·······རྣམས་ཀྱིས་ལམ་སྟེ་ཁྲིད་པ་སོགས་གྲུབ་རྟགས་དུ་མ་བསྟན་པ་སོགས······རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་བ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་པོ་ཏི་ཀ་པ་གསེར་བྲིས་ཅན་གཅིག་ད་ལྟ་པེ་ཅིན་མི་རིགས་རིག་གནས་པོ་བྲང་དུ་བཞུགས་སོ། །ཁོང་ནི་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་དགོན་པའི་ཁྲི་པ་བཅུ་དགུ་པ་ཡིན། །

རྒྱ་འདུལ་འཛིན་དབང་ཕྱུག་ཚུལ་ཁྲིམས་འབར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1047ལོར་སྨྱང་སྟོད་མང་ར་ལ་ཡབ་ཡུམ་རིགས་རུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་སྲས་སུ··སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1131ལོར་ཤངས་སུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀ་འདས་ནས་གནས་གཞི་བྲ་རོག་ཚང་བའི་བཙུན་པ·········རྣམས་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་ཕྱིན་ཡང་། ཁོང་གཟུགས་བྱད་ངན་པར་ཡོད་

པས་ངེད་ཀྱི་མི་འབྲུ་ལ་གནོད་ཟེར་ནས་འདུག་ཏུ་མ་བཅུག་པར་བསྐྲད་དེ་དགའ་བ་གདོང་དུ་ཐེབས་ཏེ། བཙུན་པ་རྣམས་ལ་སྐྲ་ཞིང་ཕུབ་མའི་ནང་དུ་ཉལ། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་སྦྱོར་སློག་མཛད་པས་བློ་ལ་ཟིན། དེ་ནས་སོག་ཅན་དུ་ཕྱིན་ཏེ་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། གཞན་ཡང་དབུས་གཙང་གི་ཡུལ་དུ་འདུལ་བ་མཁས་ཟེར་ཚད་ཀྱི་མདུན་དུ……ཐེབས་ཏེ་འདུལ་བ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། དེ་ནས་གཟུངས་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སློབ་མ་སྟེ་ཕོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། སླན་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱང་ཆུབ། སྤོ་ཆུང་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་གསུམ་ལས་འདུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། གཙོ་བོར་མྱང་མཚམས་རིན་ཆེན་བླ་མ་དང་། ཀོ་ཁྲིམ་པ་ཡེ་ཤེས་བླ་མ། སྐམ་གསལ་བའི་སྙིང་པོ་བཅས་ལ་བསྙེན་པ་མཛད། དེ་ལྟར་དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པའི་བར་དུ་འདུལ་བ་གཙོ་བྱས་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱུག་པ་མཛད། དེ་ནས་དགེ་བཤེས་ཀྱི་ཚུ་བཟུང་སྟེ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་བཞུགས་སའི་མཐིལ་དགའ་བ་གདོང་དུ་མཛད། དགོན་པ་ཆུ་མིག་ལུང་བཟུང་ནས་ཆོས་གཞི་མང་དུ་བསྐོར་ཞིང་། འདུལ་བའི་བཤད་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་འདར་འདུལ་འཛིན་དང་། མཐའ་བཞི་བརྩོན་འགྲུས་འབར། རྗོ་སྟན་ནག་པོ་དར་མ་ཚུལ་ཁྲིམས། ཆ་ཚོ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་ནག་པ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1686
ལོར་རྟོར་ཡུལ་ཨ་ཏ་རྟ་ཆེན་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་
པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1738ལོར་ཨུ་ཆི་ཀླུ་ཆེན་གཡོན་ཏར་སྐུ·········
གཤེགས། དགུང་ལོ་བཞི་པར་སྟེ་ཁྲི་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ནས་དུས་
འཁོར་རྒྱ་ནག་པ་ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ཡང་སྤྲུལ་དུ་ངོས་འཛིན······
མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྟེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཡི་
གེའི་འབྲི་ཀློག་བཅས་ལ་སྦྱོང་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་
བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས་རྩིས་བཞག་ཐོག་མར་གནང་སྐབས་ཆོས·····
གྲྭར་ཞུགས། བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་ལ་བྱམས་ཆོས་དང་དབུ་མ་རིགས་
ཚོགས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་རྒྱུགས་ཕུལ་ཏེ་ལེགས་སོ་ཐོབ། དགུང་ལོ་བཅུ་
དྲུག་པར་སྤྱི་དོན་རིགས་རྒྱན་དང་བློ་རྟགས་སོགས་ཚད་མའི་སྐོར་གྱི······
འབེལ་གཏམ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ནས་ཉེར་གསུམ་གྱི་བར་
དུ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་གོ·········
རིགས་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་རིགས་སྒྲ་འགྲན་ཟླ་མེད་པ་བྱུང་། དགུང་ལོ་
ཉེར་ལྔ་བར་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་བཀའ་བཞིན་བཀའ་པོད་ལྔའི་བརྒལ····
ལན་མཛད་དེ་རྗེ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་ཐོན་ཞིང་མཁས་པའི་གྲགས····
པ་ཐོབ། དེ་ནས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ལན་གྲངས་དུ་མ་ཕེབས་ཏེ་དབང་ཕྱུང་
མན་ངག་གི་རྒྱུན་མང་དུ་ཐེལ། གཡོན་ཏའི་ས་ཏུ་བེ་ཏུང་ཤང་གིས
སྦྱིན་བདག་མཛད་དེ་བདེ་མཆོག་སློས་བསྣངས་ལྷར་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་
བཞེངས། སྒོ་བཞི་ལ་རྒྱུད་དང་། དུས་འཁོར། སྨན་པ། རིག་

གནས་ཀྱི་གྲྭ་ཚང་བཞི་བཙུགས། བདེ་མོ་ཐང་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་དང་གླ་ཐང་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲིར་བཞུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། ཙོང་ཁ་བརྒྱུད་ཚུའི་ལྷ་ཁང་གཡུ་ཐོག་ཅན་བདེ་ཡངས་བཅས་པ་གསར་དུ་བསྐྲུན། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་བསྟན་འགྲོའི་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབས་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བ》དང་། 《དགེ་འདུན་ཉེར་ལྔའི་རྣམ་གཞག》། 《རྒྱལ་པོ་སྲིན་གྱི་བཞོན་པའི་རྟོགས་བརྗོད》། 《ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ཀྱི་དྲིས་ལན》། 《དུས་འཁོར་ཁྲི་བཤད》བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་ཡོད་པ་པོད་གཉིས་སུ་བསྡུས་ནས་བཞུགས་སོ།།

རྒྱ་ནག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་ཀླུ་འབུམ་ངག་དབང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དང་མི་གཅིག……ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

རྒྱ་མ་དབོན་སྟོན་གཞོན་ནུ་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1138 ལོར་དཔྱེར་སྒོམ་པའི་གཙང་པོ་བུ་མོ་སྟག་གི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1210 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བསྐལ་པ་བཟང་པོའི་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐལ་ལྡན་ཤེང་ཏ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་བཞེས་པར་གྲགས། ཁོང་གིས་སྤྱིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས……དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། སློས་སུ་སྟེའུ་ཟུར་པ་ཡེ་ཤེས་འབར་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་བཀའ་གདམས་པའི………

གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པར་ཞུས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན……མཛད་པས་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་བཞེངས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་རླབས་ཆེན་མང་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1172 ལོར་རྒྱ་མ་རིན་ཆེན་སྒང་གི་གདན……སར་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ངོ་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད་ཅིང་བཤད་སྒྲུབ……གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ཞིགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་པར……དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྒྱ་མ་རིན་ཆེན་སྒང་གི་གདན་རབས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ་ཡང་འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་མངའ་རིས……པུ་རངས་ཡིན། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1040ལོར་བལ་ཡུལ་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་མཁས་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང……བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ནང་བྱན་ཚུད་པ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1031 ལོའི་ཡན་མན་དུ་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱིས……ཁོང་ཉིད་རྒྱ་གར་དུ་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་གདན་འདྲེན་པར……མངགས་ཀྱང་རེ་ཞིག་གདན་དྲངས་རྒྱུ་མ་བྱུང་། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ཇོ་

ཛོ་རྗེ་ལ་བསྙེན་ཏེ་བྲི་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་ཤིང་བཀའ་དང་བསྟན་འགྱུར་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། ཁོང་གི«བསྟན་འགྱུར»གྱི་འགྱུར་བྱང་ནང་དུ“དགེ་སློང”དང“དགེ་བསྙེན”ཞེས་གཉིས་ཀ་འཁོད་འདུག་པས་ཡང་སྙིང་གི་རྟེན“དགེ་སློང”དམ“དགེ་བསྙེན”གང་ཡིན་ར་དུང་དཔྱད་དགོས། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བཀའ་འགྱུར»ལས«ལག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་པོ་ཅན་གྱི་ཆོ་ག་དང་བཅས་པའི་གཟུངས»དང་། «བསྟན་འགྱུར»ལས«དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་བསྟོད་པ་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་རྣམ་དག་གཙུག་གི་ནོར་བུ»། «རིག་པ་འཛིན་པ་ཅན་མའི་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྗེས་སུ་གནང་བའི་ཆོ་ག»། «གཞན་དོན་སྒྲུབ་མ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆོ་ག»། «དཔལ་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «རིན་པོ་ཆེ་རྒྱན་གྱི་སྒྲུབ་པ»། «རྡོ་རྗེ་ཕག་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «དཔལ་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ལ་བསྟོད་པ་རྣམ་དག་གཙུག་གི་ནོར་བུ»། «རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་གདམས་པ»། «མཐུ་ཆེན་ལ་གདམས་པ»། «སླུ་མཁན་ལ་གདམས་པ»། «སི་ཀྱིགས་པ་ལ་གདམས་པ»། «ཤན་པ་ལ་གདམས་པ»། «རིག་བྱེད་མཁན་ལ་གདམས་པ»། «སྒྱུ་མ་མཁན་ལ་གདམས་པ»། «སྨད་འཚོང་མ་ལ་གདམས་པ»། «འཁོར་བ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱེད་པ»། «རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་རྩ་ལྟུང་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མེ»། «ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་དུ་བཀྲལ་བ»། «བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ»བཅས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

རྒྱ་མཚོའི་སྡེ།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ》བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་ཙ་དྲུག་དང་། 《བསྟན་འགྱུར》ལས《འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་བསྟོད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ》། 《ཚོགས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གི་བསྟོད་པ》། 《ལས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པར་བྱེད་པ》། 《ཨ་ར་པ་ཙ་ནའི་སྒྲུབ་ཐབས》བཅས་བཞུགས་སོ། །

རྒྱ་ཡག་བསྐལ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ 1858 ལོར་ཆ་ཕྲན་པུ་ལག་ཏུ་ཡབ་ཤར་བན་གསང་བདག་སྐྱབས་དང་ཡུམ་ཁྲོ་ལོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་དཔོན་པོ་ཕྱག་མཛོད་ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་ཆོས་འབྱོར། ནང་སོ་བློ་བཟང་མཁས་གྲུབ་སོགས་ཀྱིས་སྐུ་གོང་མ་བློ་བཟང་མཁྱེན་རབ་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་ཆོས་རྗེ་བླ་མའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ

བཞེས། དབུ་མཛད་དམ་ཆོས་ཡར་འཕེལ་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ཏེ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་དང་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་ཡག་པོར·········མཛད། དགུང་ལོ་དགུ་པར་སྐུ་འབུམ་རང་སྐར་དུ་གདན་སར་བཀོད་ཅིང་ཀྲི་ན་མཁན་ཆེན་སྐལ་བཟང་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་བྱུང········དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་སྟོང་འཁོར་དཀའ་བཅུ་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་སྐུ····འབུམ་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་རྣམ་འགྲེལ····ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཆེ་ཆུང་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་གང་ལེགས་གནང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་གྲུབ་དབང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལས་འཇིགས་བྱེད····དཔའ་གཅིག་དང་། ལྷ་བཅུ་གསུམ་མ། མི་འཁྲུགས་ལྷ་དགུ། རྟ་མགྲིན་གསང་སྒྲུབ། ནཱ་རོ་མཁའ་སྤྱོད་མའི་དབང་བཅས་ལེགས་པར་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་བསྡུས་གྲྭའི་དམ་བཅའ་ལེགས་པར་བཞག དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་སྨོ་མང་སྐབས་དང་པོའི་སྐྱོར་དཔོན་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་གསང་ཆེན་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་གསན·····སྦྱོང་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ཤིང་བཟའ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་ཚོགས་སོགས་ལས·········བསྙེན་པར་རྫོགས། ལོ་དེར་གླིང་བསྲེས་དཀའ་བཅུ་བའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཕེབས་ཏེ་བསྟེན་བཀུར་གང་ལེགས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1883 ལོར་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ·········

མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་དངུལ་སྲང་དྲུག་བརྒྱ་ལས་བརྒལ་བའི་རྒྱ་སོང་གིས་སངས་རྒྱས་སྟོང་སྐུའི་གྱུན་ཐང་………བཞེངས་ཏེ་རྒྱུད་པའི་འདུ་ཁང་གི་ཁྱམས་རའི་སྟེང་ཤོད་དུ་སྒྲུར………འཛུགས་མཛད། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ་1884 ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས………འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང………ལེགས་གནང་། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཁལ་ཁ་སེ་ཆེན་ཏན་ཡང་ཏོཨུ་ཤོ་དང་། ཏ་རི་གང་ཀ་སོགས་ཧོར་གྱི་ཡུལ་གྲུ་མང་པོར་ཕེབས་ཏེ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ…པ་དང་དབང་ལུང་རྗེས་གསུམ་སོགས་ཅི་འདོད་དུ་བསྐྱལ། པེ་ཅིན་གྱི་ཙན་དན་ཇོ་བོ་སོགས་དང་། རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་རྟེན་གནས་ལ་ཕྱག་མཆོད་སྨོན་འདུན་གང་རྒྱས་དང་། དབུས་གཙང་དག་པའི་ཞིང་དང་། ས་སྐྱ་གོང་འོག་གི་གཙོས་གནས་ཆེན་མང་པོར་གུས་མཆོད་དང་རྟེན………རྣམས་ཞིབ་མཇལ་མཛད། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་པ་དང་། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་དྲུག་ཅུ་རེ་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་ཡག་ཞབས་དྲུང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1797 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ.1819 ལོར་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ……བཞུགས་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་དོ……དམ་གང་ལེགས་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ་

1822 ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ཆེན་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དེའི་རིང་དུ་བཙན་ཁང་ཆེན་མོའི་ཕོ་བྲང་ཞིག་གསོས་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1845 ལོར་སླར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཛིན་བསྐྱངས་བླ་ན་མེད་པ་མཛད། དེའི་སྐབས་སུ་ཟི་ལིང་ནས་ཏ་ཧྲ་རིན་ཞེས་པའི་དཔོན་པོ་ངན་བཙན་ཅན་དེས་གཙེས་དགོན་པ་ལ་དམག་དྲངས་ནས་གཏོར་བཤིག་བྱས། སྐུ་འབུམ་དགོན་དུ་ཡང་ཡོང་ནས་ཐུའུ་བཀྭན་སྐར་བར་བཅའ་སྡོད་བྱས། དགོན་པ་ཡོངས་ཀྱི་བླ་གྲྭ་ཚང་མ་འ་ཞུར་ཟ་ཟིང་གང་ཡང་མེད་པར་བདེ་འཇམ་ཞི་བའི་ཚུལ་དུ་མཚན་མོ་རང་རང་གི་ཁང་ཐོག་ཏུ་སྐྱོར་སྲུང་མཛད་དེ་མ་ཤེས་པ་བཞིན་གནས་པས་སྐྱད་འདོགས་རྒྱ་མ་རྙེད་པར་ཕྱི་ཉིན་ཟི་ལིང་དུ་སོག དེ་ཡང་ཁྲི་ཆེན་ལས་ཐོག་པའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་པ་དང་། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་པ། ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་པ་བཅས་ཡིན། །

རྒྱ་ཡགས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ནི་ཆོས་རྗེ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་རྩ་བའི་བླ་མར་བསྟེན་ནས་གདམས་ངག་མང་དུ་གསན་པས་ཐུགས་དམ་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། ཆོས་རྗེ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཀྱི་སློབ་

མ་བར་དུ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཡིན། དུས་ཕྱིས་སུ་གྲྭའི་ཟུར་པོ་ཕུར་རྒྱ་ཡགས་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ནས་ཚོགས་པ……བསྐྱངས། རྒྱ་ཡགས་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་བྱུང་ངོ་། གཞན་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྒྲུབས་ནས་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་འདེབས་ལེགས་པར…མཛད་དོ། །

རྒྱ་ར་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1473 ལོར་དབུ་སྟོད་རྒྱ་ར་མགུར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1539 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བྲག་དབར་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ…དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། རྒྱུད་སྨད་ཀྱི་བླ་ཐོག་ནས་བྱང་རྩེར་ཕྱིན་ཏེ་འཆད་ཉན་པ་ཡུན་རིང་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1535 ལོར་དགའ་ལྡན……གསེར་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་ལྔའི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་མདོ…སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་མཛད། མཉམ་མེད་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་གོས་སྐུ་ཆེན་པོ་བཞེངས། དེའི་སྐབས་སུ་ཁོད་སྣ་སོགས་དབུ་སྟོད་ཀྱི་ཆོས་སྡེ་ཕལ་ཆེར་འབྲི་གུང་པས་བདག……འཛིན་བྱས་ཤིང་ཤར་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཆགས་པས་གཏོར་མ་འཕེན……རེས་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པའི་ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་དངུལ་ལས་གྲུབ་པའི་རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་དངུལ་གདུང་རིན…

པོ་ཆེའི་གཡོན་གཉིས་པར་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་ཤཱཀྱ་གཞོན་ནུ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སློབ་དཔོན་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་ལ་སྟོད་མར་ལ་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཏེ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་སྤེལ་ནས་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། ཆོས་བརྒྱུད་དེ་ལས་འབྲིང་མཚམས་ཀྱི་བུལ་ཏོག་ལྷ་ཁང་སོགས་གྱེས་སོ། ཁོང་ནི་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་གྲགས་ཆེ་བའི་འདུལ་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

རྒྱལ་ཁང་རྩེ་པ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་སྟོད་ལུང་བ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

རྒྱལ་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1758 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ཐག་བཅད་ཅིང་གདན་སར་བཀོད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་རྗོང་བོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་ནས་སློབ་གཉེར་གནད་སྨིན་གནང་བཞིན་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི

ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1774 ལོར་རྫོང་པོ་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་སྨྲུང་ཞུང་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་ཕྱག་རྫས་གང་ཡོད་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ལ་ཕུལ་ཏེ་བསྙེན་བཀུར་མཛད། གླིང་རྒྱལ་ཚ་འཕོང་གཉིས་ནས་སྦྱིན་བདག་རྒྱ་ཆེན་བྱས་ཏེ་གདན་ཡང་ཡང་དྲངས་ཤིང་གཡའ་མ་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་སྒྲུབ་སྡེ་གསར་དུ་བཙུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་དཀྱིལ་ཞིག་ཏུ་ཁེལ། འདུ་ཁང་ཕྱི་ནང་དང་། བྱམས་ཁང་། གཟིམས་ཁང་སོགས་རྟེན་བརྟེན་པ་ལེགས་པར་གྲུབ། རྫོ་སྦྲིས་ཕྱོགས་ཀྱི་དགུ་རིས་གྲྭ་ཚང་སོགས་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་སྡེ་བཅུ་ལྷག་གི་དགོན་མགོ་ཕུལ་བ་བདག་གིར་མཛད་དེ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། སླར་ཡང་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1796 ལོར་རྫོང་པོ་ཐོས་བསམ་གླིང་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། ཁོང་ནི་རྫོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅུ་དྲུག་པ་དང་། ཉི་ཤུ་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱལ་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་ཉི་མ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་མདོ་སྨད་རེབ་གོང་གླིང་རྒྱལ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1757 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བླ་མ་དོན་ཡོད་རྒྱ་མཚོར་བསྟེན་ཏེ་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་བྱང་བར་སྦྱངས། འདུལ་འཛིན་བློ་བཟང་དོན་ར་ཁྱུ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། རྫོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ

རྒྱལ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་མཁས་གྲུབ་བློ་བཟང་བསྟན་དར་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་བསྟེན་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དང་། བྱ་ཁྱུང་། སྐུ་འབུམ། སྟོང་སྐོར། བཙན་པོ་དགོན། དགོན་ལུང་། དམར་གཙང་། གྲོ་ཚང་རྣམས་སུ་གྲྭ་སྐོར་མཛད་པས་མཁས་གྲགས་རྒྱས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཤིང་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་མཁས་དབང་བློ་བཟང་ཤེས་རབ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་སོགས་མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་ཞལ་གྱི་བདུད་རྩི་སྤྱོད་སྟེ་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ཅིང་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན། རྗོད་པ་ཨང་དང་པོ་ཐོབ་པའི་ལེགས་སྐྱེས་སུ་རྒྱལ་མེ་ཏོག་ཐང་གི་མཁན་སར་མངའ་གསོལ། མི་དབང་ཕོ་ལྷ་ཐའི་ཇེས་བླ་མར་བསྟེན་ནས་སྤྱི་བོར་བཀུར། མཚོ་སྔོན་དཀོན་མཆོག་ཕྱང་གིས་གཞུང་སར་ཕན་ཐོགས་ཅན་གྱི་བླ་མ་ཞིག་དགོས་ཞེས་ཞུས་པ་ལྟར་ཁོང་ཉིད་གདན་དྲངས་ཏེ་མཚོ་སྔོན་དུ་ལོ་འགར་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1740 ལོར་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། ཐོས་བསམ་གླིང་གི་འདུ་ཁང་དང་། བཀའ་བསྟན་འགྱུར། བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་ལི་སྐུ་གཙོ་བྱས་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས་སོ། ཁོང་ནི་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅུ་བ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱལ་མཁན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1762 ལོར་མདོ་སྨད་སྡེ་རྒྱུད་ཀྱི་སའི་ཆ་འཕོ་རའི་རྒྱ་སྐར་ཐང〔དེང་ཞྭ་ཧོར་རྫོང་གི་ཁོངས་འཕོ་ར་ཞང་〕དུ་ཡབ་ཡུམ་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་ལྷ་མོ་འཚེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1837 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་མང་ངེ་དགེ་སློང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས…འགར་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་སེ་ར་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ……ཅེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། བསྡུས་གྲྭ། བློ་རིགས། རྟགས་རིགས་རང་ལུགས། གྲུབ་མཐའ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་སོགས་ཚིགས་རྒྱུགས་ཕུལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་དཔོན་སློབ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་སྒོ་མང་བླ་མ་སངས་རྒྱས་རྡོ་རྗེའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན……མཛད་དེ་བླ་བྲང་ནང་དུ་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་གདན་ཁྲིར་བཀོད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་མཚན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་ཧོར་སྐལ………བཟང་དངོས་གྲུབ་དང་གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་དགེ་གན་དུ………བསྟེན་ནས་སློབ་གཉེར་གྱི་རྒྱུན་བསྐྱངས་ཏེ་སྒོ་མང་གི་ཚོགས་དབུས་སུ…

གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔའི་དམ་བཅའ་བཞག དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བར་སྔེ་བ་གཞུང་གི་བཀའ་ལྷར་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་གྱི་མཁན་པོ་མཛད། དེ་ནས་མི་རིང་བར་ལྷ་ལྷུན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་གདན་ས་གསུམ་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མདུན་དུ་དམ་བཅའ་བཞག་ནས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་རྟགས་ཨང་དང་པོ་བཞེས་སོ། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་བར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་བླ་བྲང་མཁན་པོ་མཛད་དེ་དགོན་པར་རྟེན་གསར་བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་བར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཚོགས་ཆེན་ཁྲི་བར་མངའ་གསོལ་མཛད་པས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་ཉེར་གསུམ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ》སོགས་ཕྱིན་བརྩམས་བསྟན་བཅོས་དགུ་བཅུ་གོ་ལྔ་ཙམ་ཡོད་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་ཏེ་པོ་ཏི་དྲུག་ལྷག་ལོངས་པའི་པར་ཤིང་བླ་བྲང་དུ་བཀབ་ཡོད། ཁོང་གིས་སྐུ་ཚེ་གང་པོར་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བ་མཛད་ཅིང་། གསུང་གི་བདུད་རྩི་ཕྱོགས་མེད་དུ་སྤེལ་ཏེ། བུ་སློབ་མང་པོ་བཀའ་དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་སོ།

རྒྱལ་མཁན་སྤྲུལ་སྐལ་བཟང་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1880ལོར་མདོ་སྨད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རྒྱལ་མཁན་པོའི་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པར་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་རྒྱལ་མཁན་པོའི་གདན་སར་ཕེབས། རྩ་བའི་བླ་མ་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་སློབ་དཔོན་མང་པོ་བསྟེན་ནས་མདོ

སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། ལྷག་པར་དུ་ནང་དོན་རིག་པ་དང་སྙན་ངག་སོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས། བསྟན་འགྲོའི་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབས་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་། དྲིས་ལན། རྣམ་ཐར། ལོ་རྒྱུས། དབང་ལུང་གི་ཟིན་ཐོ། གཏམ་ཚོགས། གནས་བསྟོད་སོགས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་པོ་ཏི་གཉིས་སུ་བྱས་ཏེ་གླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཤིང་པར་བཀོས་ནས་བཞུགས་སོ། །

རྒྱལ་ཧོ་ཧི་ལོང་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ལྡེ་སྲིན་བཙན་དང་། ཡུམ་གཉན་བཙུན་མང་མོ་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་སྐུ་བོན་ནི་ཞང་ཞུང་ཏ་ར་ལ་ཧ་རིས་མཛད་ཅིང་གསས་ཁང་ཡང་བཞེངས། བཙུན་མོ་འོ་མ་ལྡེ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་བྱང་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་ཁྲི་བཙན་ནམ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བང་སོ་གངས་དཀར་རྡེ་ལ་བཏབ། ཁོང་ནི་འོག་གི་བང་ན་ལྔ་ལས་བཙན་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1708 ལོར་ཁམས་ལི་ཐང་དུ་ཡབ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་དང་། ཡུམ་བློ་བཟང་ཆོས་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1757 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ལྷ་བཟང་ཧན་ལ་

ཏོགས་ནས་ཁམས་སྡེ་དགེ་བརྒྱུད་མཚོ་སྔོན་ཁྲི་ཤོར་རྒྱལ་མོའི་འགྲམ······ཛོགས་ཀུན་དགའ་རྡོར་དུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ནོ་མིན་ཧན་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན······པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མདུན་ནས་ཐོག་མར་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་གོང་མ་བདེ་སྐྱིད་རྒྱལ་པོའི་སྲས་དཔོན་འཁོར་དང་དཔུང་ཚོགས་སྟོང་ཕྲག་གསུམ་དང་བཅས་སྐུ་འབུམ་དུ་ཕེབས་ཏེ····བོད་དུ་གདན་ཞུ་བྱ་རྒྱུའི་བཀའ་ལུང་བསྒྲགས། བསྟན་པ་རྒྱས་ཤིང་འགྲོ་བ་འདྲེན་པ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དྲུག་པ་ཞེས་པའི་གསེར་གྱི་ཐམ་ཀ་མན་ཇུ······དང་། སོག་པོ། བོད་གསུམ་གྱི་ཡི་གེ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། གསེར་སྲང་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ལས་གྲུབ་པའི་འཇའ་ས་བཅས་བསྩལ། ལོ་དེར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་པོ་ཏཱ་ལའི་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་ཏེ་མཛད་སྒོ་གཟབ་ཅིང་རྒྱས་པར་མཛད། དེ་ནས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཟུར་བློ་བཟང་:ཛོད་རྒྱས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ཏེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ···མཉན་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་གོང་མ་གཡུང་ཙིང་གིས"ནུབ་ཕྱོགས་མཆོག་ཏུ་དགེ་བའི་ཞིང་གི་རྒྱལ་དབང་ས་སྐྱོང····རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་ཀྱི་བདག་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཛྲ་དྷ་ར་ཏཱ་ལའི་··བླ་མ"ཞེས་ཡིག་རིགས་བཞིས་སྲས་ཀྱི་གསེར་ཐམ་བསྩལ་ཏེ་བོད་ཀྱི······ཆོས་སྲིད་མཐའ་དག་གཟིགས་སྐྱོང་དགོས་པའི་བཀའ་ལུང་ཐོབ།

དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྙེན·········རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་བཀའ་བློན་ནང་ཁྲལ་

མ་འཆམ་པར་བརྟེན་བོད་དུ་དུས་ཟིང་ཕྱུང་སྐབས་གོང་མས་ཁོང་གི······བདེ་འཇགས་ལ་དགོངས་ནས་ལི་ཐང་དུ་ཕེབས་དགོས་པའི་བཀའ་ལུང་ཕྱུང་། དེ་ནས་ལྕི་ལམ་བརྒྱུད་ཀོང་པོ་རྒྱ་མདའ། ལྷ་རི་འགོ ཤོ་པ་མདོ། འབའ་ཐང་སོགས་ནས་ལི་ཐང་ཐུབ་ཆེན་བྱམས་པ་གླིང་དུ་ཕེབས། གོང་མའི་མཛོད་ནས་དངུལ་སྲང་ཁྲི་ཕྲག་བཅུ་བཞིའི་མཐུན་རྐྱེན་སྩུར་ཏེ་མགར་ཐར་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་བླ་བྲང་དང་བཅས་རྒྱ་ཆེ·····གསར་སྐྲུན་མཛད། དེ་ལྟར་ལོ་ངོ་ལྔ་ཙམ་བཞུགས་རིང་རྒྱུད་སྨད་མཁན་པོ་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་གྱི་དྲུང་ནས་དབང་ལུང་མན་ངག······སོགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་པོ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་བྱང་ལམ་བརྒྱུད་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས། དེ་ནས་ལོ་ངོ་བཅོ་ལྔའི་རིང་དུ་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དང་། ཞྭ་ལུ་མཁན་པོ་ངག་དབང་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་བཅས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག··གནས་བཅས་པར་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་མཁས་པའི་བདག་པོར········གྱུར། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར (སྤྱི་ལོ 1751) བོད་དུ་བཀའ་ཤག་སྲིད་གཞུང་དངོས་སུ་བཙུགས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཏུ་གྱུར། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་རྩེ་སློབ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པར་སྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་གསར་བསྐྲུན་མཛད། སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོར་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་པ་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཆན་ལུང་གོང་མས་སྤྱི་ལོ 1780 ལོར་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཏཱ་ལའི··སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ནས་ཏཱ་ལའི་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པར་ཚོག་མཆན་བཀོད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྣམ་ཐར་དང་། ཐོབ་ཡིག ཚོ་གའི་རྣམ་

བཤད། འཁྲིད་ཡིག བརྒྱུད་འདེབས། སྒྲུབ་ཐབས། དབང་བཤད། ཞེས་བརྗོད་བཅས་ཆོས་ཚན་ལྔ་བཅུ་ང་བཞིར་བཞུགས་སོ། །

རྒྱལ་བ་ཁྱུང་ཚང་ཟྲོད་དམར་བ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1103 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1175 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1164 ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི……གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ཟླ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ……སློབ་མ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། དེ་ནས་འགྲོ་དོན་མཐར་ཞིག་སྟེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ………གཤེགས། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1176 ལོ་ནས་རབ་བྱུང་…གསུམ་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1178 ལོའི་བར་དུ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི……གདན་ས་སྐྱོངས་བ་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་གསུངས་སོ། །

རྒྱལ་བ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1838ལོར་ཁམས་ལི་ཐུག་མགར་ཐར་དུ་ཡབ་ཚེ་བརྟན་དོན་གྲུབ་དང་། ཡུམ་གཡུང་དྲུང་བུ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པར་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1855 ལོར་རྩེ་པོ་ཏ་ལར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་བོད་སྡོད་ཨམ་བན་བཅས་ནས་གསེར་བུམ་དཀྲུགས་ནས་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན……

མཛད་ཅིང་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྟན་པའི་ཉི་མས་གཙུག་ཕུད་བཞེས། དགུང་ལོ་བཞི་པར་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་དུ་ཚོགས་ཆོས་འགྲིམས་ཏེ་ཆོས་འཆད་ཉན་གང་ལེགས་མཛད་པ་དང་། དགེ་འདུན་མང་ཚོགས་རྣམས་ལ་མང་འགྱེད་རྒྱ་ཆེན་བཏང་། དེ་ནས་མ་ཕམ་གཡུ་མཚོ་དང་། རྒྱལ་རྩེའི་ཆོས་འཁོར། བསམ་ཡས་བཅས་ལ་གཟིགས་ཞིབ་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་གོང་མ་ཤིན་ཧྲན་གྱིས་བཀའ་རྒྱ་ཕྲེལ་ནས་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ལས་འགན་ཐུགས་རྗེས་བསྐྱང་དགོས་པའི་དུས་ལ་བབས་སོ། ཁོང་ནི་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན། །

རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1476 ལོར་གཙང་རྟ་ནག་ཡུལ་གྱི་སོ་ནམ་པའི་ཁྱིམ་དུ་ཡབ་ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཡུམ་ཀུན་དགའ་དཔལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་བའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1542 ལོར་འབྲས་སྤུངས་སུ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས། སྐུ་ན་ཕྲ་བའི་དུས་ནས་བཟུང་ཡབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་གཀྵ་བའི་གསང་སྔགས་ལ་གསན་སྦྱངས་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཐོག་སྟོན་མ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པའི་ཡང་སྤྲུལ་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས་ནས་གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གདན་སར་བཀོད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་གྲྭ་སར་ཞུགས་ཏེ་དགེ་བཤེས་ལུང་རིགས་རྒྱ

མཆོ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དེ་ནས་ཙུང་མ་འགོར་བར་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཕེབས་ཏེ་གནས་རྙིང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་དབུ་ཚད་ཕར་གསུམ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་གནས་ཚུལ་ལ་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་བྱུང་བས། བོད་ཡུལ་དུ་ཆོས་པས་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་མཐའི་ཕྱོགས་རིས……རྩོད་པ་དང་། གྲོང་བས་གྲུབ་མཐའི་ཤུགས་རྐྱེན་བཟུང་ནས་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྲག་རིང་དུ་བསྟུད་མར་ནང་འཁྲུགས་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བྱུང་ངོ་། དེ་ནས་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་བསྟན་པར་འཕེལ་འགྲིབ་བྱུང་བའི་སྐབས……སུ་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་ཁ་དང་། དྭགས་པོ། སྣར་ཐང་། ར་སྒྲེང་སོགས་སུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་ཞྭ་སེར་བསྟན་པའི་མེ་རོ……གསོས། ལྷ་ས་ནས་ཤར་ལྷོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་མོའི་བླ་མཚོ་འགྲམ་དུ་གདན་ས་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་བཏབ། དེ་ནས་བཟུང་ཁོང་ཉིད་དགུན་དཔྱིད་ལ་འབྲས་སྤུངས་དང་། དབྱར་སྟོན་ལ་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་བཞུགས་གནང་མཛད། དེའི་སྐབས་སུ་ཁོང་ཉིད་གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དང་། འབྲས་སྤུངས་དགོན་གྱི་ཁྲི་ལ་ཞབས་སོར་བཀོད་ཅིང་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་མཁན་པོའང་མཛད། ཁོང་འབྲས་སྤུངས་དགོན་དུ་བཞུགས་གནང་མཛད་སྐབས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཕྱག……འདེབས་མཛད་ནས་སྡེ་སྲིད་བསྐོ་བཞག་བྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་བཙུགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«དོན་རྒྱན་སོ་ལྔའི་དཔེར་བརྗོད»དང་། «གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་རྫིངས»། «སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུའི་རྣམ་བཤད»། «རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད»། «དབུ་མ་

འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད»། དཀར་ཆག་དང་རྣམ་ཐར་བཅས་པོ་ཏི་གསུམ་ཙམ་བཞུགས་སོ། །

རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1391 ལོར་གཙང་རུ་ལག་གི་སའི་ཆ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་ཉེ་འདབས་སྲད་ཀྱི·····ཤུང་ལག་གུར་མེའི་རུ་པར་ཡབ་མགོན་པོ་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་ཇོ་མོ་ནམ་མཁའ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1474 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྐུ་ན་ཕྲ་དུས་ཀྱི་མཚན་ལ་པདྨ་རྡོ་རྗེ་བཏགས། དཔལ་སྣར་ཐང་གི་མཁན་རབས་བཅུ་བཞི་བ་རྗེ་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། བརྒྱ་སྟོན་ཙནྡྲ་པ་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་བར་གནས་བརྟན་ཆེན་པོའི་རྣམ་འཕྲུལ་མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ལས···རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། མཚན་ལ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དཔལ་བཟང་པོར་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བར་ཁོང་ཉིད་ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་མཇལ། ལོ་ངོ་བཅུའི་བར་གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་དང་། རི་བོ་དགའ་ལྡན་དང་། འཕན་ཡུལ་གྲོས་ལ་སོགས་པར་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་བླ་མ་དྲུག་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ལ་བསྟེན་པ········དང་། ཁྱད་པར་བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་ཀྱི་བླ་མ་གསུམ་སྟེ། དང་པོར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་དང་། བར་དུ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ། ཐ་མར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་མཁས་

གྲུབ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་བཅས་ཡིན། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པར་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ། སྣར་ཐང་བྱང་ཆེན་དང་། རི་ཕུད། བྲག་དམར་སོགས་སུ་བཞུགས་ཏེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་འཆད་ཉན་དམར་ཞིང་སྒྭ…ཚོགས་འཕེལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པར་འཕྱོངས་རྒྱས་པ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས་རོགས་སྐྱོར་བྱས་པར་བརྟེན་ནས (སྤྱི་ལོ……1447) བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དཔལ་གྱི་ཆོས་འཁོར་གླིང་བཏབ་ཅིང་། རྗེས་ནས་བྱམས་ཆེན་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ………བཞེངས། དགོན་པ་བཞེངས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མཛད་དེ་འཆད་མཉན་ནམ་ཡང་ཆག་པ་མེད་པར……གནང་། རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་རྗེས་ནས་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོར་ངོས་བཟུང་བྱས་པ་རེད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་འདུལ་འཛིན་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ། ཇོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀུན་དགའ་བདེ་ལེགས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ། རབ་འབྱམས་པ་བསྟན་པའི་ཉི་མ། སྨོན་ལམ་དཔལ་ལེགས་བློ་གྲོས། མཁན་ཆེན་བཟོད་པ་དཔལ་གྲུབ། མཁན་ཆེན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«འདུལ་བའི་གླིང་འབུམ»། «མདོ་ཊཱི་ཀ»། «ཚད་མའི་ཊཱིཀ»། «རྩ་འཇུག་གི་ཊཱིཀ»སོགས་པོ་ཏི་བདུན་ཙམ་བཞུགས། །

རྒྱལ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1617 ལོར་བོད་ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་འཕྱོངས་རྒྱས་འཕྱིང་བ་སྟག་རྩེར་ཡབ་འཕྱོངས་

རྒྱས་སྡེ་བ་བདུད་འདུལ་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་ཡར་འབྲོག་སྣ་དཀར་རྩེ་
ས་སྐྱ་དཔོན་ཆེན་ཨ་ལེན་གྱི་རྒྱུད་པ་ཀུན་དགའ་ལྷ་མཛེས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་
སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1682
ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་
ཆོས་རྒྱན་དང་། གསང་ཕུ་གླིང་སྨད་ཞབས་དྲུང་དཀོན་མཆོག་ཆོས་
འཕེལ་གཉིས་ཀྱིས་རྭ་སྒྲེང་ཇོ་བོ་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེའི་སྤྱན་སྔར་བརྟག···
ཞུ་མཛད་དེ་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་ཡིན····
པར་ངོས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་
རྒྱན་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། གླིང་སྨད་ཞབས་དྲུང་འཇམ་དབྱངས་
དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ····
པ་བཞེས། མཚན་ལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་འཇིགས་མེད་གོ་ཆ་
ཐུབ་བསྟན་ལང་ཚོའི་སྡེ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་
དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་སོ་ལྔ་པ་འཇམ་དབྱངས་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ····
ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་མོ་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཕུ་ཐག·····
ཆོད་པའི་སློབ་གཉེར་རིམ་བཞིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་པཎ་
ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་གླིང་
སྨད་ཞབས་དྲུང་འཇམ་དབྱངས་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད···
དེ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ལོ་དེར་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་
དུ་གོ་ཤྲཱི་ཏན་ལ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མཚན་བཟོས་གནང་།
དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་གོ་ཤྲཱི་ཏན་གྱིས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་བཅོམ་སྟེ་ཁོང····
ཉིད་གཞིས་ཀ་རྩེར་གདན་དྲངས། གངས་ཅན་འཛིན་མའི་ཁྱོན་ལ

གདུགས་དཀར་གཅིག་གིས་ཁྱབ་པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ་ཏེ………
དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲིད་གཞུང་ཐོག་མར་བཙུགས། དགུང་ལོ་སུམ་
ཅུ་པར་པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དཀར་པོ་བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་
དྲུག་པར་གོང་མ་ཤུན་ཙིས་གདན་སའི་གསེར་ཡིག་པ་བཀའ་མངགས…
ལྟར་དབུས་ནས་བྱང་ལམ་བརྒྱུད་དེ་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས། གོང་མ་ཤུན་
ཙི་དང་ཞལ་འཛོམས་མཛད་དེ་གསོལ་སྟོན་གཟབ་རྒྱས་བཤམས་ནས…
ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་སྒོ་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་བོད་དུ་ཕེབས། གོང་མ་
ཤུན་ཙིས“ནུབ་ཀྱི་ལྷ་གནས་ཆེས་དགེ་བར་གནས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི…
བཀའ་ལུང་། གནམ་འོག་གི་སྐྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་བསྟན་པ་གཅིག་ཏུ་
སྒྱུར་པ་འགྱུར་མེད་རྡོ་རྗེ་འཆང་རྒྱ་མཚོའི་བླ་མ”ཞེས་པའི་གསེར་གྱི……
འཇའ་ས་དང་། “ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞུལ་བྱུང་ཞི་བ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་ཆེན་
ཁྱོན་ལ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྡོ…
རྗེ་འཆང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ”ཞེས་པའི་གསེར་གྱི་ཐམ་ཀ་བཅས་བསྩལ། ཁོང་
གི་ལུགས་གཉིས་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་བཟང་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པའི་མཐུ་ལ……
རྟེན་ནས་དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་དཔལ་བཟང་གིས་མངའ་རིས་ལ་དྭགས་
ས་ཁྲུལ་དཔུང་འཇུག་གིས་དབང་དུ་བསྡུས་ཏེ་བོད་ཁམས་ཞི་བདེ་བྱུང…
བས་ཆོས་སྲིད་བཏན། ཁོང་ནི་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་བ་ཡིན། ཁོང་གི་
སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་
འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་སོགས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་
ཐོབ་ཡིག་དང་། རྟོགས་བརྗོད། རྣམ་ཐར། ཆོ་ག་སྒྲུབ་ཐབས།
དབང་བཤད། འཁྲིད་ཡིག མཐའ་དཔྱོད། རྣམ་བཤད། བསྟོད་

ཚོགས། ལམ་ཡིག དཀར་ཆག དེབ་ཐེར། སྙན་འགྲེལ། བརྗོད་བྱང་། བརྒྱུད་འདེབས། བཅའ་ཡིག ཟིན་བྲིས་བཅས་ཆོས་ཚན་ཉིས་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

རྒྱལ་བ་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། ཁོང་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཀའ་ལྟར་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་བླ་མཆོད་མཛད་ཅིང་ཕྱིར་ཕེབས་ནས་སྐུ་འབུམ་དགོན་དུ་བཞུགས་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1638ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྐྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་ཚགས་འཛིན་ནན་ཏན་དུ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1639 ལོར་རྒྱ་ཡག་དཀའ་བཅུ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཟི་ན་བླ་མ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་མཚན། ཟི་ན་དཔལ་འབྱོར་རིན་ཆེན་ཁྲ་དཔོན་གཉིས་བཅས་ཀྱིས་སྦྱིན་བདག་མཛད་དེ། འདུ་ཁང་རྙིང་པ་དབུས་འཕྲུག་ལྟར་ཀ་བ་སུམ་ཅུ་ཙ་དྲུག་ཡོད་པ་གསར་བཞེངས་མཛད། མཛོད་དང་འདུལ་བའི་འཛིན་གྲྭ་གཉིས་གསར་འཛུགས་མཛད་དེ་བསྟི་བཞག་ཀྱང་ལེགས་པར་གནང་ངོ་། ལོ་བཞིའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་དགོན་པའི་མངའ་ཐང་དར་བར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1758

ལོར་གཙང་ཐོབ་རྒྱལ་ལྷ་རི་སྒང་དུ་ཡབ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་དང་། ཡུམ་ཕུན་ཚོགས་དབང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1804 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གཉིས་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང……དྲུག་པ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མདུན་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ··པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་འཇམ་དཔལ····རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཞི་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་ནས་དབུས་ལྷ་ལྡན་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་རྩེ་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཁན་སློབ་སྦྲགས་མ་དང་། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་དུས་གོ་ཟ་མཛད་དེ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཁོང་ལས་དབང་ལུང་རྗེས་གནང་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ལྕོག་ངག་དབང་བྱམས་པ་དང་། བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བྱ་ཁྲུང་པ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་གཉིས་ཀྱི་མདུན་ནས་གཞུང་ལུགས་ རབ……འབྱམས་ལ་སློབ་གཉེར་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཁན་པོ་དང་། ཁྲི་ཟུར་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ལས་སློབ། ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་གསང་སྟོན་སློབ་དཔོན་མཛད་ནས་བསྙེན………རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་བར་ཆན་ལུང་གོང་མས "ཐུབ་ཕྱོགས་མཆོག་ཏུ་དགེ་བའི་ཞིང་གི་རྒྱལ་དབང་ས་སྐྱོང་གི་རྒྱལ……བསྟན་ཡོངས་ཀྱི་བདག་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཛྲ་ཛྷ་ར་ཏཱ་ལའི་བླ····

མའི་ཕྱག་རྒྱ” ཞེས་པའི་གསེར་གྱི་ཐམ་ཀ་དང་འཛའ་ས་བསྩལ། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཐེབས་ནས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་……བདུན་པར་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བསྩལ་ཏེ་མཚན་ལ་བློ་བཟང་དཔལ···ལྡན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལྟེ་བའི་བར་སྐོར་ཞལ་ཕྱིར………བསྟན་དང་། ཁྲམས་ར་ཆེན་མོ། སྒོ་མཆོར་མདོ་ཕྱག གསུང་ར། དཀྱིལ་འཁོར་སྟེངས། བར་ཁང་རྩེ་མོ་བཅས་ཀྱི་ལྡེ་བས་བྲིས་རྣམས་ཉིང་སོང་བ་སྤར་བཞིན་གསར་བྲིས་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་སྒྲུབ་སྡེ་ཚེ་མཆོག་གླིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་བཞེངས···མཛད། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་བར་དགེ་སློང་མ་དཔལ་མོ་ལུགས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་སྐུ་དང་། སྨྱུང་གནས་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐུ། གསེར་ཟངས་ལས་བསྒྲུབས་པའི་ཚེ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐུ་བཅས་གསར………བཞེངས་མཛད་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པར་ཞབས་འདེགས་ཞུས་སོ། ཁོང་ནི་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། སྒྲུབ་ཐབས། ཆོ་ག དཀར་ཆག གསོལ་འདེབས། དྲིས་ལན། བློ་སྦྱོང་། བཅའ་ཡིག་བཅས་ཆོས་ཚན་བཅུ་བཞིར་བཞུགས་སོ། །

རྒྱལ་བ་ཏེན་ནེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1127 ལོར་ཡར་མདའ་ནུབ་ཀྱི་ཚུ་འཁོར་དུ་ཡབ་ཇོ་སྲས་སྐྱབ་བེ་དང་། ཡུམ་འཚུར་མོ་བཟའ་མང་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་

པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1217 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གསུམ་པར་སྔོན་གྱི་སྐྱེ་བ་རྗེས་སུ་དྲན་ཏེ་ང་མལ་བརྩོན་འགྲུས་བླ་མ……ཡིན་ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་སོ་སྐུ་རིང་ལས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྫོགས་རིམ་དང་ཨ་ཏིའི་བཟླས་ལུང་ཞུས། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་རས་ཆུང་པ་དང་མཇལ་ཞིང་ཏི་ཕུ་ལུགས་ཀྱི་དོ་ཧ་ཞུས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཆོས་རྗེ་སྒམ་པོ་བ་དང་མཇལ་ཞིང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞུས། དགུང་ལོ་དགུ་པར་སློབ་དཔོན་སྒོམ་པ་ལས་སྒྲོལ་མའི་འདོན་ལུང་དང་ཇོ་བོའི……ལུགས་ཀྱི་མན་ངག་རྣམས་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔའི་ཚུན་དུ་ཡབ་ཆེན་སྲུངས་ལས་མ་གཤིན་ཕུར་གསུམ་དང་། དཔེ་སྲོག་གཙང་གསུམ་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་བྱ་སའི་ཇོ་བོ་ལྷ་ཆེན་པོ་དང་ལྷ་བཙུན་སྔོན་མོ་གཉིས་ཀྱི་སློན་པོ་ལོ་ངོ་གསུམ་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་འབྲིང་ཆ་དུ་བ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བླངས་ཤིང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཞུས། དེ་ནས་པ་ཚབ་སྒོམ་པའི་མདུན་དུ་ཕེབས་ཏེ་དབང་དང་གདམས་ངག་ཞུས། ད་དུང་ལམ་ལྷའི་ཁྲིད་དང་། སྙན་བརྒྱུད་དོ་ཧའི་སྐོར། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་སྐོར། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོས་སྐོར་བཅས་ཞུས་ཤིང་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་པས་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། བླ་མའི་གསུང་རྣམས་ཀུང་ཟིན་བྲིས་མཛད་ཅིང་ཞིབ་མོ་དར་ཆགས་སུ་བཏགས། དེ་ནས་རྒྱལ་ཁམས་འགྲིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་མཛད་ཅིང་སློབ་མ་ཡང་མང་དུ་བསྐྱངས། གཙོ་བོར་སྒྲུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཁོ་ནར་འཛིན་ནས་དུས་འདའ་བར……མཛད། ཁོང་ནི་ཞིག་བརྒྱུད་སུམ་པའི་བླ་མ་རྣམ་གསུམ་ལས་གསུམ་པ་

ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་ངམ་ཤོད་ཀྱི་གཙང་པོ་དྲུག བཙུན་མོ་དང་ཡུམ་བུ་དྲུག དགེ་བཤེས་དྲུག ཐུགས་པ་དྲུག ཁྲིམ་པ་དད་ཅན་དྲུག བླ་མའི་བཀའ་རྒྱ་ཞི་སྲུང་པའི་ཆོས་འཚོང་བའི་ཚོང་དཔོན་དྲུག་སྟེ་སུམ་ཅུ་ཙ་དྲུག་བཅས་ཡིན་ནོ། །

རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1876 ལོར་དྭགས་པོ་སྣང་རྫོང་སྣང་མདུན་དུ་ཡབ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དང་། ཡུམ་བློ་བཟང་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1933 ལོར་སྐུ་གཤེགས། པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་གསུང་བཏག་དང་། གནས་ཆུང་ཆོས་སྐྱོང་གི་བཀའ་ལུང་། ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་ལྷ་མོ་བླ་མཚོའི་གཟིགས་སྣང་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྒྱལ་བ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་ཡིན་པར་ངེས་བཀྱེད········ཐོབ། དགུང་ལོ་གཉིས་པར་ཚལ་གུང་ཐང་དུ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་གཙུག་ཕུད་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ······མཚོ་འཇིགས་བྲལ་དབང་ཕྱུག་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྡེ་ཞེས····གསོལ། དགུང་ལོ་བཞི་པར་རྩེ་ཕོ་བྲང་ཆེན་མོ་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྲིད་སྐྱོང་རྟ་ཚག་ངག་དབང་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཁན་སློབ་སྤྲགས་མ་དང་། ཕུར་ལྕོག་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོས་དུས་གོ་བ་མཛད་དེ་རབ··བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་ཡོངས་འཛིན་རྟ་ཚག་དང་ཕུར་ལྕོག་གཉིས་ལས་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་སློབ་གཉེར····

མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ལྕོག་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ལོ་དེར་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བརྟགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་དབྱིན་ཇི་བཙན་འཛུལ་པ་ལ་བྲོལ་ནས་སོག་ཡུལ་དུ……ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་གསུམ་ལ་བཞུགས། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཏེ་གོང་མ་ཀྭང་ཞུ་དང་། རྒྱལ་ཡུམ་ཚེ་ཞི་གཉིས་ལ་མཇལ་འཛོམས་མཛད། གོང་མས“ཐུབ་ཕྱོགས་སྙིང་རྗེ་རྒྱལ་པོ་སྐྱེས་བུ་སངས་རྒྱས”ཞེས་པའི་གསེར་གྱི་པང་ལེབ་བསྩལ། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་བྱང་ལམ་བརྒྱུད་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཏེ་གནས་མང་མཇལ། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་པོ་བྲང་ཆེན་མོར་ཞབས་སོར་འཁོད། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་བཀའ་འགྱུར་དང་གསུང་འབུམ་པར་བསྐོས་ནས་པར་ཤིང་གསར་དུ……བསྐྲུན། པར་ཁང་གསར་དུ་བཞེངས་ཏེ་གངས་ཅན་ཕན་བདེའི་གཏེར་མཛོད་གླིང་ཞེས་འདོགས་པར་མཛད། ལྷ་ས་བསྟན་གླིང་ཉེ་འདབས་སུ་སྨན་རྩིས་ཁང་གསར་དུ་བཙུགས་མཛད་པས་གསོ་རིག་ལས་དོན……གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ལོ། ཁོང་ནི་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ཁྱོན་བསྡོམས་པར་ཤིང་དུ་འཁོད་པར་པོད་ལྔ……ཡོད། པོད་དང་པོ་ཕུར་ལྕོག་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་སོགས་ཡིན། པོད་གཉིས་པ་གསུང་བཤད་ལྡེགས་སྒྲིག་ལེ་ཚན་ཡིན། པོད་གསུམ་པ་སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་དཔེར་བརྗོད་ཆ་ཚང་ཡིན། པོད་བཞི་པ་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་བཅའ་ཡིག་དང་རྩ་ཚིག་སོགས་ཡིན། པོད་ལྔ་པར་གསན་ཡིག་སྙོར་

དང་། དཀར་ཆག་སོགས་ཡིན།

རྒྱལ་བ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1856 ལོར་གཙང་ཉང་པོ་འོལ་དགའ་རྫོང་ཕྱི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཕུན་ཚོགས་ཚེ······· དབང་དང་། ཡུམ་ཚེ་རིང་སྐྱིད་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1875 ལོར་རྩེ་པོ་ཏ······ ལར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་བོད་སྟོད་ཨམ་བན་བཅས་ནས་གསེར་བུམ་དཀྲུགས་ནས་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་མཁས······ གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། སྲིད་སྐྱོང་ར་སྒྲེང་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ······ ཕུལ། དེ་ནས་ནོར་བུ་གླིང་ཁ་སྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་དུ་གདན་དྲངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བར་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། དགུང་ལོ་དགུ་པར་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཟུར་བློ་བཟང་མཁྱེན་རབ་དབང་ཕྱུག་གིས··· དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཕུལ། དེ་ནས་ཡོངས་འཛིན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་གོང་མ་ཐུང་ཀྲིས་བཀའ་རྒྱ་སྤེལ་ནས་བོད······ ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ལས་འགན་ཐུགས་རྫེས་བསྐྱུར་དགོས་པའི་དུས་ལ་བབས་པར་བརྟེན་ལོ་ངོ་གསུམ་ཙམ་གྱི་རིང་དུ་འཕྲིན་ལས་སྤེལ། ཁོང་ནི་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན། །

རྒྱལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1816

ལོར་ཁམས་ལི་ཐང་དུ་ཡབ་བློ་བཟང་སྙན་གྲགས་དང་། ཡུམ་རྣམ་རྒྱལ་བུ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1837 ལོར་རྩེ་པོ་ཏ་ལར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་བ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་དུ····· ངོས་འཛིན་མཛད། ལོ་དེའི་ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་འབྲས་སྤུངས་ཚོགས་གྲྭར་ཕེབས་ནས་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་སྨྲ་བའི་ཡོངས་འཛིན་དག་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་བཅས་ལ་སྦྱོང་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེ་གང་པོར་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་འགན་བཞེས་ནས་ཁྲིམ་མ་བྱུང་། ཁོང་ནི་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བ་ཡིན། །

རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1213 ལོར་ལ་སྟོད་ལྷོའི་དགོན་པ་ལྷ་གདོང་དུ་ཡབ་གཙང་པོ་རྗེ་བསམ་དང་། ཡུམ་རྣལ་འབྱོར་མ་ཆོས་མཐོང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་སྟོང་ཡིན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1258 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་སྐབས་སུ་མིང་ལ་གདུང་སོ་བ་འབར་ཞེས་ཞུ། ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་བསླབ་མ་དགོས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་ལྔ་པ་ནས་གཞན་ལ་ཕན་པའི་མགུར་མང་པོ་གསུངས། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་མི་

བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་དང་ཞལ་མཇལ་ཞིང“བླ་མ་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། སྒྱུ་མའི་མི་ཆུང་འབར་བ་ང་། སྔ་མའི་ལས་འཕྲོ་སད་པ་ཡིན། བླ་མའི་བྱིན་རླབས་ཞུགས་པ་ཡིན། ལྟ་བ་གཟའ་གཏད་ཐལ་བ་ཡིན། སྒོམ་པ་དམིགས་གཏད་ཐལ་བ་ཡིན། སྤྱོད་པ་སྤང་བླང་ཐལ་བ་ཡིན། འབྲས་བུ་རེ་དོགས་ཐལ་བ་ཡིན”ཞེས་གསུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཕུལ་དམར་བ་ལས་སྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་དབང་དང་། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་གདམས་ངག བཀའ་གདམས། ཞི་བྱེད། གཅོད་ཡུལ། ལམ་འབྲས་སྙིང་པོ་སྐོར་ཞལ་གདམས་རྒྱབ་ཆོས་དང་བཅས་པའི་ཆོས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསན། ཕུལ་དམར་བའི་དྲུང་དུ་ལོ་གསུམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་དགུ་པར་ལྷ་གདོང་གི་གདན་སར་ཐེབས། དེ་ནས་བླ་མ་ཀོ་བྲག་པ་དང་། རྗེ་གོད་ཚང་པ། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན། རྗེ་སྤྱན་སྔ། སངས་རྒྱས་རས་ཆེན། བླ་མ་ཛྲོད་ཆུང་བཅས་ལ་བསྟེན་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་མ་ལུས་པར་གསན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པར་མཁན་པོ་ལྷ་བཙུན་སོག་ཁ་བ། ལས་སློབ་ཀོ་བྲག་པ། གསང་སྟོན་རྡོར་ཆུང་གིས་མཛད་ནས་ལས་གྲོལ་བ་བརྒྱད་ཅུའི་དྲུང་དུ་བསྙེན"'པར་རྫོགས། མཚན་ལ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་ཞེས་གསོལ། དུས་ཕྱིས་སྐྱི་རི་གནམ་སྡིངས་ཀྱི་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། སློབ་མ་ཡང་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱལ་ཞ་འདུས་ཏེ་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་པར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྗེ་གོད་ཚང་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སློབ་མ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྤྱན་སྔ་རིན་ཆེན་ལྡན་དང་ལོ་རས་ཆོས་སྐྱོང་དཔལ་གཉིས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་

«རི་ཆོས་སྐོར་གསུམ»དང་། «མ་དྲུག»། «མགུར་འབུམ»པོད་གཅིག་བཅས་བཞུགས་སོ། «མགུར་འབུམ»ནང་དུ་མགུར་སྣ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་དུ་འདུས་པའི་བྲིས་མ་པོད་གཅིག་བཞུགས་པ་དེ། ད་ལྟ་མི་རིགས་རིག་གནས་ཕོ་བྲང་དུ་བཞུགས་སོ། །

རྒྱལ་བ་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ་ས་དམར་བ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1116 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1187 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1179 ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་སར……ཕེབས་ཤིང་ལོ་ངོ་དགུ་ཡི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་སློབ་མ་མང་དུ….གསོ་སྐྱོང་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཙ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ…………གཤེགས། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་དགུ་པ་ཡིན! རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1188 ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི……གདན་ས་སྟོངས་པ་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་གསུངས་སོ། །

རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1589 ལོར་སོག་པོའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཆེན་གུར་རྒྱལ་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་རྗེ་དང་། ཡུམ་བཙུན་མོ་ཕྱུང་བ་ཟླ་ཁིན་ཐུ་ལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1616 ལོར་འབྲས་སྤུངས……དགོན་དུ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཞི་པར་ཕྱག་མཛོད་དཔལ་འབྱོར་

རྒྱ་མཚོ་དང་ཡོངས་འཛིན་ཀུན་བཟང་ཆོས་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་བ……བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་ཡིན་པར་གདན་ས་གསུམ་ལ་སྙན……མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱིས་སོག་པོའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པ་ཆེད་མངགས་མཛད་ནས་རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་ལྷ་སར་གདན་འདྲེན་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་བར་རྭ་སྒྲེང་དགོན་དུ་ཁྲི་ཁར་བཀོད། དེ་ནས་འབྲས་སྤུངས་དགོན་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་གཞུང་ལུགས་སྣ་ཚོགས་ལ་གསན་སྦྱོང་ལེགས་པར་མཛད། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཉེར་བརྒྱད་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་ལས་དགེ་ཚུལ……གྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཐེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན……སྐུ་མདུན་ནས་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་འབྲས་སྤུངས་དགོན……དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་ཁོང་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་འབྲས་སྤུངས་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་མང་ཚོགས་ཀྱི་རེ་འདུན་ལྟར་རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་འབྲས་སྤུངས་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཅུ……གསུམ་པའི་ཁྲི་པ་དང་། དུས་མཚུངས་སྲུ་སེ་ར་དགོན་པའི་མང་ཚོགས་གྱི་རེ་འདུན་ལྟར་སེ་ར་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་ཁྲི་པ……མཛད་དོ། ཁོང་ནི་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་བ་ཡིན།

རྒྱལ་བ་རིན་ཆེན་ཐོག་རྡུགས།

ཁོང་ནི་གྲགས་པ་བརྩོན་འགྲུས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར……

གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

རྒྱལ་བ་རིག་འཛིན་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1683 ལོར་མོན་ལ་འོག་ཡུལ་གསུམ་དུ་ཡབ་བཀྲ་ཤིས་བསྟན་འཛིན་དང་། ཡུམ་ཚེ་དབང་ལྷ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1706 ལོར་མཚོ་སྔོན་པོའི་འགྲམ་གྱི····ཀུན་དགའ་ནོར་དུ་སྐུ་གཤེགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1746 ལོར་མདོ་སྨད་དུ་སྐུ་གཤེགས་པ་ནི་གསོལ་དཔོན····ངག་གྲོས་དབང་ཕྱུག་གིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དང་སྲུམ་པ་ཡེ་ཤེས········དཔལ་འབྱོར་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་ལྷ་སར་ཕེབས། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་ལ་བློ་བཟང་རིག་འཛིན་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། ལོ་དེའི་ཟླ་བ་བཅུ་པའི་ཚེས་ཉེར་ལྔ་ཉིན་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། སྤྱི་ལོ་1701 ལོར་གུ་ཤྲི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཡང་སྲས (ཚ་བོ) ད་ལའི་ཧན་འདས་ནས་སྲས་པོ་ལྷ་བཟང་ཧན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། དེའི་སྐབས་སུ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་དང་མི་འཆམ་པ་བྱུང་ཞིང་འཁྲུག་རྩོད་བསླངས་བར་བརྟེན་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ཧན་གྱིས་སྡེ་སྲིད་བཀྲོངས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ཧན་གྱིས་ཆིན་གོང་མ་ཁང་ཞི་ལ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་ཉེས་པ་འབོར་ཆེན་བརྗོད་ནས་རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས····

རྒྱ་མཚོ་ཏཱ་ལའི་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་ངོ་མ་མ་ཡིན་པའི་གཏུགས་བཤེར་གྱི་སྙན་སྒྲོན་ཕུལ། གོང་མ་ཁང་ཞིས་གསེར་ཡིག་པ་ཆེད་མངགས་མཛད་ནས་རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་ཁྲི་ལས་ཕབ་སྟེ་པེ་ཅིན་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པའི་ལམ་ཁར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་མགུར་གླུ་བཅས་བཞུགས་སོ།

རྒྱལ་བ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1805 ལོར་ཁམས་འདན་ཁོག་ཏུ་ཡབ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྗེ་དང་། ཡུམ་དོན་གྲུབ་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1815 ལོར་རྩེ་པོ་ཏ་ལར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་… ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། ལོ་དེའི་ཟླ་བ་དགུ་པའི་ཚེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་རྒྱ་གར་གྱི་ཙུང་ཏུའུ་མིན་ཏོས་མངགས་པའི་ལྷ་ཀླི་ན་ལ……མཇལ་འཕྲད་གནང་ངོ་། ཁོང་ནི་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་བ་ཡིན། །

རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1543 ལོར་ལྷ་སའི་སྟོད་ལུང་མདའ་ཞེས་པའི་ཡུལ་གྱི་སྐྱུར་པོ་རྩེ་ཁ་ཁང་གསར་གོང་གི་ཁྱིམ་གཞི་ཕྱུག་པོ་ཞིག་ཏུ་ཡབ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་དང་། ཡུམ་པད་

རྫོང་ཐུ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1588 ལོར་སོག་ཡུལ་ཧོ་ཐུ་མེ་ཧུར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཞི་པར་མི་དབང་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་པཎ……ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་བཅས་ནས་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི……ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་འབྲས་སྤུངས་སུ་གདན་སར་བཀོད། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཁྲི་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི…སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་ཁྲི་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་བར་སོག་པོའི་ཆ་ཧར་རྒྱལ་པོའམ་ཇིང་གིར་གྱི་གདུང་རབས་བཅུ་བདུན་པ་ཨལ་ཐན…ཁཱང་གིས་སོག་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ལ…“ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཛྲ་དྷ་ར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ” ཞེས་མཚན་གསོལ། རྒྱལ་བ་ཁོང་གིས་ཆ་ཧར་རྒྱལ་པོ་ཨལ་ཐན་ཁཱང་ལ“ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྷ……ཚངས་པ” ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་ས་ཐམ་རྒྱལ་པོས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར་འཇང་ཡུལ་དང་ལི་ཐང་དུ་ཕེབས…ཏེ་དགོན་ཐུབ་བསྟན་བྱམས་ཆེན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང……ཞེས་པའི་བཤད་གྲྭ་ཆེན་པོ་ཞིག་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་བཀའ་ཆོས་གང་མང་གསུངས་ནས་གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་སྨིན་པར་མཛད། དེའི་ཕྱི་ལོ་རྒྱ་ཁམས་བརྒྱུད་དེ་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་གླིང་དུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་རྒྱ་ཆེན་ཕྱེལ། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པར་ཙོང་ཁའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཕེབས་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་གནས་སུ་བཤད་གྲྭ་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་ཕྱག་བཏབ། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་གནས

མཆོག་མཛོ་མོ་མཁར་དང་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་སོགས་བརྒྱུད་ནས་སོག་པོའི་མཁར་སྔོན་པོར་ཕེབས་ཏེ་ཆ་ཧར་རྒྱལ་པོ་ཨལ་ཐན་ཁྭང་གི་གདུང་རྟེན་གསེར་ཟངས་དངུལ་གསུམ་ལས་རྒྱན་པར་བཞེངས་ནས་འདས······མཆོད་གང་ཞིགས་མཛད་པར་མ་ཟད། ཏུ་རིང་རྒྱལ་བློན་ཧ་སཿཔ་ལ་ཀྱི་ཛོར་བདེ་མཆོག་གི་དབང་ལུང་གནང་ནས་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་རྒྱ་ཆེན···མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པར་གོང་མས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར་པེ་ཅིན་ཏུ་ཕེབས་འདོད་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་མ་ལེགས་པར་སོག་ཡུལ་ཏུ་སྐུ······གཤེགས། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེ་གང་པོར་ཆོས་ཀྱི་མཛད་པ་འབའ་ཞིག་དོན་ཏུ་གཉེར་ཏེ་ཞྭ་སེར་བསྟན་པ་སོག་ཡུལ་ཏུ་སྤེལ་ནས་གོང་མའི་དགོངས་པ་ལྟར་ཆ་ཧར་རྒྱལ་པོ་མཚོ་སྔོན་ནས་ནང་སོག་ཀྲུ་ལོག་བཙུག་པ·········རེད།· །

རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་བཀྲ་ཤིས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1618 ལོར······རྒྱལ་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1684 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་ཏུ་ཞུགས་ཏེ་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ཀྱི་སྐོར་དང་མདོ་ཕྱོགས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དོ། དེ་ནས་རྒྱུད་སྟོད་ཏུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། རྒྱུད་པ་དང་ཤར་རྩེའི་འཆད་ཉན་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1675 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ·······ཕེབས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་ཏུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན······

གནང་། ལྷ་དང་བཅས་པའི་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་འདྲེན་པ་ཐུབ་ན་པདྨ་ཧུར་སྒྲིག་གི་རྣམ་པར་རོལ་བ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་སྤྱི་གཟུགས་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་སྣང་བརྙན་དངུལ་ལས་གྲུབ་པ་དང་། དཀའ་ལྡན་ཡངས་པ་ཅན་ཐོག་གསེར་ཟངས་ཀྱི་གཉྫིར་བཅས་བཞེངས། དེ་ནས་གླིང་ཡགས་སུ་ཟུར་བཞུགས་མཛད་དེ་སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས……ཆོས་ཀྱིས་ཚིམ་པར་མཛད། གསང་སྔགས་མཁར་སོགས་ཀྱི་དགོན་ཁག་རྣམས་ལ་ཞལ་འཛིན་གང་ལེགས་གནང་། དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ…འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་བཞེས…མཛད། རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ (1816—1837) དང་། རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ (1838—1855) སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཞབས་ཀྱི་འགན………ཁུར་བཞེས། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་འབྲུག་རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྗེ་ཞེས་ཞུ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་ཐུབ་བསྟན་མཛེས་པའི་རྒྱན་གཅིག་ངོ་མཚར་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ》དང་། 《རྒྱལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་ནོར་བུའི་

ཕྲེང་བ》། 《རྒྱལ་བ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་ལྷ་ཡི་རོལ་མོ་དབྱངས་ཅན་རྒྱུད་དུ་སྙན་པའི་ཏམྦུ་ར》། 《ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་ཉིན་བྱེད·····དབང་པོའི་སྣང་བ》། 《འཇམ་དབྱངས་རྣམ་འཕྲུལ་བ་སོ་སྐུ་ཕྲེང་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་ནོར་བུའི་འཁྲི་ཤིང》བཅས་ཆོས་ཚན་བཅུ་དགུ་ཡོངས་པའི་པོད་བཞི་བཞུགས་སོ། །

རྒྱལ་མོ་གཡུ་སྒྲ་སྙིང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ལོ་ཆེན་བཻ་རོ་ཙ་ནས་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་མན་ངག་ལྟ་བའི་ཕྲེང་བ་སོགས་ཞུས་ཏེ་སྐུ་གསེར་གྱི་རྡོ་རྗེར་སྤྲུལ·····པ་སོགས་རྫུ་འཕྲུལ་སྣ་ཚོགས་སྟོན་ནུས་པ་དང་། ཐེག་མཆོག་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་དགོངས་ཀློང་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་སྟེ། 《གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་ཀྱི་མེ་ལོང》ལས"གཡུ་སྒྲ་སྙིང་པོ་རྟོགས་པའི་མཆོག་དང་ལྡན།"ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་དང་འབངས་ཉེར་ལྔའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

རྒྱལ་ཚ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1067 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1139 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཛ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1130 ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་སར་ཐེབས་

ཤིང་ཕོ་རྟ་བཅུ་ཡི་རིང་དུ་གདན་ས་མཛད་ཅིང་སློབ་མ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱལ་ཚ་རིན་ཆེན་མགོན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1118 ལོར་གཙང་ཡུལ་ཤབ་སྨད་དུ་གནུབས་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོའི་གདུང་རུས་ལས་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1195 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་སྦྱངས་པས་ལེགས་པར་མཁྱེན། དེ་ནས་ཙིས་སོགས་ལ་སྦྱོང་པར་མཛད། གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་མོས་གུས་དང་དོན་གཉེར་ཤིན་ཏུ་ཆེ། གཟུར་ཉི་མ་དང་། ཟུར་ཆུང་པའི་སྲས་ཆོས་རྗེ་སྒྲོ་ཕུག་པ། བལ་པོ་པཎྜི་ཏ་ས་མནྟ་ཤྲཱི་སོགས་མཁས་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མིན་གྱི་རིག་གཞུང་རྣམས་གསན་སྦྱངས་ལེགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ། ཕུ་རངས་ལོ་ཙཱ་བའི་དངོས་སློབ་དམར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ། མེས་སྟོན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ། རྫོག་མདོ་སྨེ་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་དམ་ཆོས་མང་དུ་གསན་ནས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དེ་ནས་བླ་མ་དམར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཞལ་བཀོད་ལྟར་ཐག་མོ་གྲུར་ཐེབས། འགྲོ་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་དང་མཇལ་ནས་དད་པ་ཚད་མེད་ཐོབ། ཆོས་དང་གདམས་ངག་མང་དུ་ཞུས། ཕྱག་

རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། དྭགས་སྒོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོ་དང་། རྒྱ་རས་སོགས་བླ་མ་མང་པོར་བསྟེན་པས་ཟབ་མོའི་ཁྱད་ཅན་གྱི་གདམས་ངག་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་བཞུགས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཙ་བཞི་པར་མཁན་པོ་ཞང་ཞི་མཛེས་ལས་བསྙེན……རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཁྲོ་ཕུའི་དགོན་ས་ཐོག་མར་བཏབ་ཅིང་དགེ་འདུན་གྱི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ནས་འཆད་ཉན་གྱིས་དུས་འདའ་བར……མཛད། དེ་ནས་བཟུང་ཁྲོ་ཕུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་རྒྱས་སོ། །

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1364 ལོར་གཙང་ཉང་སྟོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1432 ལོར་རྗེ་པོ་ཏ་ལར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གནས་སྙིང་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དཀའ་བཞི་པ་རིང་རྫོར་སོགས་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་དམ་ཆོས་མང་དུ་གསན། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཙོས་པའི་མཁས་ཆེན་དུ་མར་བསྟེན་ནས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀུན་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། དེ་ནས་ས་སྐྱ་དང་། གསང་ཕུ། རྩེ་ཐང་བཅས་སུ་པོ་ཏི་དཀའ་བ་བཅུའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། རོང་སྟོན་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་དང་། མཁས་ཆེན་གཡག་པ་སོགས་ས་སྐྱའི་མཁས་ཆེན་རྣམས་དང་རྩོད་གླེང་ལེགས་པར་མཛད་དེ……མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ་ཅིང་། དཀའ་བཅུ་པའི་མཚན་གནས……བླངས། དེ་ནས་མི་རིང་བར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོར་གྱུར།

དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིར་བཞུགས། དེ་ནས་བཟུང་ཁོང་ལ་རྒྱལ་ཚབ་ཅེས་པའི་མིང་ཐོབ། གདན་ས་ལོ་ཇོ་བཅུ་གཅིག་བཟུང་སྐྱེ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ཁོ་ན་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་དབུ་མའི་རྣམ་བཤད་དང་། ཚད་མའི་སྐོར་གྱི་བཤད་པ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་སོགས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐོར་བཅས་ཀ་པ་ནས་ཉ་པའི་བར་པོ་ཏི་བརྒྱད་དུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དཔལ་དགའ་ལྡན་དགོན་པའི་ཁྲི་རབས་གཉིས་པ་ཡིན། །

རྒྱལ་ཚབ་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་མདོ་སྨད་རེབ་སྐོང་སྨོན་ཆོས་སུ་སྐྱུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་དམ་པའི་བག་ཆགས་སད་དེ་གྲུབ་ཆེན་ཆོས་པ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། རོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭ་ཐོག་མར་ཚུགས་པའི་གྲྭ་རྒྱུན་གྱི་གཙོ་བོའི་གྲས་ཡིན། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིས་བསྡུས་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཞིབ་སྦྱོང་མཐར་འཁྱོལ་བ་གནང་ཞིང་མཁས་པའི་རྩེ་མོར་སོན། ཁྱད་པར་དུ་ཡབ་རྗེ་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་ལྟར་དབུ་ཕར་ལ་ཕྱུ་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་གནང་སྟེ་ཕྱིར་རང་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་བཀའ་པོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་བཞག

རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1641 ལོར་རོང་བོ་དགོན་གྱི་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། དེ་ནས་བཟུང་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུའི་རིང་དུ་ཡབ་རྗེ་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱལ་ཚབ་གནང་སྟེ་འཆད་ཉན་གྱི་ཁུར་བཞེས་ཤིང་དཔེ་འཛིན་སྐྱོར་སྦྱོང་གི་ཉིང་སྐུལ་རྒྱུན་དུ་བསྐྱངས་ནས་བརྩི་བཞག་འགྲོ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་གྱིས་སྐབས་འདིར་ལུང་དང་རིགས་པའི་འཆད་ཉན་ཤིན་ཏུ་དར་བར་གྱུར། ཁོང་ནི་རོང་བོ་དགོན་གྱི་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱལ་རྫོང་ནམ་མཁའ་ལྷུན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས (1648—1722) ལ《གྲུབ་པའི་མཐའ་རྣམ་པར་གཞག་པ་འཁྲུལ་སྤོང་གདོང་ལྔའི་སྒྲ་དབྱངས་ཀུན་ལམ་བཟང་……གསལ་བའི་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ》ཆོས་བསྐུལ་ཞུ་གནང་མཛད། རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་ཆོས་ནི《ས་ལམ་རྣམ་གཞག་བློ་གསལ་ཐེམ་སྐས》དང་། 《ཕར་ཕྱིན་བྱམས་གཞུང་གི་བཤད་པ》། 《བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཤད་པ》། 《ཡང་དག་མཐའ་ཡས་བཤད་པ》། 《ཐེག་གསུམ་རྣམ་གཞག་བཤད་པ》བཅས་བྲིས་མ་ཡོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

རྒྱལ་རྫོང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས།

ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་འབྲས་ལྗོངས་སུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ཅིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད། དེ་ནས་ཆེ་མཆོག་གླིང་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་མདོ……སྔགས་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲི་གསུམ་མང་དུ་ཞུས། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཛལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«དབེན་ས་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ……དང་འབྲེལ་བ་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་མན་ངག་ཞལ་ཤེས»དང་། «ཁ་ཆེམས་རླུང་ལ་བསྐུར་བའི་འཕྲིན་ཡིག»། «སྐྱེས་ཆོམས་སྤྱུར་བའི་ལམ་བསྒྲིགས་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ»བཅས་པོད་ཚང་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

རྒྱལ་སྲས་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1743 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་གིས་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དང་། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་སོགས་མཁས་ཆེན་མང་པོ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་དང་། སྒྲ་སྙན་ངག མངོན་བརྗོད་སྡེབ་སྦྱོར། རྩིས་དཀར་ནག་བཅས་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ཀྱི་སྐོར་དང་། ནང་དོན་རིག་པའི་སྐོར་ལ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་གཙོས་པའི་མདོ་ལུགས་དང་། རྒྱུད་སྡེ་བཞི་གཙོས་པའི་སྔགས་ལུགས་བཅས་ལ་གསན་སྦྱངས་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་ཁྱད་པར་དུ་གསང་སྔགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཡོངས་འཛིན་ནོ་མིན་ཧན་ཡང་ཟེར། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་དབང་བསྐུར་རྗེས་གནང་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ་ཐབས། ཁྲིད་ཡིག

རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས། རབ་གནས། འབྱུང་རབས་གསོལ་འདེབས། བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། སྙན་ངག་གི་དཔེར་བརྗོད་སོགས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་ཡོད་པ་རྣམས་པོ་ཏི་གསུམ་དུ་བསྒྲུས་ནས……བཞུགས་སོ། །

རྒྱལ་སྲས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1295 ལོར་ས་སྐྱའི་ཕུལ་བྱུང་ཐག་སྐྱར་ཡབ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་དང་། ཡུམ་འབུམ་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1369 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་མིང་ལ་དཀོན་མཆོག་བཟང་པོ་ཞེས་ཟེར། དགུང་ལོ་དགུ་པར་ཕྱུགས་འཚོ་ས་ནས་བྲོས་ཏེ་བསམ་གླིང་དུ་ཕེབས་ཤིང་སྟོན་པ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་བླ་མ་དཔལ་འབར་དང་། མཁན་པོ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་། སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་གསུམ་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ……བསྒྲུབས་ཏེ་མཚན་ལ་བཟང་པོ་དཔལ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་ཨེའི་ཆོས་གྲྭར་ཕེབས་ཏེ་བླ་མ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ལས་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་དང་། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། སྤྱོད་འཇུག དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དེ་ནས་ས་སྐྱར་ཕྱིན་ཏེ་བླ་མ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཚན་ལས་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་དང……བཅས་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་སྦྱངས་ཏེ། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་གཙང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་གྲྭ་ཀུན་ཏུ་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ཅིང་མཁས་པའི་སྙན……

གྲགས་རྒྱས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་མཁན་པོ་བྱང་སེམས་རིན་ཆེན་དང་། བླ་མ་ནམ་མཁའ་སངས་རྒྱས། བླ་མ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གསུམ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་རྟ་རའི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་སྤེལ། ཁོང་གིས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཞི་བཅུ་ཐམ་པར་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད་དེ་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀའི་བསྟན་པའི་བདག་པོར་གྱུར་ཏོ། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མའི་ཁྲིད་ཡིག》དང་། 《རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན》། 《འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད》། 《སྤྱོད་འཇུག་གི་ཊཱི་ཀ》། 《མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་ཊཱི་ཀ》། 《ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱི་ཀ》། 《སྙིང་གནས་ཀྱི་ཚིག》། 《རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག》། 《བློ་སྦྱོང་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་གསོལ་འདེབས》། 《བློ་སྦྱོང་གི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ》བཅས་ཆོས་ཚན་བརྒྱ་དང་བཅོ་ལྔ་བཞུགས་སོ། །

རྒྱལ་སྲས་དོན་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་སྐད་ཅམ་དུ་དྭགས་པོར་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་

དགུང་ལོ་བཞི་པར་རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་སྐུ་གོང་མའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཆོས་འཕེལ་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ཐུགས་ཐག་བཅད་ཅིང་ཁོང་ལས་རབ་བྱུང་ཞུས་ཏེ་མཚན་ལ་དོན་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་འདོགས་པར་མཛད། དེ་ནས་དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་སྙིང་བརྙོལ་ཏེ་ཐོས་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན། རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། གྲུབ་ཆེན་ཐར་པའི་རྒྱལ་མཚན་སོགས་བླ་མ་དུ་མ་ལས་གདམས་ངག་གི་ཚོགས་བླངས་ཏེ་ཐུགས་ཀྱི་བུམ་བཟང་ཡོངས་སུ་འགེངས་པར་མཛད། ཕྱི་འདུལ་བའི་ཀུན་སྤྱོད་དང་། ནང་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་བཞེས་ལྷུར་ལེན་པ་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་ཕྱག་སྲོལ་ཁོ་ན་མཛད། ཆོས་ལུགས་དང་གྲུབ་མཐའི་ཕྱོགས་རིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སྨོད་པ་ནི་རང་ངན་སོང་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་གསུངས་ནས་ཀུན་ལ་དག་སྣང་ཕྱོགས་མེད་དུ་མཛད། དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་ཁྲི་ལ་མངའ་བསྐུར་ཏེ་བློ་གསལ་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་ཚོགས་ལ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་དགྱེས་པར་མཛད། དེ་ནས་རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་ལྟར་མདོ་སྨད་དུ་ཐེབས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1604ལོར་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གསར་འདེབས་མཛད། ལོ་དེར་རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམས་ཁང་དང་། གྲྭ་ཤག་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ། འདུ་ཁང་ཉིས་ཐོག་ཅང་ཁང་དང་བཅས་པ་གྲུབ། དེ་ལྟར་ལོ་དྲུག་གི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ

སྟེ་སྤྱི་ལོ1609ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས། མདོ་སྨད་དུ་བཞུགས་རིང་དགོན་ལུང་གིས་གཙོས་པའི་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་དགོན་ཆེན་བཅུ་གསུམ། སྒྲུབ་སྡེ་བཅུ་གསུམ་སོགས་བཙུགས་ཞེས་རྣམ་ཐར་ལས་འབྱུང་ལ། དེ་དག་སོ་སོར་ཡང་བསྟན་པའི་རྩ་བ་གཞི་གསུམ་གྱི་ཕྱག་ལེན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཕོ་ཏི་ལྔའི་འཆད་ཉན་སོགས་མཛད་པའི་རྒྱུན་དེང་སང་བར་དུ་གོང་འཕེལ་དུ་ཡོད། མདོ་སྨད་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་དམ་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་མདོ་ཁམས་སུ་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་སྡེ……བཙུགས། བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཛད་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞེས་ཕྱག་ཐལ་མོ་སྦྱར། དེ་ལྟར་སྐུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རྫོགས་པ་ན་གདུལ་བྱ་རྟག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཆོས་ལ་བསྐུལ……བའི་ཕྱིར་དུ་ཡ་མཚན་པའི་ལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་ཏེ་དགོངས་པ་ཆོས……ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་ཕྱག་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ།

རྒྱལ་སྲས་སྒོམ་བྲག་པ།

ཁོང་ནི་སྒོམ་བྲག་པ་བསོད་ནམས་རྡོ་རྗེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན……པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

སྒྲུབ་ཆེན་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1419 ལོར་གཙང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1486 ལོར་བྱམས་པ་གླིང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྣར་ཐང་དུ་ཕེབས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་

ལས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་ལས་རིམ་ལྔའི་དམར་ཁྲིད། མཁན་ཆེན་དཔལ་བློ་བ་ལས་དབུ་མ། ཕར་ཕྱིན། འདུལ་བ། མངོན་པ་མཛོད་སོགས་གཞུང་མང་པོ། རྒྱུད་ཆེན་སྦྱིན་པ་དཔལ་བ་ལས་གསང་འདུས་སོགས་གསན་པར་མཛད། གཞན་ཡང་རྒྱུད་པ་གྲགས་པ་བཟང་པོ་དང་། ཆོས་རྗེ་བ་སོ་བ་སོགས་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཏེ་མདོ་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མན་ངག་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་ཏུ་གྱུར། དེ་ནས་བྱམས་པ་གླིང་དུ་གདན་ས་མཛད་དེ་ཡུན་རིང་བཞུགས་རྗེས་སྨད་རྒྱུད་དུ་ཕེབས། ཁོང་སྨད་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་འདོད་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུད་པའི་དབུ་མཛད་དོན་ཡོད་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་རྒྱུད་ཁྲིར་བསྐོ་བཞག་མཛད་པས་ཐུགས་ཚུང་ཟད་མ་རངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུད་པའི་ནང་ཉེན་མགོན་པོའི་ཞལ་ཐང་དང་ཀ་པཱ་ལི་བསྣམས་ཏེ་དབུས་སྟོད་དུ་བྱོན། དེ་ནས་རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད་སྐབས་ཐོག་མར་སློབ་དཔོན་དྲུག་དང་། རྗེས་སུ་རིམ་གྱིས་འདུལ་བ་འཛིན་པ་སོ་གཉིས་འདུས་པ་བྱུང་བས་གསང་བ་འདུས་པའི་ལྷ་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིགས་པས། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1474 ལོར་དབུས་ཀྱི་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་ཕྱག་འདེབས་མཛད་ཅིང་འཕྲིན་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཏེ་གྲྭ་ཚོགས་མང་དུ་འདུས་སོ། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གྲགས་ཆེ་བའི་སློབ་མ་ནི་རྒྱུད་པ་ལྷ་རིན་པ་དང་། ཆོས་རྗེ་ཡེས་བརྩེ་བ། སློབ་དཔོན་དཔལ་ལྡན་འོད་ཟེར་བཅས་ཡིན་ནོ། །

རྒྱུད་ཆེན་སྨིན་པ་དཔལ་བཟང་།

ཁོང་གི་འབྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། ཁོང་གིས་རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ(1383—1445)སོགས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སློབ་དཔོན་མང་དུ་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་དུ་གྱུར། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1445 ལོར་རྒྱུད་སྨད་ཀྱི་བླ་མ་མཛད་ནས་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་བསྐྱངས་སོ། རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མ་མཇལ་བས་ཤིན་ཏུ་ཕངས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྒྲོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཊཱིཀྐ》བཅས་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་རྒྱུད་སྨད་པའི་བླ་རབས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱུད་ཆེན་བརྩོན་འགྲུས་འཕགས་པ།

ཁོང་གི་འབྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འབྲུངས་ཡུལ་ནི་ལྷུན་པོ་རྩེ་ཡིན། ཁོང་གིས་རྗེ་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ་ལས་རྒྱུད་འགྲེལ་སོགས་གསན་སྦྱངས་མཛད་དེ་ལྷུན་པོ་རྩེར་ཐེབས། རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ(1383—1445)སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་སྨད་རྒྱུད་ཀྱི་བླ་མར་བཞུགས་ཏེ་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་བསྐྱངས་སོ། རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མ་མཇལ་བས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུད་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་འགྲེལ་ལེགས་བཤད་གཏེར་གྱི་བང་མཛོད》དང་། 《གསལ་

སྒྲོན་གཏེར་གྱི་བང་མཛོད་འབྱེད་པའི་ལྡེ་མིག་མཁས་པ་དགའ་བྱེད» བཅས་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །ཁོང་ནི་སྨད་རྒྱུད་པའི་བླ་རབས་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱུད་ཆེ་ཀུན་པ་བློ་བཟང་ཆོས་དབྱིངས།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་རོང་པོའི་ཆ་བ་ཡིན་ཞིང་མཚན་གཞན་ལ་སྟག་སྟོང་དཀར་པོ་ཞུའོ། ཁོང་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སེ་ར་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཤིང་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1694 ལོར་བྱ་ཁྱུང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་གདན་ས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་བསྐྱངས་ཏེ་འཆད་ཉན་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་ཞིང་བླ་བྲང་ཁང་དཀར་བཞུགས་ཁྲི་དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་སྟག་སྟོང་དཀར་པོའི་རི་ཁྲོད་གསར་བསྐྲུན་དང་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་བརྟེན་པ་བཞེངས། དེ་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཁོ་ན་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བའོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་བྱ་དགེ་དཔོན་སློབ་དང་སྟག་ཚང་དཔོན་སློབ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་དང་། མི་རྟག་པ་དང་ལས་འབྲས་སྐོར་གྱི་མགུར་དབྱངས་མང་པོ། ལྷ་བའི་སྐྱོང་ཚུལ། དམ་ཅན་གསོལ་ཁ། གཞི་བདག་དམར་བའི་བསང་མཆོད་སོགས་པོད་ཆུང་གཅིག་ཙམ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ཉི་

ཤུ་རྩ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱས་སྨིན་ལམ་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་གཅིག་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《དཔལ་བདེ་མཆོག་སྡོམ་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ》ལེའུ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་པ་བཞུགས་སོ། །

ཁྲིས་སྙིང་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་སྤྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1881 ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་གོང་ཚོ་འདུའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་སྐུ་དཔོན་ཆོས་མཛད་དང་། ཡུམ་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1944 ལོར་སྐུ་གཤེགས། བྱིས་པའི་མིང་ལ་པདྨ་བཀྲ་ཤིས་སུ་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་ཁྲིས་སྙིང་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་སློབ་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ། སྐྱང་ཀྱའི་ལྷ་རམས་པ་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་བར་མ་རབ་བྱུང་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་ཚིགས་ཐ་མ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཤིང་མཚན་ལ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་རྗེ་ཞྭ

དམར་པཎྜི་ཏ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དང་། གྲུབ་དབང་
འཇིགས་མེད་བསམ་གཏན། ཚེ་འདུའི་ཡོངས་འཛིན་བྱང་ཆུབ་ཀུན་
སྤངས་བློ་བཟང་བསྟན་པ་བཅས་ལས་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་དང་།
སྒོས་སུ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་དབང་ལུང་མང་དུ་གསན། དགུང་
ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་རབ་བྱུང་མཁན་པོ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་……
ཆོས་གྲགས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། ལོ་དེར་དུས་འཁོར་
སྔགས་ཆེན་མཚོ་བྱུང་དགྱེས་པའི་དཔལ་ལས་དབྱངས་ཅན་སྒྲ་མདོ་དང་
སྙེབ་སྦྱོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་པས་ཀུན……
བཤད་ཀྱི་མཚན་ལ་མི་ཕམ་མཚོ་བྱུང་བཞད་པའི་ལང་ཚོ་ཞེས་གསོལ།
དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་ལྷེའུ་ཚ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྡིངས་སུ་ཕེབས། དེ་
ནས་བཟུང་ལོ་སོ་གཉིས་ཀྱི་བར་བླ་མ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ……
མཚོར་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀྱི་ཉིང་ཁུ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར…
མཛད། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་བར་སྟག་རོ་དང་། སྨ་སར། ཀ་རིང་།
རྫོངས་དཀར་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེར་བཏང་།
དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པར་ཤར་བླ་བྲང་ཆེན་པོར་ཕེབས་ཏེ་ཤར་སྐྱབས……
མགོན་སྐལ་ལྡན་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས……
འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པར«དགག་ལན་ཆུ་ཡི་འཁྲུལ་
འཁོར»བརྩམས། ལོ་དེར་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་བ་རེབ་ཀོང་གསེར་
ལྗོངས་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པ་ལ«རྟོགས་བརྗོད་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག»མཛད་དེ་
ཕུལ། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་དགེ་ཕྲུག་སྟོང་ཕྲག་ལས་བརྒལ་བ་བསྐྱངས་ཤིང་
གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་བུ་སློབ་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་ཀྱང་མཁས་པའི་རྒྱལ་ཐབས…

འཛིན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོར་ཕྱིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ཐུགས་ཀྱི་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ》དང་། 《མཛོད་ཀྱི་ཐོབ་པ》། 《དབུ་མའི་དྲིས་ལན》། 《སྐར་རྩིས་སྟོང་འཇུག་གི་རྣམ་བཞག》། 《ཚབ་ཤོག》། 《སྙན་ངག》བཅས་པོ་ཏི་གསུམ་དུ་བཞུགས་སོ། །

སྒེག་པའི་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་གོ་ཁྲི་ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་ལྷུན་གྲུབ་དང་མི་གཅིག་ཡིན……པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

སྒེག་པའི་དཔལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ……སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙྪ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས……བསམ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《ཁྲོ་བོ་རྡོ་རྗེ་གཏུམ་པོའི་སྒྲུབ……ཐབས》ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་པོ་ཟླ་བའི་སྙིང་པོས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

སྒོ་མང་མཁན་སྤྲུལ་སྐལ་བཟང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1776 ལོར་འཕན་ཡུལ་དུ་ཡབ་གསོལ་ཧོག་དང་། ཡུམ་དཔལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1833 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་སུ་ཐག་རྒྱབ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་སྐུ་གོང་ས་ཉེ་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་ཀྱི་སྤྲུལ་

སྐུར་ཐུགས་ཐག་བཅད་ཅིང་སྒོ་མང་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་བཞད་བླ་མའི་བཀའ་ལྟར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། ཨ་རིག་གསུང་རབ་དང་གཙོས་དཀོན་མཆོག་གཉིས་ལ་བསྟེན་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དེ་ནས་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་གདན་ས་རོང་བོ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་རྫོང་གི་ཁྲིར་ལོ་ངོ་བཞི་བཞུགས། ཞུ་ཁེར་ཤང་གི་བླ་མ་ལོ་གསུམ་མཛད། རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་དང་། པེ་ཅིན་གྱི་ཙན་དན་ཇོ་བོ་སོགས་ལ་མཆོད་མཇལ་ཞིགས་པར་གནང་། ཧར་ཆེན་དང་། འབུ་མེད། སུ་ཉིད། མོང་གོལ་ཆེན། མཚོ་བདུན་སོགས་ཡུལ་གྲུ་དུ་མར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1831ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་། ཁྲི་ཐུར་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཁོ་ན་མཛད་ཅིང་དུས་འདའ་བའོ། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་སོ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒོ་མང་བསྟན་པ་ཆོས་འཕེལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1840ལོར་ལྷ་སའི་བྱང་རྒྱུད་གནས་ནང་དུ་ཡབ་སྡེ་པ་སྐལ་བཟང་དོན་གྲུབ་དང་། ཡུམ་མི་ཇོ་ལྷས་སྲུང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་མཆེད་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་མོ་

ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1907 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་འདུལ་འཛིན་བསྟན་པ་ཆོས་བཟང་གི་མདུན་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་མཚན་ལ་བསྟན་པ་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་བཏགས། གུང་ཙ་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱམས་པ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་དང་འདོན་ཆོས་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད། དེ་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་དེ་རྫོ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་མཁྱེན་རབ་དབང་ཕྱུག་དཔལ་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དུ་ཐ་ཡེར་བླ་མར་ཕེབས་ཏེ་སྐད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྡེ་ཁག་ལ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པར་གཞུང་ས་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལྟར་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་དང་ནག་ཆུ་ཞབས་བརྟན་དགོན་སོགས་ཀྱི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་བཀླགས་ལུང་གནང་ཞིང་སྣར་ཐང་པར་ཤིང་དང་། རྒྱལ་རྩེའི་པར་ཤིང་། སྡེ་དགེའི་པར་ཤིང་བཅས་ལ་ཞིབ་བསྡུར་མཛད་ནས་ཞུས་དག་གནང་། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པར་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་ཁྲིར་བསྐོ་གཞག་མཛད་ཅིང་ལོ་བཅུ་གཅིག་གི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་སྤེལ། དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར》བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་ཡོངས་པའི་པོད་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

སྒོ་མང་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ……1841 ལོར་མདོ་སྨད་གླིང་དཀར་སྟོད་དུ་ཡབ་ཆོས་ཤུལ་ཡར་འཕེལ……དང་། ཡུམ་དཔལ་ཤུལ་དཀོན་མཆོག་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1907 ལོར་དགོན་ལུང་དུ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི་ཉི་མས་སྒོ་མང་ཆོས་དར་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན……མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཏི་ག་ཀྱཱ་དཀོན་མཆོག་ཀློག་གི་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྐུ་གོང་མའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་མཛད། འཇམ་བཞད་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ……ལས་དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་སྐབས་གཅིག་ཏུ་མནོས། དཏུལ་རའི་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་། དཔལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་ལས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ་དང་འདོན་པའི་དབྱངས་རྟ……བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་བླ་བྲང་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། འབད་པ་ཆེན་པོས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་པཎ་རྣམ་གཉིས་ལ་ཆོས……འབྲེལ་ཞུས་ཤིང་གནས་ཆེན་རྣམས་སུ་མཇལ་སྐོར་ཕྱིན། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་བླ་བྲང་དུ་འབྱོར། གདན་ས་འཛིན་པའི་དུས་སུ་སོག་ཡུལ་དང་། མདོ་སྨད་ཀྱི་དགོན་གནས་ཆེ་ཆུང་ཡོངས་ལ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་

ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཚད་མེད་བསྩལ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྣམ་ཐར་དང་། ཁྲི་བཤད། ཚབ་ཤོག བསླབ་བྱ། བཅའ་ཡིག དྲིས་ལན། གསོལ་འདེབས། སྒྲུབ་ཐབས་སོགས་ཆོས་ཚན་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ་ཡོད་པ་དེ་པོ་ཏི་གཉིས་སུ་བསྡུས་ནས་བཞུགས་སོ། །

ཀློ་མི་དགེ་བཤེས་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་རྨ་ཆུའི་འགྲམ་ཧོར་ཀླུ་སྡེ་བ་ཡིན་པས་ཧོར་ཀླུ་གྲགས་ཀན་ཚང་ཡང་······ཞུ། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་པའི་སྐབས་སུ་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་རོང་པོ་གྲུབ་ཆེན་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་ལ་བསྟེན་ཏེ་ལམ་རིམ་བློ་སྦྱོང་སོགས་རྒྱ་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་གདམས་པ་གསན་བཞེས་མཛད། སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ཤིང་སྔགས་ཀྱི་ས་ལམ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པར······ཐུགས་གཉེར་ཁྱད་ཐོན་གནང་། སླར་ཡང་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་སོགས་དམ་པ་དུ་མའི་ཞབས་ལ······གཏུགས་ནས་འབྲས་བུ་གསང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མན་ངག་སྨིན་བྱེད་དང་བཅས་པ་བུམ་པ་གང་བྱོའི······ཚུལ་དུ་གསན། དེ་ནས་སྐུ་འབུམ་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རིམ་གྱིས་བཞུགས་ཤིང་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་གང་ཡོད་ཕུར་བས་ཆེས་ལྷག་པར་སྐྱོང་ཁུར་གང་ཞིབ······མཛད། ཁྲི་ཐུར་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་

1709 ལོར་སྙོ་མེ་རྒྱལ་མོ་རིའི་ཞོལ་དུ་མཆོད་རྟེན་སྐེས་ཞེས་གྲགས་པ·· དགའ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས་གླིང་ཕྱག་བཏབ་མཛད། དགོན་དེར་སྒྲོས་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་ཐུགས་བརྩོན་ཆེར······ འབད་ངོས་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

གྲྭ་ཚང་པ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ··· འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས········ གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། ལྷག་པར་དུ་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ (1290—1364) ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག··· གནས་དང་བཅས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ··· གསན་ནས་ཐུགས་སྲས་སུ་གྱུར། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་ཞ་ལུ་དགོན་པའི་གདན་ས་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་བསྐྱངས་པ་མཛད། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཛལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་ནི་ཞ་ལུ་དགོན་པའི་མཁན་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན།

ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«བུ་སྟོན་གྱི་རྣམ་ཐར་སྡོམ་པའི་མེ་ཏོག»དང་། «རྣམ་སྲས་ཞི་དྲག་གི་ཀ་བསྟོད»། «བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་མཛེས་རྒྱན་གྱི་རྒྱན་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག»། «བྱམས་པའི་བསྟོད་པ»།

«རྨི་ལམ་བརྟག་པ»བཅས་ཆོས་ཚན་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

སྐྱབ་ཁང་པ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1641ལོར་མངའ་རིས་ཟངས་དཀར་དུ་ཡབ་གུ་ཙ་དཀོན་མཆོག་དང་། ཡུམ་བུ་མོ་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1713ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་མིང་ལ་དམིག་ཟ་ཞེས་ཞུ། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཡབ་གཤེགས་ཤིང་ཡུམ་ཡང་ནད་ཀྱིས་ཟིན་ནས་ལོ་བཅུ་བདུན་གྱི་བར་དུ་བསྟུན་གཡོག་ལེགས··· པར་མཛད་ཅིང་ཡུམ་ཡང་གཤེགས། དེ་ནས་བྱམས་པ་གླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་སློབ་དཔོན་བློ་བཟང་ལེགས་པ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས······ ཤིང་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་དཔེ་ཆར་སྦྱངས། དེ་ནས་ཤངས་ཀོད་ཚང་དུ་ཕེབས་ཏེ་དྲུང་པ་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ··· ཚུལ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས་ཤིང་མཚན་ལ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས··· གསོལ། བླ་མའི་བཀའ་བཞིན་རྟགས་པོ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་བཙུན་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་དང་ལྷ་སྡིངས་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་སོགས་ལ་བསྟེན······ ནས་བསྡུས་གཞུང་དང་། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཕར་ཕྱིན། དབུ་མ། འདུལ་བ། མངོན་པ་མཛོད་བཅས་ལ་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་བར་དུ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་ནས་ཀོད་ཚང་དུ་ཕེབས་ཤིང་དྲུང་པ་བརྩོན··· འགྲུས་རྒྱལ་མཚན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། རྟ་ཕུག་པ་བློ་བཟང་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཚན་ལས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་དང་། དབེན་ས་སྙན་བརྒྱུད། དགའ་ལྡན་ཕྱག་ཆེན། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་སོགས་ཀྱི་དབང་

ལུང་ཁྲིད་གསུམ་གསན་ཞིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། རྡོ་རྗེ་འཛིན་
པ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་ལས་གསང་བདེ་འཇིགས་དང་། སྣར་
ཐང་བརྒྱ་རྩ། སྒྲུབ་ཐབས་རྣ་མའི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་ཞུས། དེ་
ནས་རྗེ་ཏ་ཕུག་པའི་བཀའ་ལྟར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་སེ་རའི་རྒྱབ་ཀྱི་སྒྲུབ····
ཁང་དུ་བཞུགས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པའི་ཡོན····
ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས། དེ་ནས་རྒྱལ་ཁམས་འགྲིམས་ཏེ་བླ་མ་རིན་ཆེན་
དོན་གྲུབ་དང་། རེ་སྒོ་ཨ་ཙ་ར། ཞལ་སྔ་ཆོས་འཕེལ་རྒྱ་མཚོ། རྟོར་
དཀའ་ཆེན་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ། སློབ་དཔོན་བྱམས་པ་ཆོས་ལྡན་
སོགས་ལས་གཅོད་སྐོར་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་དབང་ལུང་མན་ངག·······
མཐའ་ཡས་པ་གསན། སླར་སེ་རའི་རྒྱབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ཁང་དུ་ཐེབས་ཏེ་
སྒྲུབ་སྡེ་གསར་འཛུགས་མཛད་ནས་དགེ་སློང་མང་པོའི་ཚོགས་པ·········
བསྐྱངས་ཤིང་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་
རྫོག་པར་ཕུར་ལྕོག་ཏུ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་སོངས་པའི་སྒྲུབ་སྡེ་བཙུགས།
ར་ཁ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་སྡེ་གསར་པ་ཞིག་ཕྱག་འདེབས་མཛད། སྒྲུབ་སྡེ་གསུམ་
གར་བཅའ་ཡིག་ཀྱང་བཞག་སྟེ་ཆོས་ཁྲིམས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་ཤིང·····
དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་
གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཕུར་ལྕོག་ངག་དབང་བྱམས་པ་དང་། མཁར་
རྗེ་བཟོད་པ་རྒྱ་མཚོ། རྒྱུད་སྨད་མཁན་པོ་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན།
ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་བཅས་ཡིན་ལ། གསུང་རྩོམ་ནི«མགུར་
མ»བཅས་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་ལྔ་
བཅུ་ང་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྤྲུལ་ཁང་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས།

ཡོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཡོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་བསམ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད། རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ(1708—1751)དང་ར་སྒྲེང་ཁྲི་སྤྲུལ་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས(1759—1816)སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་གཞུང་མང་དུ་གསན། ཡོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་ཉེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ། ཡོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བྱིན་རླབས་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སྐལ་ལྡན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ》དང་། 《དཔལ་ཆེན་རྟ་མགྲིན་ཡང་གསང་ཁྲོས་པའི་རིམ་པ་དང་པོ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་མན་ངག་བདུད་རྩིའི་ཆར……འབེབས》། 《བསླབ་བྱ་སྙན་སེལ་སྒྲོན་མེ》། 《གུ་རུ་མཚན་བརྒྱད་ཀྱི་ལས་བྱང་སྟོང་སྒྲོག་གཅིག་བསྡུས་ཀྱི་བརྒྱུད་འདེབས》། 《སྐྱེས་མཆོག་དམ་ཙན་རྡོར་ལེགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དགྲ་སྒྲུབ་གནམ་ལྕགས…འབར་བ》བཅས་ཆོས་ཚན་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་ཡོངས་པའི་པོད་གཅིག……བཞུགས་སོ། །

སྒྲོ་ཆོས་བརྩོན།

ཡོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1078 ལོར……འཕན་ཡུལ་དུ་ཡབ་སྒྲོ་སྟོན་འཕན་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་ཇོ་མོ་བཀྲ་ཤིས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1152 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཡོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་

བྱུང་། དགེ་བཤེས་ཛྫེ་ཀན་འབུམ་པ་ལས་ཤེར་ཕྱིན་གསན། དེ་ནས་སྐམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མདུན་དུ་ཕེབས་ཤིང་སྙིང་པོའི་དོན་དང……མངོན་རྟོགས་གཉིས། མདོ་རྒྱས་འབྲིང་གདམས་ངག་རྣམས་གསན། དེ་ནས་དིང་རི་ལ་བྱོན་ཏེ་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་དང་མཇལ་ཞིང་ཤེར……ཕྱིན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རྒྱུགས་ཕུལ་བས་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་པར……གྱུར། ཕ་དམ་པས་ཀྱང་འཕགས་པ་བརྒྱད་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཇོགས་པར་གནང་། དེ་ནས་ལན་པ་སེ་གསེབ་ཏུ་སོ་ཇོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུའི་བར་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་དགོངས་པ་མཐར་སྐྱོལ། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་ནས་བཤད་པ་མཛད། སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཞི་བྱེད་སྐམ་ལུགས་བརྒྱུད་པ་སྤེལ་ཞིང་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་མཆོག་ཏུ་གྱུར……པ་ནི་འཆུས་པ་དར་མ་བརྩོན་འགྲུས་ཡིན་ནོ། །

སྒྲོ་ཕུག་པ་ཤཱཀྱ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1074 ལོར་ཡབ་ཟུར་ཆུང་རྒྱ་བོ་དང་། ཡུམ་མངའ་མོ་གཙུག་ཏོར་ལྷམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རུས་ཟུར་ཡིན། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1134 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་འཁྲུངས་ལོ་དེར་ཡབ་གཤེགས། ཡུམ་དང་ཞང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་སྙིང་མའི་ཆོས་སྐོར་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ཡབ་ཀྱི་བུ་ཆེན་བཞི་ལས་ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུ་ཡི་ཆོས་ཚན་སོ་སོར……

གསན་ནས་མཁས་པར་གྱུར། དེ་ནས་ཁོང་གིས་སྒྲ་ཕྱག་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། སློབ་མ་སྟོང་ཚོ་འདུས་པ་ལ་མདོ་སྒྱུ་སེམས་གསུམ་འཆད་མཉན་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བའོ། །ཁོང་ནི་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་སློབ་དཔོན་ཟུར་མིས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཡ་གྱལ་ཡིན། །

སྒྲོ་རིན་ཆེན་སྡེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐྱ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉེར་ལྔ་བ》། 《བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྙིང་པོ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ང

ང་ཕོད་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་ཀོང་པོ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1728ལོའི་ཧོར་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་ཆིན་གོང་མའི་དམག་དཔོན་ཁྲ་ལང་ཨ་ཡིས་ཁྲིམས་ལ་སྦྱར་ནས་སྲོག་ཐོག་ཏུ་བཏང་། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་དང་དྲག་རྩལ་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་སྐུ་ན་སོན་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ཁན་གྱིས་ཀོང་པོའི་གཙོ་བདག་ཏུ་བསྐོ་གཞག་བྱས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1720ལོར་ཆིན་གོང་མའི་དམག་དཔུང་དང་མཉམ་དུ་ཇུན་གར་ཚེ་རིང་དོན་གྲུབ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱས་ནས་བྱས་རྗེས་ཆེ་ཤོས་ཡིན། དེ་ནས་མདོ་ཁམས་སུ་ཕེབས་ཏེ་གོང་མའི་བཀའ་མངགས་དང་དུ་བླངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1721ལོར་ཆིན་གོང་མས་བཀའ་བློན་ལས་རོགས་སུ་བསྐོ་བཞག་བྱས་ཏེ་པི་སིའི་ཚོ་ལོ་སྤྲད་ནས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1727ལོའི་ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་ལུམ་པ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་པོ་དང་། སྦྱར་ར་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་དང་མཉམ་དུ་ཆིན་གོང་

མའི་གཙོ་བདག་བཀའ་བློན་ཁང་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་བཀྲོངས། དེ་ནས་དབུས་དམག་ཁྲིད་དེ་གཙང་དུ་བཞུགས་པའི་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་འཛིན་བཟུང་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཡོད་ཀྱང་དོན་དུ་མ་འཁེལ། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་གཙང་དམག་ཁྲིད་ནས་ངོ་རྒོལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1728ལོའི་ཧོར་ཟླ་ལྔ་པའི་ནང་ནས་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་ལ་མགོ་འབྲུལ་དང་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལ་སྒྲོག་སྐྱོབ་ཞུས་སོ། དེ་ནས་ཆིན་གོང་མའི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་སླེབས་འཕྲལ་ང་ཕོད་སོགས་བཙོན་འཛུག་དོ་དམ་བྱས་ནས་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་དོ། །

ངག་དབང་གྲགས་པ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་མདོ་སྨད་རེབ་སྐོང་འཇའ་མོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1745ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་སྐྱབས་མགོན་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཚིགས་སྔ་ཕྱིའི་སྡོམ་པ་མནོས་ཏེ་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་བོ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། རོང་བོ་ཐོས་བསམ་གླིང་ནས་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁྱེན་ཚད་དུས་ཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་ཉམས་བཞེས་དང་། ཕྱག་ཏུ་གང་བྱུང་དགེ་ཕྱོགས་སུ་གཏོང་བའི་ངོ་མཚར་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པས། སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ལྷུར་སྒྲུད་པ་གྲྭ་ཚང་གསར་ཚུགས་ཀྱི་ཁྲི་བར་བསྐོས། ཁོང་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱག་རྫས་

ཐམས་ཅད་གྲྭ་ཚང་ལ་བསྒོས་ཏེ་ཆོས་སྲིད་ཟུང་གིས་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་བསྐྱངས། འགྲིག་ལམ་དང་ཚོགས་འདོན་གྱི་རིམ་པ་སོགས་ཕྱག་ལེན་སྨར་རྒྱུད་ལྟར་ཐོག་མར་གསང་བ་འདུས་པའི་འཆད་ཉན……འདོན་ཆ་དང་བཅས་པ་བཙུགས། དཔྱིད་ཆོས་དང་། དབྱར་གནས། དགུན་ཆོས་གསུམ་ལ་འཇུག་སྒོ་གསུམ་དུ་ཕྱེད་པ་ཡིན། འབྲེལ་བ་བཞི་སྦྲགས་དང་། ཐུན་མོང་བ་གཞི་གསུམ་ཕྱག་ལེན། ཐུན་མིན་གར་ཐིག་དབྱངས་གསུམ། བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འཆད་ཉན་དང……ཕྱག་ལེན་མཛད་པ་ཡིན། ཁྲི་ཟུར་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བའོ། ཁོང་ནི་རོང་པོ་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་རབས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

ངག་དབང་མཆོག་གྲུབ་བརྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1832ལོར་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་མི་ཉག་ར་ལྡིང་སྡེ་བར་གསེར་ཁྲིའི་སྐུ………མཆེད་དུ་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་བཀྲ་ཤིས་དང་ཡུམ་མཚོ་ཁོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ……སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1872ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཆོས་རྗེ་གསེར་ཁང་པ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་ལ་སོ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་བ་ཕན་བདེའི་དབང་ཕྱུག་མཁས་བཙུན་རྒྱ………མཚོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་། མང་རའི་ཆུ་བཟང་དུ་གདན་ཁྲིར་བཀོད་ཅིང་གསེར་ཁང་པ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། རྗེ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་མ་

དགོན་པ་དེ་ཆེན་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས། དེ་ནས་ཟླ་ཤིང་ཨམ་བན་གྱི་ངག་བཀོད་ལྟར་སྐུ་འབུམ་ཆོས་གྲྭར་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་བར་ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་པར་རྫོགས་སྐབས་མཚན་ལ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། རང་གཏོགས་ཀྱི་སེར་སྐྱ་ཀུན་ལ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱན་སྐྱོང་ཚད་ལས་འདས་མོད་ཀྱི། སྐུ་ཚེ་སྨད་ཀྱི་མཛད་སྒོ་ནི་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འགོང་བས་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྣ་ཚོགས་འདི་དང་འདི་ཞེས་རེ་རེ་ལ་བརྗོད་པས་མི་ལང་ངོ། །

ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1575ལོར་འཕན་ཡུལ་མདར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1629ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་ཁྲི་རབས་བཅུ་དགུ་པ་ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པས་གསལ་ཁང་སྐུ་སྐྱེར་གྲགས། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་པས་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། རྒྱུད་སྨད་པའི་འཆད་ཉན་པ་མཛད་ནས་བྱང་རྩེའི་གདན་སར་ཕེབས། རྒྱུད་པ་དང་ཁྲིལ་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1627ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐོར། དེ་ནས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལ་བྱང་རྩེ་ཕུལ་ཏེ་རྗེ

རིན་པོ་ཆེའི་དཔྱལ་གདུང་གི་གསེར་ཐོག་རྒྱ་བསྐྱེད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྤྱི་ལོ1629ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཐོག་ལེགས་པར་གྲུབ། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

ངག་དབང་ཆོས་གྲགས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1900ལོར་སྟོད་ལུང་ཚུ་བ་ཟང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1981ལོར་སྟོད་ལུང་ཚུ་བ་ཟང་གཡུ་ཐོག་ཁང་གསར་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཚུ་བ་ཟང་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་ལྕགས་པོ་རི་ག་བྱེད་འགྲོ་ཕན་གླིང་དུ་ཞུགས་ཤིང་གསོ་བ་རིག་པ་དང་རྩིས་རིག་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1932ལོར་ལྷ་ཞིངས་མདའ་དཔོན་གྱི་བླ་སྨན་མཛད་དེ་ཆབ་མདོར་ཕེབས་ནས་ལོ་དྲུག་ཙམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་རྭ་སྒྲེང་ཐུབ་བསྟན་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བླ་སྨན་མཛད། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1956ལོར་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་བླ་སྨན་དང་རྩེ་དྲུང་ལས་ཚན་གནས་ལྔ་པའི་གོ་གནས་ཁུར། དགུང་ལོ་རེ་བཞི་པར་ལྷ་ས་སྨན་རྩིས་

།ཁང་གི་ཡོན་ཀྲང་གཞོན་པ་དང་། གྲོང་ཁྱེར་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ཨུ་ཡོན་གྱི་མཚན་གནས་བཞེས། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་སུ་ངལ་རྩོལ་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་བསམ་བློ་བསྒྱུར་བཀོད་གང་ལེགས་མཛད། དགུང་ལོ་སྐུ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……… 1980ལོར་དཀར་སར་འདོན་ནས་ཐོན་གྱི་མཚན་གནས་དང་སྨན་པ་མཁས་པའི་ཐོབ་ཐང་བཅས་སྐྱར་གསོ་བྱས། དགུང་ལོ་སྐུ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཚུ་བཟང་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཞེས་ཞུའོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་«ཕོ་ནད་བཅོས་ཐབས»བཅས་བཞུགས་སོ། །

ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ… 1760ལོར་དབུས་མར་རྒྱུད་དུ་ཡབ་ཨ་ར་ཨུ་རྒྱན་སྲིད་ཐར་དང་། ཡུམ་ཐར་བཟང་ཚེ་རིང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1839ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་འབྲས་སྤུངས་དགོན་པར་སྤྲ……བཙུན་མཛད། ཞྭ་ལུ་མཁན་པོ་དཀའ་བཅུ་བློ་བཟང་དཔལ་འབྱོར་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན། སྒོ་མང་སྤྲ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་གཙང་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་མདུན་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། མཛོད་ཀྱི་འཛིན་གྲྭའི་སྐྱོར་དཔོན་དུ་བཞུགས། དེ་ནས་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ

མཚན་དང་། སློང་རྡོལ་བླ་མ་སོགས་ལས་ཁྲིད་མང་པོ་ཞུས། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་སྙན་ཐོབ། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས། ལོ་ངོ་བདུན་ཕྲག་ཙམ་ཁྲིར་བཞུགས་ཏེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུར་ཕེབས་སྐབས་ཁྲི་བའི་འགན་ཁུར་དགོངས་པ་ཞུས། དེ་ནས་བཟུང་གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དང་། སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་དགོན་གནས་རྣམས་སུ་ཆོས་འཆད་པ····དང་། །སྡོམ་པ་འབོགས་པ། དབང་དང་ལུང་གནང་བ་སོགས་མཛད་དེ་སྐུ་ཚེ་གང་པོར་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད···དོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཀུན་བདེ་གླིང་ཧ་ཚ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་། དཀའ་ཆེན་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན་ལ་སོགས་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རང་རྣམ་སོགས་བསྟན་བཅོས་སོ་གཉིས་དཀར་ཆག་བཅས་པོ···ཏི་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་མི་རིགས་རིག་གནས་ཕོ་བྲང་དུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བདུན་ཅུ་པ་ཡིན། །

ངག་དབང་འཇམ་དབྱངས་བློ་གྲོས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས (1648—1722) སོགས་སློབ་དཔོན་དུ·······བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ········མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མ་མཐོང་བས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ཡེ་ཤེས་ཞིང་ཁྲའི་སྐྱབས་ཐབས》དང་། 《སེ་ཀུ་བྱ་ཞིང་དགོན་གྱི་བཅའ་ཡིག》། 《ལྷགས་ཀྱི་

བསླབ་བྱ་དངོས་གྲུབ་སླེ་མ»། «མི་ཏྲ་བརྒྱ་རྩའི་མཛོད་དཀྱིལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་གནད་དོན་ཀུན་གསལ་ནོར་བུའི་མེ་ལོང»། «སེང་གེ་སྒྲའི་སྒྲུབ་ཐབས»བཅས་ཆོས་ཚན་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་ཡོངས་པའི་ཡོད་བཞི་བཞུགས་སོ། །

ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ།

ཡོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1836ལོར…དེང་ཀན་ལྷའི་ཞྭ་ཧོ (བསང་ཆུ) རྫོང་ལ་གཏོགས་པའི་ཁ་གྱུ་སྟོད་མ……ཞང་གི་ཁ་གྱུའི་འབོ་ར་ཞེས་པའི་སྡེ་ཁྲོང་དུ་ཡབ་མགོན་པོ་དོན་གྲུབ……དང་། ཡུམ་སྒྲོལ་མ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1889ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཡོང་བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་མཚན་ལ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་ཞེས་འབོད། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཀུན་མཁྱེན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོས…ངག་དབང་དགེ་ལེགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་གནང་། བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོའི་མདུན་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན……བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་རང་སྐར་གྱི་གདན་སར་འཁོད་ཅིང་། ཀུན་མཁྱེན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་བྱུང་དང…དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས་ཏེ་མཚན་ལ་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས……གསོལ། དེ་ནས་ཐོས་གླིང་གི་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་བསྡུས་གྲྭ་དང་། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། འགྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ་རྣམས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་གི་མདུན་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་

བར་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ། དགོན་གནས་སོ་སོ་ལ་ཕྱག་མཆོད་མང་འགྱེད་རྒྱ་ཆེར་ཕུལ། རྒྱལ་པཎ་ཡབ་སྲས་མཇལ་ཞིང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་བར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་མཁན་པོ་མཛད་ནས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་……བར་མཛད། ཚུལ་འདི་ལ་སྐབས་དེའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཞང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་འཆང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོས“དགག་སྒྲུབ་གནང་གསུམ་རླབས་ཕྲེང་ཆེར་གཡོ་བའི། འདུལ་གཞུང་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ལེགས་ཕྱིན་ཅིང་། སྒྲ་སྙན་སྡེབ་སྦྱོར་ཐ་སྙད་རིག་པའི་གཞུང་། མ་ལུས་ཀུན་བྱང་ཆུབ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ཞེས་དང་། རྣམ་དཔྱོད་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ནམ་མཁའི་ཀློང་། སྦྱངས་སྟོབས་ཡོན་ཏན་སྤྲིན་སྟོན་རོལ་བ་ལས། ལེགས་བཤད་དབྱར་ཇ་དཔལ་གྱིས་གྲོད་པ་ཡིས། མཁས་དགུའི་ཡིད་རབ་འཕྲོག་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ”ཞེས་བསྔགས་པ་ནི་དོན་ལ་གནས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་གཞུང་འགྲེལ་དང་། རྣམ་ཐར། གསོལ་འདེབས། བསྟོད་ཚོགས། བསླབ་བྱ། མགུར་མ། སྙན་ངག་ཟིན་བྲིས། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་སོགས་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་ཅུར་ཉེ་བའི་པོ་ཏི་ལྔ་བཞུགས་སོ།

ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……1660ལོར་གསེར་ཞོངས་ཁྲི་ཀའི་ཡུལ་གྱི་གནས་བདག་སྲིན་པོའི་ལྷ……ཞོལ་ཡང་བཟང་ཆོས་ཚ་ནས་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1728ལོར་སྐུ་གཤེགས། ལ་མོའི་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་

པ་ཡིན། རྒྱལ་དབང་ལྔ་བས་ལ་མོ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་ཞིང་ཁོང་ལས་རབ་བྱུང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་འང་མནོས། དེ་ནས་ཧོར་སྨིན་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ། ཁྲི་ཆེན་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ། ལ་མོ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མཚན་ལྡན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྔ་བཅུ་ཕྲག་ཙམ་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་རབ་འབྱམས་ལ་གསན་བཞེས་རླབས་ཆེན་མཛད། གོང་མ་ཁང་ཞིའི་ཁྲི་ལོ་ཞེ་བཞི་བའི་ལོར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་པས་བདག་རྐྱེན་སྐྱུམ་མཐོ་བ་དང་སྤྲགས་ཚ་ཀན་ནོ་མིན་ཧན་གྱི་ཆོ་ལོའི་གཟེངས་བསྟོད་དང་གསེར་ཡིག་འཛའ་ས་གནང་། དབུས་གཙང་དུ་སྤུ་ཕྱི་ལན་ལྔ་ཙམ་ཕྱིན། ཁྱད་པར་དུ་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལ་མོའི་སྐར་གཞུང་ཤུ་ཁེ་ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ། བཀའ་གདམས་ཕ་ཆོས་བུ་ཆོས་སོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་བདུད་རྩིའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཐུགས་ཀྱི་བུམ་བཟང་ཡོངས་སུ་གཏམས་པར་མཛད་ཅིང་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་གཙུག་ཕུད་ཀྱང་བཞེས་སོ། བཀའ་དྲིན་ཟབ་ཕྱིར་གོང་མས་ཨ་ཆི་ཐུ་ནོ་མིན་ཧན་ཞེས་པའི་མཚན་སྙན་དང་ལུང་ལས་ཀྱིས་གཟེངས་བསྟོད་མཛད་དོ། གཅན་ཚའི་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་ངམ། རྒྱ་ནག་གོང་མས་དགེ་ཚོགས་གླིང་ཞེས་བཙུགས་པའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་གསར་དུ་བཏབ། དེར་ལ་མོ་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་དང་ཞྭ་དམར་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་སོགས་མཁས་ཆེན་དུ་མས་ཡོངས་སུ་བསྐྱངས་པས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔའི་འཆད་ཉན་ལ་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་ཞིག་བྱུང་། གདན་ས་འདི་ནས་ཁྲི་ཆེན་བློ་

བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་། ཞྭ་དམར་པ་སྤྲེ་ཏ། ་ ཐར་ཕྱུལ་རིན་
པོ་ཆེ་སོགས་མཁས་གྲུབ་གསེར་རིའི་ཕྲེང་བ་ཚར་དུ་དངར་བ་མང་དུ……
ཕྱིན། ཁོང་གིས་ཛོ་ཐོ་ལོ་ཀི་ཤྭ་ར། ཛེ་ང་འདྲ་མ། ཙེའི་སྒྲོལ་མ་
གསུང་འབྱོན་ལ་བྱམས་པ་ཆོས་འཁོར་མ་སོགས་རྟེན་རྩ་ཆེན་ཁལ་རྒྱབ……
སུམ་བརྒྱ་ལྷག་གདན་དྲངས་པས་ལ་མོའི་རྟེན་མཛོད་ཆེན་མོ་ཞེས་པའི……
སྙན་གྲགས་ཡོད་ཀྱང་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་སྐབས་སུ་མེད་པར………
བཏང་། གསེར་གདུང་ཁྲི་གསུམ་བཞེངས་པ་དེ་སྐར་གཞུང་ཚོམས་
ཆེན་དུ་བཞུགས་ཀྱང་སྤྱི་ཚོགས་བསྐྱར་བཀོད་བྱེད་སྐབས་མི་དམངས……
སྲིད་གཞུང་ལ་ཕྱིས་སྤྲད་དོ། །

ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ………
1750ལོར་ད་ལྟའི་ཀན་ལྷོའི་ཅོ་ནེ་རྫོང་གི་ཉིན་པ་ཞང་གི་འབྲོག་སྡེ……
ཆེན་པོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི……
ལོ་1795ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་གོང་མ་རབ་འབྱམས་
པ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཁོང་ཉིད་ཀྱི……
མདུན་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས་པ་མ་ཟད། ཆོས་སྤྱོད་ཕལ་ཆེར་
དང་། བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ། ཀུན་རིག ཆེ་མཆོག ཆོས་
སྐྱོང་སྐོར་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས་ཤིང་བློར་འཛིན་མཛད་པས་མཁྱེན་རབ་
ཀྱི་སྙིང་བཏོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཀིརྟི་བསྟན་པའི་རྒྱལ་
མཚན་ལས་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། དག་ཡིག་སྙན་ངག་མངོན་བརྗོད་
སོགས་ཐ་སྙད་རིག་པར་བསླབས་ནས་མཁས་པར་གྱུར་པས་ཡུལ་དེའི……

སེར་སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་གཙུག་རྒྱན་དུ་བཀུར། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་ལ་སླར་ཡང་ཀིརྟི་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་བར་དབུས་སུ་གནས་མཛལ་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པར་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་གདན་ས་ལུང་བཟང་རི་ཁྲོད་དགའ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ་གླིང་(ཐེ་བོ་རྫོང་དུ་ཡོད།)དུ་འདུ་ཁང་གསར་པ་བཞེངས། རྗེའི་གསུང་འབུམ་དང་གོང་མ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་མཆོག་གི་གསུང་རྣམས་གྲྭ་མང་རྣམས་ལ་བཤད་ཁྲིད་མཛད་ཚུལ་ཏ་ཅང་མཁས་པས་སྐྱ་སེར་མཆོག་དམན་མཐའ་དག་གི་ཡིད་རང་དབང་མེད་པར་འཕྲོག་སྟེ་ཚོགས་དང་ཆོས་གྲྭ་འཛིན་སྐྱོར་མཐའ་དག་ལ་སྐུལ་མ་ཆེན་པོ་ཐེབས་སོ། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེ་འདི་ལ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བ་ལགས་སོ།། །

ངག་དབང་དཔལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་བསམ་བློ་སྤྲིན་པ་རྒྱ་མཚོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།། །

ངག་དབང་དབང་རྒྱལ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་ཤར་བ་ཡིན། ཁོང་བྱིས་པའི་དུས་སུ་ཁྲི་ཆེན་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་མཇལ་ཞིང་རབ་ཏུ་བྱུང་ན་ཕྱིས་སུ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོང་ཞེས་ལུང་བསྟན། ཁོང་ལ་གཙུག་ཕུད་ཙམ་ཕུལ་ནས་མཚན་ལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཞེས་བཏགས། དུས་ཡུན་རིང་པོ་མ་འགོར་བར་ལྷུང་སྐྱ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མནོས། དགུང་ལོ་

ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་འབྲས་སྒོ་མང་དུ་ཞུགས་ནས་དགེ……འདུན་ཕུན་ཚོགས་སོགས་ལ་བསྙེན་ཞིང་། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐུགས་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་དེ་གསང་ཕུར་དཀའ་བཅུའི་མིང……བཏགས་འཛིན། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་མཛད། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་བཟང་རི་ཁྲོད་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས……ནས་ཐུགས་དམ་ཟབ་མོའི་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར་མཛད་སྐབས་དགོན……ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་འཆད་ཉན་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1737ལོར་དགོན……ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དགོན་པའི་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་ངོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་ཞིང་། ཇ་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་ཐེབས་སུ་ཛ་སྟག་ལྔ་བཅུ། དངུལ་སྲང་ཉིས་བརྒྱ་བཅས་སྤྱི་འཛུག་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་གླིང་དང་སྔཱ་ཐི་ཟི་དགོན་པའི་བླ་མ་ཡང་མཛད། ཁོང་ནི་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ཉི་ཤུ་ཙ་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

ངག་དབང་སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས།

ཁོང་ནི་ལ་ཕྱི་ཀུན་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན……པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ཨ་མདོའི་གཙན་ཚའི་ནང་སྟོད་ཡིན། མཚན་གཞན་ལ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་

ཞེས་ཞུ་འོ། ཁོང་གི་གྲྭ་ས་སེ་ར་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1689ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་……གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་དྲུག་གི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དེའི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་ཤིན་ཏུ་འཕེལ། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པའི་སྐུ་པར་དང་། གཟུངས་གཞུག ཀུན་རིག་གི་ཆོ་ག མངོན་རྟོགས་རྒྱན་རྣམས་ཀྱི་པར་ཤིང་གསར་བསྐྲུན་མཛད་དེ། འདི་དག་ནི་ཆོས་སྡེ་འདི་པའི་པར་ཤིང་གསར་བསྐྲུན་མཛད་པའི་ཐོག་མ་ཡིན་པར་མངོན། ལྷ་ཐང་ཁང་དམར་བཞུགས་ཁྲི་དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་མཛད། ཁྲི་བཟུར་ནས་གཅན་ཚའི་བྲག་ཞུང་དགོན་པ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་གླིང་གསར……འདེབས་མཛད། ཁོང་ནི་གཅན་རོང་གྲྭ་རྒྱུན་ནང་ནས་ལྷ་མར་བསྐོས་པའི་དང་པོ་ཡིན། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ……གཤེགས་ནས་གདུང་ལ་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་ཁྲུ་ཚད་མ་གསེར་ཞོག་གི…རྩེ་ཅན་ཞིག་བཞེངས། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

ངག་དབང་བསོད་ནམས་དབང་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1559ལོར……ས་སྐྱར་ཡབ་སྔགས་འཆང་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དང་ཡུམ……བསོད་ནམས་ལེགས་འཛོམས་དཀར་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1621ལོར་དགེ་སྡིངས……ཆོས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཞི་ལྔ་ཅམ་ནས་ཡི་

གའི་སྦྱོར་སློག་དང་ཡི་དམ་ཆོས་སྐྱོང་སོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་སྤྱན་སྔ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བཞེས་ཤིང་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ཆོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་དབང་ཕྱུག་སོགས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ངོར་ཆེན་དཀོན་མཆོག་དཔལ་ལྡན་ལས་གཤེད་དམར་ལྷ་ལྔའི་དབང་སོགས་དང་། ཡབ་ཆེན་སྔགས་འཆང་ལས་གསུང་ངག་སྤྱན་སྔ་འཇམ་དབྱངས་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ་ལས་ལམ་འབྲས་གླེགས་བམ་སོགས་གསན། གཞན་ཡང་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར། རྗེ་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས། གཏེར་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་དང་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་ཆོས་སྐོར་བཅས་པོ་ཏི་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཅིག་ཙམ་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད། དེ་ནས་དགེ་སྡིངས་བཀྲ་ཤིས་བསམ་གྲུབ་དང་། ཐུབ་འགྱུར་རྡོ་རྗེའི་བྲག་རྫོང་། ཕུ་རི་སྣང་བྲག་གི་རི་ཁྲོད་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་ཟུགས་དམ་གཞོལ་བས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས། དེ་ནས་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྣམས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་ཏེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཁྲི་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«དགེས་པ་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་བཤད»དང་། «གསུང་ངག་

གི་ཁྲིད་ཡིག》། 《རང་རིག་དབང་བསྐུར་གྱི་སྒོམ་ཚུལ་གཅིག་ཤེས་ཀུན་གྲོལ》། 《དྲིས་ལན་བསྟན་པ་རྒྱས་བྱེད》། 《སློབ་དཔོན་པདྨའི་རྣམ་ཐར》། 《སྔགས་འཆང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བསྟོད་པ》། 《གནས་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་བསྟོད་པ》། 《གདམས་པའི་སྐོར》དུ་མ། 《གསོལ་འདེབས་ཀྱི་སྐོར》བཅས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

ངན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་དབུ……ཙ་འཕན་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་གདུང་རུས་ངན་ལམ་ཡིན། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ཆོས་བློན་ཡིན། བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ775ལོར་མཁན་པོ་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཏུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སད་མི་མི་བདུན་གྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་སྐུ་ཤིན་ཏུ་བཙུན་པར་གྲགས་ཏེ《སྦ་བཞེད》ལས"བཙུན་པའི་རབ་ནི་ངན་ལམ་ལྷ་ལུང་གཉིས།"ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་གིས་ཡི་དམ་རྟ་མགྲིན་ལ་བརྟོལ་ནས་དཔེན་ཚར་སྒྲུབ་པ་མཛད་པས……ཡུལ་གསུམ་གྱུད་དུ་གྱུར་ཏེ་དབུ་གཙུག་ནས་རྟ་མགོ་ཐོན་ཞིང་རྟ་སྐད……འཚེར་བ་བྱུང་སྟེ་ཚེ་ཡི་རིག་འཛིན་བརྙེས་སོ། 《གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་》ལས"རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས་རྟ་སྐད་ཐེངས་གསུམ་ཐོན།"ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་རྗེ་དང་འབངས་ཉེར་ལྔ་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ཡི་གེ་དྲུག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ངམ་ཏ་ར་སྒྲ་གོང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན། བན་བོན་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྩོད་གླེང་བྱུང་སྐབས་ཁོང་གིས་བོན་གྱི་ཁ······འཛིན་དང་ཤགས་འདེབས་པ་མཛད་ནས་རྩོད་པ་ལས་བོན་ཆོས······ཁྲུངས་ངན་ལ་གཏན་ཚིགས་ཆུང་བ་དང་། བན་ཆོས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ནི་ཁྲུངས་བཙན་ཞིང་གཏན་ཚིགས་རྒྱ་ཆེ་བས་ཕྱིན་ཆད······བོད་དུ་བོན་ཆོས་དོར་ནས་བན་ཆོས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བྱའོ······ཞེས་ཁ་འཆམས་ནས་རྒྱལ་ཁམས་ཀུན་ལ་དྲིལ་བསྒྲགས་སོ། །

ངམ་རྫོང་རས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་ལ····མདོ་ཁྲ་ལྕིམ་ལུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་གྲུབ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན། གདུང་ཚས་ངམ་རྫོང་ཡིན། ཁོང་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་སྦྱངས་པས་ངམ་རྫོང་སྟོན་པའང་ཞུ། ཁོང་གིས་རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་གདམས་ངག་རྣམས་རྫོགས་པར་ཐོབ། རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་བཀའ་ལ་བསྟུ་བའང་མཛད། ཁོང་གིས་གསུང་ཐང་རས་པ་ལ་བདེ་མཆོག་གི་སྙན་བརྒྱུད་རྫོགས་པར་གནང་། ཁོང་ནི་རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་སློབ་མ་རས་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གསུང་ཐང་རས་པ་དང་། གཉལ་བ་གཟུང་བཙད་པ་ཉི་མ་སེང་གི་བཅས་ཡིན། །

ངོར་རྗེ་རས་པ།

ཁོང་ནི་བལ་བུ་གོང་བ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཛོ་ཤེས་ལྷ་རམས་པ་དོན་གྲུབ་ཆོས་གྲགས།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ཀླུ་འབུམ་ཛོ་ཤེས་སྡེ་བར་ཡབ་པདྨ་ཚེ་བརྟན་དང་ཡུམ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་ཡོངས་འཛིན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཤ་ཀྱཱ་ཤྲཱ་རམས་པ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། ཡང་ཀླུ་རབ་འབྱམས་པ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་སྦྱོང་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལ་སློབ་གཉེར་མིང་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རིགས་ལུང་ཤན་སྦྱར་གྱིས་བརྟར་ཤ་ཆོད་ངེས་མཛད། སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་མདུན་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་བཤེས་གཉེན་མཁས་པའི་དེད་དཔོན་ལ་བརྟེན་ནས་པོ་ཏི་ཕྱི་མ་བཞིའི་དཀའ་གནད་མ་འདྲེས་པར་འབྱེད་པའི་ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་ལྷ་རམས་པའི་མིང་བཏགས་འཛིན། རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེ་གོང་མ་བློ་བཟང་ངག་དབང་ཐོགས་མེད་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དཔལ་ལྡན་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་གསང་ཆེན་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་མཛད། དེ་ནས་རང་གི་གྲྭ་ས་སྐུ་འབུམ་དུ་ཕེབས་

ཤིང་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1892ལོར་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་གྲྭ་ཚང་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱངས། ལོ་དེར་སྨན་པ་གླ་བྲང་གསར་བཞེངས་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཀུང་སྐྱབས་པ་ཉམས་ལེན་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

ངོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1382ལོར་དཔལ་ས་སྐྱར་ཡབ་གྲུབ་པ་ཡོན་ཏན་དང་། ཡུམ་བསོད་ནམས་དཔལ་ལྡན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1456ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཆོས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སྦྱོང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་དགུ་པར་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བླངས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཆོས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ལས་དགེ་སློང་དང་། བྱང་སེམས། གསང་སྔགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བླངས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་མཁས་པར་གྱུར་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ས་སྐྱའི་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་ཕྱག་ལེན་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་ཤངས་ཆོས་འཁོར་སྒང་དུ་ཕྱིན་ནས་ལོ་ཙྭ་བ་སྐྱབས་མཆོག་དང་། ཞི་དགོན་དུ་ཕྱིན་ནས་བུ་དྷ་ཤྲཱི་ལས་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ས་བཟང་དགོན་དུ་ཕྱིན་ནས་ས་བཟང་བླ་མ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་ལས་ཆོས་ཡུན་རིང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་ས་བཟང་བླ་མའི་

བཀའ་ལྟར་ས་བཟང་དགོན་པའི་གདན་ས་ལོ་བཅུ་དགུ་བར་དུ……བསྐྱངས་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པར་ན་བཟའ་ཕྱུག་རི་ཁྲོད་དང་། བསམ་གླིང་རི་ཁྲོད། ཨེ་རི་ཁྲོད་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། དེ་ནས་ཨེ་ཝཾ་རི་ཁྲོད་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ཐུབ་སྐུ་གསེར་ཞུན་མ། བཀའ་འགྱུར་གསེར་བྲིས་གསར་བཞེངས་མཛད་ཅིང་། བཤད་སྒྲ་བཙུགས་པ་སོགས་མཛད་ནས་ངོར་ཨེ་ཝཾ་ཆོས་ལྡན་གྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསར་དུ་བཏབ། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ས་སྐྱའི་གདུང་རྒྱུད་བཞི་ཐོག་པ་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་དང་། བདག་ཆེན་རྩ་མིག་པ་བློ་གྲོས་དབང་ཕྱུག ངོར་མཁན་པོ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན། གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཚན། དབང་ཕྱུག་གྲགས་བཟང་སོགས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་བསྟོད་པ》དང་།《ཐོབ་ཡིག་རྒྱ་མཚོ》། 《ཁྲིད་ཡིག་སློབ་མ་ལ་ཕན་པ》བཅས་ཨེ་ཝཾ་བཀའ་འབུམ་ཞེས་པོད་བཞི་བཞུགས་སོ། །

ངོར་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ལྷུན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1497ལོར་གཙང་ས་སྐྱར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1541ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གཞོན་དུས་ནས་བོད་ཡིག་གི་སྦྱོར་ཀློག་སོགས་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་རྗེ་དཀོན་མཆོག་འཕེལ་གྱི་མདུན་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ……པ་མནོས། མདོ་རྒྱུད་གཞུང་ལུགས་ཀུན་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོས་སྦྱངས་

ནས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དེ་ནས་ངོར་པའི་གདན་ས་བཟུང་སྟེ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་བསྐྱངས་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ཛེ་དཀོན་མཆོག་ལ་བསྟོད་པ་སྒྲ་རྒྱན་མེ་ཏོག་དཀར་པོའི་ཕྲེང་བ》སོགས་སྙན་ངག་གི་སྐོར་དང་། 《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ཡ་རབས་ཀྱི་ཁ་རྒྱན》སོགས་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྐོར། 《སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྩིས་མཁས་པའི་ཁ་རྒྱན》སོགས་བསྟན་རྩིས་ཀྱི་སྐོར། 《བྱ་སྤྱོད་སྤྱིའི་ཞིག་ཆེན་གྱི་ཆོ་ག》སོགས་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་སྐོར་བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་ཡོད་པ་དེ་པོ་ཏི་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུས་ནས་བཞུགས་སོ། །

དཔྱལ་ཆུ་ངག་དབང་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1720ལོར་གཙང་གྲོ་འཁོར་བཀྲ་ཤིས་ཁང་གསར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1802ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྐུ་ན་ཆུང་དུས་མིང་ལ་ལྷ་བཙན་རྡོ་རྗེ་ཞེས་ཞུ། དེ་ནས་བཀྲ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་གླིང་གི་སློབ་དཔོན་དགེ་འདུན་ཡར་འཕེལ་ལ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཞིང་མཚན་ལ་དགེ་འདུན་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསོལ། དེ་རྗེས་ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་དར་པོའི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཤིང་མཚན་ལ་ངག་དབང་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསོལ། དེ་ལྟར་མཚན་ལན་གསུམ་བྱུང་ཡང་རྡོ་རྗེའི་སྒྲ་མ་བསྒྱུར་བ་དེ་ཚེ་རིང་པོ་གནས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་གསུངས། བཞད་དགེ་འཕེལ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱངས་པ་མཛད། ཁོང་གི་ཐུགས་སྲས་

དངུལ་ཆུ་ཧྲྨ་ཧྲ་གསར་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་གནང་བ་དང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གནང་པར་མཛད། སྐུ་ཚེ་ཕལ་ཆེར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«འདུལ་བའི་ཆོ་ག་ལས་དེང་དུས་མཁོ་བ་འགའ་ཞིག་ཟུར་དུ་བཀོད་པ»དང་། «ལྷ་ཆོས་དང་མི་ཆོས་འབྲེལ་བའི་བསླབ་བྱ་ནོར་བུ་ཕྲེང་བ»། «བཟ་གསར་ཉིང་གི་ཁྲིད་པར་བསྟན་པ་གསར་བུའི་སློ་ཕྲོས་སྐྱིད་བྱེད»། «བོད་ཀྱི་བརྡའི་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་དག་བྱེད་གསལ་བའི་མེ་ལོང»བཅས་ཆོས་ཚན་བཅུ་གཉིས་ཡོངས་པའི་པོ་ཏི་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

དངུལ་ཆུ་བླ་མ་ཆོས་བཟང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1772ལོར་གཙང་གཡས་རུའི་ཆ་རོང་སྟོད་ཕྱུག་མོའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར་དང་ཡུམ་མཁའ་འགྲོ་དཔལ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1851ལོར་དངུལ་ཆུ་རི་ཁྲོད་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཐོག་ནས་ཞང་པོ་ལྷ་བུའི་དྲུང་དུ་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སྦྱོར་གསུམ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་བར་བཀྲ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་སློབ་དཔོན་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མདུན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་བར་མཁས་ཆེན་ངག་དབང་རྡོ་རྗེའི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་རིམ་ཅན་དུ་བླངས།

དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་དངུལ་ཆུ་རི་ཁྲོད་དུ་ཕེབས་ཤིང་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་གྲུབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས་ཏེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐིག་འབྲས་བཞིན་དུ་བསྲུངས་སོ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་ནས་སོ་གཉིས་བར་ལོ་བཅུའི་རིང་དུ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཐེངས་མང་ཕེབས་ཏེ་འབྲོང་རྩེ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཀུ་གེ་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། གྲུབ་དབང་སྐལ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་སོགས་སློབ་དཔོན་མཁས་ཆེན་མང་པོ་ལ་བཀའ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་ཞུས། ཁྱད་པར་དུ་རྗེ་དྲུང་བློ་བཟང་དགེ་འདུན་གྱི་མདུན་ནས་སྒྲ་དང་སྙན་ངག སུམ་རྟགས། མངོན་བརྗོད། སྡེབ་སྦྱོར་སོགས་ལ་ལེགས་པར་གསན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་། མཁས་ཆེན་ངག་དབང་སྙན་གྲགས། རི་ཕུག་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་གསལ་བསྟན་སྐྱོང་། བདེ་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཚིག་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་ལྔ་ཡོད་པ་རྣམས་པོ་ཏི་དྲུག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་ཤིང་པར་དུ་བཀོས། ཁོང་གིས་བཅུ་ཕྲག་རིག་པའི་གནས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པས་ནང་དོན་རིག་པའི་སྐོར་གྱི……… གསུང་རྩོམ་རྣམས་ཕུད། དེ་མིན་རིག་གནས་སྐོར་གྱི«མཁས་མཆོག་སི་ཏུའི་ཞལ་ལུང་»དང་། «རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ»། «རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ཐིགས»སོགས་མང་དུ་གསུངས་ཡོད་པས་ཕྱི་རབས་པ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། ཁོང་གི་ཁྱིམ་ཚང་ཏ་ཅང་མེད་པོ་ཞིག་ཡིན་ཡང་བློ་ཕུགས་ཆོས་ལ་གཏད་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་འཛིན་པའི་ཆོས་རྗེར་གྱུར་ཏོ། བློ་བཟང་ཚེ་རིང་དང་ཧྣམ་ཧྣ་དྲ་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཏེ་ད་ལྟ་ནི……

ཚང་མས་དཔལ་ཚུ་རྣམ་སྣ་བྲ་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དཔལ་ཚུ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ།

ཁོང་ནི་དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས… དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

དཔལ་ཚུ་རྣམ་སྣ་བྲ།

ཁོང་ནི་དཔལ་ཚུ་བླ་མ་ཆོས་བཟང་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ… ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

དངོས་གཞི་བ་བྱམས་པ་ཐུབ་དབང་།

ཁོང་ནི་བཀྲས་ཁང་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་བྱམས་པ་ཐུབ་དབང་…… དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

མངའ་བདག་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ…… མངའ་རིས་སུ་ཡབ་མངའ་བདག་ལྷ་ཆེན་སྣ་གན་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་མངའ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་སྐབས་པུ་རིག་ཡན་ཆད…… དང་། གྲོ་ཤོད་མན་ཆད་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ནས་ཏ་ཕྱུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བྱུང་ཞིང་། སྐུ་མཁར་རྣམ་རྒྱལ་རྩེ་མོ་དང་། ཚུ་ཏའི་གྲོང་ཁྱེར་བཏབ། དེའི་སྐབས་སུ་ཧོར་གྱི་དམག་བྱུང་བ་ལ་འཐབ་པས ཧོར་དམག་མང་པོ་བསད། རྣམ་རྒྱལ་རྩེ་མོར་མགོན་ཁང་བཞེངས། འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་ལྡན་མ་གདན་དྲངས་ནས་སྣང་སྟོན་བཀྲ་ཤིས་ཆོས…… སྡོང་བཏབ་སྟེ་ཉེ་འཁོར་ནས་བཙུན་ཁྲལ་བསྐུལ་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ…… བཙུགས། གཞན་ཡང་འབྲི་གུང་དང་། ས་སྐྱ། དགེ་ལྡན། ལྷ

ས། བསམ་ཡས་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྟེན་གསུམ་ལ་གསེར་ཆབ་སྦྲོན་འབུལ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེར་མང་ཇ། སྣ་མར་བརྒྱ་འབུལ། བཀའ་བསྟན་འགྱུར་གྱིས་མཆོད་གསུང་རྟེན་གྱི་གླེགས་བམ་མང་པོ·······དང་། མཆོད་རྟེན་མང་པོ་ཡང་བཞེངས་པར་མཛད། ཁོང་ནི་མངའ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

མངའ་བདག་ཆོས་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་བླ་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1184ལོར་ཤབ་སྒོ་ལྔའི་སྣ་རིང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1241ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དཔལ་ལྡན་གྲྭ་མོ་ཆེ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། མཁན་པོ་གྲྭ་སྟོན་བདུད་རྩི་གྲགས་པ་ལས་བཀའ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་ཕལ་མོ་ཆེ་གསན་ཏེ་མཁྱེན་པ་ཤིན····ཏུ་ཆེ་བས་ཞང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྲགས། ཁོང་གིས་བཤེས་གཉེན་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། ཕོ་ཏོ་བ་དང་ཤ་ར་བའི་རྣམ་ཐར་བཅས་མཛད་ཡོད། སྣར་ཐང་གི་གདན་ས་ལོ་ངོ་བཅུའི་རིང་དུ་བསྐྱངས་པ་རེད། ཁོང་གི་གདུང་རྟེན་ནི་གདན་ས་བཞི་པའི་གདུང་རྟེན་གྱི་བར་དུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དཔལ་སྣར་ཐང་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ལྔ་པ་ཡིན། །

མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཙན།

ཁོང་ནི་བོད་ལུགས་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ893ལོར་ཡར་ལུང····འཕང་ཐང་དུ་ཡབ་མངའ་བདག་འོད་བསྲུངས་དང་། ཡུམ་ཅིག་རོ་བཟའ་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། བོད་ལུགས་ཆུ་མོ་ལུག་

ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ923ལོར་སྟག་རྩེ་སྐགས་ཀྱིས་བཀྲོངས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ905ལོར་ཡབ་འོད་བསྲུངས་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་གཙང་གི་གྲོམ་པ་ལྷ་རྩེར་གཤེགས་རྫོངས་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར་བ་དང་། དུས་མཚུངས་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྲི་ལ་འཁོད་དེ་ཆབ་སྲིད་ལོ་ངོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་བསྐྱངས་ཤིང་། འབྲོ་ཚུལ་ཁྲ་ལྷ་སྣང་དང་། ཅང་ཕྱ་ཕོ་གཉིས་ཀྱིས་བློན་པོ་བྱས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་བོད་ལུགས་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ908ལོར་ཡབ་མེས་ཀྱི་བང་སོ་ལ་ཞིགས་ཚགས་བྱས་ནས་ལྷ་བཙུགས་པ་དང་། སྒྲོལ་ཕུའི་སྨན་ལུང་ལ་སོགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱད་བཞེངས། དེ་ནས་གཙང་དུ་གྲོམ་པ་ལྷ་རྩེའི་བྲག་ལ་ཕོ་བྲང་བཞེངས་ཏེ་བཙུན་མོ་ཆེན་མ་སྣ་ནམ་བཟའ་ལེགས་བཙུན་དང་ཆུན་མ་མཆིམས་བཟའ་བཙུན་ནེ་གཉིས་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་དཔལ་དང་། སྐྱིད་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན་གཉིས་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་བོད་ལུགས་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ918ལོར་མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོས“དཔལ་འཁོར་བཙན་གྱིས་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་བཞི་ལོན་པའི་སྟག་གི་ལོ། རབ་བྱུང་བསྙེན་རྫོགས་སོགས་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་། སློག་པ་པོ་ཐོས་བསམ་གྱི་འགོ་ཚུགས་པའི་ཕྱི་དར་གྱི་དབུ་བརྙེས་སོ། ”ཞེས«བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད། »དུ་གསུངས་སོ། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་པར་གཙང་གི་གྲོམ་པ་ལྷ་རྩེའི་ཕོ་བྲང་དུ་ནང་འཁོར་སྟག་རྩེ་སྐགས་ཀྱིས་བཀྲོངས་སོ། གོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་ནི་མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་ལྟ་བ་ལྟར་བཀོད་པ

ཡིན། །

མངའ་བདག་བློ་གྲོས་མཆོག་ལྡན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ…… མངའ་རིས་སུ་ཡབ་མངའ་བདག་གྲགས་པ་འབུམ་ལྡེའི་སྲས་སུ་སྐུ……… འཁྲུངས། ཁོང་གིས་མངའ་རིས་བསྐོར་གསུམ་ཆབ་འབངས་སུ་བཀུག་སྟེ། གུ་གེ་ནས་དམུ་ཁྲབ་ཟིལ་པ་མ་མོའི་ལྷུན་སྒྲུབ་དང་། ཁྲབ་ཚུང་དཀར་ཅ། ཞྭ་ཁྲབ་དཀར་པོ་གཙོས་ཁྲབ་བཅོ་བརྒྱད། རལ་གྲི་ནམ་མཁའ་ཁྲག་ལྡག འཁྲོང་རྩེ་རིང་། སློག་དམར་མེ་གསོད་ལ་སོགས་པའི་རལ་གྲི་བཅོ་བརྒྱད། སྙེ་གྲི་བདུད་གྲི་ནག་པོ། དམ་གྲི་གཞུང་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་བྱས་པའི་སྙེ་གྲི་བཅོ་ལྔ། ཞྭ་གཡུ་འོད་ལྡན། ཞྭ་གཡུ་དཀར་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་གཡུ་བཅོ་ལྔ། སྐ་མ་ཇི་ཁྲི་སྟེང་། བཀྲ་ཤིས་འོད་ལྡན་སོགས་སྐ་ཉི་ཤུ། ཆིབས་སྒྲོ་བོ་ལྔ་བཅུ་དང་། ངང་པ་ལྔ་བཅུ། འོལ་བ་ཉི་ཤུ། ཁྲ་བོ་སུམ་ཅུ། འབྲི་ཟལ་མོ་ཉི་ཤུ། གཡག་ཁམ་པ་ཉི་ཤུ། ལུག་ལ་སོགས་པའི་དཔྱ་ཁྲལ་མང་པོ་བསྡུས་ཏེ་མངའ་ཐང་ཤིན་ཏུ་དར་བར་བྱུང་། མངའ་རིས་རྒྱལ་པོ་རིམ་བྱོན་གྱི་ནང་ནས་སྙན་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་ནོ། །

མངའ་བདག་སེང་གེ་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ…· མངའ་རིས་སུ་ཡབ་མངའ་བདག་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་རྒྱལ་མོ་ཁ་ཅུན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་མངའ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་ཏེ་གུ་གེ་ཕྱི་འབྲོག་དང་། གུ་གེ་བཅས་ལ་སྟོ་

རྗེས་སུ་དམག་དྲངས་ནས་ཧ་ཐོར་ར་ལུག་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཡོན······ཞིང་། ཙ་ཤོད་བདག་མོ་བསྐལ་བཟང་སྒྲོལ་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་བདེ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཨིནྡྲ་སྣོ་ཏི། བདེ་མཆོག་རྣམ་རྒྱལ་གསུམ་སྐུ་འཁྲུངས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན (1570—1662) ལ་ཡུམ་གྱི་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་གསེར·····འབུམ་དང་། དངུལ་འབུམ་ཆ་ཚང་དང་བཅས་པ་ཕུལ། སྟག་ཚང་རས་ཆེན་གྱིས་ཏེ་སི་བྱང་ཆུབ་བསམ་གླིང་དགོན་དང་། ལྷོ་བདེ་ཐེག་མཆོག་དགོན། ཞམ་ལེ་བདེ་ཆེན་དགོན་བཅས་དགོན་ཆེན་གསུམ་གྱིས་གཙོས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་མང་པོ་བཞེངས་པའི་སྦྱིན་བདག་གི····མཐིལ་མཛད། གཞན་ཡང་ཞམ་ལེ་དང་། ཀོད་ཡུལ། ཁ་ནག་གཙང་དམར། སྐྱུ་དམར་ནང་། མེ་ཙུ། དར་རྩེ་སོགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་དང་། ལ་དྭགས་སྟོད་གཤམ་དང་། མངའ་ཞབས་གང་ཡོད་ནས་སྟག་ཚང་རས་ཆེན་ལ་མཆོད་གཞིས་ས་ཕུད་རེ་རེ་ཕུལ་བར་མཛད། ཁོང་ནི་མངའ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཉེར་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

མངའ་རིས་རྡོ་རྗེ་དཔལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐྱ···འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང·········སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་བོད··

ཡིག་ཆ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《སྦྱང་བ་ལྔའི་སྒྲུབ་ཐབས》དང་། 《མདོ་ཟློག་པའི་ཆོ་ག》། 《ངན་སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཆོ་ག་མདོར་བསྡུས་པ》། 《ངན་སོང་བའི་སྒྲུབ་ཐབས》བཅས་བཞུགས་སོ། །

མངའ་རིས་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1601ལོར་མངའ་རིས་སྤི་ཏི་གྲང་མཁར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1674ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྔོན་གྱི་བག་ཆགས་བཟང་པོ་སད་དེ་བསྟན་པའི་འབྱུང་ཁུངས་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས། ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་གྱི་གྲྭ་ཚང་ལྔའི་ནང་ཚན་མཁས་མང་དང་པ་འདུ་བའི་མཆོག་ཆེན་པོ་མངའ་རིས་གྲྭ་ཚང་དང་། རྒྱུད་སྨད་བཅས་སུ་ཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། རྒྱུད་པ་དང་བྱང་རྩེའི་འཆད་ཉན་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1655ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་མདོན་དཀར་བཞུགས་ཏེ་ར་སྒྲེང་དང་། གསང་སྔགས་མཁར། གསལ་ཁང་བཅས་ལ་ཞལ་འཛིན་གང་ལེགས་གནང་། དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་དངུལ་གདུང་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཏེ་བདེ་གཤེགས་ལྷ་ཁང་གི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་སོ།

ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བཞི་བཅུ་པ་ཡིན་……ནོ། །

མངའ་རིས་བྱང་ཆུབ་དགེ་མཛེས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1084ལོར……ཡུལ་མངའ་རིས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1167ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུ་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཚ་རོང་བ་རྫོ་སྟན་ནག་པོ་ལས་འདུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཡར་ཀླུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་གཉགས་ལོ་ཙཱ་བ་ལས་ཤེར་ཕྱིན་བག་ཙམ་ཉན། བཙན་ཁ་བོ་ཆེ་ལས་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་ལེགས་པར་བསླབས། ཞུ་ཆུང་བ་དང་། སླང་རི་ཐང་པ། ཀ་མ་པ་ཤེས་རབ་འོད། ཁམས་པ་ལུང་པ་བཅས་ལས་དབང་དང་གདམས་ངག་ཞུས། ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཞལ་གཟིགས། དེ་ནས་སྟེའུ་བྲུར་པ་ཡེ་ཤེས་འབར་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་བཀའ་གདམས་པའི་ལམ་རིམ་སོགས་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་ཞུས། བྱ་ཡུལ་བ་གཞོན་ནུ་འོད་ལས་ཆོས་ཚན་འགའ་གསན་ནས་བྱིས་ཚད……དགོན་པར་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ནས་ཐུགས་དམ……བཞུགས། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྐོར་ཆེན་པ་ཡིན་ནོ། །

མངའ་རིས་འཚོ་བྱེད་ཆོས་སྐྱོང་དཔལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1479ལོར་

སྟོད་མངའ་རིས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་གི་གསུང་ལས“ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་མཁའ་ལས་ལེགས་བབས་ཤིང་། སྐུད་བྱེད་གངས་རིའི་མགུལ་ནས་ལེགས་བལྟམས་པའི། རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་ཀུན་འདུས་ཚལ། གསོ་རིག་མ་དྲོས་རྒྱ་མཚོ་བརྒལ་བར་འདོད། བདག་ལྟུས་གཏིང་མཐའ་རྟོགས་པར་མི་ནུས་ཀྱང་། ངོ་མཚར་དོན་གྱི་རིན་ཆེན་ཅིས་མི་གཉེར། རྙེད་ཀྱང་བྱི་དོར་ལེགས་པར་མ་བྱས་ན། ཡིད་ཆེས་རྒྱལ་མཚན་རྩེ་ལ་སུ་ཞིག་འཛིན། འཛིན་པ་མེད་ན་རེ་འདོད་མི་སྐོང་ཞིང་། བདག་བློའི་དབུལ་བ་སེལ་བར་མི་ནུས་པས། འགྲོ་བའི་རེ་འདོད་ཡིད་བཞིན་སྐོང་བ་དང་། རང་གི་ཡིད་ཀྱི་དབུལ་བ་བསལ་བའི་ཕྱིར། གསོ་རིག་རིན་ཆེན་མཛོད་ཀྱི་སྒོ་དབྱེའོ། ”ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བལྟས་ན་གསོ་དཔྱད་སྨན་གྱི་རིག་པར·····མཁྱེན་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་བཞུགས་འདུག ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《གསོ་བ་རིག་པའི་ཆོས་འབྱུང་བདུད་རྩིའི་ཆུ་རྒྱུན》དང་། 《རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་གང་གཱའི་ཆུ་རྒྱུན》བཅས་བཞུགས་སོ། །

མངའ་རིས་ལྷ་བཙུན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1471 ལོར་མངའ་རིས་ནུབ་རར་བོད་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་བརྒྱུད་དུ་སྐུ··········འཁྲུངས་པས་ལྷ་བཙུན་དུ་གྲགས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་གིས་དཀྱིལ་ཁང་གྲྭ་ཚང་གི་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་དབང་ཕྱུག་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། སློབ་

དཔོན་རྣམས་བཀའ་བགྲོས་མཛད་དེ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1515ལོར་གདན་སའི་ཁྲི་ཐོག་ཏུ་ཕེབས། ལོ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གདན་ས་བསྐྱངས། ཞྭ་ལུའི་མཁན་པོ་ལོ་བདུན་དུ་མཛད། ཁོང་ནི་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་པ་དྲུག་པ་ཡིན། །

མཛོན་དགའ་བ་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་ཞོགས་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ།

ཛ་ཀོད་ནམ་མཁའ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ་1712ལོར་ད་ལྟའི་ཀན་ལྷོའི་ཞྭ་ཧོ་རྫོང་གི་ཛོག་རྒྱལ་མོ་དགོན་ཕྱོགས་གསེར་པོ་མདོ་ཞེས་པའི་སྡེ་གྲོང་དུ་ཡབ་མགོན་པོ་ཚེ་རིང་དང་། ཡུམ་བན་དེ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1780ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ལྔ་བར་ཛ་ཀོད་དཔོན་པོའི་བཀས་སྐུལ་འོག ཆོས་འཁོར་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཛ་ཀོད་བླ་མ་དཀའ་བཅུ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་བཟུང་ཞིང་གདན་སར་བཀོད། འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོ་ཏྲ་དཔོན་སྤྲུལ་སྐུའི་མདུན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བླངས། དེ་ནས་སྨན་རྩིས་དང་། སྒྲ། སྡེབ་སྦྱོར། སྙན་ངག་ཐིག་ཚད་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་སྦྱོང་འབྲས་བཟང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ཏྲ་དཔོན་པ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་ལོ་དེར་དབུས་སུ་གནས་སྐོར་ཕེབས། ལམ་བར་ནག་ཆུ་ནས་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་

མཇལ། གཙང་དུ་ཕེབས་ནས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དང་མཇལ། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་གྱི་ལིང་རི་ཁྲིད་དུ་ཕྱིན་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ཅིང་བསེ་མཁར་སྒང་ལ་སྒྲུབ་ཁང་བཙུགས་ནས་མཚམས་ལ་བཞུགས། ཕྱིས་སུ་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་བཀའ་གསུང་ཕེབས་པ་ལྟར་ཨ་མཆོག་དགོན་སྡེ་གསར་དུ་བཏབ། དེར་བཤད་གྲྭ་དང་སྒྲུབ་གྲྭ་བཙུགས། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་མང་པོ་གསར་བཞེངས་དང་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གྱི་ཆོས་སྦྱིན་རྒྱ་ཆེར་སྤྲོས། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་སྟག་ཚང་དགོན་དང་། ཁྱུ་དགེ་དགོན། དགོན་ལུང་དགོན། ཀང་ཚ་དགོན་སོགས་མདོ་སྨད་ཀྱི་དགོན་གནས་ཕལ་ཆེར་ལ་ཕེབས་ཤིང་བླ་སྤྲུལ་དང་། དཔོན་ཁག་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་སྡེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྦྲང་ཆར་དགུང་ནས་ཕབ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཙ་ཡུས་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དང་། ཨ་ཁྱུང་ངག་དབང་མཁྱེན་རབ། ཞབས་དྲུང་སྤྲུལ་སྐུ། ཨ་སྐྱིད་སྟོབས་ལྡན། ཚ་ཁོ་རི་ཁྲིད་པ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ་ཚིང་བསྡུས་བློ་གསལ་དགའ་སྟོན》སོགས་ནང་དོན་རིག་པའི་སྐོར་ལ་ཆོས་ཚན་བདུན་ཅུ་ལྷག་དང་། སུམ་རྟགས། སྙན་ངག རྩིས་རིག གསོ་རིག བཟོ་རིག་པ་སོགས་ཐུན་མོང་རིག་གནས་སྐོར་ལ་ལེ་ཚན་བཅུ་ལྷག་ཡོད་དེ་བསྡོམས་པས་ལེ་ཚན་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་ཙམ་བཞུགས་སོ། །

ཛ་སྟོད་བློ་བཟང་བྱམས་པ་རབ་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ

1781ལོར་མདོ་སྨད་ཤིས་ཚང་དུ་ཡབ་གཟུངས་འབུམ་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་ལྷ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1849ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་འཇམ་བཞད་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་ཟ་གོད་ནམ་མཁའ་སེང་གེའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་ཉི་མ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་མཁས་བཙུན་སེང་གེ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་སྦྱངས། དགུང་ལོ་དགུ་པར་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ཁྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་དབུས་གཙང་དུ་གནས་སྐོར་ཕེབས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ནས་གཙུག······ལག་ཁང་དང་། རྟེན་དང་རྟེན་པ། གསུང་རབ་གསེར་བྲིས་བཅས་གསར་བཞེངས་མཛད་ནས་རྣམ་དཀར་གྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེན་སྤེལ། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་ཟ་ཁོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་གནས་རྣམས་སུ········ཕེབས་ཏེ་ཆོས་སྦྱིན་བསྩལ། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པར་སོག་ཡུལ་གྱི་དགོན་ཁག་རྣམས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དབང་ལུང་མན་ངག་གིས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ···ཚིམ་པར་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ཚེ་འགུགས་དང་། སྦྱིན་སྲེག བསྙེན་ཡིག་བསང་མཆོད། གཡང་འབོད། གཏོར་འབུལ་སོགས་འདོན་ཆའི་སྐོར་དང་། ཆབ་ཤོག སྙན་ངག་གི་དཔེར་བརྗོད། བསླབ་བྱ་སྐོར་བཅས་ཆོས་ཚན་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་པོ་ཏི་གཉིས···སུ་བསྡུས་ནས་བཞུགས་སོ། །

ཛེགས་བློན་ལྷག་ཁྲིགས་ཀུན་ཁོལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན (802—841) ཀྱི་ཆོས་བློན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཁྲང་ཆིན་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པ། བོད་ལུགས་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ823ལོར«དབོན་ཞང་དབུ་སྙུང་རྡོ་རིང»ངམ«ཁྲང་ཆིན་མཐུན་སྒྲིལ་རྡོ་རིང»བཞེངས་པའི་སྐབས་སུ"བོད་ཆེན་པོའི་བློན་པོ་ཕལ་གྱི་ཐབས་དང་མྱིང་རུས། "ཞེས«དབོན་ཞང་དབུ་སྙུང་རྡོ་རིང»དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཛོག་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1157ལོར་གཞུང་རི་བོར་ཡབ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1234ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་མེས་པོ་ཛོག་མདོ་སྡེ་ལས་ཛོག་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་ལེགས་པར་གསན། དེ་ནས་ལྷོ་ནག་ལ་མོའི་འཚེའུ་དར་རེ་དང་། དཔལ་ཆེན་གོ་པོ། གུབ་ཐོབ་ཉོལ་པོ་བ། མལ་ནག་མོ་རྣམས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་ཕྱོགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་སྦྱངས་ནས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། སྤྲེའུ་ཞིང་གནས་གཞི་གསར་འདེབས་མཛད་ནས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྐྱངས་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། །

ཛོག་རྒྱལ་ཏོ་རེ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ

འཁྲུངས་ཤིང་། མངའ་བདག་འོད་བསྲུངས(842—905)ཀྱི······བློན་པོ་ཡིན་ཏེ། བན་ཆོས་ལ་གཅིགས་སུ་འཛིན་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་བསྐྱུར་བཞིངས་དང་། གཡོ་ཏུ་ས་ཁྲལ་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་མངའ་བདག་འོད་བསྲུངས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལ་གཞོགས་འདེགས་ཞིགས་པར་མཛད་དོ། །

ཛོག་སྐྱིང་ཁམས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེའི་བློན་པོ་ཡིན། དྲག་ཙལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་གཡག་བྲུས་པོ་ཆེ་ལག་པས་ཐིག་པ་དང་། དྲག་པོ་གཡུལ་འགྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་ཞུགས་ནས་དཔུང་ཆེན་ཁ་ལོ་བསྒྱུར······བའི་དམག་དཔོན་ཙལ་བོ་ཆེ་མི་བདུན་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཡིན་ནོ། །

ཛོག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1283ལོར······ཕྲེའུ་ཞིང་དུ་ཡབ་ཛོག་ཆོས་རྗེར་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1359ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་ཡར་ཀླུང་ལོ་ཙྪ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་གསན་པས་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ····ལྔའི་བར་དུ་ཕྲེའུ་ཞིང་པ་ལ་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་བཀའ་མ་ཆད་པར་ཡོད······ཅེས་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་གསུངས། དེ་ནས་ཁོང་ཁམས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་སྐོར་བས་རི་བོ་ཆེའི་རིན་པོ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སློབ་མ་མང་དུ་བྱུང་། དར་རྩེ་མདོའི་ཚུན་དུ་ཐེགས་

པས་འབུལ་བ་གྱ་ནོམ་པ་ཕྱུང་བའང་ཁྲེཙ་ཞིང་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་……པ་ཕྱིན། དེ་ནས་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ནས་བཞུགས་སོ། །

རྗོག་སྟོན་ཆོས་སྐུ་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1036ལོར……གཞུང་རི་ཐོར་ཡབ་རྗོག་བན་ཆེན་ཁ་པ་དང་། ཡུམ་འོད་ལྡན་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1102ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་གཞུང་སེ་ལུང་གི་དགེ་བཤེས་དགྱེར་ཚུང་པ་ལས་རྙིང་མའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ལེགས་པར་གསན། དེ་ནས་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་སྐུ་མདུན་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་རྟ་བཟང་པོ་གཅིག…ཕུལ་ནས་ཆོས་གནང་བ་ཞུས་ཀྱང་། བླ་མས་རྟ་འདི་ཆོས་ཞུ་བའི་ཞུ་རྟེན་ཡིན་ན་ཆུང་། ཞལ་མཇལ་བའི་རྟེན་ཡིན་ན་ཆེ་ཞེས་གསུངས་ནས་དབང་དང་གདམས་པ་འགའ་རེ་གནང་། དེ་ནས་བླ་མ་གཞུང་རི་ཐོར་གདན་དྲངས་ཏེ་འབྲི་གནག་བརྒྱ་དང་། སྒྲ་ཤུར། ཆོས་པོ་ཏི་སུམ་ཅུ། ལུག་ཚེར་མོ་བརྒྱ་བཅས་ཕུལ་བ་ལ། བླ་མས་དགྱེས་རྡོར་དང་། བཤད་པའི་རྒྱུད་གུར། དཔལ་གདན་པ་བཞི་པ། མ་ཧཱ་མཱ་ཡ་བཅས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་རྒྱས་པར་གནང་། ཁམས་པ་ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེ་ལས་མཚན་བརྗོད་གསན། དགྱེས་རྡོར་ལྷ་དགུ་དང་། བདག་མེད་མ་ལྷ་མོ་བཅོ་ལྔ། གདན་བཞི་ལྷ་མང་། ཡེ་ཤེས་དབང་ཕྱུག་མ། མ་ཧཱ་མཱ་ཡ་ལྷ་ལྔ། གུར་རིགས་བསྡུས་ཏེ་རྗེ་མར་པ་ལས་བྱུང་བ་དྲུག སྒྲི་ཏི་ལུགས་ཀྱི་འཇམ་དཔལ་གསང་ལྡན་

ཏེ་བཏུན་ལ་རྫོག་དཀྱིལ་བཏུན་ཏུ་གྲགས། རི་བོ་ཁྱུང་ལྡིང་ལྷ་ཁང་གསར་བཞེངས་བཅས་མཛད་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་མཛད་དོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རམ་ཅན་ཅན་དང་། པ་ཕ་བ་ཅན། རྫོག་ཟུན་པ་ཅན། ཤུམ་པ་ཧོད་ཀ་ཅན་ཏེ་ཅན་བཞི་སོགས་མང་ཏུ་བྱུང་ངོ། ཁོང་ནི་རྗེ་བཙུན་མར་པའི་ཀ་ཆེན་བཞི་ལས་རྔོའི་ཀ་བ་ཡིན། །

རྫོག་མདོ་སྡེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1090ལོར་གཞུང་རི་བོར་ཡབ་རྫོག་སྟོན་ཆོས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་པ་བཟའ་ཆོས་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1166ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་ཆུང་མིང་ལ་རྫོག་ཞི་སྣང་རྡོ་རྗེ་ཞུ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་ཡབ་གཤེགས། དེ་ནས་རྫོག་ཟུན་པ་ཅན་དང་པ་ཕ་བ་ཅན་ལ་བསྟེན་ནས་ཡབ་ཆོས་དཀར་པོ···རྣམས་གསན། དེ་ནས་བྱ་ལོ་ཟླ་བ་འོད་ཟེར་དང་། ཤུད་བུ་ལོ་ཙྪ་བ་ཟངས་དཀར་འཕགས་པ་ཤེས་རབ། གཉན་ལོ་དར་མ་གྲགས། བ་རི་ལོ་ཙྪ་བ་རིན་ཆེན་གྲགས། པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས། རྔ་ལོ་ཙོས་གྲགས། ཆག་ལ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་གསན་སྦྱངས་མཛད། དེ་ནས་མཆིམས་ཆེན་པོ་དང་། ཞང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གདུགས་ཐོགས་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ལ་ཉ་མོ་སྐྱུར་ཏུ་ཆོས···འཁོར་ཆེན་པོ་མཛད། རྗེ་བཙུན་མར་པའི་སྲས་མོ་ཞིག་གིས་རྗེ་བཙུན་མར་པའི་གདུང་ཏུས་ཕུལ་བ་ལ་གདུང་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས། དེའི་

ནང་དུ་དཔྱལ་གྱི་གདུང་ཁང་ཞིག་བཞེངས་ནས་བཞུགས་སུ་བཅུག་པར་མཛད། སྐུ་ཚེ་གང་པོ་ལ་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྐྱངས་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཅགས་དར་མ་རྒྱལ་པོ་དང་། མགར་སྟོན་བཀྲ་ཤིས་དབང་ཕྱུག འཚོ་ཙུ་དར་ཞེ། མལ་ཡེར་པ་བ། ཧེ་བོ་མགོན་པོ། ངོར་རྗེ་ཀུན་དགའ་འོད། གཤེན་པ་རྡོ་རྗེ་སེང་གེ་མཉམ་མེད་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས། ཅག་རོ་ཆོས་རྒྱལ་བཅས་ཡིན། །ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་བསྟན་འགྱུར་ལས«ལས་ཀྱི་གཤིན་རྗེའི་མཆོད་པའི་ཆོ་ག»དང་། «བདུད་རྩི་ཐིགས་ཀྱིས་བརླབས……པ»གཉིས་བཞུགས་སོ། །

ཞོག་དཔལ་གསུམ་སྒྲ་ཆེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། མངའ་བདག་འོད་བསྲུང(842—905)གྱི་བློན་པོ་ཡིན་ཏེ། བན་ཆོས་ལ་གཙིགས་སུ་བཟུང་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་བསྐྱར་བཞེངས་དང་། གཡོ་ཧུ་ས་ཁྲལ་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་མངའ་བདག་འོད་བསྲུངས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལ་གཞོགས་འདེགས་ཞིགས……པར་མཛད་དོ། །

ཞོག་བྱཛྙཱ་ཀླ་ལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང…

རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་བསྟན……བཅོས་གཉིས་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《རྫོ་རྗེ་ཐེག་པའི་མཐའ་གཉིས་སེལ་བ》དང་། 《དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་ལམ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

རྫོག་བྱང་ཆུབ་དཔལ་བ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1360ལོར་སྤྲེའུ་ཞིང་དུ་ཡབ་རྫོག་དོན་གྲུབ་དཔལ་བཟང་གི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1446ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ལ་ཡབ་ཀྱིས་ཉེ་གནས་དང་སློབ་གཉེར་སྦྲགས་ནས་མཛད་པས་རྫོག་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་བྱང་བར་གྱུར། ཡབ་གཤེགས་རྗེས་གདན་སར་ཕེབས་ནས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་ཚོགས་པ……ཡག་པོ་བསྐྱངས་མཛད། ཁོང་གིས་གྲུམ་བུ་ལུང་དུ་ཆོས་གསུང་བའི་སྐབས་སུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་མཇལ་དུ་ཕྱིན་ནས་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་ཟད་གཅོད་གནང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་བཀུར་སྟི་ཆེན་པོ་མཛད། ཕྱིས་ཀྱང་བསྔགས་པ་མང་དུ་མཛད་པས་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་མགུ་སྟེ། འབྲས་སྤུངས་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་དང་། མཁན་ཆེན་པདྨ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཁྱེན་རབ་ཅན་གྱི་སློབ་མ་མང་དུ་འདུས། དེ་རྗེས་མིའི་བདག་པོ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་སྤྱན་དྲངས་ནས་རྫོག་ལུགས་ཀྱི་དབང་དང་རྒྱུད་བཤད……གདམས་པ་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་གསན་ཞིང་། ཤིན་ཏུ་གུས་པའི་སྒོ་ནས་བཀུར་སྟི་ཆེན་པོ་མཛད། ལྷུམ་ཆུང་བ་དོན་གྲུབ་དཔལ་བ་དང་།

ཐུ་མས་གླིང་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ། སྨྲ་བའི་ཁྱུ་མཆོག་ཆེན་པོ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། དྲུང་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་ཀྱང་ཁོང་གི་མཁྱེན་རབ་ལ་ཤིན་ཏུ་གུས་ཤིང་ཆོས་ཀྱང······མང་དུ་གསན་པ་མཛད། དེ་ནས་བར་སྐབས་སུ་གདན་ས་བ་རྣམས་ལ་གདན་བཞིའི་བཤད་རྒྱུན་ཆད་པ་ལ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལུང་ལ་ཁྱིད་ཀྱིས་ཅིས་ཀྱང་གདན་བཞིའི་བཤད་པ་དེ་ཡོད་པ་མཛད······གསུངས་པས། སྡེའུ་ཞིང་གླིང་གསེབ་ནས་སློབ་དཔོན་ཚུལ་མགོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བགྲེས་པོ་ཞིག་ལ་ལུང་ལེགས་པར་བཞུགས་པ་མནོས······ནས་བཤད་པ་ཡང་མང་དུ་མཛད། དེ་ལྟར་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་དོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«བརྟག་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་དོན་རྗེ་མའི་མཆན་འགྲེལ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

རྫོག་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་དབུས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་གླུ་མེས་ཤེས་རབ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས·········གཞུང་སོགས་མང་དུ་གསན་པ་མཛད། དེ་རྗེས་ཞིར་ཕ་བཟུང་ནས་འདུལ་བའི་སྡེ་བཙུགས་ཤིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། དེ་ནས་གཡུ་སྒྲོ་ཁང་དམར་དང་། བཟད་ཀྱི་ལྡིང་པ། ཚ་ཤུལ་ནཔོ། སྲུས་སྡེ་སྟོ་གོང་། ཡོལ་ཐང་། ལབ་སོ། གྲལ་མ་ཐང་། ཁ་རག་སོ་གཅིག་བཅས་བཟུང་ནས་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་སྤེལ། གཞུ

ཀུན་དགའ་ར་བ་དང་ཚ་མིག་སོགས་བཅིགས་ཏེ་ཆོས་རྒྱུད་མང་དུ……མཆེད་པ་ལ་རྫོག་སྐོར་དུ་གྲགས་སོ། ཁོང་ནི་ཀླུ་མེས་ཤེས་རབ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སློབ་མ་བ་ཀ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

རྫོག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1115ལོར་གཞུང་རི་ཐོར་ཡབ་རྫོག་མདོ་སྡེའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1158ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་མར་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་སྐྱོང་བའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མ……ཟད། རྫོག་ལུགས་དང་རྫོག་གི་གདུང་རྒྱུད་སྤེལ་བ་ལ་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །

རྫོག་ཞེ་སྡང་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རྫོག་མདོ་སྡེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

རྫོག་གཟི་བརྗིད་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1202ལོར་སྤྲེའུ་ཞིང་དུ་ཡབ་རྫོག་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1281ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་ཡབ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ་ལས་མེས་པོའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་…པར་གསན་ནས་རྟོགས་པ་མཐོན་པོ་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས། དེ་ནས་བྱ་འདུལ་གྱི་སློབ་མ་བ་ཆར་བ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། ལོ་རས། ལོ་ཏྲག སྒྲོལ་སྒོམ་མདོ་ཆེན་པ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་ཕྱི་ནང་

ཕྲན་སོང་དང་ཕྲན་སོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་པའི་གནས་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་མཁས་པའི་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་གྱུར། སྤྲེའུ་ཞིང་དུ་གཟིམ་ཁང་བྱུང་མ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། རྗེ་བཙུན་མར་པའི་དངུལ་གྱི་གདུང་ཁང་ཡང་སྤྲེའུ་ཞིང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་གདུང་ཁང་ཆེན་མོ་གསར་དུ་བཞེངས། དེ་ནས་གདན་སར་བཞུགས་ཏེ་ཐུ་ཆེན་སློབ་མའི་ཚོགས་རྣམས་དུས་ལྟར་བསྐྱངས་ནས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་ཁོ་ནས་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བར་ལགས་སོ། །

ཛོག་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ（953—1035）ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་པའི་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང་ཚན་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སློབ་དཔོན་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ཤང་དཀར་ལྷ་ལུང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པར་མཛད་ཅིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཏེ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད། ཁོང་ནི་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་གྲགས་ཆེ་བའི་འདུལ་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ཛོག་རིང་ལ་ནག་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་།   རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེའི་བློན་པོ་ཡིན། དྲག་རྩལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་གླང་པོ་ཆེའི་ཕྲུ་གུ་པང་དུ་འདེགས་ཐུབ་པ····དང་།   དྲག་པོ་གཡུལ་གྱི་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་ནས་དམག་དཔོན་རྩལ་པོ་ཆེ་མི་བདུན་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

རྫོག་རིན་ཆེན་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1243ལོར····སྲིའུ་ཤིང་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་དགའ་བའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས།   རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1319ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན།   ཁྲུ་ཕོ་གཟི་བརྗིད་གྲགས་པ་ལས་ཕ་ཆོས་དཀར་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་ཆོས་བཤད་མཛད་ཐུབ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ·········རྫོགས།   དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་མཁན་པོ་ཟུལ་ཕུ་བ་ཆོས་གྲགས་དཔལ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས།   དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་ཟུལ་ཕུ་བ་ཆོས་གྲགས་དཔལ་མཁན་པོ་དང་།   འོད་ཟེར་དཔལ་ལས་སློབ།   ཡེ་ཤེས་དཔལ་གསང་སྟོན་མཛད་ནས་དགེ་འདུན་མང་པོའི་དབུས་སུ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། སློབ་དཔོན་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་དང་། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་དཔལ།   སློབ་དཔོན་བཟང་མོ་བ་འཕྱོང་པོ་བ།   སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་གཞོན་ནུ་རྣམས་ལ་བསྙེན་ནས་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མིན་གྱི་རིག་པའི་གནས་རྣམས་ལ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར···སྦྱངས་མཛད།   དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་ཁྲུ་ཕོ་གཟི་བརྗིད་གྲགས་པ་

སྐུ་གཤེགས་ནས་ཁྲིའུ་ཞིང་གི་གདན་ས་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་ཁམས་སུ་ཕྱིན་ནས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ནས····གདན་སར་ཕེབས། འཚལ་པའི་ཡང་དགོན་སྒོམ་སྡེ་དང་དཔོན་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མར་གྱུར། གསེར་གྱི་བཀའ་འགྱུར་བཞེངས། ལྷ་ཁང་དང་གདན་ས་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱེད། འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དོ། །

རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། དགེ་བཤེས་རྡོ་རྗེ་གཞོན་ནུའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་མངའ་རིས་གུ་གེ་རྒྱལ་པོས་བྱིས་པ་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན་འདམས་ནས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ····དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་བཏང་བའི་གྲས་ནས······མཁས་ཤོས་ཤིག་ཡིན། འབྲིང་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། སྡེ་སྣོད་སློབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཁམས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་ཇོ་བོ་སེ་བཙུན་ལས་ཆོས······མང་དུ་མཉན་ནས་ཁྲ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་དང་འགྲོགས་ཏེ····དབུས་སུ་ཕེབས། བཤད་གྲྭ་བཙུགས་ནས་སློབ་མ་ཡང་མང་དུ་བསྐྱངས། དེ་ནས་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་ལ་བསྟེན་ཏེ་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདམས་ངག་མང་དུ་གསན། ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ལ་རྟོགས་རབ་མཛད་ནས་སྒྲ་བསྒྱུར་མཛད་པ་མ་ཟད་ལོ་ཆེན་གྱི་སློབ་མ་ཡང་ཡིན། ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤས་ལུང་བསྟན་ལྟར་ཁོང་གིས་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1073ལོར་གསང་···ཕུ་ནེའུ་ཐོག་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་། ཕྱོགས་སོ་སོ་ནས···གྲྭ་པ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་འདུས་ཤིང་། དེ་དག་ལ་ཇོ་བོའི་གཙོ་བོར་མཛད་

ཅིང་འཆད་ཉན་ཤིན་ཏུ་དར་བར་མཛད།

རྔོག་ལོ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1059ལོར···· ཡབ་རྔོག་ཆོས་སྐྱབས་དང་ཡུམ་དཔལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1109ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་ཁུ་བོ་རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ལོ་གཅིག་གི་རིང་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་ཁུ་བོས་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་ནས་བཙན་ཁ་བོ་ཆེ་དང་། ཁྱུང་པོ་ཆོས་བརྩོན། ར་ལོ་རྡོ་རྗེ་གྲགས། གཉན་ལོ་དར་མ་གྲགས་དང་འགྲོགས་ཏེ་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་གཉེར་ལ་ཕེབས། ལོ་ངོ་བཅུ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་པཎྜི་ཏ་སན་ཛ་དང་། འབུམ་ཕྲག་གསུམ་པ། པ་ར་ཧི་ཏ། མ་ཧཱ་ཛྙ་ན། སུ་མ་ཏི་ཀིརྟི། སྐལ་ལྡན་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1092ལོར་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕྱིན་ཏེ་ཚད་མ་རིག་པ་དང་། ཕར་ཕྱིན་སོགས་གཞུང་མང་པོ་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བར་མཛད་པ་ལ། ཁྲོ་ཤུང་པས“དམ་ཆོས་བསྒྱུར་ལ་མངའ་བརྙེས་པས། རྒྱལ་ཡུམ་གཉིས་དང་བསྟན་བཅོས་གཞུང་། འབུམ་ཕྲག་གཅིག་དང་ཁྲི་ཕྲག་གསུམ། སྟོང་ཕྲག་བདུན་ནི་ལྷག་བཅས་བསྒྱུར”ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་ལྷ་ས་དང་། བསམ་ཡས། སྐྱུ་ཤུ་སྣ། གཉལ་སྣང་ཐོག གཙང་རྒྱུད་མཁར་སོགས་སུ་འཆད་ཉན་མཛད་

པའི་ཚེ་མི་ཁྲི་ཚོ་གཉིས་དང་སུམ་སྟོང་ཙམ་འདུས། ཟུར་ཁྲིད་ཀྱི་འཆད་ཉན་བྱེད་ཐུབ་པའི་སློབ་མ་ཡང་ཉིས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད། གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་གི་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་ཚད་མ་དང་། ཕྱམས་ཆོས། དབུ་མ། ཇོ་བོའི་ལམ་རིམ་བཅས་ཁྲིད་ནས་འཆད་ཉན་གྱི་མཛད་སྒོ་ཤིན་ཏུ་དར་བར་མཛད། ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་བརྩམས། དགུང་ལོ་ཞེ་བཅུ་རྩ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་དགོན་པའི་གདན་རབས་གཉིས་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཞང་ཚེ་སྤོང་ཆོས་ཀྱི་བླ་མ་དང་། གྲོ་ལུང་པ་བློ་གྲོས་འབྱུང་གནས། ཁྱུང་རིན་ཆེན་གྲགས། འབྲི་ཤེས་རབ་འབར། གངས་པ་སེའུ། གོང་བུ་ར་ཙན། ཤམ་པོ་མི་དིག མི་ལྷང་ཚེར། དམར་སྨས་ལང་། ཇོག་སྒྲོ་བོ། ཏི་བོ་མཆོག་གི་བླ་མ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་བཀའ་འགྱུར་ལས«འཕགས་པ་དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་གཟུངས»། «དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་པོའི་ཚོ་ག»། བསྟན་འགྱུར་ལས«ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བསྟོད་པ»། «དཔལ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དཀའ་འགྲེལ»། «དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མཆོད་པའི་ཚོ་ག»། «དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་གཏོར་མའི་ཚོ་ག»། «དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་ལག་མཆོད་ཀྱི་ཚོ་ག»། «དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོ་ག་མདོར་བསྡུས»། «དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྙིང་པོ»། «དཔལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ»། «དོན་

ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《ཡེ་ཤེས་འཕོ་བ》། 《རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་དབུ་བཅད་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཆུང་བ》། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག》། 《བསྡུས་པའི་རིམ་པའི་དཀའ………འགྲེལ》། 《ཡན་ལག་བཞི་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྙིང་པོའི་སྙེ་མ》། 《མཎྜལ་གྱི་ཆོ་ག》། 《དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་བཟང་པོའི་བསྟོད་པ》། 《ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན》། 《མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པའི་བསྡུས་དོན》། 《བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་དཀའ་འགྲེལ》། 《ཚད་མ་བརྟག་པ་ཆེ་བ》། 《ཚད་མ་བརྟག་པ་ཆུང་བ》བཅས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

ཐུགས་འཆང་གྲགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1563ལོར……གདོང་དགའ་རྫོང་དུ་ཡབ་ཐུགས་འཆང་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་རིན……ཆེན་དང་། ཡུམ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་གྱི་བུ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1617ལོར་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་ཡབ་ཐུགས་འཆང་ལས་གསུང་ངག་དང་། བདེ་དགྱེས་གསང་གསུམ། གུར་མགོན་ལྷ་བརྒྱད། དམག་ཟོར་རྒྱལ་མོ། དུར་ཁྲོད་བདག་པོ། རྗེ་བཙུན་གོང་མ་རྣམ་ལྔའི་གསུང་འབུམ་སོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མཐའ་ཡས་པ་གསན། ཞུས་ཆེན་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ་ལས་ལམ་འབྲས་སོགས་དང་། ཆོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་ལས་སྤྱོད་རྒྱུད་དཀྱིལ་འཁོར་

བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དབང་སོགས། གཅེན་ངག་དབང་བསོད་ནམས་དབང་པོ་ལས་སྒྲུབ་ཐབས་བརྒྱ་རྩ་སོགས་མང་དུ་གསན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་དགུ་པར་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དེ་ནས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་པོ་པོ་ཏི་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་ཙམ་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད་ཅིང་ཚོགས་ཆོས་གསུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་ནས་བཟུང་གདན་ས་ཆེན་པོའི་འགན་ཁུར་བཞེས་ཏེ་རྫོང་ཚུང་བླ་བྲང་དང་། སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་། མགོན་ཁང་ཉུབ། རྗེ་བཙུན་གྱི་སྐུ་འདྲ་མཛོ་ཐོད་མ་བཞུགས་པའི་ཟུར་ཁང་གཙུག་ལག་ཁང་། ཕྱུ་མའི་ལྷ་ཁང་། གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་གི་རིག་འཛིན་ལྷ་ཁང་། དབུ་རྩེའི་འཇམ་དབྱངས་གཟི་འོད་འབར་བའི་དབུ་ཐོག་གི་གསེར་ཐོག་ཆེན་མོ་སོགས་གསར་བཞེངས་མཛད། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ཡང་མང་དུ་བཞེངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དུས་མཆོད་བླ་བྲང་གི་གདུང་རབས་དགུ་པ་དང་། ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཁྲི་རབས་ཉེར་བཞི་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བླ་མ་རྒྱུད་འདོད》དང་། 《གསུང་ངག་གི་ཁྲིད་ཡིག》། 《རྡོ་རྗེ་ཕུར་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ནག་པོའི་སྦྱིན་སྲེག》། 《བསེ་འབག་ནག་པོ་འཕུར་ཤེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས》། 《ཆོས་དུང་དཀར་པོ་རྒྱང་གྲགས་ཀྱི་དཀར་ཆག》སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཐུགས་འཆང་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ

རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1517ལོར་ཙེ་གདོང་དུ་ཡབ་འཇམ་དབྱངས་ཚེ་བརྟན་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཡུམ་ལྷ་གཅིག་བུ་འདྲེན་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1584ལོར་ལྷུན་གྲུབ་ཕོ་བྲང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དགུ་པར་ས་ལོ་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་། རབ་བྱུང་། དགེ་ཚུལ་བཅས་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས་ཤིང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན། ངོར་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ལྷུན་གྲུབ་ལས་གསུང་ངག་ལམ་འབྲས་དང་། འཕགས་ཆེན་དཔལ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་ལས་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་གཅིག་གི་བཤད་བཀའ། ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོའི་སྡེ་ལས་འཁོར་ལོ་སྡོམ་ཆེན། སྨྲུན་སྔ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ལས་བཀའ་གདམས་ཁྲིད་ལེ་བཅུ་དྲུག་བཅས་གསན་སྦྱོང་མཛད། གཞན་ཡང་པཎ་ཆེན་ལེགས་བློ་བ་དང་། ངོར་ཆེན་སངས་རྒྱས་སེང་གེ གཏེར་སྟོན་སྣང་རྩེ་བ། གཏེར་སྟོན་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྣེ་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དེ་ནས་ཚུ་མིག་རྫོང་ཁར་བདེ་མཆོག་ཕོ་བྲང་གསར་བཞེངས་དང་། དུས་མཆོད་ལྷ་བྲང་གི་གསེར་ཁང་དུ་གྲགས་པ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གསར་བཞེངས། ནང་

སོ་ཕུ་ཧ་ཁང་།   ལྷུན་གྲུབ་ཕོ་བྲང་གསར་བཞེངས།   ས་ཆེན་ཕྱག་པ་ཉམས་གསོ།   ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་ཐུབ་བསྟན་ལྷ་ཁང་།   གསང་སྔགས་བདེ་ཆེན་གླིང་གསར་འདེབས།   ཁའུ་སྐྱེ་ལྷས་ཀྱི་སྒྲུབ་གནས། འདྲ་འདྲིའི་ཆོས་རྫོང་ཁམས་གསུམ་ཟིལ་གནོན།   བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ཉམས་གསོ།   བསམ་ཡས་སུ་རབ་བྱུང་གི་སྡེ་བཙུགས་པ་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྡེ་ཏུ་མས་དབུས་གཙང་གི་ས་མ་ལུས་པར་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུ་མཛད།   དེ་ནས་བླ་མ་དགེ་བཤེས་དང་།   ས་སྐྱོང་སྦྱིན་བདག་བཅས་ནས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་གདུང་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་སྤེལ…… དགོས་པའི་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་བཙུན་གསུམ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ…… རིགས་སྲས་དམ་པ་སྐུ་མཆེད་གཉིས་འཁྲུངས་ཏེ་བསྟན་པའི་བྱ་བ་གོང་…… ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་མཛད།   དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།   ཡོང་ནི་དུས་མཆོད་བླ་བྲང་གི་གདུང་རབས་བརྒྱད་པ་དང་།   ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཁྲི་རབས་ཉེར་གཉིས་པ་ཡིན།   ཡོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ངག་དབང་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་།   སྔགས་འཆང་གྲགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན།   བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་འབྱུང་གནས།   ངོར་ཆེན་སངས་རྒྱས་སེང་གེ   གླིང་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ། མཁན་ཆེན་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ།   ངོར་ཆེན་དཀོན་མཆོག་དཔལ་ལྡན།   པཎ་ཆེན་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་།   ཤར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས།   རྗེ་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ།   རྗེ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།   མཁན་ཆེན་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ཡིན།   ཡོང་

གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྣམ་ཐར་དང་། བསྟོད་ཚོགས། གསོལ་འདེབས། དཀྱིལ་འཁོར། སྒྲུབ་ཐབས། དྲིས་ལན། ཁྲིད་ཡིག སྤྲིངས་ཡིག་བཅས་པོ་ཏི་གསུམ་བཞུགས་སོ།།

ཇགས་ཆེན་བདར་པ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་འཇིགས་མེད་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1884 ལོར་གཞིས་རྩེར་ཡབ་རྩེ་ཕྱུག་ནོར་བུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1947ལོར་གམ་པ་སྟེང་དཀར་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་བསྡུས་གཞུང་ནས་བཟུང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་དཀྱིལ་ཁང་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོ་མཛད་པ་དང་། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་ཡན་མན་དུ་སྔགས་ཆེན་ཁྲི་བ་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1923 ལོར་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དང་མཉམ་དུ་གསང་སྟབས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་བརྒྱུད་ནས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དུ་ཐེབས། དེ་ནས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ནང་སོག་དང་། ཐེ་ཅིན། ལོ་ཉིང་སོགས་སུ་མངགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཞིང་རི་པེན་དཔོན་དམག་ལ་ཡང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་བཛྲ་ཧ་ར་ཧོ་ཐོག་ཐུའི་ཆེ་ཕོ་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1933 ལོར་བོད་དུ་ཐེབས་ནས་རྒྱལ་དབང

སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་ཁོང་ལ་ཏཱ་བླ་མའི་ཆེ་ལོ…… བསྩལ། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་བཞུགས་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ཞིག་གསོས་མཛད་ཅིང་མཆོད་ཆ་དང་བཅས་སྒྱུར…… འཇགས་མཛད། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པར་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་སྐུ་གདུང་བཞུགས་ཡུལ་སྲིད་གསུམ་མཛེས་རྒྱན…… ཞེས་པར་བཞེངས་སོ། དེ་ནས་ཧྲ་ནག་ཞལ་གཟིགས་རི་ཁྲོད་དང་། དབེན་དགོན། ལྷུན་པོ་རྩེར་སོགས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བའོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《སུམ་རྟགས་འགྲེལ་བ》དང་། 《གཞུང་བརྒྱའི་མཛོད་སྒོ་འབྱེད་པའི་བློ་གསལ་གཞོན་ནུའི་ལྡེ་མིག》། 《བསླབ་བྱ་ཉེས་སྤྱོད་རབ་རིབ་བསལ་བའི་མིག་སྨན》། 《སུམ་རྟགས་ཀྱི་རེའུ་མིག》། 《པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མར་བསྟོད་པའི་ཀུན་བཟང་འཁོར་ལོ》། 《ཡིག་དྲུག་ཕན་ཡོན་དང་སྨོན་བཟླས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་རེའུ་མིག》། 《མི་ཏྲིའི་རྫོང་ཕྲེང་གི་ལྷ་ཚོགས་དང་གཙོ་བོའི་སྙིང་པོ》། 《ཇོ་དམར་བའི་བསྐངས་གསོ་རྒྱས་འབྲིང་གསེར་སྐྱེམས་ཚོགས་མཆོད》། 《གེ་སར་གསོལ་མཆོད》སོགས་པར་དུ་འཁོད་པ་དང་། པར་དུ་མ་འཁོད་པ་ལ《མཚན་བརྗོད་འགྲེལ་བ》། 《སྟོན་འཇུག་ལྷའི་འཕྲུལ་སྤྱོད་ལེགས་བཤད་སྐྱ་རེངས་གསར་པ》། 《དག་ཡིག་གཅེས་བསྡུས》 《སྒྲོལ་བསྟོད》། 《གདམ་ང་ཅན་གྱི་ཡི་གེའི་གནད་དོན》། 《པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་སྐུར་བཙུན་གསོལ་འདེབས》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཅ

ཙ་ནེ་དཀོན་མཆོག་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1825 ལོར་མདོ་སྨད་ཙ་ནེ་དཔོན་ཚང་དུ་ཡབ་ཆོས་རྒྱལ་འཇིགས་མེད་སྟོབས་རྒྱས་དང་། ཡུམ་བདེ་སྐྱིད་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་བཞི་པར་ཡབ་རྗེ་རྟ་ཛ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་དཀོན་མཆོག་སྟོབས་ལྡན་དབང་ཕྱུག་ཅེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་བསྡུས་གཞུང་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་ཁྲི་དགེ་དཔོན་སློབ་ལས་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མཐའ་ཡས་པར་གསན་ནས་དབང་ལུང་མན་ངག་གི་བདག་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་ཀུན་མཁྱེན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་མཚན་ལ་དཀོན་མཆོག་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་རྒྱལ་ཚབ་ནོ་མིན་ཧན་གྱིས་ཐམ་ཀ་གྲུ་སྒོར་བཀའ་ཤོག་སོགས་མཁན་ཚས་ཆ་ཚང་གནང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར་ཀླུ་ཚུང་དགོན་དུ་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་དང་། ཁྲི་དགེར་མཚན་ཉིད། རོང་བ་ཏས་ཞི་ཐན་དུ་ཞལ་གྲངས་ལྔ་བརྒྱར་ཉེ་བ་འཚོགས་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཙུགས།

འདིའི་མན་ཆད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མཛལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། །

ཙོ་ནེ་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1675 ལོར་མདོ་སྨད་ཙོ་ནེའི་གཡོ་ས་ནས་ཡབ་གཟུངས་འབུམ་སྐྱབས་དང་ཡུམ་སྐལ་བཟང་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1748 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ནས་བཟུང་ཡབ་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་སྟེ་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་དང་འདོན་ཆ་ཁོལ་ཕྱུང་ལ་སྦྱངས། དགུང་ལོ་དགུ་བར་ཙོ་ནེ་དགོན་ཆེན་ཏིང་འཛིན་དར་རྒྱས་གླིང་དུ་ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་གྲགས་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་རའི་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། དེ་ནས་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་རྒྱན་འཇུག་གཉིས་དང་བསྡུས་དཔེ་མང་པོར་སྦྱངས་ཤིང་བློར་འཛིན་བྱས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་རྟགས་བྱུང་ ཞིང་ཕྱི་ལོའི་སྨོན་ལམ་ལ་དམ་བཅའ་འཛུགས་རྩིས་ཡོད་ཀྱང་ལོ་དེར་དབུས་སུ་འཁྲུགས་པ་བྱུང་ནས་སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་བོད་ཀྱི་སྡེ་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་བཀྲོངས། སྐབས་དེར་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གིས་སྡེ་སྲིད་ལ་དགོངས་རྫོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བས་དབུས་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཁྲི་ཕྲག་ཉིས་གསུམ་ལྷག་ལོ་དེའི་ཟླ་བ་བརྒྱད་པར་ལྷ་སར་འཚོགས་ཏེ་བསྙེན་བཀུར་བྱས། སྨོན་ལམ་ལྷུར་གྲྭ་སྐོར་ཞིང་མི་གདགས་དགོས་ཚུལ་གཞུང་གི་བཀའ་ཕེབས་བཞིན་ཚོགས། ཁོང་གིས་དགེ་

ཀུན་རྩལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་གྱི་བཀའ་ལྟར་སེ་ར་ནས་དམ་བཅའ་བཞག··· པས་མིང་རྟགས་ལེགས་པར་ཐོབ། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་གཙང་དུ་ཕེབས་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། རྒྱུད་སྟོད་ཀྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དགའ་ལྡན་དང་འབྲས་སྤུངས་བཅས་ནས་དམ་བཅའ་བཞག་པས་དགེ་འདུན་པ་ཚང་མ་མཚར་བ་བྱུང་། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཅོ་ནེ་དགོན་ཆེན་གྱི་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་གི་བླ་མར་གྱུར། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་དགོན་ཆེན་གྱི་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོ་དང་། ཅོ་ནེ་ཏིང་འཛིན་དར་རྒྱས་གླིང་གི་མཁན་པོ་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། ཅོ་ནེ་དཔོན་པོ་གཏུང་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་འཇམ་དབྱངས་དོན་གྲུབ་སོགས་ཀྱི་རྩ······བའི་བླ་མར་གྱུར། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཞུས་ཏེ་ཅོ་ནེའི་ཆོས་སྲིད་ཟུང་གི་འགན་ཁུར་གྲུབ་སྟེ་རང་ཤག་ཏུ་ལོ་བཅུ་ཙམ་ལ་འཆད་མཉན་མཛད་དོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་པོ་ཏི་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཡོད་པས་ད་ལྟ་མི་རིགས་རིག་གནས་ཕོ་བྲང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ······བཞུགས། ད་དུང་བོན་ཆོས་སྐོར་གྱི་དཔེ་ཆ་འགའ་བརྩམས་ཡོད་ཀྱང་ཤིང་པར་དུ་བརྐོས་ཡོད་མེད་ཆ་མ་འཚལ། །

ཅོ་ནེ་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ 1792 ལོར་མདོ་སྨད་ཅོ་ནེར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ 1855 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་ཅོ་ནེ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས······

འཛིན་ཞུས་ཏེ་ཚ་རྫོར་དང་ཚེ་སྨོན་གླིང་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད། དེ་ནས་སེར་སྨད་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད་ཅིང་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་བླ་མ་དབུ་མཛད་དུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1820 ལོར་བཀའ་ཤག་གི་སྲིད་སྐྱོང་འགན་འཁུར་བཞེས་ཤིང་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ཁྲི་འདོན་མཛད། ཆུ་མོ་ལུག་ལོ (1823) ནས་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོའི (1830) བར་དུ་དབུས་གཙང་ཁུལ་གྱི་ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་སྐོར་ལ་རྟོགས་ཞིབ་ཏུ་ཕེབས་ནས་ཞིབ་གཞུང་གསར་དུ་བཀོད་པས་དེར་“ལྕགས་སྟག་ཞིབ་གཞུང་། ” ཞེས་འབོད་ཅིང་དེང་སང་དཔར་དུ་བསྒྲུན་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1837 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1841 ལོར་ལ་སིང་དམག་འཁྲུག་བྱུང་བ་ལ་གྲོལ་ལན་སྤྲད་པ་དང་། ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1842 ལོར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ཁྲི་འདོན་མཛད། དེ་ལྟར་ལོ་ངོ་ཉེར་བཞིའི་རིང་དུ་བཀའ་ཤག་སྲིད་གཞུང་ལ་ཞབས་ཏོག་བསྒྲུབས་ཀྱང་བོད་སྟོད་ཨམ་བན་ཆིས་ཧྲན་སོགས་ཀྱིས“ གཞུང་རྒྱུ་སྐྱེར་འཛིན། ” ཞེས་པའི་ཉེས་མིང་བཙོས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1844 ལོའི་ཧོར་ཟླ་བདུན་པའི་ནང་ནས་སྲིད་སྐྱོང་དང་ཁྲི་པའི་གོ་ས་ལས་ཕབ་སྟེ་དོ་དམ་བྱས་པ་དང་སྐྱེར་གཞིས་གཞུང་བཞེས་བཅས་བྱས་མཐར་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་

ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1850 ལོར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་ཅོ་ནེ…… དགོན་དུ་རྒྱུན་བཞུགས་མཛད་དེ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་སྒྲུབ་སྐུར་ཞིང་ཁམས་གཞན་དུ་ཐེགས། ཁོང་གི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཚན་གཞན་ལ་ཚེ་སྨོན་གླིང་པ་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཚ་རོང་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་དོན་གསུམ་པ་དང་། ཚེ་སྨོན་གླིང་གི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཅོ་ནེ་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……… 1688 ལོར་མདོ་སྨད་ཅོ་ནེ་དཔོན་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ…… འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1738 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་འདུལ་འཛིན་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། རྒྱའི་སློབ་དཔོན་ལྷིས་ཞན་ཟིན་ལས་རྒྱ་ཡིག་བསླབས་པས་འབྲི་ཀློག་རྩོམ་གསུམ་ཚེགས་མེད་མཁྱེན། ཞན་མཛངས་པ་ལས་བོད་ཡིག་ལ་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་ཕུ་བོ་སྲིད་སྐྱོང་དང་མཉམ་དུ་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ནས་གོང་མ་ཁང་ཞི་མཇལ་ཞིང་ཆྭ་ཀོ་ཤྲིའི…… མཆིས་ཞུ་ཙི་པེན་དང་གསེར་ཐམ་བཅས་གནང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས། ཤུར་ཡག་ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན་དང་། གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ་བཅས་ལས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། སྤྱི་ལོ 1714 ལོར་ཅོ་ནེ་དགོན་ཆེན་དུ་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་གསར་དུ་འཛུགས། སྟོན་རྗེས་སུ

དཔྱལ་སྤྲང་བརྒྱད་སྟོང་གིས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གསར་བཞེངས་……མཛད། དགོན་སྡེ་མང་པོར་གཙུག་ལག་ཁང་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས། གཞི་རྩིས་ཀུན་ཏུ་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་སྤེལ། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།

ཙོ་ཉེ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ས་ནི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་ཨ་མདོ་ཙོ་ཉེ (རེད་སང་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ཙོ་ནེ་རྫོང་) ཡིན། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1919 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་ཆོས……གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ལྷད་དུ་བྱུང་"བ་མཛད་དེ་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དེ་ནས་རྒྱུད་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ"སྔགས་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དགོན་པའི་ལས་སྡེ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……1907ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1910ལོར་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་བཀའ་ཤག་སྲིད་གཞུང་གི་སྲིད་སྐྱོང་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བསྐོ་བཞག་མཛད་པས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་དང་། སྲིད་སྐྱོང་། རྒྱལ་ཚབ་གསུམ་གྱི་གོ་གནས་གཅིག་ཅར་དུ་ཐུགས་འགན་བཞེས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1912 ལོའི་ཏོར་

ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་སྲིད་སྐྱོང་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཐུགས……འགན་དེ་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ལ་གུས་པས་ཕུལ། རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཁོང་ཉིད་ལ་ཧུ་ཐོག་ཐུའི་ཆེ་ཡོ་དང་། སྐོས་གཞིས་མང་པོ། སེ་རའི་བླ་སྤྱིར་འདམ་བརྒྱ་ཤོག་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་པ། དགའ་ལྡན་བླ་སྤྱིར་མཚོ་སྔ་རྫོང་དཔོན་བསྐོ་བཞག་བཅས་མཛད་དོ། ཁོང་གི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཚན་གཞན་ལ་ཚེ་སྨོན་གླིང་པ་ངག……དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་བདུན་པ་ཡིན། ཚེ་སྨོན་གླིང་གི་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཅོ་ནེ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……1721 ལོར་མདོ་སྨད་ཅོ་ནེར་ཡབ་ཆོས་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་ཚུལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1791 ལོར་པོ་ཏ་ལའི་གཟིམས་ཆུང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཚ་རྫོར་དགོན་གྱི་ཆོས་རྗེར་ཞུགས་ཏེ་རབ……བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་མཚན་ལ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་གསོལ། ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་དང་འདོན་ཆོས་རྣམས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། དེ་ནས་ཅོ་ནེ་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་བསྡུས་ཚན་ཆེ་ཆུང་དང……པར་ཕྱིན་གྱི་སྟོད་ཆ་ཕལ་ཆེར་རྫོགས་པར་མཛད། ཅོ་ནེ་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ་ལས་དགེ་ཚུལ་དང་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི……ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་

ཧྭེ་སེ་ར་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དར་རྒྱས་ལྷུན་གྲུབ་དང་སྔེར་ཆོས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ལ་བསྟེན་ཞིང་བསྡུས་གཞུང་དང་། དབུ་མར། འདུལ་མཛོད། རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ལ་ནང་བྱན་ཚུད་པར་མཛད། རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་རྗེ་བཙུན་ངག་དབང་བྱམས་པ་སོགས་ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་མཐའ་ཡས་པ་གསན། གླིང་བསྲེའི་དཀའ་བཅུ་དང་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས་ཐྲལ་དཔལ་ལྡན་སྟོད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་ཤར་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ལ་བསྟེན་ཏེ་འགྲེལ་བ་བཞི་སྦྲགས་དང་། རྒྱུད་ཊཱི་ཀ བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན། སྦས་དོན་ཀུན་གསལ། བསྐྱེད་རིམ་རྣམ་བཤད། གསང་འདུས་བསྐྱེད་རྫོགས། རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་མོ་སོགས་ཀྱི་བཤད་ལུང་དང་། སྙིང་ཁྲིད། གར་ཐིག་དབྱངས་གསུམ་ལེགས་པར་གསན་ཞིང་དགེ་ལྡན་དང་། འབྲས་སྤུངས། ར་ཆེན། སྐྱོར་མོ་ལུང་དབུས་སྟོད། ཡེར་པ་སོགས་ལ་དམ་བཅའ་རྗེ་མཚར་བ་བཞག དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་རྒྱུད་པའི་མཁན་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1762 ལོར་གོང་མ་ཆེན་ལུང་གི་ཏཱི་ཤྲཱི་ལ་ཕེབས་ནས་ཐོག་མར་དགའ་ལྡན་བྱིན་ཆགས་གླིང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཅོ་ལྔའི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དབྱར་ཐོག་རྣམས་ལ་སོག་པོའི་དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་ཕེབས་ནས་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། དེ་ནས་

གོང་མ་ཆེན་ལུང་གིས་ནོ་མིན་ཧན་གྱི་ཆོ་ལོ་དང་འཇའ་ས་ཐམ་ཀ……བཅས་པ་བསྩལ་ཏེ་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་ཀྱི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ……1777 ལོར་གོང་མ་ཆེན་ལུང་གི་བཀའ་ལྟར་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྲིད……སྐྱོང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཅུའི་རིང་དུ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བོད་ཁམས་བསྐྱངས། དུས་མཚུངས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1778 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ…བཞེངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1786 ལོར་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་བཞུགས་ནས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་གནོགས་འདེགས་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། གོང་མས་ཀྱང་ས་མ་ཏི་པཎྜིའི་ཆོ་ལོ་དང་འཇའ་ས་ཐམ་ཀ་བཅས་པ་བསྩལ། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་བཀའ་འགྱུར་བསྒྱུར་འགྲོ་རྣམས་སོག་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བར…མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1790 ལོར་ཕོ་བྲང་ཆེན་མོ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཐད་དུ་སྨན་པ་གང་ལེགས་གནང་ཞིང་། དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དཔལ་གདུང་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་བཞེངས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་དཔལ་ལྡན་ནོ་མིན་ཧན་དང་། ཚ་རྫོང་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས། ཚེ་སྨོན་གླིང་པ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཅས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་དང་། བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་བཅུ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཙེ་ཉེ་འཇམ་དབྱངས་ཚུལ་ཁྲིམས་དར་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1632 ལོར་མདོ་སྨད་ཙེ་ཉེའི་ཞོ་བཟང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བྱ་ཁྱུང་མཁན་པོ་དོན་ཡོད་རྒྱལ……མཚན་དང་དོ་ཡོན་ཆོས་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་རྣམ་གཉིས་ལས…རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དར་རྒྱས་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དུ་ཞུགས་ཤིང་མདོ་སྔགས་རིག··གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་སྨད་གྲྭ་ཚང་གི་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ……བཅུ་བཞིའི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དེ་ནས་འོལ་ཁ་རྫིང་ཕྱི་དང་། བསམ་གླིང་སློབ་རི། ཚལ་གུང་ཐང་། གསང་སྔགས་མཁར་སོགས་ཀྱི་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་མཛད། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་སོགས་ལས་སྙར་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དཀའ་ལྡན་ཤར་གྱི་གདན་ས་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱངས། དེ་ནས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཕོ་བྲང་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་བློན་རྣམས་ལ་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི…འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1685 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི··ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་རྟེན་དང···བརྟེན་པ་མང་དུ་བཞེངས། དེ་ནས་འོལ་ཁ་རྫིང་ཕྱིར་ཟུར་བཞུགས་མཛད་དེ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1695 ལོར་དགའ་ལྡན……

གསེར་ཁྲི་ལ་སྣར་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་ལྔའི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས······
ཤིང་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐུ་ཁྲུ་བཞི་པ་དང་བཅས་པའི་་
གསེར་སྐུ་མང་བ་དང་། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐུ་
པར། གཙུག་ལག་ཁང་། བཀའ་འགྱུར་བཅས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་
རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ལ་ལམ་རིམ་
སོགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་འབུལ་བ་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་
བརྒྱད་པར་ཐུར་བཞུགས་མཛད། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་
འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཚ་ཉེ་བླ་མ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཕྲིན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1870
ལོར་མདོ་སྨད་ཆོས་དཔལ་ཞིང་དུ་གོང་ཚོའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་
བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1932 ལོར་སྐུ་གཤེགས།
ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་རྗེ་ངག་དབང་གི་མདུན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར······
སློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་བྱང་བ་མཛད་ཅིང་དགེ་བསྙེན་དང་རབ་་
བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་
དང་འཇམ་བཞད་སྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག་སོགས་ལ··········
བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར······
མཛད། དེ་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་བཞུགས་ཤིང་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་
ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་
པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1909 ལོར་པཎ་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་་
མས་གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་གདན་ཞུ་གནང་སྟེ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་་

ཕེབས་ཏེ་ལོ་ཤས་ཀྱི་རིང་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྤེལ། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་དྲུག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཕ་བོང་ཁ་བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན་མཆོག་ནས་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་གླིང་དུ་གདན་དྲངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གནང་། དགུང་ལོ་དྲུག་བཅུ་ཐམ་པར་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་ནོར་བུ་གླིང་ཁར་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་བཀའ་འགྱུར་དཀར་ཆག་ཇོམ་འབྲི་མཛད་པའི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ནས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་བཞུགས་ཤིང་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«ཟབ་དོན་དབྱངས་སུ་གྱེར་བ་འཕྲོ་འདུའི་སྒྲ་དབྱངས»དང་། «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྡུས་དོན་གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང»། «རང་ཉིད་དགེ་བར་བསྐུལ་བའི་གཏམ་ཚོགས་མགུར་མ»བཅས་ཆོས་ཚན་དགུ་ཡོངས་པའི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

ཙོ་ནེ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1708 ལོར་མདོ་སྨད་དུ་ཅོ་ནེ་དཔོན་དམག་ཟོར་མགོན་པོའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་ཆོས་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་ཕུན་ཚོགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་གནས་བརྟན་འཕྲིན་ལས་དར་རྒྱས་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་དང་འདོན་ཆོས་སྦྱོང་བཅས་ལ་བྱང་བར་སྦྱངས། སེ་ར་པཎྜི་ཏ་ལས་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས་ཏེ་ཟབ་ཆོས་དུ་མ་གསན། ཅོ་ནེ་དགོན་དུ་ཞུགས་ནས་བསྡུས་གྲྭ་དང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་རིགས་ལམ་ནས་སྦྱངས་པས་མཁས་པའི་ཁྱུ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། རྗེ་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ་ལས་སྙན་ངག་དང་ས་རིས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་ཁྲུ

དགེ་དཔོན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ····གསན། སྔགས་རམས་པ་སྟོབས་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་ལས་བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲིད་དང་། མགོན་པོའི་བེའུ་བུམ་གྱི་ལུང་། བསྙེན་སྒྲུབ་ལས་གསུམ་གྱི་ལག་ལེན་མཐོང་བརྒྱུད་དང་བཅས་པ། དྲུག་ཅུ་པ་དང་ལུགས་མཁར་ཆེ་ཆུང་གི་ལག་ཁྲིད་དམིགས་རིམ་ཞལ་ཤེས། ལྷ་མོའི་བསྙེན་སྒྲུབ་ལས་གསུམ་གྱི་ལག་ཁྲིད། ཏ་ལ་ནག་པོའི་བེའུ་བུམ་དཔེ་རིས་ལག་ཁྲིད་ཡོངས་རྫོགས། བེག་པོད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ལུང་། ཀུ་ཅ་ཀུ་ལེའི་འཁོར་ལོའི་ཁྲིད་སོགས་མང་དུ་གསན་པས་སྙན་བརྒྱུད་མན་ངག་གི་བདག་པོར་གྱུར། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་མཁན་པོ་ནོ་མིན་ཧན་གྱི་ཆོ་ལོ་དང་། བཀའ་ཤོག ཐམ་ཀ་བཅས་པ་གནང་། སྟོན་པའི་འབྱུངས་རབས་དང་། པཎ་ཆེན་འབྱུངས་རབས། ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་སོགས་ཀྱི་ཞལ་ཐང་མང་པོ་དང་། འཇིགས་བྱེད་བློས་བསླངས། འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་ལྗེར་སྐུ། བདེ་གཤེགས་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་སོགས་བཞེངས་པར་མཛད། བཀའ་འགྱུར་དང་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་སོགས་དཔར་ཤིང་དང་བཅས་པ་བཞེངས་པས་ཕྱི་རབས་བོད་ལ་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ། དེ་ལྟར་གཙུག་ལག་ཁང་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས་པ་དང་དབང་ལུང་······མན་ངག་གི་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་སྤེལ་བ་སོགས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་མཛད་··པས་ཐུབ་བསྟན་སྤེལ་བའི་མོད་དུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ·········གཤེགས། །

ཚེ་ཉེ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1662
ལོར་མདོ་སྨད་ཙ་ནེའི་ཨ་གཟིགས་ཐང་དུ་ཡབ་རྟོར་ཚང་མགོན་པོ་………
བསམ་གྲུབ་དང་། ཡུམ་ལྷ་བཟའ་ལྷ་མོ་ཕྱུག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་
འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1723
ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་འདུལ་འཛིན་བློ་
གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དང་མཁན་ཆེན་ཐབས་མཁས་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ···
བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་ཞེས་གསོལ། མཁན་སློབ་དེ་
གཉིས་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་སྦྱོང་བཅས་ལ་བྱང་བར···
བསླབས། ཙ་ནེ་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཚོགས་གྲྭ་ལ་ཞུགས་ནས་གར་ཐིག་
དབྱངས་གསུམ་སོགས་ལ་བྱང་ཆུབ་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་
པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེར་སྨད་དུ་ཞུགས་ཏེ་བསྡུས་གཞུང་དང·········
གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་པས་སྨྲ་བའི·····
སེང་གེ་ལྟ་བུར་གྱུར། རྗེ་ཕ་བོང་ཁ་པ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་ལས་
དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས་ཤིང་ཆོས་འབྲེལ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་
སེ་ར་ཚོགས་ཆེན་དགེ་བསྐོས་མཛད་ནས་འཁྲིག་ལམ་ལ་དོ་དམ་གང······
ཞིགས་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་སྨོན་ལམ་རབ་འབྱམས་པའི་གྲྭ་
སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར་གནས་བརྟན་འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོ་
འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་ཐུབ་བསྟན··
ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར། དེ་ནས་སྟོད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཕེབས་
ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་དང་བཅས་པར་མཁས···
པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་དཔལ་ལྡན་སྟོད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་གི་

བླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་དགུའི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་ཤར་རྩེར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཐོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1708 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས་པ་དང་། གསང་སྔགས་མཁར། རིན་ཆེན་གླིང་། དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་བཅས་ལ་ཞལ་འཛིན་གང་ལེགས་གནང་། དགུང་ལོ་ང་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཐོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1720 ལོར་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་ཕེབས་ཏེ་བསྡུས་གྲྭ་ནས་བཟུང་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱད་པའི་བར་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་དུ་འབུལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་བཞེངས་པའི་དངུལ་གདུང་ནི་དྭགས་པོ་ནམ་གྲོལ་གླིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཤར་རྩེ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཚེ་ཏེ་མི་ཆེན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་གདགས་ཁྲི་བཙན་པོའི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་ཡིན་ནོ། །

ཚ་ཏེ་ཞབས་དྲུང་བསྐལ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1787 ལོར་མཚོ་སྔོན་དུ་ཡབ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་དང་། ཡུམ་སྒྲོལ་མ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1865 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བླ་མ་དང་ཆོས་སྐྱོང་ཁག་གི་ལུང་བསྟན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་མཛད་……ཅིང་། དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་གདན་ས་ཆེན་མོའི་ཞི་ཉག་སྐར་བར་གདན་དྲངས་ཏེ་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ……དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་པས་དགོངས་དོན་སོ་སོར་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི……དམ་བཅའི་གནས་ཚུལ་ལེགས་པར་རྟོགས། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི…རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་གནད་མཐའ་དག་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད། དེ་ནས་རྒྱུད་པའི་དབུ་མཛད་ལོ་མང་པོ་དང་། སྨན་པ་དཔོན་སློབ། རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རིམ་གྱིས་བཞུགས་ཏེ་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་། ཆོས་འཆད་ཉན་ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་ཐམས་ཅད་ལ་རྟེང་སྐྱུལ་ནན་ཏན……དུ་མཛད་པས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་ཡར་རྒྱས་སུ་འཕེལ། དེ་ནས་སྔོ་ཨེ་མཚོད་རྟེན་སྐྱེས་དགོན་པའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་ཆོས་འཆད་ཉིན་གྱིས……ཚེམས་པ་དང་། སློབ་མ་མང་པོར་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དང་འདོད་ཆོས་གང་མོས་འབབ་མེད་དུ་སྩལ་ཞིང་གཏན་གྱི་བདེ་བའི་ས་བོན་བླ་ན་མེད་པ་བསྒྲུན། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1846 ལོར་

སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་ མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་ཐུགས་ཁུར་བདག་གིར་བཞེས། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཀྱང་ཐུགས་དམ་ཞལ་འདོན་གྱི་རིམ་པས་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་དུས་འདའ་བར་མཛད་ཅིང་། དུས་གཟིངས་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་རང་ཡུལ་མཚོ་སྔོན་ཞུབ་ངོས་ཀྱི་ཏུ་ལན་དགོན་པར་ཕྱིན་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ཕུར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

ཙོ་ནེ་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1869 ལོར་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ཧེ་ཞང་གི་མངའ་འབངས་སུ་ཡབ་བཟོད་པ་བརྟན་པ་དང་། ཡུམ་རྟུང་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་བྱིས་པའི་མིང་ལ་ལྷ་སྐྱུང་ཞེས་ཞུ། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཙོ་བ་ཨ་ལགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་བསྟན་འཛིན་གྲགས་པ་ཞེས་གསོལ། ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་སྐུ་འབུམ་རང་སྐར་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཀོད་ཅིང་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྒར་ཞུགས། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1890 ལོར་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས

འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང........
ལེགས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་
རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1894 ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ.........
བཞུགས་ཏེ་གསུང་ཆོས་སློན་ལམ་བཅོ་བཞག་སོགས་ཆོས་འཆད་ཉན.....
དང་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་གང་ཅི་ཐད་དུ་དོ་དམ་གང་ལེགས་མཛད།
ཁྲི་ཟུར་ནས་སྨད་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཤིང་ཅི་མཛད་ལེགས་ཚོགས་གོང.......
འཕེལ་དུ་ཕྱིན་ཞིང་། གདུལ་བྱ་ཡོངས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཐངས་མེད་
དུ་གནང་ངོ་། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་
རབས་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་པ་དང་། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་
ཁྲི་ཆེན་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

ཙོ་ནེ་རིན་ཆེན་ལྷུན་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1439 ལོར་
མདོ་སྨད་ཅོ་ནེའི་དཔོན་ཚང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ།
ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ཅོ་ནེ་དགོན་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་པས........
མཁྱེན་རབ་ཀྱི་སློང་རྫོལ། དེ་ནས་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་དགེ་
འདུན་གྲུབ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་བསྟེན་ནས་
མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་
ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་
པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1459 ལོར་ཅོ་ནེ་དགོན་གྱིས་སྐུའི་གྲུབ......
མཐའ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེ་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་གྲུབ་མཐར་བསྒྱུར......
ནས་དགའ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་ཞེས་དགོན་མིང་བཏགས་ཏེ་ཐོག་མའི་

མཁན་པོའི་ཕྱུགས་འགན་བཞེས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་སྤེལ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། །

ཚ་ནེ་བཤེས་གཉེན་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1546 ལོར་མདོ་སྨད་ཚ་ནེའི་ཞུང་ཧུར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1618 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་མཛེས་ཚུལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས། ཆོས་རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཁོང་གི་མཚན་ལ་བསོད་ནམས་དོན་གྲུབ་ཅེས་གསོལ། གསང་ཕུ་སྔེ་སེར་དང་། རྒྱུད་སྟོད། ཤར་བཅས་ཀྱི་བླ་མ་མཛད་སྐབས་སྡེ་བ་སྐྱིད་ཤོད་པ་དང་རྩོད་གཞི་བྱུང་ཡང་ཆོས་རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྩོད་པ་ཞི་བར་མཛད་པ་མ་ཟད། སྡེ་བ་སྐྱིད་ཤོད་པ་སྦྱིན་བདག་ཏུ་གྱུར་བ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1607 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིར་ཐེབས་ནས་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད། ཡི་མ་ལྷ་ཁང་གསར་བཞེངས་གནང་། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཐམ་པར་ཟུར་བཞུགས་མཛད་ཅིང་དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་དངུལ་གདུང་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཤིང་དུས་མཆོད་ཀྱང་ལེགས་པར་ཚུགས་སོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་

རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཚོག་གྲུ་ཉིང་འཛིན་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྐད་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་མནོས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད་ནས་འདུལ་འཛིན་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《འཕྲུལ་བ་སྤང་བའི་སྒྲུབ་ཐབས》དང་། 《ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་ལ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བ》། 《དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པ》། 《མངོན་པར་བརྗོད་པ་འབུམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཕྱུང་དུའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྡུས་པའི་དོན་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལེའུ་དང་པོའི་འགྲེལ་བཤད》། 《དབུ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ》། 《ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྣང་བར་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ》། 《ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྒོམ་པའི་མན་ངག》། 《རིགས་པའི་སྦྱོར་བ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཚོག་གྲུ་སྤྱི་ངན་མེད།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ

སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《སྒྲོལ་མ་དཀར་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པ》དང་། 《སྒྲོལ་མ་སྔོན་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བ་སྲུན་དབྱུང་བ》། 《སྒྲོལ་མ་སེར་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོམ་རྐུན་བཅིང་བ》། 《སྒྲོལ་མ་དམར་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པ་བསྐྱེད་པ》། 《སྒྲོལ་མ་ལྗང་སེར་ལ་བརྟེན་ནས་འཆི་བ་བསླུ་བ》། 《མི་རྟོག་ཁྲིད་འཛིན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཅོག་གྲུ་ཤེས་རབ་བླ་མ།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྐབས་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་ཅིང་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《གཤིན་རྗེ་གཤེད་དགྲ་ནག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་གཤིན་རྗེ་གཤེད་འབྱུང་བ》དང་། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོ་གདོང་དྲུག་པའི་འཁོར་ལོའི་སྒྲུབ་ཐབས》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཅོག་ཆ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་མདོ་སྨད་ཅོག་ཚར་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བྲ་ཁྱུང་དགོན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་ནས་བཟུང་རིག་གནས་ཆུང་བ་རྣམས་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་དེ་རང་དགོན་དུ་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1877 ལོར་བྲ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་གདན་ས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། ཁྲི་ཐུར་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཁོ་ནར་བརྩོན་ནས་དུས་འདའ་བའོ། ཁོང་ནི་བྲ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཅོག་རོ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྟེན་རབ་བྱུང་ཡིན། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། རྔོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས"བཻ་རོ་ཙ་ན་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ། སྐ་ཅོག་རྣམ་གཉིས་ཉི་ཟླ་ཟུང་ཞིག་འདྲ། རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ཐོ་རངས་སྐར་ཆེན་ཙམ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་སྲིན་བུ་མེ་ཁྱེར་མཚུངས།"ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་མཛད་འདུག ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《དགེ་སློང་མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ》སོ་སོ་ཀ་བདུན་བརྒྱ་དང་། 《དེའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་བཤད་

པ་ཕའི་རྣམ་འབྱེད》ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དགུ་བརྒྱ། 《དགེ་སློང་མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ》ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱད་བརྒྱ། 《འདུལ་གཞུང་ཕྱི་མ》ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ། 《འདུལ་གཞུང་ཕྱི་མ་ཞུ་བ་རྫོགས་པ》ཤོ་ལོ་ཀ་ཆིག་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་དགུ་བརྒྱ། 《འཕགས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཕྱུག་རྒྱའི་མདོ》ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱད་ཅུ་བ། 《འཕགས་པ་གྲོང་ཁྱེར་གྱིས་འཚོ་བའི་མདོ》ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་བ། 《བྱེ་རྒྱུད》《ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་གཟུངས》བཅས་དང་། 《བསྟན་འགྱུར》ལས《མི་འཁྲུགས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》དང་། 《སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག》། 《དབུ་མ་རྩ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ》། 《དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ག་ལས་འཇིགས་མེད》། 《དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་བ》། 《དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་བ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ》། 《དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ》། 《སོར་ཐར་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ》། 《སོ་སོར་ཐར་བའི་ཚིག་གི་བརྗེད་བྱང་། 》《འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པར་བཤད་པ》《འདུལ་བ་མདོ་རྩ》ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ། 《ཆོ་ག་ལག་ལེན་བརྒྱ་རྩ་གཅིག》ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་སྟོང་བདུན་བརྒྱ། 《འདུལ་བ་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ》ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་བཅས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

ཙག་རོ་ཁྲི་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ····འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་

ཞིག་ཡིན་ཏེ། སྔོན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ནམ་དུ་ཡང་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་ས་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

ཙོག་རྡོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1108 ལོར་མདོ་སྨད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1176 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་རྒྱ་དམར་བ་བྱང་ཆུབ་གྲགས་ཀྱི་གདན་ས་ལ་ཕེབས་ཏེ་གྲྭ་སར་ཞུགས་ཤིང་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་དང་། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་དུ་གྲགས་པའི་སྐོར་རྣམས་ལ་གསན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པར་དོ་བར་རྣམ་ངེས་ཀྱི་བཤད་པ་མཛད། མར་པ་དོ་བ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གི་ཕྲ་ནམ་མཁའ་འོད་ལས་བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་གདམས་ངག་ཕྲན་ཚུང་འགའ་ཡང་ཞུས། ཨར་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་དང་ཁམས་པ་ཨ་སེང་གཉིས་ལས་དབུ་མ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གཞུང་རྣམས་ལ་གསན་པ་མཛད། ཛོག་མདོ་སྡེ་ལས་དགྱེས་རྡོར་དང་མཱ་ཡཱ་བཅས་གསན། མར་པ་དོ་བ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ལས་བདེ་མཆོག་གི་ཕྲན་དང་བཅས་པའི་གདམས་ངག་ཟབ་མོ་ཐམས་ཅད་ལོ་ངོ་བཞི་ལ་བསྟེན་ནས་མཁས་པར་མཁྱེན། ཁོང་གིས་བླ་མ་དོ་བ་ལ་ཡང་འབུལ་བ་སྔ་ཕྱི་ལན་གསུམ་དུ་ཕུལ་བླ་མ་ཡང་མཉེས་པར་མཛད། དེ་ནས་དཔྱལ་ལོ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ་ལ་བསྟེན་

ཏེ་ཕག་མོའི་དབང་དང་གདམས་ངག་བཅས་པར་ཞུས་ཤིང་གནམ་མཚོའི་སྒྲུབ་གནས་སུ་ལོ་ངོ་དྲུག་གི་རིང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས། དེ་ནས་ཞི་དགེ་ལྷ་འཚོ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་བཤད་གྲྭ་དང་སྒོམ་གྲྭ་གཉིས་སུ་ཕྱེས་ཏེ་འཆད་ཉན་ཡུན་རིང་དུ་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཁྱི་ར་བ་དང་། དགེ་བཤེས་གུ་ཤྲཱི་འབྲོམ་པ་དང་། རོང་པོ་དགེ་རིངས་པ་དང་། ཞང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རིན་ཆེན་ལྡོན་ཤིང》དང《རྩ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཊཱི་ཀ》བཅས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་མར་པ་དོ་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གི་བདེ་མཆོག་ལུགས་ཀྱི་གདམས་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་ཡིན་ནོ། །

ཙོག་རྫོ་བཙན་ཀོང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ནམ་དུ་ཡང་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

ཅོག་རོ་བློན་གྱང་ཀེང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐྲུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས……བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཅུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

ཅོག་རོ་བློན་ལྷོ་ཤོང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐྲུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས……བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཅུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

ཅོག་རོ་འབྲོང་ཧོང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐྲུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་རླུང་ནམ་འཕྲུལ་གྱི་

རྒྱལ་པོའི་བློན་པོ་ཡིན། དྲག་རྩལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་འཐྲོང་ཐུར་ཏུ་རྒྱུག་པ་གྱེན་ལ་འཛིན་ཐུབ་པ་དང་། དྲག་པོ་གཡུལ་གྱི་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་ནས་རྒྱལ་ཁམས་ཏུ་མ་དབང་དུ་བསྡུས་ཏེ། དམག་དཔོན་རྩལ་པོ་ཆེ་མི་བདུན་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ཅོག་རོ་བཟའ་རྒྱལ་མོ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། མངའ་བདག་འོད་སྲུངས (842—905) ཀྱི་གྱི་བཙུན་མོ་དང་། མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཙན་གྱི་མ་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །

ཅོག་རོ་བཟའ་ཐུ་ཆུང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། སྐུ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཚད་མཉམ་པ་དང་། སྐྱེ་འབྲས་མཚར་བའི་བུད་མེད་མཛེས་མ་ཞིག་ཡིན། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་སྐབས་སུ་ཐོག་མར་ལྷོ་ངོས་ཨཱརྻ་པ་ལོའི་གླིང་བརྩིགས་ཏེ་ཐོག་ཕུབ་པ་དང་། དེའི་ནང་བརྟེན་བཞེངས་དུས་ལྷ་བཟོ་རྒྱ་མཚལ་བུ་ཅན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ལ“ལྷ་རྒྱ་གར་དང་རྒྱའི་ལུགས་གང་བགྱི་ཞེར། གྲོས་བགྱིས་པས་མཁན་པོའི་ཞལ་ནས་སངས་རྒྱས་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་གར་ལུགས་སུ་གྱིས་གསུངས། བཙན་པོའི་ཞལ་ནས་བོད་ཀྱི་ལུགས་སུ་བགྱིས་ན་བོད་ནག་པོ་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་དད་པ་སྐྱེད་རེ་བ་ཡིན་པས་ལྷ་བོད་ལུགས་སུ་ཟུ་བར་ཅི་གནང་ཞེས་ཞུས་པས་འོ་ན་བོད་འབངས་ཀུན་སྡུས་ཤིག་ལྷ

བོད་ལུགས་སུ་བྱའོ་གསུངས། བོད་མིའི་གཟུགས་སུ་བགྱིད་པའི་དཔེ་བོད་འབངས་ཚོགས་པ་ལས་དེའི་ནང་ནས་བྱུང་མེད་མཛེས་མ་ཅོག་རོ་བཟའ་ཞུ་ཆུང་ལ་དཔེ་བགྱིས་ཏེ་འོད་ཟེར་ཅན་མ་བཞེངས། ” ཞེས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་གསུངས་སོ། །

ཅོག་རོ་བཟའ་དཔལ་གྱི་ངང་ཚུལ་མ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན (802—841) གྱི་བཙུན་མོ་ཡིན་པ་ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པའི《ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྙིང་པོ་སྦྲང་རྩིའི་བཅུད》དུ་འཁོད་འདུག 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས“དབས་རྒྱལ་ཏོ་རེས། སྦྲན་ཀ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་བཙུན་མོ་དཔལ་གྱི་ངང་ཚུལ་མ་སྐྱོག་ཏུ་ཉལ་བཤམས་སོ་ཞེས་བཙན་པོའི (ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན།) སྤྱན་ཏུ་གསོལ་བས། ཁྲིམས་ལ་སྦྱོར་ཞིག་ཅེས་གསུངས་པ་ན་བཙུན་མོ་ངང་ཚུལ་མ་ཤིན་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་ཏེ་རང་ལྡེབས་ནས་ཤིའོ། ”ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཅོག་རོ་བཟའ་བཙན་རྒྱལ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་བཙུན་མོ་ཆུན་མ་ཡིན་ནོ། །

ཅོག་རོ་བཟའ་ལྷ་བུ་སྨན།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་

སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། སྐུ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཚད་མཉམ་པ་དང་སྐྱེ་འབྲས་མཚར་བའི་བུད་མེད་མཛེས་མ་ཞིག་ཡིན། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་སྐབས་སུ་ཐོག་མར་སྔོ་ངོས······ཨརྱ་པ་ལོའི་གླིང་བརྩིགས་ཏེ་ཐོག་ཕུབ་པ་དང་། དེའི་ནང་བརྟེན་བཞེངས་དུས་ལྷ་བཟོ་རྒྱ་མཚལ་བུ་ཅན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ལ་“ལྷ་རྒྱ་གར་དང་རྒྱའི་ལུགས་གང་བགྱི་ཟེར། གྲོས་བགྱིས་པས་མཁན་པོའི་ཞལ་ནས་སངས་རྒྱས་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་གར་ལུགས་སུ་གྱིས་གསུངས། བཙན་པོའི་ཞལ་ནས་བོད་ཀྱི་ལུགས་སུ་བགྱིས་ན་བོད་ནག་པོ་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་དད་པ་སྐྱེད་རེ་བ་ཡིན་པས་ལྷ་བོད་ལུགས་སུ······བྱ་བར་ཅི་གནང་ཞེས་ཞུས་པས་འོ་ན་བོད་འབངས་ཀུན་སྡུས་ཤིག་ལྷ······བོད་ལུགས་སུ་བྱའོ་གསུངས། བོད་མིའི་གཟུགས་སུ་བགྱིད་པའི་དཔེ་བོད་འབངས་ཚོགས་པ་ལས་དེའི་ནང་ནས་བུད་མེད་མཛེས་མ་ཅིག་རོ······བཟའ་ལྷ་བུ་སྨན་ལ་དཔེ་བགྱིས་ཏེ་སྒྲོལ་མ་བཞེངས། ” ཞེས«ཚོམས······འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་གསུངས་སོ། །

ཅོག་རོ་རིག་པའི་སྐལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ནང་བློན་ཆེན་པོ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཡིན་ནོ། །

ཅོག་རོ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་མདོ······སྨད་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་ཐོག་མའི་ལྟ་བ་ནི་ཅིག་ཅར་འཇུག་

པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་བྱ་པ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པའི་ཤོག་རྟོག་གི་ལྟ་བ་འཛིན་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དེའུ་ཚྭའི་མཚོ་རྒྱུད་ཟ་ཡུང་རྫོ་རྗེའི་བྲག་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་བཞུགས་པའི་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ (953—1035) གྱི་མཚན་སྙན་གསན་ཏེ་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་ཕྱིན་ནས་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་གསན་པས་སྔར་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་སྤྱོད་ལམ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ངོ་གནོང་ཞིང་སེམས་འགྱོད་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་། འདུལ་བའི་བསྟན་པ་མདོ་ཁམས་སྨད་ནས་དར་བར་མཛད་རྗེས་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པ་ཡིན། ཁོང་ནི་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་གྲགས་ཆེ་བའི་སློབ་མ་བཅུའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ཅོག་རོ་ལྷ་ལོད།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན (802—841) གྱི་ནང་བློན་ཡིན། བོད་ལུགས་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ 841 ལོར་དབས་རྒྱལ་ཏོ་རེ་སྟག་སྣ་ཅན་ཁྲིལ་མགོ་དང་ངན་འབྲེལ་བྱས་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན་བཀྲོངས་སོ། །

ཅོ་ཕྲུ་སྐྱིན་དཀར།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་དིང་ཁྲི་བཙན་པོའི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་ཡིན་ནོ། །

ཅོ་ཕྲུ་ཚེམས་དཀར།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་གྲི་གུམ་བཙན་པོའི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་ཡིན་ནོ། །

ཅོ་ཙེ་འོད་དཀར།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་སོ་བཙན་པོའི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་ཡིན་ནོ། །

ཅོ་ཙེ་ལན་ཚ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ལྷུ་ཁྲི་བཙན་པོའི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་ཡིན་ནོ། །

ཅོ་ཙེ་ཞངས་དཀར།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་མེར་ཁྲི་བཙན་པོའི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་ཡིན་ནོ། །

གཅན་ཚ་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1677 ལོར་མདོ་སྨད་གཅན་ཚ་དཀར་མོ་ཕུག་ཏུ་ཡབ་ཕ་བཞིས་ཕྱུག་རྡོར་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཡུམ་སྒྲོ་མཆོག་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1751 ལོར་ར་སྒྲེང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཁུ་བོ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས་ཤིང་འདོན་ཆོས་སྦྱོང་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་བསམ་བློ་ལ་ཞུགས་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་གསང་

ཕུར་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ནས་པར་ཕྱིན་གྱི་མཆན་བཏགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བཞེས་འཕྲལ་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་རྒྱུད་པའི་དགེ་བསྐོས་མཛད། དེ་ནས་མདོ་སྨད་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་བྱ་ཁྱུང་དགོན་དང་། སྐུ་འབུམ་དགོན། དགོན་ལུང་དགོན། བཙན་པོ་དགོན་རྣམས་སུ་ཕེབས་ནས་དམ་བཅའ་བཞག ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་བདེ་གཤེགས་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས། སླར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་མངའ་རིས་མཐོ་ལྡིང་གི་མཁན་པོར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་དུས་སུ་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་ཉམས་གསོས་མཛད་ཅིང་ལོ་བདུན་དུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་རྒྱུད་སྨད་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་བཅུར་འཆད་ཉན་བསྐྱངས་ཤིང་མ་རྒྱུད་བསྟན་པའི་སྲོག་རྩ་བསོས། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པར་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་བཀུར་ཞིང་ཁམས་མགར་ཐར་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་མཆོག་ལ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་ཕུལ་ཏེ་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་ལ་ཟབ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་ཕུལ། གོང་མ་ཆེན་པོས་ཨ་ཆི་ཐུ་ནོ་མིན་ཧན་གྱི་ཆོ་ལོ་བསྩལ། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1739 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་ཤིན་ཏུ་དར་བར་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པར་རྗེ་བོ་ལོ་ཀི་ཤྭ་ར་གསུང་འབྱིན་མ་

ལ་རིན་པོ་ཆེའི་འཕྲ་རྒྱན་གསེར་དངུལ་གྱི་བཞུགས་ཁྲི་རྒྱབ་ཡོལ་བཅས་རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པ་ནས་གནང་བ་ཡང་ཙེ་ཕྲུང་དགོན་དུ་སྐྱོར་འཇགས་མཛད་པ་ད་ལྟ་གསེར་གདུང་ཁང་དུ་བཞུགས་སོ། དེ་ལྟར་མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས་དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ཇོ་བོ་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེའི་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་པ་ཡིན་ནོ།། །

གཙན་ཚ་སྨིན་པ་ཀུན་བཟང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་མདོ་སྨད་གཙན་ཚའི་རི་བཟང་ཅར་ཕུགས་རྒྱུད་བཟང་བ་ཞིག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཙེ་ཕྲུང་དགོན་པའི་ཆོས་སྒྲར་ཞུགས་ཏེ་བསླབ་གཞུང་ནས་བཟུང་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པ་དང་། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཤིང་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་གྲགས (1746—1824) སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་དེ་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བརྟགས་བཞེས་ནས་རང་དགོན་ཙེ་ཕྲུང་དུ་ཕྱིར་ཕྱོན། དེ་ནས་ཙེ་ཕྲུང་དགོན་པའི་རྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་མཛད་ཅིང་བརྒྱད་སྟོང་པའི་བཤད་ལུང་སོགས་དཀའ་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་གྱི་གསུང་རྒྱུན་ལྟར་གྲྭ་ཚང་ཡོངས་ལ་གྲངས་མང་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་བགྲང་བྱ་ལྔ་བཅུ་ང་དྲུག་པ་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1802

ལོར་ཐྱ་ཁྲུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གཅིག་གི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་སྐུ་ཚས་གང་ཡོད་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་ཕངས་མེད་དུ་གཏོང་སྒོ་མཛད། ཁྲི་ཐུར་ནས་ཀྱང་དད་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་དང་། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། ལམ་གཙོའི་ཁྲིད་སོགས་ཆོས་རྒྱུན་རྒྱ་ཆེར་གནང་། དགུང་ལོ་གྱ་གྲངས་ལ་བཞུགས་ཏེ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཐྱ་ཁྲུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཅུང་བཅུ་གཉིས་པ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1218 ལོར་ཡབ་ཡོན་ཆེན་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་ཡེ་ཤེས་འཚོ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1280 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྒྱལ་བ་རིན་ཆེན་ཕོག་ཏུགས་ཀྱི་གཅུང་པོ་ཡིན། སློབ་དཔོན་ནམ་འགག་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ནས་རྗེ་སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་མཇལ་ཞིང་གདམས་ངག་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་མཁན་པོ་ཞང་སེ་གསེབ་བར་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཡར་ཁང་པ་དང་། གསང་སྟོན་སྟོད་ལུང་པ་རྣམས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་མཛད། དེའི་རྗེས་སུ་རྗེ་སྤྱན་སྔ་བ་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རྫོགས་པར་གསན། ལོ་ངོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་དབུ་སྐྲས་ལ་མི་འཛོག་པའི་དམ་བཅའ་མཛད་ནས་ཐུགས་དམ་

མཛད་པས་ཏུ་མ་རོ་གཅིག་གི་རྟོགས་པ་འཁྲུངས། དེ་རྗེས་གཅེན་གྲགས་པ་བརྩོན་འགྲུས་ལ་ཟབ་ཁྲིད་ཏུ་མ་གསན། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་ཕྱི་ལོ 1267 ལོར་ཕག་གྲུའི་གདན་སའི་གོ་སར་ཕེབས། ལོ་ངོ་བཅུ་བཞིའི་བར་དུ་གདན་སའི་འགན་ཁུར་བཞེས། རབ་གནས་དང་རྟེན་འབྲེལ་ལ་མངའ་བརྙེས། མངོན་པར་མཁྱེན་པར་ཐོགས་པ་མེད་ཅིང་གྲུབ་རྟགས་ཀྱང་འགའ་རེ་བསྟན། གདན་སར་ཕེབས་པ་ཉིད་ནས་གཅེན་གྲགས་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དགོངས་པ་རྫོགས་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་མངས་འགྲུབ་ཟླ་དང་བྲལ་བ་འདི་བཞེངས་ཏེ། གདན་སའི་སྒོ་མངས་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མ་ཡིན། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་ཕག་གྲུའི་གདན་རབས་ལྔ་པ་ཡིན། །

གཅུང་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་ཕྱི་ལོ 1211 ལོར་སྣ་ཡུལ་ནོན་འཛམ་འོམ་བུ་ལུང་དུ་ཡབ་ཨ་ཉེ་ཨ་གྲགས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་ཀྱུ་ར་ཡིན། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་ཕྱི་ལོ 1279 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཡབ་ཡུམ་འཁོར་དང་བཅས་པ་འབྲི་གུང་དུ་ཕེབས་ཤིང་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཏེ་མཚན་ལ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ་ཞེས་གསོལ། ཏེ་ལོ་པའི་རྣམ་འཕྲུལ་ཡིན་པར་ལུང་བསྟན། དེ་ནས་དཔོན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ལ་བསྟེན་ཏེ་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་ཞུས་ཤིང་དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་སྐུ་མཚམས

བཞུགས་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ཅིང་··· གྲུབ་པ་ཐོབ། ཀརྨ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བླ་མ་ལ་ལུང་བསྟན་གནང་བས་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་ཁྲིམས་ལས་ཐར། ཀརྨ་པས་ཀྱང“སངས་རྒྱས་ཀུན་འདུས་འབྲི་གུང་པ། འགྲོ་བའི་དེད་དཔོན་རྡོ་རྗེ་གྲགས། ཁོང་སེང་གེ་དཀར་མོའི་སྟེང་དུ་བཅིབས། མི་ཁོ་བོའི་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་བྱོན།”ཞེས་གསུངས་སོ། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པར་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་གདན་ས··· བསྐྱངས་ཏེ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མང་དུ་བཞེངས་ཤིང་ཧོར་གྱིས་འཇིག··· པ་ལས་བོད་ཁམས་སྐྱོབ་པར་མཛད། དེ་ནས་ཙ་རི་དང་དྭགས་པོ། བྱ་ཡུལ། ཀོང་པོ། ཤུ་ཤིང་སོགས་སུ་བྱོན་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། བརྒྱལ་སངས་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི······ བསྟན་པ་ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

གཙོ་ཁུ་གཉའ་བཞིན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་གྲུ་དེ་གང་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་ཡིན་ནོ། །

གཙོ་ཁུ་ཕུག་དཀར།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་ཡིན་ནོ། །

གཙོ་ཁྲུ་ཞལ་དཀར།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་སྲིབ་ཁྲི་བཙན་པོའི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་ཡིན་ནོ། །

བཙུ་གཉིས་པ་ཛོ་རྗེ་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་ཛོ་རྗེ་རིན་ཆེན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བཙུ་གཉིས་གསར་མ་གྲགས་པ་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1310 ལོར་ཏའི་སི་ཏུའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1370 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྐབས་སུ་ཤིང་སྐམ་ལ་མེ་ཏོག་ཤར་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟས་ཁྱད་པར་ཅན་བྱུང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་གདན་ས་ཐེལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་གྲྭ་རྒྱུན་མཛད། དགུང་ལོ་དགུ་པར་མཁན་ཆེན་གཡུང་དྲུང་བསོད་ནམས་དང་། སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་བསོད་ནམས་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་གྲགས་པ་ཤེས་རབ་ཅེས་གསོལ། ཆོས་བཞི་ཉིང་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལས་ཆོས་ཁྲིད་རྣམས་རྫོགས་པར་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་མཁན་ཆེན་སེང་གེ་རྒྱལ་བ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། འདུལ་བའི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། ཆོས་རྗེ་བླ་མ་དམ་པ་དང་། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། རྒྱལ་སྲས་ཐོགས་མེད་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ······སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ལེགས་པར་གསན་སྦྱངས་མཛད། ཡར་ཀླུང་སྟོད་ཀྱི་སྣ་མོ་རྫོང་དུ་ཆོས་སྐྱོང་གི་བསྙེན་པར་དུང་ཕྱུར་ཙམ···

མཛད། མངོན་པར་མཁྱེན་པ་མངའ་བར་ཡང་གྲགས། སེར་སྐྱ་ནམས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་གསུངས་པས་མེ་ཏོག་ཆར་ལན་མང་དུ་བབས····པ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་སྣང་དུ་གྱུར། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཙ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1360 ལོར་ཕག་གྲུའི་གདན་ས་སྒྲུབ་སྡེའི་གོ་སར་ཕེབས། ལོ་ངོ་བཅུ་གཅིག་རིང་དུ་གདན་སའི་འགན་ཁུར་བཞེས་ནས་འཆད་ཉན་གྱི་མཛད་སྒོ་དར་བར་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས····སོ། ཁོང་ནི་ཕག་གྲུའི་གདན་རབས་དགུ་པ་ཡིན། །

བཅུ་གསུམ་སེང་གེ་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1289 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1325 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང·····བཅས་པར་གསན་སྦྱོང་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཚུལ····ཁྲིམས་ཐམས་ཅད་གཡག་ཟ་བཞིན་དུ་བསྲུངས་པར་མཛད། དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་སྲོས་སྐྱ་སེང་གེ་རིན་ཆེན་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་འདུལ་བ་མདོ་ཙ་དང་། དབུ་མ་འཇུག་པ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ། སྤྱོད་འཇུག བསླབ་བཏུས། དུས་འཁོར་གྱི་དབང་ཆེན། རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྐོར། ཨ་ཏི་ཡོ་ག མ་ཧཱ་ཡོ་ག། གསང་འདུས་སྐོར་དྲུག བདེ་མཆོག་སྙན་བརྒྱུད། བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ། ཞིམ་ལྷའི་ཁྲིད། མཚན་བརྗོད་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་དང་བཅས་པ། བཀའ་

བརྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་སྙན་བརྒྱུད། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག ཟབ་མོ་བླ་མའི་རྗེས་གནང་བཅས་ཞུས་ཏེ་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་པས་རྟོགས་པར་མངའ……བཞེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1313 ལོར་ར་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཐེབས། དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་། གཙུག་ལག་ཁང་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་པར་མཛད། ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་རིང་དུ་གདན་སར་བཞུགས་ནས་དགོན་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྒོ་ཀུན་ནས་དར་བར……མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ར་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་དྲུག་པ་ཡིན། །

བཅོམ་ལྡན་རིགས་པའི་རལ་གྲི

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ……སྙོ་ཁ་ཕུ་ཐང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཏེ་བསམ་ཡས……མཆོད་རྟེན་དཀར་པོའི་བཙུན་པ་མཛད། དེ་ནས་སྙིད་ཤོད་དགའ་བ་གདོང་དུ་ཕྱིན་ཞིང་སློབ་དཔོན་ཉི་མ་བརྩོན་འགྲུས་ལ་བསྙེན་ཏེ་ཕར……ཕྱིན་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། སྐབས་ཤེད་ཏུ་མཛེ་ནད་ཀྱིས་བཟུང་བས་སྐྱོ་སྟོན་སྨོན་ལམ་ཚུལ་ཁྲིམས (1219—1299) ཀྱི་སྐུ་མདུན་དུ་བཅར་ནས་སྣར་ཐང་དུ་ཕེབས་དུས་དབུ་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ་དང་ཚོགས་དུང་འབོད་པ་རྣམས་དུས་གཅིག་ཏུ་འཁེལ་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པ……འགྲིགས། དེ་ནས་སྐྱོ་སྟོན་གྱི་བཀའ་སློབ་ལྟར་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་གཞུང་ཚར་སྟོང་འདོན་པས་མཛེ་ནད་ཀྱང་སངས། དེ་ནས་སྣར་ཐང་

དགོན་པའི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སློབ་གཉེར་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་……པོར་གྱུར། དུས་སྐབས་དེར་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པའི་གསུམ་གཉིས་ཙམ་སྣར་ཐང་དུ་འདུས་ཞེས་ཀྱང་གྲགས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《སྐྱེས་རབས་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག》དང་། 《བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་བསྟན་པ་རྒྱས་པ》། དེ་ལས་བསྡུས་པ《བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་ཉི་མའི་འོད་ཟེར》། 《གསོ་དཔྱད་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག》། 《ཚད་མ་རིག་པའི་འགྲེལ་བ》བཅས་པོད་བཅུ་དྲུག་ཙམ་བཞུགས་པ……《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལས་གསུངས་སོ། །

ལྷུགས་ཐང་རབ་འབྱམས་པ་བྱམས་པ་བསོད་ནམས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1474 ལོར་གཙང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1540 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་སངས་རྒྱས་གླིང་དུ་བསོད་ནམས་ལེགས་པ་དང་འཆད་དཀའ་བཅུ་པ་གཅིག……ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བཀའ་ཆོས་གསན། དེ་ནས་མདོ་ག་ཆོས་འཁོར་སྒང་དུ་ཕེབས་ཏེ་པཎཀྲུ་རྒྱལ་མཚན་དང་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ལ……བསྙེན་ནས་ཚད་མ་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་མཉན་ཡོད་བྱ་རྒོད་གཤོངས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་འཇམ་དབྱངས……འཕགས་མཆོག་ཀླུ་སྒྲུབ་ལས་གྲངས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ལེགས་བཤད……དང་། གསུང་ངག་སོགས་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་མན་ངག་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་པ་ལས་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་དང་། རས་ཆུང་སྙན

བརྒྱུད་སོགས་ཀྱི་ཟབ་ཁྲིད་ལེགས་པར་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་དཔལ་འཁོར་བདེ་ཆེན་དང་། ཉེར་དྲུག་པར་རྩེ་ཐང་དུ་གཞུང་ཆེན་བཅུ་བདུན་པའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་མདོ་ག་ཡ་ག་ཆོས་སྡིངས་སུ་ཕྱིན་ནས་བྱམས་པ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་བ་དང་། དཔོན་བཙོན་འགྲུས་རྒྱ་མཚོ། མཚུངས་མེད་དཔལ་འབྱོར་གསུམ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་བཀའ་ཆོས་གསན། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་མཉན་ཡོད་བྱ་རྒོད་གཤོངས་ཀྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་གི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས····དགོན་པ་དར་བར་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་པར་པཎ་གྲུབ་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལ་གདན་ས་གཏད་ནས་ཟུར་བཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་ལྔ་པར་ཆོས་རྒྱལ་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེས་ངམ་རིང་གི་མཁན་པོར་མངའ་གསོལ་ཞིང་འཆད་ཉན་མཛད་སྐུར་དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པར······དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་པཎ་གྲུབ་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས། འཇམ་དབྱངས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། སྐྱིད་གཤོངས་པ་བློ་གྲོས་རྣམ་རྒྱལ། འཇམ་དབྱངས་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན། འཛམ་གླིང་རབ་འབྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ལྷུན་གྲུབ། ལྷ་རིག་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ། གདན་གཅིག་པ་ཤཱཀྱ་རྒྱ་མཚོ། མཁས་མཆོག་གྲུབ་པ་བཟང་པོ། འཇམ་མགོན་དཔལ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས། མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

ཕྱུགས་རི་བསྐལ་བཟང་ལེགས་བཤད།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྐྱེ་སྤྱི་ལོ 1877

ལོར་སྟོ་ཁ་གྲ་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1951 ལོར་ལྕགས་པོ་རིར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཚོང་འདུས་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ཅིང……རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་ལྕགས་རི་རིག་བྱེད་འགྲོ་ཕན་གླིང་དུ་ཞུགས་ཤིང་གསོ་རིག་གི་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་ཐོས……བསམ་མཛད་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་ཁྲ་སྨན་བྱ་སྤྲུག་པ་དམ་ཆོས་དཔལ་ལྡན་གྱི་གམ་དུ་བཞུགས་ནས་ཚེ……དགུའི་རིང་དུ་གསོ་རིག་གི་མན་ངག་དང་ལག་ལེན་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ཏེ……ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་ལྕགས་རི་རིག་བྱེད་འགྲོ་ཕན་གླིང……དུ་ཕྱིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1904 ལོར་དབྱིན་ཇིའི་བཙན་འཛུལ་དམག་ཕྱིར……བསྐྲད་བྱེད་སྐབས་བོད་དམག་གི་སྨན་སྦྱིན་མཛད་དེ་རྒྱལ་རྩེར་ཕེབས……ཤིང་ལས་འགན་ལེགས་པར་གྲུབ། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་སྨན་སྦྱིན་མཛད་ནས་སོག་ཡུལ་དུ……ཕེབས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་ཡུའུ་ཧྲུན་བོད་ལ་འབྱོར་དུས་གདན་ས་གསུམ་གྱི་སེར་དམག་གི་སྨན་སྦྱིན་དང་། གཞུང་གི་ཚོགས་འདུ་རྒྱས་འཛོམས་ཀྱི་སྨན་སྦྱིན་པའི་ཕྱག་ལས་གནང་བ་སོགས་ཀྱིས་སྙན……གྲགས་ཆེན་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་ནས་བཟུང་ལྕགས་རི་རིག་བྱེད་འགྲོ་ཕན་གླིང་གི་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་གསོ་རིག་འཆད་ཉན……གྱི་ཕྱག་ལས་གནང་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་

མའི་ཚོགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་མཁས་དབང་ཐུབ་བསྟན་ཚེ་རིང་ཡིན་ནོ། །

ལྕང་སྐྱ་གྲགས་པ་འོད་ཟེར།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་ལྕང་སྐྱ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1641 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་སུམ་པ་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ཞིང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐོས་བསམ་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཤིང་དབུ་མ་དང་། ཕར་ཕྱིན། འདུལ་བ། མཛོད་བཅས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་ངམ་རིང་དུ་རབ་འབྱམས་སྨྲ་བའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དེ་ནས་མདོ་སྨད་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1630 ལོར་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། ཁྲི་ཐུར་ནས་ཐང་རིང་ཐར་པ་གླིང་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འཆད་ཉན་གསར་དུ་འཛུགས་པའི་སློབ་དཔོན་དུ་སྤྱན་དྲངས་པ་བཞིན་ཕྱོན་ཞིང་འཆད་ཉན་བཙུགས་ཏེ་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དེ་ནས་སླར་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བླ་མ་མཛད་ཅིང་། དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་དབང་རྗེས་གནང་ལུང་སོགས་འདོད་ཆོས་ཀུན་མང་དུ་བསྩལ། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ལྕང་སྐྱའི་

སྒྱུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན་ལ། དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྕང་སྐྱ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1642 ལོར་མདོ་སྨད་ཙོང་ཁའི་གཡི་དགེའི་རྟ་ཕྱུག་གྲོང་དུ་ཡབ་རྒྱ་རིགས་ཁེ་བ་ཅང་ཨེ་ཏར་དང་། ཡུམ་ལོ་བཟའ་ཐར་མོ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1714 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ཆུང་དུས་ནས་རོང་པོ་དགོན་གྱི་ཁྲི་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དང་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གཉིས་ཀྱིས་བླ་མ་གོང་མ་གྲགས་པ་འོད་ཟེར་གྱི་སྐུ་སྐྱེ་རུ་ངོས་འཛིན་མཛད། དེ་རྗེས་ཁྲི་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དང་ཕུན་ཚོགས་བཟང་པོ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ལ་བསྟན་འཛིན་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་གསོལ། ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་དགུ་པར་དགོན་ལུང་དུ་ཕེབས། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། མཚན་ལ་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་ཞེས་གནང་། དེ་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་དཔོན་སློབ་ངག་དབང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་ལས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་གླིང་བསྲེ་དང་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཤར་རྩེའི་

མཁན་པོ་བློ་བཟང་པདྨ་ལས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ་སོགས་ཀྱི……
ཁྲིད་དང་། ཐུགས་པ་དཔོན་སློབ་དགེ་འདུན་དོན་གྲུབ་ལས་དབང་
ལུང་རྗེས་གནང་མང་པོ་ཞུས། ཐུགས་ཆེན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་
དང་དྲུང་པ་རྒྱལ་ཚབ་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་མང་པོ་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་
གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད་པས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ།
དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་མདོ་སྨད་དུ་བྱོན། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པར་ཁྲི་
ཆེན་ཀླུ་འབུམ་ངག་དབང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་ཕྱི་མཛད་ནས་པེ……
ཅིན་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པར་དགོན་ལུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས།
དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པར་གོང་མ་ཁང་ཞིས་པེ་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ……
དབུ་བླར་བཀུར། ལོ་བཞི་ཙམ་པེ་ཅིན་དུ་བཞུགས་ནས་གསང་བདེ་
འཇིགས་གསུམ་གྱི་དབང་ལུང་རྗེས་གནང་རྒྱ་ཆེར་བསྩལ། དགུང་
ལོ་ང་དྲུག་པར་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ལ་གསེར་ཡིག་འབུལ་བར་དབུས་སུ……
ཕེབས། རྒྱལ་དབང་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ནས་ཕྱི་ལོ་པེ་ཅིན་དུ་
ཕེབས། དགུང་ལོ་རེ་ལྔ་པར་གོང་མས་ཀྭན་ཏིང་ཕུའུ་ཧྲན་ཀྭང་ཚི་ཏཱ་
གོ་ཧྲིའི་ལུང་དང་གསེར་ཐམ་གནང་། དགུང་ལོ་རེ་དགུ་པར་སོག་
ཡུལ་གྱི་དགོན་སྡེ་ཡོངས་ལ་བྱོན་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་ཕབ།
དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པར་པེ་ཅིན་དུ་སྔ་དུར་རྫིན་དགོན་པ་བཞེངས་ཏེ……
རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་
རྩོམ་ནི《ལྷ་ཁྲིད་རིམ་དོན་རབ་གསལ》དང་། 《བློ་སྦྱོང་སྙིང་པོ་
བསྡུས་པ》། 《ཙ་རླུང་ཐིག་ལེའི་རྣམ་གཞག》། 《བླ་མའི་རྣལ་
འབྱོར》། 《བསླབ་བྱ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ》། 《དགོན་ལུང་གི་བླ་བརྒྱུད་

གསོལ་འདེབས་ནོར་བུའི་འཕྲེང་བ»བཅས་ཆོས་ཚན་ཉིས་བརྒྱ་བཅུ་མེད་གཉིས་བཞུགས་སོ།

ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1717 ལོར་མདོ་སྨད་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལང་གྲུ་སྟེ་བཞིའི་ནུབ་པདྨའི་སྟེ་ཕའི་ཚར་གཏོགས་འབྲོག་གནས་ཐག་དཀར་གྱི་ཞུང་བ་ལ་ཡབ་ཆི་ཀྲཱུ་ཚངས་པ་གྲུ་ཙ་བསྟན་འཛིན་དང་ཡུམ་བུ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1786 ལོར་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཞི་པར་ཀུན་མཁྱེན་དཀོན་མཆོག་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་ལྕང་སྐྱ་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ཐུགས་ཐག་བཅད། དེ་ནས་ལྕང་སྐྱ་གོང་མའི་སློབ་མ་ཨ་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་ཆོས་འཛིན་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་གསོལ་འདེབས་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་རྗེ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་གོང་མ་ཡུང་ཞེང་གིས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ནས་ཟུང་གྲུ་ཟི་དགོན་པའི་ཁྲི་ལ་ཞབས་ཀྱི་པདྨ་བཀོད། གོང་མས་ལྕང་སྐྱ་ལ"བྱམས་བརྩེས་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ནས་དཔང་བསྐུར་བའི་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མ"ཞེས་པའི་མཚན་སྙན་དང་། གསེར་སྲང་བརྒྱད་ཅུ་ལས་གྲུབ་པའི་ཐམ་ཀ་གསེར་ཡིག་བཅས་གནང་སྟེ་ཆབ་སྲིད་ཆེན་པོའི་བླ་མར་བཀུར། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་གོང་མའི་བཀའ་ལྟར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་

ཁྲི་ལ་བཀོད་མཛད། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མདུན་ནས་དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས་ཏེ་མཚན་ལ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བར་གོང་མ་ཆབ་ཤུང་གི་བཀའ་ཤར་བསྟན་འགྱུར་སོག་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བས་ཕྱིས་སུ་པེ་ཅིན་དུ་པར་ཤིང་བརྐོས་ཡོད། དེ་ནས་མི་རིང་བར་དགའ་ལྡན་བྱིན་ཆགས་གླིང་དང་དབེན་དགོན་དམ་ཆོས་དགའ་ཚལ། གདུགས་དཀར་ལྷ་ཁང་སུམ་ཐོག་ཅན། རྒྱ་གར་ལྷ་ཁང་། ཞི་ཏོར་སྐྱིད་ཚལ་གྱི་ཉེ་འདབས་སུ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་དཔེ་བླངས་ནས་བཞེངས་པའི་དགོན་པ་སོགས་པེ་ཅིན་དུ་བོད་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་མང་པོ་གསར་དུ་བཞེངས་ཏེ་གོང་མ་ལའང་བོད་ཡིག་བསླབས་ཤིང་ཟབ་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་ཕུལ། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་གོང་མའི་བཀའ་བཞིན་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་བཙལ་བར་དབུས་སུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་བར་གོང་མའི་བཀའ་བཞིན་བཀའ་འགྱུར་མན་ཇུའི་སྐད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བས་གོང་མ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ནས་ཁོང་ལ་བཙི་བཀུར་མཛད་དོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཆེ་ཆུང་ཆིག་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་དགུ་ཡོད་པ་རྣམས་པོ་ཏི་བདུན་དུ་བསྡུས་ཏེ་པེ་ཅིན་དུ་ཤིང་པར་བརྐོས་ཡོད། ཁོང་གི་སློབ་མ་ནི་ཐུའུ་བཀྭན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་སོགས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་མང་དུ་མཆིས་སོ། །

ལྷུང་རྒྱབ་མཁྱེན་རབ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་འབྲི་གུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་དབུས་

ལྷ་ལྡན་དུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་བསམ་མཛད་དེ་ལྷ་སའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ཅིང་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དེ་ནས་རྒྱུད་སྟོད་དུ་ཞུགས་ཤིང་གསང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་ཕྱག་ལེན་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་ཧྲད་དུ་བྱུང་བ་མཛད། རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་མཁན་ཁྲི་རིམ་གྱིས་བསྐྱངས་ཏེ་གསང་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་སྤེལ། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1909 ལོར་བྱང་རྩེའི་ཁྲི་བ་མཛད་སྐབས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་བཻཌཱུརྻ་དཀར་པོའི་དཔར་ཤིང་ལ་ཞུས་དག་མཛད། དེ་ནས་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་ལུར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«བླ་མཆོད་ཁྲིད་ཡིག་མན་ངག་གཏེར་མཛོད»དང་། «ལོ་རྒྱུན་རིལ་བུའི་སྦྱར་ཐབས་དང་ལས་ཚོགས་རིལ་སྒྲུབ་དང་ཀེག་ཅེས་རབ་གནས་བཤད་པ»། «བོད་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་པའི་གཞུང་སུམ་རྟགས་ཉུང་ངུའི་ཚིག་གི་གོ་བདེར་བཀྲལ་བ་བློ་སྨོངས་གསལ་སྒྲོན» བཅས་ཆོས་ཚན་བདུན་ཡོངས་པའི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ།།

ཕྲེང་ཕྱུང་ཁྲི་རྣམ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1866 ལོར་མདོ་སྨད་རྩེ་གཞུང་མགོན་ཤུལ་ཚོ་བར་ཡབ་སྐར་མ་དང་། ཡུམ་

འཚོ་མོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1928ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་གུར་མགོན་སྐྱབས་ཞེས་འབོད། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་རྫོང་པོ་དགོན་ཆེན་སྐུ་གོང་མའི་བཞུགས་གནས་ཀྱི་ཁྲིར་བཀོད། ལྷ་སྡེ་དགེ་འདུན་ཡོན་ཏན་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་རིགས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཤེད་བཟའ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་ཚོགས་ལས་དབང་ལུང་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་རྫོང་པོ་དགོན་ཆེན་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་ཙོད་སྦྱར་ཞུགས། དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན། མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་འོད་ཟེར། དགེ་བཤེས་སྐྱོ་རམས་པ་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་དཔེ་ཁྲིད་ཅི་རིགས་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དང་། བློ་བཟང་སྐལ་ལྡན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། གྲུབ་ཆེན་འཇིགས་མེད་བསམ་གཏན། ར་རྒྱའི་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཟབ་གསང་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིས་ཐུགས་ཀྱི་བུམ་བཟང་ཡོངས་སུ་བཀང་། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་བར་གདན་ས་ཆེན་པོའི་མཁན་ཁྲིར་བཞུགས་ཏེ་གདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་པའི

དོན་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གསང་སྔགས་བང་མཛོད་གླིང་གི་ཆོས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཞབས་པད་བཀོད། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་དབེན་གནས་དཀར་པོ་གཤོང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པར་གདན་ས་ཆེན་པོ་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་དུ······ཕེབས་ནས་སྐྱབས་མགོན་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་ལ······རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་ཕུལ། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པར་གདན་སའི་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་དང་རབ་གནས······མཛད། ཐག་དཀར་རྡོ་རྗེ་རྫོང་དང་དབེན་གནས་ཆོས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་གི་གཞི་ལེགས་པར་བཏིངས་ནས་དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་འབྲུག་ལོར་བྱམས་པའི་མདུན་སར་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཨ་རོལ་བློ་བཟང་ལུང་རིགས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། བསེ་ཁྲི་གན་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། རྫོང་དཀར་མ་ཏི་བ་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་རྒྱ་མཚོ། གཡེར་གཤོང་སྔགས་ཆེན་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«སྡོམ་གསུམ་ཁ་སྐོང་བསྐལ་བཟང་ལེགས་ལམ»དང་། «ཀིརྟིའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ»བཅས་པོད་བཅུ་བཞི་བཀལ་བར་བཞུགས་སོ།།

ཞང་ཞུང་པཎྜི་ཏ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ······1770ལོར་སོ་ཉིད་གཡོན་རུའི་ཤོག་ཏུ་ཡབ་ཐའི་ཇི་དོན་གྲུབ་དང་། ཡུམ་བདེ་བ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1845ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དྲུག་

པར་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་མཁན་ཆེན་ནོ་མིན་ཧན་གཉིས་ཀྱིས······
ལྕང་ལུང་བློ་བཟང་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན···
མཛད། མཁན་ཆེན་ནོ་མིན་ཧན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་བཟང་
ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་བདུན་
པར་ལྕང་ལུང་དགོན་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་གོང་མའི་གདན་ཁྲིར······
བཞུགས། དགེ་བཤེས་ངག་དབང་དཔལ་འབྱོར་ཀློག་གི་སློབ་དཔོན་
དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་རྒྱ་
ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཕེབས་ཏེ་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་མཇལ་ནས······
འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་པའི་དབང་སོགས་ཆོས་མང་དུ་ཞུས།
དཀའ་བཅུ་ངག་དབང་སྦྱིན་པ་ཡོངས་འཛིན་དུ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་···
ལ་སྦྱངས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་དགོན་པའི་ཆོས་སྲིད་
གཉིས་ཀྱི་བདག་པོར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་ལྷ་
ལྡན་དུ་གྲྭ་སྐོར་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་དགོན་པའི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས།
དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་སློང་···
གི་སྡོམ་པ་མནོས། དེ་ནས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་དཀའ་ལྡན་བསྟན་
པའི་གསལ་བྱེད་པཎྜི་ཏ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་དང་། བཀའ་ལུང་། དབུ་
གདུགས་སེར་པོ། ཐམ་ཀ་ཆེ་ཆུང་། པཊ་ཝྲ་སྟེ་རིང་སོགས་སྐུའི་ཉེར་
སྤྱད་ཆ་ཚང་བཅས་གནང་། རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་རྗེས་བྱམས་སྐུ་དང་
ལྷ་ཁང་གསར་བཞེངས་མཛད། ཆིན་ལུང་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་ལན་
གཉིས་ཕེབས་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་བསྒྲུབས། རང་དགོན་
དུ་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་བཙུགས་ཏེ་རབ་འབྱམས་པ་བློ་བཟང་བཤད······

སྒྲུབ་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་གི་བླ་མར་བསྐོས། སྐུ་ཚེ་གང་བོར་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྐྱངས་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་། གསོལ་འདེབས། ཆོ་ག་སྣ་ཚོགས། བཅའ་ཡིག བསླབ་བྱ་སོགས་ཆོས་ཚན་བརྒྱ་དང་ང་བདུན་ཡོད་པ་དེ་ཀ་ནས་ཇའི་བར་དུ་བསྡུས་ཏེ་པོ་ཏི་བདུན་དུ་བཞུགས་སོ།།

ལྕེ་བཀྲ་ཤིས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད》ཅེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བློ་གྲོས་བརྟན་པས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ།།

ལྕེ་ཁྲི་འབྲུག

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་བ》བཅས་བཞུགས་སོ།།

ལྕེ་དགའ་བའི་དཔལ་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་

སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ······གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ནས་བསྟན······བཅོས་གཉིས་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«ཚེ་དཔག་མེད་ལ་བསྟོད་པ་འཕགས་པ་ཚེ་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་ཏུ······མེད་པའི་སྒྲུབ་ཐབས»དང་། «ཚེ་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཆོ་ག»བཞུགས་སོ།།

ཆེ་སྟོན་རྒྱ་ནག

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1094ལོར་གྲི་མཁར་ལྷ་ཁང་དུ་ཡབ་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1149ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པར་མྱང་སྟོད་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲྭ་སར་ཕེབས······ཏེ། ཁྱུང་པོ་གྲགས་སེ་ལས་ཕར་ཕྱིན་དང་། འབན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལས་མངོན་པ། སྟག་པ་ཁ་ཆེ་ལས་དབུ་མ་དང་ཚད་མ། མགར་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་ཀྱང་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཤིང་། དེ་ལྟར་མཚན་ཉིད་ལོ་དགུར་གསན་པར་མཛད། དེ་ནས་སྒྲོ་ཕུག་པ་ཤཱཀྱ་སེང་གེའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ལོ་ངོ་བཅུ་གཅིག་གི་རིང་དུ་བསྟེན་ཏེ··བསྐྱེད་རྫོགས་གསུམ་གྱི་གཞུང་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ཞུས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གདམས་ངག་ཟབ་མོ་དང་ཆ་ལག་གི་ཡིག་ཆུང་ཕྲ་མོ་དང····བཅས་པ་ཞུས། མྱང་སྟོད་ཀྱི་རྒྱ་ཙད་སྐོར་པ་ལས་བདུད་རྩི་དང་།

མྱང་སྨད་ཀྱི་སྒྲོ་དར་མ་སེང་གེ་ལས་རྣམ་འཇོམས་དང་ཕུར་པ་རྩ་བ…… སོར་བཞག་གི་ལུགས། དམ་པ་ཕྱོར་མང་ལས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཕྱོར་ལུགས། ཛོ.སོ་མྱང་སོ་ལས་སློབ་དཔོན་ཨ་རོའི་ཐུགས་ཀྱི་ཡང་བཅུད་རྫོགས་ཆེན་ཁམས་ལུགས་ཀྱི་ཁྲིད་རྣམས་ཞུས་པས་སྔགས་མཚན་ཉིད…… རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་། གཞུང་གདམས་ངག་དང་བཅས་པ་ཀུན་གྱི་བདག་པོར་གྱུར་པ་ལགས་སོ། གདན་ས་ཤིན་ཏུ་དར་མཛད་ཅིང་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་དབུས་པ་སྟོན་ཤཱཀ་དང་། དབུས་པ་ཞིག་པོ། བླ་ཆེན་ཡོན་ཏན་གཟུངས་བཅས་ཡིན་ནོ།།

ཀླུ་བཙུན་དཀར་པོ།

ཁོང་གི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ……… གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ(953—1035) ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་པའི་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང…… ཚན་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སློབ་དཔོན་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག…… ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཨང་ཡིག་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཏེ་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། ཁོང་ནི་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་གྲགས་ཆེ་བའི་འདུལ་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

ཀླུ་བཙུན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཡབ་ཀླུ་གཡུ་འབུམ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སྐུ་ནར་སོན་རྗེས་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང་ཚན་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སློབ་དཔོན་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་ཁོང་གིས་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མི་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1027ལོར་ཞ་ལུ་གསེར་ཁང་ཁྲ་མོ་བཞེངས་ཤིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཏེ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད། དེ་རྗེས་རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས་ཏེ་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མཁན་པོ་ཨ་བྷྱ་ཀ་ར་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བསྐྱར་དུ་བཞེས་ནས་ཞ་ལུར་ཕྱིན་ཞིང་གསེར་ཁང་ཁྲ་མོའི་ནང་རྟེན་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་བཞེངས་སོ། ཁོང་ནི་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་གྲགས་ཆེ་བའི་འདུལ་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

ཆ

ཆ་བ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ

ཁོང་ནི་ཕྱྭ་བ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ……གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཆ་ཧར་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……1740ལོར་སོག་པོ་དར་ཆེ་ཆེན་པོ་ཁོ་ཤོ་ཆ་གན་དུ་ཡབ་ཚེ་མགོན་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་བློ་བཟང་ཉི་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1810ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཨ་ཁྲུ་དགེ་ཚུལ་གྱི་མདུན་ནས་སོག་ཡིག་དང་བོད་ཡིག……གཟབ་གཤར་སོགས་སྦྱངས། ལོ་དེར་ཆས་པ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མདུན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། མཚན་ལ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་གསོལ། གཞན་ཕན་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་དགོན་པར་ཞུགས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་བསྟུང་གཞི་ཤིན་ཏུ་ལྕི་བ་བཞིས་ཀྱང་མཐར་འབྲུམ་ནག་ལས་ཐར། དེ་ནས་མི་རིང་བར་ཨ་ཆི་ཉོ་མོན་ཧན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱི་མདུན་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་མཚོ་བདུན་དགོན་དུ་ཐེངས་དང་

པོར་ཕེབས་ཏེ་ཤེས་རབ་རབ་འབྱམས་པའི་མདུན་ནས་བོད་སོག་སྒྲ……སྦྱོར་གྱི་ཡོན་ཏན་རགས་ཙམ་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་མཚོ་བདུན་དགོན་དུ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཕེབས་ཏེ་ཁྲི་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་བསྟན……པའི་ཉི་མ་ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་པེ་ཅིན་ཡུང་ཧོ་ཀུང་དུ་སློབ་གཉེར་ལ་ཕེབས། ཨ་ཀྱཱ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ལུགས་མང……པོར་ཐོས་བསམ་མཛད། ཡུང་དགོན་དུ་ལོ་བདུན་ཙམ་བཞུགས་ཀྱང་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚོང་འདུས་སུ་ལན་གཉིས་མ་གཏོགས་བྱོན་མ་མྱོང་། སྐབས་དེར་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས། པག་ཤི་བླ་མ་ངག་དབང་དཔལ་ལྡན། རབ་འབྱམས་པ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་བླ་མ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་རིག་པའི་…གནས་ཀུན་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་བར་རང་ཡུལ་དུ་ལོག་ཕེབས་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་བར་མཚོ་བདུན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཨོད་ཉིད་ཀུ་ཤྲཱི་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་སྔགས་ཕྱོགས་ཀྱི……ཆོས་སྐོར་གསན། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་བར་ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་རྩ་འགྲེལ་སོག་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་དུ་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་པཎ་ཆེན་གྱི་གསང་རྣམ་གསང་བའི་ལུང་ཞེས་པ་སོག་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་དཀར་པོ་རིའི་དགོན་པ་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཛིན་གླིང་གསར་དུ…བཏབ་པའི་གྲབས་བཀོད་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་འདུ་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས་གྲུབ། དེ་ནས་སྒུ་མཐུད་དེ་ལྷ་ཁང་དང་རྟེན་གསར་

བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་ནས་རེ་གཅིག་བར་ལོ་ཛོ་དྲུག་གི་རིང་དུ«ལམ་རིམ་གསལ་འབྱེད་ཀྱི་མན་ངག་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་»དང་ཕར་ཕྱིན་འགྲེལ་བ། བསྟན་བཅོས«སྨུན་སེལ་སྒྲོན་མེ»། རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སོགས་བརྩམས་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པར་ཨ་ཀྲུ་མཆོག་སྤྲུལ་གྱིས་བཀའ་ཕེབས་པ་ལྟར། སོག་ཡིག་ཐོག་ནས་བརྩམས་པའི་ཙོང་ཁ་པའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། ཁོང་ལ་ཏཱ་བླ་མའི་ཆོ་ལོ་དང་གོང་མའི་དབུ་བླ་སོགས་ཀྱི་གོ་གནས་ཕུལ་ཡང་གཏན·····ནས་ཞལ་བཞེས་མ་མཛད་པར་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བས་དུས···འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྣམ་ཐར། གཞུང་འགྲེལ། ལམ་རིམ་གྱི་འགྲེལ་བ། བཅའ་ཡིག གསོ་རིག་གི་སྐོར། བརྡ་སྤྲོད། རྩིས་སོགས་པོ་ཏི་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་སོ།།

ཆག་ལོ་དགྲ་བཅོམ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1153ལོར····ཆག་གྲོང་དུ་མེས་བཀྲ་ཤིས་དགའ་བའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1216ལོར་རྗེ་ཨུ་རར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར·····གྱུར། ཤུ་ཙུ་བ་ཆག་སྟོན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། སྙེད་ལོ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་ལས་གསང་འདུས་འཕགས་སྐོར་དང་། དུས་འཁོར། སྒྲ་རིག་པ། སྒྲ་བསྒྱུར་བཅས་ལ་གསན་པར་མཛད། ཆོས་སྐྱོང་ཕྱག་བཞི་པ་ཞུས་པས་ཕྱི་བཞིན་དུ་འབྲང་བ་བྱུང་། མཁན་པོ་དར་མ་བརྩོན་འགྲུས་སོགས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་

སྡོམ་པ་མཚོས། དེ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཤེས་གཉེན་པདྨ་གྲུབ་དང་། གཙང་དཀར་བ། ཚིག་གྲུ་ལོ་ཙཱ་བ་མྱུ་ངན་མེད་པའི་དཔལ། ཞང་ལོ་ཙཱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བོད་ཀྱི་བླ་མ་བཅོ་ལྔ་ཙམ་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། དེ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་ཏེ་མི་ཏྲི་ཙཛྙཱ་ལ་སོགས་པའི་སློབ་དཔོན་མང་དུ་བསྟེན་ཞིང་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཡོན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་ཆུ་མིག་དང་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་དང་ཐང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་འབུལ་དུ་བྱུང་བས་ཐོགས་རེ་བཞུགས། གཙོ་བོ་རྟེའུ་རར་བཞུགས་ནས་སྔར་གྱི་གདན་ས་སྟོང་པ་སྐྱུར་གསོ་མཛད་ཅིང་ཤུཛྷ་ཤྲཱི་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་ལམ་འདུག་ལ་སོགས་པ་བསྒྱུར། ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་དཔལ། རཏྣ་ཤྲཱི་ལ་སོགས་པར་བསྟེན་ནས་འགྱུར་མང་དུ་མཛད། སྐུའི་སྤྱོད་ལམ་དབུ་རེག་ཞབས་རྗེན་དང་ཇོར་དཀར་སོགས་མཛད་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཤིང་རྒྱང་རིང་དུ་ཁྱབ་པ་ཡང་ཡོད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི་བསྟན་འགྱུར་ལས《རྡོ་རྗེ་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས》དང་། 《བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལམ》། 《རྒྱལ་བའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ》། 《བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་བཟུང་བའི་ཆོ་ག》། 《ལས་དང་པོ་པའི་ཚོགས་སོག་བྱ་བའི་རིམ་པ་མདོར་བསྡུས་པ》བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཆག་ལོ་ཆོས་རྗེ་དཔལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1197ལོར་ཡབ་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་དང་། ཡུམ་ཆོས་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1264ལོར་རྗེའུ་རར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་ལ་བསླབས་པས་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ནས་ཉི་ཤུའི་བར་དུ་ཆག་ལོ་དགྲ་བཅོམ་གྱི་ཞབས་དྲུང་……དུ་བྲལ་མེད་བསྟེན་ཞིང་སྔགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་གདམས་ངག་མང་དུ་ཞུས་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་ལན་ལྔ་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་མི་གཡོ་བའི་བསྙེན་པ་འབུམ་ཚོ་ཉི་ཤུ་ཙ་དྲུག་བསྒྲུབ་པས་ཞལ་……གཟིགས། དེ་ནས་སེ་ལོ་དང་། ཁྲ་མོ། སྤྱང་སྟོད་ལོ་ཙྪ་བ། གྲོ་སྟོན་བདུད་རྩི་གྲགས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་བསྟེན་ཏེ་ཆོས་མང་དུ་གསན། གུང་ཐང་ལྷ་བཙུན་པ་མགོན་པོ་དཔལ་ལས་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་དང་། འཕགས་སྐོར་རྫོག་ཕྱགས་རྣམས་གསན། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་རེ་བེནྡྲ་བ་ལ་བསྟེན་ཞིང་…འཕགས་སྐོར་དང་། རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ། མདོ་རྒྱུད་རྟོགས་པ་བསྡུས་པ་སོགས་ལ་གསན་ནས་ལོ་ཧྲིལ་པོ་བརྒྱད་ལ་བཞུགས། དེ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཤིང་ཏེ་ཏི་ར་ཧུ་ཏི་དང་། ཡངས་པ་ཅན། རྡོ་རྗེ་གདན་བཅས་ལ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་སློབ་དཔོན་རཱ་ཧུ་ལ་སོགས་བསྟེན……ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན། གར་ལོག་དམག་གིས་ཀྱང་གནོད་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་། དེ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། ཁོང་གིས་པཎ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་བཞི།

མཁས་བཙུན་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་བཅས་ལ་བསྟེན་ནས་ཆོས་མདོ་སྔགས……མང་དུ་གསན། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས་ལོ་ཙྪ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འོག་ན་ལོ་ཙྪ་བ་ཁྱིད་མཁས་ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་མཛད། ནག་ཚོ་ལོ་ཙྪ་བའི་གདན་སའི་ཐོག་ཏུའང་ནན་གྱིས་ཞུ་བ་ཕུལ་བས་ལོ་བཞིར……བཞུགས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་པར་ཐང་པོ་ཆེར་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར། དེ་ནས་ཡར་ཀླུང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཤིང་དགོན་པ་མང་པོར་ཆོས་གསུངས། དེའི་སྐབས་སུ་གོང་མ་ཆེན་པོས་སྤྱན་འདྲེན་བྱུང་ཡང་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་ནང་དུ་མ་ཕེབས། ས་སྐྱར་གདན་དྲངས་ཏེ་ཤར་བ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་། དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་བླ་མར་བཀུར། ཚོགས་དཔོན་མཛད་ཅིང་ཆོས་ཀྱང་མང་དུ་གསུངས། དེ་ནས་རྟེའུ་རར་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་འཁོར་ཆེན་མོ་མཛད། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་བཀའ་འགྱུར་ལས《ངན་སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བའི……སྙིང་པོའི་གཟུངས》དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས《འཕགས་པ་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་མདོར་བཤད་བདུད་རྩིའི་ཐིགས་པ》། 《དཔལ་བདེ་མཆོག་ཕྱག་གཉིས་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྒྲུབ……ཐབས》། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་བསྟོད་པ་རྒྱན་ཆགས》། 《རང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་མན་ངག》། 《ལས་ཀྱི་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ》། 《གཤིན་རྗེ་མཐར་བྱེད་དམར་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཚོ་ག》། 《ཨ་ར་པ་ཙ་ནའི་

སྒྲུབ་ཐབས》། 《འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《སྨིན་སྒྲིག་གི་ཚོ་ག་འོད་ཀྱི་སྙེ་མ》བཅས་མང་དུ་བཞུགས་སོ།།

ཆགས་པ་ཆོས་འཕེལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་གཙང་ཕུན་ཚོགས་གླིང་གི་བཀྲ་ཤིས་འཇོམས་པར་ཡབ་གྲོང་པ་རབ་བརྟན་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སྐུ་ན་ཆུང་དུས་ཀྱི་མིང་ལ་ནོར་བུ་རབ་བརྟན་ཞེས་ཞུ། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཕུན་ཚོགས་གླིང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ཅིང་དབུ་མ་འཇུག་པ་དང་། མཛོད་རྩ། དབུ་མ་ཐེག་ཆེན་གྲུ་རྫིངས་ཕར་ཕྱིན་བློ་བཟང་དགོངས་རྒྱན་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད་པས་བདེ་བླག་ཏུ་མཁྱེན་ཏེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཁོང་གི་མིང་ལ་ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། སློབ་དཔོན་པདྨས་ལུང་བསྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ལ་ཆགས་པ་ཆོས་འཕེལ་ཐོགས་གསུངས། ཁོང་གི་རྣམ་དཔྱོད་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སྙན་པ་དེ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་གསན་ནས་ལྷ་སར་ཆེད་འགུགས་གནང་སྟེ་ཐོག་མར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ལ་རྒྱུགས་འབུལ་ཞུས། དེ་ནས་སྡེ་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་གསོ་རིག་ལ་བསླབ་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་སྟེ་ཟླ་བ་ལྔའི་རིང་དུ་རྒྱུད་བཞི་ཆ་ཚང་ཐུགས་འཛིན་གནང་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1688ལོར་རྒྱུད་བཞི་རྒྱུགས་འབུལ་མཛད་དེ་སྡེ་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ནས་“སྐད་ཅིག་རྒྱུད་འགྲེལ་བྱུང་འཇུག་ཏུ། ཁོང་ཆུང་དོན་རྣམས་མི་གཡེལ་བ། ལམ་འདིའི་ཐོག་མ་སྟོད་ལྡན་པ། གཞོན་

ཉུ་ཚགས་པ་ཆོས་རྣམས་འཕེལ། ” ཞེས་པའི་གཟིངས་བསྟོད་མཛད། ཁོང་ནི་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སློབ་མ་ཡིན་ནོ།།

ཚལ་པ་རྒྱ་མཁར་བ་ངག་དབང་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1839ལོར་མདོ་སྨད་ཁྲ་དགེའི་སེ་ཚང་ཡུལ་དུ་ཡབ་བསྟན་པ་དང་། ཡུམ་ལྷ་མོ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1905ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཞི་ལྔ་ཙམ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོས་རྒྱ་མཁར་བ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་པར་བླ་མ་གོང་མའི་གདན་ས་དགའ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་དར་རྒྱས་གླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་གདན་ཁྲིར་བཞུགས། ས་དམར་ཆོས་འཛིན་གློག་གི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་སྦྱོར་ཀློག་འདོན་ཆོག་རྣམས་རྫོགས་པར་སྦྱངས། མཁན་པོ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བླངས། མཚན་ལ་དཀོན་མཆོག་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ནས་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། རྡོ་རམས་རྡ་རིག་བློ་བཟང་ལས་ཚད་མ་དང་བསྡུས་གྲྭ་སོགས་ལེགས་པར་སྦྱངས། རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལས་བཀའ་འགྱུར་ཡོངས་རྫོགས་ལྷུགས་ལུང་ཞུས། གུང་ཐང་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། མཚན་ལ་ངག་དབང་

དགེ་འདུན་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་སོག་ཡུལ་མནྜལ་སྦུ་མི་དགོན་དང་། ཧལ་ཧར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེར་སྐྱ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གྲུ་ཆར་ཕབ། དེ་ནས་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་དང་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཤིང་ཙནྡན་ཇོ་བོ་བྱིན་རླབས་བཅས་མཇལ་ནས་རང་…ཡུལ་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་བར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ལོ་གཅིག་ཙམ་ལ་ཆོས་གྲྭར་འགྲིམས། དེ་ནས་……བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ཁྲ་འབྲུག་ལྷོ་བྲག་ཕྱོགས་ཀྱི་མར་……མིའི་གདན་ས། འབྲོང་རྩེའི་ཞྭ་ལུའི་གསེར་ཁང་། རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་མགོན་མཆོད་རྟེན། ས་སྐྱ་དང་སྣར་ཐང་སོགས་གནས་ཆེན་རྣམས་མཇལ་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས། དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བ་ཕྱིང་ལམ་བརྒྱུད་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་ཁོང་གི་རང་དགོན་ཞིག་གསོས་མཛད་པར་མ་ཟད་བཤད་གྲྭ་ཡང་གསར་……འཛུགས་མཛད། དེ་ནས་སོག་ཧལ་ཧའི་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་མི་དབང་……ཇ་སག་བསོད་ནམས་ཚེ་རིང་རྡོ་རྗེ་དང་མཆོད་ཡོན་ཟུང་འབྲེལ་མཛད…ནས་ཡུན་རིང་བཞུགས། སོག་དགོན་ཕལ་ཆེ་བར་ཕེབས་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཚུར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཚོགས་ཆེན་ཁྲིར་བཞུགས། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པར་བདེ་སོ་ཐང་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་ཚོགས་ཆེན་ཁྲིར་བཞུགས། རྒྱ་བོད་ཀྱི་……ས་མཚམས་སུ་ཨ་གཟིགས་ཐང་ཞེས་པར་མཆོད་རྟེན་ཆེ་ལེགས་ཤིག……བཞེངས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དང་བཀའ་འགྱུར། ཕྱིན་རྟེན་ན་བཟའ་སོགས་གཟུངས་ཞུགས་ཕྱིན་ཆེན་ཕུལ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྟོགས་

བཛོད་དང་། རྣམ་ཐར། བསྟོད་ཚོགས། སྙན་ངག ཆབ་ཤོག དྲིས་ལན།། བསང་མཆོད། ཁྲིད་ཡིག་བཅས་པོ་ཏི་གཉིས་སུ་བཞུགས་སོ།།

ཆས་པ་རྒྱ་གར་བ་འཇམ་དཔལ་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་མདོ་སྨད་ཨ་མདོའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1802ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཁྲི་འཛིན་ལས་ཐོག་པ་ཡིན་པ་གསུང་འབུམ་གྱི་བཞུགས་བྱང་དུ་འཁོད་འདུག་ཀྱང་《བླ་བྲང་གི་གདན་རབས》དག་ཏུ་ཁོང་གི་མཚན་ཐོ་མི་བཞུགས་པས་ད་དུང་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་དགོས། རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་མ་མཇལ་བས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《དགྲ་བོ་སྒྲོ་བ་དང་རིམས་དབབ་པར་བྱེད་པའི་འཕྲུལ་འཁོར་མ་ཧེའི་ཞལ་ཅན་དྲག་པོའི་ངར་དབྱངས》དང་། 《དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་ལ་བསྟེན་པའི་དྲག་པོའི་ཟོར་ཆེན་དུག་མཚོ་ཁོལ་མའི་ཐ་རླབས་མཐའ་དམག་འབུམ་བཟློག》། 《ཆོས་རྒྱལ་དྲག་པོའི་ཟོར་ཆེན་ཟུར་འདེབས་གནམ་ལྕགས་རྡོ་རྗེའི་ཐོག་ཆར་འཇིགས་པའི་སྒྲོག་ཕྲེང་》། 《ལྷ་མོ་ཕྱོགས་བཞི་མའི་སྒོ་ནས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དྲག་པོའི་གཏོར་ཆེན་བསྐལ་བའི་མེ་ལྕེ་འབར་བའི་ཕྲེང་བ》། 《འབུམ་པ་དཀར་ནག་སྲུང་ཚུལ་སོགས་མན་ངག་ཟབ་བསྡུས་འཇིགས་མེད་རྡོ་རྗེའི་ཕ་ལམ》།

«ཆས་པ་སྤྲུལ་སྐུ་ཞི་ལམ»བཅས་ཆོས་ཚན་བཅུ་དགུ་ཡོངས་པའི་བཀའ་འབུམ་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ།།

ཆས་པ་འཇམ་དཔལ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1768ལོར་མདོ་སྨད་མཛོད་དགེ་སྨད་བསེ་ཚང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་ཆས་པ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་གནང་ཞིང་ཆས་པ་གོང་བུ་ནང······དགའ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་བསམ་འགྲུབ་གླིང་གི་གདན་སར་བཀོད། དེ་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་མཛོད་དགེ་དགེ······འདུན་དཔལ་བཟང་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ཞིང་བསྡུས་གཞུང་དང་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་རྩ་བའི་བླ་མར་བཟུང་སྟེ་བཀའ་ཆོས་ཅི་རིགས···གསན། སྨད་དུ་ཟ་ཕྱིར་ལན་དུ་མར་ཕྱིན་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་མོས་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཕངས་མེད་དུ་བསྩལ། རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་གནས་མཇལ་ལན་ཁ་ཤས་ཕེབས་པའི་གོ་སྐབས་ལ་བསྟུན་ནས···པེ་ཅིན་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཁྲི་ཀན་རྒྱ་ནག་པ་ལས་རྡོར་ཕྲེང་སོགས་ཀྱི་དབང······རྣམས་ཞུས། ཐོ་ཡོན་ཆོས་རྗེ་ལས་སྒྲུབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་དང་བརྒྱ་རྩ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་དབང་རྣམས་གསན། བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་སོགས་སུ་མང་འགྱེད་དང་། རང་དགོན་དུ་བྱམས་ཆེན་རྟེན་བརྟེན་པ་གསར་བཞེངས་མཛད་པ་སོགས་ཕྱག་རྗེས་རླབས་ཆེ་བ་ཞིག་གོ ཁོང་ནི་ཆས་པའི་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཆས་པ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1698ལོར་མདོ་སྨད་བདེ་སྟེང་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཡབ་ཕན་བདེ་འབྱུང་གནས་དང་། ཡུམ་མ་རྟེ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1764ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཆས་པ་དཔོན་པོ་གཟའ་རོ་ཟེར་བའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་གནང་ཞིང་ཆས་པ་ཀོང་བུ་ནང་དགའ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་བསམ་འགྲུབ་གླིང་གི་གདན་སར་བཀོད་ཅིང་མིང་ཚང་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་བཅས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་ཆེན་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་བྲ་དགེ་དཔོན་སློབ་ལས་ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་རྗེས་གནང་དང་། ཐང་ཚང་བ་ལས་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་གསན། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་མཇལ་ཞིང་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ལམ་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་གནས་མཇལ་མཛད་པ་དང་། མཚོ་བདུན་དུ་ཀྲུང་སྐུ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་ལས་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པར་རང་དགོན་དུ་ཕེབས་ཤིང་ཕྲེང་བའི་དབང་སོགས་ཆོས་རྒྱུན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་བླ་མ་བཞི་བཅུ་ལྷག་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་གསན་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པར་ཁྲི་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་གི་

བཀའ་ལྟར་གསེར་གདུང་སྟེང་དུ་བཟང་གོས་ཀྱི་གུར་གསོལ། དེ་ནས་རི་ཁྲོད་ཀུན་བཟང་བདེ་ཆེན་གླིང་བཏབ་སྟེ་སྐུ་མཚམས་བཞུགས་ཤིང་ཐུགས་དམ་འཕེལ་བའི་ཚུར་དགུང་ལོ་རེ་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཆས་པའི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཆིངས་སུ་ཚུག་ཐུ་ནོ་མོན་ཧན་བློ་བཟང་ནོར་བུ་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1737ལོར་སོག་ཡུལ་ཆེན་པོ་ཧོར་གྱི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་མཁན་པོ་བཙོན་འགྲུས་བཟང་པོའི་མདུན་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བླངས། སྦྱོར་སློག་བློར་འཛིན་སོགས་ལ་འབད་པ་ལྷུར་ལེན་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་བར་སློབ་དཔོན་བློ་བཟང་དམ་པའི་མདུན་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་པེ་ཅིན་ཅན་དན་ཇོ་བོའི་ལྷ་ཁང་དུ་བཀའ་འགྱུར་བ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་མཁན་པོ་དང་། བྱམས་པ་ལྷ་ཁང་གི་ཆོས་རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གསང་སྟོན་མཛད་དེ་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་གི་དབུས་སུ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལེགས་པར་མནོས། གོང་མ་ཆེན་པོས་ཁོང་ལ་ཆིངས་སུ་ཙུག་ཐུ་ནོ་མོན་ཧན་ཞེས་པའི་མཚན་སྙན་བསྩལ། དགེ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་བཅའ་ཡིག་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོར (སྤྱི་ལོ1747) བརྩམས་པར་བལྟས་ན། ཁོང་ནི་དགུང་ལོ་ཤིན་ཏུ་གཞོན་པའི་དུས་ནས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཚད་མེད་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མངོན། ཁོང་གི་གདན་ས་ནི་སོག་ཡུལ་གྱི་དགོན་པ་དགེ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་འཕེལ

གླིང་ཡིན་ལ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་རྣམས་ཀྱང་དགོན་གནས་དེར་བརྩམས་པ་མང་ཤོས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ཁྲིད་ཡིག་དང་། བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། སྒྲུབ་ཐབས། ཚོ་ག བཅའ་ཡིག ཆར་འབེབས། དཀར་ཆག་བཅས་པོ་ཏི་དྲུག་ཏུ་བཞུགས་སོ།།

ཚ་དཀར་ཞབས་དྲུང་དགེ་འདུན་བྱང་ཆུབ་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1868 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས་མཆོད་གཞིས་གཡེར་སོ་ཐང་སྣང་ཆེན་ར་སྟེ་བར་ཡབ······ ལྷང་ཚེ་ཤད་དང་། ཡུམ་པད་མ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་སྐུ་འབུམ་རང་སྐར་དུ་གདན་སར་བཀོད་ཅིང་གྲུབ་དབང་རྡོ་རྗེ་འཆང་དཀའ་ཆེན་བྱང་ཆུབ···· རིན་ཆེན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། སྐུ་འབུམ་རབ་འབྱམས་པ་ཡེ་ཤེས་དགེ་ལེགས་ཀློག་གི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན··· ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ནས་ཚད་མ་རྣམ········ འགྲེལ་དང་ཕར་ཕྱིན་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས······ སྒོར་ཞུགས་ནས་གསང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས··· ཕྱིན་པ་མཛད། སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་མདུན་ནས་དགེ་ཚུལ་དང་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས་ཤིང་དབང་རྗེས་གནང་གི་ཆོས····· རྒྱུན་དུ་མ་གསན། ཀུན་སྤངས་རི་ཁྲོད་པ་འཇམ་དབྱངས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་སོགས་དང་། གསེར་ཏོག་བློ་

བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ལས་བཤད་ལུང་ཁྲིད་དང་རྗེས་གནང་མང་པོའི་རྒྱུན་གསན། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1889ལོར་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1890ལོར་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་གྱི་བྱ་བ་གང་ལའང་འབད་བརྩོན་སྙོད་པ་མེད་པར་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཐོས་བསམ་དང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་མཛད་པར་བརྩོན་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་པ་དང་། རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཚ་མིག་པ་བློ་གྲོས་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1402ལོར་ས་སྐྱར་ཡབ་སློབ་དཔོན་གྲགས་པ་བློ་གྲོས་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་བྲག་དཀར་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་གཞོན་ནུ་ཉིད་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་ངོར་ཨེ་ཝམ་ཆོས་ལྡན་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས་ཤིང་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་དང་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐུགས་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་ཚ་མིག་སོགས་སུ་འགྲིམས་ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྤེལ། ཁོང་ནི་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་གཤིས་འདི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་པའི་གདུང་རབས་རྫོགས་ཏེ། བདག་ཆེན་

འདི་ཉིད་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཉེ་བ་ཙམ་ན་གཤེགས་པར་སེམས། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1455ལོར་གཙང་བྱམས་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས«ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་བསྐྲར་བ»ཞེས་སྐབས་བདག་ཆེན་འདི་ཉིད་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་བཞི་བཞེས་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ལ་བཞུགས་པར་གསུངས་པས་སོ།།

ཚུ་བཟང་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས།

ཁོང་ནི་མཁས་དབང་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཚུ་བཟང་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1710ལོར་སྟོད་ལུང་ཚུ་བཟང་དུ་ཡབ་ཚེ་རིང་བསམ་གྲུབ་དང་། ཡུམ་འཛོམས་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1772ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཚུ་བཟང་དགོན་གྱི་ཆོས་སྒྲར་ཞུགས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་སོགས་ལ་བྱང་ཆུབ་པར་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་ཐོས་བསམ་གླིང་དུ་ཞུགས་ཤིང་བསྡུས་གཞུང་དང་། དབུ་ཕར། འདུལ་མཛོད། རྣམ་འགྲེལ་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་ཟད་དུ་བྱུང་བར་མཛད་ཅིང་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་སྟོད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཤིང་ཁྲི་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་དང་། ཤར་ཆེན་ངག་

དཔང་ལྷུན་གྲུབ། ཁྲི་ཆེན་བསམ་གཏན་ཕུན་ཚོགས་སོགས་ལས་སྤྱི་ཆོས་དང་སྔེར་ཆོས་རྒྱུད་སྡེ་སོ་སོའི་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་གར་ཐིག་དབྱངས་གསུམ་སོགས་ལ་ནང་བྱན་ཚུད་པ་ན། རྒྱུད་པའི་མཁན་བླ་དང་ཤར་རྩེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1771ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་དབྱར་ཆོས་དང་། དགུན་ཆོས། གསོ་སྦྱོང་མདོ་འཆང་། ལྷ་མཆོད་ཀྱི་གཏོང་སྒོ་སོགས་མ་ཉམས་པ་མཛད་ཅིང་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་མགོན་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་བཞེངས་པའི་དངུལ་གདུང་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་ནི་དགའ་ལྡན་བློ་གསལ་གླིང་དུ་བཞུགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཤར་རྩེ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྐྱབས་མགོན་ནོ་མིན་ཧན་དང་། ཀློང་རྡོལ་བླ་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་། མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་བཅས་ཡིན། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་དགུ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཚ་བཟང་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1725ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1796ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་མཆེད་གཅུང་པོ་ཡིན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན

གཉིས་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གདམས་པ་མང་དུ··· གསན། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་བཞུགས་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་སོགས་ལ་ཐུགས་གཉེར་ཡུན་རིང་དུ་མཛད། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕྱིན་ཏེ། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ་1749ལོར་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས···· ནས་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1752ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ·· ཕེབས་ཤིང་ལོ་བཅུའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། ཁོང་གིས་སྐབས་བཞི་པའི་འཛིན་གྲྭ་ཡང་གསར་དུ་བཙུགས་ཤིང་ཕར་ཕྱིན་ལ་ཡང········ འཛིན་གྲྭ་ཁག་བཞི་ལ་ཕྱེས་ནས་འཆད་ཉན་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1753ལོར་བླ་བྲང་ཆེན་མོའི་ཚོམས····· ཁང་གཟིམས་ཆུང་དང་བཅས་པ་ཞིག་གསོས་ལེགས་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1757ལོར་སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་· གསར་དུ་བཙུགས། སྔར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1723ལོར་ཉན་ཀང་ཡོའི་དམག་གིས་རྒྱལ་དབང་བསོད···· ནམས་རྒྱ་མཚོའི་དངུལ་གདུང་མཆོད་རྟེན་ལ་གཏོར་བརླགས་བྱས་པ····· དེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1758ལོར·········· དངུལ་སྲང་སྟོང་ཕྲག་བཞི་ལས་ལྷག་པའི་རྒྱུ་སོང་གིས་དབྱེན་བཟླུམས··· མཆོད་རྟེན་སྔར་བཞིན་དུ་དངུལ་གདུང་དུ་བསྐྲུར་ནས་ལེགས་པར········ བཞེངས་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ་1773ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ··········

བཅུའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། འབྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་། ཆོས་འཆད་ཉན། འདུ་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས་པ་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་། འདུ་ཁང་དུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཡི་སྐུ་རྒྱབ་ཡོལ་བཞུགས་ཁྲི་དང་བཅས་པ། བཙན་ཁང་དུ་སྟག་ལྤགས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། ཐྭ་ཐྲི། དངུལ་གྱི་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་ལྷ་ཁང་འདུ་ཁང་སོ་སོར་སྟོང་མཆོད་དང་མཆོད་རྫས་ཀྱི་ཐེབས་སུ……དངུལ་སྲང་སྟོང་ཕྲག་གི་སྤྱི་འཛུགས་མཛད། རྒྱ་ནག་པེ་ཅིན་ཕོ་བྲང་དུ་ཡང་ཕེབས་ནས་གོང་མ་ཆེན་པོས་ཀྱང་གཟིགས་སྐྱོང་ཆེའོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ལྕང་སྐྱ་རོལ་བའི་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར》དང་། 《ཐུ་ཁྲུང་མཁན་རབས་བསྡུས་པ》བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཚ་བཟང་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རབ་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1797 ལོར་ལྕང་སྐྱ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐུ་མཆེད་དུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1858 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཚ་བཟང་དགོན་པའི་ཚོགས་གྲལ་དུ…ཞུགས་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཤིང་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒྲར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ……ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་ཁྲི་སྤྲུལ་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་སོགས་གསར་རྙིང་གི་བླ་མ་མང་པོར་བསྟེན་ཞིང་ཆོས་རྒྱུན་སྣ་ཚོགས་གསན་བསམ་མཛད། དེ་ནས་མདོ་སྨད་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཤིང་ཚ་བཟང་རྫོ་ཁང་གྲགས་པ་ཅན་དེ་གསར་བཞེངས་མཛད། དགུང་

ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1833ལོར་བྲ་ཕྲུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་གཅིག་གི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་། བྲ་ཕྲུང་གི་འདུ་ཁང་ཆེན་མོ་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་པ་ནས་བཟུང་བྲ་ཕྲུང་གི་དགོན་བདག་མཛད། དེའི་ཕྱིར་དུས་ཕྱིས་སུ་ཆུ་བཟང་གི་སྐུ་ཕྲེང་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་བྲ་ཕྲུང་དགོན་པའི་གཞུང་ལས་པ་དང་། བླ་མ་དབུ་མཛད། གྲྭ་ཚང་གསུམ་གྱི་ཁྲི་པ་རྣམས་བསྐོ་བཞག་གི་འགན་ཁུར་བཞེས་པ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་འདི་ལ་ཐུག་པ་ཡིན། ཁྲི་ཟུར་ནས་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་ཁོ་ནར་ཐུགས་གཏོལ་བར་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བའོ། ཁོང་ནི་ཆུ་བཟང་སྤྲུལ་སྐུའི་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་བ་ཡིན་ལ། བྲ་ཕྲུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པའང་ཡིན་ནོ།།

ཆུ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་འབྱོར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1578ལོར་སྟོད་ལུང་དཀར་ཞིབ་ཁང་གསར་དུ་ཡབ་བསོད་ནམས་མགོན་པོ་དང་། ཡུམ་མ་མ་བྲེ་སང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1651ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བརྒྱུད་པ་བླ་མ་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ལ་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་འབྱོར་ཞེས་གསོལ། བླ་མའི་བཀའ་བཞིན་ར་བ་སྟོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྟག་ལུང་བྲག་པར་བསྟེན་ནས་བསྡུས་ཚད་དང་འདུལ་མཛོད་བཅས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཕེབས་ཏེ་གཞུ་ཁང་བ་དགེ་ལེགས་ལྷུན་གྲུབ་པའི་སྤྱན་སྔར་དབུ་ཕར་ལ་གཙོ་བོ་སྦྱངས། དེ་

དུས་མཚན་མོ་ཟླ་འོད་ལ་རྟེན་ནས་ཤོག་གྲངས་བཅོ་ལྔ་རེ་ཐུགས་འཛིན་མཛད། འབྲས་སྤུངས་གླིང་བསྲེའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་པས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དབང་འཕྲོགས་ཤིང་། རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་ཀྱང་ཐུགས་དགྱེས་པས་ཞིགས་ཇ་དང་། ཕྱག་འཕྲེང་གཅིག་བཅས་གནང་བ་མཛད། སེ་ར་དང་། དགའ་ལྡན། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ། དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེ། བྱང་ངམ་རིང་སོགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲྭ་ས་དུ་མར་གྲྭ་སྐོར་མཛད། འབྲས་སྤུངས་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་གཙོ་བོས་རྒྱུད་སྡེ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1611ལོར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ལས་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བའི་དབང་དང་། བདེ་མཆོག་ལཱུ་ཨི་པ། དམར་ནག་འཇིགས་གསུམ་ཞི་དགུ་མ། རྗེ་ལངས་བརྒྱད་སྐོར་བཅས་མང་དུ་གསན་པ་མཛད། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས། དེ་ནས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་སྨད་དུ་བཏང་བ་མཛད་པས་རིམ་གྱིས་མཚོ་ཁར་ཕེབས་ནས་དཔོན་པོ་རྟ་ལོ་ཇི་ཕ་ཐུ་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱིན་བདག་མཛད་ནས་དེར་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཙུགས། ཟི་ན་ནང་སོས་སྐུ་འབུམ་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1630ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ········ཕེབས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དེའི་སྐབས་སུ་ཡིག་ཆའི་སྐོར་ལ་གཏམ་གླིང་ཙུང་ཟད་བྱུང་བར་བརྟེན། གཞུང་ཉིད་བ་ལ་སྒོ་མང་སྐབས་དང་པོ་དང་། རྗེ་བཙུན་སྐབས་དང་པོའི་འཛིན་

གྲྭ་གཉིས་སུ་ཕྱེས་པས་རྩོད་པའི་གཏམ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་ཞི། དགོན་པའི་ཕྱོགས་བཞིར་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་འབུམ་ཁང་ཕྱི་མཚམས……བཅད་བསྲུང་དུ་གསར་བཞེངས་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1639ལོར་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ……བཅུའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དེའི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་གཙོ་བོ་མཛད་ནས་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས་ཤིང་། གླིང་གསེབ་ཏུ་དབྱེན་བསྟུམས་མཆོད་རྟེན་དང་། བྱམས་པའི་གོས་སྐུ་ཆེ་བ་བཞེངས། འདུ་ཁང་ལ་ཤིང་རྩེ་གཏོང་བ། ཐུབ་པ་ཆོས་འཁོར་མ་སོགས་སྐུ་བརྙན་ལི་མ་དྲུག་ཅུ། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གླེགས་བམ་དུ་མ་དང་བཅས་སྒྲི་འཛོག་མཛད། ལོ་རེ་བཞིན་དགེ་འདུན་ལ་འགྱེད་ཐོག་ཆ་ར། ཆོས་གྲྭ་བ་རྣམས་ལ་གྲྭ་ཐོག་གྲྭ་འགྱེད་སོགས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀྱིས……དགོན་པར་ཕན་ཐོགས་རྒྱ་ཆེན་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1649ལོར་འབུམ་ལུང……བཀྲ་ཤིས་ཐང་དུ་ཚུ་བཟང་དགོན་པ་དགའ་ལྡན་མི་འགྱུར་གླིང་གསར…འདེབས་མཛད་ཅིང་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་དོན་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་ལྔ་བ་དང་། དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅུ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཚུ་བཟང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ……

1652ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1723ལོར་ཉན་ཀང་ཡོའི་དམག་གིས་བཀྲོངས། ཁོང་བཙན་པོ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང·····དང་གསེར་ཁོག་དགོན་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད། དེ་ནས་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན··རྫོགས་ཞུས། དཀའ་ལྡན་ཁྲི་པ་ནམ་དག་རྡོ་རྗེ་དང་། རྒྱལ་སྲས་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། སྒོ་མང་དཔོན་སློབ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་ཆོས་བཀའ་ཅི་རིགས་གསན་ཞིང་། དབུ་ཕར་གྱི་སློབ་གཉེར་མཛད་དེ་རྩིས་ཐང་དུ་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་ལ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ·······སྟེ་སྤྱི་ལོ1676ལོར་ཕེབས་ནས་དཔྱིད་ཆོས་བར་མའི་ནང་དུ་གསང·····འདུས་དང་། དབྱར་ཆོས་རྗེས་མ་ལ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྡུལ་མཚོན་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲུབ་མཆོད་སྦྱིན་སྲེག་བཅས་ཉིན་བདུན་རེ་འཛུགས་རྒྱུའི·····སྲོལ་བཏོད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1680ལོར་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1696ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ·······ཕེབས་ཤིང་འཆད་ཉན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐོར། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1700ལོར«བཅའ···ཡིག»གསར་བརྩམས་གནང་བ་དང་། ཆུ་སྟོད་སྨོན་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་གཞུང་གི་ཚོགས་ལངས་བཅུ་གཉིས་དང་། དཔྱིད་ཆོས་རྗེས་མ་དང་

དབྱར་གནས་སྙིང་དུ་གཞུང་བསྡུས་གཉིས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཉིན་གསུམ་རེར་འཛོག་རྒྱུའི་སྲོལ་བཏོད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1701ལོར་རྒྱལ་བ་སེང་གེའི་ང་རོ་ལ་གོས་སྐུ་ཆེན་པོ་གསར་བཞེངས་མཛད་པར་དངུལ་སྲང་སྟོང་ཕྲག་གསུམ་ལས་བརྒལ་བའི་འགྲོ་སོང་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་1708ལོར་མཚོ་སྔོན་ཅིང་ཧང་བཀྲ་ཤིས་བཱ་ཐུར་ཐའི་ཇི་དང་། ཧུན་ཧང་ཨེར་ཏེ་ནི་ཧུས་རང་དང་། དཔོན་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱིན་བདག་གི་མཐིལ་མཛད་དེ། གསེར་སྟོང་ཆེན་མོའི་ལྷ་ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ་གསར་བཞེངས་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1710ལོར་ཧུན་ཧང་ཨེར་ཏེ་ནི་ཧུས་ནང་གིས་སྦྱིན་བདག་མཛད་དེ་ཀ་བ་བཅོ་ལྔའི་རྒྱ་ཕྱོན་ཁེབས་པའི་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱ་ཕིབས་གསར་བསྐྲུན་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1712ལོར་ཅིང་ཧང་བཀྲ་ཤིས་བཱ་ཐུར་ཐའི་ཇིས་སྦྱིན་བདག་མཛད་དེ་གསེར་སྟོང་ཆེན་མོའི་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་རྟེན་རྒྱ་བསྐྱེད་བཏང་སྟེ་གསར་བསྐྲུན་མཛད། དུས་མཚུངས་སུ་གསེར་ཕིག་དགོན་པའི་གདན་ས་ཡང་བསྐྱངས་ཏེ་འཆད་ཉན་གང་ལེགས་མཛད། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་སྐུ་འབུམ་དགོན་དུ་བཞུགས་སྐབས་རྗེ་འདི་བས་རབ་བྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུལ་ནས་མཚན་ལ་བློ་བཟང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། ཆོས་བཀའ་ཡང་ཅི་རིགས་ཕུལ་བ་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅུ་དགུ་པ་དང་། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་བཅོ་

བརྒྱུད་པ་བཅས་ཡིན་ནོ།།

ཆུ་བཟང་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་བཤད་སྒྲུབ་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1859 ལོར་རྭ་ལོ་ཐང་འདུན་མའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1913ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཆུ་བཟང་རང་དགོན་དུ་བཞུགས་ཤིང་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐུགས་གཉེར་དང་ཆོས····རྒྱུན་མང་པོ་གསན་བསམ་མཛད། དེ་ནས་མདོ་སྨད་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ། བླ་བྲང་སྒོ་མང་ཚང་སྐྱབས་རྗེ་དོ་རྗེ་འཆང་ཆུ་བཟང་རང་དགོན་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ནས་མི་ཏྲ་རྡོར་ཕྲེང་སོགས་དབང་ལུང་······རྗེས་གསུམ་དང་བཤད་ཁྲིད་ཀྱི་རྒྱུན་བཟང་རྣམས་བུམ་པ་གང་བྱོའི······ཚུལ་དུ་གསན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེ་ཤུ་རྩ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1882ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་དང་འབྲེལ་བར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན········འབད་ཞིག་བསྒྲུབས་ནས་དུས་འདའ་བའོ། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཆུ་བཟང་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་བ་ཡིན་ལ། བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་གཅིག་པའང་ཡིན་ནོ།།

ཆུ་བཟང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1789ལོར་ཤར་ཕྱོགས་ཀོང་པོའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཚེ་འཕེལ་དང་། ཡུམ་འཚོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1856ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་དགོན་པ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་དགེ་རྒན་ཚངས་དབྱངས་ཐུགས་རྗེ་དང་འགྱུར་རྒྱས་གཉིས་ལ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་བསླབས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ཕྱོལ་ཐབས་ཀྱིས་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་གྲུབ་དབང་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་དཔལ་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་བར་མ་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཤིང་མཚན་ལ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གནང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པར་དེ་མོ་ནོ་མིན་ཧན་ཞབས་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། དགུང་ལོ་སོ་ལྔའི་བར་དུ་སློབ་གཉེར་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཞིག་གནང་། ཁོང་གིས་སྔོན་རྗེས་སུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ངག་དབང་ཆོས་འཛིན་དང་། ཁྲི་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ། བླ་མ་སྐལ་བཟང་མཁས་གྲུབ་སོགས་དྲིན་ཅན་བླ་མ་བཅུ་ཕྲག་བཀྲལ་བར་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་པར་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་པའི་མཛད་སྒོར་ཞུགས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པར་སྟག་ཕུའི་ཡོངས་འཛིན་གནང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་པར་རྒྱལ

དབང་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོར་བརྟན་བཞུགས་མཇལ་ལྷགས་བཤད……… མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«དམ་པའི་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལས་ཁོ་བོས་བགོ་སྐལ་ཅུང་ཟད་སྤྱོད་པའི་ཐོབ་ཡིག་དགའ་ལྡན་བསྟན་པའི… མཛེས་རྒྱན་ལས་དབང་དང་རྗེས་གནང་གི་སྐོར»དང་། «བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ས་བཅད་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་མན་ངག་གནད་བསྡུས་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ»། «བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་»བཅས་ཆོས་ཚན་བཅུ་ལོངས་པའི་པོད… གཅིག་བཞུགས་སོ།།

ཚ་རྟུལ་ཁ་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་བཤད་སྒྲུབ་དར་རྒྱས།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་པྣ་ཅེ་ཀུ་ཞེས་པའི་ས་ཆ་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྐུ་འབུམ་རང་སྐར་དུ་གདན་སར་བཀོད་ཅིང་ཆེ་ཤོས་ངག་དབང་བཤད་སྒྲུབ…… བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཤིང་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས། རྣམ་འགྲེལ་དང་ཕར་ཕྱིན་སོགས་ལ་རིགས་ལམ་རྣམ་པར་དག་པས…… ཐུགས་གཉེར་ཕྲ་ཞིབ་མཛད། རིགས་ཆེ་ཆུང་གི་ཚོགས་ལངས་དང་ཕར་ཕྱིན་དམ་བཅའ་གང་ལེགས་བཞག དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་ཁྲི་ཟུར་འཇམ་དབྱངས་དམ་ཆོས་ལས་དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང…… ཚུལ་ཁྲིམས་མིག་འབྲས་ལྟར་དུ་བསྲུངས། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཤིང་སྐུ་འབུམ་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་དང་། རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི

ཆོས་སྐོར་རིམ་གྱིས་ཞུགས། རྒྱ་ཕར་ཕྱིན་དང་འབྲས་བུ་གསང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ཟུང་གི་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་དགོངས་དོན་མཐའ་དག་ལ་སློབ་སྦྱོང་ནན་ཏན་དུ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1879ལོར་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། དེ་ནས་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་འདུ་ཁང་ཀ་བ་ཞེ་བརྒྱད་ཡོད་པ་སྙིང་ཤོད་དབུས་འཕུག་སྒོ་སྐོར་ཁྱམས་ར་ཛ་ཁང་དང་བཅས་པ་གཞི་ནས་བཞེངས་ཞ་དང་། ཚོན་རྩི་ཐེན་རྒྱན་གཞི་ར་རྒྱལ་མཚན་བཅས་གསར་བསྐྲུན་མཛད་དེ་རབ་གནས་རྒྱས་པར་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་གཙོ་ཆེར་རང་གི་སྒྲུབ་སྡེ་པྲ་ཡན་སྐད་ཐའི་དགོན་པར་བཞུགས་ཏེ་ཐུགས་དམ་ཉམས་ལེན་དང་འབྲེལ་བར་གདུལ་བྱའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་ཉེར་ལྔ་པ་དང་། རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཚེ་ཤོས་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1841ལོར་དྲིད་ཁོག་འབྲོག་སེར་ཡབ་གཡང་འབུམ་དང་། ཡུམ་དཀར་མོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1894ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་ནས་ཚེ་ཤོས་སྐར་བར་གདན་སར་བཀོད་དེ་དཀའ་སྟོན་ཟབ་རྒྱས་མཛད། གྲུ་ཀྲ་རབ་འབྱམས་པ་བསམ་གཏན་དང་། ཁྲི་ཅི་དགེ་བཤེས་བརྩོན་འགྲུས་གྲགས་པ་

གཉིས་སློག་གི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་མཁས་པར་བསླབས། ཆེ་ཤོས་ངག་དབང་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་སྦྱངས་བརྡར་ཤ་ཆོད་པར་མཛད། ཚོགས་ལངས་དང་བསྡུས་གྲྭའི་དམ་བཅའ་བཞག་པས་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཏ་ལས་སོ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་སོགས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ནས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དགོངས་དོན་བཅས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་ཕེབས་ཤིང་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་དང་། རྗེ་ཕྲུག་རྣམ་གཉིས། གྲྭ་ས་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ། གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ། དཔལ་བསམ་ཡས་བཅས་ལ་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེར་ཕུལ། དེ་ནས་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཤིང་དབུ་ཕར་མཛོད་འདུལ་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མ་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་པོ་གསན་ནས་རང་དགོན་འདིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀར་འཛིན་སྐྱོང་ལེགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1874ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཀྱང་

ཐུགས་དམ་ཟབ་མོའི་ཉམས་བཞེས་ཀྱི་ངང་ནས་དུས་འདའ་བར………མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཚེ་སྨོན་ངག་དབང་བསྟན་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1717ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1769ལོར་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན……སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་ཆོས་ཐོག་རེའི་ཉི་ཤུ་གསུམ་ལ་ཀུན་རིག་གི…རས་བྲིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་པའི་བདག་འཇུག་གསར་དུ………བཙུགས། ཆས་འཇུག་ཆ་ཚང་བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག རྡོ་དྲིལ་ལྔ་བཅུ་སོགས་ཀྱི་སྒྲི་འཛོག་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1779ལོར་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། དེའི་སྐབས་སུ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདུ་ཁང་སྟེང་དུ་དངུལ…སྲང་བདུན་བརྒྱ་ལས་བསྒྲུབས་པའི་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཆེ་བ…ཆ་དང་མཆོད་རྫས་བཅས་གནང་བར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1780ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན……སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན………བཅས་ལ་ཚགས་འཛིན་ནན་ཏན་དུ་མཛད། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་རྫོགས་ཀྱང་གང་རྒྱས་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1781ལོར་འདུ་ཁང་ཆེན་མོའི་ནང་དུ་སྐུ……

གཏུང་ལྷ་བབས་མཆོད་རྟེན་བཞེངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1783ལོར་ཁལ་ཁའི་བླ་མ་ཨེར་ཏི་ནི་ཆོས་རྗེ་ཧྲ་ལེ···ཧོ་ཐོག་ཐུ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཆོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི·······གཏོང་ཐེབས་དངུལ་སྲང་ཆིག་སྟོང་དང་སྲང་ལྔ་བཅུ་སྐྱོར་འཛུགས·······མཛད། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་དྲུག་པ་དང་། རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་དྲུག་པ། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཚེ་ཤོས་ངག་དབང་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1787ལོར་མདོ་སྨད་ཙོང་ཁའི་ཆུ་བཟང་ཤུང་པའམ་ཆུ་ཏུལ་ཁར་ཡབ་སྔགས········འཆང་ཚེ་རིང་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་སྐྱིད་རིལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1860ལོར་ཀླུ་ཀེ་དགོན་སུ་ཀླུ་སྨོན་འཕེལ་གླིང་དུ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཞི་པར་ཚེ་ཤོས་ངག་དབང་བསྟན་པའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་འཛམ་བཞད་འཛིགས་མེད་དབང་པོར་མཇལ་ནས·····ཆོས་འབྲེལ་ཐོབ། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཐུའུ་བཀྭན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་བློ་བཟང་བཤད་སྒྲུབ་ཉི་མ·····ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་དགུ་པར་མི་ཉག་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་མནོས་ཏེ········མཚན་ལ་ངག་དབང་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་སྐུ་འབུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས།

དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སེ་ར་སྨད་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། དེ་ནས་གླིང་བསྲེའི་དམ་བཅའ་ཐེངས་མང་མཛད་པས་མཁས་མང་དགྱེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན་དུ་གྱུར་ཏེ། སྡེ་བ་གཞུང་ནས་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་མེ་ཀན་ཨེར་ཏེ་ནེ་མཁན་པོ་ཞེས་པའི་མཚན་སྙན་བསྩལ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་མདོ་སྨད་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་ཁ་བསྒྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པ་ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་དུ་རྒྱུད་པ་བླ་མ་མགོན་ཀྲ་སྤྲུལ་སྐུའི་མདུན་ནས་སྔགས་ཕྱོགས་རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་ཁྲིར་ཕེབས། དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་གསར་འཛུགས་དང་། འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ནས་ལྕང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ། དེ་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཧོ་ཤོའི་དགོན་དུ་ལོ་ངོ་བརྒྱད་དུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་རང་ཡུལ་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པར་རྩ་བཟང་རིན་པོ་ཆེས་ནན་ཞུས་ལྟར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་ཁྲི་ཆེན་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་རེ་བཞི་པར་ཁྲི་པ་དགོངས་པ་ཞུས་ཏེ། མཁན་པོ་སྐལ་བཟང་ནོར་བུ་ཁྲི་པར་བསྐོས། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པར་ཨ་ལྷ་ཀ་ཞང་གིས་ནན་གྱིས་གདན་ཞུས་མཛད་པར་བརྟེན་སོག་ཡུལ་དུ་ལན་ཏིང་མར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས། སྔ་ཕྱིར་སོག་པོའི་ཡུལ་དུ་ལན་བདུན་བྱོན། དེ་གའི་དགོན་སྡེ་ཆེ་ཕྲ་ཡོངས་ལ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས། བླ་དཔོན་མང་པོར་དབང་ལུང་བཤད་ཁྲིད་སོགས་ཆོས་ཀྱི་

སྨིན་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྒྱལ། ལོ་སོ་ལྔའི་རིང་དུ་སོག་ཡུལ་ལ་དམ་ཆོས་སྤེལ་ཞིང་སྐུ་ཚེ་ཐ་མའི་ཆ་དེའང་སོག་པོའི་དད་ལྡན་རྣམས་ལ་ཕུལ་བ………མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཐུའུ་བཀྭན་མཆོག་སྤྲུལ་བློ་བཟང་བཤད་སྒྲུབ་དབང་ཕྱུག་རྒྱ་མཚོ། ཨ་ཀྱཱ་ཡོངས་འཛིན་དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་བློ་གྲོས། མགར་ཐར་ཐེ་བོ་སྤྲུལ་སྐུ་ཡེ་ཤེས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ཆོ་ག གསོལ་འདེབས། བཅའ་ཡིག བསངས་མཆོད། བསྟོད་ཚིག་བཅས་ཆོས་ཚན་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་ཡོད་པ་རྣམས་པོ་ཏི་གཉིས་སུ་བསྡུས་ཏེ་པར་ཤིང་དུ་བརྐོས་སོ།།

ཆེ་ཏོགས་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ཀླུ་འབུམ་ཆེ་ཏོགས་སྡེ་བ་ཡིན། ཁོང་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1648ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་… ཀྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཐེབས་ཤིང་ལོ་ལྔར་གདན་ས་བསྐྱངས། དེའི་རིང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1649ལོར་ཟི་ན…… ཆོས་རྗེ་ལེགས་པ་རྒྱ་མཚོས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས…… བདེ་ཆེན་གླིང་གསར་དུ་བཙུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1650ལོར་ཨོས་རྫོང་གི་དཔོན་པོ་ཚེ་དབང་བསྟན… འཛིན་གྱིས་སྐུ་འབུམ་གདན་སའི་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་བཞུགས་ཁྲིའི………གཟིམས་ཁང་ལྷས་སྐོར་དང་བཅས་པ་རྒྱ་འཕུག་ཞུགས་ལྟར་གསར……… བཞེངས་མཛད་པ་ལ་བླ་བྲང་ཆེན་མོ་བཀྲ་ཤིས་ཁང་གསར་ཞེས་གསོལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1652ལོར་རྒྱལ……

དབང་ལྡེ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་འབུམ་དུ་ཞབས་སྐྱེས་རྣམ་··པར་བཀོད་དེ་ལྷ་བྲང་ཆེན་མོར་བཞུགས་གདན་འདྲགས། རྒྱལ་དབང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་ནས་ཁྲིམ་ཚོགས་ལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ཆོས་ཁྲུན་གཅིག་གནང་བ་སོགས་ཆོས་སྲིད་ཀྱི········གཟིགས་བསྐྱངས་རྒྱ་ཆེར་མཛད། «བཅའ་ཡིག་ཆེན་མོ་ཞུང་དུ་རྣམ་གསལ»མཛད་ནས་ཚོགས་ཆེན་ཁྲི་པ་ལ་གནང་ངོ་། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ཆེན་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཚེ་ཏོག་བློ་བཟང་བྱང་ཆུབ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1861ལོར་མདོ་སྨད་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཐགས་འཆང་དབང་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་ཀ་ཧོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1933ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་དཔོན་ཚང་ཆོས་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་འཕེལ་དང་། ཐར་ཤུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་མཛོད་བློ་གྲགས་སོགས་ཀྱིས་ཚེ་ཏོག་གོང་མའི་སྤྲུལ་སྐུར······ངོས་འཛིན་མཛད། ལོ་དེར་ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་སྨོན་ལམ་བཟང་པོ་རིན་ཆེན་གྱི་མདུན་ནས་དགེ་བསྙེན་བསྒྲུབས། མཚན་ལ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་པར་དཀའ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན་གྱི་མདུན་ནས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་མཚན····ལ་བློ་བཟང་བྱང་ཆུབ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་གདན་སར་ཧོར་དམག་འཛུལ་ནས་ཉམས་ཆག་བྱུང་སྐྱེ་ཉེན་ཐྲོལ་མཛད། དགུང་ལོ་དགུ་པར་སོག་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ཏེ་མཆོད་ཡོན་

རྣམ་གཉིས་ཞལ་འཛོམས་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ཆ་ཧྲ་ནས་ཐུའུ་བཀྭན་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ་ཏེ་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཐེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ནས་ཁྲང་ཨན། ཟི་ཁྲོན་ཁྲིན་ཏུའུ། དར་རྩེ་མདོ། ཉག་ཆུ། ལི་ཐང་བཅས་བརྒྱུད་ནས་དབུས་སུ་འབྱོར། རྒྱལ་བ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དང་མཇལ་ནས་དངུལ་དངོས་ཀྱི་འབུལ་བ···རྒྱ་ཆེར་ཕུལ། ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ལྕོག་བྱམས་པ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བླངས། དེ་ནས་སྐྱི་ཐང་། བྱང་རྩེ་བརྒྱུད་དེ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཐེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ་ནས་ཆོས་འབྲེལ་ཡང་ཞུས། སྐྱེ་བ་གཞུང་གིས་ཁོང་ལ་པླེ་ཞིག་ཐུ་ཧོམ་ཆེ་མཁན་པོའི་མཚན་སྙན·······དང་། མཁན་ཆས། བཀའ་ཐམ། རྟེན་ཆས་ཆ་ཚང་གནང་། དེ་ནས་མདོ་སྨད་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་ཁ་བསྒྱུར། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་སྨན་རམས་པ་བློ་བཟང་ཉི་མ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་ཚད་མ་སྦྱོང་བའི་·དབུ་བརྩུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་རྒྱ་ཡིག་ཚང་དང་ལྷན་དུ་གླིང་བསྲེལ་དཀའ་བཅུའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་གི་སློབ་དཔོན་དང་། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲིར་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་གི་ཁྲི་ཆེན་ལ་ཐེབས། ཆོས་འཆད་ཉན་དང་། སྒྲིག་ལམ། ཀུན་སྤྱོད་སོགས་ལ་དག་ཐེར་མཛད། ཕུར་ལྕོག་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། ཚད་ལྡན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཅུ་ཕྲག་ལྔ་ཙམ་ལ་བསྟེན་མདོ་སྔགས་རིག·······གནས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མང་པོར་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེན་མཛད། སྔ་ཕྱིར་

དབུས་གཙང་དང་ཆེན་པོ་ཧོར་གྱི་ཡུལ་གྲུ། རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་སོགས་སུ་ལན་དུ་མར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ། བོད་སོག་རྒྱ་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱ་མང་པོར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གྲུ་ཆར་འབེབས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་དོན་གཅིག་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ཐོབ་ཡིག་དང་། དྲིས་ལན། བཅའ་ཡིག གསོ་རིག་བཅས་པོ་ཏི་ལྔར་བཞུགས་སོ།།

ཆེ་ཏོགས་ཡོངས་འཛིན་ངག་དབང་འཇམ་དབྱངས་དབང་རྒྱལ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། ཁོང་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1825ལོར་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་གི་དཔོན་སློབ་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་གྱི་བྱ་བ་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1827ལོར་སྐུ་འབུམ་སྔགས་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1830ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་དགོན་པ་ཡོངས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་ཐམས་ཅད་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་། རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་གྱི་དཔར་ཡིག་ལ་ཞུས་དག་གི་འགན་ཁུར་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། ཁོང་གིས་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཏེ་བྱང་གི་མཆོད་རྟེན་སྒོ་བཞི་གསར་གསོས་ལེགས་པར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་གསུམ་པ་དང་། སྔགས་པ་

དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་ཉེར་དྲུག་པ། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་པ་བཅས་ཡིན་ནོ།།

ཚེར་རྫེ་ཞིག་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་མངའ་རིས་མང་མཁར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་ལ་སྦྱངས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་འགྲོ་བ་མང་པོའི་ནད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བསལ་ཞིང་། གསོ་རིག་གི་འཆད་ཉན་སྤེལ་ཏེ་སློབ་མ་མང་པོ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། གོང་སྨན་དཀོན་མཆོག་འཕན་དར་གྱིས་མཛད་པའི《གསོ་རིག་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་》ལས“བདུད་རྩི་ཐིགས་པ་མ་བུ་སྡེ་སྐོར་དང་། ཐིགས་ཆུང་གསལ་སྒྲོན་ལ་སོགས་ཚེར་རྫེའི་ལུགས། ”ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཁྲི་འོད་ཅེས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་བོད་སྨན་མཁས་པ་མི་དགུའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་བདེ་བ་དཔལ་དང་། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། གཙང་སྟོད་དང་མ་མགོན་པོ་གསུམ་ཡིན། གསུང་རྩོམ་ནི《ཤེས་བྱ་སྤྱིའི་ཁོག་འབུགས་རྒྱལ་མཚན་རྩེར་འབར》དང་། 《ས་བཅད་དོན་འཁྲིགས་འབྱེད་པའི་ལྡེའུ་མིག》། 《དཀའ་ཚོམས་གེགས་སེལ་གནམ་ལྕགས་འཁོར་ལོ》། 《ཚིག་དོན་ཞིབ་རྒྱས་སུ་འགྲེལ་པ་ཉུ་ཏིག་གི་ཕྲེང་བ》རྒྱས་བསྡུས་གཉིས། 《བདུད་རྩི་ཐིགས་པ》བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ

འབྲུངས་པའི་ལོ་ཙྪ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ་(1303—1380)སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་གནས་ལྔ་རིག་པའི་བདག་པོར་གྱུར། སྐད་གཉིས་སྨྲ་བ་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《ལུང་དུ་སྟོན་པ་ཙནྡྲ་པའི་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐའ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས》ཞེས་བྱ་བ་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ཟླ་བས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ།།

ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙྪ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཤིང་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཡི་གེ་བཅས་ལ་སློབ་གཉེར་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཡང་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《གཉྫིའི་བསྟོད་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ》དང་། 《དཔལ་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་བ་གྲུ་གཟིངས》། 《གཞུང་ཚད་མཉམ་པའི་སྙེབ་སྦྱོར》ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་པ། 《དཔལ་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་སྒྲུབ་ཐབས་པདྨ་རཱ་གའི་གཏེར》། 《ཀང་པ་

བཞི་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་པ་བསྒྱུར་བའི་བསྟོད་པ»། «དབྱངས་ཅན་མའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «ཚངས་པའི་བུ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་བསྟོད་པས་གྲུབ་པ་ངག་གི་འོད་ཟེར»། «པོ་ཏ་ལ་ཀར་འགྲོ་བའི་ལམ་ཡིག» བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བཀའ་འགྱུར»ལས«དཔལ་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ»ལེའུ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཅིག་པ་དང་། «འབུམ་ཕྲག་གསུམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་མོ་རལ་པ་གྱེན་བརྫེས་ཀྱི་རྒྱུད་རིག་པ་འཛིན་པ་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «བསྟན་འགྱུར»ལས«གསང་བའི་ཛམྦྷ་ལའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «རྒྱ་ཆེ་བའི་ཛམྦྷ་ལའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «སྲུང་འཁོར་གྱི་བྱིན་རླབས་དང་ཕྱིར་བཟློག་པའི་མན་ངག»། «བཅོམ་ལྡན་འདས་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་ཞལ་གདམས»བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཆོས་སྐྱོང་ལྡེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1280ལོར་ས་སྐྱའི་སྒྲོ་ཕྲངས་སུ་ཡབ་ལྷ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། ཡུམ་མ་ཅིག་ལྷ་མོ་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1352ལོར་སྐུ་གཤེགས། དེ་ནས་ཁུ་བོ་ཁྲི་ལྡེ་འབུམ་གྱིས་ཁོང་ཉིད་ས་སྐྱ་ནས་གུང་ཐང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་གི་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་སུ་བཅུག་པ་དང་། འཛངས་ཀྱི་གོ་ཆེ་ཚངས་པ་དང་། ལྷ་རིགས་གོ་ཆེ་ཚངས་པ། གཞན་རྒྱུད་གོ་ཆེ་ཚངས་པ་གསུམ་གྱིས་གཞོགས་འདེགས་མཛད་ཅིང་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་གི་མངའ་ཐང་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད། ཁོང་གིས་ས་སྐྱ་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་དཔལ་གྱི་སྲས་མོ་ཀུན་དགའ་འབུམ་ཁབ་ཏུ་བསུས་ཏེ་རིགས་སྲས་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་ལྡེ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། ས་སྐྱ་པ་དང་གཉེན་ཚན་བསྒྲིགས་ནས་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་གི་ཆབ་སྲིད་དར་བར་མཛད་དེ། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཆོས་འཁོར་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་ཟབ་ཏུ་བྱུང་བར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་

དང་། འབྲས་ལྗོངས། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཤིང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ཞིག་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《ཡེ་ཤེས་དབབ་པའི་ཆོ་ག》དང་། 《རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་དགོངས་པའི་གསང་བ་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག》། 《རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་བཤད་པ་ལས་ཀྱི་མན་ངག》། 《ཕྱིར་བཟློག་འཁོར་ལོ》། 《ཕག་མོའི་སྲུང་བའི་འཁོར་ལོ》། 《གཏོར་མའི་ཆོ་ག》། 《ལག་པའི་མཆོད་པ》། 《རྡོ་རྗེ་ཕག་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས་རྣམ་པར་སྣེག་པ》། 《རྡོ་རྗེ་ཕག་མོའི་བསྟོད་པ་རིམ་པ་གཉིས་པ་རྡོ་རྗེ་བཙུན་མོས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ》། 《རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《རྡོ་རྗེ་ཕག་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཞལ་གཉིས་མ》། 《དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་ཡུམ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག》། 《ཁཎྜ་པཱ་ཊི་ཀྵ་ལྷའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《དཔལ་འདིག་རྟེན་མགོན་པོ་མཁའ་ལ་སྤྱོད་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཚེས་སྣ་བ་ཆོས་དཔལ་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་གཙང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཐར་པ་གླིང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་མཁན་ཆེན་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས། མཁན་ཆེན་ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་བླ་མ་མང་

པོར་བསྟེན་ནས་དམ་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་ལུང་རྒྱས་པར་གསན། ཆོས་རྗེ་འབའ་ར་བ་ལས་ནི་ཆོས་དང་ཕྱག་ཆེན་ལ་སོགས་གསན་པས་མཉལ······གྱི་ཤ་མི་སྒྲིབ་པའི་འོད་གསལ་འཁྲུངས། ཕག་མོ་ཞལ་གཉིས་མའི་བསྙེན་སྒྲུབ་མཛད་པས་ཕྱག་མཚོད་ཀྱི་ཆང་མ་ཞིམ་པ་དྲི་རོ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ལ་སོགས་བྱུང་། གཤེད་དམར་ལ་སོགས་པའི་ཐུགས་དམ་དུ་མའི་བསྙེན་སྒྲུབ་འཐེམས་པར་མཛད། ཐག་པོ་ཆེ་བ་རྡོ་རྗེ་དཔལ་ལས་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སྐོར་དང་། གཅོད་ཡུལ་སོགས་གསན་ནས་ཐུགས་ཉམས་སུ་ཡང་བཞེས། དུས་ཕྱིས་སུ་ཐེལ་གྱི་ཆོས་སྒོ་ལ་ཞུགས་ཏེ་གདུལ་བྱ་མང་པོ་སྨིན་གྲོལ་ལ་བཀོད། ངང་རྒྱལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་འདི་དག་གིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར་བའི་ཚེ་རྟོགས་པས་སྲིད་པ་གསུམ་པོ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང་། བྱིན་རླབས་ཀྱིས་རྡོ་རྗེའི་མཁའ་འགྲོ་མ་ཐམས་ཅད་འདུ་བ། མི་དང་མི་མ་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཚོད་པར་བྱ་བའི་ངོ་མཚར་བའི་རྣམ་ཐར་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་།།

ཆོས་སྒོ་བ་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1223ལོར····སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་གདུང་རུས་གནུབས་ཡིན། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1293ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་གཙང་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། ཐོག་ཁ་བ་རིན་ཆེན་སེང་གེ་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་གདམས་ངག་རྣམས་བུམ་པ····གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་པ་མཛད། མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བླ་མ་

ཆེན་པོ་ཡིན། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པར་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཀྱུང་། དགུང་ལོ་རེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1290ལོར་ས་སྐྱ་པས་འབྲི་གུང་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་འབྲི་གུང་བ་ལ་ཕམ་ཉེས····ཚབས་ཆེན་བྱུང་བས་ཡོངས་གྲགས་སུ"འབྲི་གུང་གླིང་ལོག"ཅེས་བྱའོ། དེ་ནས་ཀོང་པོ་ཕྱོགས་སུ་ནང་རྟེན་རྩ་ཆེན་རྣམས་བཟུང་ནས་བྲོས་བྱོལ་དུ་ཕེབས། དེ་ལྟར་འབྲི་གུང་གི་གདན་ས་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་བསྐྱངས་མཐར་དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་པར་ཀོང་དུ་དགོངས་པ་རྫོགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཇོ་སྐྱབས་ཇོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཟུའོ། ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བདུན་པ་ཡིན་ནོ།།

ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་དཔལ་འབྱོར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1428ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1476ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་འཁྲུལ་ཞིག་ནམ་མཁའ་རྣལ་འབྱོར་ལ་སོགས་པའི་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་འདུལ་བ་དང་། མཛོད་འགྲེལ། རྫོགས་ཆེན་ཆོས་སྐོར། ཨ་ཏི་ཡོ་ག མ་ཧཱ་མཱ་ཡ། གསང་འདུས་སྦྱོར་དྲུག ལམ་འབྲས། བདེ་མཆོག་སྙན་བརྗོད། བཀའ་བརྒྱུད་སྙན་བརྒྱུད་ལ་སོགས་པར་གསན་སྦྱངས་མཛད། ར་ལུང་དགོན་པའི་གདན་ས་བསྐྱངས། དུས་ཕྱིས་སུ་སྐམ་པོའི་གདན་ས་ཡང་མཛད། སྤ་གྲོ་དང་། གཙང་། དབུས། དྭགས་པོ། ཀོང་པོ། གཉལ། ལོ་རོ། ལྷོ་མོན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་གདུལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས། ཆོས་རྗེ་སྐམ་པོ་

པའི་གདན་སར་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐོར། སླར་སྒམ་པོ་པའི་གདུང་བརྒྱུད་ལ་གདན་ས་གཏད་དེ་འགྲོ་དོན་བསྐྱངས། ཁོང་ནི་ར་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ།།

ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བ་ཕྱི་མ།

ཁོང་ནི་སྟག་ལུང་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས···དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བརྩེགས།

ཁོང་ནི་སྟག་ལུང་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བརྩེགས་དང་མི་གཅིག་ཡིན··པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འོད།

ཁོང་ནི་སྟག་ལུང་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འོད་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཆོས་རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་ལྷ་ས་བ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་དང་མི་གཅིག་ཡིན······པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྟག་ལུང་ངག་དབང་གྲགས་པ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ···

འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་དགེ་བསྙེན་དང་། རབ་བྱུང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་ཚུལ་ཁྲིམས་མིག་འབྲས་བཞིན་དུ་བསྲུངས····པར་མཛད། ཐོག་མར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་ནས་བཙམས་ཏེ་ཐ་སྙད་རིག་གནས་དང་། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ། རྒྱུད་སྡེ་བཞི་བཅས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཐོས་བསམ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1910ལོ་ནས་བཟུང་ལྡོགས་ཇོམ་འཁོར་ཆེན་གདན་······འདུག ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར་སྐལ་ལྡན་རེ་བ་སྐོང་བའི་དགའ་སྟོན»དང་། «བླ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་གའི་རྣམ་གཞག་ཚིག་དོན་རབ་གསལ་ཟུང་འཇུག······སྒྲུབ་པའི་སྨྱུར་ལམ»། «ཡི་དམ་ཆོས་སྐྱོང་སོ་སོའི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་རྗེས་གནང་བྱེད་ཚུལ་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་གནས»། «སྒྲུབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་རྗེས་གནང་གི་ཆོ་ག······དང་བཅས་པའི་ཐོ་ཡིག་གི་དོན་འགྲེལ་འདོད་རྒུའི་ལྗོན་ཤིང་རིན་ཆེན···སྙེ་མའི་ཁ་སྐོང་ཡང་གསལ་བློ་གྲོས་མིག་འབྱེད»བཅས་ཆོས་ཚན་ཉིས···བརྒྱ་བཅུ་མེད་བདུན་ཡོངས་པའི་པོད་བརྒྱད་བཞུགས་སོ།།

ཆོས་རྗེ་བཅོ་ལྔ་པ།

ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཆོས་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1453ལོར་སྐོད་ཞུང་མདར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1540ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དཀའ་ལྡན་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། གཙང་དུ་པཎ་ཆེན་དགེ་འདུན་གྲུབ་ལས་ཟབ་ཆོས་གསན་ཞིང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པ་ཞེས་མཚན་གྱི་མཇུག་ཏུ་བཏགས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སུ་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་དང་། འཇམ་དབྱངས་ལེགས་ཆོས་པ། དྲུང་དཔལ་ལྡན་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་གསན། རྩེད་ཐང་དུ་པོ་ཏི་ཉི་ཤུ་རྩ་གྲངས་ཀྱི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། རབ་འབྱམས་པ་སྨོན་ལམ་དཔལ་སོགས་ལས་དབང་ལུང་ཞུས། རྒྱུད་གྲྭར་ཞུགས་ནས་སློབ་གཉེར་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་གྲགས་པ་ལས་སྒྲ་དང་སྙན་ངག་ལ་སྦྱངས། ཆོས་རྗེ་གནས་བརྟན་པ་སོགས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཤག་སྐོར་གྲྭ་ཚང་དུ་འཆད་ཉན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1516ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད། བུ་སློབ་ཆེ་བ་ལྷ་དབང་དཔལ་འབྱོར་སོགས་དྲུག་དང་རིགས་པར་སྨྲ་བའི་ཁྱུ་མཆོག་མང་དུ་ཕྱིན། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཐམ་པར་བདེ་བ་ཅན་དུ་ཐུར་བཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་གྱ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་བའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1309ལོར་ཨ……
མདོའི་རེབ་གོང་ཤ་ཁྲང་དུ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རིགས་ཅན་ཕུན་སུམ་ཚོགས……
པའི་རྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་
ལོ1385ལོར་བར་སྣང་ནས་ལྷའི་སིལ་སྙན་གྱི་སྒྲ་སྒྲོགས་ཤིང་མེ་ཏོག……
གི་ཆར་བབས། འདི་ནས་བྱང་ཕྱོགས་ཟ་སྒྲ་སྒྲོགས་པའི་ཞིང་དུ་འབྱོན་
ནོ་ཞེས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲ་མངོན་སུམ་དུ་བྱུང་བའི་ལྟས་ངོ་མཚར་བ……
དང་བཅས་སྐུ་མྱུ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནོ། ཁོང་ནི་ཆོས་
ཀྱི་བག་ཆགས་མངོན་པར་སད་དེ་བསྟན་པའི་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་ཏུ……
བྱུང་ནས་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་དུ་བྱོན། སྐྱེ་ཐང་བཀྲ་ཤིས་སེང་
གེའི་མདུན་ནས་ཕར་ཕྱིན་དང་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔར་མཁས་པར…………
བསླབས། གཙང་གི་སྣར་ཐང་ཆོས་གྲྭར་བྱོན་ནས་སྟོང་སྟོན་རིགས་པའི་
སེང་གེའི་མདུན་ནས་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་གསན། ཞྭ་ལུར་གྲྭ་སྐོར་དུ་བྱོན་
སྐབས་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་དང་མཇལ་ནས་བགྲོ་གླེང་མཛད་པས……
ལེགས་པར་ཟིན་ཏོ། ཤར་ཕྱོགས་པ་རིགས་པའི་དཔའ་བོ་ཞེས་སྙན་
པའི་གྲགས་པ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས། དེ་ནས་རོང་གི་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་
བའི་སྐུ་མདུན་དུ་ཕེབས་ནས་གཤིད་སྐོར་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་འཇིགས་
བྱེད་ཀྱི་དབང་དང་། རྒྱུད་འགྲེལ་བཤད་པ། མན་ངག་ཐམས་ཅད་
ལེགས་པར་གསན་ནས་ཐུགས་སུ་ཆུད། ཨ་མདོར་ཕེབས་ཏེ་ཤིང་ཀུན་
སྐྱེ་གསར་དགོན་གྱི་མཁན་པོ་མཛད། དེ་ནས་ཤི་རིང་བར་སྐྱེ་ཐང་བདེ་
བ་ཅན་གྱི་གདན་ས་མཛད་པར་ཞུ་བའི་གདན་འདྲེན་པ་བྱུང་བས………

དབུས་སུ་ཕེབས། ཨོན་ཀྱང་དེ་དུས་གདན་ས་བ་བསྐོས་ཚར་བས་གདན་སའི་སྐབས་མ་འཁྲོད། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་མཆིམས་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་མདུན་ནས་ཆོས་གསན་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ། བླ་མའི་ཞལ་ནས། ཁྱོད་ཀྱི་གནས་དང་གདུལ་བྱ་མདོ་སྨད་དུ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྨར་ཨ་མདོར་ཕྱིན། ཐོག་མར་ཤ་སྦྲང་དུ་དགོན་པ་བཏབ། དཔོན་པོ་ཤཱཀྱ་བཟང་པོ་གདན་སར་བསྐོས། ཁོང་ཉིད་བྱ་ཁྱུང་གི་གནས་བཅལ་བར་ཕྱིན་ཏེ་དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1349ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་རྨང་གཞི་གསར་དུ་བཏིངས། མགོན་ཁང་ཆེན་མོ་དང་། ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་རྟེན་བརྟེན་པ། སྔང་རའི་གསེར་ཁང་སོགས་བཞེངས་ཤིང་རབ་ཏུ་གནས་པས་བྱིན་རླབས་ཀྱི་གཏེར་དུ་བསྒྲུབས། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་འཆད་ཉན་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་པས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་མང་དུ་བྱུང་ངོ་། གསུང་རྩོམ་ནི་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐ་འདི་ཉིད་ལས་དེང་སང་མཇལ་རྒྱུ་མེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་པའི་གནས་སོ།།

ཆོས་རྗེ་བདེ་བ་ཅན་པ།

ཁོང་ནི་འོལ་དགའ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ།།

ཆོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་པོ།

ཁོང་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1333ལོར་འཕན་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཡེ་ཤེས་རིན་ཆེན་དང་། ཡུམ་སྒྲུག་མོ་དཔལ་ལེ་གཉིས་ཀྱི་

སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1379ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་མཁན་པོ་བླ་མ་ནམ་མཁའ་ལེགས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་དོན་ཡོད་པ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ལ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། མཁན་སློབ་གཉིས་ལས་ཆོས་ཁྲིད་དང་དབང་ལུང་ཞུས་པས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་མངོན་ཤེས་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་ཐམ་པར་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་ཊཱི་ཀ་མཆན་སོགས་ལ་བྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་སྙིང་རྗེ་ཚད་མེད་དང་། སྐྱོ་ཤས་དྲག་པོ་བཅས་ཟབ་མོའི་གསུང་རབ་ལ་བསྟེན་ནས་གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་དོན་རྟོགས་ཤིང་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་རྣམས་བཅོས་མ་མིན་པ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་ཆོས་རྗེ་བླ་མ་དང་། ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ་རྣམ་གཉིས་ལས་དུས་འཁོར་དང་། སྦྱོར་འཇུག ཐུབ་པའི་དགོངས་རྒྱན། སྐྱེས་རབས་སོགས་ལ་ལེགས་པར་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་རྗེ་སྟོན་མཁན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལས་སློབ་ཚུལ་ཁྲིམས་བླ་མ། སློབ་དཔོན་སྟོན་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལས་ལྷ་སར་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུའི་བར་དུ་དབྱར་ཆོས་དགུན་ཆོས་མ་ཆག་པར་དུས་འཁོར…དང་། བརྟག་གཉིས། སྦྱོར་འཇུག ཐུབ་པའི་དགོངས་རྒྱན། སྐྱེས་རབས། ལམ་འབྲས་སོགས་གསུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1361ལོར་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས། ལྷ་ཆེན་དང་རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་སོགས་བཞེངས་པར་མཛད་ཅིང་སོགས། ཡུལ་ཡན་ཆད་དུ་ལན་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཕྱིན་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན……

ཆེན་མཛད། ལོ་ངོ་བཅོ་ལྔའི་རིང་དུ་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཏེ་གླིང་ཐམས་ཅད་དར། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་རྣམས་ཀྱང་འཕེལ་ཞིང་དར་རྒྱས་ཆེ་བར་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གདན་སར་བཞུགས་ཤིང་། དེ་ནས་གདན་ས་ལས་གནང་བ་ཞུས་ཏེ་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བརྩེགས་…གདན་སར་མངའ་གསོལ་མཛད། ལོ་ངོ་བཞིའི་བར་བསྐྱེད་རིམ་བདེ་མཆོག་དང་གཤེད་དམར། རྫོགས་རིམ་སྦྱོར་དྲུག་ལ་མཛད་ནས་སྐུ་མཚམས་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བརྒྱད་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«བརྟག་གཉིས་ཀྱི་ཊཱི་ཀ་མཆན»དང་། «སྦྱོར་དྲུག་གི་ཁྲིད་ཡིག་ངོ་སྤྲོད»། «རྩིས་ཡིག»སོགས་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་མཛད། ཁོང་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ནི་ཀུན་སྤངས་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་པོ། སྤྲང་པོ། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། ཀུན་དགའ་པོ། ནམ་མཁའ་རིན་ཆེན། ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ། སྟག་ལུང་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་བཅས་ཡོད།།

ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་ཞི་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་……དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་ཛྙ་ཡ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས (1642—1708) སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«ཟབ་ལམ་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སེམས་དཔའ་གསུམ……

བརྩིགས་བཏུད་ཟིུའི་ཆར་རྒྱུན》དང་། 《རྗེ་བཙུན་སོ་སོར་འབྲང་མའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བ་པདྨ་ཐུབ་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་》། 《ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་སྦྱིན་སྲེག་ཉེར་མཁོ》། 《ཀླུ་མོ་རེ་མ་ཏིའི་མདོས་སྐུད་ཀྱི་ཆོ་ག་ཕན་བདེ་ཀུན་སྩོལ》། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་མདོར་བསྡུས》། 《མྱུར་མཛད་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་ཤིང་ཀ་བསྒྲལ་ཆོག》བཅས་……པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ།།

ཆོས་རྗེ་བྱང་ཆུབ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་སྟག་ལུང་ཞྭ་དམར་བྱང་ཆུབ་རྒྱ་མཚོ་དང་མི་གཅིག……ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཆོས་རྗེ་ཆེ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རྩེས་ཐང་ཚེ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ…ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཆོས་རྗེ་རཏྣ་ཀ་ར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་བ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1300ལོར…གཡང་སྟོད་པོང་ར་སྟེངས་སུ་ཡབ་ཐུགས་རྗེ་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་གཟུངས་ལྕམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1361ལོར་སྐུ་གཤེགས། མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་དང་། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བཟང་པོ་ལས་ཐང་སྐྱ་ལྷ་ཁང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞེས་གསོལ། པཎ་ཆེན་པདྨ་ཤྲཱིའི་སྡོམ་བརྒྱུད་འཛིན་པ་མཁན་ཆེན་ཤེར་མགོན་པ་དང་སློབ་དཔོན…

བསོད་ནམས་དབང་ཕྱུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ……བཞེས། དེ་ནས་ས་སྐྱ་ལ་ཕེབས་ཏེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་། བླ་ཆེན་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས། དཔང་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ། འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་པ། ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་ལ་བསྙེན་ནས་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་དམ་ཆོས་མང་དུ…………གསན། དེ་ནས་རྫོང་མོ་ནང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་ཡེ་ཤེས་ལས་སྦྱོར་དྲུག་གི་ཁྲིད་དང་། སེམས་འགྲེལ་སྐོར་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གསན་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྟོགས་པ་འཁྲུངས། དེ་ནས་སྟག་ལུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་རཏྣ་ཤུ་ཙ་དང་མཇལ་ཞིང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མ་ལུས་པ་གསན། གཞན་ཡང་ལམ་འབྲས་ལ་སོགས་མང་དུ་ཞིང་ཀ་དྲུག་ཏུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1339ལོར་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས། ལྷ་ཆེན་རྒྱབ་མཐོ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་པ་དང་། གསེར་འབུམ་མཐོ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་དང་། བསྟན་འགྱུར་བཞེངས་པ་ལ་སོགས་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྣམས་མཛད། རྒྱུད་སྡེ་དང་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་བཙུགས། ཆོས་དྲུག་ལམ་འབྲས། སྦྱོར་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་ཁྲིད་རྣམས་བཏབ། རང་ཉིད་ཀྱང་བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞིན་དུ་མཛད་ཅིང་། གཞན་དག་ཀྱང་བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་བཞིན་དུ་མཛད་སྤྱོད……སྒྲུབ་ཏུ་བཅུག དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བདུན་པ་ཡིན། འདི་བ་ཡན་གྱི་གདན་རབས་རྣམས་ཁམས་ནས་ཕེབས་

པ་ཤ་སྟག་ཡིན།།

ཆོས་རྗེ་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1257ལོར་ཡབ་ཞང་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་ཆོས་ལྕམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1310ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ལམ་འབྲས་དང་བཅས་པར་གསན་སྦྱོང་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། ས་སྐྱ་སོགས་སུ་ཡུན་རིང་བཞུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་མཛད་པས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དེ་ནས་སྟག་ལུང་དུ་ཐེབས་ཤིང་སློབ་དཔོན་མཉལ་གུ་རུ་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་ཞུས། སྒྲུབ་པ་མཛད་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་མངའ་བརྙེས། སློབ་དཔོན་མཉལ་གུ་རུ་སྐུ་གཤེགས་ཁར་སྟག་ལུང་དགོན་སྡེའི་ཆེ་གྲྭ་རྣམས་འདུས་པའི་དབུས་སུ་ཁོང་ལ་ངས་ཇི་ལྟར་བསྐྱངས་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྗེ་སངས་རྒྱས་བཟང་པོས་གདན་ས་འདི་སྐྱོངས་གསུངས་བཞིན་ཞི་བར་གཤེགས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1297ལོར་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཐེབས། སྡེ་དགོན་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྐུ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་སྲོལ་བཞིན་དུ་བསྐྱངས་ཏེ་ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་རིང་དུ་གདན་སར་བཞུགས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1309ལོར་རཏྣ་གུ་རུ་གདན་སར་མངའ་གསོལ་ནས་ཀུན་སྤངས་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་བཞི་པར་དགོངས་

པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་ལྔ་པ་ཡིན།།

ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1408ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1463ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་ཆོས་རྗེ་འཕགས་མཆོག་བསོད་ནམས་དཔལ་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་གདམས་པ་མ་ལུས་པ་གསན་ནས་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་པས་རྟོགས་པ་བརྙེས། ཆོས་རྗེ་འཕགས་མཆོག་བསོད་ནམས་དཔལ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་ཆོས་སྡིངས་རི་ཁྲོད་ཀྱི་གདན་སར་ཕེབས། ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད། ཁོང་ནི་ཆོས་སྡིངས་རི་ཁྲོད་ཀྱི་གདན་རབས་གཉིས་པ་ཡིན།།

ཆོས་ཉིད་ཚུལ་ཁྲིམས།

ཁོང་ནི་དྷརྨ་ཏཱ་ཤཱི་ལ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ།།

ཆོས་དཔལ་ཞིང་སློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མཇུག་ཙམ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1855ལོ་ཡན་མན་ལ་མདོ་སྨད་ཅོ་ནེའི་ཡུལ་གྱི་དཔོན་རིགས་ཤིག་གི་ཁྱིམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1923ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གཞོན་དུས་སུ་ཞང་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་མདུན་ནས་གསན་སྦྱོང་གི་དབུ་བཙུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་

ཤེས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། ཡོ་ཛོ་བཙུ་ཕྲག་གསུམ་ཙམ་རིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། ཙོ་ནེའི་དབུ་སྐྲ་མངའ་རིས་མཁས་སྤྲུལ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ལས……སྙན་ངག་མེ་ལོང་གསན། འཇམ་བཞད་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་དང་། ཐུའུ་བཀྭན་མཆོག་སྤྲུལ་ལ་ལའང་ཆོས་འབྲེལ་འགའ་ཞུས། སོག་ཡུལ་གོ་དན་གྱི་གདན་སར་ཕག་མོའི་གནས་ཁང་མཇལ་བར་ཕེབས། སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དུ་མཇལ་སྐོར་སོགས་ཐེངས་གསུམ་ཙམ་ཞབས་ཀྱིས……བཅགས། བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མང་དུ་མཛད། མཁས་པའི་གྲགས་པ་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་དུ་ཁྱབ། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་འཆད་ཉན་ལ་ཕེབས……དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བར་བརྟེན། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕྱིན་ནས་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་སྨྲ་བའི་སློབ་དཔོན་དུ་གྱུར། སྐུ་ཚེའི་མཐའ་མར་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་བཀའ……འགྱུར་ཞུ་དག་མཛད་པོར་ཕེབས་དགོས་པའི་བཀའ་མངགས་ལྟར……གཙང་ནས་དབུས་ལྷ་ལྡན་དུ་ཕྱིན། དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ཀྱིན་དབང་གིས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ནས་བཀའ་འགྱུར་ཞུ་དག་མཛད་འཕྲོ……རུ་ལུས་པ་དེའི་རྒྱུན་བསྐྱངས་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་རྒྱ་མཚོ། བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས། ཀླུ་འབུམ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། དཀའ་རབ་རྗེ་དྲུང་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ཚད་མའི་སྐོར་དང་། གཏམ་ཚོགས། བསྟོད་ཚོགས། ཆབ་ཤོག་བཅས་པོ་ཏི་ཆུང་ངུ་གཅིག་ཏུ་

བཞུགས་སོ། བརྩམས་ཆོས་ཕལ་ཆེར་ཚིགས་བཅད་མང་ཞིང་སྒྲ་རྒྱན་སྣ་ཚོགས་དང་། ཀ་རྩོམ་སོགས་སྙན་ངག་གི་ཉམས་འགྱུར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ནོ།།

ཆོས་དབྱིངས་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1324ལོར······སྟོད་ལུང་གྲམ་གྱི་མདོར་ཡབ་ཕུར་པ་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་རྡོ་རྗེ་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་མྱང་ཡིན། འདས་ལོའི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་ལས་བྱིན་རླབས་ཞུས་ཤིང་མཚན་ལ་རྡོ་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་ཞེས་བཏགས། དགུང་ལོ་བདུན་བརྒྱད་ཙམ་དུ་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་མཚལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་མཁན་ཆེན་དབང་ཕྱུག་ཤེས་རབ་དང་། སློབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་དཔལ་བཟང་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེ་ཞེས······གསོལ། བླ་མ་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ལས་ཆོས་མང་དུ་གསན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་བརྟག་གཉིས་དང་། ཀྱཻ་དམར་གསུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་བླ་མ་བསམ་གཏན་དཔལ་བའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་མཁན་པོ་སེང་གེ་དཔལ་བ་བཅས······ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཏེ་མཚན་ལ་ཆོས་དབྱིངས་དབང་ཕྱུག་ཅེས······གསོལ། གཞན་ཡང་གཡག་སྡེ་པཎ་ཆེན་སོགས་ལས་ཀྱང་ཆོས་མང་དུ་གསན། མཚལ་དུ་མཁན་པོས་བཀའ་ནན་མཛད་པས་མཁར་དགོན་ཀྱི་གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས།

དེ་ནས་སྣཨུ་ཏྲ་བྲལ་བ་དང་མཇལ་ཞིང་སེམས་ཁྲིད་ཀྱི་སྐོར་རྣམས……ལེགས་པར་ཞུས་ཤིང་རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས། སྣང་སྲིད་ཐམས་ཅན་བྲེ་ཁ་བཅད་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཉིད་མཉམ་པ་ཉིད་དབྱིངས་རིག……འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་ངང་ནས་འཁོར་འདས་རྒྱུ་འབྲས་ཐམས་ཅད་ཀྱི…མིག་ཕྱིད་འགག་ཁྲོལ། ཕུ་ཐག་ཆོད། རྩང་ཐོན། མཐིལ་ཕྱོགས་པ་འདི་བླ་མ་སྣཨུ་ཏྲ་བྲལ་བ་ཡིས་བཀའ་དྲིན་ཡིན་གསུངས། བླ་མ་འཁྲུལ་ཞིག་པའི་ཞལ་བཟ་ལ་བརྟེན་ཡིག་ཚའང་མང་དུ་མཛད། ཁོང་གིས་སྤྱིར་བླ་མ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་བསྟེན་ཅིང་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གྱུར་རོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་ཆོས་རྗེ་བློ་གྲོས་བཟང་པོ་ཡིན།།

ཆོས་རྗེ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་དཔལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1807 ལོར་མདོ་སྨད་གཙོས་འབྲོང་ལྕེར་ཡབ་སྙིང་གར་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་ལྷ་མོ་ཚེ་རིང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་གུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་ཀུན་མཁྱེན་བློ…བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་སྐུ་གོང་མའི…ཡང་སྲིད་དུ་ཐུགས་ཐག་བཅད་ཅིང་གདན་སར་བཀོད། ཡབ་རྗེ་རྡོ་རྗེའི་ཞལ་སྔ་ནས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས། བླ་བྲང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས……པར་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། བཀའ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་འཛིན་ལས་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལྟུགས་ལུང་གསན།

ཀིརྟི་ཀུན་དགའ་ཆོས་འཕགས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་བསྙེན་པར……… རྫོགས། སྨད་རྒྱུགས་སུ་སྔ་ཕྱིར་ལན་གསུམ་བྱོན་ཏེ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་མོས་བསྐངས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པར་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་བཞུགས། དེ་ནས་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་དང་། རྒྱུད་པ། ཆོས་འཁོར་སྐར་གསར། ཚ་གན་པེ་ཤིང་། མཛོད་དགེ་སྐར་རྙིང་རྣམས་ཀྱི་ཁྲི་བ་མཛད། དགུང་ལོ་ང་དགུ་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1865 ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ལོ་གཅིག་བཞུགས་ཏེ་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་བཅས་ལ་དོ·· དམ་གང་ལེགས་གནང་ནས་དགེ་འདུན་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཐུགས་ཡིད་ཚིམ་པར་མཛད། ཁྲི་ཐུར་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་ཞིང་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་ང་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

མཆིམས་རྒྱལ་གཟིགས་ཤུ་ཏིང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐྱ…… འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན། བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 755 ལོའི་དགུན་ཁར་རག་ཏ་ག་གི་གོག་ཙེས་པའི་ས་གནས་སུ་དགུན་གྱི་འདུན་ཚོགས་བསྐོངས་ཏེ་འབལ་ལྗོང་···· ཙབ་དང་ལང་མྱེས་གཟིགས་སོགས་ཁྲིམས་ལ་སྦྱར་ནས་ཕྱིམ་གཞིས་རྒྱུ···· ནོར་དང་བཅས་པ་ཞིབ་རྩིས་བླངས། བོད་ལུགས་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 762 ལོར་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ·· ཐང་གོང་མ་ཏའི་ཙུང་རེ་ཞིག་ཤིན་ཏུར་བྲོས་བྱོལ་ཐེབས་ཤིང་བོད………

དམག་གིས་ཉིན་བཅོ་ལྔའི་རིང་དུ་ཁྲང་ཨན་བཟུང་ནས་ཕྱིར་འཐེན་མཛད། དེ་ནས་མཁར་རྫོང་ཀེང་ཤི་ཕབ་སྟེ། རྒྱ་རྗེ་གྲུང་བྲུ་གོང་མ་བསྐོས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་ལེགས་པར་མཛད་པའི་ཞྭ་དཀར་གཡུའི་ཡི་གེ་ཆུང་ངུ་ནམ་ཡང་མི་འགྱུར་བ་བདག་རྐྱེན་དུ་བསྩལ་ཏོ། །ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཞང་རྒྱལ་གཟིགས་ཞེས་ཟེར༎

མཆིམས་རྒྱལ་གཟིགས་ཤུད་ཐེང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཞང་བློན་དང་། རུ་ཆེན་བཞི་ལས་གཡོ་རུ་སྨད་ཀྱི་རུ་དཔོན་ཡིན་ཞིང་། རུ་ཏ་ནི་སོག་རོ་བྲུན་བྲུན་མཚལ་བུ་ཏིང་དཀར་དང་། རུ་དར་ནི་སེང་གེ་དམར་པོ་ཡིན་ནོ༎

མཆིམས་འཛམ་པའི་དབྱངས།

ཁོང་ནི་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་པ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ༎

མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1210 ལོར་མྱང་སྟོད་སྨོན་འགྲོའི་ཁའུར་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ་མཆིམས་རྡོ་རྗེ་སྤྲེལ་ཆུང་གི་བརྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1285 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྐུ་གཞོན་དུས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དཔལ་ལྡན་གྲོ་མོ་ཆེ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དཔལ་ལྡན་གྲོ་དང་། ཞང་སྟོན། མཆིམས་བློ་བརྟན་མཉམ་མེད། སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་སེང་གེ་སྐྱབས་བཞི་ལས་བཀའ་

གདམས་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་མཚོས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བགྲ་ཤིས་སྣང་པ་ལ་བྱང་སེམས་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་ལས་བརྒྱུད་པའི་ལྟ་བའི་མན་ངག་ལ་སོགས་པ་གསན་པས་བསྟན་པའི་བདག་པོར་གྱུར། གཙུག་ལག་མ་ལུས་པ་ལ་ལེགས་པར་སྦྱང་པས་མཁྱེན་པའི་སྤྱན་ཡངས་པར་གྱུར་ཏེ་ཆུ་མིག་ཆོས་འཁོར་གྱི་གྲྭ་གཙོ་ཡང་མཛད་དེ་འགྲོ་མགྲོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་སོགས་གངས་ཅན་གྱི་ཆེ་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོད་ཅིང་བཀུར། འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་དང་སངས་རྒྱས་སྨན་པའི་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་པར་གྲགས་ཤིང་བསྟན་པའི་རྩ་ལག་ཆེན་པོ་དང་མཆིམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་མཁས་པའི་གྲགས་པས་ས་སྟེང་མ་ལུས་པར་ཁྱབ་པར་བྱས། བྱམས་མགོན་གསུངས་ཐོན་མ་ཡང་ཁོང་གི་སྐུ་རིང་ལ་ཐེབས། ལོ་ངོ་སོ་དྲུག་གི་བར་དུ་སྣར་ཐང་གི་གདན་ས་བསྐྱངས། ཁོང་གི་གདུང་རྟེན་ནི་ལྷུ་པ་གཡུ་རྩེ་ཅན་དེ་ཡིན། ཁོང་ནི་དཔལ་སྣར་ཐང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བདུན་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྐྱེལ་ནག་གྲག་སེང་དང་། རྒྱང་རོ་པཎ་ཆེན། བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྲི་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཊཱི་ཀྐ་ཆེན》དང་། 《ཁྲིད་ཡིག་ལམ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ》བཅས་བཞུགས་སོ།།

མཆིམས་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1299 ལོར་ཤུང་སྟོད་སྟོན་འགྲོའི་ཁཞུར་མཆིམས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1375 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་

གིས་མཁན་ཆེན་འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་བརྩོན་འགྲུས་དང་། མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་ཤེས་རབ། རྒྱང་རོ་བྱང་འབུམ་སོགས་ སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་བཀའ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ····ཆུད་པར་མཛད། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1337 ལོ་ནས་བཟུང་ལོ་ངོ་སོ་དགུའི་བར་དུ་སྣར་ཐང་གི་གདན་ས་བསྐྱངས·····ཏེ། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། མདོ་སྨད་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་འཁྲུངས་པར་ཡང་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་ལ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། ངའི་མིང་འདི་ཁྱེའུ་དེ་ལ་ཐོགས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། གཞན་ཡང་ཆོས་སྡེར་ཤ་ཁྲིམས་དང་། ཕམ་པ་ཞི་བསྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྲིམས་དམ་པར་མཛད། གདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་བཀོད་དོ། ཁོང་གི་གདུང་རྟེན་ནི་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་ཆེན་པོ་དེ་ཡིན། ཁོང་ནི་དཔལ་སྣར་ཐང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན།།

མཆིམས་མང་གཉེར།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ········འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་མང་སྲོང་མང་བཙན་གྱི་བློན་པོ་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ།།

མཆིམས་མེ་ལྷ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ·······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན། མཁན་པོ་ཞི་བ་འཚོ་མང་ཡུལ་ནས་ར་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གདན་དྲངས་རྗེས་ཁོང་གིས་མཁན་པོའི་ཆོས་ལ་ཆོས་ལོག་ཡིན་མིན་བརྟག་དཔྱད་མཛད····

མཐར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ལ་ཆོས་ལོག་མིན་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་ཕུལ་རྗེས་མཁན་པོས་གཞི་ནས་དགེ་བ་བཅུ་དང་། ཁྲིམས་བཅོ་བརྒྱད། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རིམ་གྱིས་གསུངས་སོ། ། དེ་ནས་ཁོང་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན་ཏེ་བྲི་ཀ་མ་ཤི་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནས……གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་དགེ་སློང་བཅུ་གཉིས་བོད་ཡུལ………དབུས་སུ་གདན་དྲངས་སོ།།

མཆིམས་རྒྱལ་བཟའ་ལེགས་མོ་བཙན།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ····སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་བཙུན་མོ་ཆུང་མ་ཡིན་ནོ།།

མཆིམས་རྡོ་རྗེ་སྤྲེལ་ཆུང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ····འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན། བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 775 ལོར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན……གྱིས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས……མཆོད་རྟེན་སྔོན་པོ་དཔལ་ལྷ་ལས་བབས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི……ལུགས་ལྔ་ཁང་སྒོ་མོ་བཅུ་དྲུག་གིས་བརྒྱན་པ་བཞེངས་པ་མཛད་དོ།།

མཆིམས་བཙན་བཞེར་ལེགས་གཟིགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་རྒྱལ་པོ་མུ་ནེ་བཙན་པོ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་ཞང་བློན་ཆེན་པོ་ཡིན། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་

ལ་ཞང་བཙན་བཞེར་ལེགས་གཟིགས་ཞེས་ཞུའོ། དཔེ་རྙིང་ཟིན་མ་«དབའ་བཞེད»ཅེས་པའི་ནང་དུ་བལྟས་ཙ་ན། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་འདས་མཆོད་ཀྱི་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་བོན་པོའི་ལུགས་སྲོལ་ལྟར་མཛད་སྒོ་སྤེལ་དགོས་ཚུལ་གྱི་དགོངས་འཆར་བཏོན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་མུ་ནེ་བཙན་པོས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལྟར་འདས་མཆོད་ཀྱི་མཛད་སྒོ་སྤེལ་དགོས་ཚུལ་གྱི་བཀའ་བསྒྱུལ་བ་བཅས་འཁོད་འདུག མདོར་ན་བན་བོན་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་རྙོ་ངར་ལྡན་པ་བཅས་མངོན་འདུག་གོ།

མཆིམས་ཞང་རྒྱལ་བཞེར་ཁོད་ནེ་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན(802—841)གྱི་ནང་བློན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཁྲང་ཆེན་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པ། བོད་ལུགས་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 823 ལོར«དབོན་ཞང་དཔུ་སྟུང་རྡོ་རིང་»ངམ«ཁྲང་ཆེན་མཐུན་སྒྲིལ་རྡོ་རིང་»བཞེངས་པའི་སྐབས་སུ“བོད་ཆེན་པོའི་བློན་པོ་ཕལ་གྱི་ཐབས་དང་མཐིང་ཏུས། ”ཞེས«དབོན་ཞང་དཔུ་སྟུང་རྡོ་རིང་»དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

མཆིམས་བཟའ་ཀླུ་རྒྱལ་ངན་མོ་མཆེ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ལྔ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་འབྲོང་གཉན་ལྡེའུའི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱི་མ་ཡུམ་ཡིན་ནོ།།

མཆིམས་བཟའ་ཁྲུང་དཀར་མ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན(802—841)གྱི་བཙུན་མོ་ཡིན་པ་ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པའི………«ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྙིང་པོ་སྦྲང་རྩིའི་བཅུད»དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

མཆིམས་བཟའ་བཙན་མོ་ཏོག་གེ

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ…འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་རླུང་ནམ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་གྱི་མ་ཡུམ་ཡིན། བོད་ལུགས་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 721 ལོར་སྐུ་གཤེགས་སོ།།

མཆིམས་བཟའ་ལྷ་མོ་བཙན།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ…སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་ཡིན་ནོ།།

མཆིངས་ཡོན་ཏན་འབར་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ…སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ………དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་པ་དང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཡང་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པར་མཛད་ནས་རྒྱ་གཞུང་དུ་མ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད།

ཁོང་གི་བསྒྲུར་རྩོམ་ནི«བཀའ་འགྱུར»ལས«དཔལ་ཁྲག་འཐུང་མངོན་པར་འབྱུང་བ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ»ལེའུ་བཞི་བཅུ་ཙ་ལྔ་བ་དང་། «རྣལ་འབྱོར་མ་བཞིའི་ཁ་སྦྱོར་བའི་རྒྱུད་བརྟག་པ»བདུན་པ། «བསྟན་འགྱུར»ལས«དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག»། «དཔལ་རྡོ་རྗེ་བདུད་རྩིའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་བདུད་རྩིའི་འཛག་པ»། «བརྟན་པའི་དོར་ཐམས་ཅད་པའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་གྲགས་པའི་ཆ»། «ཆོས་རྣམ་པར་ངེས་པ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ»བཅས་བཞུགས་སོ།།

འཆད་ཁ་བ།

ཁོང་ནི་བྱ་སྟོན་འཆད་ཁ་བ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

འཇུས་པ་དར་མ་བརྩོན་འགྲུས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1117 ལོར་ཡབ་འཇུས་པ་གང་པོ་དང་། ཡུམ་ཁྲ་མོ་སྒྲོན་ནེ་ལྷམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1192 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་གཞུང་དང་གདམས་པ་མང་དུ་གསན། ཁྱད་པར་དུ་ཞི་བྱེད་ཀྱི་རྩད་མ་ལུས་པར་བཅད་ནས་མཁས་པར་གྱུར། རྨ་སོ་གཉིས་ཀའི་གདམས་པ་རྫོགས་པར་ཞུས། དེ་ནས་སྒྲོ་ཆོས་བརྩོན་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གདམས་པ་རྣམས་གསན། དཀའ་ཐུབ་ལོ་ངོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རིང་

ཏུ་མཛད་རྗེས་སྒྲོ་རིན་པོ་ཆེས་ངའི་བརྒྱུད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་འཛིན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་གསུངས། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཤིང་དཀའ་ཐུབ་ལོ་ཉེར་བདུན་གྱི་རིང་དུ་མཛད་ནས་མཁའ་འགྲོས་ལུང་བསྟན་ལྟར་སྒྲི་དེ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས། མཁའ་འགྲོ་མས་གདུགས་བཅུ་གསུམ་ཕུལ། དབུས་གཙང་ཏུ་བཞིར་བསྟན་པའི་རྩ་བ་བཙུགས། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ།།

འཚུས་པ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ

ཁོང་ནི་སྐྱེ་མདོ་སྨྲ་བའི་སེང་གེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

མཆོད་དཔོན་བློ་བཟང་མཐུ་སྟོབས།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་སྐབས་དང་སྐུ་ན་སོན་རྗེས་ཀྱི་མཛད་སྤྱོད་གསལ་པོ་མེད་ཀྱང་མཆོད་དཔོན་གྱི་གོ་ས་འདི་ལ་གཞིགས་ན་རིག་གནས་དང་ཆོས་གཞུང་བཅས་ལ་ནང་བྱན་ཚུད་པའི་མི་ཞིག་ཡིན་པ་ཐག་གིས་ཆོད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1669 ལོའི་ཧོར་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་དཀའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྡེ་སྲིད་དུ་བསྐོ་བཞག་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1672 ལོར་ཁོང་གིས་དགུང་གསར་མཛད་སྐོའི་སྐབས་སུ་དཀའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་ལས་འཛིན་གྱི་ཁོངས་སུ

གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རིན་ཆེན་རྒྱན་གོས་སྒྲོན་དགོས་པའི་སྲོལ…བཙུགས་ཤིང་རྒྱབ་གཉོན་གྱི་ཡིག་ཆ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1674 ལོའི་ཧོར་ཟླ་གསུམ་པའི་ནང་ནས་ས་སྐྱའི་བདག་མོ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གླིང་བརྗོད་ལ་རྟེན་ནས་ཁོང་སྡེ་སྲིད……ཀྱི་གོ་གནས་ལས་ཕབ་སྟེ་སྐྲུ་སྐལ་བཟངས་རི་བསྐྱལ་བས་བཟངས་རི་སློ……བཟང་མཐུ་སྟོབས་ཞེས་འབོད། དེ་ལྟར་ལོ་ངོ་ལྔའི་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་ལས་ཀ་མཛད་ནས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ལ་ཞབས་ཏོག་བསྒྲུབས། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྡེ་སྲིད་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཛ

ཛ་བ་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་མདོ་སྨད་ཅོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་ཐོག་མའི་ལྟ་བ་ནི་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་བྱ་བ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་ལྟ་བ་འཛིན་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དེའུ་ཚོའི་མཚོ་རྒྱུད་སྨ་ལུང་རྫོ་རྗེའི་བྲག་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་བཞུགས་པའི་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ(953—1035)གྱི་མཚན་སྙན་གསན་ཏེ་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་ཕྱིན་ནས་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་གསན་པས་སྔར་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་སྤྱོད་ལམ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཅོ་གནོད་ཞིང་སེམས་འགྱོད་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་མདོ་ཁམས་སྨད་ནས་དར་བར་མཛད་རྗེས་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པ་ཡིན། ཁོང་ནི་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་གྲགས་ཆེ་བའི་སློབ་མ་བཅུའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

ཛེ་སང་སྡེ་བ།

ཁོང་ནི་གྲོང་སྨད་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་

པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཛ་ནང་ངག་དབང་སྐྱན་གྲགས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1766 ལོར་མཚོ་སྔོན་གཡོན་ཙ་ཛ་ནང་ཛ་སག་གི་མདའ་ཞབས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1841 ལོར་སྐུ······གཤེགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་བླ་བྲང་དགོན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད། སྔོན་རྗེས་སུ་ཀ་ཤུག་གྲུབ་ཆེན་དང་། ཐུའུ་བཀྭན་རིན་པོ་ཆེ། གུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས། ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་ཆེན་མོ། རྗེ་གསེར་ཁང་པ་སོགས་ལ་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་ཀ་ཤུག་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་སྲས་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིང······ཀུན་གྱིས་གཙུག་ཏུ་བཀུར། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1824 ལོར་བླ་བྲང་དགོན་པའི······གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་འཆད་ཉན············བསྐྱངས། བླ་བྲང་ཞིག་གསོས་ཀྱང་ཞུལ་ཕྱིན་གནང་ཡང་གེགས་དབང་གིས་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ལ་མེ་དགྲ་བྱུང་བས་སྤྱི་རྫས་སོགས་ལ་ཉམས་ཆགས་ཆེ། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1832 ལོར་ཁྲི་ཐུར་བཞུགས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་དེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་དྲུག་པར་དགོངས་པ······ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གིས《བླ་བྲང་མཁན་རབས》ལ་སོགས་པའི་བརྩམས་ཆོས་འགའ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་དགོན

པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་པ་ཡིན།།

ཛོ་ནང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1306 ལོར་ཡུལ་མངའ་རིས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1386 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་ཆོས་འཁོར་གླིང་དུ་ཕར་ཚད་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་དབུས་གཙང་གཉིས་ཀར་གྲྭ་སྐོར་ཡང་མཛད། གྲྭ་སྐོར་གྱི་ཞོར་ལ་ཀུན་མཁྱེན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དང་མཇལ་བས་ཤིན་ཏུ་དད་དེ་ཛོ་མོ་ནང་དུ་ཕེབས་ཤིང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་རྒྱུད་བཤད་པ་མན་ངག་དང་བཅས་པ་ཞུས། མན་ངག་ཉམས་སུ་བཞེས་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཟང་པོ་འཁྲུངས། ངམ་རིངས་ཀྱི་ཆོས་སྡེ་བཏབ་ཅིང་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། ཕར་ཚད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་བཤད་པ་ཡུན་རིང་དུ་མཛད། སློབ་མ་བློ་གསལ་བ་ཡང་མང་དུ་འདུས། ཕྱིས་སུ་ངམ་རིངས་ཀྱི་གདན་ས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལ་གཏད་དེ། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1354 ལོར་ཛོ་ནང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་ལྔའི་རིང་དུ་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། དེ་ནས་གདན་ས་གཏད་དེ་དབུས་སུ་ཕྱིན། འཚལ་དབུས་གླིང་དུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་རྒྱུད་བཤད་མན་ངག་གི་ཁྲིད་རྣམས་སློབ་མའི་སྡེ་ཆེན་པོ་ལ་གསུངས། དེ་ནས་ཡར་ཀླུང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ཙཱ་བ་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོས་ཁོང་ལས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མཆོག་དབང་གསན། ཁྲ་འབྲུག་ལ་སོགས་པར་བཞུགས

ཏེ་གདུལ་བྱ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལེགས་པའི་ལམ་ལ་བཀོད། དེ་ནས་གཙང་ལ་ཕེབས་ཏེ་སེ་མཁར་ཆུང་དུ་བཞུགས་ཤིང་སློབ་མ་མང་པོར……ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བཏང་ངོ་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཁོང་གི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཁྲིད་བཅས་པ་གསན། ཁོང་གིས་འགྲོ་བའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ……གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་ཡིན། ཁོང་ནི་ཇོ་ནང་དགོན་པའི་གདན་རབས་ལྔ་པ་ཡིན། ཕར་ཚད་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་བརྩམས་སོ།

ཇོ་ནང་བླ་མ་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1507 ལོར་གཙང་མདའ་རིས་སྨད་དུ་ཡབ་གཞག་གི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པ་དང་། ཡུམ་དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཕྱུ་ཕག་དགོན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས། ལོ་དེར་བྱུང་པ་ཆོས་རྗེའི་མདུན་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བླངས། དེ་ནས་རང་ཁྱིམ་དུ་ལོག་སྟེ་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་ཡི་གེའི་ཀློག་བསླབས། རིག་པ་རྩོ་ཞིང་ཚང་མ་འཕྲུལ་དུ་རྟོགས་པས་ཡབ་ཡུམ་ཤིན་ཏུ་ཐུགས་དགྱེས་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་པར་བྱུང་པ་ཆོས་རྗེ་ལས་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་གྱི་དབང་ཞུས་ཏེ་གསང་མཚན་ལ……དཔལ་ཞེ་སྡང་རྣམ་པར་དག་པའི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བཏགས། དེ་ནས་ས་སྐྱའི་ཆོས་སྐོར་དང་། གཞུང་ཆེན་གྱི་ཙ་བ་མང་པོ་བློར་འཛིན་ཐོག

དཔེ་ཚོགས་རེ་རེ་བཞིན་དུ་དྲུང་པ་ཆོས་རྗེའི་མདུན་དུ་ཡིག་རྒྱུགས……
ཕུལ། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་དྲུང་པ་ཆོས་རྗེ་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་
ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་
གསེར་མདོག་ཅན་དུ་ཕེབས་ཏེ་དཔྱིད་ཆོས་ལ་སློབ་གཉེར་མགོ…………
བཙུགས། རྟགས་རིགས་དང་བློ་རིགས་སོགས་ཚད་མ་ལ་སློབ་གཉེར་
མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་ངོར་ཆེན་གྱིས་མཁན་པོ་དང་
དྲུང་པ་ཆོས་རྗེས་གསང་སྟོན་མཛད་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ………
བླངས། ཉིན་དེར་ཁོང་དྲུང་པ་ཆོས་རྗེའི་གདན་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་
བར་མཛད་ཅིང་། དྲུང་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ན་བཟའ་དང་ཕྱག་དྲིལ་
སོགས་བླ་ཆས་ཚང་མར་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་པཎ་
ཆེན་བྱམས་པ་གླིང་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་དེའི་གདན་ས་ལོ་ངོ………
གསུམ་གྱི་རིང་དུ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་དབུས་སུ་ཆོས་
མཇལ་དུ་ཕེབས་ནས་ཟླ་བ་དྲུག་ཅམ་དུ་བཞུགས་ཏེ་མཚུར་ཕུར་བཀའ···
བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་རྫོགས་པར་ཞུས། དེ་ནས་ལྷོ་མོན་དུ་བྱོན་ནས་
འགྲོ་དོན་ཡུན་རིང་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་ཡུམ་ཆེན་
གཤེགས་པའི་དགོངས་རྫོགས་སུ་གསེར་མདོག་ཅན་དང་། སྟག་ལུང་
སོགས་སུ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་གསར་བཞེངས་དང་། གཙང་གི་
དགོན་སྡེ་ཆེ་ཁག་མང་པོར་ཕྱག་ཕེབས་མཛད། ས་སྐྱ་དང་། ཉིང་
མ། དགེ་ལུགས་བཅས་ཀྱི་བླ་མ་མང་པོར་ཤངས་ལུགས་ཀྱི་དམ་ཆོས་
མང་པོ་བསྐུལ། རིས་མེད་བླ་དཔོན་ཚང་མས་བསྟོད་ཅིང་བཀུར། སྐུ་
ཚེ་ཧྲིལ་པོར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཛད་པ་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད··

དེ་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བླ་མ་གྲགས་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར། ཁོང་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཛོ་ནང་ཧྲ་ར་ན་ཐ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1575 ལོར་འཁྲུངས་པར་དཔགས་ན་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་རེ་བཏུན་ཙམ་ལ་འདས་སམ་སྙམ་པར་དཔྱད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་དཀར་ཆག་དང་། བསྟོད་ཚོགས། ཆབ་ཤོག རྣམ་བཤད། ལམ་ཡིག རྣམ་ཐར། བློ་སྦྱོང་། དབང་ བཤད། སྒྲུབ་ཐབས། བརྒྱུད་འདེབས། ཁྲིད་ཡིག རྟོགས་བརྗོད། དག་ཡིག་བཅས་ཆོས་ཚན་དོན་དགུ་བཞུགས་སོ།།

ཛོ་སྤྲུབས་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་ཆོས་སྒྲ་བ་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཛོ་མོ་ལྷན་ཆུང་།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་ལ་སྟོད་སྟག་སྟེར་སྐུ་འཁྲུངས། དེ་ནས་དིང་རིར་ཕེབས་ཏེ་ཕ་དམ་པ་དང་མཇལ་ཞིང་ཞི་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན་ནས་སེམས་ངོ་འཕྲོད། ཕ་དམ་པ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས། ཁོང་གི་ཐུགས་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དགའ(1062—1124)ལ་བསྟེན་ནས་ཞི་བྱེད་ཆིག་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་ཞུས་ནས་སྣང་འཁོར་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་གྲུབ་པ་ཐོབ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པ་དང་ཕྱུར་སྦྱངས་སྐབས་རིང་བསྲིལ་མང་དུ་བྱོན། ཁོང་མོ་ནི་མ་ཇོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་གི་གསུམ་པ་

ཡིན་ནོ།།

ཇོ་མོ་སྦྱར་མོ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་ལ་སྟོད་ཤྲི་རི་ཚུ་བཟང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཆོས་ལ་དད་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། དེ་ནས་ཕ་དམ་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྙན་གྲགས་ཐོས་ཏེ་ལ་སྟོད་དིང་རིར་ཕེབས་ནས་ཕ་དམ་པ་དང་མཇལ་ཞིང་ཞི་བྱེད་ཀྱི་གདམས་པ་རྣམས་ཞུས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དགའ (1062—1124) ལ་ཡང་བསྙེན་ནས་གདམས་པའི་མན་ངག་མང་དུ་ཞུས་ཏེ་སླར་འཁོར་དུ་ལོ་བཅུའི་རིང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ནས་སྐུ་གཤེགས། ཕྱུར་སྤྲུངས་སྐབས་རིང་བསྒྲིལ་མང་དུ་བྱོན། ཁོང་མོ་ནི་མ་ཇོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་གི་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཇོ་མོ་སྒྲོན་ནེ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་མོ་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཆོས་ལ་དད་མོས་ཆེ་ཞིང་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ལ་དགའ། འབྱོར་བ་ཆེ་ཞིང་འཁོར་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀུན་དགའ་ (1062—1124) ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་སྙན་གྲགས་ཐོས་ཏེ་དད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་སྐྱེས། དེ་ནས་འདོད་ཡོན་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ་ལ་སྟོད་དིང་རིར་ཕེབས་ཤིང་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཞི་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་རྣམས་ཞུས་ཤིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན

མཛད་པས་རྩོམ་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས་སོ། ཁོང་མོ་ནི་མ་ཛོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་གི་བཅུ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ།།

ཛོ་མོ་གཅེས་མ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་……དུ་ལ་སྟོད་མང་མགར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་དིང་རིར་ཕེབས་ཏེ་ཕ་དམ་པ་དང་མཇལ་ཞིང་ཞི་བྱེད་ཀྱི་གདམས་པ……ཞུས་ཤིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པ་ཤར། ཕ་དམ་པ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དགའ(1016—1124)ལ་བསྟེན་ནས་ཞི་བྱེད་ཀྱི་གདམས་པའི་མན་ངག་མང་དུ་ཞུས་ཏེ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་གྲུབ་པ་ཐོབ། རྗེས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དགའི་ཛོ་མོ་མཛད། དུས་ཕྱིས་སུ་སྨད་སྟོད་བྱང་ཡུལ་དུ་སྐུ་གཤེགས་ནས་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐུ་དང་རིང་བསྲེལ་མང་དུ་བྱོན། ཁོང་མོ་ནི་མ་ཛོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་གི་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཛོ་མོ་ཆོས་སྐྱབས།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་……དུ་སྨད་སྟོད་ཁྲ་ལིར་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་མོའི་ཁྱིམ་གཞིས་ནི་ཕྱུག་པོ་ཞིག་ཡིན་ཡང་འདོད་ཡོན་གང་ལ་མ་ཆགས་ནས་དིང་རི་གླང་འཁོར་དུ……ཕེབས། དེ་ནས་ཕ་དམ་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དགའ་(1062—1124)ཡབ་སྲས་མཇལ་ཞིང་ཞི་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར……རྣམས་ལེགས་པར་གསན་ཏེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་འཚོ་བ་ངན་ངོན་ཙམ་ལ་བསྟེན་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པའི་ཡོན……

ཏ་ན་ལ་མངའ་བརྙེས། དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་དུས་འཇའ་འོད་ཀྱིས་ཁེངས་ཤིང་ཕྱུར་ཕྱུངས་བར་རིང་བསྲིལ་མང་དུ་བྱུན། ཁོང་མོ་ནི་མ་ཇོ་ཉེ་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་གི་དགུ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཇོ་མོ་ཆོས་སྐྱིད།

ཁོང་མོའི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་ཡར་འབྲོག་ཁོ་བ་ལེ་ཡིན། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1117 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་མོ་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་ཁྱིམ་ཐབ་མཛད་པས་བུ་ནོར་གཉིས་ཀ་འཛོམས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལ་ཞེན་པ་ལོག་སྟེ་ངེས……འབྱུང་གི་བསམ་པ་སྐྱེས་ནས་ལ་སྟོད་དིང་རིར་ཕེབས་ཤིང་ཕ་དམ་པ……ཡབ་སྲས་གཉིས་མཇལ་ཏེ་མི་ཕྱེད་པའི་དད་པ་སྐྱེས། དེ་ནས་ཞི་བྱེད་ཀྱི་གདམས་པའི་མན་ངག་ཞུས་ཤིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་དེ་སྒང…འཁོར་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས། དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་ནས་ཕྱུར་ཕྱུངས་སྐབས་རིང་བསྲིལ་མང་དུ་བྱུན། ཁོང་མོ་ནི་མ་ཇོ་ཉེ་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་གི་བཅུ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཇོ་མོ་ཆོས་སྒྲོན།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ……དུ་ལ་སྟོད་ཤོག་པར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དགའི (1062—1124) ཇོ་མོ………མཛད། དེ་ནས་དིང་རི་ལ་ཕེབས་ཏེ་ཕ་དམ་པ་ལས་ཞི་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་གསན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དགའ་ལ་དམ་ཚིག་མ་སྲུང་པའི་ཉེས་པས་འཆི་ཁར་སྡུག་བསྔལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་གྲགས།

ཁོང་མོ་ནི་མ་ཛོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་གི་བདུན་པ་ཡིན་ནོ།།

ཛ་མོ་རྗེའུ་མ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྐད་ཙམ···ཏུ་ཨོང་པོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་མོ་ནི་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རྣམ་རིག་གསལ་བ་དང་། བྱ་བ་གང་ཞིག་སྒྲུབ་པར་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ནས་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དགའ (1062—1124) ཡབ་སྲས་གཉིས་སྙན་གྲགས་ཐོས་ཏེ་རང་ཡུལ··གྱི་འཁོར་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཤིང་ལ་སྟོད་དིང་རི་ལ་ཕེབས། ཕ་དམ་པ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ལས་ཞི་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག········རྣམས་ཞུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ཅིང་གླང་འཁོར་དུ་ལོ་མང་དུ··བཞུགས་ནས་གྲུབ་པ་ཐོབ། དེ་ནས་གུང་ཐང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ལོ་མང་པོར་བསྟན་འགྲོའི་བྱ་བ་བསྒྲུབས་ཤིང་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། གདུང་རི་ལ་བསྐྱལ་བས་ཤུལ་ནས་སྒྲོལ་མའི་སྐུ་གཅིག་བྱུང་བར་གྲགས། ཁོང་མོ་ནི་མ་ཛོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་གི་བཅུ་དགུ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཛ་མོ་རྫོ་རྗེ་རྒྱན།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྐད་ཙམ···ཏུ་དིང་རི་གནོང་བར་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་མོ་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་དད་མོས་ཆེ་བ་དང་སྐྱེ་གཟུགས་ཤིན་ཏུ········ལེགས་པའི་མཛེས་མ་ཞིག་ཡིན། དེ་ནས་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དགའ (1062—1124) ཡབ་སྲས···གཉིས་ཀྱི་སྙན་གྲགས་ཐོས་ཏེ་གླང་འཁོར་དུ་ཕེབས་ཤིང་ཞི་བྱེད་པའི·····

ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་རྣམས་ཞུས་ནས་ལོ་བཅོ་ལྔའི་རིང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པ་ཤར། དེ་ནས་འཁྲུལ་ཞིག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་པའི་ངང་ནས་སྐུ་གཤེགས། སྤུར་སྦྱངས་གྲབས་བྱས་པས་འོད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཅིག་གིས་སྣ་དྲངས་ཏེ་བྱང་རིའི་རྩེ་མོ་ལ་སོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་བ་དང་། མཁའ་འགྲོ་མའི་ལུང་བསྟན་ཡིན་པར་ཀུན་གྱིས་གླེང་ཞིང་། ནང་པའི་ཐོ་རངས་བྱང་རི་ལ་གདུང་བསྐྱལ་བས་གདུང་སྣ་འཇའ་འོད་ཀྱིས་དྲངས། ཉིན་ཞག་བདུན་གྱི་རིང་དུ་འཇའ་འོད་ཀྱི་ཕུང་པོ་མ་ཡལ་བ་ཡུལ་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་བས་ངོ་མཚར་སྐྱེས་སོ། ཁོང་མོ་ནི་མ་ཇོ་ཉེ་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་གི་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཛེ་སྨོ་ནམ་མཁའ་གསལ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྐད་ཅམ་དུ་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་འོལ་ཁར་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་མོ་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ལ་སྟོད་དིང་རིར་ཕེབས་ཏེ་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དགའ (1062—1124) ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་པད་ལ་གཏུགས་ནས་ཞི་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་ཞུས་ཏེ་ལོ་དྲུག་གི་རིང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ནས་སླར་འཁོར་དུ་བཞུགས་ཤིང་གྲུབ་པ་ཐོབ། ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་འདས་རྗེས་ལོ་བཞིར་བཞུགས་ནས་ཉམས་ལེན་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་ཞི་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུད་མང་དུ་སྤེལ་ཞིང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི་པར་བྱང་དུ་སྐུ་གཤེགས། གདུང་ཐམས་ཅད་རིང་བསྲེལ་དུ

སོང་བར་གྲགས། ཁོང་མོ་ནི་མ་ཛོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་གི་བཅུ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཛོ་མོ་འཕན་མོ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་འཕན་ཡུལ་རིག་པ་འབྱུང་བའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་མོ་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཉེ་གནས་མ་གཅིག་ཁྲིད་དེ་ལ་སྟོད་དིང་རིར་ཕེབས་ཏེ་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དགའ(1062—1124)ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་པད་ལ་བསྟེན་ནས་ཞི་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་ཞུས་ཤིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་གྲུབ་པ་ཐོབ། སྐུ་གཤེགས་སྐབས་ལུང་པ་ཐམས་ཅད་སྨན་དྲིས་ཁྱབ་ཅིང་གྲུབ་པའི་རྟགས་མང་པོ་བྱུང་བས་ཡུལ་མི་ཐམས་ཅད་ངོ་མཚར་སྐྱེས་སོ། ཁོང་མོ་ནི་མ་ཛོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་གི་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཛོ་མོ་དབང་ཕྱུག་ལྷུམ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྟོད་ལུང་སྟོད་ཁྲང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་མོ་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་བལ་ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཆེན་རྣམས་ལ་མཇལ་བསྐོར་ཕེབས། ཕ་ཡུལ་དུ་ལོག་ཕེབས་མཛད་པའི་ལམ་ཁ་ནས་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྙན་གྲགས་ཐོས་ཏེ་ལ་སྟོད་དིང་རིའི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས། དེ་ནས་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དགའ(1062—1124)གཉིས་ཀྱི་ཞབས་པད་ལ་གདུགས་

ཏེ་ཞི་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་དང་གྲུབ་མཐའི་ལྟ་བ་དང་བཅས་པར་སློབ་གཉེར་མཛད། གདམས་པའི་གནད་ཐམས་ཅད་ཐུགས་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་ནས་ལོ་བཅུ་གཅིག་གི་རིང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ཅིང་སྣང་འཁོར་དུ་བཞུགས་ནས་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་མོ་ནི་མ་ཇོ་ཉེ་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་གི་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ།།

ཇོ་མོ་འབར་མ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ་ཞང་སྟོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་མོ་ནི་ཕ་དམ་པའི་དངོས་སློབ་བླ་མ་དམ་པ་བརྒྱུག་གི་ཇོ་མོ་ཡིན། དེ་ནས་བླ་མ་དམ་པ་བརྒྱུག་དང་མཉམ་དུ་དིང་རིར་ཕྱིན་ཏེ་ཕ་དམ་པ་དང་མཇལ་ཞིང་ཞི་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ཞུས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་རི་དྭགས་ལྟར་རི་ལ་བཞུགས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས། ཞང་སྟོད་ཚེ་སྤོང་དུ་སྐུ་གཤེགས་པ་དང་སྤུར་སྦྱངས་སྐབས་རིང་བསྲེལ་མང་དུ་བྱོན། ཁོང་མོ་ནི་མ་ཇོ་ཉེ་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་གི་བཞི་པ་ཡིན་ནོ།།

ཇོ་མོ་སྦྲུང་མོ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ་ཤབ་ཀྱི་ཚ་རོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་མོ་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཆོས་ལ་དད་པ་ཤིན་ཏུ་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་ནས་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྙན་གྲགས་ཐོས་ཏེ་དད་པ་ཕྱིད་མེད་སྐྱེས་ཤིང་སྐྱིད་པའི་ཕ་ཡུལ་སྤངས་ནས་ལ་སྟོད་དིང་རིར་ཐེབས། ཕ་དམ་པ་ཡབ་

སྲས་དང་མཇལ་ཞིང་ཞི་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་རྣམས་ཞུས་ནས་ལོ···
བཅུའི་རིང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ཅིང་སླར་འཁོར་དུ་བཞུགས···
ཏེ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས། སྐུ་གཤེགས་དུས་ཞལ་
གཉིས་མའི་སྐུ་དང་འཇའ་འོད་མང་དུ་བྱུང་། ཁོང་སོ་ནི་མ་ཛོ་ཉི་ཤུ་
རྩ་བཞིའི་ནང་གི་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཛོ་སོ་གཞོན་ཧུ་མ།

ཁོང་སོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ···
དུ་དབུ་རུ་སྟོད་ཀྱི་མར་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སོ་དགུང་ལོ་གཞོན་
ནུའི་སྐབས་སུ་ཕ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ཚོང་ལ་འོངས་ནས་ལ་སྟོད་དིང་
རིར་སླེབས། དེ་ནས་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཀུན་དགའ (1062—1124) ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི···
ཞབས་པད་ལ་བསྟེན་ནས་ཞི་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་རྣམས······
ཞུས་ཤིང་ཕྱུགས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་བཟུང་སྟེ་ཏེ་སྒོམ་པ་ཉམས་ལེན······
མཛད་པས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མངའ་བརྙེས། དེ་ནས་དུས་ཡུན་
རིང་པོར་མ་བཞུགས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་ཏེ་སྐུ···
གདུང་ལས་རིང་བསྲེལ་མང་དུ་བྱུང་། ཁོང་སོ་ནི་མ་ཛོ་ཉི་ཤུ་རྩ་
བཞིའི་ནང་གི་ཉེར་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཛོ་སོ་ཡེ་ཤེས་ལྷུམ།

ཁོང་སོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ···
དུ་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་ཇོ་
མོ་རྗེ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་གྲུབ་ཐོབ་མ་ལོ་བརྒྱ་དང་གཅིག་ལ་འདས་པ་དེའི་ཉེ··

གནས་མ་མཛད། བླ་མ་མཆོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས། དེ་ནས་ཕ་དམ་པ་ཞེས་མཚན་ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་དད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྐྱེས་ཏེ… དིང་རིར་ཕེབས་ཤིང་ཕ་དམ་པ་དང་མཇལ། ཞི་བྱེད་ཀྱི་གདམས་ངག་རྣམས་ཞུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པ་ཤར། དུས་ཕྱིས་སུ་རང་ཡུལ་གུང་ཐང་དུ་ཕེབས་ནས་སྐུ་གཤེགས་སྐབས་སྤྲ…… འོད་དང་འཇའ་ཚོན་མང་པོ་བྱུང་། ཁོང་མོ་ནི་མ་ཇོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་གི་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཇོ་སྨོ་ཉི་མ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་ཙང་རོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་ཁྱིམ་ཐབ་མཛད་པས་ཁྱོ་བོ་མ་རུངས་པ་གདུག་རྩུབ་ཅན་ཞིག་བྱུང་ནས་སོ་སོར…… ཕྱེས་ཏེ་ཚོང་པ་ཞིག་གི་ཕྱིར་འབྲངས་ཤིང་དིང་རིར་ཕེབས། དེ་ནས་ཕ་དམ་པ་དང་མཇལ་ཞིང་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་ཞི་བྱེད་ཀྱི་གདམས་ངག…… ཞུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར། ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་སྐབས་ཕུར་ཁང་ལ་ཕ་དམ་པས་བསྐོར་བ་མང་དུ…… མཛད་པས་སློབ་མ་ཐམས་ཅད་ངོ་མཚར་སྐྱེས། རིང་བསྲེལ་ཡང་མང་དུ་ཐོན། ཁོང་མོ་ནི་མ་ཇོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་གི་ལྔ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཇོ་སྨོ་རྗེ་ཟན་མ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ… དུ་གུང་ཐང་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་མོ་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རྣམ་དཔྱོད་ཆེ་ཞིང་སྐྱེ་འབྲས་བཟངས། ལང་ཚོ་དར་ལ་བབས་པའི་སྐབས་སུ་

བླ་མ་རྒྱ་སྒོམ་པའི་རིག་མ་མཛད། དེ་ནས་བླ་མ་རྒྱ་སྒོམ་དང་མཉམ་དུ་ལ་སྟོད་དིང་རི་ལ་ཕེབས་ཏེ་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དགའ (1062—1124) ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་……ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཞི་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་རྣམས་ཞུས་……ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་ཤར་ཞིང་གྲུབ་……པ་ཐོབ སྙེ་རྟོག་པ་ཆེམས། དུས་ཕྱིས་སུ་རང་ཡུལ་གུང་ཐང་དུ་ཕེབས་ནས་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཕྱུར་སྤྱུངས་སྐབས་དུ་བ་ཐམས་ཅད་འཇའ་འོད་དུ་གྱུར་བས་ཡུལ་མི་ཡོངས་ཛོགས་ཛོ་མཚར་……སྐྱེས། ཁོང་མོ་ནི་མ་ཛོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་གི་ཉེར་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཛོ་མོ་ཤངས་ཆུང་མ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་……དུ་ཤངས་ཕུར་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་མོ་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་ཤས་ངེས་འབྱུང་སྐྱེས་ཏེ་རྒྱལ་ཁམས་བསྐོར་ཏེ་གནས་……མཇལ་ཕྱིན། ལ་སྟོད་དིང་རིར་ཕེབས་སྐབས་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དགའ (1062—1124) ཡབ་སྲས་གཉིས་མཇལ་ནས་ཞི་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་རྣམས་……ཞུས་ཏེ་ལོ་དྲུག་གི་རིང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ནས་སླར་འཁོར་དུ་བཞུགས། རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས་ཏེ་གྲུབ་པ་ཐོབ། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1118 ལོར་དིང་རི་སླར་……འཁོར་ནས་རང་ཡུལ་ཤངས་ཕུར་ཕེབས་ཤིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ཕུར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཕྱུར་སྤྱུངས་སྐབས་རིང་

བསྒྲིལ་མང་དུ་ཕྱིན། ཁོང་མོ་ནི་མ་ཛོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་གི་ཉི་ཤུ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཛོ་མོ་ལྷ་མོ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ་སྟོད་ལུང་རིལ་མར་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་འབེར་མོ་ཡིན། ཁོང་མོ་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རང་ཡུལ་སྤངས་ཏེ་ལ་སྟོད་དིང་རིར་ཕྱིན་ནས་ཕ་དམ་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ཞི་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་གསན། ལོ་འཁོར་དྲུག་གི་རིང་དུ་གླང་འཁོར་ལ་བཞུགས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1117 ལོར་རང་ཡུལ་སྟོད་ལུང་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན། དེ་ནས་སླར་ཡང་ལ་སྟོད་དིང་རིར་ཕེབས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དགའི (1062—1124) ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཞི་བྱེད་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ནས་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་ཤིང་སྐུ་གཤེགས། ཕྱུར་སྦྱངས་སྐབས་འཇའ་འོད་ཁྱིངས་ཤིང་རིང་བསྲེལ་མང་དུ་ཕྱིན། ཁོང་མོ་ནི་མ་ཛོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་གི་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཛོ་བརྩོན་སྒྲུས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལྷ་ཕྱུག་མཁར་བ་ཉི་ཟླ་འོད (1135—1215) ཀྱི་སློབ་མ་ཡིན། ཁོང་གིས་བླ་མ་ལྷ་ཕྱུག་མཁར་བ་ཉི་ཟླ་འོད་ལ་སོགས་པའི་

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་ཁྲིད་དང་གདམས་ངག···· མ་ལུས་པ་ཞུས་ཤིང་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། དེ་ནས་སྟོད་ཕྱོགས་སུ་ཡེབས་ཏེ་དཔལ་བ་སེ་རྩེའི་དགོན་པ་བཏབ་ཅིང་དགེ་འདུན·· གྱི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། ཀློ་སྐད་གཏད་ཀླ་ཤོད་ཀྱི་དགོན་པ་བཏབ་ནས་དབུ་མའི་བཤད་གྲྭ་བཙུགས། སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རྒྱུད་སྨིན་པར་མཛད་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཕྱིན། འགྲོ་དོན་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་གྱི་སྲོག་ཤིང་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བཙུགས་པའི་སྲོག་ཤིང་བརྗེ་བ་ལ····· སེང་ག་ནགས་སུ་སྲོག་ཤིང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་གཅིག་བྲེགས་ཏེ·········· འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་གྱི་སྲོག་ཤིང་བརྗེས། གདུགས་བཀལ། སྐུ་དཀར་གསོལ། རྡོ་རིང་བཙུགས། འགྲོ་དོན་དང་འཕྲིན་ལས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གྲུབ་འདུག རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་དང་འབའ་རོ་ཟ་མས་ཀྱིས་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་ཕུལ། རས་ལ་སོགས་པའི་འབུལ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་བཅས་པ་བྱུང་ངོ་། ཁོང་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་ཚང་འདུས་པའི་བླ་མ་དཔོན་གྱིས་ཕུར་སྒྲུངས། མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་བཅས་མཛད་དོ།།

འཇིག་ཆེན་བྱམས་པ་དཔལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1310 ལོར·· སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1391 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་སྔོར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས···· ཕྱིན་པ་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་ཁྲུ་བོ་ཆོས་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་འབུམ་ལ་བསྟེན་ཏེ་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཐམས·····

ཅད་གསན་པར་མ་ཟད། ཉི་གུའི་ཆོས་དྲུག་གི་ཕྱུགས་དམ་གྱི་རྩལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། མི་ཆེན་བློ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁོང་གི་ཞབས་ལ་བཏུད། གཞན་དོན་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་གྲུབ་ཐོབ་ཆོས་འབྱུང་རིན་ཆེན་ཡིན།།

འཛག་པ་རྒྱལ་མཚན་འབུམ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1261 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1334 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་སྦྱིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་གྲགས་པ་ཐོབ། སྒོས་སུ་ཤངས་སྟོན་ཚུལ་ཁྲིམས་མགོན་པོ་ལ་བསྟེན་ནས་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ཐོབ་ཅིང་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཟང་པོ་བརྙེས་ཏེ་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་ཅིང་སྙན་གྲགས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་པ་བཟུང་ནས་ཉི་གུའི་བསྟན་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ།།

འཛང་མོ་ཁྲི་བཙུན།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་གྱི་བཙུན་མོ་དང་། འཇང་ཚ་ལྷ་དབོན་གྱི་མ་ཡུམ་ཡིན་ནོ།།

འཇང་ཚ་ལྷ་དབོན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་ཡབ····རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་དང་། ཡུམ་འཇང་མོ་ཁྲི་བཙུན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སྐྱེས་འབྲས་ཤིན་ཏུ་བཟང་སྟེ་ལྷ་ཡི་སྲས་པོ་དང་འདྲ་བ་སྣའི་གཟེངས་མཐོ་བ་དང་། དཔྲལ་བའི་དབྱིབས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་ཞང་བློན་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་སྲས་འདི་མི་མ་ཡིན་པ་ལྷ་ཡི་དབོན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་ནས་མཚན་ལའང་འཇང་ཚ་ལྷ་དབོན་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་སྐུ་ཚེ་མཐར་མ་འཁྱོལ་བར་ཏས་བསྐུར་ཏེ་འདས་སོ། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དེབ་ཐེར་ལ་ལ་ལས་བློན་པོ་གཉགས་ཁྲི་བཟང་ཡང་སྟོན་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་བུ་མོ་འཇང་ཚ་ལྷ་དབོན་ལ་ཕུལ་ཡང་ཞལ····ཀྱིས་མ་བཞེས་པའི་དབང་གིས་བཀྲོངས་སོ་ཞེས་གསུངས་འདུག ཁོང་གི་བང་སོ་ནི་ལྷུ་ར་རི་ལ་བརྩིགས་སོ།།

འཇང་ཞབས་དགེ་འདུན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་མདོ་ཁམས་ལྗོངས་ཀྱི་འཇང་ཞབས་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1642 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་དང་རྒྱུད་སྟོད་དུ་ཞུགས····ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན·······པར་མཛད། རྒྱུད་པ་འང་རྩེ་སོགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་པ་ཡུན་རིང་དུ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1638 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ཚོ་ལྔའི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི········

བསྐྱངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་མཛད། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ།།

འཇང་ཞབས་དམ་ཆོས་དཔལ་བ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1546 ལོར་འཇང་ཞབས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1620 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་གསལ་གླིང་དུ་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་དེ་ངམ་རིང་དུ་རབ་འབྱམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ཅིང་མཁས་གྲགས་རྒྱས། སྒོ་གསལ་གླིང་གི་འཆད་ཉན་པ་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས། དགའ་ལྡན་ཤར་གྱི་བླ་མར་གྱུར་པས་ཤར་པ་དམ་ཆོས་དཔལ་བར་གྲགས། དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1618 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ཙོ་ནེ་ཆོས་རྗེ་དགེ་འདུན་དར་རྒྱས་ལགས་ཀྱིས་དངུལ་གདུང་བཞེངས་སོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ།།

འཇམ་མགོན་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས།

ཁོང་ནི་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས

དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

འཇམ་པ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ……འཇམ་པ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགོན་ལུང་དགོན་པའི་ཆ་བའི་གྲྭ་རྒྱུན་ཡིན་ཞིང་། དགོན་ལུང་དང་གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཤར་རྩེར་ཐུགས་གཉེར་མཛད། མཚན་ཐོག་ཐག་ཧུ་ཐུ་བཞག་སྐྱོར་བ་གནང་ཞིང་གཉིད་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་ཤིང་གི་གདོང་མ་ལ་ཞོན་པ…སོགས་དཀའ་སྤྱད་དང་བརྩོན་འགྲུས་དྲག་པོ་མཛད་ནས་གཞུང་བརྒྱ་སྨྲ་བའི་ཁྱུ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། འཇུ་ལག་སྨད་ཀྱི་སེམས་ཉིད་ནང་སོས་གྲྭ་ཚང་འཛུགས་པའི་རྨང་ཙམ་བཏང་ཡོད་པར་རྗེ་འདི་བ་གདན་དྲངས…ཏེ་འདུ་ཁང་སོགས་གསར་བསྐྲུན་མཛད་ཅིང་གྲྭ་ཚང་ལེགས་པར……བཙུགས་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འཆད་ཉན་སོགས་བཤད་སྒྲུབ་གོང་འཕེལ་དུ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1627 ལོར་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ……གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དེའི་རིང་དུ་འབུལ་བ་གང་རྙེད་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཐོག་གི་ཐེབས་མཛད་ཅིང་འཆད་ཉན་ལ་ཐུགས་བརྩོན་སྐྱིད་མེད་གནང་། ཆོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཀྲམ་རྒྱུའི་བྱམས་སྐུ་ཆེན་མོ་བཞེངས། མྱ་ངན་ལས་འདས་སྐབས་ཇེད་རང་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་འཇུག་གི་ཀུན་སྤྱོད་འདི་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་གསུངས…ནས་སྐུ་གཡས་པ་ཕབ་སྟེ་སེང་གེའི་ཉལ་སྟབས་ཀྱིས་དགོངས་པ་ཆོས……དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་

སའི་མཁས་རབས་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ།།

འཇམ་དཔལ་གོ་ཆ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་འཕགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པ་ལས་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་གསུངས་པའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་མཉེས་པར་བྱ་བའི་ཆོ་ག་བསྡུས་པ》དང་།《དཔལ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས》ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

འཇམ་དཔལ་སྙིག་པའི་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《འཕགས་མ་གནས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མའི་སྒྲུབ་ཐབས》དང་།《དཔལ་ཨུ་རྒྱན་གྱི་སྒྲོལ་མའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ》།《ཨུ་རྒྱན་གྱི་སྒྲོལ་མའི་

རིམ་པ»། «དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐུར་བའི་ཆོ་ག་མདོར་བསྡུས་པ»། «རིགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་སྒྲུབ་ཐབས»བཅས་བཞུགས་སོ།།

འཛམ་དཔལ་གཞོན་ནུ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས··· རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་བྱང་ཞིང་རྒྱབ་པར་སྦྱངས་ནས······ བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཐ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་གནད་ཀྱི་སྒྲོན་མ»ཞེས་བྱ་བ་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་སྟོང་ཡོད་པ་ཞིག་བཞུགས····· སོ།།

འཛམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1314 ལོར·· སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1390 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཛ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1353 ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ངོ་གཅིག་གི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། ཁོང་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་མཁན་ཆེན་གྱི་མཚན་སྙན་ཡང······ འཛིན་སྤྱོད། བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད་དེ་

དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་ཉེ་ཤུ་རྩ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་ཆོས་བཟང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1433 ལོར་སྣོ་བོ་འབྲོག་གསེབ་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1503 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་པར་བྲག་དཀར་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཤིང་སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་དང་འདོན་ཆོས་བཅས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱར་ཕེབས་ཏེ་བླ་མ་བློ་གྲོས་གཞོན་ནུ་ལས་གསུང་ངག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ངོར་པར་ཕྱིན་ནས་ངོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་དང་། བྲག་དཀར་ཁ་ཆར་བ། གཅུང་གཞོན་ནུ་སེང་གེ་གསུམ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་བཀའ་གསན། དེ་ནས་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་འབྲས་ཡུལ་སྐྱེད་ཚལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་བྱམས་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་སངས་རྒྱས་འཕེལ་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་ཟབ་བཅུད་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་བྱམས་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་སངས་རྒྱས་འཕེལ་དང་། ཀོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་གཉིས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་ཟུར་འཆད་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཙ་བཞི་པར་སྐྱེད་མོས་ཚལ་གྱི་གདན་སའི་

ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཅུ་དགུའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྤེལ། དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་སྐྱིད་ཚལ་མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་ཆོས་བཟང་ཞེས་ཞུའོ། །ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཆོས་འཁོར་ལྷུན་པོ་འདེབས་མཁན་པཎ་ཆེན་དངོས་གྲུབ་དཔལ་འབར་དང་། གཞའ་རི་དགོན་གསར་འདེབས་མཁན་ལྷ་དབང་བློ་གྲོས་བཅས་མང་དུ་བྱོན་ནོ།།

འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1314 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1347 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བླ་མ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད། བཅུ་གསུམ་སེང་གེ་རྒྱལ་པོ་ལས་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་ཆེན་དང་། རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྐོར། ཨ་ཏི་ཡོ་ག མ་ཧཱ་ནུ་ཡཱ། བདེ་མཆོག་སྙན་བརྒྱུད། བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ། རིམ་ལྔའི་ཁྲིད། མཚན་བརྗོད་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་དང་བཅས་པ། བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་སྙན་བརྒྱུད། ན་རོ་ཆོས་དྲུག ཟབ་མོ་བླ་མའི་རྗེས་གནང་བཅས་ཞུས་ཏེ་སྒྲུབ་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1326 ལོར་ར་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས། དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་རིང་དུ་གདན་སར་བཞུགས་ནས་དགོན་པའི་འཆད་ཉན་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་བཅས་

དར་བར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ར་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བདུན་པ་ཡིན།།

འཇམ་དབྱང་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ······1820 ལོར་ཁམས་སྡེ་དགེ་གཏེར་ཀླུང་དིལ་མགོའི་གྲོང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡབ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་བསོད་ནམས་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1892 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཞི་བར་ཡི་གེའི་འདོན་ཀློག་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་ཐར་རྩེ་མཁན་ཆེན་བྱམས་པ་ཀུན་དགའ······བསྟན་འཛིན་གྱིས་ཨེ་ཝཾ་ཐར་པ་རྩེའི་མཁན་ཆེན་བྱམས་པ་ནམ་མཁའ···འཆི་མེད་ཀྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་མཚན་ལ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོ་ཀུན་དགའ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་··པོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་སྨིན་གླིང་མཁན་ཆེན་རིག་འཛིན་བཟང་པོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་དུ་བཞུགས་པའི་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་གི་བླ་མ་དང་། གཙུག་ལག་སྨྲ་བའི་དབང་པོ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ཏེ། ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་རྣམས་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབུ་ཚད་ཕར་འདུལ་མཛོད་ལྔ་དང་། བདེ་དགྱེས་གསང་གསུམ། དུས་འཁོར། གསང་སྙིང་སོགས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་ཐོས་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན། དེ་ནས་བཀའ་བབ་བདུན་ལྡན་གྱི་བདག་པོར་གྱུར་ནས་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་···ཡོན་ཏན་འཕེལ། ཁོང་གིས་གསེར་དང་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ཉིས་སྟོང་ཙམ་དང་། གསུང་རྟེན་ཤིང་པར་དུ་པོད་བཞི་བཅུར་ཉེ་བ་དང་། བྲིས་མ་པོད་ཉིས་སྟོང་ཙམ་དང་། ཐུགས་རྟེན་ལྷུན་གྲུབ་སྟེང་གི་མཆོད་སྟོང་ཆེན་མོ་གཙོས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ… གསེར་ཟངས་ཀྱིས་བསྒྲུབ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དེ་དག་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་ལྷ་ཁང་ཆེ་ཆུང་བཅུ་གསུམ་ཙམ་བཞེངས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། འཇུ་མི་ཕམ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ། རྫོ་གྲུབ་ཆེན་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་ཉི…མ། ས་སྐྱའི་ཁྲི་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་རིན་ཆེན། ཀརྨ་ཐེག་མཆོག་རྡོ་རྗེ། ཀརྨ་མཁའ་ཁྱབ་རྡོ་རྗེ། བྲག་གཡབ་ནོ་མིན་ཧན་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་བསྟོད་ཚོགས་གསོལ་འདེབས་སྲས་བཅས་རྒྱལ་བ་དགྱེས…པའི་རོལ་མོ་དང་། གཏམ་ཚོགས་རིག་གཞུང་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་གཟིངས། ནང་དོན་རིག་པ་ཟབ་དོན་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་ཕུང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་དོན་གསལ་བར་སྟོན་པ་ལེགས་བཤད་ཉི་ཟླའི་དཀྱིལ……འཁོར། ལྷག་པའི་ལྷ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ཆོག་ཁྲིགས་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་དཔལ་འཛིན། རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་གི་གསལ་བྱེད་དབྱངས་ཅན་དགྱེས་པའི་རོལ་མཚོ། ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་གདན་རབས་ངོ་མཚར་ཀུན་དགའི་སྐྱེད་ཚལ། ཉེར་མཁོ་སྣ་ཚོགས་འདོད་འབྱུང་བསམ་འཕེལ་དབང་རྒྱལ། ཟབ་དོན་རྡོ་རྗེའི་གླུའི་སྐོར་རང་བྱུང་འོད་གསལ་རྡོ་རྗེའི་གསང་མཛོད་བཅས་སྡེ་ཚན་དགུར་དྲིལ་ཏེ་པོ་ཏི……བཅུ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས་ཡོད།།

འཇམ་དབྱངས་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་ལེགས་པ་ཆོས་འབྱོར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1429 ལོར་ཚལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1503 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་གུང་ཐང་ཆོས་སྡེ་དང་། སློབ་དཔོན་དཔལ་བློ་ལས་ཕར་ཕྱིན་དང་ཚད་མ། སློབ་དཔོན་གནས་བརྟན་པ་ལས་འདུལ་བ་དང་མངོན་པ། བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལས་གསང་སྔགས་སོགས་གསན་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་གསང་ཕུར་ཕེབས་ཏེ་འཆད་ཉན་པ་མཛད། དེ་ནས་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ནས་དབུས་སུ་ཕྱིན། སྡེ་གསལ་གླིང་གི་འཆད་ཉན་པ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་མཛད། དེ་ནས་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་འཆད་ཉན་མཛད། སྡེའུ་ནས་སྲིད་བདག་མཛད་ཅིང་འབྲས་སྤུངས་སུ་བྱམས་ཆེན་གྱི་སྐུ་བཞེངས་ཤིང་དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས……… དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཚལ་བ་ལེགས་པ་ཆོས་འབྱོར་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཆོས་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། རྗེ་ཤར་ཆོས་རྗེ་བཟང་པོ། ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ། ཉི་སྡིངས་བླ་མ་དཔལ་ལྡན་འོད་ཟེར། སེམས་སྤྲུལ་སྔོན་ལམ་བློ་གྲོས། བྱེ་རྫིང་མཁན་པོ་རབ་འབྱོར་སེང་གེ གོ་རམས་པ་བཀྲ་ཤིས་སེང་གེ ཀོང་སྟོན་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས། འོལ་དགའ་དཀའ་བཅུ་བ་བློ་གྲོས་གྲགས་པ་སོགས་ཡིན། ཁོང་ནི་འབྲས་སྤུངས་གདན་སའི་མཁན་རབས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ།།

འཇམ་དབྱངས་མགོན་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1208

ཞོར་མྱང་སྟོད་ཁམ་གྲོང་དུ་ཡབ་ཁྲུང་པོ་བསོད་ནམས་དཔལ་དང་། ཡུམ་འབྲི་མོ་ཁྲི་འབྲིན་དཔལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་པའི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། སློབ་དཔོན་གཙང་སྟོན་ལ་གསོར་བཅུག ཁོང་ཁྲུག་རྩུག་པའི་འཕྲིན་ལས་གཏོང་བའི་དུས་སུ་ཁྲུག་རྩུག་པ་ཡུད་ཙམ་ཞིག······གཟིགས། མཚན་ལ་བསོད་ནམས་མགོན་པར་གསོལ། དགུང་ལོ་དྲུག་བདུན་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་ཀླེ་སྟོན་སངས་རྒྱས་དང་། ཀླེ་སྟོན་མགོན་པོ། གཡུ་སྒྲོག་རྡོ་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་མེ་ཏོག་སྣུད་པའི་ཆོས་གསུང་བ་བློ་ལ་ཟིན་ནས་བྱིས་པ་ཟླ་བོར་བཤད། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་ཡུམ་གཤེགས་ནས་གཡས་རུར་ཐེབས། བླ་མ་མར་སྟོན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མིང་ལ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཞེས་གསོལ། ཟབ་ཁྲིད་ཞུས་ཏེ་འོ་ཡུག་སོགས་སུ་མཚམས་དམ་པོར་བཞུགས། མར་སྟོན་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། དུང་ལུང་པས་སློབ་དཔོན། སློབ་དཔོན་གཙུང་པོས་གསང་སྟོན་མཛད་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙྪ་བ་ལས་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་དང་རིན་ཆེན་འབྱུ་དགུ་རྣམས་ཞུས། སྟན་གཅིག་ལ་ལོ་བཅུ་བཞི་དང་། ཤ་མི་ཟ་བར་ལོ་བཅུ་བདུན་གྱི་བར་དུ་མཛད། དབུ་རི་བ་ལས་འབྲུག་པའི་ཆོས་སྐོར་དབང་བཀའ་ཐམས་ཅད་ཚང་བར་གསན་ནས་ལོ་བརྒྱད་དུ་བསྙེན་པར་མཛད། མཁན་པོ་སྟོད་ལུངས་པ་དང་། མཁན་པོ་དུང་ལུངས་པ། མཁན་པོ་ལས་སྟོད་པ་རྣམས་ལས་འདུལ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་ཐ་བ་སྟན་སྟོན་ལས་ཚད་མ། སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་ལས་དབུ་མ། ལ་སྐེ། སྦྱོད་ཕྱོགས། གསང་འདུས་བཅས་དང་། བླ་མ་དབུས་པ་ལས་སྦྱོད་ཡུལ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་། ཉམས་བརྒྱུད། སངས་

རྒྱས་དཔོན་རས་འབྲུག་པའི་ཆོས་སྐོར། སློབ་དཔོན་རོག་སྟོན་ལས་སྨྲའི་བསྟན་བཅོས། དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་ལས་རས་ཆུང་སྙན་བརྒྱུད། སློབ་དཔོན་སྟོན་གཞོན་ལས་སྦྱོར་དྲུག་བཅས་གསན་ནས་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོར་གྱུར། དབང་ཆེན་ཞུས་པའི་གསང་མཚན་ལ་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསོལ། ཁོང་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཀུན་གྱིས་འཛམ་དབྱངས་མགོན་པོར་གསོལ། མྱང་སྟོད་སྨད་ཀྱི་མཚམས་ཀུ་ཙ་ལུང་དུ་དགོན་པ་བཏབ། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་རྩ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1250 ལོར་ལོ་རས་པ་སྐུ་གཤེགས། རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ལ་ཡང་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་གཞན་དོན་ཕུན·····སུམ་ཚོགས་པ་བསྒྲུབས་ནས་ཞིང་ཁམས་སུ་གཤེགས། དེ་ལྟར་ལོ་རས་པ་བུ་སློབ་ནས་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ལ་སྨད་འབྲུག་ཅེས་འབོད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«ཐུགས་ཀྱི་དབང་རྒྱུད་འགྲེལ་བ་མན་ངག»གི་སྐོར། «གཞུང་བཤད་སྤྱི་བསྡུས»མང་པོ། «མི་དཔྱད»། «རྟ་དཔྱད»། «སྨན་དཔྱད»། «རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས»བཅས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་མཛད་དོ།།

འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1379 ལོར་བསམ་ཡས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1449 ལོར་འབྲས་སྤུངས་སུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ཐོག་མར་རྩེད་ཐང་དུ་རབ་བྱུང་མཛད་དེ་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། གསང་ཕུར་གཉལ་གོད་རིན་ཆེན་བསམ་གྲུབ་དང་། ལྡན་མ་དཀོན་མཆོག་སེང་གེ་ལས་ཕར་

ཚད་དང་། སྐྱོར་མོ་ལུང་དུ་མཁན་ཆེན་དཀའ་བཞི་པ་ལས་འདུལ་མདོན་སོགས་གསན། ཁྱད་པར་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལས་དབུ་མ་རྩ་འཇུག་གི་བཤད་པ་དང་། དྲང་ངེས། འདུལ་བ། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་། སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ། གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ་དང་བཅས་པ། བཤད་རྒྱུད་ལྔ་དང་། མདོར་བྱས། མདོ་བསྲེ། རྣམ་བཞག་རིམ་པ་སོགས་དང་། བདེ་དགྱེས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཡོ་ག་སྐོར་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཕལ……ཆེ་བ་གསན་ཏེ་མཁྱེན་རབ་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་བྱུང་། མཁས་དབང་ཡེ་བཟང་རྩེ་བས་ཀྱང་རྗེ་བླ་མའི་སྲས་གཅིག་ལ་འབྲས་སྤུངས……ཆོས་རྗེ་འདི་རང་མཁྱེན་རབ་ཆེ་ཞེས་བསྔགས་པར་མཛད། དེ་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་མཁན་པོ་དང་། འདུལ་བ་འཛིན་པས་ལས་སློབ། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས་གསང་སྟོན་མཛད་དེ། དད་པའི་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་བའི་དབུས་སུ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེའི་ཚེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་འགོག་པ་རིར་གཏེར་ནས་བཞེས་པའི་ཆོས་དུང་དཀར་པོ་ཆོས་རྗེ……འདི་བ་ལ་གནང་བཞིན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་སྡེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཐོབ……དང་། དགོན་མ་ལས་བུ་དགའ་བའི་དར་རྒྱས་ཆེ་བ་འོང་གསུངས་པས། སྣེའུ་དཔོན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོས་སྦྱིན་བདག་མཛད་དེ་ཆོས་རྗེ་འདི་ཉིད་དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར(1416)དཔལ་ལྡན་འབྲས……སྤུངས་དགོན་པ་བཏབ་སྟེ་ཆོས་ཐོག་ཏུ་ཁོང་གིས་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་པོ་ཏི……བརྒྱད་བརྒྱད་རང་རང་གི་འགྲེལ་བ་ཡོད་ཅིག་དེ་དང་སྦྱར་ནས་བཤད……པ་ཞིབ་ཅིང་གསལ་ལ་རྒྱས་པ་རེ་གནང་བས་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་ཐུགས……

རབ་ཏུ་འཕྲོག་པར་གྱུར། ཁོང་གིས་ཕྱིར་མདོ་ཕྱོགས་དང་སྔགས་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་པོ་ཏི་ཆེན་པོ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུའི་ཚིག་དོན་མཐའ་དག་ཐུགས་སུ་བཟུང་ནས་ཐུགས་ཐོག་ཁོ་ནས་འཆད་པ་མཛད་པའི་མཁྱེན་རབ་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས།

གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་བུ་སློབ་ཡང་། མུས་སྲད་པ་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན། ཉན་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་སྟོན་ལམ་དཔལ་བ། སློབ་དཔོན་སྨ་ལེབ་དང་ལྷག་ལེབ་གཉིས། ལོ་ཙཱ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། ཆོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་བློ་གྲོས། གཙང་བ་ཀུན་རྒྱལ་བ་བཅས་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་མཐའ་ཡས་པ་བྱུང་ངོ་།།

འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་དབང་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་ཨ་ཕྱུང་ངག་དབང་མཁྱེན་རབ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ།།

འཇམ་དབྱངས་མཐུ་སྟོབས་དབང་ཕྱུག་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1588 ལོར་ས་སྐྱར་ཡབ་སྔགས་འཆང་གྲགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དང་ཡུམ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་སོགས་ལེགས་པར་མཁྱེན་ཞིང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་སྐུ་མཆེད་དང་། ཐར་རྩེ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་། ཡབ་ཆེན་གྲགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བསྟེན་ཏེ་ཡབ་མེས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་མཐའ་དག་གསན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྲི་ལ

བཞུགས་ནས་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་གསལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཚོགས……ཆེན་མོར་ཉིན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གསུངས་པས་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་ཡིད……འཕྲོག་པར་གྱུར། ཐུགས་ཆེན་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན་ནས་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ས་དཀར……འདབ་འདོབ་ཀྱི་ས་སྐྱའི་དགོན་ལན་རྣམས་ཞལ་བདག་མཛད་ཅིང……གཞན་ཕན་རྒྱ་ཆེར་བསྒྲུབས་པར་མཛད། སྒ་གསེར་ཁ་དང་དར་རྩེ་མདོ་སོགས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་འབུལ་ནོད་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བྱུང་བ་རྣམས་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཆེན་པོར་དྲངས་ཏེ་ལི་མ་ལྷ་ཁང་དང་རྒྱ་ནག་ལྷ་ཁང……སོགས་རྟེན་བརྟེན་པ་གསར་བཞེངས་མཛད་པས་ཕྱག་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་པར་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ……ཆེན་བསྐོར་ནས་གདུལ་བྱ་མང་པོ་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ཞིང་ལ་བཀོད་པ་མཛད། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ནི་མཇལ་བའི་སྐལ་བ་མ་བྱུང་བས……ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ།།

འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1310 ལོར་ཞྭ་ལུ་ཁང་གསར་དུ་ཡབ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་གཞོན་ནུ་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1344 ལོར་ས་སྐྱའི་རིན་ཆེན་སྒང……བླ་བྲང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་དང་། བླ་མ་དཔལ་ལྡན་སེང་གེ དཔང་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ། ཐག་ཁ་བ་གྲགས་པ་སེང་གེ ཆོས་རྗེ་ན་བཟའ་

བ་བསོད་ནམས་དཔལ། རྒྱལ་སྲས་ཐོགས་མེད་པ། བླ་མ་སྟོན་པ་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ་བཅས་ལ་བསྟེན་ནས་ཡབ་མེས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་དང་། མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ཏེ་དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་ས་སྐྱའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་པར་མཛད། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐོ་གན་ཐེ་མུར་ཧཱ་དབེན་གྱུ་ཤྲཱིའི་ཆོ་ལོ་དང་ཞིལ་དམ་བཅས་གནང་སྦྱིན་བསྩལ་ནས་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ། གདུང་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་མི་ཆད་པའི་ཕྱིར་དུ་བཙུན་མོ་ཡོན་ཏན་འབུམ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ནས་རིགས་སྲས་འགའ་ཡང་བསྐྲུན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་བོ་དོང་ཨེ་གོད་གཞོངས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་དང་། མཁས་མཆོག་དཔལ་ལྡན་སེང་གེ བླ་མ་བཟང་པོ་གསུམ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐམས་ཅད་མིག་འབྲས་བཞིན་དུ་བསྲུངས་པར་མཛད། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་མཛད་ནས་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་གི་གདན་རབས་དང་པོ་དང་། ས་སྐྱའི་གདན་སའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1791 ལོར་མདོ་སྨད་ཚ་མའི་གླུ་གཤོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1865 ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་གླིང་དུ་ཞུགས……
ཤིང་སློབ་གཉེར་ནན་ཏན་དུ་མཛད། ཁོང་གི་སྐུ་ཡོན་མཆིན་རབ་
ལ་དུས་དེར་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བར་གྲགས། མཁན་ཆེན་དོན་ཡོད་
རྒྱ་མཚོ་ལས་ཚིགས་སྡེ་ཕྲའི་སྡོམ་པ་རིམ་གྱིས་བཞེས། བྱང་ཕྱོགས་
ཧོར་ཡུལ་ཏལ་ཏའི་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་བསྟན་པའི་བྱ་བ་མཛད་པས་བུ……
སློབ་མཁས་པ་མང་དུ་ཐོན། སྐབས་ཤིག་གདན་སར་ཕེབས་བཞིན་
གྱིས་སྐུ་འབུམ་དུ་འཁྱོར་བར་མི་ཀན་ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་དགེ་འདུན……
དོན་ཡོད་སྐུ་མ་འཚོ་བ་གསན་པའི་རྐྱེན་བྱས་ཏེ་ཕྱིར་སླད་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་
ཏེ་འཕྲིན་ལས་སྤེལ། དུས་རྒྱུན་པར་ཉིན་མོའི་ཆ་ལ་དཔེ་གཟིགས་དང་
སྤྲོས་བཅས་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། མཚན་མོ་བརྒྱད་སྟོང་པ་དལ་
བུར་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་སྐབས་སླར་གདན་
སར་ཕྱིན་ནས་གྲྭ་ས་སོ་སོར་རྟེན་གསུམ་ཡོ་བྱད་གཏོལ་ཆེན་སྦྱོར……
འཛུགས་མཛད། དེ་ནས་སོག་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་
ཆེན་ལེགས་བསྒྲུབས་ཤིང་འཕྲིན་ལས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པར་གྱུར།
དགུང་ལོ་དོན་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ།།
ཁོང་ནི་ཁྲི་ཀན་མཆོག་སྤྲུལ་གྱི་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྡན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1445
ལོར་ཉང་སྟོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་
སྤྱི་ལོ 1524 ལོའི་ཧོར་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་གཅིག་ལ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་
དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་དཔལ་འཁོར་བདེ་ཆེན་དུ་རབ་བྱུང……

བསྒྲུབས། སློབ་དཔོན་བཟོད་དཔལ་བ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ………སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་ཁག་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར……མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། བྱང་སེམས་འདུལ་དཀར་བ་སོགས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རིན་ཆེན་སྒྲག་ཏུ་བཞུགས་ཤིང་ཉན་ཤཱཀྱ་པ་ལ………བསྟེན་ནས་གསང་སྔགས་ཟབ་མོའི་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ………གསན། སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དུ་ཕྱུགས་ཏེ་གཉལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ལ་བསྟེན་ནས་བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་གསན། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་སེ་ར་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་འཆད་ཉན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1516 ལོར་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས…ནས་ལོ་ཇེ་དགུའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་། འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད། གཏོང་སྒོ་བཅས་ཀྱི་ཐད་ནས་ཡར་ལྡན་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་སེ་ར་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྡན་ཞེས་ཞུའོ། །ཁོང་ནི་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅུ་པ་ཡིན་ནོ། །

འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1682 ལོར་དབུས་ལྷ་ལྡན་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ…

རྗེའི་སྤྱན་སྔར་སྨད་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྲིད་ལུང་རྫོགས་པར་ཞུས། ཞལ་མཇལ་བའི་ཚོད་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་མཇལ་བ་ལྟར་གྱི་དད་པ་ལྷག་པར་བསྐྱེད······ཅིང་། སྐྱ་མི་ཤེས་པའི་དགའ་བ་འཕེལ། གཞན་ཡང་བླ་མ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཐང་སག་པ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། འཁྲུལ་གཞི་མང་ཐོས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་དགེ་ལྡན་པའི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་ཞུས་པར་མ་ཟད། ས་སྐྱ་བླ་མ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་ལྷུན་གྲུབ་ནི་ཁོང་གི་ཆོས་གསན་ཡུལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ས་སྐྱའི་དམར་པོ་རྣམ་གསུམ་སོགས་ས་སྐྱའི་ཆོས་སྐོར་གསན་ཅིང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཁྲིད་ལུང་མཐའ་ཡས་པ་ཞུས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐོར་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ། ཆོ་ག་སྒྲུབ་ཐབས་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་མཁས་པར་གྱུར། སྙོད་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་མང་དུ་སྤེལ་བ་དང་། དཔེན་གནས་རྣམས་སུ་བསྙེན་སྒྲུབ་ཀྱང་ལན་མང་མཛད། ཁོང་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ནི་བློ་བཟང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ། མཉྫུ་ཤྲཱི་སམུ་དྲ། སུ་ཁ་བཛྲ། བྷུ་སུ་ཀུ་འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྡོ་རྗེ་བཅས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་གསོལ་འདེབས་དང་། བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། ཁྲིད་ཡིག་ཆོ་ག་སྣ་ཚོགས། དབང་དང་རྗེས་གནང་། སྒྲུབ་ཐབས། ཟིན་བྲིས། གསན་ཡིག་བརྗེད་བྱང་། དཀར་ཆག་བཅས་པོད་ཆེན་ཞིག་བཞུགས་སོ། །

འཇམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1398 ལོར་ས་སྐྱར་ཡབ་བླ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་

པའི་རྩ་ཐོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1472 ལོར་གཞི་ཐོག་ལྷ་བྲང་དུ་སྐུ……གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆེ་བས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་ཚེགས་མེད་དུ་མཁྱེན་ཞིང་། ཉིན་གཉིས་ཀྱི་ཡུན་དུ་བརྟག་གཉིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་དང་། ཉིན་གཅིག་ལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་སྒྲུབ་ཐབས་དཀྱིལ་འཁོར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་ཀུན……གྱིས་འཇམ་དབྱངས་ཆེན་པོར་མཚན་གསོལ། ཡབ་བླ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཐེག་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས། མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོག སྨྲས་པའི་ཉལ་འབྱོར་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མཁས་ཤིང་ཟབ་དོན…རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་ཏུ་བཞུགས། ས་སྐྱ་པའི་བསྟན་སྲུང་རྣམས་བྲན་དུ་འཁོལ་ནུས་པའི་མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ…བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དགུང་ལོ་བདུན་བཅུ་དོན་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་རིན་ཆེན་སྒང་ལྷ་བྲང་གི་གདན་རབས་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

འཇམ་དབྱངས་ཚེ་བརྟན་བཀྲ་ཤིས།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། ཡབ་ནམ་མཁའ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་དང་ཡུམ་མ་གཅིག་ཧོར་མོ་ཚེ་བརྟན………གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རྩེ་གདོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཏེ། ས་ལོ་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན (1485—1533) གྱི་གཅུང་པོ་ཐ་ཆུང་ཡིན། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡབ་མེས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་དང་གསང་སྔགས་ཟབ་མོའི་མན་ངག་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད་

ཅིང་ཐུགས་དམ་ཟབ་མོའི་རིམ་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་འབྱུས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་སྐྱོང་ལ་མངའ་བརྙེས། དེའི་ནང་ནས་ཞིང་སྐྱོང་དུར་ཁྲོད་བདག་པོ་ཡབ་ཡུམ་བྲན་བཞིན་དུ་འཁོར་ནུས་པ་སོགས་ནུས་མཐུའི……མངའ་བདག་ཏུ་གྲགས། བསྟན་པའི་བྱ་བ་ཡང་གསུང་ངག་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་བྲིས་ཐང་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བ་བཞེངས་པ་བཅས་རྟེན……གསུམ་མང་དུ་བཞེངས་ཤིང་འཆད་ཉན་སོགས་ཀྱང་ཅི་རིགས་མཛད། གདུང་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཙུན་མོ་ཡར་འབྲོག་ཁྲི་ལྕམ……ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་བསམ་གྲུབ……དང་བདག་ཆེན་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ……སྐུ་མཆེད་གཉིས་འཁྲུངས། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་དུས་མཆོད་བླ་བྲང་གི་གདུང་རབས་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

འཇམ་དབྱངས་རལ་གྲི

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ནས་མཁས་པར་གྱུར། དེ་ནས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀར་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་མཁས་པའི་རྩེ……མོར་སོན། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཡང་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པར་སྦྱངས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཆོས་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«ཀ་ལཱ་པའི་བྱིངས་མདོ»ཞེས་བྱ་བ་དང་། གསུང་ཆོས་ནི«ཀུན་རིག་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཀྱི་ཊཱི་ཀཱ»། «རྡོར་ཕྲེང་དང་ཞི་ཧྲའི་ཆོན་འགོད་ཚུལ་སྐལ་བཟང་ཞིག་གི་རྒྱུན……

འབྲིང་»། «ལྷ་མོའི་རྗེས་གནང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

འཛམ་དབྱངས་པཱ་ཀྲུ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1340 ལོར་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་དང་། ཇོ་མོ་ཉི་ཏ་ལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1373 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ཆུང་ངུའི་དུས་སུ་བླ་མ་གླུ་ལུང་པའི་མདུན་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་སྦྱངས། ཆོས་བཞི་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། སློབ་དཔོན་གཞོན་ནུ་བརྩོས་འགྲུས་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གདམས་པ་མང་དུ་གསན། དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཞུས། བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། སློབ་དཔོན་གཞོན་ནུ་བརྩོས་འགྲུས་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གདམས་པ་མང་དུ་གསན། དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཞུས། གདན་སར་བརྟག་གཉིས་དང་ཇེད་ཐང་དུ་བཀའ་པོ་ཏི་བཞི་ལ་བཤད་པ་མཛད་པས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། ཆོས་རྗེ་བླ་མ་དམ་པའི་མདུན་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཏེ་ལྷ་སར་ཆོས་འཁོར་དང་ཇེད་ཐང་གི་ཚོགས་པ་ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་རིང་དུ་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1365 ལོར་ཕོ་བྲང་སྣེའུ་གདོང་རྩེའི་ཁྲི་ཐོག···ཏུ་ཕེབས་ཏེ་ཕག་གྲུའི་བླ་དཔོན་གྱི་འགན་ཁུར་ལོ་ངོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ····བཞེས། དེའི་སྐབས་སུ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆེན་པོ་ཏོར་ཐོ་གན་ཐེ་མུར་རྒྱལ་པོས་ཏའི་སི་ཏུ་ཆང་གུའི་གུང་ཀྲ་དིན་གུ་ཤྲིའི་གོ་གནས······

དང་། བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་བརྒྱུད་པ་དང་བཅས་པ་ཤེས་སུ་འཇུག་པའི་འཇའ་ས་གནང་། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་1372 ལོར་ཏཱ་མིང་ཧུང་ཝུ་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ཀྭ་དིན་ཤྲུ་ཤྲཱིའི་གོ་གནས····དང་ཐམ་ཁ། བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་དབང་ཆ་འཛིན་ཆོག་པའི་འཇའ་སའང་གནང་བ་རེད། ཁོང་ནི་ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཁྲི་རབས་གཉིས་པ་ཡིན། །

འཇམ་དབྱངས་ཤེས་རབ་དར་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ་1450 ལོར་ཨེ་ཕྱོགས་སུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ་1530 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་བླ་འབྲིང་ཆོས་སྡེར་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་བློ་གྲོས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། གསང་ཕུར་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས་དང་། གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་པཎ་ཆེན་དགེ་འདུན་གྲུབ། རྒྱུད་པ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ། སློབ་དཔོན་ཆོས་འབྱོར་བ། ཆོས་རྗེ་གནས་བརྟན་པ། བླ་མ་སྟོན་པ། རྩེ་པ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། སྟོན་པ་དཔལ་ལྡན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཉི་མ་ཐང་དུ་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་གི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པ་མི་སྐྱག་ལ་བྱང་རྩེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ་1511 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་དྲུག་གི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་མདོ·······

ཐུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཕྱོགས་བརྒྱར་སྤེལ་བའི་འཆད་ཉན་མཛད། མ་འདྲིས་པའི་མཛའ་བ་ཤེས་རྒྱལ་བ་ཉི་མའི་གཉེན་གྱི་སྣང་བརྙན་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པ་བཞེངས། དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པར་ཟུར་བཞུགས་མཛད། སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གུང་རུ་གཞོན་ནུ་བྱང་ཆུབ་སོགས་དགུ་དང་གཞན་ཡང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བུ་སློབ་མང་དུ་ཐོན། དགུང་ལོ་གྱ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དཀའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

འཇམ་དབྱངས་བསམ་འགྲུབ་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1295 ལོར་ཏ་ནག་གནས་གསར་དུ་རྙིང་མའི་སྐུ་ཡོན་ཏན་ཅན་རིམ་པར་བྱོན་པའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1376 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་ཟུར་བྱམས་པ་སེང་གེ་ལ་བསྟེན་ནས་གསན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་ཅིང་ཁྱད་པར་དུ་སྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་སྐོར་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས། སྣན་ཉ་ཚལ་བ་བསོད་ནམས་མགོན་པོ་ལས་སྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་དབང་རྣམས་ལེགས་པར་གསན། དེ་ནས་བྱེ་མ་སེང་གེ་ལ་ཕེབས་ཤིང་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སྙིང་ཐིག་ལ་ཐུགས་དམ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པས་ཐིག་ལེ་ཆེན་པོའི་སྐུར་གྱུར་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་མང་པོར་བྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐུགས་དམ་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བར་མངའ་བརྙེས། ཡང་དབེན་པའི་ཟུར་ཤཱཀྱ་འབྱུང་གནས་ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་མཁས་གྲུབ་ཏུ་གྲགས་པ་དེ་དང་། ཕུག་པ་ཕུང་པའི་བླ་མ་སེང་གེ་བ་གཉིས་ཆུང་ཆུང་ནས་ཞབས

རྟུང་དུ་བཞག་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་པས་ཁྱིམ་ཟུར་པའི་བརྒྱུད་པ……ལ་ཤིན་ཏུ་བཀའ་དྲིན་ཆེའོ། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འཕྲུལ་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། །

འཇིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1898 ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་གོང་ཨ་ཕྱིར་དུ་ཡབ་དགེ་འདུན་བསོད་ནམས་དང་། ཡུམ་སྒྲོལ་མ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1946 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཆུང་ངུའི་དུས་སུ་ཤར་ཀློ་བཟང་སྐལ་ལྡན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཞྭ་དམར་པཎྜི་ཏ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེ་འཇིགས་མེད་བསམ་གཏན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན……མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཞྭ་དམར་པཎྜི་ཏ་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་བར་མ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་ལ་འཇིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་མ་འགྱངས་པར་རྗེ་གོང་མའི་གདན་ས་ཀ་རིང་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་གླིང་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་སྐུ་འབུམ་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཕྱག་དབང་ཞུས། དེ་ནས་རྗེ་ཞུང་ལུང་ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ལས……དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་ཞུས་པ་ཞིང་། ཐུམས་ཆོས་དང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ཕྱུགས་ཐག་ཆོད་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་རྗེ་ཞུང་ལུང་ཁྲི་ཆེན་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་པ་བཞེས་སྟོན་དུ……

བཏང་སྟེ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བར་ཤར་
ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས་ནས་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ལས་སྙན……
ངག་དང་སྒྲ་སོགས་གསན་པས་ཀུན་པཤད་ཀྱི་མཚན་དབྱངས་ཅན……
དགེས་པའི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་རོང་པོ་བདེ་
ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་
བསྐོར། ཤར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་རིགས་ཀྱི་ཅོད་པན་དུ་བཀུར་
ཅིང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྒོ་འཕར་ཡངས་པོར་ཕྲོལ་ལོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་
ནི་རྟོགས་བརྗོད་དང་། རྣམ་ཐར། ཐོབ་ཡིག བསྟོད་ཚོགས། རྒྱུད་
འགྲེལ། གཞུང་འགྲེལ། ལམ་རིམ་བསྡུས་དོན། མཐའ་དཔྱོད།
རྩོད་ཡིག བཅའ་ཡིག བརྡ་སྤྲོད་རིག་པའི་སྙིང་པོ་བཅས་ཆོས་ཚན་
ཆིག་བརྒྱ་བཅུ་མེད་བཞི་དེ་པོད་ཉི་ཤུར་ཉེ་བ་བཞུགས་སོ། །

འཇིགས་མེད་བསམ་གཏན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1814
ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་གོང་སྟོད་ཀྱི་ལྟེ་ཐང་དུ་ཡབ་མགོ་རྒྱས་མཁར་བྱམས་··
དང་། ཡུམ་སྙིང་མོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་
བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1897 ལོར་ཀ་རིང་དུ་སྐུ་གཤེགས།
ཆུང་དུས་ནས་རྫོང་དཀར་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད……
མང་པོ་སྦྱངས་ཏེ་ཐུགས་སུ་ཆུད། རྫོང་ཆུང་པཎྜི་ཏ་འཇིགས་མེད་ཞུང་
རིགས་རྒྱ་མཚོ་ལས་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་རྒྱུན་བཞེས། དུས་མཚུངས་སུ་མདོ་
སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན། རོང་པོ་བློ་བཟང་ཆོས་དར་ལས་
སྒྲ་སྙན་ངག་རྩིས་སོགས་དང་། རབ་འབྱམས་པ་བློ་བཟང་ཉི་མ་ལས་

བསྡུས་རྟགས་བློ་གསུམ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་རྗེ་གསེར་ཁང་པ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མཇལ་ཏེ་སྲིད་དབེན…གྱི་སྙན་བརྒྱུད་མཐའ་དག་ཞུས་ནས་ལོ་བཅུ་བདུན་རིང་དབེན་པའི……གནས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པར་སྒོ་མི་མཆོད་རྟེན་སྐེ་དང་། ཞིས་ཐང་། ཛོང་དཀར། སྐུ་འབུམ། ཙེ་གཞུང་། ཀ་རིང་བཅས་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་དབང་ལུང་རྗེས་གནང་མཐའ་ཡས་པ་གནང་། ཁྱད་པར་དུ་བླ་མ་ཆེ་དགུ་ཤར་བློ་བཟང་སྐལ་ལྡན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཁྲི་ཆེན་འཇམ་པའི་དབྱངས། རྒྱལ་བའི་ཡོངས་འཛིན་ཞྭ་དམར་པཎྜི་ཏ། བདེ་ཡངས་ནོ་མོན་ཧན། མཚན་སྒྲོགས་རྟ་ཐོག་ཐུ། རྗེ་སྨྱུན་སྤ་དཀོན་མཆོག་ཕུན་ཚོགས་སོགས་སྟོད་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་མན་ངག་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་བརྒྱ་ལྷག……བཀྲལ་བ་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་བར་གཙང་ཞིག་དམར་དགེ་བཤེས་དང་མཇལ་ཏེ་ཆོས་བཀའ་གང་མང་གསན། དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་པར་ཚེ་ཏན་དགོན་དུ་ཐེབས་ནས་ཆོས་བཀའ་མང་པོ་གསུངས། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རླབས་ཆེ་ཞིང་མཐའ་ཡས་པ་ཁོ་ནར་མཛད……ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྣམ་ཐར་དང་། བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། བླ་བརྒྱུད་གསོལ་འདེབས། གནས་བསྟོད། ཆབ་ཤོག སྒྲུབ་ཐབས། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་བའི་ས་བཅད། ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་བཅས་ཆོས་ཚན་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་གཅིག……བཞུགས་སོ། །

འཇུ་མི་ཕམ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1846 ལོར་ཁམས་སྡེ་དགེ་ཟླ་ཆུའི་ཉེ་འདབས་ཡ་ཆུ་དིང་ཆུང་གི་ས་ཆར་ཡབ་མགོན་པོ་དར་རྒྱས་དང་ཡུམ་སྲིད་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1912 ལོར་འཇུ་རི་ཁྲོད་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པའི་སྟེང་ནས་ཡབ་དང་ཞང་པོའི་དྲུང་དུ་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་དང་རྩིས་དཀར་ནག་གི་སྔོན་འགྲོ་བཅས་ལ་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་སྟེང་ནས་ཉིང་མའི་དགོན་པ་གསང་སྔགས་ཆོས་གླིང་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་གྲྭ་བཙུན་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་སུ་ཞང་པོ་དང་འགྲོགས་དབུས་ལྷ་གདན་དུ་གནས་སྐོར་ལ་ཕེབས། ལོ་གཅིག་ཙམ་གྱི་རྗེས་ནས་ཕྱིར་སྡེ་དགེ་ལ་ལོག་སྟེ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོ་དང་། དབང་ཆེན་དགྱེས་རབ་རྡོ་རྗེ། དཔལ་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་ཆོས་དབང་སོགས་མཁས་ཆེན་དུ་མ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཙུག་ལག་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོར་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་ཅིང་། བཅུ་ཕྲག་རིག་པའི་གནས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་པོ་ཏི་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཙམ་ད་ལྟ་སྡེ་དགེའི་པར་ཁང་དུ་བཞུགས་ཡོད། དེ་དག་གི་ཁྲོད་ནས«རྒྱལ་པོ་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས»དང་། «སྙན་འགྲེལ་དབྱངས་ཅན་དགྱེས་པའི་རོལ་མཚོ»། «མཁས་འཇུག»། «ས་མཐའི་རྣམ་གྲངས་མདོ་མཚོན»སོགས་པར་སྐྲུན་བྱས་ཡོད་པས་སློབ་གྲྭའི་རིམ་པ་ཁག་གི་སློབ་དེབ་ཏུ་གྱུར་འདུག ཁོང་གི་སྐུ་ཚེ་རིལ་པོར་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བས་བསྟན་འགྲོ་ལ་ཕན་པའི་དོན་རྒྱ་

ཆེན་པོ་བསྒྲུབས་ཡོད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་བཟོ་དང་གསོ་བ། རྩིས་རིག་བཅས་ལ་སྔ་ན་མེད་པའི་མཛད་རྗེས་ཡོད་གཤིས། གངས་ཅན་མཁས་པ་ཡོངས་ཀྱིས་སྤྱི་བོའི་གཙུག་ཏུ་བཀུར་བ་དང་། བསྔགས་བརྗོད་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཕྱོགས་ཀྱི་བུ་མོའི་རྣ་བར་འཕྱང་འཕྱུལ་ཉིད་དུ་གྱུར། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྡོ་སྦྲུལ་རྡོ་རྗེ་དང་། གཏེར་སྟོན་བསོད་རྒྱལ། ཀཿ ཐོག་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་མང་དུ་མཆིས་སོ། །

༈ དགེ་འདུན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ། །

༈ སྣམ་ཕོ་བ།

ཁོང་ནི་དྭགས་པོ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ། །

༈ དྭང་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་བ་སོ་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ། །

༈ བློ་བཟང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1904 ལོར་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་མཚོ་བྱང་ཁུལ་རྐང་ཚའི་ཚུ་ཆ་གྲོ་མོག་ཤིང་ལུང་མཆོར་དུ་ཡབ་ནུ་ཞི་མགོན་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་སྐྱིད་ཀོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་

1946 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཞྭ་དམར་པཎྜི་ཏའི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་བར་དུ་རང་དགོན་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སོགས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་བར་ལྷེའུ་ཚེ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྡིང་དུ་སློབ་གཉེར་ལ་ཕེབས། དགེ་བཤེས་ཤེས་བཞིན་ཁོང་དང་ཁ་རྒྱའི་ཨ་ཁྲོ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་གཉིས···ཀྱི་དྲུང་ནས་བསྡུས་གྲྭ་དང་། བློ་རིགས། ཕར་ཕྱིན་རྣམས་ལ་སྦྱངས། ཨ་ཁྲོ་གྲགས་པ་དར་རྒྱས་ཚང་གི་དྲུང་ནས་སྒྲ་རིག་སོགས་རིག་གནས····ཀུན་ལ་གསན་སྦྱོང་གནང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བར་ཨ་ལགས་ཁ་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཏེ་གཅོད་དབང་ཡང་གསན། དེ་ནས་ཨ་ལགས་ཁ་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་རང་དགོན་གཽཙ་བ་དགོན་དུ་གདན······དྲངས་ཏེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ། བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་དབང་སོགས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་བར་བཤད་སྒྲུབ་དར་རྒྱས་གླིང་འདིར་མཚན་ཉིད་གསར་དུ·········བཙུགས། ཨ་ཁྲོ་བློ་བཟང་བསྟན་པ་ཚང་ལས་དབུ་མ། མཛོད། འདུལ་བ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། རང་དགོན་དུ་གཅོད་དབང་ལན་བཞི། འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་དབང་། ཚེ་དབང་། འཇམ་དབྱངས་ནག་པོ་དང་དཀར་པོའི་རྗེས་གནང་། འཇིགས་བྱེད་བསྙེན་ཁྲིད་སོགས་དབང་ལུང་རྗེས་གསུམ་གྱི་བཀའ་དྲིན་མང་དུ·······བསྐྱལ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ཞུ་དག་བྱས་པའི་དཔེ་དྲུག་བདུན་ཙམ་དང་། ཞུ་དག་མ་བྱས་པ་དང་གཉིས་ཀ་བསྡོམས་པའི་པོད་བཅུ་གཅིག་ཙམ་བཞུགས། ད་ལྟའང་སྒྲ་མཚན་སོགས་ཡོད། སྐར་བ་ཚང་

ལ་འགྱུར་བ་ཧ་ཅང་ཆུང་བས་དཔར་ལ་འཁོད་མ་ཐུབ་པ་རེད། མདོར་ན་སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོ་ལ་ཁས་བླངས་པའི་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་མིག་འབྲས་ལྟར་གཅེས་པར་སྲུང་ཞིང་། མཚན་མོར་ལྟུག་གྱུ་ཅམ་ཡང་མི་གྲོལ་བར་ཉིན་དང་མཚན་དུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དང་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་གི་སྐུ་གདུང་སྐུ་འབུམ་དགོན་ནས་རང་དགོན་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་གདུང་ཅུས་ནང་བཞུགས་ཀྱི་སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་ད་ལྟའང་ཀོའུ་བ་དགོན་དུ་བཞུགས།

རྗེ་དཔོན་བློ་བཟང་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1439ལོར་མདོ་སྨད་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཚ་ཞིག་གི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1492 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་མཁས་པ་ཟླུམ་སྲད་པ་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་དང་། བླ་མ་ལྷག་ལེབ་བྱང་རྒྱལ། སློབ་དཔོན་གྲགས་འོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཞབས་པད་ལ་བསྟེན་ནས་གསུང་རབ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པས་ལུང་རིགས་སྨྲ་བའི་ཕྱུ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། གསང་ཕུར་པོ་ཏེ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་ཀྱི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ཅིང་སློབ་དཔོན་ཙེ་ཉག་པ་རིགས་པས་ཕམ་པར་མཛད། དའི་ཕྱི་ལོ་རབ་སྟོད་པའི་འཆད་ཉན་པ་མཛད། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ལས་ཆོས་གསན་ཞིང་མི་ཕྱེད་པའི་དད་པ་ཐོབ། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་ཁྲི་ཐོག་ལོ་ཤས་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་གསང་ཕུ་གླིང་སྟོད་ཀྱི་ཆོས་རྗེའི་གོ་སར་ཕེབས་ཏེ་དྲང

ངེས་ནམ་འཕྱིད་སོགས་གསུངས། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1490 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐའ་ཡས་བསྐོར་བཞིན་དགུང་ལོ་ང་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1357 ལོར་མདོ་སྨད་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་དར་ཁ་ཆེ་དཔལ་ཆེན་ཀླུ་འབུམ་དགེ་དང་། ཡུམ་ཤིང་བཟའ་ཨ་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1419 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། ཀོའུ་བ་གཞོན་ནུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ས་སྐྱའི་བླ་མ་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་མཁན་པོ་དཀའ་བཞི་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པར་འཁོར་དག་པ་རྣམ་བརྒྱད་དང་བཅས་པ་དཔོན་སློབ་དགུ་སྐྱོར་སོ་

ལུང་ནས་འོལ་ཁར་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པར་གཙོ་བོ་མཛད། དེ་ནས་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར་འཆད་པ་དང་། རྩོད་པ། རྩོམ་པ་མཛད་པས་གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་ཀུན་གྱིས་གཙུག་ཏུ་བཀུར་ཞིང་མཐའ་དབུས་སྐྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད····ཀྱིས་གུས་ཤིང་བཀུར་དོ། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་འོལ་ཁའི་རྫིང་ཕྱིའི་བྱམས་པ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཞེངས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་གཉལ་གྱི་ལུང་རར་ཆོས་འཁོར་བསྐོར། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར«ཐུགས་རིམ་ཆེན་མོ»བརྩམས། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པར་གོང་མ་ཡུང་ལོ་རྒྱལ་པོས་འཇའ་ས་དང་། གསེར་ཡིག ཕྱག་རྟེན་བཅས་གནང་ནས་ལན་གསུམ་བར་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཀྱང་སྐུ་ཁྲེལ་ཆེ་བས་མ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པར་ལྷ་སར་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་སྨོན་ལམ་བཙུགས། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པར་དགའ་ལྡན་དགོན་པ་བཏབ། དགུང་ལོ་ང་དགུ་པར་དགའ་ལྡན་དུ་སྟག་ཚེའི་སྒྲུབ་མཆོད་སྤེལ་བར་བཅས་མཛད་ཆེན་རྣམ····བཞིས་བསྟན་འགྲོའི་འདོད་དོན་བསྐངས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན། བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས། རྒྱུད་ཆེན་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ། རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ»དང་། «ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་»། «རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན»བཅས་ཆོས་ཚན་ཆིག་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་ལྔ་ཡོད་པ་རྣམས་པོད······

བཅུ་དགུ་ནང་དུ་བསྡུས་ནས་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དགེ་ལྡན་གྲུབ་མཐའི་སྒྲོལ་བརྗོད་མཁན་ཡིན་ལ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པའི་ཁྲི་རབས་དང……པོའང་ཡིན། །

རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1147 ལོར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་ཡབ་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་འོད་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1216 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་བྱང་སེམས་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཚོགས་འཁོར་གྱི་དུས་མ་གཏོགས་ཐ་མལ་དུ་ཤ་ཆང་ཞལ་ལ་མི་རེག……གསུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་སྡོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་དང་། སྒྲུབ་ཐབས་མཚོ་སྐྱེས་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་གསན་ཞིང་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་གཙོས་མཁས་མང་དབུས་སུ་གཞུང……དོན་ཐུགས་ལས་གསུངས་པསཿ ཐམས་ཅད་ངོ་མཚར་སྐྱེས་ཏེ་མཚན་ལ……བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་ཡབ་ས་ཆེན་སྐུ་གཤེགས་ནས་འདས་མཆོད་རྒྱ་ཆེན་པོར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་གཅེན་པོ་སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོས་ས་སྐྱའི་གདན……སར་བཀོད། ཆོས་འཆད་སྐབས་གཞན་གྱིས་བརྗོད་ཅིང་དྲིས་པ་ན་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ལན་འདེབས་པ་ནི་སྤོབས་པ་ཐོགས་པ་མི་མངའ……བར་ལུང་དང་རིགས་པས་ཕ་རོལ་གྱི་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་ལ་རྟོག་གེ་པ……ཆེན་པོ་སྨྲ་ཡི་ཆ་ལ་མ་སྙོངས་པ་དག་ཀྱང་ངོ་མཚར་སྐྱེ་བ་ཞིག་གྱུར།

གྲུབ་པའི་མཚན་མ་མངོན་སུམ་དུ་བརྙེས་པས་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱིས་ཉི་མ་གཟའ་འཛིན་ཡོད་པར་དུས་བཏབ་པར་ཁོང་གིས་གཟའ་འཛིན་མེད་……པར་བསྒྱུར་བར་མཛད་པས། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱིས་ཁོང་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཟིགས་ཏེ་མ་ཧཱ་བཛྲ་དངོས་སུ་འདུག……ཅེས་བསྔགས་པར་མཛད། ཁོང་གིས་དབུ་རྩེ་རྙིང་མའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། གསེར་ཐྲིས་ཀྱི་བཀའ་འགྱུར་བཞེངས། གཞན་གྱིས་ཕུལ་བའི་དངོས་པོ་གང་བྱུང་ཡང་རྟེན་བཞེངས་དང་། མཆོད་འབུལ། དབུལ་ཕོངས་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་སོགས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཁོ་ནར……གཏོང་བར་མཛད་པས། སྐུ་གཤེགས་སྐབས་གདན་དང་། ན་བཟའ་ཆ་ཚང་གཅིག་མ་གཏོགས་དངོས་པོ་གང་ཡང་མ་ལུས་པར་མཛད། ཁོང་ནི་ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལྔའི་ནང་གི་གསུམ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཐུགས་སྲས་གཙོ་བོ་ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བླ་མ་རྒྱ་གར་བའི་ལོ་རྒྱུས》དང་། 《ཆོས་སྤྱོད་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ》། 《ཞེན་པ་བཞི་བྲལ་གྱི་གདམས་པ》བཅས་ཡོད་བཞི་བཞུགས་སོ། །

རྗེ་བཙུན་གླིང་།

ཁོང་ནི་གླིང་རས་པདྨ་རྡོ་རྗེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར………གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1040 ལོར་གུང་ཐང་སྐྱ་ཛ་ཙར་ཡབ་མི་ལ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་

མྱང་ཚ་དཀར་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རུས་ཁྱུང་པོ་ཡིན། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1123 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ཆུང་དུས་མཚན་ལ་ཐོས་པ་དགའ་ཞུ། སྐུ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡབ་འདས་པས་ཨ་ཁུ་དང་ཨ་ནེའི་གཡོག་ཕྲུག་གྱུར་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་ཚད་མེད་··མྱོང་། དེ་ནས་ཡུམ་ཆེན་གྱིས་མཐུ་གཏད་སེར་གསུམ་བསླབ་པར་ཡང་ཡང་བསྐུལ་བར་བརྟེན་གཉའ་གཡུང་སྟོན་ཁྲོ་རྒྱལ་མདུན་དུ་ཕེབས་ཏེ····མཐུ་ལ་སྦྱངས་ཀྱང་རྟགས་དེ་འདྲ་མ་ཐོན་པས་གནུབས་ཆུང་ཡོན་ཏན···རྒྱ་མཚོ་ལས་མཐུ་སྦྱངས་ནས་རྟགས་ཐོན་ཏེ་སྐྱ་མི་སོ་ལྔ་བསད། དེ་ནས་སླར་གཡུང་སྟོན་ཁྲོ་རྒྱལ་མདུན་དུ་ཕྱིན་ནས་སེར་བ་སྦྱངས་པས······རྟགས་ཐོན་ཏེ་ཡུལ་གྱི་ལོ་ཏོག་བཅོམ། དེ་རྗེས་སྡིག་པ་ལ་འགྱོད་པ་དང་། ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་སྐྱེས་ནས་གཙང་རོང་དུ་ཕེབས་ཏེ་རོང་སྟོན་ལྷ་དགའ་ལས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་གདམས་པ་མང་པོ་ཞུས། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་ལྷོ་བྲག་ཆུ་ཁྱེར་དུ་ཕེབས་ནས་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས···དང་མཇལ། དེར་ལོ་ངོ་དྲུག་ལྷག་བཞུགས་ཏེ་སྡིག་བཤགས་སྲས་མཁར··དགུ་ཐོག་བཞེངས། དེ་ནས་བླ་མ་མར་པས་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ཆེན་བདེ་མཆོག་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐུར······ནས་གསང་མཚན་ལ་དཔལ་བཞད་པ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བཏགས། རྒྱུད་ལུང་དང་། མན་ངག་ཉམས་ལེན་དང་ཕྱག་ལེན་རྒྱས་པར་གནང་། དེ་ནས་མི་ལས་མར་པ་ལ་བསྐུལ་ནས་འཕོ་བ་གྲོང་འཇུག་གི་གདམས་ངག་ནཱ··རོ་པ་ལས་ཞུས་ནས་མི་ལ་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པ་ནས་བཟུང་བྲག་དཀར་རྟ་སོ་རྫོང་བཅས་རྫོང་ཆེན་དྲུག་སོགས་སུ་སྒྲུབ་པ་ནས་མཆོག་གི··

དངོས་གྲུབ། ཚེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་སྐུ་བཞི་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་བདག་ཉིད་ཁྱབ་བདག་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་གྱི་གོ་འཕང་བརྙེས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མའི་མཆོག་ནི་ཉི་མ་ལྟ་བུ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ། ཟླ་བ་ལྟ་བུ་རས་ཆུང་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ། རྒྱུ་སྐར་ལྟ་བུ་ངན་རྫོང་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་པོ། རས་པ་ཞི་བ་འོད་སོགས་ཉེར་གསུམ། གྲུབ་ཐོབ་ཉེར་ལྔ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟོགས་ལྡན་བརྒྱ། ཐོད་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད། ལམ་སྣ་ཟིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཕོ་མོ་སྟོང་རྩ་གཅིག ངན་སོང་གི་རྒྱུན་ལམ་ཆད་པ་རྩིས་ལས་འདས་པ་བཅས་བྱུང་བ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ཁྲག་འཐུང་རྒྱལ་པོས་བསྒྲིགས་པའི《རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པར་ཕྱེ་བ་མགུར་འབུམ》བཞུགས་སོ། །

རྗེ་བཙུན་གཙང་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ…སུམ་པ་ཉིའུ་མཁར་དུ་ཡབ་སུམ་པ་དབང་ཕྱུག་དང་། ཡུམ་སྣ་མོ་ཁྱི་མཁར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་ཁྱིམ་ཐབ་བྱེད་ཁར་གཡུ་རྡོག་ཁྱེར་ནས་སྦྱང་སྟོད་སྟག་ཚལ་དུ་ཕེབས་ཏེ། སྟོད་ལུང་པ་རྒྱ་དམར་བ་དང་། རོག་མདོན་པ་གཉིས་ཀྱི་གྲྭ་སར་ཞུགས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་ལོ་གཅིག་བཞུགས། དེ་ནས་རྗེ་རས་ཆུང་པའི་སྤྱན་སྔར་ཕྱིན་པས་ཤིན་ཏུ་མོས་པར་གྱུར། དབང་དང་གདམས་ངག་མང་དུ་ཞུས། རྗེ་རས་ཆུང་པའི་ཉེ་གནས་མཛད་དེ་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས། རྗེ་རས་ཆུང་པ་སྐུ་གཤེགས་གདན་ས་བཟུང་། དེའི་སྐབས་སུ་ཆུ་བོ་གཙྔའི་ཚུན་དུ་བཟང་བར་གྲགས། གདམས་ངག་ནི་རྒྱ་བོད་གཉིས་ལ་ཁོང་ལས་མང་

པ་མེད། ཐུགས་རྗེས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ཞིག་བཞུགས། སྐེ་སྟོད་འཛིན་པ་ནས་ཁྱིམ་པ་ཕལ་བ་ཡན་ཆོད་མི་དད་པ་དང་སྨུར་བ་འདེབས་མཁན་ནི་གཅིག་ཀྱང་མེད། ཁོང་གི་མཛད་སྤྱོད་ལྷ་རེ་མཐོང་བས་སེམས་ལ་ཕན་ཞིང་། སློབ་དཔོན་གཞན་ལ་ཆོས་དང་གདམས་ངག་ཚར་མང་པོ་ཉན་པ་ལས་ཁོང་གི་ཚིག་རེ་གསུངས……པས་དོན་མང་པོ་ཁྲོལ་ནས་འགྲོ། ཐུགས་ལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེན་མངའ་ཡང་ཞལ་ནས་ཁེངས་སྐྱུང་འབའ་ཞིག་མཛད་པ་ཞིག་བཞུགས། རྗེ་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན……ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ཨེན་ཙམ་ཞིག་གིས་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1382 ལོར……གཙང་སྟོད་སྲད་ཀྱི་གུར་མེའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་དམ་པ་དམར་པོ་དང་། ཡུམ་ཆོས་སྐྱ་བཀྲ་ཤིས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1445 ལོར་དགའ་ལྡན་དགོན་དུ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་སྣར་ཐང་དུ་མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་མཁས་ཆེན་གཡག་ཕྲུག་པ་ལ་བསྟེན་ནས་བྱམས……ཆོས་དང་། དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་དྲུག འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ། སྤྱོད་འཇུག ཚད་མ་མདོ། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོའི་མཚན་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར

སྔར་ཐང་དུ་མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་·· བཞེས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩ་བཤད་འགྲེལ་པ་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་གསན་པས····· མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་རྒྱས། སྐྱོར་ལུང་མཁན་པོ་བསམ་གཏན་དོན་གྲུབ་ལས་འདུལ་བ་དང་མངོན་པར་གསན་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་མཛད། ཕྱིས་སུ་སེ་ར་ཆོས་སྡིངས་སུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་གསང་བ་འདུས་པའི་གསེར་སྐུ། འགྲེལ་བ་བཞི་སྦྲགས་ཀྱི་གླེགས་བམ། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཞལ་འབག་འཆམ་གོས། ཐོད་དབྱུག་དང་ཞགས་པ་བཅས་ཁོང་ལ་གནང་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་སྨད་ཀྱི་ལུང་པའི་ཞུག་ཏུ་ཕྱིན་ནས་སྨད་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཞེས་རྒྱུད་ཀྱི······ འཆད་མཉན་མཛད་པའི་ཆོས་སྡེ་ཞིག་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ། འདུལ་ནག་པ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ་འཆད་ཉན་པར་བསྐོ་བཞག་མཛད་པས་གཙང་སྟོད་རྒྱུད་དུ་གྲགས། དེ་ནས་སྟོད་ལུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། སྤྱི་ལོ 1433 ལོར་གནས་དེར་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་བཙུགས་ཏེ་དཔལ་ལྡན་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་གྲགས། དེར་དཔྱར་དང་སོས་ཀར་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་བཤད་པ། སྟོན་དུས་རིམ་ལྔའི་དམར་ཁྲིད་སོགས་ཁྲིད་ཆེན་དྲུག་གི་འཆད་ཉན་མཛད་པའི་སྲོལ········ བཙུགས། དེ་ལྟར་དབུས་གཙང་གཉིས་སུ་རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད་པའི་བཤད་གྲྭ་གསར་འཛུགས་གནང་བས:གསང་ཆེན་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་བཞེད་སྲོལ་ཐུན་མོང་མ་

ཡིན་པའི་རྒྱུན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྙིགས་མའི་དུས་འདིར་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་དོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་དང་། པཎ་ཆེན་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས། ཀུན་མཁྱེན་འཕགས་པ་འོད། རྒྱུད་ཆེན་སྦྱིན་པ་དཔལ་བ། འདུལ་ནག་པ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ་བཅས་ཡིན། །

འཇོག་རི་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1748 ལོར་དབུས་སྟོད་ཐེ་རི་སྟག་རྩེར་ཡབ་དཔལ་མགོན་དང་། ཡུམ་ཚེ་རིང་ལྷ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་དགུའི་སྐབས་སུ་ཞང་བྲན་གཞིས་ཀ་སྐོར་གྱི་ཕྱུགས་འཚོ་བར་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་སེར་སྨད་དུ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་དབུ་སྐྲའི་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཞིང་མཚན་ལ་གྲགས་པ་བློ་གྲོས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་ལྕང་ར་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་མཚན་ལ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་གྲགས་པ་འཕྲིན་ལས་སོགས་ལ་བསྟེན་ཏེ་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད། ཕར་ཕྱིན་འཛིན་གྲྭའི་སྐབས་སུ་བྱེ་བྲལ་ལ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་སྐྱིད་གྲོང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཀ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ལས་བསྙེན་རྫོགས་མཛད། དེ་ནས་གྲུབ་དབང་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་གདན་ས་ཕུག་པོ་ཆེར་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་བཞིན་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་བླ་མའི་བཀའ་བཞིན་བལ་ཡུལ་

ཁུལ་དུ་གནས་བསྐོར་ལ་ཕེབས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་པར་སྐྱིད་སྒྲོང་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་མཐུན་གྱི་གདང་སྒོར་ཞུགས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་པར་འབྲུ་ལ་མཁན་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་བརྩམས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་པར་ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པའི་འཁྲུངས······རབས་གསོལ་འདེབས་བརྩམས། སྐུ་འདས་ཁའི་རྣམ་ཐར་མི་གསལ་བས་ཆོད་དཔག་བྱས་ནས་མ་བྲིས་པ་ཡིན། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་«ཟུང་འཇུག་གྲུབ་པའི་དཔའ་བོ་ཐར་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མཛད་པ······ཐུན་མོང་པའི་རྣམ་ཐར་ཟུང་འཇུག་རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ»དང་། «ཕྱ་བྲལ་ངག་དབང་གི་རྟོགས་བརྗོད་དྭངས་ཤེལ་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ»། «སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་གདམས་པ་མན་ངག་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ»། «གུང་ཐང་དཔལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བྱུང་རབས་དང་བཅས་པའི་དཀར་ཆག་འགྲོ་མགོན་ཞལ་ལུང་བདུད་······རྩིའི་ཆུ་རྒྱུན»བཅས་ཆོས་ཚན་ཉེར་བཞི་ཡོངས་པའི་པོད་གཉིས··········བཞུགས་སོ། །

༡

ཏ་ཀཱུ་ཞབས་དྲུང་ལུང་རིགས་ནོར་བུ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ཚི་ཀཱ་སྟག་མཚེར་སྡེ་བ་ཡིན། ཁོང་གིས་ཏ་ཀཱུ་ལྷ་རམས་པ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་དང་། དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒྲོར་རིམ་གྱིས་ཞུགས་ཏེ་མདོ་དང་སྔགས་ཀྱི་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་ནང་བྱན་ཆུད་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1863 ལོར་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་འཆད་ཉན་གྱི་ཁུར་ལེན་ལེ་ཤོར་མེད་པར་བསྐྱངས། ཁྲི་ཐུར་ནས་སྨད་ཕྱོགས་ཨོར་ཧུ་སུ་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ལུས་ཅན་ཡོངས་ལ་སྨན་པའི་མཛད་འཕྲིན་མཁའ་ཁྱབ་ཏུ་སྤེལ། དེ་ནས་སྐུ་འབུམ་དགོན་དུ་ཕྱོན་ཞིང་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ནང་དུ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་ཤིང་སྐུ་ཁྲི་རྒྱབ་ཡོལ་ཧུག་འཁྱོག་ཅན་དང་། བྱི་ནའི་མགོན་ཁང་ནང་དུ་གསེར་ཟངས་ལས་བསྐྲུབས་པའི་རྗེ་བླ་མའི་སྐུ་ཆེ་བ་བཅས་སྲི་འཛོག་མཛད། ཕྱིས་སུ་བྱམས་པའི་ཤིང་སྐུ་གཞུང་ནས་རྒྱུད་

པ་གྲྭ་ཚང་ལ་རྟེན་སྐལ་དུ་གནང་ཡོད། ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ལེགས་ལམ་གོང་འཕེལ་དུ་བཞུགས་ངོས་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། ཁོང་ནི་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་དགུ་པ་དང་། རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ།།

༦ ཀླུ་ཞབས་རྫིང་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1875 ལོར་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ཞིང་སྐྱོང་རྒྱ་ཅང་སྟེ་བར་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཡུམ་རྒྱལ་མོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྐུ་འབུམ་རང་སྐར་དུ་གདན་སར་བཀོད་ཅིང་གསེར་ཏོག་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་མདུན་ནས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། ཁྲུང་ཀླུ་རབ་འབྱམས་པ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་གསང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་དགོངས་དོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་མཛད། སྐབས་རྗེ་མཚན་གྲོག་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་སྨད་སོག་ཨོར་ཏུ་སུའི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སྐལ་ལྡན་གདུལ་བྱ་ཡོངས་ཀྱི་རེ་འབྲས་བསྐངས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1898 ལོར་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ……

བཞུགས་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་ཚགས་འཛིན་གནད་སྨིན་དུ་མཛད། ཁྲི་ཐུར་ནས་ཀྱང་མཁས་པའི་བྱ་བ་རྣམ་གསུམ་ལ་རྟག་སྦྱོར་དང་གུས་སྦྱོར་གྱིས་བསྟེན་པ་ལྟར་བཞེས་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བའོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

༧་དཔོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་བ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1345 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1439 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་རྗེ་ནང་དོལ་བུ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་གངས་ཅན་མཁས་པའི་མིག་རྒྱན་དུ་གྱུར། ལྷག་པར་དུ་ཕར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1376 ལོར་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཁོང་གི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་གསན། དེ་ལྟར་མཁས་པ་ཆེན་པོ་བཞུགས་ཀྱང་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མཛལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་དང་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་རྣམ་གཉིས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«སྙན་ངག་དོན་རྒྱན་གསལ་བའི་མེ་ལོང་»དང་། «ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཊཱི་ཀ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཉ་མ་ཁྲིམས་པ་མོ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ···· དུ་བོད་ཤོད་ཀྱི་ཉ་མ་རྫོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་མོ་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རྣམ་རིག་གསལ་ཞིང་སྐྱེ་འབྲས་བཟང་བ་ཞིག་ཡིན། ལང་ཚོ་དར་ལ་བབས་པའི་སྐབས་སུ་ཁྱིམ་ཐབ་བཟུང་སྟེ་བུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད······ འཛོམས་ཤིང་། དད་བརྩོན་ཤེས་རབ་ལྡན་པ། སྙིང་རྗེ་གཏོང་ཕོད་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་ནས་འདོད་ཡོན་ལོངས་སྤྱོད་དང་། བུ་ཚ་རིགས་རྒྱུད་གང་ལ་མ་ཆགས་པར་དིང་རི་གླང་འཁོར་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཕ་དམ་པ···· སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དགའ (1062—1124) ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་པདྨ་ལ་བསྟེན་ནས་ཞི་བྱེད་པའི····· ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་རྣམས་ཞུས་ཤིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས···· རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས་ནས་གྲུབ་པ་ཐོབ། དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སྐབས་ལུང་པ་ཐམས་ཅད་འཇའ་འོད་ཀྱིས····· ཁེངས་པ་དང་། སྤུར་སྦྱངས་པས་རིང་བསྲེལ་མང་དུ་བྱོན། ཁོང་མོ་ནི་མ་ཇོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་གི་ཉེར་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

ཉང་བྲི་བཟང་ཡང་སྟོན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་ཉང་···· སེར་པར་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་མེད་ཐབས་མེད་པའི་བློན་པོ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཡིན། ཁོང་བློན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་ཡུལ་ཟུང་དང་མཉམ་དུ་བལ་ཡུལ་ལ་ཕེབས་ནས་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན··· རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོར་བསུས་པ་དང་། དེ་ནས་

རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 636 ལོར་བློན་པོ……མགར་སྟོང་བཙན་ཡུལ་ཟུང་དང་མཉམ་དུ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང……མའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས་ཤིང་རིག་པའི་འཕྲུལ་འཁོར་ལ་བསྙེན་ནས་རྒྱ……བཟའ་ཀོང་ཇོ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོར་བསུས་ཏེ་རྒྱལ…ཁའི་ངང་ནས་སྤྱི་ལོ 641 ལོར་བོད་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཤིང་ཕྱི་ནང་བར་གྱི་ཁོད་རྣམས་སྐོམས་པར་མཛད། ཁོང་ནི་མཛངས་མི་མི་བདུན་ནང་གི་ལྔ་པ་ཡིན་ཏེ། "མཛངས་པའི་ལས་སུ་རི་ཁྱིམ་གླུང་དུ་སྤོས། གླུང་ལ་གྲོང་སྡེ་དེ་ཡི་དུས་སུ་དར།" ཞེས་འཁོད་འདུག་གོ།

ཉང་ (སྨྱང་) ཉི་མ་འོད་ཟེར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1124 ལོར་ལྷོ་གཏམ་ཤུལ་བཙན་གྲོའི་འཇོང་པོ་གསེར་གྱི་དགོན་པར་ཡབ……ཉང་སྟོན་ཆོས་འཁོར་དང་། ཡུམ་པདྨ་བདེ་རྩལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1194 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ཕུར་པ་སྒྲུབ་ཅིང་འཇོང་ཕུའི་བྲག་ལ་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་རྗེས་དང་ཟངས་ཀྱི་ཕུར……པས་རྟ་སྐད་འཚེར་བ་བྱུང་། ཁོང་གི་ཡབ་དང་སློབ་དཔོན་འདུལ་འཛིན་རྒྱལ་སྲས་ཁམ་བུ་ཡ་ལེ་གུ་རུ་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་གྲུབ་ཐོབ་དངོས་གྲུབ…རྣམས་ལས་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། ཁོང་གི་གཏེར་ཁ་ཆེན་པོ་བཅུ་བཞི་ཕྱེས་ཏེ་ཡི་དམ་དབང་དུ་འདུས། ཆོས་སྐྱོང་ཐན་དུ་འཁོལ། འཕྲིན་ལས་ཚད་མེད་རྒྱས། གཏེར་རྫས་གང་དག་བླངས་པ《གཏེར་བྱུང་ཚངས་པའི་དྲྭ་བ》ལས་གསལ། ཁོང་ནི་ཉིང་མའི་

གཏེར་སྟོན་གོང་མ་ཞེས་སྙན་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། གདན་སའི་ཁྲི་ལ་འགྲོ་མགོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཞུགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གཙོས་གྲགས་རྒྱལ་ཞིག་པོ་དང་། བདུད་ཇི་ཐུས། མི་སྐྱིད་རྡོ་རྗེ། སྨན་འོན་པ། སེ་སྟོན་ཁྲི་མཆོག འགྲོ་མགོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཅས་སོ། །

ཉང་འབན་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1836 ལོར་མདོ་སྨད་ཁ་གྱུར་ཡབ་མགོན་པོ་དོན་གྲུབ་དང་། ཡུམ་སྒྲོལ་མ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1889 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སར་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ཅིང་ཀུན་མཁྱེན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཏེ་མཚན་ལ་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་སྡེ་ཁྲི་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་དང་རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་བསྡུས་གཞུང་ནས་བཟུང་སྟེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་ཀུན་མཁྱེན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་དཀའ་རམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པར་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པེ་ཅིན་མཁར་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྟོང་འཁོར་སྤྲུལ་སྐུ་དང་ཁྲི་རྒྱ་ནག་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྣམ་གཉིས་དང་མཇལ་ཞིང་ཕན་ཚུན་ཆོས་འབྲེལ་མཛད། དགུང་ལོ་

བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་ལ……མཆོད་མཇལ་བསྙེན་བཀུར་ཞུས། རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ནོར་བུ་རྣམ་གཉིས་ལ་མཇལ་ཁ་ཞུས་ནས་ཆོས……འབྲེལ་གསན། དངུལ་སྲང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའི་བླ་ཡོན་ཕུལ་ཞིང་སྣར་ཐང་བསྟན་འགྱུར་ཆ་ཚང་གཅིག་རང་དགོན་དུ་གདན་དྲངས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་པར་བྲ་ཉེ་གསང་སྔགས་དར་རྒྱས་གླིང་གི་མཁན་པོ་མཛད་ཅིང་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྤེལ། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་བྲ་ཉེ་མཁན་པོ་ཞེས་ཞུའོ། ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་ལམ་རིམ་གཉིས་དང་འབྲེལ……བའི་སྨོན་ལམ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་གསང་གསུམ་རྒྱན་གྱི་སྣང་བ》དང་། 《ས་ལམ་རྣམ་གཞག་བློ་གསལ་མགུལ་རྒྱན》། 《གངས་ལྗོངས་གྲུབ་ཐོབ་ཡོངས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་བཞད་པ་རྡོ་རྗེ་ལ……བསྟོད་པའི་ཚིགས་བཅད་ཀ་ལ་པིངྐའི་སྒྲ་དབྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་བདུད……རྩིའི་འཁྲི་ཤིང》བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཡོངས་པའི་པོད……བཞི་བཞུགས་སོ། །

ཉང་རྩོ་མ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན། བན་བོན་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྩོད་གླེང་བྱུང་སྐབས་ཁོང་གིས་བན་གྱི་ཁ……འཛིན་ཏེ་ཁ་རོགས་པ་མཛད་ནས་བོན་ཆོས་ཁྲུངས་ངན་ལ་གཏན……

ཚིགས་ཆུང་བ་དང་། བན་ཆོས་ཁུངས་བཟང་ལ་གཏན་ཚིགས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཟབ་ལ་གཏིང་རིང་བས་ཕྱིན་ཆད་བོད་དུ་བན་ཆོས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བྱ་འོ་ཞེས་རྒྱལ་ཁམས་ཀུན་ལ་དྲིལ་བསྒྲགས་སོ། །

ཏི་ཐང་སྨན་མཁྱེན་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་དགེ་བསྙེན་དང་། རབ་བྱུང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་བཅས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་ཚུལ་ཁྲིམས་མིག་འབྲས་བཞིན་དུ་བསྲུངས་པ་མཛད། དེ་ནས་གསོ་རིག་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་དྲང་སྲོང་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་ཞབས་པད་ལ་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་ཏེ་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་ནས་བཟུང་ཆ་ལག་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་ནན་ཏུ་སྦྱུང་བ་མཛད་དེ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1643 ལོར་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་འབྲས་སྤུངས་ཕོ་བྲང་ནུབ་མར་སྨན་གྱི་སློབ་གྲྭ་འཛུགས་མཛད་སྐབས་ཁོང་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་ལས་གནས་བསྐོ་བཞག་མཛད་པ་དང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་མོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1676 ལོར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པས་གསང་ཕུ་ཉི་མ་ཐང་གི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྐོས་ཏེ་སྨན་པའི་སློབ་གྲྭ་བཙུགས་ཤིང་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། མདོར་ན་སྐུ་ཚེ་གང་བོར་གསོ་རིག་བསྟན་པའི་དོན་དུ་བརྩོན་པ་ལྷུར་ལེན་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བའོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རྒྱུད་བཞིའི་ཟླ་བརྒྱད》སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཉི་བ་བློན་སྟོན་ཀོང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་ཕྱི་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་ཞིང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

ཉི་མ་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། བསྟན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཡང་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ》དང་། 《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཉིང་ཕྱུག་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1094ལོར་སྟག་སྡེ་སེང་གེ་ཤུང་དུ་ཡབ་ཡུམ་ཞང་ཞུང་བ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱ………འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1186 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ལས་འབྲས་ལ་ངེས་པ་རྙེད། ཡིག་རྩིས་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་དབུས་སུ་ནས་ཟངས་དཀར་ལོ་ཙཱ་བ་ལས་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི………དབང་རྣམས་ཞུས། ཁྱུང་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་མཚན་ལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས་གསོལ། ཇོ་བོ་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་པ་ལས་ཆོས་ཟླ་བ་གཅིག་ཙམ་གསན། མངའ་རིས་འཇམ་དབྱངས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། འབྲི་ཤེས་རབ་འབར་ལས་ཤེར་ཕྱིན་དང་། ཁྱུང་ལས་དབུ་ཚད། ཏུར་སྒྲིག་པ་ཆེན་པོ་ལས་མདོན་པ། སྟག་ཚལ་ཀྱི་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ལས་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། དགེ་བཤེས་ལྷང་ར་བ་ལས་བཙན་ལུགས་ཀྱི་བྱམས་ཆོས། པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བ་ལས་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས། དགེ་བཤེས་གཤེན་ལས་ཅ་ལོའི་ཆོས་དྲུག མངའ་རིས་སྐྱི་སྟོན་ལས་བདེ་མཆོག ཇོག་གཞུང་པ་ལས་དགྱེས་རྡོར། དཔྱལ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ་ལས་ཕག་མོ། མཐའ་བཞི་བ་ལས་སྔགས་དང་འདུལ་བ། འཁོན་གད་པ་ཀླི་ཧྲི་ལས་རིམ་ལྔའི་ཁྲིད། ལྷ་རྗེ་གཙང་ཤོད་པ་ལས་ཕྱག་ཆེན། སྟེའུ་ཟུར་བ་ལས་བཀའ་གདམས། དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་ལས་ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་བཅས་གསན་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་རི་ཁྲོད་ཏ་སྒོའི་གངས་ལ་ལོ་ངོ་བཅུ་བཞིའི་རིང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ཅིང་··

མངོན་པར་ཤེས་པ་ཤར། བྱང་སེམས་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཉེ་གནས་ཀྱང་ཡུན་རིང་མཛད། དེ་ནས་ཉིང་ཕུག་ཏུ་བཞུགས་ཤིང་བསྟུང་གནས་དང་ཀློག་འདོན་སོགས་ལ་རྒྱུན་དུ་བརྩོན་པར་མཛད། དེའི་ཚེ་རང་དང་གཞན་ལ་ཤར་བའི་དག་སྣང་ལའང་གྲངས་མེད། གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་ཅིང་དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་རྩ་གསུམ་པར་དགོངས…པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་བརྒྱུད་པའི་སྐབས་ཀྱི་གདམས་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་ཡིན་ནོ། ། ཁོང་གི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ནི་སྤྲུ་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་ཡིན། །

ཉེ་གནས་རིན་ཆེན་རྡོ་སྦྲས།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་ཨི་གསལ། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1242 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར……སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་འདུལ་ཁྲིམས་ཐམས་ཅད་མིག་འབྲས་བཞིན་དུ་བསྲུངས་བར་མཛད། གཡའ་བཟང་ཆོས་རྗེ་ལས་འདུལ་བ་དང་། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར། བཀའ་གདམས་པའི་ལམ་རིམ། སྤྱོད་འཇུག ཕྱག་ཆེན་སོགས་ལེགས་པར་གསན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1234 ལོར་གཡའ་བཟང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས། དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཏེ་བསྟན་པའི་ཞབས་ཏོག་ལོ་ངོ་དགུ་ལ་མཛད་དེ……དགོན་པའི་མངའ་ཐང་དར་བར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་གཡའ་བཟང

ཆོས་རྗེ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་གདན་སར་ཕེབས་པས་གདན་རབས་གཉིས་····· པ་ཡིན།

ཉེར་བརྒྱད་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ····· གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཉེར་གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ·· གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

གཉག་ཕྱུ་བ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1341 ལོར་གཙང་གསུམ་མདོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1433 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་གཉག་ཆེན་བསོད་ནམས་དབང་ཕྱུག་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་མཁན་པོ་དོན་གྲུབ་དཔལ་ལྡན་ལས་དགེ······ ཚུལ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་མཁན་པོ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་། དཔལ་ལྡན་བརྩོན་འགྲུས་གཉིས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་ས་སྐྱར་ཕེབས་ཏེ་ཉ་དབོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་བ་ལས་ཚད་མ······· དང་། ཀུན་མཁྱེན་གངས་པ་ལས་བདེ་མཆོག དཔལ་ལྡན་བླ་མ་ལས་དུས་འཁོར། མཁན་ཆེན་བྱང་སེམས་ལས་སྦྱོར་དྲུག མ་ཧཱ་པཎྜི་ཆེན་ལས་སྡོམ་མེད། རྒྱལ་སྲས་ལས་སེམས་བསྐྱེད། ཐེག་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ལས་ལམ་འབྲས། ཇོ་ནང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ལས་དཔེ་

འགྲེམས་སུམ་བརྒྱ་བཅས་གསན་ནས་གསང་ཕུ་དང་རྩེས་ཐང་གི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ཅིང་མཁན་ཆེན་བརྩོན་འགྲུས་དཔལ་ཡང་རིགས་པས་བཅོམ། འཇམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་རིན་ཆེན་གྱི་བཀའ་ལྟར་བཟང་ལྡན་དགེ་འཕེལ་གྱི་གྲྭ་ཚང་བཙུགས་ཤིང་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས་ཏེ་སློ་གསལ་སློབ་བུ་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་འདུས། དེ་ནས་རྫོང་གདན་དགེ་འདུན་སྒང་པའི་མཁན་པོ་མཛད་ཅིང་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱུན་བསྲིངས། དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་རྩ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཆོས་བཟང་ཉི་མ་དང་། དཀའ་བཅུ་པདྨ་བཟང་པོ། ཀརྨ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། ཀརྨ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན། རོང་ཆེན་སྨྲ་བའི་སེང་གེ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«འདུལ་བའི་དཀའ་འགྲེལ་བདུད་རྩི་ཉིང་ཁུ»དང་། «ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་དོན་གསལ»། «རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཊཱི་ཀཱ»། «དགག་ལན་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད»། «ལུང་སྡེ་བཞི་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་མཆན་འགྲེལ»། «རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱི་ཀཱ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

གཉགས་ལོ་ཛྙཱ་ན་ཀུ་མཱ་ར།

ཁོང་ནི་གཉགས་ལོ་ཡེ་ཤེས་གཞོན་ནུ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

གཉགས་ལོ་ཡེ་ཤེས་གཞོན་ནུ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་ཡར་ཀླུང་ཤེལ་པར་ཡབ་གཉགས་རྟག་སྒྲ་ལྷ་སྣང་དང་། ཡུམ་སྲུ་བཟའ་

སྒྲོན་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་མིང་ལ་རྒྱལ་བའི་བློ་གྲོས་ཞེས་ཞུ་ཞིང་། མཁན་པོ་པོ་ས་ཧྲི་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་བསྙེན་རྫོགས་མཛད། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་དང་། བི་མ་མི་ཏྲ། པ་གོར་བཻ་རོ་ཙ་ན། གཡུ་སྒྲ་སྙིང་པོ་བཅས་ལ་བསྟེན་ནས་དཀྱུས་བཤད་གཞུང་གི་རྩ་བོ་དང་། སྙན་བརྒྱུད་གདམས་ངག་གི་རྩ་བོ། བྱིན་རླབས་དབང་གི་རྩ་བོ། ཕྱག་བཞེས་འཁྲིད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩ་བོ་བཅས་བཀའི་རྩ་བོ་བཞི་འདུས་ཤིང་སྔ་འགྱུར་གྱི་བསྟན་པ་དང་པོ་ཁོང་ལ་བབས་སོ། ཡར་འབྲོག་དང་ཀོང་པོ་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་པ་མཛད་ཅིང་། «གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་»ལས"ཛྙཱ་ན་ཀུ་མཱ་ར་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་སྟོན།"ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སོག་པོ་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། གྲ་དཔལ་གྱི་སྙིང་པོ། ཞྭ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེ། འོ་བྲན་དཔལ་གྱི་གཞོན་ནུ། སྙན་དཔལ་དབྱངས། མཚུར་ནག་ཡེ་ཤེས་དཔལ། ཐང་བཟང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཛྙཱ་ན་ཀུ་མཱ་ར་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་དང་འབངས་ཉེར་ལྔའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ་མཚན་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་མ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

གཉན་ཚང་ཡོ་ཟླ་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྒྲ་བསྒྱུར་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་

ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་སྒྲ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་སྟོན་པ》ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གཉིས་ཇོ་རྗེས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

གཉན་དར་མ་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1076 ལོར་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་པཎྜི་ཏ་མ་ཏི་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀར་སློབ་གཉེར་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཡང་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པ་མཛད་ནས་རྒྱ་གཞུང་གི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བར་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་པོ》དང་། 《བསྟན་འགྱུར》ལས《དཔལ་མགོན་པོ་ནག་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་རིམ་པ》། 《དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད》ལས་ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པའི《རྣམ་པར་བཤད་པ》《དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་པ》། 《འཕགས་པ་གཤིན་རྗེ་ཚེ་བདག་ནག་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《དཔལ

གཤིན་རྗེ་ཆེ་བདག་ནག་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག》། 《ཛམྦྷ་ལའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《མཎྜལ་གྱི་ཆོ་ག》། 《སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ》། 《བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པའི་ཆོ་ག》། 《དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བརྒྱད་པ》། 《དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བརྒྱད་པའི་བཤད་པ》། 《མི་འཁྲུགས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ། 《མི་འཁྲུགས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》སློབ་དཔོན་ཛེ་ཏཱ་རིས་མཛད་པ་བཅས་བཞུགས་སོ། །

གཉན་བཙན་མང་སྲོ་རྗེ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ···འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ལྡེ་སྤྲིན་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་ཧོ་རེ་ལོང་བཙན་གྱི་མ་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །

གཉན་འཛི་ཟུང་ནག་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ལྔ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐྱེ··········འཁྲུངས་ཤིང་། སྐུ་ཚེའི་སྟོད་དུ་ཟིང་པོ་རྗེ་སྟག་སྐྱ་བོའི་བློན་པོ་མཛད་ནས་རྒྱལ་སྲིད་ཇི་ལྟར་སྐྱོང་དགོས་པའི་དགེ་བའི་གཏམ་མང་དུ་ཞུས·····ཀྱང་ཟིང་པོ་རྗེ་སྟག་སྐྱ་བོའི་སྙན་དུ་མ་སོང་ནས་བཀས་བསྐྱོན་ཏེ་བློན···པོའི་གོ་གནས་ནས་ཕུད་པར་མཛད། དེ་ནས་ཟིང་པོ་རྗེ་ཁྲི་པངས་སུམ་ལ་མགོ་འབྲུལ་མཛད་ནས་ཟིང་པོ་རྗེ་སྟག་སྐྱ་བོ་བཅོམ་ཞིང་ཡུལ·····ཡེལ་རབས་སྡེ་བཞི་དང་ཀླུང་ཡ་གསུམ་བཅས་པ་ཟིང་པོ་རྗེ་ཁྲི་པངས·····སུམ་གྱི་མངའ་ཞབས་སུ་ཚུད་པར་མཛད། ཟིང་པོ་རྗེ་ཁྲི་པངས་སུམ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ཏེ་གཉན་འཛི་ཟུང་ནག་པོ་ལ་ཀླུང་ཡ་གསུམ་གྱི·····

སྐད་ཕྱོགས་རྣམས་ཟླ་དགའ་རུ་གནང་ངོ་། །

གཉན་བསོད་ཉམས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ་མཁའ་འགྲོ་མ་སྒྱུ་མ་བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་སྐྱེད་མ》ཁ་ཆེའི་མཁས་པ་དཔལ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་ལོ་བཞི་བརྒྱ་བཅུ་བདུན་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོར་ད་ལྟ་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་ཉི་ཁྲི་ས་ཁུལ་སྤོ་མེས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡུམ་མོ་བཙུན་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ལོ་ཚིགས་འདི་ནི་སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན། ཁོང་བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལེགས་པ་དང་། ཕྱག་སོར་དྲ་བས་སྦྲེལ་བ། ཤིན་ཏུ་མཐུ་ཆེ་བས་ཡུལ་མི་ཀུན་གྱིས་སྐྲགས་ཏེ་གཡུ་ཡུལ་གཡམ་ཁང་དང་། ཀླ་འབུམ་གྱང་མདོ། དྭགས་ཡོན་མཁར། ང་ལ་གཡའ་མ་གོང་། དྭགས་ཡུལ་ཤིང་ནག ལྟ་ཞིང་སྟག་པ། ཡར་ཕྱིམ་སོག་ཀ་བཙན་ཐང་སྒོ་བཞི་བརྒྱུད་དེ་རྒྱལ་ཕྲན་

འགའ་ཞིག་དབང་དུ་བསྡུས་ནས་བོད་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་མཛད་…
ཅིང་ཆབ་སྲིད་བོན་སྐྱོང་ལྡེའུ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱངས། ཁོང་གི་སྐུ་བོན་
ནི་མཆོ་མི་སྨྲ་རྒྱལ་དང་། གཙོའུ་ཕྲུག་གར་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་ཅིང་
བོན་ཆོས་དར་རྒྱས་མཛད། སྐུ་མཁར་ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་བཞེངས་ཤིང་
གནམ་ལ་ལྷུག་ལྷུག་གམ་ལྷུ་ཚོ་བཟའ་ཕྱི་བ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་ལྷ་
ཁྲི་བཙན་པོ་སྐུ་འཁྲུངས་ནས་སྲས་ཀྱིས་ཆིབས་ཁ་ཐུབ་པ་ཙམ་གྱི་དུས་…
སུ་སྐུ་གཤེགས། «དེབ་ཐེར་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང»ལས་གསུམ་པའི་བོན་
པོ་ཨོ་ཡོང་གིས་བཀྲོངས་པར་གསུངས་སོ། ཁོང་གི་བང་སོ་གནམ་ལ་
བཏབ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཨུ་བེ་ར་དང་འོ་ལྡེ་སྤུ་རྒྱལ་ཞེས་
ཟེར། །ཁོང་ནི་གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་ལ་ཁྲི་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །

གཉའ་བ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྐབས་ཙམ་དུ་མདོ་…
ཁམས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡབ་ཆོས་རྒྱལ་དགེ་བ་འཛིན་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་…………
འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་དད་པ་དང་ཤེས་རབ་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན(742—796)གྱིས་ཞོ……
ཞ་ཆེད་དུ་མངགས་ཏེ་མདོ་ཁམས་ནས་དབུས་སུ་འགུགས་པར་མཛད།
དེ་ནས་གསེར་གྱི་པ་ཏྲ་མང་པོ་བསྐུར་བ་དང་གྲོགས་དུ་མ་བཅས་རྒྱ……
གར་དུ་རིག་གནས་སློབ་གཉེར་དང་པཎ་གྲུབ་གདན་འདྲེན་པར………
མངགས། དེ་ལྟར་རྒྱ་གར་དུ་ལོ་མང་བཞུགས་ཤིང་རིག་གནས་ཕལ་
ཆེར་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར་ནས་བོད་ཡུལ་དུ་ཕྱིན། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་
སྲོང་ལྡེ་བཙན་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ཏེ་བླ་མཆོད་དང་བླ་སྨན་བྱུང་དུ…

དབང་བསྒྱུར། གོང་སྨན་དཀོན་མཆོག་འཕན་དར་གྱིས་མཛད་པའི་«གསོ་རིག་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་»ལས"རྩ་ཚིག་སྔོས་བཙོས……མཁས་པ་གཉའ་ཡི་ལུགས།" ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་བོད་སྨན་མཁས་པ་མི་དཔྱའི་ནང་གི་གཙུག་རྒྱན་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«མགོ་རོ་ཁྲག་གཙོད»ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

གཉལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1427ལོར་གཉལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1514ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གསང་ཕུར་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་དང་། འབྲས་སྤུངས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་མཁས་པ་ཞུས་སྲིད་པ། དགའ་ལྡན་དུ་ཕེབས་ཏེ་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར……མཛད་དེ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། གྱི་རེ་དཀའ་བཞི་པ་སོགས་ལ་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་ཟབ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེའི་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་གི་འཆད་ཉན་པ་མཛད། གསང་ཕུར་སྡེ་སེར་གྱི་འཆད་ཉན་པ་མཛད་སྐབས་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་དང་རྗེ་ཉག་པ་གཉིས་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བཙམ་པས་སྙན་གྲགས……ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1481 ལོར་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ…བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་སོ་བཞིའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་ཆོས་སྲིད…གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་ཡར་ལྡན་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བདུན་

པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉལ་བ་གསུང་བཅད་པ་ཉི་མ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ…གཉལ་རོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་གྲུབ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ། བླ་མ་མགོན་ལས་ཁམས་གསུམ་ཡོངས་གྲོལ་རྟེན་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ཞུས། དེ་ནས་ལ་སྟོད་དུ་ཕྱོམ་བུ་ལ་ཕྱིན་པས་བྲིན་གྱི་ལ་སོ་ན་ངམ་རྫོང་རས་པ་བཞུགས་པ་དང………མཇལ། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་ཆ་ཚང་ཞུས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་ལྷ་ས་དང་སྲིན་པོ་རི་ལ་སོགས་པ་ཞབས་ཀྱིས……བཅགས། དེ་ནས་འཆིད་ཏའི་འཆད་པོ་ཆེའི་དགོན་པར་ཡེབས་ནས་སྒྲ་བ་བཅད་དེ་ཕྱུགས་བརྫུ་མཛད་ཅིང་ལོ་ངོ་བཅོ་བརྒྱད་རིང་དུ་ཕྱིར་མ་ཕྱིན་པར་སྒྲུབ་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད། དེ་ནས་ལྷུང་སར་སེར་མ་བྲག་གདོང་དུ་ལོ་འགའ་བཞུགས་པས་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ…ལ་མངའ་བརྙེས། མངོན་པར་མཁྱེན་པ་མངའ་བའོ། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་བར་དུ་འཚོ་བཞུགས་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་དམར་བུ་བྲག་པ་གཞོན་ནུ་ཤེས་རབ་ཡིན། །

གཉལ་མི་མཉམ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ…སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་

ཕེབས་ཏེ་པཎྜི་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩིས་ཀྱི་མན་ངག»དང་། «ཉི་ཟླ་འཛིན་པའི་རྩིས་གཟའ་ལྔ་སོ་སོའི་རྒྱུད་རྩིས་ཀྱི་མན་ངག»། «སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

གཉེར་སྟག་བཙན་གདོང་གཟིགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་མཛངས་བློན་ཡིན་ཏེ། ཁོང་གིས་འབངས་མི་ཁྱིམ་ཚང་རེ་ལ་རྟ་རེ་དང་། མཛོ་རེ། བ་རེ། གླང་རེ་ལ་སོགས་པ་གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་པའི་གཏན་འབེབས་བཟོས་ཤིང་། དབྱར་གྱི་དུས་སུ་རྩྭ་སྔོན་པོ་བཟས་ཏེ་སྐམས་པོ་བྱས་ནས་དགུན་ཁའི་དུས་སུ་ཕྱུགས་རིགས་གསོ་སྐྱུད་ཀྱི་གཟན་ཆས་གསོག་འཇོག་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་ཁྲིམས་སྲོལ་ཞིབ་ཕྲ་བཀོད་ཅིང་འབྲོག་ལས་ཐོན་སྐྱེད་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ལམ་སྲོལ་གསར་པ་བཙུགས་པས་མཛངས་མི་མི་བདུན་གྱི་བདུན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གཉེར་པ་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་སྐབས་དང་སྐུ་ན་སོན་རྗེས་ཀྱི་མཛད་སྤྱོད་གསལ་མོ་ཞིག་མ་ཉེད་ཀྱང་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་གཉེར་པ་ཡིན་པས་མི་འཛོན་ཐང་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་གདོན་མི་ཟ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་

ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1675 ལོའི་ཧོར་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་ཉེར་བཞི་ཉིན་རྒྱལ·····དབང་ལྔ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྡེ·····སྲིད་དུ་བསྐོ་བཞག་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1677 ལོར་འབའ་ཆོས་སྡེར་དགེ་འདུན་སུམ་བརྒྱ་སྐོར་ལ······སྤར་ཡོད་ཕོགས་ཐོབ་ཐོག་ཏུ་འཕར་སྣོན་མཆོད་གཞིས་སྦྱོར་འཛུགས·····དང་། ཁྲལ་མི་རྣམས་ལ་ཁྲལ་གསོ་ཁྱངས་འཇུག་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1679 ལོའི་ཧོར་ཟླ་ལྔ་པའི······ནང་ནས་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་གོ་གནས་ལས་དགོངས་ཞུ་མཛད་ཅིང་། ཕོ་བྲང་གཞུང་ནས་སྡེ་སྲིད་ཟུར་པའི་གོ་གནས་དང་སྐུ་རྐྱལ་དུ་སྡེ་གདོང་བསྩལ་བས་སྡེ་གདོང་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་ཞེས་འབོད། དེ་ལྟར་ལོ་ངོ་ལྔའི་རིང་དུ་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ལ་ཞབས་ཏོག་བསྒྲུབས་ཏེ་ལྷ་སའི་དགའ་ལྡན······ཁང་གསར་དུ་རྒྱུན་བཞུགས་མཛད། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྡེ་སྲིད་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉོས་རྒྱལ་བ་ལྷ་ནང་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1164 ལོར་གཉོས་ནག་གྲགས་པ་དཔལ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1224 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བླ་མ་ཞང་གིས་ནག་པོ་སྤྱོད་པ་བར་ངོས····བཟུང་། དེ་ནས་ཡབ་ཆེན་ལས་ཆོས་རྣམས་ལེགས་པར་བསླབས་ཤིང་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་སྦྱངས་པ་ཆེན་པོ་མཛད། མལ་གྲོར་ཕྱིན་ཏེ་འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་དང་མཇལ་ཞིང་སེམས་བསྐྱེད་ཞུས། འབྲི་

གུང་ཆོས་རྗེས་བཀའ་ལྟར་ཐག། མ་རྫོང་གཞོན་དང་སྟལ་ཏི་དགྲ་བཅོམ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་སྐོར་གསན། དེ་ནས་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པ་ལས་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་ཞིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་འཁོར་ཐམས་ཅད་འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་ལ་ཕུལ། དུས་ཕྱིས་སུ་ཏི་སེའི་ལྷ་ནང་དུ་སྒྲུབ་པ་མཛད་པས་རྒྱལ་བ་ལྷ་ནང་པར་གྲགས། ཕྱག་ཕྱིར་དགེ་འདུན་ཡང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འདུས་ནས་ལྷོ་མོན་དང་དབུས་གཙང་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། སྐུ་ཚེའི་སྨད་ལ་བྱང་དུ་ལྷ་ཐེལ་རིན་ཆེན་གླིང་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་གདན་བཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པའི་ཐུགས་སྲས་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཡིན་ནོ། །

གཉོས་གཞོན་ནུ་འོད།

ཁོང་ནི་ཕོ་བྲང་སྡིང་པ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

མཉམ་མེད་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ།

ཁོང་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

མཉམ་མེད་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1147

ལོར་ཡར་འབྲོག་སྟག་ལུང་དུ་ཡབ་སངས་རྒྱས་ནམ་མཁའ་དང་། ཡུམ་འོད་ལྡན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་ནི་སྒྲད་ཡིན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1207 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་མིང་ལ་ཤཱཀྱ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་ཞུ། དགུང་ལོ་དགུ་པར་ཡབ་ལས་ཆོས་རྣམས་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་བླ་མ་ཞང་དང་མཇལ་ཞིང་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོར་ཚུལ་གྱིས་གསན། མཁན་པོ་མྱང་བྲན་ཆོས་ཡེ་དང་། སློབ་དཔོན་འབེན་ཕུང་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་མཁན་པོ་བཙིབ་པ་གཞོན་སེང་། ལས་སློབ་གླང་པོ་རྗེ་བཙུན། གསང་སྟོན་གཙང་གད་སྐྱོད་རྣམས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། རྫོག་མདོ་སྡེ་དང་། གྲུབ་ཐོབ་ངོམ་སེ་པོ། ཁྲ་སྟོན་གྲུབ་སེང་། སེ་འབྲུ་རྡོ་རྗེ་གྲགས། རྗེ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ། འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་སོགས་ལས་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ལུང་གདམས་པ་ཞུས། དགེ་བཤེས་དོ་ལ་པོ་བཤེར་བླ་དང་། སློབ་དཔོན་སྟོན་སེང་། ལ་སྟོད་དཀོན་མཆོག་མཁར། དགེ་བཤེས་སྟོན་དར། དགེ་བཤེས་འོ་མ་ཐང་པ། མྱང་སྒོམ་རིན་ཤེ། རྒྱ་མའི་སངས་རྒྱས་དབོན་སོགས་ལས་མཚན་ཉིད་དང་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་གསན། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པར་ཚལ་གུང་ཐང་གི་ཀདན་སར་བསྐོས། དེ་ནས་བླ་མ་ཞང་ཞིང་དུ་ཐེབས། སྐུ་འདབ་དང་། སྐུ་འབུམ་ཆེན་པོའི་འཁྲོ་གདུང་ཁང་བཀྲ་ཤིས་འོད་འབར། མགོན་ཁང་། ལྷ་ཁང་གི་ཁྲིམ་སྣད། ཐིག་ཁང་། རྒྱ་ཕུབ་གསེར་འབྱུ་དང་བཅས་པ། ལྕགས་རི་ནང་མ་སོགས་བཞེངས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་

ཅུ་རྩ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཚལ་གུང་ཐང་གི་བླ་རབས་གཉིས་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྒྱ་མོ་ལུང་པ་དང་། གཙང་པ་དུང་ཁུར་བ། གཙང་པ་བློ་ལྡན། དགེ་བཤེས་མང་པ་སོགས་ཡིན། །

ལྷ་ཟུར་བློན་ད་ཙུག་ལྷམ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛད་ཡོན་ཀྱི་ནང་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ……ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བརྩུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་ཞིང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

ལྷག་ཕུ་པ་བསོད་ནམས་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་ཕུས་ཀྱི་མ་ཤིང་སྐྱར་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སྒྲིག་ལེགས་པར་མཁྱེན་པ་དང་། དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་མཁན་ཆེན་ཤཱཀྱ་མགོན་དང་སློབ་དཔོན་འོད་ཟེར་རྩེ་མོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཕྱོག་ལུང་དུ་ཕེབས་ཤིང་མཁན་ཆེན་ཀུན……དཀའ་རྒྱལ་མཚན་དང་ཟུར་ཆོས་ཞང་སྟོན་འགྱུར་མེད་དཔལ་གཉིས……ལས་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་གསན། ཕུས་

ཆེན་པ་ལས་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་དང་། སློབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་སེང་གེ་ལས་ཚད་མ་རྣམ་ངེས། སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་རལ་གྲི་ལས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་ས་སྡེ་ལྔ་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་དགོན་ཁག་མང་པོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་པས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་མཁན་ཆེན་ཚུ་བཟང་པ་བྱང་ཆུབ་འབར་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་བཀའ་གདམས་པའི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་སྨུས་སྙི་ལུང་དུ་གྲོ་མོ་ཆེའི་གདན་ས་ལྔ་མཛད་ཅིང་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས། ཆོས་རྗེ་ཉན་ཆེན་པ་ལས་ལམ་འབྲས་དང་དམ་པའི་ཆོས་སྐོར་བཅས་གསན་པར་མཛད། སློབ་དཔོན་གྲགས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་ཕྱི་ནང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ་ཐབས་མང་དུ་ཞུས། དེ་རྗེས་ཡོན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་སྣག་ཕུའི་དགོན་པ་བཞེངས་ནས་ཕུལ། ཁོང་གིས་རྩ་བའི་བླ་མ་ཉན་ཆེན་པ་དང་། ཚུ་བཟང་པ། སྨུས་ཆེན་པ། རྒྱལ་མཚན་དཔལ་རྣམས་ལ་བསྟེན། གཞན་ཡང་བླ་མ་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཙུགས་ནས་དབང་དང་གདམས་ངག་མ་ལུས་པ་ཞུས། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་དར་བར་བཞེད་ཅིང་བསྟུང་གནས་ཁྲི་ཚོ་གཅིག་ཙམ་འགྲུབ་པར་མཛད། གཞན་གྱི་དག་སྣང་ལ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དངོས་སུ་མཐོང་བའང་གྲངས་མེད་པ་བྱུང་། དེ་ནས་གཞན་དོན་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དཔལ་མོ་ལུགས་ཀྱི་ཁ་བརྒྱུད་པའི་གདམས་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་ཡིན་ནོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་ནི་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་ཡིན།།

སྟག་ཚང་པ་ཡར་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ལྔ་པའི་དུས་སྐོར་ཙམ་དུ་སྐུ………… འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་འབྲོང་གཉན་ལྡེའུའི་བློན་པོ་ཡིན། ཁོང་གིས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཤིན་ཏུ་བློ་དཀར་བས་རྒྱལ་པོས་མཛེ་ནད་བཞེས་སྐབས་རྒྱལ་པོ་དང་མཉམ་དུ་གསོན་པོར་དུར་ཁུང་དུ་ཞུགས་པར་གྲགས་སོ། །

ཀྱི་བ་བསམ་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་སྐོར་ཙམ་དུ་སྐུ……… འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མ་ཨུ་དུམ་བཙན་པོ་སྐུ་གཤེགས་ནས་གདུང་སྲས་མངའ་བདག་འོད་སྲུངས་དང་། མངའ་བདག་ཡུམ་བརྟན་གཉིས་མ་འཆམས་པར་རྒྱལ་སྲིད་དབུ་རུ་དང་གཡོ་རུ་གཉིས་སུ་གྱེས་ཏེ། འབངས་གྱེན་ལོག་ཀྱང་མང་དུ་བྱུང་ནས་བོད་ཁམས་སིལ་བུར་འཐོར…… ཞིང་། འཐབ་འཛིངས་ཀྱིས་རྒྱུན་མ་ཆད་པའི་སྐད་དུ"དེ་ནས་བྲན་ཀ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས། ཀྱི་བ་བསམ་པོར་སྤྲུལ་ནས་རྗེ་འབངས་བསྟུམས།" ཞེས«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»ལས་གསུངས་སོ། །

སྙེ་མདོ་སྨྲ་བའི་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1186 ལོར་ཡབ་འཆུས་པ་དར་མ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1247 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཡིག་རྩིས་བསླབས་པས་མཚོན་པ་ཙམ་གྱིས་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཡོན་ཏན་དང་སྐུ་ལུས་རྫོགས་ཏེ་གྲ་དོལ………

གསུམ་ཚོགས་པའི་ལྟད་མོ་ལ་ཁྲིམས་ཐོག་ཆོད། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་
རྣལ་འབྱོར་སེང་གེ་ལས་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་
བདུན་པར་སློབ་དཔོན་ཞང་སྟོན་དཀོན་མཆོག་ལས་སྨྲའི་བསྟན་བཅོས་
མང་དུ་བསླབས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་མཁས་པ་ཛོ་པད་ལས་མདོ་སྒྱུ་
འཕྲུལ་སེམས་ཕྱོགས་གསུམ་ལོ་གཉིས་ལ་མཁྱེན་པར་གསན། དུས་
མཚུངས་སུ་གཙང་ཕྱོགས་རྣམས་སུ་རྩོད་པའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། མཁས་
པ་མང་པོ་རྩོད་པས་ཕམ་པར་མཛད་པས་སྨྲ་བའི་སེང་གེ་ཞེས་གསོལ།
ཁོང་གི་མཚན་དངོས་ལ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ་ཞེས་ཞུ། དགུང་ལོ་ཉེར་
གཉིས་པར་སྐྱེ་མདོ་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་དགེ་འདུན་མང་
པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་ལམ་ལྔའི་ཁྲིད་མཛད་
པས་བླ་མ་གོང་མ་བཞིན་དུ་དག་སྣང་ཚད་མེད་ཤར། དགུང་ལོ་སོ་
གསུམ་པར་མཆན་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་མཛད་པས་པད་མོའི་སྡོང་པོ་ཁ་བྱེ་
བའི་ནང་དུ་འཇམ་དབྱངས་ལྷ་བདུན་གྱི་ཞལ་གཟིགས། དགུང་ལོ་
བཞི་བཅུ་ཐམ་པར་སྐྱེ་མདོར་འདག་འབྱུར་མཛད་པས་རྟ་མགྲིན་གྱིས་
ཞལ་གཟིགས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་རྩ་བཞི་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་ཚེ་འདོན་གྱི་ཆོས་འཁོར་བཙུགས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་
པར༔འབྲི་གུང་དུ་ཕེབས་ཤིང་སྤྱན་སྔ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ་ཞིང
གདམས་ངག་རྣམས་ཞུས། རྟོགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤར་བ་གསུང་ཏོ།
དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་
རྩ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཞི་བྱེད་
བརྒྱུད་པ་ཕྱི་མའི་སྐབས་ཀྱི་གདམས་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་ཡིན། །ཁོང་

གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ནི་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ་དང་། མཁས་པ་སྒྲ་བའི་སེང་གེ་བཅས་ཡོད།

སྐྱེ་མདོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1217 ལོར་ཡབ་སྐྱེ་མདོ་སྒྲ་བའི་སེང་གེའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1277 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན་ཞིང་། གཉགས་སྟོན་རྣལ་འབྱོར་འབུམ་ལས་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱང་བསླབས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལག་ལེན་གཞུང་འཛྲོངས། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་ཡབ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡི་དམ་གྱི་བསྙེན་པ་བསྐྱལ……བས་ཉིན་མཚན་འདས་པ་མི་ཚོར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་སྦྱིར་ཟླ་མ་བཅུ་དྲུག་ཙམ་ལ་བསྟེན་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་མཐའ་ཡས་ཁྱུང་གི་སྣང་བ་ནི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལས་ཉེད། རྣམ་དཔྱོད་རིགས་པའི་ཤེས་པ་ནི་ལྷག་ཙ་བ་ལས་ཉེད། ཡིད་ཆེས་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་ནི་རྒྱ་གར་པཎ་ཆེན་ལས་ཉེད། ཕྱི་ནང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱ་བ་ནི་འཛེ་རི་བ་ལས་ཉེད། དཔེ་རྒྱུད་དག་པའི་ནན་ཆགས་ནི་ལྷུམ་ར་བ་ལས་ཉེད། གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཚུལ་ནི་འབྲི་གུང་པ་ལས་ཉེད། ཟིལ་གནོན་བྱིན་རླབས་ཀྱི་རྡོད་ནི་རི་ཁྲོད་པ་ལས་ཉེད། གདམས་པ་གནད་ཀྱི་མཚང་ནི་བང་རིམ་པ་ལས་ཉེད། ལྟ་དགོངས་དོན་གྱི་ཚུལ་ནི་རིགས་ཉིད་ལས་ཉེད་ཅེས་ཉེད་དགུ་སྟོན་པའི་བླ་མ་དགུ་ཡོད། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ལན་རེ་གཟིགས་པ་

དང་། གསན་པ་ཙམ་གྱིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་གྲགས་སོ། སྐྱེ་མདོའི་གདན་སར་ཕེབས་ནས་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། གསར་རྙིང་གི་རྒྱུད་སྡེ་དང་རིག་པའི་གནས་དུ་མ་ལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མང་དུ་བརྩམས། ཁྱད་པར་དུ་མཁས་པ་ཏཻ་ཐོ་མགོན་པོའི་གསུང་རྣམས་ལྷུམ་ར་བ་ལས་རྙེད་པས་ཏཻ་ཐོའི་ལུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས། སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་གསང་སྔགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་མང་དུ་ཡོད་པར་མཛད་དོ། ཁོང་གི་མཚན་དངོས་ནི་བསོད་ནམས་དཔལ་ཞེས་ཞུའོ། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཞི་བྱེད་བརྒྱུད་པ་ཕྱི་མའི་སྐབས་ཀྱི་གདམས་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་ཡིན་ནོ། །

སྐྱེ་མདོ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1258 ལོར་སྐྱེ་མདོར་ཡབ་སྐྱེ་མདོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1316 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དྲུག་པའི་ཚུན་དུ་ང་རྒོད་ཚང་བ་ཡིན་ཞེས་པའི་གསུང་མང་དུ་བྱོན། དགུང་ལོ་བཞི་པར་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ཀྱང་ཕུལ་དུ་ཕྱིན། དགུང་ལོ་བདུན་པར་འཁོར་རྣམས་ལ་ཆོས་གསུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པའི་བར་དུ་ཡབ་ལས་རྙིང་མའི་རྒྱུད་སྒྲུབ་ཐབས་མང་དུ་གསན་ཞིང་མཁྱེན་པས་གཞན་ལ་གསུངས་ཤིང་ཕྱག་ལེན་སློབ་པའི་སློབ་དཔོན་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་ཕྱོགས་རིས་ཀྱི་སློབ་མ་འདུས། ཆོས་ཀྱི་ཁྲི་

བརྩིགས། ཡབ་ཀྱིས་ཕྲུག་དཔེ་ཐམས་ཅད་གཏད། མདོ་སྔགས་ཀྱི་རིང་ལུགས་མང་དུ་གསུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་གསང་འདུས་ཀྱི་རྒྱུད་གསུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་དང་བཅོ་ལྔ་པར་སྐུ་མཚམས་བཞུགས་ཤིང་རྡོ་རྗེ་ཕུར་པའི་ཞལ་ལེགས་པར་གཟིགས། སྒྲུབ་རྟགས་འགའ་ཡང་བསྟན། ཤངས་ཚུལ་ཤེར་ལས་གསང་སྙིང་གི་ཆོས་བཀའ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དང་། ཞི་བྱེད་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སོགས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་འབྲི་གུང་དུ་ཕྱིན་ནས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་གྲུབ་ཐོབ་སེང་གེ་གྲགས་དང་མཇལ་ཞིང་གདམས་པ་ཡང་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་གྲུབ་ཐོབ་ཨུ་རྒྱན་པ་དང་མཇལ་ཞིང་དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པར་བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྲི་དང་མཇལ་ཞིང་ཤཱ་ར་བའི་གཞུང་ལུགས་སོགས་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་ལོ་ཙཱ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལས་དགྱེས་རྡོར་དང་། ནཱ་རོ་འགྲེལ་ཆེན། དཔང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ། མན་ངག་སྙེ་མ། ཀ་ལཱ་པ་སོགས་རྒྱ་ཇེ་དཀྱི་སྒྲ་རིག་པ་མང་དུ་གསན། སྐྱེ་མདོའི་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་གྱིས་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་དོ། དགུང་ལོ་ང་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །ཁོང་ནི་ཞི་བྱེད་བརྒྱུད་པའི་གདམས་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་ཡིན། །

ཏ

ཏོང་བློན་སྟག་སྐྱིབས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་ནང་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཞི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

ཏཱ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1302 ལོར་གཙང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་གདུང་རུས་རླངས་ཡིན། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1364 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གསུམ་པར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་སློབ་ཅིང་། དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྤྱན་སྔ་ཆོས་བཞི་པ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཏེ་མཚན་ལ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་དགུ་པར་མཁན་ཆེན་ཚུལ་དར་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་ས་སྐྱར་

བྱོན་ཏེ་ཕྱི་ནང་གི་རིག་པའི་གནས་ལ་སྦྱངས་བརྩོན་ཆེས་ཆེར་མཛད།
དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་ཕག་གྲུའི་ཁྲི་དཔོན་མཛད་ཅིང་ཡུལ་གྲུ་སོ་སོར་
ལྗོན་ཤིང་བཙུགས་ནས་ནགས་ཚལ་བསྐྲུན་པ་དང་། རྒྱ་ཆེན་ལ་ཟམ་
ཆེན་བཙུགས་ཤིང་མཁར་རྫོང་པ་ཉམས་གསོ་མཛད། དེ་ནས་གཡའ་
བཟང་དང་། ཚལ་པ། འབྲི་གུང་། ས་སྐྱ་བཅས་ལ་དམག་དྲངས་
ཏེ་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་
ལོ 1354 ལོར་བོད་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་སྲིད་དབང་བདག་གིར……
མཛད། ལོ་དེར་ཡོན་གོང་མ་ཐོ་བཀན་ཐེའི་ལུང་གྱིས་ཁྲི་དཔོན་བྱང་
ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཏཱ་སི་ཏུ་སྟེ་གོང་མའི་ལས་རྟགས་ཀྱི་གོ་གནས་དང་…
བཀའ་ཤོག་ཐམ་ཁ་བཅས་པ་གནང་། དེ་ནས་བཟུང་ས་སྐྱའི་སྲིད་
དབང་མཇུག་བསྒྲིལ་ཞིང་ཕག་གྲུའི་སྲིད་དབང་དངོས་སུ་མགོ་ཚུགས་པ་
དང་། སྔོན་གྱི་ཁྲི་དཔོན་ལམ་ལུགས་མེད་པ་བཏང་ཞིང་སྡེ་སྲིད་
བཙུགས་པ་དང་། ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་སྲིད་འཛིན་སྒྲིག་དེ་རྫོང་
ཆེན་བཅུ་གསུམ་དུ་བསྒྱུར་ནས་རྫོང་དཔོན་རྣམས་ལོ་གསུམ་རེའི………
མཚམས་ནས་བརྗེ་ལེན་བྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་བཙུགས། སྐབས་དེའི་སྤྱི་
ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་ཆོས་ཉིད་དང་བསྟུན་ནས་ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་
ལྕེ་བཅོ་ལྔ་དང་ཁྲལ་འུལ་ལམ་ལུགས་གཏན་འབེབས་མཛད་ཅིང་བསྡོམས་
བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཞིང་འབྲོག་ཐོན་སྐྱེད་ལ་བཅིངས་འགྲོལ་ཚུད་ཟད……
ཐོབ་པ་རེད། ཁོང་གིས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་
1351 ལོར་རྩེས་ཐང་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། ཁོང་ནི་ཕག་
གྲུའི་སྲིད་དབང་གསར་གཏོད་མཛད་མཁན་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་

རྩོམ་ནི«བཀའ་ཆེམས་མཐོང་བ་དོན་ལྡན»དང་། «གསུང་མགུར་གསོལ་འདེབས་ཐུང་བ»། «གསུང་མགུར་གསོལ་འདེབས་རིང་མོ»། «ཞལ་ཆེམས་གསང་བ་ཡང་ཆུང་»། «ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྕེ་བཅོ་ལྔ་» བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཏཱ་དབེན་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1339 ལོར་ས་སྐྱར་ཡབ་བདག་ཆེན་ནམ་མཁའ་ལེགས་པ་དང་། ཡུམ་དགེ་འདུན་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1399 ལོར་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཁྲུ་པོ་འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན་དང་བླ་མ་མཉམ་མེད་ཆེན་པོ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཁན་ཆེན་དེ་གཉིས་དང་། ཞང་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཚན་ལ་བསྟེན་ནས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དབང་ཆེན་ཕལ་ཆེར་ཞུས། སློབ་དཔོན་མགོན་པོ་རྒྱལ་མཚན་ལས་རྩ་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་དང་། མཁན་ཆེན་རྟོགས་ལྡན་ལས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་ཚད་མ་རིགས་གཏེར་བཅས་གསན་པར་མཛད། དེ་ནས་ཆུ་མིག་ཏུ་བྱོན་ཏེ་བརྟག་གཉིས་དང་། རྣམ་འགྲེལ། རིགས་གཏེར། ཐུབ་པ་དགོངས་གསལ་སོགས་གསུངས། དེ་ནས་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་གོང་མ་ཆེན་པོ་ཏཱ་མིང་རྒྱལ་པོས་ཀུན་ཏིང་གུ་ཤྲཱིའི་ཆོ་ལོ་དང་ཤེལ་དམ་དངུལ་དམ་སོགས་གནང་ནང་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་གི་········གདན་སར་བསྐོས། དེ་ནས་ཐུང་མ་འགོར་བར་གོང་མ་ཆེན་པོས་ཡི་ཤིང་སྐྱ་ཧོ་སི་ཏཱ་དབེན་ཀུ་ཤྲཱི་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་གནང་ནས་དམ་ཁ་ཆེན་མོ་

ཐོ་ཤུ་སྲོད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་གི་གདན་རབས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཀླུ་དབེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1332 ལོར་གཡས་རུ་ངམ་རིང་དུ་ཡབ་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། མ་གཅིག་དཔལ་ལྡན་བཟང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1359 ལོར་རྒྱ་ནག་ཏུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཚད་མའི་སྐོར་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད་པས་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་སྡེ་བདུན་དང་བཅས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད། གདན་སའི་ཚོགས་ཆེན་པོར་རྣམ་འགྲེལ་དང་རིགས་གཏེར་གསུངས་ནས་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་དར་བར་མཛད། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་གདན་སར་གདན་དྲངས་ཏེ་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོར་རྡོར་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བློས་བསླངས་དང་། སྨན་བླའི་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་བཞེངས་པ་སོགས་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་མཛད། གདུང་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཙུན་མོ་གསུམ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་སྐུ་མཆེད་བཞི་འཁྲུངས། ཕྱིས་སུ་རབ་བྱུང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་སྣ་གཱུའི་དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོར་གྱུར། ཡོན་གོང་མ་ཆེན་པོས་ཚང་ཀུའི་ཀུང་ཀུ་ཤྲཱིའི་ཆོ་ལོ་དང་གསེར་དམ་ཆེན་མོ་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1356 ལོར་ཡོན་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ

ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ཨཱ་ཡུ་ཤྲི་ཏ་ར་ཞེས་བྱ་བའི་སྒོས་ཀྱི་མཆོད་གནས་········མཛད་པས་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ཐོ་ཡིང་ཏེ་ཧོ་ཏཱ་དབེན་ཤུ་ཤྲཱིའི་ཚེ་ལོ་དང་······ཤེལ་གྱི་ཐམ་ཁ་ཐོ་ཤུ་བཅས་པ་ཕུལ། རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་སྨིན་གྲོལ་ལ་བཀོད་ནས་དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ···གཤེགས། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་ལྷ་ཁང་བླ་བྲང་གི་གདུང་རབས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཏཱ་དབེན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1332 ལོར་ཡུལ་ཤ་ལ་ཟླུག་ཏུ་ཡབ་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་བསོད་ནམས་དཔལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1364 ལོར་ལྷ་ཁང་བླ་བྲང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་གི་གདན་སའང་མཛད། དེ་ནས་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཧོ་ནང་པ། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། ས་བཟང་མ་ཏི་པཎ་ཆེན་སོགས་ལ་བསྟེན་ཏེ་ཡབ་མེས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་དང་། མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱི་ཟབ་དོན་བཅས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལ་ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཙ་ཡུག་པ་རིག་པའི་སེང་གེ་གཉིས་ཀྱི་འོག་ནས་ཁོང་ལས་རྩོད་པ་བཟང་བ་མ་བྱུང་བར་གྲགས། ཡོན་གོང་ནས་སྔར་ལུགས་ལྟར་ཏཱ་དབེན་ཤུ་ཤྲཱིའི་ཚེ་ལོ་དང་ཐམ་ཁ་གནང་། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་

མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1349 ལོར་ས་སྐྱའི་སྲིད་དབང་ཕག་གྲུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བླངས་ཏེ་ས་སྐྱ་པས་བོད་སྤྱི་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་ཆབ་སྲིད་མཇུག་བསྒྲིལ་བ་ཡིན། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཆེན་མོའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ།།

ཏཱ་ར་ནཱ་ཐ། (**སྒྲོལ་བའི་མགོན་པོ།**)

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1575 ལོར་དབུས་ཀྱི་ཇོ་མོ་ཁ་རག་དང་ཉེ་བར། ཞུའི་ཧེ་ཏའི་ཆུ་བོའི་ཉེ་འགྲམ་འབྲང་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་རྣམ་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་དང་། ཡུམ་ཇོ་རྫེ་བུ་དགའ་དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1634 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཞི་བར་ཇོ་ནང་མཁན་པོ་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོས་ཇོ་ནང་བླ་མ་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་གི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་ཇོ་དགོན་དུ་གདན་དྲངས། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་ཆོས་སྤྱོད་ཕལ་ཆེར་ཐུགས་སུ་ཆུད་ཅིང་དབང་དང་རྗེས་གནང་བཅས་ཆོས་སྐལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐོབ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་མཁས་དབང་བྱམས་པ་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་མདུན་ནས་ཚད་མ་རིགས་གཏེར་སློར་འཛིན་པས་བླ་བ་ལྷུར་ཐུགས་སུ་ཆུད། སྟག་ལུང་པ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་བཀའ་གདམས་གླེགས་བམ་གྱི་ལུང་ཞུས་པ་དང་སྒྲགས་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པའང་མནོས། འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས

ས་སྐྱ་དཀར་པོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་བཀའ་འབུམ་གྱི་ལུང་དང་། རྗེ་བཙུན་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་དྲུང་ནས་རས་ཆུང་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་རྫོགས··པར་ཞུས། ཇོ་ནང་པའི་གདན་སར་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས··ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་བཅུ་ཡི་རིང་ལ་ས་སྐྱ་དང་། བཀའ་བརྒྱུད། དགེ་ལྡན་སོགས་ཀྱི་ཚད་ལྡན་བླ་མའི་སྐུ་མདུན་ནས་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་བཞེད་པ་དང་བཅས་གསན་སྦྱངས·······ལེགས་པར་མཛད། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་རྒྱ་གར་སློབ་དཔོན་ནི་ཧྲཱུ་ཏ་ཤྲཱི་དང་། ཧྭང་ག་ལའི་པཎྜི་ཏ་ཕུཎྞ་ནརྟ་བཅས་ལ་གྲུབ་མཐའི་ཐད་ཀྱི་ལྟ་བ་མང་པོར་བགྲོ་གླེང་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུར་ཕེབས་དུས་ཇོ་ནང་པའི་ལྟ་བ་དབུ་མ་གཞན་སྟོང་ཆེན་པོའི་རྩེ་མོར་སོན། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་ནས་སོ་བརྒྱད་བར་དུ་ཇོ་ནང་གདན་ས་ནས་རིས་མེད་ཀྱི་བློ་སློབ་མང་པོར་མདོ་སྔགས་འཆད་མཉན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ཅིང་། ཇོ་ནང་གི་དགོན་མ་ལག་ཞིག་གསོ་དང་གསར་བསྐྲུན། གསེར་ཟངས་ཀྱི་བྱམས་སྐུ་ཆེ་ལེགས་སོགས་རྟེན་ཁྱད་འཕགས་གསར་བཞེངས། ཇོ་ནང་བླ་བྲང་གསར་བརྟབ་སོགས་རྣམ་དཀར་གྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་རྟག་བརྟན་དམ་ཆོས་གླིང་གི་གནས་གཞི·········གསར་དུ་བཙུགས། བལ་ཡུལ་ནས་ལྷ་བཟོ་མཁས་པ་ཉི་ཤུ་གདན་དྲངས་ནས་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་དང་། སངས་རྒྱས་རབས་བདུན་གཙོས་པའི་གསེར་ཟངས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་མང་པོ་བཞེངས། ཡིག་མཁན་ཆིག་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་གདན་དྲངས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དགོངས·······

འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་འགྱུར་ཟོ་ཅོག་གསེར་བཅོ་མས་འབྲིར་བཅུག……
པར་མཛད། མདོར་ན་གཙང་པ་སྡེ་པའི་ཐུགས་རྗེ་ལ་རྟེན་ནས་སྐུ་
གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་བཞེངས་པ་ལ་གསེར་སྲང་སྟོང་ཕྲག་ལྷག་དང……
དངུལ་སྲང་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ། ཐ་ན་དངུལ་རྩ་བོ་ནའང་སྲང་ལྔ་སྟོང་
ཙམ་གྱིས་མཆོད་གཏུལ་བའི་དད་རྫས་མ་ལུས་པ་དཀར་པོ་དགེ་བའི……
ཕྱོགས་སུ་བཏང་། ཁོང་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ནི་ཁྲིས་པའི་དུས་སུ་སྲི་
གཅོད་རྡོ་རྗེ། སློན་གྲོལ་བས་ཀྱལ་ཀའི་ཚུལ་དུ་ཀུན་དགའ་མ་ནུས། རབ་
བྱུང་གི་མིང་དུ་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་བཅས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་
ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་གྲགས་ཀྱང་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པས་རྫོ་དགོན…
དགེ་ལུགས་སུ་བསྒྱུར་ཏེ་དགའ་ལྡན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཞེས་པའི་དགོན…
པ་བཏབ། གསུམ་ཆོས་ཀྱི་པར་ཤིང་རྣམས་ཀྱང་བཀའ་རྒྱ་བཏབ་ནས་
དཔར་མི་ཆོག་མཛད་པས་ད་ལྟ་ཁོང་གི་གསུམ་ཆོས་ཚང་མ་ཁ་ཚང་བ…
ཞིག་ཏ་ཅང་དཀའ། རྒྱལ་དབང་ལྔ་བ་ཞིང་དུ་གཤེགས་རྗེས། སྡེ་
སྲིད་བརྟན་པས་ཁོང་གི་གསུང་ཆོས་ལ་དཀར་ཆག་བསྡུས་པ་ཞིག………
མཛད་འདུག དེ་རྗེས་ཞྭ་ལུ་རི་སྦུག་སྤྲུལ་སྐུས་མཛད་པའི་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་
གསུང་འབུམ་གྱི་དཀར་ཆག་དྭངས་གསལ་མེ་ལོང་ཞེས་པའི་ནང་དུ་པོ…
ཏི་ཀ་ནས་ཙའི་བར་བཅུ་བདུན་ལ་ཆོས་ཚན་ཉིས་བརྒྱ་དོན་གཉིས………
དང་། ལྡེབ་གྲངས་བདུན་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་བཞུགས། ད་ལྟ་
པེ་ཅིན་མི་རིགས་ཕོ་བྲང་དུ་པོ་ཏི་བཅུ་བདུན་ལ་ཆོས་ཚན་ཉིས་བརྒྱ……
དོན་བརྒྱད་དང་། ལྡེབ་གྲངས་བདུན་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་
བཞུགས་སོ།།

ཏཱ་ལའི་བླ་མ།

ཐ་སྙད་འདི་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1577 ལོར་སོག་པོའི་ཆ་ཧར་རྒྱལ་པོའམ་སོག་རྒྱལ་ཧིང་གིར་གྱི་གདུང་རབས་བཅུ་བདུན་པ་ཨལ་ཐན་ཁྲིང་གིས་རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོག་ཡུལ་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་ཐོག་མར་རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཛྲ་དྷ་ར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ། དེ་ལས་བཛྲ་དྷ་ར་ཞེས་པ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིན་ལ། བོད་སྐད་དུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཏཱ་ལའི་ཞེས་པ་སོག་སྐད་ཡིན་ལ། བོད་སྐད་དུ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་ཆ་ཚང་སྒྱུར་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྒྱ་མཚོའི་བླ་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཞེས་པ་ཡིན། རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་ཆ་ཧར་རྒྱལ་པོ་ཨལ་ཐན་ཁྲིང་ལའང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཚངས་པ་ཞེས་པའི་མཚན་ཀུན་ནས་མཛེས་པ་ཞིག་གསོལ། རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་འདི་བ་ནས་བཟུང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཞེས་པའི་མཚན་སྙན་འདི་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ལ་དངོས་སུ་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཏཱི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1310 ལོར་ཡུལ་ཤ་ལ་ཟླུག་ཏུ་ཡབ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ་དང་། ཡུམ་ཀུན་དགའ་ནམ་མཁའི་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1358 ལོར་རྒྱ་ནག་མི་ཏོག་རྭ་བར་

སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྦྱངས་པ་ཐུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་སྟག་ཐོག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་བ་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་བཅས་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་སྦྱངས་པས་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་སྨྲ་བའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། གདན་ས་ཆེན་པོར་དབྱར་ཆོས་དང་དགུ་ཆོས་མ་ཆག་པར་མཛད་པས་སྙན་གྲགས་ཆེས་ཆེར་རྒྱས། གོང་མ་ཆེན་པོས་ཆང་གུའི་གུང་གུ་ཤྲཱིའི་ཚོ་ལོ་དང་གསེར་གྱི་ཐམ་ཁ་བཅས་གནང་སྦྱིན་དུ་བསྩལ། གདུང་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཙུན་མོ་མ་གཅིག་དཔལ་ལྡན་བཟང་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་སྲས་གཉིས་འཁྲུངས། དུས་ཕྱིས་སུ་རབ་བྱུང་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས་ནས་འཕགས་པའི་དགེ་སློང་ཆེན་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1330 ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆེན་པོས་བཀའ་ལུང་ཕེབས་པ་ལྟར་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་ཏཱ་ཧོ་ཨུར་ཕྱིན་ཏེ་གོང་མ་ཆེན་པོ་དང་མཇལ་འཕྲད་མཛད་ཅིང་རྒྱལ་བློན་འཁོར་དང་བཅས་པར་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན་གྱི་བར་དུ་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཏཱི་ཤྲཱི་མཛད། གོང་མ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ཏཱི་ཤྲཱི་ལ་སོགས་པའི་མཚན་སྙན་བསྩལ་ནས་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཆེན་པོར་མངའ་གསོལ། རྒྱལ་ཁམས་ལ་གནོད་པའི་ཆུ་ལོག་དང་། ཐན་པ། དུས་ཟིང་ལངས་པ་ཐམས་ཅད་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཟློག་པར་མཛད་པས་རྒྱལ་བློན་ཐམས་ཅད་ཧ་ལས་ཏེ་མཐུ་སྟོབས་དབང་ཕྱུག་གི་མངའ་བདག་ཅེས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་བསྟོད་སྒྲགས་མཛད། དེ་ལྟར་མཛད་པ་

བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མཛད་ནས་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་ལྷ་ཁང་བླ་བྲང་གི་གདུང་རབས་དང་པོ་དང་། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆེན་པོའི་དབུ་བླ་སྟེ་ཏཱི་ཤྲཱིའི་གདན་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཏཱི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1299 ལོར་ས་སྐྱའི་ལྷ་ཁང་བླ་བྲང་དུ་ཡབ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་ངང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1327 ལོར་རྒྱ་ཡུལ་ཞི་ཧོག་ར་བ་ལ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཀློག་ཡིག་སོགས་ལ་བསླབས་པས་ཚེགས་མེད་དུ་བྱང་ཆུབ་པར་མཁྱེན། དེ་ནས་དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་ལ་ཐུགས་གཉེར་མཛད་ནས་དགུང་ལོ་དགུ་པར་ཐུགས་ལས་གསུངས། ཚད་མ་དང་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ཨ་ཡུར་པར་ཏ་བུ་ཡན་ཐུ་དང་མཇལ་འཕྲད་མཛད་ཅིང་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། གོང་མ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ཏཱི་ཤྲཱི་སྟེ་དབུ་བླའི་ཆོ་ལོ་དང་འཇའ་ས་བཀའ་ཐམ་བཅས་པ་བསྩལ་ནས་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཆེན་པོར་མངའ་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་དཔལ་ལྡན་སེང་གེ་ལས་གསང་སྔགས་ཟབ་མོའི་ཆོས་སྐོར་དང་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མང་པོའི་དཀའ་གནད་རྣམས་གསན

པར་མཛད། དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། ཡབ་བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་གཅུང་རྣམས་ལ་བླ་བྲང་སོ་སོར་བགོས་ནས་དཔུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་གོང་མ……ཆེན་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་སླར་ཡང་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་བློན་འཁོར་དང་བཅས……པར་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་བཤམས་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན……ཞིགས་པར་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆེན་པོའི་དབུ་བླ་སྟེ་ཏཱི་ཤྲཱི་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཏཱི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1308 ལོར་ས་སྐྱར་ཡབ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ་དང་། ཡུམ་ཀུན་དགའ་ནམ་མཁའི་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1341 ལོར་རྒྱ་ནག་མི་ཧོག་ར་བར་སྐུ……གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་ཐུགས་སུ་ཆུད། དེ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྦྱངས་པ་དང་། མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལའང་གཟིགས་ཞིབ་གནང་བས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1328 ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལུང་ཕེབས་པ་ལྟར་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་ཏ་ཧོའུར་ཕྱིན་ཏེ་གོང་མ་དང་མཇལ་འཕྲད་མཛད་ཅིང་རྒྱལ་བློན……འཁོར་དང་བཅས་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར་ནས་བསྟན……

འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་བསྒྲུབས། གོང་མ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ཏཱི་ཤྲཱིའི་གོ་ས་དང་བཀའ་ཤོག་ཐམ་ཁ་བཅས་པ་བསྩལ་ཏེ་བསྟན་པའི་བདག……པོར་མངའ་གསོལ། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཉི་ལྡེ་བའི《གདུང་རབས》ལས་རྒྱལ་པོའི་ཏཱི་ཤྲཱི་ལོ་གསུམ་མཛད་ནས་དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་སྐུ་གཤེགས་ཞེས་གསུངས་"པས་བརྟག་པར་བྱའོ། ཁོང་ནི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དཕུ་སྣ་སྟེ་ཏཱི་ཤྲཱི་བཅུ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཏཱི་ཤྲཱི་གྲགས་པ་འོད་ཟེར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1245 ལོར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱར་ཡབ་སུམ་པ་གྲགས་པ་རྒྱལ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ………འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1303 ལོར་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་པས་མཁས་པའི་"གྲགས་པ་ཐོབ། ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལས་ས་སྐྱའི་ཆོས་ལུགས་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོལ་གྱི་ཚུལ་དུ་གསན་པས……གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེའི་བང་མཛོད་ལྟ་བུར་གྱུར། འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་གདུང་རུས་ནག་པོར་གྱུར་བས…ས་སྐྱ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་སྐུ་མདུན་དུ་གདུང་རུས་སྐྱེལ་བར་སུ་ཡང་ཕེབས་མ་ཕོད་པའི་སྐབས་སུ་བླ་མ་གྲགས་པ་འོད་ཟེར་གྱིས་ང…འགྲོ་གསུངས་ནས་གདུང་རུས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་གདན་ས……མཛད། ཕྱིས་སུ་སློབ་དཔོན་དྷརྨ་པཱ་ལ་རཀྵི་ཏའི་ཞབས་ཕྱིར་མཛད་

ནས་བོད་དུ་བྱོན། དུས་འཁོར་བ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། གོང་མ་ཆེན་པོས་དད་པ་སྐྱེས་ནས་དབུ་བླ་སྟེ་ཏཱི་ཤྲཱིའི་གོ་གནས་སུ་མངའ་གསོལ། ཁོང་ནི་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་བརྒྱུད་མིན་ཡང་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་དངོས་སློབ་ཡིན་ཞིང་གསང་སྔགས་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པས་གོང་མའི་དབུ་བླའི་བཞུགས་ཁྲི་ནོན་པ་རེད། སྤྱི་ལོ 1291 ལོ་ནས་སྤྱི་ལོ 1303 ལོའི་བར་དུ་དབུ་བླའི་འགན་ཁུར་བཞེས། དེའི་རིང་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་དཔལ་ས་སྐྱའི་གདུང་བརྒྱུད་ཡིན་ལུགས་སོགས་གོང་མ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་ཡང་ཞུས་པར་བརྟེན། གོང་མ་ཆེན་པོས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་དཔལ་ལ་ས་སྐྱའི་གདུང་བརྒྱུད་སྤེལ་ཆོག་པའི་ལུང་དང་འཇའ་ས་གནང་། དེའི་སྐབས་སུ་ཏཱི་ཤྲཱི་གྲགས་པ་འོད་ཟེར་གྱི་གྲོགས་ལ་དེང་ཡུལ་ཤུལ་ཁུལ་གྱི་ཁྲི་འདུ་ཇོང་གི་མི་རྒྱུད། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་སློབ་མ “མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་མངའ་བདག་སྨ་ཨ་གཉན་དམ་པས་ཆོས་སྐྱོང་ལ……འཕྲིན་ལས་བཙལ། རྒྱལ་བོའི་ཕོ་བྲང་གི་སྟེང་དུ་ཞུགས་ཀྱི་བྱ་རོག་ཆེན་པོ་རི་བོ་ཙམ་བབས་ཏེ་དེའི་སྒྱུ་འཕྲུལ་བ་ཙམ་གྱིས་ས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་གཡོ་བ་དང་། ནམ་མཁར་རྡོའི་ཆར་པ་བབས་པ་སོགས་ཚོ་འཕྲུལ་སྣ་ཚོགས་བསྟན་པས་ཀྱང་མྱུར་བའི་གྲོགས་བྱས།” ཞེས་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ངོ་མཚར་བང་མཛོད་ལས་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་གནམ་བསྐོས་གོང་མ་ཆེན་པོ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་དབུ་བླ་སྟེ་ཏཱི་ཤྲཱི་ལྷ་པ་ཡིན།།

ཏཱི་ཤྲཱི་ཡེ་ཤེས་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་དུས་འཁོར་བ་ཡེ་ཤེས་རིན་ཆེན་དང་མི་གཅིག་ཡིན…… པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཏཻ་སྲི་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1332 ལོར་ སྟག་ཚང་རྫོང་ཁར་ཡབ་ཤང་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་འབྱུང་གནས……དང་། ཡུམ་དགེ་འདུན་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1362 ལོར་རྒྱ་ནག་མི་ཏོག་ར……བར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལྡན་པས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཟ་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་ཐུགས་ལས་གསུངས། བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ……བཞེས་ཤིང་ཡབ་མེས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཀྱང་མང་དུ་གསན། མཁས་བཙུན་ནམ་མཁའ་ལེགས་པ་དང་། འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན། དཔང་ལོ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ། ཆོས་རྗེ་བྲག་ཕུག་པ། བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། རྒྱལ་སྲས་ཐོགས་མེད་པ། བླ་མ་དཔལ་ལྡན་སེང་གེ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མཐའ་ཡས་པ་གསན། གདན་ས་ཆེན་པོ་དང་། བོ་དོང་ཨེ། རྟ་ནག་རི་ཁྲོད། ཤངས་བསྲེག་ཤིང་། སྟག་ཚང་རྫོང་ཁ། བསམ་ཡས། ཆོས་རྫོང་སོགས་སུ་འགྲིམས་ནས་གཞུང་ཆེན་པོའི་འཆད་ཉན་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆེན་པོས་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་ཏཱ་ཏོའུར་གདན་དྲངས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་དང་མཇལ……འཕྲད་མཛད་ཅིང་། རྒྱལ་བློན་འཁོར་དང་བཅས་པར་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་

ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། གོང་མ་ཆེན་པོས་ཀྱང་སྔར་སྲོལ་བཟང་པོ་ལྟར་ཧཱུ་ཐུའི་གོ་གནས་དང་། བཀའ་ཤོག་ཐམ་ཁ་བཅས་པ་གནང་སྦྱིན་བསྩལ། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཚན་གཞན་ལ་བླ་ཆེན་བསོད་ནམས་བློ…གྲོས་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆེན་པོའི་དབུ་བླ་སྐྱེ་ཧཱུ་ཐུའི་གདན་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཏྲེ་ཧོར་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ………… 1739 ལོར་མདོ་ཁམས་ཏྲེ་ཧོར་དུ་ཡབ་པདྨ་ཚེ་རིང་དང་། ཡུམ་བུ་མོ་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1801 ལོར་ལྷ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཁང་དུ་སྐུ…………གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་དར་རྒྱས་དགོན་དུ་ཞུགས་ཏེ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་ནས་བཟུང་ཐུན་མོང་རིག་གནས་དང་འདོན་ཆོས་རྣམས་ལ་བྱང་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་མཁས་གྲུབ་བྱམས་པ་སྨོན་ལམ་སོགས་ལ…བསྟེན་ཏེ་བསྡུས་གཞུང་དང་། དབུ་མ། ཕར་ཕྱིན། འདུལ་བ། མངོན་པ་མཛོད། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་བཤད་ལུང་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་ཟད་ཏུ་བྱུང་བར་མཛད་ཅིང་ལྷ………རམས་པའི་མཚན་བརྟགས་བཞེས། ཏྲེ་ཧོར་བློ་བཟང་རྟེན་འབྲེལ་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས་ཤིང་ཆོས་འབྲེལ་དུ་མ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ལས………

བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་ལམ་རིམ་དང་། བདེ་ལམ། ལམ་རིམ་བསྡུས་དོན་གྱི་བཤད་ལུང་བཅས་དང་། གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་སོགས་ཀྱི་དབང་ཆེན་རྣམས་ཞུས། གཞན་ཡང་བྲག་རི་ངག་དབང་དོན་གྲུབ་དང་། སློང་རྡོལ་བླ་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་། བློ་བཟང་སྙན་གྲགས་སོགས་ལ་བསྙེན་ནས་སྨད་རྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་ཁྲིད་ཆེན་བརྒྱད། འགྲེལ་བ་བཞི་སྦྲགས། སྦས་དོན་ཀུན་གསལ། རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན། བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། སྒྲུབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ། མགོན་ཆེན་བཅུ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་དཔལ་ལྡན་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་དཔལ་ལྡན་སོགས་ལ་བསྙེན་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་……དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་ཁྲི་དང་། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པར་རྒྱུད་པའི་མཁན་ཁྲི། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པར་བྱང་རྩེའི་ཁྲི་བཅས་ལ་རིམ་བཞིན་བཞུགས་ཏེ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་འཆད་ཉན་གང་ལེགས་གནང་། དེ་ནས་གོར་ཁའི་དམག་དཔུང་རྣམས་བོད་དུ་སླེབས་ཀྱང་སྒྱུར་ངན་རང་ལོག་ཏུ་སོང་བས་སྲ་ཡེར་འབྲུལ་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས་མཆོད་ཡོན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་དོན་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་པར……མཛད། པེ་ཅིན་གྱི་གཡུང་དགོན་དང་། དར་མདོ་ལྷ་མཆོད་དགོན་པ། འབའ་ཆོས་སྡེ། ལི་ཐང་ཐུབ་ཆེན་བྱམས་པ་གླིང་། ཇོ་མདོ་དགོན་སོགས་སུ་བཀའ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ……

1794 ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཀྱི་…
རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་སྤེལ་བ་དང་སྐུ་གསུང་………
ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། ཡངས་པ་ཅན་གྱི་སྡེང་ཤོད་རྒྱ་ཕིགས་
སོགས་ཀྱང་ཞིག་གསོས་ལེགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པར་
དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་བྱང་
རྩེ་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ཞེས་ཞུའོ། དེ་ཡང་སྔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྙིང་
ལས་ཏྲེ་ཧོར་ཞེས་པ་ལ་གྲེ་ཧོར་དང་སྲེ་ཧོར་ཞེས་འབྲི་ཚུལ་ཅི་རིགས……
སྣང་ཡང་དོན་གྱིས་ས་ཆ་གཅིག་ལ་གོ་བ་ཡིན། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་
གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ།།

ཏྲེ་ཧོར་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1848
ལོར་མདོ་ཁམས་དཀར་མཛེས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ།
ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་…
ཞུགས། དེ་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་བཅས་ལ་སྦྱང་བ་
མཛད་དེ་དབུས་སུ་ཕེབས། གྲྭ་ས་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་
གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་། གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་སྦྱངས་
པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དེ་ནས་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་
ལུང་ལྟར་རྒྱུད་སྨད་མཁན་པོའི་འགན་འཁྲི་བཞེས་ཏེ་གསང་ཆེན་ཆོས་…
ཀྱི་འཆད་ཉན་སྤེལ། དེའི་ཕྱིར་ཁོང་ལ་ཏྲེ་ཧོར་ཁང་གསར་བ་བློ་
བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《སྔོན་འགྲོའི་
ཆོས་དྲུག་ནས་གསང་ཆེན་རིམ་གཉིས་བར་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ……

ཉམས་སུ་བླངས་ཚུལ་ཐུགས་རྗེའི་ཞལ་གྱི་ཐུན་བཟང》དང་། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་རིམ་པ་དང་པོའི་ཟིན་བྲིས་ཟུང་འཇུག······རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ》། 《ཞལ་གདམས་རང་རྒྱུད་དྲུག་གསུམ་འཛོམས་པའི་བདུད་རྩིའི་ཐུན་བཟང》། 《སྐུར་ལམ་དམར་ཁྲིད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་གསེར་གྱི་ཤིང་རྟ》། 《ཟབ་ལམ་ན་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད་ཡིག་བདེ་ཆེན་སྐུར་ལམ》། 《ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་ཁྲིད་བདག་འདྲེན་དགྲ་འཛོམས》བཅས་ཆོས་ཚན་བཅུ་བདུན་ཡོངས་པའི་པོད་གཉིས······བཞུགས་སོ།།

གཏམ་སྟོན་བློ་གྲོས་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1106 ལོར······ཤབ་སྒོ་ལྔའི་ལུགས་མཁར་རྩེའི་དབུ་མང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1166 ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྫོག་མཚོའི་མཁན་པོ་སློག་པ་ཆེན་པོའི་མཁན་ཐུ་རྒྱ་འདུལ་ལས་དམ་པའི་ཆོས········འདུལ་བ་ལེགས་པར་གསན་ཏེ་འདུལ་བའི་སྐོར་གྱི་འཆད་ཉན་ཡང······མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་དགེ་བཤེས་ཤ་ར་བ་ཆེན་པོའི་མདུན་ནས་ལོ་ངོ་བཅུའི་བར་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད་ནས་བཀའ་གདམས་པའི····ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགེ་བཤེས་ཤ་ར་བའི་བཀའ་བབས་ཀྱི་བུ་ཆེན་བཞིའི་ནང་ནས་རྣམ་ཐར་གྱི་བཀའ་བབས་ཆེན་པོར···གྱུར། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་སྣར་ཐང་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1153 ལོ་སྣར་ཐང་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་བཞིའི་བར་དུ······

སྣར་ཐང་གི་གདན་ས་མཛད། དེ་ནས་རྗེ་སྟོན་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་གདན་སར་བསྐོ་བཞག་གནང་སྟེ་ལ་སྟོད་བྱང་གི་ཏ་སེ་ཆོས་ལུང་དུ་ཕྱིན་ནས་དབེན་པའི་རི་ཁྲོད་དུ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་བར་དུ་ཐུགས་དམ་མཛད་དོ། ཁོང་གི་གདུང་རྟེན་ནི་བྱམས་ཁང་གི་ཤར་གྱི་གྱང་ཕྲུག་ནང་དུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དཔལ་སྣར་ཐང་དགོན་པའི་གདན་རབས་དང་པོ་ཡིན།།

གཉེར་སྟོན་སྐལ་ལྡན་བྱིས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ····མངའ་རིས་གུ་གེ་འདམ་གྲོག་ཞེས་པར་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་སུ་བྱིས་པ་མང་པོ་དང་མཉམ་དུ་བྱེ་མའི་སྦྲོ་ཆེན་པོ་ཞིག···བསྒྲུས་པས་རྗེའི་སྒྲོམ་གྲུབ་འགེབས་དང་བཅས་པ་ཞིག་རྙེད་བྱུང་བ་དེ་ཁ···ཕྱེ་བའི་ནང་ནས་སེམས་ཅན་རིགས་མི་གཅིག་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཤིག···ཤིག་ཏུ་འགུལ་བ་བྱུང་བས་བྱིས་པ་གཞན་རྣམས་ཤི་བ་དང་། བྱིས་པ་ཁོང་གིས་རྗེ་སྒྲོམ་གྱི་ཡ་ཁེབས་འཕྱིར་ནས་བྲོས་པས་སྐྱོན་མ་བྱུང་། དེའི་སྐབས་སུ་མངའ་རིས་གུ་གེའི་ཡུལ་དུ་ནད་ཡམས་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ·····གཉན་རིམས་ཀྱི་རིགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མས་མི་ཕྱུགས་མང་པོ་ཤི་བ་ན། གཉེར་ལས་བཞེས་པའི་རྗེ་སྒྲོམ་ཡ་ཁེབས་དེ་ལས་རིམས་སྲུང་ཚིག་དྲིལ···གྱི་སྐོར་རྣམས་བྱུང་སྟེ་འཁོར་ལོ་དང་། རྫས་སྔགས་རྣམས་ཕྱིན་པས་ནད་ཡམས་ཐམས་ཅད་སྐྲུད་པ་བཅད་པ་བཞིན་དུ་ཆད་སོང་བས་ཟབ···པར་ཤེས་ཏེ་རིམ་པར་སྤེལ་བས་དེང་སང་གི་བར་དུ་གུ་གེ་ཚིག་དྲིལ·······ཞེས་སྲུང་བ་ཟབ་མོར་བྱེད་ཅིང་། ལུང་དང་ཕྱག་ལེན་གྱི་རྒྱུན་མ་

ཉམས་པ་དེང་དུས་འཚོ་བྱེད་ཆེན་མོ་བྱམས་པ་འཕྲིན་ལས་ལགས་ཀྱིས་…མཛོས་པར་གསུངས་སོ།།

གཏེར་སྟོན་ཉི་འོད་གསལ།

ཁོང་ནི་བྱར་རོང་སྨན་པ་ཉི་འོད་གསལ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་……པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

གཏེར་སྟོན་ར་མོ་ཤེལ་སྨན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་ལྷོ་ཁ་ཡར་སྟོད་ར་མོའི་སྨན་ཆུ་ཁར་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་པདྨ་ཤེལ་ཀྱི་བྲག་ཕུག་དང་། སྨན་ཆུ་འོད་གསལ་རྫོང་སོགས་ནས་བླ་རྫོགས་ཐུགས་གསུམ་དང་གསོ་བ་རིག་པ་བཅས་གཏེར་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་……བཏོན་ཡང་། ཐོག་མར་གསོ་དཔྱད་དང་ཕན་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་སྐོར་མང་པོ་ཉམས་སུ་བླངས་པས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲོ་དོན་ཆེར་མ་བྱུང་། གཡང་སྐྱན་སོགས་དབྱུ་རྒྱུའི་བཅོས་ཐབས་ཀྱི་སྐོར་དང་། འབམ་ནད་ལ་སྨན་དཀར། སྨན་ནག་དེ་བཞིན་རྗེ་ལ་ནད་སོགས་ཐོར་བུ་མ་གཏོགས་གཏེར་ཆོས་ཕལ་ཆེར་ཤོག་སེར་ལས་འབེབས་མ་ཐུབ་པ་ལུས…ཀྱང་། ཆུ་དང་འབབ་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་ནི་ད་ལྟའི་བར་མ་ཉམས་པ་བཞུགས་སོ།།

གཏེར་སྟོན་རཏྣ་གླིང་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1403 ལོར་ལྷོ་བྲག་གྲུ་ཤུལ་དུ་ཡབ་ཕྱུག་པོ་མདོ་སྡེ་དར་དང་། ཡུམ་སྲི་ཐར་སྨན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་མོ་ཕག་

ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1479 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་སོགས་ལ་བསླབས་ཏེ་ཚོགས་མེད་དུ་མཁྱེན་ཞིང་དགུང……ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་དག་པའི་སྣང་བ་འགའ་ཞིག་ཤར་ཏེ་སྔོན་སྦྱངས……སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པའི་གནས་རྣམས་དང་། ཆོས་ཀྱི་གསན་པའང་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ནས་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་ཁྱུང་ཆེན་བྲག་དང་། རིམ་གྱིས་འབྲི་ཐང་ཀོ་རོ་བྲག་ལྷོ་བྲག་གནམ་སྐས་ཅན། མཁར་ཆུ་དཔལ་གྱི་ཕུག་རིང་སོགས་ནས་གཏེར་ཁ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་བཞེས། ལྷག་པར་དུ་ཐུགས་སྒྲུབ་དང་སྨན་སྒྲུབ་མང་དུ་མཛད་ཅིང་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་བུ་མང་དུ་བསྐྱངས་ཏེ་འཕྲིན་ལས་ནམ……མཁའ་དང་མཉམ་པར་གྱུར། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས……དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཞིག་པོ་གླིང་པ་དང་འགྲོ་འདུལ་གླིང་པ་ཞེས་ཟེར། །ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཀརྨ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དང་། ཟླ་གདོང་ཀུན་དགའ་ལེགས་འབྱུང་། འབྲུག་པ་སྨྱོས་མཐིང་མ་བ། སྨན་རྩེ་བསམ་གྲུབ་རྒྱལ་པོ། ར་ལུང་ཀུན་དགའ་དཔལ་འབྱོར། ཀོང་པོ་བྱ་ཁྱུང་པ་བཅས་ཡིན་ནོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་གསུང་མགུར་གྱི་སྐོར་དང་། རྩོད་ཟློག་གི་སྐོར། ཆོས་འབྱུང་གི་སྐོར། དབང་ཁྲིད་ཞལ་གདམས་ཀྱི་སྐོར་བཅས་བཞུགས་སོ།།

གཏེར་སྟོན་ལས་འཕྲོ་གླིང་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1585 ལོར་

ཀོང་ཡུལ་ལྷ་ཐུ་གནམ་ཚལ་དུ་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་མགོན་པོ་དང་། ཡུམ་ཉམ་ལངས་བུ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1656 ལོར་བང་རི་འཇོག་པོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གསུམ་པ་ནས་ཡི་གེ་བཟ་སྔོན་ཙམ་གྱིས་མཁྱེན་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ནས་ཉེ་ཤུ་བར་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་ཁྱད་པར་དུ་གསོ་རིག་ལ་སྦྱངས་པ་མཐིལ་ཕྱིན་པ་མཛད། དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་ཤི་ཕམ་བཀྲ་ཤིས་བློ་གྲོས་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་མཚན་ལ་ངག་དབང་ཆོས་རྒྱལ་དབང་པོ་ཞེས་གསོལ། རྗེས་སུ་ལྷ་རྩེ་བ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས། ལོ་ངོ་བཅུ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་འདག་སྦྱར་ཁ་ན་མཛད་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1620 ལོར་ལྕགས་ཁྲིའི་བྲ་ཚུ་ཀྲེའུ་ཕྲུག་ཙམ་གྱི་ནང་ནས《མཚོ་རྒྱལ་གྱི་ཕྲུག་བྲིས་མ》གཏེར་ལས་བཞེས། གཞན་ཡང་ཟབ་གཏེར་མང་དུ་སྤྱན་དྲངས་ཤིང《དཀོན་མཆོག་སྤྱི་འདུས》སོགས་གསང་གཏེར་ལས་ཕལ་ཆེར་ཁྲིམ་གཏེར་མཛད། བང་རི་འཇོག་པོའི་སྒྲུབ་སྡེ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་བུ་སློབ་མང་དུ་བསྐྱངས་སོ། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྒྱལ་ཚབ་གྲགས་པ་དོན་གྲུབ་དང་། འབྲི་གུང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། འབྲུག་པ་དཔག་བསམ་དབང་པོ། རྡོར་བྲག་རིག་འཛིན་ངག་དབང་། རྩེ་ལེ་སྣ་ཚོགས་རང་གྲོལ། ལྷ་བཙུན་ནམ་མཁའ་འཇིགས་མེད། རིག་འཛིན་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ། གཏེར་སྟོན་བདུད་འདུལ་རྡོ་རྗེ་བཅས་

ཡིན་ནོ།།

གཏེར་བདག་གླིང་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1646 ལོར་གྲྭ་ནང་དར་རྒྱས་ཆོས་གླིང་དུ་ཡབ་སྒྲོལ་སྟོན་གསང་བདག་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་དང་། ཡུམ་ལྷ་འཛིན་དབྱངས་ཅན་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1714 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཞི་པར་ཡབ་ཆེན་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་གསང་ཛོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་རྣམས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོར་དབུ་སྐྲའི་གཙུག་ཕུད་ཕུལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སློབ་དཔོན་སུམ་ཙུ་ཙ་ལྔར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་གཡའ་མ་ལུང་ནས་རིག་འཛིན་ཐུག་ཐིག་གི་ཆོས་སྐོར་དང་། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་བཀོད་པས་ཤེལ་བྲག་ནས་འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་དྲེགས་འཇོམས་དང་། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་ཨོ་དཀར་བྲགས་ནས་གུར་དྲགས་དང་། རྡོར་སེམས། ཨ་ཏིའི་སྐོར། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར་ཤ་ཨུག་ལྟག་སྒོ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བདེ་གཤེགས་ཀུན་འདུས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་སྤྱན་དྲངས་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་སྐད། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1676 ལོར་སྨིན་གྲོལ་གླིང་གསར་འདེབས་མཛད་དེ་རྟེན་དང་རྟེན་པ་བཞེངས། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པར་སྒྲུབ་མཆོད་ཁང

དང་། གསང་སྔགས་ཕོ་བྲང་བཅས་གསར་བཞེངས་མཛད། བཤད་སྒྲུབ་ལས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ཡོད་དོ། ཁོང་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ནི་ཀུན་དགའ་དངོས་གྲུབ་རིན་ཆེན་དབང་རྒྱལ་དང་། པདྨ་གར་དབང་འགྱུར་མེད་རྡོ་རྗེ། ངག་དབང་པདྨ་བསྟན་འཛིན་བཅས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོ། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ། རྡོ་བྲག་རིག་འཛིན་པདྨ་འཕྲིན་ལས། ས་སྐྱ་ཁྲི་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས། རྩེ་གདོང་ཞབས་དྲུང་ཁྲ་དཔོན་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་པོད་ཆེན་བཅོ་ལྔ་ཙམ་བཞུགས་སོ།།

ཏ་སྟོན་ཇོ་བོ་འབུམ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1124 ལོར་གཡས་རུ་སྟོད་དུ་ཡབ་ཏ་པོན་དབང་གྲགས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་ཏ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1174 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་གཟད་ཀྱི་གྲུམ་བུ་ཕུང་པའི་བླ་མ……མདའ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱན་སྔ་ལས་པོ་ཏོ་བའི་བཀའ་གདམས……ཀྱི་ཆོས་གསན། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཤིང་འཁོར་འབངས་དང་ཡུལ་གཞིས་ཤིན་ཏུ་འཛོམས་པར་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་ལ་སྐྱོ་བ་སྐྱེས་ཏེ་ཞེན་པ་ལོག་ནས་གཡོག་པོ་བཞི་ཁྲིད་དེ་ལྷ་རྗེ་སྣན་ཞ་ཚལ་བའི་ཐུགས་སྲས……གཉོས་རྒྱ་བོ་རེ་བའི་སྤྱན་སྔར་ཕྱིན་ཏེ། དཔོན་གཡོག་ལྔ་ཀས་སྟབས་གཅིག་ཏུ་ཆོས་སྒོར་ཞུགས། གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་ཆོས་མང་དུ་གསན། ཁྱད་པར་དུ་རྫོགས་ཆེན་སྐོར་གཞུང་ལུགས་གདམས་ངག་

དང་བཅས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར། དེ་ནས་ཕག་གྲུ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོའི་སྤྱན་སྔར་ཕྱིན་ཞིང་ལམ་འབྲས་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་པ་མ་ལུས་པ་གསན་པར་མཛད། གཞན་ཡང་དབུ་ཙ་སྟོད་ཀྱི་བླ་མ་འཚར་སྟོན་ལས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྐད་ལུགས་ཀྱི་དོ་ཏ་སྐོར་གསུམ་དང་། ཟངས་རི་འབྲོ་རས་ལས་ལོ་རོ་རས་ཆུང་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་དང་། ནང་སྟོན་མགོན་པོ་ལས་རྣམ་འཇོམས་དང་ཞུར་པ། དམར་སྟོན་འཇམ་ལས་བདེ་མཆོག་གི་དབང་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་བཅས་གསན་པ་དང་ཞུ་བར་མཛད། དེ་ལྟར་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ཡང་གཙོས་ཆུ་བོ་རི་བ་དང་། ཕག་གྲུ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ལ་རྩ་བའི་བླ་མར་འཛིན། གསན་པ་ཐུགས་ཐག་ཆོད་པ་མཛད་ནས་ཆུ་བོ་རི་ལ་བཞུགས་ཤིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། གདུལ་བྱའི་ཚོགས་ཀྱང་མང་དུ་འདུས་ཏེ་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་རིགས་སྲས་ནི་ཏ་སྟོན་ཇོ་ཟོ་ཡེ་ཤེས་དང་དབུས་པ་ཇོ་བསོད་གཉིས་ཡིན། ཁོང་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

ཏ་སྟོན་ཇོ་ཟོ་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1163 ལོར་གཡུ་ཙ་སྟོད་དུ་ཡབ་ཏ་སྟོན་ཇོ་འབུམ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1230 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་བླ་མ་དམར་སྟོན་འཇམ་ལ་བསྟེན་ནས་

བདེ་མཆོག་དང་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་བདུད་རྩི་ཐིགས་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས······ཞུས་ཤིང་གཟུངས་རིང་ལ་བསྙེན་པ་ལོ་ངོ་གཉིས་ཙམ་མཛད། བདེ་མཆོག་གི་དབང་བརྒྱ་དང་བཅུ་དྲུག་ཞུས། ཁ་རག་སྒོན་སྙིང་ལས་སྤྱུ་འཕྲུལ་ལོ་ངོ་གཉིས་ལ་གསན། བླ་མ་རྩགས་དང་སེ་ཏུར་ཕུང་པ་གཉིས་ལ་རྫོགས་ཆེན་སྐོར་ལུགས་གཞུང་གདམས་ངག་དང་བཅས་པ་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་ངོམས་ཤོད་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་ཏགས་ལས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྙང་ལུགས་དང་། བླ་མ་ཟངས་རི་རྒྱ་རས་ལས་ལོ་རོ་རས་ཆུང་བའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་དང་། དགྱེས་རྡོར་མེས་ལུགས། འཇམ་དཔལ་གསང་ལྡན། བདེ་མཆོག་ལཱུ་ཡི་པ། མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས། ལམ་འབྲས་ཞམ་ལུགས། ཞི་བྱེད་ལུགས་གསུམ་ག ཁྲིད་པར་དུ་ཀྲམ་ལུགས་གཙོ་བོར་མཛད། མདོར་ན་བླ་མ་ཟངས་རི་རྒྱ་རས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ······གསན། བླ་མ་ཀླུང་ཕྱག་དུམ་ལས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཀླུང་ལུགས་ཀྱི་སྐོར་དང་། སྟོང་ཐུན་གདམས་ངག་གི་སྐོར། ཕག་མོ་བྱིན་རླབས་ཀྱི་སྐོར་ཏེ་དོ་ཏ་སྐོར་གསུམ་དང་། གྲུབ་ཐོབ་མལ་བྱེ་ཚང་པ་ལས་ཀ་ཀི་ནིའི་སྐོར་བཅས་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པར་ནང་སྟོན་རྗེ་འཁྲུམས་ལས་ཕུར་པ་གསན་ཏེ་ཚུ་བོ་རིར་བཞུགས་ནས་སྒྲུབ་པ་མཛད། དེ་ནས་ཞིག་པོ་བདུད་རྩི་ལ་བསྙེན་ནས་བཤད་རྒྱུད་མདོ་བཅུ་དང་། སྨོམ་ཡིག་ཆེན་མོ། གདམས་པ་སྙན་བརྒྱུད་བཅས་ལ་གསན་པར་མཛད། རྟོགས་གྲོལ་དུས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པས་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་ཀྱི······དཀྱིལ་འཁོར་དུ་རྫོགས་ཤིང་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་གང་ལ་གང·······

འདུལ་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད། གདན་སའི་ཞབས་ཏོག་ཀྱང་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལངས། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ། དགུང་ལོ་དྲུག་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྤྲུལ་འཕྲུལ་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་རྙིང་མའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

ཧ་ནག་དགེ་འདུན་བློ་བཟང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ལེགས་གྲུབ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་……ཆེན་རྣམས་ལ་གསན་བསམ་མཛད། སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན (1469—1544) དང་དབེན་ས་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ……… (1505—1565) སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་ཚད་མའི་གཞུང་ལ་ཐོས‥བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཐོས་བསམ་གླིང་དུ་བཞུགས་ནས་འགྲོ་དོན‥མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མཐའ་དཔྱོད»བཅས་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ།།

ཧ་ཕྲུག་པ་བློ་བཟང་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1595 ལོར་མངའ་རིས་ཟངས་དཀར་དུ་ཡབ་དཔལ་ལྡེ་དང་། ཡུམ་སྐྱིད་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་བྱིས་པའི་དུས་སུ་མིང་ལ་ཁྲི་དཔལ་ལྡེ་ཞེས་ཞུ། ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་

བྱང་པ་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་········
མཚན་ལ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་།
བཤེས་སྤྲིང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་སོགས་ཐུགས་འཛིན་མཛད་ཅིང་
མཁྱེན་རབ་ཆེ་བའི་སྙན་པ་རྒྱས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་བཀྲ་ཤིས་
ལྷུན་པོར་ཕེབས་ཏེ་ཞལ་སྔ་སྨན་བླ་ལས་རབ་བྱུང་དང་ཚོགས་སྔ་མ་དགེ་
ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་མཚན་ལ་བློ་བཟང་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཚན······
ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་བཅས་
ལེགས་པར་སྦྱངས་ཤིང་དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང······
ཆོས་རྒྱན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཏེ། སྒྲུབ་ཐབས་བརྒྱ་རྩ་དང་། རྗེ་
བོའི་ཆོས་ཆུང་བརྒྱ་རྩ། བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལམ། གསང་འདུས།
འཇིགས་བྱེད། བདེ་མཆོག བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ། དབེན་ས་སྙན་
བརྒྱུད་བཅས་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དེ་ནས་
ཧ་ནག་དང་། སྒོད་ཚང་། ཡེར་པ། བསམ་ཡས། རྒྱལ་མེ་ཏོག
ཐང་། དྭགས་པོ། འོལ་ཁ། བྲག་རྒྱ་རྡོ་རྗེའི་ཕོ་བྲང་། ཇོ་མོ་ལྷ་
རི། འགར་མོ་ཆོས་རྫོང་། ཤངས་མདོ་སོགས་སུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས
ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ········
བརྙེས། ཧ་ནག་ཕུག་ཏུ་སྒྲུབ་སྡེ་གསར་འཛུགས་མཛད་ཅིང་མཚན་ལ་
ཧ་ཕུག་རྡོ་རྗེའི་གུར་ཁང་ཞེས་བཏགས་ཏེ་གདུལ་བྱ་མང་པོར་ལམ་རིམ་
ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་འཆད་ཉན་མཛད། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་ཧ་
ཕུག་དང་སྒོད་ཚང་གཉིས་ཀ་བསྐྱངས་ནས་སྒྲུབ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་གོང་···
ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་གྲངས་ལ་

དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དང་། སྤྲུལ་སྐུ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་རྣམ་གཉིས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་འགྲོ་»དང་། «ཉམས་མགུར»བཅས་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཏ་ཚག་ངག་དབང་དཀོན་མཆོག་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1653 ལོར་བར་ཁམས་ཚོ་རྒྱུད་ཀྱི་སྤོ་བོ་ཀ་གནམ་དང་ཉེ་བར་ལི་ཆབ་དཀར····མདོར་ཡབ་དཔོན་ཨ་སྐྱིད་དང་། ཡུམ་ཚེ་དབང་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1707 ལོར་པེ་ཅིན་དུ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་བླ་མ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་པར་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། ལོ་ངོ་དྲུག་གི་རིང་དུ་སྦྱོར་སློབ་བཅས་ལ་འགྲུས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པའི་དྲུང་དུ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཏེ་མཚན་ལ་ངག་དབང་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཞེས་བསྩལ། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་པའི་དྲུང་ནས་ལུང་རྗེས་གནང་ཐུགས་ལ་གང་མངའ་ཐུབ་པ་གང་ཕྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་སེ་ར་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས། དེ་ནས་བཟུང་དབུ་ཕར་འདུལ་མཛོད་སོགས་གཞུང་ལུགས་ཀུན་ལ་ལོ······བརྒྱད་རིང་སྦྱངས་པ་ཕུལ་ཕྱིན་མཛད། ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོའི་གྲ་

སྐོར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་བར་རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་ལས་བསྙེན་
རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་གཞུང་ལ་དགོངས་པ་ལོ་གསུམ་ཞུས་
ཏེ་ཁམས་སུ་ཕེབས་ཁར་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པས་དཔའ་ཤོད་དགོན་སྡེ་ལེ······
ལག་དང་། དབུ་གདུགས། རྟ་དར་བཅས་བསྩལ་ཏེ་བདག་རྐྱེན་
ཚད་མེད་གནང་། དེ་ནས་རིང་པོར་མ་འགོར་བར་སླར་དབུས་སུ་
ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་དང་། གནས་བརྟན་འཇམ་དབྱངས་
གྲགས་པ། གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ངག་དབང་བློ་གྲོས་སོགས་ལས་མདོ་
སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དེའི་སྐབས་སུ་མཚོ་སྔོན་པོའི་
འགྲམ་གྱི་སོག་པོའི་དཔོན་རིགས་པའོ་ཝོད་ཐེ་ཇུ་ལང་གིས་གདན·········
འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར་དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་མཚོ་སྔོན་དུ་ཕེབས། དེ་
ནས་པའོ་ཝོད་ཐེ་ཇུ་ལང་དང་མཇལ་འཛོམས་མཛད་དེ་ཆོས་ཀྱི་བཀའ···
དྲིན་དཔག་མེད་བསྩལ། མདོ་སྨད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་དང་། ཆེན་པོ་
རྟར་གྱི་ཡུལ་གྲུ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་ལོ་བདུན་རིང་ལ··
ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པའི་
སྐུ་ཚབ་ཏུ་ཁལ་ཁ་ཨ་རོད་ཀྱི་འབྲུག་པའི་ཆིངས་འགྲིག་ལ་ཕེབས་ཏེ·······
འབྲུག་ཟིང་ཞོད་འཇགས་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་གོང་མ་
ཁང་ཞིས་གདན་འདྲེན་གྱི་བཀའ་བསྩལ་བ་ལྟར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཏེ······
གོང་མ་དང་མཇལ་འཛོམས་མཛད་ནས་ཟབ་ཆོས་ཅི་རིགས་ཕུལ།
གོང་མས་པེ་ཅིན་དུ་བཞུགས་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་ཡང་ཐབས་ཀྱིས་
དགོངས་པ་ཞུས་ཏེ་བོད་ཡུལ་དུ་ཕེབས། གོང་མས་དངུལ་གྱི་ཐམ་ཀ་
དང་། ཚོ་ལོ། གནང་སྦྱིན་བཅས་བསྩལ་ཏེ་སླར་ཡང་པེ་ཅིན་དུ་

ཕེབས་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་། དེ་ནས་མཚོ་སྔོན་བརྒྱུད་ཁམས་ཀྱི་གདན་སར་ལོ་འགར་བཞུགས་ཏེ་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་དབང་ལྔ་……པ་དང་མཇལ་འཛོམས་མཛད། དེ་ནས་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ལ་དགོངས་པ་ཞུས་ཏེ་ཁམས་ཀྱི་གདན་སའི་གྲྭ་དམངས་དང་ཡོན་བདག་ཚང་མར་……ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་སྦྱིན་པས་ཚིམ་པར་མཛད། ལྷག་པར་དུ་དཔའ་ཨོད་དགའ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་ཕོ་བྲང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་གསར་དུ……བསྐྲུན་ཅིང་རབ་གནས་དང་། དགའ་སྟོན་གྱི་རིམ་པ་ལེགས་པར་མཛད། དེ་ནས་གོང་མའི་བཀའ་བཞིན་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཀྱང་ཡུན་རིང་མ་བཞུགས་པར་གོང་མས་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཆོས་སྤྲིན་རྒྱ་ཆེར……སྤྲོས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་སྙན་ངག་དཔེར་བརྗོད་དང་། བཅའ་ཡིག འདོན་ཆོག་སྐོར་བཅས་བྲིས་མ་པོད་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་སོ།།

ཏ་ཚག་ངག་དབང་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1850 ལོར་ཡར་ལུང་སྟེ་པར་ཡབ་ཚེ་རིང་དར་རྒྱས་དང་། ཡུམ་ཨ་ལགས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1886 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྐུ་ན་ཕྲ་དུས་མིང་ལ་ནོར་བུ་དོན་གྲུབ་ཞུ། དགུང་ལོ་བཞི་པར་ལྷ་ས་ཀུན་བདེ་གླིང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ར་སྒྲེང་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གཙུག་ཕུད……ཕུལ་ཞིང་མཚན་ལ་ངག་དབང་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་གསོལ། རྒྱུད་སྟོད་མཁན་ཟུར་ངག་དབང་ནོར་བུ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས……ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྦྱང་བ་མཛད། དགུང་ལོ་

དྲུག་པར་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ཅིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད་པའི་དབུ་བརྩུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ལྷ་གནས་སུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་འོན་རྒྱལ་སྲས་ངག་དབང་ཐོགས་མེད་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། བྲག་རི་བློ་བཟང་ཆོས་འགྱུར་དང་ཕུར་ལྕོག་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ཅིང་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བརྟགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1875 ལོར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་མཛད་དེ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་བ་དང་། ཕྱིའི་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ལ་ཁོག་ལན་སྤྲད་ཅིང་ལོ་ངོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཀུན་གླིང་རྒྱལ་ཐོག་གཉིས་པ་ཞུའོ། ཁོང་ནི་ཏ་ཚག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ།།

ཏ་ཚག་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1811 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1848 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་ཡེ་ཤེས་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་མགོན་པོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས

འཛིན་མཛད་དེ་ཁྲི་འདོན་མཛད། དེ་ནས་འབྲས་སྤུངས་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ཅིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་བསམ་མཛད། རྒྱལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དང་། པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་ལུང་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཏ་ཚག་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་ཀ་བསྟོད»དང་། «གདན་ས་བྱེ་ཕུད་མདོ་སྔགས་དར་རྒྱས་གླིང་གི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གྱི་དཀར་ཆག»། «དཔའ་ཤོད་འགྲོ་དར་རྒྱས་གླིང་གི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཞལ་འདོན་ཆོ་ག་ཕྱུག་ལེན»བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོང་བའི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ།།

ཏ་ཚག་ཡེ་ཤེས་བློ་བཟང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1760 ལོར་སྤོ་བོ་མལ་རྫོའི་གྲོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1810 ལོར་ཀུན་བདེ་གླིང་དུ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་རྗེ་དྲུང་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་གདན་ས་དཔའ་ཤོད་དགོན་དུ་གདན་དྲངས། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཁྲི་འདོན་གྱི་མཛད་སྒོ་གཟབ་རྒྱས་མཛད་ཅིང་། གོང་མ་ཆེན་ལུང་གིས་ཐམ་ཀ་དང་འཇའ་ས་སྟར་བཞིན་སོར་གནས་ཆོག་པའི་བཀའ་ཐེབས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་མཁན་

ཆེན་དཔལ་ལྡན་སྙན་གྲགས་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས།
དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་སྐུ་འབུམ་དགོན་དང་སོག་ཡུལ་དོ་ལོ་ནོར······
བརྒྱུད་ཞི་ཧོ་སྟེ་ཁྲི་ཏི་ལ་ཕེབས་ནས་གོང་མ་ཆེན་ཞུང་དང་མཇལ་ཞིང····
ཐུ་ཙའི་ཕྱག་ཕྲེང་སོགས་གནང་སྟེ་མཐོང་བཟོ་རྒྱ་ཆེ་བར་མཛད། ལྕང་
སྐྱ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་
ནས་སོག་ཡུལ་དོ་ལོ་ནོར་དུ་ལོ་བཅུ་རིང་བཞུགས་ཏེ་དཔལ་ལྡན་གྲགས་
པ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ལུགས་དག་ལ་གསན་སྦྱངས······
མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་ཤར་རྩེ་མཁན་པོ་ནོ་མིན་ཧན་བློ་བཟང་
འཇམ་དཔལ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་ལམ་རིམ་བཅས་ཆོས་མང་དུ་
གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་པེ་
ཅིན་དུ་ཕེབས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཞི་ཧོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་གོང་མས····
མཇལ་འཕྲད་ཀྱི་མཛད་སྒོར་ཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་དབུས་
སུ་ཕེབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས། སྒོ་མང་མཁན་
སྐལ་བཟང་དངོས་གྲུབ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་ལོ་བརྒྱད་རིང······
གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་
དབུས་ནས་འབྲི་ཆུའི་ཁར་ཕེབས་སྐབས། གོང་མ་ཆེན་ཞུང་གིས་གོར་
ཁ་འི་སྡེ་གཟར་འཁྲུན་གཅོད་བྱ་ཕྱིར་དབུས་སུ་ཡར་ཕེབས་དགོས་པའི····
བཀའ་དང་། སྲི་ལི་ཐུ་ནོ་མིན་ཧན་གྱི་ཆོ་ལོ། ཕྱག་མཛོད་ཇ་སག་ལ་
ཧུ་ཐུ་མའི་གོ་གནས་བཅས་གནང་། དེ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྲིད་
སྐྱོང་གི་ལས་འགན་བཞེས། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་གོང་མའི་དམག་
དཔུང་དང་བཅས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་གོར་ཁ་བཙན་འཛུལ་པ་ཕྱིར······

བསྐྲད་མཛད། གོང་མས་ཁོང་ལ་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་རྫོགས་བསམ་གཏན་མཁན་པོ་ཞེས་པའི་ཚེ་ཚོ་བསྩལ། ལྷ་སར་དབུས་གཙང་ཀུན་བདེ་གླིང་ཞེས་པའི་གདན་ས་གསར་དུ་བཏབ། རྒྱལ་བ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་ངོས་འཛིན་གྱི་ལས་དོན་གལ་ཆེན་མང་པོ་མཛད། ཁོང་ནི་ཏ་ཚག་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྣམ་ཐར་ལ་བལྟས་ན་པོད་གཉིས་བཞུགས་སོ།།

རྟགས་ལྡན་རྒྱལ་པོ་དགེ་མཛེས་འོད།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1280 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་བསྟེན་ནས་སྦྱོང་འདུག་དང་། ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ། འདུལ་བའི་ཆོས་སྐོར། དུས་འཁོར་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ། གསང་འདུས་རིམ་ལྔའི་ཁྲིད། དབུ་སེམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད། བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ། ལམ་འབྲས། ཡེ་ཤེས་སྤྱན་སྒྲུབ། མན་ལུགས་པའི་སྐོར་དྲུག བཀའ་གདམས་པའི་ལམ་རིམ་བཅས་ལ་སློབ་གཉེར་ལེགས་པ་མཛད་ནས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དགེ་བསྙེན་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་བཅས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་ཚུལ་ཁྲིམས་མིག་འབྲས་བཞིན་དུ་བསྲུངས་པར་མཛད། ཆོས་རྗེ་ཉེ་གནས་རིན་ཆེན་རྡོ་སྲས་ལས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ལེགས་པར་གསན་ཞིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཡང་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1243 ལོར་གཡའ་བཟང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་……

འདུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་ལེགས་པར་འཛིན། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་བཞེངས་ཏེ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ཡང་མང་དུ་བསྐྲུན་པར་མཛད། དགོན་པའི་མངའ་ཐང་ཤིན་ཏུ་དར་བར་མཛད། ཚོ་ཇོ་སུམ་ཅུ་ཙ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་སར་བཞུགས། ཁོང་ནི་གཡའ་བཟང་དགོན་པའི་གདན་རབས་གསུམ་པ་ཡིན།།

རྟོགས་ལྡན་གྲགས་པ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་ཞྭ་དམར་བ་གྲགས་པ་སེང་གེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པ་ཞུའོ།།

རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1356 ལོར་མདོ་སྨད་ཚོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1428 ལོར་དབེན་གནས་སེ་བ་རོང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྔོན་གྱི་བག་ཆགས་བཟང་པོའི་མཐུ་བརྟས་པར་གྱུར་པས་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཟླ་བ་སྒྲོན་མེའི་མདོ་ཉིད་རྒྱུན་དུ་ཞལ་འདོན་མཛད་པ་དང་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཐུགས་ལ་བཟུང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་བླ་མ་ཞོ་ཤུང་མཆོ་ཁ་པ་དང་། སྟག་ཤུང་ལོ་ཙཱ་བ། སློབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་སེང་གེ བྲག་ཆབ་མཁན་པོ་དགེ་འདུན་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་ཙ་བའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་གནད་བསྡུས་པའི་དགེ་ལྡན་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་ཡོངས

སུ་རྫོགས་པ་གསན་ཞིང་སྤྲུལ་པའི་གླེགས་བམ་དང་བཅས་པ་གནང་། དུས་ཕྱིས་སུ་སྒང་ས་མཁན་པོས་གདན་དྲངས་པ་ལྷར་ཕྱིན་ཏེ་དབེན་……གནས་སེ་བ་རོང་གི་གཟིམས་ཁང་དུ་ཐུགས་དམ་མཉམ་བཞག་ལ་རྩེ……གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་འཁྲུངས་ཤིང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཞལ་དངོས་སུ་གཟིགས་སོ། །དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་དགེ་ལྡན་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་ངག་ནི་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་…ཁོ་ན་ལ་ཕྱག་ཆོས་སུ་གནང་ངོ་།།

རྟོགས་ལྡན་བྲག་དཀར་བ་རིན་ཆེན་སེང་གེ

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྐབས་ཙམ་དུ…སྐུ་འཁྲུངས་པའི་བླ་མ་ཞང (1123—1193) གི་སློབ་མ་ཡིན། ཁོང་གིས་བླ་མ་ཞང་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར……བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ལེགས་པར་སྦྱངས…ཤིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཡང་ལེགས་པར་མཛད་པས་རྟོགས་པ་ཁྱད……པར་ཅན་འཁྲུངས། དུས་ཕྱིས་སུ་ཕྱིས་ཅན་གྱི་དགོན་པ་བཏབ་ཅིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། བླ་མ་ཞང་གི་འདྲ་སྐུ་བཞེངས་ཤིང་རབ་གནས་ལེགས་པར་མཛད། དེ་ནས་ཐུགས་དམ་དང་འགྲོ་དོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཛད་དེ་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། །གདུང་བཞུ་བའི་སྐབས་སུ་ལྷ་སྐུ་རིང་བསྲེལ་དང་། ཆོས་གོས་མ་ཚིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཡ་མཚན་ཅན་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་། གྲྭ་པ་བུ་སློབ་རྣམས་ཀྱིས་འདབ་དང་ཕྱི་རྟེན་ནང་རྟེན་ལེགས་པར་བཞེངས་སོ།།

རྟོགས་ལྡན་ཚལ་པ་བ་ལམ་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། གྲྭ་ཕྱི་ཧྲག་ཅན་གྱི་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་སློབ་མ་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཙ་ཐོག་པའི་དཔོན་པོ་བསོད་ནམས་གཞོན་ནུ་དང་། དཔོན་པོ་ལྷ་ཕྱུག་པ། སློབ་མ་གྲུབ་ཐོབ་པ། བླ་མ་སེང་གེ་བཅས་ཡིན།།

རྟོགས་ལྡན་མཛེས་པ་སྙིང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1166 ལོར་མངའ་རིས་མ་ཕམ་གཡུ་མཚོའི་འགྲམ་ཟ་འོག་གློ་གཡང་རྩང་ཁ་རུར་ཡབ་གཡུ་རུང་བྱིན་བརླབས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་མལ་ཡིན། རབ་བྱུང བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1244 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཁྱི་ར་རས་པའི་སྐྱེ་བར་གྲགས་ཤིང་། ལ་སྟོད་རྟ་སྒ་མཁན་པོ་ཕྱུག་གཅེར་བ་སོགས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཏེ་མཚན་ལ་མཛེས་པ་སྙིང་པོ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་མལ་གྲོ་སྒང་བུ་དགོན་གསར་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྟོགས་ལྡན་ཙ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ལས་གདམས་ངག་རྣམས་ཞུས་ཤིང་སྒྲུབ་པ་ལོ་གསུམ་མཛད་པས་རྟོགས་པ་ཡང་འཁྲུངས། དེ་ནས་བྱང་གི་ཕྱི་འབྲོང་བུ་སྤྱིལ་ཁྲོང་དུ་རི་ཞི་འབབས་པར་ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་རིང་དུ་སྒྲུབ་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་

སྤྱི་ལོ 1215 ལོར་ཟ་ལུང་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་ཚོགས་པ་ལོ་ཛོ་སུམ་ཅུའི་རིང་དུ་བསྐྱངས་ནས་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་དགུ་·····པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་རྟོགས་ལྡན་ནམ་མཁའ་དབང་ཕྱུག་གིས་གཡུལ་གངས་ར་བཏབ། རྟོགས་ལྡན་ནམ་མཁའ་སེང་གེས་ཀོང་པོར་སྣ་ཕུ་གངས་ར་བཏབ། གཞན་ཡང་རྟོགས་ལྡན་དར་མ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གསུམ་གྱིས་ཀོང་པོར་དགོན་པ་བཅུ་གསུམ་བཏབ། རྟོགས་ལྡན་གེ་འཚོ་པས་སྟོད་ལུང་ཀོ་བ་བྲག་བཏབ། རྟོགས་ལྡན་ཙ་རི་བས་ལྕུན་གྲུབ་སྡིངས་བཏབ་པོ།།

ཏྲ་གུ་རི་ཅབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐྱ······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་རླུང་ནམ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བློན་པོ་ཡིན། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་གྱི་བློན་པོ་མཛད་ཅིང་། བོད་ལུགས་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 710 ལོར་གཙོ་ནས་ཡོར་དུ་མདོ་སྨད་ཀྱི་མདུན་མ་བསྐུས་སོ།།

ཏག་གོ་སྨན་པ་ཟླ་མ།

ཁོང་ནི་མགོ་ལོག་སྨན་པ་སྟག་ཟླ་ནོར་བུ་དང་མི་གཅིག་ཡིན······པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཏག་ཤྲེ་བ་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1212 ལོར··ཐ་རི་ལུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ

1294ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་པོ་ཏོང་རིན་ཆེན་རྩེ་མོ་ལས་ཕར་ཕྱིན་དང་། ཚད་མ། མངོན་པ། ཁྱད་པར་དུ་དུས་འཁོར་དབང་བཤད་པ་མན་ངག་དང་བཅས་པ་གསན། ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་རྩེ་མོ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་ཡོག་གྲོང་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གཞི་མང་དུ་བཟུང་ནས······བཤད་ཉན་མཛད་པས་མིང་སྐུ་མཆེད་དང་། དཀོན་གཞོན་ཆེ་ཆུང་། བྲུར་ཤེ་ཆེ་ཆུང་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་། སྡེ་ཚར་ལ་གདུགས་ཐོག་པའི་སློབ་མ་བཅུ་གསུམ་བྱུང་། ཕྱིས་སྣ་ཚར་རོང་པ་ཤེས་རབ་གཞོན་ནུ། སྟག་སྡེ་བཙོན་རྒྱལ། བླ་མ་དགེ་འདུན་བརྟན། མཁན་པོ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྨིན་པར་མཛད་པས···སློབ་དཔོན་ལས་སློབ་མ་མཁས་པ་ཤ་སྟག་བྱུང་བར་གྲགས་སོ། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དགུང་ལོ་གྱ་གསུམ་པར་ཞི་བར···གཤེགས་སོ།།

ཏག་བྲག་ངག་དབང་གསུང་རབ་མཐུ་སྟོབས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1874 ལོར་ལྷ་སའི་ནུབ་ངོས་ཤུན་ཁུལ་གྲོང་ཚང་གཉིས་སུ་ཡབ་ནང་མ་དང་། ཡུམ་ཚེ་བརྟན་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1952 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཁྲི་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན······མཛད་ཅིང་ཁྲི་འདོན་གནང་། དེ་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ཅིང་འབུལ་སྤུད་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ཏེ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་ནས་བཟུང་གཞུང་ཆེན······

བཀའ་ཕོད་ལྔ་ལ་གསན་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་ཡོངས་འཛིན་འབུལ་སྤུད་པ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་མཚན་ལ་ངག་དབང་གསུང་རབ་མཐུ་སྟོབས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། ཕུར་ལྕོག་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ཅིང་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པར་ནོར་བུ་གླིང་ཁར་བཀའ་འགྱུར་པར་ཤིང་གསར་བཟོའི་ཕྱག་ལས་གནང་། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པར་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་མཚན་ཞབས་གནང་། དགུང་ལོ་ང་དགུ་པར་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་གཤེགས་པའི་གདུང་ཆོག་དང་གསེར་གདུང་དགེ་ལེགས་འདོད་འཇོའི་ཐིག་འདེབས་སོགས་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས། དགུང་ལོ་རེ་ལྔ་པར་རྒྱལ་བ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་གཞོན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1941 ལོར་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་གི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ནས་ལོ་བཅུའི་རིང་དུ་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས། དེའི་རིང་དུ་ར་སྒྲེང་གི་དོན་རྐྱེན་སོགས་གནས་ཚུལ་མང་དུ་བྱུང་ངོ་། དགུང་ལོ་དོན་བདུན་པར་སྲིད་སྐྱོང་དགོངས་ཞུ་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«བརྒྱུད་པ་ཟབ་མི་ཆད་པ་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རྒྱུན་ཕྱུང་གི་སྐོར»དང་། «རི་རབ་བརྩེགས་པའི་འཁྲུལ་འཁོར»བཅས་ཆོས་ཚན་ཉེར་གསུམ་ཡོངས་པའི་པོད་གསུམ་བཞུགས་སོ།།

སྟག་ཕུ་གར་དབང་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཏེ། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་ཀྱི་མི་ཡིན། ཁོང་གི་གདན་ས་ནི་བྱང་ནག་ཚ་དང་ཉེ་བར་སྟོན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཏབ་པའི་…དགོན་པ་དགེ་ཕན་བྱང་ཆུབ་གླིང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ཁོང་གིས་རྩ་བའི་བླ་མ་རྒྱལ་སྲས་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་གཙོས་སློང་རྡོལ་བླ་མ་ངག……དབང་བློ་བཟང(1719—1795)དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དཀོན་མཆོག་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་སོགས་སློབ……དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མང་པོར་གསན་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། ཟབ་ཁྲིད་དབང་ལུང་རྗེས་གནང་སོགས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞུས། རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཟབ་དགུ་རྒྱ་ཆེར་བཀྲོལ་བ་ལ་ཟླ་བྲལ་གྱི་གདེང་ཐོབ། ཁལ་ཁའི་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ལྔ་ཕུ་བླ་ཆེན་རྣམས་ནས་ཀྱང་གཞུང་དོན……དཀའ་གནད་འདྲི་བའི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན། སྐུ་ཚེ་ཕལ་མོ་ཆེར་བཅད་མཚམས་བཞུགས་པ་སོགས་ཉམས་ལེན་བསྙེན་སྒྲུབ་ཁོ་ནར………མཛད། ཐུབ་སྐུ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན། གསུང་རབ་གླེགས་བམ་བརྒྱ་ཕྲག མ་ཎི་དུང་འཁོར་ཆེ་ལེགས་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་ཁྱད་འཕགས་ཅན་རྒྱ་ཆེར་བཞེངས་མཛད། ཡུལ་དེའི་སྐྱེ་འགྲོ་ཡོངས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་འཛད་མེད་གནང་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ།

ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་དྲིས་ལན་དང་། འཁྲུངས་རབས། བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། སྒྲུབ་ཐབས། བསངས་མཆོད། ཞབས་བརྟན་གསོལ་

འདེབས། ཆབ་ཤོག བསླབ་བྱ་བཅས་ཆོས་ཚན་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་བྲིས་མ་བཞུགས་སོ།།

སྟག་ཕུ་ཆོས་གྲགས་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1493 ལོར་སྟག་ཕུར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1559 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་སྟག་ཕུའི་ཆོས་སྡེར་ཞུགས་ནས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ། རྒྱུད་སྨད་པའི་འཆད་ཉན་པ་ཡུན་རིང་མཛད་དེ་བྱང་རྩེར་ཕེབས་ཤིང་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1552 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་མཛད་ཅིང་བསྟན་པའི་དབུ་འཕང་གོང་ནས་གོང་དུ་མཐོ་བར་མཛད། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་གོས་སྐུ་བཞེངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1558 ལོར་བདེ་བ་ཅན་དུ་ཟུར་བཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་པ་ས་ལུག་ལོའི་ཟླ་བ་དགུ་པའི་ཚེས་བཅུར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་དངུལ་གྱི་རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཏེ་དངུལ་གདུང་རིན་པོ་ཆེའི་གཡས་གྲལ་གཉིས་པར་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟག་ཕུ་པདྨ་བཛྲ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1876 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་སྟག་ཕུ་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་མཛད་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་བློར་འཛིན་སོགས་ཀྱི་དབུ་བཙུགས། ཡོངས་འཛིན་དུ་མའི་མདུན་ནས་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཐོབ། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་སྦྱོང་བའི་གཞི་ལེགས་པར་བཙུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་འབྲས་སྤུངས་སུ་མཇལ་སྐོར་ཕེབས། ཕ་བོང་ཁ་པ་བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན་དང་། བཀའ་འགྱུར་བ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་སོགས་ལས་དབང་རྗེས་གནང་ཞུས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་བོད་ཡུལ་གྱི་གནས་ཆེན་མཐའ་དག་ཏུ་གནས་མཇལ་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་བཀའ་གདམས་ཕོ་བྲང་དུ་བློ་བཟང་ཐུབ་དབང་ལས་ལམ་རིམ་གྱི་སྟོང་ཁྲིད་ཞུས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་དབུས་རི་ལ་བར་སྐོར་ཕེབས། སྨྱུང་ཕྱུག་ཏུ་བཅད་རྒྱ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞི་དྲུག་པར་གསང་སྔགས་དཔལ་གྱི་སྒྲུབ་སྡེ་གསར་བཞེངས་ཏེ་བྱམས་གཏེར་སྦས་པ་དང་རབ་གནས་མཛད། མཇོར་ན་དབུས་ཀྱི་གནས་ཆེན་ཚང་མར་ཆོས་མཇལ་ཕེབས་ཤིང་གདུལ་བྱ་མང་པོར་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེར་གནང་། དགོན་རྟེན་གསར་བཞེངས་སོགས་རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་ཡོ་ལང་གིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ངག་སྒྲོས་ལྟར་ན་དགུང་ལོ་རེ་ལྔ་རེ་དྲུག་ཡན་མན་དུ་འདས་པར་འདོད་པས་དཔྱད་དགོས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གསོལ་འདེབས། གསུང་མགུར་ཞལ་གདམས། ཚོ་གའི་སྐོར། གསང་རྣམ་བཀའ་རྒྱ་མ་བཅས་ཆོས་ཚན་བཅུ་དྲུག་བཞུགས་སོ།།

ཤྐག་ཤྲུ་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1382 ལོར་ལྷོ་ཁ་ཁྲུལ་གོང་པོ་སྐྱོ་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1466 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཤྐག་ཤྲུ་དཔལ་ལྡན་རིན་ཆེན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། བྱང་སེམས་ནྭ་སྒྲེང་པ་དང་། འཇམ་དཀར་བ། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་སོགས་མཁས་པའི་དབང་པོ་དུ་མར་བསྟེན་ནས། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུར་གསན་སྦྱངས་མཛད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། ཁྲི་སྟེང་མཛེས་པའི་བུ་ཆེན་བཞིའི་ནང་ཚན་ཡིན། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་ལྷ་ས་སྐྱིད་ཆུ་ཤར་ཁའི་ཤྐག་ཤྲུ་ཆོས་སྡེའི་གདན་སར་ཕེབས། སྐབས་དེར་ཁོང་ལ་གུ་ཤྲི་ཆེན་པོ་ཞེས་མཚན་སྙན་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གྱུར། དཔལ་འབར་རྫོང་གི་ནུབ་ངོས་དང་ཀོང་པོ་རྒྱ་མདའི་ཤར་ངོས་དང་ཉེ་བའི·····བྱང་སྟ་རི་འགོ་ལ་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་དགོན་པ་བཏབ། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཀོང་པོ་རྒྱ་མདའི་ཁྲུལ་གྱི་ཉང་པོ་ལྷ་ཙ་དགོན་སོགས·····གཞིས་དགོན་འགའ་ཡང་ཞོར་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་གྱ་ལྔ་བར་དུ་བསྟན་པའི་བྱ་བར་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ཆོ་ག་དང་། རྣམ་བཤད། སྨོན་འགྲོ། རྗེས་དབང་། བར་དོ་ངོ་སྤྲོད། དྲིས་ལན་བཅས་པོ་ཏི་གཅིག་བཞུགས་སོ།།

ཤྐག་ཤྲུ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་ཤྐག་ཤྲུ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་མི་གཅིག་

ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

སྟག་ཕུ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1714 ལོར་ཀོང་སྟོད་ཉང་པོ་རྒྱ་ནང་དུ་གནུབས་ཀྱི་རིགས་སུ་ཡབ་དཀོན་མཆོག་སྟན་གྲགས་དང་། ཡུམ་འཛོམས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1762 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་དོ་བོ་མགོའི་བླ་བྲུང་ཚུ་མཁར་སྤྲུལ་སྐུའི་དྲུང་དུ་དབུ་སྐྲའི་གཙུག་ཕུད་ཕུལ། མཚན་ལ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་མཁས་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་བསླབས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཡབ་དཀོན་མཆོག་སྟན་གྲགས་སྐུ་གཤེགས་ཤིང་དགོངས་རྫོགས་ལེགས་པར་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་བསམ་ངོ་བོ་དགོན་གྱི་བླ་མ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་སྟག་ཕུ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་ཉང་པོ་བྲག་དཀར་ལྷ་ཚུའི་དགོན་པར་ཟབ་མོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྒྲུབ་པ་ཟླ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་རྒྱུད་སྨད་མཁན་པོ་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་མཚན་ལ་ངག་དབང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། ལོ་དེར་ནགས་ཤོད་སྟག་ཕུ་བན་དཀར་དགོན་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཆོས་རྗེ་ཡོན་ཏན་དར་རྒྱས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། དགེ་བཤེས་

འཇམ་དབྱངས་ཞུན་ཆོགས་དང་། ཀློ་པ་དགེ་འདུན་བདེ་ལེགས་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་ནགས་ཤོད་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་མཛད་དེ་རབ་བརྟན་སོགས་ལ་གཞི་གསུམ་གྱི་ཕྱག་ལེན་དང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་ཞིང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་སྟག་ཕུ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་ཞུའོ།། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བྱ་མགྲིན་སྔོན་ཟླ་བའི་རྟོགས་བརྗོད》དང་། 《སྟག་གདོང་རི་བོ་དཔལ་འབར་གྱི་བཅའ་ཡིག》། 《འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་བསྟོད་པ་གདུང་ཤུགས་ང་རོ》བཅས་ཆོས་ཚན་དྲུག་ཅུ་ཡོངས་པའི་པོ་ཏི་གཉིས་བཞུགས་སོ།།

སྟག་ཕུ་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དབུས་ཙམ་ལ་ཀོང་པོའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དབུས་སྟོད་ལུང་ཤང་བྲན་ཚ་བཟང་རི་ཁྲོད་དུ་ཡུན་རིང་པོར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་བཞིན་བཞུགས་པས་ཚ་བཟང་བླ་མ་ཞེས་དང་། ནགས་ཤོད་སྟག་ཕུ་སྤྲུལ་སྐུ་གར་གྱི་དབང་ཕྱུག་གི་ཡོངས་འཛིན་མཛད་སྐྱོང་བས་སྟག་ཕུ་ཡོངས་འཛིན་ཞེས་གྲགས། ཁོང་སྐུ་ན་ཕྲ་བའི་དུས་ནས་སེར་སྨད་ཐོས་བསམ་གླིང་དུ་གྲྭ་སར་ཞུགས་ཏེ་དེ་མོ་ནོ་མིན་ཧན་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་དང་། མཚན་

ཞབས་མཁན་པོ་ཚེ་དབང་བསམ་གྲུབ་སོགས་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་ཐོབ···པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མར་བསྟེན་ནས། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུར་གསན་བསམ་མཛད་ཅིང་། དབང་ལུང་རྗེས་གནང་མན་ངག་སོགས་ཀྱང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཞུས། རིང་པོ་མ་འགོར་བར་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་། རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དོན་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་སྒོར་འཆད་ཉན་ཡང་མང་དུ་མཛད། དཔེན་གནས་ཚུ་བཟང་རི་ཁྲོད་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྟག་ཕུ་གར་དབང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དང་། སེར་སྨད་ཡེར་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་བསྟན་པ། ཉེ་གནས་དགེ་སློང་བློ་བཟང་བསམ་གཏན། ཕུར་ལྕོག་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ལམ་རིམ་ས་བཅད་སོགས་ཆོས་ཚན་དྲུག་བཞུགས་སོ།།

སྟག་རྩེ་ལྷ་རྒྱལ་རབ་བརྟན།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ཡུལ་མི་གསལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1720 ལོར་ཆིན་གོང་མའི་དམག་དཔོན་ཆེན··པོས་ཁྲིམས་ལ་སྒྱུར་ནས་སྲོག་ཐོག་ཏུ་བཏང་། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་སྟོད་ཀྱི་མཛད་སྤྱོད་གསལ་པོ་ཞིག་མ་རྙེད་ཀྱང་བྱེ་རི་སྟག་རྩེའི་ཞབས་དྲུང་ཞེས··འཁོད་པ་ལ་བལྟས་ན་ཕལ་ཆེར་རྟོགས་ཐུབ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1717 ལོར་ཛུན་གར་གྱི་སྤྱི་ཁྱབ་དམག་སྤྱི······ཆེན་མོ་ཚེ་རིང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ཧན་བཀྲོངས་ཤིང་ཁོང··ཉིད་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲིད་སྐྱོང་དུ་བསྐོ་བཞག་བྱས། དེའི་སྐབས་

སུ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ལྷག་ཙམ་དུ་ཕེབས་ཡོད་པས་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དོན་དུ་ཇུན་གར་གྱི་སྡེ་ཁྲིབ་དམག་སྤྱི་ཆེན་མོའི་ལག་ཏུ་བཟུང་། དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་འོག་ནས་ཁོང་གིས་གསེར་སྡོང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་སྤུང་སྒྲིབ་དང་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་སྒྲོག་ལས་ཐར་བ་བཅས་མཛད་དོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་སྐྱིད་ཤོད་པ་དགའ་ལྡན་ཐའི་ཇི་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲིད་སྐྱོང་བདུན་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟག་ཚང་བློ་བཟང་རབ་བརྟན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1676 ལོར་མདོ་སྨད་གླུ་ཆུའི་འགྲམ་བདེ་ཐང་དུ་ཡབ་དབང་རྒྱལ་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་ཏ་མགྲིན་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1745 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་མཚན་ལ་དོན་གྲུབ་ཚེ་རིང་འབོད། དགུང་ལོ་ལྔ་ཙམ་ནས་ཕྱུགས་རྫིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་བདེ་ཐང་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་བློ་བཟང་རབ་བརྟན་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་འདན་མ་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དེར་ཕེབས་པ་ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཐོབ། དེ་ནས་ཆོས་སྤྱོད་ཕལ་ཆེར་བློར་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས། སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་འོད་ཟེར་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་

དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་གཙོས་ལམ་རིམ…… དང་དབང་ལུང་རྗེས་གནང་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་གོང་མ་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ་གྱི་བཀའ་ལྟར…… རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དེ་ནས་ཤ་ཛོང་རི་ཁྲོད་དུ་ཕྱིན་ནས་སློབ་དཔོན་ཚུ་ཙ་ཁ་པ་དང་། བདེ་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལས་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་ཞུས་ཏེ་ལོ་བཞི་ལྷ་ཙམ་བཞུགས། དེ་ནས་ཚུ་མིག་ལུང་གི་རི་ཁྲོད་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཡུན་རིང་བཞུགས། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་ལྟར་སྟག་ཚང་རི་ཁྲོད་བཏབ། པཎ་ཆེན་མཆོག་ལས་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་གླིང་ཞེས་པའི་མཚན་ཡང་གནང་། ལོ་གསུམ་ཙུ་ལྷག་གི་རིང་དགོན་པ་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་ཁྲིད་དམིགས་འཛིན་སྐྱོར་རྒྱུགས་ལེན་སོགས་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་བསྐྱངས། ཙ་ནི་དཔོན་པོ་དམག་ཟོར་མགོན་པོས་བླ་མར་བཀུར་ཏེ་བསྙེན་བཀུར་ལེགས་པར་མཛད། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་དམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཉམས་སུ་ལེན་པར་འབད་པ་ལྷུར་ལེན…… མཛད་ནས་དུས་འདའ་བའོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཇ་གོད་སྤྲུལ་སྐུ་ནམ་མཁའ་སེང་གེ་དང་། དཀའ་ཆེན་བློ་བཟང་རབ་རྒྱས་གཉིས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རང་རྣམ《བྱིས་པའི་སྤྱོད་པ་གསལ་བྱེད་མེ་ལོང་》དང་། 《བརྡ་སྤྲོད་ཚིག་དོན་འབྱེད་པའི་ལྡེ་མིག》བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་བཞུགས་སོ།།

ཕྱག་ཚང་ཡོ་རྡ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1405

ལོར་ཡར་འབྲོག་སྟག་ལུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་གིས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ……མཛད་ཅིང་མཁས་པའི་ཚད་མར་འཛིན་སར་གྱུར་ཏེ། «དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང»ལས"རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་འཕྲུལ་བའི་དྲི་མ……ཅམ་ཡང་སྤངས་པ་སྟག་ཚང་ལོ་ཙཱ་བ"ཞེས་ཚད་མཐོན་པོས་གདེང……འཇོག་གནང་འདུག ཕྱག་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་ལ་མཛད་རྗེས་ཆེ། དུས་ཕྱིས་སུ་ཡར་སྟག་ལུང་དུ་ས་སྐྱའི་དགོན་ལག་ཅུ་གྱུར་པ་ཐར་གླིང་ཆོས་སྡེ་གསར་དུ་བཏབ་སྟེ་དགེ་འདུན་སྟོང་ཕྲག་ཕྱག་གི་ཚོགས་པ··བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1455 ལོར«དུས་འཁོར་སྤྱི་དོན»ལྷགས་བརྩམས་གནང་། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་མ་མཉེས་པའི་ཚུལ་རྩུང་ཟད་མཛད་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྱོད་བཤགས་ཕུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཅུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«གསོ་དཔྱད་བྱུང་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྨན་གྱི་སྤྱི་དོན་དང་བཅས་པ……མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག»དང་། «སྨན་གྱི་ལག་ལེན་གཅེས་བསྡུས་ལེའུ་བཅུ་པ་རིག་པས་ནད་སེལ»། «གསོ་རིག་མིང་ཚིག་འགའ་ཞིག་དོན་གྱི་བཞིན་རས་སྟོན་པའི་མེ་ལོང»། «རིག་གནས་ཀུན་ཤེས»བཅས་དང་། བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་བསྟན་འགྱུར་ལས«སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་བསྟན་བཅོས»བཅས་མང་དུ་བཞུགས་སོ།།

ཕྲག་མཆེར་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་སྐལ་བཟང་།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ཆི་ཀྲཱ་སྟག་མཚེར་སྡེ་བ་ཡིན། ཁོང་སྐུ་འབུམ་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭ་ཞུགས་ནས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭ་ཞུགས་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1820 ལོར་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་སློག་པ་ཐོས་བསམ་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འཆད་ཉན་གྱི་རིམ་པ་གང་ཡོད་ཐམས་ཅད་གཞི་རྩ་བརྟན་པར་གནས་པའི་ཐབས་ཚུལ་ལ་སྙིང་བསྐུལ་རྣམ་དག་དང་། ཐར་གྱི་བཅའ་ཡིག་གི་འཕྲོས་དོན་རྣམས་ལག་ཏུ་བླང་བདེ་བའི་དེབ་ཡིག་སོགས་མཛད་ནས་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་དང་པོ་ཡིན་ནོ།།

སྟག་མཚེར་བློ་བཟང་དར་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1659 ལོར་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ཆི་ཀྲཱ་སྟག་མཚེར་སྡེ་བར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1729 ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ཆེན་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་། ཁོང་གིས་དབུ་མའི་འཛིན་གྲྭ་གསར་དུ་བཙུགས་པ་གནང་ངོ་། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་

དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་ཉེར་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟག་མཆེར་སྐྱོ་བཟང་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་གི་འབྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འབྲུངས་ཡུལ་ནི་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ཚི་ཀྲཱུ་སྟག་མཆེར་སྡེ་བ་ཡིན། ཁོང་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་བརྒྱད་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1691 ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་ཚགས་འཛིན་ལེགས་པར་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1692 ལོར་སྒོར་ལམ་གྱི་མཐའི་མཚམས་བཙན་ཁང་ཆེན་མོ་ཁྱམས་ར་དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་མཛད། རྗེ་ནི་ཁོག་སུ་ཡིན་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཚངས་སྤྱོད་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ངེས་པར་དགོས་པར་མ་ཟད། གཞུང་ནས་འདུག་སའི་ཁང་པ་དང་། ལས་ཚན་ཆུང་བའི་གྲས་སུ་བཙུག་པའི་བདག་རྐྱེན་གནང་ནས་གདན་ས་འདིའི་འགྲིག་འོག་ཏུ་ཚུད། རྗེ་ན་རྣམས་སྐྱིད་པོར་བཞུགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་བརྙན་ཁྲུ་ཕྱེ་ཤ་ལས་བཞེངས་ཏེ་རབ་གནས་གང་རྒྱས་མཛད། ཆོས་སྐྱོང་བཙན་ཁང་འདིར་སྤྱན་དྲངས་པའི་སྲོལ་བཏོད། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ཆེན་བཅུ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟག་མཆེར་སྐྱོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1856 ལོར་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ཚི་ཀྲཱུ་སྟག་མཆེར་སྡེ་བར་ཡབ་སྒྲོལ་མ

སྐྱབས་དང་། ཡུམ་སྐལ་བཟང་སྒྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་སྐུ་འབུམ་རང་སྐར་དུ་ཏྲ་བཤུ་ཤེར་གླིང་དང་བཅས་གདན་སར་བཀོད་དེ་དགའ་སྟོན་རྒྱས་པར་མཛད། སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། ཆི་ཀྭ་རབ་འབྱམས་པ་ཡེ་ཤེས་ཤེས་རབ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་སྐུ་འབུམ་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭ་ཞུགས་ཏེ་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་དྲུང་ནས་རྡོར་ཕྲེང་གི་དབང་ཆེན་དང་། མགོན་བཀའ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྗེས་གནང་སོགས་ལ་ལེགས་པར་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1880 ལོར་སྐྱེ་ཀྭ་བསོད་ནམས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་སོགས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། ལོ་དེར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དགོན་པའི་བྱ་བ་ཆེ་ཆུང་ཚང་མ་འཛིན་ཁུར་སྣ་ན་མེད་པར་བདག་གིར་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཨ་ལགས་བདེ་ཡངས་ཚང་དང་། སྐྱབས་རྗེ་ཞྭ་དམར་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལས་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན་ཞིང་། རྗེས་སུ་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ནས་མཇལ་བསྐོར་ལ་སོགས་པའི་མཛད་སྒོ་སྤེལ་ལོ། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1892 ལོར་སླར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད

ཉན་ལེགས་པར་བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར་བར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་པ་དང་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་པ·····ཡིན་ནོ།།

སྟག་མཚེར་ཡེ་ཤེས་སྐལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1705 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1743 ལོར་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་བླ་མ་དབུ·····མཛད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1748 ལོར་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ········ཕེབས་ཤིང་འཁྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་ཚགས་འཛིན་གང་ལེགས་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1762 ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས··ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དགོན་པའི་ཕྱོགས་བཞིའི་འབུམ་ཁང་དང་བླ་བྲང་ཆེན་མོའི་ཡར་ནང་ལྷས་སྐོར་སོགས་ཞིག········གསོས་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1764 ལོར་སྐྱབས་ཛེ་ཨ་ཀྱཱ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས······དངུལ་སྲང་སྟོང་ཕྲག་གསུམ་དུ་ཉེ་བ་དང་། མཆོ་སྟོན་དུང་ཤང་དཀོན་མཆོག་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཀྱང་མཐུན་རྐྱེན་ལེགས་པར་སྦྱར་ཏེ་གསེར་སྟོང···ཆེན་མོའི་རྩིག་པ་སོགས་གསར་གསོས་མཛད། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་ཉེར་གཉིས་པ་དང་། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་

རབས་ཁྲི་ཆེན་ཉེར་དགུ་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟག་རི་གཉན་གཟིགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ལྔ་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ་ཡབ་རྒྱལ་…པོ་འབྲོང་གཉན་ལྡེའུ་དང་། ཡུམ་མཆིམས་བཟའ་ཀླུ་རྒྱལ་ངན་མོ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་མིང་ལ་དམུས་ལོང་དཀོན་པ་བཀྲ་ཞེས་ཟེར། ཁོང་འཁྲུངས་པའི་དུས་ནས་སྤྱན་མིག་མི་གསལ་བས་འ་ཞའི་ཡུལ་ནས་སྨན་པ་གདན་དྲངས་ཏེ་སྤྱན་མིག་གསལ་…བར་གྱུར་ཞིང་སྟག་མོའི་རི་ལ་རི་དྭགས་གཉན་ཡོད་པར་གཟིགས་པས་…མཚན་ལ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ཞེས་གསོལ། ཁོང་གི་སྐུ་བོན་ནི་ར་སངས་ཁྲི་ནི་ཁོད་ཀྱིས་མཛད། བཙུན་མོ་འོལ་གོད་བཟའ་སྟོང་བཙུན་འགྲོ་གར་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་སྐུ………འཁྲུངས། སློན་པོ་ཁྲི་དོར་སྣང་བཙུན་མོང་གི་ཁུས་མཛད་ནས་དྭགས་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཐའི་རྒྱལ་ཕྲན་འགའ་ཞིག་དབང་དུ་བསྡུས་ནས་སྐུ…གཤེགས། ཁོང་གི་བང་སོ་དོན་མཁར་མདའ་རུ་བརྩིགས་ཏེ་གྲལ་ནི་ཁྲི་གཉན་གཟུངས་བཙན་གྱི་བང་སོའི་གཡོན་ན་ཡོད་དོ།།

སྟག་ལུང་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1461 ལོར་བྱེ་མར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1508 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བ་ཞེས………

གསོལ། དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཞུས་ཤིང་སྒྲུབ་པའང་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1473ལོར་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས། ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་པོ་ལས་བརྟག་གཉིས། རྒྱུད་གསུམ་མན་ངག སྤྱོད་འཇུག ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག དབུ་སེམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད། བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ། ལམ་འབྲས། བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ། སྦྱོར་དྲུག དུས་ཞབས་སྙན་བརྒྱུད། གདན་བཞིའི་འགྲེལ་བ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཡོངས་རྫོགས་ཞིབ་པར་གསན་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལྟར་འདུལ་ཁྲིམས་མིག་འབྲས་བཞིན་དུ་སྲུང་ནས་ཚོགས་པ་ལེགས་པོར་བསྐྱངས། རྟོགས་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་ན་ཡང་། སྤྱོད་པ་མི་དང་མཚུངས་དགོས་ཞེས་པའི་དཔེ་ལྟར་ཆེན་པོའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཀྱང་སྤྱོད་པ་དགེ་སློང་དཀྱུས་མ་ཞིག་དང་འདྲ་བས་སེར་སྐྱ་ཀུན་གྱིས་གཙུག་ཏུ་བཀུར། གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་གསོ་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཅས་མང་དུ་བཞེངས་པར་མཛད། ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་བར་དུ་གདན་སར་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན།།

སྟག་ལུང་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བརྩེགས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1359ལོར་ཡབ་ཀུན་དགའ་བཤེས་གཉེན་དང་། ཡུམ་འཛམ་དཔལ་སྐྱིད་གཉིས་

ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ 1424 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་སློབ་དཔོན་སྒོམ་པ་རིན་གཞོན་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་སྦྱངས་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་དཔལ་བ་ལས་རྒྱུད་གསུམ······མན་ངག་དང་། བརྟག་གཉིས། སྦྱོར་འཇུག ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ་སོགས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་ཆོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་པོས་མཁན་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་གནས་བརྟན་རིན་ཆེན་འོད་ཀྱིས་མཛད་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ······བརྩེགས་ཉི་མའི་དབང་པོ་སྲུང་བའི་གོ་ཆ་ཞེས་གསོལ། བླ་མ་ཆོས་དབང་གཉིས་པ་ལས་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར·········གསན། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའང་གསན་པས་ལམ་གྱི་རྟོད་རྟགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་འཁྲུངས། ཆོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་དང་། སྦྱོར་དྲུག་གི་ཁྲིད་རྣམས་ཞུས་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྟོགས་པ་འཁྲུངས། གཞན་ཡང་ཤ་བ་རའི་སྦྱོར་དྲུག ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ལས་སྦྱོར་དྲུག གསང་འདུས་རིམ་ལྔའི་ཁྲིད་དང་ནག་ཁྲིད་སྐོར། དམར་ཁྲིད། དབུ་སེམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད། བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ། གཤེད་དམར་ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་མེད། ལམ་འབྲས། གཅོད་ཡུལ་སོགས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ······1376 ལོར་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོས་མཁན་པོ་དང་། ལོ་

Karma Lekṣheyling Shedra Collection.

ཙཱ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སློབ་དཔོན། ལོ་ཙཱ་བ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོས་གསང་སྔོན་མཛད་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ལོ་ཙཱ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལས་གསང་འདུས་དམར་ཁྲིད་དང་། དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ། དུས་ཞབས་སྐན་བརྒྱུད། ཡུ་མོའི་སྒྲོན་གསལ་བཞི། ཡེ་ཤེས་སྒྲུན་སྒྲུབ། ཉི་ཟླ་སྒྲུབ་པ། དཔེ་མེད་འཚོའི་སྦྱོར་དྲུག མན་ལུངས་པའི་སྦྱོར་དྲུག གསང་འདུས་ཀྱི་སྦྱོར་དྲུག བུའི་སྦྱོར་དྲུག གདན་བཞིའི་འགྲེལ་བ། བཀའ་གདམས་ཀྱི་ལམ་རིམ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དངུལ་གྱི་གདུང་ཁྲུ་གང་པ་དང་། ལྷ་ཆེན། གསུང་རབ་མང་པོ་རྣམས་ལེགས་པར་བཞེངས། དེ་ནས་རྭ་སྒྲེང་དང་། ཕག་གྲུ། ཡེར་པ། ཚལ་པ། དྭགས་ལྷ་སྒམ་པོ། ཀོང་པོ། བསམ་ཡས། སྟེ་གདོང་། མཚིམས་ཕུ། ཁྲ་འབྲུག རྩེས་ཐང་། ཚོང་འདུས། སྟག་ལུང་བྲག་མགོ། གླང་ཐང་། རྒྱ་བྲ། མེན་ཞང་། ཡང་དགོན་སོགས་སུ་ཕེབས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་སྐོར། གོང་མ་རྒྱལ་པོ་ཡེ་དབང་གིས་གུ་ཤྲཱིའི་ལས་ཀ་དང་དངུལ་གྱི་ཐམ་ཁ་བཅས་གནང་སྦྱིན་མང་པོར་བྱུང་། ཁོང་གི་མཛད་སྤྱོད་རྣམ་ཐར་ཐམས་ཅད་བླ་མ་གོང་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག སྙན་པའི་གྲགས་པས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་གྱུར་ཏོ། ལོ་ཛོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་རིང་དུ་གདན་སར་བཞུགས་ནས་དགོན་པའི་མངའ་ཐང་ཤིན་ཏུ་དར་བར་མཛད། སྐུ་གཤེགས་ཁར་ཆོས་རྗེ་བྱང་ཆུབ་རྒྱ་མཚོ་གདན་སར་མངའ་གསོལ་མཛད་ནས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་པར་ཞི་བར་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་དགུ་པ་ཡིན།།

སྟག་ལུང་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འོད།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1408 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ་1460 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། ཡི་དམ་ལྷ་ཡི་དབང་ཆེན་མང་དུ་ཐོབ་ཅིང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དྲན་པའི་བག་ཆགས་སད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བརྩེགས་དང་མཇལ་ཞིང་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཞུས། ཆོས་རྗེ་བྱང་ཆུབ་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་འདུལ་བའི་ཆོས་སྐོར་དང་། བརྟག་གཉིས། སྤྱོད་འཇུག ཤེས་རབ་བརྒྱ་བ། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར། བཀའ་གདམས་པའི་ལམ་རིམ། ས་སྐྱའི་ལམ་འབྲས། གསང་འདུས་ཀྱི་སྦྱོར་དྲུག དུས་འཁོར་གྱི་དབང་ཆེན། བདེ་མཆོག་གི་དབང་ཆེན། མདོར་བསྡུས་དང་པོའི་འགྲེལ་བ་ཟི་གཡོ་སྣང་བ། ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྦྱོར་དྲུག་བཅས་གསན་ནས་ཐོས་བསམ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1430 ལོར་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས། འཆད་ཉན་གྱི་བྱ་བ་ལེགས་པར་བསྐྱངས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་སྐོར། མཛད་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་བླ་མའི་རྣམ་ཐར་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག དགོན་པའི་འདུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་སྔར་ལྟར་མ་ཉམས་པར་མཛད། ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་གི་བར་དུ་གདན་སར་བཞུགས། དགོན་པའི་མངའ་ཐང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་མཛད། གཙུག་

ལག་ཁང་དང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཅས་མང་དུ་བཞེངས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན།།

སྟག་ལུང་བཀྲ་ཤིས་བླ་མ།

ཁོང་ནི་མཉལ་གུ་ཅ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

སྟག་ལུང་ངག་དབང་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1418 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1496 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་རྒྱུད་སྡེའི་ཆོས་སྐོར་བཅས་མང་དུ་གསན་པ་མཛད། གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལས····· སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་ངག་མང་དུ་གསན། དཔལ་མོ་ཆོས་སྡིངས་དང་ལ་ཕྱི་ལ་སོགས་པའི་གནས་མང་པོར་བཞུགས། དགེ་བསྙེན་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ལེགས་པར་བཞེས་ཤིང་མཚན་ལ་ངག་དབང་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་རྩ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1461 ལོར····· སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས། ནང་གི་མཁྱེན་པ་དང་ཐུགས་དམ་ཐམས་ཅད་ལ་འགྲན་པའི་ཟླ་ནི་མེད། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོའི་ཞབས་ཏོག་འཛིན་ཚུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཁྱད་པར་འཕགས་

པ་མཛད། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཆེན་པོ་ཡང་དར་རྒྱས་སུ་གྱུར། དཔལ་སྟག་ལུང་ཐང་པའི་འཇིག་རྟེན་ཕྱོགས་ཀྱང་ཆོས་རྗེ་འདིའི་རིང་ཁོ་ན་དར་རྒྱས་ཆེ། རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བཞུགས་གདན་མནན་པ་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་པར་གྱུར། སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞབས་དྲུ་ལྷགས་པ་ན་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཏིང་མི་དཔོགས་པར་ཞུམ། འཕྲུལ་གྱི་མཛད་སྤྱོད་རྣམ་ཐར་ནི་བཟང་། ཕྱི་ནང་ཐམས་ཅད་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ནི་གང་། ལྷ་ཆེན་བཞེངས་པ་དང་སྦྱིན་གཏོང་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཛད་པ་རྣམས་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མཛད། གདན་སའི་འགན་ཁུར་ལོ་ངོ་བཅུ་གཉིས་རིང་དུ་མཛད། ལོ་ངོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1473 ལོར་དབོན་རིན་པོ་ཆེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བ་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་བཞེས་པ་ཉིད་གདན་སར་མངའ་གསོལ་མཛད། ཁོང་ནི་ཀུན་སྤངས་མཛད་ནས་ལོ་ངོ་ཉེར་གསུམ་བར་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་ནི་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན།།

སྟག་ལུང་ཚེ་བ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1782 ལོར་མདོ་སྨད་རོང་པོའི་ས་དཀྱིལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1836ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་སུ་ཤར་ནོ་མིན་ཧན་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་གདན་སར་བཀོད་ཅིང་དཔེ་ཆར་

སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་རྫོང་པོ་དགོན་ཆེན་གྱི་ཆོས་གྲྭ་ལ་ཞུགས་ནས་བསྡུས་གཞུང་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྒོ་མང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་ལྷ་རམས་པ་རིན་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་མངའ་རིས་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་རང་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྨོན་ལམ་ལ་འཛམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་བཤད་པ་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྡོ་རམས་པ་མཐའ་ཡས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་ཅིང་རྡོ་རམས་པའི་མཚན་བརྟགས་བཞེས། རང་དགོན་དུ་མཚན་ཉིད་བཙུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1828ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་། ཁྲི་ཟུར་ནས་བྲག་དཀར་དང་། དསུ་དགེ་འཁོར་ལོའི་དགོན། ཚ་གན་པེ་ཤིང་གི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྤེལ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་དགོན་གྱི་གདན་རབས་སོ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟག་ལུང་ཐང་པ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1142ལོར་

གཡར་ཤོད་ཐང་ར་སྟེང་དུ་ཡབ་བ་ན་སློན་འབར་པོ་དང་། ཡུམ་བྲབ་ཤེ་བཟའ་དགེ་སྒྲུམ་ཕྲ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་དབྲ་གཱ་ཟི་འབྲིང་པོའི་ནང་ཚན་ལྷུ་དགེ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1210ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་མཁན་པོ་ཟླ་སྣང་པ་ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེ་ལས་རབ་བྱུང……………བསྒྲུབས། དགེ་བཤེས་བྲག་དགོན་པ་ལས་ཤེར་ཕྱིན་འགྲེལ་ཆུང་དང་། སྤྱོད་འཇུག བསླབ་བཏུས། ལམ་སྒྲོན། དོ་ཧ་སོགས་གསན་ནས་མཁས་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་དཔལ་ཕག་མོ་གྲུ་པ་དང་མཇལ། དགྱེས་བཞིན་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོར་དབང་བསྐུར། ཕག་མོ་གྲུ་པའི་ཉེ་གནས་མཛད་ནས་ལོ་དྲུག་བཞུགས། གདམས་ངག་མཐའ་དག་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གནང་བས་རྟོགས……པ་མངོན་དུ་གྱུར། དེ་ནས་མལ་གྲོ་ལ་བྱོན་ཏེ་སློབ་དཔོན་འཆད་ཀ་ལས་བཀའ་གདམས་གསན། ཞང་ཤ་ར་བ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་དར་སྲས་རོང་གསུམ་དང་ཕོད་མདོ་བས་སྟག……ལུང་དུ་གདན་དྲངས། དེ་ནས་ཕག་གྲུའི་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1180ལོར་པོ་ཏོ་བའི་བཞུགས……ཤུལ་དུ་སྟག་ལུང་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་སྟག་ལུང་ཐང་པར་གྲགས། རབ་ཏུ་བྱུང་ཚུན་ཆད་ཁྱིམ་པའི་ཁང་པར་མི་འབྱོན་ཞིང་། ཤ་ཆང་མི་གསོལ་བ། སྐྲ་རགས་མི་བཤིགས་པ། གླིང་གསེབ་ཏུ་བུད་མེད་མི་གཏོང་བ་སོགས་འདུལ་བའི་ཕྱག་ལེན་ཞིབ……པར་མཛད། གྲྭ་པ་སུམ་སྟོང་ལྷག་གི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ནས་གདན་

སར་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་བཞུགས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ནི་དཔོན་རིན་ཆེན་མགོན་པོ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་པོད་ཆེན་གཅིག་བཞུགས་སོ།།

སྟག་ལུང་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་ཆོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

སྟག་ལུང་བྲག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1546ལོར…… སྟོད་ལུང་མདའི་སྟག་ལུང་བྲག་པར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1618ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐྱོར་མོ་ལུང་དུ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་ཟབ་ཏུ་བྱུང་བ་མཛད་པས་མཁས་པའི་ཁྱུ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། སྒྲ་བརྗོད་ཤིན་ཏུ་གཙང་བ་དང་རིགས་ལམ་ཤིན་ཏུ་ནོ་བས་གསང་ཕུ་དང་། རྒྱུད་སྨད་པའི་འཆད་ཉན་པ་མཛད། གཞན་ཡང་སྐྱོར་མོ་ལུང་དང་། གསང་སྔགས་མཁར། བྱང་རྩེ་སོགས་ཀྱི་བླ་མ་མཛད། བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གསར་དུ་བཙུགས་ཏེ་མིང་ལ་ཐོས་བསམ་གླིང་ཞེས་བཏགས། སྐྱོར་མོ་ལུང་གི་བཤད་གྲྭ་རྒྱུན་ཆད་པ་ཡང་སྔར་རྒྱུན་སོར་ཆུད་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1615ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་ཡི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་བཞུགས

པ་གསན་ཡིག་གནྡའི་ཚུ་རྒྱུན་བཙམས་པ་མཛད། དཀྱུང་ལོ་དོན་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་དངུལ་གདུང་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཏེ་སློས་བསླངས་ཀྱི་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་ཤིང་དུས་མཆོད་ཀྱང་ལེགས་པར་ཚུགས་སོ། ཁོང་ནི་དཀའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་སུམ་ཅུ་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟག་ལུང་ཞྭ་དམར་བྱང་ཆུབ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1403ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1448ལོར་སྐུ་གཤེགས། དཔལ་མཁའ་སྤྱོད་པའི་གསུངས་ལས་ཁོང་ནི་སྔོན་གྱི་འཕེན་པའི་ལྷག་མས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་བླ་མའི་གནས་སུ་སྤྱོད་ཅིང་། དེའི་འཕྲིན་ལས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྐུ་ཡལ་བའི་སློབ་མ་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པར་གྱུར་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟེན་ནས་དཔལ་མཁའ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ངེས་པ་དུ་མ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1424ལོར་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་གདན་སར་བཞུགས། བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད། དེ་ནས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1430ལོར་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འོད་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སར་མངའ་གསོལ་མཛད། དེ་ནས་ཀུན་སྤངས་མཛད་ཅིང་ཡུལ་སྟོད་སྨད་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱིན་ཏེ་གཞན་དོན་བསྐྱངས། གཟིམས་ཁང་གཟིམས་སྤྱིལ་དུ་མཛད།

མཐར་ཀོང་པོ་ནས་རིམ་པས་བརྒྱུད་དེ་མདོ་ཁམས་སུ་ཕྱིན་ནས་གཏུལ… ཕྱི་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་པར་མདོ་ཁམས་སུ་ཞི་བར་གཤེགས། ཡོང་ནི་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཅུ་པ་ཡིན།།

སྟག་ལུང་རཏྣ་གུ་རུ།

ཡོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1288ལོར་གཡང་ཤོད་ཐང་ར་སྟེངས་སུ་ཡབ་ཐུགས་རྗེ་སྐྱབས་དང་ཡུམ་གཟུངས་ལྕམ་གྱི… སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1339ལོར་སྐུ་གཤེགས། མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་དང་། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དང་མཇལ་ཞིང་དེ་ལ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་སྟག་ལུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་རྗེ་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་དང་མཇལ་ནས་ཀྱི་ཇོར་དང་། བདེ་མཆོག གཤིན་རྗེ་དགྲ་ནག་གདོང་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་བཀའ་མང་པོ་དང་། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1309ལོར་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས། ལོ་དེར་ས་སྐྱར་ཕྱིན་ནས་འཇམ་དབྱངས་པ་དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ། གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། ཀུན་དགའ་སེང་གེ་རྣམས་ལ་བསྟེན་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཇོ་མོ་ནང་དུ་ཕེབས་ཤིང་ཀུན་སྤངས་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས…… དང་མཇལ་ནས་བྱིན་རླབས་ཞུས། ཀུན་སྤངས་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས་

གྱིས་མཁན་པོ་དང་། བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སློབ་དཔོན། ཀུན་མཁྱེན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་གསང་སྟོན་མཛད་དེ་བསྙེན་པར་རྫོགས། མཁན་པོ་ལས་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་ཆེན་དང་། སྦྱོར་དྲུག་ལ་སོགས་པ་གདམས་ངག་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསན་ཅིང་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན"འཁྲུངས། དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1310ལོར་གདན་སར་ཕྱིར་ཕེབས། ལོ་ཙཱ་ཤུམ་ཐུ་ཐམ་པའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ནས་གསེར་འབུམ······བཞེངས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་ཅིང་། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་དྲུག་པ་ཡིན།

སྟག་ལུང་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་ཆོས་རྗེ་རཏྣ་ཀ་ར་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར···········གཟིགས་པར་ཞུ་འོ།།

སྟག་ལུང་སངས་རྒྱས་ཡར་བྱོན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1203ལོར་བོད་ར་སྙིངས་ཀྱི་གདོང་སྣར་ཡབ་མགོན་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་ལྷ་མོ་དཔལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1272ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གཞོན་པ་བྱིས་པའི་དུས་ནས་དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས། སྙིང་རྗེ་ཆེ་བ། ན་མཉམ་རྣམས་སྡིག་པ་ལས་ཟློག་ཅིང་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ། གཅིག་པུ་དབེན་པར་སྤྱོད་པ་ཅིག་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་མཁན་ཆེན་ག་སྟོན་བླ་མ་དང་། སློབ་དཔོན་ལྷ་ཁང་ལྷག་པ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་

ལ་ཤེས་རབ་བླ་མ་ཞེས་གསོལ། མཁན་སློབ་གཉིས་ལས་འདུལ་བའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ལ་གསན། སློབ་དཔོན་ནགས་པ་བ་ལས་གདམས་པ་མང་དུ་ཞུས་ཏེ་ས་ཕུ་དགོན་དུ་སྒྲུབ་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་སྟག་ལུང་ཐང་དུ་སྐུ་ཡལ་བ་རིན་ཆེན་མགོན་པོ་དང་མཇལ། ཆོས་ཁྲིད་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གསན། མཁན་པོ་གཙང་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཁུ་སྟོན། གསང་སྟོན་སློབ་དཔོན་དོན་མོ་རི་པས་མཛད་དེ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ལོ་ཇོ་བཅོ་ལྔའི་བར་དུ་སྒྲུབ་པར་མཛད། མངོན་པར་མཁྱེན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོའང་མངའ། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཙ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ······1236ལོར་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས། གསེར་འབུམ་དང་། དཔལ་གྱི་གདུང་ཁང་། མཆོད་ཁང་ཆེན་མོའི་ཐིགས་ཁང་། རས་བྲིས། གྱུང་ལྷ། དཔལ་སྐུ་ཆེན་མོ། དཔལ་སྐུ་ཆུང་བ་མང་པོ་བཅས་བཞེངས་པར་མཛད། གསུང་རབ་རྒྱུན་འདོན་དང་ལོ་རེ་བཞིན་འདོན་པའི་སྲོལ་བཟང་བཙུགས། དགེ་འདུན་སུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱར་ཆོས་ཟོར་གཉིས་ཀས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་གཙོ་བོར་མཛད་ཅིང་། དགེ་འདུན་གྱི་གླིང་རྣམས་ཀུང་དུ་ཆང་ནག་གསུམ་ལ་ཤིན་ཏུ་དམ་པར་མཛད། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་གོང་ནས་བྱོན་དུས་སུ་མཇལ་འཕྲད་མཛད་ཅིང་གསུང་རབ་རྣམས་ལ་བགྲོ་གླིང་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་གསུམ་པ་ཡིན།།

ཀག་ལོ་གཞོན་ནུ་བརྩོན་འགྲུས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང་ཚན་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སློབ་དཔོན་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་མང་དུ་གསན། སྒྲ་བསྒྱུར་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས《བཀའ་འགྱུར》དང་《བསྟན་འགྱུར》ལས་དུམ་བུ་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བར་མཛད། དེ་ནས་ཁོང་གིས་སྟག་ལོ་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཏེ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་སྤེལ་ཞིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། ཁོང་ནི་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་གྲགས་ཆེ་བའི་འདུལ་གྱི་སློབ་མ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

ཀིང་ལོ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1107ལོར་ཡབ་སྙིང་པ་ཏོག་འབར་དང་། ཡུམ་མདའ་མོ་བུ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1190ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་མི་གཡོ་བའི་བསྙེན་པ་དུམ་རེ་མཛད་པས་གཞན་གྱི་ནད་རིགས་གང་ལ་ཡང་སྔགས་བཏབ་པས་ཕན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་དྭགས་པོར་ཕྱིན་ཏེ་སྐད་མོ་གནས་བརྟན་ལ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་སྨྲུང་སྟོད་དུ་ཐེབས་ཤིང་རྒྱ་འདུལ་འཛིན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཆིམས་

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལས་སྐྱོད་ཕྱོགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་རྒྱ་འདུལ་འཛིན་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། གཉལ་བ་དགེ་འདུན་སྐྱབས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན། སྐྱི་བོ་ཚུལ་འཕགས་ཀྱིས་གསང་སྟོན་མཛད་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་གསེར་ཞོ་བཅུ་གཉིས་བསྡམས་ཏེ་རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་མ་གཏྲར་ཕེབས་ཤིང་ཙ་མི་སངས་རྒྱས་གྲགས་དང……མཇལ་ཞིང་ལོ་ངོ་བཅུའི་རིང་དུ་ལོ་ཙཱ་བསླབས་ནས་བཞུགས་པར………མཛད། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཡབ་ཀྱིས་དབུ་བཙུགས་པའི་འབུམ་ཉི་ཤུ་དུམ་ཅིག་གི་བཞེངས་འཕྲོ་ཡང་ཚར་བར་མཛད། གསེར་སྲང་ལྔ་བཅུ་ཙམ་བསྡམས་ཏེ་སླར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཏེ་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ····ཤི་ག་ཏ་བིནྡྷ་དང་། ཙནྡྲ་གཱུ་ཧྱེ། ཤྲཱི་ལ་ཙནྡྲ། བི་མ་ལ་རཀྵི་ཏ་ལ་སོགས་པའི་པཎ་ཆེན་བཅུ་གསུམ་ལ་བསྟེན་ནས་སྔགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི····གསན་པ་མང་དུ་མཛད། རྒྱ་དཔེ་ཡང་མང་དུ་བསགས་ཏེ་སྒྲུབ་ཐབས་བསྡུས་པོ་ཆེན་པོ་དང་། འདུལ་བ་རང་གི་རྣམ་བཤད། ཉི་ཁྲི་གཞུང་འགྲེལ་སོགས་འགྱུར་བཅོས་མང་དུ་མཛད་དེ་རྒྱ་གར་ལ་ལོ་ངོ་ལྔ་ཙམ····བཞུགས། སྤྱིར་བདེ་མཆོག་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཆོས་སྐྱོང་མང་པོའི་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས། གྲོ་ལུང་པ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་ཆེ་དགུས་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་བསྟན་པའི····བདག་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཆག་ལོ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི་བསྟན་འགྱུར་ལས«རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དཔལ་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེ་འགྲེལ་པ་ཟབ་མོ་དོན་གྱི······

འགྲེལ་བ»བཅས་བཞུགས་སོ།།

སྟོང་འཁོར་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1588ལོར……བར་ཁམས་སྟག་བཟང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1639ལོར་སྐུ་ཞུས་བརྗེས་ནས་གྲོང་འཇུག་མཛད། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ……སྐུར་ནང་སོ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཀྱིས་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ……སྟོང་འཁོར་དགོན་གྱི་ཁྲི་ཐོག་ཏུ་མངའ་གསོལ། དྭགས་པོ་ཆོས་རྗེའི་སྐུ་སྐྱེ་བློ་བཟང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་བཀའ་ཆོས……གསན། དགུང་ལོ་བདུན་པར་མཚོ་ཁར་ཁོ་ལོ་ཆེའི་སྡེ་ཐོག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་ཨལ་ཐན་གདུང་བརྒྱུད་སྐུ་མཆེད་རྣམས་ཀྱིས་བསྙེན་བཀུར་ཞུས། དེ་ནས་ཕྱུར་ཚེ་དཔོན་པོ་ཤེ་གྲགས་དང་། དབལ་ཤུལ་དཔོན་པོ་འབུམ་སྐྱབས་ཡག མགོ་ལོག་དཔོན་པོ་ཨ་སྐྱོང་སོགས་སྦྱིན་བདག་རྣམས་ཀྱི་གདན་ཞུས་ལྟར་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། ཀིརྟི་དགོན། རྔ་ཚང་དགོན། རྨུ་དགེ་དགོན། ཟུང་ཆུའི་དགོན་སོགས་སུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་དམིགས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས། སྒྲིད་ཤོད་ཆོས་རྗེ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས་ཤིང་རྡོར་ཕྲེང་གི……དབང་གསན། ཨོ་རོད་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱ་སོག་གི་ཆིངས་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་གསེར་ཞལ་མཇལ……ཞིང་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། སྣར་མཚོ་ཁ་བརྒྱུད་དེ་དཔའ་རིས་ཡུལ་གྲུ་དང་ལང་གྲིའི་སྡེ་བཞི་སོགས་སུ་ཕེབས་ཤིང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན……

ཞིགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་པར་སྐུ་ལུས་བརྗེས་ཏེ····· འཚོ་བ་སྐྱོང་འཇུག་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་སྟོང་འཁོར་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟོང་འཁོར་བསྐལ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ1799 ལོར་ཨ་རིགས་དཔོན་རྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ1811ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་སྟོང་འཁོར་ངག་དབང་འཇམ་དབྱངས···· བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་བྱས། ཤིང་བཟའ་དཔོན་སློབ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ······ 1811ལོར་ཏང་དེ་ཚུ་མིག་མེ་ལོང་དང་། ཏང་དེ་ལ་བྱེས་བྱང་ལམ་བརྒྱུད་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་དང་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་མཇལ་ཁ་ཞུས། དེ་ནས་སེར་སྨད་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཀྱང་སྟབས་མ་ཞིགས་པར་ལོ་དེའི་ཧོར་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས··· དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་སྟོང་འཁོར་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟོང་འཁོར་ངག་དབང་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ1753 ལོར་ཙོང་ཁོ་ཤིང་ཞི་ཁར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་

ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1798ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་
དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་སྟོང་འཁོར་ངག་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི……
སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་གནང་། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཆུ་བཟང་ཐུབ་
བསྟན་དབང་ཕྱུག་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་
གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་སོགས་ལ…
བསྟེན་ནས་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་
གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1763ལོར…
པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆན་ལུང་གོང་མར་འཚམས་ཞུ་ཞུས། དེ་ནས་བླ་
བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕྱིན་ཞིང་ཅུང་མ་འགོར་བར་དབུས་སུ་ཕེབས…
ཏེ་སེར་སྨད་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས……
བསམ་མཛད་ཅིང་དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་དམ་བཅའ་གཞག པཎ་
ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས་ཤིང་ཆོས་འབྲེལ……
ཞུས། དེ་ནས་ཚ་ཇོར་ནོ་མིན་ཧན་གྱི་བཀའ་ལྟར་སེར་སྨད་དང་།
ལྕགས་པོ་རི། ཞྭ་ལུའི་མཁན་ཁྲིར་རིམ་པས་ཕེབས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཆོས་
ཀྱི་འཆད་ཉན་སྤེལ། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིན། དགུང་
ལོ་སོ་ལྔ་པ་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1787ལོར་སླར་ཡང་པེ་ཅིན་དུ………
ཕེབས་ཤིང་ཆན་ལུང་གོང་མས"རྒྱ་ཡིན་བླ་མ།"དང"དྭང་ཡིན་ཐམ…
ག་བླ་མའི་འཇའ་ས།" གནང་། དེ་ནས་དཔའ་རིས་སུ་ཕེབས་ཏེ་
མཆོད་རྟེན་ཐང་གི་མཁན་ཁྲིར་བཞུགས་སྐུར་དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པར……
དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས། ཁོང་ནི་སྟོང་འཁོར་སྐུ་ཕྲེང་
དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་འབྲུ་ལ་མཁན་ཆེན་

དྲུང་དཀར་སྤྲུལ་སྐུ་དང་། དག་པ་སྤྲུལ་སྐུ། དེ་མོ་ཡོངས་འཛིན། ནོ་མིན་ཧན་སྤྲུལ་སྐུ། བྱུང་རྩེ་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས། ཏཱ་དཔོན་ངག་དབང་བློ་བཟང་། སེར་སྨད་བློ་བཟང་ཕྲུགས་རྗེ། སེར་སྨད་གྲགས་པ་མཁས་གྲུབ། སེར་སྨད་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་བཅས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་ཡང་འགྲེལ》དང་། 《ཀུན་གཞིའི་འགྲེལ་བ》། 《སེང་གདོང་ཆོས་སྐོར》། 《རྟ་མགྲིན་ཆོས་སྐོར》བཅས་བཞུགས་སོ།།

སྟོང་འཁོར་ངག་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1684ལོར་སྟོང་རའི་གྲམ་པ་ནང་དུ་ཡབ་གཙུག་ཏོར་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་འབུམ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1752ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་སྟོང་འཁོར་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་གནང་། ལ་མོ་ཞབས་དྲུང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དེ་ནས་ཐོན་རྗེས་སུ་ཏཱ་ལའི་རྟོ་ཐོག་ཁྲུ་བཤད་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྩེ་གདུང་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་ཡོངས་འདུས། ཤཱི་ཀྱ་དོན་ཡོད། ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་ཉི་མ། སློབ་དཔོན་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས། མཚུངས་མེད་ནམ་མཁའ་བསམ་གྲུབ། རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་སྐྱོང་། སྤྲུལ་སྐུ་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན། གཡེར་གཤོང་སྟགས་རབ་པ་སོགས་ལ་བསྙེན་ནས་གསར་རྙིང་གི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་རྒྱ་ཆེར……

གསན་པས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་དུ་གྱུར། འར་ཁམས་སྟོང་འཁོར་དང་། ཙ་ནེ་དགོན། གཡེར་གཤོང་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1736ལོར་མདོ་མཁར་དམག་གིས་གཏོར་བར་སླར་ཡང་ད·····ལྟའི་སྟོང་འཁོར་དགོན་ཐུབ་བསྟན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་འདི་བཏབ། ཟེ་ལིང་སྟོང་འཁོར་དགོན་དུ་གསུམ་པའི་དགུ་གཏོར་གྱི་འཆམ་བཙུགས། དཔའ་རིས་མཆོད་རྟེན་ཐང་དུ་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་རྟེན···དང་བརྟེན་པ་བཅས་བཞེངས་ཏེ་བཅའ་ཡིག་ཆེན་མོ་བཞག་པ་མཛད། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ······རེ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་དང་། གཡེར་གཤོང་དགེ་འདུན་ཟླ་གྲགས་གཉིས་ཡིན། ཁོང་ནི་སྟོང་འཁོར་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟོང་འཁོར་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་སྐལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1812ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1819ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་སྟོང་འཁོར་བསྐལ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས·····འཛིན་བྱས། ཤིང་བཟའ་པཎྜི་ཏ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་ལ་དངོས་མཇལ་བྱུང་ཞིང་ཆོས་འབྲེལ་ཐོབ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་བློ་བཟང་མདོ་རྒྱུད་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་ཞུའོ། སྐུ་ཚེ་མཐར་མ་འཁྱོལ་

བར་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་ནས་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། །ཁོང་ནི་སྟོང་འཁོར་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟོང་འཁོར་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1820ལོར་རྔ་ཀེ་བར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1882ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་སྟོང་འཁོར་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་བསྐལ་བཟང་གི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་བྱས། དེ་ནས་ཚུ་བཟང་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རབ་རྒྱས་ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་མནོས་ཤིང་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་སྐུ་འབུམ་དགོན་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཚུ་དཀར་དགེ་བཤེས་དང་། གསེར་ཏོག་ཡེ་ཤེས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ། སྨྲ་ཡང་པཎྜི་ཏ་ངག་དབང་ལེགས་བཤད་ཉི་མ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་བསྡུས་གཞུང་དང་། ཚད་མ། ཕར་ཕྱིན་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་ཞད་དུ་བྱུང་བ་མཛད། གསེར་ཁང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ལས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། མཆོད་རྟེན་ཐང་གི་མཁན་ཁྲི་ལོ་ཤས་བསྐྱངས། དེ་ནས་པེ་ཅིན་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཅིན་གོང་མ་ཏོ་ཀོང་དང་། ཞེན་ཧྥུན། ཐོན་ཇི། བཀྭང་ཞི་བཅས་རྒྱལ་པོ་བཞིའི་སྐུ་རིང་དུ་ལོ་ངོ་སོ་དྲུག་བར་རྒྱལ་སར་བཞུགས་ནས་ཅིན་གོང་མ་རྣམས་ལ་ཞབས་ཏོག་ཞུས། ཅིན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང“ གསེར་ཁང་རྒྱུ་ཡིན་བླ་མ” དང་། “ཐུབ་ཕྱོགས་བླ་མ་སེར་པོ་པ་མཐའ་དག་གི་ལས་དོན་བྱེད་མཁན་དྲུང་ཡིག་ཐམ་ག་བླ་

མ། "ཞེས་པའི་འཇའ་ས་གནང་། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་གསེར་ཁྲིར་འཁོད་པའི་ཞབས་ཏོག་བསྒྲུབས་པ……སོགས་ཆོས་སྲིད་ཟུང་གི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པར་དགོངས་པ……ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་སྟོང་འཁོར་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་བ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འབྱུང……ཁུངས་མི་བསྐྱོད་མགོན་པོའི་གསུང་རྒྱུན》དང་། 《དུས་འཁོར་གྱི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར》། 《ཡང་གསང་ཁྲོས་པའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར》། 《རྡོར་སེམས་བསྒོམ་བཟླས》། 《གསང་བདག་གཙུམ་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་སོགས་གསུང་ཐོར་བུའི་ལེའུ་ཚན》། 《འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཞབས་བརྟན་སྨོན་ཚིག་སོགས་ཀྱི་ལེའུ་ཚན》བཅས་བཞུགས……སོ།།

སྟོང་འཁོར་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1639ལོར་གྲོང་འཇུག་གི་ཚུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1683ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་འཕོ་བ་གྲོང་འཇུག་མཛད་རྗེས་སྐུ་གོང་མ་སྟོང་འཁོར་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས……འཛིན་བྱས། དེ་དུས་དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་ལོ་དགུ་སོང་བའི་དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན…བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས་ཤིང་མཚན་ལ་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་

མཛལ་ཞིང་ཆོས་འབྲེལ་ཐོབ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1646ལོར་བྲི་ཞིང་སྟོང་འཁོར་དགོན་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར……གླིང་བཏབ་ཅིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1647ལོར་དཔལ་རིས་མཆོད་རྟེན་ཐང་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས་གླིང……བཏབ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1665ལོར་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་གོང་མ་ཁང་ཞིས“ཆན་ཞི་མཉྫུ་ཤྲིའི”ཞུང་ལས་ཕུལ། རི་ཐོ་རྩེ་ལྔ་བརྒྱུད་པར་ཁམས་སྟོང་འཁོར་དང་། དཔུ་དགེ་དགོན། མཚོ་ཁ། དཔའ་རིས། རོང་པོ་དགོན་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། ལྷག་པར་དུ་དཔུ་དགེ་དགོན་དུ་བྱམས་ཁང་དང་། མགོན་ཁང་། འདུ་ཁང་། གཟིམས་ཁང་རྣམས་བཞེངས་པ་དང་། བཀའ་འགྱུར་བསྟན་འགྱུར་བཅས་བཞུགས་པ་མཛད། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་སྟོང་འཁོར་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟོང་འཁོར་བློ་བཟང་འཇིགས་མེད་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1891ལོར་ཐིར་དགེ་རྫ་སག་སེ་ཁྲོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1909ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་སྟོང་འཁོར་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་བྱུས། རྟར་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་མདོ་སྔགས་གཞུང་ལུགས་བཅས་གསན་སྦྱོང་མཛད།

དེ་ནས་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་རྣམ་དཔྱོད་ཆེ་བའི་……
མཚན་སྙན་རྒྱས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར《གཏན་ཚིགས་རིགས་པའི་
དཀའ་གནད་དོགས་དཔྱོད་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག》ཅེས་པའི་བསྟན་……
བཅོས་བརྩམས། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་
མཚོ་མཇལ་ཞིང་བརྩེ་བས་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ། རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་
དང་མཉམ་དུ་པེ་ཅིན་ལ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་མོ་ཚེ་ཞི་ཐེ་ཧུའུ་དང་ཞོན་ཐུན……
རྒྱལ་པོ་བཅས་ལ་མཇལ་འཕྲད་ཐོབ། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་
ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས……
སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་སྟོང་འཁོར་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟོང་འཁོར་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རྟོགས་བཀད་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1910
ལོར་སྟོང་འཁོར་མཁར་དུ་བོད་པ་རྗེ་རིང་པའི་ཙས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས།
རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1920ལོར་སྐུ……
གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་སྟོང་འཁོར་བློ་
བཟང་འཇིགས་མེད་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་བྱས།
རྟར་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང……
མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལུང་གསན། འགྲོ་བའི་བསོད་ནམས་དམན་
པས་སྐུ་ཚེ་མཐར་མ་འཁྱོལ་བར་དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་དགོངས་པ……
ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་སྟོང་འཁོར་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་
པ་ཡིན་ནོ།།

སྟོང་འཁོར་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1883ལོར་ཅོང་པེ་སུའི་ཧྲ་ཤར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1890ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་སྟོང་འཁོར་ཐུབ་བསྟན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་བྱས། ཤིང་བཟའ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་ཚོགས་ལས་རབ་བྱུང་བསྐྱབས་ཏེ་དུས་འཁོར་ཆེན་མོའི་དབང་ཆེན་གསན། འགྲོ་བའི་བསོད་ནམས་དམན་པས་སྐུ་ཚེ་མཐར་མ་འཁྱོལ་བར་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་ནས་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས། སྐུ་གདུང་ལ་གཞོན་ཤ་ཆགས་ཤིང་འཕེལ་གདུང་སྐྲ་སེན་སྐྱེས་པ་སོགས་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་ཞོན་ཐུན་ཁྲི་ལོ་དང་པོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1909ལོའི་བར་དུ་དད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཇལ་བར་གྲགས། ཁོང་ནི་སྟོང་འཁོར་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟོང་འཁོར་བློ་བཟང་བྱང་ཆུབ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1921ལོར་དཔའ་རིས་ཆུ་བཟང་ལུང་བར་སྤོ་ཁོ་ཚ་རྒྱུད་དུ་ཡབ་བསམ་གྲུབ་ཚེ་རིང་དང་། ཡུམ་ཨ་མ་སྐྱིད་མོ་དཀར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1983ལོར་རྒྱ་གར་ཀ་ལོན་སྤུག་ཏུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་སྟོང་འཁོར་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རྟོགས་བཤད་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་བྱས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྟོང་འཁོར་དགོན་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཤིང་། ཆེ་ཤོས་བློ་བཟང་བྱང་ཆུབ་བསྟན་པའི་

སྒྲོན་མེ་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད་ཅིང་རིགས་ལམ་ལ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། ཐུན་མོང་རིག་གནས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཡང་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད།

དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1943ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། དེའི་ཕྱི་ལོ་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཁྲི་འདོན་གྱི་མཛད་སྒོ་ལ་ཞུགས་ནས་བསྙེན་བཀུར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞུས། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1953ལོ་ནས་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་སློབ་གྲྭ་བསྐྱངས། མཆོད་རྟེན་ཐང་གི་འདུ་ཁང་ཆེན་མོ་ཞིག་གསོ་བྱ་རྒྱུར་ཐུགས་ཁུར་མཛད་ཅིང་ལས་སྡེ་བསྐོ་བཞག་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1956ལོར་པེ་ཅིན་དང་། ནང་སོག ཏུང་པེན་སོགས་སུ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་གསར་བར་གཟིགས་སྐོར་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1957ལོར་རྒྱ་གར་དུ་གནས་མཇལ་ཞིང་དེ་ནས་ཀ་ལོན་སྤུག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཕྲན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཨ་ལགས་དོར་ཞི་གདོང་དྲུག་སྙེམས་བློ་སོགས་མང་དུ་བྱོན། ཁོང་ནི་སྟོང་འཁོར་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟོང་འཁོར་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ1476ལོར་བར་ཁམས་སྟོང་འཁོར་ཅར་ངོས་རོང་བུ་ལུང་དུ་སྲིད་པའི་ཁྱིམ་ཚང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1556ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་བྱས། དེ་ནས་སེམས་དཔའ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ལ་བསྟེན་ཏེ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་སྐོར་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། མི་ཉག་རབ་སྒང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་ནག་འཇིགས་སྐོར་གསུམ་དང་དམག་ཟློར་གཙོ་བོར་བསྟེན། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེར་སྨད་དུ་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ནས་སྔོན་གྱི་བོན་པོའི་དགོན་གནས་བོན་ཁང་སྣང་བ་ཞེས་པར་སྟོང་འཁོར་དགོན་གསར་ཆེན་ཛོ་རྗེ་གླིང་བཏབ་ཅིང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། གཞི་གསུམ་གྱི་ཕྱག་ལེན་དང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་བཙུགས། ལྷམ་སྲིད་ཆོས་སྐྱོང་བྲན་དུ་བཀོལ་ནས་བཀའ་སྲུང་དུ་བསྐོས་ཏེ་གཡང་ལ་མཆོངས་པའི་ནུས་མཐུ་ལྡན་པས་སྙན་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་བྱང་སེམས་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་ཟེར། ཁོང་ནི་སྟོང་འཁོར་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན་ནོ།།

སྟོང་འཁོར་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1557ལོར་བར་ཁམས་ལྷ་ཏོ་རྫ་ཞེས་པར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་མོ་

ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1587ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་སྟོང་འཁོར་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས……འཛིན་ཞུས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་མཁན་ཆེན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དཀའ་བཅུ་བསོད་ནམས་དོན་གྲུབ་སོགས་ལས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཛ་བཀྲ་ཤིས་བསམ་གླིང་དང་། ཧེ་ཤོད། སྤོ་མདའ། འབུམ་གླིང་། རོང་པོ་ཀིཧྲི་དགོན། ཧྭ་ཚང་དགོན། དམུ་དགེ་དགོན། ཟུང་ཆུ་དགོན་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་བསྒྲུབས། དེ་ནས་མཛོ་དགེའི་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་ར་རོང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་ལས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ……གསན། ཙོ་ནེ་དཔོན་ཁག་གིས་གདན་ཞུས་ལྟར་ཕེབས་ཏེ་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གནང་། དེ་ནས་བྱམས་པ་འབུམ་གླིང་དང་། ཏན་སྟག་ཤུང་། ཁ་གྱུ། ཏན་གྱུ། ཐོའུ་ཧུ། ཚ་རྫོ། ཁྲུ་ཤ་ཁྲ་བོ་སོགས་སུ་ཕེབས་པ་དང་སྟག་ཚང་ལྷ་མོའི་གནས་སྐོར་ཕྱིས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། ཨལ་ཐན་གྱི་མཆོད་གནས་སུ་ལོ་འགའ་བཞུགས། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་ལྟར་ཆ་ཏར་དུ་ཕེབས་ནས་མཛད་འཕྲིན་སྤེལ། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1582ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཤིང་སེ་འབྲས་དགེ……གསུམ་དང་། བཙུན་མོ་ཚལ། ཡེར་བ་སོགས་དགོན་སྡེ་ཆེ་ཕྲ་དུ་མར་མང་འགྱེད་དང་། སྡེ་བ་སྲིད་ཤོད་པ་དཔོན་གཡོག་ལ་རྗོར་ཁྲིད་གི་དབང་གནང་། སེ་རའི་མཁན་ཁྲིར་ལོ་ཤས་བཞུགས། དེ་ནས་འབྲི་གུང་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་དྲུང་ཤེས་རབ་དབང་པོར་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས་ཤིང……

རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིན། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་རྣམ་རིག་འཛིན་རོལ་པའི་དགའ······སྟོན»བཅས་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་སྟོང་འཁོར་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟོད་སྟོན་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས།

ཁོང་ནི་རོག་སྟོན་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

སྟོད་ལུང་བ་དཀོན་མཆོག་ཆོས་བཟང་།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་སྟོད་ལུང་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1673ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ཐོག་མར་ཆུ་བཟང་དགོན་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་བཅས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གྲྭ······ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་འདུལ་བ་དང་། མངོན་པ་གོང་འོག་དབུ་མ། ཕར་ཕྱིན་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། རྒྱུད་སྟོད་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག··ལེན་དང་བཅས་པར་སློབ་གཉེར་ནན་ཏན་དུ་བྱུང་བ་མཛད། རྒྱུད་པ་དང་ཤར་རྩེ་སོགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1648ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ···བདུན་གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ···བསྐོར། ཁྲི་ཟུར་ནས་རིན་ཆེན་སྒྲིང་དང་། གསང་སྔགས་མཁར་

སོགས་སུ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་གྱ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་དངུལ་གདུང་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཏེ་ལི་མ་ལྷ་ཁང་ཤར་གྱི……གཙོ་བོའི་གཡོན་དང་བོར་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟོད་ལུང་བ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1501ལོར་སྟོད་ལུང་མདའི་དཔོན་གཞིར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1551ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དགུ་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བཅུ་དགུ་པར་བསྙེན་པར་རྫོགས། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ལ་མཁས་པར་གྱུར་པས་རྒྱུད་སྟོད་པའི་འཆད་ཉན……དང་། ཤར་རྩེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1548ལོར་དགའ……ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས……ཤིང་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་མཛད། དངུལ་གདུང་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་ཐོག་ཏུ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱ་ཕིབས་ཉི་མའི་གཟི་བྱིན……འཕྲོག་ནུས་པ་བཞེངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་དགུ་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟོད་ལུང་བ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1526ལོར……

སྟོད་ལུང་རན་པར་སྡེ་པ་གད་པ་ཁ་པའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1599ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་མཁས་པའི་ཞུལ་དུ་ཕྱིན་པས་ར་བ་སྟོད་ཀྱི་འཆད་ཉན་པ་མཛད་སྨུས་རྒྱུད་སྟོད་པའི་བླ་མ་དང་། འཁོར་ཚོགས་རྒྱ་མཚོས་བསྐོར་བའི་དབུས་སུ་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་བཅས་འོལ་དགར་ཕེབས། དགའ་ལྡན་ཤར་དང་རྒྱུད་སྤྲེལ་བའི་བླ་མ་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1582ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད། གཟིམས་ཁང་ཆེན་མོའི་ཞིག་གསོ་དང་ལྷེབས་བྲིས་གནང་། ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲལ་དབུ་རྒྱུན་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་པར་རྒྱལ་ཁང་རྩེར་ཟུར་བཞུགས་མཛད་པས་ཆོས་རྗེ་རྒྱལ་ཁང་རྩེ་བར་འབོད། དེ་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐོར། ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་སྐྱིར་མོ་ལུང་དང་། ཕག་མོ་ཆོས་སྡེ། འབར་ཚག་ཆོས་སྡེ། དཔལ་འབར། ཐང་སྐྱ། རིན་ཆེན་སྒྲིང་སོགས་ཀྱི་ཞལ་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་དངུལ་གྱི་ལྷ་བབས་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཏེ་ལི་མ་ལྷ་ཁང་ཤར་གྱི་གཙོ་བོའི་གཡས་དང་པོར་བཞུགས་ཤིང་དུས་མཆོད་ཀྱང་ཚུགས་སོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟོད་ལུང་པ་རིན་ཆེན་སྙིང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1032ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1116ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་སྤྱན་སྔ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབར་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། ལྷག་པར་དུ་བཀའ་གདམས་པའི་ཆོས་སྐོར་ཐམས་ཅད་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱང་བར་གྱུར་ནས་ཀུན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་གྱུར། ཁོང་གིས་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ལ་ཤམ་ཐབས་ཀྱི་ཁྲལ་ཡང་འཇལ་སྐྱོང་ཞིང་ཆོས་ཀྱང་མང་དུ་གསན། བྱ་ཡུལ་བ་ཆེན་པོ་གཞོན་ནུ་འོད་ནི་ཐོག་མར་ཁོང་གི་སློབ་མ་ཡིན་ཡང་རྗེས་སུ་ཁོང་གི་སློབ་དཔོན་སྤྱན་སྔ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབར་གྱི་ཉེ་གནས་སུ་ཕུལ་བར་མཛད། དུས་ཕྱིས་སུ་ཁོང་གིས་སྟོད་ལུང་བཙན་འགྲོ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད།

ཁོང་གིས་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་སྐབས་ཕྱོགས་སོ་སོའི་དགེ་འདུན་པ་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་རེ་འདུས་པས་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་དར་བར་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་སྒྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་སྙན་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

སྟོབས་ར་ཤིབ་ཤང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ཨེ་ཤོ་ལེགས་ཀྱི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་ཡིན་ནོ།།

ཐ

ཐང་དཀར་བློ་བཟང་ཆོས་འཛིན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……1784ལོར་མདོ་སྨད་དུ་ཡབ་སྒོམ་པ་བྱམས་དང་། ཡུམ་ཕོ་ཅོག་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1862ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ཨ་མྱོང་ཞབས་དྲུང་གི་མདུན་ནས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་དབུས་གཙང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་ཨ་རིག……དགེ་བཤེས་དགེ་ལེགས་བཟང་པོ་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་གླིང་བསྲེའི་དཀའ………བཅུར་ཐོན། འཛིན་གྲྭའི་སྐྱོར་དཔོན་ཡང་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་བླ་མ་བྱམས་པ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་ལྷ་རམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་ལྗུགས་རྭ་བདེ་ཆེན་དཔལ་འབར་གྱི་མཁན་པོར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་རྒྱལ་རོང་རྫེ་ལྷ་སྒྲུབ་ཁང་དུ་ལོ་གསུམ་ལ་མཚམས་བཞུགས། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྐན་གྱུའི་བྲག་དཀར་ཁྲི་ལ་ལོ་གསུམ……

བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1853ལོར་གླ་སྒང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གཅིག་ཏུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་རང་དགོན་ཙ་ངར་ཐོས་བསམ་དར་རྒྱས་གླིང་དུ་ཐུགས་དམ་ལ་གཞོལ་མུས་དགུང་ལོ་དོན་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་གླ་སྒང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་ཞི་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1361ལོར་གཙང་ལ་སྟོད་གཡས་རུ་བྱང་པའི་ཆབ་འོག་འོ་ཡ་ལྷ་རྩེ་རིན་ཆེན་སྡིངས (ངམ་རིང་རྫོང་ཁོངས་མདོ་སྡེ་ཆུས) སུ་ཡབ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་རྒྱ་གར་ལྷ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1485ལོར་གཙང་སྟོད་རི་བོ་ཆེར (ངམ་རིང་རྫོང་ཁོངས་མདོ་སྡེ་ཆུས) སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་ཁྲོ་བོ་དཔལ་ལྡན་དུ་འབོད།· ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་ཁོང་དགོན་པ་བྱང་སྡིངས་སུ་ཆོས་སྐྱོང་དཔལ་བའི་དྲུང་དུ་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སློབ་པས་ལེགས་པར་མཁྱེན། ཉི་མ་སེང་གེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མདོག་སྟོད་སྐྱུ་རའི་དགོན་པའི་དཀའ་ལྡན་པ་དཔལ་འབྱོར་ཤེས་རབ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཏེ་མཚན་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བཟང་པོ་གསོལ། ངམ་རིང་ཆོས་སྡེའི་མཁས་པ་བློ་གྲོས་རྡོ་རྗེ་ལས་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་རིགས་ལམ་མང་པོ་གསན་ཏེ་ས་སྐྱར་དཀའ་བཞིའི་གྲྭ་སྐོར་བྱས། དེ་ནས་ཀུན་སྤངས་

རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན། རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས། བྱ་འཕུར་བ་སོགས་ལས་གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་དང་། མི་ཧྲུང་གི་སྒོམ་ཐབས་གསན་ནས་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་དབེན་པའི་གནས་སུ་ལོ་མང………བཞུགས། དེ་ནས་ཁོང་གིས་དཀའ་ངལ་སྣ་ཚོགས་ཁྱད་བསད་མཛད་དེ་སྤྱིར་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་དང་། སྒོས་སུ་ཀོང་པོ་དང་། ལྷོ་ཡུལ། མོན་ཡུལ། པ་གྲོ་སོགས་ལ་ཕེབས་ཏེ་ལྕགས་ཀྱི་སྙོང་མོ་དང་། ལྕགས་ཁ་སྟོག་འདོན། ལྕགས་བཞུ་ཧུང་དང་འདྲེན་པ་སོགས་ཐབས་ཤེས་ཡོད་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་སྐྱིད་ཆུ་དང་། གངས་ལ་སྒོང་ཁ། དཔལ་ཆུ་བོ་རི། དཔལ་རི་བོ་ཆེ། འཇད་བཀྲ་ཤིས་རྩེ། གཙང་སྟོད་ཡོངས་རྫ། སྟོད་ལུང་། ཉ་མགོ་གྲུ་ཁ། འབྲི་གུང་ཆོས་འཁོར་སྒང་། གཞུ་སྣ། མོན་ཡུལ་འཛོམས་དང་། བག་གྲོང་། འབྲི་ཆུ། ཛ་ཆུ། ཉག་ཆུ་སོགས་ཆུ་ཀླུང་ཆེ་རླབས་འཁྲུག་པའི་སྟེང་དུ་ལྕགས་ཟམ་ལྔ་བཅུ་ང………བརྒྱད། ཤན་ཆེན་དང་གྲུ་འདྲིས་པ་བརྒྱ་དང་བཅོ་བརྒྱད། ཤིང་ཟམ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་བཙུགས་ཡོད། ད་དུང་ཁོང་གིས་སྔོན་ཆད་བོད་རིགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཟློས་གར་དང་ཟློས་གར་འཁྲབ་གཞུང་ལ་སློབ་སྦྱོང་དང་ཁ་སྐོང་བྱས་པར་མ་ཟད། སྤོབས་པ་ཆེན་པོས་སྔོན་ཆད་དགོན་པ་ནང་ནས་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་པའི་ལུགས་སྲོལ་དེ་ཉིད་ལས་བརྒལ་ཏེ། རྒྱ་ཆེ་བའི་ངལ་རྩོལ་མི་དམངས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་དར་སྤེལ་དང་ཁྱབ་གདལ་དུ………བཏང་བ་རེད། ལྕགས་ཟམ་འཛུགས་སྐྲུན་ལ་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡུལ་ལུང་སོ་སོ་ལ་སྐོར་སྐྱོད་འཁྲབ་སྟོན་བྱས་ནས་མི་སེམས………ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་སྒྲིལ་ཏེ་ངལ་རྩོལ་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་སྐྱེད་པ་རེད།

ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྤྱ་རིས་པ་དང་ས་སྐྱ་པ་སོགས་ཡིན། ། མཁས་པ་ལ་ལས་ཁོང་སྤྱི་ལོ1385ལོར་འཁྲུངས་པ་དང་། སྤྱི་ལོ1464ལོར་འདས་པར་འདོད་པས་ད་དུང་དཔྱད་དགོས།

ཐར་པ་ཀླུ་ཡི་དཔལ་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་མཆོང་རྒྱས་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཕྱི་བློན་བཙན་པོ་རྡུག་གི་ཡ་གྱུལ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

ཐར་མི་ཆི་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ···1640ལོར་མདོ་སྨད་ཙ་ཡུས་དཔོན་བརྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1717ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་བཀྲ·······ཤིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། བསྡུས་གཞུང་དང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་ལས་བསྙེན་པར·······རྫོགས་ཤིང་མི་ཏྲའི་དབང་ཆེན་གསན། ཛ་བ་ཆོས་སྐྱོང་དང་ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ། མཆོ་བཞི་བློ་བཟང་དར་རྒྱས། སྡེ་ཁྲི་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་སོགས་ལས་ལམ་རིམ་དང་། སྔགས་རིམ། རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་བཅས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1698ལོར་སྟོན་པོ་ཐང་དཀའ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གསར་འདེབས་མཛད····

ཅིང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། ལོ་ཛ་ཉི་ཤུའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཁ་ཐུའི་ཁྲི་པ་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་དང་། ཕྲ་ཚ་དཔལ་འཛིན། དཔོན་སློབ་ངག་དབང་སངས་རྒྱས། བདེ་ཐང་སྒོ་བཟང་ཡོན་ཏན་བཅས་ཡིན་ནོ།།

ཐར་ལོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐྱེ་འཁྲུངས་པའི་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོལ་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ·········གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ནས་བསྟན······བཅོས་མང་པོ་ཞིག་ཐར་བ་གླིང་དུ་བཞུགས་ཤིང་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ··མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་མདོ》དང་། 《སྐྱེས་པ་རབས་ཀྱི་གླེང་གཞིའི་མདོ》། 《ལྕང་ལོ་ཅན་གྱི་ཕོ་བྲང་གི་མདོ》། 《འདུས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ》། 《བྱམས་པའི་མདོ》། 《བྱམས་པ་བསྒོམ་པའི་མདོ》། 《བསླབ་པ་ལྔའི་ཕན་ཡོན་གྱི་མདོ》། 《རིའི་ཀུན་དགའ་བོའི་མདོ》། 《ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་དགའ་བོ་དང་ཉེ་དགའ་བོ་བཏུལ་བའི་མདོ》། 《འོད་སྲུང་

ཆེན་པོའི་མདོ»། «ཉི་མའི་མདོ»། «ཟླ་བའི་མདོ»། «བཀྲ་ཤིས་ཆེན་པོའི་མདོ»། «ཐྱ་རྒྱུད»། «འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་ཏོར་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གཟུངས་རྟོག་པའི་རབ་བྱེད་དང་པོ»། «རྗེ་བཙུན་མ་འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་མཚན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་པ»། «བསྟན་འགྱུར»ལས«སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟོད་པ»། «དཔལ་ཁྲོ་བོ་བཅུའི་རིག་པའི་ཚིག»། «སློང་མོ་བའི་འགྲེལ་བ»། «ཡི་གེའི་མདོ»། «ཡི་གེ་མདོའི་འགྲེལ་བ»བཅས་ཆོས་ཚན་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་བཞུགས་སོ།།

ཐར་ཤུལ་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1790ལོར་མདོ་སྨད་རྫེ་གཞུང་དུ་ཡབ་ཐར་ཤུལ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཡུམ་ཨ་རིག་གཡས་ཆེན་བཟའ་སྐྱིད་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1858ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་གུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ཐག་བཅད་ཅིང་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སར་བཀོད་ཅིང་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། གཡག་ཤུལ་ཆོས་བཟང་དར་རྒྱས་གླིག་གི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་གླིག་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་བསྡུས་གཞུང་དང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་སྨོན་ལམ་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། གུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་ནམ་མཁའ་སྒྲོ

འབྱེད་ཀྱི་དབང་ཡང་ཞུས། གཞན་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་བཞད་དང་། སྐེ་ཁྲི་འཛིགས་མེད་རིགས་པའི་སེང་གེ སླིང་དཀོན་མཆོག་དགྱེས་པའི་བློ་གྲོས། བཀའ་འགྱུར་བ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་འཛིན་བཅས་ལས་བཀའ་ཆོས་ཅི་རིགས་གསན་པར་མཛད། རྗེ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་བདེ་མོ་ཐང་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་སླིང་གི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ·········གང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་གྲྭ་བྲུར་མ་ཉམས་པ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྩེ་ཤོད་དང་། བྲག་ཡེར་བ། ལ་མོ། ཛིང་ཕྱིས། གདན་ས་མཐིལ། ཟངས་རི་མཁར་དམར། མངའ་རིས་གྲྭ་ཚང་། ཡར་ལུང་རྟེན་གསུམ་གནས་གསུམ། ནམ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་། བསམ་ཡས། རྒྱང་རྩེ། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ། ས་སྐྱ། རོང་བྱམས་ཆེན། སྐྱེ་ཐང་སོགས་ཀྱི་གནས་རྟེན་རྣམས་ལ་ཞིབ་མཇལ་དང་མཆོད་འབུལ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཨུཀྲེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1844ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི·········གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས··ཤིང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། ཁྲི་བྲུར་ནས་དབུ་དགེ་དགོན་དང་། ཨ་མཆོག་དགོན། བྲག་ར་དགོན། སྒྲ་སེང་སླིང་བཅས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྤེལ། ཇ་བ་དང་། མཛོད་དགེ་ཉིན་སྲིབ། དཔལ་ཤུལ། སོག་པོ་མདའ་བཅུ་གཅིག ཧོར་པོད། རོང་ཚོ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་རེ་བ་བསྐངས། དེ་ལྟར་འགྲོ་དོན་རེ་ཞིག་ཛོགས་ནས་དགུང་ལོ་རེ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་ཞེ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཐར་རྒྱལ་དགེ་འདུན་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1810ལོར་མདོ་སྨད་ཙོང་ཁའི་རི་རྒྱུད་རེབ་གོང་ཆ་ཛེའི་གླུ་མཁར་དུ་ཡབ་རྡོ་རྗེ་རབ་བརྟན་དང་། ཡུམ་དཔལ་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1888ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་དགེ་འདུན་ཡར་འཕེལ་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བཞེས། མཚན་ལ་དགེ་འདུན་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་བདེ་ཆེན་དགེ་ཚོགས་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མིན་གྱི་རིག་གནས་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དབྱེས་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་རྗེ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་མགུར་དགོན་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་ཁྲིར་ཕེབས། དགོན་པའི་ཀུན་སྤྱོད་དང་། ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་ཚང་མར་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་དང་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་སྔོ་ནས་ལེགས་པར་བསྒྲུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་གདན་ས་བདེ་ཆེན་ཆོས་གླིང་དུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་པས་གྲྭ་ཚོགས་རྒྱས་ཤིང་

འཆད་ཉན་གྱི་བྱ་བ་དར་རྒྱས་སུ་ཕྱིན། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་ནས་སོ་བརྒྱད་བར་ལོ་བཅུའི་རིང་དབེན་པར་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་པཎ་རྣམ་གཉིས་མཇལ་ཞིང་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། དེ་ནས་མི་རིང་བར་མདོ་སྨད་དུ་ཚུར་ཕྱིན། སྔ་རྗེས་སུ་བྲག་དཀར་གྱི་འདུ་ཁང་། བདེ་ཆེན་ཆོས་གླིང་གི་འདུ་ཁང་། རོང་བྲག་རྡོ་རྗེ་རྫོང་གི་འདུ་ཁང་། ར་རྒྱ་དགོན་གྱི་འདུ་ཁང་། ཀླུ་རི་བསམ་གཏན་གླིང་གི་འདུ་ཁང་བཅས་གཙུག་ལག་ཁང་ཉི་ཤུ་ཙམ་གསར་བཞེངས་མཛད། བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཐེངས་གསུམ་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པར་འཇམ་མོའི་གྲྭ་ཚང་། ཅག་རོང་གྲྭ་ཚང་། ཧོར་རྒྱའི་གྲྭ་ཚང་། མི་ཉག་གྲྭ་ཚང་བཅས་གྲྭ་ཚང་ལྔའི་འདུ་ཁང་བཞེངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་ནས་བཟླུང་རང་དགོན་དུ་གཙོ་བོ་བཞུགས་ཐོག་ཉེ་འཁོར་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་དམ་ཆོས་བསྐུལ། དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་པར་མཁར་སྟོན་དུ་ཐོག་ཁྲའི་སྤྲུལ་སྐུར་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་གནང་ནས་མཚན་ལ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་ཕུལ་བྱུང་ཞེས་གསོལ། ཁོང་ནི་ཐར་ཤུལ་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཤིང་བཟའ་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་ཚོགས། ཁྲི་ཆེན་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ། ལ་མོ་ཞབས་དྲུང་དཀར་པོའི་སྤྲུལ་སྐུ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ། རྒྱ་ཡུ་དུ་ཐོག་ཐུའི་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་དར་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་

གསུང་རྩོམ་ནི་རྣམ་ཐར་དང་། ཁྲིད་ཡིག་བསླབ་བྱ། ཆབ་ཤོག་སྤྲུབ་ཐབས་བཅས་ཆོས་ཚན་སོ་གཅིག་གིས་པོ་ཏི་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ཐར······ཤུལ་དགོན་དུ་ཤིང་པར་བཞུགས་སོ།།

ཐི་ཤོ་ལེགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་དུ་ཡབ་རྒྱལ··པོ་འབྲོང་ཞི་ལེགས་དང་། ཡུམ་མཚོ་སྨན་འབྲོང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་དཔོན་གསས་ཕུ་ལུ་གྲུ་འཛིན་བསྟེན་ཞིང་ལྷ་བོན་སེག་གཤེན་བདུད་འདུལ་གྱིས་མཛད། སྐུ་མཁར་རྩེ་མ་ཕྱུང་རྒྱལ་བཞེངས་ཏེ་བཙུན་མོ་ས་སྨན་བུ་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཤིང་རིགས་སྲས་ཨི་ཤོ་ལེགས་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བང་སོ་གཡའ་སྲང་མཚམས་སུ་བཏབ། ཁོང་ནི་བར་གྱི་ལེགས་དྲུག་ནང་གི་ལྔ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཐུགས་རྗེ་དཔལ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ···འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་དཔལ་ཨེའི་དགོན་དུ་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀར·········སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་བྱང་བར་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ······བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«ཙནྡྲ་པའི་འགྲེལ་བ་ལུང་གི་མཚན་གསལ་བྱེད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ»དང་། བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«ཙནྡྲ་པའི་ཕྱིངས་ཀྱི་དཔུང་གཉེན»ཞེས···

བྱ་བ་སློབ་དཔོན་བླ་བ་གང་བས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ།།

ཐུགས་སྲས་ཐུབ་བསྟན་ལྷུན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1906ལོར་སྐྱ་ཁ་གྲྭ་ནང་ཇོང་དུ་ཡབ་བཀྲ་ཤིས་དབང་འདུས་དང་། ཡུམ་གཡུ་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1955ལོར་ལྷ་སར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་རྣམ་རྒྱལ་དོན་གྲུབ་ཅེས་ཞུའོ། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐྱ་ཁ་བྱམས་པ་གླིང་གི་ཆོས་སྒར་ཞུགས་ཏེ་མཚན་ལ་ཐུབ་བསྟན་ལྷུན་གྲུབ་ཅེས་གསོལ། དེ་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་སྨན་རྩིས་ཁང་དུ་བཞུགས་ཤིང་མཁས་དབང་མཁྱེན་རབ་ནོར་བུ་དང་། བཀྲས་ཁང་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་བྱམས་པ་ཐུབ་དབང་། འཇམ་དཔལ་རོལ་བའི་བློ་གྲོས་བཅས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་གསོ་རིག་དང་རྩིས་རིག་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད། རྭ་སྒྲེང་ཐུབ་བསྟན་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་ཚབ་མཛད་སྐབས་ཁོང་ལ་རྩེ་དྲུང་ལས་ཚན་གནས་ལྔ་པའི་གོ་གནས་གསོལ་རས་བསྩལ། དེ་ནས་བཟུང་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་རིག་གནས་སྐོར་གྱི་སློབ་ཁྲིད་འགན་ཁུར་རྒྱུན་དུ་ཐུག་ལས་གནང་། སྟག་བྲག་ངག་དབང་གསུང་རབ་མཐུ་སྟོབས་རྒྱལ་ཚབ་མཛད་སྐབས་ཁོང་ལ་རྒྱལ་བ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་བླ་སྨན་དང་མཁན་ཆུང་གི་གོ་གནས་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1954ལོར་རྒྱལ་བ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་བཅར་བླ་སྨན་གྱི་འགན་ཁུར་བཞེས་ཏེ་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པར་དགོངས

པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ།།

ཐུའུ་བཀྭན་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……1680ལོར་མདོ་སྨད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1736ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གསུམ་བཞི་ཙམ་ལ་ཕེབས་དུས་དགོན་ལུང་དགོན་གྱི་གྲྭ་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་ཐུའུ……བཀྭན་བློ་བཟང་རབ་བརྟན་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་ནས……དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་དུ་གདན་དྲངས། ལྕང་སྐྱ་ངག་དབང་ཆོས་ལྡན་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཏེ་མཚན་ལ་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དུས་དེ་ནས་བཟུང་ལྕང་སྐྱ་ངག་དབང་ཆོས་ལྡན་ལས་མཚན་ཉིད་ཐེག་པའི་གཞུང་དང་དབང་ལུང་རྗེས་གནང་བཅས……པའི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ། རྒྱལ་སྲས་འཇིགས་མེད་གྲགས་པ། མཁན་པོ་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་སོགས་ལས་ཕྱི་ནང་རིག་གནས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་སྦྱངས། པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་དགོན་ལུང་གི་མཁན་ཁྲིར་བཞུགས། ཁྲི་ཐོག་ཉེར་བཞི་པ་ཡིན། གདན་ཁྲིར་བཞུགས་རིང་འཆད་ཉན་དང་ཀུན་སྤྱོད་ལེགས་པར་དམ་བཟུང་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཙམ་ལ་གོང་མ་བདེ་སྐྱིད་རྒྱལ་པོས་པེ་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་གོང་ནས་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་ཁྲིར་འགོད་

ཆེད་དུ་དབུས་སུ་མངགས་བཅོལ་མཛད། དབུས་ནས་མཛད་སྒོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གྲུབ་ནས་པེ་ཅིན་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། གོང་མ་ཡུང་ཀྲེང་གིས་མཇལ་འཕྲད་མཛད་ནས་ཐམ་ཀ་བླ་མའི་གོ་གནས་གནང་། དེ་ནས་མཚོ་སྔོན་དུ་དམག་འཁྲུག་ལངས་པས་རྒྱ་དམག་རྣམས་ཀྱིས་དགོན་པ་མང་པོ་མེ་ལ་བསྲེགས། བསྟན་འཛིན་སྐྱེས་བུ་མང་པོ་བཀྲོངས། དེ་རྗེས་ལྕང་སྐྱ་རོལ་བའི་རྡོ་རྗེ་ཁོང་གཉིས་བགྲོས་ཐོག་ཐབས་མཁས་ཀྱིས…གོང་མར་ཞུས་པས་དགོན་རྣམས་གསར་བཞེངས་ཚོག་པའི་བཀའ་ལུང་…ཐོབ། འགྲོ་སོང་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་ནས་བཏང་། བླ་གྲྭ་རྣམས་ལ་གོང་མའི་མཛོད་ནས་ཕོགས་སྐལ་གནང་། གོང་མས་ཛིང་ཛིའུ་ཅན་ཞི་སྟེ་རྣམ་དག་བསླབ་ལྡན་བསམ་གཏན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཞེས…པའི་ཚོ་ལོ་དང་ཐམ་ཀ་བཅས་གནང་། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པར་གོང་མ་ལ་གནང་བ་ཞུས་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དགོན་ལུང་གཙོས་པའི་མདོ་སྨད་ཀྱི་དགོན་ཆེ་ཆུང་ཚང་མར་མང་འགྱེད་དང་སྤྱི་འཛོག བླ་མ་ལས་སྡེ། མཚོ་སྔོན་གྱི་དཔོན་ཁག་ཐམས་ཅད་ལ་གནང་སྐྱེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་བསྩལ། དགོན་ལུང་དགོན་པའི་རྒྱབ་རི་ལ་རི་ཁྲོད་ཅིག་གསར་དུ་བཏབ་ནས་སྐུ་ཚེ་མཐའ་མའི་བཞུགས་གནས་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《མཛོད་ལུགས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག》《བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག》། 《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་དོན་རྒྱན་སོ་ལྔའི་དཔེར་བརྗོད》བཅས་ཆོས་ཚན་ཉེར་དྲུག་ཡོད་པའི་པོ་ཏི་གཅིག……བཞུགས་སོ།།

ཐུའུ་བཀྭན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1737ལོར་མདོ་སྨད་ཕོ་རོད་ལང་གྲུའི་ཕུན་ཚོགས་ལུང་པར་བྲ་སྟེའི་རིགས་སུ་སྐྱར་བའི་ཡབ་དཔུང་སྐྱབས་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་བ་རི་བཟའ་ཆོས་མཚོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1802ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པའི་སྟེང་དུ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དཀོན་མཆོག་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་ཐུའུ་བཀྭན་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་ཕྲེང་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་དགོན་ལུང་དགོན་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས། བདེ་གྲུ་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་བསྒྲུབས། དམར་གཙང་དཔོན་ཆུང་བློ་བཟང་ཆོས་འཛིན་ལས་ཡི་གེ་བསླབས། སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགོན་ལུང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་ལས་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས། ཁོང་གིས་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ། ཕུར་ལྕོག་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེ། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་སོགས་སློབ་དཔོན་བཅུ་ཕྲག་གསུམ་ལྷག་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་གསན་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད།

དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་གཞུང་ནས་ཞྭ་ལུ་མཁན་པོར་བསྐོས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བར་དགོན་ལུང་དགོན་པའི་མཁན་པོ་མཛད་པས་མཁན་རབས་སོ་བཞི་བ་ཡིན། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་གོང་མའི་བཀའ་

སྐར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས། གོང་མས་རྟ་ཐོག་ཐུའི་གོ་ས་དང་ཆན་ཞིའི་ཞིང་ལས་གནང་། ཡོང་གི་དཔོན་འབངས་ལ་བཀའ་ཆོས་གསུངས་པས་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་ས་སྟེང་ཁྱབ། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་རང་དགོན་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་གོང་མའི་བཀའ་བཞིན་སླར་པེ་ཅིན་དུ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཕེབས་པས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ………མཛད། སྐུ་ཚེ་སྨད་དུ་དགོངས་པ་ཞུས་ཏེ་རང་དགོན་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པར་སྐུ་འབུམ་དགོན་པའི་ཁྲི་བ་མཛད་ནས་འཆད…མཉན་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཡོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྣམ་ཐར་དང་རྟོགས་བརྗོད་སྣ་ཚོགས། རྩིས་རིག སྙན་ངག ཆབ་ཤོག གྲུབ་མཐའ། གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐོར་བཅས་བསྟན་བཅོས་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་པ་པོ་ཏི་བཅོ་ལྔར་བསྡུས་ཏེ་དགོན་ཞིང་དུ་ཤིང་པར་བརྐོས་ཡོད།

ཐུའུ་བཀྭན་བློ་བཟང་དབང་ཕྱུག་བཤད་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོ།

ཡོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1839ལོར་ཕྲ་ཏེ་ཞྭ་དམར་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1894ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཡོང་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་བསྙེན་དང……རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་སྐུ་འབུམ་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྐྱབས་རྗེ་ཆེ་ཤེས་ངག་དབང་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་ཉི་མ……ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་མཚན་ཉིད་གཙོ་མཛད་པའི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་གསེར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་མོར་བྱོན་ཏེ། གོང་མ་ཞན་

བཏུན་རྒྱལ་པོས་མཇལ་ཕྲད་མཛད་ཅིང་གོང་མས་བརྩེ་གཟིགས་ཆེན་པོས་སྐུ་ཚེ་སྔ་མའི་འཇའ་ས་བཀའ་དྲིན་དུ་བསྩལ། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྐུ་འབུམ་དགོན་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་མཛད་ནས་ཆོས་འབྲེལ་གྱི་བཀའ་དྲིན་གནང་། དེ་ནས་དགོན་ལུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་བཀའ་པོད་ལྔའི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་ནང་བྱན་ཆུད་པ་མཛད། ཁོང་གིས་ལྷག་པར་དུ་སུམ་པ་མཁན་ཆེན་དང་། སེ་ཁྲི་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ། ཡོངས་འཛིན་ཞང་ལ་རབ་འབྱམས་པ་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་སྔ་ཕྱི་ལན་དུ་མར་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་པོས་ཐུགས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཡོངས་སུ་གང་། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་གཞི་རྩ་ཡོངས་སུ་བརྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ནན་ཏན་དུ་མཛད། གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་ལན་དུ་མར་ཕེབས་ཏེ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་སྤེལ་བ་དང་། གོང་མའི་ཆབ་སྲིད་ལ་སྨན་པའི་མཛད་འཕྲིན་ལེ་ཤོར་མེད་པར་བསྐྱངས། རང་དགོན་དུ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བཅས་པ་ལན་དུ་མར་བཞེངས་པ་སོགས་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ཚད་མེད་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཐུའུ་བཀྭན་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ནས་བརྩིས་པའི་ཐུའུ་བཀྭན་གྱི་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཐུའུ་བཀྭན་བློ་བཟང་རབ་བརྟན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་མཚོ་སྔོན་ཐུའུ་བཀྭན་གྱི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་

སྐབས་སུ་ཕ་མས་ཁྱིམ་ཐབ་བླང་བར་བཙམ་པ་ན་བྲོས་སྟབས་ཀྱིས······དགོན་ལུང་དུ་བྱོན་ཏེ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དེ་ནས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་···གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ······གསན། དེ་དུས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་རྫེ་འདི་བ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་སྨྲི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལ་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པར་ཀུན་ལ་གྲགས། རྒྱལ་སྲས་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་། "མང་དུ་ཐོས་པའི་གདེངས་ཀ་རབ་མཛེས་ཤིང་། ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལ་དབང་འབྱོར་བ། སྨྲ་བའི་དབང་ཕྱུག་དམ་པ་ཀླུ་ཡི་དབང་། བློ་བཟང་རབ་བརྟན་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས"ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་མཛད། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་བྱོན་ཏེ་ཐོག་མར་ཧས་ཐུང་དགོན་པ་ཆེ་བའི་བླ་མ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1672ལོར་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི···ལ་ཕེབས་ནས་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། མཚོ་སྔོན་པོའི་དཔོན་ཁག་འགའ་ཞིག་ཀྱང་སློབ་བདག་ཏུ་གྱུར། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅུ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ།།

ཐུར་མ་འཇམ་དབྱངས་དོན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ······1748ལོར་མདོ་སྨད་ཏ་རོལ་ཅན་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་

མགར་རྫེ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1830ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་བློ་བཟང་བླ་མ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཕྲོག་དང་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་ལེགས་པར་བསླབས། ཐར་མི་ཆི་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་བསྒྲུབས་པས་ཤེས་རབ་འཕེལ། བླ་བྲང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་། སྒྲ། སྙན་ངག་རྩིས་དཀར་ནག་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་གྲགས་རྒྱས། རིས་མེད་ཀྱི་མན་ངག་མང་པོ་རྩལ་འདོན་དང་། རབ་གནས། སྦྱིན་སྲེག སྨན་དཔྱད་སྣ་ཚོགས། གཏོར་མའི་བཅའ་བཟོ། ལས་རིམ། གཟུངས་གཞུག བཟོའི་འཕྲུལ་དུ་མ། འཁོར་ལོ་བྲི་ལྡེབས་སོགས་ལས་ཚོགས་རབ་འབྱམས་ལ་མངའ་བརྙེས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་པར་གྲྭ་ཚང་གི་དགེ་བསྐོས་ལ་བཞུགས་ཤིང་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད·········བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1820ལོར་བླ་བྲང·······བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི····རིང་དུ་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་གང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་ཡར་ལྡན་དུ·····བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་མུར་དགུང་ལོ་གྱ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་རབས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཐུར་ལ་བ་རྩལ་ཁྲིམས་སྐྱབས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ····སྐུ་འཁྲུངས་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་བྱ་ཁང་བ་

བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་གཉིས་ལ····
དཔྱིས་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་པས་ཆོས་རིམ་ལྔའི་མན་ངག་དང་བཅས་པ·········
ཐུགས་སུ་ཆུད། དེ་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་གཉིས་རིང་དུ་ཤམ་ཐབས་མ་གྱོན་
པར་སྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་བསྒོམས་པས་གྲུབ་པ་བརྙེས་ཏེ་བསྐྱེད་རིམ་ལ···
བརྟན་པ་ཐོབ་པས་ལྷ་དངོས་སུ་ཞལ་གཟིགས། རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ལ་
རྟགས་ཐོན་ཞིང་ངག་རྡོ་རྗེའི་བཟླས་པ་འབྱོངས། སྣང་བ་ཐམས་ཅད་
སྒྱུ་མར་ཤར། ཐུགས་འོད་གསལ་གྱི་ངང་ལ་བཞུགས། ཟུང་འཇུག་
གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་ནས་ཐ་དད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བཅོམ།
སངས་རྒྱས་དང་འདྲ་བ་ཞིག་བཞུགས་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་མཆོག་
ཏུ་གྱུར་པ་ནི་ཐང་བེ་བ་འཕགས་པ་སྐྱབས་ཡིན།།

ཐེ་བོད་དཀོན་མཆོག་ཕུན་ཚོགས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1773
ལོར་མདོ་སྨད་ཨ་བར་ཐེ་བོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་
པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1838ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་
བདུན་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་སྒྲར་ཞུགས་ནས་བསྡུས་གྲྭ···
དང་། ཕར་ཕྱིན། དབུ་མ། མཛོད། རྣམ་འགྲེལ། འདུལ་བ་
བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་ཞིང་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་རྒྱས། དེ་
ནས་བྲག་དཀར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་ཡུན·······
རིང་དུ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་
མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1835ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་སྨན་པ་གྲྭ·····
ཚང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ

གང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་ཡར་ལྡན་དུ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་རེ་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཞེ་པོ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1783ལོར་མདོ་སྨད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1846ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་རྗེ་མཁས་གྲུབ་བསྟན་འཛིན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། རྗེ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་ལས་རིག་པའི་གནས་དུ་མར་མཁས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་དགོན་གསར་རབ་རྒྱས་གླིང་གི་རྒྱུད་གྲྭ་འགྲིམས་ཏེ་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་གྱིས་མཚོན་རྒྱུད་དོན་གྱི་གདམས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་པར་མཛད། ཡབ་རྗེ་ཧྭ་ཛ་ལས་སྤྱི་ཆོས་དང་ཟུར་ཆོས་གང་གནང་གསན་ཞིང་སྐུ་ཚེ་དང……སྐོམས་པར་བསྙེན། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་དང་། སྡེ་ཁྲི་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ། གུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས། གླིང་དཀོན་མཆོག་དགྱེས་པའི་བློ་གྲོས། བཀའ་འགྱུར་བ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་འཛིན། ཁྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་དབང་ཕྱུག་སོགས་ལས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། རྗེ་རི་ཁྲོད་དབང་པོ་ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས་ཏེ་ཚུལ་ཁྲིམས་མིག་འབྲས་ལྟར་དུ་བསྲུངས། གུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེའི«རྣམ་ཐར་ཆོས་དུང་དཀར་པོའི་སྒྲ་དབྱངས»དང་། «གསེར་ཁང་བྱམས་པའི་དཀར་ཆག་བྱང་ཆེན་ཐར་ལམ་བགྲོད་པའི་ཐེམ་སྐས»གཡོ་དགེ……ལམ་རིམ་ཟིན་བྲིས། དགེ་ལྡན་བསྟན་འབར་མ་རྣམས་ཀྱི་དཔར་

ཤིང་བསྐུན། དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོ་ལ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུན་སྤེལ། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཟེ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་དཔལ་ལྡན་སེང་གེའི་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཟེ་ཙོ་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1806ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1846ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར···སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1839ལོར་གཞུང་ས་ཆེན་མོའི་བཀའ········བཞིན་མདོ་སྨད་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ལ་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ····མཚོའི་གསེར་སྡོང་བཞེངས་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་འབུལ་སྡུད་མཁན་པོར་ཕེབས··འདུག དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆུང་ངུའི་ཟིན་བྲིས་བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་ངོགས»དང་། «གདན་ས་ཆེན་པོ་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་རབས་མུ་ཏི་ག་ཕྲེང་བ་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་དཀར་ཆག་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་རྣ་བའི···བཅུད་ལེན»། «ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་ལྡན་པའི་མདོའི་འགྲེལ་པ་གདུང་སེལ་ག་བུར་གསར་པའི་ཆུ་རྒྱུན»བཅས་ཆོས་ཚན་བཞི་ལོངས་པའི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ།།

ཐེ་བོ་ལུང་བཟང་ནང་པ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1687 ལོར་ཐེ་བོ་སྟོད་མ་དྲེད་ལུང་ཡ་རེ་བྱ་བའི་གྲོང་དུ་དཔལ་ཚའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་འམ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ(1748—1749)ལོར་སྐུ་གཤེགས་པ་འདྲའོ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་བྲག་དགོན་བླ་མ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་ཆས་པ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་དབུས་མཇལ་དུ་ཕེབས། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་བ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བསྐྱར་དུ་ཞུས། རྗེ་དཀོན་མཆོག་བཀྲ་ཤིས་ལས་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་ཁྲིད་གསན། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཇལ་ནས་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་ཕྱིར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཤིང་ཨང་སློན་དཔོན་སློབ་རྡུང་དུ་ཕྱིན་ནས་བླ་མའི་གཙོ་བོར་བསྟེན། གདམས་པ་མཐའ་དག་ཞུས། དེ་ནས་ཁྲི་དགེ་དཔོན་སློབ་དང་། རྗེ་བློ་བཟང་ཆོས་དཔལ། པཎ་པཎྜི་ཏ་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ། ཙ་ནེ་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ། བྲག་དགོན་བླ་མའི་སྤྲུལ་སྐུ། བཀའ་འགྱུར་པ་བློ་བཟང་ཉི་མ་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མར་བསྟེན་ནས་སློབ་གཉེར་ལ་དཀའ་སྤྱད་རྒྱ་ཆེར……མཛད་དེ་བློ་གྲོས་ཀྱི་གཏེར་བརྫོལ་པས་སློབ་གཉེར་གྱི་རྩེ་མོར་སོན། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་ཏུ་ཕེབས་པར་ལུང་བཟང་རི་ཁྲོད་དུ་དགའ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ་གླིང་བཏབ། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པར་རི་ཁྲོད་དུ

འདུ་ཁང་རྟེན་བརྟེན་པ་མང་པོ་བཞེངས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་《རང་རྣམ་ཚིགས་བཅད་མ》དང་། 《ཐོབ་ཡིག་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་།》སོགས་རྣམ་ཐར་དང་གཞུང་འགྲེལ། བསླབ་བྱ། སྒྲུབ་ཐབས། དཀར་ཆག བཅའ་ཡིག་བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་ལེ་ཚན་བཞི་བཅུར་ཉེ་བ་པོ་ཏི་གསུམ་དུ་བགྱིས་ནས་བཞུགས་སོ།།

ཐོ་ཡོན་འཇམ་དབྱངས་འཕྲིན་ལས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྦྱང་བ་མཛད། དགེ་བསྙེན་དང་། རབ་བྱུང་། དགེ་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཤིང་ཚུལ་ཁྲིམས་མིག་འབྲས་བཞིན་དུ་བསྲུངས། དེ་ནས་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ལྗོངས་སུ་གོམ་པ་བསྐྱུར་ཏེ་གྲྭ་ས་ཆེན་པོ་འགྲིམས་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1871ལོར་རང་གི་ཙ་བའི་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བརྩམས། མདོར་ན་སྐུ་ཚེ་གང་པོར་མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བ་མཛད་དོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《དཀྱིལ་ཆོག་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བའི་མཚམས་སྦྱོར》དང་། 《ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ》། 《སྤྱོད་རྒྱུད་ནས་གསུངས་པའི་ཀུན་རིག་རྩ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར》། 《འཕགས་ལུགས་གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་པ》། 《རྒྱུད་སྡེ་ལྔ》། 《ཁྱུང་ནག་མའི་སྤུ་གྲི》། 《རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བའི་གསུང་ངག་དྲིས་ལན》། 《ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ཟུར་

རྒྱན་ལུང་མེད་བཤད་འབུམ»། «འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་»བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་བཅུ་རེ་བདུན་ཡོངས་པའི་པོད་དགུ་བཞུགས་སོ།།

ཐྲོ་ཡོན་བློ་བཟང་ཆོས་འཛིན།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། མཚོ་སྔོན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚུལ་གེ་ཛ་སག་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་ཆུ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རབ་རྒྱས་ཀྱི་མདུན་ནས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྙུབས། སྐུ་འབུམ་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ལམ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་འདོན་ཆོ་ག་རྣམས་བློར་འཛིན་དང་གར་ཐིག་དབྱངས་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་ཕྱག་ལེན་མན་ངག་གི་སྐོར་ལ་སློབ་སྦྱོང་ཞིབ་རྒྱས་མཛད། གསུང་སྐད་བཟང་བས་རྒྱུད་གཞུང་བྱང་འདྲེན་དང་བླ་མ་བྱང་འདྲེན་གཉིས་ཀར་བཞུགས། དགུན་ཆོས་ཛེས་མའི་སྐབས་སུ་གྲྭ་ཚང་དུ་སྔགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་བཞག་སྟེ་ཚེ་འཕྲུལ་སྒྲོན་ལམ་ཆེན་མོར་སྔགས་རམས་པའི་མིང་བཏགས་འཛིན། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1859ལོར་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1863ལོར་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་གང་ཡོད་མ་ཉམས་གོང་འཕེལ་དུ་མཛད། སྐུ་ན་སྨིན་པའི་དབང་གིས་སྤྱན་མི་གསལ་

བའི་ཚུལ་བཞིས་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་ཐུགས་སྒྲོ་བཞིན······གནང་ངོས་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འཁྲུམ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་བཅུ་བདུན་པ་དང་། སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཐྲ་ཡོན་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1792 ལོར་སོག་ཡུལ་དུ་ཡབ་དཔལ་མཆོག་དང་། ཡུམ་དཔལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་ཞུ། དགུང་ལོ་བདུན་ནས་སོག་ཡིག་དང་མན་ཏྲའི་ཡི་གེ་བསླབས་ཤིང་མཁས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་ཨམ་བན་གྱི་ཞབས་ཕྱི་ཞུས་ཤིང་རྗེས་སུ་ནང་བློན་བྱས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ཁྱིམ་ཐབ་བསྲུས་ཏེ་སྲས་གཉིས་བཙས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་ཛོས་ཐང་མཁན་པོ་ངག་དབང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཞབས······དྲུང་ནས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཞུས་པས་ཡིད་འགྱུར་གྱི་སྙིང་བ······ཐོན་ཞིང་ཐུགས་ཞུང་། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་འཁོར་བ་ལ་ངེས་འབྱུང་སྐྱེས་ཏེ་ཛོས་ཐང་མཁན་ཆེན་གྱི་ཞབས་དྲུང་དུ་སྐྲ་ཕུད་ཕུལ་ཞིང་དགེ······བསྙེན་བསྒྲུབས། གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་བློ་བཟང་ཚེ་འཕེལ་དང་སྨོ་མང་མཁན་པོ་མཐུ་སྟོབས་ཉི་མ་སོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་རྒྱལ་བའི་བཀའ······དང་བསྟན་འགྱུར་ནས་བཟུང་སྟེ་པོ་ཏི་སུམ་བརྒྱ་དང་། དབང་ཁྲིད་བརྒྱ་ཚར་བཅས་ཀྱི་ལུང་རྒྱུན་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལྷ་རྩེ་བ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་གྱི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི······

སྡོམ་པ་བཞིས། མཚན་ལ་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒྲར་ཞུགས་ནས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གཞུང་ཆེན་དག་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་དང་། དངུལ་ཆུ་བླ་མ་དབང་ཕྱུག་ཆོས་བཟང་། གསེར་ཁང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ། དཔལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་བསྟེན་ཏེ……དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་དང་། གཙང་། ས་སྐྱ། ངོར་དགོན། ཞྭ་ལུ། སྟོད་ལུང་། འཕན་པོ། སྟག་ལུང་། ཡེར་པ་ལྷ་རི་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་གནས་མཇལ་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་ནས་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་བར་འབྲས་སྤུངས་ནས……བཀའ་ཆོས་གནང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པར་ཁམས་འདུ་ཕེར་ཕེབས་ནས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པར་འབྲས་སྤུངས་ནས་བཀའ་ཆོས་གསུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་«དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ»དང་། «རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་»བཅས་ཆོས་ཚན་བདུན་ཅུ་དོན་བརྒྱད་ཡོངས་པའི……པོད་གཉིས་བཞུགས་སོ།།

ཐོག་ཁ་བ་རིན་ཆེན་ཞིང་གི

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1227ལོར… འདན་སྟོད་གྲོང་ཁྱེར་ཅང་ཏུར་ཡབ་རྡོ་རྗེ་སེང་གེའི་སྲས་སུ་སྐུ………… འཁྲུངས། གདུང་རུས་ནི་སྐྱུ་ར་ཡིན། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1285ལོར་འབྲི་གུང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དགུ་པར་གཅུང་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་མཚན་ལ་རིན… ཆེན་སེང་གེ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་ཏེ་ཆོས་རྗེ་ཟླ་མའི…… གཟིམས་ཁང་ཐོག་ཁ་གསེར་ཁང་དུ་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་འདག་སྦྱར…… སྒྲ་བཅད་མཛད་ཅིང་གྲུབ་པ་ཐོབ། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པར་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ…… ནས་གདན་ས་བསྐྱངས། དེའི་རིང་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས་པ་དང་། དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་བསྙེན་བཀུར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཕུལ། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཐོག་ག་ཞབས་དྲུང་དཀོན་མཆོག་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1778ལོར་མདོ་སྨད་བསང་གཞུང་དར་ཅོག་ཐང་དུ་ཡབ་ཡུམ་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་ཙ་ཡུས་ཨ་གནམ་བཟའ་འབྲུག་མོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ………… འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་བཞི་པར་སུམ་ར་མའི་

ཞབས་དྲུང་གི་ཡང་སྤྲུལ་དུ་ཐག་བཅད་ཅིང་གདན་སར་བཀོད། ཁྲི་ཆེན་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ལ་ངག་དབང་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་པར་དགེ་སློང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་དང་འདོན་ཆོས་སྤྱོད···བཅས་ལ་བྱང་བར་སྦྱངས། ཇོ་འཇིགས་མེད་རིགས་པའི་སེང་གེ་དང་། རྒྱལ་མཁན་ཆེན། མཚམས་པ་བློ་བཟང་དཀོན་མཆོག་བཅས་ལས་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་སོགས་གསན། བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་གུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལས་བསྙེན་པར·········རྫོགས། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་སྨོན་ལམ་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས་ཤིང་ལས་ཁའི་ཁྲི་བ་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པར་དུར་བེད་ཀྱི་གདན་འདྲེན་འབྱོར་ཏེ་སྐུ་འབུམ་བརྒྱུད་ནས······ཕེབས་ཤིང་ཅུང་གར་དགོན་བདེ་ཆེན་རབ་རྒྱས་གླིང་དུ་གཞི་གསུམ་གྱི···ཕྱག་ལེན་བཙུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པར་གདན་སར་ཕྱིར་ཕེབས་ཏེ་བླ་སྤྲ་ཇ་མས་ལ་མཆོད་འབུལ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པར་བླ་བྲང་སྨན་པའི་ཁྲི་ལ་ལོ་གསུམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པར་དཔལ་ཤུལ་ཁྲོ་ཁོའི་བླ་མར་ཕེབས། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པར་བདེ་མོ་ཐང་གི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ལྔ་བཞུགས། དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པར་བླ་བྲང་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་བ་མཛད་ཅིང་གྲྭ་གཞི་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར·········བསྐྱངས། དགུང་ལོ་རེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1846ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ·········

ཐེབས་ཤིང་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ནས་བཞུགས་ཏེ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུར་ཉེ……སྐབས་སྐུ་ཡི་བཀོད་པ་བསྡུས་སོ། ཁོང་ནི་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་ཞེ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཐེག་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1349ལོར……ས་སྐྱའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་ཤར་དུ་ཡབ་ཏཱ་དབེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན……དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་རྒྱལ་མོ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1425ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་ལས་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་དང་། རྡོ་རྗེ་ཕུར་པ། གཤེད་དམར། དུས་འཁོར་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་དབང་ལུང་མན་ངག་རྗེས་གནང་དང་བཅས་པར་གསན། ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དང་ཆོས་རྗེ་མ་ཏི་པཎ་ཆེན་སོགས་ལས་ཀྱེ་རྡོར། གསང་འདུས། བདེ་མཆོག གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲེལ་གདམས་པ་ཟབ་མོ་རྣམས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད། དེ་ནས་གནས་ངེས་མེད་དང་དགོན་ཁག་སོ་སོར་ཐེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པར་གོང་མ་ཏཱ་མིང་རྒྱལ་པོས་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོར་གདན་འདྲེན……ཞུས་པ་ལྟར་ཐེབས་ནས་ལོ་ངོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་བཞུགས་ཏེ་རྒྱལ་བློན……

ཇ་མས་ལ་ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བས་རྒྱལ་པོ་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ཏེ་ཁོང་ལ་ཀུན་མཁྱེན་ཡང་དག་པར་རིག་པ། ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཐུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་དགེ་བ། རྡོ་རྗེ་ཀུན་ཁྱབ། འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་སངས་རྒྱས་ཁྱབ་བདག་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ……ནས་གསེར་གྱི་འཇའ་ས་དམ་ཁ་ཁྱད་པར་ཅན་གནང་། དེ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་གདན་སར་བཞུགས་ཏེ་འཆད་རྩོད……རྩོམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་དོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་བླ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། འབྲི་གུང་རིན་པོ་ཆེ། ཐེལ་སྤྱན་སྔ་བ། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ། ཆོས་རྗེ་རཏྣ་ཀ་ར། ཚལ་པ་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《དཔལ་དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེའི་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་ཊཱི་ཀ་དག……ལྡན་སྐྱེ་མ》སོགས་རྣམ་བཤད་ཀྱི་སྐོར་དང་། 《དུས་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས》 སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས། 《སྙར་ཁྲིད་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག》སོགས་ཀྱི་སྐོར། 《བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་གསོལ་འདེབས》། 《དཀའ་བའི་གནས་ཀྱི་དྲིས་ལན》《ཕྲིངས་ཡིག》། 《གདམས་པའི་སྐོར》 བཅས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བཞུགས་སོ།།

ཐོན་པ་མཁས་བཙུན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1443ལོར་གཙང་སྟོད་ཐོན་པའི་ཞལ་ངོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1521ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སློབ་དཔོན་དཔལ་བློ་དང་། ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་སོགས་ལ་

བསྟེན་ནས་དབུ་མ་དང་། ཕར་ཕྱིན། འདུལ་བ། མངོན་པ་གོང་འོག ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་པོ་ཏི་བཅུ་ལྷག་གི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། པ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལས་རྒྱུད་སྡེའི་སྐོར་གྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཞུས། རྒྱུད་པ་སྦྱིན་པ་དཔལ་བ་དང་གྲགས་པ་བཟང་པོ་གཉིས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང····བཀའ་ཆོས་གསན། ཤར་རྩེ་ཤེར་འབྱུང་བློ་གྲོས་ལས་འགྲེལ་བ་བཞི་སྦྲགས་སོགས་གསན་ཏེ་ལྷ་རིར་ཕེབས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1504ལོར་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི···གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་འཆད་ཉན·······མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་སླར་ཡང་ལྷ་རིར་བྱོན་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ཅིང་ཐན་སྟེའི་ཆོས་སྡེ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་ཕྱག་འདེབས་མཛད་དེ······འཆད་ཉན་དར་ཞིང་སློབ་མ་མང་དུ་འདུས། དགུང་ལོ་དོན་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་མཁས་བཙུན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་འབྲས་སྤུངས་གདན་སའི་མཁན་རབས་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཐོན་མི་སམ་བྷོ་ཊ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ·········619ལོར་གཡོར་པོ་ཡུལ་དགུའི་ནང་ཚན་ཐུ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་ཐོན་པོ···ཐོན་མི་ཨ་ནུ་ར་ག་ཏའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འཁྲུངས་ལོ་ལ་ད་དུང་དཔྱད་དགོས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་ནི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲུལ་ཡིན་པར་གྲགས་པས་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་རྣོ་ལ··

མཛངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཁོ་ནར་ལྡན། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་བྲམ་ཟེ་ལི་བྱིན་ཀ་ར་དང་ཀྵ་རིག་པའི་སེང་གེ་བཅས་པཎྜི་ཏ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ནང་དོན་རིག་པ་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་བོད་དུ་ཕེབས། སྐུ་མཁར་མ་ཏུར་དཔེ་མཚམས་བཞུགས་ནས་རྒྱ་ཡིག་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ་ལས་བོད་ཡིག་སུམ་ཅུ་གཏན་དུ་ཕབ་སྟེ་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་གསར་བཅོས་ལེགས་པར་མཛད། རྒྱལ་བློན་ཐམས་ཅད་ཞལ་འཛོམས་དགྱེས་སྟོན་མཛད་སྐབས་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ལ་བྱ་དཀའ་བའི་ལམ་ནས་དྲངས་པའི་ཡིག་ཕུད་ཐོག་མར་ཕུལ། དེ་ནས་བློན་པོ་མགར་གྱི་རོགས་སུ་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས། རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་ནས་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས། ཁོང་ནི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བློན་པོ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་ལ་མཛངས་མི་མི་བདུན་ནང་གི་བཞི་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《སུམ་ཅུ་པ》དང་། 《རྟགས་འཇུག》། 《ཟེབ་སྦྱོར་སྒྲིག་པའི་གཞི་མ》། 《ཐོན་མིའི་མདོ་ཟླའི་སྒྲ་མདོ》བཅས་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་གཞུང་བརྒྱད་མཛད་སྐད། བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོ་རྒྱུད་ཉེར་གཅིག་དང་། 《འདུས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཏོག་གི་གཟུངས》། 《ཟླ་བ་སྒྲོན་མེའི་མདོ་སྟེ་མདོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ》། 《མདོ་སྡེ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན》། 《དམ་པ་ཏོག་དཀར་གྱི་མདོ》། 《དགེ་བ་བཅུའི་མདོ》། 《ཤེར་ཕྱིན་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ། 》 《པང་ཀོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ》། 《ཙིནྟ་མ་ཎིའི་

གཟུངས»བཅས་སོ། །

ཐོས་པ་དགའ།

ཁོང་ནི་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར……གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

མཐའ་བཞི་དར་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐྱ……འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་སོགས་ལ་ཞིགས་པར་སྦྱངས་ཤིང་མཁས་པར་མཁྱེན། དེ་ནས་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་དད་གུས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྐྱེས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ……གཏུགས་ཤིང་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་(742—796)གྱིས་ལྷ་སྨན་དུ་དབང་བསྐུར། གོང་སྨན་དཀོན་མཆོག་འཕན་དར་གྱིས་མཛད་པའི«གསོ་རིག་དགོས་འདོད་ཀུན……འབྱུང»ལས"བྱང་ཁོག་སྐོར་གསུམ་འདུ་བ་རྣམ་གསུམ་དང་། ཐོར་དཔྱད་སྨུ་ཏིག་ཕྲེང་སོགས་མཐའ་བཞིའི་ལུགས།"ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་མཐའ་བཞི་རིན་ཆེན་ཞེས་ཞུའོ། །ཁོང་ནི་བོད་སྨན་མཁས་པ་མི་དགུའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«ཡན་ལག་རྣམ་གསུམ»དང་། «ཐོར་དཔྱད་སྨུ་ཏིག་ཕྲེང་བ»། «ཞུ་བ་བཞི་ལྡན»བཅས་བཞུགས་སོ། །

མཐིང་གི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་འཛད་

ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཕྱི་བློན་དྲུག་གི་ཡ་རྒྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ད

དར་མོ་སྨན་རམས་པ་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་ཞིབ་ཏུ་མི་གསལ་ཡང་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་དུ (སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ) གཡོན་རུ་དར་མོའི་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་མོ་གཡུ་སྒྲ་སྙིང་པོའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་པར་ངེས། ཁོང་གིས་གླིང་སྟོད་ཉི་ཐང་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་དང་། དྲང་སྲོང་བསྟན་འཛིན་དར་རྒྱས་གཙོས་རྒྱ་བོད་སློབ་དཔོན་བཅུ་ཕྲག་བཞི་ལྷག་ལ་བསྟེན་ནས་གསོ་བ་རིག་པའི་སྤྱི་དོན་གྱི་ཁོག་ཕུག་དང་། གཞུང་དོན་མཐའ་བཅད། མན་ངག་ལག་ལེན་གྱི་གནད་དང་བཅས་པ་མཐའ་དག་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་གསན་ནས་མཁས་པའི་ཡང་རྩེར་སོན་པར་གྱུར། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་བླ་སྨན་པ་མཛད། རྩེ་ཕོ་བྲང་"དམར་པོའི་ལྷ་དབང་སྒྲུག་གམ་ཤར་ཆེན་སྒྲུག་ཏུ་གསོ་རིག་གི་སློབ་གྲྭ་གཉེར་ནས་སྐུ་ཚེ་ཕྱིལ་པོར་གསོ་བ་རིག་པའི་དགོངས་དོན་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་མེར་མོ་བ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་དང་། ལ་ར་བ་བློ་བཟང་དོན་ལྡན་གཉིས་ཡིན། ཁོང་

གི་གསུང་རྩོམ་ནི《མན་ངག་བཀའ་རྒྱ་མ》དང་། 《མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་ལེགས་བཤད་གསེར་རྒྱན》། 《ཕྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་རྩ་མདོ་མན་ངག་གི་དཀའ་གནད་རྡོ་རྗེའི་མདུད་བཀྲོལ》། 《བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་འགྲེམས་འབྲུ་འགྲེལ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐུར་མ》སོགས་ལེགས་བཤད་རྨད་དུ་བྱུང་བ་སྣ་ཚོགས་བཞུགས་སོ། །

དར་ཚང་བློ་བཟང་རབ་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1822ལོར་མདོ་སྨད་ཆེར་ཕུག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་ཆོས་སྡེར་ཞུགས་ཏེ་རྭ་ཚ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་དང་ཞུ་ཤེ་དགེ་བཤེས་ཞབས་དྲུང་གཉིས་ལ་བསྟེན་ནས་གཞུང་གསར་རྫོགས་པར་གསན། གསེར་ཁང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། རྒྱལ་བ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་དང་ཚ་རྫོར་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པ་གཉིས་དང་མཇལ་ཞིང་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། དེ་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་མཇལ་ཞིང་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། ཐར་ཤུལ་དགེ་འདུན་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ་དང་མཉམ་དུ་ཨ་མདོར་ཕེབས། བྱ་ཁྱུང་དགོན་ནས་དབུ་ཕར་གྱི་དམ་བཅའ་གཞག་ཅིང་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1879ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ

ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་གདན་ས་བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བདུན་ཅུ་དོན་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

དར་བཟའ་མ།

ཁོང་མོ་ནི་གདགས་ལྷ་དཀར་མོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ… གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

དིང་ཁྲི་བཙན་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་དུ་ཡབ་རྒྱལ… པོ་མུ་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་། ཡུམ་ས་དིང་དིང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་སྐུ་གཤེན་ནི་ཙེའུ་སྐྱིན་དཀར་གྱིས་མཛད། གསས་མཁར་ཁོ་མ་ཡོངས་རྩེ་བཞེངས་ཤིང་བཙུན་མོ་སོ་ཐམ་ཐམ་མ་ཁབ་ཏུ…… བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་སོ་ཁྲི་བཙན་པོ་འཁྲུངས་སོ། ཁོང་གི་བང་སོ་གནམ་ལ་བཏབ། ཁོང་ནི་གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་ལས་ཁྲི་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

དིང་རི་ཆོས་གྲགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ…… མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ… ཡིག་བཅས་ལ་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་…ནས་བསྟན་བཅོས་འགའ་

ཡང་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས་«ལྷ་མོ་ནག་མོ་ལ་བསྟོད་པ་བརྒྱད་པ»དང་། «དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་བསྟོད་པ»ཀང་པ་བརྒྱད་པ། ཡང«དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་པ»ཀང་པ་བརྒྱད་པ་བཅས་བཞུགས་སོ། །

དུས་འཁོར་ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1746ལོར་མདོ་སྨད་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཉེ་འདབས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་བསླབ་གཞུང་དང་། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་རྡོ་རམས་པའི······མཚན་བཏགས་བཞེས། གྲྭ་ཚང་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་དགེ་བསྐོས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ནས་དཔོན་སློབ་ཡོངས་ཀྱི་ཐུགས་ཟིན་ངེས་བྱུང་། དུས་འཁོར་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པར་ལོ་ཁ་ཤས་བཞུགས། དེ་ནས་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་འགྲིག་ལམ······ཀུན་སྤྱོད་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཨ་ཙ་ཧོར་ཆེན་ཏག་བརྟན་པླེ་ལིས་མཆོད་གནས་ཀྱི་བླ་མ་ཞིག་དགོས་ཚུལ······ཞུས་པར་བརྟེན། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་བཀའ་ལྟར་དེ་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ཁ་ཤས་བཞུགས་ནས་མཛད་འཕྲིན་ཤིན་ཏུ······རྒྱས་པ་བྱུང་། དེ་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་གྲྭ་ཚང་སྤྱི་སྒེར་ཐམས་ཅད་ལ་སྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟིས་ཡང་དག་པར་མཆོད་དེ······ཐུགས་དམ་གོང་འཕེལ་དུ་བཞུགས་པ་ལས་སླར་ཡང་ཏག་བརྟན་པླེ······

ཡིས་ནན་གྱིས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་མཆོད་གནས་སུ་བཞུགས་ནས་འགྲོ་དོན་མཛད། འདིའི་མན་ཆད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མཛལ་རྒྱ་མ་བྱུང་ཨུ། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

དུས་འཁོར་བ་ཡེ་ཤེས་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1248ལོར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་བླ་བྲང་ཤར་དུ་ཕྱུག་པོ་རྗེ་བཙུན་སྐྱབས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1294ལོར་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ས་སྐྱའི་ཆོས་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་ཅིང་འཆད་ཉན་ཡང་མཛད་ཐུབ་པ་བྱུང་། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་དངོས་སློབ་ཡིན་ཞིང་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན（临洮）ན་བཞུགས་དུས་གདན་འདྲེན་ཞུ་མཁན་དུ་ས་སྐྱ་པ་ཐུན་མོང་གི་ཚབ་མཛད་ནས་ཤིང་ཀུན་དུ་ཕེབས་པ་ཡིན། དེ་ནས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་འགྲོགས་ཤིང་གནམ་བསྐོས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས། ཁོང་ནི་ས་སྐྱ་པ་འཁོན་གྱི་གདུང་བརྒྱུད་མིན་ཡང་གོང་མ་ཆེན་པོ་སེ.ཆེན་རྒྱལ་པོའི་དད་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། ཕྱིས་སུ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་དབུ་བླ་སྟེ་ཏི་ཤྲཱིའི་གོ་གནས་གནང་ཞིང་བཀུར་བསྟི་ཆེན་པོ་མཛད། སྤྱི་ལོ1286ལོ་ནས་སྤྱི་ལོ1295ལོའི་བར་དུ་ཏི་ཤྲཱིའི་འགན་ཁུར་བཞེས། ཁོང་ནི་གནམ་བསྐོས་གོང་མ་ཆེན་པོ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་དབུ་བླ་སྟེ་ཏི་ཤྲཱི་བཞི་པ་ཡིན། །

དུང་མཚོ་རས་པ།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ……ཡར་ཀླུང་གཡག་མཁར་སྟོན་པོར་ཡབ་ཞང་སྒོམ་འབྱུང་གནས་འོད……དང་། ཡུམ་བྲུ་མོ་ཕྱི་འདྲེན་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གཞོན་ནུ་དུས་ནས་སྤྱན་སྔ་གསེར་ཐོག་པ（1250—1310）ཡི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་ཁ་རག་ལྷ་མཆོར་ཕེབས་ཏེ་འབྲུལ་ཞིག་ཁམས་པའི་དྲུང་དུ་དཀའ་ཐུབ་མང་པོ……ཞུས། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་བླངས་ཤིང་དྭགས་ལྷ་སྒམ་པོར་བྱོན། རིན་པོ་ཆེ་རྡོར་ཟློ་བ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་མཚན་ལ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་ཆོས་གཏེར་བཏོན་ཏེ་སེམས་ཁྲིད་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་སྤེལ། ཀླུ་ལ་དུང་མཚོར་སྤྱིལ་བུ་བཙིགས་ནས་ཆས་བསགས་ཏེ་ལོ་སྒྲུབ་ལ་བཞུགས། གནས་སྐོར་བའི་རི་བ་བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་འདུས། འགྲོ་མགོན་རིན་ཆེན་མཛེས་ལ་གཏེར་ཆོས་ཟབ་མོའི་ཁྲིད་བཏབ་པས་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད……ལ་སྐྱེས། དེ་ནས་རས་པ་བརྒྱད་བརྒྱ་འདུས་པ་ལ་གཏེར་ཆོས་ཀྱི་ཁྲིད་བཏབ། ཕྱིས་ལྡོ་གཉལ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་མང་པོར་འགྲོ་དོན་མཛད། མཐར་གྲང་མོའི་རྫ་ཚུ་དར་མོར་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་ཏེ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་མཛད་དོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་བླ་མ་འབྲུལ་ཞིག་སྣ་འུ་བ་དང་། ཙ་རི་རས་པ། ཅེ་མ་རས་པ། དོམ་ཚང་རས་པ། སྒྲོད་ཞུང་པ། སྟག་ཚང་རས་པ་བཅས་ཡིན། །

དེ་ཁྲི་བཙན་པོ།

ཁོང་ནི་མེར་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་ངོ། །

དེ་བ་ཙན་དྲ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《མདོ་མང་གི་སྐོར》ལས《འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ》ལེའུ་ཉི་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ལས། 《ལྷ་དང་མི་ལ་སོགས་པས་ཞུས་པ》ལེའུ་ཉེ་ཚེ་བམ་པོ་བཅུ་གསུམ་དང་ལེའུ་ལྔ་བ། 《གང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་བརྒྱ་པ》བམ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པ་དང་། 《སྡོམ་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་པ》། 《བསོད་ནམས་སྟོབས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད》བམ་པོ་གཉིས་པ། 《ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་གཟུངས》གཉིས་བཅས་བཞུགས་སོ། །

དེ་མོ་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1631ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1668ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་དེ་མོ་ལྷ་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་ཞིང་ཁྲི་འདོན་མཛད། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་དང་རྒྱལ་དབང་ལྔ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་

གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1652ལོར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ངག···དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་གོང་མ་ཧྲུང་ཀྲི་ཡིས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ··ལྟར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཁོང་ཡང་ལྔ་བ་ཆེན་པོའི་ཕྱག་རོགས་སུ·····ཕྱིན་ཏེ་མཛད་སྒོ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་གྲུབ། དེའི་ཕྱི་ལོ་ལྔ་བ་ཆེན་པོ་དང་མཉམ་དུ་མཚོ་སྔོན་བར་ཕེབས་ནས་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས······བསྒྱུར་མཛད། རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་ནི་དེ་མོ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་བ་ཡིན་ནོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་«རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོ་ག་བཀྲ་ཤིས་ཡང་སྙིང་»དང་། «བེའུ་བུམ་ནག་པོའི་ཁ་སྐོང་དབྱེ་བའི་འདོན་ཆ»། «གཤིན་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གཏོར་ཆེན་དྲུག་ཅུ་པའི་རྣམ་གཞག་གནམ་ལྕགས་འབར་བ»། «སྒྱུར་ལམ་འཕོ་བའི་གདམས་པའི་སྐོར»། «ཞལ་གདམས་བདུད་རྩིའི་ཟ་མ་ཏོག»། «ཉམས་སྣང་ཟི་ལམ་གྱི་བརྡ་དོན»། «མཆོད་རྟེན་སྒྲུབ་པའི་ཆོ་ག་དགེ་ལེགས་གཟི་འབར»བཅས་ཆོས་ཚན་ཉེར་དགུ་ཡོངས་པའི་ཁྲིས་མ་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

དེ་མོ་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་དང་འཁྲུངས་ཡུལ་མི་གསལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1777ལོའི་ཧོར་ཟླ་བརྒྱད་པའི······ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་ལྷ་ལྡན་བསྟན་རྒྱས་གླིང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་དེ་མོ་ངག་དབང་ནམ་མཁའ་འཇམ·····དབྱངས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་གནང་སྟེ་དེ་མོ་དགོན་གྱི་གདན་སའི···ཁྲི་ལ་བཀོད། དེ་ནས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་

ཉམས་ལ་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1757ལོའི་ཧོར་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཞིང་དུ་ཕེབས་རྗེས་རྒྱལ་ཚབ་སྲིད་སྐྱོང་དུ་བསྐོ་བཞག་མཛད་ཅིང་ལོ་ངོ་ཉེར་གཅིག་གི་རིང་དུ་བོད་ཀྱི་ཚབ་སྲིད་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1759ལོར་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས"བོད་ཀྱི་ལས་དོན་འཁུར་འཛིན་ཞུ་སེར་བསྟན་པ་འཛིན་བྱེད་དཔལ་ལྡན་ནོ་མིན་ཧན་གྱི་ཐམ་ག"ཞེས་པའི་འཇའ་ས་གནང་ཞིང་དེ་ནས་བཟུང་བོད་དུ་རྒྱལ་ཚབ་སྲིད་སྐྱོང་བསྐོ་བའི་ལམ་ལུགས་ཚུགསས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1762ལོའི་ཧོར་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅུ་ཉིན་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ཙེ་ཕོ་བྲང་གི་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། དེ་ལྟར་བཀའ་ཤག་སྲིད་གཞུང་ལ་ཞབས་ཏོག་ལེགས་པར་མཛད་ནས་དགོངས་པ་གཞན་དུ་གཏད་དོ། ཁོང་ནི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་སྲིད་སྐྱོང་དང་པོ་ཡིན་ལ། དེ་མོ་ཧོ་ཐོག་ཐུའི་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་མོ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1778ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1819ལོར་ལྷ་ལྡན་བསྟན་རྒྱས་གླིང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་དེ་མོ་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་རང་གི་གདན

སའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་
གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་གཙོས······
གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་ཐུགས········
གཉེར་མཛད། སྟོང་འཁོར་ངག་དབང་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་
རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བསྙེན་ཏེ་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་རྒྱལ་
དབང་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་འབྱུང་གནས་ལུང་རྟོགས···
རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་
བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1811ལོའི་ཧོར་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས···
བཅུ་གཅིག་ཉིན་བཀའ་ཤག་སྲིད་གཞུང་གི་སྲིད་སྐྱོང་དུ་བཞུགས།
གོང་མ་ཐུ་ཆིན་གྱིས་ཨེར་ཏེ་ནི་ནོ་མིན་ཧན་གྱི་ཆོ་ལོ་དང་། སྲིད་སྐྱོང་
རིམ་པའི་དངུལ་ཐམ་ཆེན་མོ། དེ་མོ་སྐུ་གོང་མའི་རྒྱ་ཐམ་ཧོར་ཡིག་
གླིང་དྲུག་མ། སེལ་དམ་ཧྲགས་དམ་རང་འཛགས་གནང་། རྒྱལ་
དབང་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་དགོངས་པ་རྫོགས་རྗེས། རབ་བྱུང་བཅུ་
བཞི་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1815ལོའི་ཧོར་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས·····
གཉིས་ཉིན་གོང་མ་ཐུ་ཆིན་གྱིས་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐུར་ཞིང་རྒྱལ·····
དབང་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པའི་ཡང་སྲིད་བཙད་གཅོད་བཅས་ལ་ཐུགས་ཁུར···
ཞིགས་པར་མཛད་ཀྱང་དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས·········
དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་དེ་མོ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་ཡིན་ཞིང་
ཡོངས་གྲགས་སུ་དེ་མོ་རྒྱལ་ཐོག་གཉིས་པ་ཞེས་ཟེར། །

དེ་མོ་ངག་དབང་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1855

ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1899ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་དེ་མོ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1886ལོའི་ཧོར་ཟླ་ལྔ་པའི····ཚེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་བཀའ་ཤག་སྲིད་གཞུང་གི་སྲིད་སྐྱོང་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི···ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1887ལོར་མདའ་དཔོན་ལྷ་ཞིངས་སྲས་སོགས····བོད་དམག་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་མངགས་ནས་དབྱིན་ཇི་བཙན་འཇུལ········དམག་ལ་ཕར་རྒོལ་བྱས། སྤྱི་ལོ1889ལོར་ཆིན་གོང་མས་བཙན་འཇུལ་པ་ལ་མགོ་འདོགས་བྱེད་པའི་སྲིད་ཇུས་ལག་བསྟར་བྱེད་མཁན····བོད་སྡོད་ཨམ་བན་ཧྲེང་ཐད་རྒྱ་གར་དུ་མངགས་ཏེ་དབྱིན་ཇིའི་མཐུས···ཚབ་དང་མཉམ་དུ་ཆིངས་ཡིག་དོན་ཚན་བརྒྱད་བཞག་ནས་བོད་སྡོད····ཨམ་བན་ཕྱིར་ལོག སྤྱི་ལོ1893ལོར་བོད་སྡོད་ཨམ་བན་ཞུའི་ཧོན་དང་དབྱིན་ཇིའི་མཐུས་ཚབ་སྦྲོ་ཨེར་དང་མཉམ་དུ་ཆིངས་ཡིག་དོན····ཚན་དགུ་བཞག་པ་རེད། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1895ལོའི་ཧོར་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་འཛིན་ནས་དེ་མོ་བ··རྒྱལ་ཟུར་དུ་བཞུགས། དེ་ནས་དེ་མོ་རྒྱལ་ཟུར་གྱི་དོན་རྐྱེན(རྒྱལ་བ་ལ་

ངན་ཟློགས་བསྒྲུབས་པ) བྱུང་བར་བརྟེན་དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས། ཁོང་ནི་དེ་མོ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཤོ་ལེགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དུ་ཡབ······རྒྱལ་པོ་ཨེ་ཤོ་ལེགས་དང་། ཡུམ་དམུ་ལྕམ་བྲ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དེ་ཡང«ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད»ལས་"སྐུ་གཤེན་མི་མོ་ཚུང་གིས་མཛད་ཅིང་། གསས་ཁང་ཁོ་མ་ཡང་རྩེ་བཞེངས། "ཞེས་དང་། སྐུ་མཁར་གོད་རྩེ་བཞེངས་ནས་བཙུན་མོ་གླུ་སྨན་མེར་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་གུ་ཏྲ་ལེགས་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བང་སོ་གཡའ་སྤང་མཚམས་སུ་བཏབ། ཁོང་ནི་བར་གྱི་ལེགས་དྲུག་ནང་གི་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། «བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རགས་རིམ་གཡུ་ཡི་ཕྲེང་བ»ལས་"བོན་དབོན་གསས་སྨུན་ཐངས་བསྟེན། ལྷ་བོན་ཚོ་སྟག་གླུ་གསས་ཀྱིས་བྱས། "ཞེས་འཁོད་འདུག

དེའུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1672ལོར་མདོ་སྨད་གོ་འཇོའི་ཡུལ་དུ་སྨན་རྗེ་བི་ཛིའི་གདུང་རྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས·····པའི་མི་ཞིག་ཡིན། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཡབ་མེས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་སྲོལ་ཤུལ་རྒྱུན·········འཛིན་པའི་ཕྱིར་དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཕལ་མོ་ཆེ་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་བཀའ་བརྒྱུད་བླ་མ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསྟན་འཛིན་ལས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྐོར་ཡོངས་རྫོགས་

གསན། གཏེར་བདག་གླིང་པའི་གདུང་རྒྱུད་སྲས་པདྨ་དབང་རྒྱལ་ལས་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གསང་བ་སྙིང་པོ་སོགས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྐོར····རྣམས་གསན། སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དུ་ཞུགས་ནས་བཀའ་གདམས་གསར་མའི་ཡིག་ཆ་ཁག་དང་། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔར་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་གསན་སྦྱོང་མཛད་ནས་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོའི་མཚན་རྟགས་བཞེས། ཁམས་གོ་འཇོ་ཏུ་དེའུ་དམར་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་གླིང་གསར་འདེབས་མཛད་ནས་སྐལ་ལྡན་གྱི་སློབ་མའི་ཚོགས་རྣམས་བསྐྱངས་ཏེ་གཞན་གྱི་ལོག······རྟོག་འཇོམས་པའི་རྩོད་པ་དང་། གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་འཆད་པ། བསྟན་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྩོམ་པ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་མཁའ་ལ་བསྒྲེངས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་དཔལ་སྤུངས་སི་ཏུ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་གཙུག་ལག་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ··དང་། ཁམས་སྤྲུལ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། རྫ་སྟོད་ལྷ་ཆེན་པ་ཧྲཀྵ་མཛྙ་ཤཱི་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ཐུན་མིན་གྱི་ཕྱག་ཆེན་ཁྲིད་ཡིག་གི་སྐོར་དང་། ཐུན་མོང་རིག་གནས་ཀྱི་སྐོར། ཁྱད་པར་དུ་གསོ་རིག་སྨན་གྱི་སྐོར་ལ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ལུག····ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1727ལོར«ཤེལ་གོང་ཤེལ་ཕྲེང»མཛད། «སྨན་སྦྱོར་བསྡུ་པོད་བདུད་རྩིའི་གཏེར་སྒྲོམ»། «ལག་ལེན་གཅེས་བསྡུས་ཀུན་གསལ་སྣང་མཛོད»། «ཉེར་ལྔའི་སྦྱོར་སྡེ་ཤེལ་དཀར་ཕྲེང་བ»། «གཏར་གའི་གདམས་པ་ཉེས་འགྲུག་རྟོག་མ་རྡུང་འཐེན»། «མེ་བཙའི་གདམས་པ་རྒྱས་སྒྲོས་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང»བཅས་ཆོས་ཚན་བརྒྱ··ལྷག་ཙམ་མཛད། །

ཛོ་ལ་དར་མ་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1228ལོར་ཛོ་རར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1310ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་སངས་རྒྱས་ཡར་ཕྱོན་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པའི་ཟབ་ཆོས་དང་། བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ་བཅས་ལེགས་པར་གསན། ཁོང་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་མངའ་བརྙེས་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བཀའ་ལུང་ཙམ་གྱིས་ཆོས་སྐྱོང་བསྐུལ་བར་ནུས་པས། ཨ་ཙ་ར་པ་ཤིས་འདམ་དུ་སླེབས། ཏ་གཡོག་བསྐུལ་བ་ལ་ཁྲིའུ་མང་པོའི་ཏ་གཡོག་བཀྱེ། དང་པོར་སངས་རྒྱས་དཔོན་གྲགས་པ་དཔལ་ཁོ་ནར་དད་པས་འབུལ་བ……རྣམས་ཀུང་རི་བོ་ཆེར་སྐྱེལ། མཎྜལ་གྱུ་ཙ་ལ་རྩུང་མི་དད། དུས་ཕྱིས་སུ་འདི་བ་ཡང་གྲུབ་ཐོབ་ཏུ་འདུག་གསུངས་ནས་འབུལ་བ་སྤྲ་ཕྱི་མང་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་བཅུ་ཙ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1288ལོར་སྙིང་དགོན་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་དགེ……འདུན་གྱི་ཚོགས་པ་བསྐྲུངས་ནས་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་འཆད་ཉན…དང་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱིས་དར་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་གསུམ་པར་དག་པ་མཁའ་སྤྱོད་དུ་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། །

ཛོག་མེར་མེར།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་དུ་སྐུ……འཁྲུངས། རྒྱལ་པོ་སོ་ཁྲི་བཙན་པོའི་བཙུན་མོ་དང་རྒྱལ་པོ་མེར་ཁྲི་བཙན་པོའི་མ་ཡུམ་ཡིན། ཁོང་མོའི་མཚན་གཞན་ལ་སེ་བཟའ་སྣན་

མོ་ཞེས་ཞུའོ། །

དོར་རྒྱལ་ངག་དབང་སྤྲིན་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ……མདོ་སྨད་དཔའ་རིས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1885ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི………མཁན་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་གདན་ས་བསྐྱངས། ཁོང་གིས་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་བགྲང་བྱ་ཉེར་གཅིག་པ་མེ་མོ་ཕག་ལོ…སྟེ་སྤྱི་ལོ1887ལོར་ཤིང་བཟའ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག………(1825—1897)བྱ་ཁྱུང་དགོན་པར་གདན་དྲངས་ཏེ་གཞི་བྱེས‥བླ་གྲྭ་ཉིས་སྟོང་ཙམ་ལ་འཛིགས་བྱེད་དཔའ་གཅིག་དང་། ལྷུ་ཨི་ལུགས་ཀྱི་བདེ་མཆོག གདུགས་དཀར། འཁོར་ཆེན་སྤྱི་བཀའ་རྣམས་ཀྱི་དབང་ཆེན་གནང་བ་མཛད་དུ་བཅུག རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

དོར་རྒྱལ་སྐྡན་གྲགས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ……མདོ་སྨད་དཔའ་རིས་དོར་ཤུལ་ཁྱུང་གཤོག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་ཨ་ལགས་གཙན་ཚ་བློ་བཟང་སྐྡན་གྲགས་རྒྱ་མཚོར་བླ་མར་བསྟེན་ནས…མདོ་སྔགས་རིག་གནས་བཅས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པས་སྐུ་ཡོན་ཤིན…ཏུ་ཆེ། དེ་ནས་སོག་ཡུལ་ལ་ཐེངས་གཉིས་ཕེབས་ཏེ་འཕྲིན་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1925ལོར་

བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་གདན་ས་བསྐྱངས། གསེར་གདུང་ཆེན་མོར་བཟང་གོས་ཀྱི་ན་བཟའ་དང་། གཞུང་ལ་འཆམ་ལྷ་དང་ཀ་འཐན་སོགས་སྒྲི་འཛོག་དང་། དགེ་འདུན་མང་ཚོགས་ལ་བསྙེན་བཀུར་གང་ལེགས་མཛད། དེ་ནས་ཁྲི་ལ་བཞུགས་བཞིན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཐོག་མའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1927ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བརྒྱ་དང་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

དོལ་པོ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1292ལོར་གཙང་སྟོད་མངའ་རིས་དོལ་པོ་གྲུ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་སྤུ་མདོར་ཡབ་ནམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་དབང་ཕྱུག་དང་། ཡུམ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1361ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་ཤེས་རབ་མགོན་ཞེས་གསོལ། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་མདུན་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་གསང་སྐབས་ཀྱིས་སྐྱི་སྟེངས་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་མཁན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོ་ལས་རབ་བྱུང་ཞུས་ཏེ་མཚན་ལ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། སྐྱི་སྟོན་འཛམ་དབྱངས་ལས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བླངས་ཤིང་དབང་ལུང་ཡང་མང་པོ་ཞུས། མཁས་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེང་གེ་དང་སྟག་ཤམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟང་པོ་གཉིས་ལས་ཉིད་ཆོས་མང་པོ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་

སྒྲུ་ངལ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་ནས་སློ་བོ་བསམ་རྫོང་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྐྱི་སྟོད་གྲགས…
པ་རྒྱལ་མཚན་ལས་ཟླ་གཅིག་རིང་གསན་སྦྱོང་མཛད། དེ་ནས་ས་སྐྱར་
ཕེབས་ནས་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་དང་ཉི་ཕུ་པ་གཞོན་ནུ……
བཟང་པོ་གཉིས་ལས་ཚད་མ་དང་། མཁན་པོ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་ལས་
ཕར་ཕྱིན། ཟླ་བ་འཛམ་པའི་དབྱངས་ལས་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། དབུ་
མ་རིགས། བསྟོད་ཚོགས། གཏམ་ཚོགས། དབང་ཕྱུང་རྗེས་
གནང་བཅས་ལོ་བཞི་རིང་འབད་པ་ཆེན་པོས་སྦྱངས་པས་མདོ་སྔགས…
ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་
དབུས་གཙང་དུ་གྲྭ་སྐོར་ཕེབས། མཁན་པོ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་
ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། རྣལ་འབྱོར་པ་ནག་འབུམ་ལས་ཞི་
བྱེད་དང་གཅོད། རྫོགས་ཆེན་སྙན་བརྒྱུད་སོགས་ཞུས། དགུང་ལོ་སོ་
གཅིག་པར་ཇོ་ནང་དུ་ཕེབས། ཆོས་རྗེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལས་དུས་
འཁོར་སོགས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་ཇོ་ནང……
པའི་གདན་སར་ཕེབས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད་དེ་ཇོ་ནང་
པའི་ལྟ་བའི་གཞི་བཏིངས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་
དཔལ་ཡོན་ཅན་ཟངས་བཏིང་ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ……
རབ་གནས་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་ས་སྐྱ་དང་། ཚུ་བཟང་།
ལྷ་རྩེ་རྫོང་། ཤངས། སྣར་ཐང་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་སྐུ་མཚམས་
བཞུགས་པ་དང་རྟེན་ངོ་མཚར་ཅན་མང་པོ་བཞེངས། དགུང་ལོ་ང་
གཅིག་པར་གོང་མས་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཀྱང་མ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ང་
བདུན་པར་རྟ་ནག་རི་ཁྲོད་པས་གདན་དྲངས་པར་བརྟེན་རྟ་ནག་ཏུ……

ཕེབས་ཏེ་ལོ་གཅིག་རིང་འཆད་ཉན་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། མདོར་ན་ཁོང་གི་སྐུ་ཚེ་གང་པོར་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དེ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་རྒྱ་བོད་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐོར་ལ་བསྟན་བཅོས་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད། གྲུབ་མཐའི་སྐོར་ལ་བསྟན་བཅོས་བཅུ་དྲུག ཕར་ཕྱིན་སྐོར་ལ་བསྟན་བཅོས་བདུན། གསོལ་འདེབས་སྐོར་ལ་ཉེར་ལྔ། རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་སྐོར་ལ་གསུམ། སྦྱོར་ཡིག་སྐོར་ལ་བརྒྱད། གདམས་ངག་དང་དྲིས་ལན་སྐོར་ལ་བཅུ་གཉིས། རྣམ་ཐར་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་བཅུ་དྲུག སྨོན་ལམ་སྐོར་ལ་གསུམ། བཀྲ་ཤིས་སྐོར་ལ་བཞི་བཅས་ཕྱོགས་བསྡམས་བསྟན་བཅོས་ཆིག་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་ཡོད་པར་བཤད། འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་མི་རིགས་རིག་གནས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་དུ《རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ》པོད་གཅིག་མ་གཏོགས་བཞུགས་མེད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་དཔལ་བཟང་དང་། ས་བཟང་མ་ཏི་པཎ་ཆེན། དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན། མཁན་ཆེན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་བཅས་ཡིན།

དོལ་པ་དམར་ཞུར་པ།

ཁོང་ནི་རོག་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར······གཟིགས་པར་ཞུ། །

དྭགས་པོ་སྒོམ་ཚུལ་ཤེས་རབ་བྱང་ཆུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1130 ལོར་གཉལ་ཕོང་སྐྱིར་ཡབ་རྒྱ་བ་སེ་རེ་དང་ཡུམ་ཚེ་ལྷམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས···

སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1173ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་ཁུ་བོ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་ལས་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་ལེགས་པར་གསན་ནས་ཉམས་རྟོགས་ཚད་མེད་ཅིག་སྐྱེས། གཅེན་པོ་དྭགས་སྒོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོ་ལས་ཀྱང་གདམས་ངག་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀུན་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ······མཐའ་ཡས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐུགས་ལ་མངའ་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ་དྭགས་ལྷ······སྒམ་པའི་གདན་ས་ལོ་ཙ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་བསྐྱངས་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཛ་བཞི་པར་དུ་འཚོ་བཞུགས་མཛད། སྐུ་གཤེགས་ནས་གདུང་བཞུ་བའི་སྐབས་སུ་ཐུགས་ལྡུགས་མ་ཆིག་པར་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི······མཛད་པས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྨིན་པར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་དྭགས་ལྷ་སྒམ་པའི་གདན་རབས་གསུམ་པ་ཡིན། །

དྭགས་སྒོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1116ལོར་གཉལ་བོང་སྙིར་ཡབ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་གཅེན་པོ་རྒྱ་བ་སེ་རེ་དང་། ཡུམ་ཚེ་ལྕམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1169ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་དང་མཇལ་ནས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་དགེ་བཤེས་མངའ་རིས་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་རྗེ་སྒམ་པོ་པས་སིན་དྷུ་རའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབང་བསྐུར་ནས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གདམས་པ་ལེགས་པར་གནང་སྟེ·····

བསྒོམས་པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒོམ་དུ་མེད་པའི་རྟོགས་པ་འཁྲུངས། ཐབས་ལམ་ལ་ཡང་མངའ་བརྙེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་ཤབ་པ་གླིང་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཏེ་མཚན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོ…… ཞེས་གསོལ། རྗེ་སྒམ་པོ་པ་ལས་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་ཞུས་ཏེ་གཉགས་ལྷ་བྱར་མའི་གངས་དང་། ལམ་ཕྱུག ཤ་འུག་སྟག་སྒོ། གཙན་ཆེན་སྤྲངས། གསེར་ལེན་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཆེན་རྣམས་སུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར་དྭགས་ལ་སྒམ་པའི་གདན་སར་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་རྗེ་སྒམ་པོ་པའི་གདུང་རྟེན་གསེར་གྱི་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་བཞེངས་ཤིང་། མཆོད་ཁང་སྙིང་མ་དང་སྒོམ་སྡེའི་མཁར་ལས་ཀྱང་མཛད། སྟོད་ལུང་དུ་མཚུར (འཚུར) ལྷ་ལུང་གི་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། སྡེ་འབྲུག་ལེགས་པར་བསྐྱམས་ཏེ་འགྲོ་དོན་ཆེན་པོ་མཛད་ཅིང་། སློབ་མའི་ཚོགས་ལ་གསུང་རབ་འཆད་པའི་སྨྲ་བའི་ཁྱུ་མཆོག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། མཁས་པ་ཆེན་པོ་གཙང་ནག་པས་ཀྱང་། "སྐལ་མེད་སྐྱེ་བོས་རིང་ནས་ངན་བརྗོད་ཀྱང་། མཐོང་དང་འབྲེལ་པའི་སྐྱེ་བོ་དད་གྱུར་ལ། མངོན་རློམ་དྲེགས་པ་བརྒྱ་དག་ཟིལ་གནོན་པའི། བསོད་ནམས་གཟི་ལྡན་སྐུ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། " ཞེས་བསྟོད་པར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་དྭགས་ལྷ་སྒམ་པའི་གདན་རབས་གཉིས་པ་ཡིན། །

དྭགས་པོ་ངག་དབང་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་སྟེ་སྤྲེ་ལོ1450ལོ་ཡར་མར…… ཙམ་ལ་འཁྲུངས་པར་མངོན། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ

ཆབ་མདོར་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་། དགུང་ལོ་དར་མའི་དུས་སུའང་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་གླིང་དུ་ཕེབས་པ་སོགས་ལ་དཔགས་ན་འཁྲུངས······ཡུལ་ཆབ་མདོ་ཡིན་ནམ་སྙམ། དབུས་རྩེ་ཁ་ཁྲུལ་གྱི་དགེ་ལུགས་དགོན་ཆེན་དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་ཕྱུག་འདེབས་པ་པོ་དྭགས་པོ་བློ་གྲོས་བསྟན་པ·····དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་རྗེས། ཁོང་དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་གི་འཆད་ཉན་གྱི་མཁན་པོར་བསྐོས། དེ་ནས་བཟུང་ཡུན་རིང་པོར་དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་དུ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་འཆད་ཉན་དང་ཉམས···ལེན་མཛད། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བདུན་པ་དྭགས་པོ་བློ་གྲོས་བསྟན་པའི་སློབ་མ་ཡིན་པས་དེ་བ་ལ་རྣམ་ཐར་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའི····ནང་དུ"དུས་ད་ལྟ་དྲུག་ཅུ་ཁ་རལ་དུས། ཚེ་ཚད་བཞིན་ཐུབ་པའི་ངེས་པ་མེད། དེ་ཐུབ་ཀྱང་ཡུན་རིང་སྡོད་དབང་མེད། དུས་གཏན་གྱི་འདུན་མ་བྱེད་རེ་རན"ཞེས་གསུངས་པར་བལྟས་ན་སྐུ་ཚེ་ཡུན་རིང······བརྟན་པར་སྣང་། སྐུ་ཚེའི་མཇུག་ཏུ་བྲ་མོ་ནགས་འདབ་དང་། གངས་དཀར་ཕུ་གཡུ་ལུང་སྐྱིད་མོ་གཤོངས་ཀྱི་དབེན་གནས་སོགས······གནས་ངེས་མེད་དུ་བྱོན་ནས་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་མཛད། ཁོང་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ནི་ངག་གི་དབང་པོ། ངག་གི་དབང་ཕྱུག གྲགས་པ་དབང་ཕྱུག བཙུན་པ་བློ་བདེ། བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ། ཨཱ་ཧྲི། གྲགས་པའི་བློ་གྲོས། མཁན་ཆེན་ངག་དབང་གྲགས་པ་སོགས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་གསུང་འབུམ་སྣ་ཚོགས། རྣམ་ཐར་བསྟོད་པ། སྙན་ངག་དཔེར་བརྗོད། སྐུ་གཟུགས་ཞིག་ཚད། མི་ཆོས་ཡ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ། ཇའི་བཤད་པ། མགྲོན་པོ་སྐྱེ་ལེན་བྱེད་

རྩོལ་བཅས་ཆོས་ཚན་བཅུ་དགུར་བཞུགས་སོ། །

དྭགས་ཡོ་ངག་དབང་ཚེ་འཕེལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1668ལོར་དྭགས་པོ་ཙ་རིའི་གཡག་ཞོལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1734ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་དགའ་ལྡན་རབ་བརྟན་གླིང་གི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་སྦྱོང་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད་དེ་དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཤིང་བསྡུས་གཞུང་ནས་བཟུང་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། མཁན་ཆེན་ངག་དབང་བློ་བཟང་མཁས་བཙུན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཐེབས་ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་རྒྱུད་ཆེན་དེ་རྗེ་འཛིན་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་ཁྲིར་ཐེབས། དེ་ནས་མི་རིང་བར་དཔལ་ལྡན་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་གི་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་མཁན་ཁྲིར་ཐེབས་ཏེ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། རྗེ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་དང་ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་སོགས་ལས་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་དང་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མང་དུ་ཞུས། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1730ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིར་ཐེབས་ནས་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཀྱང་

བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་འབའ་ཞིག་ལ་བརྩོན་ཟུར་དགུང་ལོ་རེ་བདུན་····པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་དངུལ་གདུང་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཏེ་གདན་ས་དགའ་ལྡན་རབ་བརྟན་གླིང་དུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

དྭགས་པོ་འདུལ་འཛིན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་··ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ1134ལོར་དྭགས་པོ་ཟེ་དཀར་དུ་བོན་པོའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ1218ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་པར་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་ལས་སྒྲོལ་མ་དཀར་མོ་དང་། མགོན་པོའི་རྗེས་གནང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ངོ་སྤྲོད་རྣམས་ལེགས་པར་ཞུས། དེ་ནས་གནས་མཁར་དུ་སྤུབས་སྒོམ་ཚུལ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན···པར་རྫོགས། མདོས་ཁར་བ་ལས་ཕར་ཕྱིན་གསན། ཤ་མི་འདུལ་འཛིན་ཅན་ལས་འདུལ་བ་མཐའ་དག་མཁས་པར་བསླབས། དེ་ནས་རྗེ་སྣམ་པོ་པའི་མདུན་དུ་ཕེབས་ཏེ་དམ་ཆོས་མ་ལུས་པའི་དབང་ལུང·····ཁྲིད་གསུམ་གསན་ནས་ཞབས་ཕྱི་ཡུན་རིང་མཛད། དྭགས་པོ་སྒོམ་ཚུལ་ཤེས་རབ་བྱང་ཆུབ་ལས་གདམས་ངག་མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བ་སྒོམ་ཚུལ་པས་དྭགས་ལྷ་སྒམ་པོའི་གདན་སར······མངའ་གསོལ་མཛད། སློབ་མའི་ཚོགས་པ་སྐྱོང་ནས་འདུལ་བའི་བཤད་པ་རྒྱ་ཆེན་སྤེལ། ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་མཚམས་བསྡམས་ནས་ཐུགས་དམ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མངའ་བརྙེས།

གཙུག་ལག་ཁང་ཀ་བ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པའི་རྒྱ་ཕྱོན་ཅན་ཞིག་གསར་········བཞེངས་མཛད། བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀའི་བསྟན་པ་བསྐྱངས་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། རྗེ་འབྲི་གུང་པས་ཀྱང"ཁྲུ་དཔོན་གསུམ་གྱི་ཐུགས་ཀྱི་སྲས། བསླབ་པ་གསུམ་ལྡན་རྡོ་རྗེ་འཛིན། སྐྱོ་མེད་དོན་རྟོགས་རྣལ་འབྱོར་པ། མཁན་པོ་དགེ་བའི་བཤེས་ལ་འདུད།" ཅེས་བསྟོད་པར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་དྭགས་ལྷ་སྒམ་པོའི་གདན་རབས་བཞི་པ་ཡིན། །

དྭགས་པོ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1079ལོར···དབུས་སྟོད་གཞལ་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཉི་པ་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་པོ་དང་། ཡུམ་ཤོ་མོ་ཟ་ཚེ་ལྕམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1153ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་དར་མ་གྲགས་ཞེས་འབོད། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཡབ་ཀྱི་མདུན་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་བསླབས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་གསོ་རིག་སྦྱོང་བའི་དབུ་བཙུགས། རྒྱ་གར་གྱི་སྨན་པ་སྐྱེ་མེད་དང་། གཙང་པ་ལྷ་རྗེ་དབུ་གསལ། བལ་པོའི་སྨན་པ་བི་ཇི་སྨན་གཞོན་བཅས་ལ་ལོ་ཕྱེད་བརྒྱད་བསྟེན་ནས་སྨན་དཔྱད་སྦྱངས། དེ་ནས་རྒྱ་ཕྱི་ཐང་གྱི་སྨན་པ་གཙུག་ཕུད་ཅན་སོགས་སློབ་དཔོན་བཅུ་གསུམ་ལ་བསྟེན་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ····རིང་གསོ་རིག་སྦྱངས་པས་མཁས་པའི་མཐར་སོན། ཉིང་མའི་བླ་མ་འབར་རེ་ལས་ཉིང་མའི་ཆོས་སྐོར་གསན། ཤར་པ་ཡོན་ཏན་གྲགས་ལས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ལམ་རིམ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར

མཆིམས་རྗེ་སྲས་དར་མ་འོད་ཀྱི་བུ་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་རིག་མ་དང་སྲས་མིང་སྲིང་གཉིས་བཅས་འདས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་དགེ་བཤེས་གློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ……བཞེས་ཏེ་མཚན་དགེ་སློང་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་འགོང་སྟོན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དབུ་རུ་བྱང་གི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས། སྙུག་རུམ་པ་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱལ་མཚན་ལས་བཀའ་གདམས་པའི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་དང་མཇལ། གདམས་ངག་མ་ལུས་པ་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་ཞུས། དཀའ་སྤྱད་སྙིང་རུས་ཆེན་པོས་སྒོམ་བསྒྲུབས་མཐར་ཕྱིན་མཛད། ཉམས་རྟོགས་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཐུགས་ལ་འཁྲུངས། རྗེ་མི་ལའི་ཐུགས་སྲས་ཀུན་གྱི་གཙུག་གི་ནོར་ལྟར་གྱུར། དེ་ནས་རྗེ་མི་ལ་རས་པའི་བཀའ་ལྟར་དྭགས་ལྷ་སྒམ་པོར་དགོན་པ་བཏབ། དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་གསར་གཏོད་མཛད། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བསྟན་པ་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་དུ་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་མ་ཟད། སོག་པོ། རྒྱ་ནག བལ་པོ། འབྲུག་པ། འབྲས་ལྗོངས་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྒོམ་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོ་དང་། གསལ་སྟོང་ཤོ་སྒོམ། ཁམས་སྟོན་ཕག་མོ་གྲུ་པ། ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ། འབའ་རོང་དར་མ་དབང་ཕྱུག ཞང་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྣམ་ཐར་དང་། ཚོགས་ཆོས། ཞུས་ལན། མགུར་སྣ་ཚོགས་བཅས་པོ་ཏི་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ།

ཁོང་ནི་དྭགས་པོ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་·····པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

དམ་ཀིརྟི་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་སྟོད་ཙམ་སྟེ་རབ······བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་ནས་འཁྲུངས་པའི་ཁམས་སྡེ་དགེའི་ཡུལ་གྱི་ས···སྐྱའི་བླ་མ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། མཁས་དབང་དམ་པ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོ་ལྟ་བའི་བླ···མར་བསྟེན་ཅིང་། དེ་མིན་གྱི་མཁས་དབང་དུ་མ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་འདུལ་བའི་བསླབ་གཞི་ཡོངས་རྫོགས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པའི་སྐོར་རྣམས་ཐུགས་སྒྲིང་ནན་སྒྲིད་མཛད། སྐུ་ཚེ་ཕལ་ཆེ་བར་དགོན་སྡེ་དང་དབེན་པའི་གནས་སུ་བཞུགས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པར་ཉམས་ཞིབ་དང་ཉམས་ལེན་མཛད་ཅིང་། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ཡང་ཞིག་འཁྲས་ལྷར་བསྲུངས་ནས་ལྟུང་བའི་ཉེས་པ··ཕྲ་མོས་ཀྱང་མ་གོས་པ་མཛད། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེ་གང་པོར་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་འཇམ་དབྱངས་བློ་གཏེར་དབང་པོ་ཡིན། ཁོང་ནི་གཙང་ངོར་དགོན་ནས་ཁམས་སྡེ་དགེ་དགོན་ཆེན་གྱི་བླ་མར་བསྐོས·····ནས་དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་ཕེབས་ཤིང་། མི་རིང་བར་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་བླ་མར་བསྟེན་པས་ཐུགས་སྲས་སུ་གྱུར། ཁོང་གི་

གསུང་རྩོམ་ནི་འདུལ་བ་དང་། ཐྲོ་སྤྲོང་། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་བ་བཅས་ཆོས་ཚན་བཅུ་བཞི་ཡོད་པ་པོད་གསུམ་དུ་བསྒྱུས་ནས་ཤིང་པར་བཏབ་སྟེ་སྡེ་དགེའི་པར་ཁང་དུ་བཞུགས་སོ། །

དཱ་ན་ཤཱི་ལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐྱེ་འཁྲུངས་ཤིང་རྟེན་རབ་བྱུང་ཡིན། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཆོས་ཉིད་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞུའོ། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《ཡུམ་བསྡུས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ》བམ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་དང་། 《བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་བསྟན་པའི་ལེའུ》། 《འཕགས་པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེས་ཞུས་པའི་ལེའུ》བམ་པོ་གསུམ་པ། 《འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་སྤྲོས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ》། 《འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ》། 《འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པའི་མདོ》། 《འཕགས་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པའི་མདོ》། 《འཕགས་པ་སོར་མོའི་ཕྲེང་བ་ཅན་ལ་ཕན་པའི་མདོ》། 《འཕགས་པ་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པའི་མདོ》ལས《ཕྱག་འཚལ་བའི་ཚིག》དང《མཚན་ནས་བརྗོད་པའི་སྙིང་གཞི་མི་རྟོག་གི་ཚོགས》བཅས་བཞུགས་སོ། །

དཱ་ཧྲྀ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1351

ལོར་ས་སྐྱུར་ཡབ་ཏཱ་དཔེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་སྲས་སྐྱབས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1396ལོར་ས་སྐྱའི་གནས་མཆོག་བླ་བྲང་ཁང་གསར་དུ……སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དང་ས་བཟང་མ་ཏི་པཎ་ཆེན་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ……བྱུང་། ཆོས་རྗེ་གཟུངས་པ་ལས་ཡབ་མེས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཞིགས་པར་གསན། སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་དཔལ་བ་ལས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་ཅིང་གདན་ས་ཆེན་པོ་ནས་ཚོགས……ཆོས་ཡང་ཡང་གསུངས། ཏཱ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆེན་པོ་ཧུན་ཧྥུས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ལྟར་གུ་ཤྲཱིའི་ཆོ་ལོ་དང་གསེར་དམ་གནང་། དེ་ནས་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར་བས་དད་ལྡན་ཕོ་མོ་མང་པོས་ཟང་ཟིང་གི……འབུལ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བྱུང་བ་རྣམས་གདན་ས་ཆེན་པོར……བསྣམས་ནས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་པའི་གྲོན་དུ་ཕུལ། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །

ཉམ་ཡུལོ་ཀ

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་རྟེན་དགེ་སློང་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《ཕྱོགས་ཆོས་

དགུའི་འཁོར་ལོ»དང་། «རིགས་པའི་ཐིགས་པ་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ»ཤོ་ལོ་ཀ་ཆིག་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་བདུན་པ……བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཏྲང་སྲོང་ལྷེ།

ཁོང་ནི་སྲོང་ངེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར……ཞུའོ། །

ཏྲང་སྲོང་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་ལྷ་བཙུན་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་མི……གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཏྲུང་པ་བསྟན་འཕྲུལ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1567ལོར……མངའ་རིས་ཆོས་རྒྱལ་བཟང་ལ་རྒྱལ་པོའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1650ལོར་སྐུ……གཤེགས། ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོས་ཆོས་རྒྱལ་བཟང་ལ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ས་འཕྲོགས་ཤིང་ཏྲུང་པ་བསྟན་འཕྲུལ་རྒྱལ་མཚན་ཡང་དབུས་གཙང་དུ……ཕེབས་པའི་ལམ་ནས་ལ་དྭགས་དམག་གིས་བཟུང་ཡང་སྐུ་ཆེ་ལ་གནོད……པ་མ་བཏང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པར་སླར་ཡང་དབུས་གཙང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བཞེས། དེ་ནས་སེ་ར་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ལ་བརྟེན་ཞིང་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར……

མཛད། དེ་ནས་དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཕེབས་ཏེ་དཀའ་ཆེན་བཞི་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་པར་ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལས་ལམ་རིམ་དང་དབེན་ས་སྙན་བརྒྱུད་ཞུས་ཏེ་གནས་ངེས་མེད་དབེན་པའི་རི་ཁྲོད་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས་སོ། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཤངས་མདོ་གོད་ཚང་དུ་ཐུངས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་སྒོ་གསར་འཛུགས་མཛད་པའི་གདན་ས་བར་མངའ་གསོལ་ཏེ་སྐུ་ཚེའི་མཇུག་ཏུ་གོད་ཚང་དང་ལྷ་ལྡེ་བྲག་གཉིས་སུ་བཞུགས་ནས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཧྲིད་ཁོག་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ།

ཁོང་གི་འབྲུངས་ལོ་མི་གསལ། འབྲུངས་ཡུལ་ནི་སྐུ་འབུམ་ཧྲ་སྐྱེ་ཧྲིད་ཁོག་འབྲོག་སྡེ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1886ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྐུ་འབུམ་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་གསང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། རྩ་བའི་བླ་མ་གྲུབ་དབང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་མདུན་

ནས་ཡི་དམ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་བདུད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་བསྙེན་སྒྲུབ་ཀྱི་མན་ངག་རྣམས་ཞིགས་པར་མནོས་ཏེ་ལོ་གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་བསྙེན་ཆེན་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཚང་བར་མཐར་ཕྱིན། རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་ལོ་ཁ་ཤས་མཛད། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1870ལོར་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཡུལ་དུས་ཀྱི་བབ་དང་བསྟུན་པའི་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་བདག་གིར་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

གདགས་ཁྲི་བཙན་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་མེར་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་། ཡུམ་གདགས་ལྷ་དཀར་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་སྐུ་གཤེན་ནི་ཅོ་ན་མི་ཆེན་གྱིས་མཛད། གསས་མཁར་གཡུང་དྲུང་ལྷ་རྩེ་བཞེངས་ཤིང་སྲིབ་ལྷ་སྟོན་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་སྲིབ་ཁྲི་བཙན་པོ་སྐུ་འཁྲུངས། «ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྙིང་པོ་སྦྲང་རྩིའི་བཅུད»ལས"བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡང་ཁྲི་ཕེ་བཙན་པོའི་རིང་ལ་བྱུང་བར་འདོད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། "ཞེས་འཁོད་ཅིང་། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ«དུན་ཧོང་གཏེར་ཡིག»ལས་ཁྲི་སྲེ་བཙན་པོ་ཞེས་འཁོད་འདུག ཁོང་གི་བང་སོ་གནམ་ལ་བཏབ། ཁོང་ནི་གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་ལས་ཁྲི་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

གདགས་ལྷ་དཀར་མོ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་དུ……… དགས (དྭགས) ཀྱི་གྲུབ་བཞིར་སྐུ་འཁྲུངས། རྒྱལ་པོ་མེར་ཁྲི་བཙན་པོའི་བཙུན་མོ་ཡིན་ལ་རྒྱལ་པོ་གདགས་ཁྲི་བཙན་པོའི་མ་ཡུམ་ཡིན། ཁོང་མོའི་མཚན་གཞན་ལ་དར་བཟའ་མ་ཞེས་ཞུའོ། །

གཏོང་གཞུག་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་རེབ་སྐོང་རོང་པོའི་ཚེ་ཏུག་འོན་འཇའ་ཡིན། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་བྲ་ཕྲུང་དགོན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་གཞུང་དང་། སུམ་རྟགས། སྙན་ངག ཙིས་དཀར་ནག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཐེབས་ཤིང་སེ་ར་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་གཞུང… བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ… ཆེན་མོའི་སྨོན་རམས་པ་མཛད། དེ་ནས་རང་དགོན་དུ་ཐེབས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1721ལོར་བྲ་ཕྲུང…… དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་དབུ་མ་འཇུག་པ་སོགས…… འདོན་དུ་བཙུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1723ལོར་མཚོ་སྔོན་བསྟན་འཛིན་ཧུང་གིས་ངོ་ལོག་བྱུང་སྐབས་བྲ… ཕྲུང་དགོན་པ་ལ་དམག་སྐྱོན་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་། དེ་ལྟར་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ནས་འཆད་ཉན་འཕེལ་བ་དང་། དོན་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་ཙིས་དཀར་ནག་སོགས་ཀྱི་དཔེ་ཁྲིད་དང་། བྲ་མས་ཁང་གི་སྐུ་བརྙན་ལ་ཞིག་གསོས་དང་རྒྱན་གྱི་མཛད་སྒྲིག་ལེགས་པ་དང… བཅས་པས་ཀུན་གྱིས་གཙུག་ཏུ་བཀུར། ཁྲི་ཐུར་ནས་མཆོར་མོ་ཆེའི་

རི་ཁྲོད་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བའོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྩིས་གཞི་གསར་སྤྲོས་དང་། སྐྱེ་བོའི་དེབ་ཡིག སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བཤད་སྒྲིག སྐྱེས་རིའི་བསང་ཡིག་བཅས་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་ཐུ་ཁྲུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་པ······ཡིན་ནོ། །

གཇོང་གཞུག་ཞབས་དྲུང་བློ་བཟང་ཚོས་གྲགས།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་རོང་པོ་སྐྱ་ཡིས་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་མཛད། དེ་ནས་ཐུ་ཁྲུང་དགོན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་བསླུས་གྲྭ་བཅས་ལ་སྦྱངས་པར······མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་དང་། རྗེ་ཐུ་མས་པ། རྩིས་ཐང་མཁན་པོ་དཔལ་འབྱོར་གྲགས་པ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་གསན། རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་དཔོན་སློབ་སོགས་རིམ་གྱིས·········འགན་ཁུར་བཞེས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1781ལོར་ཐུ་ཁྲུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས·········འཁྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་ཚགས་འཛིན་གང་ལེགས་གནང་། ཆོས་ར་ཆེན་མོ་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་དང་། རྟེན་བཞེངས་ཚོགས་གསོག་རྒྱ་ཆེན་མཛད་ཅིང་གདན་ས་ལོ་བཞིའི་རིང་དུ་བསྐྱངས····པར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་ཐུ་ཁྲུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཞི་བཅུ་ཐམ་པ་ཡིན་ནོ། །

བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་ཏཱ་དཔེན་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཤམ་བྷ་ལ་རཀྵི་ཏ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1268ལོར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་གནས་ཟུར་ལྷ་ཁང་དུ་ཡབ་འགྲོ་མགོན་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་མཁའ་འགྲོ་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1287ལོར་མདོ་ཁམས་བྲེ་མཇལ་དུ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དགུ་པར་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་རྒྱ་ཡུལ་ནས་ཡར་བྱོན་པ་དང་སྟབས་ལེགས་པར་འགྲིགས་ཏེ་དབང་རྒྱུད་མན་ངག་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་གསན་ནས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་བརྟག་གཉིས་གསུངས་ཤིང་ཚོགས་སུ་ཐུགས་བསྐྱེད་གནང་བས་ཐམས་ཅད་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར། དེ་ནས་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ས་སྐྱའི་གདན་སའི་འགན་ཁུར་བཞེས། འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཞི་བར་གཤེགས་པའི་ཐུགས་དགོངས་རྫོགས་ཐབས་གསོལ་འདེབས་དང་ཆོས་འཁོར་ཆེན་མོ་གནང་དུས་ཚོགས་ཆོས་གསུངས་པས་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར། ནང་རྟེན་ལྷ་ཆེན་དཔལ་འབར། ཕྱི་རྟེན་གསེར་འབུམ་ཆེན་མོ། ལྷ་ཁང་འདེབས་བྲིས། བླ་བྲང་སོ་སོར་སྐུ་འདྲ་དུ་མ་དང་། སྐུ་ཚད་བཅུ་གསུམ་སོགས་མང་དུ་བཞེངས། དུས་མཆོད་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འཛུགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་གནམ་བསྐོས་གོང་མ་ཆེན་པོ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་

ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས་ནས་གོང་མ་ཆེན་པོ་ལ་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་གསུང་གླིང་མང་དུ་མཛད་པས་རྒྱལ་པོ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ཏེ་དད་པར་གྱུར། གོང་མ་ཆེན་པོས་ཏི་ཤྲིའི་གོ་གནས་གནང་སྟེ་ལོ་ལྔའི་རིང་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་བཞུགས། དེའི་རིང་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གདུང་རིང་བསྲེལ་བཞུགས་པའི་ནང་རྟེན་ཤེལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་བཞེངས། མེ་ཏོག་ར་བར་ཤེལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་དེ་ཉིད་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ཡང་བཞེངས། བསྟན་འགྲོའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ནས་བོད་དུ་གདན་བ་ཏེགས་ཏེ་མདོ་ཁམས་སུ་ཕེབས་པ་ན་སྟབས་མ་ལེགས་པར་ཕྱོགས་དེར་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན། ཁོང་ནི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆེན་པོ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་དབུ་བླ་སྟེ་ཏི་ཤྲི་གསུམ་པ་ཡིན། །

བདག་ཆེན་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་དབང་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1592ལོར་ས་སྐྱར་ཡབ་སྔགས་འཆང་གྲགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དང་ཡུམ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1620ལོར་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་དང་སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད། དེ་ནས་འཇམ་དབྱངས་སྐུ་མཆེད་དང་། ཐར་རྩེ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་སོགས་ལ་བསྙེན་ནས་ཡབ་མེས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་དང་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན་པར

མཛད། བདེ་ཀྱི་ཕུར་པ་སོགས་ཀྱི་དུས་དང་གྲངས་ཀྱི་བསྙེན་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་ལྟས་མཚན་མ་ངོ་མཚར་ཅན་མང་དུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1617ལོར་དཔལ……ལྡན་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཁྲི་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །

བདག་ཆེན་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས།

ཁོང་ནི་ཨ་མེས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ··རྒྱལ་མཚན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བདག་ཆེན་ངག་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། ཡབ་ནས་མཁའ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་དང་ཡུམ་མ་གཅིག་རྟོར་མོ་ཚེ་བརྟན……གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རྟེ་གདོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཏེ། ས་ལོ་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན(1485—1533)ཀྱི་གཅུང་པོ་ཡིན། ཁོང་གཞོན་ནུ་ཉིད་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་གཅེན་པོ་ས་ལོ་དང་། ཡོངས་འཛིན་དཀོན་མཆོག་འཕེལ་བ། ཐུས་ཆེན་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་སོགས་མཁས་གྲུབ་མང་པོར་བསྟེན་ཏེ་ཡབ་མེས་ཀྱི………བཀའ་ཆོས་དང་། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་མཛད་ཅིང་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་

ཐུབ་བསྟན་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་དང་དཔལ་རྣམ་དགའ་བ་གདོང་གི་གདན་ས་གཉིས་འཛིན་མཛད་ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་དང་དགོན་པའི་མངའ་ཐང་བཅས་ཤིན་ཏུ་དར་བར་མཛད། «བླ་མ་ལ་བརྟན་བཞུགས་འབུལ་ཚུལ»སོགས་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་གནས་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུང་རྩོམ་ཡང་འགའ་ཞིག་མཛད། མདོར་ན་སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོར་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་གིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ།།

བདག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1359ལོར་ས་སྐྱར་ཡབ་ལྷང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་སྲས་འདྲེན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1428ལོར་གཡས་རུ་སྲིན་པོ་རིའི་རྣམ་རྒྱལ་སྒང་གི་གཟིམས་ཁང་དམར་མོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཡབ་མེས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་དང་། གཞན་ཡང་ཕར་ཕྱིན། མངོན་པ། ཚད་མ། གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་། ཁྱད་པར་དུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་ནས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད། བླ་མ་དམ་པས་ས་སྐྱའི་རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་དང་སེང་གེ་སྒང་གི་གདན་སར་བསྐོས། ལྷག་པར་དུ་ཡང་གདུང་རྒྱུད་གཞན་ལ་མེད་པའི་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་དབུ་ཞྭ་དང་། ཤེས་དམ་གླིང་དྲུག་མ། ཏཱི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཤེལ་དམ། འགྲོ་མགོན་ཕྱག་ནའི་གསེར་དམ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་བདག་ཆེན་འདི་

ཉིད་ལ་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ལ་ཐུགས་མི་འཇུག་པར་ཐུགས་དམ་ཁོ་ན་ལ་ཐུགས་གཞོལ་བ་དང་། ཁྱད་པར་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པ་ལ་མངའ་བརྙེས་པས་སྲོལ་ཞལ་ལ་ཕྱག……ཁྲིད་ཀྱི་རྗེས་དོད་པ་སོགས་གྲུབ་རྟགས་མང་དུ་བསྟན་ཞིང་གཞན་ཕན…དང་ཐུགས་དམ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཞིག་ཡིན། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ།།

བདག་ཆེན་ནམ་མཁའ་ལེགས་པ།

ཁོང་ནི་མཁས་བཙུན་ནམ་མཁའ་ལེགས་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་…མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བདག་ཆེན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་ཀྱ་དཀར་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས…དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1262ལོར་པོ…དོང་ཨེར་ཡབ་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་དང་། ཡུམ་ཇོ་མོ་འབུམ་མེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1324ལོར་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་མཇལ་ཏེ་ཆོས…མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་སྐུ་གཤེགས་ནས་གདན་སར་རྣམ་སྣ་ལ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་གསང་ཐབས་ཀྱིས་ཡོན་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས་ཀྱང……

འགའ་རེས་གོང་མ་ལ་སྙན་ཕྲ་ཞུས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་གོང་མས་རེ་ཞིག……
བརྟག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྨན་རྩེར་བཙངས་ཤིང་། དེར་བཞུགས་པའི་
སྐབས་སུ་རྒྱ་མོ་ཞིག་དང་འགྲོགས་པས་དབང་བསོད་ནམས་བཟང་པོ……
འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་ཧྲ་པྣ་ལ་སྐུ་གཤེགས་ནས་ས་
སྐྱའི་གདུང་བརྒྱུད་ཆད་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་དེར་ཡར་འབྲོག་གི་དཔོན……
ཆེན་ཨང་གླིན་དང་། ཁམས་པ་དཔོན་ནག་གཉིས་ཀྱི་གཙོས་པའི་ས་
སྐྱའི་བཀའ་གྲོས་པ་དང་ལྷན་དུ་ཏྲཱི་ཤྲཱི་གྲགས་པ་འོད་ཟེར་གོང་མའི་ཕོ……
བྲང་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་ལ་ཞུ་ཡིག་ཕུལ་བས་ཏྲཱི་ཤྲཱི་གྲགས་པ་འོད་ཟེར……
དང་། ཀུ་ཤྲཱི་ཤེས་རབ་དཔལ། མི་ཆེན་ཨོ་བྲུ། སྣ་ཨ་གཞན་དམ་པ་
སོགས་ཀྱིས་གོང་མ་ཆེན་པོ་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་དཔལ་གྱིས……
ས་སྐྱའི་གདུང་རྒྱུད་སྤེལ་ཆོག་པའི་སྙན་སྒྲོན་ཕུལ་བས་གོང་མ་ཆེན་པོའི……
ཐུགས་འགྱུར་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་གྱིས་ས་སྐྱའི་གདུང་རྒྱུད་སྤེལ་
ཆོག་པའི་བཀའ་ལུང་བསྩལ་ཏེ་སྨན་རྩེ་ནས་ཕོ་བྲང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ……
དབུ་བླར་གྱུར། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར་གོང་མ་ཆེན་པོས་སྲས་མོ་ཞིག་
ཀུང་བཙུན་མོར་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་
མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐུགས་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པར……
མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་ཡབ་མེས་ཀྱི་གདན་ས་ལ་བཞུགས་ནས་
ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་
གཉིས་པར་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་མཚན་ལ་ཨ་མོ་གྷ་ཤྲཱ……
ཤྲཱི་པ་ཞེས་གསོལ། འདི་ཡན་ལ་རྒྱ་མོ་སུ་ཧྲན་གན་དང་། དབུས་གཙང་
སོགས་ནས་བཙུན་མོ་བདུན་བཅས་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་སྲས་པོ་སྲས་མོ……

མང་དུ་འཁྲུངས་པས་བླ་བྲང་ཁག་བཞིར་གྱེས་སོ། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་གདན་སའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་པ་ཡིན་ནོ། །

བདག་ཆེན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རྒྱ་གར་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས····དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བདག་མེད་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ····ཡབ་གསེར་སྡིངས་པ་གཞོན་ནུ་འོད་དང་ཡུམ་མགར་བཙུན་མ་ཤེས······རབ་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་འཕགས་པ་ལས་མངོན་པར་འགྱུར་གྱི་ཆོས་རྣམས་གསན་ནས་བློ་སྦྱོར་མཛད་ཐུབ···པས་མི་ཀུན་ཏ་ལས་ཏེ་འདི་ནི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཆེན་པོ་ཞིག་གོ་ཞེས་གླེང······བར་བྱས། དེ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ལ་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ཞེས་གསོལ་ཞིང་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་འཕགས་པས་ཀྱང་ཆོས་སྐུ་འོད་ཟེར་དུ···མཚན་གསོལ། ཁོང་ཆོས་ཀྱི་གྲྭ་ས་དང་གང་དུ་བྱོན་པའི་ཚེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལན་རེས་འཛིན་པར་ནུས་པའི་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མའི་མཆོག་ནི་ཀུན་མཁྱེན་འཕགས་འོད་ཡིན། །

བདེ་ཁང་བ་བློ་བཟང་རབ་བརྟན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1683ལོར་ཙོང་ཁའི་སྐྱེས་རིའི་གཡས་འདབས་ཚེར་ཕུག་ཏུ་ཡབ་གནམ་ལྷ······

འབུམ་དང་། ཡུམ་པདྨ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1766ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་ཐམ་པར་སློབ་ཆེན་དགེ་འདུན་བདེ་ལེགས་པའི······དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་བློ་བཟང་རབ་བརྟན་དུ་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་ཆོས་སློར་ཞུགས་ནས······མཁྱེན་བརྩོན་ཆེ་བས་འཕྲལ་དུ་སྐྱོར་དཔོན་བསྐོས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་སྐུ་འབུམ་དུ་ཕེབས་ནས་དམ་བཅའ་བཞག་པས་ཚང་མ······ཐུགས་མཉེས་པོ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སློར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ······སྦྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་སྒྲུབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས་ཤིང་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་ཁྲིད་རྫོགས་པར··ཞུས། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར་རང་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་དམ་བཅའ་བཞག་པས་མཁས་པའི་མིག་རྒྱན་དུ་གྱུར། དེ་ནས་ལུང་གཡོན་རི་ཁྲོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དབེན་པར་བཞུགས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1732ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན···སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཅུའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དེའི་རིང་ལ་སློན་ལམ་རབ་འབྱམས་པའི་མིང་བཏགས་གསར་དུ་བཙུགས······ཤིང་མཆོད་རྟེན་ཆེ་ཆུང་དྲུག་ཅུ་ཙ་བརྡུན་བཞེངས་པར་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་དགུང་ལོ་དོན་བཞི་པར་ཏན་ཏིག་དགོན་པར་ཕེབས་ཤིང······

རྟེན་གསུམ་འགངས་ཅན་རྣམས་ལ་མཆོད་འབུལ་དང་། དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་མང་འགྱེད་བཅས་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་སྤེལ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་པོད་གཅིག་བཞུགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་དོན་གྲུབ་དང་། མཁན་པོ་ངག་དབང་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་བློ་བཟང་བསྟན་འཕེལ། ར་ལོ་སྤྲུལ་སྐུ། ཚེ་ཏན་ཟོ་ཞུ་མཁན་པོ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ། དན་ཏིག་ཞབས་དྲུང་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ། རྗེ་ཆོས་གྲགས་དར་རྒྱས་བཅས་ཡིན། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །

བདེ་རྒྱ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། ཁོང་ནི་བདེ་རྒྱ་བླ་མ་ཚང་བ་ཡིན་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྦྱོར་ལམ་པར་གྲགས། གཞོན་ནུ་ནས་བྱ་བཏང་གི་རྣལ་འབྱོར་བ་མཛད་ཅིང་། རྡོ་རྗེ་རི་དང་། བྲག་མོ་རྒྱལ། བྱང་ཆུབ་གླིང་སོགས་སུ་བཞུགས་གནས་བྲག་ཕུག འཚོ་བ་བསོད་སྙོམས་སོགས་སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གནས་པ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1693ལོར་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། ཐུགས་རང་བཞིན་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པས་ཐ་མལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་སྐབས་དུས་ཀྱི་སྡེ་དགོན་གྱི་ཁྲི་དོན་རེ་མེད་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཆད་ཉན་སོགས་ས་དར་ཇེ་དར་དུ་བྱུང་འདུག ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པའི་འཕོག་ཆོག་ཀྱང་མཛད་པ་རྗེ་ངག་དབང་ཆོས་

རྒྱམ་པ་སོགས་ཀྱིས་གསན་འདུག སེམས་ཅན་གཞན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བ་གཟིགས་པ་དང་གསན་པ་བྱུང་ཚེ་སྐྱོ་ཤས་མི་བཟོད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་སྤྱན་ཆབ་རང་དབང་མེད་པར་འཆོར་ཞིང་། ཐུགས་དམ་གྱི་གཙོ་བོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། གཅོད་ཀྱི་གདམས་པ་ལ་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ནི་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

བདེ་རྒྱ་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་ཤར་ཡུ་གུར་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་བདེ་དགུ་ཆེ་བ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པར་ངོས་འཛིན་ནས་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་སྐུ་གོང་མའི་གདན་སར་འཁོད། ཐུའུ་བཀྭན་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། ཚུ་བཟང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལས་བསྙེན་རྫོགས་མཛད། དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་བཀའ་པོད་རྣམས་ལ་ཐུགས་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད། སྟོང་འཁོར་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྒྱལ་སྲས་འཇིགས་མེད་གྲགས་པ་སོགས་བླ་མ་དུ་མ་ལས་གདམས་པ་མང་དུ་གསན། ཆོས་འབྲེལ་ཐོབ་པའི་བླ་མ་རྣམས་ལ་དམ་ཚིག་སྲོག་ལྟར་བསྲུངས་བ་དང་། གཞན་གྱིས་གནོད་པ་བྱས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ལས་གནོད་བསྐྱལ་བའི་དགོངས་པ་གཏན་ནས་མི་འདུག ཐུགས་རྒྱུད་དུལ་ཞིང་ངང་ཚུལ་བཟང་བ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1737ལོར་ཁོང་རྒྱལ་སྲས···

སློ་བཟང་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་བ་དབུས་སུ་ཕེབས་ཀྱང་ཕོ་ལྷ་ཐབས་ཇིས་དགོངས་པ་ཚུལ······མཐུན་མ་སྟེར་བས་རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཚེ་འདི་ལ་མདོ་ཁམས་སུ······ཕེབས་རྒྱུ་མ་བྱུང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1740ལོར་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་མཆོད་རྟེན་ཐང་དང་། ལྷ་ཐི་ཟི། འདུལ་བ་དགོན། སྟོང་འཁོར་དགོན་སོགས་ཀྱི་བླ་མ་ཡང་མཛད། ཁོང་ནི་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་བ་ཡིན་ནོ། །

བདེ་ཆེན་འཇིགས་མེད་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1779ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1839ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་ཐམ་པར་བདེ་ཆེན་པཎྜི་ཏ་ཞེས་གཞུང་ས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ནས་གནང་བའི་འཇའ་ས་མཐོན་པོ་བ་ངག་དབང་འཇམ་དབྱངས་དཔལ་ལྡན་པའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངེས་པ······ཉིད་ནས་ཇེ་གོང་མའི་ཁྲི་ཁར་ཕྱིན། དེ་ནས་ཐོས་བསམ་གླིང་དུ་བཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། རང་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་ཀུན་རིག་ཆོ་ག་ངོས་གཙང་སྒྲུབ་པའི་སྲོལ་བཙུགས་པ་དང་། བླ་མ་ལྔ་བཅུ་པ་དང་། ཐུན་དྲུག་རྣལ་འབྱོར། སྡོམ་གསུམ་བསྒོ་བགྲང་བཅས་ཚོགས་འདོན་དུ་བཙུགས། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པར་རོང་པོ་རྒྱུད་ཁྲིར་ཕེབས་ཤིང་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་

འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1829ལོར་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ······གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས·······བསྐྱངས། འཁྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་། ཆོས་འཆད་ཉན། དཔེ་འཛིན་སྐྱོར་སྦྱོང་། ཚིག་རྒྱུགས་དོན་རྒྱུགས་ལེན་པ་སོགས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཀྱང་བསྟན་འགྲོའི་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབས་ཏེ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་སུམ་ཅུ་སོ·········གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

བདེ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1858ལོར་མདོ་སྨད་ཧོར་བདེ་ཆེན་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1940ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ཨ་རོལ་བློ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ··བཞེས། མཁན་པོ་འདི་དང་དུས་འཁོར་སྔགས་ཆེན་མཚོ་བྱུང་དགྱེས་པའི་དཔལ་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས····དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་མཁས་པའི་གྲགས···པ་འཐོབ། ཁོང་ལ་བདེ་ཆེན་དཔོན་པོ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་གཟིམ་ཁང་བཞེངས་ཤིང་ཁོང་གིས་དེ་ནས་སྨན་བླའི་དབང་གསུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔའི་སྟེང་དུ་འདུ་ཁང་རྟེན་བརྟེན་པ་རྣམས་བཞེངས་མཛད། ནང་ཆེན་གྱི་ཚོམས་ཁང་དམར་མདངས་དང་། སྐུ་དབང་རྒྱལ་པོའི་

ལྷ་ཁང་། ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ལྷ་ཁང་སོགས་བཞེངས། གདན་ས་གསུམ་གྱི་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོར་མངའ་གསོལ་ནས་ལུགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱངས། སྐབས་ཤིག་ཏུ་རྩེ་འབལ་གཞུང་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་རྒྱལ་པོ་གོ་ཆེན་གྱི་ལྷ་ཞོལ་དུ་བཤད་སྒྲུབ་དར་རྒྱས་གླིང་ཕྱག་འདེབས་མཛད་དེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་ལུགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱངས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཕྱིང་རྩེ་འཇམ་དབྱངས་མཁས་བཙུན་རྒྱ་མཚོ་དང་། བདེ་ཆེན་ཚུང་བ་བློ་བཟང་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས། ཁ་སོ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་བློ་བཟང་ཆོས་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ལམ་རིམ་ཟིན་བྲིས་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད》དང་། 《སྡོམ་གསུམ་བསླབ་བྱ》། 《སྤྱོད་འཇུག་ཤེར་ལེའུའི་འགྲེལ་བ》། 《གདུགས་དཀར་འགྲེལ་བ》སོགས་པོད་དྲུག་བཞུགས་སོ། །

བདེ་ཆེན་སྟོ་བྲག་པ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་སྟེ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་ནས་འཁྲུངས་པའི་མི་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་རྩོམ་གྱི་ཚིག་སྦྱོར་ལ་བལྟས་ན་ཁམས་པའི་མི་ཞིག་ཡིན་པ་འདྲ་འོ། ཁོང་གིས་རིས་མེད་གྲུབ་མཐའ་ཡོངས་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སུམ་ཅུ་ལྷག་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་བཅས་པར་གསན་སྦྱོང་ལེགས་པར་མཛད། ཁྱད་པར་མདོའི་སྐོར་གྱི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་མཁས་པའི་རྩེ་མོར་སོན། བྱ་བྲལ་བ་མཛད་དེ་དབུས་ཀྱི་ལྷོ་བྲག་དང་། མདོ་ཁམས་ཀྱི་མཚལ། གསེར་ཆེན་སྤུག་རྫོང་སོགས་དབེན་པའི་རི་

ཁྲིད་རྣམས་སྒྲུ་ཕྱེ་བས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར་མཛད། ཁོང་གིས་རྒྱ་གར་པཎ་གྲུབ་དང་། བོད་སྔ་རབས་ཀྱི་རིས་མེད་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ལ་ཉམས་གཞིགས་ཡུན་དུ་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་ཐུགས་དཔྱད་ཞིབ་པར་མཛད་དེ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བཤད་པ《རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ》ཞེས་ཁ་བྱང་དུ་འཁོད་པའི་པོད་ཆེན་ཞིག་མི་རིགས་རིག་གནས་ཕོ་བྲང་དུ་བཞུགས་སོ། །

བདེ་ཆོས་སྨན་པ་རཏ་ན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྣ་ཁར་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང(ད་ལྟ་སྣ་ཁ་གོང་དཀར་རྫོང་དུ་ཡོད།)དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་སློབ་གཉེར་གནང་། ལྷག་པར་དུ་བྱང་པ་འཚོ་བྱེད་ཀྱི་ཞབས་པད་ལ་བསྟེན་ནས་གསོ་རིག་གི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་ཅིང་མཁས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ། རྒྱུན་དུ་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་དུ་བཞུགས་ནས་སྨན་དཔྱད་མཛད་ཅིང་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ནས་དུས་འདའ་བ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1588ལོར《རྩ་བ་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་འབྲུ་སྟོན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ》ཞེས་བྱ་བ་ལྷུགས་བརྩམས་གནང་། 《གསོ་བ་རིག་པའི་ཁོག་འབུགས་ལེགས་བཤད་བསྡུས》བཅས་གསུང་རྩོམ་འགའ་རེ་བཞུགས་སོ། །

བདེ་ཐང་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་ཚངས་དབྱངས།

ཁོང་ནི་དཀའ་བཅུ་བློ་བཟང་ཚངས་དབྱངས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ། །

བདེ་ཐང་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་ཚངས་དབྱངས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1659ལོར་ཀན་ལྷའི་གཙོས་ས་ཁུལ་གྱི་ཁ་ཡངས་གོང་མ་ཞེས་པའི་སྡེ་གྲོང་དུ་ཁྱུང་པོ་ཨ་ཙའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1718ལོར་སོག་ཡུལ་མཁར་སྔོན་དུ་སྐུ་གཤེགས། བདེ་ཐང་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་ཚངས་དབྱངས་ཞེས་པའམ་མཚན་གཞན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་པ་ནི་ད་ལྟ་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ཀན་ལྷའི་ཅོ་ནེ་རྫོང་ཐག་ཁུང་ལུང་ཞང་ལ་གཏོགས་པའི་བདེ་ཐང་དགོན་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་ངམ་དགའ་ལྡན་བསམ་གྲུབ་གླིང་གི་མཁན་པོ་སྐུ་ཐོག་གཉིས་པ་ཡིན། དགུང་ལོ་བདུན་པར་བདེ་ཐང་མཁན་པོ་དཀའ་བཅུ་པ་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་གནང་ནས་གདན་སར་བཀོད། ལོ་དེར་ཆས་པ་བླ་མ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སོགས་ལ་བསླབས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣང་རྡོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་བར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་ལ་སྦྱངས་པ་དང་གསང་ཕུར་དཀའ་བཅུའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་བའི་སྐུ་མདུན་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། རྒྱུད་སྟོད་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་སྲོ་འབོར

Digitization by eGangotri. Funding by MIDF

བ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་སྔགས་ལ་སྦྱངས། གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་ནས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས········མཇལ་ཏེ་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་བར་ཨ་མདོར་ཕེབས་ཏེ་རང་ཡུལ་འཁོར་ལོ་སྟེང་ཞེས་བྱ་བར་དགོན་སྡེ་བཏབ། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་བར་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་མཁར་སྔོན་ཧུ་ཧོ་ཧོའུ་ཐེད་དུ··········བཞུགས། ཐོ་ཡོན་བླ་མས་གསར་བཞེངས་མཛད་པའི་དགའ་ལྡན་མི་འགྱུར་གླིང་དང་ཆ་གན་དི་ཡང་ཆེའི་དགོན་དགའ་ལྡན་དར་རྒྱས······གླིང་གཉིས་ཀྱི་བླ་མར་མཛད་དུ་བཅུག དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་རྒྱལ་དབང་ཐུབ་པར་དངོས་འབུལ་དང་དགོན་····སྡེ་ཁག་ལ་མང་འགྱེད་ཕུལ། སྡེ་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་དབྱངས་ཅན་རོལ་པའིཿརྡོ་རྗེར་བསྟགས། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པར་ཨ་མདོར་ཕེབས་ནས་ཙོ་ནེ་དཔོན་སྐུ་མཆེད་དང་མཆོད་ཡོན་གྱིས་བདེ·······ཐང་རི་བོ་ཆེ་ནས་ཆས་པའི་སྒྲི་དགོན་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་ཕྱོགས······ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་གླིང་བཏབ། མདོ་དབུས་ནས་སྐུའི་རྟེན་ནམ་འཕང་ཅན་ཁ་ཤས་སྤྱན་དྲངས་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་བར་སླར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་གཙང་དབུས་གཉིས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་མང་འགྱེད་རྒྱ་ཆེར···བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པར་སླར་སོག་ཡུལ་མཁར་སྔོན་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱུན་བཞུགས་གནང་ངོ་། །

བདེ་ཡངས་དགེ་འདུན་ཐུབ་བསྟན་རབ་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1912ལོར···མཚོ་སྔོན་མདའ་བཞིར་ཡབ་དབང་ཆེན་ཐར་དང་། ཡུམ་མར་གྱུ་

གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1961ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་བདེ་ཡངས་སྐུ་གོང་མ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུའི་ཡང་སྲིད་དུ་ཐུགས་ཐག་བཅད་ཅིང་། གསེར་ཁང་དགེ་བཤེས་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། བྲག་ཁང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་ནས་བཟུང་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པར་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་གཟིགས་པ་ཆེས་ཆེར་གནང་ཞིང་བྱ་ཁྱུང་བ་བྲག་ཁང་དགེ་བཤེས་བསྐལ་བཟང་སློབ་དཔོན་དུ་བསྐོས་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆེ་ཤོས་བྱང་ཆུབ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་དང་ལྕང་ལུང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་རྣམ་གཉིས་ལས་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1938ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ཟླ་བ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་གཞོལ་ཏེ་དུས་འདའ་བའོ། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

བདེ་ཡངས་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1839ལོར་ཆ་ཕྲུག་སྣ་ཁ་ཚང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1911ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་རྫེ་གསེར་ཁང་བས་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ཐུགས་ཐག……བཅད་ཅིང་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཏེ་ཞབས་པད་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་ནས…ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན། གཞན་ཡང་ཐར་ཤུལ་དགེ་འདུན་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ་དང་། བླ་བྲང་ཨ་ཁྱུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། རྫེ་སློ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང…བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་གྲུབ་དབང་འཇིགས་མེད་བསམ་གཏན་ལས་ཡི་དམ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོས……སྐོར་མན་ངག་རྣམ་གསུམ་དང་བཅས་པ་རྫོགས་པར་མནོས། དེ་ནས་གསེར་ཁང་རི་ཁྲོད་དང་། མཚེར་མོ་ཆེ་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་གཞོལ་བ་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཙ་སྟོད་ནང་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་བླ་མར་བཀུར་ཞིང་འཇིགས་བྱེད་བསྙེན་ཁྲིད་ཞུས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ལ་བསིལ་བ་ཚལ་གྱི་མགོན་པོའི་རྗོ་སྐུ་བྱིན་ཅན་ཞིག་གནང་། དུས་ཕྱིས་སུ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས……ཀྱང་བླ་མར་བཀུར་ནས་ཧྟོ་བྲག་བཀའ་འབུམ་དང་། དཔོན་ས་ཡབ་སྲས། གྲུབ་དབང་འཇིགས་མེད་བསམ་གཏན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ་གྱི་ལུང་སོགས་ཞལ་ཤེས་སྙན་བརྒྱུད་མཆོག་ཆེ་བ་རྣམས་ཕུལ། དེ་བཞིན་དུ་ཞྭ་དམར་པཎྜི་ཏ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དང་།

ཆེ་ཤོས་བྱང་ཆུབ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་ཟླ་མས་ལའང་ཆོས་བཀའ་རེ………གཉིས་ཕུལ། འཇིགས་མེད་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་ཀྱང་རྩ་བའི་བླ་མར་བསྟེན། གཅན་ཚའི་མ་ཏི་དང་། བྱ་ཁྱུང་ཨ་ར་པ་ཙའི་ལྷ་ཁང་གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གསར་བཞེངས་དང་ཉམས་གསོ་ཅི་རིགས་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་བདུན…ཅུ་དོན་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གདུང་ནི་ཙོང་ཁའི་སྐྱེས་རིའི་གསེར་བཟང་སྐྱིད་ནས་བྱ་གཏོར་དང་། གདུང་རུས་སྙིང་པོར་བཞུགས་པའི་དངུལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་ད་ལྟ་གསེར་གདུང་ཆེན་མོར་བཞུགས་སོ། །

བདེ་ཡངས་ཞབས་དྲུང་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་དུ་མདོ…སྨད་མང་རར་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་བདེ་ཆེན་དགོན་པའི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་དང་ཆོས་སྤྱོད……བཅས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ཐུགས་འཛིན་གནང་ནས་ཉམས་ལེན་མཛད། དེ་ནས་སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་གི་བླ་མའི་ཐོག་མ་དང་། བདེ་ཆེན་དཔོན་སློབ་ཀྱི་འགན་ཁུར་བཞེས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་བགྲང་བྱ་བཅུ་གསུམ་པ་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1819ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི……མཁན་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་དྲུག་པ

ཡིན་ནོ། །

བདེ་གཤེགས་རྒྱ་བོ་བ།

ཁོང་ནི་ཟུར་ཚུང་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས··· དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

མདོ་མཁར་ཞབས་དྲུང་ཚེ་རིང་དབང་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1697ལོར་བྱུང་སྟག་ལུང་དུ་ཡབ་ངག་དབང་ཚངས་པ་དང་། ཡུམ་མདང་དྲུང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1763ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དྲུག་ནས་བཅུ་བཞི་བར་བོད་ཀྱི་ཡིག་རྩིས་སྙན་ངག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ནས་ལོ་གསུམ་རིང་སྨིན་གྲོལ་གླིང་དུ་ལོ་ཆེན་དྷརྨ་ཤྲཱི···ལས་སྙན་ངག་ལེའུ་གསུམ་དང་། རྩིས་སྐོར། དབྱངས་ཅན་སྒྲ་མདོ། སྡེབ་སྦྱོར་བཅས་ལ་སྦྱངས་ནས་ཀུན་བཤད་ཀྱི་མཚན་ཚངས་སྲས་དགྱེས་པའི་བློ་ལྡན་ཞེས་གསོལ། སྙིང་མའི་ཆོས་སྐོར་ཡང་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་གཞིས་ཀ་རྩེའི་ཡོངས་བཞེས་སུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེ་ཤུ་པར་གཞིས་ཀ་རྩེའི་རྫོང་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་ལྷུགས་རྩེ་གྲི་གུ་རྫོང་གི་རྫོང་དཔོན་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་གོང་དཀར་རྫོང་གི་རྫོང་དཔོན་མཛད། ལོ་དེར་རྩིས་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་བཞེས། ང་ལུམ་སྒྱུར་གསུམ་ཚར་བཅད་ནས་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་བཀའ་བློན་གྱི་གོ་གནས་བཞེས······ སྐབས་དེའི་ལས་རོགས་སུ་ཛ་སག་ཐའི་ཇིའི་གོ་གནས་དང་སྦྲགས········

བཀའ་བློན་དུ་བསྐོས། དེ་དུས་དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་ཡིན། དེ་ནས་ལོ་ཇོ་ཉེར་བཞི་སོང་བ་ན་གོང་མས་ཕྱང་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ཇོ་ལོག་བསླངས་བར་ཚར་བཅད་རྗེས། བཀའ་བློན་གོ་གནས་རང་འཇགས་ཀྱི་བཀའ་ཤོག་དང་། སྣད་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་དུ་བསྡུས་པའི་རྩ་ཚིག་བཟོས་ཏེ་ཁྲབ་བསྒྲགས་མཛད། བཀའ་ཤག་ལས་ཁུངས་ཐོག་མར་བཙུགས། ཁྲིན་ལོ་ཇོ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་རིང་དུ་བཀའ་བློན་གྱི་ལས་འགན་བཞེས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད»། «མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད»། «བཀའ་བློན་རྟོགས་བརྗོད»། «སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར»། «རྒྱ་གར་སྐད་དང་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གྱི་ཉེར་མཁོའི་བརྡ་སྤྲོད་གསལ་བྱེད་ཀཱ་ལིའི་ཕྲེང་བསྒྲིགས་པ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

མདོ་སྨེ་ཆོས་མཛད།

ཁོང་ནི་ཚ་རོང་དཔལ་ལྡན་རྒྱལ་མཚན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

མདོ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་མདོ་བ་ཡར་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་བར་དུ་བྲ་ཕྲུང་དགོན་པའི་སྤྱི་སོའི་རང་འཐག་པ་མཛད་ཅིང་དཔེ་ཆ་ལ་གཟིགས···ཁོམ་དེ་འདྲ་མ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཤིང་ལོ་ཉེར་གཉིས···ཀྱི་རིང་དུ་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས(1738—1780)དང་།

དཀའ་ཆེན་ཡོངས་འཛིན། དགེ་བཤེས་ཐོགས་མེད། བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་པ། ཀོང་ཡེ་དཀའ་བཅུ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་སེར་བྱེས་གླིང་བསྡིའི་དཀའ་བཅུའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དེ་ནས་རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི（1758—1804）བཀའ་ལུང་བཞིན་དུ་རྒྱ་ནག་པའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་འགན་ཁུར་བཞེས་ཏེ་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པེ་ཅིན་མཁར་དུ་ཕེབས་ཤིང་ལོ་བཅུར་བཞུགས་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དེ་ནས་བྲ་ཕྱུང་དགོན་པའི་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་དང་རྒྱུད་པའི་མཁན་པོ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་བགྲང་བྱ་གསུམ་པ་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1809ལོར་བྲ་ཕྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གཏོང་སྒོ་བཅས་ཀྱི་ཐད་ནས་སྔར་སྲོལ་མ་ཉམས་པ་མཛད། ཁྲི་ཐུར་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་མུར་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བྲ་ཕྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོ་བ་ངག་དབང་བསྟན་འཕེལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་མདོ་བ་མར་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བྲ་ཕྱུང་དགོན་པའི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་འདོན་ཆོས་དང་རིག་གནས་བཅས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་

སྒྲུངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་ཅིང་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཕྱོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ1784ལོར་བྲ་གླིང་དགོན་པའི་གདན་སའི་སེང་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། སྐུ་དངོས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་ཞིག་གསོས་དང་། ཕྱི་སོ་ཆེན་མོའི་སྙིང་ཤོད་སོ་ཕག་གིས་སྒྲོན་པ་དང་། སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་ཁྲི་གསར་སྐྲུན་བཅས་མཛད་དོ། ཁོང་བྲ་གླིང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོ་བ་ངག་དབང་དོན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་མདོ་བ་མར་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་བྲ་གླིང་དགོན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་འདོན་ཆོས་དང་རིག་གནས་སྐོར་ལ་ཞིབ་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་དབུས་ལྷ་ལྡན་དུ་ཐེབས་ཏེ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ཞིབ་པར་མཛད་དེ་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བརྟགས་བཞེས། རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས་ཏེ་གསང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཚོ་ག་དང་ཕྱག་ལེན་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན(1677—1751)སོགས་ལ་བསྙེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཐེབས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ1742ལོར་བྲ་གླིང་དགོན་པའི་གདན་སའི་སེང་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་

བདུན་གྱི་རིང་དུ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དེའི་རིང་དུ་གསེར་གདུང་ཆུང་བར་ཞིག་གསོས་མཛད་པ་དང་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་གྱིས་གསར་སྐྲུན་མཛད་པའི་གསེར་གདུང་རྒྱ་ཕིབས་གནང་བ་དེ་གསེར་གདུང་ལྔ་ཁང་དུ་སྒྲོན་པ་སོགས་སྟོན་མེད་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་མཛད། སྐུ་ཚས་གང་ཡོད་ཀྱིས་རྟེན་བཞེངས་དང་ཚོགས་མང་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་དོན་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་སྐུ་ཕྲེང་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་མདོ་བ་བེ་སི་ཚང་ཞེས་གྲགས་སོ། །ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོ་བ་ངག་དབང་བསོད་ནམས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་མདོ་བ་ཡར་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་ནས་བཟུང་རིག་གནས་ཆུང་བ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས་ཤིང་གསང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཚོ་ག་དང་ཕྱག་ལེན་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་རང་དགོན་བྱ་ཁྱུང་དུ་ཕེབས། དགོན་པའི་གཞུང་ལས་པ་དང་། བླ་མ་དབུ་མཛད། རྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་བཅས་ལ་རིམ་གྱིས་བཞུགས་ཏེ་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་བཤད་ཁྲིད་སོགས་གནང་བ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་

བསྒྲང་བྱ་ལྔ་བཅུ་ང་དགུ་པ་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1805ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཟླ་བ་དགུའི་རིང་དུ···གདན་ས་བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་ཕྱུར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ལྔ་བཅུ་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོ་བ་འཇིགས་མེད་བསྟན་འཛིན་མཆོག་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1909ལོར···མདོ་སྨད་རེབ་སྐོང་ཡུལ་དུ་གཡུ་ཛོག་བློ་བཟང་དང་བཀྲ་ཤིས་མཚོ········གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1960ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་གནང་ཞིང་གདན་སར་མངའ···གསོལ། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཏེ་ཐོས་བསམ་གླིང་ནས་སློབ་གཉེར་གནང་། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་པའི་གནས་རྣམས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཏེ་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི·····བདག་པོར་གྱུར། དེ་ནས་གཙང་དགོན་པའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ཀྱི་ཐད་ལ་དོ་དམ་གང········ཞིགས་གནང་། རྫོང་དམར་དགོན་པ་ཡང་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་བསྐྱངས་ནས་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ····བ་མཛད། སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་སྐལ་ལྡན་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོས་བཀའ་ལྟར་རྫོང་དམར་དགོན་པའི་གཞི········གསར་བར་ཕྱོས་ཤིང་འདུ་ཁང་དང་ལྷ་ཁང་བཞེངས། གཟིམ་ཁང་

ཡང་བཞེངས་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1956ལོར་རོང་རྒྱུད་པ་སྒྲ་ཚང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་གསང་ཆེན····ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཛོང་སྟོན་ཚང་གི་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོ་བ་བློ་བཟང་བསྟན་པ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་མདོ་སྨད་རྨ་ཆུའི་འགྲམ་གྱི་མདོ་བའི་ས་ཆ་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་རང་ཡུལ་ནས་དཔེ་ཆར་གཟིགས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར·····ཞུགས་ཏེ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ·····ངམ་རིང་དུ་ཕེབས་ནས་རབ་འབྱམས་སྨྲ་བའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་སྔགས་པ་བླ་མ་མཛད། དེའི་སྐབས་སུ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ལྟར་མདོ་སྨད་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཏན·····སྟག་ལུང་དགོན་དང་། མཆོད་རྟེན་ཐང་། ཏས་ཐུང་དགོན་ཆེ་བའི་བླ་མ་བཅས་མཛད། ཛག་ཙང་གི་ཡར་ལུང་དགོན་དང་། སྟག་ལུང་དགོན་གཉིས་གསར་འདེབས་མཛད། དགོན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆོད་གཞིས་ཀྱི་དོན་དུ་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིན་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྱིན་ནས་བདེ་སྐྱིད་རྒྱལ······པོས་གཟིགས་པ་བཟང་ཞིང་ཕོ་བྲང་ནང་གི་ཆ་གྲུབ་སེའི་བླ་མ་མཛད། སྔ་ཕྱིར་དབུས་སུ་ལན་བཞི་དང་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིན་ཕོ་བྲང་དུ་ལན་བཞིར····ཕེབས་ནས་སྐུ་བསོད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་

མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྐྱེ་སྤྱི་ལོ1701ལོར་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན……སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང……ལེགས་གནང་། ཁོང་ནི་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོ་བ་བློ་བཟང་དབང་ཕྱུག་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྐྱེ་སྤྱི་ལོ1773ལོར་མཚོ་སྔོན་བེ་སི་ཕྱུག་རྫོར་སྐྱབས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྐྱེ་སྤྱི་ལོ1888ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་མདུན་ནས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་ཞུས། ཚུ་བཟང་དགོན་པའི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་འདོན་ཆོས་སྦྱོང་དང་བསྡུས་གྲྭ་བཅས་ལ་མཁས་པར……སྦྱངས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཤིང་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་སྦྱོང……ནན་ཏན་དུ་མཛད། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་མདུན་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས་ཏེ་རང་ཡུལ་མདོ……སྨད་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྐྱེ་སྤྱི་ལོ1798ལོར་སྐུ་འབུམ་སྙན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ……བཞུགས་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ……དམ་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་སྙན་པ་བླ་བྲང་གི་གཟིམས་ཁང་ལྕགས་སྒོར……དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པ་རབ

བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1802ལོར་མཚོད་རྟེན་སྐེའི…ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི…ལོ1805ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ……བཞིའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1810ལོར་སྐུ་འབུམ…དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས…བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཆུ་བཟང་དགོན་པའི་ཁྲི་ཡང་བསྐྱངས་ཤིང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབས་པར་མཛད་ནས་དུས………འདའ་བའོ། །ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་པ་དང་། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོ་བའི་དཔོན་ཚང་།

ཁོང་ནི་ཤར་གདོང་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་དང་མི་གཅིག……ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

འདན་མ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1666ལོར་མདོ་སྨད་ཤིང་ཙ་སྡེ་བར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1723ལོར་ཉན་ཀང་ཡོའི་དམག་གིས་བཀྲོངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་གསེར་ཁོག་དགོན…གྱི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དེ་

ནས་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་གྲྭ་ས་ཆེན་པོ་ཁག་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས……
དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་
ཕྱིན་ཏེ་ཟབ་ལུང་ཕྱོགས་སུ་དབེན་པའི་ནགས་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་ནས……
སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་བཙུགས། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་
པས་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་དུ་རྒྱུད་པའི་གྲྭ་ཚང་བཙུགས་སྐབས་རྗེ…
འདི་བ་བླ་མར་བསྐོ་བཞག་མཛད། རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་དང་རི་ཁྲོད་
བྱང་ཆུབ་གླིང་དུ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་བཀླགས་ལུང་གནང་། དེ་རྗེས་
གསེར་ཁོག་དགོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མཛད། རབ་བྱུང་
བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1723ལོར་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་
གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་དུས……
ཟིང་ལངས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱི་མཛད་སྒོ་ཉིན་གཅིག་ཀྱང་གནང་རྒྱུ་མ……
བྱུང་། བསྟན་འཛིན་ཆིང་ཝང་གིས་དུས་ཟིང་སློང་སྐབས་བཙན་པོ་
དགོན་གྱི་སོག་པོའི་གྲྭ་བ་སེ་ཆེན་རབ་འབྱམས་པས་སེར་དམག་ཉུང……
ཤས་ཁྲིད་ནས་གོང་མའི་དམག་ལ་འཐབ་འཛིངས་བྱས་པའི་རྐྱེན་གྱིས……
གསེར་ཁོག་དགོན་དང་། ཞྭ་པོ་ཁོག་གི་དགོན་པ་གསུམ། འཇུ་
ལག་གི་རྒྱལ་ཐོག་དགོན། སེམས་ཉིད་དགོན། ཕྱ་རོད་ཀྱི་སྤྲ་སྟི་
དགོན། དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་བཅས་མེ་ལ་བསྲེགས། ཚེ་བཟང་
རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། མཁན་པོ་ལས་
ཐོག་པ་འདན་མ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་ལ་སོགས་པའི……
ཉིས་མེད་གྲྭ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་ཏུ་མ་སྲོག་ཐོག་བཏང་། དེའི་སྐབས་སུ་ཐུའུ་
བཀྭན་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་དང་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་ནམ……

གཉིས་ཀྱིས་གོང་མ་ཡུང་ཀེང་ལ་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ཞུ་བ་དང་མཛད་སྒོ་གང་ཟབ་གནང་བའི་བཀའ་དྲིན་ལས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1729ལོ་ནས་བཟུང་དགོན་ཁག་སོ་སོ་གསར་བཞེངས་ཆོག་པའི་བཀའ་ལུང་ཐོབ་ཅིང་། རྒྱལ་པོའི་མཛོད་ནས་གྲྭ་བ་རྣམས་ལ་ཕོག་དང་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་བཞེངས་པའི་གྲོན་དངུལ་རྣམས་བཀའ་དྲིན་དུ་བསྩལ། དེ་ནས་བཟུང་དགོན་ཁག་སོ་སོའི་འཆད་ཉན་གྱི་མཛད་སྒོ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་གྱུར། ཁོང་ནི་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ།།

འདན་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་མཚོ་སྔོན་དགོན་ལུང་གི་མཆོད་གཞིས་འདན་མའི་སྡེ་བར་ཡབ་ཀླུ་འབུམ་ཕྱུག་དང་། ཡུམ་དཀར་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་དགེ་སློང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་མདུན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་སོགས་བསླབས་པས་ཚེགས་མེད་པར་མཁྱེན། དེ་ནས་ཟི་ན་སྐར་དུ་ཕྱིན་ཏེ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་མཚན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། སྐར་དགོན་ལུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་སུམ་པ་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་བླ་མར་བསྟེན་ནས་འདུལ་བ་དང་ཕར་ཕྱིན་ལ་སྦྱངས། རྒྱལ་སྲས་དོན་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྡུས་གྲྭ་གསན་པས་རིགས་ལམ་ལེགས་པར་མཁྱེན། དེ་ནས་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒྲར་ཞུགས་ནས་གུང་ཙ་སངས་

རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ཏེ་བྱམས་ཆོས་དང་། དབུ་མ། འདུལ་བ། མཛོད། རྣམ་འགྲེལ་སོགས་བཀའ་པོད་མང་པོར་ཐོས་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན། རབ་འབྱམས་སྨྲ་བ་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་དྲུང་ནས་ཆོས་བཀའ་ཅི་རིགས་གསན། དེ་ནས་དྭགས་པོ་སྒྲ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སློབ་གཉེར་ཚར་གཅིག……མཛད་ཅིང་སྣར་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཐེབས་ནས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ……སྐོར་མཛད་ཅིང་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དེ་ནས་ལྷོ་ཁའི་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་རྒྱལ་སྲས་དོན་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལས་གཅོད་ཀྱི་གདམས……ངག་གསན། པདྨ་ཆེན་གླིང་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས་ཤིང་བདེ་གསང་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་དང་། གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱི་སྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་དམར་ཁྲིད་རྣམས་ཞུས། རི་བོ་དགེ་འཕེལ་དང་ཏ་ནག་སྒྲུབ་ཕུག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པ་ལ……མངའ་བརྙེས་དང་བསྟན་སྲུང་རྡོ་རྗེ་དྲེགས་ལྡན་ཐན་ཏུ་བཀོལ་བར……མཛད། དེ་ནས་རྒྱལ་སྲས་དོན་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་དབུ་ཐོད་དགོན་ལུང་གི་རྟེན་སྐལ་ཏུ་གདན་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཐེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1637ལོར་དགོན་ལུང་བྱམས……པ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་འཆད……ཉན་བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་བདེ་དགུ་ནང་སོས་གདན་དྲངས་ཏེ་མཆོད་རྟེན་ཐང་དུ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། དེ་རྗེས་ཀུན་ཆེན་དགོན་ཐར་པ་གླིང་གསར་འདེབས་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ……

གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཐུའུ་བཀྭན་དཀའ་བཅུ་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་དང་། ཡིན་ཀྱུ་དཀའ་བཅུ། ཞུའུ་ཀྱུ་དགེ་འདུན་བློ་གྲོས་བཅས་ཡིན། ཁོང་ནི་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཐུགས་སྲས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གྲུབ་ཆེན་བཞིའི་ནང་ནས་བསམ་བློ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོར་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

འདར་སྟོན་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1429ལོར་གཙང་སྟོད་འདར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1511ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་འདར་ཆོས་སྡེར་ཞུགས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་གཞུང་འཛིན་པ་དང་བཀྲལ་རྟགས་བཙོ་བ་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་མཁན་ཆེན་དཔལ་བློ་བ་དང་། རབ་འབྱམས་སྨོན་ལམ་དཔལ། མཁས་པ་ཀུན་ལེགས་པ། ཆོས་རྗེ་བ་སོ་བ། ཆོས་རྗེ་ཤེར་འབྱུང་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་གསན། ཐང་སྐྱ་དང་གསང་སྔགས་མཁར་དུ་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་པ་མཛད། ཤར་དུ་ཐེབས་ནས་ཆོས་གསུངས། དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1500ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་གཉིས་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་སྤེལ། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐུ་ཆེན་དང་། གསང་སྔགས་མཁར་དུ་གཉིས་མེད་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་

སྐུ་བཅས་གསེར་ཟངས་ལས་བསྒྲུབ་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཀྱ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

འདར་ལོ་ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ······སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་དགེ་ལྡན་བསྟན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་······བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་སྦྱངས་པ་······དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་པའི་རྩེ་མོར་གྱུར། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པར་སློབ་གཉེར་མཛད་དེ་ཕོ་བྲང་······ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་ཐལ་ཆེར་རྒྱུན་བཞུགས་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས······མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«ཚེའི་རིག་བྱེད་མཐའ་དག་གི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ»དང་། «ཚངས་པ་རིག་བྱེད་རྒྱ་མཚོའི་ཡན་ལག་ འཛིན་པ་གཡོ་བ་ཅན»། «ཕན་བྱེད་ཀྱི་མན་ངག་ལག་ལེན་ཐོར་བུ་གཉིས»། «མིག་འབྱེད་མཐོང་བ་དོན་ལྡན»། «སྨན་བཅོས་དང་ཕན་བྱེད་ཀྱི་ཙཀྲ»རིགས་ཨི་གཅིག་པ་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས། «བརྡ་སྤྲོད་པ་དབྱངས་ཅན་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་བ་གསལ་ལྡན»། «བརྡ་སྤྲོད་པ་པཱ་ཎི་པའི་གཞུང་འགྲེལ་གྱི་གོ་དོན་ཚིག་དཔེར་བརྗོད་སོགས་རིག་ཟིན་ཏུ་བཀོད་པ········ལེགས་བཤད་ནོར་བུ་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ»གླེགས་བམ་གཉིས་བཅས······

བཞུགས་སོ། །

འདུལ་ནག་པ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་འདུལ་འཛིན་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1374ལོར་དབུས་སྟོད་སྣང་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1434ལོར་བཙུན་མོ་ཚལ་གྱི་དགོན་པར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། འབྲི་གུང་པ་སྐུ་ཐོག་ཉེར་གཉིས་པ་ལས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། ཐག་ཚན་དུ་འདུལ་བའི་སློར་སྦྱངས། སྔགས་ཀྱི་བླ་མ་ཡང་མང་ཙམ་ལ་བསྟེན་ནས་བུ་སྟོན་གྱི་གསུང་འབུམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་མཛད། དེ་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། ཁྱད་པར་དུ་འདུལ་བའི་གཞུང་ལུགས་ཚང་མ་གསན་ནས་སྡོམ་པ་གསུམ་གྱི་བཅས་མཚམས་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་ཚུན་ཆད་ཀྱང་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྲུངས་ཤིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་དུ་མཛད་པས་ལུང་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཏེར་ལ་མངའ་བསྒྱུར་བར་མཛད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་འདུལ་འཛིན་འདི་ལྟ་བུ་ད་ལྟ་རྒྱ་གར་ནའང་དཀོན་ཞེས་བསྔགས་པར་མཛད། དེ་ནས་བཙུན་མོ་ཚལ་དུ་ཕེབས་ནས་དགོན་པ་བཏབ། འཆད་ཉན་ཡུན་རིང་མཛད་པས་དགེ་འདུན་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་འདུས། མལ་གྲོ་ཁྲུལ་གྱི་སྤངས་དགོན་དང་། ཚལ་གུང་

ཐང་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤེལ། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་དམ་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་། ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་ཅིང་། རྫེ་ཅོང་ཁ་པའི་སློབ་མ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཁོང་ལས་འདུལ་བ་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཐོན་ཆེན་གསན། དབུས་གཙང་གི་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུད་སྨད་བླ་མ་ཤེས་རབ་སེང་གེ………སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་མང་པོར་སྤེལ། ཁོང་ནི་རྫེ་ཅོང་ཁ་པའི་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་གཉིས་ལས་གཅིག་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་དགེ་སློང་གི་བསླབ་བྱ་ཆེན་མོ། དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་བྱ། གླིང་འབུམ་སོགས་མདོའི་སྐོར། རབ་གནས་ཆོ་ག དྲིལ་བུ་ལྷ་ལྔའི་སྒྲུབ་ཐབས། ཀུན་རིག་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཀྱི་ཆོ་ག་སོགས་སྔགས་ཀྱི་སྐོར་བཅས……པོད་ཆེན་ཞིག་མི་རིགས་རིག་གནས་ཕོ་བྲང་དུ་བཞུགས་སོ། །

འདུལ་འཛིན་པ་གྲགས་བརྩོན་འགྲུས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1253ལོར……མྱང་སྟོད་རྒྱ་བྲག་སྤེལ་སྟོད་ཀྱི་ཆུ་མིག་ལུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་ཟེའུ་ཡིན། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1316ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྣར་ཐང་གི་གདན་ས་མ་འཛིན་གོང་དུ་རྒྱ་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ནས་སེ་ཆེན་ཛིམ་གྱི་ཨོལ་བྱང་དུ་རྒྱལ་བུའི་བླ་མཆོད་མཛད། དེ་ནས་ཡར་ཕེབས་ཏེ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1305ལོ་ནས་བཟུང་གདན་ས་ལོ་ངོ་བཅུ་གཉིས་རིང་དུ་བསྐྱངས་སོ། ཁོང་གི་གདུང་རྟེན་ནི་གདན་ས་གོང་མའི་གདུང་རྟེན་གྱི་བྱང་ན་བཞུགས……སོ། ཁོང་ནི་དཔལ་སྣར་ཐང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཅུ་པ་ཡིན།།

འདུལ་འཛིན་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1696ལོར་མདོ་སྨད་ཛ་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་གདུང་རུས་སྤྲོ་ཚིག་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1762ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཁ་གྱུའི་འགྱུར་རྫོའི་བླ་མ་གྱུར་དམར་གསེར་ཏོག་ཅན་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞིང་གདན་སར་བཀོད། མ་ཏི་བ་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས་ལས་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། དེ་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཚོགས་གྲལ་ལ་ཞུགས་ཤིང་དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་པ་མ་ཟད་པོད་སོ་སོ་ལའང་ཟིན་བྲིས་བཀོད། གསང་སྔགས་བསྐྱེད་རྫོགས་དང་ཚོ་ག་ཕྱུག་ལེན་དང་བཅས་པར་ཞིབ་པ་མཁྱེན། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས་ཤིང་དབང་ལུང་མན་ངག་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་པར་མཛད། སྨོན་ལམ་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས་ཏེ་ཚོགས་ཆེན་ཞལ་ངོ་དང་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱང་མཛད། སེ་ཁྲི་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུར་ཐེབས་སྐབས་སློབ་ཆུང་བ་མཛད་ཅིང་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་ལ་བཅོ་བཞག་གནང་ཞིང་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་གི་ཡོངས་འཛིན་ཡང་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1745ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཐེབས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། བསྡུས་གྲྭའི་བཅོ་བཞག་ཐུགས་ཐོག་ནས་གནང་ཞིང་འཆད

ཉིན་དང་གཏོང་སྒོ་སྤར་རྒྱུན་མ་ཉམས་པ་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཁོ་ན་མཛད་ནས་དུས་འདའ་འོ། དེ་ལྟར་ཉམས་རྟོགས་འཕེལ་བའི་ངང་ནས་དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་རབས་བཞི་བ་ཡིན་ནོ། །

འདུལ་འཛིན་ཐག་མ་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་མཚན་དངོས་ལ་ཀ་བ་དར་སེང་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་། འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོ་ཤ་མི་སྨོན་ལམ་ཚུལ་ཁྲིམས (1085—1171) ལ་བསྟེན་ནས·····འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞིའི་ཚིག་དོན་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པར་བསླབས····ཤིང་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྲུངས་བར་མཛད་པས་འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོར·····གྲགས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྟེའུ་ཟུར་པ་ཡེ་ཤེས་འབར (1042—1118) གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི···ཁྲིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གསན་ཏེ་ཉམས་སུ་བླངས་ནས་སྦྱོང་བ་ཐོན···པར་མཛད། དེ་ནས་སྟོད་ལུང་ཐག་མ་བཟུང་ནས་སློབ་མ་མང་པོ་འདུས་པ་ལ་འདུལ་བའི་འཆད་ཉན་མཛད་པས་འདུལ་འཛིན་ཐག་མ····པར་ཞེས་གྲགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྟོ་བྲག་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་སེང་གེ་དང་། དཔོན་དཔལ་ཆེན་རྗེར་གཞོན། ཐལ་ཏི་ཛ་ཤྲུས་བཅས་ཡིན་ནོ། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་བཅུ

གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

འདུལ་འཛིན་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1402ལོར……རྟ་ནག་མདར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1473ལོར་འབྲི་མཚམས་སུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མདུན་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། བཀའ་གདམས་པའི་ཆོས་སྐོར་ཐམས་ཅད་གསན་སྦྱངས་མཛད། ལོ་ཆེན་སམ་ཐཱ་བྷི་ལས་སྒྲ་དང་། སྙན་ངག མངོན་བརྗོད། རྩིས་སོགས་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཙུག་ལག་རྣམས་བསླབས། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ལས་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་ལས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་འགྲེལ་སོགས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ……གསན། ཁོང་གིས་སྣར་ཐང་དུ་བརྟན་ཅིང་གདན་ས་གོང་འོག་གཉིས་སུའང་ཆོས་གཞིས་མཛད་དེ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་འགྲེལ……ཀྱི་འཆད་མཉན་བཙུགས། ཚོགས་པས་རྩ་རྒྱུད་ལ་ནར་མའི་ཞལ་འདོན་མཛད། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1470ལོར་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཐེབས། ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་སའི་འཕྲིན་ལས་བསྐྱངས་སོ། ཁོང་ནི་དཔལ་སྣར་ཐང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཡིན། །

འདུལའཛིན་འོད་ཟེར་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1557ལོར……སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1623ལོར་སྐུ་

སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1603ལོར་རྒྱལ་དབང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས……རྒྱ་མཚོས་བཀའ་བཀོད་ལྟར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་འགན་ཁུར་བཞེས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག··ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1604ལོར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ་དགུང་ལོ་བདུན་པའི་ཚད་ཀྱི་སྣང་བརྙན……གཙུག་ལག་ཁང་དང་བཅས་པ་གསར་དུ་བཞེངས་ཏེ་དེང་སང་ཇོ་ཁང་··ཞེས་གྲགས་པ་དེ་འོ། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1612ལོར་གདན་སའི་སེང་ཁྲི་ཆེན་མོའི་སྟེང་དུ་ཐོག་མར་བཞུགས་ཤིང……དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་ཞེས་གྲགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲྭ་ཚང……གསར་དུ་བཙུགས། ཆོས་ཐོག་གི་ཐོག་མ་དཔྱིད་ཆོས་དང་པོའི་གྲལ་འཛིན་མཛད་དེ་ཁ་དོག་དང་། བསྡུས་འབྲིང་། བསྡུས་ཆེན། རྟགས་རིགས། བློ་རིགས། གཞུང་གསར་བ། གཞུང་རྙིང་བ་ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་ལ་འཛིན་གྲྭ་ལྔ་དང་། ཕར་ཕྱིན་ལ་འཛིན་གྲྭ་གཉིས་ཏེ་ཕྱིན་བསྡོམས་འཛིན་གྲྭ་བདུན་དུ་ཕྱེས་ཤིང་འཛིན་གྲྭ་སོ་སོའི་སྐྱོར་དཔོན……བསྐོ་བཞག་མཛད། ཆོས་ཐོག་གང་དང་གང་ལ་སྦྱོད་པ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བའི་མཚམས་འཛིན་གྱི་སྦྱོད་ཡིག་ཀྱང་བཞག འཛིན་གྲྭ་སོ་སོར་བཅི་བཞག་དང་བགྲེ་གླིང་དམ་བཅའ་རྣམས་ཆག་མེད་དུ་གནང་བའི་སྒོ……ནས་རྒྱལ་བའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་བཤད་སྒྲུབ་འཆད་ཉན་བཟང་པོས་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་བསྐྱངས་པར་མཛད། དེ་ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་དུ་ཟུར་བཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1621ལོར་སླར་གདན་སའི……

སེང་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་མཛད་ནས་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །

འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་རླུང་ནམ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་བོད་ལུགས་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ679ལོར་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་ལུང་དུ་ཡབ་མང་སྲོང་མང་བཙན་དང་། ཡུམ་འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་མ་ལོད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། བོད་ལུགས་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ704ལོར་འཇང་ཡུལ་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གསུམ་པར་མི་འཇིགས་གདོང་ལྔའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ཛ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་ཤིང་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་མཐའ་བཞིར་བཀྱེད་དེ་ལི་ཡུལ་དང་། ལན་གྲི། ཟུང་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྲུ་མང་པོ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་སུ་མ་ཡུམ་འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་མ་ལོད་ཀྱིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགན་དབང་བཞེས་ཏེ་རོགས་བསྐྱངས་མཛད། མགར་བཙན་སྙ་ལྡོམ་བུ་དང་མགར་ཁྲི་འབྲིང་བཙན་བྲོད་སོགས་ཀྱིས་བློན་པོ་མཛད། མཆིམས་བཟའ་བཙན་མོ་ཏོག་གེ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བང་སོ་མང་སྲོང་མང་བཙན་གྱི་གཡོན་ན་བརྩིགས་སོ། ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་ནི«དེབ་ཐེར་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང»ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །

བྲིང་ཆེན་མཁའ་སྤྱོད་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1370ལོར་ཁམས་ཆབ་མདོའི་ངོམ་ཡུལ་དུ་ཡབ་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་དང་། ཡུམ་གན་འཛའ་ཟ་ཆོས་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1433ལོར་རྒྱ་ནག་གླང་ཆེན་འཁྱིང…རིར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཞི་པར་རི་བོ་ཆེའི་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་ལྔའི་རིང་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་དང་འདོན་ཆོག་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་དགུ་པར་བླ་མ་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་ལས་ནི་གུ་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད་ཞུས་ཏེ་ཉི་ལམ་སྦྱངས། ཟླ་བ་གཅིག་གི་རིང་ཆུའི་བཅུད་ལེན་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཡན་མན་དུ་བཙུན་མོ་བཞི་བླངས་ནས་ཡབ་ཀྱི་ཚབ་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་འཁོར་འབངས་རྣམས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས……ལེགས་པར་བསྐྱངས། དེ་ནས་སྨར་ཁམས་སོགས་མངའ་འོག་ཏུ་གཏོགས་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ཏུ་ཕྱིན་ནས་དཀོན་མཆོག་དཔལ་དང་བླ་མ……སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་ལས་མཁའ་འགྲོ་སྙིང་ཐིག་སོགས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། གཡུ་དང་། གསེར། དངུལ་གྱིས་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཚར་རེ་རེ་བཞེངས། དེ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚབ་ཏུ་ཚ་བོ་སངས་རྒྱས་བཟང་པོ་བསྐོས་ཏེ་རྒྱལ་སྲིད་ལ་བཀོད། ས་ཞིང་དང་ནོར་ཛས་མང་ཆེ་བ་བཙུན་མོ་སྲས་དང་བཅས་པར་གནང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁྲབ་བཟང་པོ་ཉི་ཤུ་དང་། དྲིལ་བཟང་པོ་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས། རྟ་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ། རྟ་ཡན་བརྒྱ། མཛོ་ཉིས་བརྒྱ། ཕྱུན་དོས་བརྒྱ། ཇ་རྒྱབ་བརྒྱ། གསེར། དངུལ། གཡུ། ཕྱུ་རུ།

གོས་དར་སོགས་ནོར་རྫས་འབོར་ཆེན་ཕྱིར་ནས་དབུས་སུ་ཕྱིན། ཇོ་བོ་
གཙོ་མཛད་པའི་དགོན་སྡེ་ཚང་མར་མཆོད་པ་དང་མང་འགྱེད་བཏང་།
མཁན་པོ་རྒྱལ་དབང་པ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། བླ་མ་
ས་བཟང་འཕགས་པ། ཆོས་རྗེ་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ། ཀརྨ་དཀོན་
མཆོག་གཞོན་ནུ། གཡག་ཕྲུག་སངས་རྒྱས་དཔལ། ཆོས་རྗེ་བློ་
བཟང་གྲགས་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བླ་མ་ཅིག་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་ཙམ་ལ·····
བསྙེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀྱི་མཁས་པའི་བདག་པོར་གྱུར།
ཁོང་ལ་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་བླ་མ་གསུམ་ནི་རྟོགས་ལྡན་མཆོ·······
དཀར་བ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན། རྟོགས་ལྡན་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན།
ཆོས་རྗེ་ཀརྨ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཅས་ཡིན། དེ་ནས་རང་ཡུལ་
དུ་ཕེབས་ཏེ་ཚབ་མདོའི་ངོམ་ཆུའི་སྟོད་དུ་འགྲུབ་ཡུལ་ཞེས་པར་དགོན་···
པ་བཏབ། རྗེས་སུ་དེ་ལ་རྣམ་རྒྱལ་སྣང་དགོན་ཟེར། ངོམ་ཆུ་སྙིང་
དུ་ཟམ་པ་བཙུགས། དེ་ནས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་གོང་མ་དང་མཇལ།
བཙུན་མོའི་འདུས་མཆོད་དང་རྒྱལ་བུ་ལ་དབང་བསྐུར་མཛད་པས་གོང་
མས་གནང་སྦྱིན་རྒྱ་ཆེན་བསྩལ། ཆོས་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
ཕྲུག་ཕྱིར་མཛད་དེ་ཚབ་མདོར་ཕེབས། དེ་ནས་རིང་ཞིག་འདས་པ་
ན། རི་བོ་ཆེ་པ་དང་། ད་ར་བ་དང་། ཛད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་
བྱིང་སློང་ནས་རྣམ་རྒྱལ་སྣང་དགོན་མེ་ལ་བསྲེགས། རྗེས་ནས་ཕྱུང་
པོས་དམག་བཏེགས་ནས་བདེ་འཇགས་སུ་བཏང་། ཁོང་གིས་སྣར་
ཡང་དགོན་པ་ཞིག་གསོ་མཛད་ནས་བཤད་གྲྭ་བཙུགས་ཏེ་འཆད་ཉན···
མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙམ་དུ་དབུས་སུ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཕེབས་

ནས་ཇོ་བོ་ལ་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་འབུལ། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པར་ཀམ་པོ་གནས་ནང་དུ་ཐེབས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། ལོ་གཅིག་བཞུགས་རྗེས་རྒྱ་ནག་གླང་ཆེན་འཁྱིལ་རིར་ཐེབས་ནས་སྐུ་ཚེ་མཐའ་མའི་མཛད་པ་བསྒྲུངས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་མགུར་དང་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་སྐོར། བླ་མ་མཆོད་པ་དང་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐོར། ཁྲིད་དང་རྗེས་གནང་གི་སྐོར་བཅས་ཆོས་ཚན་ཉེར་ལྔ་ཡོད་པའི་པོད་ཆུང་གཅིག་བཞུགས་སོ།

དྲུང་ཆེན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1803ལོར་མདོ་སྨད་ཀྱི་རྩེ་གཞུང་དུ་ཡབ་ནོ་ཁོ་དང་ཡུམ་ཙོ་ན་ཐར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཁྲུ་བོ་ཇེ་སང་བླ་མ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་ལས་ལོ་གཅིག་རིང་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་སོག་པོའི་ཚོང་འགྲུལ་དང་འགྲོགས་ཏེ་ལྷ་ཐང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཐེབས། ལོ་དེར་རྗེ་རམས་པ་དཀོན་མཆོག་དགེ་འདུན་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་ཞུས། དེ་ནས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་དགེ་བཤེས་དཀོན་མཆོག་དོན་ཡོད་ལ་བསྟེན་ནས་བསྡུས་གྲྭ་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་ལས་དགེ་ཚུལ་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་ལ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་ཞེས་གསོལ། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་། གུང་ཐང་ཚང་། སྡེ་ཁྲི་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ། དབལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་

མཚན། མཁན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་སློབ་དཔོན་སུམ་ཅུ་ཕྲག་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་ནས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དེ་ནས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པའི་དྲུང་ཡིག་གི་འགན་ཁུར་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བླངས། མཚན་ལ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་དུ་རྣམ་སྣང་མངོན་བྱང་གི་སྒྲུབ་མཆོད་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་གསར་དུ་བཙུགས། འདུ་ཁང་བཞིའི་ནང་དུ་རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་སྐུ་རིས་བཞེངས། ཁོང་ནི་དབུས་གཙང་སོགས་གྲྭ་ས་གཞན་དུ་ཕེབས་མ་མྱོང་ཡང་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དང་། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ཁྲིན་པོད་ཉི་ཤུ་ཡོད་སྐད་ཀྱང་མངོན་སུམ་པར་དུ་འཁོད་པ་ནི་པོ་ཏི་བདུན་ཡོད་པ་ད་ལྟ་མི་རིགས་རིག་གནས་ཐོ་བྲང་དུ་བཞུགས་སོ།

རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1353ལོར་ས་སྐྱར་ཡབ་ཏཱ་དབེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་གྲུས་སྐྱབས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1405ལོར་དབེན་གནས་མཇ་ཤུང་ཐག་དཀར་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཏཱ་དབེན་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཆོས་རྗེ་གཟུངས་པ་ལས་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྦྱངས་པས་ལེགས་པར་མཁྱེན་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་སྐྱོང་གི

སྐོར་ལ་ཤིན་ཏུ་མངའ་བརྙེས། སློབ་དཔོན་དཔལ་ལྡན་ཆོས་སྐྱོང་ལས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་། བརྟག་གཉིས་སོགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་ནས་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཚོགས་དཔོན་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་ཏེ་འཆད་ཉན་སྤེལ། དེ་ནས་སྐྱིད་ཤོད་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐོར་བས་ཟང་ཟིང་གི་འབུལ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་གི་ཞབས་ཏོག་དང་སྐྱེ་བོ་ཉམས་ཐག་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་པ་རང་དོན་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཛིན་པའི་རྟོགས་ལྡན་ཞིག་བཞུགས། དེ་ནས་དབེན་གནས་མན་ལུང་བྲག་དཀར་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ཕུར་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །

རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1612ལོར་ལ་སྟོད་མཚོ་སྨོར་ལྷུན་གྲུབ་སྨང་ཆེན་གྱི་ཁྱིམ་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1687ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་བྱུང་དང་ཚོགས་སྡེ་མ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་བསྡུས་གཞུང་དང་། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཕར་ཕྱིན། དབུ་མ། འདུལ་བ། མཛོད་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་ཏེ་དམ་བཅའ་ཡང་ལེགས་པར་ཐོན། དེ་ནས་

པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་བྱང་ཆུབ······
ལམ་རིམ་དང་དབེན་ས་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་བཅས་བུམ་པ་གང······
བྱའི་ཚུལ་དུ་གསན་པར་མཛད། གཞན་ཡང་བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མའི་
ཁྲིད་དང་། དགའ་ལྡན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྲིད། ན་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་
ཟབ་ཁྲིད། ནམ་མཁའ་སྒོ་འབྱེད་ཀྱི་དབང་། བདེ་གསང་འཇིགས་
གསུམ་གྱི་དབང་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲིད་རྣམས་ལེགས་པར་ཞུས་ཏེ····
དབེན་ས་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས····
པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས་ཤིང་ཉམས་མགུར་ཡང་མང་དུ············
གསུངས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་
རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་འཛུགས་པའི་གདན་སའི་མཁན་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ·········
གསང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཞིང་འཕྲིན་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས།
པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཡང་སྲིད་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས·····
གདན་སར་མངའ་གསོལ་ཞིང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཕུལ་བ་དང······
བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ། དབེན་ས་སྙན་བརྒྱུད་བཅས་བུམ་པ་གང་བྱའི་
ཚུལ་དུ་ཕུལ་ལོ། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་
དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་པཎ་ཆེན་བློ་
བཟང་ཡེ་ཤེས་དང་། རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་དགེ་ལེགས་རབ་རྒྱས།
རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་བློ་བཟང་མགོན་པོ། ཞལ་སྔ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་
འཕེལ། སྐྱིད་ཤོད་ཞབས་དྲུང་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས། ལྕང་
སྐྱ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་བཅས་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ·········
དམ་པ་མང་དུ་བྱུང་ངོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བློ་སྦྱོང་སྡུག་བསྔལ་

ལས་ཕྲེར》དང་། 《དོན་བདུན་མའི་འགྲེལ་བ》། 《འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་དཀྱིལ་ཆོག》། 《བདེ་མཆོག་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་མངོན་རྟོགས》། 《ལྷོ་སྒོའི་ཆོ་ག》། 《དྲིལ་བུ་ལྷ་ལྔའི་མངོན་རྟོགས》། 《ཡི་གེ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ》། 《འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྐོར་གྱི་རྗེས་གནང་ཆོ་ག》། 《ཉམས་མགུར》། 《ལམ་རིམ་ཚིགས་བཅད་མ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཡིག་ཆུང་དང་བཅས་པ》སོགས་ཆོས་ཚན་བཅོ་ལྔ་ཙམ་བཞུགས······སོ། །

ཇོ་སྟོན་ཤེས་རབ་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1127ལོར་ཤབ་ཀྱི་དྲང་མདའི་ཐུ་ལུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1185ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགེ་བཤེས་ཤ་ར་བ་ཆེན་པོས་ཞིགས་པར་བསྐྱངས་ནས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་ཕྱོགས་ཐམས······ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུའི་ཐོག་ནས་སྣར་ཐང་གི་གདན་ས་མཛད་དེ་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཙ་དགུའི་བར་ལོ་ཙོ་ཉི་ཤུའི་རིང་····དུ་ཚོགས་དཔོན་མཛད་པས་སྣར་ཐང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཕྱོགས་ཐམས······ཅད་དུ་གྲགས་པས་ཁྱབ། ཚོགས་པ་ཡང་ཆེ་བར་བསྡུས་ཤིང་བཀའ་གདམས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད། ཁོང་གི་གདུང་རྟེན་ནི་གདན་རབས་དང་པོའི་གདུང་རྟེན་གྱི་ཤར་ན་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དཔལ་སྣར་ཐང་དགོན་པའི་གདན་རབས་གཉིས་པ་ཡིན།

ཇོ་བ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་དང་འདས་ལོ་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་

ཉི་ཇོ་བ་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ཏེ་གྲུབ་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལ་གསན་སྦྱངས་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་གྲྭ་ས་ཆེན་པོ་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཞིབ་སྦྱངས་མཛད་དེ་ངམ་རིང་དུ་ཕེབས་ཤིང་རབ་འབྱམས་སྨྲ་བའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕྱིན་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1690ལོར་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། ལྷ་སྡེའི་ཁྲོད་ཀྱི་ཁ་མཆུ་རྩོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཅིང་། མཁན་པོས་ཆོས་འཆད་ཉན་གྱི་འགན་ཁུར་ལས་གཞན་མེད་པ་མཛད་པས་ལེགས་ལམ་ཆེ་བ་བྱུང་། མཁན་པོ་ལས་ཐོག་པ་འདིའི་སྐུ་རིང་ལ་ལྕང་སྐྱ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་གྱིས་ལི་ཐང་ནས་བཀའ་འགྱུར་ཁྲིད་འཕགས་གདན་དྲངས་ཏེ་སྤྱི་འཇོག་མཛད་ཅིང་། སྒོམ་བཞིའི་གྲུབ་ཆེན་དགེ་འདུན་བློ་གྲོས་སོགས་ཀྱིས་ཞུ་བ་པོ་མཛད་དེ། སྐུ་འབུམ། དགོན་ལུང་། བྱ་ཁྱུང་། རིབ་སྒོང་ཙོན་ཆད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་ལྕང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེས་ཇོ་རྗེ་འཕྲེང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞི་ལྷའི་དབང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བསྩལ། དམ་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དུ་སྣེ་སྟོད་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་ཡང་ཡང་མཛད་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ནི་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

རྡོ་སྦིས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1884ལོར་མདོ་སྨད་རྡོ་སྦིས་ཡུལ་དུ་ཡབ་ལྷ་ཡུང་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་ལྷ་ཡུང་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1968ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྒོ་མང་དགེ་བཤེས་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་པ་དང་། རྡོ་སྦིས་དགོན་དུ་ཞུགས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀུན་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་ཅིང་། ཀུང་ཐང་བློ་གྲོས་ཚང་ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས། མཁས་དབང་མཆོག་སྤྲུལ་དཀར་པོ་གཙོ་མཛད་པའི་བླ་མ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ལ་བསྟེན་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་དམིགས་གསལ་གྱིས་ལྷ་རམས་པ་འཕར་མའི་མཚན་བརྟགས་བཞེས། ནོར་བུ་གླིང་ཀའི་ཚོད་རྒྱུགས་ཆེ་ཨང་དང་པོ་བཞེས། དེ་ལོའི་སྨོན་ལམ་ཉི་ཤུ་བཞིའི་ཉིན་ནོར་བུ་གླིང་ཀར་ལྷ་རམས་དམ་བཅའི་ཨང་རིམ་ཁྲིག་སྐབས། ཙེ་དྲུང་ཡིག་ཆེན་མོ་ཆོས་དར་ལགས་ནས་༧རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཀའ་ལུང་ལྟར་རིགས་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པ་ཨང་དང་པོ་ནི་འབྲས་སྤུང་སྒོ་མང་ཀླུ་འབུམ་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའོ་ཞེས་མཚན་སྙན་གྱི་ཞེ་ཧོག་དགུང་དུ་འཕོར་བར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་

བཞི་པར་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་བཀའ་ལྟར་བྲུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ་ལ་ལོ་དྲུག་ཙམ་རིང་དཔར་གཞི་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ཞུས་དག་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པར་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ལྟར་བཀའ་འགྱུར་ལ་ལོ་བརྒྱད་རིང་དཔར་གཞི་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ཞུས་དག་མཛད། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པར་གོ་མིན་ཏང་གིས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར་རྒྱལ་ནང་དུ་ཕེབས་ནས་བོད་སོག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཨུ་ཡོན་ཀྲང་གཞོན་པའི་འགན་ཁུར་བཞེས། སློབ་གྲྭ་ཆེ་ཁག་ལྔ་ལ་སློབ་ཁྲིད་ཀྱང་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པར་ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་ཀྱི་མཐུན་ཁབ་དབུ་བརྙེས་པ་ནས་བཟུང་སྔ་རྗེས་སུ་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པ་དང་། རིག་གནས་སློབ་གསོ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རིན། ནུབ་བྱང་དམག་དོན་དོ་དམ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཨུ་ཡོན། ནུབ་བྱང་མི་རིགས་ལས་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རིན་ཨུ་ཡོན་གཞོན་པ། རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཀྱི་སྐབས་དང་པོ་དང་སྐབས་གཉིས་པའི་འཐུས་མི། རྒྱལ་ཡོངས་སྲིད་གྲོས་སྐབས་གཉིས་པ་དང་སྐབས་གསུམ་པའི་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན། རྒྱལ་ཡོངས་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཧྲུའུ་ཀྲང་བཅས་ཀྱི་འགན་ཁུར་བཞེས་མྱངས། དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པར་རྒྱ་གར་དང་། བལ་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱིས་གདན་ཞུས་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱའི་རྗེས་དྲན་ཚོགས་ཆེན་ལ་ཞུགས། སྤྱི་ལོ་1958ལོའི་སྟོན་རྗེས་སུ་བོད་རིགས་མི་དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་གྱི་དོན་དུ་ས་ཆ་སོ་སོར་ཕེབས་ནས་སྐུ་ངལ་

ཆེན་པོ་སྦྱངས། ར་དུང་འབར་མ་དང་། ཅིན་ཕུཙུ་ཀྲེ། སིང་ག་ལ། རོས་ཏན་རྒྱལ་ཁབ་བཅས་ལ་ཕེབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་པ་གནང་བ་མ་ཟད། མའོ་ཀྲུཙུ་ཞིའི་ཕྱི་འབྲེལ་གྱི་སྲིད་ཇུས་ཕྱག་བསྟར་ཇལ་མ་གནང་བ་རེད། ཁོང་ལ་སློབ་མ་བགྲང་གིས་མི་ལང་བ་ཡོད་པ་ལས་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་ནི་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ……དང་། དགེ་བཤེས་གཞོན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྒྲུན…པའི་པོད་གསུམ་བཞུགས་སོ།

རྡོ་རིང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར།

ཁོང་ནི་དགའ་བཞི་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་དང་མི་གཅིག…ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

རྡོ་རིང་པཎྜི་ཏ།

ཁོང་ནི་དགའ་བཞི་མགོན་པོ་དངོས་གྲུབ་རབ་བརྟན་དང་མི……གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

རྡོར་བྲག་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1719ལོར་ལྷོ་ཁ་ནམ་སྲས་གླིང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1741ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་སྐུ་དྲིན་ལས་སྐུ་གོང་མ……རྡོར་བྲག་རིག་འཛིན་ཀུན་བཟང་པདྨ་འཕྲིན་ལས་ཐེག་མཆོག་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་སྟེ་ཁྲི་འདོན་མཛད། དེ་ནས

ཇོར་བྲག་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ཅིང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མར་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ལ་བྱང་བ་མཛད། ལྷག་པར་དུ་སྐར་རྩིས་དང་། གསོ་བ་རིག་པ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཀྱང་སྐུ་ཚེ་མཐར་མ་འཁྱོལ་ནས་དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་ཇོར་བྲག་གི་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷན་མ་སྟོང་ཕུད།

ཁོང་ནི་འབྲས་བློ་གླིང་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་ཆོས་འགྲུབ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ལྷན་མ་བློ་བཟང་བསྟན་པ་ཆོས་འཕེལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་མདོ་ཁམས་ལྷན་མ་ཁྲོལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། མཁན་ཆེན་ཡོན་ཏན་དཔལ་གྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་ཁྲི་འདོན་བྱས། རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས་ཏེ་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། དེ་ནས་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་། རྗེ་བསྐལ་བཟང་མཁས་གྲུབ་སོགས་ལ་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། ལྷག་པར་དུ་འཇམ་བཞད་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པའི་ཡབ་ཆེན་ལས་སྨན་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་པས་སྨན

པ་ཆེན་པོར་གྱུར། འཇམ་བཞད་བློ་བཟང་མཁས་གྲུབ་དང་ར་སྒྲེང་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་སོགས་སློབ་མ་མང་དུ་ཐོན་ནོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་འབྲུལ་ཞིག་པ་གར་དབང་ཞེས་ཞུའོ།།

ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་བཤད་རབ་གསལ་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང»དང་། «སྨན་མར་གྱི་ལག་ལེན་བཅུད་དུ་བསྡུས་པ་བདུད་རྩི»། «མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་གནད་གསལ»། «དབུ་མ་ལ་ཐོས་བསམ་བྱ་ཚུལ་འཇམ་དབྱངས་ཞལ་ལུང་མཁས་པའི་དགོངས་རྒྱན»། «རྟོགས་པའི་ཉམས་མགུར་རྩོལ་མེད་ལྷུན་གྲུབ»བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་ཡོངས་པའི་པོད་གསུམ་བཞུགས་སོ། །

ལྡན་མ་རྩེ་མང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་ཁམས་ལྡན་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་ཡི་གེ་འབྲི་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་གཏེར་ཡིག་ཕལ་ཆེར་བྲིས་ཤིང་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་ལག་རྒྱུན་མ་ཉམས་པའི་ཁྲིད་སྲོལ་ད་ལྟའང་ཡོད་པར་གྲགས། ལོ་ཙྪ་བ་ཡང་མཁྱེན་ཏེ་མཆན་བུའི་ལོ་ཙྪ་བ་ཡིན། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཞུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་པར་མཛད་པས་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་ཤར་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་ཐོབ་སྟེ། «གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང»ལས“ལྡན་མ་རྩེ་མང་མི་བརྗེད་གཟུངས་རྣམས་ཐོབ། ”ཅེས་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་དང་འབངས་ཉེར་ལྔའི་ནང་ཚན་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ལྷན་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེངགེ

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་·····ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ··བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཇོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྟོད་པ་རྒྱུན་ཆགས་པ》དང་། 《འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་ལ་བསྟོད་པ》། 《དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ》 《དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྔའི་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ》། 《དཔལ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ལྔ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལྷ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ》། 《རྗེ་བཙུན་འཕགས་མ་སྒྲོལ་མས་གསུངས་པའི་བཀྲ་ཤིས་བརྒྱད་པ》། 《འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ལས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་ལོ་རྒྱུས》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ལྷན་མ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1415ལོར་ཁམས་ལྷན་སྨད་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1498ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་དབུས་སུ་བྱོན་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་མཁན་ཆེན་དཔལ་བློ་ལས་ཕར་ཕྱིན་དང་། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། དབུ་མ་རིགས་ཚོགས། འདུལ་འཛིན་དགེ

ལེགས་དཔལ་བ་ལས་འདུལ་བ་རྣམས་གསན་ཞིང་སློང་བསྒོ་བ་མཛད···· པས་དེའི་སྲོལ་ལེགས་པར་ཚུགས། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་བློ་གསལ་གླིང་གི་འཆད་ཉན···· པ་གནང་། དེ་ནས་ཤར་དུ་ཕྱིན་ཏེ་དབུ་མ་དང་། ཕར་ཕྱིན། ལམ་རིམ་བཅས་གསུངས། དཀྱུང་ལོ་དོན་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1493ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ········· བཞུགས་ནས་ལོ་དྲུག་གི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན······ ཡར་ལྡན་དུ་མཛད་པ་དང་། རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐུ་བརྙན་ཆེན་པོ་བཞེངས། སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་མཁས་བཙུན་སོགས་ཉི་ཤུ་སྐོར་དང་གཞན་ཡང་གྲངས་ལས་འདས་པ་བྱུང་། དཀྱུང་ལོ་དོན་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་བ་ཡིན་ནོ། །

ལྡེ་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་ཡབ···· རྒྱལ་པོ་ལྡེ་སྣོལ་པོ་དང་། ཡུམ་ས་བཙུན་སྙན་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་སྐུ་བོན་ནི་ཞང་ཞུང་ད་ས་ཏ་རིས་མཛད་ཅིང་གསས་ཁང་ཞིག་ཀྱང་བཞེངས། བཙུན་མོ་སྨན་བཙུན་ལུང་གོང་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་ལྡེ་སྤྲིན་བཙན་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བང་སོ་ཆུ་བོའི་གཞུང་ལ་བཏབ། ཁོང་ནི་ཆུ་ཡི་ལྡེ་བརྒྱད་ལས་ལྡེ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྡེ་སྣོལ་ནམ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་སེ…… སྟོལ་པོ་ལྡེ་དང་། ཡུམ་འོ་བཟའ་རི་མོ་མཆོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་སྐུ་བོན་ནི་ཞང་ཞུང་ཨ་ལ་ནན་ཅེས་མཛད་ཅིང་གསལ་ཁང་ཞིག་ཀྱང་བཞེངས། བཙུན་མོ་ཁྲི་སྨན་རྗེ་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་ལྡེ་སྟོལ་པོ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བང་སོ་ཆུ་བོའི་གཞུང་ལ་བཏབ། ཁོང་ནི་ཆུ་ཡི་ལྡེ་བརྒྱད་ལས་ལྡེ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །

སྟོལ་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ལྡེ…… སྟོལ་ནམ་དང་། ཡུམ་ཁྲི་སྨན་རྗེ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་སྐུ་བོན་ནི་ཞང་ཞུང་དར་མ་ཏ་རིས་མཛད་ཅིང་གསལ་ཁང་ཞིག་ཀྱང་བཞེངས། བཙུན་མོ་ས་བཙུན་སྨན་རྗེ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་ལྡེ་རྒྱལ་པོ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བང་སོ་ཆུ་བོའི་གཞུང་ལ་བཏབ། ཁོང་ནི་ཆུ་ཡི་ལྡེ་བརྒྱད་ལས་ལྡེ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྡེ་སྤྲིན་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་ཡབ…… རྒྱལ་པོ་ལྡེ་རྒྱལ་པོ་དང་། ཡུམ་སྨན་བཙུན་ལུང་གོང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་སྐུ་བོན་ནི་ཞང་ཞུང་སྤུ་ལ་མ་ཏོས་མཛད་ཅིང་གསལ་ཁང་ཞིག་ཀྱང་བཞེངས། བཙུན་མོ་གཉན་བཙུན་མང་མོ་རྗེ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་རྒྱལ་ཏོ་རི་ལོང་བཙན་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བང་སོ་ཆུ་བོའི་གཞུང་ལ་བཏབ། ཁོང་ནི་ཆུ་ཡི་ལྡེ་བརྒྱད་ལས་ལྡེ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྡེ་འཕྲུལ་ནམ་གཞུང་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཟ……ནམ་ཟིན་ལྡེ་དང་། ཡུམ་མཚོ་སྨན་ཁྲི་དཀར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་སྐུ་བོན་ནི་ཞང་ཞུང་མཚོ་མི་ཀུན་སྣང་གིས་མཛད་ཅིང་གསས་ཁང་ཞིག་ཀྱང་བཞེངས། བཙུན་མོ་བསེ་གཉན་མེར་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་སེ་སྣོལ་ནམ་ལྡེ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བང་སོ་ཆུ་བོའི་གཞུང་ལ་བཏབ། ཁོང་ནི་ཆུ་ཡི་ལྡེ་བརྒྱད་ལས་ལྡེ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྡེ་གཙུག་མགོན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་མངའ……རིས་ཕུ་རངས་སུ་ཡབ་མངའ་བདག་སྐྱིད་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན་དང་། ཡུམ་ཅོག་རོ་བཟའ་བཟངས་ཁ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སྐུ་ན་ཞོན་ཛེས་མངའ་རིས་བཟངས་དཀར་སྐོ་གསུམ་དང་། ཤི་ཏེ། ཤི་ཕྱོག་དང་བཅས་པ་བཟུང་ནས་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་ཤིང་། ཁོང་གི་གདུང་རྒྱུད་གྲེས་པའི་སྐོར་ལ་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས་ཡ་རྩེའི་རྒྱལ……རབས་བྱུང་བ་གསུངས་འདུག་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ཕལ་མོ་ཆེ··ལས་ཡ་རྩེའི་རྒྱལ་རབས་ནི་བཀྲ་ཤིས་ལྡེ་མགོན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བ་གསུངས་འདུག་པས་དེ་ལྟར་སོ་བཞག་བྱས་པ་ཡིན། ཁོང་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་དུ་གྲགས་པའི་སྟོད་ཀྱི་མགོན་གསུམ་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག……ཡིན་ནོ། །

ལྡེག་རིན་པ་མཚོན་སྣང་གྲགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་རླུང་ནམ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བློན་པོ་ཡིན། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱི་བློན་པོ་མཛད་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་དགུང་ལོ་ཆུང་བའི་སྐབས་དང་བསྟུན་ཏེ་བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ705ལོར་དུས་ཟིན་བསྣངས་ཤིང་སྲིད་འགྱུར་གྱི་མགོ་བརྩམས་ཀྱང་ཕྱི་མོ་འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་མ་ལོད་དང་། བློན་པོ་ཁུ་མང་པོ་རྗེ་ལྷ་ཟུང་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་མཛད་ནས་བོན་མོ་ན་ལ་ཙེར་ཞེས་པའི་ས་གནས་སུ་ཚར་བཅད་དོ། །

སྤྲང་སྟོན་ཆོས་དར་རྒྱས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་གྱི་མི་ཡིན། ཨ་མདོ་མཛོད་དགེ་དགོན་གསར་དགའ་ལྡན་གླིང་གི་དགེ་བཤེས་ཤིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་སློབ་གཉེར་གནང་ས་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ཡིན་པ་དང་། དགེ་བཤེས་ཐོན་ནས་སྐུ་ཚེ་ཕལ་ཆེ་བ་རང་ཡུལ་གྱི་དགོན་གསར་དགའ་ལྡན་རབ་རྒྱས་གླིང་དུ་རྒྱུན་བཞུགས་གནང་ནས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། «གཞི་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་གསར་དུ་ཚུགས་པའི་སྨོན་ལམ»ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1872ལོར་བརྩམས་པར་མཇུག་བྱང་དུ་གསུངས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ལམ་རིམ་བསྡུས་དོན། ལམ་གཙོ་རྣམ་བཤད། དབང་བཤད། སྒྲུབ་ཐབས། བརྒྱུད་འདེབས། མན་ངག་ཟིན་བྲིས། ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན། ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་བཅས་ཆོས་ཚན་ཉེར་

རྟག་ཡོད་པ་པོད་འབྲིང་ཞིག་མི་རིགས་རིག་གནས་པོ་བྲང་དུ་བཞུགས་སོ། །

རྟོག་མེད་པ་ཀླུ་ཀྱུ་བྱང་ཆུབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་རྟོག་ཡུལ་སྐད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན་ཞིང་རབ་ཏུ་ཡང་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་ཕར་ཕྱིན་དང་འདུལ་བ་ལེགས་པར་མཁྱེན་ཞིང་སློབ་མའི་ཚོགས་ལ་ཐྲུགས་བཤད་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པས་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པའང་མང་དུ་བསྐྱངས། ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་སྨན་བླ་དང་སྒྲོལ་མ་ལ་མཛད་པས་ཞལ་གཟིགས། སེང་ལྡེང་ནགས་སྒྲོལ་གྱིས་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་རྟོག་སྟོད་ཀྱི་དགོན་པ་འདེབས་པར་ལུང་བསྟན། ཇོ་འདུལ་གྱི་སར་སོང་ལ་འཕགས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཞུས་ཤིག་ཅེས་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབས་པར་མཛད། དེ་ནས་བླ་མ་ཇོ་འདུལ་ལ་བསྙུང་གནས་སྟོང་ཕྲག་ལྔའི་དམ་བཅའ་མཛད་པས། སུམ་བརྒྱ་ཐེངས་པའི་དངོས་གཞིའི་ཉུབ་མོར་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་རིགས་ཀྱི་བུ་འོངས་པ་ལེགས་སོ་གསུངས་ནས་འོད་ཟེར་དཀར་པོ་ཅིག་སྙིང་གར་ཐིམ་པས་ལུས་བདེ་བས་གང་། མ་ཤི་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱིས། ཤི་ནས་ངས་འབོད་དུ་བཏང་གསུངས་སོ། དེ་ནས་ཉིན་མོ་སྟེ་སྟོད་ཀྱི་འཆད་ཉན་གང་ལ་གང་མོས་མཛད། མཚན་མོ་འཕགས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཉམས་ལེན་མཛད། རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་གཟུངས་

ཤིང་གཞན་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་འོག་མིན་སྟུག་པོ……བཀོད་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དཔལ་མོ་ལུགས་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་གདམས་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་ཡིན། ཁོང་གི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སློབ་མ་ནི་མཁན་ཆེན་ཚུ་བཟང་པ་བྱང་ཆུབ……འབར་ཡིན་ནོ། །

སྡེ་ཁྲི་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1779ལོར་མདོ་སྨད་ཅོ་གཞུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1862ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་སྡེ་ཁྲི་འཇིགས་མེད་ལུང……རིགས་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་སྡེ་ཁྲི་གོང་མའི་ཁྲིར་མངའ……གསོལ་མཛད། འཇམ་བཞད་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ལས་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བླངས་ཏེ་མཚན་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཉི……མ་གསོལ། དེ་ནས་དཔའ་རིས་དགེ་བཤེས་འཇིགས་མེད་དམ་ཆོས་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་དང་། འདོན་ཆོག གཞུང་ཆེན་ལྔའི་རྩ་བ་སོགས་ཐུགས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་དགུ་བ་ནས་བཅུ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་ལས་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མང་པོ……ཞུས་ནས་ཐུགས་ཀྱི་བུམ་པ་ཡོངས་སུ་གང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་བླ་བྲང་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་བརྩོན་པ་ལྷུར་ལེན་མཛད་པས་མཁས་པའི……

དབང་པོར་གྱུར། འཇམ་བཞད་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ལས་ཟབ་དགུའི་གདམས་པ་མ་ལུས་པ་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་མནོས་ཏེ………གདམས་པ་ཀུན་གྱི་གཏེར་མཛོད་ལྟ་བུར་གྱུར། དཔལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་ལས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྡོམ་པའི་སྙིང་པོ་མ་ལུས་པ……ཞུས། མདོར་ན་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིས་བསྡུས་པའི་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་དབང་འབྱོར་ཞིང་མཁས་བཙུན་གཉིས་ལྡན་དུ"གྱུར་པས་ཀུན་གྱིས་གཙུག་ཏུ་བཀུར། མདོ་སྨད་ཚ་གན་དགོན་དང་། སེ་ཤིང་དགོན་སོགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ལོ་བཅུ་ཕྲག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་དམ་པའི་"ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སར་ལོ་གཅིག་ཙམ་བཞུགས་རྗེས། སོག་ཡུལ་གྱི་དགོན་སྡེ་མང་པོར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ། སེར་སྐྱ་མང་ཚོགས་རྣམས་ལ་དབང་ལུང་ཁྲིད་སོགས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན""རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། གོང་མའི་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིན་དུ་འང་ཐེབས་སྨྱངས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྣམ་ཐར་དང་། བྱམས་ཆོས་འགྲེལ་བ། འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན། བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་དུས་འཁོར་གྱི་སྐོར། སྒྲུབ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་བཅས་པོད་ལྔ་མི་རིགས་རིག་གནས་ཐོ་བྲང་དུ………བཞུགས་སོ། །

སྡེ་ཁྲི་འཇིགས་མེད་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ………1748ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་གོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1778ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་

དུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་སྡེ་ཁྲི་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ཐག་བཅད་དེ་གདན་སར་བཀོད། དགའ་བཅུ་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་དང་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྦྱངས་པར་ཚེགས་མེད་དུ་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭ་ལ་ཞུགས་ནས་བསྡུས་གྲྭ་དང་ཕར་ཕྱིན་བཅས་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་ཅིང་ལྷ.སའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། རང་ཡུལ་དུ་འབྱོན་ཁར་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ནོ་མིན་ཧན་ཨེར་ཏེ་ནི་ཞེས་པའི་བཀའ་ཤོག་དང་། ཏ་དར། འབོག་ལྷུག ཐམ་ག བཅས་མཁན་ཆས་ཀྱིས་གཟེངས་བསྟོད་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ཏེ་དགའ་སྟོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1777ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་འཁྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་བ་དང་། དེ་ལྟར་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་ཡར་ལྡན་དུ་བསྐྱངས་མུར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྡེ་ཁྲིའི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཡིན་ལ། བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་བཅུ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

སྡེ་ཁྲི་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1673

ལོར་མདོ་སྨད་ཁྲི་ཀའི་ལན་ཀྲུར་ཡབ་ལྷག་རིང་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1746ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཁྲུ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོག་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་བྱ་བྲལ་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་དང་། རྒྱལ་སྲས་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། ཐུ་དཔོན་ཀུན་དགའ་འོད་ཟེར་བཅས་ལ་བསྟེན་ཏེ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་ལྷ་སའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་མདུན་པ་མཛད་ཅིང་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ཧན་གྱིས་ཀྱང་ཐུགས་འདྲིངས་ཆེན་པོ་ཡོད། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་ཕྱག་མཛོད་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་ཞབས་ཕྱིར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཕྱག་མཛོད་ཀྱི་འགན་ཁུར་བཞེས། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་མཛད། རྒྱུད་ཁང་གསར་དུ་བཞེངས། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1739ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་དགུའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དགོན་པའི་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་

འཆད་ཉན་བཅས་ཀྱི་ཐད་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་བསྟན་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ·········མཛད། ལུང་རྟོགས་གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཞིག་ཡིན། ཁྲི་ཟུར་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བ་མཛད་དོ། ཁོང་གིས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་སྒྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དོན་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་རབས་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཨ་བར་དཀའ་བཅུ་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ་དང་། བློ་བཟང་སྟོན་གྲགས། སྨྲ་བའི་དབང་ཕྱུག་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ། གྲུབ་དབང་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། ཁྲི་ཆེན་རབ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ། མཁས་དབང་བློ་བཟང་རིན་ཆེན། ཐག་དཀར་དཔོན་སློབ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་བཅས་ཡིན་ནོ། །

ཆེ་དགེ་རྒྱལ་པོ་བསྟན་པ་ཚེ་རིང་།

ཁོང་ནི་ས་སྐྱོང་བསྟན་པ་ཚེ་རིང་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ··གཟིགས་པ་ཞུའོ། །

ཆེ་དྲུག་བློ་བཟང་མཁྱེན་རབ་དབང་ཕྱུག

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་རྒྱལ་རོང་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1872ལོར་ལྷ་སར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ཆེན······བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད་དེ་ལྷ་རམས་པའི་མིང་བཏགས······

བཞེས། དེ་ནས་རྒྱུད་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་སྦྱངས་
ཤིང་སྔགས་རམས་པའི་མིང་བཏགས་བཞེས། ལས་སྣེ་ཐམས་ཅད་
ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་
ལོ1855ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་བདུན་གྱི་རིང་
དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། ཁྲི་ཐུར་ནས་རྒྱལ་བ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་
ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་མཛོད་པ་ཕུལ།
རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1864ལོར་བཀའ་ཤག···
སྲིད་གཞུང་གི་སྲིད་སྐྱོང་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བཅུའི·····
རིང་དུ་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས། དེའི་རིང་དུ་དགའ་ལྡན་མཁན་
པོ་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་དང་བཀའ་བློན་བཤད་སྒྲ་ཚེ་རིང་དབང་ཕྱུག···
སོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་གསེར་ཁྲི་ལས་ཕབ་སྟེ་རི་ཁྲོད་དུ་
གཏོང་རྩིས་བྱེད་པའི་དོན་རྐྱེན་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་མཁན་པོ་དང་བཀའ···
བློན་གཉིས་ཀྱི་གཙོས་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་ཁྲིམས་ལ་སྦྱར་ནས···
ཟིང་ཆ་ཉིང་འཛུགས་སུ་བཏང་། དེ་ལྟར་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་ལས·
འགན་གྲུབ་སྟེ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་གི་
མཚན་གཞན་ལ་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་མཁྱེན་རབ་དབང་ཕྱུག་ཅེས·····
ཞུའོ། །ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བདུན་ཅུ་
དོན་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1653
ལོར་ལྷ་སའི་བྱང་རྒྱུད་ཉེ་ཀོར་ཞང་ཐན་གྲོང་སྨད་པར་ཡབ་ཨ་སུག······

དང་། ཡུམ་བུ་ཁྲིད་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1705ལོར་སྟོད་ཞུང་སྣང་རྩེར་མགུལ་བཅད་དེ་བཀྲོངས། ལ་མོ་ཚངས་པས་ཁྱིས་པའི་མཚན་ལ་དཀོན་མཆོག་དོན་གྲུབ་ཅེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་རྒྱལ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་བཟུང་སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་དང་། སྒྲ་དང་སྙེབ་སྦྱོར། སྙན་ངག་མངོན་བརྗོད། གསོ་རིག་སྐར་རྩིས། བཟོ་དང་ནང་དོན་རིག་པ་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ཏེ་དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་ཆོས་སྲིད་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐུར་ཞིང་རྣམ་པར་མཐོ་བའི་ཁྲི་ལ་བཀོད། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ལས་གསང་སྔགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཕྱི་ནང་གཉིས་དང་གསང་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་གི་གདམས་པ་མང་པོ་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གནང་ནས་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་ནས་པོ་ཏཱ་ལའི་ཕོ་བྲང་དམར་པོ་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པའི་འགོ་བརྩམས་ཤིང་། དེ་ནས་ལོ་གཉིས་སོང་རྗེས་གསེར་སྡོང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གསང་བའི་སྒོ་ནས་བཞེངས་སོ། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་གོང་མ་ཁང་ཤིས་ཀྱིས“རྡོ་རྗེ་འཆང་ཏཱ་ལའི་ཆོས་སྲིད་འཛིན་ཅིང་། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་སུ་སྐྱོང་པའི་ས་དབང”ཞེས་པའི་གོ་ས་དང་གསེར་ཐམ་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པར་རྒྱལ་དབང་དྲུག་པ་རིག་འཛིན་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ཏཱ་ལའི་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་མཛད། ཕོ་

བྲང་དམར་པོ་རྒྱལ་ཁའི་ངང་ནས་ལེགས་སུ་གྲུབ་པ་དང་། ལྷ་སའི་ལྕགས་པོ་རི་ལ་སྨན་རྩིས་སློབ་གྲྭ་གསར་དུ་བཙུགས་པ་དང་། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པའི་དགོངས་རྫོགས་སུ་བོད་ཟླ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་སེ་འབྲས…དགེ་གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཉིན་བཅུའི་རིང་ལ་ལོ་ལྟར་ཚོགས……མཆོད་སྨོན་ལམ་ཆེ་མོ་གསར་འཛུགས་ཀྱང་མཛད། ཁོང་གིས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲིད་དོན་ལོ་ངོ་ཉེར་དྲུག་གི་རིང་དུ་འགན་ཁུར་བཞེས…ཏེ། མཛད་འབྲེལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་གྱི་འོག་ནས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། གསོ་རིག རྩིས་རིག སྒྲ་རིག སྙན་ངག་ཁྲིམས་ཡིག རྣམ་ཐར། དཀར་ཆག་བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་པོ་ཏི་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་ཙམ་ཕྱག་བརྩམས་གནང་ཡོད། །

སྔོང་ཇེ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྔོང་ཇེ་མར་ཁར་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་སྐུ་ཕྱོགས་ཀྱང་སྔོང་ཇེ་ཚང་དུ་གྲགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས…ཏེ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་ནས་བཟུང་རིག་གནས་ཆུང་བ་རྣམས་ལ་མཁས……པར་སྦྱངས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དབྱིངས…ཕྱིན་པ་མཛད་པས་གླིང་སྲེའི་མཚན་བཏགས་བཞེས་ཏེ་རང་དགོན་བྱ…ཁྱུང་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། དེ་ནས་གདན་སའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་རྒྱུད་པའི་མཁན་པོ་རིམ་གྱིས་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་བགྲང་བྱ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་པ་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1801ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན…

པའི་གདན་སའི་མཁན་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་དང་……… དཔལ་འབྱོར་གྱི་གཏོང་སྒོ་བཅས་ཀྱི་ཐད་ནས་སྣར་སྲོལ་མ་ཉམས་པ…… མཛད། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་མཆན་གསུམ་མའི་དཔེ་གསར་བཞེངས་མཛད་ཅིང་ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་ཆེན་མོ་བྱམས་པ་དགེ་ལེགས་རྒྱལ……… མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་བྱ་ཁྱུང་དགོན་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་གྲྭ་ཚང… ཡོངས་ལ་བཤད་ལུང་སྤེལ་བ་བཅས་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

ན

ནག་ཚོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ·····1011ལོར་མངའ་རིས་ཇོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1064ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡེ་གེའི་སྦྱོར་སློག་ལ་བྱང་བ་མཛད་ཅིང་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ་ཞེས་ཞུ་བ་དང་། འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་འདུལ་འཛིན་པ་ཡང་གྲགས། རྒྱ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ་ལས་མངོན་པ་མཛོད་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1037ལོར་ལྷ་བླ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱི་བཀའ་ལུང་ལྟར་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་གདན··འདྲེན་པར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཏེ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ··1042ལོར་ཇོ་བོ་རྗེ་བོད་ཡུལ་མངའ་རིས་སུ་གདན་འདྲེན་ཞུས། དེ་ནས་བཟུང་ཇོ་བོ་རྗེ་ལ་ལོ་བཅུ་དགུའི་རིང་དུ་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་པར་མཛད་ཅིང་སྔས་ཆོས་ཉི་ཤུ་ཞུས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས·····ཉམས་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས་སོ། གཞན་ཡང་ཧྲོ་ན་ཨུ་ཀ་ར་

དང་། ཤནྟི་བྷ་དྲ། ནག་པོ་དམ་ཚིག་རྡོ་རྗེ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་གཞུང་གི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ཇོ་བོ་རྗེའི་བསྟོད་པ་བརྒྱད་ཅུ་པ》སོགས་དང་། བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《མ་ག་དྷ་བཟང་མོའི་རྟོགས………བརྗོད》། 《འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་ཀུ་རུ་ཀུ་ལླེའི་རྟོགས་པ》ལེའུ་ལྔ་པ། 《དཔལ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ》རབ་བྱེད་བཞི་བཅུ་རྩ………གཅིག་པ། 《དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་རྒྱུད》ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ། 《བྱ་རྒྱུད་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱུད》ལེའུ་བཅུ་དགུ་པ། 《བསྟན་འགྱུར》ལས《བདུད་བཏུལ་བ་ལ་བསྟོད་པ》། 《ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ》། 《དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ》། 《འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ》། 《སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་བསྟོད་པ》། 《དོན་དམ་པར་བསྟོད་པ》། 《སྐུ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ》། 《སེམས་ཅན་མགུ་བར་བྱ་བའི་བསྟོད་པ》། 《དགེ་བ་རྡོ་རྗེའི་དཀའ་འགྲེལ་རྣལ་འབྱོར་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ》། 《དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ》། 《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་རིམ་པ་ལྔ་བ》བཅས་ཆོས་ཚན་ཚིག་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ་བཞུགས་སོ། །

ནག་ཚོ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ……སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་

གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི་«བསྟན་འགྱུར»ལས«དབང་གི་རིམ་པ»དང་། «དཔའ་བོ་གཅིག་མའི་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «ཨུ་རྒྱན་གྱི་རིམ་པའི་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «གཏོར་མའི་ཆོ་ག་ཉུང་ངུ»། «ཞིང་གི་དབང་ཕྱུག་མའི་མཆོད་པའི་རིམ་པ»། «རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུའི་མཚན་ཉིད»། «ཐམས་ཅད་པ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག»། «དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་མན་ངག་གི་འགྲེལ་བ»། «འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་བ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད»། «ཡི་གེ་བརྒྱ་པའི་ཆོ་ག»། «ཡི་གེ་བརྒྱ་པའི་ཆོ་ག་བསྡུས་པ»། «བཟླས་པའི་ཕྲེང་བའི་མཚན་ཉིད»། «སྐུ་ཁྲུས་ཀྱི་ཆོ་ག»སོགས་བཞུགས་སོ། །

ནང་སོ་དགེ་འདུན་མཁས་མཆོག

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་མདོ་སྨད་རེབ་སྐོང་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1807ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ལྷ་བཙུན་ཆེན་པོ་ནང་སོ་ངག་དབང་བློ་བཟང་གི་སྐུ་སྐྱེས་སུ་གདན་སར་བཀོད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་རོང་པོ་གོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་རྣམ་དཔྱོད་མཆོག་ཏུ་ཡངས་ཤིང་འཛམ་

དབྱངས་ཞི་ཁྲོ་སྤྲགས་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྙེན་པ་གནང་སྐབས་མཆོད་ཁྲིའི་སྟེང་སོགས་ལ་རི་མོ་ངོ་མཚར་བ་མང་པོ་འཆར། མི་ཉམས་འདྲེས་མའི་སྣང་བར་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་གསེབ་ཏུ་རལ་གྲི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་གཞན་ཞིག་གིས་རང་ལ་སྟེར་བའི་སྣང་བ་སོགས་གཟིགས་པ་ངོ་མཚར་ཅན་མང་། སྐྱབས་མགོན་མཆོག་གིས་རྣམ་བཅུ་དབང་ལྡན་གྱི་རི་མོ་ཡོད་པའི་དབུ་ཞྭ་ཤེལ་གྱི་ཏོག་དང་སྦྲུ་བཙུགས་པ་ཞིག་གནང་ནས་འདི་ཁྱོད་ལ་མཛེས་གསུངས་པ་ཕྱིས་སུ་དུས་འཁོར་གསར་རྩུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་མཛད་དགོས་པའི་བརྡར་ངོ་འཕྲོད། དེ་ནས་སྒྲུབ་པའི་སྡེ་ཆེན་པོ་ཡིག་སྐར་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་གྱི་བླ་མར་ཕེབས། སྒྲུབ་སྡེའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་རྗེ་འདིའི་སྐུ་དྲིན་གྱིས་ཕུ་དུང་དང་། སློག་པ་སྐྱོན་པ་རྩུན་ཆད་འདུལ་བའི་བཙོས་ཁྲིམས་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྲིམས་སོགས་ཀྱི་སྤངས་བླངས་འཁྲིག་ལམ་ཤིན་ཏུ་དམ་པར་མཛད། བདེ་མཆོག་གི་སྒྲུབ་མཆོད་ངོས་གཙང་ཉིན་བཅུ་རེ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་བཙུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1804ལོར་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། ཆོས་འཆད་ཉན་དང་འཁྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་བཅས་ལ་ཉོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་། ཁོང་ནི་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ།

ནམ་མཁའ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1458ལོར་

ཡབ་ལྷང་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཡབ་མེས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ལ་བྱང་བར་མཛད། བདག་ཆེན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དང་བདག་ཆེན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་ཛ་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་ཅིང་གདན་ས་ཆེན་པོ་ནས་ཚོགས་ཆོས་རྒྱས་པར་གསུངས། གདུང་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཙུན་མོ་གཅིག་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པ་ནས་བཟུང་རིགས་སྲས་ས་ལོ་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་དང་། བདག་ཆེན་ངག་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ། འཇམ་དབྱངས་ཚེ་བརྟན་བཀྲ་ཤིས་བཅས་སྐུ་མཆེད་བཞི་འཁྲུངས། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ནི་མཇལ་བའི་སྐལ་བ་མ་བྱུང་བས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་དུས་མཆོད་ལྷ་སྲང་གི་གདུང་རབས་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

ནམ་མཁའ་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ

བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་གཙུག་ཏོར་རྣམ་པར་རྒྱལ་མ་ལ་བསྟོད་པ》དང་། 《འཕགས་མ་གཙུག་ཏོར་གདུགས་དཀར་མོ་ལ་བསྟོད་པ》། 《སྣང་བ་ལྔའི་སྐོར》ལས《འཕགས་མ་རིག་པ་ཆེན་པོ་སོ་སོ་འབྲང་མའི·····འཁོར་ལོའི་སེམས་སྐྱོང》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1398ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1425ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ར་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།

ནམ་མཁའ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1453ལོར····ས་སྐྱར་ཡབ་ཤར་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་སྦྱོར་བྱུང་གི་བརྩོན་འགྲུས་གཉིས་ཀ་ཕུན་སུམ···ཚོགས་པས་གཞོན་ནུ་ཉིད་ནས་ཀྱི་རྡོར་དང་རྡོ་རྗེ་ཕུར་པའི་ཐུགས·········དམ། སྔགས་རིང་མང་པོའི་བཟླས་བརྗོད་སོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་བརྩོན་ཞིང་། ཙ་བའི་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་སོགས་ལ་གསན་སྦྱོང་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ། ཕྱིས་པའི་སྤྱོད་པ་ཅུང་ཙམ་ཡང་མི་མངའ་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་གདན་ས་ཆེན་པོ་ནས་ཉི་མ་སུམ་སྤྲེལ་དུ

ཡབ་མེས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་གསུངས་པས་གདན་སའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཡི་རངས་ཏེ་གདུང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕ་ཆོས་གསུངས་པ་ལ་འདི་བ་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་ཡང་ཡང་མཛད། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ནི་མཇལ་བའི་སྐལ་བ་མ་བྱུང་བས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་ཏོ། །

ནམ་མཁའ་སེང་གེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1289ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་གིས་དཔལ་ལྡན་བླ་མ་དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་པ་དང་། བློན་པོ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན་པ། རོ་སྐམ་གྱི་མཁན་སློབ་གཉིས་བཅས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལེགས་པར་ཞུས་ནས་མཁས་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1306ལོར་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེས་རོ་སྐམ་དགོན་པའི་གདན་སར་བསྐོས་ཏེ་ཚོགས་པ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱངས་སོ། ཁོང་ནི་རོ་སྐམ་དགོན་པའི་གདན་རབས་དྲུག་པ་ཡིན། །

ནམ་མཁའ་བསོད་ནམས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1378ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1466ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་སྤྱིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། སློས་སུ་བླ་ཆེན་རིན་ཆེན་གཞོན་ནུ་དང་། སྤྱན་སྔ་

བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་གཉིས་ལ་བསྙེན་ནས་དུང་མཚོ་རས་པ་ལས་བརྒྱུད་པའི་སེམས་ཁྲིད་ཀྱི་གཏེར་ཆོས་ཟབ་མོའི་ཐོག་དྲིལ་གྱི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ཞུས་ཏེ་ཉམས་སུ་བླངས་ཤིང་། རི་ཞིག་ཏུ་རྒྱང་གི་ཕུར་གཙོད་ལ་བྱོན་ནས་ཤིང་སྟོང་གཉན་པར་གྲགས་པ་གཅིག་གི་སར་བཞུགས་ནས་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། ཕྱིན་ཆད་ཚེ་འདིའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ཞིང་བསག་མོ་ཐག་ཏུ་སྟན་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་སྙིང་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བཞུགས་སོ། །

ཉི་གུ་དོན་ཡོད་ཚུལ་ཁྲིམས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1727 ལོར་མདོ་སྨད་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཉེ་འདབས་གནམ་ལ་ཞེས་པར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། འཇེ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་ཕྱིར་སོག་ཡུལ་ཨ་ལ་ཧོར་ཆེན་དུ་ཐེབས། འཇེ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་གར་སྐུ་གཤེགས་པའི་དགོངས་རྫོགས་སོགས་ཞབས་ཏོག་འགྱུར་ངེས་མཛད། ཕྱག་རྗེས་རྣམས་ཆུད་མི་འཛའ་བའི་ཐབས་མཁས་མཛད་དེ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་དུ་ཡང་མང་འགྱེད་ཀྱི་ནོམ་པ་བསྒྲུབས། དབུས་གཙང་དུ་ཡང་རང་ཉིད་ཆེད་གཉེར་གྱིས་ཐེབས་ཏེ་ཆོས་སྡེ་སོ་སོར་བསྙེན་བཀུར་དང་། གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཡབ་སྲས་ལ་བསྔོ་རྟེན་ཕུལ། དེ་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཅུང་ཟད་བཞུགས་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད། མདོ་སྨད་དུ་ཐེབས་ཏེ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས

འཁྱིལ་དུ་སློབ་གཉེར་གྱི་འཕྲོ་སྐྱོང་བར་མཛད། ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀར་མཁྱེན་པ་རྒྱས་པའི་སྐྱན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལྟར་གྲྭ་ཚང་གི་དགེ་བསྐོས……དང་ཚོགས་ཆེན་ཞལ་ངོ་སོགས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས། དུས་འཁོར་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་དང་དཔོན་སློབ་གཉིས་སྦྲགས་ནས་ལོ་བཅུ་ལྷག་མཛད…ཅིང་། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ་མཆོད་དང་། སྒྲ་དང་རྩིས་སོགས་རིག་གནས་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་བཙུགས་པ་སོགས་གང་ཅིའི་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་མཛོད་དགེ་སྟོད་དུ་མཆོད་གནས་ཀྱི་བླ་མ་རྒྱུན་རིང་དུ་བཞུགས། དེ་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་མཛད་ནས་དུས……ཞདའ་བའོ། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་གྱི་ཁྲི་རབས་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཏ་མགོ་རྒྱལ་བ་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1328ལོར་རབ་སྒང་སྒྲ་པའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་འབུམ་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་ཐར་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1386ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་དབུ་སེ་དཔོན་པོ་ཆོས་ཀྱི་བླ་མའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། ཡིག་རྫི་ལ་སོགས་ལ་སྦྱོང་པས་ཐོགས་མེད་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་གསང་ཕུ་ཆོས་གྲྭར་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང…གྲུབ་ཐོབ་བསྟན་འཛིན་བཟང་པོ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དེ་ནས་སྐྱོར་མོ་ལུང་གི་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་སྐྱབས་དང་། བུ་སྟོན་

རིན་ཆེན་གྲུབ། བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། རྒྱལ་སྲས་དངུལ་ཆུ་ཐོགས་མེད། སྣར་ཐང་བློ་བཟང་གྲགས་པ། དཔང་ལོ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ། གཡག་སྡེ་པཎ་ཆེན་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་། ཤེར་ཕྱིན། མངོན་པ་མཛོད། དུས་འཁོར། ཀྱེ་རྡོར། བདེ་མཆོག ལམ་འབྲས། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། མངོན་པ་མཆིམས་མཛོད། ཚད་མ་རིགས་གཏེར། འདུལ་བ་མདོ་རྩ། སྙན་ངག་མེ་ལོང་། སྦྱོར་དྲུག་སོགས་ལ་གསན་སྦྱོང་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ་གཙང་དུ་སྒྲ་སྐོར་མཛད་པས་གྲགས་པ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་སོ། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་རང་ཡུལ་རབ་སྒང་དུ་ཕྱིན་ནས་ཆོས་ཐོག་བཞི་རེ་མཛད་དེ་ཕར་ཚད་འདུལ་མངོན་རེ་མོས་ཀྱིས་ཁྲིད། ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོ་ཁས་ལེན་མི་མཐུན་པའི་རྩོད་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དྲ་བ་རྣམས་ལུང་དང་རིགས་པས་བཅད་དེ་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བར་ཀུན་གྱིས་བསྔགས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«ལུང་སྦྱོར་ཀུ་མུད་ཏའི་ཕྲེང་བ»དང་། «དཀའ་བཞི་པའི་ཆོས་འཁོར་དུས་ཀྱི་བསྟན་རྩིས་ཕལ་ཆེར་གྱི་རིགས་གཞུང་གཞལ་མའི་མེ་ལོང»། «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་སྦྱོར་ཏེ་ཀ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་གསལ་བའི་མེ་ལོང» «དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་མཚན་ཉིད་ཕྲེང་བ»། «འདུལ་བ་མི་རྟོག་ཕྲེང་རྒྱུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བྱུང་ཚུལ་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ» «གྲུབ་མཐའི་རབ་འབྱེད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་དོན་གྱི་སྙིང་པོ»། «ཤེར་སྙིང་འགྲེལ་བ»། «བསྟོད་ཚོགས་གནས་བསྟོད»། «ལྷ་བྱ་ཕྱུག་རོན་དང་གཏམ་དུ་བྱ་བ་མི་རྟོག་ཆུན་པོ»སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་།

དེ་ལྟར་སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་མི་ཉག་མཁས་དབང་མི་ལྔའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན། །

ཉེ་ཐིང་པ་བདེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1225ལོར་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1281ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྗེ་རྒོད་ཚང་པ་མགོན་པོ་རྡོ་རྗེའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སློབ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་སྣང་རྗེ་རྒོད་ཚང་པ་དང་མཉམ་པ་ཡིན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1246ལོར་རྗེ་རྒོད་ཚང་པ་མགོན་པོ་རྡོ་རྗེ་དང་མཇལ་ཞིང་གདམས་པ་གསན་ཏེ་སྒྲུབ་པ་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1259ལོར་ནེ་རིང་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། གཞན་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྒྲུབ་ནས་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་བདུན་པར་སྐུ་གཤེགས་སོ། །

ཉེས་ལུང་ཞབས་དྲུང་བསྟན་འཛིན་མཆོག་ལྡན་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1830ལོར་སྒོ་ནེ་ཉེས་ལུང་ཚེ་བའི་ནང་དུ་དོན་གྲུབ་གྱི་ཁྱིམ་ཚང་དུ་ཡུམ་གཟུངས་ཐར་སྐྱིད་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1887ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་མགོན་ཀླུ་ཆོས་རྗེ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྐུ་གོང་མ་ཉེས་ལུང་དག་

དབང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་མཆོད་རྟེན་སྐྱེས་དགོན་པའི་གདན་སར་བཀོད་ཅིང་དཀའ་སྦྱོང་རྒྱས་པར་མཛད། དགེ་བཤེས་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ་ཀློག་གི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་བྱང་བར་སྦྱངས། མགོན་ཀླུ་མཁན་ཆེན་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་། རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བསྒྲུབས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་བཀའ་པོད་ལྔའི་གཞུང་ལུགས་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་ལམ་ལ་གོ་བ་གཏིང་ཕྱིན་པའི་ཐུགས་གཉེར་ཕྲད་ཐོན་གནང་། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྦྱངས་པ་རྣལ་དུ་ཕྱུང་། རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་གོ་སར་བཞུགས་ཤིང་འཁྲིག་ལམ་ལ་ལྷ་རྟོག་གང་དྲག་མཛད། སྨན་པ་དཔོན་སློབ་དང་། རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་རིམ་བཞིན་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཆར་གྱི་སྒོ་ནས་དོ་དམ་ལྷུར་བཞེས་མཛད། སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་། གྲུབ་དབང་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་མདུན་ནས་མི་ཏྲ་ཇོར་ཕྲེང་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་དང་། དར་ཏན་ཕྲེ་ཧི། ཨ་བ་ཧ་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་གདུལ་བྱ་མང་པོ་སྨིན་གྲོལ་ལ་བཀོད། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1877ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཡུན་རིང་དུ་མ་འགོར་བར་གསང་ཐབས་ཀྱིས་སོག་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ

རང་གཞན་གྱི་ལེགས་ལམ་གོང་འཕེལ་གཏོང་སྐུར། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །

གནང་ཡུལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛེང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཁྲིམས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ནམ་དུ་ཡང་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཅུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

གནམ་སྟུག་སྟུག

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་དུ་གླུ་རའི་ཡ་སུམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་བཙུན་མོ་ཡིན་ལ་རྒྱལ་པོ་སྨུ་ཁྲི་བཙན་པོའི་མ་ཡུམ་ཡིན། ཁོང་མོའི་མཚན་གཞན་ལ་སྨུ་ཚེ་བཟའ་ཞེས་ཟེར། །

གནམ་སྨན་བྲུ་མོ།

ཁོང་མོ་ནི་ས་སྨན་བྲུ་མོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

གནམ་རི་སྲོང་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དྲུག་པའི་ནང་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་སྟག…རི་གཉན་གཟིགས་དང་། ཡུམ་འོལ་གོད་བཟའ་སྟོང་བཙུན་འགྲོ་གར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་སྐུ་བོན་ནི་གཙོའི་བོན་པོ་ཁྲི་ཁྱུང་གྲགས་པས་མཛད། བཙུན་མོ་ཚེ་སྤོང་བཟའ་འབྲི་མ་ཐོད་དཀར་བྱ་བ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་སྲོང་བཙན་སྣམ་པོ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་ཡབ་རྒྱལ་པོ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་སུ……མཐུད་དུ་བསྐྱངས་ཏེ། སྨྱང་ཚེང་སྐྱུ་དང་། དབས་དབྱི་ཚབ། མནོན་འདྲོན་པོ་བཅས་ལ་མནལ་ཚིག་བོར་ཏེ་ཕྱི་ནང་མཉམ་འབྲེལ……གྱིས་ཟིང་པོ་རྗེ་ཁྲི་པངས་སུམ་བཅོམ་ནས་ཕག་གི་ཡུང་བ་སྣ་མན་ཆད། ཀོང་པོ་བྲེ་སྣ་ཡན་ཆད་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ཤིང་སྔར་ཡུལ་ངས་པོ་ཟེར་བ་ཡང་འཕན་ཡུལ་ཞེས་པར་མིང་བརྗེས། ཁྱུང་པོ་སྤུང་ཟད་ཟུ་ཙེས་ཀྱང་གཙང་བོད་ཀྱི་རྗེ་བོ་མར་སྨུན་ཞེས་པ་བཀུམ་ནས་འབངས་སུ་ཁྱིམ…དུད་ཁྲི་ཕྲག་གཉིས་ཙམ་ཁོང་གི་མངའ་འབངས་སུ་ཕུལ། དེའི་སྐབས་སུ་བློན་པོ་སྨྱང་དབས་མནོན་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་ཆབ་སྲིད་ནི་གནམ……ལས་མཐོ། དབུ་རྨོག་ནི་རི་ལས་བཙན་ཏེ་ཁོང་གི་མཚན་ལ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་ཞེས་གསོལ། ཁོང་གི་སྐུ་རིང་ལ་རྒྱ་ནག་ནས་སྨན་རྩིས་སོགས་ཀྱི་གཙུག་ལག་རིག་གནས་སྤྱན་དྲངས་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཕུད་དུ་ཕྱུར་པའི་ལན་ཚྭ་སོགས་རྙེད་པར་གྲགས་སོ། མངའ་ཞབས་ཆེ་བ་དང་མངའ་ཐང་རྒྱས་པས་རྒྱལ་ས་ཡང་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་བྱང………ཕྱོགས་སུ་སྤོས་ཏེ་མལ་གྲོའི་ཕོ་བྲང་བྱམས་པ་མི་འགྱུར་གླིང་བཞེངས……ནས་བཞུགས་ཀྱང་སྨུན་དུག་ཕུལ་བ་བཞིད་པས་སྐུ་བཀྲོངས། «ཆོས་

འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས“བང་སོ་གྲུ་བཞིར་བརྩིགས་པ་དེ… ནས་བྱུང་། གྲལ་ནི་ཁྲི་བཙུན་བང་སོའི་གཡས་ན་ཡོད། ཕྲུལ་ཆེ་དབྱིབས་ནི་གྲུ་བཞི་སོག་ཁ་རིས། མིང་དུ་གུང་རི་སོག་ཁར་བཏགས་སོ་སྐད། ”ཅེས་གསུངས་སོ། །

གནས་སྙིང་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་དང་འདས་ལོའི་ལོ་ཚིགས་ཞིབ་ཏུ་མི་གསལ་ནའང་། ཕལ་ཆེར་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་གྱི་མི་ཡིན། གནས་སྙིང་གི་རྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པས་པཎ་ཆེན་གནས་སྙིང་པ་ཞེས་ཀྱང་འབོད་སྲོལ་ཡོད། ཁོང་གིས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀུན་ལ་མཁས་པའི་ཡང་རྩེར་སྒྱུར། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1569ལོར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གདན་སར་ཐེབས་ནས་ལོ……འགའ་ལ་བསྐྱངས་མཛད་པས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་པ་བཅུ་པ་ཡིན། །

གནུབས་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་གཉལ་སྨད་ཤང་དཀར་མདའ་ཤམ་བུར་སྐུ་འཁྲུངས། མཁན་པོ་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཧེན་དགེ་སློང་ཡིན། རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་ལོ་ཙཱ་བ་ལ་མཁས་པར་བསླབས། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་དང་གདམས་ངག་མང་དུ་ཞུས་ཏེ་སྔགས་བྲག……མཁར་ཆུ་དང་། བྲག་དམར། དགེ་རི་སྤྱང་དམར་ཕུག་པ་སོགས་སུ་ཕྱིན་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རིག་འཛིན…བརྙེས་ཤིང་། 《གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་》ལས“ནམ་མཁའི་སྙིང་

པོ་ཉི་མའི་ཟེར་ལ་ཆིབས། ” ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་དང་འབངས་ཉེར་ལྔའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«དཔལ་ཁྲག་འཐུང་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

གཙུབས་རྩལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྐབས་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཞུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་གསུམ་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གྲུ་བོ»དང་། «འཆིང་བ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་བསྟན་བཅོས»། «རྒྱལ་པོ་ཟླ་བ་ལ་སྤྲིང་བའི་སྤྲིང་ཡིག»བཅས་བཞུགས་སོ། །

གཙུབས་ལབ་ཤི་དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྐབས་ཙམ་དུ་མདོ་སྨད་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་ཐོག་མའི་ལྟ་བ་ནི་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་བྱ་བ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་ལྟ་བ་འཛིན་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དེའུ་ཚྭའི་མཚོ་རྒྱུད་ཚ་ཞུང་རྡོ་རྗེའི་བྲག་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་བཞུགས་པའི་བླ་ཆེན་

དགོངས་པ་རབ་གསལ (953—1035) གྱི་མཚན་སྙན་གསན་ཏེ… དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་ཕྱིན་ནས་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ…… གསལ་ལས་འདུལ་བ་གསན་པས་སྤར་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་ཅིག་ཅར་འཇུག…… པའི་སྒྲུད་ལམ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ངོ་གནོད་ཞིང་སེམས་འཁྲུད་ནས་ཚུལ་བཞིན… དུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་། འདུལ་བའི་བསྟན་པ་མདོ་ཁམས་སྨད་ནས་དར་བ་མཛད་པར་ཕྱག…… རྗེས་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པ་ཡིན། ཁོང་ནི་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་གྲགས་ཆེ་བའི་སློབ་མ་བཅུའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

གནུབས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་ཡབ…… གནུབས་རིགས་གསལ་བའི་དབང་ཕྱུག་དང་། ཡུམ་མཆིམས་མོ་བཀྲ་ཤིས་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུར་བཞུགས་སོ། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མཚན་ལ་རྡོ་རྗེ་ཁྲི་གཙུག་ཅེས་ཞུ་ཞིང་། དགུང་ལོ་བདུན་པར་འོ་བྲན་དཔལ་གྱི་གཞོན་ནུ་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས། མཁན་པོ་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་དང་གདམས་ངག་མང་དུ་གསན་ནས་སྒྲགས་ཡངས་རྫོང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས… ལེན་བརྩོན་པས་གྲུབ་པ་བརྙེས་ཏེ《གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང》ལས…… "སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་བྲག་ལ་ཕུར་བུ་འདེབས། " ཞེས་གསུངས་སོ། དེ་ནས་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་སོགས་ལན་བདུན་ཙམ་ཕེབས་ཏེ་དམ…… ཆོས་མང་པོའི་བཀའ་ལུང་ཞུས་ཏེ་སྔ་འགྱུར་གྱི་བསྟན་པ་བར་མ་ཁོང་ལ་

བཀས་བབས་པས་མདོ་སྒྱུ་སེམས་གསུམ་གྱི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་དང་འབངས་ཉེར་ལྔའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཁྲུ་ཤུང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་། སོ་ཡེ་ཤེས་དབང་ཕྱུག པ་གོར་བློན་ཆེན་འཕགས། ངན་ཡོན་ཏན་མཆོག སྲུ་ལེགས་པའི་སྒྲོན་མ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

གཙོ་བཟའ་མང་མོ་རྗེ་ཁྲི་དགོས།

ཁོང་མོ་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ····སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཉན་གཟུངས་བཙན་གྱི་མ་ཡུམ་ཡིན། «ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་ཁོང་མོའི་མཚན་ལ་ཙོ་ཟ་མང་དཀར་ཞེས་འཁོད་འདུག་གོ།

གཙོན་ཁྲི་བདུན་གཡུ་སྒྲིན།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་རླུང་ནམ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བློན་པོ་ཡིན། དྲག་པོའི་རྩལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་ཏ་གོད་གཡང་ལ་མཆོངས་པ་གྱེན་ལ་འཛིན་ཐུབ་པ་དང་། དྲག་པོ་གཡུལ་གྱི་ལས་ལ་ཞུགས་ནས་དཔུང་ཆེན་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་ཞིང་རྒྱལ་ཁམས་དུ་མ········དབང་དུ་བསྡུས། དམག་དཔོན་རྩལ་པོ་ཆེ་མི་བདུན་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

གཙོན་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ·········

འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེའི་བློན་པོ་ཡིན། དྲག་རྩལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་མདའ་སྟེའུ་ཁ་མ་འཕངས་ཏེ་བྱ་ཁྲ་ཡི་སྙིད་པ་གཅོད་ཐུབ་པ་དང་། དྲག་པོ་གཡུལ་འགྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་ཞུགས་ཏེ་དམག་དཔུང་ཆེན་པོའི་ཐ་འདྲེན་མཛད་ཅིང་ཡུལ་ཁམས་མང་པོ་དབང་དུ་བསྡུས། དམག་དཔོན་རྩལ་པོ་ཆེ་ཞི་བདུན་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

མཚོན་འདྲེན་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དྲུག་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། སྐུ་ཚེའི་སྟོད་དུ་ཟིང་པོ་རྗེ་ཁྲི་པངས་སུམ་གྱི་ནང་འཁོར་བ་ཞིག་ཡིན། རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་དང་མཉམ་དུ་མནའ་ཆིག་པོར་ནས་ཟིང་པོ་རྗེའི་ཆབ་སྲིད་བརླགས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ། རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱིས་ཀྱང་ཁོ་ནའི་ཕུ་ནུ་པོ་མཚོན་ལ་སོགས་པ་བྲན་གཡོག་ཁྱིམ་ཚང་ལྔ་བརྒྱ་གནང་ཞིང་བློན་པོའི་གོ་གནས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་བསྐུལ་ཏོ། །

ཏམ་ཕྱིང་པཎ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་གྲགས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1646ལོར་ཙོ་ཁ་ནམ་སྲས་གླིང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1718ལོར་ཇུན་གར་དམག་གིས་བཀྲོངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྨིན་གྲོལ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཡི་གེ་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་བྱང་བ་མཛད།

དེ་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་། གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི། གསོ་རིག་ཆེན་མོའི་གཞུང་ལུགས་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོའི་མཚན་སྙན་ཐོབ། རྒྱལ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་སུ་འཛིན་པའི་སློབ་ཆེན་དམ་པ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1679ལོར«མེས་པོའི་ཞལ་ལུང་»དཔར་དུ་བསྐྲུན་སྐབས་ཁོང་གིས་ཞུས་དག་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1683ལོར«སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་ལེགས་པར་བཤད་སྣང་བྱེད་ནོར་བུ»ལྷུགས་རྩོམ་གནང་། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། །

རྣམ་དག་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་འཕན་བློ་བཟང་དོན་ཡོད་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ། །

རྣལ་འབྱོར་ཆོས་གཡུང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1100ལོར་ཀླུངས་ཤོད་རྫོང་གི་ངལ་མདའ་ལ་ཡབ་ཡོ་མི་ཀླུ་ཕྱུག་གི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1177ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དེ་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་དབུ་མ་དང་། ཚད་མ། འདུལ་བ། ཕར་ཕྱིན་སོགས་ལེགས་པར་སྦྱངས་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་བྱ་ཡུལ་བ་

ཆེན་པོ་གཞོན་ནུ་འོད་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདམས་ངག་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པར་རྗེ་སྒམ་པོ་པ་དང་མཇལ། རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་ཞུས་ནས་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་བརྙེས། སྒོམ་པོ་སྐུ་མཆེད་བཞུགས་རིང་ལ་སློབ་མའི་ཚོགས་པ་མ་བསྐྱངས། དེ་རྗེས་ལོ་ངོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ནས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་མཁའ་ལ་བསྒྲེངས་སོ། ཁོང་ནི་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་སློབ་མ་གྲུབ་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན།།

སྣ་ནམ་རྒྱལ་ཚ་ཁྲི་གསུམ་རྗེ་ཁྲ་མགོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མ་ཨུ་དུམ་བཙན་པོའི་ (803—846) གྱི་བློན་ཡིན་ནོ།།

སྣ་ནམ་རྒྱལ་ཟན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཞང་བློན་དང་། ཅ་ཆེན་བཞི་ལས་དབུ་ཅ་སྟོད་སྐད་ཀྱི་ཅ་དཔོན་ཡིན་ཞིང་། ཅ་རྟ་ནི་ཟེ་དཀར་རྟ་སྒྲ་དང་། ཅ་དར་ནི་དམར་པོ་ལྗི་ཁྲ་ཡིན་ནོ།།

སྣ་ནམ་རྒྱལ་ཚ་ལྷ་གནང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ····འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན། བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ775ལོར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས··བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་མཚོད·····

རྟེན་དམར་པོ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་ལུགས་པདྨ་བརྒྱན་པ……བཞེངས་པ་མཛད་དོ། བོད་ལུགས་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ796ལོར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐུ་གཤེགས་པའི་འདས་མཆོད་བོན་པོའི་ལུགས……ལྟར་བསྒྲུབ་དགོས་ཚུལ་དང་པ་གོར་བཻ་རོ་ཙ་ན་ལ་བན་ཆོས་དམན……ཚུལ་སོགས་ཤགས་འགྱེད་པའི་སྐོར་དཔེ་རྙིང་བྲིས་མ«དབའ་བཞེད»ཞེས་པའི་ནང་དུ་འཁོད་འདུག་གོ། །

སྣ་ནམ་རྡོ་རྗེ་བདུད་འཇོམས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་གྲུ……ཤུལ་ལ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ཆོས་བློན་ཡིན། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་དང་གདམས་ངག་ཞུས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་པ་མཛད་པས་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན……པོར་གྱུར་ཏེ། བོད་ལུགས་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ787ལོར་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་སྟེ་རབ་གནས་མཛད་སྐབས་གྲུབ་རྟགས་མང་དུ་བསྟན་ཞིང་། «གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང»ལས"རྡོ་རྗེ་བདུད་འཇོམས་རླུང་ལྟར་ཐོགས་པ་མེད།"ཅེས་གསུངས་སོ། དུས་རྒྱུན་གྱི་སྒྲུབ་གནས་ནི་བྲག་དམར་ཀེའུ་ཚང་ཡིན། ལོ་ཙཱ་བ་ལ་མཁས་པས་ཆོས་གཞུང་དུ་མ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་ནི་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་དང་འབངས་ཉེར་ལྔའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང……ཕྱུག་གི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་སྒྲུབ་ཐབས»དང་། «དབང་བསྒྱུར་བའི་ཆོ་ག»། «རྟེ་ཙ་ཀ་ཉེ་བར་འབྱུང་བ»ཞེས་བྱ་

བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་བཅས་བཞུགས་སོ། །

ལྷ་ནམ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ976ལོར་ཡབ་ལྷ་ནམ་རྡོ་སྲས་དང་། ཡུམ་ཞང་ཞུན་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1060ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་དགུང་ལོ་གསུམ་པ་སྤྱི་ལོ978ལོར་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་ཁམས་ནས་དབུས་སུ་དར་ཏེ་འདུལ་འཛིན་དགེ་སློང་གསར་དུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ993ལོར་ར་བ་ཀླུམ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གནས་སུ་གླུ་མེས་ཤེས་རབ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྡོ་རྗེ་གདན་པ་དང་མཇལ་ཞིང་འདུལ་བའི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། བོད་དུ་ཕེབས་ཤིང་དང་པོ་ཡབ་ཀྱི་ར་ཚག་གི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པར་མཛད། གཤུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་པ་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1012ལོར་རྒྱལ་ལུགས་ལྷས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པར་མཛད། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་ནམ་བཟླའ་མང་མོ་རྗེ་བཞི་སྟེང་།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་གྱི་བཙུན་མོ་ཆུང་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་གྱི་མ་ཡུམ་ཡིན།

བོད་ལུགས་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ742ལོར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་སྐུ་འཁྲུངས་བ་ཏུན་ཧོང་གཏེར་ཡིག་ཏུ་འཁོད་འདུག   ལོ་དེར་ཁོང་མོ་ཡང་སྐུ་གཤེགས་སོ། །

སྣ་ནམ་བཟའ་ཡ་རྗེ་ཕོ་ལེགས།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་།   རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན(802—841)གྱི་བཙུན་མོ་ཡིན་པ་ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པའི«ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྙིང་པོ་སྦྲང་རྩིའི་བཅུད»དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

སྣ་ནམ་ལྷ་འབངས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ····འཁྲུངས་ཤིང་།   རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་ཕྱི་བློན་ཡིན་ཏེ།   བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ········ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཅུག་པའི«བཀའ་གཙིགས»ལས་གསལ་བ་དང་།   «བཀའ་གཙིགས»གྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

སྣང་སྒོམ་ཞིག་པོ།

ཁོང་ནི་ཚང་འདུར་བ་ཆེན་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར······གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

སྣང་སྒོམ་རས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་

སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ལྷ་ཕྱུག་མཁར་བ་ཉི་ཟླ་འོད (1135—1215) གྱི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་སངས་རྒྱས་འོད་ཅེས་གསོལ། ཁྲིད་དང་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ཚར་བར་ཞུས་ཏེ་བྱང་མཁར་དང་། སྤྱིལ་སྐྱུངས་མཐའ་བྲག་རྣམས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། དེ་ནས་གངས་དཀར་ཏི་སེ་དང་ཛོང་དྲུག་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་བྲག་སྐྱ་རྡོ་རྗེ་ཛོང་དུ་ཐུགས་དམ་གྱི་རྩལ་རྫོགས། དེ་ནས་ཏ་སྒའི་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་གདུལ་བྱའི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་བསྐངས། གྲྭ་པ་ཡང་མང་དུ་འདུས་ཏེ་འཆད་ཉན་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞི་ལེགས་པར་བཙུགས་ནས་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་རྟོགས་ལྡན་དར་བསོད་བཀོད་དེ་ལོགས་སུ་སྒྲུབ་པ་མཛད་ཅིང་བཞུགས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྟོགས་ལྡན་དར་བསོད་དང་། རྗེ་སྲས། ཚང་འདུར་བ་ཆེན་པོ། བསམ་གཏན་ཛོང་པ་བཅས་ཡིན།།

སྣང་བཞེར་ཟླ་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ནང་བློན་ཆེན་པོ་ཡིན། བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ755ལོར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་བཀྲོངས་མཁན་འབལ་ལྗོང་ཚབ་དང་། ལང་མྱེས་གཟིགས་གཉིས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྲན་འཁོར་རྣམས་དམག་དང་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཚར་བཅད་ཅིང་ཁྱིམ་གཞིས་རྒྱུ་ནོར་ཐམས་ཅད་གཞུང་བཞེས་མཛད་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་མི་འཇིགས་གདོང་ལྔའི་ཁྲི

ལ་མངའ་གསོལ་ཞིང་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ལས་མི་འདའ་བར་སྲིད་དོན་ལེགས་པར་བསྐྱབས་ཏེ་བོད་ཁམས་སྙིང་འཇགས་སུ་བཏང་ངོ། །རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བོད་ལུགས་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ763ལོར་ཁོང་ལ་ཀ་ཀ་ཙ་སྐྱེ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡི་གེ་བསྩལ་ཏོ། །

སྣང་ར་དཀོན་མཆོག་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1768ལོར་མདོ་སྨད་གཙན་ཚའི་སྣང་རར་ཡབ་བེ་ཧུ་བློ་གྲོས་དང་། ཡུམ་སྙིང་སོ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1833ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཁྲ་ཆེན་ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྐྱབས། བླ་བྲང་ཐོས་བསམ་གླིང་དུ་ཞུགས་ནས་རིགས་ལམ་སོགས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་ཁྲ་ཆེན་དང་འགྲོགས་ཤིང་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་སློང་རྫོལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་དང་། ཕྱི་བོ་སངས་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་བཅས་ལ་བསྟེན་ཏེ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་གནང་ཞིང་ཀཱ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་ཨང་དང་པོ་བཞེས། རྒྱུད་སྟོད་སྨད་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་ཆེན་གྱི་གཞུང་ལུགས་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་ཞིབ་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ཤིང་ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ལ་མཆོད་མཇལ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1809ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་ལོ

བཞིའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀར་སྨྲ་བྲུར་མ་ཉམས་པ་མཛད། ཁྲི་བྲུར་ནས་ཚ་ཁོ་ད་ཚང་དང་ཚ་གན་པེ་ཤིང་གཉིས་ཀྱི་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་བཅས་ལ་ཡར་ལྡན་དུ་མཛད། གཙུག་ལག་ཁང་དང་རྟེན་བརྟེན་པ་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པར་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་ཇོ་བོའི་སྐུ་གཙོ་མཛད་པའི་རྟེན་བརྟེན་པ་མང་དུ་གསར་བཞེངས་གནང་། དད་ལྡན་སློབ་མའི་ཚོགས་ལ་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་གནང་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་ཉེར་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །

སྟཉུ་ཅུ་བྲལ་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་བྲུར་མཁར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ཟ་ལུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་རྡོ་རྗེ་མཛེས་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་འགྲོ་མགོན་དུང་མཚོ་བ་དང་ཀླུ་ལ་དུང་མཚོ་གཉིས་མཇལ་ནས་གཏེར་ཆོས་ཟབ་མོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཞུས། བླ་མའི་ཞབས་ཏོག་ཀྱང་ལེགས་པར་མཛད། སྟཉུ་གངས་རིར་ཕྱུགས་དམ་མཛད་པས་སྟཉུ་ཅུ་བྲལ་བར་གྲགས། གཞན་ཡང་རི་ཁྲོད་མང་པོར་བཞུགས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་བརྙེས། སྐུ་གཤེགས་རྗེས་གདུང་བཞུ་བའི་སྐབས་སུ་རིང་བསྲེལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱོན་ཞིང་འགྲོ་བའི་དད་རྟེན་དུ

གྱུར་རོ། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་བླ་ཆེན་རིན་ཆེན་གཞོན་ནུ་ཡིན། །

སྣར་ཐང་འདུལ་ནག་པ།

ཁོང་ནི་འདུལ་འཛིན་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

སྣར་ཐང་བུདྡྷ་རཀྵི།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་དཔལ་ལྡན་སྣར་ཐང་གི་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀར་ཐོས་བསམ་གང་ལེགས་མཛད། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«སྔགས་བཀླག་ཐབས་བསྡུས་པ»དང་། བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས་«སྤོས་སྦྱོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་དྲི་སྦྱར་བའི་མིག་མངས་རིས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ»། «སྤོས་སྦྱོར་གྱི་རེའུ་ཚར་བྱས་པའི་ཐབས་བཤད་པ»བཅས་བཞུགས་སོ། ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་ཞེས་ཞུའོ། །

སྣར་ཐང་བ་ཛེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་ཛེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པ་ཞུའོ། །

སྣར་ཐང་སཾ་ཛྙཱ་ཤྲཱི།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་དཔལ་སྣར་ཐང་དགོན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དེ་ནས་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ(1392—1481)དང་འདུལ་འཛིན་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ(1402—1473)སོགས་ལ་སྙན་ངག་མངོན་བརྗོད། ཚིག་རིག་བཅས་སློབ་ཁྲིད་གནང་ནས་སློབ་ཕྲུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1420ལོར་བཤེས་གཉེན་བློ་གྲོས་དཔལ་འབར་གྱིས་ཡང་ཡང་བསྐུལ་བའི་ངོར་ཐང་པོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ《སྔགས་བསྒྲག་ཐབས་བསྡུས་པའི་ཊཱི་ཀཱ་མཐོང་བ་དོན་གསལ》བརྩམས། དེ་དུང《ཀ་ལཱ་པའི་མཚམས་སྦྱོར་ལྔ་པའི་ཊཱི་ཀཱ་གཞུང་དོན་གསལ་བ》དང་། 《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་བཤད་པ་བསྒྲགས་པས་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ》 《དོན་རྒྱན་གསལ་བའི་མེ་ལོང་མཁས་པ་དགའ་བྱེད་འོད་ཟེར་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱ་བ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཕྱུབས་ངག་དབང་སྙན་གྲགས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1746ལོར་མདོ་སྨད་རོང་མཆོ་བཅུའི་མཚམས་རིགས་སུ་ཡབ་སྐྱབས་མགོན་པོ་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཡུམ་བློ་བཟང་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས།

རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1824ལོར་སྐྱ……
གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་པར་བྱ་ཁྲུང་དགོན་པའི་ཆོས་སྐོར་
ཞུགས་ཏེ་མདོ་བ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་དོན་གྲུབ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་།
དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་གི…
ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ལས་དགེ་ཚུལ……
བསྒྲུབས། སྙིད་ཚང་བྱམས་པ་སྨོན་ལམ་དང་། མཁན་ཆེན་བསྐལ་
བཟང་། སྒོམ་སྡེ་ལྷ་དབང་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་གཞུང་བཀའ་
པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། ཟུར་ཆོས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་
བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་བསྡུས་ཆེན་གྱིས་མཚོན…
དཔེ་ཁྲིད་བཅས་དོགས་གཅོད་མང་པོ་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་
པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་ཟབ་ཆོས……
མང་དུ་ཞུས། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་
མཛད་ཅིང་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཆོ་ག…
ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་མཁས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པར་རྒྱུད་
སྨད་ཀྱི་དགེ་བསྐོས་སུ་བཞེངས། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་
ལས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དང་། འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་སོགས་དང་།
ཀློང་རྡོལ་བླ་མ་ལས་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་གསན། གཞན་ཡང་རྒྱལ་
སྲས་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྭ་སྒྲེང་ཁྲི་སྤྲུལ། ཞི་བ་ལྷ། འཇིགས་མེད་
དབང་པོ་སོགས་བླ་མ་བཞི་བཅུར་ཉེ་བར་བསྟེན། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་
ཐམ་པར་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་
པར་རྒྱུད་སྨད་ཀྱི་མཁན་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་པར་

མངའ་རིས་མཐོ་ལྡིང་གི་ཁྲི་དང་། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པར་བྱང་རྩེའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་གང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་སྔར་སྲོལ་མ་ཉམས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1807ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྗེན་མང་དུ་བཞེངས། དེ་ནས་ཟུར་བཞུགས་མཛད་ཅིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེགས་ཡོ་ནའི་ངང་ནས་དགུང་ལོ་དོན་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་བྱ་ཁྱུང་ངག་དབང་སྐྱན་གྲགས་དང་། བྱང་རྩེ་ངག་དབང་སྐྱན་གྲགས་ཞེས་ཟེར། ཁོང་གི་དངོས་སློབ་ནི་རྒྱལ་བ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྒྱལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ། པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ། ཏལ་ཏ་ཧོ་བཙུན་དམ་པ་བཅས་མང་དུ་བྱོན། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

༄་གདོང་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ།

ཁོང་ནི་གཉེར་པ་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ། །

༄ཀྱུ་ཟུར་པ་ཡེ་ཤེས་འབར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1042ལོར་ཡུལ་སྐོར་ཐོད་པ་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1118ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུ་དུས་ནས་ཐུག་རྒྱབ་

པའི་བཙུན་པ་མཛད་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་ལ་ཡེ་ཤེས་འབར་……ཞེས་གསོལ། འདུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ལ་གསན་པར་མཛད། དེ་དུས་རང་བྱུང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལེགས་པར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི…………ལོ1067ལོར་རྭ་སྒྲེང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་དགོན་པ་བ་འཛིན་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་…མཚན་དང་མཇལ་ཞིང་དབང་དང་གདམས་ངག་མ་ལུས་པ་ཐོབ་ནས་…སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས། དེ་ནས་པོ་ཏོ་བ་རིན་ཆེན་གསལ་ལ་བསྟེན་ཏེ་བཀའ་གདམས་པའི་ཆོས་སྐོར་ཐམས་ཅད་ཞུས་པ་དང་། མཛེ་ནད་ལ་སོགས་པའི་ནད་ཡམས་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་བཅོས་ཏེ་འགྲོ་བའི་…དོན་ཆེན་པོ་མཛད། དུས་ཕྱིས་སུ་སྣེའུ་ཟུར་དུ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་ཕྱོགས་སོ་སོའི་གྲྭ་པ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ལྷག་ཙམ……འདུས་ཏེ་ལམ་རིམ་དང་བསྟན་རིམ་ལ་སོགས་པ་ཁྲིད་དེ་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་…བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད། སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་དགྲེར་སྒོམ་ཆེན་པོ་གཞོན་ནུ་གྲགས་པ་དང་། དཔོན་སྟོན་གཞོན་ནུ་འབྱུང་གནས། དབས་སྟོན་ཆུང་། མངའ་གསལ་ལྡན། དུམ་བུ་རི་པ་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན། མངའ་རིས་པ་བྱང་ཆུབ་དགེ་མཛེས། གཙང་རོང་པ་སྦུབས་སྒོམ། ཞར་པདྨ། མལ་གྲོ་བཀྲ་ཤིས་སྐང་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་འོད་ཟེར། སྤྱི་པོ་ལྷས་པ། ཚ་རོང་གི་ཇོ་སྟན་ནག་པོ། ཀ་བ་དར་སེང་བཅས་ཡིན། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་སྒྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས…

སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགོན་པ་བ་འཛོང་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བུ་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཡིན་ནོ། །

བསྟབས་འདུལ་འཛིན།

ཁོང་ནི་གཡའ་བཟང་ཆོས་རྗེ་ཆོས་སྨོན་ལམ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

པ

པ་གོར་བཻ་རོ་ཙ་ན་རཀྵི་ཏ།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྐོད་ཙམ་དུ་ཞང…… གཙང་ཆུ་བོ་འདྲེས་པའི་ཡུལ་ཟངས་དཀར་དུ་ཡབ་པ་གོར་དོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་དང་། ཡུམ་བྲན་ཀ་བཟའ་སྒྲོན་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ775ལོར་མཁན་པོ་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་སྲུང་བ་ཞེས་གསོལ། བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སད་མི་མི…… བདུན་གྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ལ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ཆོས་བློན…… ཡང་ཡིན། ལོ་ཙཱ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་ཆོས་གཞུང་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད་ཅིང་རྔོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས“བཻ་རོ་ཙ་ན…… ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ། ” ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་མཛད་འདུག སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་ཞུས་ནས…… སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་གྲུབ་པ་བརྙེས་ཏེ《སྒྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི…… མེ་ལོང》ལས“བཻ་ར་ཙ་ན་ཡེ་ཤེས་སྤྱན་དང་ལྡན། ”ཞེས་གསུངས་སོ། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ཕྱོགས་སུ་མར་ཕེབས་ཏེ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སློབ……

དཔོན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་གསང་ཆེན་རྙིང་མའི་སེམས་སྡེ་དང་ཀློང་སྡེ་དར་བར་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྤྲང་མི་ཕམ་མགོན་པོ་ཡིན། བན་བོན་གཉིས་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་ཁྲོད་ནས་བཙུན་མོ་ཚེ་སྤོང་བཟའ་ནེ་ཏོག་སྒྲོན་སོགས་ཀྱི་ཐུགས་ལ་མ་བབས་ནས་རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་དུ་རྒྱང་ཕུད་བཏང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་མཆིས། ཁོང་ནི་རྗེ་དང་འབངས་ཉེར་ལྔ་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་«བསྟན་འགྱུར»ལས«རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས»དང་། «རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་དམར་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་དཀར་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ»། «ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྡུས་པ»། «སོ་སོར་ཐར་བའི་འགྲེལ་བ་འདུལ་བ་བསྡུས་པ»། «རིགས་པ་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་མ»བཅས་བཞུགས་སོ།།

ལ་གོར་ཡེ་ཤེས་གཡུང་དྲུང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་མདོ་སྨད་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་ཐོག་མའི་ལྟ་བ་ནི་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་བྱ་བ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་ལྟ་བ་འཛིན་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། ཟ་ལུང་རྡོ་རྗེའི་ཐག་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་བཞུགས་པའི་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ(953—1035)གྱི་མཚན་སྙན་གསན་ཏེ་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་ཕྱིན་ནས་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་གསན་པས་ཕར་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་

སྤྱོད་ལམ་དེ་ལྟ་བུར་ངོ་གནོང་ཞིང་སེམས་འགྱོད་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་། འདུལ་བའི་བསྟན་པ་མདོ་ཁམས་སྨད་ནས་དར་བར་མཛད་རྗེས་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པ་ཡིན། ཁོང་ནི་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་གྲགས་ཆེ་བའི་སློབ་མ་བཅུའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

པ་ཚབ་བློན་ལྡེ་མ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

པ་ཚབ་བློན་འཚོ་གཟིགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་ཕྱི་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་ཞིང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་

མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་འཁོད་འདུག་གོ།།

ཕ་ཚབ་སྒོམ་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1077ལོར···· འཕན་ཡུལ་སྣད་ཀྱི་གཡུང་པོ་ཧྲར་ཡབ་པ་ཚབ་སྟོན་འབུམ་གྲགས········· དང་། ཡུམ་གཡས་མོ་དཔལ་འདྲེན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1158ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་རེབ་གོང་གནས་ཆུང་དུ་པོ་ཏོ་བའི་སློབ·· མ་སྒྲོ་ཆུང་བ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། གཡས་འདུལ་འཛིན་ལས་འདུལ་བ་རྣམས་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་གཡས་འདུལ་འཛིན་སོགས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། པོ་ཏོ་བ་ལས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ལམ་རིམ་དང་། སྟོད་ལུང་རྒྱ་དམར་ལས་དབུ་ཚད་འགྲེལ་ཆུང་། པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་ལས་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། འབྲོམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་མངོན་པ་གོང་མ། ཡོང་གེ་དབང་ཕྱུག་གྲགས་ལས་ཟངས་དཀར་ལུགས་ཀྱི་བདེ་མཆོག་བཅས་གསན་པར་མཛད། དེ་ནས་སྐམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ལས་ཤེར་ཕྱིན་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དགའ་ལས་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ཆེན་དང་། ལམ་ལྔ། ནག་ཁྲིད་བཅས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་འཆར་བའི··· རྟོགས་པ་འཁྲུངས། དེ་ནས་བླ་མ་ཀུན་དགའི་བཀའ་ལྟར་ཕ་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཞིང་གནས་ཆུང་དུ་ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་བར་དུ་སྒྲུབ་པ་མཛད། དེ་རྗེས་སློབ་མ་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་

དབྱིངས་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཚིག་བརྒྱུད་སྤྲས་པའི་བླ་མ་རྣམ་གསུམ་ལས་བླ་མ་གཉིས་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྒྱལ་བ་ཉེན་ཅེ་དང་། བྱང་པ་བོན་སྒོམ། པ་ཚབ་སྒོམ་ནག བུ་སྲོང་སྒོམ་པ། རྩ་མིག་རྒྱ་གྲགས་པ། ཐང་སག་སྟོན་ཚུལ། ཞང་གཡུ་སྒྲོ་ལྷ་ཁང་པ། རྫོག་གེ་སེར། འབྲོ་སྒོམ་བསོད་ནམས་བྱང་ཆུབ། གཤེན་སྒོམ་རེ་ཐུལ་ཅན། ཨུ་རྒྱན་རས་པ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ1055ལོར་འཕན་ཡུལ་པ་ཚབ་སྟོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་རབ······བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེར་ཕེབས་ཏེ་སཛྫ་ནའི་སྲས་གཉིས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་པཎ་གྲུབ······མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་སློབ······གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར····བ་མཛད། བོད་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པའི་ཚེ་སྤྲུ་ཧྲངས་པའི་དགེ་འདུན་སྤྱིས་གཡུ་བོ་ཆེ་ཕག་སྐྱུར་ཟེར་བ་ཞིག་ཕུལ་ནས་མཛོད་འགྲེལ་བསྒྱུར་བར······ཞུས་པས་དེ་བཞིན་བསྒྱུར། འཕན་ཡུལ་དུ་ཕེབས་དུས་གདུལ་བྱ་རྟ་ཅང་ཤི་ཆེ་བ་ལ་དགེ་བཤེས་ཤ་ར་བས་རང་གི་གྲྭ་པ་མང་པོ་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་མདུན་དུ་དཔེ་མ་སློབ་ཏུ་བཏང་བས་དེ་ནས་བཟུང་དབུ་མའི་འཆད······ཉན་ལེགས་པར་ཚུགས་ཏེ་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས། ཁོང་གི་སློབ་

མ་གྲགས་ཆེ་ཕ་ཉི་གཙང་པ་སར་སྦྲོས་དང་། ཟླ་བ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས། དར་ཡོན་ཏན་གྲགས། ཞང་ཐང་སག་པ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བཀའ་འགྱུར»ལས«འཕགས་པ་ཚེ་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྙིང་པོ་འཆི་མེད་ཇ་སྦྲའི་གཟུངས»དང་། «བསྟན་འགྱུར»ལས«བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྟོད་པ»། «རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་གྱི་དོན་དམ་པའི་བསྟོད་པ»། «མཛོད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་བསྟོད་པ»། «ལྷ་མོ་དམ་ཚིག་སྒྲོལ་མའི་བསྟོད་པ»། «དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ»། «འདུས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རིམ་པ»། «དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཉི་ཤུ་བ»། «བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ»། «རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ»། «རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ»། «དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་བ་ཚིག་གསལ་བ»། «རི་མོར་བྲིས་པའི་བ་དྲུས་མ་ལས་འོ་མ་བཞོན་པས་བདེན་པ»། «དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ»། «དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ»བམ་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་བམ་པོ་སུམ་གཉིས་པ། «མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཆེན་པོ»། «ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ»། «འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་སྒྲུབ་པ»བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་བཞུགས་སོ། །

པ་ཚབ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐྱ་

འཁྲུངས། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར……གྱུར། དེ་རྗེས་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཁྱེན་ཏེ་རྒྱ་གཞུང་གི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ……བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《མདོ་དྲན་པ་ཉེ་བཞག》ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་ཕྲག་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་དང་།《བསྟན་འགྱུར》ལས《གནས་ཆེན་རིམ་པའི་ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མ་ལ་བསྟོད……པ》། 《འཕགས་པ་ཡི་གེ་དྲུག་པ་རིག་པ་ཆེན་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《སེང་གེ་སྒྲའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《སེང་གེ་སྒྲའི་གཟུངས》། 《པདྨ་གར་གྱི་དབང་ཕྱུག་གི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་དམར་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《བསྟན་པའི་འཁོར་ལོའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《གསུང་གི་མངའ་བདག་གི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《གྲོས་པ་མེད་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《ལྷ་ལྔའི་ཁྱད་པར་གདམས་ངག》། 《རྡོ་རྗེ་ལུས་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《འཕགས་པ་དཔའ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་སྒྲུབ་ཐབས》། 《དབང་དུ་བྱེད་པའི་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《ཤེས་རབ་མཐོན་པར་བསྐྱེད་པ》། 《འཕགས་མ་སེང་ལྡེང་ནགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《སྒྲོལ་མ་ཆེན་མོ》། 《སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《གདམས་ངག་གི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《སྒྲོལ་མ་དཀར་མོ་སྒྲུབ་ཐབས》བཅས་ཆོས་ཚན་ཆིག་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་དགུ……བཞུགས་སོ། །

ཟླ་གྲགས་ཞབས་དྲུང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1866 ལོར་སྟོང་འཁོར་མཁར་གྱི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡབ་རྟ་མགྲིན་བསྲུང་དང་། ཡུམ་ལྷ་མོ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྐུ་འབུམ་རང་སྐར་དུ་གདན་སར་བཀོད་ཅིང་ཨ་བ་ཀ་ཞབས་དྲུང་ཡེ་ཤེས་བཤད་སྒྲུབ་ཉི་མ་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་བར་མ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། སྨོན་ལམ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་ཀློག་གི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་ཐམ་པར་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་ཕར་ཕྱིན་བཅས་ལ་འབད་བརྩོན་ནན་ཏན་དུ་མཛད། རྗེ་བཙུན་སྐབས་དང་པོའི་སྐྱོར་དཔོན་དུ་བཞུགས། སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལས་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས་ཤིང་མི་ཏྲ་བརྒྱ་རྩའི་དབང་ཆེན་དང་། བ་རི་བརྒྱ་རྩ། སྣར་ཐང་བརྒྱ་རྩའི་རྗེས་གནང་སོགས་ཆོས་བཀའ་མང་པོ་གསན། དེ་ནས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་སྐྱིད་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ལ་ཐོས་བསམ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད། ཆེ་ཤེས་བློ་བཟང་བྱང་ཆུབ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་ཚུལ་ཁྲིམས་གཡག་རྔ་བཞིན་དུ་བསྲུངས་བར་མཛད། སེ་རའི་དགེ་བཤེས་ཨ་མོ་ཚང་ལས་བཀའ་འགྱུར་དང་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་གྱི་ལུང་རྣམས་གསན། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1884ལོར་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་བསྐྱངས།

རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1885ལོར་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཁྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས······འཆད་ཉན་གང་ལ་ཡང་ལེ་ཤོར་མེད་པའི་ཚགས་འཛིན་གང་ལེགས······གནང་། དགུང་ལོ་ཞེར་ལྔ་པར་བྱང་ཕྱོགས་ཁལ་ཁའི་ཡུལ་དུ་ཐོག་མར་བསྐྱོད་པའི་སྐབས་ནས་བཟུང་ལྷམ་ཕྱུད་ཆབ་ལེན་གྲུང་ཚིགས་ཕལ་ཆེར་དུས་ལས་མ་ཡོལ་བར་མཛད་ཅིང་། རྒྱ་མཆོད་དང་ཕྱག་འཚལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བླ་མར་མཆོད་པ་དང་། ཐུན་དྲུག་རྣལ་འབྱོར་སོགས་ལ་རྟག་སྦྱོར་གུས་སྦྱོར་གྱི་བརྩོན་པ་དྲག་པོས་ཉམས་ལེན་སྙིང་······པོར་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བའོ། ཁོང་ནི་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་སོ་གཅིག་པ་དང་། རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་རེ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཟླ་གྲྭ་ཞབས་དྲུང་བཤད་སྒྲུབ་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1797ལོར་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ཀླུ་འབུམ་ལོན་པ་སྡེ་བར་ཡབ་ཕུན་ཚོགས་དང་། ཡུམ་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1856ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་ཨ་རིག་བྱམས་པ་མཆོག་ལྡན་དགེ་ཀན་དུ་བསྟེན་ནས་སྐུ་འབུམ་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་ཐུགས་གཉེར་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དུ་ཞུགས་ཤིང་ཐོས་བསམ་གང་ལེགས་གནང་། པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་ཆོས་རྒྱུན་དུ་མ་གསན། རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་

སྐྱབས་རྗེ་གསེར་ཁང་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་དྲུང་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་སློབ་གཉེར་བཅས་ལ་ཚགས་འཛིན་ལེགས་པར་གནང་། ཁྲི་ཟུར་ནས་སྨད་སོག་ཁལ་ཁའི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར། མཁར་སྟོན་ཤྲཱི་རི་ཡེ་ཐུ་དང་། སྟོང་འཁོར་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ཐུབ་བསྟན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལས་སྟོན་རྗེས་སུ་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་པོ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

པཀྲི་ཞབས་དྲུང་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་འབྱོར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1863ལོར་མཚོ་སྔོན་ཆིང་ཧེ་ཞང་གི་ཧོ་ཚ་ཤོར་ཡབ་ཨེང་ཁེ་ཐ་བུ་ནང་དང་། ཡུམ་ཡུ་ཏན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་ཞི་གསལ། ཁོང་གིས་སྐུ་འབུམ་རབ་འབྱམས་པ་ཡེ་ཤེས་དགེ་ལེགས་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་སྐུ་འབུམ་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་དང་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་རིམ་བཞིན་ཞུགས་ཏེ་མཚན་ཉིད་དང་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་དགོངས་དོན་མ་ལུས་པ་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1895ལོར་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་

ལོ1897ལོར་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཛིན་སྐྱོང་ཆད་དུ་བྱུང་བ་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་སོག་ཡུལ་པཱུ་རིན་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་འབངས་ཡོངས་ཀྱི་འདོད་མོས་བཞིན་དེ་གར་ཕེབས་ཤིང་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བརྩོན་པར་ལྷུར་ལེན་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བའོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་དགོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་པ་དང་། རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

པད་དཀར་འཛིན་པ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་འཇུན་ཁྲུལ་ཁ་བ་དཀར་པོའི་ཉེ་འགྲམ་ནས་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་འབྲས་སྤུངས་དགོན་པའི་ཆོས་སྒྲར་ཞུགས་ཏེ་རྗེས་སུ་ལྷགས་པོ་རིར་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1706ལོར་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ཧན་གྱིས་རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་གསེར་ཁྲི་ལས་ཕབ་སྟེ་ཁོང་ཉིད་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་དུ་བཀས་བཅད་དེ་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དབུས་སུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་དུ་དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་གནང་ཞིང་མཚན་ལ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། ཁོང་ཉིད་ལས་སློ་ཤུང་རྗེ་དྲུང་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས་པས་མཁན་རིན་པོ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་ཞུ་ཞིང་གར་ཕེབས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི

ཏྲི་ངད་ལྡང་བའི་འདུལ་འཛིན་པ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1717ལོར་ཇུན་གར་སྤྱི་ཁྲབ་དམག་སྤྱི་ཆེན་མོ་ཚེ་རིང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་གསེར་ཁྲི་ལས་ཕབ། དེ་རྗེས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྣམས་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་། ཁོང་ཉིད་རྒྱལ་བའི་གསེར་ཁྲིར་བཞུགས་རིང་གཞུང་ཐོག་ནས་དྲུག་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་དང་། བོད་མི་ཡོངས་ནས་སྐུ་ཞབས་པད་དཀར་འཛིན་པ་ཞེས་ཞུ་འོ། ཁོང་ནི་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་དག་ལས་བྱུང་བའི་ཏཱ་ལའི་རྫུན་མ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

པཎ་གྲུབ་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1495ལོར་བྱང་ཕྱི་འབྲོག་དོ་ལ་ཁྲོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1564ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་ལུགས་ཐང་རབ་འབྱམས་པ་བྱམས་པ་བསོད་ནམས་སོགས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ······བའི་བཤེས་གཉེན་ལྔ་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས······གཉེན་དུ་གྱུར། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་མཉན་ཡོད་བྱ་གཤོངས་ཀྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས···ཤིང་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་གང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་མི་དམན་པར······ཡར་ལྡན་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པར་ངམ་རིང་གི་དབུ་མཛད་དང་། ཡ་ག་ཆོས་སྡིངས་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་པར་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱུན་བསྲིངས། མདོར་ན་སྐུ་ཚེ་གང་པོར་འཆད་ཉན་

གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །

པཎ་ཆེན་ཆོས་དཔལ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་དང་འདས་ལོའི་ལོ་ཚིགས་ཞིབ་ཏུ་མི………གསལ་ནའང་། ཕལ་ཆེར་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ལོ་རབས་ཉི་ཤུ་སྐབས་ཀྱི་མི་ཡིན་པ་འདྲའོ། ཁོང་ནི་དབུས་ཀྱི་མངའ་རིས་གྲྭ་ཚང་དང་། རི་བོ་མདངས་ཅན། རོང་ཚེ་ཆོས་སྡེ། རི་མཁར། ཤངས་འབྲས་སྤུངས་སོགས་གྲྭ་ས་མང་པོའི་མཁན་པོ་མཛད་པས་མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་གྲགས་པ་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ། དེ་ནས་གནས་ཉིང་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པའི་འདྲེ་ངན་གདུག་པ་ཅན་སུས་ཀྱང་མ་ཐུལ་བ་དེ་བཏུལ་བས་མཐུ་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཚད་དུ་སྣང་། དཀྱིལ་ཁང་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོའི་ཁྲི་ནས་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གདན་སར……ཕེབས་ནས་ལོ་འགར་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་འགན་ཁུར་བཞེས། ཁོང་ནི་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་པ་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན། །

པཎ་ཆེན་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་དང་འདས་ལོ་གསལ་པོ་ཞིག་མེད་ཀྱང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་པ་བདུན་པ་ཤཱཀྱ་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན (1487—1567) དང་དུས་མཉམ་ཡིན། གནས་ཞེས་བྱ་བར་སྐུ་འཁྲུངས་པས་གནས་པ་པཎ་ཆེན་དུ་གྲགས། ཁོང་གིས་པཎ་ཆེན་ན་བཟའ་བ་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པས་མཁས་པའི་དབང་པོར་གྱུར། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་

གདན་ས་སོ་འགའ་ལ་བསྐྱངས། ལྷུན་པོ་རྩེ་དང་གངས་ཅན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་མཁན་པོའང་སོ་མང་དུ་མཛད། ཁོང་ནི་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་པ་བརྒྱད་པ་ཡིན།།

པཎ་ཆེན་དམ་ཆོས་ཡར་འཕེལ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་དང་འདས་ལོའི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། ཁོང་ནི་ལ་སྟོད་བྱང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དེང་སང་དེའི་དགོན་བརྒྱུད་ཀྱང་ཡོད་པ་གྲགས། པཎ་ཆེན་བློ་གྲོས་ལེགས་བཟང་ལས་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱིའི་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། བསམ་འགྲུབ་དགའ་ལྡན། རྒྱལ་ཆེན་རྩེ། ཤངས་ཡོལ་དཀར། ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་སོགས་ཀྱི་མཁན་པོ་མཛད། བླ་ཆེན་དང་པཎ་ཆེན་ལུགས་ཀྱི་སྡོམ་རྒྱུན་ཆུ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྡུད་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་ལས་བླ་ཆེན་པོའི་སྡོམ་རྒྱུན་བཞེས། དེ་ནས་བཟུང་རང་ལུགས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་རྒྱུན་འདིར་བླ་པཎ་སྡོམ་རྒྱུན་ཆུ་བོ་གཅིག་འདྲེས་བྱུང་ངོ་། ཁོང་ནི་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་པ་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན།།

པཎ་ཆེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་བྱང་ཁྲེ་བའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་བསམ་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཤིང་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན(1469—1544)སོགས་ལ་བསྟེན་ཏེ་ཕར་ཕྱིན་དང་། ཚད་མའི་སྐོར་བཅས་ལ་ཟབ་སྦྱོང་མཛད་

པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། བྱང་པ་རབ་འབྱམས་པ་ཞིས་ཐུགས་ཕྱུད་འགྲོངས་པའི་ཚད་དུ་བྱེད། དེ་ནས་ངམ་རིང་སྤང་འཕྲུལ་གྲྭ་ཚང་གི་འཆད་ཉན་པ་མཛད། དེ་ནས་སེ་ར་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་བླ་མ་མཛད། རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་ཁྲི་པ་བཞུགས་དགོས་གསུངས་ཀྱང་སྙུན་མི་གསལ་བ་སོགས་གསུངས་ནས······དགོངས་ཞུ་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་པར་བྱེད་པའི······ལེགས་བཤད་བསྐལ་བཟང་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ»དང་། «གཞི་སྟོད་ཀྱི་སྐད་ཆ»། «མཛོད་ཀྱི་སྤྱི་དོན»། «ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན»། «རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་དངོས་གྲུབ་ཀྱི····ཆར་འབེབས»བཅས་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

པཎ་ཆེན་བློ་གྲོས་ལེགས་བཟང་།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་དང་འདས་ལོ་མི་གསལ། ཤངས་བྱེད་མདོའི་ཞལ་ངོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཀུན་མཁྱེན་ལེགས་པ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མ་ལུས་པ་ཐུམ་པ་གང་བྱའི་ཚུལ་དུ་བསྟུལ། དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེར་རབ་འབྱམས་གྲྭ་སྐོར་མཛད་པས་མཁས་པའི་སྙན······གྲགས་ཆེ། རྒྱང་རོ་ལྷ་ཁང་གི་བླ་མའང་ཡུན་རིང་དུ་མཛད། ཀུན་མཁྱེན་ལེགས་པ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོ་··ལོ་ཤས་མཛད། ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཡིག་ཆ་དང་མི་མཐུན་པ་གཞན་འཆང་ས་མེད་པའི་སྲོལ་བཙུགས། ཁོང་ནི་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་པ་དགུ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་དམ་པའི་ཡིག་ཆའི་

ཟུར་འདེབས། འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་མེ། མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དགོངས་པ་རབ་གྲུབ། ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དགོངས་པ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་བཞིན་པོ་ཏི་བཞིའི་གཞུང་འགྲེལ། དེ་མིན་སྔགས་ཕྱོགས་ཀྱི་རིམ་གཉིས་དང་། རྒྱུད་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1570ལོར་གཙང་རོང་གི་མཚམས་ལྷན་གྱི་ནང་དྲུག་བརྒྱ་པའི་སྤྲེའུ་ཡུལ་དུ་ཡབ……འཚོ་བྱེད་ཚེ་རིང་དཔལ་འབྱོར་དུ་གྲགས་ཀྱང་དོན་ལ་གསོ་རིག་གི་ཡོན‥ཏན་དང་ལྡན་པའི་མེས་པོ་དྲུང་འཚོ་བ་ཀུན་དགའ་འོད་ཟེར་དང་། ཡུམ་མཚོ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1662ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་ཆོས་རྒྱལ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ་ཞེས་བཏགས། གདུང་རུས་ཨོམ་ཆེ་ཡིན། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ནས་མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དབེན་ས་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་དབེན་དགོན་དུ་མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ……ཤེས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་བློ……བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་དབེན་དགོན་གྱི་ཁྲི་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་མཚན་ཉིད་སློབ་གཉེར་ལ་ཐེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་

པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་པ་བཅུ་བཞི་པ་དམ་ཆོས་ཡར་འཕེལ་ལས……བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་བར་ལྷ་མཆོད་ཆེན་མོའི་ཉིན་གདངས་ཅན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ……གཅིག་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་ཐོག་ཏུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་བར་རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་ནས་བཟུང་སེ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་མཁན་པོ་ལོ་ལྔ་རེ་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་པར་ཛ་སའི་ལྕགས་པོ་རིའི་མཚམས་སུ་བོད་སོག……དམག་འཁྲུག་ལངས་སྐབས་ཆིངས་ཞུ་ནན་ཆེན་མཛད་པས་དམག……མཚམས་བཞག དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་པར་རྒྱལ་བ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་བར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པའི་རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་བར་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཕུལ། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་ནས་བཟུང་ཞྭ་ལུ་དགོན་གྱི་མཁན་པོ་ལོ་ཉི་ཤུར་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་བཞི་བར་སེ་ཆེན་ཆོས་རྗེ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཆེད་གཏོང་མཛད་པས། གོང་མ་ཤུན་ཏེས་བླ་ན་མེད་པ་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ་བར་མ་ཟད……གསེར་ཡིག་པ་ཆེད་གཏོང་གིས་ཐམ་ག་སྐྱེས་དང་བཅས་པ་གནང་། (རང་རྣམ་ནང་དུ་གསལ།) དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་བར་གུ་ཤྲཱི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས“པཎ་ཆེན་སྦོ་ཁི་ཏོ”(班禅博克多)ཞེས་པ་སྟེ་བློ་གྲོས་སྟོབས་ལྡན་ཞེས་པའི་མཚན་སྙན་གསོལ། དེ་ནས་བཟུང་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་རྣམས་ཀྱི་མཚན་དུ་པཎ་ཆེན་ཞེས་ཆེད་དུ་ཐོགས་པ་རེད། ཁོང་ནི་པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏི་ནིའི་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་བ་ཡིན། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པས་

ཁོང་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ངོས་འཛིན་གནང་བར་མ་ཟད། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་གོང་མའི་གོང་མ་རྣམས་གཏན་འབེབས་མཛད་པ་རེད། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་བའི་ཚུན་དུ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་དགེ་འདུན་མང་ཚོགས་ཀྱིས པཎ་ཆེན་རིམ་བྱོན་རྣམས་དགོན་པ་འདི་གའི་ཟློས་མེད་ཀྱི་ཁྲི་པ་ཡིན་པར་གཅིག་གྱུར་དུ་ཁས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྒྱལ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། རིན་པོ་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། ཞྭམ་པོ་སྤྲུལ་སྐུ། སེ་ཆེན་ཆོས་རྗེ། སྟོང་འཁོར་སྤྲུལ་སྐུ། སྐྱིད་ཤོད་ཞབས་དྲུང་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་དཀར་ཆག་དང་། རྟོགས་བརྗོད། རྣམ་ཐར། ཆོ་ག རྣམ་བཤད། རྩོད་ལན། བཅའ་ཡིག་བཅས་པོ་ཏི་ལྔ་བཞུགས་སོ། །

པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1782ལོར་གཙང་ཤང་སྣད་པ་ནམ་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཡབ་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་དང་། ཡུམ་འཆི་མེད་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1853ལོར་སྐུ་གཤེགས། འཁྲུངས་ལོ་དེར་རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དང་ལ་མོ་ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་མོ་གཉིས་ཀྱིས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་། དགུང་ལོ་གཉིས་པར་དགའ་ལྡན་ལེགས་བཤད་ཆོས་གླིང་དུ་གདན་དྲངས། དགུང་ལོ་བཞི་བར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་གདན་དྲངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི

སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི···
ཉི་མ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་གོ་རྐྱ་བས་དུས་གཟིར་བསླངས་
པར་རེ་ཞིག་ཉིན་ཡོལ་དུ་དབུས་སུ་ཕེབས། དེ་ནས་མདོ་སྔགས་གཉིས་
ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད་པས་མཁྱེན་རབ་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བའི་གྲགས་པ······
ཐོབ། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ལས་
བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་གཞིས་ཀ་རྩེར་བཀྲ་ཤིས་
ཀུན་སྐྱབས་གླིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་གསར······
བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པར་བདེ་ཆེན་ཀུན་བཟང་ཕོ་བྲང་
གསར་བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པར (སྤྱི་ལོ1844
—སྤྱི་ལོ1845) སྲིད་སྐྱོང་གི་ཐུགས་འགན་བཞེས། དགུང་ལོ་དྲུག་
ཅུ་རེ་བདུན་པར་འབྲས་ལྗོངས་དང་འབྲུག་པ་གཉིས་གཡུལ་འཁྲུད་ལ····
ཉེ་སྐབས་འབྲུག་སེ་སྲིད་ཁྲི་པ་དང་། པ་སྤྲོ་དཔོན་སློབ་བགྲེས་པོ་
འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་པོ་བཅས་ལ་བཀའ་ཡིག་རྟེན་ཐུགས་དང་བཅས་ཕག་
རི་གཞུང་ཚོང་གཉིས་རྫོང་བདའ་བསྐྱངས། ཕན་ཚུན་ཚང་མས་སྙིང་
འཇགས་ཞུ་རྒྱུར་བཀའ་དྲིན་སྤྱི་འཁུར་དུ་བླངས་སོ། སྤྱི་ལོ1788ནས་
1854བར་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་རིང་དུ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་པ·········
མཛད། ཁོང་ནི་པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏེ་ནིའི་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་ཡིན། ཁོང་
གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་དང་། གྲུབ་པའི་
དབང་ཕྱུག་སྟོང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རྡོ་རྗེ་འཆང་། ཕུར་
ལྕོག་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེ། སེང་ཆེན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། སྔགས་
ཆེན་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ནམ་

ཐར་དང་། འབྲུངས་རབས། ཆབ་སྲོག དཀར་ཆག ཁྲིད་ཡིག སྒྲུབ་ཐབས། གསོལ་འདེབས། བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། ཐོབ་ཡིག དྲིས་ལན། བཅའ་ཡིག ཤིས་བརྗོད་བཅས་པོ་ཏི་དགུ་བཞུགས་སོ། །

པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1855 ལོར་གཙང་ཐོབ་རྒྱལ་བྲུལ་ཚང་གི་ཡུལ་དུ་ཡབ་བསྟན་འཛིན་དབང…… རྒྱལ་དང་། ཡུམ་བཀྲ་ཤིས་ལྷ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། བསྟན་རྩིས་ཀུན་བཏུས་སུ་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོར་འཁྲུངས་པ་གསུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1882ལོར་འཁྲུངས་ཡུལ…… ཐོབ་རྒྱལ་དུ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་གསེར་བུམ་མཚན་བྱང་བརྟག་བསྒྲིལ་དཀྲུགས་ཏེ་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་ཡང་སྲིད…… དུ་ཐག་བཅད། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ར་སྒྲེང་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་བློ…… བཟང་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་དཔལ…… བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་ཡོངས་འཛིན་བསྟན་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་གསན་པས་མཁས…… པའི་སྙན་གྲགས་རྒྱས། ངམ་རིང་ཆོས་སྡེ་ཞིག་གསོས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་ས་སྐྱ་འཁོན་རིགས་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་མི་ཉི་མངྒ་ལ་རཏྣ་དྷྭཛ་དཔལ་བཟང་པོས་མཁན་པོ་མཛད་ནས་པཎ་ཆེན…… སྡོམ་རྒྱུན་བཞེས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་ཕུར་ལྕོག་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ་ནས་བླ་ཆེན་རྒྱུད་ཀྱི་སྡོམ་རྒྱུན་བསྐྱུར……

བཞེངས་མཛད། སྤྱི་ལོ1860ལོ་ནས1882ལོ་བར་ས་ངོ་ཉེར་གསུམ་རིང་དུ་རྣམ་རྒྱལ་བཟོད་པ་དང་། ནོ་མི་ཧན་རྡོ་རྗེ་འཆང་བློ་བཟང་བསྟན་པ་རྒྱལ་མཚན། གཏིང་སྐྱེས་སྤྲུལ་སྐུ་བསྟན་པ་རྒྱལ་མཚན། མཛོས་པ་རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ། ཕུར་ལྕོག་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་·········དང་། དབུ་མ། ཕར་ཕྱིན། འདུལ་བ། མཛོད་བཅས་ལ་གསན་སྦྱོང་ལེགས་པར་མཛད་དེ་མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་སྙན་གྲགས་ཐོབ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ལྕང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ། ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྷ། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ། དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེ། རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས། ལྕང་རིགས་སྨྲ་བ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། དཀྱིལ་ཟུར་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་སོགས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྣམ་ཐར་དང་། དཀར་ཆག ཆབ་ཤོག འཁྲུངས་རབས། གསོལ་འདེབས། བསྟོད་ཚོགས། སྙན་ངག་གི་དཔེར་བརྗོད། བཅའ་ཡིག་བཅས་པོད་གསུམ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏི་ནིའི་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་ཡིན།།

པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1883ལོར་དྭགས་པོ་ཀ་ཤར་གྱི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཧ་མགྲིན་དང་། ཡུམ་དམ་ཆོས་འཚོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1937ལོར་སྐྱེ་དགུ་མདོར་སྐུ་གཤེགས། «བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི»ནང་དུ་ཡུལ་ཤུལ་གླུང་ཤོད་དགོན་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་དུ་

སྐུ་གཤེགས་པར་གསུངས། གཏུང་ར་ཉག་དགོན་དུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་གསེར་ཁྲུམ་བརྟག་བཀྲིལ་དཀྲུགས་ནས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱུད་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ཐག་བཅད། རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་དབུ་སྐྲའི་གཙུག་ཕུད་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན……ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་གསོལ། བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དབང་རྒྱལ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་དབང་ལུང་རྗེས་གནང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་པོ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ། རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་། པར་མ་རབ་བྱུང་སྔོན་དུ་སོང་བས་ཚིགས་ཐ་མ་དགེ་ཚུལ་དང་། བསླབ་གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཅས་རིམ་བཞིན………བཞེས། དེ་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གོ་རིམ་ལྡན་པའི་ཐུགས་གཉེར་གནང་། ཚིག་དོན་ཀུན་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ལེགས་པར་བཅད་དེ་མཁས་པའི་ཡང་རྩེར་སོན། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་རྒྱ་གར་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་ཐོག་ཟླ་ཤར་བཞུགས་ནས་སླར……བོད་ཡུལ་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་གསེར་ཟངས་ལས་བསྒྲུབས་པའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་སྐུ་བརྙན་མཐོ་ཚད་ཁྲུ་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་པ་ཞིག་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་གསར་བཞེངས………མཛད། དེ་ནི་འཛམ་གླིང་དུ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་ནས་སོག་ཡུལ་བརྒྱུད་དེ་ཕེ་ཅིན་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་གོ་མིན་ཏང་སྲིད་གཞུང་གིས་མཚན་འཕར་གཡང་ཏའི་ཐམ་ག་ཞིག་འབུལ……

བཞེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲིངས། རྒྱ་སོག་གི་དགོན་སྡེ་ཕལ་མོ་ཆེར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་རྣམ་དཀར་མཆོད་ཕྱིན་དང་། བསྙེན་བཀུར་མང་འགྱེད་སོགས་གཟབ་འབུལ་མཛད་ཐོག་སྐྱེ་བོ་སེར་སྐྱ་གྲངས་ལས…འདས་པར་དབང་ལུང་རྗེས་གནང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་སྦྱིན་རྒྱ་ཆེར་བསྩལ། ཁོང་ནི་པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏེ་ནིའི་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་བ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་སྐོར་དང་། བཅའ་ཡིག་འཕོར་ཆེན། ཆབ་ཤོག གསོལ་འདེབས། ཁྲིད་ཡིག བསླབ་བྱ། དཀར་ཆག གསན་ཡིག ས་ཤིང་བསྟན་བཙོས་བཅས་པོ་ཏི་བཞི་བཞུགས་སོ།།

པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1738ལོར་གཙང་གི་ཤངས་གྲམ་བཀྲ་ཤིས་རྩེའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཐང་ལྷ་དང་། ཡུམ་ཉི་ཟླ་དབང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1780ལོར་པེ་ཅིན་དུ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ལྔ་བར་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ……བའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་མཚན་ལ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན…ཡེ་ཤེས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་བཟོད་པ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་བར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་མདུན་ནས་དུས……འཁོར་དང་། རྡོར་ཕྲེང་། མི་ཏྲ་བརྒྱ་རྩ། བ་རི་བརྒྱ་རྩ། སྣར་ཐང་བརྒྱ་རྩ། སྐྱབས་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་ཡོངས་འཛིན་དཀྱིལ་ཁང་པ་བློ་བཟང་ཆོས……

འཕེལ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་
པར་རྒྱལ་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཕུལ།
དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་བར་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་ཨ་ས་ཧྭ་ཀན་ཨམ་བན…
ཕྱུ་དང་ཇ་སག་བླ་མ་ངག་དབང་དཔལ་འབྱོར་བཅས་མངགས་ནས……
གསེར་སམ་འཛའ་ས་ཐམ་ག་སོགས་གནང་བའོ། གསེར་སམ་གྱི་ནང་
དོན་ནི“ ཚེ་རིང་གནམ་གྱི་ཤེ་མོང་བཙན་པོས་ས་སྟེང་ཡོངས་ལ་མངའ…
བསྒྱུར་བ་ལྟར་ཏེའི་བཀའ་བདག་ས་སྟེང་གི་སྐྱེ་འགྲོ་མ་ལུས་པ་ལ་ཁྲིམས་
ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བ། སྐྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྐྱིད་ལ་འགོད་པ།
བཀའ་ཁྲིམས་བཟང་པོས་རྒྱ་མཚོ་བཞིའི་ཁོངས་སུ་ཁྱབ་པ། བྱམས་
བརྩེའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་མཆོག དུས་ཀུན་ཏུ་སྐྱོང་བའི་དྲིལ་
བསྒྲགས་པ་ཡིན་པས། སུ་ཞིག་རང་གི་བསླབ་ཁྲིམས་ལ་བརྩོན་ཞིང་།
རྨད་བྱུང་དམ་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་སློབ་པའི་མངོན་པར…………
འཕགས་པ་རྣམས་ལ་གནོད་མི་ཟ་བར་བརྩེ་བའི་བཀའ་བཟང་པོའི་སྣོ…
ནས་ཞྭ་སེར་གྱི་བསྟན་པའི་འཕངས་བསྐྱོད་པ་ཡིན……། ” དགུང་ལོ…
ཞེ་གཅིག་པར་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར་བཀྲ……
ཤིས་ལྷུན་པོ་ནས་པེ་ཅིན་དུ་ཆིབས་ཁ་བསྒྱུར་བ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་
གཉིས་པར(སྤྱི་ལོ1780ལོའི་ཟླ་བ་བདུན་པའི་ཚེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན)
ཁྲི་འདུ་ལ་ཕེབས་ཏེ་གོང་མ་ཆན་ལུང་དང་མཇལ་ནས་བཀའ་མོལ………
མཛད། ཁོང་ནི་པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏེ་ནིའི་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཡིན། ཁོང་གི་
གསུང་རྩོམ་ནི་རྣམ་ཐར། དཀར་ཆག བཅའ་ཡིག རྣམ་བཤད།
གསོལ་འདེབས། གནས་བསྟོད། ཆབ་ཤོག་བཅས་པོ་ཏི་དགུ་

བཞུགས་སོ། །

པཎ་ཆེན་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1410 ལོར་ལ་སྟོད་བྱང་དུ་ཡབ་མེས་སྔགས་པའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1478ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་དང་། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ། འདུལ་འཛིན་བློ་གྲོས་སྦས་པ། ཆོས་རྗེ་བློ་གྲོས་ཆོས་སྐྱོང་། དྭགས་པོ་ཀུན་བཀྲས་པ། ཆོས་རྗེ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ། འཕགས་འོད་པ་བཅས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བླ་མ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི……གདམས་ངག་མང་དུ་གསན། ས་དགེ་རྙིང་གསུམ་གྱི་གསང་སྔགས་ལ་མི་མཁྱེན་པ་མེད་དོ། གངས་ཅན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་དགོན་པ་བཏབ་ཅིང་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་སྤེལ། དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གདན་སར་ཕེབས། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པའི་སྐུ་གདུང་ཞལ་ཆེམས་དང་མཐུན་པར་དངུལ་གྱི་གདུང་ཁང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན……གྱིས་སྤྲས་པ་ངོ་མཚར་བ་ཞིག་བཞེངས་ཏེ་སྒྲོལ་དཀར་ལྷ་ཁང་གི་སྟེང་དུ་མཆོད་ཁང་ཡོགས་སུ་གསར་བཞེངས་མཛད། ཁོང་ནི་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་པ་གཉིས་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་། གདམས་པའི་སྐོར་ལ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་བསྟན་བཅོས……བཅས་བརྩམས་གནང་མཛད་ཡོད། །

པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1938

ལོར་མཚོ་སྔོན་ཤང་ཧྭ་བན་མདོ་ཤོག་ཁའི་མ་ཧེ་གྲོང་སྡེར་ཡབ་མགོན་པོ་ཚེ་བརྟན་དང་། ཡུམ་བསོད་ནམས་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1989 ལོའི་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཚེས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་བདེ་ཆེན་བསྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་དུ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་བརྟག་བསྒྲིལ་གཡུགས་ནས་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཏེ་སྐུ་འབུམ་དགོན་པར་གདན་འདྲེན་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་གོ་མིན་སྲིད་གཞུང་གི་ཙུང་ཐུང་ལས་ཚབ་ལི་ཙུང་རེན་གྱིས་བཀའ་རྒྱ་ཕྱིལ་ནས་མགོན་པོ་ཚེ་བརྟན་ནི་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པའི་····ཡང་སྲིད་འཁྲུལ་བྲལ་ཡིན་པས། པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏི་ནིའི་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པར་ཆོག་མཆན་གནང་། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་དབུས་སུ་ཆིབས་བསྒྱུར་མཛད་ནས་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་རྣམ་གཉིས་གསེར་ཞལ་དགྱེས······འཛོམས་ཀྱི་བསྐལ་བཟང་ཐོབ། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་སློབ་མ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོར་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ལྷུགས་ལུང་བསྩལ། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར«དགའ་ཞིང་གུས་པའི་ཀྲོའུ་ཙུང་ལིད་བརྒྱུད་དེ་ཏང་གྲུང་དབྱང་ལ་བོད་ལྗོངས་དང་དེ་མིན་བོད་རིགས་ས་ཁུལ་མང་······ཚོགས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་དང་ཕྱིན་ཆད་ལས་དོན་གྱི་བསམ་འཆར་སྐོར་གྱི······སྙན་སྒྲོན»ཞེས་པ་ཕྱག་བྲིས་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་བོད་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་ཨང་དང་པོ་ཕེབས་ནས་གཟིགས་ཞིབ་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་བར་པེ་ཅིན་དུ་གྲུང་གོ་བོད་བརྒྱུད་མཐོ་རིམ་ནང་བསྟན་སློབ་གླིང་གསར་འཛུགས་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པར་པེ་ཅིན་ནས

དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་མཆོད་ཁང་ཤར་༧པཎ་ཆེན་སྐུ་གདུང·········
(5—9) བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་ཆེན་པོ་བསྐྱར་བཞེངས་ཞིགས་པར·······
གྲུབ་པའི་མཛད་སྒོ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་གསར་བརྗེའི་ལས་དོན་སྒྲུབ་ནས་བཟུང་ཕྱི་རྗེས་སུ་སྐབས་དང་པོའི་རྒྱལ་ཡོངས་མི······དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཨུ་ཡོན་གྱི··འགན་དང་། སྐབས་གཉིས་པ། སྐབས་ལྔ་པ། སྐབས་དྲུག་པ། སྐབས་བདུན་པ་བཅས་ཀྱི་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཨུ་ཡོན་ཀྲང་གཞོན་པའི་འགན་དང་། 1963ལོ་ནས་བཟུང་ཀྲུང་གོ་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་མཚན·········འཛིན་ཧྲུའི་ཀྲང་གི་འགན་བཅས་བཞེས་སྐྱོང་བ་རེད། ཁོང་ནི་ཧླབས་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་གཅེས་རིང་ལུགས་པ་དང་། སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་རྒྱལ་དོན་གནང་སྒོ་མཁས་ཅན། ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་ཏང་གི་ལྷག་བསམ་ཟོལ་མེད་ཀྱི་གྲོགས་པོ། ཀྲུང་གོ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཁྲིད་དུ་འཕགས་པའི་གཙོ་འཛིན་བཅས་ངོ་གནོང་མི་དགོས་པ་ཞིག་རེད།།

པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1663ལོར་གཙང་ཐོབ་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་དུ་ཡབ་བྲུལ་ཚང་པའི་གདུང་རྒྱུད་ཞབས···དྲུང་བསོད་ནམས་དབང་གྲགས་དང་། ཡུམ་ཚེ་བརྟན་བུ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1737ལོར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཞི་བར་རྒྱལ་བ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས·····

འཛིན་མཛད་དེ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་པོ་ཏ་ལའི་གཟིམ་ཆུང་ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི···ནང་དུ་རྒྱལ་བ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་པར་སྔགས་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཀུན་མཆོག·····རྒྱལ་མཚན་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར་རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ལ་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཕུལ། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པར་རྒྱལ་བ་རྫུན་མ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ལ······དགེ་བསྙེན་ནས་བཟུང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དཀྲུས་ཐོག་གཅིག་ཏུ་གནང་ངོ། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་པར་གོང་མ་ཁང་ཞིས་གསེར་ཐམ་དང་འཛའ་ས་གནང་། དེའི་ནང་དོན་ནི་པཎ་ཆེན་འཕགས་པ་ཁྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གོང་མ་ནས་ཙོང་ཁ་པའི་བསྟན་པ་ལ་བརྩོན་པའི་དྲང་པོའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་གིས་བླ་མའི་ཚུལ་བཙུན་པོར་བཟུང་ནས་དགེ་ལུགས་ཀྱི་བསྟན····པ་འཕེལ་བ་དང་། འགྲོ་བ་རྣམས་བདེ་སྐྱིད་མཐར་ཕྱིན་པའི་བསམ་པ་རྣམ་དག་དང་མཐུན་པའི་ཐུགས་བརྩོན་ལེགས་པར་བྱུང་ཚུལ་གྱི······གཟིངས་བསྟོད་དང་། བཀའ་ཡིས་བཀུར་བའི་པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏེ་ནིའི་ཐམ་ག་ཞེས་འཁོད་འདུག དེ་ནས་བཟུང་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ལ་ཨེར་ཏེ་ནིའི་མཚན་སྙན་དངོས་སུ་ཐོབ་པ་རེད། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པར་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཕུལ། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཁོང་གིས་མཁན་པོ་དང་། དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པས་ལས་སློབ། རྒྱུད་སྨད་མཁན་པོ་ངག་དབང་ཆོས་ལྡན་གྱིས་གསང་སྟོན་བཅས་མཛད་དེ་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ······

མཚོ་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པའང་ཕུལ། བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྟོག་འཛིངས་ཧ་ཅང་ཆེ་བའི་ནང་ནས་ཁོང་གིས་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་མཛད་པ་རླབས་པོ་ཆེས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏི་ནིའི་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་བ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྣམ་ཐར། སྙན་ངག དཀར་ཆག ཐོབ་ཡིག། སྒྲུབ་ཐབས། རྣམ་བཤད། གསོལ་འདེབས་བཅས་ཆོས་ཚན་མང་ཞིག་ཡོད་པ་པོ་ཏི་བཞིར་བསྡུས་སོ། །

པཎ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྩེ་མོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1433ལོར་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་མཁར་ཆེན་བྲག་ཏུ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་སྔགས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་མཁས་པར་མཁྱེན། དེ་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དང་། དྲི་མེད་བཤེས་གཉེན་གཉིས་བླ་མར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀུན་ལ་ཞིབས་པར་སྦྱངས། ས་སྐྱ་དང་སྣར་ཐང་སོགས་སུ་པོ་ཏི་མང་པོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། པཎ་ཆེན་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་མདུན་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ལུང་སོགས་རྒྱ་ཆེར……གསན། དབུས་སུ་རྒྱུད་སྡེ་འཛིན་པ་སྦྱིན་པ་དཔལ་བ་དང་། ཆོས་རྗེ་བ་སོ་བའི་དྲུང་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གདམས་པ་མང་པོར་གསན། དེ་ནས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་སྒྲ་དང་། སྙན་ངག་མེ་ལོང་མ་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་པ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1487ལོར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གདན་སར་ཕེབས། ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་སྐྱེ་མོ་ཐོན་པའི་ཕྱག་རྗོར་བ་ནས་དགོན་པའི་ཤར་ངོས་ཀྱི་

སྲིད་ནའི་ས་ཆ་རྣམས་ཉོས་ཏེ། དེ་ལ་མཚོའུ་དང་། ཞྭང་རྣ་གསར་བསྐུན་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་མདུན་གྱི་ཆབ་སྒྲོན་ཁང་པ་དང་བཅས་པ་གསར་རྒྱག་མཛད། དེ་ནས་ཁོང་གིས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཆོས་སྲིད་མ་ཉམས་པར་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི (1487—1510) རིང་དུ་བསྐྱངས་ཏེ་གདན་ས་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཕུལ་ནས····པཎ་ཆེན་རང་ཉིད་བླ་བྲང་གཟིམ་ཁང་སེར་པོར་ཀུན་སྤངས་མཛད། ཁོང་ནི་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་པ་བཞི་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ》དང་། 《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང》བཅས་བཞུགས་སོ། །

པཎ་ཆེན་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1418ལོར····ལ་སྟོད་བྱང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་གིས་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དང་། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་བཙུན་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས་བཅས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བླ་མ་མང···པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་གསན་ནས·····མང་ཐོས་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་ནོ། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་སྟེ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ (སྤྱི་ལོ 1478) ལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན······པོའི་གདན་སར་ཕེབས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པ་སྟེ་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ (སྤྱི་ལོ 1480) ལ་བླ་བྲང་གི་སྟེང་དུ་དགའ་ལྡན་ལྷ་ཁང་དང་། དེའི་ཀ་སྒྲུག་རྩེ་གསོལ་ཐབ། དེའི་ཉེ་འགྲམ་གྱི་ནང་ཆུང་གཉིས་བཅས་ཁང་མིག་བརྒྱད་དང་། འདུ་ཁང་སྟེང་དུ་གཉེར་གཏད་གནས་བཅུ་ལྷ་

ཁང་གསར་བཞེངས་མཛད། དེ་ནས་ཁོང་གིས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་མ་ཉམས་པ་ལོ་ངོ་བཅུ་ལ་བསྐྱངས་ཏེ་གདན་ས་པཎ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྩེ་མོ་ལ་གཏད་ནས་དབེན་པའི་རི་ཁྲོད་དུ་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་པ་གསུམ་པ་ཡིན།།

པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1428ལོར་གསང་ཕུའི་བར་ཚོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1507ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཛོ་ལུང་དུ་རོང་སྟོན་སྨྲ་བའི་སེང་གེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་དྲི་མེད་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་ནཱ་ལེནྡྲར་ཕེབས་ཏེ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་བཟུང་དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་གི་བར་དུ་རོང་ཆེན་སྨྲ་བའི་སེང་གེ་ལ་བསྟེན་ཏེ་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་ངོར་པར་ཕེབས་ཤིང་ངོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་དང་། ཐྲག་དཀར་སེམས་པ་ཆེན་པོ། སྐུས་ཆེན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གསུམ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། མཁན་སློབ་དེ་གསུམ་དང་། ལྷུང་ལུང་པ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས། པཎ་ཆེན་ནགས་རིན་པ་སོགས་ལས་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་དང་གསུང་ངག་སྦྱོར་དྲུག་སོགས་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་གདམས་པ་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་པར་མཛད། བློ་བརྟན་བཞི་པ་ལས་སྒྲ་དང་། སྙན་ངག་སྡེབ་སྦྱོར་བཅས་ལ་སྦྱངས་པས་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་ངོར་

ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་བསྐུལ་བར་བརྟེན་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱར་ཕྱིན་ཏེ་གཞུང་…ལུགས་བརྒྱ་ལ་བཤད་པའི་དཀའ་སྤྱོད་བཤམས་ཤིང་ཡོངས་རྫོགས……བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཏུ་གྱུར། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་པཎ་ཆེན་དོན་ཡོད་དཔལ་གྱིས་བསྐུལ་བ་དང་། གཙང་ཆེ་ཧོར་པླཀྱུ་དང་། སྣར་པ་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེ། སེང་གེ་རྩེ་བ་འཕགས་པ་རབ་བརྟན་སོགས་ཀྱིས་སྦྱིན་བདག་མཛད་དེ་གསེར་མདོག་ཅན་དགོན་གསར་དུ་བཏབ་སྟེ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཅས་བཞེངས་ཤིང་དགེ་…འདུན་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཤངས་ཆེན་པ་དང་། ཞྭང་ར་པ། རྗེར་རྒྱལ་བ། བློ་བཟང་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ཚད་མའི་དཀའ་འགྲེལ》དང་། 《སྤྱི་དོན》ཆེ་ཆུང་གཉིས། 《རྣམ་རིགས་ཊཱི་ཀ་ཆེན》གཉིས། 《ཕར་ཕྱིན་ཊཱི་ཀ་ཆེན》། 《རྩ་འཇུག་ཊཱིཀྐ》། 《སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ》། 《འདུལ་བའི་དཀའ་འགྲེལ》། 《སོ་ཐར་ཊཱིཀྐ》། 《གཞི་གསུམ་ལས་ཆོག》། 《བདེ་མཆོག་རྣམ་བཤད》། 《གསང་འདུས་རྣམ་བཤད》། 《གསེར་ཐུར་ཆོས་ཚན》། 《སུམ་རྟགས་འགྲེལ་བ》བཅས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

པཎ་ཆེན་བསམ་འགྲུབ་དཔལ་བཟང་།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ཡུལ་དང་འདས་ལོ་ཞིབ་ཏུ་མི་གསལ་སོང་། ཕལ་ཆེར་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ལོ་རབས་བཞི་བཅུ………སྐབས་ཀྱི་མི་ཡིན། ཁོང་ནི་ཤངས་འབྲས་སྤུངས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས།

རྒྱལ་བ་དབེན་ས་པ་སོགས་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་མཐའ་དག……གསན། ཤངས་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཁན་པོའང་མཛད། དཀྱིལ་ཁང་ལེགས་བཤད་གླིང་གི་འཆད་མཉན་བརྒྱུད་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། མཁན་ཐོག་འདིར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ཐུགས་གཉེར་དུ་ཕེབས་སྐབས་མཇལ། འགའ་ཞིག་གིས་དེ་རིང་དབེན་ས་རྗེ་དྲུང་དང་མཇལ་བ་འདྲ་ཞུས་པས། མཇལ་ཤིན་ཏུ་མཇལ། ངེད་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཕྱག་བཙལ་རེས་ནི་མ་བྱུང་། ཁོང་གིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་གྱི་འདུག ངས་ནི་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ལ་ཕྱག་བཙལ་བ་ཡིན་ཞེས་ཞལ་ཀྱལ་མཛད……སྐད་གྲགས། ཁོང་ནི་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་པ་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན།།

པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1478ལོར……སྔོ་ཁ་རྫོང་ཐང་དུ་ནང་པར་ལམ་པའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1554ལོར་འབྲས་སྤུངས་སུ་སྐུ……གཤེགས། ཆུང་དུས་ནས་རྩེད་ཐང་དགོན་པའི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སོགས་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད། ཆེན་པོ་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཏེ་མཚན་ལ་བསོད་ནམས་གྲགས……པ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་གསང་ཕུར་ཕེབས་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ནས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་བཅུ……གཉིས་རིང་དུ་ཀུན་མཁྱེན་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྡན་དང་། གཉལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ། ཐོན་པ་མཁས་བཙུན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ

བཅས་ཟླ་མར་བསྙེན་ནས་ཕར་ཕྱིན་དང་། ཚད་མ། དབུ་མ།
འདུལ་བ། མཛོད་བཅས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔར་སློབ་གཉེར་དཔྱིས་
ཕྱིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་འོད་སྣའི་ཟླ་མ་སངས་
རྒྱས་བཟང་པོ་དང་རིན་ཆེན་ཆོས་བཟང་གཉིས་ལས་དགེ་ཚུལ་དང་……
དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་
ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་སློབ་དཔོན་ཆོས་ལྡན་བློ་གྲོས་ཟླ་མར་བསྙེན་ནས་ལོ་ངོ་
གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ……
མཛད་ཅིང་། «རྒྱུད་སྡེ་སྤྱིའི་རྣམ་བཤད»ཀྱང་བརྩམས། དགུང་ལོ་
སོ་བཞི་པར་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་གི་སློབ་དཔོན་གྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ……
བཅུ་བཞིའི་རིང་རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་
པར་«གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀའི་ཊཱི་ཀ་ཆེན»
བརྩམས་ཤིང་དེའི་འཆད་ཉན་ཚུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པར་རྒྱལ་
བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་ལྟར་ལོ་དྲུག་གི་རིང་འབྲས་སྤུངས་བློ……
གསལ་གླིང་གི་མཁན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པར་དགའ་ལྡན་
གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་བདུན་རིང་ལ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན……
མཛད། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པར་ཟུར་བཞུགས་ཐོག་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་
ཁྲིར་ཕེབས། དེ་བཞིན་དུ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དང་། སྐྱོར་མོ་ལུང་།
ཕག་མོ་ཆོས་སྡེ། ཉེ་སྡིངས། འོད་སྣ། ཆོས་སྡེ་རིན་ཆེན་གླིང་སོགས་
ཞལ་འཛིན་མཁན་པོ་མཛད་པས་རྣམ་དཀར་གྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས།
རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་གཙུག་ཕུད་བཞེས་ནས་མཚན་གསོལ།
ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་

ནི«ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱི་དོན་ཡུམ་དོན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ»དང་། «ཕར་ཕྱིན་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཡུམ་དོན་ཡང་གསལ་སྒྲོན་མེ»། «དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ཟབ་དོན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ»«དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ཟབ་དོན་ཡང་གསལ་སྒྲོན་མེ»བཅས་ཆོས་ཚན་བཅུ་བཞི་བཞུགས་སོ། །

པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་དང་འདས་ལོ་ཞིབ་ཏུ་མི་གསལ་སོང་། ཕལ་ཆེར་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ལོ་རབས་སུམ་ཅུ་སྐབས་ཀྱི་མི་ཡིན། ཁོང་ནི་བདེ་འཁྱོར་བྱང་གི་ཞལ་ངོ་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། ཐོས་བསམ་གླིང་གི་སློབ་དཔོན་མཛད། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྐལ་མང་དུ་བསྩལ། དེ་ནས་ལྷུན་རྩེའི་མཁན་པོ་ཡང་མཛད། ཁོང་ནི་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་པ་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་བྱང་སྟོན་མཁས་པའི་དབང་པོའི་དགོངས་པ་བཞིན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁ་ཤས་བཞུགས་སོ། །

པཎ་ཆེན་ལྷ་དབང་བློ་གྲོས།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་དང་འདས་ལོའི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། ཁོང་ནི་སྨད་སྟོད་རྒྱང་རོ་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། ལྷ་ཁང་གྲྭ་ཚང་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕྱིན། ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཡིག་ཆའི་སྟེང་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔས་མཚོན་མདོ་རྒྱུད་གཞུང་ལུགས་ཀུན་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དབུས་ཀྱི་མདའ་རིས་གྲྭ་ཚང་དང་། རྒྱལ་རྩེ་གཞི་གནས་གྲྭ་ཚང་སོགས་ཀྱི་མཁན་པོ་མཛད། ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོར་ཕེབས་རིང་

ཀུན་མཁྱེན་ལེགས་པ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་རྒྱུན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བས་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེའོ། ཁོང་ནི་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་པ་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན། །

ཞུ་རངས་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དཀྱིལ་འཁོར་དྲུག་གི་ཆོ་ག་རིན་པོ་ཆེའི་མིག་ཐུར》དང་། 《རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་དགའ་བའི་སྒྲོན་མ》ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

པོ་ཏོ་བ་རིན་ཆེན་གསལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1027ལོར་འཕན་ཡུལ་སྤྲས་ཀྱི་བའོ་ཐང་དུ་ཡབ་སྲིད་པོ་དང་། ཡུམ་ལེ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1105ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ཡེར་པ་བ་རྫོག་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། ཁུ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་ལས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། སྣན་ཚུལ་བྱང་ལས་འདུལ་བ་གསན། འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ལས་གདམས་

ངག་རྣམས་ཞུས། འབྲོམ་སྟོན་འདས་རྗེས་ར་སྒྲེང་གི་གདན་ས་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱངས་ཏེ་ལམ་སྒྲོན་རྩ་བར་མཛད་ནས་བཀའ་གདམས་གཞུང་དྲུག་གི་འཆད་ཉན་མཛད་དེ་བཀའ་གདམས་གཞུང་པའི་སྲོལ་བཏོད། པོ་ཏོ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ནས་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་པའི་……སྐབས་སུ་གྲྭ་པ་ཉིས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་འདུས་ཏེ་ཆོས་འཆད་པ་ལ……མཁས་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་དགེ་བཤེས་ཕོ་བྲང་སྡིངས་པ། དགེ་བཤེས་དོལ་པ་བ། དགེ་བཤེས་གླང་ཐང་པ། དགེ་བཤེས་ཤ་ར་བ། བཀའ་རམ་སྡིངས་མ་བ། དྲེའུ་ལྷས་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། དགེ་བཤེས་བྲག་དཀར་བ། གཉལ་བ་ཆོས་འབར་བཅས་བཀའ་བབས་བརྒྱད་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བེའུ་བུམ་སྔོན་པོ》དང《དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཕྲ་ཏི་ངག་དབང་དགེ་ལེགས།

ཁོང་ནི་མདོ་སྨད་གཙོས་འབྲོང་ཟླེ་དཔོན་པོ་གནམ་བྱམས་རྒྱལ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1775ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཐོག་མའི་གྲྭ་རྒྱུན་ཡིན། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང……གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐུགས་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་པས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། སྒོ་མང་དགེ་བསྐོས་ཀྱང་མཛད། དེ་ནས་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས་ཤིང་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག……

ལེན་བཅས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པས་སྔགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཡང་ལེགས་པར་ཐོན། པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་ཚན་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཞིག་གི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་ལུང་བསྟན་མཛད། རྒྱལ་སྲས་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། རྩེ་ཐང་མཁན་པོ་དང་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་བཞུགས། དེ་ནས་ཡུན་རིང་དུ་མ་འགོར་བར་སྔོ་མང་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཁྲིག་ལམ……ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་ལེགས་པ་མཛད་ཅིང…བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བ་མཛད་དོ། ཕྱག་པར་དུ་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་ཡིག་ཆ་ལ་གཙོགས་སུ་འདོན་ནས་ཆོས་རྒྱུན………ཆགས་པའི་ཞབས་འདེགས་གང་ལེགས་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བའོ། ཁོང་ནི་ཕྲ་ཉེའི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །

ཕྲ་ཉེ་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1836ལོར་མདོ་སྨད་ཁ་ཁྲུའི་འབོ་རར་ཡབ་མགོན་པོ་དང་། ཡུམ་སྒྲོལ་མ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཀུན་མཁྱེན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད…རྒྱ་མཚོས་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ཐུགས་ཐག་བཅད་ཅིང་རབ་བྱུང……དང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། དཔོན་པོ་རྗེ་རམས་པ་ཤེས་རབ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད། དེ་ནས་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་བསྡུས་གྲྭ་དང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སློབ………

གཉེར་ནན་ཏན་དུ་མཛད་པས་ཐོ་རིག་ཀླུང་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་དཔྱོད་ཡར···ངོས་ཟླ་ལྟར་འཕེལ་བ་བྱུང་། ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཞིང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལས་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལྗགས་ལུང་དང་སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་རྩ་འགྲེལ་བཅས···གསན་པར་མཛད། ཨ་རིག་རི་ཁྲོད་པ་ལས་དབྱངས་ཅན་སྒྲ་མདོའི་རི་མོ་བསླབས། ཨུཀྲེ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1863ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ··ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ལོ་གཉིས་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན······དང་གཏོང་སྒོ་གང་ཡོད་མ་ཉམས་གོང་འཕེལ་དུ་བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་དད་ལྡན་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་མོས་སྐོང་ནས་བཤད་སྒྲུབ······གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་ང་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

དཔང་ལྷོ་གསལ་བ་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ····སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་མཛད་ཅིང་། རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྦས་པ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག···བཅས་ལ་སློབ་གཉེར་ཞུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་

«བསྟན་འགྱུར»ལས«ཐུབ་པ་དགོངས་པའི་རྒྱན»ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་དྲུག་པ་འདི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྦས་པའི་སྤྱན་སྔར། ཡུལ་དབུས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་མཁས་པའི་འབྱུང་གནས་དཔལ་ན་ལེནྡྲའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྒྱུར་བར་མཛད་དོ། །

དཔང་ལོ་ཙཱ་གྲོས་བརྟན་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1276ལོར་ལ་སྟོད་ལྷོའི་ཤྲམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1342ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་ཡུམ་སྤྱ་མོ་ནས་གྲོངས་ཏེ་ལུག་གི་འོ་མས་གསོས། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཆོས་རྗེ་བྱང་གླིང་པ་དང་གྲུབ་ཐོབ་ཨུ་རྒྱན་པ་གཉིས་ཀྱིས་འདི་བ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཞིག་འོང་གསུང་ནས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་མཁན་ཆེན་གསེར་ཁང་པ་དང་མི་སྟོན་འདུལ་འཛིན་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་བཤད་གསར་མཛད། དེ་ནས་སྟག་སྡེ་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མདུན་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྔགས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་མང་དུ་གསན། ཁྱད་པར་དུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་ལེགས་པར་བསླབས་པས་མཁས་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་སྟག་སྡེ་བ་གཤེགས་ནས་ལོ་ཙཱ་བ་མཆོག་ལྡན་ལས་སྒྲ་ཀ་ལཱ་པ་དང་ཙནྡྲ་པ་བསླབས། སྙན་ངག་མེ་ལོང་ཡང་གསན། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཐོན་རྗེས་ལན་གསུམ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ཙཱ་བ་བསླབས་ཤིང་སྔགས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ལ་གཞི་འགྱུར

དང་འགྱུར་བཅོས་མཛད་ཅིང་། ཚད་མ་དང་མངོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཊཱི་ཀཱ་ཡང་མང་དུ་བརྩམས། དུས་ཕྱིས་སུ་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་ནེའུ་ཐོག་དང་། གུང་ཐང་། སྟག་ལུང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་མཐའ་ཡས་པའི་བློའི་མིག་ཕྱེས། བོ་དོང་ཨེའི་གདན་ས་ཡང་ཐོགས་ཞིག་མཛད། གནས་པོ་ཚར་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་ནས་རང་གི་མཁྱེན་པ་རྣམས་ལ་བཤད་པ་ཡང་མང་དུ་མཛད་ཅིང་ཉིན་མཚན་དུ་ཐུགས……དམ་ལས་ཀྱང་མི་གཡེལ། སྐྱན་པས་ཀྱང་ས་སྐྱིང་ཁྲབ་ཅིང་ཁོང་ལས་མགོ་འཕང་མཐོ་བའི་མཁས་པ་སུ་ཡང་མེད། གཞན་དོན་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་…འཐིམས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་འཇམ་པའི་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བཀའ་འགྱུར»ལས«དཔལ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ་རྒྱན»དང་། «བསྟན་འགྱུར»ལས«དཔལ་ལྡན་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་འོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་སྦྱར་མི་གཡོ་བའི་སྙིང་པོ……སྣང་བ»། «རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དྲུག་གི་བརྗེད་བྱང་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགེངས་པ»། «དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་བ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ»། «སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཟླ་བ»། «དཔལ་ལྷ་མོ་ནོར་རྒྱུན་མའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «འཕགས་མ་ནོར་རྒྱུན་མའི་མཚན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་པ»། «དཔལ་ནོར་རྒྱུན་མའི་སྨོན་ལམ»། «ལུང་དུ་སྟོན་པ་ཙནྡྲ་པའི་མདོའི་སྦྱོར་བཏང་བ་ཡང་དག་པར་བསྡུ་བ»། «ལུང་དུ་སྟོན་པ་ཙནྡྲ་པའི་ཏིང་

ངའི་མཐའ་ཅན»། «འབྲེལ་བ་མདོར་བསྟན་པ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1504ལོར་ལྷ་ས་སྙེ་ཐང་དུ་ཡབ་བླ་མ་དར་དང་། ཡུམ་ལམ་སྐྱིད་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་གཞུགས་ཡིན། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1566ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་དགེ་བསྙེན་ཆ་ཞུང་པས་སྐུ་གོང་མ་དཔའ་བོ་ཆོས་དབང་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པར་ངོས་འཛིན་གནང་སྟེ་ལྷོ་བྲག་གྲོ་བོ་དགོན་པའི······གདན་སའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། བླ་མ་རྗོགས་ལྡན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་བསླབས་ཏེ་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་དགུ་པར་ཀརྨ་པ་ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཆོས་གྲགས་ཡེ་ཤེས་ལས་དགེ······བསྙེན་དང་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས་ཏེ་མཚན་ལ་མི་ཕམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་དྭགས་པོ་པཎྜི་ཏ་ཆོས་རྒྱལ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལས་གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་མང་པོ་གསན་ཞིང་། དབུས་སྨོན་ཏེ་ཙ་ཀ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་རྣམས་གསན། ཞྭ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་ཀརྨ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་དང་མཇལ་ཞིང་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས་ཏེ་མཚན་ལ་དཔལ······གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་བཟུང་མདོ་སྔགས་རིག་ག།ནས་ཕྱང་བཅས་པའི་སློབ་གཉེར་མང་ཆེ་བ་བླ་མ་འདི་པའི་དྲུང་ནས་

མཛད་དེ་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་གྱུར། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1544ལོར«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»བརྩམས་འགོ་ཚུགས་ཏེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1564ལོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བརྩམས་གྲུབ་སྟེ་བསྡོམས་པས་ལོ་ཉེར་གཅིག་གི་རིང་དུ་ཕྱག་ཕྲིས་གནང་། དེ་ལྟར་མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«ཕག་མོའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ»དང་། «སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོའི་འགྲེལ་བ»། «རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད»། «གསོ་བ་རིག་པའི་རྒྱུད་བཞི་རྣམ་བཤད»། «སྨན་དཔྱད་ཟིན་བྲིས་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ»། «རྡོ་ཞུན་གསལ་སྒྲོན»བཅས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

དཔལ་རེ་དཀོན་མཆོག་དམ་ཆོས་ཡར་འཕེལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1797ལོར་མདོ་སྨད་ཕ་ནག་ཤོག་ཏུ་ཡབ་ཐོད་སྒྲིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1860ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་སྐུ་གོང་མ་དཔལ་རེ་དཀོན་མཆོག་བདེ་ཆེན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་གནང་ནས་གདན་སར་བཀོད། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ཆོས་གྲྭ་ལ་ཞུགས་ནས་ཡབ་རྗེ་རྟ་ཛ་ལས་བཙེ་བཞག་གསན། མི་སེར་བཟང་པོ་ལས་བསྡུས་གཞུང་སྦྱངས་པས་རིགས་ལམ་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱང་བར་གྱུར།

དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་སྔོན་ལམ་རབ་འབྱམས་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་ཅིང་གུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་ཨུརྒེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་དུ་ཁྲི་བ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་དང་ཇོ་ཁང་བཅས་ལ་མཆོད་འབུལ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དེ་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་ཏེ་བླ་བྲང་རྒྱུད་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1843ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཁྲི་ཆེན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་མཐའ་དག་གོང་འཕེལ་དུ་བསྐྱངས་སོ། ཁྲི་ཐུར་ནས་ཆོས་འཁོར་སྒར་དུ་ཤེར་ཕྱིན་གླིང་གསར་ཚུགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་འཆད་ཉན་པ་ཡང་མཛད། སྔགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་ཞིག་བཞུགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་བཞི་བཅུ་པ་ཡིན་ནོ། །

དཔའ་རི་དཀོན་མཆོག་བདེ་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1737ལོར་མདོ་སྨད་མཛོད་དགེར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1796ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རྒྱུད་པ་དཔོན་སློབ་ངག་དབང་དཔལ་ལྡན་པའི་སྤྲུལ་སྐུར་ཐག་བཅད་དེ་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་གདན་དྲངས། དེ་ནས་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་བསྡུས་གྲྭ་ནས་བཟུང་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་གུང་ཐང་

རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤོ་མང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་དེ་རང་དགོན་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། ཅུང་མ་འགོར་བར་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་། རྒྱུད་ཁང་ཞིག་གསོས་དང་། དམ་ཅན་གྱི་བཙན་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་པ་བཞེངས་མཛད། དེ་ནས་ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ལྟར་གཙང་དགོན་དང་། བྲག་དཀར་དགོན་གཉིས་མཉམ་དུ་བསྐྱངས་ཤིང་། བྲག་དཀར་དགོན་པར་འདུ་ཁང་སྒོ་ཁང་སོགས་གསར་བསྐྲུན་དང་། གཙང་དགོན་པ་ཆོས་སྲིད་གང་ནས་ཀྱང་སྒྲ་ཟུར་མ་ཉམས་པ་མཛད། གཉའ་གོང་བྲག་དཀར་དང་། གསེར་ཆེན་སྟག་རྫོང་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་དེ་ཐུགས་དམ་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བར་གྱུར། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1787ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་སོགས་སྤར་སྤྲོལ་མ་ཉམས་པ་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་གསང་སྔགས་སྨིན་རྒྱས་གླིང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་འཆད་ཉན་སྤེལ་སྤུར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་བཅུ་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

དཔའ་རིས་བློ་བཟང་རབ་གསལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1840

ཡོར་ཀུན་སྲུཨུ་ཐེན་ཀྲུཨུ་རྫོང་གི་དཔའ་རིས་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་མཚན་ཉིད་ཐེག་པའི་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔ་དང་། རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་རྗེས། སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དུ་དཀའ་ཆེན་བཞིའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་དེ། མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་དུ་མཁས་དབང་དཔའ་རིས་རབ་གསལ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། གནས་ལྔ་རིག་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་འཇུ་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་ཁོང་……གི་སྙན་པ་གསན་ནས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་པོའི་དཀའ་གནད་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་ལས་བརྩམས་ཏེ་དོགས་སློང་གི་དྲི་བ་མང་དུ་མཛད་པའི་ལན་ཀྱང་འབུལ་བ་གནང་ཞིང་། དེ་ལ་འཇུ་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས་སླར་ཡང་དགག་པའི་ཚུལ་གྱིས་དོགས་སློང་གནང་བ་དེ་ལ་ཡང་ལན……མཛད་པ་སོགས་མཁས་པའི་ནང་ན་མཁས་པ་མཛེས་པའི་དཔེ་ལྟར……ཕན་ཚུན་ཐུགས་མཐུན་དགྱེས་སྤྲོའི་རྣམ་པ་ཤ་སྟག་ལས། གྲུབ་མཐའི་ཕྱོགས་ཞེན་དང་ཆགས་སྡང་རང་རྒྱལ་གཞན་ཕམ་གྱི་ཀུན་སློང་ངན……པས་མཛད་པ་གཏན་ནས་མེད་པ་ནི་མཁས་དབང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི……རྩོད་ཡིག་ལ་གཟིགས་ན་གསལ། རྒྱུ་མཚན་དེ་འདྲའི་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་༧ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དུ་ཕེབས་པའི་ལམ་ཞོར་སྐུ་འབུམ་གདན་ས་ཆེན་པོར་རྒྱུན……རིང་བཞུགས་སྐབས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་སྐུ་འབུམ་དགོན་པར་གདན་ཞུ་གནང་ཐོག སྒྲ་མདོ་དབྱངས་ཅན་མའི་ས་རིས་དང་། སྙན་ངག་མེ་ལོང་། སྡེབ་སྦྱོར་བཅས་གསན་བཞེས་

གནང་བའི་སྐོར་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྟོགས་བརྗོད་དང་། མཚན་འགྲེལ། དྲིས་ལན། མཐའ་དཔྱོད། གཡང་འབོད་བཅས་པོ་ཏི་གཅིག་ཙམ་མི་རིགས་རིག་གནས་ཕོ་བྲང་གི་དཔེ......མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་སོ། །

དཔའ་རིས་ལྷ་རམས་པ་བློ་བཟང་ཆོས་དར།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་འཇུ་ལག་དཔའ་རིས་ཕྱོགས་སུ་ཡིན། ཁོང་སྐུ་འབུམ་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་བཅས་ལ......སྦྱངས་པ་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཤིང་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ཕུལ......དུ་ཕྱིན་པ་མཛད། ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ནས་ལྷ་རམས་པའི་མིང་བཏགས་འཛིན། རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་དུ་མར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཁྲིད་མང་དུ......གསན་པར་མཛད། དབེན་པའི་གནས་དུ་མར་ཚོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྦྱོང་དང་འབྲེལ་བའི་ཐུགས་དམ་ཟབ་མོ་ལ་རྟག་ཏུ་གཞོལ་བར་མཛད། དེ་ནས་སྐྱེ་བ་གཞུང་ནས་ཁལ་ཁ་ཁྲུ་རེལ་ཆེན་མོའི་ཧུ་བླ་མར་ཕེབས......དགོས་ཀྱི་བཀའ་ལུང་བསྒྱུར་བ་བཞིན་བྱང་ཕྱོགས་ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན......དམ་པའི་ཁྲུ་རེལ་ཆེན་མོར་ཕེབས་ཤིང་། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་འདེགས་ཀྱིས་མཆོད་པའི་ཚན་ཁག་ཉེར་བདུན་གྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་བྱ་བ་མཐའ་དག་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་མཛད། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ཤིང་བསྟན་འགྲོར་སྨན་པའི་མཛད་པ......

བདག་གིར་བཞེས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1823ལོར་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཛིན་སྐྱོང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་གནང་བ་ཡིན། ཁོང་ནི་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

དཔལ་ཁང་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1456ལོར་བོད་ལྗོངས་གཙང་གི་བཞད་ཤར་ཕྱོགས་དཔལ་ཁང་ཞེས་པའི་ཁྱིམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་གིས་ཞྭ་ལུ་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ་དང་། སྐྱོགས་ལོ་ངག་དབང་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་དཔལ་ཁང་ལོ་ཙཱ་བ་དང་། དཔལ་ཁང་ཆོས་མཛད། དབྱངས་ཅན་སྐྱེམས་པའི་སྡེ། གཙྭ་འཕྲིན་ལས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་བཅས་ཞུའོ། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1538ལོར«བོད་ཀྱི་བརྡའི་བྱེ་བྲག་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་མཁས་པའི་ངག་གི་སྒྲོན་མ»དང་། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1543ལོར«ཚིག་རྒྱན་སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མེ་ལོང་རྒྱན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་བགྲགས་པས་ཀུན་ཤེས»བརྩམས་སོ། ད་དུང«སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་རྒྱན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་རབ་གསལ་བགྲགས་པས་ཀུན་ཤེས་ལས་སྒྲ་རྒྱན་གཔ་ཚིག་གི

རྟགས་སྐྱོན་སེལ་བ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད》དང་། 《མིང་གི་མཚོན་བརྗོད་པདྨ་དཀར་པོའི་འཕྲེང་བ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

དཔལ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་ཛོག་སེང་གེ་ཁ་པའི་ཡང་སློབ་ཡིན། དེ་ནས་འབྲི་གུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི(1143—1217)ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་གདམས་པ་ཐམས་ཅད་བུམ་པ···གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་པར་མཛད། དེ་ནས་གཙོས་རྒྱལ་བ་ལྷ་ནང་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན(1164—1224)དང་། མགར་དམ་པ་ཆོས་སྡིངས་གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཙ་རི་ར་ཕྱིན། དེའི་སྐབས་སུ་གཙོས་མགར་གཉིས་དང་མཐུན་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་མ······མཛད་པས་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པས་ད་དུང་ཙ་རི་ར་སོང་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི····ཀུན་སྤྱོད་ཀྱིས་ཤིག་གསུངས་པ་ལྟར་སླར་ཡང་ཙ་རི་ར་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ······པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས། ཁོང་གི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཚན་གཞན་ལ་འབྲི་གུང་ན་ནག་ཚང་བ··ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རིན་པོ་ཆེ་བཞི་འཕྲོས》སོགས་བསྟན་བཅོས་འགའ་རེ་མཛད། ཁོང་ནི་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པའི་སློབ་མ་དཔལ་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཡིན། །

དཔལ་ཆེན་ནམ་མཁའ་འཇིགས་མེད།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1769ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་སྐོང་སྲུང(ཞུང་)ཞུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1834ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་

གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་སློ་ཐམས་ཅད་ནས་དཔའ་བོ་ཞིག་ཡིན། ཐུགས་དམ་གྱི་གཙོ་བོ་དམིགས་བརྩེ་མ་ཡིན་པར་གསུངས། དབུས་སུ་སྔ་ཕྱི་ལན་གཉིས་ཕེབས་ནས་གསར་རྙིང་གི་བླ་མ་བདུན་ཅུའི་ཞབས་པད་ལ་...བསྟེན་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་དང་། རྒྱུད་འབུམ། ཀུན་མཁྱེན་མཛོད་བདུན། ཤིང་རྟ་རྣམ་གསུམ། མདོ་དབང་ཆེན་མོ། ཀློང་སྡེ་རྡོ་རྗེའི་ཟམ་པ། བཀའ་བརྒྱད་དབང་ཆེན། སྨིན་གླིང་ཉི་གྲགས་སོགས་ཀྱི་གཏེར་ཆོས། ཀློང་ཆེན་སྙིང་ཐིག དག་སྣང་སྐོར་སོགས་གསན་ཏེ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པ་མཐོན་པོར་མངའ་བརྙེས། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པར་ཕྱིར་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཆོས་མང་དུ་གསུངས·····པས་གོས་དཀར་ལྕང་ལོའི་སྡེ་སྣར་ལས་དར་ཞིང་བཅའ་ཡིག་ཆེན་མོའི···དགོངས་པ་ལྟར་འཁྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་རིམ་པ་ཞིབ་རྒྱས་སུ་བཏང་། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་ཕྲུང་དགོན་མི་འགྱུར་རྡོ་རྗེ་གླིང་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་འདུ་ཁང་བཞེངས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་བཀའ····བརྒྱད་བདེ་གཤེགས་འདུས་པའི་དབང་ཆེན་ཉིན་བཅོ་ལྔའི་བར་དུ·······གནང་བ་མཛད། དགོན་འདི་ལ་ཤར་བླ་བྲང་ཆེན་མོ་ནས་ཀྱང་ཉིན་གཅིག་ལ་བསྙེན་བཀུར་མཛད་པའི་སྲོལ་ད་ལྟའི་བར་དུ་མ་ཉམས་པ······ཡོད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གྲུབ་ཆེན་པདྨ་རང་གྲོལ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་སྟོབས་ལྡན་རྡོ་རྗེ། ཀུན་བཟང་སྟོབས་ལྡན་དབང་པོ། གྲུབ་དབང་སྐལ་ལྡན་རང་གྲོལ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

དཔལ་ཆེན་འོད་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1150

ལོར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱར་ཡབ་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་དང་ཡུམ་མ····· གཅིག་འོད་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1203ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གཅེན་པོ་ཆེ་བ་སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ་ཡིན་ལ། གཅེན་པོ་ཆུང་བ་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཡིན། ཁོང་ཐུགས་བརྟན་ཞིང་ཡངས་ལ་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ། ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྦྱངས་ཤིང་མན་ངག་མང་པོ་ཐུགས་ལ་མངའ་བ། ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་ཀུན་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས། ཁྱད་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་མཁས་པས་སྐུ་ཚེ་གང་པོར་སྨན་པ་མཛད་ཅིང་བརྩེ་བའི་ཐུགས་རྗེས་འགྲོ་བ་མང་པོའི་དོན་མཛད། «གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་ཆུང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར»ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཀྱང་བརྩམས་པ་གནང་ངོ་། །

དཔལ་ཆོས་བློ་བཟང་ལུང་རྟོགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་པོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1880ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་གོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1959ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྐྱབས་མགོན་སྐལ་ལྡན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས་ཤིང་གདན་སར་བཀོད། དགུང་ལོ་བཅུ་ཐམ་པར་ཉ་ལུང་རབ་འབྱམས་པ་དགེ་འདུན་འོད་ཟེར··· ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ཏེ་སློབ་གཉེར་གྱི་དབུ་བཙུགས་པ་ནས་བཟུང་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་ཐུགས་བརྩོན་མཛད་པས་བསྡུས་གྲྭ་ནས་ཕར་ཕྱིན་གྱི··· བར་བགྲོ་གླེང་མཛད་སྐབས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཅི་ཡང་རྒྱས་ཤིང······

ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཛོ་མཚར་བའི་གནས་སུ་བཀུར་བར་མཛད། དེ་ནས་ཉིས་ཚ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྡིངས་ཀྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ལས་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་གསན་ཏེ་ཕྱིར་བྱོན། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་རྫོང་པོར་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་ཤིང་གཉན་ཐོག་དགོན་དང་། དར་ཞིང་སོ་ནག་སྐར་སོགས་ལུགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱངས་པའི་ཚུལ་བསམ་དུ་མེད་ཅིང་། དངུལ་སྒང་བདུན་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྷག་གིས་བྱམས་ཆེན་ཞིག་གསོ་དང་། དེ་མིན་གཟིམ་ཁང་རྟེན་བརྟེན་པ། ནང་ཆེན། དགོན་སྡེ་ཁག་གི་རྟེན་བཞེངས་པ་སོགས་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མཛད་པ་འདི་ལྟ་བུ་རེ་འགའ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། དགུང་ལོ་ང་དགུ་པར་སླར་ཡང་སྐྱབས་མགོན་གྱི་བཀའ་ལྟར་རྫོང་པོར་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་སྔར་ལས་ལྷག་པར་འཆད་ཉན་འཕེལ་བར་མཛད། དེ་ལྟར་སྔོ་གཞུག་ཏུ་དངུལ་སྒང་ཁྲི་ཐྲག་དུ་མའི་བསྙེན་བཀུར་ཕངས་མེད་དུ་གནང་སྟེ་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་ཕྱུགས་ལ་བསྔམས་པར་ཀུན་གྱིས་ཡིད་སྨོན་ཤར་བ་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་སྐུ་ཚེ་དེར་ཐུག་དཔེ་གླེགས་བམ་སྟོང་ཕྲག་ལྷག་ཙམ་བཞེངས་ཤིང་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་ཕྲུག་རྗེས་ཆེ་བའི་བཀའ་དྲིན་འཁོར་ཐབས་མེད་དོ། ཁོང་ནི་དཔལ་ཆོས་མཁན་ཆེན་གྱི་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཡིན་ལ། རྫོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་རབས་བདུན་ཅུ་བ་ཡིན་ནོ། །

དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1766ལོར་མདོ་སྨད་མཛོད་དགེ་སྨད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1840ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཛ་གོད་རི་ཁྲོད་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མ་ལས་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། མཛོད་དགེ་མཁས་གྲུབ་བསྟན་འཛིན་གྱི་ཞབས་ལ་བསྟེན་ནས་ལམ་རིམ་བློ་སྦྱོང་བཅས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་སྡེར་ཞུགས་ཏེ་ཏོར་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བསྙེ་བཞག་གསན། འཛིན་གྲྭའི་སྐྱོར་དཔོན་མཛད་དེ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པས་རྡོ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་བཀའ་ལྟར་ཐུའུ་བཀྭན་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡོངས་འཛིན་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1826ལོར་བླ་བྲང་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་བསྐྱངས། འདུ་ཁང་ལ་ཡང་གསེར་གྱི་རྒྱལ་མཚན་ཆ་གཅིག་བཙུགས། དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1839ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གཅིག་གི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་རྒྱུ་གཏོང་སྒོ་བཅས་ཀྱི་ཐད་དུ་སྔར་སྲོལ་མ་ཉམས་པ་མཛད། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དོན་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་

འཕྲིལ་ཀྱི་གདན་རབས་སོ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ།།

དཔལ་ལྡན་ཚེ་མིན་ཏན།

ཁོང་ནི་ཚ་ནེ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས··· དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ།།

དཔལ་ལྡེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་ཞང······ སྟོད་རྒྱལ་མཁར་རྩེར་ཡབ་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་དཔལ་དང་། ཡུམ་ཅོག་རོ་བཟའ་མགོན་དཔལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། བོད་ལུགས་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་འོ་སྤྱི་ལོ992ལོར་ཡབ་མཆེད་སོ་སོར་ཁྱེས་ནས··· ཁོང་གིས་གཙང་སྟོགས་ཀྱི“ཟམ་པ་གསུམ་དབང་མཛད་པ་ནི། ཨཱ་རྩེ་ནས་ཟམ་སྟོན་མོ། སྙིང་བུའི་ཤ་ཟམ་དམར་མོ། མང་ཡུལ་གྱི་གསེར་ཟམ་སེར་པོ།” བཅས་ལ་མངའ་མཛད་པ་ཞེས་མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི«བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད»དུ་འཁོད་པ··· དང་། བཙུན་མོ་ཅོག་རོ་བཟའ་འབའ་རེ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་འོད་ཟེར་ལྡེ་དང་། ཧྣཙ་ཅགྲ་གཉིས་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། གུང་ཐང་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྲུ་རྣམས་བཟུང་ནས་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་སོ།

ཁོང་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་དུ་གྲགས་པའི་སྨད་ཀྱི་ལྡེ་གསུམ་ནང་གི་ཡ··· གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ཡུལ་མི་གསལ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1281ལོར་ཧྭ་རོག་ཛོང་དུ་ཏོར་དམག་གིས་ཁྲིམས་ལ···

སྤྱིར་ནས་སྲོག་ཐོག་བཏང་། ཁོང་ནི་ཐོག་མར་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་ནང་གཉེར་བ་ཡིན། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1270ལོར་ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་གྱི་གོ་གནས་བཟུང་སྟེ། དཔོན་ཆེན་ཤཱཀྱ་བཟང་པོས་བསྒྲུབ་མ་ཐུབ་པར་ལུས་པའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི……འོག་ཐོག་དང་། ཕྱིག་ཁང་། ལྕགས་རི། རྒྱ་ཕིབས་སོགས་དང་། རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་དང་། ལྷ་ཁང་བླ་བྲང་། དབུ་རྩེ་བྱང་། གསེར་འཕྲུ་ཆེན་མོ་བཅས་གསར་བཞེངས་མཛད་དེ་ལོ་དྲུག་གི་རིང་དུ་ས་སྐྱ་བསྐྱངས། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་བོད་དུ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཕེབས་སྐབས་དཔོན་གཡོག་གཉིས་ཐུགས་མ་མཐུན……པར་གྱུར། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་ཉེ་གནས་རྣམས་ཀྱིས་གོང་མ་སེ་ཆེན་ལ་ཕྲ་མ་ཞུས་རྐྱེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་དཔོན་ཆེན་གྱི་གོ……གནས་ཕབ་སྟེ་བྱ་རོག་རྫོང་(སྤུང་སྟོད་མང་ར)གི་རྫོང་དཔོན་དུ་བསྐོས་ནས་ལོ་དྲུག་ཙམ་བཞུགས། དེ་ནས་སླར་ཡང་འཕགས་པའི་ཉེ་གནས་རྣམས་ཀྱིས་གོང་མ་སེ་ཆེན་ལ་ཕྲ་མ་མང་དུ་ཞུས་མཐར་མི་ཆེན་སང་གྷ…ཆིང་སང་གིས་རྟ་དམག་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ་དྲངས་ཏེ་བྱ་རོག་རྫོང་བཅོམ་ནས་རྫོང་དཔོན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཤིང་སྲོག་ཐོག་བཏང་ངོ་། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི《རྣམ་ཐར》དང་《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང》སོགས་སུ་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི……ཁྲིམས་འགལ་ནག་ཉེས་ཀྱི་སྐོར་ནི་ཆིག་གཅིག་ཀྱང་མི་འདུག ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་དཔོན་ཐོག་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

དཔོན་ཆེན་ཤཱཀྱ་བཟང་པོ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1270ལོར་ས་སྐྱར་སྐུ་གཤེགས། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་རྗེར་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་གྱིས་ཞུང་ཕྲུག་སྟེ་བཞིར་གདན་དྲངས་ཁར་བླ་མ་འུ་ཡུག་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་དང་། ཤར་པ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་མ་གཏོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་དུ་བཅུག་ནས་པཎྜི་བཟང་པོ་ས་སྐྱར་གཞི་གནས་པ་ལ་བསྐོ་བཞག་མཛད། ཕྱིས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་སྐབས་སུ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་ཟམ་སླུ་གུང་མིན་དབང་ཧུའི་གོ་གནས་དང་ཤེལ་གྱི་ཐམ་ཁ་གནང་ནས་དབུས་གཙང་གི་དཔོན་ཆེན་ལ་བསྐོས། ཁང་གསར་ཆེན་མོ་བཏབ་ཅིང་ཡུལ་བདེ་ཞོལ་འཛུགས་མཛད། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1243ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1270ལོའི་བར་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་མཛད། ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་ལྕགས་རི་ཕྱི་ནང་བརྩིགས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1265ལོར་ས་སྐྱའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས་པའི་འགོ་བཙུགས་ནས་ལོ་ངོ་ལྔ་སོང་ཡང་མཇུག་མ་སྒྲིལ་བར་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། ཁོང་ནི་ས་སྐྱ་པས་སློན་པོ་དྲིན་ཅན་དུ་བརྩིས་ནས་དུས་ལྟར་འདས་མཆོད་མཛད་སྲོལ་ཡོད།

དཔོན་ཆེན་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་ཤར་ཕྱོགས་དྭགས་པོ་སྨད་ཀྱི་དབྲོང་ཀ་ཞེས་པར་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་དང་། འཛིག་རྟེན་ལུགས་ཀྱི་

བསྟན་བཅོས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་དགེ་སློང་ཚུལ་པའི་དྲུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོས་མང་དུ་གསན་པ་མཛད་ཅིང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་མངའ་འབངས་བསྐྱངས། དེ་ནས་མདོ་ཁམས་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་འགྲོ་བ་མང་པོ་ནད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྐྱབས་པ་མཛད་ཅིང་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་གནས་སུ་བཀོད། རྒྱུན་འབྲུམ་གྱི་ས་བོན་ཡང་བསྐམས་ཏེ་རང་ཡུལ་དུ་ཁྱབ་གདལ་སྤེལ་བས་འདོད་འཇོའི་འབྲས་བུ་དུས་སུ་སྨིན་པར་མཛད། སླར་ཡང་དགེ་སློང་ཚུལ་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཆེད་དུ་སྦྱངས་པ་མཛད་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གྱུར་ཏེ་སློབ་མ་ཡང་མང་དུ་བསྐྱངས་ནས་གསོ་རིག་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བར་མཛད་རྗེས་མངོན་དུ་འཕགས་པ་བཞུག དེ་ནས་ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེའི(1284—1339)ཞབས་པད་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐལ་མང་དུ་ཐོབ། རང་ཉིད་ཀྱིས་བསོད་ནམས་བསགས་པའི་མཐུ་སྟོབས་ལས་གཡུ་ཆེན་རྒྱལ་མོ་འོད་འབར་ཞེས་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཕྱག་ཏུ་ཐེབས་ཏེ་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་མགུལ་རྒྱན་དུ་ཕུལ་བ་སོགས་བསྟན་པའི་ཞབས་ཏོག་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལངས་བ་མཛད་དོ། མདོར་ན་དཔོན་པོ་དང་སྨན་པ་སྤྲགས་མ་མཛད་ནས་མངའ་ཐང་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ནས་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་དཔོན་ཁམས་པ་གྲགས་པ་ཞེས་ཞུའོ། །

དཔོན་ཚང་ནང་སོ་དར་རྒྱས།

ཁོང་ནི་བྱང་ངོས་ནང་སོ་དར་རྒྱས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ

ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

དཔོན་ཚང་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་འབྲི་གུང་ཀ་ཚལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་སྨན་རྩིས་ལ་སྤྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་བརྟས་པས་སྔོན་གྱི་བག་ཆགས་སད་ཅིང་གསོ་རིག་གི་བསྟན་པ་བསྐྱང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིགས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་ནས་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་ཐུགས་འཛིན་གནང་། དེ་ནས་དཀོན་མཆོག་འགྲོ་ཕན་དབང་པོའི་ཞབས་པད་ལ་བསྟེན་ནས་གསོ་བ····རིག་པའི་རྒྱུད་སྡེ་རྣམ་བཞི་དང་། དམ་པ་གོང་མའི་མན་ངག་ཞལ་རྒྱུན་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པ་དང་། ལག་ལེན་གྱི་ཉམས་མྱོང་དང་སྦྲགས་ཏེ་ལོ་ངོ་བཅུ་ཕྲག་ཙམ་གྱི་རིང་དུ་ཐོས་བསམ་མཛད། དེ་ནས་སྐུ་ཚེ་གོང་ཐོར་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་པ་བསྐྱངས་ནས་འཆད་རྩོད་རྩོམ······གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་སྨར་འོག་པའི་ཀརྨ་བསྟན་འཕེལ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《གསོ་བའི་གདམས་པ་ཀུན་གྱི་ཡང་སྙིང་བསྡུས་པ་ཕན····བདེའི་ཆར་རྒྱུན》དང་། 《ཞལ་ཤེས་སྙིང་གི་ཁྲ་བའི་རིམ་པ་ཅན་བདུད་རྩིའི་ཐིགས་པ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

དཔལ་ཀུན་དགའ་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་

གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གྱུར་ཞིང་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དབུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ》ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ཛ་ཡ་ཨཱ་ནནྡས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

དཔལ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་སུ་འབྲུངས་པའི་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་སློབ་གཉེར་གང་ལེགས་མཛད། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《རྡོ་རྗེའི་ཚིག་གི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པའི་དཀའ་འགྲེལ》དང་། 《བདེ་མཆོག་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་དབང་གི་བྱ་བའི་རིམ་པ》། 《རྡོ་རྗེའི་ཚིག་གི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ》། 《རྡོ་རྗེའི་ཚིག་གི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པའི་དཀའ་འགྲེལ》། 《རུས་སྦལ་ཞབས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《ཕག་མོ་ཐུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་མཁའ་སྤྱོད་མ་དམར་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《འཕགས་པ་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་པོ་

ཅན་དྲག་པོ་གསུམ་འདུལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བདུད་རྩི་སྦྲུ་གུ》།
《གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་མོའི་འཁོར་ལོའི་གསལ་བྱེད་བསྡུས་པ》།
《གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་མོའི་འཁོར་ལོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གསལ་བྱེད》།
《སེང་གེ་སྒྲའི་སྒྲུབ་ཐབས》བཅས་བཞུགས་སོ། །

དཔལ་པདྨོ་ཅན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཙུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་བསྡུས་པ》དང་། 《འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས》ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

དཔྱི་ས་དཀོན་མཆོག་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1890 ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་ཀོང་དཔྱི་སའི་གོང་ཤེར་ཚང་གི་ཙུས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1959ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཁྲུ་བོ་རྡེ་ལི་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་བསླབས་པས་ལོ་གཅིག་ལ་ཚོགས་མེད་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་དཔྱི་སའི་བན་གྱུའི་གྲྭ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་མཛེས་རྩལ་དང་སུམ་

རྟགས་དག་གསུམ་བཅས་ལ་བྱུང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་རྫོང་སྔོན་སློ་གྲོས་ཚང་ལས་བཀའ་ཆོས་མང་པོ་གསན་ཅིང་དེ་ནས་བཟུང་དཔེ་གཟིགས་མ་ཆག་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་རྫོང་དཀར་དུ་ཕེབས་ཏེ་གཙང་དགེ་བཤེས་ཚང་ལས་སྡེ་ཕྱིར་དཔེ་ཁྲིད་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་སྡེ་ཚ་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཞྭ་དམར་པཎྜི་ཏ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བྱམས་པ་བློ་བཟང་དང་། མཛོད་དགེ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ཏོར་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བསྟེན་ཏེ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་གྲགས་ལྷ་ལམ་དུ་ཁྱབ། ཐུན་མོང་བའི་རིག་པའི་གནས་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པར་ཀ་རིང་ཨེ་ཝཾ་གླིང་དུ་ཕེབས་པ་ནས་བཟུང་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་དང་། རྗེ་འཇིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་པད་ལ་ལོ་ཉི་ཤུའི་རིང་དུ་བསྟེན་ཏེ་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོའི་གཞུང་ལ་མི་འཇིགས་པའི་སྤོབས་པ་བརྙེས། ཁྱད་པར་དུ་རྗེ་བླ་མའི་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་འཛིན་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་གྱུར། དཔྱི་ས་དགོན་དགེ་ཕྲེད་གླིང་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། རྟེན་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པར་གསར་བཞེངས་མཛད། རོང་པོ་དགོན་ཆེན་དུ་ཕེབས་ཏེ། ཁྲི་སྤྲུལ་སྐུ་འཇམ་དབྱངས་འཕྲིན་ལས་དབང་པོ་དང་། རྫོང་དཀར་འཇིགས་མེད་ཤེས་རབ་གྲགས་པ། སྤྲུལ་སྐུ་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ། ནང་སོ་སྐུ་སྐྱེས། ཁ་སོ་མཆོག་སྤྲུལ་བཅས་ལ་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་བསྩལ། ཕོང་གི་

གསུང་རྩོམ་ནི《རྩོད་ཡིག་གསང་འཛིན་མཚོན་ཆའི་འཁོར་ལོ》དང་། 《སྙན་ངག་གི་གབ་ཚིག་གཞོན་ནུའི་བློ་སྒྲོས་སྒོ་འབྱེད》། 《སྒྲ་རིག་གནམ་འཕང་སྐྱོད་པའི་བརྡ་དག་ཕྱེ་མ་ལེབ་ཀྱི་གཤོག་ལྡིབ》། 《སྤྱོད་འཇུག་ཤེར་ལེའུའི་འབྲུ་འགྲེལ》། 《རྩལ་གསུམ་ཕྲེབ་སྒོ་ཁྱུག་མ》སོགས་བཞུགས་སོ། །

སྟ་རི་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དང་པོར་བླ་མ་ཞང་བརྩོན་འགྲུས་གྲགས་པའི(1122—1193)གཏོར་བཤོམས་མཁན་ཡིན་ལ། ཆོས་རྗེ་གཙང་པ་རྒྱ་རས(1161—1211)རབ་བྱུང་ལ་ཕྱིན་དུས་ཆོས་རྗེ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཉེས། ཁོང་རང་ཡང་གུས་པར་བྱུང་བ་ཡིན། སྟ་རི་བ་ལ་ཆོས་རྗེ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཀྱིས་ཕན་ཐོགས་པར་མཁྱེན་ནས། བླ་མ་ཞང་ལ་བཏང་བར་ཞུས་པས་བླ་མ་ཞང་གིས་ཀྱང་བཏང་ནས་གདམས་པ་ཞུས་པས་ཐུགས་དམ་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། དེ་ནས་བཟུང་ཆོས་རྗེ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཀྱི་ཐུགས་སྲས་གཙོ་བོར་གྱུར། སྟ་རི་བྱང་ཆུབ་གླིང་སོགས་ཕྱག་འདེབས་མཛད། རྗེ་མཁྱེན་པའི་མངའ་བདག་ཏུ་གྲགས་ཤིང་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེ་བར་མཛད། དེ་ལས་གྱེས་པའི་དགོན་ལག་ཀྱང་རྩ་བོ་རི་ལ་ཁ་ཤར་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་བྱུང་། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་རྗེ་དགོན་གསར་པ་ཞེས་པ་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོའི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་གྲུབ་རྟགས་མང་དུ་མཛད་པ་ཞིག་བྱོན། དེའི་དགོན་པ་གསར་

འདེབས་མཛད་པའང་སྤྲ་རིའི་ཉེ་ཡོགས་ན་མཆིས་སོ། །

སྤྲང་ཕྲུང་བློ་བཟང་ཐུགས་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ···· སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་སེར་སྨད་ཀྱི་མཁན་པོ་མཛད་སྐྱོང་བ་ལས་ནམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《དགའ་ལྡན་ལྔ་བརྒྱ་མའི་ཁྲིད་ཡིག་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་》དང་། 《བླ་མ་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་གཞུང་བླ་མ་ལྔ་བཅུ་པའི་ཚིག་སྡོན་དང་མཆན་འགྲེལ》། 《རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་འཕོ་ཁྲིད་གསེར་གྱི་ཡང་ཞུན》། 《དཔལ་ཡེ་ཤེས་མགོན་པའི་བསྙེན་ཡིག་བསྡུས་པ》། 《ཉམས་མགུར་གསོལ་འདེབས་བསླབ་བྱ》། 《ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་གནད་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ》། 《ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དྲིས་ལན་བཀའ་རྒྱ་མ》། 《ནོ་མིན་ཧན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར》བཅས་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

སྤྲ་རེ་གྲུང་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དུ་ཡབ་རྒྱལ··· པོ་གྲི་གུམ་བཙན་པོ་དང་། ཡུམ་གླུ་ཤིང་མེར་ལྕམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ལོ་ངམ་རྟ་རྫིས་ཡབ་རྒྱལ་པོ་བཀྲོངས་རྗེས་སྤོ་བོའི་ཡུལ་དུ་བྲོས་བྱོལ་ཕེབས་ཏེ་ཡུལ་དེའི་རྗེ་བོ་མཛད་ནས་བཞུགས་པ་ལ་བློན་པོ་རུ་ལས་སྐྱེས་ཀྱིས་ཡར་ལུང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་རྒྱལ་སར་བཀོད། ཁོང་གི་སྐུ་གཤེན་ནི་གཙུག་གཉའ་བཞེད་ཀྱིས་མཛད། བློན་པོ་ནི་རུ་ལས་སྐྱེས་མཛད་ཅིང་གསས་མཁར་ཁྲི་སྐོར་དང་འཕྱིངས་བ་སྟག་རྩེ་བཞེངས།

བཙུན་མོ་འོམ་ཐང་སྨན་མཚོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་ཨེ་ཤྲཱ་ཞིགས་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བང་སོ་ཡབ་ཀྱི་འགྲམ་དུ་བརྩིགས། ཁོང་གི་སྐུ་རིང་ལ་ཞང་ཞུང་ནས་གཤེན་པོ་དུ་མ་སྤྱན་དྲངས་ཤིང་བོན་གྱི་དཔེ་ཆ···མང་དུ་བསྒྱུར་ནས་སླར་ཡང་བོན་གྱི་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་མཛད་པར······གྲགས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཅེ་ཁྲི་བཙན་པོ་ཞེས་ཞུའོ། །

བྲིལ་བཞི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་བཤད་སྒྲ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས···དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བྲོ་འབོར་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ།

ཁོང་ནི་ཡང་སྟེང་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བྲོ་འབོར་བློ་བཟང་དྲི་མེད།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1683ལོར་མདོ་ཁམས་ཤོག་རྡུག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཤོག་རྡུག་དགེ་ལྡན་ཆོས་འཕེལ་གླིང་དུ······ཞུགས་ཏེ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་། འདོན་ཆོས། དབྱངས་རོལ་སོ་སོགས་ལ་བྱང་ཆུབ་པར་མཛད། དེ་ནས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཀྱང་ལི་ཐང་མཁན་པོ་སངས་རྒྱས་ཆོས་འཕེལ་གྱི་བཀའ་མངགས་ལྟར་དབུས་སུ་ཐོན་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། སྤྱི་ཆོས་དང་ཟུར་ཆོས་ཀྱི་བླ་མ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་བསྡུས་གཞུང་དང་གཞུང་བཀའ······པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་

པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1723ལོར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་སྐབས་རིགས་ལམ་ཤིན་ཏུ་རྩོ་བའི་མཁས་གྲགས་རྒྱས། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཐེབས་ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཤིང་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེའི་རྒྱ་མཚོར་དབང་བསྒྱུར་བའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་གསང་སྔགས་མཁར་གྱི་མཁན་ཁྲི་སྐྱོང་བཞིན་པ་ནས་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་ཁྲིར་ཐེབས་ཤིང་ཚལ་གྱི་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་མཛད། བྱང་རྩེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1750ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་བྱ་ཡུལ་བའི་གདན་ས་བྱ་ཡུལ་ཆོས་སྡེར་བཞུགས་ནས་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་བརྙན་སོགས་གསར་བཞེངས་མཛད། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དཔལ་གདུང་བློ་གསལ་གླིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་བྱང་རྩེ་བློ་བཟང་དྲི་མེད་ཅེས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

སྲོ་འབོར་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1756ལོར་མདོ་ཁམས་ལི་ཐང་དུ་ཡབ་ཁམས་པ་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཡུམ་ན་མོ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཕོ་བྱི་

ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1838ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་པསམ་འཕེལ་གླིང་གི་བླ་མ་གདོང་ནག་པར་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཏེ་མཚན་ལ་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བཀའ་བཀོད་དགུན་དུས་བསམ་འཕེལ་གླིང་ནས་དཔེ་ཆ་སློག་པ་དང་། དབྱར་དུས་ཕྱུགས་རྫི་མཛད་ནས་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་བསམ་གླིང་བླ་མ་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་དང་དགེ་བཤེས་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་གཉིས་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་། རབ་བྱུང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་དཀྲུས་གཅིག་ཏུ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དགའ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་དུ་བསྡུས་གཞུང་སོགས་ལ་ཞིབས་པར་སྦྱངས་པས་གསང་ཕུའི་དཀའ་བཅུ་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚོགས་ལངས་ཕུལ་བས་རྩོད་པའི་ཕྱུ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་སེང་ཆེན་བློ་བཟང་དཔལ་འབྱོར་གཉིས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་བཀའ་ཆོས་དུ་མ་གསན། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་། སློང་རྡོལ་བླ་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས། མངའ་རིས་ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་ཟབ་ཆོས་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མང་དུ་ཞུས། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་དགའ་ལྡན་གྱི་གླིང་བསྲེ་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་དབུས་སུ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་སྨྲ་བའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་སྟོད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ལམ་གྱི་གནད་དོན་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ

རྒྱུད་སྡེ་ཀུན་གྱི་མཐར་ཐུག་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་དང་། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་མན་ངག་ལེགས་བཤད་ལ་བརྟེན་ནས་ཕུགས་སུ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་ཅིང་སྔགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལེགས་པར་ཐོན། ཤར་ཆེན་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཚུལ་ཁྲིམས། ཤར་པ་བློ་བཟང་བསྟན་པ། གུང་རུ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ། མཁན་པོ་བློ་བཟང་ཐུགས་རྗེ་སོགས་ལས་འགྲེལ་བ་བཞི་སྦྲགས་དང་། ལམ་སྒྲོན། བདེ་ལམ། མྱུར་ལམ། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པར་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་རྒྱུད་པའི་མཁན་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དེ་ནས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་སུ་མཁན་ཁྲི་ལས་དགོངས་གྲོལ་བྱུང་སྟེ་སྤང་ལུང་རི་ཁྲོད་དུ་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་བཞུགས་ཏེ་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། དགུང་ལོ་ང་བཞི་པར་ཤར་རྩེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་པ་དང་རྒྱལ་བ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་དབང་བཀུར་རོ། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1816ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ཙོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས་པར་མཛད། དེ་ནས་ཆུ་བཟང་རི་ཁྲོད་དུ་ཟུར་བཞུགས་མཛད་ཅིང་སྐལ་ལྡན་གྱི་བུ་སློབ་བསྐྱངས་བ་དང་། རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་འདྲ་སྐུ་བཞེངས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་གྱ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་

གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཤར་རྩེ་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་ཟེར། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲོམ་བྲག་པ་བསོད་ནམས་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1170ལོར་འབྲི་རྒྱལ་དམ་པ་ཆོས་ཕྱུག་བྱ་བར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1249ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་མཁས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་དགུ་པར་བླ་མ་གཉན་ལྷ་ཁང་སྒང་བ་ཡབ་སྲས་ལས་བདེ་དགྱེས་ལ་སོགས་པ་གསང་……སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་སངས་རྒྱས་རས་ཆེན་དང་མཇལ་ནས་གདམས་པ་མང་དུ་ཞུས། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པའང་འཁྲུངས། དེ་ནས་བླ་མའི་བཀའ་ལྟར་སྤྲེལ་སྒོ་དགོན་པར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་བཅུ་དྲུག་རིང་དུ་སྒྲུབ་པ་མཛད་པས་དག་པའི་སྣང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཤར། སྟོན་པས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་གྱུར། དེ་ནས་ཁྲ་ཕོད་སྒྲོམ་བྲག་ཏུ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཀརྨ་པཀྴི་ལ་བཀའ་བརྒྱུད་འདི་བླ་མ་བས་སློབ་མ་འཕྲིན་ལས་ཆེ་བས། ཁོ་བོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་བས་ཁྱོད་འཕྲིན་ལས…ཆེ་བ་འོང་ཞེས་ལུང་བསྟན་གནང་། དེ་ནས་ས་གཡོ་བ་དང་ཐུར་ཐུར་གྱི་སྒྲ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟས་ངོ་མཚར་ཅན་དང་། ཐུགས་ལྗགས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ཡང་མང་དུ་བྱོན་ནོ། །

སྲིམ་འབོར་དགེ་འདུན་ཚུལ་ཁྲིམས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1744ལོར་རྒྱལ་ཐང་དུ་ཡབ་བསྐལ་བཟང་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་དོན་གྲུབ་དཔལ་འཛོམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1807ལོའི་ཧོ་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་ཉེར་ལྔར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་གམ་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་སོགས་ལ་བྱང་ཆུབ་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་རྒྱལ་ཐང་དགེ་ལྡན་དགོན་དུ་ཞུགས་ནས……མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་སོགས་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ……བསྒྲུབས། སྒྲུབ་གྲྭའི་འདོན་ཆོས་དང་གར་ཐིག་དབྱངས་གསུམ་བཅས་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་དབུས་སུ་བྱོན་ཏེ་སེར་སྨད་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་ཁྲུ་བོ་སྦྱིན་པ་ཆོས་བཟང་དང་། ཞལ་སྔ་བསྐལ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་ལ་བསྟེན་ཞིང་དབུ་མ། འདུལ་བ། ཕར་ཕྱིན། མངོན་པ་མཛོད། རྣམ་འགྲེལ་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་ཚོགས་ལངས་དང་། གླིང་བསྲེ། ལྷ་རམས་པ་བཅས་ཀྱི་མཚན་བཏགས་དོན་དང་ལྡན་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པར་སྟོད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད་ཅིང་སྔགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལེགས་པར་ཐོན། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་གྱི་མཁན་ཁྲི་དང་། དགུང་

ལོ་ཞེ་དགུ་པར་རྒྱུད་སྟོད་བླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་ཁྲི། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པར་རྒྱུད་པའི་མཁན་ཁྲི། ཤར་རྩེའི་ཁྲི་བཅས་ལ་རིམ་གྱིས་ཕེབས་ནས་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1794ལོར་གོང་ས་ཆེན་ཞུང་གི་ཏཱི་ཤྲཱིར་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས། གོང་མས་ཏཱི་ཤྲཱིའི་ཆོ་ལོ་དང་བཀའ་ཤོག་ཐམ་ཀ་བཅས་པ་བསྐྱལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1801ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གསེར་……ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་མཉན་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བ་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཤར་རྩེ་དགེ་འདུན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཐྲོས་སྐྱ་སེང་གེ་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1258ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1313ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་འདུལ་བའི་ཆོས་སྐོར་དང་། མངོན་པའི་ཆོས་སྐོར། ཚད་མ་སྡེ་བདུན། ཕར་ཕྱིན། དབུ་མ། དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ། ཨ་ཏི་ཡོ་ག མ་ཧཱ་མཱ་ཡཱ། གསང་འདུས་སྦྱོར་དྲུག བདེ་མཆོག་སྙན་བརྒྱུད། རྫོགས་ཆེན་སྙིང་ཐིག བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ། རིམ་ལྔའི་ཁྲིད། མཚན་བརྗོད་ཕྱག་ལེན་དང་

བཅས་པ། བདེ་དགྱེས་གསང་གསུམ་དང་། དུས་འཁོར་གྱི་དབང་ཆེན་བཅས་ཞུས་ཤིང་། དགེ་ཚུལ་སྡོང་གི་སྡོམ་པ་མནོས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་གཙང་ཞིང་དུལ་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཁོ་ནར་འཛིན། ཆོས་རྗེ་དཔོན་པོ་ཉི་མ་སེང་གེ་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་སྙན་བརྒྱུད་དང་། དབང་ལུང་། ཟབ་ཁྲིད། ཕྱག་ལེན། དམར་ཁྲིད་བཅས་ཞུས་ནས་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་པས་རྟོགས་པར་མངའ་བརྙེས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1288ལོར་ར་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས། དགེ་འདུན་མང་པོའི་སྤྱི་གོས་ཆོས་གསུམ་གང་ལ་གང་འཚམ་འདོད······དོན་ལྟར་སྒྲུབ་པ་མཛད་ཅིང་དགོན་པའི་འདུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་དམ་བཟུང་མཛད། གཙུག་ལག་ཁང་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་པར་མཛད། ལོ་ཛ་ཉེར་ལྔའི་རིང་དུ་གདན་སར་བཞུགས་ཤིང་དགོན་པའི་ཆུ་བ་སྒོ་ཀུན་ནས་དར་བར་མཛད། ཁོང་ནི་ར་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་ལྔ་པ་ཡིན།།

སྤྲང་ལུང་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1716 ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་སྐོང་སྤྲང་ལུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1790ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་འདུལ་འཛིན་ངག་དབང་དོན་ལྡན་ལས་རབ་ཏུ་····བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་དུ་ཞུགས་ནས་མཚན་ཉིད···སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད། དཔལ་ཆོས་མཁན་ཆེན་ལས

དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས་ཏེ་མཚན་ལ་འཇམ་དབྱངས་དགེ་འདུན་བསྟན་་་་་་་་འཛིན་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་ཆོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་གནང་བས་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་རྒྱས། རྒྱལ་མཁན་ཟུར་བློ་བཟང་ཉི་མ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་དུ་སྟོང་སྐོར་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ལས་རྡོར་ཕྲེང་་་་གི་དབང་གསན་པར་ཕེབས་ལམ་བྱ་ཁྱུང་སོགས་བཤད་གྲྭ་རྣམས་སུ་གྲྭ་་་་སྐོར་མཛད་པས་མདོ་སྨད་སྟོ་བྱང་གི་རྒྱན་དུ་གྱུར། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པར་ཡབ་རྗེ་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་མགུར་འབུམ་པར་དུ་བསྒྲུབས་པ་་་་་་་་་དང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1756ལོར་ལེགས་པར་གྲུབ། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1765ལོར་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་་་་་་་་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་དྲུག་གི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པར་རྩ་མ་ཐང་དུ་དགོན་སྡེ་གསར་་་་་་་་འདེབས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཟོ་བཀོད་མཛེས་པ་བཞེངས་གྲུབ་ཕྱུང་་་་་པར་སྐྱེ་སྤྲུལ་སྐུའི་ཞབས་འདྲུན་ཕྱིར་ཕྱོགས་དེར་ཁྲིད་དབང་ཟུར་བཀའི་དབང་བཅས་པ་གནང་། རེབ་གོང་གི་མདོར་བྱང་སྐོར་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞེངས། མདོར་ན་ཡུལ་གྲུ་འདིར་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་སྡེ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ལ་ཆོས་དང་ནོར་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་པ་ཡིན། དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་

གཙང་པཎྜི་ཏ་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་དང་། བསེ་ངག་དབང་འཇམ་དཔྱངས་བཀྲ་ཤིས། སྟག་གི་པཎྜི་ཏ་ངག་དབང་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན། སྐྱེ་སྤྲུལ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་ཉི་མ། རོང་ཀུན་དགེ་འདུན་མཁྱེན་རབ། རྡུང་ཡིག་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། པཎྜི་ཏ་ངག་དབང་སེ་ཕམ་ཟླ་བ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

སྨན་བླ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1417ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

སྨན་བླ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1430ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁོང་གི་གདན་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

སྨན་བླ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1175

ཡོར་ཡབ་ཡོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་འབྲོ་ཕྱོག་བཟའ་སྒྲུ་གུ་ལྕམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་རྔངས་ཡིན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1255ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་མཁན་པོ་ཇོང་མགོ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་སྟོན་པ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས" ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་བླ་མ་ཡེ་ཤུག་པ་ལ་བསྟེན་ཏེ་ཐུན་འཛོག་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེལ་སྦྱོར་སོགས་ཀྱི་ཁྲིད་འགའ་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་འབྲི་གུང་དུ་ཕྱིན། ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པ་དང་མཇལ་ནས་ཆོས་མང་དུ་ཞུས་ཏེ་སྒོམ་པས་ཉམས་པར་སྤྲོས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཐུགས་ལ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པ་དང་ལྷན་དུ་དྭགས་པོར་ཕེབས། དགུང་བཅོ་བརྒྱད་པར་ཞང་སྲུམ་ཐོག་པས་མཁན་པོ་དང་། ལྷ་འབྲི་སྒང་པས་ལས་སློབ། མཁན་པོ་རིན་པོ་ཆེས་གསང་སྟོན་མཛད་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་འབྲི་གུང་དུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པའི་གཟིམས་གཡོག་མཛད་པས་སྙན་སྲ་བར" གྲགས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ནས་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་བར་དུ་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པ་ལས་གསན་སྦྱངས་མཛད། དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པས་ཁྲི་མཐོན་པོའི་སྟེང་དུ་བཞུགས་སུ་བཅུག་སྟེ་དེ་སྔ་ཁྱེད་ངའི་བུ་ཡིན། སློབ་མ་ཡིན། དེ་རིང་ནས་བཟུང་ཁྱེད་ངའི་བླ་མ་ཡིན། ཕ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ནས་ཕྱག་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་ཕག་གྲུའི་གདན་སར་ཕེབས་སུ་བཅུག དེ་ནས་དགོན་པའི་འདུལ་ཁྲིམས་ལེགས་པར་སྐྱོང་ཞིང་འཆད་ཉན་གྱི་བྱ་བ་ལེགས་པར་སྤེལ། བསམ་ཡས་བཙད་པོའི་ལྟོ་འོག་ཏུ་མ་ཚུད་པའི་

དབང་གིས་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་གྲགས། གདན་ས་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་རིང་དུ་བསྐྱངས། སྐྱེ་དགོན་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་དར་བར་གྱུར། དེ་ནས་འབྲི་གུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་གདན་ས་རིན་པོ་ཆེར་ལོ་ངོ་ཉེར་གཉིས་བཞུགས། དེ་ནས་དོར་ཏ་ནག་པོ་སོགས་ལ་གྲུབ་རྟགས་བསྟན་པས་མི་བསད་པ་དང་། ལྷ་ཁང་བསྲེགས་པ་སོགས་གནོད་སྐྱོན་ཆེར་མ་བྱུང་། འབྲི་གུང་གི་སྐྱེ་ཡང་རྗེ་མང་དུ་འཕེལ་ནས་ཁྲི་ཚོ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པའང་དེའི་དུས་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེ་ལས་བསྐྱབས་པའི་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གཉིས་ཀྱང་བཞེངས་མཛད། བོད་ཁམས་སྤྱི་ལ་བཀའ་དྲིན་གྱིས་ཁྱབ་པར་མཛད། དགུང་ལོ་གྱ་གཅིག་པར་དགོངས་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས། ཁོང་ནི་ཕག་གྲུའི་གདན་རབས་གསུམ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བཙུ་གཉིས་པ། གཙུང་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པ། རྒྱལ་སྲས་ཐོག་ཁ་བ། རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་བསོད། རིན་པོ་ཆེ་གཏེར་རྒྱབ་བ། སྤྱན་སྔ་སྒོ་མང་བ། སྐྱེ་མདོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1322ལོར་སྐུ……འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1381ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1357ལོར་ཚལ་གུང་ཐང་གི་གདན་སར་ཕེབས། ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཚལ་གུང་ཐང་གི་

བླ་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན།།

སྤྱན་སྔ་ཆོས་གྲགས།

ཁོང་ནི་ཞྭ་དམར་བ་ཆོས་གྲགས་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་དང་མི······གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ།།

སྤྱན་སྔ་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ······ལྷས་ལུང་པ་གྲ་ནམ་ཁང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་དགྱེར་ཡིན། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་ལྷ་བཙུན་བསོད་ནམས······དཔལ་བཟང་དང་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས······གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ(1543—1588)ལ་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ······བཞིན་དུ་བསྟེན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་གཙོ་བོར་བྱས་མན་ངག······མཐའ་ཡས་པ་གསན། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་དཔོན་གྱིས་བཏབ་པའི་དབེན་གནས་ལྷས་ལྷག་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད······ཅིང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས། སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་སོགས་ཀྱིས་སྨིན་པར་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར······ལྷུན་གྲུབ་ཡིན། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

སྤྱན་སྔ་གཉིས་མཆེད་པ།

ཁོང་ནི་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར······

གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

སྤྱན་སྔ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ཡུལ་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1473ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་དབང་ལུང་མན་ངག་གང་མང་ཞུས་ཏེ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཀུན་སྤྱོད་ལེགས་པར་བསྲུངས་པར་མཛད། དེ་ནས་དབུས་གཙང་གི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བླ་མ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་འདུལ་བ་དང་། སྤྱོད་འཇུག བསླབ་བཏུས། བཤེས་སྤྲིངས། ལམ་འབྲས། བརྟག་གཉིས། གདན་བཞིའི་རྩ་འགྲེལ། གསང་འདུས་སྐོར་དྲུག དབུ་སེམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད། དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ། བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ། ཐུ་སྟོན་སྐོར་དྲུག་བཅས་ལ་གསན་བསམ་ལེགས་པར་མཛད། དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་སྤྱན་སྔ་བསོད་ནམས་འོད་མཛེས་པ་ལ་བསྟེན་ནས་བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་སྙན་བརྒྱུད། ན་རོ་ཆོས་དྲུག་ཟབ་མོ་བླ་མའི་རྗེས་གནང་བཅས་ཞུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1454ལོར་གཡའ་བཟང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས། དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བར་མཛད། གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་གསོ་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཅས་བཞེངས་པར་མཛད་ཅིང་དགོན་པའི་མངའ་ཐང་དར་བར་མཛད། ལོ་ངོ་ཉི་

ཤུའི་རིང་དུ་གདན་སར་བཞུགས་ནས་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། །ཁོང་ནི་གཡའ་བཟང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཅུ་པ་ཡིན།།

སྤྱན་སྔ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1383ལོར་ཡབ་བདག་པོ་པདྨ་རིན་ཆེན་དང་། ཡུམ་ཟི་ན་རིན་ཆེན་འཛོམས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1407ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། མཚན་ལ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་དགུ་པ་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་སྤྱན་སྔ་ཀུན་སྤངས་པ་ལས་ཆོས་ཁྲིད་རྣམས་ལེགས་པར་གསན། མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་རྡོ་རྗེ་དང་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་དཔལ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་གྲགས་པ་བློ་གྲོས་ཞེས་གསོལ། བླ་མ་ཆོས་དཔལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་སྒོ་ཕྱེས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་རྩེད་ཐང་དུ་བརྟག་གཉིས་གསུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་མཚམས་བཅད་དཔོན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་མཁན་ཆེན་སང་བློ་བ་དང་། མཁན་ཆེན་རྒྱལ་བཟང་པས་ལས་སློབ། མཁན་ཆེན་དཀའ་བཅུ་པས་གསང་སྟོན་མཛད་དེ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1405ལོར་ཕག་གྲུའི་གདན་ས་སྤྱན་སྔའི་གོ་སར་ཕེབས། བླ་ཆེན་རིན་གཞོན་པ་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་རྣམས་རྫོགས་པར་གསན། གདན་སའི་ཚོགས་པ་ལོ་ཙ་གཉིས་ལ་

བསྐྱངས་ནས་དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ…… འཁྲིམས་སོ། ཁོང་ནི་ཕག་གྲུའི་གདན་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན།

ཕྱུན་ལྷ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1033ལོར……ཉན་གྱི་སྣང་ར་སྒང་དུ་ཡབ་དཔལ་ཤཱཀྱ་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་ལི་མོ་ཤེས་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1103ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་སྟག་ཚབ་འབར་ཞེས་ཟེར། བྱིས་པའི་དུས་ནས་སློབ་དཔོན་གྲོང་འདུལ་བ་ལས་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་སྟོད་ལུང་ཚ་ཐོག་དགོན་པར་མལ་ཤེས་རབ་སེམས་དཔའ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་……སྟེ་མཚན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབར་ཞེས་གསོལ། སྐྱེ་ཐང་དུ་ཇོ་བོ་དང་མཇལ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་ར་སྒྲེང་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ལས་མདོ་སྔགས……ཀྱི་ཆོས་མ་ལུས་པར་གསན། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་ལོའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཀ་བཞི་མ་བཞེངས། རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ། དགོན་པ་གསུམ་གྱི་ནང་རྟེན་དུ་དངུལ་གྱི་གདུང་ཁང་དང་། གསེར་འབུམ་གཡུ་ཕྲ་ཅན། ཕྱི་རྟེན་དུ་མཆོད་རྟེན་གསུམ་བཞེངས་ནས་རབ་གནས་མཛད། བཀའ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་པའི་སྲོལ་བཏོད་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྟོད་ལུང་པ་རིན་ཆེན་སྙིང་པོ་དང་། བྱ་ཡུལ་བ་གཞོན་ནུ་འོད། ཙ་ཡག་པ་ཨ་མི། ཅག་པའི་རྒྱ་སྒོམ། ཟར་བའི་ཕག་སྒོམ

བཅས་ཡིན་ནོ། །

སྨན་ལྷ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1402ལོར་····ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་མ་རིན་ཆེན་སྒང་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡབ་དཔྱེར་རིགས་ཆོས་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་རྗེ་མོ་ཟླ་འབུམ་གཉིས་ལ་སྤུན་ཟླ་སྐུ་མཆེད་གཉིས་འཁྲུངས་པའི་ཆུང་བ་ཡིན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1472ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག་ཏུ་འཚོ་བཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཁུ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་ཀྱི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་མཛད། མཚན་ལ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། སྐྱོར་མོ་ལུང་མཁན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་། རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་དགེ་ལུགས་དང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང······པོར་གསན། རྒྱ་མ་རིན་ཆེན་དགོན་པའི་གདན་ས་ཟླ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་མཛད་པ་ལས། སྐུ་ཚེ་གཅིག་གི་རིང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་གཙོ་བོར་གནང་སྟེ། སྐབས་རེ་གཉིས་སུ་སློབ་མ་རྣམས་ལ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཚར་རེ་ཚར་གཉིས་གསུངས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་བློ་སྦྱོང་དང་། ལམ་རིམ། ལྟ་ཁྲིད། འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ། གསང་སྔགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས། བླ་མའི་རྣམ་ཐར། རྣམ་བཤད། གྲུབ་མཐའི་རྣམ་དབྱེ། ཞལ་གདམས། འཕྲིན་ཡིག་བཅས་པོ་ཏི་

གསུམ་དུ་བཞུགས་སོ། །

སྨན་བླ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1443ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁོང་གི་གདན་སར········ཕེབས་ཤིང་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་པ་ཡིན། །

སྨན་བླ་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ········དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1414ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན······སར་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་སློབ་མ·····མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

སྨན་བླ་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1455ལོ་ལ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་སར·····ཕེབས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1476ལོའི་བར་དུ་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་བསྟན······འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་

གདན་རབས་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1012 ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གསར་འདེབས་མཛད་པ་ནས རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1476 ལོའི་ཡན་ལ་ལོ་ངོ་བཞི་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཙ་ལྔ་སོང་བ་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་གསུངས སོ། །

སྤྱན་ལྔ་རིན་ཆེན་ལྡན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1202 ལོར དིང་རི་རིགས་ཅན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ འཁྲུངས། རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པ་ལས་ལོ་བཅུ་གཅིག་གིས་ཆེ་བ་ཡིན། འདས་ལོ་མི་གསལ། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་བླ་འཁོར་གྱི་སྐུ་གཉེར་ག་ཅ སོགས་དང་མཇལ་ཞིང་། སྙིང་ནས་ཆོས་བྱེད་པའི་མོས་པ་སྐྱེས། ཕ་ཇོ་སྟོན་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སོགས་སྦྱངས་པས་དཀའ་ཚེགས་མེད པར་བདེ་ལེགས་ཀྱིས་མཁྱེན། རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པ་དགུང་ལོ་ལྔ་པའི་སྐབས་སུ་དིང་རིར་ཕེབས་པ་དང་མཇལ་བས་མོས་གུས་ཐུན་མོང་མིན པ་འཁྲུངས་ཏེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡང་རྩོལ་མེད་དུ་སྐྱེས། ཆོས་འབྲེལ་ཞུས་པས་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་བཞི་པ་བཅས་གསན། དེ་ནས་ལྷ་གདོང་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ཞི་བར་གཤེགས་ཀྱི་བར་ལོ་སུམ་ཅུ་ཙ་ལྔའི་བར དུ་ཞབས་དྲུང་ཞག་གཅིག་ཀྱང་མ་བྲལ་བར་སྤྱན་སྔར་བཞུགས་པས སྤྱན་སྔ་བར་གྲགས། ཆོས་རྗེ་ཡང་དགོན་པ་ལ་བཞུགས་པའི་གསར་ཉིང་གི་དབང་གདམས་པ་ལུང་ལ་སོགས་པ་གང་བཞུགས་ཐམས་ཅད

གསན། ཀོ་བྲག་པའི་དྲུང་དུ་འང་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། རྗེ་གོད་ཚང་པ་ལས་འབྲུག་སྐོར་ཐམས་ཅད་གསན། ས་པཎ་ལས་ས་སྐྱ་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ཞུས། རྗེ་སྤྱན་སྔ་བ་ལས་འབྲི་གུང་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ཞུས། གཞན་ཡང་བླ་མ་བཟང་དགུའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་གདམས་པ……ཟབ་དགུ་ཉན། སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་བཙུགས། གནས་ལུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཤར། དུས་ཕྱིས་སུ་དིང་རི་ར་བཞུགས་ནས་ཚོགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱངས་སོ། གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སློབ་མ་ཡང་ཟུར་ཕུག་པ་དང་གྲུབ་ཐོབ་ཉི་མ་མགོན་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་ལྡན་མང་དུ་བྱོན་ནོ། །

སྤྱན་སྔ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1187ལོར་མདོ་ཁམས་དཔལ་ཆེན་དུ་ཡབ་ཀུ་ར་སངས་རྒྱས་དཔལ་དང་། ཡུམ་ཆོས་ལྡན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1241ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་མཁས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་མཛེས་ཚུལ་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་མགུར་དང་སྙུ་ཐྲ་ལ་མཁས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་དྭང་ཕུ་བ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ལོ་བཞིར་བསྟེན་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས……ཞེན་མཛད་པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྒོམ་གཤའ་མར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་འབྲི་གུང་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ…དང་མཇལ་ཞིང་གདམས་ངག་ཟབ་མོ་ཞུས་ནས་ལོ་གསུམ་དུ་སྒོམ་པར…མཛད། ཆོས་རྗེ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་གཟིམས་གཡོག་དང་བསྟན་

བཙོས་བརྩམས་པའི་ཡི་གེ་བ་མཛད། བླ་མའི་ཞབས་ཏོག་དང་མཆེད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐའ་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་པ་ཞེས……ཞུའོ། ཆོས་རྗེ་གཤེགས་རྗེས་འབྲི་གུང་གི་གདན་ས་མ་བསྐྱངས་པར་གནམ་མཚོ་དང་། ཏི་སེ། རྩ་བྲག་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་མངའ་བདག་ཨ་དི་ག་དང་མངའ་བདག་ཡ་ཙེ་བ་བཅས་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྲིད……ཆེན་བཏབ། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་བསམ་ཡས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་དང་མཇལ་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་གསུང་གླེང་མང་དུ་མཛད། དེ་ནས་གྲོ་བོ་ལུང་དང་མཁར་ཆུ་ལ་བཞུགས་ཤིང་ཕྱག་རྗེས་གང་འགྱུར་ཐམས……ཅད་འབྲི་གུང་དུ་ཕུལ། དེ་ནས་ཕག་གྲུར་བྱོན་ཏེ་སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ལས་བརྒྱུད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གྲུབ་མཐའ་བཅས་གསན། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་གདུལ་བྱ་སྐོས་སུ་བསྐྱངས་ནས་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ……པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཚན་གཞན་ལ་དཔོན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་དང་འབྲི་གུང་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་སྤྱན་སྔ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་ག་བསིལ་བྱེད་ཙན་དན་ཀྱི་ཕྲེང་བ»དང་། «མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ཆུང་བརྡོག»། «བསྔོ་བ་ཡོན་བཤད་ཆེན་མོ»། «ངེས་པའི་དོན་གྱི་བསྟོད་པ་དང་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་བསྟོད་པ»། «ཡན་ལག་བདུན་པ་གསེར་ཁང་མ»། «སྨོན་མདའ་ནང་རྫོང་གི་དཀར་ཆག»བཅས་བཞུགས་སོ། །

སྤྱན་སྔ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་གུ་ཤྲཱི་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས···· དེ་ར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

སྤྱན་སྔ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ···· སྐུ་འཁྲུངས་པའི་བླ་ཆེན་རིན་ཆེན་གཞོན་ནུའི་སྤྱན་བ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཁོང་གིས་སྔོར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར······ མཛད་ཅིང་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། ཕྱོས་སུ་བླ་ཆེན་རིན་ཆེན་གཞོན་ནུ་ལ་བསྟེན་ནས་སེམས་ཁྲིད་ཞུས་པ་མ་ཟད། སེམས་ཁྲིད་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག་ཀྱང་ལེགས་པར་མཛད། བླ་མའི་ཞབས་ཏོག་ཀྱང་ཡུན་རིང་དུ་མཛད་ཅིང་སྤྱན་སྔ་བ་ཆེན་པོར་གྱུར། གདུལ་བྱ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་ཁྲིད་བཏབ་ཅིང་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གྱུར་རོ། །

ཁོང་གི་སློབ་མ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་ནམ་མཁའ་བསོད་ནམས་ཡིན། །

སྤྱན་སྔ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1386ལོར···· ཡབ་བདག་པོ་པདྨ་རིན་ཆེན་དང་། ཡུམ་ཟེ་ན་རིན་ཆེན་འཛོམས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1434ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་མཁན་ཆེན་སང་བློ་བ་ལས་གཤེད་དམར་གྱི་དབང་གསན། དགུང་ལོ་བདུན་པར་བརྟག་གཉིས་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་རྡོ་རྗེ་དང་། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་དཔལ་དང་།

ཆོས་སྒོ་བ་ཆོས་དཔལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཏུས་སྒོ་བ་མཛད་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཆོས་རྗེ་བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་ལས་ཚེ་དབང་དང་། སྤྱན་སྔ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ལས་ཆོས་དྲུག་གི་མགྱོགས་ཁྲིད། ཕག་མོ་གྲུ་པའི་བཀའ་འབུམ། མཁན་ཆེན་དཀའ་བཅུ་པ་ལས་ཀྱི་རྡོར་ལྷ་དགུའི་དབང་དང་རྡོ་ཕྲེང་གི་དབང་། མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་ལས་ཚེ་སྒྲུབ་དང་རྟ་མགྲིན། ཆོས་རྗེ་བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་ལས་པཎ་ཆེན་གྱི་སྙན་བརྒྱུད། ཞྭ་ལི་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལས་ཡོ་གའི་དབང་ཆེན་བཅས་གསན་སྦྱངས་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་རྩེད་ཐང་དུ་བཤད་གསར་མཛད་དེ་བརྟག་གཉིས་གསུངས། སློབ་དཔོན་ཤེར་དོན་པ་ལས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལ་ཐུགས་སྦྱོང་མཛད་པས་མཁས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་ལྷ་ས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་སྐོར། དེ་ནས་གཞན་གྱིས་ཕྲ་མ་བཅུག་པས་གདན་ས་ཐེལ་དུ་བཞུགས་མ་བདེ་བར་ཡང་དགོན་དུ་ཐེབས། སྤྱན་སྔ་ཀུན་སྤངས་པ་དང་བླ་ཆེན་རིན་གཞོན་པ་ལ་བསྙེན་ནས་ཕྱག་ཆེན་ཁྲིད་རྣམས་ལེགས་པར་གསན་ཏོ། སྐུ་རགས་མི་འགྲོལ་བ་དང་སྐུ་ལུས་སྲོང་བའི་ཕྱིར་དབུ་སྐྲ་ལ་ཐག་པ་བཏགས་ཤིང་། དེ་གཏུང་མ་ལ་བཀལ་ནས་སྒྲུབ་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡང་དག་པ་འཁྲུངས། མཁན་པོ་སངས་རྒྱས་བློ་གྲོས་དང་། ལས་སློབ་དགྲ་བཅོམ་པ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ། གསང་སྟོན་མཁན་ཆེན་དཀའ་བཅུ་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེས་མཛད་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་སྣར་ཐང་མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་སྣར་ཐང་གི་ཆེ་བགྲེས་རྣམས་བཀའ······

གྲོས་མཛད་ནས་སྐར་ཐང་དུ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། སྐར་ཐང་སྡེ་མ་ལག་དང་བཅས་པ་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ། དེ་ནས་གཞན་གྱིས་ཕྲ་མ་བཙུག་པ་རྣམས་ཞི་བར་གྱུར་ཏེ་སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེས་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱི·····དང་གདན་སའི་བདག་པོ་ཁྱིད་ལས་འོས་མེད་གསུངས་ཏེ་དཔུང་ཚོ་སོ···གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1417ལོར་ཐག·····གྲུའི་གདན་ས་སྤྱན་སྔའི་གོ་སར་མངའ་གསོལ། དཔུང་ཚོ་ཞི་དྲུག་པར་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གྲུབ་པའི་སྒོ་མངས་ཞིགས་པར་བཞེངས་མཛད། གདན་སའི་འགན་ཁུར་ལོ་ཉེ་བཅུ་བདུན་རིང་དུ་བཞེས་ཏེ་དགེ་འདུན···ཐམས་ཅད་ཐུགས་མཐུན་ཞིང་ཁྲིམས་གཙང་བ་དང་། བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ལ་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པ་བརྙེས་པའི་ཚོགས་པ་ཤ་སྟག་བྱུང་། དཔུང་ཚོ་ཞི་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ལ་སྐུ་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་མཛེས་བཅལ་བས་ཉེར་གཉིས་པར་གྲགས། ཁོང་ནི་ཐག་གྲུའི་གདན་རབས་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན།།

སྤྱན་སྔ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1380 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1416 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། སྤྱན་སྔ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ལས་ཆོས་ཁྲིད་མང་དུ་ཞུས། མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་རྡོ་རྗེ་དང་སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཆོས་སློབ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟང་པོ་ལས་བརྟག་བཞིའི་དབང་རྣམས་ཞུས། བརྟག་གཉིས་ལ་གསན་སྦྱངས་

ཞིགས་པར་མཛད་ཅིང་རྩེད་ཐང་དུ་ཚོགས་པའི་འཚོགས་པ་ལ་གསུངས། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དང་། མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་གཉིས་ལས་དབང་རྒྱུད་མན་ངག་མང་དུ་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1408ལོར……ཕག་གྲུའི་གདན་ས་སྤྱན་སྔའི་གོ་སར་ཕེབས། བླ་ཆེན་རིན་གཞོན་པ་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པའི་ཞིབ་ཆ་རྣམས་ཞིགས་པར་གསན། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དང་། མཁན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ། གསང་སྔོན་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་དེ་བཀྲ་ཤིས་དོ་ཁར་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། གདན་སའི་འགན་ཁུར་ལོ་ངོ་དགུ་བཞེས་ཏེ་དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར……དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་ཕག་གྲུའི་གདན་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན།།

སྨན་ལྷ་བསོད་ནམས་འོད་མཛེས་པ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོའི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1452ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་སྦྱོང་འཇུག ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ། བསླབ་བཏུས། འདུལ་བ། བརྟག་གཉིས། བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ། གདན་བཞིའི་འགྲེལ་བ། ལམ་འབྲས། དབུ་སེམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད། དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ། གསང་འདུས་སྐོར། ཀྱེ་རྡོར། རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ། བདེ་མཆོག་བཅས་ཀྱི་དབང་ཆེན་རྣམས་ལ་གསན་པ་དང་ཞུ་བ་མཛད་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཚུལ་ཁྲིམས་མིག་འབྲས་

བཞིན་དུ་བསྒྲུངས་པར་མཛད། ཆོས་རྗེ་ལྷ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་ལས་བཀའ་གདམས་པའི་ལམ་རིམ་དང་། རིམ་ལྔའི་ཁྲིད། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། བཀའ་བརྒྱད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་སྙན་བརྒྱུད། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག ཟབ་མོ་བླ་མའི་རྗེས་གནང་བཅས་ཞུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1427ལོར་གཡའ་བཟང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས། དགེ་འདུན་མང་པོའི་ལྟོ་གོས་ཆོས་གསུམ་གང་ལ་གང་འཚམ་གྱིས་འདོད་དོན་སྒྲུབ་པར……… མཛད་ཅིང་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་གསོ་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཅས་བཞེངས་པར་མཛད། ལོ་ཛོ་ཉེ་ཤུ་རྩ་དྲུག་རིང་དུ་གདན་སར་བཞུགས་ཤིང་གཞན་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་སྒྲུབ་ནས་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། ཁོང་ནི་གཡའ་བཟང་དགོན་པའི་གདན་རབས་དགུ་པ་ཡིན།།

སྒྲིལ་བྲུ་བ།

ཁོང་ནི་སེ་སྒྲིལ་བུ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་མི་གཅིག་ཡིན…… པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

སྤྲང་མོ་ཆ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ…… འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ནམ་དུ་ཡང་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ…… ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་

གསལ་བ་དང་། «བཀའ་གཙིགས»ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

སྤྱིལ་སྐྱ་ཡང་དབེན་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ……1160ལོར་ཡབ་སློབ་དཔོན་སྟོན་པ་དང་། ཡུམ་སྒྲོན་ལམ་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1217ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་མཁན་པོ་སི་དང་། སློབ་དཔོན་དུ་བ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་ལྷ་རྗེ་ཟླ་བ་འོད་ཟེར་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་གདམས……ངག་དབང་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་ཞུས། སློབ་དཔོན་སྟོན་སྐྱབས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཤིང་སྤྱོད་ཕྱོགས་དང་མངོན་པ……བཅས་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་གདན་སར་བཏོན། དེ་ནས་སོག་དང་། ཞུ་རུའི་ཐག འགར་ཐག ཡང་དབེན་རྣམས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། ཡི་དམ་ལྷ་ཡིས་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས། སྤྱིར་བསྟན་པའི་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་མཛད་ཅིང་། ཕྱི་ཐག་ཏུ་ཡབ་དང་ལྷ་རྗེ་ཟླ་བ་འོད་ཟེར་གྱི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མལ་གྲོ་རྒྱལ……བཟངས་སྣང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཤིང་དགེ་འདུན་རྟག་ཙུ་ཙམ་གྱི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། དེ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་རྗེས་དང་གཞུང་གདམས་ངག་གི་སྒོ་ནས་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་ཅིང་། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་

གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

རྒྱལ་སྲས་བློ་བཟང་དཀོན་མཆོག

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1803ལོར་མདོ་སྨད་དུ་ཡུམ་མ་མའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས······འཁྱིལ་དུ་གདན་སར་བཀོད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལས་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་བསྡུས་གཞུང་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཐུགས་གཉེར་མཛད་ཅིང་དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་སྨོན་ལམ་རབ་འབྱམས་པ····མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་ཀུན་གཟིགས་མཆོག་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་ཅིང་དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་རྗེ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་བཞག དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་ཚ་གན་པེ་ཤིང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། འདུ་ཁང་བཞེངས་པ་ལ་དངུལ་རྡོ་ཚད་བཅུ་གཅིག་ལྷག་གི་རྒྱུ་དངོས་སྦྱོར་འཛུགས་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པར་བདེ་མོ་ཐང་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་ཁྲི་ལ་ལོ་གཅིག་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1849ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་··ཀྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས·········བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་དང་འགྲིག་ལམ་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་། ཁྲི་ཐུར་ནས་དགོན་པ་དང་དངུལ་རྣ་རེས་མོས་ཀྱིས་འགྲོ་

ཕན་སྐྱོང་ཞིང་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་ནི་ཟླ་གྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་ཞེ་བཞི་བ་ཡིན་ནོ། །

སྤྲུལ་སྐུ་སངས་རྒྱས་འབུམ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ……དགྲའི་ཀློ་སྒྲོངས་སུ་ཡབ་ཀློ་རད་མོའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་ཕྱིས་པའི་མིང་རྫོ་རྗེ་འབུམ་ཞེས་ཞུ། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་བླ་མ་ཞང་ལས་སེམས་བསྐྱེད་དང་དབང་ཆེན་ཞུས། དེ་ནས་བླ་མ་ཞང་དང་མཁན་པོ་བཟོད་པ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་སངས་རྒྱས་འབུམ……ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་གསུམ་པར་རབ་བྱུང་གི་མཁན་སློབ་གཉིས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། ཕྱིས་ལྷ་ཕྲུག་མཁར་པའི་ཐུགས་ཀྱི་སྲས་སུ་གྱུར་ཞིང་ཆོས་མཐའ་དག་གནང་། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྲི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 12 14 ལོར་ཚལ་གུང་ཐང་གི་གདན་སར……ཕེབས། ལོ་ངོ་བཅོ་བརྒྱད་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དེ་ནས་གུང་ཐང་དུ་དགོན་སྡེ་བཏབ་ཅིང་། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞེངས་ནས་དབུ་རྩེར་ཕྱུལ། ལྷ་སའི་རག་གསོས་འབྲི་སྟག་གི་འདུམ་ལ་ཕྱོན་པ་སོགས་ཕྱག་རྗེས་དུ་མ་མཛད། སློམ་པ་ཡེ་ཤེས་ལྡན་གྱིས་གདན་ས་རྩོད་ནས་སྤྲུལ་སྐུ་སངས་རྒྱས་འབུམ་གདན་སའི་ཁྲི་ལས་ཕབ་པས………ལོགས་སུ་དགོན་གནས་བསྐྱངས་ནས་བཞུགས་པ་རེད། ཁོང་ནི་ཚལ་གུང་ཐང་གི་ཟླ་རབས་ལྔ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཟླ་མ་བ་ལམ་པ་དང་། སྨྱོན་སྟེ་བ་ཕྱུགས་པའི་རྟོགས་ལྡན་འདག་ཚར་བ། ཇོ་བཙུན་སྲས་པ། ལྷ་རྗེ་དགེ་འབུམ་ལྷུམ་སྲིང་། གྲྭ་པ་དགེ་

སློང་། སློབ་དཔོན་ངར་ཕྱུག་པ་འབྲི་ར་བ། རྟོགས་ལྡན་བྱང་ཕྱི་བ། ཕྲོས་ཁ་བ། ལྷ་སྤྲུལ་པ་ཞང་སྒོམ་བཅས་ཡིན།།

སྤྲོ་ནང་བློ་བཟང་སྨོན་ལམ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1729ལོར་མདོ་ཁམས་རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་གི་སྤྲོ་ནང་དུ་ཡབ་ཞུ་ཏི་ཁ་དང་། ཡུམ་སྒྲོལ་མ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1798ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་དགའ་ལྡན་འགྲོ་ཕན་གླིང་གི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆ་བཅས་ལ་བྱང་ཆུབ་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་གི……ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་བསྡུས་གཞུང་དང་། དབུ་མ། ཕར་ཕྱིན། འདུལ་བ། མངོན་པ་མཛོད། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། གཞན་ཡང་བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྗེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་དྲི་མེད། ཁྲི་ཆེན་བསམ་གཏན་ཕུན་ཚོགས་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་བཀའ་གདམས་གཞུང་དྲུག་དང་། ལམ་རིམ་བློ་སྦྱོང་། གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་བཅས་ཟབ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ཏེ་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། སེམས་དཔའ་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་འང་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པར་དཔལ་ལྡན་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་བྱང་ཆུབ་པར་མཛད་དེ་

དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་སྣར་རྒྱུད་བླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་ཁྲི་དང་། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པར་རྒྱུད་པའི་མཁན་ཁྲི། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་བྱང་རྩེའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ་1785ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། དེ་ནས་ཟུར་བཞུགས་མཛད་ཀྱང་ཁྲི་ཆེན་རེ་གསུམ་པ་སྐུ་ཚེ་མ་བརྟན་པའི་སྐབས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ་1793ལོར་སླར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ཛོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་བཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་དངུལ་གདུང་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་དུ་བཞུགས་སོ། ཡོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། ཡོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་བྱང་རྩེ་བློ་བཟང་སྨོན་ལམ་ཞེས་ཞུའོ། །

ཕ

ཕ་བོང་ཁ་པ་བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1878ལོར་ལྷ་སའི་ནུབ་ཕྱོགས་གཡུ་ཐོག་ཤར་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཤོད་དྲུང་ཚེ་བརྟན་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་ཚེ་འབྲང་བཟང་མོ་དཀོན་མཆོག་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1941ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་ངག་དབང་རབ་བརྟན་དུ་འབོད། དགུང་ལོ་བདུན་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ལྕོག་པ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་སྟོད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། བྲག་རི་རྡོ་རྗེ་འཆང་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོ་སོགས་ལས་ལུང་རྒྱུན་པོ་ཏི་ལྔ་བརྒྱར་ཉེ་བ་དང་། རྗེས་གནང་སྟོང་ཕྲག་ལ་ཉེ་བ། ཁྲིད་ཆེན་ཁག་ལྔ་བཅུར་བགྲལ་བ། དབང་ཆེན་ཉི་ཤུར་ཉེ་བས་མཚོན་པའི་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་སོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུར་གསན་བསམ་རྒྱ་ཆེན་མཛད། དེ་ནས་དབུས་གཙང་དང་། དྭགས་པོ། ཀོང་པོ། ལྷོ་བྱང་། མདོ་སྨད། ཁམས་ཕྱོགས་དང་བཅས་

པར་ཞབས་ཀྱི་བཅགས་ཏེ་སེར་སྐྱ་མང་ཚོགས་རྣམས་ལ་གང་ལ་གང་འཚམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བཏང་ནས་རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་ལམ་ལ་བཀོད་པར་མཛད། སྐུ་ཚེ་གང་བོར་གྲྭ་བུ་སློབ་རྣམས་ལ་འཆད་ཉན་གྱི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་ལ་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་དུ་ཁྱབ་པའི་སློབ་མ་མང་པོ་བྱོན་པ་ལས་ཐུགས་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་ཆེ་རྣམ་འདྲེན་ཆེན་པོའི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མཆོག་ཟུར་ལྷ་བུའོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར་དཀར་ཆག》དང་། 《ལམ་རིམ་བསྡུས་དོན》སོགས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

ཞྭ་བཞིས་ཞབས་དྲུང་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1870ལོར་སྟོད་འཁོར་ཆ་གན་འོ་སུ་ཞེས་པའི་སྡེ་བར་ཡབ་དབང་ཕྱུག་ཚེ་རིང་གི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་རྒྱུད་པ་མཁན་པོ་ཨོར་ཁྲུ་སུ་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་མཁས་གྲུབ་ཉི་མའི་མདུན་ནས་བར་མ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་སྐུ་འབུམ་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་མཚན་སྒྲོག་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་མདུན་ནས་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་རྣམ་འགྲེལ་དང་ཕར་ཕྱིན་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། ཚོགས་ལངས་བཞེངས་ཤིང་ཁྱད་པར་བསྡུས་གྲྭའི་དམ་བཅའ་མིང་དང་དོན་མཐུན་པ་བཞག དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་མདུན་ནས་ཚོགས་ཕྱི་མའི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་བསླབ་བྱ་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་བསྲུང་

བར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པ་དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་གསང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་གཞུང་ལ···ཐོས་བསམ་ཕྲ་ཞིབ་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1893ལོར་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ··བཞུགས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐུགས་ཁུར་ཆེར་བཞེས··········མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་དབུས་གཙང་དག་པའི་ཞིང་དུ་ཕེབས་ཤིང་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་དང་། ཇོ་ཤཱཀྱ་རྣམ་གཉིས་སོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་ལ་མཇལ་ཕྱག་སྨོན་འདུན་གནས་འབྲེལ········མཆོད་བཀུར་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དེ་ནས་སྐུ་འབུམ་དུ་ཕེབས་ཏེ་དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1902ལོར·····རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས···འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་། ཁྲི་ཟུར་ནས་བསྟན་དང་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་ཐུགས་ཁུར་མཛད་ནས་དུས་འདའ་པའོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་སོ་དྲུག་པ་དང་། རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཕག་གྲུ་གྲགས་པ་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་གྲགས་པ་ཡེ་ཤེས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཕག་གྲུ་ངག་དབང་།

ཁོང་ནི་ཆོས་རྗེ་ངག་གི་དབང་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཕག་གྲུ་ཆོས་རྗེ་ཉེར་གཉིས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱན་སྔ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ། །

ཕག་གྲུ་གཉིས་མཆོད་པ།

ཁོང་ནི་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་……… གཟིགས་པར་ཞུ་འོ། །

ཕག་གྲུ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1110 ལོར་མདོ་ཁམས་སྨད་རྒྱུད་དུ་ཡབ་ཞེ་ན་ཨ་ཐར་དང་། ཡུམ་བཙུན་ནེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་དབས་ཡིན། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1170ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དགུ་པར་བྱ་ཁྲི་ལྷ་ཁང་དུ་མཁན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སློབ……དཔོན་འོད་ཟེར་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཡི་གེ་དང་ལྷ་བྲིས་མ་བསླབ་ཀྱང་མཁྱེན། ཁམས་སུ་བཞུགས་རིང་སློབ་དཔོན་བཅུ་དྲུག་ཙམ་བསྟེན་ནས་ཐུན་མོང་རིག་གནས་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁག་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སྟོད་ལུང་རྒྱ་དམར་བ་དང་། ཕྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་ལས་དབུ་ཚད་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་བྱ་འདུལ་གྱིས་མཁན་པོ་མཛད་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། མཁན་པོ་དེ་བ་ལས་འདུལ་བ་དང་། ཨར་ལས་ཕར་ཕྱིན། སྒྱང་ཐྲན་ལས་སྤྱོད་འཇུག་མང་དུ་གསན་པས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དམར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་

ལས་བདེ་མཆོག་དང་། དཔལ་ཆེན་ཀྭ་ལོ་དང་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གདམས་པ་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་སྐམ་པོར་ཕྱིན་ནས་དྭགས་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གདམས་ངག…གསན་པས་རྟོགས་པ་མཆོག་གྱུར་འཁྲུངས་ཏེ་སྔར་གྱི་ཉམས་རྟོགས……ཐམས་ཅད་ཕྱི་ཤུན་དང་སྦུན་པ་ལྟ་བུར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1158ལོར་ཕག་མོ་གྲུ་པ་ཀུན་བཟང་ནགས་ཁྲོད་དུ་དགོན་པ……གསར་འདེབས་མཛད་ནས་གནས་གཞིར་བཟུང་། གདན་ས་ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་ཙམ་དུ་བསྐྱངས། དེ་ཡི་བརྒྱུད་པ་ལ་ཕག་གྲུ་བཀའ་བརྒྱུད་དུ་གྲགས། བཀའ་བརྒྱུད་ཆུང་བ་ཚང་མ་འདི་བ་ལས་གྱེས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་མོས་གུས་མཐར་ཕྱིན་སྟག་ལུང་ཐང་པ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ། རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་སྒ་ཕུ་པ་གླིང་རས་པདྨ་རྡོ་རྗེ། ཤེས་རབ་མཐར་ཐུག་སྤར་ཕུ་བ་བློ་གྲོས་སེང་གེ ཉམས་པའི་མཐར་ཐུག་མཆན་བུ་རྒྱ་རས་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་པོད་ཆེན་བཞི་བཞུགས་སོ། །

ཕག་གྲུ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱན་སྔ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས… དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཕག་གྲུ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱན་སྔ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཕག་མགོ་ལྷ་མ།

ཁོང་ནི་ཀོང་པོ་ཡེ་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས···
དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ། །

ཕན་བདེའི་དབང་ཕྱུག་མཁས་བཙུན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1797ལོར་དཔལ་ནའི་ཞོལ་དུ་ཨ་རིག་ཨ་སྐྱེས་རིགས་ལས་ཡབ་ཐུབ་བསྟན······རབ་རྒྱས་དང་ཡུམ་བདེ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1831ལོར་སྐུ་གཤེགས། པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མས་ལ་མོ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་བ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡང་སྤྲུལ་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་། ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་དགེ་ལེགས་སོགས་མཚན་ལྡན་དམ་པ་མང་པོ······ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་ཁྲིད་བཤད་བཅས་སྨིན་རྒྱས་སུ་མནོས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ཐེབས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བ་ལ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཁོང་དང་ཤར་ནོ་མིན་ཧན་ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་ཆེན་མོ་རྣམ་པ་གསུམ·····ཀའི་འཕྲིན་ལས་འཛུག་པ་གཅིག་དྲིལ་གྱིས་ཟླ་གླུང་སྔོ་བྱང་གི་ཡུལ་གྲུ་དུ་མ་བདེ་འཛུགས་སུ་བཀོད། ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དགོན་དང་མགུར་སྨར་ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་དུ་མཚན་ཞབས་པ་བཅུ་ཕྲག་རེ་དང་བཞེབས···ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི········གཞུང་ལ་སྦྱངས་བརྩོན་གནང་བས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་འཛོམས་སུ········གྲགས། ཁོང་གི་སྐུ་གདུང་ནི་བྱ་གཞུང་གི་རི་བོ་ཐོད་དཀར་གྱི་མདུན་དུ་སྦྱིན་སྲེག་བྱས་སོ། །

ཕྱུ་རི་བ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་མཇུག·········ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། །ཁོང་ནི་རྗེ་རྒོད་ཚང་པ་མགོན་པོ་རྡོ་རྗེའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སློབ་མ་ཡིན་ཏེ། དཀའ་སྤྱད་རྗེ་རྒོད་ཚང་པ་དང་མཉམ་པ་ཡིན། རོ་སྙོམས་སྐང་འདྲིལ་ཞུ་མཁན་ཡིན། ཁོང་གིས་དུས་ཕྱིས་སུ་ཕ་ཇུག་ཏུ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་འཚོགས་པ་བསྐྱངས། བརྒྱུད་པ་འཛིན་པའི་སློབ་མ་ཡང་སྤྲུལ་སྐུ་བདེ་ཆེན་སེང་གེ་དང་། མ་གཅིག་ཆོས་སྒྲོན་བཅས་བྱོན་ནོ། །

ཕུན་ཚོགས་གླིང་ཞབས་དྲུང་བློ་བཟང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1873ལོར···མཚོ་སྔོན་ཨེར་ཁེ་པེ་ལིའི་ས་ཆར་ཡབ་པུ་ཐོ་དང་། ཡུམ་ལྷ་མོ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1895ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཙང་གི་དཀའ་ཆེན་བླ་མའི་མདུན་ནས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས་ཏེ་སྐུ་འབུམ་དུ་ཕེབས······ནས་གདན་སར་བཀོད། དཔལ་རིས་རབ་འབྱམས་པ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད······བཅས་ལ་ཞིབ་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་མཚན་ཉིད་སོགས་ཐོས་བསམ···མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་གཞུང་ལ་ཐོས········

བསམ་གང་ཞིགས་གནང་། གྲོ་ཚང་རྒྱུད་པ་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ་གྱི་མདུན་ནས་ཚོགས་ཕྱི་མའི་སྡོམ་པ་བཞེས། གཞན་ཡང་དམ་པ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་རིག་གནས་དང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1892ལོར་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་འགྲིག······ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་ནན་ཏན་དུ······མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་དགུ་པ་ཡིན།།

ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ······ཙང་ཆུའི་གཡས་བརྒྱུད་ཀ་རིང་ལྷ་ཁང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་གཡུང་བའི······རིགས་སུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཤེས་རབ་ཆོས་ལྡན་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སོགས་བསླབས་པས་ཚེགས······མེད་པར་མཁྱེན། ཤེར་ཕྱིན་སུམ་བརྒྱ་པ་དང་འཛམ་སྟུད་བཟང་གསུམ་ཕྱོགས་ལ་བཟུང་ནས་ཉིན་བཞིན་ཞལ་འདོན་མཛད། རྗེ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ལས་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས་པས་མཚན་ལ་ཕུན་ཚོགས···རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་འདོགས་པ་གནང་ཞིང་ལན་གསུམ་བསྐྱར་ནས་མི་བརྗེད་པ་ཀྱིས་གསུང་བ་སོགས་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་བརྩེ་བ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་དབུས་གཙང་དུ་ཕྱིན། སྟོ་ཁའི་མངའ་རིས་གྲྭ་ཚང་དུ་མཁས་གྲུབ་དོན་ཞིགས་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་བསྡུས་ཚད་ལ་སྦྱངས

པས་ཟླ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐུས་ཚད་ཀྱི་རིགས་ལམ་ཕྲ་མོ་རྣམས་ཐུགས་སུ་ཆུད། དེ་ནས་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དབུ་ཕར་དང་འདུལ་མཛོད་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔའི་སྐབས་གསང་ཕུར་དཀའ་བཅུའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཞིང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་ཉིན་མཚན་འཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་ཐོས་བསམ་མཛད་པས་གསུང་རབ་ལ་ནང་བྱིན་ཆུད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མཁས་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས། ཤར་ཀ་རིང་དཀའ་བཅུ་བ་ཞེས་མཁས་གྲགས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེ། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1612ལོར་དགོན་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ལྔའི་བར་དུ་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་མཛད། སྔ་སོར་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པ་ལ་འགལ་རྐྱེན་མང་བས་སུས་ཀྱང་རྫོ་མ་ཐོགས་པ་ལ་རྗེ་འདིས་ས་དཔོན་སོགས་ལ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་ལ་བརྟེན་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐུ་ཆེ་ཚད་དང་བཅས་པ་བཞེངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1624ལོར་གྲོ་ཚང་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅེས་ཐུའུ་བཀྭན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་མཛད་པའི«ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་དཀར་ཆག»ནང་དུ་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཕུར་ལྕོག་ངག་དབང་བྱམས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྲི་ལོ་སྤྱི་ལོ1682

ལོར་མདོ་ཁམས་ཆབ་མདོར་ཡབ་ཨ་ནུ་འཕགས་པ་དང་། ཡུམ་བཀྲ་ཤིས་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1762ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་ཕྱིས་པའི་མིང་ལ་བདེ་མཆོག་སྤྲུང་ཞེས་ཟུ། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པས་ཚོགས་མེད་དུ་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་བྱུང་······དང་དགེ་ཚུལ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས་ཤིང་མཚན་ལ་ངག་དབང·······བྱམས་པ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་དབུས་སུ་ཏེ་སེ་ར་བྱེས་པ་ཕྲུ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཤིང་བླ་མ་ངག་དབང་རྒྱ་མཚོ་ལ་བསྟེན་ནས་བསྡུས་གཞུང་དང་། ཕར་ཕྱིན། དབུ་མ། འདུལ་བ། མངོན་མཛོད་བཅས་ལ་སྦྱངས་ནས་དཀའ་བཞི་པའི་མཚན་བརྟགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང······ཡེ་ཤེས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་བཀའ་ཆོས་གསན། དེ་ནས་སྐྱབ་ཁང་པ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ལམ···རིམ་དང་། བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ། དཀའ་ལྡན་ཕྱག་ཆེན་བཅས་ཞུས་ཤིང་ཤུར་བུ་ཕྱོག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ཅིང་རྟོགས་པ·······མངོན་དུ་གྱུར། ཤུར་ཕྱོག་སྒྲུབ་སྡེའི་ཚོགས་པ་བསྐྲུངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད། དེ་ནས་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་གླིང་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ། སྟར་ཐང་། ལྷ་ལྡན་རྒྱུད་ཁང་། སྟེ་ཐང་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཞིང་མི······ཆེན་བླ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་བླ་མར་མཛད། སྐུ་ཚེའི་མཇུག་ཏུ་ཤུར་ཕྱོག་

སྐྱབ་སྔེར་གསེར་དངུལ་ལས་གྲུབ་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《སྟག་ཚང་ལོ་ཙཱ་བའི་བརྒལ་ལན》དང་། 《དྲིས་ལན་སོམ་ཉི་གཅོད་པའི་རལ་གྲི》། 《གསུང་མགུར་བསླབ་བྱའི་རིམ་པ》། 《སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་བློ་སྦྱོང་》། 《འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་བསྙེན་ཡིག》། 《སྙིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག》། 《རྟེན་གསུམ་གསར་བཞེངས་ཀྱི་དཀར་ཆགས》། 《ལམ་ཁྲིད་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་དོགས་གཅོད》། 《གཏོར་འབུལ་གྱི་རིམ་པ》། 《བཅའ་ཡིག་གི་རིམ་པ》། 《གྲྭ་ས་ཆེན་པོ་བཞི་དང་རྒྱུད་སྟོད་སྨད་ཀྱི་ཆགས་ཚུལ》བཅས་ཆོས་ཚན་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

ཕུར་ལྕོག་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1825ལོར་ཁམས་རྫ་ཆུ་ཨོར་ཏོག་གི་འབྲོག་ཡུལ་དུ་ཡབ་བྱམས་ཆོས་དང་། ཡུམ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་དཀར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1901ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་དབུས་སུ་གདན་དྲངས་ནས་ཕུར་ལྕོག་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་ཤིང་གནས་བླ་མ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ཅིང་རྒྱལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ལ་

གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཞིང་མཚན་ལ་བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། ཡོངས་འཛིན་དགེ་བཤེས་གྲགས་པ་བརྩོན་འགྲུས་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ལྷ་རམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་རྒྱལ་བ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་པར་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད་ཅིང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་མཁན་སློབ་སྦྲགས་མ་བཅས་མཛད། མདོ་སྔགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མང་པོས་མཆོད་པ་ཕུལ། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རིགས་ལམ་ཆེ་བའི་རྣམ་བཤད》དང་། 《རྒྱལ་བ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་དྭངས་ཤེལ་མེ་ལོང་》། 《ཨ་ཁྱིའི་གསོལ་མཆོད》བཅས་ཆོས་ཚན་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་ལོངས་པའི་པོད་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

ཕུར་བུ་འོད།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ནས་བསྟན་

བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད》ལེའུ་བརྒྱད་པ་བཞུགས་སོ།།

ཞེ་ཀྲུ་ཞབས་དྲུང་བློ་བཟང་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། ཕྱག་རྫོ་ཐང་ཡེ་ཧོར་ཞེ་ཀྲུ་སྡེ་བར་ཡབ་ཏང་ཛིན་དང་ཡུམ་པུ་བཤུའ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་ཨ་ཀྲུ་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་མདུན་ནས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས་ཏེ་གདན་སར་བཀོད། ལྷ་རམས་པ་བློ་བཟང་ཆོས་དར་དང་། ཁྲུར་ལུགས་སྨོན་རམས་པ་བཤད་སྒྲུབ་ཉི་མ་སོགས་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཚོགས་འདོན་གྱི་སྐོར་རྣམས་བྱང་བར་སྦྱངས། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ཆེ་ཆུང་དགོངས་དོན་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་རྩོད་པ་ཤིན་ཏུ་བཟང་། ཤིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ནོར་བུ་ཕྱག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་ཚོགས་དཔལ་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1865ལོར་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1868ལོར་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་དུས་སྐབས་དང་བསྟུན་པའི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་སྨད་ཕྱོགས་ཨ་བ་ག་ཧོཤུ་ཨོ་སོགས་ཨོགཾ་ཁ་ཏུ་མར་ལན་གྲངས་ཁ་ཤས་ཕེབས་ཏེ་གདུལ་བྱའི་རེ་འདོད་ཡོངས་སུ་བསྐངས། སླར་སྐུ་འབུམ་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྩེ་བླ་བྲང་

ཆེན་མོ་གསར་བཞེངས་དང་། སྨན་པའི་འདུ་ཁང་གསར་གསོ། ཚོགས་ཁྲི་ཆེན་མོ་གསར་བླུག་སོགས་ཀྱི་ཐེབས་སུ་དངུལ་སྲང་སྟོང་ཕྲག་གསུམ་ལྷག་གི་སྤྱི་འཛོག་ཨང་དུ་ཐུང་བ་ཕུལ་བ་སོགས་བཀའ་དྲིན་ཆེ། ཐུགས་དམ་ཞལ་འདོན་གྱི་རིམ་པར་ཆུ་རྒྱུན་ལྟར་བརྩོན་པའི་ངང་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་བཅུ་དགུ་པ་དང་། སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ།།

ཕོ་བྲང་སྡིང་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་གྲུབ་པར་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་ནི་གཉོས་ཡིན་ཞིང་མཚན་དངོས་ལ་གཞོན་ནུ་འོད་ཅེས་ཞུའོ། ཁོང་གིས་རྗེ་པོ་ཏོ་བ་རིན་ཆེན་གསལ་(1027—1105)གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་དབྱར་དགུན་ཐུང་ཟད་མ་གཏོགས་ཞལ་མཇལ་ཞིང་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་ཀྱི་བར་དུ་ཞབས་དྲུང་དུ་བཞུགས་ཏེ་ཅི་མཛད་ཐམས་ཅད་ཡོན་ཏན་དུ་འཛིན་པ་ལས་མི་མཐུན་པར་འཛིན་པ་བྱེད་མ་མྱོང་བའི་སློབ་བུ་དམ་པ་ཞིག་ཡིན། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་རྗེ་པོ་ཏོ་པའི་གདམས་ངག་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད་ཅིང་རྗེ་པོ་ཏོ་བས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དཔེ་སྣ་ཚོགས་དང་སྦྱར་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡེབས་པ་མཛད། དེ་ནས་གྲུབ་གནས་གསར་དང་ཕོ་བྲང་སྡིང་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་གྲྭ་པ་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ལ་བཀའ་ཆོས་གསུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་པར་གྲུབ་གནས

གསར་དུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྗེ་པོ་ཏོ་བའི་བཀའ་བབ་ཀྱི་བུ་ཆེན་བརྒྱད་ལས་དང་ཚུགས་མཆོག་བྱུང་གཅིག་ཡ······འགྲན་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་བཀའ་བབ་ཡིན་ནོ། །

ཕོ་ཡོང་བཟའ་རྒྱལ་མོ་བརྩན།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ····སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་ཡིན། ཁོང་མོའི་ཕྱག་རིས་སུ་བུ་ཚལ་གསེར་ཁང་གླིང་བཟོ་སྐྲ་བཅུ་གསུམ་གྱིས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་བཞེངས་པ་མཛད་དོ། བོད་ལུགས་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ797ལོར་ད་དུང་འཚོ་ཞིང་བཞུགས་པ་ལགས་སོ། །

ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1689ལོར་རྒྱལ་རྩེའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་པདྨ་རྒྱལ་པོ་དང་། ཡུམ་སྒྲོལ་མ་བུ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1747ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རིག་པའི་རྩལ་སྟོབས་རྫོགས་ཤིང་སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ལ་བྱང་བ་ཞིག······ཡིན། རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ཧན་གྱིས་བོད་ས་གནས་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཁོང་ལ་བློ་དཀར་བས་དམག་དཔོན་གྱི་འགན་ཁུར་སྤྲད། དེའི་སྐབས་སུ་ཇུན་གར་གྱི་དུས་ཟིང་སློང་བར་མདུན་རྩེ་ཁ་སྒྲོད་བྱས་ནས·····འཐབ་པས་མཛད་རྗེས་ཆེན་པོར་བཞག་པར་བརྟེན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1721ལོར་ཆིན་གོང་མས་ཐའི······ཇི(台吉)ཞེས་པའི་གོ་གནས་གནང་ནས་བཀའ་བློན་གྱི་འགན་ཁུར·····

བཞེས། སྤྱི་ལོ1727ལོར་ང་ཕུལ་སྦྱར་གསུམ་གྱིས་ཁང་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་བཀྲོངས་རྗེས་ཁོང་གིས་གཙང་དང་སྟོད་མངའ་རིས་ཀྱི་མི་དམག་དགུ་སྟོང་ཙམ་ཁྲིད་དེ་ལྷ་སར་ཐེབས་ནས་ང་ཕུལ་སྦྱར་གསུམ་ཕམ་པར་མཛད། དེ་ནས་ཆིན་གོང་མས་ཁོང་ལ་པེ་ཙེ་ཞེས་པའི་གོ་གནས་གནང་ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱིས་གཟེངས་བསྟོད་མཛད། སྤྱི་ལོ1728ལོར་ཆིན་གོང་མས་ཇུན་ཝང་ཞེས་པའི་གོ་གནས་གནང་སྟེ་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་གི་འགན་ཁུར་བཞེས་ནས་ལོ་ཛ་ཉི་ཤུའི་རིང་དུ་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀ་ལུགས་བཞིན་བསྐྱངས། སྤྱི་ལོ1730ལོར་ཁོང་གིས་དཔལ་སྣར་ཐང་དགོན་དུ་བཀའ་འགྱུར་རིན་ཆེའི་དཔར་ཤིང་དང་། སྤྱི་ལོ1741ལོར་བསྟན་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེའི་དཔར་ཤིང་བཅས་བཞེངས་སོ། །

ཕྲག་དགོན་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་ཤར་ཕྱོགས་དྭགས་པོའི་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་སོགས་ཐ་སྙད་རིག་གནས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་བྲུར་མཁར་མཉམ་ཉིད་རྡོ་རྗེའི(1439—1475)ཞབས་པད་ལ་བསྟེན་ཏེ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་ཅིང་སྐུ་ཚེ་གོང་འཕར་གསོ་རིག་གི་ཁྲིད་རྒྱུན་སྤེལ་ཞིང་གངས་ཅན་ཡུལ་དུ་གསོ་རིག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་བསྒྲེངས་པས་འཕྲིན་ལས་ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱས་པར་མཛད། མཚོ་སྨད་མཁན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི《ཁོག་འབུགས་ལེགས་བཤད་དཔལ་དཀར་མེ་ལོང་》གི་མཇུག་ཏུ“དེ(བྲུར

མཁར་མཉམ་ཉིད་རྡོ་རྗེ) ཡི་ཐུགས་སྲས་དམ་པ་ཕྲག་དཔོན་པས། «ཕྱི་རྒྱུད»དཔར་བཞེངས་བཤད་ཉན་རྒྱུན་གྱིས་ནི། གངས་ཅན་གནས་འདིར་གསོ་རིག་བསྟན་པ་ཡི། རྒྱལ་མཚན་བཟུང་ཞིང་འགྲོ་བ་ནད་པའི་ཚོགས། དུས་མིན་འཆི་བདག་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། རྣམ་དག་བསླབ་པའི་ཁྲིམས་ལས་མི་གཡེལ་བའི། ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་དང་རིམ་གཉིས་ཟབ་མོ་ཡིས། ཉིན་མཚན་གཡེལ་བ་མེད་པར་དོན་ལྡན་མཛད། ” ཞེས་གསུངས་སོ། །

འཕགས་མཆོག་བསོད་ནམས་དཔལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1363ལོར་····སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1447ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་སྡེའུ་གདོང་དུ་ཁང་གཉེར་མཛད་པའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཆོས་ལ་བྲོས་བྱོན་མཛད་ཅིང་། དང་པོར་ཆོས་རྗེ་གངས་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཁྲིད་རྣམས་ཞུས་པས་ཕལ་····ཆེར་མ་ཚར་བར་སྐུ་གཤེགས། དེ་ནས་མཁན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེང་གེ་ལས་གདམས་པ་རྫོགས་པར་གསན། དེ་རྗེས་གདན་ས་ཐེལ་བའི་རི་པ་མཛད་ཅིང་ཆུ་བར་དུ་སྒོམ་པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་བརྙེས། དེ་ནས་ཕྱོགས་གཞན་རྣམས་སུ་ཆོས་རྗེ་ཐེག་ཆེན་པ་ལ་སོགས་པའི་བླ་མ·····མང་པོར་བསྟེན་ཞིང་། གདམས་པ་རྣམས་བླངས། རི་ཁྲོད་རྣམས་སུ་གཉན་ཁྲོད་ཀྱང་མང་དུ་མཛད། ཕྱིས་སུ་ཆོས་སྡིངས་ཀྱི་རི་ཁྲོད་བཏབ། ལྷང་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་གུས་པ་མཆོག་དང་ལྡན་པས་བཀུར་བའི་བླ་མར་གྱུར་ཏེ་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། དཀུང་

ལོ་བརྒྱད་ཙུ་ཙ་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཆོས་རྗེ་སངས་རྒྱས་བློ་གྲོས་བཅས་ཡིན།།

འཕན་པོ་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1757ལོར་འཕན་ཡུལ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡབ་བསོད་ནམས་ལྷུན་···གྲུབ་དང་། ཡུམ་ལྷ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1816ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དགུ་པར་ཡབ་དང་ལྷན་ཅིག་ལྷ་ལྡན་དུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་དཔལ་··ལྡན་ཡེ་ཤེས་ལ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཞིང་མཚན་ལ་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས་·····ཞེས་འདོགས་པར་མཛད། སེ་ར་ཐོས་བསམ་གླིང་དུ་ཞུགས་ནས་ཚ་བ་དཀའ་བཅུ་བསྐལ་བཟང་དོན་གྲུབ་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ཏེ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་··ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད། སྒྲུབ་ཁང་པ་དག་དབང་འཇམ་དཔལ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ········མནོས་ཤིང་བཀའ་ཆོས་གསན། དེ་ནས་བསྡུས་གཞུང་དང་། དབུ་མ། ཕར་ཕྱིན། མངོན་པ་མཛོད། འདུལ་བ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སློང་རྡོལ་བླ་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། ཕུགས་ར་སྤྲུལ་སྐུ་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་དཔལ་བཟང་། གསེར་ཤྲིངས་མཁན་པོ་དགེ་འདུན་འཛིགས་མེད། ཐག་རི་མཁན་པོ་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས། བྱང་ཙེ་མཐུ་སྟོབས་རྒྱ་མཚོ། མཁན་

ཆེན་ཐོགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་མཐའ་ཡས་པར་གསན། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ཅིང་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དེ་ནས་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཤིང་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་རྒྱ་མཚོའི་གཞུང་དང་ཚིག་ཕྲུག་ལེན། གར་ཐིག་དབྱངས་གསུམ་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་དེ་སྔགས་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་སེར་སྨད་ཀྱི་དགེ་བསྐོས་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པར་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པར་རྒྱུད་པའི་མཁན་པོའི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་གང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་སྔར་སྲོལ་མ་ཉམས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པར་དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཞིའི་བར་དུ་འཆད་ཉན་མཛད། དགུང་ལོ་ང་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1815ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་ཛོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་བྱང་རྩེ་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས་ཞེས་ཟེར། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནི། །

འཕན་བློ་བཟང་དོན་ཡོད།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1602ལོར་

འཕན་ཡུལ་ཞོགས་གྲམ་ཕུར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1678ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཉམས་དགའ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་ཀྱང་ཞུ། སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན······ཏན་དུ་མཛད་ཅིང་རིགས་ལམ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར། དེ་ནས་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས་ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དང་ཆོ་ག་ཕྱག······ལེན་བཅས་ལ་ནང་བྱན་ཚུད་པར་མཛད། རྒྱུད་པ་དང་བྱང་རྩེའི་འཆད་ཉན་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1668ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། ཁྲི་ཟུར་ནས་རྭ་སྒྲེང་དང་རིན་ཆེན་གླིང་སོགས་ཀྱི་གདན་ས་བ་མཛད་དེ་དགུང་ལོ་དོན་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་རིན་ཆེན་གཉིས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོད······རྟེན་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲ་དུ་མས་སྤྲས་པ་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་བཞེངས་ཏེ····བདེ་གཤེགས་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

འཇིན་པོ་བ་ཤེས་རབ་དཔལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1550ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1633ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1623ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན···

སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ཞེ་དྲུག་གི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1629ལོར་དགོན་པའི······བྱང་ངོས་སུ་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་གསར་བཞེངས་མཛད།

ཁོང་གིས«སྐུ་འབུམ་དཀར་ཆག་བསྡུས་པ»ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་མཛད་དེ··དེང་དུས་དཔེ་རྒྱུན་ཏ་ཅང་དཀོན། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས············དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

ཕྱྭ་བ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1109ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1169ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་སྟོད་ལུང་རྒྱ་དམར་བ་བྱང་ཆུབ་གྲགས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས·····རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་མཁས···པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་གི་གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ཞེ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ། འཆད་ཉན་མཛད་སྐབས་ཁོང་གིས་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་རྣམས་བསྡུས་ཚན·······བགོས་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཚུལ«བསྡུས་གྲྭ»ཞེས་སྲོལ་གཏོད་ཅིང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་འཛིན་གྲྭ་བགོས་ནས་རྩོད་གླེང་བྱས་ཏེ་རིགས་ལམ་བརྒྱུད་པའི་སློབ་ཁྲིད་གསར་བ་བཅས་མཛད་པས་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་སློབ་གཉེར་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བར་སྐུལ་ལྕག་ཆེན་པོ་ཐེབས

སོ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཅིང་། སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་མང་དུ་མཛད་མཁན······ཞིག་ཡིན། ཁོང་ནི་གསང་ཕུའི་གདན་རབས་དྲུག་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སེང་ཆེན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། གཙང་ནག་པ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ་དང་། དན་འབག་པ་སྨྲ་བའི་སེང་གེ བྲུ་ཤ་བསོད་ནམས་སེང་གེ མ་བྱ་རྩོད་པའི་སེང་གེ ཙགས་དབང་ཕྱུག་སེང་གེ ཉང་བྲན་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ འདན་མ་དཀོན་མཆོག་སེང་གེ གཉལ་པ་ཡོན་ཏན་སེང་གེ་བཅས་དང་། ཇོ་སྲས་བཞི་ཡོད་དེ། འཁོན་ཇོ་སྲས་རྩེ་མོ་དང་། ཇོག་སྲས་ར་མོ། ཁུ་ཇོ་སྲས་ནེ་ཙོ། གཙོས་ཇོ་སྲས་དཔལ་ལེ་བཅས་དང་། ཤེས་རབ་ཅན་བཞི་ཡོད་དེ། མགར་དབང་གྲུབ་དང་། ཀོང་པོ་འཇག་ཆུང་། ལྷོ་བ་སྒོག་ཟན། བར་ཕུ་བ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔའི་འགྲེལ་བ»དང་། «ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་འགྲེལ་བ»། «དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་བ»། «དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ»། «དབུ་མ་སྣང་བའི་འགྲེལ་བ»། «སྤྱོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་བ»། «ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་རང་འགྲེལ» དང་བཅས། «ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་རྒྱང་པ» བཅས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་དང་འཁྲུངས་ཡུལ་མི་གསལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1658ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ཀྱི་མཛད་སྤྱོད་ཁ་མི་གསལ་ཡང་འབྲས་སྤུངས···

དགོན་གྱི་ཚོགས་ཆེན་ཞལ་ངོ་མཛད་ཅིང་མཚན་ལ་ཡང་ཞལ་ངོ་བསོད…
ནམས་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་ཞུ་འོ། སྐབས་དེར་གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་ཀརྨ་ཕུན་
ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པའི་ཡང་སྲིད་ཁྲི་འདོན…
མི་ཆོག་པར་བཀག་བཅད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་མོ་ལུག…
ལོ་སྤྱི་ལོ1619ལོར་ཁོང་ཉིད་སྐྱོག་ནས་མཚོ་སྔོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་སོག…
པོ་ལྷ་བཙུན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་སོགས་ལ་རྒྱབ་རོགས་ཞུས། རབ་
བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1621ལོར་ཁོང་དང་སོག་པོ་ལྷ…
བཙུན་གཉིས་ཀྱིས་དབུས་དམག་དང་སོག་དམག་ཁྲིད་ནས་གཙང་པ་སྡེ་
སྲིད་ཐོག་ཏུ་དམག་དྲངས་པས་གཙང་དམག་ཕམ་ཉེས་བྱུང་། རབ་
བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་མོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1622ལོར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་བ་ངག……
དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཁྲི་འདོན་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་
མེ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1637ལོར་སོག་གུ་ཤྲཱི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ……
གྱིས་ཆོ་ཐུ་དམག་དང་བཅས་པ་བཅོམ་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་ཁོང་ཉིད…
ལ་ཧཱུ་ལའི་ཕྱག་མཛོད་ཀྱི་ཆོ་ལོ་ཕྲད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་
ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1640ལོར་སོག་གུ་ཤྲཱི་བསྟན་འཛིན་ཆོས…
རྒྱལ་གྱིས་ཁམས་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་བཅོམ་ནས་མཚོ་སྔོན་ལོག་གྲབས་ཡོད……
པའི་སྐབས་དེར་ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པའི་དགོངས་པ་དང་མ…
བསྟུན་ནས་གུ་ཤྲཱིའི་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལྷ་སར་དམག་གཡར་བྱས་ཏེ…
གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་ཚ་མེད་དུ་བཏང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་
རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1642ལོར་གུ་ཤྲཱི་ཏན་གྱིས་ཁོང་ཉིད་ལ་དགའ་ལྡན་ཕོ…
བྲང་གི་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་ཆོ་ལོ་ཕྲད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་

སྟེ་སྤྱི་ལོ1645ལོར་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་འགན་ཁུར་བཞེས་ཏེ་དམར་པོ་རིའི……རྩེར་ཕོ་བྲང་དཀར་པོའི་རྨང་གཞི་བཏིང་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག……པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1648ལོར་ཕོ་བྲང་དཀར་པོའི་གསར་སྐྲུན……གྱི་ལས་འགན་རྩ་བའི་ཆ་ནས་ལེགས་པར་གྲུབ་ཟིན། དེ་ལྟར་དགའ་ཕོ་བྲང་ལ་ཞབས་ཏོག་མཛད་ཅིང་བདེ་བར་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཞལ་ངོ་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་དང་རྒྱ་ལོ་ཆོས………མཛད་ཅེས་ཞུའོ། །ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྡེ་སྲིད་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །

ཕྱུག་སྨི་སྟོན་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1332ལོར་སི་ཀྲག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1392ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་རིགས་ཏུས་མཐོ་བའི་ཕྱིར་ཆུང་ཏུས་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། ཟླ་གྲུ་སྟོན་པ་བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་མངོན་རྟོག་རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་ཚར་གཅིག་གསན་པས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་དང་། ཞག་རེ་རེར་མདའ་ཚད་མ་ཤོག་ལྷེབ་དྲུག་རེ་བློ་ལ་འཛིན་ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་ཆེ་བར་གྲགས། དེ་ནས་མཁན་ཆེན་ཟླ་སེ་སྟོན་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། བཤེས་གཉེན་ཟུ་རིན་ཆེན་དྲུང་ནས་ཚད་མ་རིགས་གཏེར་ཚར་གཉིས་གསན་པས་ཐུགས་སུ་ཆུད……པ་བྱུང་། མཁན་ཆེན་བྱམས་གསར་ཁ་ཆེ་ལས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྦྱོར་དྲུག་གི་ཁྲིད་དང་སྐར་རྩིས་ལ་སོགས་པའི་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ………

སྦྱངས། དེ་ནས་བླ་མ་རིན་ཆེན་དང་། རྟོགས་ལྡན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ལས་ཕྱག་རྫོགས་སོགས་ལ་སྦྱོང་པར་བྱས། ། དེ་ནས་དབུས་གཙང་དུ་ཐེབས་ཏེ་སྐྱོར་མོ་ལུང་གི་མཁན་ཆེན་ཞང་མདའ་བ······ལས་ཕར་ཕྱིན་དང་། ཞ་དཔོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་ལས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཞ་ཏི་ཀ་སྙིང་ནས་གསན་ཏེ་ཡོངས་རྫོགས་ཐུགས་ལ་བཟུང་། དབུས་པ་བློ་གསལ་ལས་འདུལ་བ་དང་། ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ་ལས་སྒྲ་རིག་པ། རྒྱལ་སྲས་དངུལ་ཆུ་ཐོགས་མེད་ལས་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་རྒྱ་ཆེན་གསན་ནོ། དེ་ནས་མཁན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་རང་གི་དབུ་ཞྭ་བཞེས་པ་སེར་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབུ་ལ་བསྐོན་ནས་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོར་མངའ་གསོལ་མཛད། དེ་ནས་རང་ཡུལ་རབ་སྒང་དུ་ཐེབས་ཏེ་བླ་མ་བྱམས་གསར་གྱི་གདན་ས་སྐྱི་ར་སེང་གེ་དགོན་དུ་ཕར་ཕྱིན། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་པ་མཛོད། རྒྱུད་བླ་མ་བཅས་སློབ་ཁྲིད་གནང་། སློབ་མ་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་རེ་འདུས་པ་བྱུང་བས་བླ་མ་དར་ཐོག་པ་ཞེས་གྲགས་སོ།
འབར་བ་ཞང་རྩེ་རྣམས་ཀྱིས་ཞུས་པ་ལྟར་གདན་ས་བཏབ་སྟེ་ལོ་བརྒྱད་··ཀྱི་བར་དུ་སློབ་མའི་ཚོགས་བསྐྱངས་པས། ཀྱི་པ་སྟོན་པ། དཔོན་པོ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ། ཀྱི་རི་དཔོན་པོ་ཆོས་རྒྱལ། རྨ་འབྲོ་དཔོན་པོ་ཆོས་དབང་། དཔོན་པོ་གྲགས་བཟང་། མི་ཉེ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་སོགས་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་མཁས་པ་མང་པོ་བྱུང་ངོ་། ཁོང་ནི་མི་ཉག་མཁས་དབང་མི་ལྔའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན། །

འཕྲུལ་གྱི་སྣ་ཆེན་རིགས་བཟང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་ཁྲི······

འབྲུག་ལ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ནང་བློན་ཆེན་པོ་ཐུག་གི་ཡ་གྱལ་ཡིན་ནོ། །

བ

བ་རི་ཚེས་གྲགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྐད་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ཤིང་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེའི་མཐིལ་གྱི་ཚིག»དང་། «ཀྱེ་རྡོ་རྗེའི་བསྟོད་པ»། «སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག»། «དྲུམ་ཆིག་ལྡེ་བ»། «འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ་བདུད་རྩི་ཐིགས་པ་སྒྲོན་མ་གསལ་བ་ཞིབ་མོ་རྣམ་པར་འཐགས་པ»། «དཔལ་ཕག་མོ་དཀར་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «ཁྭ་གདོང་མ་སྲུང་མདའ་ནག པོ»། «སྒྲོལ་མའི་མན་ངག་མེ་ལོང་དྭངས་པ»། «མ་ཧེའི་ཞལ་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས»། «ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གསལ་བ»། «པདྨ་གར་གྱི་དབང་ཕྱུག་གི་སྒྲུབ་ཐབས»། «སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «སྒྲོལ་མ་དཀར་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «སེང་

ཞིང་ནགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «ཙུནྡའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «ཁྲོ་གཉེར་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས»། «བྱམས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «མི་གཡོ་བའི་སྒྲུབ་ཐབས»བཅས་ཆོས་ཚན་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

བ་རི་སྤྱིལ་དཀར་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ནི་རྗེ་གོད་ཚང་པ་མགོན་པོ་རྡོ་རྗེའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སློབ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་ཚུགས་རྗེ་གོད་ཚང་པ་དང་མཉམ་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་དུས་ཕྱིས་སུ་འགོས་ཡུལ་འབྲིང་མཚམས་སུ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། འོད་གསལ་ཁོར་ཡུག་ཏུ་མངའ་ཞིང་འཕྲིན་ལས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གྱུར། །

བ་རི་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་གྲགས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1040ལོར་མངའ་རིས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1111ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོའི་བླ་མ་ཡིན་ལ། འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་སྲས་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་ནར་མ་སོན་བར་ཁོང་གིས་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི……གདན་ས་བསྐྱངས་སོ། །ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་བཀའ་འགྱུར་ལས་«འཕགས་མ་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་གཟུངས»། «དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་ཏོར་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གཟུངས»། «འཕགས་

པ་དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ》། 《བྱ་རྒྱུད》། 《འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་རྟོགས་པ》བཅས་དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས་《བདག་མེད་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《དཔལ་དགྱེས་པའི་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིམ་པ་ལས་བདག་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཀུ་རུ་ཀུ་ལེའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《རྡོ་རྗེ་གུར་ནས་གསུངས་པའི་ཛོ་སྲིག་གི་ཆོ་ག》། 《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་དཀའ་འགྲེལ》། 《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་རྩ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ》། 《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་གནས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ》། 《ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པའི་གནས》། 《རྣལ་འབྱོར་མ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་བཤད་སྦྱར》། 《དཔའ་བོ་གཅིག་པ་ཧེ་རུ་ཀའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《བདེ་མཆོག་གི་སྦྱིན་སྲིག་སྤྱིའི་གསལ་བྱེད》། 《དཔལ་བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་བའི་ཐབས》། 《ཐུགས་རྗེ་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མདོར་བཤད་པ》། 《འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས》བཅས་སྒྲུབ་ཐབས་བརྒྱ་རྩ་ལ་སོགས་པ་བཞུགས་སོ། །

པ་རིག་གྲོས་པ་དགའ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གྲུབ་པའི་སྐོར་དང་། སྙིང་

པའི་སྐོར། དོ་ཧའི་སྐོར་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་པ་དང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཡང་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པར་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཡང་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་སྒྲུབ……ཐབས་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོན་མ》སྨད་ནས་བ་རི་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་གྲགས……པས(1040—1111)བཅོས་པ་དང་། 《ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ལྡེ་མིག》། 《འཕགས་པ་སྡུད་པའི་གདམས་ངག》བཅས་བཞུགས་སོ། །

བ་སོ་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1606ལོར……དབུས་སྟོད་ཐུན་དྲུག་རྫོང་དུ་ཡབ་སྡེ་བ་སྐལ་བུ་དང་། ཡུམ་བསོད་ནམས་བུ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1652ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དེ་ནས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་ཆེན……བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པར་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ཅིང་མཁས……པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དེ་ནས་རང་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་བྱ་ཕུག་མདོ་སྔགས་དར་རྒྱས་གླིང་དང་རྟ་ཚག་དགོན་པ་སོགས་དགོན་ཁག་སུམ་ཅུ་ཙམ་དང་། དགེ་འདུན་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་ཙམ། སེ་སེར་དུད་ཁག་སྟོང

ཕྱག་བདུན་ལ་ཉེ་བའི་བླ་མ་དང་དཔོན་པོ་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་མཛད་དེ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་དགོན་པ་དང་སྡེ་བ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་པར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལ་རང་རྣམ་རྩོམ་དགོས་པའི་ཞབས་བསྐུལ་ཞུས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྲིད་ཀྱི་རྣམ་བཤད》དང་། 《རབ་བཏགས་ཀྱི་རྒྱན་བཟང་པོ་ངེས་དོན་སྦྲང་རྩིའི་སྨན་བཅུད》། 《རང་སེམས་སྦྲུས་པ་གཅོད་པའི་རྩ་བའི་རྡོ་རྗེའི་མགུར》། 《བསྐྱེད་རིམ་རྣམ་གཞག》བཅས་ཆོས་ཚན་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་ཡོངས་པའི་བྲིས་མ་པོད་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1402ལོར་གཙང་ལ་སྟོད་ཕྱོག་གཞུང་དུ་ཡབ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་དང་། ཡུམ་འབྲོག་རྒྱལ་མོ་བུ་འདྲེན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1473ལོར་དགའ་ལྡན་བྱང་གླིང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་། ཁྱད་པར་གཅེན་པོ་མཁས་གྲུབ་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིས་བསྡུས་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་མང་པོར་གསན་བསམ་ཡུན་དུ་མཛད་དེ་མཁས་པའི་ཡང་རྩེར་སོན། རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་དགོངས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས། གསང་ཕུ་

ར་བ་སྨད་དུ་འཆད་ཉན་ལོ་འགར་མཛད། དེ་ནས་གཙང་གི་རོང་ལྷན་གྱི་ཡུལ་གྲུར་ཕེབས་ནས་བ་སོ་ལྷུན་གྲུབ་བདེ་ཆེན་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས་པས་བ་སོ་ཆོས་རྒྱན་དུ་གྲགས། ཤབ་སྟོད་སེང་གེ་དང་ཉེ་བའི་སར་རི་ཐོ་བདེ་ཆེན་ཞེས་པའི་རི་ཁྲོད་བཏབ། དེའི་རྗེས་ནས་ཀྱང་བདེ་ཆེན་གྱི་མིང་ཟུར་ཡོད་པའི་དབེན་གནས་མང་དུ་བཏབ། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པར་པཎ་ཆེན་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་ཞལ་བཀོད་ལྟར་ཤབ་སྟོད་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་གདན་དྲངས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་དགའ་ལྡན་དུ་ཕེབས་ཏེ་དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པ་སྤྱི་ལོ1464ལོ་ལ་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་སྟེང་དུ་ཕེབས་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་། བཤད་ཁྲིད་དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསྩལ་ཞིང་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་དབྱར་གྱི་ཆུ་བོ་ལྟར་སྤེལ། དགའ་ལྡན་འདུ་ཁང་དུ་རྟེན་རྒྱལ་བ་སེང་གེ་ང་རོའི་གསེར་སྐུ་དང་། གདན་ས་ན་རིམ་གྱི་སྐུ་བརྙན་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་པོ་བཞེངས་མཛད། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དྲུག་པ་ཡིན། བ་སོ་སྤྲུལ་སྐུ་སྐྱེ་ཏ་ཚག་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གནས་ཉིང་ཀུན་དགའ་བདེ་ལེགས་དང་། ཕྱུང་པོ་དགེ་འདུན་བཟང་པོ། མདོ་སྨད་པ་ཆོས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ། སྟོད་ལུང་པ་དཔལ་ལྡན་རྡོ་རྗེ། ཁམས་པ་རྡོ་རྗེ་དཔལ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་མགུར་མ་དང་། དུས་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་རིམ། དབུ་མའི་ལྟ་ཁྲིད། གསང་འདུས་ལམ་རིམ་དམར་ཁྲིད། འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་རྣམ་བཤད། རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྔའི་ཁྲིད་བཅས་པོ་ཏི་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་སོ། །

བ་སོ་ཧ་ཆག་ཡེ་ཤེས་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་མགོན་པོ།

ཁོང་ནི་ཧ་ཆག་ཡེ་ཤེས་བློ་བཟང་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བ་སོ་ཧ་ཆག་བསྟན་པའི་མགོན་པོ།

ཁོང་ནི་ཧ་ཆག་ཡེ་ཤེས་བློ་བཟང་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བ་སོ་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1537ལོར་མདོ་སྨད་ཁྲལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1605ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་དགོས་པའི་ཞུ་བ་གསོལ། བླ་མ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཆོས་སྤྱོད་སོགས་ཐུགས་འཛིན་གནང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་རྒྱལ་བ་དམ་པ་འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་མཚན་ལ་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ་ནས་སྐར་ཐོག་དགོན་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་གསང་ཕུ་སོགས་ལ་ལོ་བཅུ་གཅིག་རིང་དུ་བཞུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་ཐུགས་གཉེར་མཛད། གངས་ཅན་མགོན་པོ་རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་མཇལ་བར་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཐེབས་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་ཐོབ། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་པར་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཐེབས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི

ལོ1580ལོར་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་སྣེ་དགོན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་རེ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཚན་གཞན་ལ་རྗེ་དྲུང་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་སྙན་ངག་དང་། ཆབ་ཤོག རྣམ་ཐར། སྒྲུབ་ཐབས། དྲིས་ལན། རྗེས་གནང་བཅས་ཁྲིས་མ་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

ཞབ་སྟོང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《མདོ་མང་གི་སྐོར》ལས《འཕགས་པ་བྱམས་པ་དགའ་ལྡན་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་བླངས་མདོ》ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཐལ་བྱ་གོང་བ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་

པོར (1143—1217) ཚོད་པ་མཛད་པའི་རྩལ་དུ་འབྲི་གུང་ལ་ཕེབས་ཀྱང་ཞལ་མཇལ་བ་ཙམ་གྱིས་དད་པའི་སྤུ་ཧྲུང་གཡོས་ཤིང་ཕྱག་མང་དུ་བཙལ་ནས་བཞུགས་པར་མཛད། དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པ་ལས་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པར་ཞུས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ལས་ཀྱང་ཆོས་མང་དུ་གསན། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་བལ་བུ་གོང་བ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། ཁོང་གི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཚན་གཞན་ལ་ངོར་རྗེ་རས་པ་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བསྟན་པའི་སྙིང་པོ》སོགས་བསྟན་བཅོས་འགའ་རེ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་སློབ་མ་རས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཡིན་ནོ། །

ཐིས་པ་ངག་དབང་མི་ཕམ་ཟླ་བ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1767ལོར་མདོ་སྨད་མར་ནང་ཚོ་ལྔར་ཐིས་ཐང་འཛའ་མོའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1807ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ནས་ཐིས་པ་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐུ་སྐྱེ་ཙ་ངོས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། བདེ་ཆེན་པ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་ལས་སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་དང་། ཨ་ཁྱུང་ངག་དབང་མཁྱེན་རབ་ལས་སྙན་ངག་དང་མངོན་བརྗོད་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། ཤར་སྐལ་ལྡན་

དགེ་འདུན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། མཁན་ཆེན་རྡུང་ཡིག་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཁྲི་ཀུན་སྤྲུལ་སྐུ་ངག་དབང་འཇམ་དབྱངས་བཀྲ་ཤིས། ཚེ་མགོན་བླ་མ། དགོན་ལུང་གི་ཤང་བསྐལ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས། ཞང་པ་སློམ་ཆེན་བློ་བཟང་བླ་པ་རྣམས་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ལ་སྦྱངས་པ……དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་ཐུའུ་བཀྭན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཟབ་ཁྲིད་བཅས་ཞིགས་པ་གསན། དེ་ནས་རོང་བོ་དགོན་གྱི་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་གསང་སྔགས་དར་རྒྱས……གླིང་གི་ཁྲིར་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པར་རོང་བོ་དགོན་གྱི་ཚོགས་ཆེན་ཁྲི་པ་མཛད། འོན་ཀྱང་འཆད་ཉན་དང་ཀུན་སྤྱོད་བསྐྱང་ཁོམ་མ་བྱུང་བར་ལོ་དེར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«ཤར་སྐལ་ལྡན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་ཐར»དང་། «ཞིགས་བཤད་སྤྲང་རྩིའི་སྙིང་པོ»། «ཕྱག་ཆེན་གནྡྷ་མའི་འགྲེལ་བ»། «དྲི་ལན་དོན་གསལ་མེ་ལོང་»། «འཕྲིན་ཡིག་གི་རྣམ་གཞག་བློ་གྲོས་སྒོ་འབྱེད»། «རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མཁས་པའི་སྙིང་ནོར་ཆ་ལག»བཅས་ཆོས་ཚན་ཆེ་ཆུང་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་ཡོད་པ་པོད་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་བཞུགས་སོ། །

བྲ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་བའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་གི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1290 ལོར་གཙང་སྟོད་ཁྲོ་ཕུའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤབ་སྨད་སློམ་གནས་དགོན་པར……ཡབ་ཉིང་མའི་བླ་ཆེན་བྲག་སྟོན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་དང་། ཡུམ་

བསོད་ནམས་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་གི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1364ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཡུམ་གྱིས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་བསླབས། དེ་ནས་དཔོན་རྒྱལ་སེང་གིས་རྩིས་དང་ཡི་གེའི་རིག་པ་བསླབས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཡུམ་གྱི་ཁུ་བོ་ཉིང་མའི་བླ་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་བཟང་གི་མདུན་ནས་གསང་སྔགས་ཉིང་མའི་ཆོས་སྐོར་མ་ལུས་པ་ཞུས་ཤིང་བསླབས་བརྗོད་དང་། སྒོམ་སྒྲུབ་སོགས་ལ་ཐུགས་བརྩོན་ཆེན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་ཁྲོ་ཕུའི་མཁན་ཆེན་རིན་ཆེན་སེང་གེའི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་མགོན་གྱི་མདུན་ནས་འདུལ་བ་དང་ཕར་ཕྱིན་ལ་ལོ་གཉིས་རིང་དུ་གསན་སྦྱངས་མཛད། དེ་ནས་ལོ་གཅིག་ལ་ཚད་མ་གསན་པས་རྩོད་པའི་རྩེ་མོར་སོན་ཏེ་ཕ་སྟོན་ལ་བུ་སྟོན་བྱུང་འདུག་ཅེས་བསྟོད་བསྔགས་བྱས་ཤིང་། མཁས་པའི་གྲགས་པ་དབུས་གཙང་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་དཀའ་བཞི་བ་གྲགས་པ་གཞོན་ནུ་སོགས་ཀྱི་མདུན་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། ཐར་ལོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཙནྡྲ་པ་དང་ཀཱ་ལ་པའི་མདོ་འགྲེལ། སྙན་ངག སྡེབ་སྦྱོར། མངོན་བརྗོད་སོགས་ལ་སྦྱངས་པས་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། བླ་མ་དཔལ་ལྡན་སེང་གེ་དང་། བླ་མ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ནས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དབང་དང་བཤད་པ་བཅས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མཐར་དག་གསན། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་ཏུ་ཕེབས་དུས་སྐུ་ཞང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཞྭ་ལུ་དགོན་གྱི་གདན་སར་བཀོད། དེ་ནས་མི་རིང་བར་

ཚད་མ་ནམ་ངེས། ཕར་ཕྱིན། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་བཅས་སློབ་མར་ཁྲིད་པར་མཛད། སྔགས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་བཙུགས་ཏེ་དབྱར་དགུན་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་ཕར་ཕྱིན། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། ཚད་མ་ནམ་ངེས། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། སྟོན་དཔྱིད་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་དུས་འཁོར། གསང་འདུས། ཡོ་ག་རྡོ་རྗེའི་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་སྤྱི་ལོ1917ལོར་ཤིང་པར་བཞེངས་ཏེ་་པོད་ཉེར་བརྒྱད་དུ་བྱས་སོ། ཝ་ལི་བློ་གསལ་བསྟན་སྐྱོང་གིས་ཁོང་གི་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཆོས་ཚན་ཉིས་བརྒྱ་བཅོ་བརྒྱད། མདོའི་སྐོར་ལ་ཉེར་ལྔ། རིག་གནས་སྐོར་ལ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་སྟེ་ཁྱོན་སྡོམ་ཉིས་བརྒྱ་གོ་བརྒྱད་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། བསྒྱུར་རྩོམ་ཡང་དུ་མ་བཞུགས། །

ཐུམ་པར་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1879ལོར་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་སྐུ་འབུམ་དྲེད་ཁོག་སྨང་ཚང་རྒྱུད་ཧོར་ཞིང་ཉེ་་བར་ཡབ་སྒྲོལ་མ་དོན་གྲུབ་དང་། ཡུམ་རིན་ཆེན་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་བཞི་པར་སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་སྐུ་གོང་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་་་་་་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་སྐུ་འབུམ་རང་སྐར་དུ་གདན་སར་བཀོད་ཅིང་སློབ་ལམ་རབ་་་་་་་་་འབྱམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་ཀློག་གི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་སྦྱོད་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད།

དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་སྐྱབས་རྗེ་ཞྭ་དམར་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1903ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་ངོ་། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཀྱང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ཁོ་ནར་གཉེར་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་དང་། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་བདུན་ཅུ་དོན་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ།།

བྲམ་པར་མཁན་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1847ལོར་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ཀླུ་འབུམ་ཚོ་བར་ཡབ་ཞང་ཀུན་ཟིན་བརྟུན་ནོ་དང་། ཡུམ་དཀར་མོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་ཧོར་ཤིང་སྒོམ་པ་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མདུན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་སྐུ་འབུམ་རང་སྐོར་དུ་གདན་ས་བཀོད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་ཤ་ཀླུ་ལྷ་རམས་པ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད་ཅིང་ཚོགས་ལངས་ཀྱང་བཞེངས།

དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལས……… བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ནས་སྔགས… ཕྱོགས་ལ་སློབ་གཉེར་ཞིབ་པར་གནང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1868ལོར་དུས་འཁོར་དཔོན…… སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1872ལོར་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས…… ནས་དུས་ཀྱི་དབང་དང་བསྟུན་པའི་འགྲིག་ལམ་གང་ཡོད་དང་ཆོས…… འཆད་ཉན་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ལ་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བའི་ཐབས་ཚུལ་ནན…… ཏན་དུ་མཛད། ཁྲི་ཐུར་ནས་དབུས་གཙང་དག་པའི་ཞིང་དུ་འབྱོར་ཐལ་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་དང་། རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཐུམ་པར་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། ཁོང་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1803ལོར་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད… པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་འགྲིག་ལམ་ཀུན… སྐྱོང་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་ཚགས་འཛིན་ཞིབ་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ1824ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1826ལོར་བཙན་ཁང……

ཆེན་མོའི་ཁྲིམས་ར་དང་དགོན་པའི་བྱང་ངོས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ……བཅས་གསར་བཞེངས་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1827ལོར་ཁོང་གིས་གཙོ་འགན་བཞེས་ཏེ་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་ཀྱི་གསུང་འབུམ་ཤིང་དཔར་དུ་བཀོད་རྒྱུ་དགོན་པ་ཡོངས་ནས་གྲོས………མཐུན་བྱུང་སྟེ་དཔར་ཁང་ངོ་མཚར་རིན་ཆེན་གླིང་གསར་དུ་བཙུགས། སྐྱབས་རྗེ་གསེར་ཏོག་མཁན་ཆེན་དང་། སྟག་མཚེར་མཁན་ཆེན་རྣམ་གཉིས་དཔར་ཁང་གི་བདག་པོར་བཞུགས་ཏེ། མཚོ་སྔོན་རབ་འབྱམས་པ་ངག་དབང་ལེགས་གྲུབ་དང་། རབ་འབྱམས་པ་ངག་དབང་ཉི་མ་སོགས་འགོ་བ་དུ་མ། ཞུས་དག་པ་སྐྱབས་རྗེ་ཆེ་ཤོས་ཡོངས་འཛིན་ངག་དབང་འཇམ་དབྱངས་དཔལ་རྒྱལ། ཨ་ཀྱཱ་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ། དཀའ་བཅུ་ཚུལ་ཁྲིམས་རབ་རྒྱས་སོགས་དང་། དབུ་ལྷ་འབྲི་མཁན་ལྷ་བཟོ་རབ་འབྱམས་པ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས། དཔར་ཡིག་འབྲི་མཁན་དགེ་སློང་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན། དགེ་སློང་དགེ་འདུན་དར་རྒྱས་སོགས་དང་། ཀོ་མཁན་དགེ་སློང་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ། བསྟན་འཛིན་ཡར་འཕེལ། བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱིས་འབད་རྩོལ་དང་ལེན་ལྷུར་དུ་བཞེས་ཤིང་། མ་ཞུས་དང་། ཕྱི་ཞུས། སྐྱར་ཞུས། དཔར་ཞུས་ཏེ་ཞུས་དག་བཞི་རེ་མཛད། དངུལ་སྲང་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅུ་དྲུག་དོང་ཙེ་ཚན་ཁྲི་ཚོ་གཉིས་དང་སྟོང……ཕྲག་གཉིས་ལས་བརྒལ་བའི་རྒྱུ་སོང་གིས་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང…འབུམ་ཆ་ཚང་དཔར་དུ་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་རབ་གནས་ཀྱང་རྒྱས……པར་མཛད། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་སོ་ལྔ་པ་

དང་། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་ཞེ་དགུ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཞི་རི་མཐུ་སྟོབས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……… 1695ལོར་མདོ་སྨད་ཤིས་ཚང་བེ་རིའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1774ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རྒྱུད་སྟོད་ལྷོ་ཧོར་རྒྱ་མཚོ་དོན་ལྡན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་ཁྲི་ཀན་བསེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ལས་བསྡུས་གྲྭའི་བཙེ་བཞག་གསན་ཞིང་ཟིན་བྲིས་ཀྱང་བཏབ་ཅིང་དཔར་ཤིང་བླ་བྲང་དུ་ཡོད། གཞུང་རྣམས་ལས་མཛོད་ཀྱི་བར་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སློབ་གཉེར་བསྐྱུར་བས་དགེ་བཤེས་ཐོབ། རྒྱུད་སྟོད་དུ་ཞུགས་ཤིང་སྔགས་ལ་སྦྱངས། གདོང་གོང་ཕུན་ཚོགས་རྒྱ་མཚོ་ལས་བེག་ཙེའི་གཏོར་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་བསླབས། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཤིས་ཚང་དང་མཛོད་དགེ་མར་ཁྲའི་ཉིན་གཉིས་ཀར་རི་ཁྲོད་བཏབ་ཅིང་སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་བཀའ་ཆོས་ཆེམ་པར་གནང་། དགུང་ལོ་ང་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1749ལོར་·· གཙོས་དགོན་ཆེན་དུ་མཚན་ཉིད་བཙུགས་ཏེ་ཐོག་མའི་འཆད་ཉན་གྱི་··· ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་དཔེ་ཁྲིད་གནང་། དགུང་ལོ་དོན་དགུ་བར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«བསྡུས་གྲྭའི་ཟིན་བྲིས»དང་། «ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ»བཅས་བཞུགས་སོ།།

བེ་རི་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་ཁམས་མདོ་སྨད་ལྡན་ཆོས་འཁོར་ཡུལ་དུ་ཡབ་བེ་རི་དོན་ཡོད་རྒྱལ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1640ལོར་སོག་གུ་ཤྲཱི་ཧན་གྱིས་བཀྲོངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་དང་། དེ་ནས་སྐུ་ན་སོན་རྗེས་ཡབ་མེས་ཀྱི་སྲིད་དབང་རྒྱུན་བསྐྱངས་ཤིང་མངའ་ཐང་ཇེ་ཆེར་གཏོང་ཆེད་ཁམས་ཁྲུལ་གྱི་ཡུལ་སྡེ་མང་པོར་དམག་དྲངས་ནས་དབང་དུ་བསྡུས། ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོར་དམག་རོགས་བྱེད་པའི་བསམ་བློ་ཡོད་ཀྱང་དོན་དུ་མ་འཁེལ། ཁོང་བོན་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་ཞེན་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ནང་པའི་བླ་མ་དང་། གྲྭ་པ་མང་པོ་བཀྲོངས་པ་དང་བཙོན་འཇུག་བྱས། ལྷག་པར་དུ་གུ་ཤྲཱི་ཧན་སོགས་སོག་པོའི་ཇག་ཚོགས་ཀྱིས་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱས་པར་འགོག་རྒོལ་ཤུགས་ཆེན་བྱས་སྐབས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1640ལོའི་ཧོར་ཟླ་ལྔ་པའི་ནང་ནས་སོག་གུ་ཤྲཱི་ཧན་གྱིས་ཁམས་ཕྱོགས་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེའི་ཐོག་ཏུ་དཔུང་འཇུག་བྱས་ཏེ་ཧོར་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ནས་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་གསོན་བཟུང་བྱས་ཏེ་ཁྲིམས་ལ་སྦྱར་རོ། །

ཚ་དོང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1375ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1451ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་ལ་

ད་ཏུང་དཔྱད་དགོས། ཁོང་ནི་ལོ་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དཔོན་པོ་ཡིན། ལྷག་པའི་ལྷ་སྒྲ་དབྱངས་ལྷ་མོས་རྗེས་སུ་བཟུང་བས་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་སྨྲ་བའི་མ་ཧཱ་པཎྜི་ཏར……གྱུར་ཞིང་ཀུན་གྱིས་བོ་དོང་པཎ་ཆེན་ཞེས་འབོད། གངས་ལྗོངས་མཁས་པ་ཕལ་ཆེར་རྩོད་པས་ཕམ་པར་མཛད། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་། རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་སོགས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་གསང་བའི་མཛོད་ཆེན་པོ་བྱིན་པས་དེ་ཉིད་འདུས་པ་ཆེན་པོ་སོགས……བསྟན་བཅོས་ཕོན་ཆེན་བརྩམས། བོ་དོང་གི་གདན་ས་ཡང་མཛད། དུས་ཕྱིས་སུ་དཔལ་མོ་ཆོས་སྡིངས་བཏབ་ཅིང་དགེ་འདུན་སོང་པོའི……ཚོགས་པ་བསྐྱངས། གྲུབ་མཐའི་ཁས་ལེན་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་མང་ཏུ་མཛད་པས་བོ་དོང་པའི་ལུགས་ཞེས་གྲགས། དེང་སང་གདན་ས་དངོས་སུ་ཆོས་རྒྱུན་སོགས་ཆེར་མི་བཞུགས་ཀྱང་ལོ་རྟོར་རྗེ་ཉིད……ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་སྤྲུར་ར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རིམ་བྱོན་དང་། ཡར་འབྲོག་བསམ་སྡིངས་སུ་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་རིམ་བྱོན་སོགས་ཀྱིས་བཟུང་སྟེ……ཆོས་རྒྱུན་འགའ་ཞིག་ཡོད་དོ། ཁོང་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ནི་འཇིགས་མེད་གྲགས་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ཡོད། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ནི་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བཀའ་བབས་ཉི་ཤུ་རྩ……གསུམ་དང་། འཁོན་གྱི་གདུང་བརྒྱུད་གསུམ། སྔགས་འཆང་ཆེན་པོ་གཅིག མཁས་གྲུབ་གཉིས། ལོ་ཆེན་གསུམ། དཀའ་བཅུ་སྨྲ་བ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག དཀའ་བཞི་སྨྲ་བ་སྟོང་ཕྲག་གཉིས། ཕར་ཚད་ཤེས་པའི་སློབ་མ་ཁྲི་ཕྲག་ལས་བརྒལ་བ་བྱོན་ནོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་

པར་ཕྱིན་དང་། དབུ་མ། ཚད་མ། མངོན་པ། འདུལ་བ། སྒྲུབ་ཐབས་སྣ་ཚོགས། སྒྲ། སྙན་ངག སྡེབ། སྨན། སུམ་རྟགས་དག་གསུམ། ལོ་རྒྱུས་ཆོས་འབྱུང་སོགས་བཞུགས་པ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་པོ་ཏི་བརྒྱ་དང་སོ་གཉིས་སུ་བཞུགས་སོ། དེའི་ནང་དུ་སྔོན་ཆད་མཁས་པའི་གསུང་རྩོམ་ལ་ཞུ་དག་དང་ལེགས་བསྒྲིགས་མཛད་པ་རྩིས་མེད། ད་ལྟ་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་གི་མཁས་པ་སོ་སོའི་གསུང་རྩོམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་ཆེས་མང་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་སྨྲས་སོ། །

བོ་དོང་རིན་ཆེན་རྩེ་མོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་བླ་མ་སེ་མོ་ཆེ་བ་ལ་བསྟེན་ནས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བཤད་པ་དང་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཞུས་ཏེ། སྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་བཟླས་བསྙེན་བྱེ་བ་རྫོགས་པར་མཛད་པས་སྤྲིན་བསྲིགས་མཛད་པ་ན་མེ་ལྷེ་དཔལ་བེའུ་དང་གཡུང་དྲུང་འཁྱིལ་བ་ལ་སོགས་པ་བཀྲ་ཤིས་པའི་མཚན་མ་ཡང་མང་དུ་བྱུང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཤད་པས་སློབ་མ་མང་དུ་བྱུང་བ་ལས། ཁྱད་པར་དུ་གདུགས་ཐོགས་པ་བཅོ་བརྒྱད་བྱུང་། ཁྲིད་བཏབ་པས་སློབ་མ་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱང་མང་དུ་བྱོན། བོ་དོང་དུ་དུས་འཁོར་ལྷ་མོ་ཆེ་ཞེས་གྲགས་སྐུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་བཞེངས་སོ། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་སྒྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ

འཁྲིམས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྟག་སྐྱེ་བ་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན་ཡིན། །

ཐོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1618ལོར་སྐུ……འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་འབྲུག་པ་སངས་རྒྱས་རྡོ་རྗེ་ལ་བསྟེན……ཞིང་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ……མཛད་ཅིང་གངས་ཅན་མཁས་པའི་མིག་རྒྱན་དུ་གྱུར། ད་ཡོད་ཀྱི་དཔྱད་གཞི་ཡིག་ཆ་ལ་བལྟས་ན། ལྷག་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པ་དང་སྙན་ངག་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་བརྩམས་ཆོས་ཀྱང་མང་དུ་མཇལ་རྒྱུ……འདུག དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1678ལོར《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་འགྲེལ་བ་དཎྜིའི……དགོངས་རྒྱན》ལྗགས་བརྩམས་གནང་བ་ལ་གཞིགས་ན་དགུང་ལོ་མཐོན་པོར་བཞུགས་ཡོད་པ་འདྲའོ། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《སྨན་གྱི་རོ་ནུས་བཤད་པ་བཻ་ཌཱུརྻའི་མེ་ལོང་》དང་། 《དྲིས་ལན་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་སྣང་བ་གསལ་བ》། 《ལུས་ཐིག་ཟླ་བ་ནོར་བུ》། 《སྙན་ངག་གི་ཡང་ལན་རབ་དགའི་རྒྱུད་མངས》། 《སྙན་ངག་སྨྲ་བ་རྣམས་ལ་དྲི་ཚིག་ཚངས་པའི་མགུལ་རྒྱན》། 《རང་ལན་དབྱངས་ཅན་ངག་གི་རོལ་མཚོ》། 《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་དོན་རྒྱན་ལ་དཔྱོད་པའི་འབེལ་གཏམ་ལེགས་བཤད་རོལ་མཚོ》། 《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གཞུང་གི་

དཔེར་བརྗོད་ལེགས་པར་བཤད་པ་སྒྲ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་ངོགས» བཅས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

བྱ་ཁྱུང་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས།

ཁོང་ནི་ཁྱུང་རྩེ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་དང་མི་གཅིག་པ་ཡིན་… པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བྱ་ཁྱུང་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན།

ཁོང་ནི་ག་ཅན་ཚ་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་… པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བྱ་ཁྱུང་ངག་དབང་སྙན་གྲགས།

ཁོང་ནི་སྟུབས་ངག་དབང་སྙན་གྲགས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་… དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བྱ་ཁྲི་བཙན་པོ།

ཁོང་ནི་ཕྱུ་དེ་གང་རྒྱལ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས… པར་ཞུའོ། །

བྱ་སྟོན་འཆད་ཁ་བ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1101 ལོར་ཡུལ་ལུ་ར་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་བྱ་ཡིན། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1175ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་པའི་དུས་སུ་ལོ་རོ་ཞིང་གསར་དུ་མཁན་པོ་རྩེ་པོར་བ… དང་སློབ་དཔོན་དྭགས་པོ་གཅང་འདུལ་བ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་…… ཞིང་མཚན་ལ་ཡེ་ཤེ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསོལ། ཚ་རོང་རྗེ་སྟོན་དང་དྭགས

གཙང་འདུལ་བ་གཉིས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། ཤ་མི་བ་སློན་ལམ་འབར་ལས་འདུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་………གསན། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་དབུ་ཙར་ཕྱིན་ཏེ་ཤ་ར་བ་ཡོན་ཏན་གྲགས་མཇལ་ཞིང་བློ་སྦྱོང་གི་ཁྲིད་ཚར་གཅིག་ལ་ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གསན་པས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས་ཤིང་། "བདག་ཉིད་མོས་པ་མང་བའི་རྒྱུས། བདེ་སྡུག་གཏམ་ངན་ཁྲིད་བསད་ནས། བདག་འཛིན་འདུལ་བའི་གདམས་ངག་ཞུས། ད་ནི་ཤི་ཡང་མི་འགྱོད་དོ། "ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་མལ་གྲོར་ཕྱིན་ཞིང་འཆད་ཁ་སྙིང་མ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞིའི་……རིང་དུ་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། དེ་ནས་བྱ་དུར་སོར་ཕྱིན་ཞིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཡང་མཛད་དེ་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས། མཐར་ཐུག་གསུམ་གྱི་གདམས་པ་དང་། རང་རྣམ་ཚིགས་བཅད་མ་བཅས་བརྩམས་པ་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་…གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་སེ་སྤྱིལ་བུ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཡིན། ཁོང་ནི་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

བྱ་གདོང་ཅན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ…སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙྪ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ།

རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《འཕགས་པ་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་པོ་ཅན་རྡོ་རྗེ་འོག་གི་རྒྱུད》ལེའུ་བདུན་པ་བཞུགས་སོ། །

ཟླ་འདུལ་འཛིན་བརྩོན་འགྲུས་འབར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1091ལོར་གཙང་རོང་གཡུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1166ལོར་ཟླ་ཕུའི་གཟིམས་ཁང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་པའི་དུས་སུ་འབྲི་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་འབར་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་བརྩོན་འགྲུས་འབར་ཞེས་གསོལ། སོག་འདུལ་འཛིན་ལས་འདུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ལ་གསན་པར་མཛད། རྒྱ་འདུལ་འཛིན་དབང་ཕྱུག་ཚུལ་ཁྲིམས་འབར་དང་ཟླ་ཚེ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ་དགེ་སློབ་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་འདུལ་བ་མཁས་པར་བསླབས། རྒྱལ་ཚ་ཞང་ཡེ་ལས་དབུ་ཚད་དང་། ཟངས་དཀར་ལོ་ཙྪ་བ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ལས་ཡོ་ག སྟོད་ལུང་པ་ཆེན་པོ་ལས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་གསན། དེ་རྗེས་ཟླ་ཕུར་བཤད་གྲྭ་བཙུགས་ཏེ་ལོ་ངོ་དགུའི་རིང་དུ་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། དེ་ནས་མན་ངག་ཟབ་མོའི་ཉམས་ལེན་མཛད་ཅིང་བཞུགས། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཙ་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་བསྟན་འགྲོ་

ལ་ཕན་ཐོགས་ཟུས་པ་བཏུན་ཙུ་ཚ་ཟྲུག་ཅམ་སྦྱོན། དེ་དག་ལས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྩིས་པ་གཞོན་ནུ་སེང་གེ་དང་། གཙང་རོང་པ་ལྷེ་འདུལ་འཛིན། བྱའི་སྨག་དཔོན་རོག་ཆོས་དབང་བཅས་ཡིན་ནོ། །

བྱ་བྲལ་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ……1670ལོར་གཙང་ཁུལ་ལྕགས་ཤུང་པར་ཡབ་མགོན་པོ་ཚེ་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་སྲས་མོ་ཞིགས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1741ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ཏེ་གྲུབ་ཆེན་བློ་བཟང་བྱམས་པ་ལས་རབ་བྱུང་དང་ཚིགས་སྡེ་མ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ……མནོས་ཤིང་མཚན་ལ་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་གསོལ། ཐོས་བསམ་གླིང་དུ་ཞུགས་ནས་ཞལ་སྔ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་འཕེལ་ལ་བསྟེན་ཏེ……བསྡུས་གཞུང་དང་། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། དབུ་མ། འདུལ་བ་སྡེ་བཞི། མཛོད་བཅས་ལ་མཁས་པར་བསླབས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དང་ཞབས་དྲུང་ལྷ་པ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ལས་སྣར་ཐང་བརྒྱ་རྩ……དང་། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ། སྤྱོད་འཇུག་ཇོ་བོའི་ཆོས་ཆུང་བརྒྱ་རྩ། སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ། དབེན་ས་སྙན་བརྒྱུད་བཅས་གསན་པར་མཛད། གཞན་ཡང་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་ཚེ་དབང་དང་། བློ་བཟང་རིག་གྲོལ། བྱ་བཏང་འཕྲིན་ལས་ཆོས་འཕེལ། གྲུབ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་

བདུན་པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་……
གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་དང་། དུས་འཁོར། ཚེ་དཔག་མེད་ལྷ་
དགུ། མི་འཁྲུགས་པའི་དབང་ཆེན་བཅས་དབང་ལུང་མན་ངག་མཐའ་
ཡས་པ་གསན། རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ལྷུན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་དང་འདུལ་འཛིན་
དཀོན་མཆོག་གཉིས་ལས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཟབ་ཁྲིད། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་
གི་ཁྲིད། བློ་སྦྱོང་གི་དམར་ཁྲིད་བཅས་ལ་གསན་པར་མཛད། ར་
སྒྲེང་གི་བྲག་སེང་གེའི་ཞོལ་ལ་ཕེབས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་……
པས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས། དེ་ནས་ཙ་རི་དང་།
འཕྱོངས་རྒྱས། འོལ་ཁ། རྫིང་ཕྱི། རྫ་མ་ཁ་རག བྲག་རྒྱ་རྡོ་རྗེའི་
ཕོ་བྲང་། ཏ་ནག་ཆོས་སྡིང་། དཔལ་ཚུ་རི་ཁྲོད། རིང་རི། བྲག་
དམར་མཆོང་ལུང་། ཁྲ་བྲུག་དབེན་རྫོང་། སྐྱིད་ཤུག་ཉི་མ་རྫོང་།
བལ་ཡུལ་བྱ་རོང་ཁ་ཤོར། ལྷ་ལྡེ་ཤུག་མི་རྟག་མདངས་ཅན། རྫ་ཤུག་
བཅས་ལ་བཞུགས་ཏེ་རྒྱལ་ཁམས་འགྲིམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་མཛད་……
ཅིང་སྐལ་ལྡན་གྱི་བུ་སློབ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཕངས་མེད་དུ………
གནང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས…
ཏེ་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་པཎ་ཆེན་བཀའ་འབུམ་གྱི་ལུང་དང་
ལམ་རིམ་སྨར་ཁྲིད་བཅས་གསན་པར་མཛད། དེ་ནས་གདུལ་བྱ་
རྣམས་ལ་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཞིང་བསྟན་འགྲོའི་དོན…
ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས……
དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་གྲུབ་དབང་བློ་བཟང་
རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་ཞུའོ། །ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ལོ་ཙཱ་བ་ལྷ་

བརྩོན་བློ་བཟང་འབྱུང་གནས་དང་། ཐུགས་རམས་པ་ཡེ་ཤེས་སྐལ་ལྡན་རྣམ་གཉིས་ཡིན་ལ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«གཅོད་གཞུང་ཐར་འདོད་དེད་དཔོན་མའི་ཊཱི་ཀཱ་ཚིགས་དོན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ»དང་། «གནས་བསྟོད»«ཉམས་མགུར»བཅས་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་ལྔ་བཅུ་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱ་ཚང་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་1858ལོར་ཀ་ཞུག་ཏེ་འདབས་བྱ་ཚང་དུ་ཡབ་བློ་གྲོས་དཔལ་བཟང་དང་། ཡུམ་གདོང་ཁོ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་སུ་ཡབ་བློ་གྲོས་དཔལ་བཟང་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་ལེགས་པར་བསླབས། རྗེ་ཐར་ཤུལ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་འདུན་ཆོས་རྒྱ་མཚོས་བྱ་ཚང་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་བཟུང་ཞིང་དེ་བ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་མདོ་པ་དཀའ་བཅུ་བརྩོན་འགྲུས་བཟང་པོ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། གཞན་ཡང་རྗེ་ཞྭ་དམར་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དང་། གསེར་ཏོག་ནོ་མིན་ཧན་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ། ཤིང་བཟའ་པཎྜི་ཏ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་སོགས་ལས་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་གསན་པ་མཛད། མདོ་བ་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས། དེ་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། ལྷ་ཕྱིར་ཕྱུག་རྫས་ཅི་འབྱོར་

ཚད་ཐོས་སུ་མ་བཏང་བར་བྱ་ཁྱུང་འདུ་ཁང་ཆེན་མོའི་ཀླད་དུ་དངུལ······
སྲང་སྟོང་དང་ལྔ་བཅུའི་རིན་ཐང་གི་རྒྱལ་མཚན་ཆ་གཅིག་དང་།
གསེར་ཏོག་དུང་ཆེན་དངུལ་གྱི་ཚོགས་རྒྱན་ཅན། གསེར་གདུང་ཆེན་
མོར་གསེར་ལྷང་རྟུང་གི་མཆོད་སྐོང་སོགས་རྒྱ་ཆེར་བསྐྲུན་པ་ཕུལ།
དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་ཕྱི་སྤྱི··
ལོ1908ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་འགྲིག··
ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས·········
གནང་། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་ཕྱི་སྤྱི་ལོ1909ལོར་རྒྱལ་
དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་དབང་ཕྱུགས་གསེར···
གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཞལ་བསྒྱུར་ཏེ་སྐུ་འབུམ་དུ་ཕེབས་པའི་སྐབས་སུ·······
མཁན་པོ་འདི་བས་དབུ་དྲངས་ཤིང་བྱ་ཁྱུང་དགོན་དུ་སྤྱན་དྲངས་པ······
བཞིན་དེ་གར་ཕེབས་ནས་དཔེ་ཁྲིད་དང་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་ལྷུགས··
ལུང་གནང་། རྒྱན་ཇའི་ཐེབས་སུ་དོང་ཁྲོན་སྟོང་གསུམ་སྤྱོར་འཇགས་
དང་། གཅན་རོང་སྟོད་སྨད་ནས་ཇ་ཚུལ་གཉིས་རེའི་དོ་དམ་པ་བསྐོས།
ཨ་ར་པ་ཙའི་ལྷ་ཁང་དུ་འཇམ་དབྱངས་བསྟུང་གནས་འཛུགས་རྒྱའི······
ལྷུགས་བཀོད་དང་། ཁྲི་ཁར་ཚེ་ལྷ་རྣམ་གསུམ་གྱི་བརྒྱ་ཐང་གསེར་
ཞུན་མས་བཞེངས་པ་ཕྱིན་རླབས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གནང་བ་ད་ལྟ་ཨ་ར་པ······
ཙའི་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས་སོ། ད་དུང་རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེས་བྱ་ཁྱུང་
དགོན་དུ་བཀའ་ཤོག་ཕྱག་རྒྱས་བཏབ་པ་དང་ཐམ་ག་གྲུ་སྒོར་ཐམ·········
གཡོག་བཅས་སྲིད་ན་རྟེད་དཀའ་བའི་བཀའ་ཐྲིན་བླ་ལྷག་ཏུ་བསྐྱངས།
ཁྲི་ཟུར་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་པོ་ནར་གཉེར་ནས་དུས་འདའ······

བའོ། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་དགུ་བཅུ་གོ་བཞི་བ་ཡིན་ནོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བྱ་ཁྱུང་གདན་རབས་རྩོམ་འཕྲོ་ཅན》དང《བྱ་ཁྱུང་དེབ་ཡིག》བཅས་བཞུགས་སོ། །

བྱ་ཡུལ་བ་ཆེན་པོ་གཞོན་ནུ་འོད།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1075ལོར་སྟོད་ལུང་གོལ་གོ་ལུང་དུ་ཡབ་གཡུང་དྲུང་བརྟན་འབར་དང་། ཡུམ་གྱི་ལྷང་བཟའ་ལྷམ་བུ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1138ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡབ་གཤེགས་ཤིང་ཡུམ་གཞན་དུ་བག་མ་སོང་བས་ནེ་ནེ་མོ་ཞིག་གིས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་སྤྱན་སྔ་བའི་སློབ་མ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ལ་གཞོན་ནུ་འོད་ཅེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་སྟོད་ལུང་པ་རིན་ཆེན་སྙིང་པོ་ལས་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན་པར་མཛད། དེ་ནས་སྟོད་ལུང་པས་རང་གི་བླ་མ་སྤྱན་སྔ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབར་ལ་ཕུལ། དགེ་བཤེས་སྤྱན་སྔ་བ་ལས་བཀའ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསན། སྤྱན་སྔ་བའི་ཞབས་ཏོག་ལོ་ངོ་དགུ་ཙམ་མཛད། དྭགས་པོའི་ལྷ་རྒྱུད་ཀྱི་བྱ་ཡུལ་དུ་བྱ་ཡུལ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། སློབ་མ་མང་དུ་འདུས་ནས་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཏེ་བཀའ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་གི་ཆོས་རྣམས་སྤེལ་བར་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཕྱིའི་ཆེན་པོ་དགུ། བར་གྱི་ཆེན་པོ་བརྒྱད། ནང་གི་ཐུགས་སྲས་གསུམ་ལས་གཙང་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྡོ་རྗེ་ཞི་བསྐྱོད། རི་མོ་ཅན་པ་རྒྱ། ཕྱུག་རྗེ་བ་སྐྱབས་མཆོད་

གནས་བཅས་ཡིན། །

བྲ་ཕུལ་སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……1160ལོར་ཡུལ་གཞུང་གི་སྟེའུ་གདོང་པར་ཡབ་འབེ་སྤྱན་རས……གཟིགས་དང་། ཡུམ་བྱི་བཟའ་རྒྱས་ཚུང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1229ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བྱིས་པའི་དུས་ནས་ཀློག་སྦྱར་མང་པོ་ཤེས་པའི་གསལ་སྣང་ཡོད་པ··ཞིག་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་མཁན་པོ་སྟོལ་ཏི་དང་སྒྲུ་པ་དགེ་བཤེས་མགར་གྱིས་སློབ་དཔོན་མཛད་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ···རྡོ་རྗེ་གཞོན་ནུ་ཞེས་གསོལ། མཁན་པོ་སྟོལ་ཏི་ལས་འདུལ་བ་ཉིས་ཁྲིད་ཚར་གཅིག་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་གླང་ལུང་པ་བརྩོན་འགྲུས་གཞོན་ནུའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ལོ་ངོ་བཅུ་བཞིའི་བར་དུ······བསྟེན་ནས་གདམས་པ་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པར་གསན་པ་མཛད། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས། གླང་ལུང་པ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་དད་མོ་ལྷ་ཁང་དུ་ཟློ་གསོད་ལོ་དྲུག་མཛད་སྐབས་སངས··རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་མང་པོ་ཞལ་གཟིགས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་པར་ཐང་ར་མོ་ཆེར་མཁན་པོ་སྟོལ་ཏི་དང་། སློབ་དཔོན་སྦྱང་། གསང་སྟོན་དགེ་བཤེས་སྟོན་གྱིས་མཛད་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཙ་གཅིག་པར་ཚོགས་བཤད་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……1201ལོར་བྲ་ཡུལ་དགོན་གྱི་གདན་སར་ཐེབས་ཤིང་དགེ་འདུན་མང་·

པོའི་ཚོགས་པ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱངས་ཏེ་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བྱ་ཡུལ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱང་ཆོས་ནང་སོ་དར་རྒྱས།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ཡུལ་དང་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1677ལོར་སྐུ་གཤེགགས། ཁོང་གིས་བྲང་སྲོང་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཙུགས་ནས་སྤྱིར་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་། སྨོས་སུ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་ཐོས་བསམ་ཟད་དུ་བྱུང་བ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། ལྷག་པར་ལག་ལེན་གྱི་ཁྲིད་ནས་ཉམས་མྱོང་མང་དུ་བསགས་ཏེ་སྨན་བཅོས་མཛད་པས་སྙན་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། དེ་ནས་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་བླ་སྨན་མཛད་ཅིང་གསོ་རིག་ཤིན་ཏུ་དར་བ་མཛད། ལྷ་དབང་ལྕོག་གམ་ཤར་ཆེན་ལྕོག་ཏུ་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་སློབ་གྲྭའི་སློབ་དཔོན་མཛད་ནས་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1662ལོར་གྲྭ་ཐང་རྒྱུད་བཞིའི་དཔར་ཤིང་གསར་བསྐྲུན་པ་མཛད། མདོར་ན་སྐུ་ཚེ་གང་པོར་གསོ་བ་རིག་པའི་ཕྱག་ལས་གནང་ནས་འགྲོ་བ་ནད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བ་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བའོ། །ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་དཔོན་ཚང་ནང་སོ་དར་རྒྱས་ཞེས་ཞུའོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«བཤད་པ་ས་

བཅད»དང་། «ཛེའུ་འགྲེམས་ཕྲུག་ལེན»། «སྨན་གྱི་ཇོ་སྦྲོད»བཅས་བཞུགས་སོ། །

བྱང་ཆུབ་དཔལ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1281ལོར་ཡབ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཡུམ་རིན་ཆེན་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1356ལོར་སྐུ་གཤེགས། «དེབ་དམར»ལས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕོ་ཁྲི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1298ལོར་སྐུ་འཁྲུངས་ཞེས་འཁོད། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་ཤཱཀྱ་མཐའ་ཡས་ཞེས་ཞུ། མཁན་པོ་ལྷ་དེ་པ་ཤེས་རིན་པ་དང་། སློབ་དཔོན་སྣར་ཐང་གི་མཁན་པོ་གྲགས་ཤེ་བ་གཉིས་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། མཚན་ལ་བྱང་ཆུབ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། མཁན་པོ་ལས་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་བློ་སྦྱོང་སོགས་ལུང་དུ་མ་ཞུས། བླ་མ་གྲགས་འབྱོར་པ་ལས་དབང་དང་། མི་ལུགས། ཚལ་ལུགས་ཀྱི་གདམས་པ་ཐམས་ཅད་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་མཁན་པོ་སེང་པ་དང་། ལས་སློབ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་དཔལ་བ། གསང་སྟོན་བླ་མ་ཤར་ཀན་པ་སོགས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། མཁན་པོ་ལས་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་དང་སྤྱོད་འཇུག་གསན། འདུལ་སྐོར་གྱི་ལུང་དང་ཕྲུག་ལེན་ཞུས། བསམ་སྡིངས་པའི་བླ་མ་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེ་གཞོན་ནུ་ལས་གྲུ་མ་རི་གོངས་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ཞུས། རྗེ་བཙུན་རི་བོ་པ་བཟང་པོ་ལས་རྫོགས་པའི་ཆོས་སྐོར་མཐའ་དག་ཞུས། རྟོགས་ལྡན་དོན་ཡེ་ལས་ཞང་གི་བཀའ་རྒྱ་མ་སོགས་ཞུས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ

ཐམ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1311ལོར་ཚལ……གུང་ཐང་གི་གདན་སར་ཕེབས། བརྟག་གཉིས་མེ་ལུགས་དང་། ཞང་འགྲོ་བའི་མགོན་པོའི་བཀའ་འབུམ་སོགས་བཤད་པ། དབང་ལུང་མན་ངག ཁྲིད་རིམ་གྱིས་འགྲོ་དོན་མཛད། ཡེར་པ་དགའ་ལྡན་གྱི་རི་ཁྲོད་གསར་འདེབས་མཛད། ཆོས་ཁྲི་ལྷ་ཁང་དང་བླ་བྲེ་ཕྱི་ནང་བཞེངས། ལོ་ཞེ་བཞི་ཙུ་ཞེ་བདུན་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། ཁོང་ནི་ཚལ་གུང་ཐང་གི་བླ་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན།།

བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ……དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙྪ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ། པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཅུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ………མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཡང་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཛོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དཔལ་རྡོག་པ་མེད་པའི……རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ》དང་། 《དཔལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ》། 《དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེའི་དཀའ་འགྲེལ་གསང་བའི་དེ་ཁོ་ཉིད》བཅས་བཞུགས་སོ།།

བྱང་ཆུབ་མི་ལ་ངག་དབང་,བསོད་ནམས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1646ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་སྐོང་དུ་ཡབ་གནམ་ལྷ་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་དཔལ་

ཤུལ་བཟའ་ལྷ་མོ་ཐར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1716ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་མདུན་ནས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་རོང་པོ་དགོན་ཆེན་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྒོ་མང་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་བསྡུས་གྲྭ་ནས་བཟུང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་མཐར་ཕྱིན་ནས་མཁས་གྲགས་རྒྱས། གྲྭ་ཚང་ཉིད་དང་དགའ་ལྡན་སོགས་སུ་དམ་བཅའ་བཞག་སྟེ་དཀའ་བཅུའི་མཚན་བཏགས་བླངས། རྒྱུད་སྨད་དུ་སྔགས་ལ་སྦྱངས། རྒྱལ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིན། སྟོན་རྗེས་སུ་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྗེ་དྲུང་དཀོན་མཆོག་ཉི་མ། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། ལྕང་སྐྱ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན། སྔགས་འཆང་འཇམ་དབྱངས་བློ་གྲོས་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགོན་ལུང་དང་སྐུ་འབུམ་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་ཚར་གསུམ་གནང་། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པར་ཙ་ནེ་དགོན་པའི་ཁྲི་བ་མཛད་། དགུང་ལོ་ང་དགུ་པར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་དང་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞལ་མཇལ་གསུང་ཐོས་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་པར་ནགས་མདོའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ནགས་མདོར་མཚན་ཉིད་བཙུགས། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པར་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་མཇལ་ནས་མ་ཎི་དང་དམིགས་བརྩེ་མའི་

ཞུང་ཞུས། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་པོད་གཉིས་ཙམ་བཞུགས་སོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དགའ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1062ལོར···· དིང་རིའི་ཚེ་གུང་དུ་ཡབ་སྟོད་པ་ཁྲི་བཟང་དང་། ཡུམ་ཇོ་མོ་དར་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1124ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་སྟོད་ཚུང་འབུམ་མེ་ཞེས་གསོལ། ཁོང་གིས་ང་ཀུན་དགའ་ཡིན་ཟེར་བས་དེ་ནས་མཚན་ལ་ཀུན་དགའ་ཞེས་ཆགས། དེ་ནས་ཁྲིམ་ཐབ་ཏུ་ཇོ་མོ་སྐྱུར་མོ་བཟའ་བླངས་པས་སྲས་གསེར་འོད་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་གླང་འཁོར་དུ་བྱོན་ཏེ་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་དང་མཇལ་ཞིང་·· གདམས་ངག་རྣམས་ཞུས་ནས་ཕ་ཡུལ་ལ་མིག་གིས་མི་བལྟ་བར་དཀའ་··· ཐུབ་མཛད། དེ་ནས་བླ་མ་དམ་པས་རང་མིང་ཙམ་གྱི་ཕྱུག་པར་ཞོལ། ལྟགས་སྐྱོབ་ཙམ་གྱི་གོས་ཧྲུལ་གྱོན། སྲོག་ཐུབ་ཙམ་གྱི་འཚོ་བར་བསྟེན། མ་སུན་ཙམ་དུ་ཉམས་ལེན་གྱིས། མ་དྲིས་ཙམ་དུ་མི་དང་འགྲོགས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་པས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟོགས་པ་ཁྱད་······ པར་ཅན་འཁྲུངས། དེ་ནས་བླ་མ་དམ་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་གྱི་བརྒྱུད་པ་དང་། དབང་གི་ཆུ་བོ་དང་བཀའ་བཞིའི་ཕྱག་དཔེ་སྙན་བརྒྱུད་དང་བཅས་པ་ཁོང་ལ་གནང་སྟེ། ང་དང་མཉམ་པ་ཀུན་དགའ་ཙམ། བྱུར་ལ་འབབ་པ་ཆུ་བོ་ཙམ། མཁའ་ལ་ཤར་བ་

ཉི་ཟླ་ཙམ་ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་མཛད། བླ་མ་དམ་པ་དང་ལོ་ངོ་བཅོ་བརྒྱད་འགྲོགས། དེ་ནས་ལོ་ངོ་བཞིའི་བར་དུ་པ་ཚབ་དགོན་པར་བཞུགས་ཏེ་སློབ་མ་རྣམས་ལ་གདམས་ངག་རྣམས་རྫོགས་པར……གནང་། དེ་རྗེས་ལོ་ངོ་གསུམ་དུ་སྒྲུབ་པ་མཛད་ཅིང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པར་དགོངས་པ……ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཚིག་བརྒྱུད་ཐོས་པའི་བླ་མ་རྣམ་གསུམ་ལས་བླ་མ་དང་པོ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་པ་ཚབ་སྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1289ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1306ལོའི་བར་དུ་ལོ་ངོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི……གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་སློབ་མ་མང་དུ་སྤེལ་བར་མཛད། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་བཅུ་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱང་པ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1395ལོར་ངམ་རིངས་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཀུའི་ཀུང་ཆོས་གྲགས་དཔལ་བཟང་དང་། ཡུམ་འབུམ་སྐྱོང་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1475ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཞི་ལྔའི་དུས་སུ་ལྷ་ཕྱུགས་བསྐྱེད་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས་ནས། ལོ་

ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ་དང་། བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། མཁན་ཆེན་བླ་མགོན་ཤེས་རབ་བཅས་ཀྱི་མདུན་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་དང་སུམ……རྟགས་དག་གསུམ་ལ་སྦྱངས། དེ་དུས་མཚན་ལ་རྒྱ་ཙག་དར་མ་རིག་འཛིན་གསོལ། དེ་ནས་དཀའ་ལྷ་བ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་དང་། པོ་ཏོང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་རིག……གནས་ཐམས་ཅད་ལ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་སྦྱངས་ཤིང་། སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མདུན་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། མཚན་ལ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བར་གོང་མ་ཏའི་མིང་གིས་ཏ་སི་ཏུའི་གོ་གནས་དང་དངུལ་གྱི་ཐམ་ག་བསྩལ། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་དུས་འཁོར་དང་རྩིས་ས་རིས། གསོ་བ་རིག་པ་བཅས་ལ་སྦྱངས་པས་ཐུགས་སུ་ཞིགས་པར་ཆུད་ནས་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན……དང་། པཎ་ཆེན་བྱམས་པ་གླིང་བ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་བཅས་ལ་དྲི་བ་དྲིས་ལན་མཛད་པ་ལས་ཁོང་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོ་ལོ་ཐོབ……པར་མ་ཟད། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཟླ་བ་བཟང་པོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་བྱམས་ཕྲུག་གི་དགེ་འདུན་གྲངས……མེད་འདུས་པའི་སྡེ་གྲྭ་ཞིག་བཙུགས་པ་དང་། བྱམས་ཆེན་དང་དུས་འཁོར་གྱི་སྐུ། བཀའ་འགྱུར་བྱང་བརྩེགས་མ་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས……རྟེན་མང་དུ་བཞེངས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྩེ་ཐང་པ་སངས་རྒྱས་ལྷུན་གྲུབ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན། ཛོ་ནང་པ་འཇམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་ཆོས་སྐྱོང་། བྱམས་པ་གསེར་མཆོག་འོད་དཔལ། མི་ཉག་ཆོས་གྲགས་བཟང་པོ། ཤངས་སྟོན་ཀུན་དགའ་

དཔལ་ལྡན། ཚ་སྣ་པ་བསམ་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ནི་མིའི་ཉི་མ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན། བྱང་བ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་རྣམ་གཉིས་ཡིན། གསུང་རྩོམ་ནི«དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གདུང་རབས»། «སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་སྐུ་མདོག་དང་ཕྱག་མཚན་གྱི་བརྗེད་ཐུང»། «འདུལ་བ་ལུང་གི་བརྗེད་ཐུང»། «དབུ་མ་རྩ་ཤེས་ཀྱི་ཊཱི་ཀཱ་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན»བཅས་ནང་རིག···པའི་སྐོར་དང་། «བདུད་རྩིའི་ཆུ་རྒྱུན»། «ཊཱི་ཀཱ་ཆུང་དོན་གསལ»། «རྒྱུད་བཞིའི་བཀའ་འཕྲང་ལྡུན་སེལ»བཅས་གསོ་རིག་གི་སྐོར་དང་། སྨ་རིག་པ་ལ«ཀ་ལྤ་པའི་མདོ་རྒྱན»། བཟོ་རིག་པ་ལ«དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱག་ཚད»། «རྩིས་གཞི་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ»སོགས་པོ་ཏི་མང་པོ་བཞུགས་སོ། །

བྱང་རྩེ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1707ལོར་མདོ་སྨད་བྱ་ཁྱུང་དགོན་གྱི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡབ་ཚེ་རིང་མགོན་པོ·····དང་། ཡུམ་ཚེ་རིང་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1778ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་བདེ·······ཡངས་ངག་དབང་ནོར་བུ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་ངག་དབང་··ཆོས་གྲགས་ཞེས་གསོལ། ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་སེ་ར་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཤིང་རྗེ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་དང་བྲག་རི་ངག་

དབང་དོན་གྲུབ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་བསྟུས་གཞུང་དང་། དབུ་
ཕར། འདུལ་མཛོད། རྣམ་འགྲེལ་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་
པར་མཛད། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་
བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། གྲུབ་དབང་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་དང་།
རྗེ་ཕུར་ལྕོག་པ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ། རྒྱལ་བ་བསྐལ་
བཟང་རྒྱ་མཚོ། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན། ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་
སེང་གེ ཨ་ཀ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ། བཀའ་འགྱུར་བ་རྒྱལ་མཚན་
འོད་ཟེར་སོགས་ལས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཞིང་བཀའ་འགྱུར་གྱི······
ལུང་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་
མཛད་ནས་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་···
ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད་ཅིང་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ······
མཛད་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་མཁན་ཁྲི། བྱང་རྩེའི་མཁན་ཁྲི་བཅས་ལ་
ཕེབས་ནས་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། ཞོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཁང་ཞིག་གསོས་རྒྱ་
ཆེར་མཛད། རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་བཞུགས།
རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ཚོགས་སྡེ་ཕྱིའི་སྡོམ་བཞེས་སྐབས་ཀྱི་ལས་སློབ······
མཛད། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་པོ་སྤྲེལ་
ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1764ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིར་བཞུགས་ནས་ལོ་བདུན···
གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་དངུལ་སྐུ་མི་ཚད་མ····
ཁྲི་རྒྱབ་ཡོལ་བཅས་བཞེངས་པ་ལྷ་ལྡན་དཀྱིལ་འཁོར་སྡིངས་སུ་བཞུགས་
སོ། གསེར་ཟངས་ལས་རྗེ་སྐུ་མི་ཚད་མ་འཕྲ་རྒྱན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་
ཞིག་གསར་བཞེངས་མཛད་པ་བྱ་ཁྱུང་དུ་འབུལ་བར་མཛད། དགུང་

ལོ་རྫོན་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་ད་བྱིངས་སུ་གཤེགས། གཏུང་རྟེན་ཕྲེས་གྲྭ་ཚང་དུ་བཞུགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཧྲི་ཕྲེང་དག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱང་རྩེ་ངག་དབང་སྙན་གྲགས།

ཁོང་ནི་སྟབས་ངག་དབང་སྙན་གྲགས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བྱང་རྩེ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……1655ལོར་ཁྲི་ཧོར་ནག་ཚང་དུ་ཡབ་སྲིན་པ་ཚེ་རིང་དང་། ཡུམ་དཔལ་བསམ་འཛོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1727ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ……ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་བསྡུས་གཞུང་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་དང་། ཉིན་རེ་ལ་ཤོག་གྲུ་མདའ་ཚད་མ་བཅུ་རེ་ཙམ་ཆག་མེད་དུ་ཐུགས་འཛིན་གནང་ཞིང་། ཕར་ཕྱིན་དང་། དབུ་མ། འདུལ་བ། མཛོད། རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་པའི་སྤོབས་པ་སྐྱེད་དེ……གཟིངས་མཐོ་བའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་དང་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་སོགས……ཚོགས་རྒྱུགས་སུ་འབུལ་བར་མཛད། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ལྷ་སའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ནས་ལྷ

རམས་པ་ཨང་དང་པོའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས་པས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ་རྒྱུད་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་སྔོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་དུ་ཕེབས་ནས་འཆད་ཉན་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་རྒྱུད་སྨད་ཀྱི་མཁན་ཁྲི་དང་བྱང་རྩེའི་ཁྲི་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1702ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་དྲུག་གི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། དེ་ནས་ལྷ་བཟང་ཏན་གྱིས་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལས་ཕབས་ཤིང་ས་མཐར་བསྐྲད། བྱ་ཡུལ་བའི་གདན་ས་བྱ་ཡུལ་ཆོས་སྡེ་ལ་བཞུགས་ནས་འགྲོ་དོན་མཛད་དོ། དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དཔལ་གདུང་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཏེ་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་བདེ་གཤེགས་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །

བྱང་རྩེ་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས།

ཁོང་ནི་ཏེ་ཧོར་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བྱང་རྩེ་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས།

ཁོང་ནི་འཕན་པོ་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས

དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བྱང་རྩེ་བློ་བཟང་བསྟན་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1725ལོར་མདོ་ཁམས་སྨད་ཀྱི་ཆ་བ་རོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཐོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1782ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རབ་ལོ་དགོན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་བཅས་སོགས་ལ་བྱང་ཆུབ་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ནས་ཐག་རི་ངག་དབང་དོན་གྲུབ་དང་། བློ་བཟང་མཁས་མཆོག་སོགས་ལ་བསྟེན་ཞིང་བསླབས་གཞུང་དང་། དབུ་མར། འདུལ་མཛོད། རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེ་ཆུང་ཡན་ལག་དང་བཅས་པར་གསན་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། སེ་རའི་གླིང་བསྲེའི་བཀའ་བཅུའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཐུང་དཀར་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ། དེ་མོ་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་པ་གསུམ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་རྗེ་བཙུན་ངག་དབང་བྱམས་པ་སོགས་ལས་ལམ་རིམ་དང་། སྔགས་རིམ། གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་བཅས་མང་དུ་གསན་པར་མཛད། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་ཕ་སྤྲུལ་མཁན་ཆེན་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན

བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར…རྒྱུད་སྨད་ཀྱི་དགེ་བསྐོས་དང་། བླ་མ་དབུ་མཛད་ཆབས་གཅིག་པ་ལྟ་བུར་མཛད། དེ་ནས་མི་རིང་བར་རྒྱུད་སྨད་ཀྱི་མཁན་ཁྲི་དང་བྱང་རྩེ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1772ལོར………དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་དྲུག་གི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི………བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་སྤེལ། རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་དྲུག་ཅུ་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱང་རྩེ་བློ་བཟང་དྲི་མེད།

ཁོང་ནི་སྔོ་འབོར་བློ་བཟང་དྲི་མེད་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ…ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བྱང་རྩེ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་མདོ་སྨད་དཀར་རྩེ་གདོང་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1791ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེར་ཞུགས། སློང་རྡོལ་བླ་མ་དང་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་བརྟེན་ནས…བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། ཚེ་འཕྲུལ་སྨིན་ལམ་ཆེན་མོར་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་པས་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་རྒྱས་ཏེ་ཐེ་སྟོད……

འཆད་པའི་དབང་པོ་ཟླ་དང་བྲལ་བར་གྱུར། དེ་ནས་དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེ་གླྭ་ཚང་གི་མཁན་པོ་བཞུགས་ཤིང་གདན་ས་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1787ལོར་རོང་པོ······ཐོས་བསམ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ········གདན་ས་བསྐྱངས། ཆོས་འཆད་ཉན་དང་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་། ཁྱད་པར་དུ་སྒོམས་ཆུང་ཚུལ་མཐུན་དང་དོན་གཉེར་རྣམས་ལ་གཟིགས་པ་ཆེ་ཞིང་བསྔགས་བརྗོད་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་སྲིན་དཀར་ཐང་དགོན་དུ་རྒྱུན་བཞུགས་མཛད་ཅིང་སློབ····མ་བསྐྱངས། ཁོང་ནི་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱང་རྩེ་བློ་བཟང་སྨོན་ལམ།

ཁོང་ནི་སྤྲུ་ནང་བློ་བཟང་སྨོན་ལམ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ···ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བྱང་རྩེ་བློ་བཟང་ལྷུན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་ཁྱུང་རོ་བློ་བཟང་ལྷུན་གྲུབ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ···ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1257ལོར····སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1320ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་སྤྱིར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཐམས··

ཅན་ལ་མཁས་པར་བསླབས། དུས་ཕྱིས་སུ་ཛོ་མོ་ནང་དུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་རྗེ་ཀུན་སྤངས་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས་དང་མཇལ་ཞིང་གཞུང་……གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་གསན་ཏེ་ཉམས་སུ་རྫོགས་པར་བཞེས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཙ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ……1313ལོར་ཛོ་ནང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་དགེ་འདུན་མང་པོའི……ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་གྱི་མཛད་སྒོ་ཤིན་ཏུ་དར་བར……མཛད། བླ་མ་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་དང་། དཔོན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ་དང་དཔོན་ཆེན་ཡོན་ཏན་བརྩོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཞབས……ལ་གཏུགས་ཤིང་བཀུར་བསྟི་ཆེན་པོར་མཛད། ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་སར་བཞུགས་ཏེ་དགོན་པའི་མངའ་ཐང་ཤིན་ཏུ་དར་བར……མཛད་ཅིང་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ……གཤེགས་སོ། ཁོང་ནི་ཛོ་ནང་དགོན་པའི་གདན་རབས་གཉིས་པ……ཡིན། །

བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1395ལོར་མདོ་ཁམས་ཀནྡའི་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1457ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་པའི་དུས་སུ་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ལ་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་བཙུན……ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་སོགས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ……

བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས། དེ་ནས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་བྲུར་ཆོས་པ་མཛད་ནས་མཁས་མང་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོར་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་གནད་ཡོད་དོ་ཅོག་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། སྐབས་ཤིག་ལ་ཀུན་མཁྱེན་བྱང་ཆུབ་འབུམ་གྱིས་ཁོང་གདན་དྲངས་ཏེ་ཞབས་ཏོག་བཟང་པོ་མཛད་རྗེས་སྣམ་བུ་དང་དབུ་ཞྭ་ཞིག་གནང་ནས་ཁྲིད་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་ཕན་པ་རེ་མཛོད་གསུངས། དེ་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་ཕེབས་ཤིང་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གོང་གི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཞུས་འཕྲལ་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་བཀོལ་འདེབས་པ་ལྷ་ཅི་ཁྲོད་ཁམས་སུ་འགྲོན་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་གསུངས་ནས་དངོས་པོའི་བརྫངས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གནང་། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1426ལོར་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་གདུལ་བྱ་འཕྲིན་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1437ལོར་ངོམ་ཆུ་དང་ཛ་ཆུ་འདྲེས་པའི་མདོ་སྟི་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་གླིང་ཕྱག་འདེབས་མཛད་ཅིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་རི་བོ་དགའ་ལྡན་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་བར་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པའི་སློབ་མ་དར་ཆེན་དྲུག་གི་ནང་ཚན་སྨད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་ནོ། དེའི་ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་སྨན་གྱི་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ཞེས་ཞུའོ། །

བྱང་སེམས་བསོད་ནམས་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1273ལོར་སྐྱི་སོ་ཕུན་སུམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1345ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་མཁན་པོ་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་དང་། སློབ་དཔོན་གཞོན་ནུ་དར་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས་ཤིང་བཀའ་ཆོས་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་མཁན་ཆེན་བདེ་བ་དཔལ་དང་། དཀའ་བཞི་གྲགས་པ་གཞོན་ནུ། སློབ་དཔོན་གཞོན་ནུ་དར་གསུམ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་། མཁན་སློབ་དེ་གཉིས་ལས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་། འདུལ་བའི་མདོ། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། སྤྱོད་འཇུག གསང་སྔགས་ཕྱི་ནང་གི་སྒྲུབ་སྐོར། ལམ་རིམ། བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ། དབུ་མའི་མན་ངག བ་རི་བའི་སྒྲུབ་ཐབས་བརྒྱ་རྩ། དམིགས་པ་སྐོར་གསུམ། སྦྱོར་དྲུག་གི་ཁྲིད། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་སྐོར་བཅས་གསན་པར་མཛད། སློབ་དཔོན་གཞོན་ནུ་མཛེས་ལས་ཤེར་ཕྱིན་དང་། ས་སྡེ་ལྔ། ཁྲོ་ཕུ་བའི་མན་ངག་བརྒྱ་རྩ། སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་ལུང་སྡེ་བཞི། དབུ་མ་འཇུག་པ། ཐེའུ་ཐུམ་སྟོན་པོ། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ཁྲིད། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ཁྲིད། མཁན་ཆེན་ཤཱཀྱ་གཞོན་ནུ་ལས་རྟ་མགྲིན་ལས་ཚོགས། བླ་མ་གྲགས་པ་ཤེས་རབ་ལས་བདེ་མཆོག་དང་ཀྱཻ་རྡོ། མཁན་པོ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བ་ལས་ནག་ཚོའི་བསྟན་རིམ་དང་ཇོ་བོའི་ལུང་བཤགས། བླ་མ་ཀུན་དགའ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དམར་ཁྲིད་བཅས་གསན།

གཞན་ཡང་མངའ་རིས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་དང་། དཔང་ལོ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ། སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་ཤེས་རབ། མཁན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ། མཁན་པོ་གྲགས་པ་དཔལ། རོང་པ་ཤེས་རབ་སེང་གེ འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན། བླ་མ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། བླ་མ་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན། བླ་མ་ཀུན་དགའ་སེང་གེ སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་བསམ་གྲུབ་སོགས་སློབ་དཔོན་སུམ་ཅུ་ལྷག་ལ་བསྟེན་ནས……དབང་ལུང་མན་ངག་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་ང་བཞི་པར་ཚོགས་པ་ཆོས་ལུང་པའི་མཁན་སར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ས་སྐྱ་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་དང་། དཔལ་ལྡན་བླ་མ། བླ་མ་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་རྒྱལ་མཚན། རྒྱས་བའི་སྲས་པོ་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་བཅས་ཡིན། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱམས་གླིང་བསྟན་པ་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ……བྱམས་པ་འབུམ་གླིང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་བགྲང་བྱ་ང་གསུམ་པ་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1619ལོར་སྐྱེ་བ་ཆོས་རྗེ་བསྟན་འཛིན་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་བྱ་ཁྱུང་དུ་ཐོག་མར་ཕེབས་པའི……སྐབས་སུ་ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་ཁྲི་ལས་ཐོག་པ··ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་བགྲང་བྱ་ང་བདུན་པ་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་

1623ལོར་སྟེ་བ་ཆོས་རྗེ་བསྟན་འཛིན་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། གུང་རི་མཁའ་འགྲོ་མ་བློ་བཟང་བསྟན་སྐྱོང་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་རྐྱེན་རྒྱ་ཆེར་གནང་བར་བརྟེན་མཁན་ཁྲི་ལས་ཐོག་པ་བྱམས་གླིང་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་གྱིས་བྱ་ཁྱུང་དགོན་དུ་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་གསར་དུ་བཙུགས་ཤིང་འཆད་ཉན་ཤིན་ཏུ་དར་བར་མཛད། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1354ལོར་གུང་ཐང་ཚལ་དུ་དཔོན་རྒྱུད་ཀྱི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1435ལོར་མཚོ་མོ་མཁར་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུ་ཉིད་ནས་མཁྱེན་རབ་རྣམ་པར་བཀྲ་ཞིང་། མཁས་པའི་དབང་པོ་དུ་མ་བླ་མར་བསྟེན་ནས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཏེ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱན་སྔར་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཁྲིད་མང་པོ་གསན་ཏེ་མཁས་པའི་དབང་པོར་གྱུར། དེ་ནས་གོང་མ་ཡུང་ལོ་ནས་ནང་ས་ལ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་དགུང་ལོ་ང་བཞི་བར(1408)རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐུ་ཚབ་ཏུ་ཧོར་རྒྱུད་ཁམས་ཕྱོགས་ལི་ཐང་བརྒྱུད་དེ་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས། ཡུང་ལོ་རྒྱལ་པོ་དང་མཇལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་བསྩལ་བས་གོང་མ་ཆེན་པོ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་དབུ་བླར་བཀུར། “འཕྲིན་ལས་སྣ་ཚོགས་ལ་མཁས་ཤིང་གསལ་བ་ཆོས་ཉིད་དམ་པ

མཆོག་ཏུ་རྒྱལ་བ། ཤེས་རབ་ནམ་དག་སྣང་བ་ཆེན་པོ་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་ཅིང་རྒྱལ་ཁམས་སྐྱོབ་པ། བསྟན་པ་རྒྱས་མཛད་རབ་ཏུ་དགེ་བ། བྱམས་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ" ཞེས་མངའ་གསོལ་ཏེ་འཇའ་ས་དང་འབུལ་བ་གནང་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པར་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་མཇལ་ཏེ་གོང་མས་གནང་བའི་གནས་བཅུའི་འཐག་སྐུ། ཙནྡན་ཤིང་གི་གུར། གསེར་དངུལ་གྱི་མཎྜལ་བཅས་ཕུལ་ནས་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་ཀྱང་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་ལྔ་བར (1419) རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་བཀའ་སློབ་ལྟར་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་བཏབ་སྟེ་འཆད·····ཉན་གྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་བདུན་བཅུ་བར (1424) གོང་མ་ཡུང་ལོས་སླར་ཡང་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕེབས་ཀྱང་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་གི་ཁད་ཉེར་འགྱུར་སྐབས་གོང་མ་སྐུ་གཤེགས། འོན་ཀྱང་སྲས་ཞྭན་དྭེས་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་གུས་འདུད་མཛད་པར··མ་ཟད། "ཐུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷའི་སྲས་པོ་ཏཱ་གུའུ་ཤྲཱི" ཞེས་པའི་ཚ་ལོ·········གནང་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར་ཏེ་འགྲོ་བ་རྣམས་སྨིན་གྲོལ··ཀྱི་ལམ་ལ་འགོད་པར་མཛད་དོ། གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་བུ་སློབ་ཀྱང་སྙེ་ཐང་བ་ཆོས་རྗེ་ཨ་མོ་ལྷ་བ་དང་། ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་ཤེས་རབ་སོགས་མང་དུ་ཐོན་ཡང་། འདི་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་གོང་མ་ཡུང་ལོའི་སྲས་ཞྭན་དྭེ་རྒྱལ་པོའི་དབུ་བླ་མཛད་པས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས··ཏེ་ཙང་རྒྱས་སོ། །

བྱམས་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་སངས་རྒྱས་འཕེལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1411

ལོར་རོང་གི་སྣར་ཛོ་ཐེར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1485ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཆོས་འཁོར་སྒང་དུ་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་ཏུ་ཕྱག་ཕེབས་ཏེ་ཤངས་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་པ་ལས་བཀའ་ཆོས་གསན་ནས་བཅུ་བཞི་པར་མདོན་དགའི་ཆོས་གྲྭར་གྲྭ་སྐོར་མཛད་དེ་སྐྱོག་པོ་བཀའ་བཞི་པར་གྲགས། རོང་སྟོན་སྨྲ་བའི་སེང་གེ སེམས་དཔའ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཆོག རོང་ཆུང་ཤེར་དཔལ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ལ་གསན་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ཅིང་དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་རྩེས་ཐང་གི་དཀའ་བཅུའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་མཁྱེན་རབ་དབང་ཕྱུག་གི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་བཅུའི་རིང་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད་ནས་དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱར་ཕྱིན་ཏེ་པོ་ཏི་བཞི་བཅུ་ཟ་ལྔའི་དམ་བཅའ་བཞག་པས་བྱམས་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་ཞེས་གྲགས། དེ་ནས་ཇེ་ཕོ་ཆོས་ལྡན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ངོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་དང་། རྗེ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ། མཁས་པ་གཞོན་ནུ་སེང་གེ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་པའི་བདེ་དགྱེས་གསང་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་མན་ངག་གི་སྙིང་བཅུད་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་པར་ཁ་རེག་བོད་འབྲུག་ཏུ་བསྟན་པའི་གཞི་བཙུགས་ཏེ་འཆད་ཉན་སྤེལ། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་རིན་སྤུངས་ནོར་བུ་བཟང་པོས་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱར་ཏེ་འབྲས་ཡུལ་སྐྱེད་ཚལ་དུ་འཆད་ཉོད་

ཚོམ་གསུམ་གྱིས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་དོ། དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་མཁས་གྲུབ་བསྟན་གསལ་དང་། རྩེས་ཐང་སངས་རྒྱས་ལྷུན་གྲུབ། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེ འབུམ་ཕྲག་གསུམ་པ། བྱམས་པ་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ། འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་ཆོས་བཟང་སོགས་ཡིན་ནོ། །

བྱམས་གསར་ཆོས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་དཔལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1318ལོར་རབ་སྣང་གི་གྲོང་ཚ་མོ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1386ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཨ་ར་དབོན་རྗེ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་དབུ་སྐྲ་བསིལ་ཏེ་མཚན་ལ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་ཞེས་གསོལ། ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལ་སྦྱོང་པས་མཁས་པར་གྱུར། འདུལ་འཛིན་རྒྱ་སྟོན་གྱི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། ཆ་ཁྲ་བློ་གྲོས་དབང་ཕྱུག་ལས་ཕར་ཕྱིན་དང་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔར་སྦྱོང་པས་ཤེས་རབ་ཆེ་བའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་གསང་ཕུ་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་ཉིན་ཐང་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་དང་། སྙིང་སྟོད་མཁན་པོ་གྲགས་བཟང་པ། ཟུར་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན། ཤུག་གསེབ་ལྷ་བཟང་པོ། དཔལ་རི་རིན་འབུམ་དོན་ཡོད། ཐག་ནག་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བ། སྐྱུར་མོ་ལུང་མཁན་ཆེན་ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེ། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། རྗེ་ནང་ཀུན་མཁྱེན། ཕོ་དོང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། མཆིམས་བློ་བཟང་

གྲགས་པ། ཀརྨ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་བཅས་མཁས་གྲུབ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ལ་བསྟེན་ནས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་། ས་སྡེ་ལྔ། དུས་འཁོར། སྦྱོར་དྲུག ཞི་བྱེད་ཆོས་སྐོར། ཕར་ཕྱིན། མདོ་མང་། ཡུམ་རྒྱས་པ། དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ། གསང་འདུས། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི། བདག་མེད་ལྷ་མོ་བཅོ་ལྔ། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། རྒྱུད་བླ་མ་སོགས་ལོ་ངོ་བཅོ་བརྒྱད་རིང་དུ་སྦྱངས་པས་རིགས་པ་སྨྲ་བའི་ཁྱུ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཏོ། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པར་རང་ཡུལ་རབ་སྒང་དུ་ཕེབས་ཏེ་རལ་པ་ཅན་གྱི་དགོན་པར་གཞི་གསུམ་དང་མཚན་ཉིད་བཙུགས། དུས་བཞི་ལ་ཕར་ཚད་འདུལ་མཛོད་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྤེལ། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པར་སྐྱི་ཅུ་རིན་ཆེན་གླིང་བཏབ་པས་བློ་གསལ་མཁས་མང་འདུས་ནས་བསྟན····པ་དར། དེ་ནས་ཅུ་ཟླི་དགོན་དང་། སྟོང་དགོན། སེང་གེ་དགོན། ཀུ་མགོ་བྱང་ཆུབ་གླིང་བཅས་སུ་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བས་ཕྱུག་མོ··གཞོན་ནུ་དཔལ་དང་། རིག་སྨྲ་བློ་གྲོས་དཔལ་སོགས་སློབ་མ་མཁས་པ་མང་དུ་བྱུང་། དེ་ལྟར་སློབ་མའི་ཚོགས་གྲངས་མེད་པ་ལ་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མིན་རིག་གནས་ཀྱིས་ཚིམ་པར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་མི་ཉག་མཁས་དབང་མི་ལྔའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན། །

བྱར་པོ་པཎ་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཕ་ལམ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་ལྷོ······ཕྱོགས་བྱར་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མི་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངའི་དུས་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྔགས····རིག་གནས་དང་བཅས་པར་བརྩོན་པ་ཆེན་པོས་སློབ་གཉེར་མཛད་པས་

མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། ཁྱད་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་དད་མོས་ཆེ་བའི་སྟབས་ཀྱིས་ཟུར་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས………སྦྱངས་པ་མཛད་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་ཀྱང་བྱ་ར་པོ་པཎ་ཆེན་ཞེས་མཚན་སྙན་གསོལ…ཞིང་གཟིངས་སུ་བསྟོད། སྐུ་ཚེ་ཕྱིལ་པོར་གསོ་བ་རིག་པ་ཁོ་ན་གཙིགས་སུ་བཟུང་དེ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་མཛད་པས་ལྟོད་རྒྱུད་ཀུན་ཏུ………གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་སྤེལ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རིག་གནས་སྤྱིའི་སྐོར་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་ལ«དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་བ»དང་། «སྨན་གྱི་ཁོག་འབུབས་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྙེ་མ»། «ཕྱེ་བ་རིང་སྲེལ་གྱི་དཀར་ཆག»བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཟུར་རྫོང་སྨན་པ་ཉི་འོད་གསལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ…ཟུར་རྫོང་ཨེ་ཡུལ་རིག་པའི་འབྱུང་གནས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཇི་སྐད་དུ། ཟུར་རྫོང་ཨེ་ཡི་སྨན་པ་ཉི་འོད་གསལ། ད་ལྟ་ཤི་ཡང་སྲོག་མཐུད་ཤེས་པ་འབྱུང་། ཞེས་པ་ལྟར་ཁོང་ནི་སྨན་པ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་གཏེར་སྟོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། ཁོང་གིས་ལྷོ་བྲག་རོང་སྲི་ཛ་ནས་རྫོགས་ཆེན་དང་གསོ་རིག་གི་དཔེ་ཆ། འབྲི་ཐང་ཀོ་རོ་བྲག་ནས་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་གནས་ཡིག་མང་པོ་གཏེར་ལས་བཞེས……ཀྱང་དེང་སང་དཔེ་ལུང་གི་རྒྱུན་ཙེ་ཡང་མ་བཞུགས་པ་མ་ཟད་སྔགས…བཙུན་དཀྱུས་མའི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་པས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་དེ…

ཙམ་མ་རྒྱས་པར་མཛོད། གཙང་རོང་གནུབས་ཀྱི་མདོར་སྨན་སྲོ་འཕྲིམས་པའི་ཤུལ་དུ་སྨན་ཚུ་བཛོལ་བ་ད་ལྟའང་ཡོད་པས་ཟླ་འཕྲུལ་ལ་དབང་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན། ཁྱད་པར་དུ་བྱར་རོང་ཨེ་ཡི་བྲག་ནས་གཉན་ཆེན་གྱི་ཕྱག་དཔེ《བདུད་རྩི་སྨན་གྱི་རྫོང་འཕྲང་ཆེན་མོ》བཅས་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་སྙིང་པོ་དང་བཅས་པའི་སྐོར་བཞི་སྤྱན་དྲངས་ནའང་གཞན་ལ་མ་སྤེལ་བས་མཛད་རྒྱུན་མ་བཞུགས་པ་འདྲའོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་གཏེར་སྟོན་ཉི་འོད་གསལ་ཞེས་ཞུའོ། །

ཕྲིན་གྱི་སྙིང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཆོས་ནི《མདོ་མང་གི་སྐོར》ལས《འཕགས་པ་དགའ་བ་ཅན་གྱི་མདོ》ཤྲོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

བྱེ་རི་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1497ལོར་བྱེ་རི་སྟག་རྩེའི་སྟག་གི་གྲོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1548ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཕྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། རྒྱུད་སྨད་པའི་འཆད་ཉན་པ་ཡུན་རིང་མཛད་ནས་བྱང་རྩེར་བྱོན་ཏེ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ་རབ་

བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1546ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་དངུལ་གདུང་ལི་མ་ལྷ་ཁང་གི་ཤར་གྱི་གཙོ་བོའི་གཡོན་ལྷ་པར་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

བྲ་ཏེ་མཁན་པོ།

ཁོང་ནི་ཉང་འབན་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བྲ་ཏི་རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་དགེ་བཤེས་ཀྱི་མཚན་བཏགས་བཞེས། ཞོགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ〔1671—1737〕སོགས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར། རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《གླང་དོར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་གཏམ་ཀུན་བཟང་ལམ་སྲོལ》དང་། 《ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲུབ་ཐབས་ཏིང་འཛིན་རྒྱན་གྱི་སྣང་བ》། 《བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་ཉམས་ཁྲིད་བྱང་

ཆུབ་རྒྱུད་ཕྲེང་»། «ཕྱི་དཀའ་བའི་སྙན་ཚིག་དཔྱངས་ཅན་ངག་གི་རོལ་མཚོ»། «བསྟན་འབར་མའི་ཚིག་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་བཤད་ཐེག་མཆོག་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྲེང་བ»། «བོད་ཀྱི་བརྡའི་བསྟན་བཅོས་སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་དགོངས་རྒྱན»། «རྟགས་མཇུག་བཤད་སྦྱར་ཚིགས་བཅད་མ»། «དག་ཡིག་སྒྲ་བའི་སྒྲོན་མེ»། «སྒྲའི་ང་རོ་འདྲེན་ཚུལ་ཟད་ཕྱུང་དོན་གྱི་བདུད་རྩིའི་རོ་འཛིན»བཅས་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

ཐུག་དཀར་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1866ལོར་ཁམས་དཀར་མཛེས་འབྲུག་ལང་དགོན་འཁྲིགས་ལུང་རི་ཁྲོད་དུ་ཡབ·····བསམ་གཏན་ཚེ་རིང་དང་། ཡུམ་ཚེ་རིང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1928ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཞི་བར་ཐུག་དཀར་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ་མཚན་ལ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན·······བསྟན་འཛིན་སྙན་གྲགས་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ལྔ་བར་དགེ་རྒན་རྡོ་རྗེ་འབུམ་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་གསན། དགུང་ལོ་དགུ་བ་ནས་འབའ་ཞུག་ཡོངས་འཛིན་བློ་ལྡན་ཆོས་འཕེལ་ལས་སུམ······རྟགས་དག་གསུམ་དང་། སྙན་ངག་མངོན་བརྗོད་སོགས་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ཀྱི་སྐོར་དང་། བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེའི་བསྒྲགས་ལུང་ཡོངས་རྫོགས་དང་། གཞུང་ཆེན་སྐོར་གྱི་བཤད་ཁྲིད་དང་། གསར་རྙིང་ཟབ་ཆོས་སྐོར་གྱི་དབང་ལུང་ཐམས་ཅད་གསན། དྲུང་སར་བླ་མ

བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་འཛིན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ····གླིང་གི་ཧོར་ཁང་ཚན་དུ་བཞུགས། མཁན་པོ་བློ་བཟང་དབང་ཕྱུག་ལས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་སྦྱངས་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ་རིགས······ལམ་ཐོད་གྲྭའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དཀའ་ལྡན་ཁྲི་རབས་གྱི་གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ་གྱི་མདུན་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་ཁམས་སུ་ཕེབས་ཏེ་བྲག་དཀར་བྱང་ཆུབ་གླིང་དུ་གདན······འཛགས། གླིང་ཡོངས་འཛིན་མཆོག་སྤྲུལ་ལས་བསྟན་འགྱུར་གྱི་ལུང་དང་། འཇམ་བཞད་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག་ལས་བདེ་མཆོག་གི་ལུས་དཀྱིལ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཏེ་ཐོས···པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་ནས་བཟུང་བྲག་དཀར་རི་ཁྲོད་ལྷ་ལ་ནང་། ཆོས་དབྱིངས་དགོན། བྲག་མགོའི་དགེ་ཐར་ལུང་། དཔལ་སྣང་སོགས་སུ་གདན་ས་མཛད་དེ་གཞུང་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་དང་། དབུ་མ་ཚ་འཇུག་བཞི་གསུམ། རིགས་ཚོགས། བསྟོད་ཚོགས་སོགས་བཤད་ཁྲིད་གནང་སྟེ་ཆོས་ཆར་བསྐྱངས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཨ་མདོ་དགེ་བཤེས་འཇམ་དཔལ་རོལ་བའི་བློ་གྲོས་དང་། དགེ་ཐོག་མཆོག་སྤྲུལ་བློ་གྲོས་འགྱུར་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག ར་ཧོ་མཆོག་སྤྲུལ་འཇམ་དབྱངས་གྲུབ་པའི་དབང་པོ། འགྱུར་མེད་ཕན་བདེའི་འོད་ཟེར། ཏུང་ཁར་སྤྲུལ་སྐུ་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ། ཞིན་གླིང་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་མཁྱེན་ནོར་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་སྙན་ངག་གི་དཔེར་བརྗོད་དང་། བསྟོད་ཚོགས། བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར།

གཞུང་བཀའ་ཡོད་ལྷ། གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད། སྔགས་རྫོགས་སྐོར་གྱི་འགྲེལ་བཤད། སྒྲུབ་སྐོར་སོགས་པར་དུ་འགོད་པ་པོ་ཏི་བཅུ་བདུན་ཙམ་བཞུགས་སོ། །

ཁྲག་དཀར་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་འཛིན་སྙན་གྲགས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1809ལོར་མདོ་སྨད་རྫི་ཀར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཁྲག་དཀར་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྦྱོང་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་འཁྲུངས་སར་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅོ་བདུན་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་གི་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སློབ་གཉེར་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་འཇུ་མི་ཕམ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ་མཚོའི(1846—1912)སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོའི་ཤེར་ཕྱིན་ལེའུའི་འགྲེལ་བ་ཀེ་ཏ་ཀ་ལ་ལུང་རིགས་ཡང་དག་དང་འགལ་ཚབས་ཆེ་བ་མང་ཙམ་གཟིགས་ནས«ཟབ་མོ་དབུ་མའི་གནད་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པ་བློ་གསལ་དགའ་བའི་གཏམ»ཞེས་པ་དགག་ལན་དུ་བརྩམས། ཁྲི་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་མདོ་སྨད་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཧོར་ཁོག་དགོན་དུ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔའི་རྩོད་གྲྭ་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་གྲྭ་གསར་དུ་བཙུགས་ཤིང་ཕྱོགས་དེའི་ཡུལ་གྲུ་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར

ཞིང་འཕྲིན་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་སོ། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མཛལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཀུན་ཕན་བདུད་རྩིའི་ཆུ་རྒྱུན》དང་། 《སྙིང་གནས་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིག་རྟུག་དང་སྙིང་གནས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བཅས་ལེགས་པར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས》། 《གསུང་མགུར》། 《འདུལ་བ་མདོ་རྩའི་སྤྱི་དོན་དང་དཀའ་གནད་རབ་ཏུ་བཤད་པ་འདུལ་གཞུང་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ》། 《བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཚིག་དོན་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ》། 《ཕར་ཕྱིན་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་གྱི་དཀའ་གནད་རྣམ་འབྱེད་བསྟན་བཅོས་ལེགས་བཤད་ཀུན་གྱི་ཡང་སྙིང་》། 《རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་བཤད་སྒྲོན་མེ》། 《དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ》། 《དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ལྡེ་མིག》། 《ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་བསྡུས་གཞུང་བློ་གྲོས་པད་ཚལ་བཞད་པའི་ཉིན་བྱེད》། 《ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་བ་བྱམས་མགོན་དགྱེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན》། 《མངོན་བརྗོད་བསྡུས་པ་བློ་གསལ་འཇུག་པའི་ཁང་བཟང》བཅས་ཆོས་ཚན་དགུ་བཅུ་གོ་ལྔ་ཡོངས་པའི་པོད་དགུ་བཞུགས་སོ། །

ཐག་དགོན་པ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1801ལོར་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ

ཏུ་གཏོགས་པའི་གཙོས་བསྟན་འཛིན་སེ་ཁྲིད་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1866ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་བར་ཕེབས་སྐབས་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པས་བྲག་དགོན་པ་བློ་བཟང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ཐུགས་ཐག་བཅད་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཕེབས་སྐབས་དཔལ་མང་པཎྜི་ཏ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་སུ་གསོལ། དགུང་ལོ་དགུ་བ་ནས་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་དང་། ལྷག་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐུགས་གཉེར་དཔྱིས་ཕྱིན་གནང་ཐོག་དབུས་སུ་ལན་གཉིས་ཕེབས། སྟག་ཕུ་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་སྤྱིར་བླ་མ་སུམ་ཅུ་རྩ་གྲངས་བསྟེན་ཏེ་དབང་ལུང་མན་ངག་གི་གདམས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསན། སྐོས་སུ་དགུང་ལོ་དགུ་བ་ནས་ང་གསུམ་གྱི་བར་དུ་དཔལ་མང་པཎྜི་ཏ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་བཅར་བཞུགས་གནང་སྟེ་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་ཅིང་མཁས་པའི་དབང་པོར་གྱུར། ཁོང་གི་བརྩམས་ཆོས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི«ཡུལ་མདོ་སྨད་ཀྱི་ལྗོངས་སུ་ཐུབ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་ཇི་ལྟར་དར་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་བརྗོད་པ་དེབ་ཐེར་རྒྱ་མཚོ»འམ«མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང»ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། ཁོང་གིས་ཆོས་འབྱུང་འདི་བརྩམ་པའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་བཀའ་ཆེམས་དང་། ཆོས་འབྱུང་དེབ་ཐེར། བསྟན་རྩིས། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་། འཁྲུངས་རབས། གདུང་རབས། རྒྱལ་རབས། གདན་རབས། རྟོགས་བརྗོད། དཀར་ཆག་དང་ཅུས་

མཛོད་བཅས་དཔེ་ཆ་ལྔ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ལ་གཟིགས་པས་ཁྲུངས་བཙན་ཞིང་། སྨ་ཆུ་དང་སླུ་ཆུ། བསང་ཆུ། དགུ་ཆུ། ཅོང་ཆུའི་རྒྱུད་སོགས་ཡུལ་གྲུ་མང་པོར་ཆིབས་བསྐྱོད་མཛད་དེ། དྲི་གཙུགས་དངོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྩོམ་སྒྲིག་གནང་བས་སྤྱི་ཁོག་ལ་ཚད་ཐུབ་ཀྱི་ཡིད་རྟོན་ཅང་བ་སོགས་ཤུལ་དུ་ཕྱུང་བའི་ཁྱད་ཆོས་མང་པོ་ལྡན་པས་ཞིབ་འཇུག་གི་རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། །

བྲག་པོ་ཆེ་བ་རྡོ་རྗེ་དཔལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཁོང་གིས་སྔར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གླིང་པ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལ་བསྟེན་ནས་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདམས་ངག་དང་། སྤྱོད་ཡུལ་སྐོར་རྣམས་ལེགས་པར་གསན་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་ཉམས་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས། ཡི་དམ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་མགོན་པོས་ཀྱང་ལེགས་པར་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་ཡིན། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་ཆོས་སྒོ་བ་ཆོས་དཔལ་ཤེས་རབ་ཡིན་ནོ། །

བྲག་གཡབ་རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དབྱངས་བློ་གྲོས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1888ལོར

མདོ་སྨད་མེ་སྟོད་ཅུང་དཀར་དུ་ཡབ་དར་རྒྱས་དང་། ཡུམ་པོ་ཡག་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1941ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་སློབ་པས་ཚེགས་མེད་དུ་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ནས་བཅུ་དྲུག་བར་ཆོས་འདོན་དུ་བྱོན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་གྲུབ་ཆེན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ……བཞེས་ཤིང་མཚན་ལ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་རྒྱལ་བ་བློ་བཟང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ……གསན་ཏེ་མཚན་ལ་འཇམ་དབྱངས་བློ་གྲོས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་གི……ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། ཀྲི་ཧོར་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་དང་། མི་ཉག་འཇམ་དཔལ་བློ་གྲོས། གསེར་ཁང་བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་སྔགས……ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་མཐའ་ཀླས་པ་གསན། ཕ་བོང་ཁ་བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་བྱ་བྲལ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཏག་བརྟན་རི་ཁྲོད་ཨེ་གསང་ཕུག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས……ལེན་ལ་བརྩོན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཤིང་དཔའ་ཤོད་དགོན་དུ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔའི་འཛིན་གྲྭ་བཙུགས……ཤིང་འཆད་ཉན་མཛད། གཙུག་ཕུར་རི་ཁྲོད་གསར་དུ་ཕྱག་འདེབས་མཛད། དགུང་ལོ་ང་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།

ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོའི་དཀའ་གནད……

རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ》དང་། 《ཉམས་མགུར་གྱི་ཚོགས་ཐབས་ཤེས་གསང་བའི་བང་མཛོད》། 《ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་རིག་པའི་ལྕགས་ཐུར》བཅས་ཆོས་ཚན་དྲུག་ཡོངས་པའི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

བྲག་གཡབ་བློ་བཟང་བསྟན་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1683ལོར་ཁམསཿ ཀོ་འཇོ་ལྷ་ཐོག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1739ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་གསང་ཕུར་བཞུགས་ནས……སློབ་གཉེར་མཛད།. ཁྲི་ཆེན་སྨིན་པ་རྒྱ་མཚོ་དང་། བཀའ་འགྱུར་བློ་བཟང་ཆོས་འཛིན་སོགས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སློབ་དཔོན་མང་པོར……བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དབྱིས……ཕྱིན་པ་མཛད། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་བླ་མ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང……གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལེགས་བཤད་ཉིན་མོར་བྱེད……པ》། 《མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་རྒྱལ་ཚབ་ཆེན་པོ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་གཏེར》། 《འཇམ་གླིང་གི་རྒྱན་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ……རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས》། 《རྒྱལ་བ་ལྔ་པའི་རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་

རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས»། «ཡི་དམ་ཆོས་སྐྱོང་གི་བསྟོད་ཚོགས་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ»བཅས་ཆོས་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོངས་པའི་ཁྲིས་མ་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

བྲག་ཕྱུང་མཁན་པོ་དགེ་འདུན་ཕྱུང་རྟོགས་རབ་རྒྱས།

ཁོང་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1895ལོར་ནག་ཆུ་ཡུལ་གདོང་དུ་ཡབ་ཡིས་ཟི་དང་ཡུམ་ཀ་གྲོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1952ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་རྗེ་ཞྭ་དམར་པཎྜི་ཏ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་བྲག་ཕྱུང་མཁན་སྤྲུལ་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ཐུགས་ཐག་བཅད་ཅིང་རབ་བྱུང་བསྐྱབས། དེ་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་དང་འདོན་ཆོག་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྦྱངས་པས་མཁྱེན་རབ་ཆེ་བའི་གྲགས་པ་རྒྱས། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་བྱ་ཁྱུང་དུ་ཕེབས་ནས་འཛིན་གྲྭ་སོ་སོར་དཔེ་ཁྲིད་གནང་སྐབས་འདི་པས་དོན་བདུན་ཅུའི་ཤོག་སྡེ་བཟུང་ནས་རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཉམ་གཟིགས་མཛད་པའི་སྐལ་བ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་བསྡུས་གྲྭའི་དམ་བཅའ་བཞག་པར་དགེ་བཤེས་རྣམ་པའི་ཐུགས་ཟིན་པར་གྱུར། ས་རལ་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་ཆོས་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བཞེས། གསེར་ཏོག་ནོ་མིན་ཧན་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཆེ་ཤོས་བྱང་ཆུབ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་སོགས་ཀྱི་མདུན་ནས་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་མཁན་པོ་སྐར་བའི་རྗེ་སྐུའི་ལྷ་ཁང་ཉམས་གསོའི་དོན་དུ་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ

བསྐོར་བས་ཕྱག་འགྱུར་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཕྱིར་ཕྱོན་ནས་ལྷ་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གསར་བཞེངས་དང་། གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག འདུ་ཁང་ཆེན་མོར་གན་ཛི་ར་སོགས་རྟེན་གསར་བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1930ལོར་ཞྭ་ལྷུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དེའི་རིང་དུ་སློབ་གཉེར་ལ་རྟེན་སྐུལ་དང་གསེར་གདུང་ལྷ་ཁང་སོགས་ཀྱི་ཁྲ་མ་ལ་ཞིབ་ཚགས་བརྟོད། ཁྲི་ཐུར་ནས་བྲག་ལུང་གི་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་པར་ཛཻ་ཨ་ཧྲ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཞབས་པད་ལ་བསྙེན་ནས་ཨི་ཧྲ་ཛོར་ཕྲེང་གི་དབང་དང་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་སོགས་ཆོས་བཀའ་མཆོག་ཆེ་བ་རྣམས་གསན། དེ་ནས་སྤྲུལ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་གཞོལ་བ་མཛད་ཕྱུར་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་པ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བྲག་ལུང་མཁན་སྤྲུལ་གྱི་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཡིན་ལ། ཞྭ་ལྷུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བརྒྱ་དང་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

བྲག་ལུང་ངག་དབང་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1711ལོར་ཨ་མདོ་གཙང་ཚའི་རི་ལམ་རྨ་འགྲམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1773ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་གྱིས་ཉིད་ཀྱི་ཕུ་བོ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་སྐུའི་སྐྱེ་བར་ངོས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི

དུས་ནས་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་དབུ་ཐར་གཉིས་ལ་བྱུང་བར་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཐེབས་ཤིང་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་ཅིང་གླིང་བསྲེའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་སོགས་ལས་བཀའ་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་གསན། དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་མཁན་ཁྲི་ལོ་བདུན་ལ་བསྐྱངས། ཁོང་ལ་གཞུང་ས་མཆོག་ནས་པཎྜི་ཏ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་མཁན་པོ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོའི་གཟེངས་བསྟོད་དང་བཅས། རྒྱ་ཐེབས་དང་། ཛོ་ཐོ་ལོ་ཀེ་ཤྭ་རའི་སྐུ་བརྙན། ས་སྐྱ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཐུགས་དམ་རྟེན་ཐུབ་པ་གྲོང་ཁྱེར་མའི་ལི་སྐུ་ཁྱད་འཕགས་ཅན་བཅས་སྩལ་དྲངས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1744ལོར་རང་དགོན་བྱ་ཁྱུང་དུ་ཐེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1748ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་ཁྲིར་བཞུགས་ནས་གླ་བྲང་གསར་བཞེངས་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1749ལོར་ཞྭང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་བྱ་ཁྱུང་དུ་གདན་དྲངས་ནས་ཚོགས་ཆེན་ལ་ཉམས་མགུར་གྱི་བཤད་ལུང་གནང་བ་སོགས་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ། དབུས་ནས་བཟོས་པའི་དུང་ཆེན་དངུལ་གྱི་ཚོགས་རྒྱན་ཅན་ཡང་ཆོས་སྡེ་འདི་ལ་སྦྱོར་འཇགས་མཛད། ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་

པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

བྲག་ཕྱུང་ཞབས་དྲུང་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1869ལོར་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ཆི་ཀྲུ་བྲག་ཐ་སྟེ་བར་ཡབ་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས····དང་། ཡུམ་བསོད་ནམས་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་སྐུ་འབུམ་རང་སྐར་དུ་གདན་སར་བཀོད་ཅིང་ཀླེ་༤་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་བསྟན་པའི་ཉེ····མ་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། སེ་ར་རབ་འབྱམས་པ་དངོས་གྲུབ་བསྟན་འཛིན་ཀློག་གི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི······སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོག་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ···གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་གསང་སྔགས········འབྲས་བུའི་ཐེག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་གསན་བསམ་གང་ལེགས·········གནང་། མཚན་སྒྲོག་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་བསྟན་པའི་ཉེ་མ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། ཞབས་དྲུང་རི་ཁྲོད་པ་འཇམ་དབྱངས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ལ་བསྟེན་ནས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། གསེར་ཏོག་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ལས་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་དང་། ལམ་རིམ་བློ་སྦྱོང་སོགས་བཤད་རྒྱུན། སྤྱི་ཐུར་གྱི་དབང་རྗེས་གནང་བཅས་གསན་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1888ལོར་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་དངུལ་སྲང་ཆིག······

སྟོང་བཞི་བརྒྱ་བཀྱལ་བའི་རྒྱ་སོང་གིས་འདུ་ཁང་ཀུན་གྲངས་ཉེར་ལྔ་སྟེང་ཤོད་དབུས་འཕུག་སྒོ་སྒྲུར་དང་བཅས་པ་སྤར་གསོས་དང་། ཚོན་རྩི། ཐེབ་རྒྱན། ཀཱི་ར་སོགས་གསར་བསྐྲུན་མཛད་ཅིང་རབ་གནས་རྒྱས་པར་མཛད། གནམ་རྒྱན་རྒྱལ་མཚན་ཀ་འཕན་སོགས་མཆོད་རྫས་ཡོ་བྱད་རྣམས་རིམ་པར་ལེགས་བསྒྲིགས་མཛད། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1895ལོར་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཁྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་མཛད། ཁྲི་ཐུར་ནས་ཀྱང་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་སོ་གསུམ་པ་དང་། རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

བྲང་ཏི་རྒྱལ་གཉེར་མཁར་ཕུག

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་གྱི་བླ་སྨན་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །

བྲང་ཏི་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཡབ་བྲང་ཏི་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དེ་ནས་ཡབ་ཆེན་བྲང་ཏི་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། བི་ཛི་དཔལ་མགོན་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་ཡབ་མེས་གོང་མའི་གསོ་རིག་གི་མན་ངག་ཞལ་ཤེས་ཀྱི་གདམས་པ་རྣམས་མ་ལུས་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད

པ་མཛད། གཡུ་ཐོག་འཚོ་བྱེད་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་རྒྱུད་བཞི་ཆ་ལག་དང་། ལག་ལེན་པོད་ཆུང་ལ་སོགས་པའི་གདམས་པ་མང་དུ་གསན་ནས་སྒོ་བཞི་རེ་ཐང་དུ་བཤད་གསར་ལ་ཕེབས་པས་སློབ་མ་མང་··པོར་སྨན་གཞུང་གི་བཀའ་ཁྲིད་གནང་། སྨར་ཡབ་ཆེན་གྱི་གདན་སར་ཕྱིན་ཏེ་གསོ་རིག་གི་འཆད་ཉན་བསྐྱངས་ཤིང་ས་སྐྱའི་གདུང་བརྒྱུད་ཁྲ···དཔོན་རྣམས་ཀྱི་བླ་སྨན་མཛད། ཡུལ་སྟོད་སྨད་ཀྱི་སློབ་མ་མང་དུ་འདུས་པ་ལ་གསོ་རིག་གི་གཞུང་ལུགས་དང་། ལག་ལེན་དམར་ཁྲིད······བྱང་དུ་འབྲེལ་ནས་སློབ་ཁྲིད་མཛད་པས་སློབ་མའི་སྦྱངས་འབྲས་བཟང་བ་དང་། འཕྲིན་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཤ་སྟག་བྱུང་ངོ་། །ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་བྲང་ཏི་ཤིང་ཀང་ཞེས་ཟེར། །

བྲང་ཏི་རྒྱལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་ནང་དུ་རོང་དུ་ར་སྐྱིག······རྒྱུད་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་སོགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་ཡབ་མེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན····པོར་གྱུར་ཞིང་རྒྱལ་པོའི་བླ་སྨན་དུ་དབང་བསྐུར་བ་སོ་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་··གཅིག་མཐུན་ཡིན། ཡབ་མེས་བྲང་ཏི་རྒྱལ་མཉེས་མཁར་ཕྱུག་ནས་བཟུང་བྲང་ཏི་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོའི་བར་དུ་གསོ་རིག་མན་ངག་གི···རྒྱུན་མ་ཆད་པའི་ཁྱིམ་རྒྱུད་བཀའ་དྲིན་ཅན་ཡིན། གོང་སྨན་དཀོན་མཆོག་འཕན་དར་གྱིས་མཛད་པའི《གསོ་རིག་དགོས་འདོད་ཀུན་·········འབྱུང》ལས“ཚིག་དོན་བརྒྱད་པ་མཁས་ཁྱད་བཅུ་གཅིག་དང་། སྨན་

གྱི་ཐེམ་ཡིག་ཆེ་མོ་ལ་སོགས་པ། མཁས་པའི་མཆོག་གྱུར་བྲང་ཏི་པ་ཡི་ལུགས། ”ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་བོད་སྨན་མཁས་པ་མི་དགུའི་ནང་གི་ཡ་རྒྱལ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བྱང་ཁོག་དོན་ཐིག》དང་། 《ཚིག་དོན་བརྒྱ་པ》། 《དཔྱད་བཅུ་གཉིས》། 《དམར་སྲོལ་ཆེན་མོ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

བྲང་ཏི་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཡབ་བྲང་ཏི་བསོད་ནམས་འབུམ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ…………འཁྲུངས། །ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཤེས་རབ་དང་མཐུ་སྟོབས་ཆེ་བ་ཞིག་བཞུགས་པས་ཀརྨ་པཀྴི་ཆོས་ཀྱི་བླ་མས (1204—1288) བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ……ཞིག་འོངས་ཞེས་གསུངས། ཡབ་ཆེན་བྲང་ཏི་བསོད་ནམས་འབུམ་ལས་གསོ་རིག་གི་བརྒྱད་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་། སྨར་བྱང་མ་བུ། ཨ་ཙནྡྲའི་གསོ་དཔྱད་སྐོར་གསུམ་བཅས་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད། གཡུ་ཐོག་འཇམ་དཔལ་ལས་རྒྱུད་བཞི་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་གསན་ཞིང་། ལྷག་པར་དུ་ལྡང་སྨན་པ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་ནས……ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་ཞལ་ཤེས་མན་ངག་དང་བཅས་པར་གནད་དུ……སྨིན་པའི་གསན་བསམ་མཛད་པས་གསོ་རིག་སྨན་པའི་ཁྱུ་མཆོག་ཏུ……གྱུར། དེ་ནས་ས་སྐྱའི་བླ་མ་བདག་ཉིད་ཆེན་པའི་ས་སྐྱའི་གདན་སར་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་གསོ་དཔྱད་ཀྱི་འཆད་ཉན་བཙུགས་ཤིང་བླ་སྨན……གྱི་མཐིལ་མཛད། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་སྒྲུབ་སྟེ་

དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ།། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«ཕྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་ཚད་ལག་ལེན་པོད་ཆུང»བཅས་བཞུགས་སོ། །

བྲང་ཏི་དཔལ་ལྡན་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་གཙང་ས་སྐྱར་སྐུ་འཁྲུངས། བྲང་ཏི་དཔལ་ལྡན་འཚོ་བྱེད་ཀྱི་སྐུ་ཚ་ཡིན། ཁོང་གིས་ཁུ་ཆེན་བྲང་ཏི་དཔལ་ལྡན་འཚོ་བྱེད་ལ་བསྟེན་ནས་ཡབ་མེས་གོང་མའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མན་ངག་ཞལ་ཤེས་ཀྱི་གདམས་པ་རྣམས་གསན་ཞིང་སྔར་ལུས་ལྷར་ཡབ་མེས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་འཛིན་ཏེ་གསོ་རིག་གི་འཆད་ཉན་དང་། ས་སྐྱའི་གདུང་བརྒྱུད་ཁུ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་བླ་སྨན་མཛད་ནས་བཞུགས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«དཀར་པོ་དྲུག་སྦྱོར»དང་། «མན་ངག་གསེར་བྲེ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

བྲང་ཏི་དཔལ་ལྡན་འཚོ་བྱེད།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པ་སྟེ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཡབ་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མི་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བཟུང་གསོ་བ་རིག་པའི་ཕྱག་ལས་གནང་སྟེ་རང་གི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་དང་། ཕག་སྟོན་ཤཱཀྱ་མགོན་པོ་ཡུན་རིང་དུ་སློབ་དཔོན་ལ་བསྟེན་ནས་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་པ་དམར་ཁྲིད་དང་བཅས་པའི་གཞུང་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཤེས་ཏེ་ཐོས་ལོ་ཙམ་མ་ཡིན་པར

ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་གསན་ཅིང་། སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་དང་འགྲོ་བ་མང་པོའི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་བསྐངས། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེ་གང་པོར་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་དོན་ཁོ་ནར་གཉེར་ནས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་བླ་སྨན་གྱི་འགན་ཁུར་བཞེས་ཏེ་ཁོང་དང་མཉམ་དུ་མདོ་དབུས་ཁམས་གཙང་བཞི་དང་བཅས་པའི་ཡུལ་གྲུ་མང་པོར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ནས་འགྲོ་བ་མང་པོའི་དོན་ཆེན་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《གསོ་བ་རིག་པའི་ཁོག་འབུབས་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ》དང་། 《རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་རྒྱུད་དོན་རབ་གསལ》། 《ཕྱི་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཚུལ་གསུམ་སྣང་བ》། 《རྩ་མདོའི་འགྲེལ་བ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར》། 《ཆུ་མདོའི་འགྲེལ་བ་ཚིག་དོན་གསལ་བྱེད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ》སོགས་བསྟན་བཅོས་ཆེ་ཆུང་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་བཞུགས་སོ། །

བྲང་ཏི་ཛ་ཡ་རཀྵི་ཏ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་སྨན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ངན་སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་གཟི་བརྗིད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྟོགས་པ》ཞེས་བྱ་བ་བམ་པོ་གསུམ་པ་དང་། 《མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་ལས》བཅས་བཞུགས་སོ། །

བྲང་ཏི་ཤིང་ཀྲང་།

ཁོང་ནི་ཐང་ཏི་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ། །

ཐན་ཀ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་(764—814)གྱི་བན་དེ་བཀའ་ཆེན་པོ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ནམ་དུ་ཡང་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས……བསྒྲགས་ཤིང་མཐའ་བོར་དུ་བཅུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ815ལོར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན(802—841)གྱི་བློན་ཆེན་མཛད་ཀྱང་། "བློན་པོ་དབས་རྒྱལ་ཏོ་རེས་ཐན་ཀ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་བཙུན་མོ་དཔལ་གྱི་ངང་ཚུལ་མ་སློག་ཏུ་ཉལ་བཤམས་སོ་ཞེས་བཙན་པོའི(ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན)སྙན་དུ་གསོལ་བས། ཁྲིམས་ལ་སྦྱོར་ཞིག་ཅེས་གསུངས་པ་ན……བློན་ཆེན་པོ་ཐན་ཀ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཁོ་བསད་ན་རྒྱལ་པོ་ཡང……དགོངས་ཀྱི་དོགས་ནས་བྱང་དུ་བྲོས་ཏེ(ཡིབས་པའི་སྐབས་སུ)དམུས་ལོང་ཞིག་གིས་ཤེས་ནས……དབས་སྟག་ར་ཅན་ལ་སྨྲས་ཤིང་བློན་ཆེན་པོ་བཟུང་ནས་བསད།" ཅེས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

བྲན་ཀ་བློན་རྒྱལ་བཟང་འདུས་ཀོང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ···· འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛད་ཡོན་གྱི་ནང་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ········ ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་·· གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

བྲན་ཀ་བློན་བསམ་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ···· འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛད་ཡོན་གྱི་ཕྱི་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ········ ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་·· གསལ་ཞིང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ལྷ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་མེ་མཁའ་རྒྱ་མཚོའི་ལོ་སུམ··· བརྒྱ་ཉེར་དགུ་བར་བབས་པ་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 953ལོར་མཚོ་སྔོན··· ཞིང་ཆེན་ཧྭ་ལུང་རྫོང་གི་མདའ་ཁོངས་རི་བོ་དན་ཏིག་དང་ཁད་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བའི་རྨ་འགྲམ་དུ་ཆགས་པའི་རྒྱ་ཞུར་གྲོང་ཚོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་

བྱུང་དང་པོའི་བགྲང་བྱ་དགུ་པ་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1035ལོར་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔའི་སྟེང་ནས་གཙང་རབ་གསལ་གྱིས་མཁན་པོ་བྱས། གཡོ་དགེ་བའི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་དང་། དམར་ཤཱཀྱ་མུ་ནེས་དུས་གོ་བ་བྱས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་དུ་བསྒྲུབས་ནས་མཚན་ལ་དགེ་བ་རབ་གསལ་དུ་བཏགས། ཕྱིས་སུ་མཁྱེན་རབ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་གྱུར་བས་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ་གྲགས། དེའི་ཕྱི་ལོ་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས་པས་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་མ་མཐའ་དགེ་སློང་ལྔ་མ་ཚང་བས་སྒྲུབ་མི་ཐུབ་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེས་རྒྱའི་ཧྭ་ཤང་ཀེ་ཡང་དང་གྱི་ཕན་ཟེར་བ་གཉིས་བཏང་སྟེ་ལྔ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་མཛད་དོ། ཁོང་གིས་ནོན་འཛམ་དཔལ་ལས་བཟླས་ལུང་བླངས། ཁང་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ལས་སེམས་སྐྱེད་ཞུས། སྐྱི་རྒྱལ་བའི་གཙུག་ཏོར་ལས་དབུ་མ་དང་ཚད་མར་སྦྱངས། ནམ་དགའ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་ལས་ཡོ་ག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཅི་རིགས་གསན། དེ་ནས་ཁོང་དན་ཏིག་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཚེ་སློབ་མ་ཐུ་བ་ཁམས་ཀྱི་གྲོག་པོ་མི་དྲུག་རྣམས་དང་པོ་མཁན་སློབ་ཆ་མི་ཚང་བས་བཙུན་པའི་ཆ་བྱད་བླངས་ནས་འདུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་གསན་པས་འདུལ་འཛིན་མང་དུ་བྱུང་། དབུས་གཙང་གཉིས་ནས་མཁས་པ་མི་ལྔ་རེ་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ནས་ཁོང་གིས་མཁན་པོ་དང་དམར་གཡོ་གཙང་གསུམ་གྱིས་སློབ་དཔོན་མཛད་ནས་མི་བཅུ་པོ་དེ་སྟན་ཐོག་གཅིག་ལ་སྡོམ་གསུམ་རིམ་ནོད་ཀྱིས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཁོང་གིས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་མེ་རོ་དེ་མདོ་ཁམས་སྨད་ནས་གསོས་ཏེ་བོད་རིགས་ཀྱི་རིག

གནས་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་དུ་ཆེས་ངོ་མཚར་ལ་བརྗོད་ཆགས་པའི་དཔེ་རིས……ཤིག་བྲིས་ཡོད་པ་མ་ཟད། འཛམ་གླིང་གི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་དུ་འང་དགེ་མཚན་ལྡན་པའི་བསམ་བློའི་དཔལ་ཡོན་ཞིག་གསར་དུ……བསྐྲུན་ཡོད་པ་རེད།

བླ་ཆེན་ཡོན་ཏན་གཟུངས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1126ལོར……ཡབ་ཉི་བོའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1195ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཁྲོ་ཕོ་ལྡེ་སྟོན་རྒྱ་ནག་ལས་བཀའ་བསྐྱེད་རྫོགས་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ལུང་མན་ངག་དང………བཅས་པ་ཀུན་ལ་སློབ་གཉེར་རྫོགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པར་ཁྲོ་ཕོ་ལྡེ་སྟོན་རྒྱ་ནག་སྐུ་གཤེགས་ཤིང་གདན་ས་བསྐྱངས། སློབ་གཉེར་གྱི་ལྷག་འཕྲོ་རྣམས་དབུས་པ་སྟོན་ཤཱཀ་དང་དབུས་པ་ཞིག…པོ་གཉིས་ལས་ཚར་བ་མཛད། དེ་ནས་སྒོམ་སྒྲུབ་ལ་ཞུགས་ཏེ་མཚམས་འོག་ནས་གདན་ས་ལོ་ངོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་བསྐྱངས་ཤིང་བསྟན……འཛིན་གྱི་བུ་སློབ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད་ཅིང་། གདན་ས་ཡང་ཤིན་ཏུ་དར་བར་མཛད། གཞན་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གྲུབ་སྟེ། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཞིག་པོ་བདུད་རྩི་དང་། སྟོན་པ་བླ་སྐྱབས། དབུས་པ་རྗེ་བསོད། སྐྱེ་སྟོན་ཉི་མ་རྡོ་རྗེ། མེས་སྟོན་མགོན་པོ། དཔལ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ་བཅས་ཡིན་ནོ། །ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ལྷ་

རྗེ་ལྷ་ཁང་པ་ཡང་ཞུ་འོ། །

བླ་ཆེན་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས།

ཁོང་ནི་ཧྭི་ཧྭི་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ… ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ། །

བླ་གོའི་བླ་སར་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1803ལོར་མདོ་སྨད་དུ་ཡབ་བླ་མ་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་མཁའ་འགྲོ་སྐྱིད་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ་1865ལོར་མཚན་སྒྲོགས་དགོན་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ཐོག་མར་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་དཀའ་རམས་བར་དུ་སོང་ཞིང་ཚོགས……བསགས་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་བཏགས་བླངས། དེ་ནས་ཐོས་བསམ་གླིང་དུ་ཞུགས་ཏེ་བསྡུས་གྲྭ་ བློ་རྟགས། ཐལ་ཕྲེང་ཡོངས་རྫོགས་ཐུགས་འཛིན་མཛད་དེ་ཕར་ཚད་ཀྱིས་མཆོན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཕུལ་དུ…ཕྱིན་པ་སྦྱངས། རྡོ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། སྐུ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་གྲྭ་ཚང་གི་དགེ་བསྐོས་མཛད་ཅིང་འགྲིག་ལམ་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས………གནང་། ཀ་མདོ་དང་། ཁོ་ཆེ། རྒྱུད་པ། ཚ་གན་པེ་ཤིང་། ཕུ་ཀེ། དབུ་དགེའི་ཁྲི་བཅས་ལ་བཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1862ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ལོ…གཅིག་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། ཁྲི་ཐུར་ནས་མཚན་སྒྲོགས་

དགོན་གྱི་ཁྲི་པ་མཛད་ནས་ལུགས་གཉིས་ཀྱིས་ཚོགས་མང་བསྐྱངས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་ལྔ་བཅུ་པ་ཡིན་ནོ། །

བླ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1344ལོར་ཞ་ལུ་ཁང་གསར་དུ་ཡབ་འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་ཡོན་ཏན་དཔལ་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1418ལོར་ཤབ་སྡིངས་སུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་ཞུ། དེ་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་སོགས་ལེགས་པར་མཁྱེན། གཞོན་ནུ་ཉིད་ནས་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་། བླ་མ་མཉམ་མེད་པ་སོགས་ལ་བསྟེན་ཏེ་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད་ཅིང་། བླ་མ་དམ་པའི་ཚབ་ཏུ་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་ལ་ཕེབས་ཀྱང་རྒྱལ་ཁམས་མ་བདེ་བའི་དབང་གིས་ཁམས་ནས་ཡར་བྱོན། གདན་ས་ཆེན་པོ་དང་བསམ་ཡས་སོགས་སུ་བཞུགས་ནས་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི…གསུང་འབུམ་འཛོར་བ་རྣམས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་མཛད། གདུང་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲེལ་བའི་བཙུན་མོ་མ་གཅིག་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མོ་ཁབ་ཏུ……བཞེས་ནས་རིགས་སྲས་བསྐྲུན་ཡང་། ཕྱིས་སུ་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་བྱུང་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས་ཏེ་མཚན་ལ་ཀུན…དགའ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། སྐབས་ཤིག་ཏུ་གོ་རྫེ་དཔོན་པོས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར་ཁམས་སུ་བྱོན་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན…

བསྐོར་ནས་གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ཞིང་དུ་བཀོད། དེ་ནས་གདན་ས་ཆེན་པོར་ཕེབས་ཏེ་ཤིང་ཁང་བླ་བྲང་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་ལ་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ལུང་དང་། གསང་སྔགས་ཟབ་མོའི་དབང་ལུང་མན་ངག་བཅས་བཀའ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་བསྩལ་མུར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་གི་གདན་རབས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

བླ་བཟན་ཆོས་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་ནང་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་གསུམ་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《དཔལ་རྡོ་རྗེ་གཏུམ་པོ་ཐུགས་གསང་བའི་རྒྱུད་དཔལ་གཏུམ་པོ》ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་བ་དང་། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་གཏུམ་པོ་ཐུགས་གསང་བའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ》ལེའུ་བཅུ་བཞི་བ། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་གཏུམ་པོ་ཐུགས་གསང་བའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ》ལེའུ་བརྒྱད་པ་བཅས་བཞུགས་སོ། །

བླ་བྲང་ཡ་ཁྲ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་ཧྲུང་ཆེན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ

ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1312ལོར་ཞ་ལུ་ཁང་གསར་དུ་ཡབ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་གཞོན་ནུ་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1375ལོར་རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་དང་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་བླ་ཆེན་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་སོགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ལ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་བླ་མ་དཔལ་ལྡན་སེང་གེ་དང་། མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་བཟང་པོ། དཔང་ལོ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ། ཉ་བཟའ་ཐག་ཕུག་པ་བསོད་ནམས་དཔལ་བ། སློབ་དཔོན་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ། ཐག་ཁ་བ་གྲགས་པ་སེང་གེ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་པོ་ཏོང་བྱ་རྒོད་གཤོངས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་དང་། མཁས་མཆོག་དཔལ་ལྡན་སེང་གེ བླ་མ་བཟང་པོ་གསུམ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་དབང་ལུང་མན་ངག་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ལས་གདན་བཞི་དང་། རྡོར་དབྱིངས་

སོགས་ཀྱི་དབང་བཀའ་མན་ངག་མང་དུ་གསན་ཞིང་བུ་སྟོན་རིན་པོ······ཆེའི་གསུང་རྩོམ་ཕལ་ཆེར་གྱི་བསྐུལ་བ་པོའང་མཛད། དེའི་སྐབས་སུ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆེན་པོ་ཐོ་གྭན་ཐེ་མུར་གདན་འདྲེན་ཐེངས་གསུམ་ཞུས་ཀྱང་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཞེབས་དགོས་མ་བྱུང་། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་པར་ས་སྐྱའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པར་བོ་དོང་ཨེ་དང་། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པར་བསམ་ཡས་གཉིས་སུ་སྔར་ན་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པར་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་གསུང་ངག་ཟབ་ཆོས་ལེགས་པར་གནང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་དང་། ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ། ཀརྨ་བྱམས་ཆོས་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན། བླ་མ་དཔལ་ལྡན་ཚུལ་ཁྲིམས་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཊཱི་ཀ»རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་དང་། «མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཊཱི་ཀ»»རྒྱས་བསྡུས་གཉིས། «སྤྱོད་འཇུག་གི་ཊཱི་ཀ»། «རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱི་ཀ»། «ཞིབ་མོ་རྣམ་དག་གི་ཊཱི་ཀ»། «སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་ཀ་ལཱ་པའི་ཊཱི་ཀ»། «དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ཊཱི་ཀ»། «དུས་བཞི་སྟོང་པར་འཇུག་ཚུལ་གྱི་རྩིས་གཞི»། «སྦྱོར་དྲུག་གི་ཁྲིད་ཡིག»། «ལམ་འབྲས་ཁྲིད་ཡིག»། «ལམ་དུས་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག»། «དྲུང་དོན་ཡོད་པ་ལ་བསྟོད་པ»བཅས་ཆོས་ཚན་བདུན་ཅུ་དོན་དགུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་གདན་སའི་

ཁྲི་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

བླ་མ་གཞོན་ནུ་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1192ལོར་···ཡབ་འབུམ་གཉིས་དང་ཡུམ་སྐྱིད་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1258ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་ཁྲ་བོ་རོ་སྐམ་ཉི་མ་ཤེས་རབ་དང་། སྤྱན་སྔ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1226ལོར་དཔོན་ཆེན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་བས་རོ་སྐམ········དགོན་པའི་གདན་སར་བསྐོས་ཏེ་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་བར་དུ་ཚོགས་··པ་བསྐྱངས་ཤིང་དགོན་པའི་མངའ་ཐང་དར་བར་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཞེ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རོ་སྐམ་དགོན་པའི་གདན་རབས་གསུམ་པ་ཡིན། །

བླ་མ་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་རྒྱལ་ཚ་འབུམ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ནི་ཚོགས་ཆེན་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་དཔལ་སོགས་ལས་བསྙེན···རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཁོང་གི་གཅེན་པོ་རིན་ཆེན་བླ་མ་འཛམ་དབྱངས (1236—1279) དང་། རྫོག་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ། དགའ་ལྡན་བླ་མ་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས། ཡང་དགོན་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་ཆུབ་དཔལ་བཟང་པོ་རྣམས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་

བཅས་པ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་སྲོལ་རྣམས་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1279ལོར་དཔོན་ཆེན་སྨོན་ལམ་གྱིས་རྩོ་……སྐམ་དགོན་པའི་གདན་སར་བསྐོས་ཏེ་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་བར་དུ……གདན་ས་བསྐྱངས་ནས་ནམ་མཁའ་སེང་གེ་ལ་གདན་ས་གཏད། ཁོང་ལོགས་སུ་བཞུགས་ནས་སྒོམ་སྒྲུབ་ཉམས་ལེན་མཛད། ཁོང་ནི་རྩོ་སྐམ་དགོན་པའི་གདན་རབས་ལྔ་པ་ཡིན། །

བླ་མ་རིན་བཟངས་དཀར་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ……ནགས་ཤོད་ལ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་སྤྱིར་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ……སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་ཞྭ་དམར་བ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་མཁའ་སྤྱོད་དབང་པོའི་ཞབས་ལ་གཙུགས་ནས་གདམས་ངག་མང་དུ་ཞུས་ཏེ་རྟོགས་པའི……ཡོན་ཏན་ཆེན་པོར་མངའ་བརྙེས། དུས་ཕྱིས་སུ་གྲིབ་གདོང་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་། དགེ་འདུན་ཡང་བརྒྱ་ཙམ་འདུས་ཏེ། ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་རྗེ་མཁའ་སྤྱོད……དབང་པོའི་འཕྲིན་ལས་བསྒྲུབས་པ་མཛད། ཞྭ་དམར་བ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བླ་མ་མཛད་དོ། །

བླ་སྨན་ཐབས་མཁས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་

ལྷོ་ཁ་ཡར་ལུང་ཤམ་པའི་འདབས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་འཕྱོངས་རྒྱས་རི་བོ་ཆོས་གླིང་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ཅིང་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་འཚོ་བྱེད་ངག་དབང་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་གི་མདུན་དུ་ཕེབས་ཏེ་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་ཐུགས་འཛིན་གནང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་ལྕགས་རི་རིག་བྱེད་འགྲོ་ཕན་གླིང་དུ་ཞུགས་ཏེ་གསོ་རིག་གི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་དུ་སྦྱང་བ་མཛད་དེ་སྨན་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ (1689—1747) གྱི་བླ་སྨན་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་མཚོ་སྔོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་བཅུའི་རིང་དུ་བདེ་ཆེན་དཔོན་སློབ་འཇམ་དབྱངས་དཔལ་ལྡན་སོགས་སློབ་མ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་ཕོ་ལྷ་ཐའི་ཇིའི་བཀའ་ལྟར་སློབ་མ་བཅུ་དྲུག་ལ་གསོ་རིག་ཆེད་དུ་སློབ་པར་མཛད་ཅིང་གཞན་ཡང་སློབ་མ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ཙམ་ཕྱིན། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པར་ཕོ་ལྷ་ཐའི་ཇིའི་རིམ་གྲོར་རིན་ཆེན་རིལ་བུ་སྦྱོར་བ་མཛད། དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་བཞེས་དུས་དབུས་གཙང་ནས་སློབ་མ་ལྔ་བརྒྱ་འདུས་ཏེ་རིལ་ནག་ཆེན་མོའི་ལག་ལེན་མཛད་པས་སྐྱེ་པ་གཞུང་ནས་གནང་སྦྱིན་དང་བཀའ་ཤོག་ཐམ་ཁ་བཅས་བསྩལ། དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་གོ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་གཙང་སྨན་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་ཡིན་ནོ། །

བླ་སྨན་བྱ་སྟུག་པ་དམ་ཆོས་དཔལ་ལྡན།

ཁོང་ནི་སྐྱེ་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ……སྟོད་ཤེལ་དཀར་ཆོས་སྡེ་ཞེས་པའི་ཁྲལ་བྱ་སྟུག་ཚང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཤེལ་དཀར་ཆོས་སྡེར་ཆོས་ཞུགས……མཛད་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྦྱང་བ་མཛད། མེས་པོ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱུན་རྒྱུད་འཛིན་གནང་སྟེ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐུགས་གཉེར་ཞིགས་པར་མཛད་པས་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་སྨན་པ་མཁས་ཆེན་གྱུར། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1897ལོར་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ……མཚོས་བྱ་སྟུག་པའི་སྙན་གྲགས་གསན་ཏེ་བཀའ་ལུང་བསྩལ་ནས་བླ……སྨན་གཞོན་པའི་གདན་ཐོབ་ཕྱག་རྟགས་གནས་ཤིང་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ…ཏ་ལར་བཞུགས། རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་བཀའ་ལུང་ལྟར་གསོ་བ་རིག་པའི་ཁྲིད་རྒྱུན་སྤེལ་ནས་སློབ་མ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད་ཅིང……འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། སྐུ་ཚེའི་མཇུག་ཏུ་བླ་སྨན་གྱི་ལས་ཚན་དགོངས་ཞུ་མཛད་ནས་ལྷ་སའི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེ་འདབས་དོག་སྡེ་གནས་སྒོ་གསར་པ་ཞེས་པའི་དབེན་གནས་སུ་ཕེབས……ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་མུར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ……གཤེགས་སོ། །ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཀྱོ་ཁ་ཐུབ་བསྟན་དར་རྒྱས་དང་། ཀྱོ་ཁ་བསྐལ་བཟང་ལེགས་བཤད། ཀྱོ་ཁ་མཁྱེན་རབ་བསྟན་འཕེལ། རྒྱལ་རྩེ་ངག་དབང་ཕྱོགས་ལས། སྟོད་ལུང་བློ་གྲོས་འོད་ཟེར། ཚ་ཤུལ་བསྐལ་བཟང་དགེ་ལེགས་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་

གསུང་རྩོམ་ནི《བུ་སྨུག་གཅེས་བསྡུས》སོགས་བཞུགས་སོ། །

ལྷ་སྨན་ཡེ་རྒྱན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་ཀོང་པོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཀོང་པོ་ཚབ་དཀར་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་དགེ་བསྙེན་དང་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་ནས་བཟུང་རིག་གནས་ཆུང་བ་རྣམས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ལྕགས་རི་རིག་བྱེད་འགྲོ་ཕན་གླིང་དུ་ཞུགས་ཏེ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་མཛད་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ། རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ(1876—1933)དང་། དེ་མོ་རྒྱལ་ཚབ་ངག་དབང་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་སྨན་གཞོན་པ་མཛད། ཞོར་དུ་ལྕགས་རི་རིག་བྱེད་འགྲོ་ཕན་གླིང་གི་སློབ་ཁྲིད་པའི་འགན་ཁུར་བཞེས་ཏེ་གསོ་བ་རིག་པའི་མན་ངག་རྣམས་ཞལ་ནས་ཞལ་དང་། སྙན་ནས་སྙན། ཐུགས་ནས་ཐུགས་སུ་བརྒྱུད་པའི་སློབ་མ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། ཁོང་གིས་ལྕགས་རི་རིག་བྱེད་འགྲོ་ཕན་གླིང་དུ《དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི》དང་།《པེ་ཟོན》།《མན་ངག་ལྷན་ཐབས》།《ལྡེའུ་མིག》།《གཡུ་ཐོག་བེའུ་བུམ》།《གཡུ་ཐོག་སྙིང་ཐིག་གི་ཚོ་ག》།《སྨན་སྒྲུབ》།《སྦྱིན་བསྲེག》།《དབང་ཆོག་བདུད་རྩིའི་ཆུ་རྒྱུན》།《མདངས་བསྐྱངས་འོད་ཀྱི་དྲྭ་བ》།《གསོལ་ཁ་སྤུར་མགྱོགས་སྒྲོག་གི་སྤུ་གྲི》།《དམ་ཅན་སྐྱེ་དགུའི་མངོན་རྟོགས》བཅས་ཀྱི་དཔར་ཤིང་བརྐོས་ཏེ་དཔར་ཁང་བཞེངས།

དེ་མོ་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་དོན་རྐྱེན་བྱུང་བར་བརྟེན་སྡེ་པ་གཞུང་གིས་ཁོང་ཉིད་ཁྲིམས་ལ་སྦྱར་ཏེ་འབྲུག་ཡུལ་ལ་རྒྱང་འབུད་བཏང་། དེ་ནས་ཀྱང་ལྕགས་རི་རིག་བྱེད་འགྲོ་ཕན་གླིང་དུ་སྨན་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆོད་རྫས་ཀ་རིང་བཞི་ལ་ཀ་འཕན་བཞི་དང་། རྒྱལ་མཚན་གསུམ། ཕྱི་ཕུར་གསུམ། གདུང་ཁེབས་གཉིས། མཐོང་སྒོར་ལ་ལྷོ་འཛར་ཆ་ཚང་བཅས་འབུལ་གནང་མཛད་དོ། །

བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བློ་གྲོས་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1345ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1390ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ར་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བརྒྱད་པ་ཡིན། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཙ་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།

བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1757ལོར་ཁྲིམ་ཐོག་ཡུལ་དུ་རྡུང་པ་ལྕགས་པོ་བྱམས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1849ལོར་མཛོད་དགེར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ལྷ་མོའི་དགོན་དགའ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་དུ་གདན་སར་བཀོད། ཛ་པ་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་

ཏུ་བྱུང་། བློ་བཟང་ཐོས་བསམ་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལ་སྦྱངས། དཔོན་སློབ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། འཛིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མའི་དབང་ལུང་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་བར་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་དབུས་གཙང་དུ་གནས་མཇལ་དང་སློབ་གཉེར་ལ་ཐེབས། རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དང་མཇལ། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། ཉིན་རེ་ལ་མདའ་ཚད་མ་ཤོག་གྲངས་བཅུ་གསུམ་རེ་ཆག་མེད་ཀྱིས་བློར་འཛིན་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་ལོ་འཁོར་སུམ་ཅུ་ལྷག་ལ་སྦྱ་རྫེས་སུ་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་། སློང་རྡོལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་། ཕ་བོང་ཁ་བ་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས། ཉི་ཐང་ངག་དབང་དོན་གྲུབ། ཤར་མཁན་པོ་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ། སྒོ་མང་དཔོན་སློབ་ཏོར་བསྐལ་བཟང་དངོས་གྲུབ་སོགས་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་ནས་ཆོས་རྒྱུན་མཐའ་དག་ཞིགས་པར་གསན། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པར་རྗེ་ནས་དགའ་ལྡན་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཨེཧྤེ་ནི་པཎྜི་ཏའི་ཆོ་ལོ་གནང་། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པར་མདོ་སྨད་དུ་ཐེབས་ཏེ་གཙོས་དགེ་ལྡན་ཆོས་གླིང་གི་གདན་སར་བཞུགས། སྨད་དུ་སོག་ཡུལ་ཐེངས་གཉིས་པར་ཐེབས་དུས་གསེར་ཁང་ཆེན་མོ། རྗེ་ཁང་། སྟོང་སྐུའི་ལྷ་ཁང་། དཔར་ཁང་སོགས་རྟེན་བརྟེན་པ་མང་པོ་བཞེངས་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་གྲྭ་ཚར་མང་དུ་ཕབ། མདོ་སྨད་ཀྱི་དགོན་ལག་མང་པོར་ཐེབས་ནས་དབང་ལུང་མན་ངག་གི་ཞལ་རྒྱུན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་དང་། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་སློབ་མ་

མཁས་གྲུབ་མང་པོར་ཐོན་ནོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ》། 《བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གནད་དོན་མདོར་བསྡུས། 》། 《དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དྲི་བ་བྱས་པའི་ལན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པ་ནོར་བུ་ཀེ་ཏ་ཀ》། 《ལེགས་སྦྱར་དང་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་བརྡ་ཤན་སྦྱར་ཏེ་ཀླུ་ཡིའི་ཕྲེང་བར་བསྒྲིགས་པ………མཁས་པ་དགའ་བྱེད། 》། 《སྒྲ་གཅིག་དོན་མང་ལ་འཇུག་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག》། 《བོད་ཀྱི་བརྡའི་བསྟན་བཅོས་སུམ་ཅུ་པའི་གཞུང་གི་རྣམ་བཤད་ཉིན་མོའི་སྣང་བ》། 《ཕུག་ལུགས་རྩིས་ཀྱི་སྙིང་པོ་མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱན》སོགས་རྣམ་གྲངས་ཆིག་བརྒྱ་དོན་བདུན་པོད་བརྒྱད་དུ་དཔར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད།

བློ་བཟང་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པས…དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བློ་བཟང་ངག་དབང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ…བོད་ལྗོངས་སྟོད་ལུང་གི་མདའ་བསམ་འགྲུབ་སྒང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒྲར་ཞུགས་ཏེ་གུང་རུ་སངས་རྒྱས…བཀྲ་ཤིས་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ……དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། སྤྲུལ་སྐུ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་བླ་མ་མང་པོ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གྲུབ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ལས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གདམས་པ་དུ་མ་གསན། དཔལ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་

སྒོ་མང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། དེ་རྗེས་སོག་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1650ལོར་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཞིང་ར་སྒྲེང་དགོན་པའི་མཁན་པོ་མཛད་དེ་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོ་གང་ལེགས་གནང་། དེ་རྗེས་བྱམས་པ་གླིང་མཁན་པོ་མཛད་ཅིང་པཎ་ཆེན་བྱམས་པ་གླིང་པའི་ལེགས་བཤད་ཕལ་མོ་ཆེའི་ལྷུགས་ལུང་གསན། ཐུགས་དམ་ཉིད་དེ་འཛིན་ཤིན་ཏུ་བརྟན་ཞིང་མནལ་ལམ་དུ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་གཞོན་ནུའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡང་ཡང་གཟིགས་ཤིང་ལུང་བསྟན་ཅི་རིགས་གསུངས། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྨིན་གྲོལ་ནོ་མིན་ཧན་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་དང་། ཁྲི་ཆེན་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། འབྲུ་ལ་མཁན་ཆེན་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད》དང་། 《དོན་བདུན་ཅུ》། 《རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་དབང་ཆོག》སོགས་བཞུགས་སོ། །

བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1689ལོ་ཙམ་ལ་ཁྲུ་ཁེ་ནོར་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1772ལོ་ཙམ་ལ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་

གཞོན་པའི་དུས་ནས་དབུས་ལྷ་ལྡན་དུ་གནས་སྐོར་ཕེབས་ཏེ་གྲྭ་སར······ཞུགས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཡོངས་ལ་གསན་སྦྱངས་མཛད། བླ་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་མདུན་ནས་དགེ་ཚུལ་སློང་གི·····སྡོམ་པ་མནོས། ད་དུང་འཇམ་དབྱངས་བློ་གྲོས་དང་ངག་དབང་ཆོས་སྐྱོང་སོགས་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་རིག་པའི་གནས་ཀུན་ལ་སྦྱངས····པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་མཁས་པར་གྱུར། དབང་དང་ལུང་ཁྲིད་བཅས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཐོབ། དེ་ནས་མི་རིང་བར་གོང་མ་ཡུཞུ་ཛི་(雍正)ནས་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ། ཧུའི་ཨུ་ཆན་དགའ་ལྡན་ཤི་རེ་ཐུ་ཧུཞུ་ཐོག་ཐུར(慧悟禅师噶尔丹锡埒图呼图克图)ཞེས་པའི་མཚན་སྙན་གནང་། པེ་ཅིན་ཅན་དན་དགོན་ཇོ་བོའི་བླ་བྲང་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས་ཏེ་གསུང་ཆོས་མང་པོ་བཙམས། དེ་ནས་སོག་ཡུལ་མཆོ་བདུན་དགོན་དུ་བཞུགས་ཏེ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་སྐྱ····ཚེ་རྫོགས་པར་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་སྙན་ངག་དང་། གསོལ་འདེབས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་སོགས་པོད་ཆེན་བཞི་པེ་ཅིན་མི་རིགས་རིག་གནས་ཕོ་བྲང་དུ་བཞུགས་སོ། །

བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ·········1730ལོར་ད་ལྟ་ཀན་ལྷོའི་ཙོ་ནེ་རྫོང་གི་ཁྲ་དགེ་ཞང་ལ་གཏོགས་པའི་··གྲོ་ཆེན་ཞེས་པའི་སྡེ་གྲོང་དུ་ཡབ་ཚེ་རིང་དོན་གྲུབ་དང་ཡུམ་ཀླུ་མོ་ཡག··གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1798ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་འདུན་པར་ཁྲ་དགེ་དཔོན་

སློབ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་བསྙེན་བསྒྲུབས། ཕྱིས་སྲུ་ཁྱུ་དགེ་ཁྲི་ཀན་བློ་གྲོས་བསོད་ནམས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་བློ་བཟང······བསྟན་འཛིན་ཞེས་གསོལ། རྗེ་དེ་ཉིད་ལ་བསྙེན་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་དང་འདོན་ཆ་བཅས་ལ་ཞིབ་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ལས་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་ཁྲིད་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་ཡ་ཕུའི་དཔོན་སློབ་བརྩོན་འགྲུས་བཟང་པོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཟུ་གཞུག་ཏུ་མདོ་སྨད་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀཱིརྟི་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། གཡོ་ས་དཔོན་སློབ་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ། སྨུ་ནེ་དཔོན་སློབ་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་། ཆས་པ་བླ་མ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས། ཐེ་རིའི་མཐུ་སྟོབས་རྒྱ་མཚན། བྲག་སྒོམ་པ་བློ་བཟང་ཤེས་རབ། འདུལ་འཛིན་ཆོས་འབྱོར། ཁྱུ་དགེ་དོན་ཡོད་རིན་ཆེན་སོགས་དགེ་ཀན་དུ་བརྟེན་ནས་ཟབ་ཆོས་དུ་མར་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་ལོ་མཚམས་ཟླ་མཚམས་བཅད་ནས་ཆོས······དོག་དང་སློབ་གཉེར་ཁོ་ན་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་བར་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ལས་བདེ་མཆོག་ལྷ་ལྔ་དང་ལུས་དཀྱིལ་གྱི·········དབང་ཞུས། ལོ་བཅུའི་རིང་ལ་ཁོང་གིས་བཅུ་ཕྲག་རིག་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་རྟོགས་ནས་མཁས་པའི་ཡང་རྩེར·······སོན། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པར་ཕ་ཡུལ་དུ་ཁྱུ་དགེ་ཁྱམས་སྐུ་བཞེངས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་མཛོད་དགེ་མཁས་གྲུབ་བསྟན་འཛིན། ཤུག་ཚང་སྒོམ་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ། རེབ་ཚ་སྤྲུལ་སྐུ་དཀོན་མཆོག་དམ་

ཆོས་ཡར་འཕེལ། ཨ་ཁྱུང་ངག་དབང་མཁྱེན་རབ། ཁྱི་དགེ་ནང་འོག་མ་འཇམ་དབྱངས་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བདེ་ལམ་གྱི་ཞལ་བཞེས་བླ་མ་དམ……པའི་གསུང་རྒྱུན་ཡི་གེར་བཀོད་པ་བློ་བཟང་དགོངས་རྒྱན»དང་། «ཀུན་རིག་གི་བསྙེན་པའི་ཁ་སྐོང་གི་སྦྱིན་སྲེག་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་འཁྱེར……བདེ་ངག་འདོན་དུ་བཀོད་པ་ཉེས་ལྟུང་མྱུར་སེལ་ཟླ་བའི་འབུམ་འཕྲོ»དང་། «ཁ་གྲོའི་རི་ཁྲོད་དགེ་འཕེལ་བསམ་གཏན་གླིང་གི་བཅའ་ཡིག»སོགས་རྣམ་གྲངས་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་བཞུགས་སོ། །

བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1729ལོར་ལྷ་ཆེན་གངས་རིའི་བྱ་འདབས་སུ་ཨ་རིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུང……རྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1796ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་ལ་སོ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡང…སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་། དེ་ནས་ཁོང་གིས་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཁྲི་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ། ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་ཆེན་མོ། ཞྭ་དམར་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་སོགས་དམ་པ་མང་པོ་བསམ་སྦྱོར་དག་པས་ཚུལ་བཞིན་གཙུག་ཏུ་བཀུར་ནས་ཐོས་བསམ……སྒོམ་སྒྲུབ་དང་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་བཅས་ལུང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་རྒྱ…མཚོའི་དཔལ་ལ་དབང་འབྱོར། ཆོས་དཔལ་ཇ་སག་ལ་རིགས་རྒྱུད་སྲིད་འཛིན་མ་བྱུང་བས་ཇ་སག་གི་ཐམ་ག་ཙ་སེ་དང་། ད་ལྟའི་ཐུན་ཏེ་ས་

ཁྲལ་འབབ་གཞུང་སྟོད་སྨད་ཀྱི་ས་ཆ་བཅས་ཚ་ཀན་ཉོ་མིན་ཏན་ལ་······ཕུལ། དེ་ནས་བཟུང་ཟླ་དཔོན་སྤྲགས་མ་མཛད། ཀོས་ནན་རྫོང་གི་ཆར་གཏོགས་པའི་མང་ར་དང་། བྱ་གཞུང་རབ་འོག ཁྲིད་པར་དུ་ཤེལ་ལུང་བཞུགས་ཁྲི་སོགས་སུ་ཞུ་ཐེ་བཏབ་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་རྒྱུན······བཞུགས་གནང་། མཚོ་སྔོན་པོའི་གཡས་རུ་དང་གཡོན་རུའི་དཔོན་ཁག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབུ་བླར་གྱུར་པས་ཞུ་ཐེའི་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་གྱི་བཀོད་··པ་སོགས་སྲིད་ཀྱི་ཡོང་ལུང་བརྒྱ་བྱིན་ལྟའི་ཕོ་བྲང་དང་མཚུངས་ཞིང······ཀུན་གཟིགས་བདུན་པས་བསྟོད་བསྔགས་ཚད་མེད་གནང་། ཁོང་གིས་ཟླ་མགུར་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་དུ་རྫོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་སྐུ་བརྙན་མི་ཚད་གཉིས····ལྷག་རིན་པོ་ཆེ་ཧྲིཾ་ཀླིམ་ལས་གྲུབ་པ་ནང་རྟེན་རྫ་ཆེན་གྱིས་ཕྱུར་བར······གཏམས་པ། བྱིན་རླབས་བདུད་རྩིའི་རྒྱུན་བཟང་འབབ་པ་ཞིག་བཞེངས། དེ་ལ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་ཐོག་ཚད་བཞི་བ། གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱ་ཕིབས་གཟི་བྱིན་འབར་བ་མདའ་ཡབ་འོག་མ་གསུམ་ནི་སོ་ཕག·····གཡུ་རྩིས་བྱུགས་པ་ལྟ་བས་ཚོག་མི་ཤེས་པ་བསྐྱན་འགྲོའི་ཉེར་འཚར······བསྐྲུན། འདིས་མཆོད་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་ཡངས་པའི་ས་ཆེན་ཀུན་ལ་མངའ་དབང་བསྒྱུར་བ་ཞིག་གོ ཞི་བར་གཤེགས་པའི་སྐུ་མཆོད་རྟེན་ནི་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དགོན་གྱི་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ཆེན་མོའི་དྲི་གཙང·····ཁང་དུ་ལྷམ་མེར་བཞུགས་པ་དེ་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་སུ······བརླགས་པར་བྱས་སོ།

བློ་བཟང་དོན་གྲུབ།

ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་[illegible]ཀྱི་ལོ་ཆེ་[illegible]ས་[illegible]གསལ། [illegible]ས་ཕུལ་

ནི་མཚོ་སྔོན་རྒྱ་ཏིག་གི་འབྲོག་སྡེ་ཡིན། ཁོང་ནི་བཙན་པོ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་སྐྱེ་བར་གྲགས། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་དང་གསེར་ཁོག་དགོན་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་མཚན་ཉིད་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དཔོན་སློབ་བློ་བཟང་དམ་ཆོས་སོགས་ལ་བསྟེན་ཞིང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སློབ་གཉེར་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་པས་དུས་ཐོག་དེར་སྟོན་བཟང་གི་གྲགས་པ་ཡང་ཆེ། སྐབས་ཤིག་ལྷ་སའི་སྨོན་ལམ་གྱི་གྲྭ་སྐོར་ཉེ་བར་གཏུགས་པ་ན། སྒོ་མང་དཔོན་སློབ་ཀྱིས་ཚད་མ་རིག་པའི་རྒྱུན་བློ་འཛིན་ཐལ་དུ་ཐུབ་པ་ལ་ལྷ་རམས་པའི་མིང་བཏགས་སྟེར་བ་ཡིན་གསུང་བར། ཁོང་ཐུགས་འཛིན་ཤིན་ཏུ་ཡངས་པས་ཚད་མ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཞག་བདུན་གྱིས་བློ་ལ་བྱང་བར་བཟུང་ནས་སྒོ་མང་དཔོན་སློབ་ལ་རྒྱུགས་ཕུལ་ཏེ་ལྷ་སའི་སྨོན་ལམ་གྱི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དེ་དུས་དམ་བཅའ་སོགས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་བྱུང་། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཐོག་མར་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1743ལོར་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྐྱོང་དང་། ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཡོན་ནི་དུས་ཐོག་དེར་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ནི་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

བློ་བཟང་དོན་ལྡན།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1950ལོར་དྭགས་པོ་སྣང་མདུན་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་གི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་དགེ་བསྙེན་དང་། རབ་བྱུང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས་ཤིང་ཚུལ་ཁྲིམས་གཙང་མ་མིག་འབྲས་བཞིན་དུ་བསྲུངས། ཐོག་མར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་ནས་བཟུང་སྟེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་། གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་མཛད། དེ་ནས་བྱ་བྲལ་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དང་ཚུལ་འཛིན་ཏེ་དབེན་པའི་གནས་ཡུལ་ལྷ་ཞུང་རི་ཁྲོད་དུ་ཕེབས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་པ་མཛད་ཅིང་སྒྲུབ་རྒྱུད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«གཅོད་ཀྱི་གདམས་པ་ཐར་འདོད་དེད་དཔོན»དང་། «གཅོད་ཀྱི་གདམས་ངག་ཕྱུལ་བྱུང་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ»། «ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཆེན་མོ»། «གཅོད་ཁྲིད་བདག་འཛིན་ཚར་གཅོད»། «དཀར་འགྱེད་ཀྱི་གདམས་པ་ཐུར་དུ་བསྒོལ་བ»བཅས་ཆོས་ཚན་བཅུ་གཉིས་ཡོངས་པའི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

བློ་བཟང་ཡར་འཕེལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1686ལོར་ཀན་ལྷོའི་ཅོ་ནེ་རྫོང་གི་ཨ་བཟི་ཐང་ཞང་ལ་གཏོགས་པའི་ཡུ་གུར་ཞེས་པའི་སྡེ་གྲོང་དུ་ཡབ་ཧོར་ལྷ་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་ཚེ་རིང་འཚོ་གཉིས་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ

1749ལོར་གུར་ཡག་རི་ཁྲོད་དུ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ཆུང་བའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་འདོད་ཡོད་ཀྱང་ཡུམ་གྱིས་མ་གནང་། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་བག་མ་ལེན་རྩིས་བྱས་པ་ལ། ཁོང་གི་ཐུགས་སུ་དོ་ནུབ་ཅིས་ཀྱང་འགྲོ་དགོས་དགོངས་ནས་དེའི་མཚན་མོ་ཕྱུ་བོའི་གཟན་ཤམ་གཉིས་ཁྱོག་ཏུ་བླངས་ཏེ་མདའ་གཞུ་ཤང་ལང་བཟུང་ནས་གླུ་ཆུ་བརྒྱུར་དེ་གུར་ཡག་རི་ཁྲོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་རྗེ་ངེའུ་མགོ་པ་ངག་དབང་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཕ་ཡུལ་བློས་བཏང་སྟེ་བླ་མའི་དྲུང་དུ་བཅར། ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ནས་མགོ་བཟུང་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། འདོན་ཆ། སུམ་རྟགས། དག་ཡིག་སྔགས་ཀློག་ཐབས་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་བླ་མ་ངེའུ་མགོ་པའི་བཀའ་ལྟར་དབུས་ལྷ་ལྡན་ནས་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་ལ་བསྟེན་ནས་སྦྱོང་གཉེར་མཛད་དེ་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཁྲི་ཆེན་གྱི་ཞལ་བཀོད་ལྟར་དབུས་དང་གཙང་གི་གནས་མཆོག་མང་པོར་མཇལ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་གུར་ཡག་རི་ཁྲོད་བསམ་གཏན་གླིང་ཉིད་ལེགས་པར་བསྐྱངས་ཏེ་ཙོ་ནེ་དཔོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་ནོར་བུའི་བླ་མར་གྱུར། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་བདེ་ཐང་སྤྲུལ་སྐུ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་རྒྱལ་དང་། སྟག་ཚང་དཔོན་སློབ། ཐང་ཚང་དཔོན་སློབ། ཙོ་ནེ་དཔོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་ནོར་བུ། དེའི་གཙུང་བློ་བཟང་དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«དག་ཡིག་ཚིག་དོན་གསལ་བྱེད།» དང་། «ཡི་གེའི་འཁྲུལ་སྤོང་།» «སྔགས་བཀླགས་ཐབས་ཀྱི་ཚིག

དོན་བཀྲལ་ཏེ་བཤད་པ་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ»སོགས་ཐུན་མོང་རིག་གནས་སྐོར་གྱི་རྩོམ་མང་པོ་ཡོད། །

བློན་སྐྱེས་བཟང་རྒྱལ་ཀོང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན། བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ755ལོར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ནི་འཛིགས་གདོང་ལྔའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་ཞིང་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ལས་མི་འདའ་བར་ཞབས་འདེགས་ལེགས་པར་བསྒྲུབས་ཏེ་ཆབ་སྲིད་ཕུར་ལས་བརྟན་པ་མཛད་དོ། །

བློན་ཁྲི་སྒྲ་སྟག་ཚབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྲིད་བློན་ཡིན་ཏེ། བོད་ལུགས་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ763ལོར་ཁོང་གིས་མདོ་སྨད་ཀྱི་དབྱར་འདུན་སྣ་ཤོད་ཀྱི་སྡིག་ཏུ་བསྡུས་སོ། །

བློན་ཁྲི་བཟང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན(802—841)གྱི་ཕྱི་བློན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དོན་གྲུབ་རྒྱལ་དང་ཁྲིན་ཆིན་དབྱིན་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའི«ཐང་ཡིག་གསར་རྙིང་ལས་བྱུང་བའི་བོད་ཆེན་པོའི་སྲིད་ལུགས»ལས"རྙོད་ཀྱི་ཕོ་ཉ་བ་བློན་ཁྲི་བཟང་སྐྱེས་འབུལ་དུ་ཚོངས། དེ་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་ས་མཚམས་སུ་མ་སླེབས་གོང་དུ། རྙོད་

དམག་ཡུག་ཁྲིག་ལ་བྲངས་ཏེ། ཉིན་ཡོན་མཁར་དུ་ལིན་ཁྲིག་སྲུང་བའི་དམག་དང་འཐབ་སྟེ་རྫོད་དམག་ཕམ། དམག་ནི་ཉིས་སྟོང་གཡུལ་དུ་ཤི། ཞྭིན་ལེང་ཁྲིན་ཨེ་ཧྲེའི་ཐབས་ཡོད་པ་རྗེ་ཚེ་བྱ་བས་རྫོད་དམག་ཉིས་ཁྲི་ཕམ་པར་བྱས། ཞ་ཁྲིག་ཅེ་ཏུའུ་ཧྲེའི་ཐབས་ཡོད་པ་ཞིན་ཅིན་བྱ་བས་རྫོད་དམག་སུམ་སྟོང་ཕམ་པར་བཏང་། གོང་མས་བློན་ཁྲི་བཟང་སོགས་ཕྱིར་བཏང་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་བབས། ཅན་ནན་གྱི་སྲུང་དམག་གིས་རྫོད་ཀྱི་ཨོ་རྗེ་མཁར་དང་ཆུ་ཤུས་མཁར་གཉིས་བཅོམ། ཡོན་རྗེ་ཁྲི་ལོ་བཅུ་བཞི་པར(སྤྱི་ལོ819ལོ)བློན་ཁྲི་བཟང་སོགས་རྫོད··དུ་བཏང་།"ཞེས་གསུངས་སོ། །

བློན་སྟག་བཞེར།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐྱེ······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན(802—841)གྱི་ཕྱི་བློན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཁྲང་ཆིན་ཁྲི་ལོ་གཉིས་པ། བོད་ལུགས་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ822ལོར"ཐང་གི་ཕོ་ཉ་བ(བོད)དུ······སླེབས་དུས། ཅེ་ཧྲེ་ཀྲུང་གི་ཐབས་ཡོད་པ་བློན་སྟག་བཞེར་བྱ་བ་མཇལ་དུས་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་དུ་འོངས།"ཞེས་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་དང་ཁྲིན་ཆེན······དབྱིན་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའི«ཐང་ཡིག་གསར་རྙིང་ལས་བྱུང་བའི······བོད་ཆེན་པོའི་སྲིད་ལུགས»སུ་འཁོད་འདུག་གོ །

བློན་ན་ལེད།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐྱེ······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན(802—

841) གྱི་ཁྲི་བློན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དོན་གྲུབ་རྒྱལ་དང་ཁྲིན་ཆིན་དབྱིན་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའི《ཐང་ཡིག་གསར་རྙིང་ལས་བྱུང་བའི་བོད་ཆེན་པོའི་སྲིད་ལུགས》ལས“ཁྲང་ཆིན་ཁྲི་ལོ་དང་པོར། (སྤྱི་ལོ821ལོ) རྐང་ཀྱི་ཕོ་ཉ་བ་བློན་ན་ལོད་བྱ་བ་དང་ལྷན་དུ་ཁྲང་ཨན་མཁར་གྱི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་མཇལ་དུས་བྱས། ……ལོ་དེའི་རྗེས་མར (སྤྱི་ལོ822ལོ)། རྐང་ནས་ས་མཚམས་འཆིང་རྒྱུའི་རེ་བ་བཏོན། ལིག་ཡོན་ཧྲིན་རྐང་དུ་སོང་ནས་བློན་ན་ལོད་དང་ལྷན་དུ་མནའ་བོར། རྐང་གྱི་བློན་པོ་རྣམས་ཀྱི་མིང་རྟགས་ཀྱང《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་ཡི་གེའི་ཐོག་ཏུ……བཀོད། ”ཅེས་གསུངས་སོ། །

བློན་པོ་འཛིན་འཛིན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་བདུན་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་མང་སྲོང་མང་བཙན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རྒྱ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱ་ཡིག་དང་རྒྱ་སྐད་བཅས་ལ་མཁས་པར་བསླབས། བོད་ལུགས་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ672ལོར་རྒྱལ་པོ་མང་སྲོང་མང་བཙན་གྱིས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་ལེགས་སྐྱེས་འབུལ་བའི་ཕོ་ཉ་བཏང་། ཐང་གོང་མས་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བཀའ་འདྲི་མཛད་པའི་ལན་དུ་ང་ཚོའི་རྒྱལ་པོ་ནི་མཁྱེན་རྒྱ་དང……སྙིང་སྟོབས་བཙན་པོ་སྔ་མ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་ཙམ་བཞུགས། ཆབ་སྲིད་ལ་དོ་དམ་ཆེ་ཞིང་། བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དབུ་སྒེར་ཞུ་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད། བོད་འབངས་རྣམས་གྲང་ངར་ཆེ་བའི་ཡུལ་དུ་གནས་པས་སྟོན་ཐོག་ཉུང་ཞིང་ནོར་ཕྱུགས་བསྐྱངས་བ་ཡིན། མཚོ་ནག་གི་བྱང་ངོས་སུ……

དབྱར་ཁ་ཡང་གངས་མི་བཞུ་བར་སྡོད་ཡོད། མི་རྣམས་དབྱར་དུས་སུ་བལ་གྱི་ཕྱིང་བ་དང་། དགུན་ཁ་སློག་པ་གྱོན་ཞིང་། ལུང་ཕྲུག་ཏུ་བབས་ཏེ་སྦྲ་གུར་སོགས་ཕུབ་ནས་སྡོད་ཀྱི་ཡོད། དུས་རྒྱུན་རྩྭ་ཆུ་གང་དུ་བཟང་བའི་སར་སྡོད་གནས་སྐྱོལ་གྱི་བྱེད་པ་ཡིན། ཚོང་ཟོག་ནི་རྒྱའི་ཡུལ་ལས་ཏ་ཅང་དགོན། ཡིན་ནའང་དབུལ་ཕྱུག་ཚང་མ་བློ་སེམས་གཅིག་ཏུ་མཐུན་ཞིང་། གཅིག་རོགས་གཅིག་གིས་བྱེད་པ་ཡིན་པས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ……ཡིན་ཞེས་ཞུས་སོ། །《དེབ་ཐེར་དཀར་པོའི》ནང་དུ་བློན་པོ་འཛིན་འཛིན་གྱི་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་འཁོད་འདུག་གོ། །

བློན་ཨར་སོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྐད་ཅམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན (802—841) གྱི་དམག་དོན་བློན་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དོན་གྲུབ་རྒྱལ་དང་ཁྲིན་ཆེན་དབྱིན་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའི《ཐང་ཡིག་གསར་རྙིང་ལས་བྱུང་……བའི་བོད་ཆེན་པོའི་སྲིད་ལུགས》ལས“ཡོན་ཧི་ཁྲི་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་ (སྤྱི་ལོ819ལོ)……བོད་ཀྱི་ཅེ་ཏུའུ་བློན་ཨར་སོ་ཡིས……(བོད) དམག་ཁྲི་བཅོ་ལྔ་ཁྲིད་དེ་ཡན་ཀྲིག་ལ་བསྐོར་ནས། གནམ་སྐས་དང་ཤིང་རྟ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མཁར་ལ་རྒོལ། ”ཞེས་གསུངས་སོ། །

དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྐད་ཅམ་དུ……སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས

བསྟན་པའི་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང……སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཞུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཙམ་བོད……ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས་《བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ངན་སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་གཟི……བརྗིད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་མཛེས……པའི་རྒྱན》དང་། 《ངན་སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་གཟི་བརྗིད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བརྟག་པ་སྣང་བའི་རྒྱན》ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

དཔའ་སློན་མདོ་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཐིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་སློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། སློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས……བསྒྲགས་ཤིང་མཐའ་བོར་དུ་བཅུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

དཔའ་སློན་མང་རྗེ་ལྷ་ལོད།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ……

འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་བློན་ཆེན་ཡིན་ཏེ། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བློན་པོ་བཀའ་ཆེན་པོ་ལ་གཏོགས་པ་ཞེས《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད···འདུག་གོ །

དབའ་བློན་ལྷ་བོ་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ···འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་ཕྱི་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ·······ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཅུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་ཞིང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

དབའས་སྐྱེས་བཟང་སྟག་སྣང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ·····འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དམག་དཔོན་བློན་ཆེན་ཡིན་ཏེ། བོད་ལུགས་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1762ལོའི་ཡན་མན་ཙམ་དུ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དམག་ལ་གཡུལ་བཤམས་ནས་དམག་དཔོན་ཏོན···ཇོ་སངས་དང་འཐབ་འཛིངས་བྱས་མཐར་འགྱུ་ཡོག་སྐད་དུ་ཐང་དམག་མང་པོ་བསད་དེ་འགྱུ་ཡོག་རྒྱ་དུར་དུ་བཏགས་སོ། །

དབའས་ཁོ་བཞེར་ལེགས་སྟེང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ········ འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མ་ཨུ་དུམ་བཙན་པོ་སྐུ་གཤེགས་ནས་གདུང་སྲས་མངའ་བདག་འོད་བསྲུངས་དང་མངའ་བདག་ཡུམ་བརྟན··· གཉིས་ལ་འཆམས་པར་རྒྱལ་སྲིད་དབུ་རྩ་དང་གཡོ་རྩ་གཉིས་སུ་གྱེས······ བར་མ་རུངས་པའི་རྐྱེན་སོགས་འཛོམས་ནས་བོད་ལུགས་ས་མོ་གླང་ལོ·· སྟེ་སྤྱི་ལོ869ལོར“ དང་པོ་དབའས་ཁོ་བཞེར་ལེགས་སྙིང་གིས་ལག······ དཔོན་བྱས་ཏེ་མདོ་ཁམས་སུ་ཁྲིང་ལོག (འབངས་གྱེན་ལོག) བྱས། ” ཞེས«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་འཁོད་འདུག «ནེའུ་ཆོས་འབྱུང»དུ“ ཁྲིང་ལོག་དཔེ་དང་ལག་དཔོན་རྒྱ་མཚན་གསུམ»། སྦ་མཁན་འདུན་ས་འཛིན་མཁན་ལྷ་དང་དྲུག ཡུལ་རེར་རྗེ་དཔོན་ཚན་རེ་ཆགས་དང་བདུན། ”ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་འབངས་གྱེན་ལོག་སྐབས་ཀྱི་སྔོན་གྲགས་ཆེ་བའི་འགོ་ཁྲིད་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

དབའས་ཁྲི་གཟིགས་ཞང་ཉེན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ······· འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་རླུང་ནམ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བློན་པོ་ཡིན། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་དགུང་ལོ་ཆུང་བའི་དུས་སུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རོགས་སྐྱོང་པ་བྱེ་བོ··· འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་མ་ལོད་ཀྱིས་བོད་ལུགས་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ707ལོ···· ཡན་མན་དུ་ནང་བློན་ཆེན་པོའི་གོ་སར་བསྐོ་བཞག་མཛད་ཅིང་སེ་རིབ·· རྒྱལ་ཕྲན་ངོ་ལོག་བརྒྱབ་པ་རྣམས་ཀྱང་དམག་དང་ཁྲིམས་ཀྱིས་མནན··· ཏེ་རྒྱལ་པོའི་ཆབ་སྲིད་ཇེ་བརྟན་དང་བོད་ཡུལ་བདེ་འཇགས་སུ་བཏང་།

བོད་ལུགས་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ712ལོར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་མི་འཇིགས་གདོང་ལྔའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་ཞིང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གཙོ་འགན་ལོ་བཅུ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་བཞེས་ཏེ། བོད་ལུགས་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ721ལོར་སྐུ་གཤེགས་སོ། །

དབའས་ཁྲི་གསུམ་རྗེ་བཙན་བཞེར།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྐད་ཅམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་གྱིས་བོད་ལུགས་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ721ལོར་ནང་བློན་ཆེན་པོ་བསྐོ་བཞག་མཛད་ཅིང་ལོ་ངོ་ལྔའི་རིང་དུ་སྲིད་དོན་བསྐྱབས་ནས་བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ725ལོར་སྐུ་གཤེགས་སོ། །

དབའས་སྟོད་སྣོངས་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྐད་ཅམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེའི་བློན་པོ་ཡིན། དྲག་རྩལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་མིག་རྒྱང་གསུམ་གྱི་ས་ལ་མདའ་རྒྱང་གཅིག་གིས་སླེབས་ཐུབ་པ་དང་། དྲག་པོ་གཡུལ་གྱི་ལས་ལ་ཞུགས་ནས་མཚོན་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཏེ་ཡུལ་ཁམས་དུ་མ་དབང་དུ་བསྡུས། དམག་དཔོན་རྩལ་པོ་ཆེ་མི་བདུན་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་སྟོབས་རྒོད་མདོང་ཅན་ཞེས་ཞུའོ། །

དབའས་རྒྱལ་ཏོ་རེ་སྟག་སྣ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་

དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས……བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་ས་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

དབའས་རྒྱལ་ཏོ་རེ་སྟག་ཟ་ཅན་ཁྲིལ་མགོ

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན(802—841)གྱི་བློན་པོ་ཡིན་ཞིང་། བོན་ཆོས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཞེན་པས་བོད་ལུགས་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ841ལོར“མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་པ་ཅན……མལ་གྲོ་ཞམ་པའི་ཕོ་བྲང་དུ་རྒྱུན་ཆང་མྱོས་པར་བཞེས་ཏེ་གསེར་ཁྲི་ལ……གཟིམ་པ་ལ་དབའས་སྟག་ཟ་ཅན་བཅས་ཀྱིས་དབུ་ལྟག་རྒྱབ་ཏུ་བསྐོར……ནས་བཀྲོངས་སོ། ”ཞེས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས……གསུངས་སོ། དེ་ནས་ཝུ་དུམ་བཙན་པོ་མི་འཛིགས་གདོང་ལྔའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་ཏེ། དབའས་རྒྱལ་ཏོ་རེ་སྟག་ཟ་ཅན་ཁྲིལ་མགོ་ཡིས་ནང་བློན་གྱི་འགན་ཁུར་བཞེས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་བཀག……བཀྱོན་ནོ། །ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཐུས་སྟག་སྣ་ཞེས་ཟེར། །

དབའས་སྟག་སྒྲ་ཁོང་ལོད།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་[illegible]ཀྱིས་བོད་

ལུགས་མི་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ727ལོར་ནང་བློན་ཆེན་པོའི་གོ་སར་བསྐོ་བཞག་མཛད་ཀྱང་སྲིད་དོན་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཞིན་དུ་མ་འགྲུབ་པས་ལོ་ངོ་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་ནས་ནང་བློན་ཆེན་པོའི་གོ་ས་ལས་འབྱུངས་སོ། །

དབའས་བློན་ཁྲི་སུམ་བཞེར་མདོ་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་བློན་ཆེན་ཡིན་ཏེ། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བློན་པོ་བཀའ་ཆེན་པོ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

དབའས་བློན་ཁྲིམ་བཞེར།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

དབའས་བློན་ཁྲིམ་ལེགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ····འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མཐའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི«བཀའ་གཙིགས»ལས་གསལ་བ་དང་། «བཀའ་གཙིགས»ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

དབའས་བློན་འཕན་ལེགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ····འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས········བསྒྲགས་ཤིང་མཐའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི«བཀའ་གཙིགས»ལས་གསལ··བ་དང་། «བཀའ་གཙིགས»ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

དབའས་བློན་སྦྱེ་སྣེབས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ····འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་

ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས······བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

དབའས་དབྱི་ཚབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དྲུག་པའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། སྐུ་ཚེའི་སྟོད་དུ་ཟིང་པོ་རྗེ་ཁྲི་པངས་སུམ་གྱི་བློན་པོ་ཡིན། དེ་ནས་ཟིང་པོ་རྗེ་ལ་བློ་ལོག་ཅིང་རྒྱལ་པོ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ལ་མགོ་འབུལ་ཞུས་ཀྱང་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་དགུང་དུ་གཤེགས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཐུན་མོང་དུ་མནའ་ཆིག···བོར་ཞིང་ཟིང་པོ་རྗེའི་ཆབ་སྲིད་བཅགས་ནས་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི···མངའ་ཞབས་སུ་ཚུད་པར་མཛད། རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱིས་ཀྱང་དབའས་དབྱི་ཚབ་ལ་ཟ་གད་གཤེན་གྱི་ཡུལ་ཁ་དང་། མལ་གྲོ་ཕྱུགས་ནས་བྲན་གཡོག་ཁྱིམ་ཚང་ཆིག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་བྱ་དགའ་གནང······ཞིང་བློན་པོར་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པའི་བློན་པོ་མཛད་ཅིང་། ཁོང་གི་བུ་ཚ་རྣམས་དང་རྒྱལ་པོ་བཅས་པ་ཐུན་མོང་དུ་མནའ་ཆིག་བོར་ནས་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་དབྱི་ཚབ་ཀྱི་བུ་ཚ་སུ་འོངས···གཅིག་ལ་གསེར་ཡིག་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་གནང་རྒྱུའི་དབུ་མནའ་བཞེས་པ་མཛད་དོ། །

དབའས་མཆུ་ཕྱི།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་སྒྲོལ་མ་ལ……བསྟོད་པ》དང་། 《སྒྲོལ་མ་ཁྲོ་མོ་ལ་རྩ་བའི་སྔགས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་ཚིག་རྐང(སྐང)བཅུ་གཉིས་པ》། 《སྒྲོལ་མ་ཨུ་གྲ་ཏཱ་རའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་དྲག་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས》བཅས་བཞུགས་སོ། །

དབའས་བཙན་བཞེར་མདོ་ལོད།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དམག་དཔོན་ཆེན་ཡིན་ཏེ། བོད་ལུགས་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ762ལོའི་ཡན་མན་ཙམ་དུ་མཁར་ཚན་ཡན་ཆད་དུ་དམག་དྲངས་ཤིང་། མཁར་ཅུ་བ་བརྒྱད་ཕབ་ནས་མཁར་དཔོན་ཇོ་ལོག་པ་རྣམས་ཕུད་དེ་ཆབ་འབངས་སུ……བསྡུས་ཤིང་། ཆབ་སྲིད་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས་ལོང་ཤན་རི་རྒྱུད་ཡན་ཆད་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ། མཐོང་ཁྱབ་ཁྲི་སྡེ་ལྔ་བཙུགས་ནས་སྡོན་ཁམས་ཆེན་པོ་གཅིག་གསར་དུ་བསྐྱེད་དོ། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་དོར་ར་སྟེ་ཕྱུགས་མཚམས་སྟེ་འཛོམས་དཔའ་བའི་རྟགས་མཚན་དུ……སྟག་གི་ཐོག་ཐུ་བསྩལ་ཏོ། །

དབའས་ལོ་ཟོ་ལོ་ཆུང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མ་ཨུ་དུམ་བཙན་པོ་སྐུ་གཤེགས་ནས

གདུང་སྲས་མངའ་བདག་འོད་བསྲུངས་དང་མངའ་བདག་ཡུམ་བརྟན་གཉིས་མ་འཆམས་པར་རྒྱལ་སྲིད་དབུ་རུ་དང་གཡོ་རུ་གཉིས་སུ་གྱེས་པའི་དུས་བབས་དང་། ལྷག་པར་དུ་དབུ་རུ་ནས་འབྲོ་སྲས་རུས་ཚན་གཉིས་འབྲུགས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤྱི་ལོ872ལོའི་ཡན་མན་དུ་འབངས་ཁོ་བོ་ལོ་ཆུང་གིས་ལག་དཔོན་བྱས་ཏེ་དབུ་རུ་ས་ཁུལ་ནས་ཁྱིང་ལོག(འབངས་གྱེན་ལོག)བྱུང་ཞིང་། «ལྡེའུ་ཆོས་འབྱུང»ལས“ཁྱང་ལོག་དཔེ་དང་ལག་དཔོན་རྒྱུ་མཚན་གསུམ། ཐྲ་མཁན་འདུན་ས་འཛིན་མཁན་ལྔ་དང་དྲུག ཡུལ་རེར་རྗེ་དཔོན་ཚན་རེ་ཆགས་དང་བདུན།”ཞེས་འབངས་གྱེན་ལོག་བྱེད་པར་འཛོམས་དགོས་པའི་ཆ་རྐྱེན་རྣམས་བཀོད་འདུག ཁོང་ནི་འབངས་གྱེན་ལོག་སྐབས་ཀྱི་སྔོན་གྲགས་ཆེ་བའི་འགོ་ཁྲིད་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

དཔལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1764ལོར་ད་ལྟ་ཀན་ལྷོའི་བསང་ཆུ་རྫོང་ལ་གཏོགས་པའི་བསང་གཞུང་ཚར་ཚའི་རྒྱུད་དུ་ཡབ་དབང་དྲག་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་བདེ་བཟའ་ལྷ་མོ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1853ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་དཔལ་མང་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ཐུགས་ཐག་བཅད་དེ་གདན་སར་བཀོད། རྒྱུད་པ་དགེ་བཤེས་བསམ་གཏན་སེང་གེ་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་ཆོས་སྤྱོད་དང་རྒྱན་འཇུག་སོགས་ཐུགས་སུ་འཛིན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་

པར་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་བརྩི་བཞག་དང་། བསྡུས་གྲྭ། བློ་རིགས། རྟགས་རིགས། གྲུབ་མཐའ་བཅས་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་བར་རྗེ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་བར་ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་སྤྲུལ་བཙལ་བའི་ཆེད་དུ་དབུས་སུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཚོགས་ཆེན་ཁྲི་ལ……ཕེབས་ཏེ་བཅའ་ཡིག་སོགས་སྒྲིག་ལམ་ཐད་ལ་དག་ཐེར་དང་དོ་དམ……གང་ལེགས་མཛད་པ་རེད། འདུ་ཁང་སྟེང་ཤོད་དུ་མཉམ་མེད་རྗེ་པོ་ཆེན་པོ། ཁུ་རྔོག་འབྲོམ་གསུམ་སོགས་བཀའ་གདམས་གོང་མ་རགས་བསྡུས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ལི་མ་ནང་བཞུགས་ཀྱི་བཀའ་གདམས་ལྷ་ཁང……གནམ་རྒྱན་མཆོད་ཆ་དང་བཅས་པ་གསར་དུ་བསྒྲིགས། གཞན་ཡང་རྒྱུད་ཁང་གསར་བཞེངས་དང་མགོན་ཁང་དུ་མགོན་ཆོས་འཇིགས……གསུམ་གྱི་སྐུ་བརྙན་བཞེངས། བསྟན་པའི་རྟེན་རྣམས་ལེགས་པར་བཞེངས་ཏེ་ཕྱི་རབས་པ་ལ་ཕན་བདེར་བསྒྲུབས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་དབང་ཕྱུང་མན་ངག་གི་གཏེར་མཛོད་ཆེན་པོ་རྗེ་ཤེས……རབ་རྒྱ་མཚོ་དང་། སྡེ་ཁྲི་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ། སུ་ཉིད་དཀོན་མཆོག་ནོར་བུ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་གདན་རབས་དང་། རྣམ་ཐར། ལོ་རྒྱུས། གཞུང་འགྲེལ་རྒྱུད་འགྲེལ་སོགས་བསྟན་བཅོས་ཚིག་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་རྣམས་པོ་ཏི……བཅུ་ཐམ་པར་བསྡུས་ཏེ་ཤིང་པར་བསྐོས་ནས་ཨ་མཆོག་དགོན་དུ……བཞུགས་ཡོད།

དཔལ་མང་ཚུང་བ་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1768ལོར་མདོ་སྨད་སྨས་དྲུག་ཏུ་ཡབ་བླ་མ་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཡུམ་ཆོས་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1834ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མས་རྒྱུད་པ་དཔོན་སློབ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུར་ཐུགས་ཐག་བཅད་ཅིང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་བསྡུས་གྲྭ་ནས་བཟུང་…གཞུང་བཀའ་ལྔ་ལ་སྦྱངས་གཉེར་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་པས་རྡོ་རམས…པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། གྲྭ་ཚང་གསུམ་གྱི་ཁྲི་བ་མཛད་ཅིང་འགྲེལ་བ་བཞི་སྦྲགས་འཆད་པ་ལ………འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན། ཀན་ཀྱུའི་བྲག་དཀར་དང་། ཚ་གན་པེ་ཤིང་། བདེ་མོ་ཐང་རྣམས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྤེལ། དེ་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་བཅོ་བཞག་ཆག་མེད་དང་། ཚར་གཅོད་རྗེས་འཛིན་གྱི་དོ་དམ་གང་དྲག་གནང་། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཞུ་ཆེའི་ཁྲི་བ་ལན་གསུམ་མཛད་ཅིང་དབུས་སུ་ཕེབས་སྐབས་གཞུང་ས་ཆེན་མོ་ནས་པཎྜི…ཏའི་ཆོ་ལོ་གནང་། དེ་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་ཤིང་ཟ་བའི་ཨ་མཆོག་དགོན་སོགས་སུ་ཆིབས་བསྐྱུར་གནང་སྟེ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་བཀའ་ཆོས་གང་…འདོད་བསྐུལ་ནས་དུས་འདའ་བའོ། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་དགོན་པའི་གདན་རབས་ཉེར་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

དབལ་རྒྱལ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས།

ཁོང་ནི་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་མི….. གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

དབལ་རྒྱལ་འཇམ་དབྱངས་དཔལ་ལྡན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1682 ལོར་མདོ་སྨད་དབལ་ཤུལ་རྫིང་བའི་གྲོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1754ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་པའི་སྐབས་སུ་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཡོངས་སུ་གྲགས……པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཐོས……བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྟེང་དུ་མདོ་སྔགས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་སྔགས་ཀྱི་མན་ངག་དང་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་ཞུ་གཏུགས་དོགས་གཅོད་ནན་ཏན་དུ་མཛད། རྒྱུད་པ་དཔོན་སློབ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་དང་། གྲུབ་དབང་ཙེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་བླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་ཞུགས་འགན་བཞེས། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ……1738ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ནི··བཞིན་དབྱར་ཁར་འགྲེལ་བ་བཞི་སྒྲགས་ཡོངས་རྫོགས་དང་། བསྐྱེད་རིམ་གསུང་བཤད་དང་བཅས་པ་འགྲོ་ཞིང་། དགུན་ཁར་བསྐྱེད་རྫོགས་ཆེན་མོ་གཉིས་ཀྱི་གཟབ་བཤད་དང་དཀའ་གནད་ཀྱི་དོགས་གཅོད་རྒྱུན་རིང་སོགས་འཆད་ཉན་བླ་མེད་མཛད། འགྲེལ་བ་བཞི་སྒྲགས་དང་ཡིག་ཆའི་མཛོད་གཉིས་པར་དུ་བསྐོས། ཁྲི་བྱུར་ནས་ཨུ་ཀེ་གྲྭ་ཚང་

གསང་སྔགས་སྨིན་རྒྱས་གླིང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ལྷ་ཐང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་རབས་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

དཔལ་སྤྲུལ་བློ་བཟང་གནས་བརྟན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1696 ལོར་མདོ་སྨད་དཔལ་ཤུལ་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1754ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རྣམ་དཔྱོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིར་རྟགས་གསལ་སོགས་ལ་ཐོགས་པ་མེད། དེ་ནས་བྲག་ལག་མདོར་ཕེབས་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ལས་བསྡུས་གྲྭ་དང་། བསེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ལས་བློ་རྟགས་དབུ་ཕར་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤོ་མང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་པས་ལྷ་རམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་དེ་མིང་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བཤེས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ། དེ་ནས་ལྷ་ཐང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་དམ་བཅའ་རྩོད་དུ་བྱུང་བ་བཞག་པས་བསེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱང་བསྔགས་བརྗོད་ཡང་ཡང་མཛད། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་ཡོངས་འཛིན་གཞོན་པ་ཡང་མཛད། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཚོགས་ཆེན་ཞལ་ངོ་དང་། རྒྱུད་པ་བླ་མ་དབུ་མཛད་བརྒྱུད་དེ་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་བ་མཛད་ཅིང་རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གཞུང་

བཤད་སྐོར་ཆགས་སུ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1753ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྤེལ་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་སྐུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་རབས་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

དབུས་པ་ཇོ་བོ་བསོད་ནམས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1168ལོར་གཡུ་རུ་སྟོད་དུ་ཡབ་རྟ་སྟོན་ཇོ་བོ་འབུམ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1198ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་ཞིག་པོ་བདུད་རྩིའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་སེམས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་གདམས་ངག་རྫོགས་པར་གསན། དེ་ནས་བླ་མ་ཞིག་པོ་བདུད་རྩིའི་བཀའ་ལྟར་ཁོང་གི་སློབ་དཔོན་ལྷ་རྗེ་ལྷ་ཁང་པ་སྟེ་བླ་ཆེན་ཡོན་ཏན་གཟུངས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་མདོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་སེམས་ཕྱོགས་གསུམ་ལ་ལེགས་པར་གསན། ཞིག་པོ་བདུད་རྩི་དང་བླ་ཆེན་ཡོན་ཏན་གཟུངས་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་སྲས་དབུས་པ་ཇོ་བསོད་ཅེས་མཁས་པའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་སྙན་གྲགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་བཞིར་ཁྱབ་པར་གྱུར། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་སྒྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྒྱུ་འཕྲུལ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

དབུས་པ་བློ་གསལ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་ཨར་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

དབེན་ས་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1505ལོར་གཙང་གཡས་རུའི་དགེ་རྒྱས་བྱེ་མ་ལྷ་ཁྲིད་ཀྱི་ཞུ་དབེན་སའི་ཡུལ་དུ་གདུང་རུས་མདོངས་ཡིན་པའི་ཡབ་བསོད་ནམས་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་དཔལ་འཛོམས་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1566ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་མགོན་པོ་སྐྱབས་ཞེས་བཏགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ལྷ་རྗེ་བ་གྲགས་པ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི……སྡོམ་པ་མནོས་ཏེ་མཚན་ལ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཅེས་གསོལ། དེ་ནས་རྗེ་ལྷ་པའི་མདུན་ནས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་དང་། འཇམ་དབྱངས་བློ་བཟང་བཤེས་གཉེན་ལས་གཞུང་སོགས་ཅི་རིགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་རྗེས་འབྲངས་པས་ཐུན་མོང་···མ་ཡིན་པའི་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐོབ་སྟེ་ལུང་··རྟོགས་ཀྱི་ལུས་སྟོབས་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པར་གྱུར། བྱ་བྲལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་སློབ་མ་བཅུ་ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཁོང་ཉིད་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོར་དགོངས་ནས་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་བཀའ……ཐུམ་དང་། སྤྲུལ་པའི་གླེགས་བམ་ཕྱག་ཏུ་གཏད་དེ་རྒྱལ་ཚབ་དམ་པར་དབང་བསྐུར། དེའི་སྐབས་སུ་དབེན་སར་མདུན་ས་ཆོས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་ཞེས་པའི་དགོན་པ་འདེབས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་འབྲས་སྤུངས་དགོན་དུ་འབྱམས་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྒྱལ་བ་དགེ····འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་

རྗེ་བོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་དུ་བསྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེ་རྒྱས་པའི་སྨོན་ལམ་མཛད། དེ་ནས་པཎ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་བློ་གྲོས་དང་། མངའ་རིས་ལོ་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་བཅས་ལས་གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད་སྒྲོན་གསལ་སོགས་ཀྱི་གདམས་པ་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ཅིང་། དབེན་གནས་བྲག་རྒྱ་རྡོ་རྗེའི་ཕོ་བྲང་། གཡི་མ་སྟག་གཟིག སླང་ཆེན། ཀོ་བྲག ཁྲིད་པར་དུ་པ་སྟམ་རྫོ་མོ་ལྷ་རི་ལ་སོགས་པའི་རི་ཁྲོད་རྣམས་སུ་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་མཛད། ཁོང་ནི་པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏི་ནིའི་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་ལེགས་པ་དོན་གྲུབ་དང་། བྱང་སྟོན་སྒྲ་བའི་དབང་པོ་བསམ་གཏན་འོད་ཟེར། རྗེ་བློ་གྲོས་རྣམ་རྒྱལ། ཆོས་རྗེ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ། སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན། ཆོས་རྗེ་དག་དབང་གྲགས་པ་སྐུ་མཆེད། ཀོང་སྟོན་ཆོས་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་པོ། བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་དཀར་ཆག་དང་། གསོལ་འདེབས། ཟིན་བྲིས། སྐུ་བསྟོད། རྣམ་ཐར། བསླབ་བྱ། སྒྲུབ་ཐབས་བཅས་པོ་ཏི་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

དབེན་ས་སྨྱོན་པ།

ཁོང་ནི་གྲུབ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ……གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

དབོན་སྟོན་སྐྱེར་སྒང་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1154ལོར་སྟོད་ལུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་འབལ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1217ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བརྒྱ

གཉིས་ནས་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ལ་བསྙེན་པ་བསྐྱིལ། དགུང་ལོ་བཅུ་
བདུན་པར་ཁྲུ་བོ་འབལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང……
ཞིང་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ལྷ་སར་ཆོས་འཁོར་བྱུང་བ་ཅིག་ལ་
ཁྲུ་བོའི་ཕྱག་ཕྱིར་ཕྱིན་པས་གྲྭ་པ་གཅིག་གིས་རྣམ་གཞག་བྱས་པའི་སྐལ་··
བ་དར་ཡུག་གསུམ་དང་། ཟངས་ཕྱི་མར་དང་བཅས་པ་ཕྱིར་ནས་
འཕགས་པ་ལྷེ་སྒོམ་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི……
དབང་ཁྲིད་ཞུས། དེ་ནས་སྐྱིར་སྐང་དུ་མཚམས་བཅད་དེ་སྒྲུབ་པ་
མཛད་པས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞལ་མཐོང་། སྔགས་བཟླས་པས་
གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་ཞལ་ཡང་མཐོང་། དེ་ནས་ཁྲུ་བོ་འབལ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞལ་བཀོད་ལྟར་གསེར་ཞོ་གང་དང་དར་ཡུག་རྣམས···
བསྣམས་ཤིང་ལ་སྟོད་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཙ་རི་སྒོམ་པ་དང་མཇལ་ཞིང་རས……
ཆུང་ལུགས་ཀྱི་དབང་དང་གདམས་པ་རྣམས་རྫོགས་པར་ཞུས། དེ་
ནས་ཙ་ཡུག་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ་བླ་མ་སྤྱིན་ཕུག་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང……
ཇོ་བོ་རྗེའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གདམས་པ་རྣམས་ལོ་ངོ་ལྔའི་རིང་དུ་བསྙེན··
ནས་རྫོགས་པར་ཞུས། དེ་ནས་ཤྲུགས་ལུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་བླ་མ་རྨོག་ལྕོགས་
པ་དང་ཞལ་མཇལ་ཞིང་གདམས་པ་རྣམས་ཞུས་ཏེ་རྟོགས་པ་འཁྲུངས།
དེ་ནས་བླ་མ་རྨོག་ལྕོགས་པའི་ཞལ་བཀོད་ལྟར་སྐྱིར་སྐང་དུ་ཕྱིན་ཏེ……
གདན་ས་མཛད་ཅིང་སྐུ་འབུམ་ཡང་བཞེངས། དགོན་པའི་ལྕགས་རི་
བརྩིགས་ཤིང་བླ་མ་རྨོག་ལྕོགས་པའི་གདན་ས་ལ་ཡང་འབུལ་བ་སྐྱེལ།
གདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་དོན……
གསུམ་པར་ཞི་བར་གཤེགས། ཁོང་ནི་ནི་གུའི་ཆོས་དྲུག་གི་གདམས་

ངག་ཆིག་བརྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་བབས་པ་ཡིན། ཁོང་གི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སློབ་མ་ནི་སངས་རྒྱས་གཉན་སྟོན་པ་ཡིན། །

དཔོན་པོ་དཀར་པོ།

ཁོང་ནི་སྐུ་ཡལ་བ་རིན་ཆེན་མགོན་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས··· དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

དཔོན་པོ་ཉི་མ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1251ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1287ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་སྤྱིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ལེགས་པར········ གསན་སྦྱངས་མཛད་ཅིང་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཐོབ། ཕྱོལ་སུ ཆོས་རྗེ་དཔོན་པོ་གཞོན་ནུ་སེང་གེ་ལ་བསྟེན་ནས་འདུལ་བ་དང་། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་པ། བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ། སྦྱོར་དྲུག བརྟག་གཉིས། དུས་འཁོར། རྫོགས་ཆེན་ཆོས་སྐོར། མ་ཧཱ་མཱ་ཡཱ། སྒྱུ་འཕྲུལ། ན་རོ་ཆོས་དྲུག བདེ་མཆོག་སྙན་བརྒྱུད། གསང་འདུས་དབང་ཆེན། བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་སྙན་བརྒྱུད། ཟབ་མོ་བླ་མའི་རྗེས་གནང་བཅས་ཞུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པར··· མངའ་བརྙེས། དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་ཚུལ་ཁྲིམས་གཡག་རྫ་བཞིན་དུ་བསྲུངས་པར་མཛད། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1267ལོར་ར་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས་ནས་དགེ········ འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། གདན་སར་ལོ་གཅིག་བཞུགས་

པར་མཛད་ནས་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཙ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས········དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ར་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཞི་པ་ཡིན། བར་འབྲུག་རྡོ་རྗེ་གླིང་གི་གདན་ས་ཡང་མཛད་དོ། །

དཔོན་པོ་ནམ་མཁའ་བདེ་ལེགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ····གཙང་ཤབ་སྟོད་ཚ་རོང་མདོ་སྨེར་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཞང་པོ་ཚ་རོང་དཔལ་ལྡན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་ཡི·····གེའི་སྦྱོར་ཀློག་བསླབས་ཏེ་ལེགས་པར་མཁྱེན། དེ་ནས་གསོ་རིག་ལ་མོས་པ་སྐྱེས་པས་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ཕྱུད་དོན་རབ་གསལ། ཡན་ལག་བརྒྱད་པ། གསེར་བྲེ། ཉམས་ཡིག་བརྒྱ་རྩ། ཐེ་བ་རིང་བསྲེལ། གདམས་པ་སུམ་ཅུ། ལག་ལེན་པོད་ཆུང་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། སྐུ་པར་དུ་ཞང་པོ་ཚ་རོང་དཔལ་ལྡན་རྒྱལ་མཚན་ལས་ཟུར་ཚེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མན་ངག་ཆིག་བརྒྱུད་བཅས་གསན་པ······མཛད་དེ་གསོ་རིག་གི་བསྟན་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་གནང་ངོ་།། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«རྒྱུད་བཞིའི་སྤྱི་དོན་ལེགས་བཤད་སྣང་བ»དང་། «ཙ་མདོའི་ས་བཅད་བསྡུས་དོན»། «ཕྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་ནད་དང་གཉེན་པོ་གསོ་ཐབས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བསྡུ»། «བདུད་རྩི་ཕྲེང་བ»། «གཙོང་སྡེ་བཞིའི་ངོས་འཛིན་མཛུབ་ཚུགས་མ»། «བཅོ་ལྔ་ཐབས་རྡོ་རྗེ་ཕ་ལམ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

དཔོན་པོ་གཞོན་ནུ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1200ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1266ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བླ་མ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་དབང་ལུང་མན་ངག་དང་བྱིན་རླབས་བཅས་མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་དཔོན་རས་དར་མ་སེང་གེ་ལ་བསྟེན་ནས་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་དང་། སྤྱོད་འཇུག བསླབ་བཏུས། བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ། ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རྫོགས་ཆེན་ཆོས་སྐོར། བཀའ་གདམས་པའི་ལམ་རིམ། ས་ཧཱ་ནཱ་ཡཱ། སྒྱུ་འཕྲུལ། ཞི་བྱེད། བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་སྙན་བརྒྱུད། དབང་ལུང་མན་ངག ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག བདེ་མཆོག གསང་འདུས། དུས་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་དབང་ཆེན་དང་། ཟབ་མོ་བླ་མའི་རྗེས་གནང་བཅས་ཞུས་ནས་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་པས་བདེ་སྟོང་ལ་དབང་འབྱོར་བས་སྐུ་མཐུན་ན་ཡོད་པ་རྣམས···ཀྱང་གྲང་བའི་འཇིགས་པ་མེད་པ་བྱུང་ངོ་། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1237ལོར་ར་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ······དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཞེངས་པར་མཛད། ལོ་ངོ་སུམ་ཅུའི་རིང་དུ་གདན་སར་བཞུགས་ནས་དགོན་པ་དང་སྡེ་བ་ཚང་མ་ཤིན་ཏུ་དར་རྒྱས་བྱུང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ར་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་གསུམ་པ་ཡིན། །

དཔོན་པོ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1357ལོར་སྐུ···

འབྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཙ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1390ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་…གི་གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1413ལོའི་བར་དུ་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་ཙ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས………བསྐྱངས་ཏེ་སློབ་མ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོང་ལ་སྤྱན་སྔ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ཡང་ཟེར། །

དབོན་རས་དར་མ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1177ལོར…སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1237ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་རྗེ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ལས་སྤྱོད་འཇུག་དང་། བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ། འདུལ་བ། མངོན་པ། ཚད་མ། ཡོ་ག གུར་བརྟག ཞི་བྱེད། རྫོགས་ཆེན། མ་ཧཱ་མཱ་ཡཱ། མཚན་བརྗོད་ཕྱག་ལེན་དང་བཅས་པ། སྒྱུ་འཕྲུལ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གཏེར་མ། ན་རོ་ཆོས་དྲུག བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར། སྙན་བརྒྱུད། གདམས་ངག་བཅས་ཞུས་པ་དང་། དེ་ནས་བདེ་དགྱེས་གསང་གསུམ་གྱི་དབང་ཆེན་དང་། དུས་འཁོར་གྱི་དབང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། ཟབ་མོ་སྣ་མའི་རྗེས་གནང་བཅས་ཞུས་ནས་སྒྲུབ་པར་མཛད་པས་རྟོགས་པ་ལ……མངའ་བརྙེས། ཁོང་ནི་ཆོས་རྗེ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་དཔོན་

པོ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྲས་ཡིན་པས་རྗེ་རྒོད་ཚང་པ་ལ་སོགས་པའི་བུ་ཆེན་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་བླ་མ་ཡིན། ཆོས་རྗེ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་སྐུ་གཤེགས་པའི་དགོངས་རྫོགས་ཞིབས་པར་བསྒྲུབས་ཏེ་གདན་ས་གཙང་ཞང་སྟོད་ར་ལུང་དུ་གསེར་གྱི་གདུང་རྟེན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་བཞེངས་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1212ལོར་ར་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཞིང་། གཙུག་ལག་ཁང་དང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཅས་བཞེངས་པར་མཛད། ལོ་ངོ་ཉེར་ལྔའི་རིང་དུ་གདན་སར་བཞུགས་ནས་དགོན་པ་དར་བར་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ར་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་གཉིས་པ་ཡིན། །

དཔོན་རྗེས་རབ་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་སྨྱོན་ལྷ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

དཔོན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1187ལོར་སྨ་ཡུལ་དོན་འཛམ་འོམ་བུ་ལུང་དུ་ཡབ་ཨ་ཉེ་ཨ་གྲགས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རྩས་སྐྱུ་ར་ཡིན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1234ལོར་འབྲི་གུང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་སོགས་ལ་ཞིབས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཁྲ་བོ་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པ

ལས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་མཚན་ལ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ཞེས་གསོལ། བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གདམས་ངག་གསན་ཏེ་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་སྐུ་མཚམས་བཞུགས་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་རིང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ཅིང་གྲུབ་པ་ཐོབ། དེ་ནས་སྟག་ཕུར་ཕྱིན་ཏེ་རྗེ་བོ་ཡོན་ཏན་གྲགས་པ་ལས་གསང་འདུས་བདེ་དགྱེས་སོགས་གསན་ཞིང་འབྲི་གུང་དུ་ཕེབས། སླར་ཡང་ལོ་དྲུག་གི་བར་དུ་སྐུ་མཚམས་བཞུགས། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ཇེ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གདན་ས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ལས་གྲུབ་པའི་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མངས་རྒྱ་ཕྱིན་ཚད་ལས་འདས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གསར་བཞེངས་མཛད། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1809ལོར་གཙང་གཡས་རུའི་ཕྱེ་བྲག་བཀྲ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་གླིང་གི་ཉེ་འདབས། སྟོན་དུས་འཇང་ཅེས་གྲགས་ཀྱང་། ཕྱིས་སུ་སློབ་དཔོན་པད་མ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཡུལ་དེའི་ཆེ་བའི་དགེ་མཚན་ལ་ཞལ་འཛུམ་ལན་གསུམ་གྲོལ་བས་བཞད་ཅེས་ཐོགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་བཀྲ་ཤིས་དང་ཡུམ་ཚེ་རིང་སྲི་ཆོད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་

མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1887ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔའི་སྟེང་
ནས་ཁྲ་བོ་ཧམ་ཧ་དྲའི་དྲུང་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས། དགུང་ལོ་
བཅུ་བར་ཐོབ་རྒྱལ་བླ་མ་ངག་དབང་སྟན་གྲགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཅིས་ཀྱི་ས་
རིས་དང་སྙན་ངག་བཅས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་ཞོར་དུ་མངོན་བརྗོད་སྣ་ཚོགས་…
བློ་ལ་བཟུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་བཀྲ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་དགོན་
གྱིས་གྲྭ་ཁྲལ་དུ་བསྡུས་ཏེ་དཀའ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱི………
མདུན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་མཚན་ལ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ཞེས………
བཏགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་དཀའ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་
འཕེལ་གྱི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དེ་
ནས་བཟུང་རྫེ་སི་ལའི་རྣམ་མགུར་དང་། ཐིག་ཚད་བློས་བཀོད།
འདོན་ཏ་དབྱངས་རོལ་མོ་བཅས་ལ་སྦྱངས་པར་མཐར་ཕྱིན་མཛད་དེ…
དབང་ལུང་སོགས་ཀྱང་མང་པོ་ཐོབ། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ནས་བླ་
མ་ཆོས་བཟང་གི་ཞབས་ཞུ་བ་མཛད་དེ། སྨྲ་དང་། ཅིས། སྙན་ངག
སུམ་རྟགས་སོགས་ལ་ཞིབས་པར་སྦྱངས་ནས་བླ་མ་ལ་རྒྱུགས་ཕུལ………
སྐབས་སློབ་འབྲས་ཤིན་ཏུ་བཟང་བས་བླ་མ་དགྱེས་ནས་ཞྭ་ཛས་སྲིད་དུ…
རིང་བ་མགུལ་དུ་བསྐུལ་ཏེ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མིང་ལ་དབྱངས་ཅན་གྲུབ…
པའི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གནང་བ་རེད། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་བར་བླ་མ་ཆོས་
བཟང་གི་མདུན་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་
པར་ས་སྐྱ་དང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ། གདན་ས་གསུམ་དུ་ཕེབས་ནས་བླ་
དཔོན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་ཡང་ཡང་ཕུལ། མཁས་པ་ཀུན་གྱིས་
གཙུག་ཏུ་བཀུར། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ངག་དབང་ཚུལ་

ཁྲིམས་དང་། སྒོ་མང་ལྷ་རམས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ། བླ་མ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ། སྨིན་གྲོལ་ནོ་མོན་ཧན། ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྷ། ཚུ་བཟང་ཏུ་ཐོག་ཐུ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཤིན་ཏུ་མང་པོར་བྱུང་ངོ་། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་བསྟན་བཅོས་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་ཡོད་པ་རྣམས་པོ་ཏི་གསུམ་དུ་བསྡུས་ཡོད། འཇམ་དབྱངས་རྡོ་རྗེ་དང་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ནི་ཁོང་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

དབྲ་སྟོན་སྐལ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1897ལོར་ཡབ་ཨོ་རྒྱན་རིག་འཛིན་དང་། ཡུམ་ཚེ་རིང་དབང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1959ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཅུས་ཀྱི་ཁྲ་དཔོན་མདོ་རྒྱུད་གྲགས་པ་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་བསླབས་པས་ལེགས་པར་མཁྱེན། དེ་ནས་སྟག་བྲག་རྫོང་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་ཆོས་གྲུབ་ལས་གཞུང་ལུགས་གསན་ནས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དེ་ནས་འཁྲུལ་ཞིག་པདྨ་བདུད་འདུལ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གདན་ས་ཀླུ་མོ་རབ་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད། ཡེ་ཤེས་དགོན་གྱི་མཁན་པོ་དྲང་སྲོང་དམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་རྒྱལ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དཔལ་ལྡན་གཏེར་སྟོན་བསྟན་གཉིས་གསང་སྔགས་སྨིན་པ་དང་། མཁས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཧོར་བྲག་དཀར་སྤྲུལ་སྐུ་སོགས་རིས་མེད་ཀྱི་བླ་མ་དམ་པ་དུ་མར་བསྟེན་ནས་ཐུགས་རྒྱུད་ཡོན་ཏན་གྱིས་བཀང་ཞིང་མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་བསྐྱིགས།

ཁྱད་པར་དུ་གྲུབ་དབང་འཇའ་ལུས་པ་ཤར་རྫ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་ལ་བསྙེན་ནས་འཕྲུལ་ངག་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་རིང་ལུགས་གཙང་མའི་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་དང་། རྫོགས་ཆེན་གྱི་མན་ངག་དབང་ཁྲིད་དང་བཅས་པ་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་པར་མཛད། འཕྲིན་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་སོ། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙ་གསུམ་པར་ཞི་བར་གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《སུམ་རྟགས་ཀྱི་འགྲེལ་བ》དང་། 《སྙན་ངག་གི་འགྲེལ་བ》། 《ཙིས་ཡིག》། 《སྨན་སྦྱོར》། 《མགུར་གླུ》། 《ལུགས་གཉིས་བསྟན་བཅོས》། 《འཛམ་གླིང་ཡུལ་བཤད》། 《དྲིས་ལན་སྐབས་ལྔ་བ》། 《གྲུབ་མཐའི་རྣམ་དབྱེ》། 《བསྟན་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་དྲིལ》། 《དམ་པ་གསུམ་གྱི་བཤད་ཁྲིད》། 《ཤར་རྫ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར》བཅས་པོ་ཏི་ལྔ་ཙམ་བཞུགས······སོ།

འབའ་ར་བ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1310ལོར······ཤངས་ཀྱི་ཆབ་ལུང་དུ་ཡབ་དཔོན་འབུམ་ཞེས་པའི་མི་ཆེན་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1391ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གཞོན་པའི་དུས་སུ་ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསོལ་ཇ་བ་མཛད། དེའི་སྐོད་ལ་སྐྱེ་ཤས་དྲག་པོ་འཁྲུངས་ཏེ་སྒྲོ་མོན་ཅན་པ་ལ་སོགས་པའི་བླ་མ་རྣམས་ལ་ཁྲིད་ཞུས་པས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཁྲུངས། དུས་ཕྱིས་སུ་ཟུར་ཕུག་པ་དང་། ཤུག་གསེབ་རི་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་གདམས་པ་ཟབ་དགུ་གསན། བརྩོན་འགྲུས་དྲག་

པོས་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་པས་རྟོགས་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། འབའ་ར་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། དེ་ནས་སྤྲ་གྲོ་ལ་ཕྱིན་ཏེ་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་ཏོག་མཛད་པས་འཕྲིན་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས། སླར་ཡང་ཤངས་སུ་ཕེབས་ནས་འགྲོ་དོན་ཡུན་རིང་དུ་མཛད། དེ་ནས་ཡང་སྤྲ་གྲོ་ལ་ཕྱིན་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་སྐོར་ནས་གཞན་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བདེ་ལེགས་ཀྱིས་འགྲུབ་ཅིང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཟུར་ཕུག་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སློབ་མ་ཡིན་ཞིག །

འབའ་རེ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1706ལོར་མདོ་སྨད་དཔལ་མང་གི་ནང་ཚན་འབའ་རེ་ཞེས་པའི་ཧུས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1766ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་དཔལ་མང་རབ་འབྱམས་པ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་དགེ་གན་ཏུ་བསྟེན་ནས་བསྡུས་གཞུང་དང་། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པར་མཛད། དེ་ནས་འཛིན་གྲྭའི་སྐྱོར་དཔོན་དང་ཚོགས་ཆེན་ཞལ་ངོ་། རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་བཅས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཏེ་དགེ་འདུན་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཐུགས་ཡིད་ཚིམ་པར་མཛད། བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་བཞུགས་ཏེ་ལོ་རེ་བཞིན་འགྲེལ་བ་བཞི་སྦྲགས་ཀྱི་བཤད་པ་རྫོགས་པར་འགྲོ་ཞིང་། བསྐྱེད་རིམ་གསུང་བཤད་དང

བཅས་པ་ཡོངས་རྫོགས་དང་། ཊཱིཀ་ཆེ་ཆུང་གི་ལེའུ་མཚམས་ཡན་ཆད་ལོ་གཉིས་རེ་ལ་རྫོགས་པར་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་ཁྲི་རིན་པོ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་དང་། ཁྲི་བ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་གཉིས་ལས་འགྲེལ་བའི་བཤད་ལུང་ཁ་ཡར་གསན་པ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུད་པའི་གདན་རབས་རྣམས་ཀྱི་ཁྲིད་ན་འགྲེལ་བ་བཞི་སྒྲགས་འཆད་པ་ལ་འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་མཁས་གྲགས་རྒྱས། རྒྱུད་ཀྱི་ཁྲི་བ་མཛད་སྐབས་གཏོང་སྐོའི་སྐོར་སྤར་སྒྲོལ་གང་ཡོད་ལས་འཕར་མའི་ཐོག་སྤར་མེད་ཀྱི་མཆོད་རྫས་གང་དགོས……གསར་བསྒྲིགས་དང་། དངུལ་སྲང་སུམ་བརྒྱའི་ཡོན་སྦྱར་ཏེ་རྒྱུད་ཊཱིཀ་ཆེན་མོ་དཔར་དུ་བཞེངས་པ་སོགས་ཆོས་སྲིད་གང་ནས་ཀྱང་བཀའ……དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་མཛད་ལུས་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་གཅིག་པ……ཡིན་ནོ། །

ཞང་རྫོམ་དར་མ་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1127ལོར་འཕན་ཡུལ་གྱི་དཀའ་བ་ཡུལ་སྣར་ཡབ་སྟོན་པ་འབྱུང་གནས་བློ་གྲོས……དང་། ཡུམ་རྫེ་མོ་ལོ་ཆུང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1199ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་འབུམ་སྐྱབས་ཞེས་བྱ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་མཁན་པོ་ཀ་བ་དར་མ་སེང་གེ་དང་། སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་གཞོན་ནུ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ལ་དར་མ་དབང་ཕྱུག་ཅེས་གསོལ།

དགེ་བཤེས་བྱ་ཡུལ་བ་དང་། པོ་ཏོ་བའི་བུ་ཆེན་གྲུ་འབུ་ལུང་པ་གཉིས་ལས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་རོགས་ལ་ཁྲིད་ནས་རྗེ་སྒམ་པོ་བ་དང་མཇལ། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་ཞུས། དཀའ་ཚེགས་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཅི་ཆར་དུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་རྗེ་སྒམ་པོ་བའི་ཞལ་བཀོད་མཛད་པ་ལྟར་བྱང་འབབ་རོམ་རྫ་དེ་ལ··ཞུ་རིན་ཆེན་སྤུངས་པ་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་བསྒྲུབས་པ་མཛད་ཅིང་། ཕལ་ཆེར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་དངོས་སུ་འཚོ་བ་བྱུང་། དེ་ནས་ཁམས་སུ་བྱོན་ཏེ་དཔོན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་གསལ་གྱིས་ཞབས་ཏོག······ལེགས་པར་མཛད། ཀོ་མཆོ་དང་ལོ་སྙེའི་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། དེ་ནས་སྣར་བྱང་འབབ་རོམ་དུ་ཕེབས་ཏེ་བྲག་དམར་གྱི་ཕོགས་སུ་འབབ་རོམ་དགོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གསར་འདེབས་མཛད། རིན་པོ་ཆེ་སྟག་ལུང་བ་དང་འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་སོགས་ལ་ཆོས་འབྲེལ་མང་དུ་ཞུས། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་སློབ་མའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་ཅིང་། འབབ་རོམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྲོལ་ཆེན་འབྱེད་དོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྩེ་བྲོམ་དབང་ཕྱུག་སེང་གེ། ཐག་ཀ་རྗེ་བཙུན། བླ་ཆེན་ལྷ་པ། སྟོན་པ་རིན་ཆེན་བླ་མ། ཐག་ཀ་ལྷ་སྟོན། སྒོམ་པ་གཞོན་ནུ་བུ་གྲགས། ཁྲི་མཉེས་ཨཱནྡ་དེ་ལྔ། ལྷ་རྗེ་བློ་གྲོས་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མའི་གསོལ་འདེབས»སོགས་མགུར་ཆེན་ཉེར་དགུའི་སྐོར་སོགས་མང་····དུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་རྗེ་སྒམ་པོ་པའི་སློབ་མ་བརྒྱུད་པ་འཛིན་པ་

བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

འབལ་སྟོང་ཙབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན། བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ755ལོར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་ལྐོག་ཏུ་བཀྲོངས་ནས་སྲིད་འགྱུར……བསླང་བའི་ངན་སེམས་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་གྱིས་བོད་ལུགས་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ756ལོར་འབལ་སྟོང་ཙབ་དམག……དང་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཚར་བཅད་ཅིང་ཁྱིམ་གཞིས་རྒྱུ་ནོར་དང་བཅས་པ……གཞུང་བཞེས་མཛད་ནས་དུས་ཟིང་ཉིང་འཛགས་སུ་བཏང་ངོ་།

འབལ་བློན་འབྲོ་མ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་ནང་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ……ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་ཞིང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

འདུམ་ཕྲག་གསུམ་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1432ལོར……གཡས་རུ་ཁང་དམར་ཟླག་ཁྲང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་

ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1504ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་སེམས་དཔའ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཆོག་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཡི་གེའི…སྦྱོར་ཀློག་བཅས་ལ་ལེགས་པར་བསླབས། དེ་ནས་མདོ་ཁམས་འཁོར་སྒང་དུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་སངས་རྒྱས་སེང་གེ་དང་། བྱང་སེམས་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན། རྡོལ་ཕྲུག་ཆོས་བཟང་རྣམས་ལ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་དག་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད་དེ་ས་སྐྱར་དཀའ་བཅུའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དེ་ནས་འབྲས་ཡུལ་སྐྱེད་ཚལ་དུ་ཕེབས་ཤིང་བྱམས་ཆེན་རབ་འབྱམས…པ་སངས་རྒྱས་འཕེལ་ལས་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་སྦྱངས་ཏེ……བཤད་པ་མཛད་པས་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་པ་ཞེས་མཚན་སྙན་གསོལ། སྒྲ་པ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་དང་ཤངས་པ་ཀུན་དགའ་དཔལ་ལྡན་ལས་སྒྲ…དང་། སྙན་ངག སྡེབ་སྦྱོར་བཅས་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་བྱམས་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་སངས་རྒྱས་འཕེལ་དང་། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེ ཞྭ་ལུ་དཀའ་བཅུ་བ་གསུམ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་རྩེས་ཐང་དུ་གཞུང་ལུགས་དྲུག་ཅུ…བཤད་པའི་དགའ་སྟོན་སྤེལ། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་ངམ་རིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཤེར་ཕྱིན་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་ལ་བཤད་པའི་སྲོལ་ཆེན་པོ་བཏོད། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་ངོར་ཆེན་ཡབ་སྲས་ལས་ངོར་ལུགས་དང་། བདག་ཆེན་རྒྱ་གར་བ་ལས་རྫོང་ལུགས། བཤེས་གཉེན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ལས་པོ་དོང་པའི་དེ་ཉིད་འདུས་པ། སྟག་ལུང་ངག་དབང་གྲགས་པ་ལས་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་རས་ཆུང་སྙན་བརྒྱུད། མཁྱེན་རབ་ཡོན་ཏན་དཔལ་བྱུང་ལས་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་རི་ཆོས། ཀ་

ཏོག་ནོར་བུ་བཟང་པོ་ལས་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྐོར། རྣལ་འབྱོར་རྡོ་རྗེ་ལས་ཞི་ཁྲིད་ཀྱི་ཆོས་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དེ་ནས་ཆུ་མིག་དང་། ཡར་འབྲོག ཀྲུང་འདུར། ནོར་བུ་སྒང་སོགས་འགྲིམས་ཤིང་ལོ་བཅུའི་བར་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1489ལོར…………གཙང་སྟོད་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱར་ཏེ་མཉན……ཡོད་བྱ་གོད་གཤོངས་ཀྱི་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང……གཙུག་ལག་ཁང་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས་པ་དང……དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་འཕགས་མཆོག་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། ཨར་སྟོན། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། ཀུན་མཁྱེན་ལུགས་ཐང་ཆོས་རྗེ། རྒྱལ་བ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་བ། སྟོ་བྱང་གི་ལྷ་དབང་རྣམ་གཉིས། འཇམ་མགོན་བློ་གྲོས་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ཡིན་ནོ། །

འབྲུལ་སྟོད་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་། ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད་ཅིང་གྲྭ་ས་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྒོ་འགྲིམས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་གསང……ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1903ལོར་རོང་ཐ་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་ལས་རྩིས་རིག……

སོགས་གསན་པར་མཛད། དེ་ནས་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་དུ་ཕེབས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཞིང་གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་སྨིན་པར་མཛད། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་ལྷ་ལྡན་ཀུན་བདེ་གླིང་དུ་བཞུགས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་མུར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《མཁན་ཆེན་མཁྱེན་རབ་བསྟན་པ་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྣམ་ཐར་བྱིན་རླབས་བདུད་རྩིའི་བུམ་བཟང》དང་། 《བ་སོ་ཏ་ཚག་ངག་དབང་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར་སྲིད་ཞིའི་མཛེས་རྒྱན》། 《མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བསྡུས་དོན་ས་བཅད》། 《དབུ་མ་འཇུག་པའི་ས་བཅད》། 《རི་ཁྲོད་དགེ་འཕེལ་བསམ་གཏན་གླིང་གི་གསུང་རྒྱུན་ལྟར་སྦྱོར་ཆོས་ནག་འགྲོས་སུ་བཀོད་པ》བཅས་ཆོས་ཚན་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཡོངས་པའི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

འབེ་བཟའ་ལྷ་མོ་སྐྱིད།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མ་ཨུ་དུམ་བཙན་པོ་སྐུ་གཤེགས་ནས་གདུང་སྲས་མངའ་བདག་འོད་བསྲུངས་དང་། མངའ་བདག་ཡུམ་བརྟན་གཉིས་མ་འཆམས་པར་རྒྱལ་སྲིད་དབུ་རུ་དང་གཡོ་རུ་གཉིས་སུ་གྱེས་པའི་དུས་བབས་དང་། ལྷག་པར་དུ་གཡོ་རུའི་ཞང་ཟེ་གསས་སྣེ་བཙན་གྱིས་རང་གི་དབོན་པོ་གཡུ་སྣེ་བསད་པར་བརྟེན་ཏེ་གཡུ་སྣེའི་བཟའ་ཟླ་འབེ་བཟའ་ལྷ་མོ་སྐྱིད་ཀྱིས་འགོ་ཁྲིད་བྱས་ནས་མཆིམས་ཀོང་ཡུལ་གྱི་མི་དྲུག་ཙམ་གྲོས་ཁོངས་སུ་བསྡུས་ནས་འབངས་གྱེན་ལོག་བྱས་

པ་དང་བརྒྱུད་དེ། "ཡུལ་གྲུ་རེ་རེར་ཡང་ཆེ་སྲིད་དང་ཆུང་སྲིད། མང་ཚན་དང་ཆུང་ཚན། གསེར་པ་དང་གཡུ་པ། ཤ་ཟན་དང་རྩམ་ཟན་ཞེས་སྡེ་ཚན་གཉིས་གཉིས་སུ་འཆད་དེ་ཙོད།" ཅེས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བོད་ཁམས་སིལ་བུར་འཐོར་བ་རེད། ཁོང་མོ་ནི་འབངས་གྱེན་ལོག་སྐབས་ཀྱི་སྙན་གྲགས་ཆེ་བའི་འགོ་ཁྲིད་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

འབྲས་བློ་གླིང་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་ཆོས་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1890ལོར་མདོ་ཁམས་ལྷུན་མ་ཁྲོལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1949ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒར་ཞུགས་ཏེ་དགེ་བསྙེན་དང་། རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་གི་ཆོས་སྒར་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་དེ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་པར་སྦྱིན་བདག་གིས་གདན་ཞུས་ལྟར་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཕེབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ལྷུན་མ་སྟོང་ཕུད་ཅེས་ཞུའོ། །

ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ཚུལ་དང་ཚུལ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་རིག་པའི་ཉིན་བྱེད》དང་། 《ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གསལ་

བར་འཁྲིད་པའི་གཏམ་གླུ་སྒྲུབ་དགོངས་རྒྱན་དང་དེའི་རང་འགྲེལ» བཅས་པོད་ཆུང་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

འབྲས་མོ་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཆོས་རྗེ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་རྩ་བའི་བླ་མར་བསྟེན་ནས་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ཞུས་པས་ཐུགས་དམ་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། དུས་ཕྱིས་སུ་ཕྱུང་སྟོད་དུ་འབྲས་མོ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཏེ་བསྟན་པའི་ཞབས་ཏོག་ལེགས་པར་མཛད་དོ། །

འབྲི་གུང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་པོ། །

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1475 ལོར་འབྲི་གུང་གཞུ་སྟོད་དུ་ཡབ་རྗེ་རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། ཡུམ་མགར་བཟའ་རིན་ཆེན་དཔལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་སྐྱུ་ར་ཡིན། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1527 ལོར་མཚོ་ཞུ་ཁ་བདེ་ལྡན་ཕོ་བྲང་དུ་སྐུ་གཤེགས། གོང་གི་བྱིས་པའི་མཚན་ལ་རིན་ཆེན་ལྷུན་པོ་ཞེས་ཞུའོ། དགུང་ལོ་བདུན་པར་སློབ་དཔོན་སྦྱིན་གྲགས་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་ལེགས་པར་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་ཁྲུ་བོ་ཞང་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་དང་། སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས་བརྟན་པ། དུས་སྒོ་བ་ལེགས་པ་རིན་ཆེན

སོགས་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བཞེས… ཤིང་མཚན་ལ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་… པོ་ཞེས་གསོལ། མཁན་སློབ་དེ་དག་ལས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར…… གྱུར། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་རབ་བྱུང་གི་མཁན་སློབ་ལས་བསྙེན… རྫོགས་མཛད་ཅིང་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ………… བཞུགས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྐྱངས… ཤིང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་བརྟེན་མང་དུ་གསར……… བཞེངས་མཛད། དུས་དེར་དབུས་གཙང་གི་ས་ཁུལ་དུ་ཟིང་འཁྲུག་དང་། ནད་ཡམས། སྨུ་གེ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ…… ཆེན་པོའི་བརྟུལ་ཞུགས་འཛིན་ནས་དེ་དག་བཟློག་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཁོ… ན་མཛད་དོ། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་ཞྭ་དམར་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་མཇལ་ཞིང་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཞུས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པར་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་རབ་གནས་ཚོ་ག་རྒྱས་པ…… མཛད། དབུས་གཙང་གི་ཆེ་དགུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བླ་མར་གྱུར་ཏེ་ཀུན་གྱིས་སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་རྣམ་འཕྲུལ་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས…… སོ། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། །ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རས་ཆེན་རིན་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་དང་། ། སློབ་དཔོན་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན། མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོ། པཎ་ཆེན་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན། རབ་

འབྲུམས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། ཆོས་སྒོ་བ་བཅས་དང་། གསུང་རྩོམ་ནི《རྗེ་བཙུན་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་དཀྱིལ་ཆོག》དང་། 《མོས་གུས་སྒྲིག་འཁོར་གྱི་ཁྲིད》། 《བདེ་མགོན་གྱི་ལས་རིམ་གསལ་སྒྲོན》བཅས་བཞུགས་སོ། །

འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1143ལོར་མདོ་ཁམས་ལྡན་སྟོད་གཙང་དུ་ཡབ་སྐུ་ར་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་བཙུན་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1217ལོར་འབྲི་གུང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་སོགས་ཡབ་ལས་ཞུས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་རྔ་སྒྲེང་སྒོམ་ཆེན་དང་སློབ་དཔོན་སྐྱེས་བུ་གཉིས……ལས་བསྟན་རིམ་དང་། སྔ་པ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ་ལས་གསང་འདུས་འཕགས་སྐོར་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་སྔ་ལ་བྱོན་ཏེ་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་ལས་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་དབང་དང་མན……ངག་རྣམས་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ཅིང་བཅད་རྒྱ་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་ཕག་གྲུ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་སེམས……སྒོམ་ཞུས་པས་མཚན་ལ་རིན་ཆེན་དཔལ་ཞེས་གསོལ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་སོགས་ཟབ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ……གསན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་གཡེ་ཆུང་དུ་བྱོན་ཏེ་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར་

ཞང་སྲུམ་ཐོག་པ་དང་། སློབ་དཔོན་རྗེ་ཞུང་པ། གཉལ་བ་འདུལ་འཛིན་སོགས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་འདུལ་བ་གསན། དེ་ནས་ཕག་གྲུར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་…ཉན་སྤེལ། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1179ལོར་འབྲི་ཐེལ་བྱང་ཆུབ་གླིང་གསར་འདེབས་མཛད……ནས་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་པས་འབྲི་གུང་བཀའ……བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྲོལ་ཚུགས། ཕག་གྲུའི་གདན་ས་དང་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ཞིག་གསོས་མཛད་ཅིང་། དབུས་གཙང་གི་གནས་རི་མང་པོར་འགྲིམས་ནས་བྱིན་གྱིས་བརླབས། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པར་ཕག་གྲུར་གཙུག་ལག་ཁང་དང་རྟེན་བརྟེན་པར་གསར……བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པར་སེང་ག་ལའི་དགྲ་བཅོམ་པས་མེ་ཏོག་ཕུལ་བ་དང་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱིས་གླུ་སྙན་གཉིས་པ་ཞེས……བསྔགས་བརྗོད་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་པར་སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཕག་གྲུའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པར་འབྲི་གུང་དུ་དགེ་འདུན་ཁྲི་ཚོ་བཅོ་བརྒྱད་འཛོམས…པ་ལས་ཆོས་རྗེ་ཕུན་ཚོགས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱི་གཙོས་པའི་སློབ་མ་མང་པོ་ཏེ་སེ་དང་། ཙ་རི། ཙ་ཡ་སྒང་། མང་ཡུལ། སྤུ་རངས་སོགས་སུ་མངགས་ནས་འབྲི་གུང་གི་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་ཞེས་པ་ཞིག་བཞེངས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྤྱན་སྔ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་དང་། སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་སོགས་

སྨྱུན་སྔ་བརྒྱད། གཙོས་རྒྱལ་བ་ལྔ་ནང་པ་སོགས་ཐུགས་སྲས་བརྒྱད། དཔལ་ཆེན་ཆོས་ཡེ་སོགས་དཔལ་ཆེན་བརྒྱད། ངོར་རྗེ་སོགས་རས་པ་བརྒྱད། ཀུ་ཡ་གངས་པ་སོགས་གངས་པ་གསུམ། ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་སོགས་ལོ་ཙཱ་བ་བརྒྱད། ཐག་མ་འདུལ་འཛིན་སོགས་འདུལ་འཛིན་བཅུ། ཉི་མ་སེང་གེ་སོགས་ཞིག་པོ་ལྔ་བཅས་བྱོན་ནོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རི་ཆོས》དང་། 《ཚོགས་ཆོས》། 《བཅུ་ཆོས》། 《གསུམ་ཆོས》། 《ཐེག་ཆེན་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ》། 《དགོངས་གཅིག》། 《སྙན་ཐབས་བཞི་བརྒྱ་བ》། 《སྐྱབས་བདུན་མ》། 《ཚ་ཁུག་རྫོང་འགྲོམ་མ》ཆེ་ཆུང་གཉིས། 《རྟེན་འཕྲུག་སྟེང་མ》། 《ལྔ་ལྡན་རྟོགས་མགུར》། 《བསྟན་བཅོས་སྣང་ཆེན་རོལ་བ》། 《ཉམས་ལེན་མི་ཟད་རྒྱ་མཚོའི་གཏེར》། 《མ་རིག་པའི་མུན་པ་སེར་བ་ཉི་མའི་གཟི་བརྗིད》བཅས་ཆོས་ཚན་ལྔ་བཅུ་བཞུགས་སོ། །

འབྲི་གུང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1335ལོར་འབྲི་གུང་གཞུ་སྨད་འཛོན་མར་ཡབ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་དབུར་པ་དར་འཛམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1407ལོར་འབྲི་གུང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་འབྲི་གུང་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་འཇམ་གླིང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་དགུ་པར་འདུལ་འཛིན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཆོས་སྒོ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གཉིས་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་

འབྲི་གུང་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ཐུམ་པ་གང་པོའི་ཚུལ་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སར་བཞུགས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་བཅས་ལ་གསན་པར་མཛད། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། བདེ་ཤེགས་བཟང་པོ། གཡག་སྡེ་པཎ་ཆེན། རྩེ་ཆེན་དོན་གྲུབ་དཔལ་བཟང་། ལོ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་མགོན་པོ། འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་དྭགས་གོང་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། བཀའ་འགྱུར་དང་། བསྟན་འགྱུར། བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཅས་བཞེངས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པར་འབྲི་གུང་གི་གདན་ས་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོར་གཏད་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་མུར་དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་འཛམ་གླིང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། ཉེར་གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ལ་ཕྱི་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། སྨན་སྒོམ་འོད་ཟེར་སེང་གེ ས་བཟང་འཕགས་པ། འབྲི་གུང་ལོ་ཙཱ་བ། རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་གྲགས་པ་བཅས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ལྷུན་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ》དང་། 《ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར》། 《ཆོས་དྲུག

གི་ཁྲིད་ཡིག》། 《ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ》། 《ཨ་ཕྱིའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《རྟོགས་བརྗོད》། 《ཉམས་མགུར》སོགས་མཛད་ཀྱང་ད་ལྟ་པལ་ཆེར་མིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་ཏོ། །ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅུ་པ་ཡིན་ནོ། །

འབྲི་གུང་ཆོས་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1547ལོར་རྒྱ་མ་ཁྲི་ཁང་དུ་ཡབ་རྗེ་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་དང་། ཡུམ་རིག་འཛིན་བུ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། གདུང་རུས་སྐྱུ་ར་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1602ལོར་ཡངས་རི་སྒར་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་འབྲི་གུང་དུ་གདན་ཏེ་ཡབ་རྗེ་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་ལས་འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཟབ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་ཁྲུ་བོ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཏེ་ལོ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱལ་མཚན་ལས་གསར་མའི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་གོང་པོ་དང་། དྭགས་པོ། ལོང་པོ། སྐེ་མོ། འོ་ཐང་། ཙ་ནང་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཞིང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་བསྟན་མང་དུ་བཞེངས། ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་འབྲི་གུང་གི་གདན་ས་བསྐྱངས། དཔོན་ས་གཡང་ཁྲུག་བྱ་བ་མཁའ་འགྲོ་མ་ཞིག་བདག་ཡུམ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་དཀོན་མཆོག་ཕུན་ཚོགས་དང་། དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་བཅས་ཆོས་

ཇོ་ནམ་གསུམ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པར་གཞུ་སྨད་ཕུ་གུ་གདོང་དུ་རྫོང་གསར་བཀྲ་ཤིས་གསར་འདེབས་མཛད། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས། ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ཉི་ཤུ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་བླ་མ་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་དང་། མཁན་ཆེན་ནམ་འཛོམས་ཕུན་ཚོགས། སྤྲུལ་སྐུ་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས། ནག་ཤོད་པདྨ་རིན་ཆེན། རྫོང་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས། ཏི་སེ་རྟོར་འཛིན་ངག་དབང་ནམ་རྒྱལ། ལ་ཕྱི་རྟོར་འཛིན་ཀུན་དགའ་དཔལ་ལྡན། མགར་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་བཅས་མང་དུ་ཐོན་ནོ། །

འབྲི་གུང་ཆོས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1421ལོར་འབྲི་གུང་གཞུ་སྟོད་དུ་ཡབ་ཇོ་རིན་ཆེན་དབང་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་དཔལ་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་སྐྱུ་ར་ཡིན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1469ལོར་མཚོཞུ་ཁ་བདེ···ལྡན་ཕོ་བྲང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སྦྱོར་གསུམ་ལེགས་པར་མཁྱེན་ཞིང་ལྔ་ལྡན་གྱི་རྩ་ཚིག་སོགས་ཐུགས······ནས་སྦྱོར་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཐུགས་འགན····བཞེས་ཏེ་ཀངའ་རིས་རྒྱལ་པོའི་སྲས་མོ་ཆོས་རྒྱལ་བཟང་མོ་ཁབ་ཏུ········བཞེས་པ་ང་རིགས་སྲས་རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྐུ་འཁྲུངས། མགར་ལུང་ནས་བདག་ཡུམ་ཆུང་བ་ཞིག་བཞེས་པ་ལ་རིགས་སྲས་རིན་ཆེན·····

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་སྐུ་འཁྲུངས། འབྲི་གུང་དུ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས་པ་དང་། གདུལ་བྱ་འདུལ་དཀའ་བ་རྣམས་ལ་གསོལ……དཀར་ཇ་དང་བཅས་པ་ཕྱག་གིས་བཏེགས་ནས་གྱང་ཡོགས་སུ་བརྒྱབ……པ་ན་ཇ་ཡང་མ་བོར་ཞིང་དཀར་ཡོལ་ཡང་ཆག་གས་མེད་པའི་གྲུབ……རྟགས་བསྟན། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་ལས“ཤ་ཝ་རི་པ་མིའི་གཟུགས་སུ་སྤྲུལ། བློ་གྲོས་སྟོབས་ལྡན་གླང་གི་ལོ་པ་གཅིག མིའི་དབང་པོ་ཆོས་རྒྱལ་རཏྣའི་མཚན། གཏེར་སྒྲོམ་དང་ནི་འབྲི་ཡི་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་།”ཞེས་འཁོད་འདུག དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས……དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

འབྲི་གུང་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1369ལོར……འབྲི་གུང་གཙུ་སྨད་འཛོམ་མར་ཡབ་ཇོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་གདུང་རུས་སྐྱུ་ར་ཡིན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1427ལོར་འབྲི་གུང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དགུ་པར་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་མཁས……པར་མཁྱེན། ཁོང་ལ་སྐུ་མཆེད་གཞན་མེད་པས་ཐོག་མར་བདག་ཡུམ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་རིན་ཆེན་དབང་རྒྱལ་སྐུ་འཁྲུངས། དེ་རྗེས་ལ་ཕྱི་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན། དུས་སྙོ་བ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན། གསང་སྟོན་པ་གྲགས་པ་གཞོན་ནུ་

ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བཞེས་མིང་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་ཞུལ་དུ་བྱུང་བ་མཛད······ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། འབྲི་གུང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ······ཐུགས་སུ་ཚུད་པར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སར་བཞུགས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་འགན······བཞེས། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པར་ཧྭ་མིན་གོང་མས་ཀྭན་ཏིང་ཧྭ་གུ་ཤྲིའི་ལུང་དང་ཆོ་ལོ་གནང་། དེ་ནས་ནག་ཤོད་དང་། ཐག་གསུམ་ལུང་པ། དྭགས་པོ། ཀོང་པོ། ཙ་རི། ལྷ་ས་སོགས་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར། འབྲི་གུང་དུ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས་པ་དང་གདུལ་བྱ་འདུལ་དཀའ་བ་རྣམས་ལ་ཉི་མ་བསྒྲོད་མི······ཐུབ་པ་སོགས་གྲུབ་རྟགས་མཐའ་ཡས་པ་བསྟན། དགུང་ལོ་ང་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས། ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

འབྲི་གུང་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1284ལོར····འབྲི་གུང་གཞུ་སྨད་དུ་ཡབ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་སྐྱུ་ར་ཡིན། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1351ལོར་བགྲ་ཤིས་ལྗོངས་སུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་འབྲི་གུང་གླིང་ལོག་བྱུང་ཞིང་ཀོང་པོར་ཕེབས་ཏེ་གཙུག་ལག་རིག········

གནས་དང་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་གདམས་ངག་རྣམས་གསན། གཅེན་པོ་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཏེ་མཚན་ལ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ……ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་གནས་ཆེན་གཏེར་སྒྲོམ་གྱི་དབེན་གནས་རྣམས་སུ་བཞུགས་ནས་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐུ་དང……ཚོགས་ཟངས་སླང་ལུང་མ་སོགས་གཏེར་ལས་བཞེས། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས…ལོ་ཇོ་སོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་གདན་ས…………བསྐྲུངས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ…………བཞེངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྡོངས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་གསར་དུ་བཞེངས། གཞུ་སྨད་གཡའ་མ་རི་ལ་མགོན་ཁང་དང་སྒྲུབ་སྡེ་ཡང་བཏབ། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས…དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཉེར་བརྒྱད་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ཟེར། ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

འབྲི་གུང་རྡོ་རྗེ་ཚུལ་ཁྲིམས།

ཁོང་ནི་སྒུམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྡོ་རྗེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ…གཟིགས་པར་ཞུ་འོ། །

འབྲི་གུང་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1278ལོར……འབྲི་གུང་གཞུ་སྨད་དུ་ཡབ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་

གདུང་རུས་སྐྱུ་ར་ཡིན། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1315ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་མཚམས་བཅད་པ་གྲགས་པ་བསོད་ནམས་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་མཚན་ལ་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་ཞེས་གསོལ། གྲུབ་ཆེན་ས་ར་ཧའི་རྣམ་འཕྲུལ་ཡིན་པར་ལུང་བསྟན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1290ལོར་ས་སྐྱ་པས་འབྲི་གུང་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་ཐམ་ཉེས་ཚབས་ཆེན་བྱུང་བས"འབྲི་གུང་གླིང་ལོག"བྱུང་། དེ་ནས་ཀོང་པོར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་གཉིས་ཙམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཡོན་སྒོང་མས་འཇའ་ས་དང་སྟག་མགོའི་ཐམ་ཁ་གནང་ནས་འབྲི་གུང་སྒོམ་པའི་གོ་སར་བཀོད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བསྐྱར་གསོ་དང་བསྐྱར་བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་སྐུ་མཚམས་བཞུགས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྙེས། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་གངས་ཏི་སེ་དང་ཙ་རི་སོགས་ལ་ཕེབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། དེ་ལྟར་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་བཅུ་གཉིས་པ་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་དང་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

འབྲི་གུང་ནག་ཚང་བ།

ཁོང་ནི་དཔལ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ

ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ། །

འབྲི་གུང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། ཡབ་ཕག་མོ་གཞུང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཡུམ་ཧོར་བཟའ་འབུམ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་གདུང་རུས་སྐྱུ་ར་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཁྲུ་བོ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། རིན་ཆེན་བསོད་ནམས་དཔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་མཚན་ལ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་གསོལ། རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོ་གཉིས་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་ཐོས་བསམ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1570ལོར་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་དཔལ་ལས་གྲུབ་པ་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས་ཏེ་རབ་གནས་ལེགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅུ་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

འབྲི་གུང་ཆོ་དབང་བརྟན་པ།

ཁོང་ནི་དཀོན་མཆོག་འགྲོ་ཕན་དབང་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ། །

འབྲི་གུང་རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1449ལོར་འབྲི་གུང་གཞུ་སྟོད་དུ་ཡབ་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་དང་། ཡུམ་མགར་བཟའ་བསོད་ནམས་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་གདུང་རུས་སྐྱ་ར་ཡིན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1484ལོར་འབྲི་གུང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འོད་ལ་བསྟེན་ཏེ་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་མཁན་པོ་བཤེས་གཉེན་བཟང་པོ་སོགས་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་ཀོང་པོ་དང་། འོག་ཤོད། དྭགས་པོ་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། དེ་ནས་འབྲི་གུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཡབ་རྗེའི་དགོངས་རྫོགས་སུ་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་ཐུབ་པའི་སྐུ་ཐོག་ཚད་མ་ཞིག་བཞེངས་པ་དང་ཆོས་འཁོར་སྣང་དུ་ས་འདུམ་ལས་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་དག་ཀྱང་བཞེངས། དེ་ནས་འབྲི་གུང་གི་ཆེ་དགུ་རྣམས་ཀྱིས་གདུང་རྒྱུད་སྤེལ་བ་ཞུས་པའི་ངོར་རེ་ཞིག་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཕུལ་ནས་མགར་བཟའ་རིན་ཆེན་དཔལ་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་དང་། རྒྱལ་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བསྟན་པ་རྒྱལ་མཚན། སྲས་མོ་འགྲོ་བའི་སྒྲོལ་མ་བཅས་སྐུ་འཁྲུངས། དེ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བསྐྱར་དུ་ཞུས་ཏེ་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་

བསྟན་པ་བསྐྱངས་སྐུར་དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཆོས་རྗེ་བཙོ་ལྷ་པ་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

འབྲི་གུང་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1519ལོར་ལྷ་བོ་སྟོད་དུ་ཡབ་བྱམས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལེགས་ལྡན་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། ཡུམ་སྐྱིད་ཨོད་བཟའ་བསོད་ནམས་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་གདུང་རུས་སྐྱ་ར་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1576ལོར་མཆེའུ་ཁ་བདེ་ལྡན་ཕོ་བྲང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་སྦྱོང་སོགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་མཁན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། འབྲི་གུང་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་གདམས་ངག་དང་སྐོལ་སུ་འབྲི་གུང་པའི་ཆོས་མཛོད་མཐའ་དག་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན། གཞན་ཡང་ཀརྨ་མི་སྐྱོད་རྡོ་རྗེ་དང་། ཞྭ་དམར་དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག གཏེར་སྟོན་ཞིག་པོ་གླིང་པ། མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས། མཁན་ཆེན་གྲགས་རྒྱལ་བ། སྣང་གསལ་བ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་

འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་སྲིད……
གཉིས་ཀྱིས་གདན་ས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་མཁན་པོ་
ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཏེ་འདུལ……
བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་རྣད་དུ་བྱུང་བ་མཛད། དགུང་
ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་ཐེལ་གྱི་ཐོག་ཁ་གསེར་ཁང་དང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་སྒོ··
མང་སོགས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཅས་ཞིག་གསོས་དང་གསར……
བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་མཛོ་སེར་དང་། འབབ་
རོམ། སྒོམ་སྡེ་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར།
ལོ་དེར་རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཆེན་པོས་འཇའ་ས་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་
གསུམ་པར་འཕན་ཡུལ་དང་། ཞོགས་པ། རང་ཞབས་སོགས་སུ་
ཕེབས་ཏེ་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྨིན་གྲོལ་དུ་བཀོད། རྒྱལ་བའི་བཀའ་
འགྱུར་གྱི་གཙོས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། དགུང་ལོ་
ཞེ་བདུན་པར་གཅུང་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་དཔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་འབྲི……
གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སར་དབང་བསྐུར། དེ་ནས་དབུས་གཙང་
གི་དུས་ཟིང་ལངས་བ་ལ་བརྩེ་སེམས་ཆེན་པོས་འདུན་མ་འགྲིག་པའི……
མཐུན་རྐྱེན་མང་དུ་བསྒྲུབས་ཀྱང་ཕན་འབྲས་དེ་འདྲ་མ་བྱུང་། དེ་
ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པར་
དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་
གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅུ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

འབྲི་གུང་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1509ལོར…

འབྲི་གུང་གཞུ་སྟོད་དུ་ཡབ་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་བསོད་ནམས་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་གདུང་རུས་སྐྱུ་ར་ཡིན། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1557ལོར་རྒྱ་མ་ཁྲི་ཁང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་སྐྱུ་རའི་གདུང་བརྒྱུད་ཡིན་མིན་ལ་ནང་ཁྲལ་ནས་རྩོད་པ་ཅུང་ཟད་བྱུད་པར་བརྟེན་སྐྱུ་འཁོར་ཉུང་བསྡུས་དང་བཅས་ཡར་ཀླུང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན།

དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཞྭ་དམར་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་མཚན་ལ་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གསོལ། དེ་སྐར་ཞྭ་དམར་བ་སོགས་ལ་བསྙེན་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་སྐོར་དང་རིག་གནས་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་ཟད་དུ་བྱུང་བ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་འབྲི་གུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྔར་གྱི་རྩོད་པ་ཞི་བར་གྱུར་ཞིང་འབྲི་གུང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་ཆོས་སྐོར་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་། གསང་སྔགས་གྲུབ་ཆེན་ཚེ་འཕེལ་བཟང་པོ་སོགས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་མཛད་ཅིང་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་གདན་ས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཡུང་ལོ་རྒྱལ་པོས་ལྷང་གི་ཆོ་ལོ་དང་འཇའ་ས་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་ནས་བཟུང་ཡངས་རི་སྒར་གྱི་གཙོས་སྒྲུབ་སྡེ་བརྒྱད་ཙམ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་དགེ་འདུན་པ་རྣམས

ལ་མཐུན་རྐྱེན་གང་ལེགས་སྦྱར། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་རིག་འཛིན་བདུད་འཛོམས་རྡོ་རྗེ་དང་། རྒྱ་མ་མི་འགྱུར་ཀུན་དགའ་དཔལ་བཟང་། མངའ་རིས་པཎ་ཆེན་སོགས་ལ་བསྙེན་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་བདེ་འདུས་བཅས་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན་ཏེ……བསྟན་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བདག་པོར་གྱུར། དེ་ནས་རིག་འཛིན་ཐུ་ཁྲིད་བདག་ཡུམ་དུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་ཆོས་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་སྐུ་འཁྲུངས། འབྲི་གུང་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་གསོས་དང་བཀའ་བསྟན་འགྱུར……གཙོས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་བསྟན་མང་དུ་བཞེངས། དབུས་གཙང་སྟོད་སྨད་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་ཕལ་ཆེར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ……བསྐོར་བ་དང་དབུས་གཙང་གི་དུས་ཟིང་བསླངས་སྐབས་ཀྱང་ཆེངས……མཛད་པ་སོགས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ……ཞེ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས། ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅུ་དྲུག་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་ཆེན་བསོད་ནམས་དཔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ། དྲུང་ཆེན་བྱམས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། དྲུང་པ་རིན་ཆེན་དཔལ། བླ་མ་ཆོས་སྐྱོང་རིན་ཆེན། བྱ་བཏང་རྡོ་རྗེ་དཔལ་འབར། མཁས་གྲུབ་བྱམས་པ་དཔལ་བ། སྣང་གསལ་བ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོ་བཅས་མང་དུ་བྱོན་ནོ། །

འབྲི་གུང་རིན་ཆེན་དབང་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1395ལོར་འབྲི་གུང་གཞུ་སྨད་དུ་ཡབ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་

ཤིང་གཏུང་ཅན་སྐྱུ་ར་ཡིན། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་དང་དྲག་རྩལ་བཙལ་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། སྐུ་ན་སོན་རྗེས་འབྲི་གུང་ཁྲི་སྐོར་གྱི་ཁྲི་དཔོན་མཛད་ཅིང་སློན་ལེགས་དཔལ་འདྲེན་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་ཆོས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་སྐུ་འཁྲུངས། ཏཱ་མིན་གོང་མས་ལྷང་གི་ཚེ་ལོ་དང་འཇའ་ས་གནང་བས་མཚན་དུ་བདག་པོ་ལྷང་ཞེས་གྲགས། སྐབས་ཤིད་དུ་ནག་སོག་གིས་འབྲི་གུང་ལ་དམག་དྲངས་པས་ཁོང་གིས་དམག་དཔོན་མཛད་ནས་རྒོལ་ལན་སྤྲད་དེ་རྣམ་པར་རྒྱལ། དེ་ནས་བཟུང་ངེས་འབྱུང་གི་བློ་སྐྱེས་ཏེ་ཁྲི་དཔོན་གྱི་ཐུགས་འགན་བཞག་ཅིང་ཡབ་རྗེ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ་ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་དགུས་གཅིག་ཏུ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་རིན་ཆེན་དབང་རྒྱལ་ཞེས་གསོལ། བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཟབ་མོའི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་ནས་ལོ་བཅུ་གཅིག་གི་རིང་དུ་སྐུ་མཚམས་བཞུགས་ཤིང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་ཟླ་བ་ཕྱེད་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ནས་བཙན་ཐབས་སུ་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་བྲོས་ཡིབས་གནང་ཞིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཁོ་ནར་གཞོལ་ནས་འཆི་མེད་རིག་འཛིན་གྱི་གྲུབ་པ་བརྙེས་པར་གྲགས་སོ། གང་ལྟར་ཡང་སྐུ་ཚེའི་སྨད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ནི་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། །ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

འབྲི་གུང་རིན་ཆེན་བསོད་ནམས་དཔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1527ལོར····ལྷ་པོ་སྟོད་དུ་ཡབ་བྱམས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལེགས་ལྡན་དཔལ········བཟང་དང་། ཡུམ་སྐྱིད་ཤོད་བཟའ་བསོད་ནམས་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་གདུང་རུས་སྐྱུ་ར་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1570ལོར་མཚེའུ་ཁ་བདེ་ལྡན་ཕོ་བྲང་དུ་སྐུ·····གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མཚན་ལ་རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ཞུའོ། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཁྲུ་པོ་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བཞེས་ཤིང་··མཚན་ལ་རིན་ཆེན་བསོད་ནམས་དཔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་ཀརྨ་པ་ཡབ་སྲས་དང་། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ། སྣང་གསལ་བ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོ། རིག་འཛིན་ལས་འཕྲོ་གླིང་པ། ཇོ་གདན་འོད་གསལ་ཀློང་ཡངས་སོགས་ལ་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས·······དང་། བཀའ་རྙིང་གི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་ཀྲི་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། ཁྲུ་པོ་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་ལས་ཐེག་ཆེན་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་དང་ཕྱག་ཆེན་ལྔ་ལྡན། ན་རོ་ཆོས་དྲུག དམ་ཆོས་དགོངས་པ་གཅིག་པ། མོས་གུས་སྒྲོག་གི་འཁོར་ལོ་སོགས་ཀྱི་དབང་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་ལེགས་པར་ཞུས་ཏེ་འབྲི་གུང་བསྟན་པའི་བདག་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་འབྲི་གུང་ཐེལ་གྱི་གླིང་ཁ་དར་

རྒྱས་རྩེར་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། འབྲི་གུང་དུ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས་པ་དང་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་དམིགས་སུ་བཟུང་སྲུར་དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས། ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

འབྲི་གུང་རིག་འཛིན་ཆོས་གྲགས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1595ལོར་འབྲི་གུང་གཞུ་སྨད་སྤྲོ་ལུང་དུ་ཡབ་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་དང་། ཡུམ་དཔོན་ས་གཡང་ཁྱུག་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་གདུང་རུས་སྐྱུ་ར་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1659ལོར་འབྲི་གུང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཡབ་རྗེ་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་བདེ་འདུས་ཀྱི་གཙོས་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ཞྭ་དམར་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་སྦྱོང་པར་མཛད། དེ་ནས་མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་དང་། སྡེ་པ་དཀོན་མཆོག མཁན་ཆེན་རྣམ་འཇོམས་ཕུན་ཚོགས་སོགས་ལ་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་

མཁན་ཆེན་བྱམས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་མཛད་ཅིང……གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་གི་དཀའ་གནད་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་མདོ་ཁམས་སྟོད་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་གདུལ་བྱ་མང་པོ་སྨིན་གྲོལ་ལ་བཀོད། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་ཙ་རི་དང་། མཚོ་དཀར། གཡུ་མཚོ། མི་འབར་མཚོ། མཚོ་གཉིས་མ། ཀ་ལ་དུང་མཚོ་སོགས་སུ་གནས་མཇལ་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་གདན་ས་བསྐྱངས། དེ་ནས་གཞན་གྱིས་ཕྲ་མ་བཙུག་པར་བརྟེན་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གིས་གནས……སྐབས་ཤིག་ལ་དོ་དམ་བྱས་ཀྱང་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་སློད་གྲོལ་དུ་བཏང་སྟེ་ཐུགས་མཐུན་ཁྲིམས་གཙང་གིས་ཆོས…འབྲེལ་མཛད། འབྲི་གུང་གི་གདན་ས་དང་། དེ་མིན་གྱི་སྒྲུབ་སྡེ་ཁག་ལ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་བསྟན་མང་དུ་བཞེངས་པ་མཛད། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་སྒྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་པར………དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་དཀོན་མཆོག་ཕུན་ཚོགས་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ཉེར་གསུམ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་དཀོན་མཆོག་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོ་དང་། སྟོ་དཀོན་མཆོག་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ། རྒྱལ་སྲས་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས། པཎ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ལྷུན་གྲུབ། དཀོན་མཆོག་འགྲོ་ཕན་དབང་པོ་བཅས་མང་དུ་བྱོན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«འདུལ་བ་མདོ་རྩའི་མཆན་འགྲེལ»དང་། «ཟབ་ལམ་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད་ནཱ་རོའི་ཞབས་ཀྱི་ཞལ་

ལུང་»། «དགོངས་གཅིག་གི་རྣམ་བཤད»། «བདེ་མཆོག་སྐ་ཡོའི་ལྷ་ལྔ»། «དྲིལ་བུའི་ལྷ་ལྔ»། «དྲུག་ཅུ་པ»། «ཀྱེ་རྡོ་རྗེ་ས་ལུགས»། «སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྲེང་བ་སྐོར་གསུམ»། «ལྷན་སྐྱེས་རྣམ་བཞི»། «བླ་མེད་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བདུན»། «ངན་སོང་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་གཙུག་ཏོར་དགུ»། «ཀུན་རིག»། «བཀའ་བརྒྱད»། «དགོངས་པ་ཡབ་ཟབ»། «གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཡང་བཟློག་མེའི་སྤུ་གྲི»། «རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་མཆན»། «དཀའ་གནད་དོགས་སེལ»། «འབྲི་གུང་གདན་རབས་པདྨའི་ཕྲེང་བ»བཅས་ཆོས་ཚན་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

འབྲི་གུང་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་སྤྱན་སྔ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

འབྲི་རྒྱལ་བའི་བློ་གྲོས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ····འཁྲུངས་ཤིང་། སྐུ་ཚེའི་སྟོད་དུ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ནང་འཁོར་ཡིན་ཞིང་མིང་ལ་མགོན་པོ་ཞེས་ཞུའོ། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཏེ་མཚན་ལ་རྒྱལ་བའི་བློ་གྲོས་ཞེས་ཞུའོ། དེ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན་ཞིང་སློབ་དཔོན་ཧཱུྃ་ཀ་ར་ལས་དམ་ཆོས་མང་དུ་གསན་ནས་བོད་ཡུལ་དུ་ཕེབས། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་དང་གདམས་ངག་མང་དུ་ཞུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་པར་མཛད···ཅིང་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་རོ་ལངས་གསེར་དུ་བསྒྱུར་ནུས་པའི་དངོས་གྲུབ······

བཀྲེས་ཏེ། 《གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་》ལས“ རྒྱལ་བའི་བློ་གྲོས་རོ་ལངས་གསེར་དུ་བསྒྱུར། ”ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་དང་འཕངས་ཉེར་ལྔའི་ནང་ཚན་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

འབྲི་ཡོན་ཏན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་(764—814)གྱི་སྐབས་སུ་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་བྲིས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པའི《ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྙིང་པོ་སྦྲང་རྩིའི་བཅུད》གྱི་ནང་དུ“རྒྱལ་པོ་དེའི(ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡིན)སྐུ་རིང་ལ་ཡི་གེའི་མཁན་པོ་འབྲི་ཡོན་ཏན་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་སྟེ། རྗེ་ལ་ཡི་གེ་སྤངས་སུ་ཕུལ་བས། ཉ་ཕྱི་དཀར་ཆུ་ནས་བཏོན་པ་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། གུང་བློན་རྣམས་ཀྱི་གཡར་དམ་དུ་བཟང་བས། རྗེས་ཅིས་དང་བསྙེན་བཀུར་བ་ནི། དབུ་སྟོན། གཞུང་སྟོན། ཐ་སྟོན། ཟ་སྲུང་། ཟླ་སྟོན། སྒྲ་འཕྲོད་ཆུ་སྟོན། ཟ་འདེགས། ཐུ་དགའི་སྟོན་མོ་དཔག་ཏུ་མེད་དོ། ”ཞེས་འཁོད་འདུག་གོ །

འབྲི་སེ་རུ་གུང་སྟོན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་འབྲི་གུང་ལ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་མེད་ཐབས་མེད་པའི་བློན་པོ་བཞི་ཡི་ཡ་གྱལ་ཡིན། དེ་ནས་བློན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་ཡུལ་བཟང་དང་མཉམ་དུ་བལ་ཡུལ་དང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་

གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས་ཏེ་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་དང་། རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་གཉིས་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོར་བསུས་ཞིང་ཁྲི་ནང་བར་གྱི་ཁོད་རྣམས་སྙོམས་པར་མཛད་དོ། །

འབྲིང་སྟོན་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1046ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1119ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཙ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1102ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ཞིང་ལོ་ཙ་བཅུ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཞིང་སློབ་མ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

འབྲིང་ཡས་བློན་སྟག་ར།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་ནང་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཞིང་མཐའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་ཞིང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

འབྲིང་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་དབུས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་མདོ་སྨད་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་རྨ་ལུང་རྡོ་རྗེའི་བྲག་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན (དེང་སང་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ཞུང་ཧྭ་རྫོང་ཁོངས) དུ་ཕྱིན་ནས་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ (953—1035) ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་དཀྲུས་གཅིག་ཏུ་བཞེས་ཤིང་དབུས་གཙང་དུ་ལོག་ཕེབས་མཛད་ཅིང་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ལ་ཞིག་གསོས་མཛད། དེ་རྗེས་ཁོང་གིས་ངན་ལམ་དུ་སྤྱི་མོ་བཙིགས་ཤིང་ཀ་ཀར་ཚུ་དང་སྐྱི་ཐང་བྲག་སྣ་བཟུང་སྟེ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་སྤེལ་ནས་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྲུངས་ཤིང་། དེ་ལས་གྱེས་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་འབྲིང་ཚོ་སྟོད་པ་དང་འབྲིང་ཚོ་སྨད་པ་ཞེས་གྲགས་སོ། ཁོང་ནི་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས་པའི་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

འབྲུག་ཁམས་སྤྲུལ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1730ལོར་ཁམས་རྫ་སྟོད་དཔོན་ཚང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1779ལོར་ཁམས་ཕུན་ཚོགས་ཆོས་འཁོར་གླིང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཞི་པར་ཁམས་ལྷ་ཐོག་རྒྱལ་པོའི་མངའ་ཁོངས་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྩ་བའི་གདན་ས་ཕུན་ཚོགས་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་གདན

སར་བཀོད། དེ་ནས་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་དང་འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོ་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་ཟད་དུ་བྱུང་བ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ནས་བཟུང་རྣམ་རྒྱལ་ཆོས་འཁོར་གླིང་དང་། གསང་ཆེན་མཐོང་གྲོལ་གླིང་སོགས་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་རང་དོན་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དང་། གཞན་དོན་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་འབྲུག་ཁམས་སྤྲུལ་གྱི་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་མཁས་གྲུབ་བསོད་ནམས་རབ་འཕེལ་དང་། རབ་འབྱམས་པ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ། འཇི་སྨར་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ་སོགས་དང་། གསུང་རྩོམ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི《རྒྱན་གྱི་བསྟན་བཅོས་མེ་ལོང་པཎ་ཆེན་བླ་མའི་གསུང་བཞིན་བཀྲལ་བ་དབྱངས་ཅན་ངག་གི་རོལ་མཚོ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

འབྲུག་པ་ཀུན་དགའ་ལེགས་གེ

ཁོང་ནི་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་སེང་གེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

འབྲུག་པ་ཉི་མ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་དཔོན་པོ་ཉི་མ་སེང་གེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

འབྲུག་པ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར··
གཟིགས་པར་ཞུ་འོ། །

འབྲུག་པ་པདྨ་དཀར་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1527ལོར····
མཆིམས་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཇོ་སྲས་ཀླུའི་དབང་པོ་དང་། ཡུམ་ཆོས་སྐྱོང་
སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་
ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1596ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་འབྲུག་པ་
རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་མཇལ། དགུང་ལོ་དགུ་པར་
ལྷ་ཕྱོགས་ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་
གདན་ས་སེང་གེའི་ཁྲི་ཆེན་དུ་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་བཟུང་སློབ་
དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆ་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་སྦྱངས་མཛད།
སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་བསྟན་འཕེལ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་བཀྲ་ཤིས་
སོགས་མཁས་ཆེན་མང་པོ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་·······
བཅས་པར་གསན། བསྟན་པའི་བདག་པོ་ངག་གི་དབང་པོ་ལས་དགེ་
བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དབང་ལུང་རྗེས་གནང་མང་པོ་ཐོབ།
དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་དཔལ་འཁོར་བདེ་ཆེན་དུ······
ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོས་མཁན་པོ་མཛད།
ལས་སློབ་སྣེ་སྟོད་འཛིན་པ་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་པ། གསང་སྟོན་
སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱ་ཡེ་ཤེས། གྲིབ་ཚོད་ཉང་རམ་པ། གྲོགས་རན་
པ་དགེ་སློང་སངས་རྒྱས་ལྷུན་གྲུབ། དད་པའི་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་
བའི་དབུས་སུ་དགེ་བསྙེན། དགེ་ཚུལ། གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་

ཀྱི་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ཆིག་རྫོགས་སུ་མཛོས། མཚན་ལ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་ནོར་བུ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཚན་ལ་མི་ཕམ་པདྨ་དཀར་པོ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ······པར་རྒྱལ་བའི་སྡེ་ཞེས་གསོལ། སྐུ་ཚེ་གང་ཕོར་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རྗོད་བྱེད་ཚིག་གི་རྒྱུད་བཤད་པ་མཁས་པའི་ཁ་རྒྱན》དང་། 《ཆོས་འབྱུང་བསྟན་པའི་པདྨ་རྒྱས་པའི་ཉིན་བྱེད》། 《མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་བྱམས་པའི་ཞལ་ལུང》། 《དཔེ་རྫི》། 《སེང་གེ་སྒྲའི་ལོ་རྒྱུས》། 《རྟེན་འབྲེལ་རྣམ་བཤད་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག》། 《རྫ་རིའི་གནས་བསྟོད》བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཡོད་པ་པོ···ཏི་བཅུ་བཞིར་བསྡུས་ནས་བཞུགས་སོ། །

འབྲུག་པ་བློ་གྲོས་སེང་གེ

ཁོང་ནི་བློ་གྲོས་སེང་གེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས···པར་ཞུའོ། །

འབྲུག་པ་གཞོན་ནུ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་དཔོན་པོ་གཞོན་ནུ་སེང་གེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས······དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

འབྲུག་པ་ཡེ་ཤེས་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་ཡེ་ཤེས་རིན་ཆེན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

འབྲུག་པ་ཤེས་རབ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་ཤེས་རབ་སེང་གེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ། །

འབྲུག་པ་སེང་གེ་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་བཅུ་གསུམ་པ་སེང་གེ་རྒྱལ་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ། །

འབྲུག་པ་སེང་གེ་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་སྤྱོས་སྐྱ་སེང་གེ་རིན་ཆེན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ། །

འབྲེ་ཤེས་རབ་འབར།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་རྔོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ (1059—1109) ཀྱི་སློབ་མ་ཡིན། ཁོང་གིས་སྤྱིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། སློས་སུ་རྔོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཕར་ཕྱིན་ལ་མཁས་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར། དེ་ནས་སྐྱེགས་གནས་སྙིང་དང་། གཞན་རྣམས་སུའང་ཆོས་གཞི་བཙུགས་ཞིང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀའི་སྟེང་ནས་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ཁོང་གི་འཆད་ཉན་མཛད་པ་དེ་ནི་བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བཤད་རྒྱུན་ཁམས་སུ་འཕོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན།

སློབ་མ་ཤིན་ཏུ་མང་ན་ཡང་བཤད་པའི་རྒྱུན་གྱི་གཙོ་བོ་ཨར་བྱང་ཆུབ…ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ཡིན། ཁོང་ནི་རྔོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་བུ་ཆེན་ཐུགས་སྲས་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ཕར་ཕྱིན་གྱི་འགྲེལ་བ》དང་། 《ཊཱི་ཀྲིའི་འགྲེལ་བ》། 《མདོ་སྡུད་པའི་འགྲེལ་བ》བཅས་དཀར་ཆག་ཁག་ཏུ་བཤད། །

འབྲོ་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཞང་བློན་དང་། དབུས་གཙང་རུ་བཞི་ནང་གི་རུ་ལག་སྟོད་ཀྱི་རུ་དཔོན་ཡིན་ཞིང་། རུ་རྟ་ནི་ངང་པ་ཕུང་དམར་དང་། རུ་དར་ནི་སེང་དཀར་གནམ་འཕྱོང་ཡིན་ནོ། །

འབྲོ་ཚུང་བཟང་འོར་མང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་སྐུ…འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་གྱིས་བོད་ལུགས་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ728ལོར་ནང་བློན་ཆེན་པོའི་གོ……སར་བསྐོ་བཞག་མཛད་ཅིང་སྲིད་དོན་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་པོའི་བཀའ……བཞིན་དུ་བསྒྲུབས་པ་དང་། ལྷ་ས་མཁར་བྲག བྲག་དམར་མགྲིན་བཟང་། མཆིམས་ཕུ་ནམ་རལ། བྲག་དམར་ཀ་ཙ། མ་ས་གོང་གི་གནས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་ལྔ་བཞེངས་པའི་ཞབས་ཏོག་ཀྱང་ཕུན་སུམ…ཚོགས་པ་མཛད་དོ། །

འབྲོ་ལྗོག་སྲོང་སྟོན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ…… འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ནམ་དུ་ཡང་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི…… བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ…… གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

འབྲོ་ཞང་ཁྲི་བཟང་ལྷ་བོ་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ…… འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན (802—841) གྱི་ཕྱི་བློན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཁྲང་ཆེན་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པ། བོད་ལུགས་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ823ལོར《དབོན་ཞང་དཇུ་སྟུང་རྡོ་རིང》ངམ《ཁྲང་ཆེན་མཐུན་སྒྲིལ་རྡོ་རིང》བཞེངས་པའི་སྐབས་སུ“བོད་ཆེན་པོའི་བློན་པོ་ཕལ་གྱི་ཐབས་དང་མིང་ཅས། ”ཞེས《དབོན་ཞང་དཇུ…… སྟུང་རྡོ་རིང》དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་རྒྱལ་མོ་བཙན།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ…… སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་ཡིན། དུས་ཕྱིས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ལ་བྱང་ཆུབ་རྗེ་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་མོས་དགེ་རྒྱས་བྱེ་མ་གླིང་བཞེངས་པར་མཛད་དོ། །

འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་མ་ལོད།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ…… སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་མང་སྲོང་མང་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་རླུང་ནམ་འཕྲུལ་རྒྱལ་པོའི་མ་ཡུམ་ཡིན། སྲས་དགུང་ལོ་ཆུང་བའི་དུས་སུ་ཆབ་སྲིད་འགན་དབང་བཟུང་སྟེ་རྒྱལ… སྲིད་མ་ཉམས་པར་མཛད་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་གྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱང་རོགས་སྐྱོར་ཆེན་པོ་མཛད་ནས་བོད…… ལུགས་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 712 ལོར་སྐུ་གཤེགས་སོ། །

འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་མོ་ལེགས།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ…… སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་བཙུན་མོ་ཆེན་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་དང་རྒྱལ་པོ་འུ་དུམ་བཙན་པོ་ཁྲི་གླང་དར་མའི་མ་ཡུམ…… ཡིན་ནོ། །

འབྲོ་བཟའ་དུང་ཡང་བཞེར།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཞི་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ…… འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཉན་གཟུངས་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་འབྲོང་གཉན་ལྡེའུ་མ་ཡུམ་ཡིན། «ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་ཁོང་མོའི་མཚན་ལ་འབྲོ་ཟ་མོ་དུར་ཡང་བཞེར་ཞེས…… འཁོད་འདུག་གོ།

འབྲོ་ཤེས་རབ་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ…སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྐད་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ནས…བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་བའི་རྒྱུད་ལས……དབང་མདོར་བསྟན་པ》དང་། 《དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྡུས་པའི་རྒྱུད》ལེའུ་ལྔ་བ། 《རབ་ཏུ་གནས་པ་མདོར་བསྡུས་པའི་རྒྱུད》། 《བསྟན་འགྱུར》ལས《རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོའི་འགྲེལ་པ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེའི་བསྡུས……པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ》ལེའུ་དྲུག་པ། 《དགོངས་པའི་སྐད་ཀྱི་འགྲེལ་བ》། 《དབང་མདོར་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ》། 《རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་གི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་འགྲེལ་བ་རྡོ་རྗེ་ཚིག་འབྱེད་པ》། 《དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཡན་ལག་བཅུ་གཅིག་པ》། 《རྣལ་འབྱོར་གསུམ་གྱི་སྙིང་པོ་གསལ་བ》། 《སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་མན་ངག》། 《རིམ་པ་བཞི་པའི་རྣམ་པར་འབྱེད་པ》། 《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས》།

«དཔལ་མགོན་པོ་ནག་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་གྲུབ» བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་བཞུགས་སོ།།

འགྲོ་མིང་དཀར་ཤཱཀྱ་འོད།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ······སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་རྗེས་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ·········གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མང་དུ་གསན་པ་དང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཡང་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་རྒྱ་གཞུང་གི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ·········མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཅོམ་ནི«བཀའ་འགྱུར»ལས«སྟག་ནའི་མདོ»བམ་པོ་གཉིས་པ་དང་། «བསྟན་འགྱུར»ལས«ཀྱེ་རྡོ་རྗེ་བསྡུས་དོན་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ»ལེའུ་ལྔ་བ་ཡན་ཆད། «མཐའ་བྲལ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟོན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐིག་པ་ཆེན་པོ་ཉི་ཤུ་བ»། «འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ལྔ་བའི་མན་ངག་གི·····བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་རྣམ་པར་འགྲེལ་བ»ཤློ་ཀ་སྟོང་ཕྲག་བཞི་བརྒྱ། «མངོན་རྟོགས་རྒྱན་སྣང་བ་དང་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་བ»ཤློ་ཀ་ཉིཤུ་སྟོང་ཆིག་བརྒྱ་བ། «རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ»། «ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པར་གྲུབ་པ»བཅས་བཞུགས་སོ།།

འགྲོ་ཏྲིཤ་ཏྲི།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ཞི་བ་འོད་ཀྱི་རིམ་པ》དང་། 《འཇམ་དཔལ་ཁྲོ་བོའི་སྒྲུབ་ཐབས་རྡོ་རྗེ་འོད་ཀྱི་རིམ་པ》། 《དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོ་ག》། 《སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་དབང་བཞིའི་གདམས་པ》། 《རྡོ་རྗེ་གླུའི་གདམས་ངག》། 《བྲུས་ཀྱི་ཆོ་ག》། 《གཏོར་མའི་ཆོ་ག》། 《བདུན་ཚིག་གི་ཆོ་ག》། 《རོ་སྲེག་པའི་ཆོ་ག》། 《སྣཚོ་གདབ་པའི་རིམ་པ》། 《རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོ་ག》། 《སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག》། 《ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག》། 《མཎྜལ་དབུལ་བའི་མན་ངག》བཅས་བཞུགས་སོ།། །

འབྲོག་མི་ཤཱཀྱ་ཙྪང་ལོ་ཙཱ་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་གདུང་རུས་འབྲོག་མི་ཡིན། གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ལོ་ཙཱ་བ་མཁྱེན་པས་མཚན་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་གྲགས། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་དང་གདམས་ངག་མང་དུ་ཞུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་པ་མཛད་པས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའི་བྱ་རྣམས་ལྟ་སྟངས་དང་ཕྱོགས་མཛུབ་ཀྱིས་འགུགས་པར་ནུས་ཤིང་། 《གྲུབ་

མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང》ལས"ཁྱི་ཞུ་ཆུང་ཕོ་ཡིས་ནམ་མཁའི་བྱ་རྣམས་ཟིན། "ཞེས་གསུངས་སོ། ཧེན་ཁྱིམ་པ་སྟེ་སྔགས་འཆང་གོས་དཀར་ལྕང་ལོ་ཅན་ཡིན། ཁོང་ནི་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་དང་འབངས་ཉེར་ལྔའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

འབྲོག་མི་ཛོ་སྲས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཅོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ཆོ་ག》དང་། 《བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རིམ་པའི་མན་ངག》ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

འབྲོག་མི་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་ཆེན་ཞུ་དུས་མེ་ཏོག་བླ་མེད་ཏེ་ཙ་ཀའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཕོག་སྟེ་སྲིད་པ་མ་མོའི་བཀའ་བབས་ཡིན་ཞིང་། སྲིད་པ་བདེ་འགྲོའི་དཀྱིལ་འཁོར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཤིང་སྣང་སྲིད་མ་མོ་ཐམས་ཅད་ཐན་དུ་བཀོལ། ལོ་ཙཱ་བ་ལ་ཡང་མཁས་པར་མཁྱེན་པས་མ་མོའི་རྒྱུད་སོགས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། དེ་ནས་ཡར་སྟོད་ཤམ་པོ་གངས་རི་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་པ་མཛད་པས་གྲུབ་པ་བརྙེས་ཤིང་།

«གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་»ལས“དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མ་མོ་མངོན་སུམ་འཁོར། ”ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་དང་འབངས་ཉེར་ལྔའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

འབྲོག་མི་ཤཱཀྱ་བློ་གྲོས།

ཁོང་ནི་རྨ་ལོ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས(1044—1089)དང······དུས་མཉམ་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ཉན་ཏན་ཏུ་མཛད། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་པད་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ······གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མཛད······ཅིང་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«མདོ་མང་གི་སྐོར»ལས«བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ······སོར་ཐར་པའི་ཆོས་བཞི་བསྒྲུབ་པའི་མདོ»དང་། «འཕགས་པ་ཆོས་རྒྱ་མཚོའི་མདོ»། «འཕགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མོ»། «ལྷུང་བ་སྡེ་ལྔའི་དགེ་མི་དགེའི་འབྲས་བུ་བརྟག་པའི་མདོ»། «འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་རྩ་བའི་རྟོགས་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་པ»། «བསྟན་འགྱུར»ལས«དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བསྟོད་པ»། «བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པའི་བསྟོད་པ»། «སྒྲོན་མ་གསལ་བ་མདོར་བཤད་པའི་ས་བཅད་སྙིང་གི་མེ་ལོང་»། «རྣལ་འབྱོར་པའི་རྟོག་པའི་གེགས་སེལ་བ»། «དུག་ལྔ་སྤངས་པའི་ལམ་མཆོག་ཏུ་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ»། «ཤེས་

རབ་བཙམ་པ་དུས་ཀྱི་གཏམ»། «ཏིང་ངེ་འཛིན་ཚོགས་ཀྱི་ལེའུ»། «འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡན་ལག་བདུན་པའི་ཆོ་ག»། «འཕགས་པ་ཡི་གེ་དྲུག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཚིག་ལེའུ་བྱས་པའི་འགྲེལ་བ»། «མངོན་རྟོགས་རྒྱན་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་སྦྱར་ནས་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་སྙིང་པོ་མཆོག»ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་ཕྲག……བརྒྱད་པ། «སྐྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ»། «ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྙིང་པོ»། «ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ཀྱི་རྣམ་པར་འགྲེལ་བའི་སྨད་དུམ»ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་དང་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད…པ། «འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ཁ་སརྦ་ཎིའི་སྒྲུབ་ཐབས»བཅས་བཞུགས་སོ། །

འབྲོག་མི་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 993 ལོར་མང་མཁར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1074 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སོགས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་དང་། རྒྱ་ཤཱཀྱ་གཞོན་ནུ། སེ་ཡེ་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས། ཞང་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་བཞི་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད། དེ་ནས་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད……ཅིང་གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེའི་བདུད་རྩི་བཞེས་ཏེ་ས་སྐྱའི་ཆོས་རྒྱུད་ཀྱི་རྩ་

མགོ་ཡིན། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1043 ལོར་རང་ཡུལ་མང་མཁར་དུ་སྐུ་གྲུ་ལུང་བཏབ་ཅིང……འཆད་ཉན་སྤེལ་བས་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་མན་ངག་ཚར་བ་གསུམ་དང་། རྒྱུད་ཚར་བ་ལྔ། གྲུབ་ཐོབ་བདུན་སོགས་བྱུང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ……བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《བཤད་རྒྱུད་ཐུན་མོང་བ་དཔལ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་རྒྱུད་ཆེན་པོ་བརྟག་པ་བཅུ་པ》དང་། 《དཔལ་གསང་བ་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད》ལེའུ་བཞི་པ། 《དཔལ་གསང་བ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ》། 《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ》། 《དཔལ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ》། 《དཔལ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ》། 《དཔལ་ཡེ་ཤེས་གསང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ》། 《དཔལ་ཡེ་ཤེས་འབར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ》། 《རྣལ་འབྱོར་མ་བླ་བའི་ཕྲེང་བ》། 《བསྟན་འགྱུར》ལས《མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ》། 《དུར་ཁྲོད་བརྒྱད》། 《དཔལ་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《ཀྱེ་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཡན་ལག་དྲུག་པ》། 《འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་པའི་གཏོར་མ》། 《བདག་མེད་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ》བཅས་ཆོས་ཚན་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན……བཞུགས་སོ། །

འབྲོང་གཉན་ལྡེའུ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ལྔ་པའི་དུས་སྐོར་ཙམ་དུ་ཡབ་རྒྱལ…

པོ་ཁྲི་གཉན་གཟུངས་བཙན་དང་། ཡུམ་འབྲོ་བཟའ་ཏུང་ཕྱང་བཞིར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་སྐུ་བོན་ནི་ཁྲིའི་མང་རྗེ་ལོད་པོས་མཛད། བཙུན་མོ་མཆིམས་བཟའ་ཀླུ་རྒྱལ་ངན་མོ་མཚོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་མཛེ་ནད་བཞེས་ཏེ་གདུང་རྒྱུད་རྣམས་ལ་སྣུན་མི་ཐོག་པའི་ཆེད་དུ་ཡར་ལུང་ཞང་མདར་བང་སོ་བརྩིགས་ནས་བཙུན་མོ་དང་། བློན་པོ་སྐྱགས་ཐང་པ་ཡར་རྗེ་བཅས་གསོན་པོར་དུར་དུ་ཞུགས་པར་གྲགས་ཤིང་། བང་སོའི་མིང་ལ་ཡང་གསོན་མཆད་བཟློམས་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འབྲོང་རྩེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་འཕེལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1561 ལོར་གཙང་གི་ཉང་འབྲོང་རྩེར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1623 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་འབྲོང་རྩེ་ཆོས་སྡེར་རབ་ཏུ་བྱུང་། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་སེ་ར་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་མཁས་པར……སྦྱངས་ཤིང་རབ་འབྱམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་འཆད་ཉན་པ་དང་། གསང་སྔགས་མཁར་རི་བོ་བདེ་ཆེན་སོགས་ཀྱི……མཁན་པོ་མཛད། ལྷུང་ལོ་ཅན་དུ་བཞུགས་པས་ལྷུང་ལོ་ཅན་པར་གྲགས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་པོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1620 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་ཡི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན……

ལེགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་དངུལ་གདུང་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཏེ་ཡི་མ་ལྷ་ཁང་གི་ཤར་གྱི་གཙོ་བོའི་གཡོན་གཉིས་པར་བཞུགས་ཤིང་དུས་མཆོད་ཀྱང་ལེགས་པར་ཚུགས་སོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

འབྲོང་རྩེ་ལྷ་བཙུན་རིན་ཆེན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་གཙང་གི་འབྲོང་རྩེ་ཞེས་པར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གདུང་བརྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང (1385—1438) ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད་པ་དང་། སློས་སུ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་ཅིང་ཟ་བའི་སྨུག་བཞེས་ནི་སྟོད་བརྒྱུད་དྲི་མ་མེད་པ་ཡིན། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་བློ་གྲོས་དཔལ་བཟང་དང་འབྲོང་རྩེ་ལྷ་སྨྲས་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《འབྲོང་རྩེའི་བེའུ་བུམ་ཆེན་མོ》དང་། 《དབུ་མའི་ལྟ་བའི་ཡིག་ཆུང》། 《ནད་གདོན་དབྱུག་པའི་མན་ངག》། 《ཞལ་ཤེས་མན་ངག་གི་ཡིག་ཆུང》། 《གཤིན་པོ་རྗེས་སུ་འཛུང་བའི་ཆོ་ག་ངན་སོང་གི་སྒོ་འགོག་ཐར་བའི་ལམ་སྟོན》། 《འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་གཏེར་མཛོད》། 《འཇིགས་བྱེད་རྫོགས་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ》བཅས་ཆོས་ཚན་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་བཞུགས་སོ། །

འབྲོང་ཉི་ལེགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་དུ་ཡབ་རྒྱལ…པོ་གུ་རུ་ལེགས་དང་། ཡུམ་གུར་སྨན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་དཔོན་གསས་གུ་རུབ་བཙན་དོ་མི་སེར་བསྟེན་ཞིང་ལྷ་བོན་ཚོ…སྐྱན་རིང་གིས་མཛད། གསས་ཁང་རིན་ཆེན་ཟུར་མང་དང་སྐུ་མཁར་ཁྲི་རྩེ་བཞེངས། བཙུན་མོ་མཚོ་སྨན་འབྲོང་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་ཐི་ཤོ་ལེགས་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བང་སོ་གཡའ་སྤང་མཚམས་སུ་བཏབ། ཁོང་ནི་བར་གྱི་ལེགས་དྲུག་ནང་གི་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

འབྲོམ་སྟོན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1078 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1143 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1140 ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་སར……ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་བཞི་ཡི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1144 ལོ་ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1152 ལོའི་བར་དུ་ཨར་གྱིས་དབྱར་གཅིག་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་སར་བཞུགས་པ་མ་གཏོགས་ལོ་ངོ་དགུའི་རིང་དུ……གདན་ས་སྟོངས་ཞེས་འགོས་ལོས་གསུངས། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་གོང་གི་ལོ་སྐོར་ཐ་མའི་ཤིང་ཕོ……

འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1004 ལོར་དབུ་ཙ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོད་ལུང་ཕུའི་ཚ་སྒྲི་ཨོར་ཡབ་སྐུ་གཤེན་ཡག་གཞེར་འཕེན་དང་། ཡུམ་ཁུ་འོད་བཟའ་ལན་གཅིག་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1064 ལོར་རྭ་སྒྲེང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་ཁྱིམ་པའི་མིང་ལ་ཆོས་འཕེལ་བཏགས། དགེ་བཤེས་གཡུང་ཆོས་མགོན་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་བསླབས་ཏེ་ལོ་བཞིར་བཞུགས། རྒྱལ་གྱི་ཞང་སྣ་ནམ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཏེ······མཚན་ལ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་བར་གླུམ་གྱི་མཁན་བུ་ཆེན་པོ་སེ་བཙུན་ལ་བསྟེན་ནས་དབུ་མ། སྟོད་ཕྱོགས། སྔགས་ཉིང་མ་སོགས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། པཎྜི་ཏ་སྨྲི་ཏི་ལས་སྒྲ་རིག་པ་དང་སཾསྐྲི་ཏའི་སྐད་ལ་བསླབས། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར (སྤྱི་ལོ 1042) ཁམས་ནས་མངའ་རིས་སུ་ཇོ་བོ་རྗེ་མཇལ་དུ······ཕེབས། སྤུ་ཧྲངས་སུ་ཇོ་བོ་དང་མཇལ་ནས་བླ་མར་བསྟེན་ཏེ་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ང་བཞི་བར (སྤྱི་ལོ 1057 ལོར) འཕྲང་ཁ་བེར་ཆུང་སྦྱིན་བདག་གཙོ་བོ་བྱས་ཏེ་རྭ་སྒྲེང་དགོན་པ་ཕྱག·····བཏབ། ཇོ་བོའི་སྐུ་གདུང་དངུལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་བཞེངས། དེ་ནས་ཇོ་བོའི་སློབ་མ་རྣམས་ཁོང་གིས་ཆོས་དང་འཚོ་བ་གཉིས་ཀའི་སྐྱོ·····ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་བདག་པོར་གྱུར། ཁོང་ནི་དགེ་བསྙེན་ཡིན་ཡང་བསླབ་ཁྲིམས་བསྲུངས་བར་དགེ་སློང་ལས་ཀྱང·····ལྷག་པར་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་པོ་ཏོ་བ་རིན་ཆེན་གསལ་དང་། སྤྱན་སྔ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབར། ཕུ་ཆུང་བ་གཞོན་ནུ་

རྒྱལ་མཚན་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《མི་ཆོས་གནད་ཀྱི་ཐིད་པ》ལྟ་བུ་བསླབ་བྱའི་སྐོར་དང་། 《རྗེ་བོ་རྗེའི་བསྟོད་པ་སུམ་ཅུ་བ》ལྟ་བུ་བསྟོད་ཚོགས་ཀྱི་སྐོར་དང་། ས་དཔྱད། ཡོ་བྱུས། ནམ་ཐར། བཅའ་ཡིག འཕྲིན་ཡིག་བཅས་བསྟན་བཅོས་མང་པོར་བཞུགས་པ་མ་ཟད། 《བརྒྱད་སྟོང་པ》དང་། 《བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན》། 《འགྲེལ་ཆུང》། 《ཉི་ཁྲི་སྣང་བ》ལ་སོགས་པའི་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐོར་དང་། 《ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ》ལ་སོགས་པའི་སྔགས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་འགྱུར་བཅོས་དང་ཞུས་དག་མང་དུ་མཛད་དོ། །

འབྲུམ་ནོན་རྒྱལ་བཞིན་ཁར་ཅེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ····འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་ཀྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་སློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། སློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས·······བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ··བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

འབྲུམ་ཡང་གཟིགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ····འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་ཀྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་སློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་

ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ནམ་དུ་ཡང་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

འབྲོམ་སེ་ཛི་སྣང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཟ་ཚུལ་ཁྲིམས་བློ་གྲོས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་དབུས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་མདོ་སྨད་ཅིང་ཁའི་ཡུལ་ཟླ་ལུང་རྡོ་རྗེའི་བྲག་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན (དེང་སང་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ཞུང་ཧྭ་རྫོང་ཁོངས) དུ་ཕྱིན་ནས་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ (953—1035) ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་དཀྲུས་གཅིག་ཏུ་བཞེས་ཤིང་དབུས་གཙང་དུ་ལོག

ཕེབས་མཛད་ཅིང་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ལ་ཞིག་གསོས་མཛད། དེ་རྗེས་ཡུངས་འགུར་བརྩིགས་ཤིང་ལན་པའི་སྤྱིལ་བུ་བཟུང་སྟེ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་སྤེལ་ནས་དགེ་འདུན་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོགས་པ་བསྐྱངས། དེ་ལས་འཕེལ་བའི་ཆོས་རྒྱུད་ལ་བྲ་ཚོ་ཞེས་གྲགས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་མལ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྟོད་ལུང་ཚ་ཐོག་བརྩིགས་ཤིང་ཐག་མ་ལྷ་ཁང་དང་མོན་གྲ་བཟུང་། ཁོང་ནི་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས་པའི་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

བྲ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《རིན་པོ་ཆེ་འཁོར་ལོ་དབང་གི་མན་ངག་གི་རིམ་པ》དང་། 《དབང་གི་རིམ་པ་བསྟན་པ》ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

སྦ་དཔལ་དབྱངས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ

འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ཆོས་བློན་ཡིན། སྦ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་ལྷོ་བྲག་མཁར་ཆུ་བཙན་གྱི་དབེན་གནས་སུ་བསྒོམ་པ་ལ··ཕེབས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་ཁོང་ཉིད་བཙོམ་ལྡན་འདས···ཀྱི་རིང་ལུགས་སུ་བསྐོས་སོ་ཞེས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས་གསུངས་སོ། །

སྦ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ།

ཁོང་ནི་སྦ་གསལ་སྣང་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས···པར་ཞུའོ། །

སྦ་རཏྣ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ཆོས་བློན་ཞིག་ཡིན། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས་སད་མི་མི་བདུན་གྱི་གྲལ་དུ་བགྲངས་འདུག ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《ཤེས་རབ་འབུམ》སོགས་བཞུགས་སོ། །

སྦ་གསལ་སྣང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ཆོས་བློན་ཡིན། ཁོང་ཐོག་མར་མང་ཡུལ་སྐྱིད་གྲོང་གི་ཁ་བློན་མཛད་ཅིང་རྒྱ་གར་དང་བལ·····ཡུལ་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་མཁན་པོ་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་མང་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་ཤིང་·····དམ་ཆོས་གསན་ནས་ལྷ་ཁང་གཉིས་ཀྱང་བཞེངས། དེ་རྗེས་ཞང་བློན་མ་ཞང་གྲོམ་པ་སྐྱེས་བཀྲོངས་ཏེ་རྒྱལ་པོས་བོད་ཡུལ་དུ་དམ་ཆོས·····

བསྒྲུབ་ཆོག་པའི་བཀའ་བསྐུལ་བར་བརྟེན་ཁོང་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་མཁན་པོ་ལྷ་སར་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཤིང་དགེ་བ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་མཁན་པོས་གསུངས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་ཁོང་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕོ་ཉ་མངགས་ཤིང་རྒྱ་ནག་ཧྭ་ཤང་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྒོམ་ལུང་མང་པོ་ཞུས་ནས་བོད་ཡུལ་དུ་ཕེབས། ཁོང་སླར་ཡང་བལ་ཡུལ་དུ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཕེབས་ཏེ་མཁན་པོ་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་དང་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གཉིས་བོད་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 775 ལོར་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་འགོ་བཙམས་ནས་ཁོང་ཉིད་མཁན་པོ་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་ཁོང་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་རིང་ལུགས་སུ་བསྐོས་ཏེ་ཡིག་ཚང་གསེར་གྱི་ཡི་གེ་ཆེན་པོ་གནང་སྟེ་གྲལ་ཡང་ཞང་བློན་ཆེན་པོའི་གོང་དུ་བཞག་ཅིང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་གཉིས་ལས་སྒྲ་བསྒྱུར་ཡང་མང་དུ་མཛད། སྐབས་ཤིག་ཏུ་ཁོང་ཉིད་མྱང་ཏིང་འཛིན་བཟང་པོ་དང་མ་འཆམས་ནས་ལྷོ་བྲག་མཁར་ཆུ་བཙན་གྱི་དབེན་གནས་སུ་གསང་སྟབས་ཀྱིས་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་པར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་བོད་ཀྱི་སད་མི་མི་བདུན་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《སྦ་བཞེད》སོགས་བཞུགས་སོ།།

སྦལ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་

སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ཤིང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ》དང་། 《འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་འགྲེལ་བ་སྔགས་ཀྱི་དོན་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཐུམས་སྐྱེས་བཟང་སྟོང་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན། བོད་ལུགས་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 710 ལོར་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་སྲས་མོ་ཀྱིམ་ཤིང་ཀོང་ཇོ་བོད་རྒྱལ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱི་བཙུན་མོར་བསུས་ནས་བོད་ཡུལ་དུ་ཕེབས་སོ། དེའི་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་བློན་པོ་ཐུམས་སྐྱེས་བཟང་སྟོང་བཙན་སོགས་ཀྱིས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་དུ་ཧྲ་ཐོག་སྤོ་ལོ་འཕེན་པའི་སྒྱུ་རྩལ་འགྲན་ཟླ་ཐལ་བ་ཞིག་དངོམས་པར་གྲགས་སོ། གནས་ཚུལ་དེ་ཡང་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རི་མོ་འབྲི་མཁས་པ་ཡན་ལི་པན་གྱིས《ཐང་མིང་རྟེང་གིས་མཚན་མོར་ཧྲ་ཐོག་སྤོ་ལོ་འགྲན་པ》ཞེས་པའི་ཐང་བོད་བར་གྱི་མཛའ་བརྩེའི་འབྲེལ་བ་མཚོན་པ་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་སྙིང་ལྡན་པའི་དཔེ་རིས་ཉམས་དོད་པོ་ཞིག་བཞེངས་ཡོད་པ་རེད།

སྲས་ལྷུང་དཔལ་གྱི་ལེགས་བཟང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ནང་བློན་ཆེན་པོ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

སྲས་སྟག་སྣ།

ཁོང་ནི་དབའས་རྒྱལ་ཏོ་རེ་སྟག་སྣ་ཅན་སྲིལ་མགོ་དང་མི……གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

སྲུག་གྲིམ་བཙན་སྣང་ཚུང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བློན་པོ་ཡིན། ཞང་ཞུང་རྒྱལ་ཁམས་དབང་དུ་བསྡུས་ཁར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས……སྲིང་མོ་སད་ཨ་དཀར་གྱི་དྲུང་དུ་བང་ཆེན་བཏང་བ་དང་། སྲིང་ལྕམ་སད་མ་དཀར་གྱི་གསང་འཕྲིན་ནམས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ……པོའི་སྙན་དུ་སྒྲོན་པར་མཛད་ཅིང་། ཞང་ཞུང་དབང་དུ་བསྡུ་བའི་ཁྲོད་ནས་ཀྱང་བྱས་རྗེས་ཆེ་གྲས་ཤིག་ཡིན་ནོ། །

སྲུར་ཚེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1516ལོར……ཤབ་སྟོད་ས་སྐྱའི་སྲུར་ཚོར་ཡབ་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་ཕ་ཚོ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1551ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་

པར་ཆོས་འཁོར་རྩེར་གྲྭ་ཁྲལ་ལ་ཕེབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་རྗེའི་དྲུང་དུ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཞིང་མཚན་ལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་བློ་གསལ་གྱི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ཅིང་རྣམ་དཔྱོད་ཆེ་བའི་ཚད་དུ་འཛིན། དགུང་ལོ་ཉ་ཙོ་བརྒྱད་པར་ལ་སྟོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་གོང་སྨན་དཀོན་མཆོག་འཕན་དར་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་རྒྱུད་སྡེ་རྣམ་བཞི་དང་། མན་ངག་དམར་ཁྲིད་བཅས་པར་བསླབས་ཏེ་གཞུང་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད། དེ་ནས་འཚོ་བྱེད་མན་མཁར་དྲང་སྲོང་ལ་ཙ་རྒྱུད་འགྲེལ་བ«རྒྱུད་དོན་རབ་གསལ»དཔང་དུ་བཙུགས་ཏེ་བགྲོ་གླེང་མཛད་སྐབས་རྣམ་དཔྱོད་ཆེ་བས་རྣམ་པར་རྒྱལ། གོང་སྨན་དཀོན་མཆོག་འཕན་དར་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ཏེ“མཁས་མཆོག་བྲང་ཏིའི་གསུང་རབ་ནམ་མཁའི་ཁྲིན། ཇི་བཞིན་སྨྲ་བའི་གཞོན་ནུ་རི་བོང་འཛིན། རྒྱ་སྐར་དབུས་ན་མཛེས་པ་ཁྱོད་ཉིད་རྒྱལ། ཕ་རོལ་ཙ་ཙོ་སྒྲིག་པ་ཟུམ་པར་གྱུར། ”ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་ཐོབ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་ཆོས་འཁོར་རྩེར་གསོ་རིག་གི་འཆད་ཉན་བཙུགས་ཏེ་གསོ་རིག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་བསྒྲིངས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་མདོ་སྲེ་ཆོས་མཛད་ཡིན་ནོ། །

སྨན་རམ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་དབུས་ནས་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1728 ལོའི་

ཧོར་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་ཆིན་གོང་མའི་དམག་དཔོན་ཁྲ་
ཡང་ཨ་ཡིས་ཁྲིམས་ལ་སྒྱུར་ནས་སྲོག་ཐོག་ཏུ་བཏང་། ཁོང་དགུང་ལོ་
ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་དང་དྲག་རྩལ་བཅས་ལ་ལེགས་པར·········
སྦྱངས། དེ་ནས་སྐུ་ན་སོན་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ཁན་གྱིས་གཟིགས་
སྐྱོང་ཆེ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1720
ལོར་ཆིན་གོང་མའི་དམག་དཔུང་དང་མཉམ་དུ་ཇུན་གར་ཚེ་རིང་དོན···
གྲུབ་འཁོར་དང་བཅས་པར་དྲག་པོས་གཏོལ་ལན་སྤྲད་པས་བྱས་རྗེས་ཆེ···
ཤོས་ཡིན། དེ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་
ལོ 1721 ལོར་ཆིན་གོང་མས་བཀའ་བློན་དུ་བསྐོ་བཞག་མཛད་ཅིང···
བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་
སྟེ་སྤྱི་ལོ 1727 ལོའི་ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་ང་ཕོད་རྡོ་རྗེ···
རྒྱལ་པོ་དང་། ལུམ་པ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་པོ་དང་མཉམ་དུ་ཆིན་གོང་མའི་
གཙོ་བདག་བཀའ་བློན་ཁང་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་བཀྲོངས། དེ་
ནས་དབུས་དམག་ཁྲིད་ཅིང་གཙང་དུ་བཞུགས་པའི་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་
སྟོབས་རྒྱལ་འཛིན་བཟུང་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཡོད་ཀྱང་དོན་དུ་མ···
འཁེལ་བ་མ་ཟད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་
གྱིས་གཙང་དམག་ཁྲིད་ནས་གཏོལ་ལན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤྲད་པས་རབ···
བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1728 ལོའི་ཧོར་ཟླ་ལྔ······
པའི་ནང་ནས་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་ལ་མགོ་འབུལ་དང་རྒྱལ···
བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལ་སྲོག་སྐྱབ་ཞུས་སོ། དེ་ནས་ཆིན་གོང་མའི་
དམག་དཔུང་བོད་དུ་སླེབས་འཕྲལ་སྒྱུར་ར་བ་སོགས་བཙོན་འཛུག་དོ···

དམ་བྱས་ནས་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་དོ། །

སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སློབ་གཉེར་ཞུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《ཁྲོ་ཆེན་གཏུམ་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས》ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་པྲ་ཛྙཱ་ཀ་ར་ཀཱིརྟིས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

སྦྲང་རྒྱལ་སྒྲ་ལེགས་གཟིགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དམག་དཔོན་ཆེན་ཡིན་ཏེ། བོད་ལུགས་ཆུ་མོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 762 ལོའི་ཡན་མན་ཙམ་དུ་ཁོང་གིས་སྟོད་ཕྱོགས་སུ་དམག་དྲངས་ནས་ཞུ་རྫོངས་སུ་ཚུར་གོལ་བཟློགས་ཤིང་། ཞུང་གི་རྒྱལ་པོ་ཧུང་ཀོག་མན་ཆད་མངའ་འབངས་སུ་བཀུགས་སོ། །

སྦྲན་གཙང་བཞེར།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་

སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་ཁོང་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་བཏང་……ཆེན་བཏང་སྟེ། «ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ"ཕོ་ཉའི་ཁང་དཔོན་སྲན་གཙང་བཞེར།"ཞེས་དཔོན་གཡོག་སུམ་ཅུ་ཙམ་ཆས…ཤིང་ཀེང་ཤིར་ཕྱིན་སྐབས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་ཀྱང་ཅིག་ངོས་དང……ནམ་མཁའ་ཀུན་དར་གྱིས་གཡོགས་ཏེ་བདུག་སྤོས་དང་རོལ་མོས་མདུན་བསུས་པ་དང་། ཕོ་ཉ་བོད་དུ་ཕེབས་ཁར་ཐང་གོང་མས་བོད་ཀྱི་"རྒྱལ་པོ་ལ་སྐྱེས་སུ་དར་ཡུག་ཁྲི། ཕྲ་མེན་གྱི་ཞྭ། བླ་གོར་གྱི་སྣེར་མ་འདོམ་གང་པ་ཞིག་བསྐུར། ཕོ་ཉ་གཞན་རྣམས་ལ་བྱ་དགའ་ཆེ་ཐང་དུ་བསྩལ་ནས་མཆིད་ལན་དང་བཅས་ཏེ་སླར་བོད་ཡུལ་དུ་མཆིས།"ཞེས«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»ལས་གསུངས་སོ། །

ཨ

མ་ཁ་ངག་དབང་དོན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1732 ལོར་མདོ་སྨད་གླུ་ཤོད་དུ་མ་ཁ་ཞེས་པའི་ཧུས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་བརྟན······འཛིན་ལས་བསྙུས་གྲྭའི་ཚིག་བཞག་ཐོག་མར་མནོས། གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་གཡེང་བ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་སློབ་གཉེར་ལ་གཅིག་དྲིལ···དུ་མཛད་པས་རྫོ་བཙལ་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། གྲྭ་ཚང་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་དགེ་བསྐོས་མཛད་སྐབས་ཀུན་མཁྱེན་ལ་ཞུས···ནས་བཅའ་ཡིག་ངཞག བླ་མ་གཞུང་ལས་པ་མཛད་སྐབས་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ལ་ཞུས་ནས་གླིང་བསྲེ་དང་། རིགས་གྲྭ་སོགས་ཀྱི་འགྲིག་ལམ་ལ་དག་ཐེར་མཛད་པར་བརྟེན། དེ་དག་སོ་སོའི་ཡི་གེ་བཞག་པ་སོགས་གང་ཅིར་ཕན་སྐྱོ་ཆེར་མཛད། དེ་ནས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་··བཅས་པ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་སྔགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལེགས་པ་ཐོན།

ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་བཀའ་ལྷར་ཐོར་གོད་དགོན······ མཆོག་ཛ་སག་གི་བླ་མ་རྒྱུན་རིང་བཞུགས། དེ་ནས་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་གནང་ཞིང་· གླུ་ཁང་ཀ་བ་ཉི་ཤུ་མ་དྲི་གཙང་ཁང་དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས······ མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུར་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ནས་ བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་མཛད། ཁོང་ནི་ བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་བརྒྱད··· པ་ཡིན་ནོ། །

མ་གཅིག་ཞ་མ།

ཁོང་མོ་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1062 ལོར་ཡུལ་ཕ་དྲུག་ཏུ་ཡབ་ཇོ་བ་ཏབ་ཤ་ཞེས་མཚན་དངོས་ཞ་མ་རྡོ་རྗེ······ རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་རྒྱ་གར་ལྷ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1149 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་མོའི་སྐུ་ལུས་སྤྱི་ལ་པདྨ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་བཟང་པོའི་རྒྱན་གྱིས·· བརྒྱན་པ་ཞིག་བྱུང་། ཁོང་མོ་དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་སྐྱེས་པ་ཨ་ཕ་ལྷ་ རྒྱལ་དང་ཁྱིམ་ཐབ་བསྒྲིགས་ཀྱང་ངེས་འབྱུང་སྐྱེས་ནས་ཆོས་མཛད་པར་ བསམས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ནས་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བླ་མ་ ཟླ་ལོ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མ་མཛད། བླ་མ་ཟླ་ལོ་ལས་རྒྱུད་ཀྱི་ སྒྲུབ་ཐབས་མང་པོ་ཞུས་ཤིང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ··· མང་པོའི་ཞལ་མཐོང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་གོ་བ་རྟང་། ཆུང་གར་འདོད་དུ་ཁྲིད་དེ་ཐིག་ལེའི་ཉམས་འབར་ཞིང་དངོས་གྲུབ······

བཞི་ཐོབ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་པར་རྨ་ལོ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་ཏུག་གིས་བཀྲོངས་པས་ཤབ་ཏུ་ཐོན་ནས་ཕྲུར་སྦྱངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས··· རྫོགས་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་ནས་སོ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བར་ཆད་བདུན་བྱུང་ཡང་ཕ་དམ་པ་དང་མཇལ་ནས་བཟློགས··· པར་མཛད་པས་སྔོན་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་བྱུང་། དེ་ནས་པཎྜི་ཏ་བཻ་རོ་ཙ་ན་དང་། དཔལ་ཆེན་ཀླུ་ལོ། ཕུ་ཧྲངས་ལོ་ཙྪ་བ། ཡེ་རབ་བ། སེ་མཁར་ཆུང་པ་བཅས་ལ་བསྟེན་ཏེ་བཀའ་བསྟན་བཅོས་གང་ལ་ཡང··· མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པར་ཀུན་ལ་མངོན་དུ་གྱུར། ཡུལ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་དང་མོན་བོད་ཀྱི་གནས་རི་མང་པོར་བཞུགས་ཏེ་ཐུགས་དམ········· མཛད་པས་གྲུབ་པ་བརྙེས་ཤིང་གསང་སྔགས་ཆགས་ལམ་ལ་ཧེན་པ······ རྣམས་མིག་གཅིག་ཏུ་གྱུར། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ་གདུང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བྱུང་ངོ་། ཁོང་མོ་ནི་རྙིང་མའི་རིག་འཛིན་ཆེན་མོ་ཞིག་ཡིན་ནོ།

མ་གཅིག་ལབས་སྒྲོན།

ཁོང་མོ་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1031 ལོར་ཡུལ་གཡེ་ལབས་སུ་ཡབ་ཆོས་བླ་དང་། ཡུམ་ཀླུངས་མོ་འབུམ་ལྕམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་ཁིའུ་གང་ཡིན། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1129 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུ་དུས་ནས་གྲྭ་པ་མངོན་ཤེས་ཅན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཀློག་མཁས་པས་གྲྭ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཀློག་པའི་ཀློག་མཁན་

ཡུན་རིང་དུ་མཛད། ཤེར་ཕྱིན་ཀློག་པས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་གཤའ་ཞ་ར་སྐྱེས། དེའི་སྐབས་ཤེད་དུ་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་དང་མཇལ་ནས་གདམས་ངག་ཞུས། དེ་ནས་སྒྱུ་སྟོན་བསོད་ནམས་བླ་མར་བསྙེན་ནས་སྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་དབང་གསན། ཞི་བྱེད་གཅོད་ཀྱི་གདམས་པའི་བདག་པོར་གྱུར། ཁོང་མོ་ལ་རིགས་སྲས་ལྔ་ཡོད་དེ་གོང་ལྕམ། ལ་ལྕམ། སྙིང་པོ་གྲུབ་པ། གྲུབ་ཆུང་། ཡང་གྲུབ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྐྱགས་པ་རྒྱལ་མཚན། ཨན་སྟོན་རིན་ཆེན་འབར། དྲེད་ཛོ་སྲུམ། ཤུད་བུ་ཤོ་རྩོ་བ། རྒྱལ་བ་གྲུབ་བེ། རྟོགས་ལྡན་རྡོལ་པོ། སངས་རྒྱས་གཉན་ཆུང་། མདོ་སྒོམ་ཆེན་པོ་བཅས་ཡིན། །

མ་གཅིག་ཡོང་ཛོམ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་བོ་ཡུག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཞིག་ཡིན། གདུང་རུས་རྒྱ་ཡིན། སྤྱིར་གདམས་ངག་ལ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཐོས་བསམ་མང་པོ་མཛད། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཁྱུང་ཚང་ཡེ་ཤེས་བླ་མ་དང་མཇལ་ནས་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་ངག་རྫོགས་པར་ཐོབ། གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བརྙེས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བླ་མ་ལ་འབུལ་བའི་སྦྱིན་པ་དང་། སྣ་གོང་དུ་དབང་གི་ཤེས་རབ་ལ་མཛད་པས་ཉམས་རྟོགས་སྐྱེས་ཏེ་སྡོམ་པ་གསུམ་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཅན་དང་། གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ་དང་། རིམ་པ་གཉིས་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། རང་

སེམས་ཀྱི་མེ་ལོང་དག་པ་ལ་ལྷ་དང་བླ་མ་དབྱེར་མེད་དུ་ཤེས་པའི་བསམ་གཏན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་མཚན་མ་མེད་པར་བླ་མའི་དྲིན་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའོ། །རས་ཆུང་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར། །

མ་ཇོ་སངས་རྒྱས།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་ཕྱི་རིའི་ཆུ་བཟང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་མོ་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1100 ལོར་དིང་རིར་ཕེབས་ཏེ་ཕ་དམ་པ་དང་མཇལ་ཞིང་ཞི་བྱེད་ཀྱི་གདམས་ངག་རྣམས་ཞུས་ཤིང་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་དགུར་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་ཤར། སྤུར་སྦྱངས་སྐབས་འཇའ་འོད་ཀྱིས་ཁྱིངས་སོ། ཁོང་མོ་ནི་མ་ཇོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་གི་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །

མ་ཇོ་གསེར་བརྩོན་མ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་ཞ་མ་ཕ་དྲུག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། དེ་ནས་ཕ་མ་ལ་གནང་བ་ཞུས་ཏེ་དིང་རིར་ཕེབས་ནས་ཕ་དམ་པ་དང་མཇལ་ཞིང་ཞི་བྱེད་ཀྱི་གདམས་པ་ཞུས། ཕ་དམ་པའི་བཀའ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པ་དང་སྤུར་སྦྱངས་སྐབས་རིང་བསྲེལ་ཡང་མང་དུ་བྱོན། ཁོང་མོ་ནི་མ་ཇོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་གི་གཉིས་པ་ཡིན་

ནོ། །

ཀྱི་ལ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ········ 1796 ལོར་མདོ་སྨད་ཨ་རིག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1851 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྐུ་གོང་མའི་གདན་སར་མངའ་གསོལ་ཞིང་ཐུང་ཐང······ འཛམ་པའི་དབྱངས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། གཏུགས་ཏ་དར་དང་། ཐམ་ཀ་གྲུ་སྐོར་བཀའ་ཤོག་དང་བཅས་པའི་གཟིངས་བསྟོད་གནང་། སྤར་ཐང་བཀའ་འགྱུར་སོགས་ཕྱག་དཔེ་དང་རྟེན་གསུམ་མང་པོ་གདན་དྲངས་ཏེ་གདན་སར་ཕྱིན། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1822 ལོར་གཞིམ་ཁང་ལས་འགོ་བཙམས་ཏེ་ལོ་གསུམ་གྱི་མཚམས་ནས་ལེགས་པར་གྲུབ། ཇ་བ་ནས་རྫོ་བཟོ་ཆེད་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྫོ་གྱུང་བརྩིགས་ཤིང་འདུ་ཁང་བཟོ་བཀོད་ཁྱད་འཕགས་ཅན་གསར་བཞེངས་དང་། བྱམས་ཁང་གི་ཁྱམས་དང་། མདའ་ཡབ་བཅས་ཞིག་གསོ་གནང་། མགོན་ཁང་དང་རྒྱལ་ཁང་གཉིས་རྙིང་བ་བསྐྱོད་དེ་གསར་བཟོ་མཛད། ཛེ་གསེར་ཁང་བ་སྔ་ཕྱིར་ལན་འགའ་གདན་དྲངས་ཏེ་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཞིང་ཉམས་བཞེས་ཆེ་བའི་ཚད་དུ་བྱེད། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས······ དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་མ་ཅི་པའི་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

མ་ཎི་བ་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1898 ལོར་མདོ་སྨད་མགར་རྩེར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1929 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་སྐུ་གོང་མ་གདན་སར་མངའ་གསོལ་ཞིང་ སྐྱབས་མགོན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། རྫོང་དཀར་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཟླ་བ་རིག་གནས་རྒྱ་མཚོའི་ཁྲིད་འཛིན་འཇིགས་མེད་བློ་གྲོས་སོགས་བླ་མ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་བསྟེན་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་སྙན་པ་ཀུན་ལ་གྲགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་ཁྲི་ཆེན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་དང་། ཁྲི་ཆེན་འཇམ་པའི་དབྱངས། གཙང་སྟོན་བསྟན་འཛིན་ཆོས་འཕེལ། བྱ་བཏང་ངག་དབང་ཆོས་ལྡན་སོགས་ལས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དུས་ཞབས་མཆོག་བྱུང་དགྱེས་པའི་དཔལ་ལས་རྩིས་དཀར་ནག་དང་། དབྱངས་ཅན་སྒྲ་མདོ་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པས་ཀུན་བཤད་ཀྱི་མཚན་དུ་དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་གཞོན་ནུ་གསོལ། རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་དང་ཕོ་བྲང་ཆེན་མོ་པེ་ཅིན་མཁར་དུ་ཕེབས་ནས་པཎ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ལས་གསུང་གི་བདུད་རྩི་ཅི་དགའ་བཞེས། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་མ་ཎི་བའི་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་བ་ཡིན་ནོ། །

མ་ཎི་བ་བློ་བཟང་མཁས་མཆོག

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1719 ལོར་མདོ་སྨད་ཨ་རིག་ཚ་སྨད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1719 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རྫོང་དཀར་གྱི་གདན་སར་མངའ་གསོལ་ཞིང་སྐུ་དཔོན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཁྲི་སྤྲུལ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་། རྗེ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་སོགས་ལ་བསྙེན་ནས་གདམས་པའི་མཛོད་དུ་གྱུར། དཔོན་ཚང་ཆེང་ཤང་སྦྱིན་བདག་དང་སྐུ་བདག་གི་མཐིལ་དུ་སོང་བས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་ཐོས་བསམ་གནང་། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སློབ་ལམ་ཆེན་མོར་དགེ་འདུན་ཁྲི་ར་ཅན་ལ་བསྙེན་བཀུར་དང་། ཐུ་བྲལ་ཁམས་ཚན་བཟུང་སྟེ་འབྲས་སྒོ་མང་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་པར་གྱུར། རྒྱལ་བ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་ཞུས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་ཕྱིར་རྫོང་དཀར་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ། རི་ཁྲོད་པ་ཉིས་བརྒྱར་ཉེ་བ་ལ་ཟླ་རེའི་ནང་དུ་དུས་བཟང་བརྒྱད་རེ། ལྷ་མཆོད། སྨྱུང་གནས། སྐུ་དབང་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཐོག་ལ་ཇ་འགྱེད་དང་། མར་འགྱེད། ཕོག་ཆེན། གྲོ་ནས་ཀྱི་ཕོག་སོགས་ཟན་མི་འཆད་པ་དང་། ཞིང་བརྒྱ་ལྷག་ཕོག་འཐེབ་ཏུ་སྦྱོར་འཛུགས་མཛད། འདུ་ཁང་དང་། བཙན་ཁང་གཉིས་གསར་དུ་བཞེངས། འཛམ་དབྱངས་ཀུན་གཟིགས་མི་ཚད་ཀྱིས་གཙོས་སྐུ་བརྙན་མང་པོ་གསེར་ཟངས་ལས་བཞེངས། གསེར་དངུལ་གཉིས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར། སྡེ་དགེ་ནས་བཀའ་

བསྟན་འགྱུར་གཉིས་ཀ་གདན་དྲངས་པར་མཛད། དངུལ་སྲང་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་ལས་གྲུབ་པའི་མཆོད་རྟེན་གསར་དུ་བཞེངས་པ་སོགས……རྟེན་གསུམ་མང་དུ་བཞེངས་སོ། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ཞིགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་མ་ཏི་བའི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

མ་ཏི་བ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……1851 ལོར་མདོ་སྨད་མགར་རྩེ་གོང་མར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1896 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྐུ་གོང་མའི་གདན་སར་མངའ་གསོལ་ཞིང་ཤིང་……བཟའ་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། གྲུབ་དབང་འཇིགས་ཞབས་དང་ཤིང་བཟའ་འསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་གཉིས་གཙོ……བྱས་པའི་བླ་མ་མང་པོ་ལས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། རོང་པོ་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་སྟོང་སྐམ་རབ་འབྱམས་པ་བསྟན་པ……དར་རྒྱས་དགེ་ཀན་དུ་བསྟེན་ནས་མཚན་ཉིད་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལ……སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་གནང་། རྭ་རྒྱའི་རྒྱལ་བ་བསྟན་པ་ཆོས་འཕེལ་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཤིང་བཟའ་རིན་པོ་ཆེ་རང་དགོན་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་དང་ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་སོགས……ཀྱི་དབང་ཞུས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་རྭ་རྒྱའི་དབུ་མཛད་རྙིང་པ་ཞིག་དབྱངས་དཔོན་དུ་བོས་ཏེ་ཀུན་རིག་བདག་འཇུག་གསར་འཛུགས་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་བྱམས་ཁང་གི་ཡོ་བ་བསྒྲིངས་ཤིང་

འོག་ཤོད་གསར་བཟོ་གནང་། གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་དང་། རྩིས་དཀར་ནག་སྲ་སྙན་ངག བཟོ་གསོ་བ་སོགས་ལ་ཧ་ཅང་མཁས། གསུང་རྩོམ་ཡང་ཡོད། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་མ་ཏི་པའི་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

མ་ཏི་བ་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཞི་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1647 ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་སྐོང་དུ་ཡབ་རིས་ཚང་ཕྱུག་རྗོར་རྒྱལ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ····འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཞི་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1716 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་བཅས་ལ་སྦྱང་བར་སྦྱངས་ཏེ། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཁྲུ་ཆེན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་ཡབ་རྗེ་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་ལས་བཀའ་ཆོས་གསན་ཞིང་ མགར་རྩེ་ཤེས་རབ་ཉི······མའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། རོང་པོ་དགོན་གྱི་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་དུ་ཞུགས་ཏེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་སོགས་ལ་རྟག་སྦྱོར་གྱིས······བརྩོན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ནས་དཔོན་སློབ་བློ······གྲོས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བསྟེན་ཞིང་ ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས·······གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བར་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་བ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་

བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1679 ལོར····
རྫོང་དཀར་སྐད་དུ་བཀའ་གདམས་ཕོ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས་གླིང······
གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་སྐབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པའི་ཡོངས······
འཛིན་མཛད། དགོན་པར་ཐུབ་དབང་གནས་བཅུ་སོགས་དང་།
བྱམས་སྐུ་ཁྲུ་བཅུ་གཉིས། དངུལ་འབུམ་བཅས་གསར་བཞེངས་
མཛད། ལི་ཐང་བཀའ་འགྱུར་སོགས་གདན་དྲངས། ཕིས་མདོར་
ལྷག་རྫོ་དང་། རྫོ་ཤུག རྫོ་ཐིལ་སུ། ཅི་རྒྱང་སྒོམ་གྲྭ། ཨ་འགང་
སྒོམ་གྲྭ། གནམ་སྐྱུག་དགོན་སོགས་སྒྲུབ་སྡེ་མང་དུ་བཏབ། ལོ་གསུམ་
གྱི་རིང་དུ་ཏོར་སྟོད་སྨད། ཕོན་རྒྱ། མགར་རྩེ་གོང་འོག ལྷུང་
སྐྱ། སྤྱང་ལུང་། ཀོའུ་ཟེ། བསེ་རི་རྩ་བར་གསུམ། རྒྱལ་པོ་གླིང་
ཚང་། ཚོ་བཞི། སྨད་པ་སྡེ་བདུན། གླིང་རྒྱལ། ཕིས་མདོ། ཨ་
བར་ཉིན་སྲིབ། རྫོ་སྲིས། ཁ་གྱུ། ཏན་གྱུ་སོགས་སུ་མ་ཧཱ་བཙུགས་
ཏེ་ལོ་རེར་དུང་ཕྱུར་ལྔ་བཅུ་ཕྲག་འགྲོ་བས་ཧྲིས་ཚང་མ་ཧཱ་བར་གྲགས།
དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ······
1708 ལོར་རྫོང་ཕོ་དགོན་གྱི་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན······
སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས།
དགུང་ལོ་རེ་དགུ་པར་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསེར་ཞལ····
མཇལ། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་
བདུན་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྫོང་
ཕོ་དགོན་གྱི་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་དྲུག་
པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྐབས་མགོན་སྐུ་གཉིས་པ་

དང་། ལ་མོ་གྲགས་རྒན་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས། ཁྲི་དགེ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། ནག་ཤུ་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་བཅས་ཡིན་ནོ། །

མང་ཐྲ་ཟློན་གྲུ་ཆ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་ཀྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས……བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1523 ལོར་ལ་སྟོད་ཤེལ་ལུང་དུ་ཡབ་ལྷ་མོ་ལྷ་དར་དང་། ཡུམ་སེམས་མ་རྒྱལ་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་གཉགས་ཡིན། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་ཀླུ་རྒྱལ་ནོར་བུ་ཞེས་ཞུ། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་ཆོས་འཁོར་གླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་འཇམ་མགོན……ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་བླ་མར་བསྟེན་ནས་བཤད་གསར་གྱི་གཞུང་འཛིན་དང་ས་རིས་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་ལྕགས་ཐང་རབ་འབྱམས་པ་བྱམས་པ་བསོད་ནམས་དང་པཎ་གྲུབ་བཟང་པོ……བཀྲ་ཤིས་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ལ་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས……

གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པ་ཚར་ཆེན་བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོ་ལས་ས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་ཛོ་ནང་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་ལས་བདེ་མཆོག་ནག་པོ་ལུགས་ཀྱི་དབང་ཆེན་ཞུས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་མཁན་པོ་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས་དང་འཇམ་མགོན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གཉིས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་སློབ་དཔོན་མཛད་ཅིང་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་ཡ་ག་ཆོས་སྡིངས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མཛད་ནས་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པར་མཉན་ཡོད་བྱ་གཤོངས་ཀྱི་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་ཞབས་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་གནང་། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པར་འདར་གྲང་ཆེ་ཆོས་འཁོར་ཡང་རྩེའི་གདན་ས་གཅིག་ཕྱུག་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པར་དགོན་པ་སེང་རྫོང་གི་ཕྱོགས་སུ་སློབ་བཤད་ནོར་བུའི་གླིང་བསྟུན་ཏེ་གྲྭ་བུ་སློབ་ཀྱི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཐམ་པར་བྱང་ངམ་རིང་ཆོས་སྡེའི་མཁན་པོ་མཛད་ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཞིང་འཆད་རྩོད་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཆོས་རྗེ་འགའ་རོང་པ་དང་། ཆོས་རྗེ་འབུམ་པ་ཤེར་བློ་བ། ཆོས་རྗེ་ཆ་ལུང་པ་སོགས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《མཛོད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ཆེ་མོ》དང་། 《རིགས་གཏེར་དཀའ་འགྲེལ》། 《ཕར་ཕྱིན་ཟུར་བཀོལ》། 《ཕྱག་ཆེན་རྩོད་སྤོང་》། 《ཕྱག་ཆེན་ཡང་ལན》། 《རྒྱུད་མན་ངག་གི་རྒྱུད་

འདེབས»། «ཟླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟོད་པ»། «རབ་གནས་ཀྱི་ཆ་བ»། «བཟང་དྲུག་གི་ལག་ལེན»། «རང་རྣམ་སྙིག་མོའི་མེ་ལོང»། «བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད»བཅས་ཆོས་ཚན་བརྒྱ་ཕྲག་ལས་བརྒལ་བ་བཞུགས་སོ། །

མང་ཞམ་སྟག་ཙབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་གྱིས་བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 725 ལོར་ནང་བློན་ཆེན་པོའི་གོ་སར་བསྐོ་བཞག་མཛད་ཅིང་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་སྲིད་དོན་བསྐྱབས་ནས་བོད་ལུགས་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 727ལོར་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། །

མང་འོར་བྱང་ཆུབ་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བཀའ་འགྱུར»ལས«རིགས་དྲུག་པ་ཁྱབ་བདག་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་རྒྱུད་ཇི་བཞིན་བརྟེས་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད»ལེའུ་ལྔ་པ་དང་། «བསྟན་འགྱུར»ལས«དཔལ་དགྱེས་པའི་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག»

«སྒྲིན་སྒྲིག་གི་ལས་ཀྱི་རིམ་པ»། «དཔལ་དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ་ལ་བསྟོད་པ»། «བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ཉི་ཤུ་པའི་དཀའ་འགྲེལ»། «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད»བམ་པོ་དྲུག་ཅུ་བཅས་བཞུགས་སོ།།

མང་སྲོང་མང་བཙན།

ཁོང་ནི་བོད་ལུགས་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 653 ལོར་ཡབ་རྒྱལ་པོ་གུང་རི་གུང་བཙན་དང་། འ་ཞ་བཟའ་ཁོ་འཇོ་མང་མོ་རྗེ་ཁྲི་དཀར་ཏེ་ཤགས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། བོད་ལུགས་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 679 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་མི་འཇིགས་གདོང་ལྡེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས། མགར་སྟོང་བཙན་ཡུལ་ཟུང་དང་། མཆིམས་མང་གཉེར་གཉིས་ཀྱིས་བློན་པོ་མཛད། འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་མ་ལོད་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་འདུས་སྲོང་མང་བཙན་སྐུ་འཁྲུངས། ལོ་ངོ་བཅོ་ལྔའི་རིང་དུ་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་ཤིང་གྲུ་གུའི་རྒྱལ་ཁམས་སོགས་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་པ་དང་། འབྲོག་ལས་ཐོན་སྐྱེད། ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱང་ལྷུ་མཐུད་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་ཕྱིན་པར་ཞིང་འབྲོག་གི་དོར་ཀ་དང་ཐུལ་ཀ་བཅོ་བའི་བྱེད་ཐབས་སྣ་ཚོགས་བཀོད་དེ་ལོ་ལྟར་འདུ་ཚོགས་ཆེན་པོ་སྐོང་འཚོགས་བྱེད་པའི་ལམ་སྲོལ་ཡང་བསྟར་ཆགས་སུ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་གཙང་གི་བར་སྣང་སྨད་དུ་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། བང་སོ་ནི་གུང་རི་གུང་བཙན་གྱི་གཡོན་དུ་བརྩིགས་སོ། ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་ནི«དེབ་ཐེར་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང»

ལས་བཏུས་པ་ཡིན་ནོ། །

མཉལ་ཀྱུ་ཏུ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1231 ལོར་ཡབ་ཆོས་ཡགས་དང་། ཡུམ་ཇོ་ཟི་བཟའ་གཟུངས་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1297 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་མཁན་པོ་ཐང་སྐྱ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་གྲགས་པ་བཟང་པོ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཁན་སློབ་གཉིས་ལས་འདུལ་བ་དང་། ལམ་སྒྲོན། ཇོ་བོ་རྗེ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་མང་དུ་གསན། བླ་མ་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱི་རྡོར་དང་། དུས་འཁོར། གསང་འདུས་སྒྲོན་གསལ། གདན་བཞི། མ་ཧཱ་མཱ་ཡཱ། ཕག་མོ། དཔྱལ་གྱི་ཆོས་དྲུག སྟག་ལུང་ཟབ་ཆོས། བདེ་མཆོག་སྙན་བརྒྱུད། སེམས་བསྐྱེད་སྲུམ་སྤྲེལ། རིན་ཆེན་ཐེམ་སྐས། དབང་གི་ལག་ལེན། ཟབ་མོ་བླ་མའི་རྗེས་གནང་། ལམ་ལྷའི་བཤད་པ་བཅས་མང་དུ་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་སྟག་ལུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཡང་དགོན་ནས་སངས་རྒྱས་ཡར་བྱོན་དང་མཇལ་ཞིང་བྱིན་རླབས་ཞུས། ལོ་དེར་མཁན་པོ་ཐང་དཀར་པ་འོད་ཟེར་འབྱུང་གནས་དང་། སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཡར་བྱོན་ལས་ན་རོ་ཆོས་དྲུག་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ……ལ་སོགས་པ་གདམས་པ་མང་དུ་ཞུས་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་སྐུ་མཚམས་དམ་པར་མཛད་ཅིང་རོ་གཅིག་གི་རྟོགས་པ་ཐུགས་ལ་འཁྲུངས། ལོ་ངོ་བཅུ་དྲུག་སོང་རྗེས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་གོང་ནས་བོད……

མཇོར་ཕེབས་པའི་སྤྱན་སྔར་ཕྱིན་ནས་སྟག་ལུང་དུ་སྤྱན་དྲངས་ས་ཏེ……བྱིན་རླབས་སྒྲུབ་ཐབས་དང་བཀའ་ལུང་མང་པོ་ཞུས། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཡར་ཕྱིན་སྐུ་གཤེགས་ཁར་སྟག་ལུང་བ་ཡོན་མཆོད་པ་རྣམས་ངས…ཇི་ལྟར་བསྐྱངས་པ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱོངས། བཙའ་བ་དང་རྣམ་ཐར་རྣམས་ཀྱང་ངའི་ལུགས་བཞིན་གྱིས་གསུངས་ནས་ཞབས་སྐྱི་པོར……བཞག་སྟེ། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1272 ལོར་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས། མཛད་སྤྱོད་རྣམ་ཐར་ཐམས་ཅད་སྐུ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་བཞིན་དུ་མཛད། གཏུང་རྟེན་བཀྲ་ཤིས་འོད་འབར་དང་། ལྷ་ཆེན་སྟོང་གསུམ་ཟིལ་གནོན་ལེགས་པར་བཞེངས་ཏེ། ཆོས་རྗེ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། གཙུང་བྱ་བྲལ་བ། མཁན་པོ་གཙང་པ། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བ། གོང་པ་དར་ཤེ། གཉན་ཐོག་ནམ་ཡེ་བཅས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སློ་མ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་གནས་རྒྱས་པར་མཛད་དོ། ད་དུང་ཤར་སྒོའི་ནང་དུ་གྱུང་རིས་དང་། ཉེར་སྐུ་རྣམས་ཀྱང་བཞེངས་པ་མཛད་ཅིང་ལོ་ངོ་ཉེར་ལྔའི་བར་དུ་གདན་སར་བཞུགས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཞི་བ་ཡིན།།

མར་ཁྲུང་དད་པ་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཅམ་དུ……སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད……

ཅིང་། དེ་རྗེས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པ་གནང་བ་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཡང་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པར་སྦྱངས་ནས་སྒྲ་བསྒྱུར་གྱི་ཕྱག་ལས་གནང་།

ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《ཚད་མ་མདོའི་རང་འགྲེལ》བཞུགས་སོ། །

མར་སྟོན་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་ཤངས་ཀྱི་བྲུད་ཀྱི་དད་མོ་སྟེངས་སུ་ཡབ་མར་པ་འབར་བ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་མཐོ་དུས་བསྙེན་པར་རྫོགས། བཀའ་གདམས་དང་འདུལ་བ་གསན། འཛང་པ་བྱང་སྐྱབས་ལས་བསླབ་བཏུས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ཕྱོགས་གསན། སུམ་སྟོན་དགེ་འདུན་ལས་གསང་སྔགས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཁྱུང་ཚང་ཡེ་ཤེས་བླ་མ་ལས་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་ངག་རྣམས་ལེགས་པར་ཞུས་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་དང་བར་དོ་ལ་རྩལ་འཛུགས་ཤིང་། འོད་གསལ་གྱི་ངང་ནས་བླ་མ་རྣམས་གཟིགས་པའི་དུས་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་མངའ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་གཞན་དོན་ལྷུར་མཛད་ཅིང་། ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་ངག་སློབ་མ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་གསུངས་པས་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་དོ། རས་ཆུང་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་ཏོ། །

མར་པ་དོ་བ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1042 ལོར·····
ཡར་འབྲོག་སྣ་དོའི་རྒྱ་གས་སུ་ཡབ་དགེ་བཤེས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ·····
འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1136 ལོར་
སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་རོང་ཟོམ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ་དང་སོ་ཙུབ་ལོ་ཙཱ་
བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ་གཉིས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར·····
རྣམས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཕྱོ་བྲག་
མར་པ་དང་མཇལ་ཞིང་གསེར་ཞོ་གང་གིས་ཕྱག་རྟེན་མཛད། དེ་ནས་
ཕྱོ་བྲག་མར་པའི་གསུངས་ལྟར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཤིང་ནཱ་རོ་པའི་སློབ་མ་
མ་ན་ཀ་ཤྲཱི་དང་། ཤནྟཱིརཀྵིཏ། ཁ་ཆེ་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོ། ཤྲ་སུ
ར་བཛྲ་རྣམས་ལ་བསྟེན་ནས་ནཱ་རོ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེ་མཆོག་གི་དབང་
དང་། རྒྱུད། མན་ངག་རྣམས་ལེགས་པར་གསན། སླར་བལ་ཡུལ་
དུ་ཕེབས་ཏེ་ཕམ་མཐིང་བ་དང་། གཅུང་པོ་དག་གི་དབང་ཕྱུག་
གཉིས་ལས་ནཱ་རོ་པའི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། མཁས་པ་སུ་མ་ཏི་
ཀཱི་རྟི་ལ་བསྟེན་ནས་བདེ་མཆོག་སྐོར་གྱི་འགྱུར་ཡང་མང་དུ་མཛད། དེ་
ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཤིང་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས་ཏེ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི·······
གཙང་གི་མཁས་པ་རྒྱ་ནམ་མཁའ་དང་ངོའི་གཟི་བ་བློ་ལྡན། ཅག་རོ་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ཡིན། ཁོང་གིས་ཟ་བའི་རྒྱུད་དང་ཀུན་སྤྱོད་
གཉིས་ཀ་ལ་བསྡུས་དོན་དང་ཊཱི་ཀ་རྒྱས་པར་མཛད་དོ། ཁོང་གི་
བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བཀའ་འགྱུར»ལས། «འཕགས་པ་མི་གཡོ་བའི་རྒྱུད་
ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ལེའུ་བདུན»དང་། «ལག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་པོ་ཅན་རྡོ་
རྗེ་གདེངས་པའི་རྒྱུད་ཁམས་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ལེའུ·········

གཅིག»། «དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྟོག་པ་ལེའུ་བཞི»། «འཕགས་མ་རྡོ་རྗེ་ལུ་གུ་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་ལེའུ་བཞི»། «བསྟན་འགྱུར»ལས། «ཀྱེ་རྡོ་རྗེ་ཕྱག་གཉིས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས» དང་། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་རིམ་པ་ལྔའི་འགྲེལ་བ»། «བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་བདེ་མཆོག་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་རིན་ཆེན་ཡིད་བཞིན······ནོར་བུ»། «ཚིགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཚིག»། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་བསྟོད་པ»། «དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ལ་བསྟོད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཀྱུ་འཕྲུལ་སྦྱིན་པ»། «བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་སྒྲུབ་ཐབས་རིན་པོ་ཆེ་གཙུག་གི་ནོར་བུ»། «དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་རིན་པོ་ཆེ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མ»། «དཔྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ»། «རྗེ་བཙུན་དཔལ་ཧེ་རུ་ཀ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མདོར་བསྡུས་པ»། «ཡི་གེ་བདུན་པའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྣང་བ»། «དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་སྙིང་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པ»། «དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མན་ངག»། «བདུད་རྩི་འོད་ཟེར་ཅན»། «དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཚོགས་ལ་བསྟོད་པ»། «དཔལ་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «ཀིང་ཙུས་ཧ་ར་ན་པའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «ཕག་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «རྡོ་རྗེ་དབྱངས་ཅན་མའི་བསྟོད་པ»། «མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས»། «འཕགས་མ་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས»། «རྡོ་རྗེ་ལུ་གུ་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས»།

«བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལེའུ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ»བཅས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་སྔོན་གྱི་སྤྱི་ལོ 1012 ལོར་ལྷོ་བྲག་ཆུ་ཁྱེར་དུ་ཡབ་མར་པ་དབང་ཕྱུག་འོད་ཟེར་དང་། ཡུམ་རྒྱ་མོ་འོད་ཟེར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1097 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དེའི་སྐབས་སུ་སྤྱོད་པ་གོད་ཅིང་རྩུབ་པས་རྩེད་གྲོགས་སུས་ཀྱང་སླགས་མི་འཁེལ་བ་ཞིག་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་མང་མཁར་མྱུ་གུ་ལུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲོག་མི་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་ལས་སྒྲ་བསྒྱུར་བསླབས་ཤིང་ལེགས་པར་མཁྱེན། བལ་པོ་སྤྱི་ཐེར་བ་ལས་དཔལ་གདན་བཞི་སོགས་རྒྱུད་འགའ་ཞིག་གསན་པ་དང་། སྒྲ་ཚད་གསོ་རིག་བཅས་ལའང་ལེགས་པར་སྦྱངས། རྒྱ་གར་ལ་ལན་གསུམ་དང་། བལ་ཡུལ་ལ་ལན་བཞི་ཕྱིན། ནུབ་ལ་ཀྵི་ཏའི་དགོན་པར་ཕེབས་ནས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ལས་གསང་འདུས་དང་། སྒྱུ་འཕྲུལ། འོད་གསལ། རིམ་ལྔ་སོགས་གསན། ལྷོ་དུག་མཚོ་ཁོལ་མའི་གླིང་དུ་བྱོན་ཏེ་དཔལ་ཞི་བ་བཟང་པོ་ལས་མ་ཧཱ་མཱ་ཡ་དང་། རྣལ་འབྱོར་གསུམ། སྒྱུ་མ་གསུམ་སོགས་རྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་གསན། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་རབ་ཏུ་འཇིགས་པའི་དགོན་པར་ཕེབས་ནས་མངའ་བདག་མཻ་ཏྲི་པ་ལས་རྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་གསན་ནས་རྟོགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་འཁྲུངས། བྱང་ལཱ་ཧཱ་རིར་བྱོན་

ནས་རྗེ་ནཱ་རོ་པ་ལས་དགྱེས་རྡོར་རྒྱུད་དང་། བསྲེ་འཕོ་མཚམས་སྦྱོར་ཀྱི་གདམས་ངག་གཏུམ་མོའི་ལམ་རྒྱ་སོགས་ལོ་ངོ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་གསན། ནཱ་རོ་དང་མཻ་ཏྲི་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བ་ཅན་འདུལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐུར། ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྣང་ངོར་བུད་མེད་བསྒྲེལ་བ། ཡུལ་མི་དང་འཐབ་བ། མཁར་ལས་དང་ཞིང་ལས་མཛད་པ་སོགས་སྣང་ཡང་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་དག་གི་སྣང་ངོར་གྲོང་འཇུག་ཀྱང་ལན་བརྒྱ་ཙམ་མཛད་པ་དང་། ངོ་མཚར་བའི་རྫུ་འཕྲུལ་སྣ་ཚོགས་བསྟན་པ་གྲངས་ལས་འདས་ཤིང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་བཀའ་ཆེན་བཞི་སྟེ། རྔོག་སྟོན་ཆོས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་ལ་རྒྱུད་བཤད་དང་། དོལ་གྱི་མཚུར་སྟོན་དབང་ངེ་ལ་འཕོ་བ། མེས་སྟོན་ཚོན་པོ་ལ་འོད་གསལ། གྲུང་ཐང་གི་ཞི་ལ་རས་པ་ལ་ལྷ་སྒོམ་གྱི་བཀའ་བབས་ཏེ་བཤད་རྒྱུད་དང་། སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་སྲོལ་ཆེན་མོ་གཉིས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་བཀའ་འགྱུར་ལས«དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་རྣམ་··པར་རྒྱལ་བ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ»དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས«རྣལ་འབྱོར་ཕ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལ་གདམས་··པ»། «ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོ་ག»། «གསང་བ་རིན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་སྙན་ནས་སྙན་དུ་བརྒྱུད་པ»སོགས་བཞུགས་སོ། །

མལ་ཀ་བ་ཅན་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་ལོ 1126 ལོར······

ཡུལ་གཡོའི་བྱེ་ཅན་པ་ལ་ཡབ་མལ་དར་མ་མགོན་དང་། ཡུམ་རྟབ་བརྟལ་བཟའ་མདོ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1211ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་མོ་ཡུགས་ཤིན་ཏུ་ཕྱུག་པ་ཞིག་ཁྲིམ་ཐབས་བཞེས། དེ་ནས་ཁོང་གི་བརག་མོས་ཆོས་ལ་སྐུལ་བས་ཆོས་སྒོར་ཞུགས། འོལ་ཁར་ཕེབས་ཏེ་སློབ་དཔོན་དར་མ་གྲགས་ལས་ཞི་བྱེད་རྨ་ལུགས་རྣམས་ཞུས། མལ་སྤྱོས་ཀ་བ་སྟོན་ལམ་ལས་ནཱ་རོ་པའི་ཆོས་དང་བྱ་རོག་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཞུས་ནས་ཉོམ་ཐུ་བ་མཛད། དེ་ནས་དམ་པ་སྒོམ་སྨོན་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་བར་དོའི་གདམས་པ་དང་། དོན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་ཞུས་ཤིང་ལོ་ངོ་བཅུ་གཉིས་རིང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཙ་ལྔ་པར་ཤ་མི་སྒོམ་ཆེན་སྟོན་ལམ་འབར་དང་མཇལ། ལོ་ངོ་བཅུ་གཉིས་བར་དུ་བསྟེན་ནས་ཞི་བྱེད་སོ་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཐམས་ཅད་གསན། ལོ་ངོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པར་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། ཡོན་བདག་གེ་གོད་ཀྱིས་གདན་དྲངས་ཏེ་ཟླ་བ་གཉིས་དེར་བཞུགས་པ་མ་གཏོགས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཁོ་ནར་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བ་ལས་གྲོང་གསེབ་ཏུ་འགྲིམ་མ་མྱོང་པ་ཡིན། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་ཀུན་བཟང་དང་གྱེར་སྒོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

མལ་གྲོ་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1540 ལོར་མལ་གྲོ་འབྲོག་སྡེར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1612 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་རིན་ཆེན་སྒྲིང་པའི་དབུ་མཛད་ཆོས་བཟང་ཉི་མའི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ……བྱུང་སྟེ་ཞག་རྟེང་གྲྭ་ཚང་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་པར་རྩེས་ཐང་ཚེ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ་དང་ཞོགས་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་སེར་སྨད་པའི་འཆད……ཉན་དང་། ཤར་དང་སྒྲོལ་བའི་བླ་མ་ལོ་གསུམ་མཛད། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1596 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི……བསྐྱངས་ཤིང་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་ཞིག་གསོ་ལྷེབས་བྲིས་དང་ལྷ་ས་སྨོན……ལམ་ཆེན་མོའི་གྲལ་དབུ་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་པར་གཟིམས་སྒྲོལ་ཁང་དུ་ཟུར་བཞུགས་མཛད་ཅིང་། ཐང་སྐྱ་དང་། ཕག་མོ་ཆོས་སྡེ། རིན་ཆེན་སྒྲིང་སོགས་ཀྱི་བླ་མ་དང་། རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་རབ་བྱུང་སྐྱབ་པའི་མཁན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་གདུང་རྟེན་དངུལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས……ཏེ་དངུལ་གདུང་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ཕུར་ཕྱིའི་གཡས་སྨད་དུ……བཞུགས་ཤིང་དུས་མཆོད་ཀྱང་དབོན་པོས་ལེགས་པར་འཛིན་ནོ།

ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་ཉེ་ཤུ་ཙ་བདུན་པ……

ཡིན་ནོ།།

མལ་གྱི་བློ་གྲོས་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་སྙན་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་མགོན་པོའི་ཆོས་སྐོར་སོགས་སྤྱན་དྲངས་ནས་བོད་ཡུལ་དུ་ཕེབས། འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ (1034—1102) སོགས་ལ་གསང་སྔགས་གསར་མའི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསུངས། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》དང་། 《རྗེ་བཙུན་མ་འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་སྤྱིའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ》། 《ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མའི་བསྟོད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《དེ་དག་སོ་སོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས་ཚོགས་དང་བཅས་པ》། 《གཏུམ་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པ》། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཕྱག་མཚན་གྱི་རྣམ་པར་དག་པ》། 《འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་སེང་གེ་སྒྲའི་བསྟོད་པ》བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཁྲི་ཉག་མཁན་སྤྲུལ་བློ་བཟང་སྐལ་ལྡན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་མདོ་ཁམས་མགར་ཐར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་མི་ཉག་སྒྲིད་ལེགས་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་བསྡུས

གཞུང་དང་ཐ་སྙད་རིག་གནས་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད། དེ་ནས་དབུས་ལྷ་ལྡན་དུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་ཁྲི་ཆེན་ཀྱི་གཅིག་པ་ངག་དབང་ནོར་བུ་དང་། ཀེའུ་ཚང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ཡར་རྒྱས། གླིང་སྤྲུལ་བློ་བཟང་ལུང་རྟོགས་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས (1850—1902) སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་། གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་བཅས་ལ་གསན་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཛལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆའི་རྒྱ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ཕལ་ཆེར་སོར་བཞག་བཀྱིས་པ» དང་། «ལམ་རིམ་སྔོན་འགྲོ་སྦྱོར་བའི་ཆོས་དྲུག་གི་ཟིན་བྲིས»བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོངས་པའི་པོད་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

མི་ཉག་རྡོ་རྗེ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1491 ལོར་མདོ་སྨད་མི་ཉག་གི་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1554 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ། སེར་སྨད་ཀྱི་འཆད་ཉན་པ་མཛད་བཞིན་པའི་ངང་ནས་ཤར་དུ་ཐུང་ཙམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1539 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་ཕེབས་

ནས་ལོ་ཙཱ་བརྒྱུད་ཀྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི··འཆད་ཉན་མཛད་ཅིང་རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་འཕྲིན་ལས་ཆེ། གཟིམས་ཁང་ཆེན་མོའི་ཤིང་རྩི་ཞིབས་ཕྲིས་གསར་བཞེངས་མཛད། དེ་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་ཟུར་བཞུགས་དང་སྒྲས་རིན་ཆེན་བྲག་གི་ཞལ་འཛིན······མཛད། ཐེ་བོ་དང་ལྡན་མ་འབྲུགས་པའི་བར་ལ་ཕྱིན་པས་དབུ་ལ་རྡོ་ཕོག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས·······དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

མི་ཉག་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1819 ལོར་མཚོ་སྔོན་ཁྲི་ཤོག་རྒྱལ་མོའི་བྱང་ངོས་འཇུ་ལག་ཀླུང་ཆེན་འགྲམ་དུ··ཡབ་ཧུར་ཤང་ཚེ་རིང་དོན་གྲུབ་དང་། ཡུམ་ལྷ་མོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ་1901 ལོར་ཁྲི་ཀའི་རང་དགོན་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྐུ་གོང་མ་མི་ཉག་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་ཡང་སྲིད··དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་སྐུ་འབུམ་དགོན་པའི་རང་སྐར་གྱི་གདན་སར་བཀོད་དེ་དགའ་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། སྐྱབས་རྗེ་ཚུ་བཟང་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རབ་རྒྱས་སོགས་ལས་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་དང་བསྙེན་རྫོགས་རྣམས་རིམ་གྱིས་བསྒྲུབས་ཤིང་བསླབ་བྱའི་གནས་རྣམས་སྲོག······བསྟོས་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས······

ཕྱིན་པར་མཛད། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་བཅས་པར་གཞན……དྲིང་མི་འཇོག་པའི་སྦྱངས་པ་ཚད་ཐུབ་ཏུ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་ཁྲིམས་དང…སློབ་གཉེར་བཅས་ལ་དམ་འཛིན་ལེགས་པར་མཛད། དེ་ནས་སྨད་སོག་ཡུལ་དུ་སྔ་ཕྱི་ལན་བཞི་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ…1865ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་གདན…ས་ལོ་གཅིག་གི་རིང་དུ་བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཅུ་ལན་དགོན་པར་ཕེབས་ཏེ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་སྒྲུབ། དེ་ནས་སླར་སྐུ་འབུམ་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་རེ་ཞིག་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་རྒྱ…ཆེར་བསྩལ། དེ་ནས་ཁྲི་ཀའི་རང་དགོན་མི་ཉག་གྲྭ་ཚང་དུ་གཏན་བཞུགས་མཛད་དེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། དགུང་ལོ་གྱ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་ཡིན་ནོ། །

མི་ཉག་བློ་གྲོས་དར་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……1675ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1753ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོད་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་སྐྱོང་། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1749ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་…

ལོ་བཞིའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དེའི་རིང་དུ་སྐྱབས་རྗེ་ལྕང་སྐྱ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་རྒྱ་ནག་ནས་ཆོས་སྡེ་འདིར་ཕེབས་ཏེ་སྤྱི་འཛོམ་དངུལ་སྲང་སྟོང་ལྷག་ཙམ་དང་། མཆོད་རྫས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་འཛོམ་པ་དང་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་མང་འགྱེད་སོགས་གང་གཟབ……གནང་། གོང་མ་ཆེན་ལུང་རྒྱལ་པོས་གསེར་སྟོང་ཆེན་མོར་བཀས་བསྩགས་ཤིང་གནང་བའི་ཙི་པན། ར་ཡིན་པན་དུ་གྲགས་པའི་གླིགས་བུའི་འཇའ་ས་དང་། བྱུར་ཕྲེང་ཕྱད་མཚར། དངུལ་སྲང་ལྔ་བཅུ་ལས་བསྒྲུབས་པའི་མཎྜལ་གསེར་ཚོས་ཅན། དངུལ་སྲང་སོ་གཉིས་ལས་བསྒྲུབས་པའི་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་བཅས་བསྩལ་བ་གསེར་སྟོང་ཆེན་མོར་བཞུགས། འདུ་ཁང་ཆེན་མོར་བཀས་བསྩགས་ཏེ་གནང་བའི་ཙི་པན་དང་། ར་ཡིན་པན་ཏེ་བཀའི་འཇའ་ས་བཅས་བསྩལ་བ་འདུ་ཁང་ཆེན་མོའི་ནང་དུ་བཞུགས་སོ། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བརྒྱད་པར་དགོངས……པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

མི་ཉག་རྒྱལ་ཁྲིམས་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……1755 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1818 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་དང་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་ལ་རིམ་གྱིས་ཕེབས་ནས་འཁྲིག་ལམ་ཀུན་སྒྲོར་དང་སློབ་གཉེར་བཅས་ལ་དོ་དམ་ལེགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ

ཞི་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྲི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1802 ལོར་སྐུ་འཁྲུམས་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་ཙོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དགོན་པའི་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་སློབ་གཉེར་བཅས་ཚགས་འཛིན་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། བཙན་ཁང་ཆེན་མོའི་ཁྲམས་ར་ཞིག་གསོས་གང་ལེགས་གནང་། ཁོང་གི་གདན་སའི་རིང་ལ་ཆ་ཧར་གུ་ཡུ་ཨ་ལ་ན་ཨོག་གི་སྦྱིན་བདག་བྱ་ཡིན་བྱུ་ནང་སོ་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་སོགས་ཀྱིས་བར་ཆོས་ཀྱི་ཕོག་ཐེབས་སུ་དངུལ་སྲང་ཆིག་སྟོང་ཆིག་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའི་སྤྱི་འཇོག་ཕུལ། ཁོང་ནི་སྐུ་འཁྲུམས་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་སོ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

མི་ཉག་རྡུ་ཡོང་བཟའ་རྒྱལ་མོ་བརྟན།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོ་ཆུང་བ་ཡིན། ཐག་ལྷ་མགོན་པོའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་སོ། །

མི་ཉག་རྫོང་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་ཁམས་མི་ཉག་གི་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་སོགས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཤིང་མཁས་པར་མཁྱེན། དེ་ནས་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མོས་གུས་སྐྱེས་ཏེ་འཚོ་བྱེད་གཞོན་ནུ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་དཔལ་ལྡན《རྒྱུད་བཞི》སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་དམར་དཔྱད་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར། གོང་སྨད་དཀོན་མཆོག་འཕན་དར་གྱིས་

མཛད་པའི《གསོ་རིག་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང》ལས“དུ་མ་ཆེན་ནག་པོ་ཟླ་ནི་སྐོར་གསུམ་དང་། དཔྱལ་བ་ཁྲག་འཛགས་ལ་སོགས་མི་ཉག་ཕྱུགས། ”ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་བོད་སྨན་མཁས་པ་མི་དགུའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《དུ་མ་ཆེན་ནག་པོ་ཟླ་ཚའི་སྐོར་གསུམ》དང《དཔྱལ་བ་ཁྲག་འཛགས》བཅས་བཞུགས་སོ།།

མི་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས……དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

མི་མོ་ཚུང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དུ་སྐྱ……འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་དེ་ཨོ་ལེགས་ཀྱི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་ཡིན་ནོ། །ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ《བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རགས་རིམ་གཡུ་ཡི་ཕྲེང་བ》…ལས་ལྷ་བོན་ཙེ་སྟག་སླུ་གསས་ཀྱིས་མཛད་ཅེས་འཁོད་འདུག།

མི་ལ་རས་པ།

ཁོང་ནི་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར……གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

མིའི་ཉི་མ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྐོར་ཙམ་དུ……བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གདུང་བརྒྱུད་དྲི་མ་མེད་པ་ཡབ་བསོད་ནམས་རྡོ་རྗེའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་བཅས་ལ་ལེགས་པར་མཁྱེན། དེ་ནས་པཎ་ཆེན་ནགས་ཀྱི་རིན་

ཆེན་དང་། ལོ་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། བྱང་བ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་བཟང་པོ། བྲང་ཏི་དཔལ་ལྡན་འཚོ་བྱེད་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པར་སློབ····གཉེར་མཛད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་པས་མཁས་པའི་ཕྲུ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ལྷ་བཙུན་བྱམས་པ་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན······ཞེས་ཟེར། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《གསོ་དཔྱད་རྒྱལ་པོ》དང་།《རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་བ་བཀོད་པ་རྣམ་བཞི》།《རྒྱུད་རྣམ་བཞི》།《རྒྱུད་བཞིའི་བཀའ་སྒྲུབ》།《ཁྱད་འཕགས་སྤྱི་སྨན》།《ངོ་མཚར་སྤྱི་སྨན》།《རིམས་བཅོས་མི་ལ་སྲོག་སྦྱིན》།《རྩ་མདོའི་འགྲེལ་བ་སྙན་རྒྱུད་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་རྐང》།《གཅེས་བསྡུས་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ》།《མངོན་པར་རྟོགས་པའི་གསོལ་འདེབས》།《མ་ལྣ་ཡའི་དཀའ་འགྲེལ་འདོད་འཇོ་ཆེ་ཆུང》བཅས་བཞུགས་སོ། །

མུ་ཁྲི་རྡོ་རྗེ་གནམ་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་འཕན་ཡུལ་རྒྱལ་བར་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཕྱི་བློན་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཡིན་ནོ། །

མུ་ཁྲི་བཙན་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་དུ་ཡུམ་བུ···བླ་སྒང་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་། ཡུམ་བཙུན་མོ་གནམ་སྨུག་སྨུག་ག་མ་སྨུ་ཚོ་བཟའ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། བོན་

ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་ བཙན་པོ་འདིས་ས་སྣན་ཏིང་ཏིང་མའམ་ས་དིང་དིང་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས། སྐུ་གཤེན་ཅོཙུ་ལན་ཚས་མཛད། གསས་མཁར་ཁྲོམ་ཛེཙུ་ཚུང་བཞེངས། ཞང་ཞུང་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གཤེན་ནམ་མཁའ་སྣང་བ་མདོག་ཅན་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་དང་རྩ་བརྒྱད་གདན·········དྲངས། བོད་དུ་བོན་གྱི་འདུ་གནས་ཆེན་པོ་བཞི་བཅུ་རྩ་ལྔ་བཙུགས། བོན་གྱི་གསུང་རབ་མདོ་འབུམ་རྒྱུད་མཛོད་སོགས་པོ་ཏི་མང་པོ་བསྒྱུར···ཞེས་དང་། བོན་ཆོས«ལུང་གི་སྙིང་པོ»ལས“དག་པ་ལྷ་ཡི་ཡི་གེ་སྟག་གཟིག་སྤུངས་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། སྟག་གཟིག་གི་སྤུངས་ཡིག་ཞང་ཞུང་གི་ཡིག་ཀན་དུ་བསྒྱུར། ཡིག་ཀན་སྨར་སྲག་ཏུ་བསྒྱུར། དེ་སྨར་ཆེ་ཆུང་དུ་བསྒྱུར། སྨར་ཆེན་དཔུ་ཆེན་ནམ་གཟབ་ཏུ་བསྒྱུར། ཡིག་སྣ་འབྲུ་མ་ལས་བཙམས་སོ། ”ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་གི་བང་སོ་གནམ་ལ་བཏབ། ཁོང་ནི་གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་ལས་ཁྲི་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

མུ་ཁྲི་སྲོང་པོ།

ཁོང་ནི་བོད་ལུགས་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 760 ལོར་ཡབ······རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་། ཡུམ་ཚེ་སྤོང་བཟའ་མེ་ཏོག་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་སྐུ་གཤེགས་པས་བང་སོ་ཡང་བརྩིགས་མེད་དོ། །

མུ་ཏིག་བཙན་པོ།

ཁོང་ནི་བོད་ལུགས་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 763 ལོར་ཡབ་རྒྱལ··པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་། ཡུམ་ཚེ་སྤོང་བཟའ་མེ་ཏོག་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། བོད་ལུགས་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 804 ལོར་

སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་པ་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ་797 ལོར་གཅེན་རྒྱལ་པོ་མུ་ནེ་བཙན་པོ་ཡུམ་ཚེ་སྤོང་བཟའ་མེ་ཏོག་སྒྲོན་གྱིས་དུག་བྲངས་ནས་བཀྲོངས་རྗེས། མི་འཇིགས་གདོང་ལྔའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་རྒྱལ་སྲིད་ལོ་ཛོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་བསྐྱངས་ནས་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་པར་སྐུ་གཤེགས་སོ། བང་སོ་ནི་དོན་མཁར་མདའ་རུ་བརྩིགས་ཏེ་མིང་ལ་ཀྱུ་རི་ཀྱུང་ལྡེམ་ཞེས་ཟེར། གོང་གི་ལོ་ཚིགས་འདི་དག་ནི་ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་དགེ་རྒན་ཐུབ་བསྟན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས《བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག》ཐོག་ཏུ་བཀོད་པའི《ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ནས་གླང་དར་མའི་བར་གྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་ཚིགས་ལ་དཔྱད་པ》ཞེས་པའི་ལྟ་བ་བཞིན་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།།

མུ་ནེ་བཙན་པོ།

ཁོང་ནི་བོད་ལུགས་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 762 ལོར་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་། ཡུམ་ཚེ་སྤོང་བཟའ་མེ་ཏོག་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། བོད་ལུགས་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 797 ལོར་ཡུམ་ཚེ་སྤོང་བཟའ་མེ་ཏོག་སྒྲོན་གྱིས་དུག་བྲངས་ནས་བཀྲོངས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་བོད་ལུགས་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 780 ལོར་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དམ་ཆོས་སྒོམ་སྒྲུབ་ལ་ཞུགས་ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཏེ་བོད་འབངས་རྣམས་དབུལ་ཕྱུག་ལན་གསུམ་སྙོམས་པ་དང་། ལྷ་ས་དང་། ཁྲ་འབྲུག བསམ་ཡས་སོགས་སུ་མཆོད་པའི་ཕྱེ་ཆེན་བཞི་བཙུགས་ཤིང་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་བཞིའི་གདུགས། འཕན་ཆེན་པོ་བཅས་བཞེངས་པ་མཛད། བཙུན་མོ་ཚ་

ཡོང་བཟའ་མདོ་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཀྱང་རིགས་སྲས་མ་འཁྲུངས་པ······དང་། ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ཞལ་ཆེམས་ལྟར་ཕོ་ཡོང་བཟའ་རྒྱལ་མོ་བཙུན་ཡང་བཙུན་མོའི་ཚུལ་དུ་ཐུགས་རྗེས་བསྐྱངས་ དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་པ་བོད་ལུགས་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 797 ལོར་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་འདས་ནས་ལོ་གཅིག་དང་ཟླ་བ······བདུན་གྱི་མཚམས་སུ་མ་ཡུམ་ཚེ་སྤོང་བཟའ་མེ་ཏོག་སྒྲོན་གྱིས་དུག······དྲངས་ནས་བཀྲོངས་སོ། །བང་སོ་ནི་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་གྱི་བང་སོའི་གཡས་ངོས་མདུན་ན་ཡོད་ཅིང་། མིང་ལ་ལྷ་རི་ལྡེམ་པོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །

སྨུ་ཚེ་བཟའ།

ཁོང་མོ་ནི་གནམ་ལུག་ལུག་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ·········གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

སྣན་མི་བྲག་ཁ་བ་གྲགས་པ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1255 ལོར་གཡས་རུ་བྱང་གི་རྒྱལ་ཏེ་ཐང་ཀར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་ནི་སྣན་ཡིན། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1343 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་ཁྲོ་ཕུ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་གྲགས་པ་སེང་གེ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་ཁྲོ་ཕུ་བསོད་ནམས་སེང་གེས་མཁན་པོ་དང་། དབུ་མ་པ་ཤེས་རབ་འབུམ་གྱིས་སློབ་དཔོན། བུ་སྟོན་སེང་གེ་འོད་ཀྱིས་གསང་སྟོན་མཛད་ཅིང་བསྙེན་པར་རྫོགས། ས་སྐྱར་ཟླ་ཅུ་བ་སེང་གེ་དཔལ་

ལས་རྣམ་འགྲེལ་དང་། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། དབུ་མ་རིགས་ཚོགས། རྒྱུད་སྡེ་དང་བཅས་པ་གསན་པས་མཁྱེན་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མངའ། དེ་ནས་ཇོ་མོ་ནང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཀུན་སྤངས་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས་དང་བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་ཡེ་ཤེས་ལས་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ཁྲིད་རྣམས་ཞུས་ཤིང་གཡའ་ལུང་གི་རི་ཁྲོད་དུ་སྒྲུབ་པ་གཙོ་བོར་མཛད། ཞར་ལ་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་བཤད་པ་དང་ཁྲིད་ཀྱིས་སློབ་མ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་། དེ་ནས་བྲག་ཁ་ལ་ཕྱིན་ཏེ་སྐུ་མཚམས་བཅད་ཅིང་དུས་འཁོར་གྱི་བསྙེན་པ་བྱེ་བ་དང་སྦྱིན་བསྲེག་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་མཛད་པས་མེ་ལྗེ་རྣམས་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱུང་། ཞག་རེ་ལ་ལུས་སྦྱོར་དྲུག་རེ་མ་གཏོགས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཐུགས་དམ་ལ་གཙོ་བོར་མཛད། སྦྱོར་དྲུག་དང་། དམར་ཁྲིད། གཅོད། གཟེར་ལྔ་རྣམས་ལ་ཁྲིད་ཆེན་བཞིར་མིང་བཏགས་ནས་གཙོ་བོར་སྐྱོང་། ཕྱག་ཏུ་དངོས་པོ་བྱུང་ཚད་བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་གདན་སར་གཏོང་། མངོན་པར་ཤེས་མངའ་བས་ས་སྐྱ་པའི་བདེ་དོན་ལ་སོགས་པ་ལུང་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་དོན་ཐོག་ཏུ་དབབ། དགུང་ལོ་གྱ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཆོས་རྗེ་བླ་མ་དམ་པ་དང་། དཀའ་བཅུ་པ་གཞོན་ནུ་སེང་གེ་བློ་གྲོས། བང་མོ་ཞུ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་བཅས་ཡིན། །

སྤྱན་ཆེན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1388 ལོར་ལྷུས་སྟོད་གླིང་སྒྲུར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་མོ་གླང་

ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1469 ལོར་ཟླུས་བསྟན་འཛིན་ཕུག་ཏུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དགུ་པར་དབང་འོད་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་མཁན་པོ་ཀུན་སྨོན་དང་བྱང་ཆུབ་སེང་གེ་གཉིས་ལས་ཕར་ཕྱིན་དང་སྤྱོད་འཇུག་སྦྱངས་ཤིང་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་བཤད་སྟོན་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་ནམ་མཁའ་རྣལ་འབྱོར་ལས་གཅོད་ཁྲིད་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་གཡག་ཕྲུག་སངས་རྒྱས་དཔལ་བ་ལས་ཕར……ཕྱིན་གྱི་དཀའ་གནད་རྣམས་ལ་དོགས་གཅོད་ཞུས་ཏེ་ས་སྐྱར་གྲྭ་སྐོར……མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་ཟླུ་གུ་ལུང་དུ་ཐེབས་ཏེ་སེམས་དཔའ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཆོག་ལས་ཚ་ཡུག་པའི་ཚད་མ་རིགས་མཛོད། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་ངམ་རིང་ཆོས་སྡེར་བྱོན་ནས་རོང་ཆེན་སྨྲ་བའི་སེང་གེ་ལས་ཕར་ཚད་ཀྱི་དོགས་གཅོད། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་དཔལ་འབྱོར་ཤེས་རབ་ལས་རེད་མདའ་བའི་དབུ་མའི་འགྲེལ་བ་བཅས་གསན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར་གངས་ཆེན་ཀུན་དགའ་དཔལ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་ས་སྐྱར་ཐེབས་ཏེ་ངོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་ལས་བདེ་དགྱེས་ཀྱི་ཟབ་ལམ་དང་། བརྟག་གཉིས་བཤད་པ། སྦྱོར་དྲུག གསུང་ངག་སོགས་གསན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་ངོར་དགོན་གསར་འདེབས་མཛད་པའི་མཁར་ལས་པ་མཛད་ཅིང་། དགུང་ལོ་རེ་དགུ་པར་ངོར་པའི་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྤེལ། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པར་ཟླུས་སྦུ་ཡ་མའི་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་པར་ངོར་པའི་གདན་ས་ཤེར་རྒྱམ་ལ་གཏད་ནས་ཟླུས་བསྟན་འཛིན……

ཇུག་ཏུ་ཐུགས་དམ་བཞུགས་སྐུར་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཉིས་པར……དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་གསུང་ངག་སློ་བཤད་ཀྱི་བཀའ་བབ་ནི་བདག་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་མ་ཏི་ཏྣ་ཙ་ཤྲཱི་བྷ་དྲ་བོ་ན་ཡིན་ནོ། །

ཨི་ཉག་ཆེན་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་དུ་བྱོན་པའི་ལོ…ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་བསྟན…བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་«བསྟན་འགྱུར»ལས«དཔལ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས»དང་། «འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱན་བཤགས་བསྟུས་པ»། «དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་སྙིང་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྲུབ་པ»། «དཔལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་མན་ངག་བདག་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ»། «དཔལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་བདེ་མཆོག་བདག་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ»། «བདེ་མཆོག་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་བདག་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ»། «དཔལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བའི་མཆོག་བདག་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཨེར་ཀེན་མཁན་པོ་བློ་བཟང་ཚེ་འཕེལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ…1760 ལོ་ཙམ་ལ་སོག་པོའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1780

ཡོར་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མདུན་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་གུ་རུ་རྒྱུན་ལ་ཕེབས་ཏེ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དཀོན་མཆོག་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་དང་། གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་བཅས་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ཅིང་། དམ་ཆོས་མང་དུ་ཞུས་ཤིང་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ནང་དོན་རིག་པར་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། ཐུའུ་བཀྭན་ཆོས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ཡང་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་གསན་སྦྱངས་མཛད་ཅིང་། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ་དཀའ་བཅུ་པའི་མཚན་སྙན་གླངས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ཀ་ནས་ཏའི་བར་པོད་དགུ་བཞུགས་སོ། །

མེར་ཁྲི་བཙན་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་སོ་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་། ཡུམ་སེ་བཟའ་སྨན་མོའམ་དོག་མེར་མེར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་སྐུ་གཤེན་ནི་ཙོའུ་ཤངས་དཀར་གྱིས་མཛད། གསས་མཁར་ཟོ་པོ་ལྗུང་ལག་བཞེངས་ཤིང་བཙུན་མོ་གདགས་ལྷ་དཀར་མོའམ་དར་བཟའ་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་གདགས་ཁྲི་བཙན་པོའམ་ཁྲི་སྙེ་བཙན་པོ་སྐུ་འཁྲུངས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ«ཏུན་ཧོང་གཏེར་ཡིག»ལས་དེ་ཁྲི་བཙན་པོ་ཞེས་འཁོད་འདུག ཁོང་གི་བང་སོ་གནམ་ལ་བཏབ། ཁོང་ནི་གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་ལས་ཁྲི་ལྡ་བ་ཡིན་ནོ། །

མེར་ཀེན་ཆོས་རྗེ།

ཁོང་ནི་བཀའ་འགྱུར་བ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མི་གཅིག

ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

སེམས་སྐྱོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབ་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ······སྨད་སྟོད་སྟག་ཚལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་རྗེ་བཙུན་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ལ་འབུལ་བ་ཆེན་མོ་ལན་གསུམ་མཛད་པས་ཞབས་ཏོག་གིས་མཉེས་པ་ཡིན། དེ་ནས་རྗེ་བཙུན་མར་པས་མ་ཧཱ་མཱ་ཡཱ་དང་། གདམས་ངག་མཐའ་ཡས་པར་གནང་། ཁོང་གིས་དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ་དང་། བདེ་མཆོག གསང་འདུས་གསུམ། མཱ་ཡཱ་ཐོད་པ་རྣམས་ལ་བཤད་གྲྭ་བཙུགས། གནས་གཞི་ར་དོ་བཏབ། བརྟག་གཉིས་ལ་ཊཱི་ཀ་མཛད། སློབ་མ་ཞང་བསོད་ནམས་མཁའ་སོགས་གྲུབ་ཐོབ་དུ་མ་བྱོན་པ་ནི་སེམས་སྐྱོན་ལུགས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུན་ལ་སེམས་སྐྱོན་བཀའ་བརྒྱུད་དུ······གྲགས་སོ། ཁོང་ནི་རྗེ་བཙུན་མར་པའི་སློབ་མ་ཀ་ཆེན་བཞི་ལས་ནུབ་ཀྱི་ཀ་ཆེན་ཡིན། །

མོང་བཟའ་ཁྲི་ལྕམ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ······བོད་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་སའི་ཆ་སྟོད་ལུང་དུ་གྲགས་པའི་ལུང་ཚན་མོང་དུ······ཞང་བློན་གྱི་བུ་མོར་སྐུ་འཁྲུངས། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོ་ཆེ་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་གུང་རི་གུང་བཙན་གྱི་མ་ཡུམ་ཡིན། བྲག་ཡེར་པའི་ལྷ་ཁང་སོགས་བཞེངས་སོ། «ཏུན་ཧོང་གཏེར་ཡིག»ལས ཁོང་མོའི་མཚན་ལ་མོང་ཟ་ཁྲི་མོ་གཉེན་ལྡོང་སྟེང་ཞེས་འཁོད་འདུག་གོ།

མོན་གྲྭ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཀྲ་ཤིས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་མོན་གྲོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྣ་བའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཀྲ་ཤིས་ཞེས་བཏགས། བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ཏེ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་ཆོས་མངོན་པའི་དོན་ལ་མི་འཇིགས་པའི་སྤོབས་པ་ཐོབ། ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྣ་བ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་འདུལ་བ་གསན་པས་འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོར་གྱུར། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཞུས་ནས་ཉམས་སུ་བླངས་ཏེ་སྦྱོང་བ་ཐུན་གསུམ་ཚོགས་པར་ཐོན་ཞིང་ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྣ་བའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། འདུལ་བ་དང་མངོན་པའི་འཆད་ཉན་གཙོ་བོར་མཛད་ནས་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གྲུབ་ཆེན་ལས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་དང་མཁན་ཆེན་ཆོས་སྐྱབས་བཟང་པོ་རྣམ་གཉིས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག》བཅས་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

མྱང་ཏིང་འཛིན་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་(764—814)ཀྱི་བན་དེ་བཀའ་ཆེན་པོ་ལ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ།

བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ནམ་དུ་ཡང་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི«བཀའ་གཙིགས»ལས་གསལ་བ་དང་། «བཀའ་གཙིགས»ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་འཁོད་འདུག ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་བན་དེ་མྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་སུ་བུ་རྫི་མཛད་སྐྱོང་བས་དྲིན་གཟོ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱིས་ཁོང་ལ«བཀའ་གཙིགས»ཐོ་ཕྱི་ལན་གཉིས་གནང་སྟེ། གཙིགས་ཀྱི་མདོ་རྫོ་རིང་ལ་ཡི་གེ་བརྐོས་ནས་ཞྭའི་ལྷ་ཁང་གི་མདུན་དུ་བསློངས་སོ། རྫོ་རིང་ལ་བྲིས་པའི«བཀའ་གཙིགས»ཐོ་ཕྱི་ལན་གཉིས་ཀྱི་མ་ཡིག་ངོ་བཤུས་ནི་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་དང་ཁྲིན་ཆེན་དབྱིན་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པའི«བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་སྟོན་ཕྱོན་མཁས་པའི་བཞད་དགོངས་ཀྱི་གྲུམ་བཟང་མཛེས་པར་བརྒྱན་པའི་རྣ་རྒྱ་གཞོན་ནུའི་སྒྲོ་མདོངས»ཞེས་པའི་ཁྲོ་དཔར་གྱི་ཤོག་ངོས་བཅོ་ལྔ་དང་སོ་གཉིས་ན་གསལ་ཏོ། །

ཞང་བློན་ཁྲི་བཟང་ལེགས་འདུས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་ནང་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི

གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ……ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཞང་བློན་རྒྱལ་གཉེན་ལེགས་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན (802—841) གྱི་ཞལ་ཅེ་པ་ཆེན་པོ་ཞལ་ཅེ་འོ་ཅོག་གི་བློན་ཆེན་ཡིན་ཏེ། ཁྲང་ཆིན་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པ། བོད་ལུགས་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 823 ལོར《དབོན་ཞང་དགུ་སྟུང་རྡོ་རིང》ངམ《ཁྲང་ཆིན་མཐུན་སྒྲིལ་རྡོ……རིང》བཞེངས་པའི་སྐབས་སུ"བོད་ཆེན་པོའི་བློན་པོ་ཐལ་གྱི་ཐབས……དང་སྒྲིང་ཅུས།"ཞེས《དབོན་ཞང་དགུ་སྟུང་རྡོ་རིང》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཞང་བློན་ལེགས་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་ཕྱི་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ……ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་ཞིང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

མྱང་ཙེང་སྐུ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དྲུག་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ·········འཁྲུངས་ཤིང་། སྐུ་ཚེའི་སྟོད་དུ་ཟིང་པོ་རྗེ་ཁྲི་པངས་སུམ་གྱི་བློན་པོ་མཛད། ཟིང་པོ་རྗེ་ཁྲི་པངས་སུམ་ནི་དགེ་བ་ལ་མི་དགེ་བར་བརྩེ་ནས་ལས་འབྲས་གོ་ལྡོག་ཏུ་ལྟ་བའི་རྗེ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཡིད་མ་རངས་ནས···རྒྱལ་པོ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ལ་མགོ་འབུལ་ཡང་སྟག་རི་གཉན·········གཟིགས་དཔུང་དུ་གཤེགས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཐུན་མོང་དུ་མནའ་ཆོག་པོར་ཞིང་ཟིང་པོ་རྗེ་ཁྲི·····པངས་སུམ་གྱི་མངའ་ཐང་བཅོམ་སྟེ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་མངའ·······ཞབས་སུ་འདུས་པར་མཛད། རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱིས་ཀྱང་མྱང་ཙེང་སྐུ་ལ་གཉན་འཛི་ཟུང་ནག་པོའི་མཁར་སྦུར་བ་དང་། ཐན་གཡོག་ཁྱིམ་ཚང་ཉིག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཅུ་དགའ་གནང་བ་དང་། བློན་པོའི་གོ་སར་མངའ་གསོལ་ཏོ། །

མྱང་མང་པོ་རྗེ་ཞང་སྣང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དྲུག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ··········འཁྲུངས་ཤིང་། སྐུ་ཚེའི་སྟོད་དུ་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ཞབས་ནས་འདེགས་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་ཞིང་བློན་པོའི་འགན་ཁུར་བཞེས། སུམ་པའི་རྒྱལ་ཁམས་སོགས་ལ་དྲག་པོ་གཡུལ་གྱི་ལས་ལ་རྟེན་མ་དགོས་པར·········ཐབས་མཁས་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཆབ་འབངས་སུ་བཀུགས། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་བློན་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་བློན་པོ་ཁྱུང་པོ་སྤུང་སད་ཟུ་ཙེས་ཕྲ་མ···

བཙུག་པས་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་མྱང་བློན་བློ་ལོག་པར…………དགོངས་ནས་མྱང་གི་མཁར་སྤུར་བའི་མཐའ་ནས་དམག་གིས་བསྐོར་བ་དང་། མྱང་རང་གི་འཁོར་གཡོག་པ་ཚབ་གྱིམ་པོ་ཟེར་བས་ནང་དུ་བསླུ་ཐབས་ཀྱིས་མྱང་བློན་བཀྲོངས་སོ། །

དམུ་ལྷམ་བྲ་མ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ཨེ་ཤོ་ལེགས་ཀྱི་བཙུན་མོ་དང་རྒྱལ་པོ་དེ་ཤོ་ལེགས་ཀྱི་མ་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །

དཀྲུ་ལྷམ་ཟང་ལེགས།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ཨི་ཤོ་ལེགས་ཀྱི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཟ་ནམ་ཟིན་ཏེའི་མ་ཡུམ་ཡིན། «ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་ཀླུ་ལྷམ་ཟད་ལེགས་ཞེས་འཁོད་འདུག།

དམར་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་གཡོ་རུ…གན་པ་བྱང་ཐང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དེ་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ནང་བྱིན་ཆུད་པ་མཛད། བོད་ལུགས་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 843 ལོར་རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མ་འུ……དུམ་བཙན་པོས་དབུས་གཙང་ཡོངས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་བསྣུབས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་རི་དྭགས་བཙོན་དུ་བཙུག་པའི་གནས……

ཚུལ་རྣམས་དཔལ་ཆུ་བོ་རི་ལ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པའི་དགེ་སློང་དམར་ཤཱཀྱ་མུ་ནེས་མཐོང་སྟེ་རི་དྭགས་བདའ་མཁན་བཙུན་པ་ཨང་དན་ཅིག་པ་དང་། ལྷ་ལུང་འཚག་པོ། ཞ་ཟླ་ཁྲམས་པོ་གསུམ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་རི་དྭགས་བདའ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་དྲིས་པས། དེའི་ལན་དུ་བཙུན་པ་གསུམ་པོས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མ་འུ་དུམ་བཙན་པོས་དབུས་གཙང་ཡོངས་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྣུབས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་བཀའ་ཆད་ཕོག་པའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཞུས་རྗེས། དགེ་སློང་དམར་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་དང་། གཡོ་དགེ་བའི་འབྱུང་གནས། གཙང་རབ་གསལ་གསུམ་གྱིས་སྤྲང་ཆས་སྤྲད་དེ་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་དྲིལ་འུའི་ཁལ་གཅིག་བཀལ་ནས་དཔལ་ཆུ་བོ་རི་ལས་སྟོད་མངའ་རིས་བརྒྱུད་ཅིང་བྱང་ལམ་དེད་དེ་མདོ་སྨད་ཧྲོ་ཛོངས་ཐེ་རིའི་ས་ཆ་དེའུ་ཚོ་མཚོ་རྒྱུད་རྨ་ལུང་རྡོ་རྗེའི་བྲག་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་བདེ་བར་ཕེབས། བོད་ལུགས་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་894 ལོར་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱིས་དམར་གཡོ་གཙང་གསུམ་ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས་པས་བོད་ཡུལ་དུ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་མི་ནུབ་པའི་ས་བོན་བསྐྲུན་པ་ཡིན། ཡོང་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཏུ་གྲགས་པའི་མཁས་པ་མི་གསུམ་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

དམྱུས་ཡོང་དགོན་པ་བཀྲ།

ཡོང་ནི་རྒྱལ་པོ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ལྟ་འོ། །

རྨ་སྒོམ་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1055 ལོར་ཡར་སྟོད་སྐྱེར་སྣང་དུ་ཆ་སྟོན་ལམ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཅེས་གསོལ། ཡབ་ཆེན་ལས་པདྨ་དབང་ཆེན་དང་། སྦྱོར་ཕྱོགས། དབུ་མ། ངོ་ཏ་སྟོད་ལུགས། གྲུབ་སྙིང་རྣམས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་དང་མཇལ་ནས་ཕ་རྒྱུད་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཞུས་པས་ཉམས་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས། དེ་ནས་སྒོམ་སྒྲུབ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་ངེས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་ཏེ་དཀྱུན་ཁར་འཕན་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ནས་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ལས་བཀོད་པ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པའི་རྗེའུ་ཁྲིད་ཞུས། དེ་ནས་ཕ་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་འཁོར་འདབ་དང་ནོར་རྫས་སྤངས་ཏེ་སྒྲུབ་པར་མཛད་ནས་རྨའི་ཕུག་པར་ལོ་གཅིག་བཞུགས། དེ་ནས་གོང་པོ་བྲག་གསུམ་གྱི་མཚོ་རྫོང་ལ་ཕྱིན་ཏེ་ལོ་དགུར་བཞུགས། ཡུལ་དེའི་འཁྲུགས་པ་རྣམས་བསྡུམས་པར་མཛད། དེ་ནས་དྭགས་རྫོང་ཁ་དང་། ཡར་ཀླུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ལོ་གསུམ་བཞུགས་ཤིང་བུ་སློབ་མང་དུ་བསྐྱངས། ཞི་བྱེད་བརྒྱུད་པ་བར་མ་རྨ་ལུགས་ཞེས་པ་དེ་ཁོང་གིས་སྲོལ་གཏོད་ནས་བརྒྱུད་པ་ཟམ་མ་ཆད་པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་དར་རོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གང་བར་གཉེན་དང་། ཤུད་ཕུ་ལོ་ཙྪ་བ། སླ་མ་ཤེའུ། སོག་པོ་མདོ་སྡེ། ཞང་དཀའ་ལྡན་པ་རྣམས་ཡིན།།

རྨ་གཙོ་རིན་ཆེན་མཆོག

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྐོར་ཙམ་དུ་དབུ···རུ་འཕན་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་གཙོ་ཞེས་པར་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ཆོས་བློན་ཡིན། བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 775 ལོར་མཁན་པོ་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བོད་ཀྱི་ཆོས······འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཏུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སད་མི་མི་བདུན་གྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། ལོ་ཙཱ་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་གཞུང་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་དང་གདམས་ངག་ཞུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས···དངོས་གྲུབ་བརྙེས་ཤིང་། «གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང»ལས"རྒྱ་ཐང་རིན་ཆེན་ཕ་ཕང་ཟས་སུ་ཟ།"ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་རྗེ་དང་འབངས་ཉེར་ལྔ་ནང་གི་གྲུབ་ཐོབ་ཅིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད»དང་། «ལྷ་ལས་ཕུལ་བྱུང་གི་བསྟོད་པ»། «ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ཀྱི་བསྟོད་པ»། «ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ཀྱི་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་བ»། «ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ཀྱི་བསྟོད་པའི་དོན་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ»། «ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ཤློ་ཀ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་པ»། «དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཆོ་ག་ལྔ་པ»། «ཡན་ལག་བཞིའི་དོན་སྣང་བ་བྱེད་པ»། «དཔལ་ཧེ་རུ་ཀའི་སྒྲུབ་ཐབས»བཅས་བཞུགས་སོ། །

རྨ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྐོར་ཙམ་དུ་སྐུ······

འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《སའི་སྙིང་པོ་འཁོར་ལོ་བཅུ་པ》ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་བམ་པོ་བཅུ་དང་ལེའུ་བརྒྱད་པ། 《འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བའི་འཁོར་ལོ》ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། 《འཕགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འཁོར་ལོ》ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། 《ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་བཞག་པ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

རྨ་བན་ཆོས་འབར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1044 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1089 ལོར་སྐུ་གཤེགས་ཞེས་སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་གསུངས། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས》དང་། 《དཔལ་ཧེ་རུ་ཀའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་མན་ངག》། 《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་རབ་གནས》། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《དབུ་བཅད་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཆེ་བ》། 《སྒྲོལ་མ་ལྷ་ལྔའི་སྒྲུབ་ཐབས་རིན་པོ་ཆེ་གསལ་བ》། 《ཕྱིར་བཟློག་གི་འཁོར་ལོ》། 《སྒྲོལ་མ་གསང་བའི་

སྒྲུབ་ཐབས»། «དབང་ཆོས་རྟེན་འབྲེལ་འགྲོ་ལྡོག»། «དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་བསད་པའི་འཁོར་ལོ»། «དཔལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྲུབ་པ»། «དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དམ་ཚིག་ལ་འཇུག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག»། «རྡོ་རྗེ་ཁྲོང་གི་སྒྲུབ་ཐབས»། «དོ་ཧ་མཛོད»། «གནས་པ་བསྡུས་པ»། «སྣང་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྟོན་པ་དགའ་གཙུགས་ལྔ་བ»། «འཁོར་འདས་གཉིས་མེད་དུ་སྟོན་པ་མི་ཕྱེད་པ་ལྔ་བ»། «བདེན་གཉིས་ཐ་མི་དད་དུ་སྟོན་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་གསལ་བ»། «གང་ཟག་གསུམ་གྱི་རྟོགས་ཐབས་སྟོན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རབ་ཏུ་བསྟན་པ»། «ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གཏན་ལ་འཕེབས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྔའི་ཕྱག་རྒྱ་རྣམ་པར་བཤད་པ»། «མན་ངག་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་གཉིས་པ»། «རང་བྱིན་གྱི་བརླབ་པའི་རིམ་པ»། «དངོས་པོ་སྦྱོང་བ»། «ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཕྱེད་དང་ལྔའི་འགྲེལ་བ»། «རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ»། «ཆོས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་མི་གནས་པར་སྟོན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཚིགས་སུ……བཅད་པ་ཕྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བ»། «མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ»། «སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ»། «ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྒྲུ»། «ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་གྱི་བསྟོད་པ»། «དབྱངས་ཅན་མའི་བསྟོད་པ»། «ཆོས་སྐྱོང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཏོར་མའི་ཆོ་ག»། «སེམས་བརྟག་པ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

མ་བྱ་རྣ་ར་བ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1060

ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1129 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1120 ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཡི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་དགེ་འདུན་མང་པོ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་བྱ་བྱང་ཆུབ་བརྩོན་འགྲུས།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་ནི་མི་གསལ། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1185 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་སྤྱིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། སློས་སུ་སྨྲ་བ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཚད་མ་དང་དབུ་མ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ལ་ཆེད་དུ་སྦྱངས་པས་དེ་དག་ལ་ནང་བྱན་ཆུད་པར་གྱུར། དབུ་མ་ལ་ཧེན་ནས་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས་པར་མཛད། «ཙ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྲེལ་བ»དང་། «ཚིག་གསལ་སྟོང་ཐུན་གྱི་འགྲེལ་བ»། «དབུ་མའི་བསྡུས་པའི་འགྲེལ་བ»། «རྟོག་གེ་འབར་བའི་འགྲེལ་བ»བཅས་མང་དུ་བརྩམས་པར་མཛད། ཁོང་ཡང་སློབ་དཔོན་སྨྲ་བ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེའི་ལུགས་ལས་ཛ་ཡ་ཨཱ་ནནྡ་ལ་སོགས་པའི་ལུགས་ལ་ལྷག་པར་དད་པར་མཛད་དོ། །

རྒྱ་ལོ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1044 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1089 ལོར་གཞན་གྱིས་དུག་དྲངས་ནས་བཀྲོངས། ཁོང་རྒྱ་གར་དུ་ཐེངས་གསུམ་ཕེབས་ནས་པཎ་ཆེན་མང་པོ་ལ་བསྟེན་ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས···སྐོར་ཐམས་ཅད་ལ་ནང་བྱིན་ཚུད་པ་མ་ཟད། འཕགས་ཡུལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་སྐད་དུ་སྒྲ་བསྒྱུར་མཛད། མ་གཅིག་ཞ་མ་ཕྱུག་རྒྱ་མར་བསྟེན་ནས་བདེ་མཆོག་དཔའ་བོ་བཅུ་དྲུག་དང་ཞིང་སྐྱོང་གི·········མཁའ་འགྲོ་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ཞལ་མཐོང་། དེ་ནས་ཁྱུང་པོ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཏེ་གཞན་དོན་ལེགས་པར་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་མ་གཅིག་ཞ་མ་དང་། འཁོན་ཕུ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་བསྟན་འགྱུར་ལས«གཏོར་མ་ཆེན་པོའི་ལས་ཀྱི་རིམ་པའི་འགྲེལ་བ»དང་། «རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་སུམ་བརྒྱ་པའི་རྣམ་བཤད་སློབ་མ་ལ་ཕན་པ»། «འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་རྣམ་བཤད»། «རྩོད་པའི་རིགས་པ»། «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་བ»། «དབེན་པའི་གཏམ»། «བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བདེ་བའི་མན་ངག»། «ཚད་མའི་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་དགོངས་འགྲེལ»། «ངན་སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་རོའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་དཀྱིལ······འཁོར་གྱི་ཆོ་ག»། «ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྙིང་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་རྡོ་རྗེ་ལྷ་བུ»། «སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་བསྟན་པ»། ༄ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་

ལམ་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ཡི་གེར་བསྡུས་པ》། 《ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ཤིན་ཏུ་བསྡུས་པ》། 《བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་མདོ་ཙམ་གདམས་ངག་ཏུ་བྱས་པ》། 《བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོལ་མ》། 《ཡི་གེ་བདུན་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་བདུད་རྩི་འཛག་པ》། 《བདེ་མཆོག་ཤེས་རབ་བྱེད་པ》། 《འཇམ་པའི་དབྱངས་དཔའ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་འབྱུང་བ》། 《རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས》 བཅས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

ཨཱ་ནནྡ་ཊོད།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐྱ…… འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་སྐད་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བསྟོད་པ》དང་། 《གསང་བའི་དབང་གི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ》། 《དབང་ཆེན་པོའི་རིམ་པ་གསུམ་པ》། 《དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ་ཕྱག་གཉིས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉི་ཤུ་བ》། 《རྣམ་པ་མེད་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ》། 《སྣང་བའི་ཕྲེང་བ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ》། 《བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གཞུང་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ》། 《བསྒོམ་པའི་འགྲེལ་བ》། 《སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་འགྲེལ་བ》། 《ཆོས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་འགྲེལ་བ》། 《དགེ་འདུན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་བཤད་པ》། 《འཕགས་པ་དགའ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད》། 《དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་

དབུ་མའི་ལམ་གྲུབ་པ»། «མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་གཏམ»། «ཐོད་པའི་དུས་ཀྱི་གཏམ»། «ཆོས་སྨྲ་བ་དང་དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པ་ལ་གུས་པར་བྱ་བའི་གཏམ»། «དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་པ»། «དཀོན་མཆོག་མཆོད་པའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ»། «སྨྲ་ངན་མེད་པའི་སྒོ་ནས་སྐུ་བཏུལ་བའི་ལེའུ»། «རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་གྲུབ་པ»། «ནང་གི་ཁྲབ་པ»། «གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

ས་ལེ་རྫོགས་ལྡན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1386 ལོར་མི་ཉག་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་གི་ཡབ་ཡུམ་མ་གཤེགས་བར་དུ་རང་ཡུལ་ལ་བཞུགས་ནས་བླ་མ་མང་པོར་བསྟེན་ཏེ་གདམས་ངག་མང་དུ་ཞུས་ཤིང་ཐུགས་དམ་ལ་བརྩོན་པར་མཛད། སྐབས་དེར་ཆོས་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་འཁོར་དང་བཅས་པ······ཕྱོགས་དེར་ཕེབས་པ་དང་མཇལ་ནས་འབྲུལ་བ་ཆེན་པོའང་མཛད། སྐུ་འཁོར་གྱི་དཔོན་ཆེ་ཆུང་རྣམས་ལའང་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ······ཚིམས་པ་མཛད། དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་ཁོང་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་གནས་སྐོར་མཛད། མཚུར་ཕུར་བྱོན་ནས་ཆོས་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་མདུན་ནས་གདམས་པ་སྨིན་བརྒྱུད་དང་བཅས་པ་ཞུས། དེ་དུས་བན་གཟུགས་རལ་པ་ཅན་དུ་ཡོད་པས་དགེ་འདུན་སྣང་བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་ཁམས་སུ་བྱོན་ཏེ་སྤྱི 1423 ལོར་ཟུར་མང་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། གདུལ་བྱ་བསྐྱངས་པས་

གྲྭ་པ་མང་དུ་འདུས། གླིང་དུ་སྡོད་པ་དང་རི་ཁྲོད་འཛིན་པའི་གྲྭ་གཉིས་བྱུང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་རྟོགས་ལྡན་ཡ་བརྒྱད་དང་། འཇའ་མོ་ཞི་གསུམ་བྱ་བ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་དམ་བཟང་ཞིང་གཞན་དོན་ནུས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ནི་ཆོས་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་འཕྲིན་ལས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཟླ་གསང་ཀོང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། སྐུ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཚད་མཉམ་པ་དང་སྐྱེ་འབྲས་བཟང་བའི་མི་ཞིག་ཡིན། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་སྐབས་སུ་ཐོག་མར་ལྷོ་ངོས་ཨ་རྱ་པ་ལོའི་གླིང་བརྩིགས་ཏེ་ཐོག་ཕུབ་པ་དང་། དེའི་ནང་བརྟེན་བཞེངས་དུས་ལྷ་བཟོ་རྒྱ་མཚལ་བུ་ཅན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ལ“ལྷ་རྒྱ་གར་དང་རྒྱའི་ལུགས་གང་བགྱི་ཟེར། གྲོས་བགྱིས་པས་མཁན་པོའི་ཞལ་ནས་སངས་རྒྱས་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་གར་ལུགས་སུ་གྱིས་གསུངས། བཙན་པོའི་ཞལ་ནས་བོད་ཀྱི་ལུགས་སུ་བགྱིས་ན་བོད་ནག་པོ་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་དད་པ་སྐྱེད་རེ་བ་ཡིན་པས་ལྷ་བོད་ལུགས་སུ་བྱ་བར་ཅི་གནང་ཞེས་ཞུས་པས་འོ་ན་བོད་འབངས་ཀུན་སྡུས་ཤིག་ལྷ་བོད་ལུགས་སུ་བྱའོ་གསུངས། བོད་མིའི་གཟུགས་སུ་བགྱིད་པའི་དཔེ་བོད་འབངས་ཚོགས་པ་ལས་དེའི་ནང་ནས་གཟུགས་བཟང་བ་ཟླ་གསང་ཀོང་ལ་དཔེ་བྱས་ཏེ་ཨ་རྱ་པ་ལོའི་གླིང་གི་སྒོ་སྲུང་དུ་ཏ་མགྲིན་བཞེངས། ”ཞེས«ཆོས་འབྱུང་

མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་གསུངས་སོ། །

རྨོག་ལྕོགས་པ་རིན་ཆེན་བརྩོན་འགྲུས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1110 ལོར་ལྷ་ཕུ་སྤང་རྩ་ལ་ཡབ་ཤེས་ཀན་སྨན་ཚུང་དང་། ཡུམ་འབེ་མོ་པདྨ་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་ནི་ཞི་ཤེ་ཡིན། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1170 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་ཞང་འོང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་བླ་མ……ཤངས་པས་ཀྱེ་རྡོར་གྱི་དབང་བསྐུར། བླ་མ་ལས་གདམས་པ་འགའ་ཞུས་ཏེ་བསྒོམས་ཀྱང་ཉམས་མྱོང་ཆེར་མ་བྱུང་། དེ་ནས་མགོན་པོའི་སྐོར་དང་ཉི་ཁྲིས་ཀྱི་གདམས་པ་ཞུས། བླ་མས་གསེར་ཞོ་དྲུག་དང་། དར་ཡུག་དྲུག མདོ་སྡེ་རྒྱན་པོ་ཏི་གཅིག་རྣམས་གནང་ནས་གཡོར་པོ་རྒྱ་མོ་ཆེའི་མདུན་དུ་སོང་གསུངས་ནས་ཕྱིན་པ་ན། ཁམས་པ་ཨ་སེང་དང་མཇལ་ཞིང་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་སྦྱ་བ་སོགས་དྲུག་ཅུ་ཙམ་ཚོགས……པའི་དབུས་སུ་དོན་དམ་བདེན་པའི་སྐོར་གྱི་བགྲོ་གླེང་མཛད་པས་བླ་མ་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྐྱེས། ཁམས་པ་ཨ་སེང་ལས་རྟུལ་མཚོན་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་དང་། བསྐྱེད་རིམ་ལཱུ་ཡི་པ་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་རྫོགས་རིམ་སྦྱོར་དྲུག་རྒྱ……འགྲེལ། སྦྱོར་ཕྲེང་རྒྱ་འགྲེལ། སྙིང་པོ་གསུམ་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་བཅས་ཞུས། རས་ཚུང་པའི་གདམས་ངག་རྣམས་ཀྱང་ཐོབ། ཉ་ག་མོ་དགེ་བཤེས་སོགས་ལས་སྤྱན་སྔའི་སྒོམ་སོགས་གདམས་ངག་མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་སླར་བླ་མ་ཤངས་པའི་མདུན་དུ་ཕྱིན་ཏེ་དབང་ཆོག་གདམས……

ངག་ཐམས་ཅད་ཞུས། ཊཱི་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་མཛད་ཅིང་ཉམས་རྟོགས་ཀྱང་སྐྱེས། དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་སྒམ་པོ་པའི་མདུན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་དྲུག་སོགས་ཞུས། ཕྱག་ཆེན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་ཐག་ཆོད་པའི་ཐོགས་ཐོན། ཚུར་འབྱོན་དུས་སྐྱིལ་ཁྲུང་ཡང་མཛད་དེ་ནས་ཟློག་ཕྱོགས་སུ་སློབ་མ་མང་དུ་འདུས་པས་སློབ་མ་རྣམས་མ་ཤོང་ནས་ཕྲུགས་ལུང་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་དར་བར་མཛད། ཁོང་གི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བའི་སློབ་མ་ནི་དཔོན་སྟོན་སྐྱེར་སྒང་པ་ཡིན། །

སྐྱ་ར་ཞབས་དྲུང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ཆི་ཀྱཱ་ཚོ་བའི་ནང་ཡིན། ཁོང་སྐུ་འབུམ་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་སྦྱོང་ལྷུར་ལེན་མཛད། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་སྔགས་གཞུང་རྣམས་ལ་གོ་ལོ་ཐོས་ལོ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་རྒྱུད་ལ་བསྒོར་ནུས་པའི་ཐུགས་གཉེར་མཛད། ཤ་རྫོང་སྒྲུབ་སྡེ་དང་། སྐུ་ཡུས་རི་ཁྲོད་སོགས་སུ་སྤྲོས་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་1862 ལོར་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ་1869 ལོར་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང

ཆོས་འཆད་ཉན་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུགས་ཁུར་ནན་ཏན་དུ་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་སྔར་གྱི་ཐུགས་དམ་ཟབ་མོའི་ངང་ལ་བཞུགས་ཤིང་། ཉམས་ཐག་པའི་ནད་པ་མང་པོར་སྨན་སྦྱིན་དང་ཁྱད་པར་མི་བཙའ་གཅིག······ཕྱུས་ལུས་སྲོག་སྐྱོབ་པའི་ཐབས་མཁས་ཕུལ་ཕྱིན་མཛད་པའི་ངོས······གཟུགས་སྐུ་རགས་པ་བསྡུས་པའི་ཚུལ་བསྟན། ཁོང་ནི་སྐུ་འཕྲུལ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པ་དང་། སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །

སྨན་གྱི་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

སྨན་ཁང་པ་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ······1635 ལོར་གཙང་ཁུལ་དུ་ཡབ་དར་རྒྱས་དང་། ཡུམ་ཚེ་རིང་བསམ་གྲུབ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1707 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཤེལ་དཀར་ཆོས་སྡེའི་མཁན་པོ་ལེགས་པ་དོན་གྲུབ་ལ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ཤེལ་དཀར་ཆོས་སྡེའི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ······གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་བསམ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ······བྱུང་གི་སྡོམ་པ་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་ཏཱ་ནག་ཆོས་རྗེ་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཚན་ལས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་སོགས་ཀྱི་བཤད་ལུང་གསན།

དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་མཁན་པོ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་རྫོགས···བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་ཆོས་རྗེའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ཁོངས་གཏོགས་འབུམ་པོད་བཞི་དང་། ཤེས་རབ་ཕྲི་པ་སོགས་པོད་འགའ་ཐུགས་འཛིན་མཛད་ཅིང་ཚིགས་རྒྱུགས་ཕུལ། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་བར་ལོ་ཤས་རིང་དུ་དགོན་པ་ཞིག་གསོའི་ཕྱག་ལས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་ལོ་ཤས་རིང་དུ་ཁ་ཟས་རགས་པ་རྒྱུན་གཅོད་མཛད་དེ·········མཚམས་སྒོ་འདག་སྦྱར་གྱིས་སྐུ་མཚམས་དམ་པོར་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པར་དགེ་སློང་དོན་གྲུབ་དང་ལྷན་དུ་ཏ་ནག་ཕུ་ཕེབས་ཏེ····ཆོས་རྗེ་ཏ་ཕུག་པ་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཚན་དང་མཇལ་ཞིང་ཆོས་འབྲེལ······ཞུས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་དང་། འབྲས་སྤུངས། ར་སྒྲེང་། ལྷོ་ཁ། དྭགས་པོ་སོགས་ལ་གནས་མཇལ་ཕེབས། དེ་ནས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དང་མཇལ་ཞིང་ཆོས······འབྲེལ་ཞུས། དགའ་ལྡན་ཆོས་འཕེལ་དུ་བཞུགས་ནས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གནང་། དེ་རྗེས་སྟོད་ཁྲུལ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་སྒྲུབ་གནས་ཚུ་དཔར་བྲག་དམར་དུ་སྒྲུབ་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད། ཤེལ་དཀར་དགོན་སོགས་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མང་དུ་བཞེངས་པ་མཛད། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དོན་བཅུ···དོན་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«འཁྲུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་གསང་བ་དྲི་མེད»དང་། «ངོ་མཚར་མེད་ཀྱང་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ་གྱི་བྱ་ཕྲན་ཁྱུང····

རྗེས་རྟོག་འདྲའི་རྣམ་ཐར»། «འཆལ་གཏམ་ཚིག་ལ་མགུར་བཏགས་ཚིག་ཕྲེང»བཅས་པོད་གཉིས་བཞུགས་སོ།། །

སྨན་བཙུན་ལྷུན་གོང་།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་སྐུ··· འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ལྡེ་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྡེ་སྤྲིན་བཙན་གྱི་མ་ཡུམ་ཡིན་ནོ།། །

སྨན་འཚོང་བདེ་ཆེན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ·········· 1757ལོར་རེབ་སྐོང་སེང་གེ་གསོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་བསྟན་འཛིན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་རབ་འབྱམས་པ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག······ ཞིགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་བ་ནས་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1795ལོར་རོང་བོ་དུས······ འཁོར་གསང་སྔགས་དར་རྒྱས་གླིང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1803ལོར་རོང་བོ་རྒྱུད་གསང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཀྱི་ཁྲི་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1809 ལོར་རོང་བོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས······

ནས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་སྤྲེལ་ཡས་མས་སུ་མགོན་ཤུལ་ཆུ་དམར་དུ་ཆུ་དམར་རབ་རྒྱས་སྒྲུབ་སྡེ་གསར་འདེབས་གནང་། འདུ་ཁང་ཀ་བ་བརྒྱད་ཅུ་ཅན་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གསར་བཞེངས་གནང་། སྨན་འཚོང་བདེ་ཆེན་གླ་བྲང་དུ་བྱམས་ཆེན་སོགས་ཀྱང་བཞེངས་པར་མ་ཟད། རྩེ་གཞུང་དུ་ཆུ་ཁོག་ཨོག་བཞིའི་སེར་སྐྱ་རྣམས་ལ་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་སོགས་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཅི་ཡང་བསྩལ། ཐུག་མོ་དགོན་དང་། ཐོ་རྒྱའི་དགོན། སྨན་འཚོང་བདེ་ཆེན་སོགས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀས་བསྐྱངས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《དུས་འཁོར་བདག་འཇུག》སོགས་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ཉེར་བཞི་བ་ཡིན་ནོ། །

སྨན་བཟའ་ཀླུ་སྐྱེངས།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲ་དཔུང་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ཐོག་རྗེ་བཙན་གྱི་མ་ཡུམ་ཡིན། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་ཁོང་མོའི་མཚན་ལ་སྨན་གསུམ་ཀླུ་སྐྱེང་ཞེས་འཁོད་འདུག་གོ།

སྨན་རི་བ་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཆོས་ཞུགས་མཛད། རིག་གནས་སོགས་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ་

མཆོག་གི་མཆོད་དཔོན་མཁན་པོ་མཛད་ཅིང་སྤྱི་ལོ 1858 ལོར་སྐྱབས་དབྱིངས་ཛ་སག་གི་ཕྱག་ལས་ཐུགས་འགན་བཞེས། དེ་ནས་ངམ་རིང་ཆོས་སྡེའི་བྱམས་ཁང་སྟེང་གོད་དང་། ལྷ་བྲང་། ཆོས་ར། གྲྭ་ཤག་སོགས་ཉམས་གསོ་གསར་བསྐྲུན་དང་། བཀའ་འགྱུར་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། སྤྱི་ལོ 1865 ལོར་སྐྱབས་དབྱིངས་ཛ་སག་གི་འགན་ཁུར་དགོངས་པ་ཞུས་ནས་ཟུར་བཞུགས་མཛད་ཅིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་མུར་སྐུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུའི་རྟོགས་བརྗོད་དབྱམས་ཅན་འཕང་འགྲོའི་སྒྲ་དབྱངས»དང་། «སྐྱེས་རབས་སོ་བཞིའི་བསྡུས་དོན་བཅུད་ལྡན་རོ་བརྒྱའི་སྙེ་མ»། «ཉམས་མྱོང་གཏན་པོའི་འབེལ་གཏམ»། «འཕགས་མཆོག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་པ་ཆོས་རྒྱལ་དྲི་མེད་ཀུན་ལྡན་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་བསྡུགས་འོས་བསྡུགས་པ»བཅས་ཆོས་ཚན་ཉི་ཤུ་ཙ་དྲུག་ཡོད་པའི་བྲིས་མ་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

སྨན་ལུང་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1744 ལོར་མདོ་སྨད་སྨན་ལུང་ས་ཡི་ཐིག་ལེར་ཚར་ཚའི་ཉས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་བསྡུས་གཞུང་དང་། བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས་པས་རིགས་པ་སྨྲ་བའི་དགེ་བཤེས་ཡང་རྩེར་སོན་ཞིང་ལུང་རིགས་ལ་མཁས་པའི་སྙན་པ་མངོན་པར་མཐོ། ཞི་ཞིང་དུལ་བའི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་

ཅན་གྱི་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ལས་སྒྲ་དང་། སྙན་ངག སྡེབ་སྦྱོར་བཅས་ལ་བསླབས་ནས་རིག་པའི་གནས་ལ་མཁས་པ་གྱུར། རྡོ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། བླ་བྲང་གི་རྒྱུད་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་སྔགས་གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་སྦྱངས་པས་སྔགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལེགས་པར······ཐོན། དེ་ནས་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་བཀའ་ལྟར་སྐུ་འབུམ་དང་། དགོན་ལུང་། བྱ་ཁྱུང་། རོང་པོ་དགོན། ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དགོན་སོགས་སུ་འགྲིམས་ནས་བཀའ་པོད་ལྔའི་དམ་བཅའ་བཞག སྟེ་ཀུན་གྱིས་བསྔགས་བརྗོད་མཛད། ལོ་ལྔ་ཅམ་གྱི་རིང་དུ་ཐོར་གོད་དགོན་མཆོག་ཛ་སག་གི་བླ་མ་མཛད། དགུང་ལོ་ང་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་པོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1798 ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས······འཁྱིལ་གྱི་སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། འདིའི་མན་ཆད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མཇལ་རྒྱུ་མ་བྱུང་ཞུའོ། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་སྨན་པའི་ཁྲི་རབས་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

སྨན་ལ་ཁྲི་དཀར།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཅམ་དུ····སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་བཙན་ནམ་གྱི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྒྲ་དཔུང་བཙན་གྱི་མ་ཡུམ་ཡིན། «ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་ཁོང་མོའི་མཚན་ལ་སྨན་བཟའ་ཁྲི་དཀར་ཞེས་འཁོད་འདུག····གོ།

སྨིན་གླིང་ངག་དབང་དཔལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་ཚེ་རིག་འཛིན་པ་ངག་དབང་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

སྨིན་གླིང་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་ལོ་ཆེན་དྷརྨ་ཤྲཱི་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

སྨིན་གླིང་མི་འགྱུར་དཔལ་སྒྲོན།

ཁོང་མོ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1699 ལོར་སྨིན་གྲོལ་གླིང་དུ་ཡབ་གཏེར་བདག་གླིང་པ་དང་། ཡུམ་ཕུན་ཚོགས་དཔལ་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་མོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1769 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་ཡབ་གཏེར་བདག་གླིང་པ་ལ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཏེ་མཚན་ལ་མི་འགྱུར་དཔལ་གྱི་སྒྲོལ་མ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཡབ་རྗེ་ལས་གཏེར་ཆོས་ཀྱི་ཟབ་དོན་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཞུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་འཉེས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་ལོ་ཆེན་དྷརྨ་ཤྲཱི་ལས་ཟབ་ལམ་བདེ་གཤེགས་ཀུན་འདུས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་ལེགས་པར་ཞུས་ཤིང་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེའི་འཕྲུལ་འཁོར་ལ་ཉམས་ལེན་དབྱིངས་ཕྱིན་པར་མཛད། གཞན་ཡང་ཁྲག་འཐུང་འཇིགས་མེད་རྡོ་རྗེ་དང་། ཀཿ ཐོག་རིག་འཛིན་ཞབས་དྲུང་འགྱུར་མེད་གཞན་ཕན་དབང་པོ། བཤེས་གཉེན་ཨོ་རྒྱན་རབ་བརྟན། སོ་སྟོན་མཐུ་སྟོབས་རྣམ་རྒྱལ། འདུལ་འཛིན་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས། སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་རྒྱལ་

མཚན་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་གི་བཀའ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་ཨོ་རོད་ཇུན་གར་གྱི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་སླེབས་དུས་འབྲས་ལྗོངས་རྫོགས་ཆེན་དགོན་དུ་བྲོས་བྱོལ་མཛད་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་གཅེན་པོ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་དང་མཉམ་དུ་སྨིན་གྲོལ་གླིང་ཞིག་གསོས་མཛད་ཅིང་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་བས་མཚན་ལ་རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སྒྲོལ་མ་ཞེས་གནང་། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་པར་སྨིན་གྲོལ་གླིང་ནས་སློབ་མ་ཉིས་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ལྷག་ལ་ཡབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་པོད་ཆེན་བཅུ་གསུམ་དང་། སྙིང་ཏིག་ཡ་བཞིའི་པོ་ཏི་བཅས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་གནང་བ་མཛད། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ཡང་མང་དུ་བཞེངས་ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་མཛད། དེ་ལྟར་སྐུ་ཚེ་གང་པོར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ཁོ་ནར་བསྒྲུབས་ནས་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་མོའི་གསུང་རྩོམ་ནི《སྙིང་ཐིག་མ་བུ་གཅིག་དྲིལ་གྱི་གདམས་པ་ཁྲིད་ཡིག་བདེ་ཆེན་ལམ་བཟང》དང་།
《སློབ་བུའི་རིགས་ལ་གདམས་པའི་ཞལ་གདམས》། 《མགུར་མ》།
《ཞུས་ལན་སྐོར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་པའི་དྭངས་གསལ་མེ་ལོང》།
《བདེ་ཆེན་ལམ་བཟང》བཅས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

སྨིན་ལམ་རབ་འབྱམས་པ་བློ་བཟང་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1822

ལོར་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་རྩེ་དཀར་ཐང་འབྲོག་སྡེར་ཡབ་དར་རྒྱས་དང་། ཡུམ་སྒྲོལ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1883 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་སྐབས་སུ་སྐུ་འབུམ་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྒར་ཞུགས་ཏེ་བཀའ་པོད་ལྔའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་བར་ནས་དྲངས་པའི་རྩོད་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་ཞིང་ཚོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྟེང་དུ་གྲྭ་སྐོར་མཛད། གསེར་ཁང་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་། སྐུ་མཆེད་བློ་བཟང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ལམ་རིམ་བློ་སྦྱོང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་སྐོར་དང་། རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་ཐུན་མིན་མན་ངག་རྣམ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་ཟབ་ཁྲིད་ཕྱག་ལེན་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད། ཡི་དམ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསྙེན་ཆེན་པོ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་ཞུས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1882 ལོར་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྐྱོད་དང་སློབ་གཉེར་བཅས་ལ་དོ་དམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། ཁྲི་ཐུར་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ཅིང་དུས་འདའ་བའོ། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

སློང་གནས་པ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1341 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1433

ཡོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་སྤྱིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། སྒོས་སུ་ཆོས་རྗེ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དང་ཉ་དབོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་བ་གཉིས་ལ་བསྟེན་ནས་དུས་འཁོར་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་དང་། མན་ངག་ཕྱག་ལེན་དང་བཅས་པར་ལེགས་པར་གསན་ནས་ཁྲིད་བཤད་དབང་གསུམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱངས། དབང་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡིག་ཆའང་མང་དུ་མཛད། ཆོས་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཞབས་ལ་གཏུགས། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་ཇ་ལས་ཀྱི་བླ་མར་གྱུར། ཁོང་གི་སློབ་མ་དཀའ་བཅུ་པ་པད་མ་བཟང་པོས་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་ཊཱི་ཀ་ཆེན་བརྩམས། ཆོས་རྒྱལ་ཆོས་བཟང་ཉི་ལས་གཡའ་སྣང་རི་ཁྲོད་བཏབ་ཅིང་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་སོ།།

ཙ

ཙ་ཧྲུ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ······ 1731 ལོར་མདོ་སྨད་ཙ་ཡུར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1790 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་བསྡུས་གཞུང་ནས་བཟུང་······· གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་ཀ་ཕྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་ཅིང་རྗེ········· བཅལ་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དེ་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་ཁྲི་བ་གཉིས་ཀའི་ཐུགས་འགན་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་རིང་དུ་བཞེས་ཏེ་ཆོས····· འཆད་ཉན་དང་འཁྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་བཅས་ཀྱི་ཐད་ལ་ནོ་དམ་གང······ ལེགས་མཛད། གྲྭ་ཚང་ལ་བཅའ་ཡིག་ཞུ་བ་མཛད་ནས་ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་ལྟར་བསྒྲུབས་པ་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་མཛད་སྲུར་དགུང་ལོ་ང་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས·········· དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཚ་ཕྲུས་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……… 1745 ལོར་མདོ་སྨད་མཛོད་དགེར་ཡབ་ཏིང་འཛིན་སྐྱབས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1812 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ལྷ་བརྟན་ཞབས་དྲུང་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཕྱོང་དེ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། ཉང་ཚང་དཔོན་སློབ་ལས་རིན་འབྱུང་གི་རྗེས་གནང་དང་། ཇ་གོད་ནམ་མཁའ་སེང་གེ་ལས་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་ཁྲིད། གཅུང་བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོ་ལས་བདེ་འདུས་སོགས་སྙིང་སྐོར་གྱི་སྒྲུབ་འཕྲིན་ཕལ་ཆེར་གྱི་རྒྱུན། སློབ་དཔོན་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ལས་སྐུ་གོང་མའི་གསུང་འབུམ…གྱི་ལུང་རྣམས་གསན། ཀིརྟི་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དང་། པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་མཇལ་ནས་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། སྨིན་གྲོལ་གླིང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་མཁན་པོ་ཨུ་རྒྱན་བསྟན་འཛིན་ལས་གཏེར་ཁ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཚན་ཕལ་ཆེར་གྱི་དབང……ལུང་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་གཉའ་གོང་བྲག་དཀར་དང་རྒྱལ་མོ་གཤག་རལ་དུ་སྒྲུབ་པ་མཛད་པས་གཟིགས……སྣང་ཁྱད་པར་ཅན་བྱུང་། རོང་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་གུས་ཞེན་ཆེ་བས་མཛད་འཕྲིན་གྱི་སློང་རྫོལ། ལེ་མདོ་སྨར་བཏབ་སྟེ་དེའི་འདུ་ཁང་དང་། ཚ་ཕྲུས་སྨར་བའི་འདུ་ཁང་། དགོན་པའི་ཤར་དུ་བདུད་འདུལ་མཆོད་

ཧྲེན། ཙམ་སྙེར་སྐར་བའི་འདུ་ཁང་རྣ་ལམས་བཞེངས། དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཙ་ཡུས་ཨ་ལགས་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་བཀའ་འགྱུར་བ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་འཛིན་དང་། རྩེ་དབུས་གཙོད་པ་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས། ཐང་ལུང་གཙོད་ཀན་སྐལ་བཟང་ཉི་མ། ཨ་ཕྱུང་ངག་དབང་མཁྱེན་རབ་བཅས་ཡིན་ནོ།།

ཙ་ཡུས་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1667ལོར་མདོ་སྨད་ཙ་ཡུས་མེ་ཏོག་ཤར་དུ་ཡབ་སྙིང་གར་བྱམས་དང་། ཡུམ་གཙོད་མ་ཐར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1744 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ལྷ་བཙན་བླ་མ་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་ཤུག་ཤར་རི་ཁྲོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཐུགས་རམས་པ་བསོད་ནམས་ཡར་འཕེལ་ལ་བསྙེན་ནས་མདོ་ཐུགས་ལ་སྦྱངས། དེ་ནས་ཡུལ་དབུས་སུ་ཕེབས་ཤིང་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས། གསང་ཕུའི་དཀའ་བཅུ་མཛད། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེའི་བཀའ་ལྟར་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས་ཤིང་སྔགས་ལ་སྦྱངས་པས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། སྨིན་གྲོལ་གླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་གཏེར་སྟོན་ལས་བཀའ་ཆོས་ཅི་རིགས་གསན། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་གཞི་དགེ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཁོར་གླིང་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་འདུ

ཁང་ཁྱིད་མཚར་ལྡེ་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། ཤུག་ཤར་དང་། ཙ་ཡུས་སྨར། བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ། ཞལ་དྲོ། ཨ་ཧྲུ། རྟུས་ཆེན། མཛོད་དགེ་བྲག་ར། ཁ་སྐྱའི་སྟག་ལུང་སོགས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སྒྲུབ་གནས་དགུ་དང་མ་གྲགས་པ་སོ་སོར་གསར་རྙིང་གི……ཆོས་སྒྲུབ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བས་རྫོང་ཁམས་ཀུན་ཏུ་འཕྲིན་ལས་རྒྱས།

དགུང་ལོ་དོན་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་པོ་ཏི་གཅིག་བཞུགས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གཙང་བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཞྭ་བརྟན་ཞབས་དྲུང་། སྨུ་ཧོ་བླ་མ་ཀུན་དགའ་འོད་ཟེར། སྐྱི་ཐང་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ། ཧྭ་དཔོན་སྤྲུལ་སྐུ། རེབ་ཚ་སྤྲུལ་སྐུ། ཉང་ཚང་ཞབས་དྲུང་། ཛ་གོད་ནམ་མཁའ་སེང་གེ སྨུ་ཧོ་རྒྱ་མཚོ་དོན་ལྡན་བཅས་ཡིན་ནོ། །

ཙན་དྲ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ'''འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཤིང་མཁས་པར་གྱུར། དེ་ནས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་པ་དང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སློབ་གཉེར་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«སྨན་དཔྱད་གཅེས་པ་གྲུབ་པ»ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཉི་མ་བསྲུང་བས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

ཙོང་ཁ་པ།

ཁོང་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པས…དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

གཙང་ནག་པ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ…སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ཕྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེའི (1109—1169) སློབ་མ་ཡིན། ཁོང་གིས་སྔར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར……མཛད། ལྷག་པར་དུ་ཕྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཚད་མ་དང་དབུ་མ་སོགས་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་བསྙེན་པ་མང་དུ་བཟླས་པས་བློ་རྣོ་ཞིང་…རིགས་ལམ་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱང་བས་སེང་ཆེན་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་དཔོན་ཕྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེས་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་གཞུང་ལ་དགག་པ་མང་དུ་མཛད་ཀྱང་། ཁོང་གིས“དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ། སྦྱངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞུང་དོན་ངེས་གྱུར་པ། ང་འདྲའི་སྐྱེ་བོ་སྙན་ཆད་འབྱུང་མི་འགྱུར།”ཞེས་གསུངས་ནས་གཙིགས་སུ་འཛིན། དབུ་མའི་བསྡུས་པའང་ཆེ་ཕྲ་མང་དུ་མཛད་པ་རྣམས་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་ཡིན། «ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན»དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་སྦྱོར་དང་། བསླབ་བཏུས། སྤྱོད་འཇུག དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལའང་རྣམ་བཤད་མང་དུ་བརྩམས་སོ། །

གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1161 ལོར་སྨྱུང་སྟོད་ཁྲ་ཞེར་ཡབ་རྒྱ་ཟུར་བོ་ཚབ་པེ་དང་། ཡུམ་མར་བཟའ་དར་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1211 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་ཕྱིས་པའི་མིང་ལ་གཡུང་སྟོང་དཔལ་ཞེས་ཞུ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཡུམ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་གཙང་རོང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག······ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་སློབ་དཔོན་ཏྲ་ཐང་ལས་མངོན་པ་དང་། ཡོ་ག ཞི་ཁྲིད་བཅས་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་སློབ་དཔོན་མཁར་ལུང་བ་ལས་རྫོགས་ཆེན་དང་ཚད་མ་སོགས······གསན། སོ་དར་མ་སེང་གེ་ལས་སྤྱོད་འཇུག་དང་། ཁྲ་ལུང་ལྷ་རྗེ་ཀུན་རྒྱལ་ལས་མཚན་བརྗོད། སློབ་དཔོན་འདུལ་འཛིན་ལས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྗེ་བོའི་ལུགས་བཅས་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་སྣ་ཕུར་ཕྱིན་ནས་གདམས་ངག་ཞུས་པས་ཞག་བདུན་ནས་རས་རྐྱང་ཐུབ་པ······བྱུང་། རྗེས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་གྲུབ་པ་ཐོབ། སློབ་དཔོན་རྗོག་པ་ལས་གུར་བརྟག་དང་། ཨ་ཧྣ་ནྣ་ཡྣ། མཚན་བརྗོད་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་དང་བཅས་པར་གསན། དེ་ནས་བླ་མ་གླིང་རས་པདྨ་རྡོ་རྗེ་འདས་ནས་དགོངས་རྫོགས་ལེགས་པར་བསྒྲུབས། ར་ལུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ལོ་གསུམ་བཞུགས་ནས་ར་ལུང་བཏབ། རྟོགས་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ། རྗེ་བཙུན་རས་ཆུང་པས་གཏེར་དུ་སྦས་པའི་རོ་སྙོམས་སྐོར་དྲུག་གཏེར་ལས་བཏོན། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་མདོ་བོ་རས་པ་ལས་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད་ཞུས། འབྲི་གུང་དུ་[illegible]ཚོགས་

ཆོས་གསན། སྐྱིད་ཤོད་དུ་ཐེབས་ནས་ཀློང་རྡོལ་གྱི་དགོན་པ་བཏབ། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པར་བླ་མ་ཞང་གིས་མཁན་པོ་དང་། རྗེ་འདུལ་འཛིན་གྱིས་སློབ་དཔོན་མཛད་ནས་ཚིག་རྫོགས་བསྒྲུབས། མཚན་ལ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསོལ། སྙིང་རྗེ་ལ་བོག་ཆེན་པོ་ཐོན། དེ་ནས་གཙང་ཕྱོགས་དང་ཕོ་མ་ལ་སོགས་པའི་འབྲོག་བོད་དང་བྱང་ཚ་ཁ་ཚུན་ཆད་དུ་ཁྲི་བཏབ་པ་དང་། གཞན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་དོན ཡོད་པར་མཛད་པ་དང་། འཁྲུག་བསྡུམས་མཛད་པ་དང་བླ་མའི་གདན་སར་འབུལ་བ་བསྐྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་མཛད། གནམ་གྱི་ཞུར་འབྲུག་དགོན་པ་བཏབ། དེའི་དུས་སུ་འབྲུག་སྒྲ་དྲག་པོ་ཐེངས་འགར་གྲགས་པས་གདན་སའི་མིང་ལ་འབྲུག་ཏུ་བཏགས། ལོ་དེར་སྲིལ་བུ་སྟོང་དུ་ལོངས། སློབ་མ་ཁྲི་ལྔ་ཙམ་ཚོགས། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་གདམས་ངག་བྱིན་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཞེན་ལོག ཚེ་བློས་བཏང་གི་སྒྲུབ་པ། བླ་མའི་མོས་གུས་གསུམ་གཙོ་བོར་འཛིན་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་ཤར་བ་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་ཙམ་བྱོན། དཔལ་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་བྱ་རྒོད་ཀྱི་ཉིན་ལམ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་ཁྱབ་པར་གྲགས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ནི་ཤེས་རབ་བདུད་རྩི་འཁོར་ལོ་དང་། གཙང་པ་རྒྱ་རས་རྡོ་རྗེ་གཞོན་ནུ་ཞེས་ཞུ། དེ་ནས་སྐུ་ཚེ་འདིའི་འཕྲིན་ལས་རྫོགས་ནས་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་………དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་གདན་ས་གཙོ་བོ་ནི་ར་ལུང་དགོན་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་དང་པོ་ཆེ་བ་སྤྱ་རྒྱུང་གཉིས། བར་དུ་ཆེ་བ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས། ཐ་མ་ཆེ་བ་ལོ་རྒོད་གཉིས་བཅས་ཡིན།

གཙང་སྨྱོན་དམ་ཆོས་དཔལ་འབར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1523 ལོར་གཙང་སྟོད་གནས་ཀྱི་ཁང་དམར་ཤར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1599 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གནས་ཀྱི་ཆོས་སྡེར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་པཎ་ཆེན་གནས་པའི་དྲུང་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་པས་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་བྲག་དཀར་གྱི་འཆད་ཉན་པ་མཛད། བྱམས་ཆེན་གནས་བཅུའི་གོས་སྐུ་དང་མགོན་ཁང་གསར་མ་དང་བཅས་པ་བཞེངས། ཡི་དམ་དང་། མགོན་པོ། རང་བྱུང་རྒྱལ་མོའི་སྐུ་འདྲ་དང་། རིག་གྲྭ་ལྔ་མཆོད། བྱམས་སྨོན་གསར་འཛུགས་གནང་། འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲུལ་འགྲོ་མ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་གདན་ས་ར་སྒྲེང་དུ་ཕེབས་ཤིང་སྤྱི་བླ་མཛད། ཀ་གཉིས་མའི་གསེར་ཐོག་ཞིག་གསོ་དང་། ཉི་ཤུ་ཙ་བཞིའི་གསར་བཞེངས། ཆོས་སྡེ་གཙང་དགོན་ལ་སྤྱར་བ་སོགས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་ཆེན་པོ་མཛད་དེ་བྱང་རྩེར་ཕེབས་ནས་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1589 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་མཛད། ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲལ་དབུ་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་པར་ཟུར་བཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དུས་མཆོད་ཀྱང་ལེགས་པར་ཚུགས་སོ།

ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ།།

གཙང་པ་ངག་དབང་བསོད་ནམས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་གཙང་ཡུལ་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་བགྲང་བྱ་ཉེར་དྲུག་པ་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1652 ལོར་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོས་«ཆོས་འབྱུང་ས་བོན»བརྩམས་པའི་སྐབས་སུ་གཙང་པ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་ཁྲི་ལས་གྲོགས་པ་ཡིན། «ཆོས་འབྱུང་ས་བོན»ལས“ཁྱད་པར་དུ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་འདི་བ་དེར་སང་དགོན་སྡེ་གྲྭ་ཚང་དང་བཅས་པར་ཤིན་ཏུ་ཕན་པ་ཞིག་གོ”ཞེས་འཁོད་དོ། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཙང་པ་བློ་གྲོས་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1360 ལོར་འོན་གྱི་ཕྱིན་ཕག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1423 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བྱིས་པའི་དུས་སུ་ཡབ་རིན་སྤུངས་ན་ཡོད་པས་དེར་བསྐྱིག་ནས་རིན་སྤུངས་པའི་ཁང་གཉེར་མཛད། དེ་ནས་ཆོས་ལ་མོས་པ་ཡང་དག་པར་སྐྱེས་ཏེ་བླ་མ་ཆོས་དབྱིངས་པའི་དྲུང་དུ་གཏུགས་ཤིང་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་དང་མི་རིང་བར་ཆོས་རྗེ་འབའ་ར་བ་ལ་གཏུགས་ནས་གདམས་པ་མང་དུ་ཞུས་ནས་བསྐྱངས། བླ་མ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་གདམས་པ་ཟང་དུ

གསན། དེའི་སྐབས་ཀྱིས་སློབ་མ་ལ་ཁྲིད་རིམ་འབོགས་པ་ཡང་གདམས་ངག་གི་སྣ་མི་གཅིག་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཡོད་པར་གྲགས། གངས་ཏི་སེར་ཡང་བྱོན་ཞིང་བཞུགས། དེ་ནས་ཆོས་ཚོལ་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ལྷུམ་བེ་རྒྱལ་ཁམས་སུ་ཡང་བྱོན། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཤིང་གི་རི་ལ་ཡང་ཕེབས། ལ་སྟོད་ལྷོར་ལོ་ཁ་ཤས་བཞུགས་ནས་སི་ཏུ་ཆོས་རིན་གྱིས་ཞབས་ནས་བཏེགས། ཕྱིས་སྐྱི་ཤོད་དུ་ཐང་པོ་ཁ་དང་ལྷུན་རྫོང་དུ་བཞུགས། དེ་རྗེས་གཡོར་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ཡར་རྒྱབ་པ་དཔོན་ཆེན་དགེ་བསྙེན་པས་བླ་མར་བཟུང་། དེ་ལྟར་ས་གནས་ཡར་མར་དུ་བྱོན་ཏེ་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་ཅིང་། དགུང་ལོ་བདུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པར་གྲྭ་ཕྱི་འབྲུག་གི་དགོན་དུ་དགོངས་པ་རྫོགས། ཁོང་ནི་འབའ་ར་བ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་གི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི······སློབ་མ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གོད་ཚྭག་ཆོས་རྗེ་དང་། མཁན་ཆེན་པདྨ་གྲགས་པ་སོགས་ཡིན་ནོ། །

གཙང་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1714ལོར་གཙང་རོང་རིན་སྤུངས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་བརྒྱུད་དུ་ཡབ་བློ·········བཟང་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་དཔོན་མོ་ལྷ་དགའ་ལྡན་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1783ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཡབ་ཀྱིས་སྐུ་ཡོན་སྦྱོན། དགུང་ལོ་བཅུ་ཐམ་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཆོས་ཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་སྔགས་ཆེན་དམ་ཆོས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དྲུང་···

ནས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། ལོ་དེར་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་གསན་བསམ་གྱི་དབུ་བཙུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཐུགས་གཏེར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་ཕུར་ལྕོག་ངག་དབང་བྱམས་པའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་ཁང་ཚན་དགེ་རྒན་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་པར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའ་མཛད་ནས་ལྷ……རམས་པའི་ཡང་དང་པོའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་གོང་ས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ……མཚོའི་བཀའ་བཞིན་སྨར་ཁམས་གོ་བོ་དགོན་གྱི་བླ་མར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་དབུས་སུ་ཕྱིར་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་ནས……ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེ་བསྐོར། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ཡི་དམ་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་བྱང་ཆོག་གཅོད་གཞུང་སོགས་རང་གཞན་གྱི་དོན་ལ་མཁོ་བའི····གསུང་ཐོར་བུ》དང་། 《ཉམས་མགུར་ཞལ་གདམས་བསླབ་བྱ་གསོལ་འདེབས་སྨོན་ལམ་དང་བཅས་པ》། 《རྗེ་བཙུན་བླ་མ་དམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་གང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ངོ་མཚར་ལྷན··ཅིག་སྐྱེས་པའི་རོལ་མོ》བཅས་པོ་ཏི་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

གཙང་པ་རིན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1077 ལོར་

གཙང་གི་སྟུབས་ཡུལ་རྫོང་དུ་ཡབ་སྟུབས་ཨ་ལ་ལ་དང་། ཡུམ་རལ་རྒྱགས་བཟའ་ལྷམ་མི་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་སྤྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1161 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་རྗེ་ལོ་དང་། གཉན་ལོ། བ་རི་ལོ་ཙཱ་བ། རྔ་ལོ། བཙན་ཁ་བོ་ཆེ་བཅས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་བྱུང་། དེ་ནས་དིང་རིར་ཕེབས་ཤིང་པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་དང་མཇལ་ཞིང་ དབང་དང་གདམས་ངག་ཞུས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཙཀྲ་ལི་ཕྱག་ཏུ་གཏ ། དེ་ཁྱོད་བསྟན་པའི་བདག་པོར་འགྱུར་བར་འདུག་གསུངས། དེ་ནས་བྱ་ཡུལ་བ་གཞོན་ནུ་འོད་དང་མཇལ་ཞིང་དབང་དང་གདམས་ངག་ཞུས་པས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ་ཡི་དམ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས་པ་དང་། གཙོ་བོར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས། བླ་མའི་ཞབས་ཏོག་ཀྱང་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པར་མཛད། དེ་ནས་ལོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ལོའི་གདན་ས་མཛད། བྱ་ཡུལ་བ་གཞོན་ནུ་འོད་སྐུ་གཤེགས་རྗེས། བྱ་ཡུལ་བའི་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་གཙང་པའི་བུ་ཆེན་བཞི་ལ་སོགས་པ་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་བཅུ་བཞི་ཙམ་བྱོན། ལོ་བྱ་གཉིས་ཀའི་གདན་ས་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱངས་ཤིང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བྱ་ཡུལ་དགོན་པའི་གདན་རབས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཙང་དྲོ་གློལ་བརྟན་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1402 ལོར་གཙང་གི་ཤངས་མགྲོན་ཁང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1478 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་གནས་ཉིད་དུ་རབ་བྱུང་མཛད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དང་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་སོགས་ཀྱི་ཞབས་པད་ལ་བསྟེན་ནས་གསུང་རབ་ཀུན་དང་ཁྱད་པར་དུ་བྱམས་ཆོས་ལྔ་སྦྱངས་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། གསང་ཕུ་ཁྲུ་སྡེ་གྲྭ་ཚང་གི་འཆད་ཉན་པར་ལོ་ཤས་བཞུགས། དེ་ནས་ཨེ་དྭགས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་ཤར་ཕྱོགས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་བཙུགས། ཨེ་དྭགས་ཕྱོ་དང་ཡར་སྟོད་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྣམ་དཀར་གྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས། དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་གི་འཆད་ཉན་པ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་གྲགས་པ་བསྐོས་ནས་དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེར་ཕྱིན། དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1473 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་དྲུག་གི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ནས་ཟབ་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བཞིན་པར་དགུང་ལོ་དོན་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བདུན་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལམ་བསྒྲིགས»དང་«བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་བཞིའི་ཊཱི་ཀཱ»བཅས་བཞུགས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གཡའ་བཟང་ཇོ་རྗེ་རིན་ཆེན་དང་། དྭགས་པོ་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས། གྲགས་པ་མཐའ་ཡས། མཁན་ཆེན་ངག་དབང་གྲགས་པ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

གཙང་སྨན་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1707 ལོར་གཙང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་ལྕགས་རི་རིག་བྱེད་འགྲོ་ཕན་གླིང་དུ་ཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་དགུའི་རིང་དུ་བླ་སྨན་ཐབས་མཁས་སོགས་ལ་བསྟེན་ཞིང་གསོ་རིག་དང་རྩིས་རིག་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1743 ལོར་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་ལུང་ལྟར་མཚོ་སྔོན་གྱི་ཆིང་ཝང་བསྟན་འཛིན་དབང་ཕྱུག་གི་བླ་སྨན་དུ་མདོ་སྨད་ལ་ཕེབས། བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དང་། བྱ་ཁྱུང་དགོན། རོང་བོ་དགོན་སོགས་སུ་བཞུགས་ནས་གསོ་རིག་གི་ཁྲིད་རྒྱུན་མང་དུ་སྤེལ་ནས་སློབ་མ་མང་པོ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1784 ལོར་བླ་བྲང་ཆགས་ནས་གསོ་རིག་གཞན་ཕན་གླིང་ཕྱུག་བཏབ་ཅིང་འཆད་ཉན་སྤེལ་བཞིན་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཇོ་ཛེ་རབ་འབྱམས་པ་དང་། ལྷ་རིག་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ཕྱི་མ་འཕྲིན་ལས་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་འགྲེལ་ཆེན་དོན་གསལ་སྒྲོན་མེ》དང་། 《ཞལ་གདམས་མན་ངག་གནད་འགག་དོ་ཤལ་མཛེས་རྒྱན》། 《རྨ་རིགས་བཅོས་ཐབས་ཡང་ཞུན་ནོར་བུའི་དོ་ཤལ》། 《ཆིག་བརྒྱུད་གསང་

སྨན་བདུད་རྩི་འཆི་གསོས»བཅས་ཆོས་ཚན་བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་ཡོངས་པའི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

གཙང་སྨྱོན་ཧེ་རུ་ཀ

ཁོང་ནི་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

གཙང་རབ་གསལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་འཛད་འཁྲིལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དེ་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ནང་བྱན་ཆུད་པ་མཛད། བོད་ལུགས་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 843 ལོར་རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མ་ཨུ་དུམ་བཙན་པོས་དབུས་གཙང་ཡོངས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་བསྣུབས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་རི་དྭགས་བཙོན་དུ་བཅུག་པའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་དཔལ་ཆུ་བོ་རི་ལ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པའི་དགེ་སློང་གཙང་རབ་གསལ་གྱིས་རིག་སྟེ་རི་དྭགས་བདའ་མཁན་བཙུན་པ་ཨད་དན་ཅིག་པ་དང་། ལྷ་ལུང་འཚག་པོ། ཞ་སྒ་ཁྲམས་པོ་གསུམ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་རི་དྭགས་བདའ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་དྲིས་པས། དེའི་ལན་དུ་བཙུན་པ་གསུམ་པོས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མ་ཨུ་དུམ་བཙན་པོས་དབུས་གཙང་ཡོངས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་བསྣུབས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་བཀའ་ཆད་ཐོག་པའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཞུས་རྗེས། དགེ་སློང་གཙང་རབ་

གསལ་དང་། དམར་པདྨ་སྨུ་ནེ། གཡོ་དགེ་བའི་འབྱུང་གནས་གསུམ་གྱིས་སྤྲང་ཆས་སྤྲད་དེ་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་དྲིཨུའི་ཁལ་གཅིག་བཀལ་ནས་དཔལ་ཆུ་བོ་རི་ལས་སྟོད་མངའ་རིས་བརྒྱུད་ཅིང་བྱུང་ལམ་དེར་དེ་མདོ་སྨད་ཧྥུ་ངོས་བེ་རིའི་ས་ཆ་དེཨུ་ཙྭ་མཚོ་རྒྱུད་ཟམ་ལུང་རྡོ་རྫེའི་ཁྲག་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་བདེ་བར་ཕེབས་སོ། བོད་ལུགས་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 894 ལོར་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱིས་གཙང་རབ་གསལ་དང་། དམར་པདྨ་སྨུ་ནེ། གཡོ་དགེ་བའི་འབྱུང་གནས་གསུམ་ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་དགུས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས་པས་བོད་ཡུལ་དུ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་མི་ནུབ་པའི་ས་བོན་བསྐྲུན་པ་ཡིན། ཁོང་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཏུ་གྲགས་པའི་མཁས་པ་མི་གསུམ་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

གཙོ་ཁྲི་ཁྱུང་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དྲུག་པའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་ཡིན་ནོ།།

གཙོ་གཡང་སྐྱེས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་གྱི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་ཡིན་ནོ།།

གཙོས་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1678 ལོར་མདོ་སྨད་ཟམ་ཚའི་ཀ་དེཨུ་མགོར་ཡབ་ཚེ་རིང་བཀྲ་ཤིས་དང་།

ཡུམ་སྙིང་མོ་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1756 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ཧྲ་དབོན་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེ་ལས་རབ་ཏུ……བྱུང་། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་གི་དྲུང་ནས་བསྡུས……གྲྭའི་བརྡི་བཞག་གསན། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་དགེ་ཚུལ་དང་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་སློབ་ལམ་གྲྭ་སྐོར་མཛད། ཅུང་གར་རྩོད་པའི་དུས་སུ་མཁས་པའི་ཡང་རྩེར་སོན་པས་བླ་བ་རྒྱལ་མཚན་པའི་གདན་ས་གོང་བོ་འབྲུ་ལའི་མཁན་པོར་བསྐོས། ཁྲི་ཟུར་ནས་རྒྱུད་སྟོད་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་གསང་ཆེན་སྔགས་ལ་སྦྱངས……ཤིང་དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པར་བླ་མ་དབུ་མཛད་ཐོན། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པར་རྒྱུད་ཁྲི་དང་ཤར་རྩེ་ཟུར་འབྲེལ་དུ་ལོ་གསུམ་དུ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ང་བཞི་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1732 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས……བསྐྱངས། དགའ་ལྡན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ལྷགས་ལ་ཞིག་གསོ་དང་ན་བཟའ་ཅས་རྒྱན་གསར་པ་ཕུལ། ཁྲི་ཟུར་ནས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཞོན་ནུ་འོད་ཀྱི་གདན་སར་ལོ་བརྒྱད་བཞུགས། དགའ་ལྡན་དུ་གསེར་དངུལ་སྲང་མང་པོ་ས་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས། འདུ་ཁང་སྟེང་དུ་དངུལ་སྲང་སྟོང་གིས་བསྒྲུབས་པའི་གསེར་གྱི་རྒྱལ་མཚན་ཆ་བཞག་རྗེའི་སྐུ་དང་བཀའ་འགྱུར་གསར་བཞེངས་སྦྱོར་འཛུགས་མཛད། དེ་ནས་ཤུགེ་ཁང་གིས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར་དགུང་ལོ་རེ་དགུ་པར་མཆོད…

ཡོན་ཞལ་འཛོམས། སླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཀུན་མཁྱེན་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དང་མཇལ་འཛོམས་ཀྱིས་ཐུགས་འབྲེལ་ཟབ་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1748 ལོར་གཙོས་སླ་བྲང་གི་གཞི་བཟུང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་སླ་བྲང་དབང་ལྡན་ལྷུན་པོར་བཞུགས་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འཆད་ཉན་བཙུགས་ཏེ་གདན་སའི་མཐིལ་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་དཀའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིའི་ཁྲི་རབས་ང་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཙོས་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1717 ལོར་མདོ་སྨད་གཙོས་འབྲོང་ལྔེར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1790 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སུ་བྲག་དཀར་དགོན་གྱི་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཐེབས་ཏེ་དབྱིག་ཀྱུ་རབ་འབྱམས་པ་ངག་དབང་འཇམ་དབྱངས་ལས་བསྡུས་གྲྭ་སྦྱངས། དེ་ནས་སླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། ད་ལྟ་བ་རིན་ཆེན་ཆོས་བཟང་དང་། འཇམ་མགོན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ། སྡེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། གུང་ཐང་ངག་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། རྒྱུད་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་དང་བཅས་པར་ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས། དེ་ལྟར་ལུང་རིགས་ལ་མཁས་པ་དང་། མཁྱེན་རྒྱ་ཆེ་བ། གཟུ་བོར་གནས་པ། སྙིང་སྟོབས་བརྟན་པ། སྤྱིའི་བྱ་བྱེད་གཞན་ངོར་མི་གཏོང་བ་

སོགས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དཔག་དཀའ་བས་ཚོགས……
ཆེན་ཞལ་ངོ་དང་རྒྱུད་པ་བླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་གོ་ས་ལ་རིམ་གྱིས་ཕེབས།
རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1768 ལོར་བླ་བྲང……
བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ……
གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་ཡར་ལྡན་དུ……
མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་པོ་ནས་དུས་འདའ་བའོ།
ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་བཅུ་བཞི་བ་ཡིན་ནོ།།

གཙོས་བན་དཀོན་མཆོག་བསྟན་དར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ……
1784 ལོར་མདོ་སྨད་གཙོས་འབྲོང་ཚེར་ཡབ་འབྲུག་གེ་དང་། ཡུམ་
ཡི་དམ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་
ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1843 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་
དུས་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་བསྡུས་གྲྭ་ནས་
གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་པས་ཤེས་རབ…
གསལ་བ་དང་། སྒྲ་བརྗོད་བདེ་བ། རིག་པ་རྣོ་བ། ཁས་ལེན་ལ་
ཞིབ་ཆ་ཆེ་བ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་པ་བྱུང་། རྡོ་རམས་པའི་དམ་
བཅའ་གྲུབ་ཧིང་རྒྱུད་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཚོ་ག་ཕྱག……
ལེན་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་སྔགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དཔེ་མེད……
ཐོན། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་ཚོགས་ཆེན་ཞལ་ངོར་བཞུགས།
དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པར་དུས་འཁོར་གྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་
དུ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ང་བཞི་

པར་ཐག་དཀར་ཁྲི་ལ་ལོ་གཉིས་བཞུགས། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པར་ལྷ་ཐང་རྒྱུད་ཁྲིར་ལོ་གཉིས་བཞུགས། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1841 ལོར་ལྷ་ཐང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་··· བསྐྱངས་ཤིང་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་གང་ཡོད་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་···· བར་མཛད། གདུང་མདུན་སྤྱན་འདྲེན་ཁྲུས་གསོལ་གྱི་རྒྱུན་བཙུགས། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མ་ལ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་། ན་བཟའ་ཉེར་སྤྱད། དུང་དཀར་ཆ་གཅིག ཕྱི་ཙ་ཉིས་བརྒྱ། དངུལ་སྲང་བརྒྱ། རྔོང་ཅེ་ཁྲོན་བརྒྱ། རས་བརྒྱ། གོས་ཕྲུག་བདུན་སོགས་ཀྱི་དངོས་འབུལ་མཛད། འདུ་ཁང་ཆེན་མོར་བཟང་གོས་ཀྱི་གནམ་ཡོལ་དང་། ངོ་མཚར་ལྷ་ཁང་དུ་ཐུབ་སྐུ་སྦྱོར་འཇགས་གནང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ལྷ་ཐང་དགོན་པའི་གདན་རབས་སོ་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཙོས་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1757 ལོར་མདོ་སྨད་ཁྲིམ་ཐོག་ཏུ་དྲུང་འཁོར་དཀོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱུད་··· དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1849 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཁྲི་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་བཟུང་སྟེ་དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྐུ་གོང་མའི་······ གདན་སར་བཀོད། ཇ་བ་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ་ལས་གཙུག་ཕུད་བཞེས། ལྷ་མོ་ཉིན་གྱི་དཔོན་སློབ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་····

སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་འཇམ་དབྱངས་ནག་པོའི་རྗེས་གནང་དང་མཚན······
བརྗོད་ཀྱི་ལུང་གསན། བསྡུས་སྦྱོར་ནས་བཟུང་སྟེ་མདོ་སྔགས་རིག
གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། གསེར་
སྲང་ཁྲི་ཕྲག་བརྒལ་བས་འདུ་ཁང་བཞེངས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་
······པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཐུགས་རྫོགས···
བཞེས་ཤིང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་
མཁན་པོ་སྐལ་བཟང་དོན་གྲུབ་དང་། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་
མཚན། སློང་རྡོལ་བླ་མ་སོགས་ལ་བསྟེན་ཏེ་གཞུང་ལུགས་རབ་
འབྱམས་ལ་ཞིབ་དཔྱོད་གནང་། ཉིན་རེར་ཤོག་བུ་བཅུ་གསུམ་རེ་ཆག་
མེད་དུ་ཐུགས་འཛིན་གནང་། ཕར་ཕྱིན་དམ་བཅའ་གནང་ཞིང་ རྒྱལ་
བ་རིན་པོ་ཆེས་ཨེར་ཏེ་ནི་པཎྜི་ཏ་ཞེས་པའི་གཟེངས་བསྟོད་གནང་ནས་
མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས། རི་བོ་རྩེ་ལྔ་སོགས་སུ་གནས་མཇལ་ཕྱིན། ཚུ་
ཤིག་དཀར་མོའི་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། རྒྱལ་མོ་རོང་དང་།
ཛ་བ། ར་མོ། མཛོད་དགེ་སོགས་ལ་ཕྱིན་ནས་འདུས་པའི་ཚོགས་ལ་
མི་ཏྲ་བརྒྱ་རྩའི་དབང་བསྐུར་ཚར་གསུམ་བཅས་ཆོས་སྦྱིན་གནང་། དེ་
ནས་སླར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་བ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་དང་། དགེ་
རྒན་འགྱུར་མེད་སྐྱེས་མཆོག ངག་དབང་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལས་བཀའ་
ཆོས་མང་དུ་གསན། ཕྱིར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་ནང་སོ་སུ་ལ་བླ་མས་
སྤྱན་དྲངས་པ་ལྟར་དགོན་ཆེན་དུ་ཕྱིན་ནས་འདུ་ཁང་གསར་གྲུབ་ལ······
རབ་གནས་རྒྱས་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་
ལོ 1816 ལོར་རོང་བོ་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ·······

གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་ཟླ་གྲང་ཐོག་བརྩེགས་ཅན་གསར་བཞེངས་གྲུབ། ཁྲི་བྲུར་ནས་གདན་ས་གཙོས་དགོན་དགའ་ལྡན་ཆོས་གླིང་ཡར་ལྡན་དུ་བསྐྱངས་སོ། ཁོང་ནི་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ཉེར་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་པོ་ཏི་བརྒྱད་ཕྲག་ཙམ་བཞུགས་པར་དཔར་ཤིང་ཡང་ཡོད་དོ།།

བཙན་ཁ་བོ་ཆེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1021 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་གིས་གྲྭ་པ་མངོན་ཤེས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1076 ལོར་རྔོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་དང་། རྭ་ལོ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ། ཁྱུང་པོ་ཆོས་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་སོགས་དང་འགྲོགས་ནས་ཁ་ཆེར་ཕེབས་ཏེ་སཛྫ་ན་ལ་སོགས་པའི་པཎ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་བྱམས་ཆོས་རྣམས་ཞུས། གཟུ་དགའ་བའི་རྡོ་རྗེས་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་མཛད་ནས་བྱམས་ཆོས་ཀྱི་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་གྱུར། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1089 ལོར་བོད་ཡུལ་དུ་ལོག་སྟེ་ཡར་སྟོད་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་ལ་གཞི་བཟུང་ནས་བྱམས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྤེལ་བས་བྱམས་ཆོས་བཙན་ལུགས་ཟེར་བའི་བཤད་རྒྱུན་དེ་བྱུང་ངོ་། མདོར་ན་

བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔའི་བཤད་རྒྱུན་དེ་བོད་ཡུལ་དུ་བྱུང་བ་ལ་མཛད་རྗེས་བླ་ན་མེད་པ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པ་རེད།

བཙན་གྲོ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་མགོན་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1291 ལོར་ཡུལ་ཀ་བར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1363 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བྱ་ཡུལ་དགོན་དུ་ཕེབས་ཤིང་སངས་རྒྱས་རྡོ་རྗེ་དཔང་ཕྱུག་གཞོན་ནུ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་མགོན་པོ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་སྟོན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་བསྟན་པའི་བདག་པོར་གྱུར། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1341 ལོར་བྱ་ཡུལ་གྱི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད་ཅིང་བྱ་ཡུལ་དགོན་གྱི་མངའ་ཐང་ཤིན་ཏུ་དར་བར་མཛད། བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་མཛད་ནས་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བྱ་ཡུལ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

བཙན་པོ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1613 ལོར་བོད་ལྗོངས་དགའ་བ་གདོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་

པའི་མིང་མོ་སྤྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1665 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་གུང་རུ་སངས་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1642 ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་ཚགས་འཛིན་གང་ལེགས་གནང་། ལོ་དེར་ཁལ་ཁ་ཨེར་ཏེ་ནི་ཧུང་ཐའི་ཇི་སྤྱིན་བདག་དང་། ཁྲི་ཟུར་ཆུ་བཟང་ནམ་རྒྱལ་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་ཞལ་བཀོད་མཛད་དེ། གསེར་སྟོང་ཆེན་མོའི་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་ལ་དངུལ་དཀར་ལྷད་མེད་ཀྱི་གཞིར་བྱས་སྟེང་དུ་གསེར་ཆོས་ཀྱི་ཚིགས་རྒྱན་དང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྲ་རྒྱན་མཛེས་པར་བྲས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་རྟེན་གྱི་རྣམ་པར་བཞེངས་ཤིང་། རྟེན་གཙུག་ལག་ཁང་ལོགས་རིས་བཅས་པ་གསར་བསྐྲུན་དང་རབ་གནས་རྒྱས་པར་མཛད། ལོ་དྲུག་གི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་དགོན་པའི་མངའ་ཐང་དང་འཆད་ཉན་བཅས་ཤིན་ཏུ་དར་བར་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་སེམས་ཉིད་དགོན་པའི་བླ་མ་མཛད་སྐབས་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་གཅུམ་ཕ་དང་ཞལ་བཙན་པོ་ཡིན་པས་ཀུན་གྱིས་ཁོང་ལ་བླ་མ་བཙན་པོ་པ་ཞེས་ཞུ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1648 ལོར་དགོན་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་

པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1650 ལོར་གསེར་ཁོག་དགོན་དགའ···ལྡན་དམ་ཆོས་གླིང་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི·····ཚོགས་པ་བསྐྱངས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་བདུན་པ་དང་། དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅུ་པ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

བཙན་ཞུག་ལྡེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་མངའ་རིས་གུ་གེར་ཡབ་མངའ་བདག་ཀླ་ག་དེ་ཝའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སྐུ་ན་སོན་རྗེས་ཡ་རྩེའི་མངའ་བདག་མཛད་ཅིང་ཆབ་སྲིད་··········བསྐྱངས་བ་ནས་བཟུང་ཡ་རྩེའི་རྒྱལ་རབས་བྱུང་བ་ཡིན། བཙུན་མོ་ཞིག་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་ལ་རིགས་སྲས་བགྲ་ཤིས་ལྡེ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། མངའ་བདག་བཙན་ཞུག་ལྡེ་ནས་བརྩིས་པའི་གདུང་རབས་དགུ་ཡིས་ཡ་རྩེའི་མངའ་བདག་མཛད་ཅིང་བར་བཏབ་སྐལ་གྱི་མཚམས་ནས་ཡ་རྩེའི་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རྒྱུད་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

བརྩོན་པ་བྱང་ཆུབ་འོད།

ཁོང་ནི་ལྷ་བླ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ·····གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བརྩོན་པ་བློ་བཟང་སྐན་གྲགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ···འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་གས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་། འདོན་ཆོས་ཚོ་ག་བཅས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། དགེ་བསྙེན་ནས་བཟུང་

བསྙེན་རྫོགས་པར་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་རྟ་སྒྲེང་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་རྗེ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྣམ་གཉིས་རང་གི་རྩ་བའི་བླ་མར་བསྟེན་ནས་ཐ་སྙད་རིག་གནས་དང་། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ། གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་མཐིལ་ཕྱིན་པར་མཛད། རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཛལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་ཡིག་ཆེན་པོ་དཀའ་གནད་རྣམས་གསལ་བར་བཀོད་པའི་ལམ་རིམ་རབ་གསལ་མེ་ལོང་》དང་། 《བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྲོག་ཤིང་དུ་ལྷག་པར་གཅེས་པ་ལས་འབྲས་རྣམ་པར་འབྱེད་ཅིང་གསལ་བར་བཤད་པའི་ལས་འབྲས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་》བཅས་ཕྲིས་མ་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

བསྟན་པ་བློ་བཟང་རབ་བརྟན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1676 ལོར་མདོ་སྨད་ཅོང་ཁ་དགེ་ཐང་ཡུལ་དུ་ཡབ་དབྲ་དབང་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་ཏྲ་མཁྲིན་མཚོའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1745 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མཚན་ལ་དོན་གྲུབ་ཚེ་རིང་ཞེས་ཞུ། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ཕྱུགས་རྫི་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཅོ་ནེ་དགོན་དུ་ཞུགས་ཤིང་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཏེ་མཚན་ལ་བློ་བཟང་རབ་བརྟན་ཞེས་བཏགས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་

པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཞུས་ཤིང་བཀའ་······ཆོས་གང་མང་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་འབྲས་སྤུངས་ནས་གླིང་བསྲེའི་དགེ་བཤེས་ཀྱི་མཚན་བཏགས་བཞེས། རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ལས་ལམ་རིམ་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་ཐོར་བུ་སོགས་ཀྱི་ཁྲིད་ལུང་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པར་སྐུ་འབུམ་ནས་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ······མཚོའི་གསེར་ཞལ་མཇལ། ཁོང་གིས་ཁྲི་དགེ་སློབ་དཔོན་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་སོགས་བླ་མ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས·······བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། སྟག་ཚང་རི་ཁྲོད་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་གླིང་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་སྐུ་ཚེ་གང་པོ་བྱ་བྲལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་བཞུགས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«བྱིས་པའི་སྤྱོད་པ་གསལ་བྱེད་མེ་ལོང»དང་། «དབེན་གནས་སྟག་ཚང་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་གླིང་གི་གནས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས»། «བརྡ་སྤྲོད་ཚིག་དོན་འབྱེད་པའི་ལྡེ་མིག»། «ཞལ་གདམས་མགུར་མ»། «བསླབ་བྱ་སྙིང་དོར་ཀུན་གསལ»བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ཡོངས་པའི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

ཆུ་བ་ངག་དབང་དགེ་ལེགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་སྐུ་ཡོན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་གླིང་བསྲེའི་མཚན···········

བཏགས་བཞེས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་བགྲང་བྱ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ་པ་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1791 ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་གྱི་ཏེང་སྐྱུལ་གང་དྲག་གནང་བ་དང་ཆོས་རའི་བྱང་ངོས་སུ་ཀྲུན་ཐང་ཆེ་ཚད་ལྔ་སོགས་གསར་བཞེངས་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་བགྲང་བྱ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་པ་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1789 ལོར་བརྩམས་པའི《བྱ་ཁྱུང་མཁན་རབས་དང་རྟེན་གྱི་དཀར་ཆག་རྒྱས་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན》སོགས་བཞུགས་སོ། 《གདན་རབས》འདིའི་ནང་དུ་མཁན་རབས་དང་པོ་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་ནས་མཁན་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་བར་གྱི་མཁན་ཆེན་སོ་སོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས་རེ་འཁོད་འདུག ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

རྩ་བ་ངག་དབང་ནོར་བུ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་རོང་པོའི་རྩ་བ་ཡིན། ཁོང་གཞོན་ནུ་ནས་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་རིགས་པའི་འཕྲུལ་ལ་མཁྱེན་རབ་གྱི་འཇུག་པ་ཤིན་ཏུ་རྣོ། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སེ་ར་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔའི་རྩ་བ་དང་གསེར་ཕྲེང་བཅས་པ་ཐུགས་ལ་བཟུང་། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་གླིང་བསྲེའི་དམ་བཅའ་དང་། ཉེར་བརྒྱད་པར་གདན་ས་གསུམ་གྱི་དབུས་སུ་ལྷ་

རམས་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་པས་མཁས་གྲགས་ཀྱིས་ས་སྟེང་དུ་ཁྱབ། དེ་ནས་སྨད་རྒྱུད་དུ་ཞུགས་ནས་སྔགས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་མཛད་མཐར་རྒྱུད་པའི་དམ་བཅའ་ཆེན་མོ་བཞག དེ་ནས་རང་དགོན་བྱ་ཁྱུང་དུ་ཕེབས་ཤིང་ཆོས་སྡེ་རང་གི་དགེ་རྒན་གྱི་ཁུར་བཞེས་ཏེ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་ཞབས་འདེགས་ཟོལ་མེད་དུ་ཞུས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1716 ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་སྐུ་བསོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་བས་འཆད་ཉན་འཕེལ། ཁྱད་པར་དུ་སྟོན་ཆད་དབུ་ཕར་གཉིས་ལས་འདུལ་མཛོད་ལ་བརྩི་བཞག་གཏོང་ཙམ་ལས་རྩོད་པ་ཆེར་མ་ཚུགས་པ་ལ་ཁོང་གིས་དཀའ་ཆེན་བཞིའི་རྩོད་པ་ཚང་བར་བཙུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1720 ལོར་སྨོན་ལམ་གསར་འཛུགས་གནང་ཞིང་སེར་བྱེས་ལྟར་གླིང་བསྡེའི་མིང་བཏགས་ཀྱི་སྲོལ་བཙུགས། མགོན་ཁང་དང་བྱམས་ཁང་རྟེན་དང་བཅས་པ་ཞིག་གསོས་མཛད་ཅིང་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་གློས་བསྙང་གསར་བཞེངས་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་བདེ་ཡངས་སུ་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་གཟིགས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་དང་གཟིམ་ཁང་གསར་བ་བརྩིགས་ནས་དེར་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ནས་བཞུགས་པས་མཚན་ལ་ཡང་བདེ་ཡངས་ཚང་དུ་གྲགས། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུའི་ནང་དུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཚ་བ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ··· 1700 ལོར་རྩ་བའི་ཨ་སྐྱེར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1785 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བློ་བཟང་ཆོས་དབྱིངས་པའི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བྱ་ཁྲུང་དགོན་པའི་ཆོས··· གྲོར་ཞུགས་ནས་ཟུར་བཀོལ་ཡན་ཆད་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སེ་ར་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲོར་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད······ ཅིང་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་གསན་བསམ་ལེགས་པར་མཛད། རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་དང་། ཁྲི་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན། བླ་མ་བྱམས་པ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་རང་དགོན་དུ་ཕེབས་ཤིང་རྒྱུད་པ་གསར་འཛུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ལོ་བཅུ········ གཉིས་མཛད། འཆད་ཉན་དང་སྒྲུབ་མཆོད་སོགས་ཀྱི་སྲོལ་བཏོད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ··· ལོ་སྤྱི་ལོ 1761 ལོར་བྱ་ཁྲུང་དགོན་པའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དེའི་རིང་དུ་ལམ་རིམ་དང་། སྐྱེས་རབས། སྤྱོད་འཇུག་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་དབང་། མགོན་བཀའི་རྗེས་གནང་སོགས་ཆོས་བཀའ་ཅི་རིགས་དང་། རྩོད་གྲྭ་ལ་ཉིང་བསྐུལ་ཤིན་ཏུ་སྨར། བླ་བྲང་སེང་ཁྲི་ཁང་དང་། གནས་བཅུའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་གསོས། ཙོང་ཁ་བརྒྱད་ཅུ། རིགས་ལྡན་ཉེར་ལྔ་སོགས་ཀྱི་ཞལ་ཐང་གྲངས་མང་

བཞེངས། པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ལ་ཆོས་སྐེ་རྒྱབ་རྟེན་གྱི་དོན་དུ་བཀའ་ཤོག་ཞུས་པ་སོགས་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དོན་ཡོད་དགུ་སྒྲུབ་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་དྲུག་པར་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས། ཁོང་ནི་བྲ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཆུ་མི་སངས་རྒྱས་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྐད་ཅམ་དུ་མདོ་ཁམས་མི་ཉག་གི་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། བསྟན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་བལ་ཡུལ་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས་ཏེ་པཎྜི་ཏ་ཨ་བྷ་ཡ་ཀ་ར་གུ་པྟ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཡང་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པར་བསླབས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་བསྒྱུར་བ་མཛད། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1126 ལོའི་ཡན་མན་དུ་སྙིང་བ་ལོ་ཙཱ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས་ནས་ཆུ་མི་སངས་རྒྱས་གྲགས་པ་ཁོང་ལ་བསྟེན་ཏེ་ལོ་བཅུ་ཡི་རིང་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད། རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱལ་ཚབ་མཛད་ཅིང་མཐར་རྒྱ་གར་དུ་སྐུ་གཤེགས་པར་གྲགས་སོ། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་«བསྟན་འགྱུར»ལས«ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱ

ཆེར་འགྲེལ་བ་མན་ངག་གི་སྙེ་མ»ཤློ་ཀ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་པ་དང་། «འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད»། «དཔལ་མགོན་པོའི་ནང་སྒྲུབ»། «དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག»། «རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལྟུང་བའི་སྙེ་མ»། «རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་རྩ་བའི་ལྟུང་བའི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག»བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཚངས་དེ་ཝེནྡྲ་རཀྵི་ཏ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བཀའ་འགྱུར»ལས«ཕྱོགས་བཅུའི་མུན་པ་རྣམ་པར་སེལ་བ»ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤློ་ཀ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་བ་དང་། «འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་བདུན་པ»ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤློ་ཀ་བརྒྱ་རྩ་ལྔ་བ། «འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔུ་རྒྱན»ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤློ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་བ། «དཀའ་བོ་རབ་ཏུ་ཕྱུང་བ»ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ཤློ་ཀ་ལྔ་བཅུ་བ»། «དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བ་རིང་བསྲེལ་གྱི་ཟ་མ་ཏོག་གི་གཟུངས»། «བསྟན་འགྱུར»ལས«རྣམ་པར་བཤད་པའི་རིགས་པའི་མདོ་སྡེ»དུམ་སུ་བརྒྱ། «ལས་གྲུབ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་འགྲེལ་བ»། «འཕགས་པ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ»སུམ་བརྒྱ་བ། «དམ་པའི་ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པའི་འགྲོ་བ་དྲུག་གི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

རྩངས་བློན་ཁྲི་ཙུ་རྩང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་ཀྱི་ནང་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མཐའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་ཞིང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

རྩེ་ལྡེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་མངའ་རིས་གུ་གེར་མངའ་བདག་འོད་ལྡེའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སྐུ་ན་སོན་རྗེས་མངའ་རིས་གུ་གེའི་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་ཏེ་བཙུན་མོ་ཞིག་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་ལ་རིགས་སྲས་འབར་ལྡེ་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྡེ། ལྷ་ལྡེ། ནཱ་ག་དེ་ཝ་རྣམས་རིམ་པར་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་རྒྱ་གར་ནས་པཎྜི་ཏ་ཞི་བ་བཟང་པོ་དང་། མཁས་པ་རྣོན་སྤྲི། འཆི་བ་མེད་པ་རཀྵི་ཏ། པཎྜི་ཏ་ག་ཡ་དྷ་ར། བཙུན་མོ་ཅན། པཎྜི་ཏ་པུཎྱ་ཤྲཱི། སུབྷ་ཤི་ཏ། པཎྜི་ཏ་སུ་མ་ཏི་ཀཱིརྟི། པཎྜི་ཏ་གཞོན་ནུ་བུམ་པ། གསེར་གྱི་གོ་ཆ། བལ་པོ་ཧྣ་ལེཀྲ་རྣམས་གདན་དྲངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1076 ལོར་དབུས་གཙང་ཁམས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་ཕལ་ཆེར་མངའ་རིས་སུ་འདུས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་བསྙེན་བཀུར་དང་བདག་རྐྱེན་བླ་ན་མེད་པ

མཛད་ཅིང་། ལོ་པཎ་མང་པོས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་རིགས་ལམ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བས་བོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བ་ཁག་མང་པོ་ཐོན་པའི་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བའི་བྱ་བར་མཛད་རྗེས་ཆེན་པོ་བཞག་ཡོད་པ་ཡིན། ཁོང་ནི་མངའ་རིས་གུ་གེའི་རྒྱལ་རབས་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

རྗེ་དབུས་གྲགས་པ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1710 ལོར་མདོ་སྨད་གླུ་ཆུའི་བྱང་རྒྱུད་ལྗོང་གི་ཏུས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1765 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཁྲ་བོ་ས་རིས་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་བཅས་ལ་སྦྱང་བར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་དཔོན་སློབ་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་ཙོ་ནེ་དགོན་ཆེན་དུ་ཕེབས་ཏེ་བསྡུས་གཞུང་དང་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སེར་སྨད་དུ་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་གི་རིང་དུ་སྦྱངས་པ་མཛད་པས་གླིང་བསྲེའི་དཀའ་བཅུ་དང་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས་ཤིང་མཁས་པའི་ཕྲུ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། ཁྲི་ནམ་མཁའ་བཟང་། བླ་མ་བྱམས་པ་སོགས་ལས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་དབུས་རི་ཁྲོད་དགེ་འཕེལ་བསམ་གཏན་གླིང་གསར་འདེབས་མཛད

ཅིང་སློབ་མ་བསྐྱངས། ཁྲི་དགེ་སྒོམ་ཆེན་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ལས་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་ཞུས། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་སྒྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྩེ་དབུས་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །

རྩེ་དབུས་འཇམ་དབྱངས་བཤེས་གཉེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1769ལོར་མདོ་སྨད་མཛོད་དགེ་ཙ་སྟོད་མར་ཡབ་དྲན་པ་ཚེ་རིང་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་སངས་རྒྱས་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1828 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྐུ་གོང་མ་རྩེ་དབུས་གྲགས་པ་བཟང་པོའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་གནང་ཞིང་རྩེ་དབུས་རི་ཁྲོད་དགེ་འཕེལ་བསམ་གཏན་གླིང་གི་གདན་སར་བཀོད་ཅིང་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་དཀྲུས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་རི་ཁྲོད་ནུ་མའི་གནས་སྤྱོས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་མི་ཏྲའི་དབང་བཀའ་ཡོངས་རྫོགས་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་གནས་མཇལ་མཆོད་འབུལ་མཛད། ཞ་ལུ་དགོན་སོགས་རོང་སྨད་ཕྱོགས་དང་དགའ་ཚལ་རི་ཁྲོད་སོགས་ཆས་པའི་གཤིས་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས། ཡིག་རྟག་གི་སྒྲུབ་རྒྱུན་དུ་མ་བཙུགས་ཤིང་རྒྱུན་ལྡན་དུ་ཆགས་པར་མཛད། གཞི་བྱེས་ཀུན་ཏུ་དབང་ལུང་མན་ངག་གི་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་སྤེལ་བཞིན་དགུང་ལོ་ང་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་

རྩོམ་ནི་མགུར་མ་སོགས་པོད་ཆུང་གཅིག་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་རྩེ་དབུས་སྨྱུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

རྩེ་འབྲོམ་བློན་སྣ་འགྱུ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛེས་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མཐའ་བོར་དུ་བཅུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

རྩེས་ཐང་ཚེ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1520 ལོར་རྩེས་ཐང་སྲང་དཀྱིལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1576 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རྩེས་ཐང་དུ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། ཡུམ་ཆེན་གྱིས་དགའ་ལྡན་གྱི་གསེར་ཁྲི་ཐོབ་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱིད་ཤོད་དུ་སློབ་གཉེར་ལ་མངགས་བཅོལ་མཛད། དེ་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། རྒྱུད་སྟོད་དང་ཤར། ཕག་མོ་ཆོས་སྡེ་རིན་ཆེན་སྒྲིང་སོགས་ཀྱི་ཞལ་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག

ལོ་སྤྱི་ལོ 1568ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ······བདུན་གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ······བསྐོར། སྐབས་འགར་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲལ་དབུར་ཕེབས་ཤིང་སྒྲོལ་བརྗོད། དགའ་ལྡན་འདུ་ཁང་ཆེན་མོའི་ལྗིབ་ཕྲིས་དང་སྲིན་བད་སོགས་ཚགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་དྲུག་པར་རྗེ་ཁང་དུ་བྲུར་བཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་ཕློས་བསླངས་ཁང་དུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་པ······ཡིན་ནོ། །

ཚེས་ཐང་གཞོན་ནུ་དཔལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཚེས་ཐང་དགོན་པའི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་ཆོས་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་ཆད་དུ་སྦྱང་བ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱོང་གཉེར་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ······བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དཔལ་ལྡན་བླ་མ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་གྱི···བསྟོད་པ་བདུན་པ》དང་། 《ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ》། 《ཀྱེའི་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས་རྣམ་པར་དག་པའི་གཏེར》།

«སྒྲུབ་མཐའ་བདུན་པ»། «སྲུང་བ་ལྔའི་མཆོད་པའི་ཆོ་ག»། «གཟའ་དགུའི་མཆོད་པའི་ཆོ་ག»། «གནོན་ཐུ་མ་བདུན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ»། «བསླབ་པ་བཅུའི་ཆོ་ག»། «ཡི་ཧྣམའི་འགྲེལ་བ» བཅས་བཞུགས་སོ། །

བརྩོན་འགྲུས་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་ཞང་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར···· གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

བརྩོན་འགྲུས་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ············ གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཚ

ཚ་ཁོ་ངག་དབང་གྲགས་པ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་སྐབས་སུ་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ནས་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་……བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་པའི་གོ་འཕང་དམ་པར་མངའ་བརྙེས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་དང་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ……རྣམ་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་གསན་ཏེ་སྦྱོང་བ་ཐོན་པར་མཛད། བླ་མེད་ཀྱི་དབང་དང་རིམ་གཉིས་ཀྱི་མན་ངག་རྣམས་ལེགས་པར་གསན་ཏེ་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་པས་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་པོ……ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དཀའ་བཞིའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་པའི་སྐབས་ནས་བཟུང་ཞབས་འབྲིང་པ་རྒྱུན་རིང་དུ་མཛད་དེ……མཉེས་པ་གསུམ་གྱིས་མཉེས་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1410 ལོར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཛ་ཞུ་སྟོད་དུ་ད་ཚང་ལྷུན་གྲུབ་གླིང་དང་། ཛ་ཞུའི་སྨད་དུ་བ་མགོ་དགོན་པ། ཛ་

ཕུའི་སྐད་དུ་སུམ་མདོ་དགོན་པ། དམུ་དགེའི་ས་ཆར་བཀྲ་ཤིས་འཁོར་ལོའི་དགོན་སོགས་དགོན་པ་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་ཕྱག་འདེབས་མཛད་ཅིང་རི་བོ་དགའ་ལྡན་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བའི་……འཕྲིན་ལས་རྒྱས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ཁོང་ལ་ཁོ་བོས་སྨྲས་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཤིག་དང་། ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་དང་སྨོན་ལམ་ཀུན། མཚུངས་པར་སྤྱད་དེ་ནམ་ཞིག་ཚངས་རྒྱ་ཆེ། བདུད་རྩིའི་བགོ་བཤའ་ཐོག་མར་སྦྱིན་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཚ་རྡོར་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་ཙོ་ནེ་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཚ་རྡོར་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས།

ཁོང་ནི་ཙོ་ནེ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས……དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཚ་རྡོར་བློ་བཟང་མཁས་མཆོག

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ……1736 ལོར་འཕན་ཡུལ་དུ་ཡབ་བསམ་གྲུབ་ཚེ་རིང་དང་། ཡུམ་ཨ་སོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1792 ལོའི་ཧོར་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔར་སྐུ……གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་སྐོར་ལོན་དུས་ཆོས་གྲྭ་ལ་ཕེབས་ཏེ་སེར་སྨད་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་ནང་ཚན་ཙོ་ནེ་ཚ་རྡོར་ཁང་དུ་ཆོས་སྐོར……

ཞུགས་པས་ན་ཚ་རྗེ་ར་བློ་བཟང་མཁས་མཆོག་ཏུ་གྲགས། དེ་ནས་ཚ་རྗེ་ར་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བསྙེན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་། འདོན་ཆོས། རྒྱན་འཇུག་སོགས་རྩ་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱང་ཤི་རིང་བར་བྱང་ཆུབ་པར་མཛད། ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ངག་དབང་རབ་བརྟན་དང་། གྲགས་པ་འཕྲིན་ལས། སྨད་རྒྱུད་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་རིན་ཆེན། སྦྱིན་པ་ཆོས་བཟང་སོགས་ལ་བསྙེན་ནས་བསྡུས་གཞུང་། དབུ་མ། ཕར་ཕྱིན། འདུལ་བ། མངོན་པ་མཛོད། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་ཅིང་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། གཞན་ཡང་སྔེར་ཆོས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་རྗེ་བཙུན་ངག་དབང་བྱམས་པ་དང་། རྒྱལ་མཁན་ཆེན་བསྐལ་བཟང་རབ་རྒྱས། སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ། རྗེ་སྒྲུབ་ཁང་པ་འཇམ་དཔལ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ། ལྕགས་ར་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ལ་བསྙེན་ནས་ཟབ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལུང་……ཁྲིད་གསུམ་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་སྟོད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་ཤར་ཆེན་བློ་བཟང་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་ལ་བསྙེན་ནས…གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་བྱང་…ཆུབ་པར་མཛད་ཅིང་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། རྒྱུད་པའི་མཁན་ཁྲི། ཤར་རྩེའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1792 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཀྱང་ཟླ་བ་འགའ་ལས་མ………འགྱངས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་བྱང་

ཚུལ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཤར་རྩེ་བློ་བཟང་མཁས་མཆོག་ཞུའོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཚ་སྤྲུལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ……1880 ལོར་གཞི་རྩེ་བདེ་ལེགས་རབ་བརྟན་གྱི་ཁྱིམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1957 ལོར་ལྷ་སར་སྐུ……གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་སེར་སྨད་ཚ་བ་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་ལྟར་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་སེ་རར་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ཅིང་གཞུང་ཆེན……བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་དགུང་ལོ་ཉེར……གཅིག་པར་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བརྟགས་བཞེས། དེ་ནས་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ཅིང་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་ཐོས་བསམ་ཞུ་ལ…དུ་བྱུང་བ་མཛད། དེ་རྗེས་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་དང་མཉམ་དུ་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་པ་དང་། རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་བཀའ་མངགས་ལྟར་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1911 ལོར་ཞི་ཡིན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་ཨོ་ཏོ་ནི་ཤི་ཏོང་ཀན…ཛིའི་དགོན་དུ་ལོ་གཅིག་ཙམ་བཞུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1921 ལོར་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་དང་མཉམ་དུ་བཀའ་འགྱུར་ཞུས་དག་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1934 ལོར་བོད་ཡིག་སློབ…

གྲྭའི་དགེ་རྒན་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1945 ལོར་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་གིས་ཕ་བོང་ཁའི་མཁན་པོའི་གོ……གནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1952 ལོར་བོད་ལྗོངས་རྩོམ་ཞིབ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཨུ་ཡོན……དང་། སྤྱི་ལོ 1956 ལོར་བོད་ལྗོངས་ཉིན་རེའི་ཚགས་པར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་རྩོམ་སྒྲིག་གཞོན་པ་དང་། ལྷ་ས་སློབ་ཆུང་གི་ཞའོ་ཀྲང་གཞོན་པ་སོགས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་སོ། དེ་ལྟར་དགུང་ལོ་དོན་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཏུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་དང་། ཚ་བ་ཡེ་ཤེས་འཕྲིན་ལས། རྒྱལ་རོང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། རྒྱལ་རོང་བྱམས་པ་བརྩོན་འགྲུས། ཟུར་ཁང་དབང་ཆེན་དགེ་ལེགས། ཧོར་ཁང་བསོད་ནམས་དཔལ་འབར། བྱང་ངོས་པ་རྡོ་རྗེ་དངོས་གྲུབ་བཅས་མང་ཏུ་ཐོན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《སུམ་ཅུ་པའི་སྙིང་པོ་ལེགས་བཤད་ལྗོན་པའི་དབང་པོའི་འགྲེལ་པ》དང་། 《སུམ་ཅུ་པའི་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ》། 《སུམ་ཅུ་པའི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དཔེར་བརྗོད》། 《སྐད་ངག་མི་ཤོང་གི་ལེའུ་དང་པོ་དང་ལེའུ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པ་དང་དཔེར་བརྗོད》། སྐད་ཆིག་གསར་རྩོམ《གཡུ་ཡི་སྙེ་རགས་གསེར་གྱི་ཟམ་པ》། 《ཙུང་ལི་ཀྲའུ་ཨེན་ལེན་ལ་བསྟོད་པ》བཅས་མང་ཏུ་བཞུགས་སོ། །

ཚ་ཕྲུག་སྐལ་བཟང་དོན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……

1781 ལོར་ཚ་ཞུག་གད་སྐྱུར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1859 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ལྷེ་ཚའི་མཁན་པོ་ངག་དབང་འོད་ཟེར་གྱིས་བྱ་ཁྱུང་གི་སེང་ཁྲི་སྐྱོང་སྐབས་ཁོང་གིས……དབོན་པོའི་འགན་ཁུར་བཞེས། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1850 ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི……གདན་སའི་མཁན་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བཅུའི་རིང་དུ་ཆོས་སྲིད……གཉིས་ཀྱིས་གདན་ས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བརྒྱད་པ་མཁན་ཁྲི་སྐྱོང་ཞུར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་པ་ཡིན……ནོ། །

ཚ་རོང་དཔལ་ལྡན་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1535 ལོར་གཙང་ཤབ་སྟོད་ཚ་རོང་མདོ་ཁྲེར་ཡབ་དཔལ་ལྡན་སྐྱིད་དང་། ཡུམ་ཆོས་སྐྱོང་འཛོམས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་དགུ་པར་ངག་དབང་གྲགས་པ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། སློབ་དཔོན་པདྨ་བཟང་པོ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་གངས་ཅན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གྲྭ་སར་ཞུགས་ནས་མཁན་ཆེན་བྱང……ཆུབ་བློ་ལྡན་ལས་བསྡུས་གཞུང་སོགས་ལ་གསན་བསམ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཏེ་མཚན་ལ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ……ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་གསོ་རིག་སློབ་པའི་མགོ་

བརྩམས་ཏེ་ལོ་གཅིག་གི་རིང་དུ་རྩ་བཤད་ཕྱི་གསུམ་ཐུགས་འཛིན གནང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་སློབ་དཔོན་སྲུར་ཚེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཞལས་པད་ལ་བསྟེན་ཏེ་གསོ་རིག་གཞུང་ལུགས་དང་ཉམས་མྱོང་དམར་ཁྲིད་ཐྲགས་མ་མཛད་ནས་སློབ་གཉེར་གནང་བས་སྦྱངས་འབྲས་ལེགས་པར་ཐོན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་སློབ་དཔོན་དང་མཉམ་དུ་སྟོད་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་གོང་སྨན་དཀོན་མཆོག་འཕན་དར་དང མཇལ་ནས་གདམས་ངག་གནང་བ་ཞུ་ཞུས་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་སྦྱངས་པ་མཛད་པས་རྒྱུད་བཞི་ཐུགས་ནས་འཆད པའི་སྨུ་ཡོན་རྒྱས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1561 ལོར་སྨན་ལུང་ཕྲེང་བ་ཅན་གྱི་དགོན་པ གསར་འདེབས་མཛད་ནས་གསོ་རིག་གི་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་མན་ཆོད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་མདོ་སྡེ་ཆོས་མཛད་ཅེས་ཞུའོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《འབུམ་ནག་བཅོས་ཐབས་ཀྱི་ཡིག་ཆུང》དང་། 《ཚད་གསར་གསོ་བའི་ཡིག་ཆུང》། 《གག་པ་དང་རིམས་ཚད་ཕྲ་མོའི་བཅོས་ཐབས》། 《སློ་ནད་གསོ་བའི་ཡིག་ཆུང》། 《རྐང་འབུམ་གསོ་བའི་ཡིག་ཆུང》། 《འཚོ་བྱེད་གཞོན་ནུའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཚ་ལན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་དབུ ཙར་ཡབ་མངའ་བདག་མགོན་སྐྱོང་གི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་

དབུས་ཁུལ་ཕལ་ཆེར་བཟུང་ནས་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་པ་དང་། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཞབས་ཏོག་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། ཁོང་གི་མངའ་ཁོངས་ནས་མདོ་ཁམས་སུ་མི་བཅུ་ཙམ་མངགས་ཏེ་སྨད་འདུལ་དར་བར་བདག་རྐྱེན་མཛད་པ་དང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱང་བས་ཁ་རག་སྐྱོས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཡང་ཁོང་གི་སློབ་མ་ཡིན། ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གིས་མཛད་པའི《བསྟན་རྩིས་ཀུན་བཏུས》ལས"བོད་ལུགས་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 977 ལོའི་ཟླ་ཕྱིར་སྐུ་གཤེགས།"ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་མངའ་བདག་ཡུམ་བརྟན་ནས་བརྩིས་པའི་གདུང་རབས་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཚང་འདུར་བ་ཆེན་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་བླ་མ་བ་ལམ་པའི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེ་ཞེས་གསོལ། ཁྲིད་དང་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ཞུས། དེ་ནས་ལྷ་ཕྱུག་མཁར་བ་ཉི་ཟླ་འོད་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ནས་གཟིམ་གཡོག་མཛད་ཅིང་གདམས་ངག་རྣམས་རྫོགས་པར་ཞུས། དེ་ནས་ཏྲ་སྐར་ཕེ་བས་ཏེ་སྟང་སྒོམ་རས་པ་དང་། མཁན་པོ་ཕྱུག་གཅེར་བ་གཉིས་ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཞུས། དེ་ནས་ཚང་འདུར་དགོན་པ་བཏབ་ཅིང་མིང་ལ་ཡང་ལྷ་སྡིངས་སུ་བཏགས། དེའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གི་མཚན་ལ་སྟང་སྒོམ་ཞིག་པོ་ཞེས་ཞུ། སྟོ་ཞུབ་གུང་གསུམ་དང་། རྗེ་བོ་སྐྱུ་རྒྱལ་གྱི་ས་ཆ་ཡན་ཆད་གདུལ་བྱའི་མཐིལ་དུ་གྱུར། དེ་ནས་ཡོན་བདག་སྐར་པ་རྣམས

གྱིས་ཞོག་ཕུག་གི་དགོན་ས་གཞིས་ཕུལ་ནས་དགོན་པ་བཏབ། འཇམ་དཔལ་དང་མ་ཎིའི་ཕྲུན་བཙུགས། ཤུང་ཐང་དུ་ཡོན་བདག་རིན་ཆེན་མགོན་གྱིས་གདན་དྲངས་ནས་སྲད་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཕུལ། སྐམས་ཡོན་བདག་བསམ་གྲུབ་གྱིས་གདན་དྲངས་ནས་བྲག་ཤུག་གསེབ··ཕུལ་ནས་དགོན་པ་བཏབ་ཅིང་མ་ཎིའི་ཕྲུན་བཙུགས། ཁྲི་ཡུལ་དུ་མང་དཀར་བ་ཡོན་བདག་རྣམས་གདན་དྲངས་ནས་ལྷུ་རི་དགོན་པ་བཏབ། དྲས་པའི་ཡོན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་གདན་དྲངས་ནས་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི···དགོན་པ་བཏབ་ཅིང་ཆོས་ཁྲི་ཐང་ལ་ཆོས་གསུངས། སྐུ་ཐང་དུ་ཡོན་བདག་རྒྱལ་གྱིས་གདན་དྲངས་ནས་སྒྲིག་ཏུ་དགོན་པ་བཏབ་ཅིང་མ······ཎིའི་ཧྲུན་བཙུགས། སུམ་རྫེ་ཙོལ་གླིང་དུ་ཡོན་བདག་པད་ནག་གིས་གདན་དྲངས་ནས་དགོན་པ་བཏབ་ཅིང་མ་ཎིའི་ཧྲུན་བཙུགས། དེ་ནས་དགོན་པ་དང་བྲག་དཀར་ཏ་སོ་དབུ་མའི་རྫོང་། སྨད་ཁང་། གོ་ཐོ་ཚ་རྣམས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་ཐར་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཛད་ནས···དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །

ཚར་ཆ་ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ······1711 ལོར་མདོ་སྨད་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཉེ་འདབས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1784 ལོར་སྐུ·····གཤེགས། ཁོང་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་འཇམ་མགོན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་དང་སེ་ཁྲི་བློ་བཟང····

དོན་གྲུབ་གཉིས་ལས་བསྡུས་གཞུང་དང་། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་པས་རྗེ་བཙལ་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། ཚོགས་ཆེན་ཞལ་ངོའི་ཕྱུགས་འགན་བཞེས་ཏེ་གྲྭ་ཚང་གི་ཞབས་ཏོག་གནང་དུ་འགྲོ་ངེས་དང་། རྒྱུད་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཕྱུགས་འགན་བཞེས་སྐབས་འགྲེལ་བའི་འཆད་ཉན……… སོགས་བླ་གྲྭ་ཚང་མས་ཕྱུགས་ཉམས་སུ་བསྐྱར་རྒྱུའི་འགྲིག་ལམ་གྱི……… རིགས་ཟུང་ཟད་ཀྱང་མི་ཉམས་པར་མཛད་ཅིང་། ལས་སྡེ་ཆེ་ཆུང་སུས་ཀྱང་བག་ཡངས་དང་བླ་ཆོས་སུ་འགྲོ་བའི་རིགས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད…… འཕྲལ་དུ་གནང་བ་ལས་ཐབས་འཕྲུལ་མང་པོ་མི་མཛད་པས་ཕྱུགས…… རང་བཞིན་དྲང་ཞིང་གཟུ་བོར་གནས་པ་ཞིག་ཡིན། ཕྱག་རྫས་གང་ཡོད་གྲྭ་ཚང་ལ་འབུལ་བར་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་དགོན་པ་ལ་ཞབས་ཕྱི་དང་དགེ་སྦྱོར་ཆིག་དྲིལ་མཛད་ཅིང་དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པར……… དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཚལ་པ་སི་ཏུ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1309 ལོར་ཡབ་བྱང་ཆེན་སྨོན་ལམ་རྡོ་རྗེའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1364 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ལྔ་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་སྦྱངས་མཛད། ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་དང་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་གང་ལའང་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་ཅན་དུ་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་ཁྲི་དཔོན་དུ་བསྐོས།

དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡེ་ཧྲུན་ཐེའི་སྐུར་གྱི་དྲུང་དུ་ཕྱིན། དངུལ་གྱི་ཐམ་ཀ་དང་གསེར་གྱི་རྒྱན། འཇའ་ས་བཅས་གནང་། ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་རིང་དུ་ཁྲི་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་བཟུང་། དེའི་རིང་དུ་ཚལ་གུང་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་། རྩེ་པོ་ཏ་ལ་བཅས་ལ་བདག་རྐྱེན་གང་ལེགས་མཛད་ནས་ཉམས་གསོ་མཛད། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་གདན་དྲངས་ནས་སྣར་ཐང་གི་བཀའ་འགྱུར་བཅས་ལ་ཞིབ་བསྡུར་ཞུས་དག་མཛད་དེ་གསེར་དངུལ་འདྲེས་མའི་བཀའ་འགྱུར་པོད་ཉིས་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་བཞེངས་པར་ཚལ་པ་བཀའ་འགྱུར་ཞེས་འབོད། དེ་ནས་ཏའི་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་དང་མ་འཆམ་པས་ཁྲི་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་གཙུང་པོ་གྲགས་པ་ཤེས་རབས་ལ་སྤྲད། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་མཁན་ཆེན་དོན་ཞགས་པ་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་གྱི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་མཛད། མཚན་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་སུ་གསོལ། ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་ཚལ་གུང་ཐང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། བོད་ཀྱི་ས་གནས་སུ་སི་ཏུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་བསྟོད་བསྔགས་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ཞིག་བྱུང་། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ཚལ་པ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག«དེབ་ཐེར་དཀར་པོ»དང་། «དེབ་ཐེར་དམར་པོ»། «དེབ་ཐེར་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག»། རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས«དེབ་ཐེར་ཁྲ་བོ»། «གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་གི་རྣམ་ཐར»། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡབ«སྨོན་ལམ་རྡོ་རྗེ་རྣམ་ཐར»བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཚལ་བ་ལེགས་པ་ཆོས་འབྱོར།

ཁོང་ནི་འཇམ་དབྱངས་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་ལེགས་པ་ཆོས་འབྱོར་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་བཀྲ་ཤིས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙྪ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དབང་གི་རིམ་པ་མདོར་བསྡུས་པ》དང་། 《བཞི་བའི་རྣམ་པར་ངེས་པའི་མན་ངག》ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་བརྩེགས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙྪ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《ཀུན་ནས་སྐོར་འཇུག་པའི་འོད་ཟེར་གཙུག་ཏོར་

དྲི་མ་མེད་པར་སྣང་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོ་དང་དམ་ཚིག་ལ་རྣམ་པར་ལྟ་བའི་གཟུངས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ»སློབ······དཔོན་ཆེན་པོ་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རོལ་པས་མཛད···པ་བཞུགས་སོ། །

རྒྱལ་ཁྲིམས་གཞོན་ནུ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ····སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ཞིག་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«དཔལ་གདན་བཞི་པའི་རྒྱུའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག»དང་། «འཕགས་པ་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་པོ་ཅན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ······ག»། «སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས»། «རབ་གནས་ཀྱི་རྒྱུད»། «གཏོར་མའི་རྒྱུད»། «དམ་ཚིག་གི་རྒྱུད»། «འཕགས་པ་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་པོ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས»། «སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ»། «དམ་ཚིག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ»། «འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་གསང······བའི་སྒྲོན་མ»། «འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འཁོར་ལོའི་རིམ་པ»། «མཚན་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས»། «འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཡིད་བཞིན་ནོར····

བུ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོན་ཏན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་«བཀའ་འགྱུར»ལས«གཟླིའི་མདོ»བཞུགས་སོ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེ

ཁོང་ནི་ཚང་པ་འདུར་བ་ཆེན་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ།

ཚུལ་དགེ་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སློབ་གཉེར་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལག་ལེན

གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བ》དང་། 《གཞན་ལ་ཕན་པ》ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཚེ་སྤོང་བྱང་ཆུབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་མུ་ནེ་བཙན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་སྙན་གྲགས་ཆེ་བའི……ཡིག་མཁན་བྲིས་པ་ཞིག་ཡིན། གཏེར་སྟོན་ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས……མཛད་པའི《ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྙིང་པོ་སྦྲང་རྩིའི་བཅུད》ཀྱི་ནང་དུ……“རྒྱལ་པོ་འདིའི (མུ་ནེ་བཙན་པོ) སྐུ་རིང་ལ། ཡི་གེ་མཁན་པོ་ཚེ་སྤོང་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱ་བ་བྱུང་སྟེ། རྗེ་ལ་ཡི་གེའི་སྟངས་ཤུལ་བས། སྦུར་ནག་བལ་གྱིས་བཏུམས་པ་འདྲ་བ་གཅིག་བྱུང་། རྗེའི་དབུ་རྗེན་གྱི་འོག་ཏུ་སྦས་ཏེ་བསྣམས་ནས་མདོ་ཁམས་སྨད་དུ་སྐྱུགས་ཏེ། ཁམས་ཡིག་ཏུ་གྲགས་སོ། ”ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཚེ་སྤོང་བཟའ་འབྲི་མ་ཐོད་དཀར།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དྲུག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པའི་ཨ་ཡུམ་ཡིན། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་ཁོང་མོའི་མཚན་ལ་འབྲི་བཟའ་ཐོད་དཀར་ཞེས་འཁོད་འདུག་གོ།

ཚེ་སྤོང་བཟའ་མེ་ཏོག་སྒྲོན།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ……སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་མུ་ནེ་བཙན་པོ། རྒྱལ་པོ་མུ་ཏིག་བཙན་པོ། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་

བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛེང་ཡོན་གྱི་མ་ཡུམ་ཡིན། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་བོད་ལུགས་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 797 ལོར་ཁོང་མོས་རྒྱལ་པོ་མུ་ནེ་བཙན་པོ་ལ་དུག་བྲངས་ནས་བཀྲོངས་སོ། ཁོང་མོའི་ཕྲུག་རིས་སུ་དཔུ་རྩེ་རིགས་གསུམ་ལ་དཔེ་བླངས་ཏེ་ཁམས་གསུམ་ཟངས་ཁང་གླིང་བཞེངས་པ་མཛད་དོ། །

ཚེ་སྤྲོང་བཟའ་བཙན་མོ་འཕན།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མ་ཨུ་དུམ་བཙན་པོའི (803—846) བཙུན་མོ་ཚུང་བ་དང་། མངའ་བདག་འོད་བསྲུངས་ཀྱི་མ་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །

ཚེ་སྤྲོང་བཟའ་ལྷུན་གྱི་བུ་མོ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན (802—841) གྱི་བཙུན་མོ་ཡིན་པ་ཞང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པའི་«ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྙིང་པོ་སྦྲང་བའི་བཅུད»དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཚེ་སྨོན་གླིང་པ་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་ཚོ་ནེ་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཚེ་སྨོན་གླིང་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་ཚོ་ནེ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཚེ་སྨོན་གླིང་པ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས།

ཁོང་ནི་ཚེ་ནི་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ། །

ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1910 ལོར་མདོ་སྨད་རྨ་ཆུ་འགྲམ་གྱི་ཞུན་ཧྭ་རྫོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1985 ལོའི་ཟླ་བ་དྲུག་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས། ཁོང་གིས་འཇིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་གཙོ་མཛད་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རིག་པའི་དབང་ཕྱུག་མང་པོར་བསྟེན་ཏེ། ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་སྤྱི་དང་། སྒོས་སུ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་ནས། གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་དུ་ཁྱབ། སྒྲ་རིག་པ་བསླབས་པའི་ཀུན་བཤད་ཀྱི་མཚན་ལ་དབྱངས་ལྡན་རིག་པའི་འདོད་འཇོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར (སྤྱི་ལོ1953) མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་རྩོམ་བསྒྱུར་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་འགན་ཁུར་བཞེས་ཤིང་སྒྱུར་རྩོམ་གྱི་མཛད་པ་གནང་བ་མང་། ཀྲོའུ་ཙུང་ལིས་སྒོས་སུ་ཆོག་མཆན་གནང་བའི་ཡོ་གནས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་བཅས་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་མི་དམངས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་གཞུང་ལས་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རིན་གཞོན་པའི་འགན་ཁུར་བཞེས། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་ནས་ང་བཞི་བར་མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་དགེ

རྒན་མཛད་མྱོངས། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་ནང་དུ་བཙོན་ལའང་བཞུགས་མྱོང་། དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པར (སྤྱི་ལོ1978) ནུབ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་ཕེབས་ནས་དགེ་རྒན་མཛད། ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཧྲུའུ་ཀྲང་གཞོན་པ་དང་། ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་སྲིད་གྲོས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཨུ་ཡོན། ཀྲུང་གོ་མི་རིགས་སྐད་རིགས་སློབ་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འཛིན་པ། ཀྲུང་གོ་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འཛིན་པ་བཅས་ཀྱི་གོ་གནས་བཞེས་མྱོང་། ཁོང་གིས་ནུབ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་སྐོར་མོ་ཁྲི་གཅིག་བཞག་པ་མཛད། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་མི་རིགས་སློབ་གསོའི་ལས་འགན་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་ནི་སྤྱི་གྲངས་ཅན་ཡོད་དང་། སྒོས་སུ་མདོ་སྨད་ཀྱི་ལས་རིགས་སོ་སོའི་ཐོག་ཏུ་མ་ཁྱབ་པ་མེད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྣམ་ཐར་དང་། ལོ་རྒྱུས། དམ་ཆོས། བསླབ་བྱ། སྐར་རྩིས། སྙན་ངག སུམ་རྟགས་དག་གསུམ། ལྡུ་དང་ཡཏྲའི་མ་ཕྱི་བཅས་ཆོས་ཚན་ལྔ་བཅུ་ལྷག་བཞུགས་སོ། །

ཚེ་ལྡན་དགེ་བཤེས་དམ་ཆོས་ཡར་འཕེལ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་འགག་ཙའི་ཆར་གཏོགས་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་གྲངས་ལོན་པའི་བར་དུ་སྐུ་འབུམ་ཆེ་ཤོས་སྐར་བའི་ནང་གཟན་མཛད། སྐབས་ཤིག་ཏུ་མི་གཡེར་བག་ཅན་ཁ་ཤས་དང་རྟུང་བརྡེགས་ཤོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྐར་བ་ནས་ཕྱི་ཕུད་བཏང་། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་ཐར་ཕྱུས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ལ་འཚོར་སྣང་གི་ལར

རྒྱས་ནང་ནས་བསྐུལ་ཞིང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་ལ་དཀའ་སྤྱད་སྟུག་ཅས་ཀྱིས་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་རྐྱེན་ངན་གྲོགས་སུ་སོང་བར་སྣང་། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1872 ལོར་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་ཚགས་འཛིན་གང་ལེགས་གནང་། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཀྱང་ཁ་ཧོན་དགེ་སྦྱོར་དང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཨེ་འབུམ་ཞབས་དྲུང་བཤད་སྒྲུབ་དགེ་ལེགས་རབ་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1798 ལོར་སྐུ་འབུམ་ལྷ་སྡེ་དྲེད་ཁིག་འབྲོག་སྡེར་ཡབ་ཨུ་རྒྱན་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་ཆོས་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1870ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་སྐུ་འབུམ་དུ་ཕེབས་ཤིང་སྐྱབས་རྗེ་ཆེ་ཤོས་ངག་དབང་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དེ་ནས་ཆེ་ཤོས་ཡོངས་འཛིན་ངག་དབང་འཇམ་དབྱངས་དབང་རྒྱལ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ཞིང་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་དང་། དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་རིམ་བཞིན་ཞུགས་ཏེ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཐེག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀུན་ལ་གསན་སྦྱོང་ལེགས་པར་གནང་། དེ་ནས་དབུས་སུ

ཕེབས་ཏེ་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་ཐུགས་གཉེར་དང་། ཁྲི་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། སྐྱེས་ཆེན་དུ་མ་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་མནོས་ཏེ་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1840 ལོར་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་འཁྲིག་ཁྲིམས་དམ་ཞིང་འཆད······ཉན་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བར་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཐོར་གོད་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་གདུལ་བྱ་སེར་སྐྱ་ཡོངས་ལ་འདོད་ཆོས་ལྷུག་པར་བསྩལ་བའི་སྒོ··ནས་འདི་ཕྱིའི་རེ་འབྲས་སྨིན་པར་མཛད། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྤྲོས་བཅས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་ཏག་སྦྱོར་གསུམ་སྦྱོར་གྱིས་འགྲུས་པར······མཛད་བཞིན་ཞི་བར་གཤེགས་པའི་ཚུལ་བསྟན། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་ཞེ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཚེ་རིག་འཛིན་པ་ངག་དབང་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་གྲ་ཕྱི་ཁུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་འོག་མིན་ཨོ་རྒྱན་སྨིན་གྲོལ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཀྱི་སྐོར····དང་། ནང་དོན་རིག་པའི་སྐོར་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མི་དམན་པ་མཛད། ལོ་ཆེན་དྷརྨ་ཤྲཱི (1654—1718) ལས་དབང་ལུང་མན་ངག········མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་སྦྱངས་པ་ཟད་དུ་བྱུང་བ་མཛད་དེ་མན་ངག་ལྷན་ཐབས་ཀྱི་ཡང་གསལ་«གསང་སྔགས་གབ་ཚིག་ཞལ་ཤེས་སྦྱོར་ཚད་སོགས་མ་སྦས་ལྷུག་པར······

བཤད་པ་བདུད་རྩིའི་གཏེར་བུམ་མཁའ་འགྲོའི་གཏད་རྒྱའི་རྒྱ་མདུད་བཀྲོལ་བའི་རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་ལྡེ་མིག»ཅེས་པ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1712ལོར«མན་ངག་ཡོན་ཏན་རྒྱུད་ཀྱི་གཅེས་བསྡུས་ཀྱི་ཟུར་རྒྱན་ཕྱི་མ་ལྡེ་མིག་སྨན་དོན་ཀུན་གསལ»ཞེས་པ་ཕྱག་བརྩམས་མཛད། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་འོག་མིན་ཨོ་རྒྱན་སྨིན་གྲོལ་གླིང་གི་སྨན་པ་མཛད་ནས་བཞུགས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་སྨིན་གླིང་དག་དབང་དཔལ་བཟང་ཞུའོ། །

ཆོས་གྲོང་ནག་སེང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དྲུག་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། སྐུ་ཚེའི་སྟོད་དུ་ཟིང་པོ་རྗེ་ཁྲི་པངས་སུམ་གྱི་ནང་འཁོར་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ལ་མགོ་འབྲུལ་ཞུས་ཀྱང་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་དགུང་དུ་གཤེགས། རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ཕྲུན་སོང་དུ་མནའ་ཆིག་བོར་ནས་ཟིང་པོ་རྗེ་ཁྲི་པངས་སུམ་ལ་དམག་དྲངས་ཤིང་མདའ་ཁོངས་ཚང་མ་བླངས་ནས་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ། རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱིས་ཀྱང་ཆོས་པོང་ནག་སེང་ལ་འོན་གྱི་སྟོན་མཁར་ནས་བྲན་གཡོག་ཁྱིམ་ཚང་སུམ་བརྒྱ་བྱུ་དགའ་གནང་ཞིང་བློན་པོའི་གོ་གནས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་ཡང་བསྩལ་ཏོ། །

ཆོས་བཞི་སྙིང་མ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1293ལོར

ཡབ་རིན་ཆེན་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་ཞང་ལྷ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1360ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་མཁན་པོ་ཚུལ་དར་དང་། སློབ་དཔོན་ཞང་བཙུན་ཕུ་ཧྲངས་པ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དུ་གསོལ། མཁན་པོ་ཚུལ་དར་ལས་འདུལ་བའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་གསན། དེ་ནས་སྤྱན་སྔ་གཉིས་མཆོད་པ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གདམས་ངག་ཕྱག་ལེན་དང་བཅས་པར་ཞུས། བླ་མ་ལྷ་ཁང་པས་ཆོས་སྒོ་ཕྱེ་བ་ལས་དབང་ལུང་མང་དུ་ཞུས། བླ་མ་བྲག་པ་རིན་ཆེན་ལས་ཆོས་སྐྱོང་གི་སྐོར་རྣམས་གསན། བླ་མ་ཏི་ཤེ་བ་དར་མ་རྒྱལ་པོ་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་ངག་གི······ཞིབ་ཆ་རྣམས་ལེགས་པར་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1310ལོར་ཕག་གྲུའི་གདན་ས་སྤྱན་······སྔའི་གོ་སར་ཕེབས། ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་རིང་དུ་གདན་སའི་འགན་ཁུར་བཞེས་ནས་འཆད་ཉན་གྱིས་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་པ·········བསྐྱངས་ཤིང་བསྟན་འགྲོའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་མཛད་དེ་གདན་སའི་གོ་ས······དགོངས་པ་ཞུས་ནས་ཐུར་བཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་ཕག་གྲུའི་གདན་རབས་བརྒྱད་པ་ཡིན། །ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་བཅུ་གཉིས་གསར་མ་གྲགས་པ་ཤེས་རབ་དང་། བླ་མ་མཁར་ཐོག་པ། བླ་མ་སྟེའུ་བ། རྡོར་འཛིན་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན། བླ་མ་མགོན་གཞོན་པ། མཚུངས་མེད་རིག་གཞོན་པ་བཅས་ཡིན། །

ཚེས་བཞི་གསར་མ་བ།

ཁོང་ནི་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར……གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཚོ་འདུ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……1745ལོར་མདོ་སྨད་ཚོ་འདུའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1787ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མས་རྒྱུད་པ་དཔོན་སློབ་ཚོ་འདུ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐུའི་སྐྱེ་བར་ལུང་བསྟན། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་ཐུགས་ཐག་བཅད་ཅིང་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དེ་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་བསྡུས་གཞུང་དང་། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐུགས་གཉེར་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། བདེ་མོ་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་མདོ་སྔགས་འཆད་ཉན་ལོ་མང་པོའི་བར་དུ་མཛད་པས་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་བྱུང་། བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་ལོ་ཤས་མཛད་པའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་སྐུ་བསྟུང་སྟེ་དགོངས་པ་ཞུས་ནས་ཟུར་བཞུགས་མཛད། ཐུང་མ་འགོར་བར་སླར་ཡང་བདེ་མོ་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་འཆད་ཉན་མཛད་སྐུར་དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་དགོན་གནས་དེར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་བདུན་པ……ཡིན་ནོ། །

ཚོ་འདུ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1672ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་སྐོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ ཞིང་རིག་པའི་གནས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། ཁྱད་པར་དུ་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་བསྟུས་གྲྭ་ནས་བཟུང་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཤིང་དཀའ་ཆེན་བཅུ་ལ་ཞིབ་སྦྱངས་མཛད་ནས་མདོ་རྒྱུད་མ་ལུས་པའི་དགོངས་དོན་ལ་མི་འཛིགས་པའི་སྤོབས་པ་བརྙེས། རོང་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེའི་མཁན་ཁྲིར་བཀུར་བས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཚོ་འདུའ་སྐེའུ་སྟེང་བྱ་བའི་གཞིར་སྒྲུབ་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་གནས་མཆོག་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཕེལ་གླིང་གསར་དུ་བཏབ། ཐུགས་དམ་ཐོས་བྱམས་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་གསར་དུ་བཞེངས། བཅའ་ཡིག་བློ་ལྡན་དགའ་བསྐྱེད་ཕན་བདེ་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་ཚིག་ཉུང་ལ་གནད་འདོམས་ཤིང་དོན་དྲིལ་བ་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་བརྩམས་པ་ད་ལྟའང་མཇལ་དུ་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1752ལོར་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་ཕྱག་ལེན་ལྟར་རྒྱུན་འཇུག་དང་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་བཟང་བཙུགས། སྐབས་ཀྱི་གཏོང་སྒོ་དང་གྲྭ་ཇ་གཅིག་གི་རྒྱུན་འཛིན་ཀྱང་སྐྱོར་འཛུགས་བསྐུལ།

སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་བཞུགས་ནས་ཟབ་རྒྱས་གདམས་པས་ཅི་ཡང་བསྐྱངས། ཁོང་ནི་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་གཙོ་མཛད་པའི་རྡོ་རྗེ་འཆང་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཤེས་རབ་བསྟན་འཛིན་སོགས་ཡིན་ནོ། །

ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་ཆགས་པ་ཆོས་འཕེལ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཚོགས་ཆག་ཆུང་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ལ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས»ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་[illegible]་བརྩམས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

ཚང་བཙན་ཤེས་རབ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་

དུས་མགོ་ཙམ་མདོ་སྨད་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་རྨ་ལུང་རྡོ་རྗེའི་བྲག་དན་ཏིག····· སེལ་གྱི་ཡང་དགོན (དེང་སང་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ཞུང་ཧྭ་རྫོང་ཁོངས) དུ་བྱོན་ནས་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ (953—1035) ལས་ རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་གསན་ཏེ། དབུས་གཙང་དུ་ཕྱོག་ཕེབས་མཛད་ཅིང་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ལ་ཞིག་གསོས་གང་ལེགས་མཛད། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ཟུ་གླིང་བཟུང་སྟེ་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད། ཆོས་རྒྱུད་དེ་ལས་གྱེས་པའི་སྐལ་སྐོར་དང་། རྒྱན་སྐོར། གནས་གསར་གྱི་སྐོར། གནས་རྙིང་གི་སྐོར། ཐ་ཚོ། ཤུན་ཚོ་སྐོར། བྱ་ཆོས་སྐོར། སྔོན་གྲོ་སྐོར། ཚྭ་ཚོ་བཅས་ཁྲལ་ཚོ་དགུ་ཡོད། ཁོང་ནི་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས་པའི་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ····· མི་བཅུའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

མཆན་སྒྲོགས་དགེ་འདུན་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1847 ལོར་ཁྲི་ཀ་གསེར་མོ་ལྗོངས་སུ་ཡབ་བློ་བཟང་དང་ཡུམ་དཔལ་མོ་རྒྱལ····· གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྐྱབས་རྗེ་གསེར་ཁང་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་སྐུ་གོང་མ་བློ་བཟང་བཀྲ····· ཤིས་ཉི་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་རང་དགོན་གོང་བ་སྲྭ་ཚང་གི་བླ་ཐང་དུ་གདན་སར་བཀོད། ཐར་ཤུལ་དགེ་འདུན་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་

མཚོ་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་སྐུ་འབུམ་རང་སྐར་གྱི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་བློ་བཟང་རིན་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་སྐུ་འབུམ་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་དང་ཕར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་ཚོགས་ལངས་ཀྱང་བཞེངས།

སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་དྲུང་ནས་རྡོར་ཕྲེང་གི་དབང་ཆེན་དང་། ཚེ་དཔག་ལྷ་དགུ། འཇིགས་བྱེད་དཔའ་གཅིག་བཅས་ཀྱི་དབང་རྣམས་ཞིགས་པར་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་དུས་ཟིང་ལངས་པའི་སྐབས་ཀྱིས་རང་དགོན་གོང་བ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཕེབས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་དཔེ་གཟིགས་དང་མཛུབ་ཁྲིད། རིགས་པ་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་དཔྱད་རྟོག་ནར་མར་མཛད། དུས་རྒྱུན་དུ་ཞལ་འདོན་དགེ་སྦྱོར་ལ་བརྩོན་པ་ཐུགས་དྲག་པོས་འཇིགས་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་གཡེང་བ་རྒྱང་རིང་དུ་བསྲིངས་ནས་བུད་སྐྱེགས་ཐོབ་གསུམ། གཏད་པ་བཞི། རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ཉམས་བཞེས་ཟབ་མོས་བཀའ་གདམས་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་བདག་གིར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་གསང་ཆེན་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་ཐོས་བསམ་གང་ཞིགས་གནང་། དགུང་ལོ་བཞི་པར་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་འདུ་ཁང་རྙིང་སྐྱོན་ཆེ་བའང་ཞིག་གསོས་ཞིགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་མཆོད་རྟེན་སྐེས་དགོན་པའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་འཆད་ཉན་ཡར་

ཛོད་དུ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1886 ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ····བཞུགས་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ····དམ་ཞིགས་པར་མཛད། ཁྲི་ཐུར་ནས་ཀྱང་སྐུ་འབུམ་དགོན་དང་། རང་དགོན་གོང་བ་གྲྭ་ཚང་གཉིས་སུ་རེས་མོས་ཀྱིས་བཀའ་དྲིན············བསྐྱངས་པ་ལགས་སོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་ང་གཉིས་པ་དང་། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་བདུན་ཅུ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཨཆན་སློགས་དགེ་འདུན་དོན་གྲུབ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1734 ལོར་སྐུ་འབུམ····དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ཆེན་ལ་བཞུགས་ཏེ་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དེའི་རིང་དུ་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་གཞི་ནས་གསར་བཞེངས་མཛད། ཆེ་ཤོས་ལྷ་བཟོ་བློ་བཟང་བཤེས་གཉེན་གྱིས་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་གཟིགས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ཁྲིད་འཕགས་ཅན············བཞེངས་ནས་རབ་གནས་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ལ་དེང་སང་འཇམ··········དབྱངས་ཀུན་གཟིགས་སུ་གྲགས་པ་དེའོ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1740 ལོར་མི་དབང་ཕོ་ལྷ་བ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ནས་དངུལ་སྲང་ཉིས་ཁྲི་བདུན་སྟོང་ལས་བརྒལ་བའི་རྒྱུ·······སོང་གིས་གསེར་སྟོང་ཆེན་མོའི་སྟེང་གི་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱ་ཕིབས། གཉེ་རའི་ཏོག་གི་ནང་དུ་པཀྲའི་རྒྱལ་པོའི་འཕེལ་གདུང་སོགས་ཕྱིན······

ཧེན། ནོར་བུ་འབར་བ་ཆ་གཅིག་གི་ནང་དུ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་གཏེར་རྫས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྲས་པ། ཕྱ་ཟུར་གྱི་མགོ་རྒྱུན་དང་བཅས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1741 ལོར་ལེགས་པར………སྒྲུབ། གདན་སའི་ཁྲི་ཆེན་ཁོང་དང་། རྒྱུད་པ་མཁན་པོ། དཀར་པོ་ཆོས་རྗེ་སོགས་དགེ་འདུན་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པས་རབ་གནས་ཀྱི་ཆོ་‥ག་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཚད་དུ་བྱུང་བ་མཛད་‥དོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་ཉེར་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

མཚན་སྒྲོགས་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……1791 ལོར་རོང་ཕྱོགས་ཀན་ཀྱ་སྡེ་བར་ཡབ་བྲན་དུ་ཤར་དང་། ཡུམ་ཆོས་འཕེལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1845 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན………མཛད་ཅིང་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་ལེགས་པར……:སྦྱངས། ངང་རོང་མཁན་པོ་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་བར་མ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་རང་སྐར་དུ་གདན་སར་བཀོད་ཅིང་དགའ་སྟོན་རྒྱས་པར་སྤྲོས། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་བཀའ་པོད་…ལྔའི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་གནང་། སྐབས་རྗེ་གསེར་ཁང་རྡོ་རྗེ་འཆང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཚིགས་སྡུ་མ………

དང་ཕྱི་མའི་སྡོམ་པ་རིམ་གྱིས་བཞེས། དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་གསང་ཆེན་འབྲས་བུ་ཐེག་པའི་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མ་ལུས་པ་ལ་གསན་སྦྱོང་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1820 ལོར་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་ཚགས་འཛིན་ལེགས་པར་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1826 ལོར་སྔ་ཞི་མཆོད་རྟེན་སྐྱེས་དགོན་པའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འདུལ་བའི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་བཤད་སྒྲུབ་བྱ་བ་དག་གཙང་གོང་འཕེལ་ཡོང་བའི་དོ་དམ་ཐུགས་ཁུར་ཆེར་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1833 ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀར་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བསྐྱངས། ཁྲི་ཐུར་ནས་གདན་ས་འདི་དང་། ཁྲི་ཀའི་གོང་བ་གྲྭ་ཚང་སོགས་དགོན་སྒྲུབ་སྡེ་དུ་མར་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོར་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་བདི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་པ་དང་། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

མཚམས་བཅད་པ་གྲགས་པ་བསོད་ནམས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1240

ལོར་འདན་སྟོད་གྲོང་ཁྱེར་ཙོང་དུར་ཡབ་ཛོ་རྗེ་སེང་གེའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་ཀྭ་ར་ཡིན། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1288 ལོར་འབྲི་གུང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་གཅེན་པོ་ཐོག་ཁ་བ་རིན་ཆེན་སེང་གེ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཏེ་མཚན་ལ་གྲགས་པ་བསོད་ནམས་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་ཏེ་དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་སྐུ་མཚམས་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་གཅེན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་མཛད་ཅིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། སླར་ཡང་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་སྐུ་མཚམས་བཞུགས་ཏེ་གྲུབ་པའི་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པར་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས་པ་སྒྲུབ་པའི་བསྟན་པ་དར་བ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

མཆོ་སྣ་བ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་མོན་མཚོ་སྣའི་ཐང་གྲོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཟངས་ཆེན་དགོན་དུ་བྱོན་ཏེ་ཟངས་ཆེན་དར་མ་བསོད་ནམས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་ཚོགས་སྤྲ་མ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཏེ་མཚན

ལ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ཞེས་བཏགས། དེ་ནས་ཟངས་ཆེན་པ་ལ་བསྟེན་ཏེ་བཀའ་གདམས་གཞུང་དྲུག་དང་། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་བའི་……དབུས་སུ་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཡང་ཟངས་ཆེན་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གསན་ནས་ཉམས་སུ་བླངས་ཏེ་གདེང་ཐོབ་པར་མཛད། ཟངས་ཆེན་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་གཙོ་བོར་འདུལ་…བའི་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས……དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་མོན་གྲ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཀྲ་ཤིས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་«འདུལ་བ་མདོ་རྩའི་འགྲེལ་བ་ལེགས་བཤད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར»དང་། «མདོ་རྩའི་མཆན་འགྲེལ»། «ལམ་རིམ་བསྡུས་དོན»བཅས་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་ཉི་ཤུ་བ་ཡིན་ནོ། ཁོང་གི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཚན་གཞན་ལ་ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྣ་བ་ཞེས……ཞུའོ། །

མཚོ་སྣ་ཁྲི་དཀར།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ཟ་ནམ་ཟིན་ལྡེའི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྡེ་འཕྲུལ་ནམ་གཞུང་བཙན་གྱི་མ་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །

མཚོ་སྣ་འབྲོང་མོ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་དུ་སྐུ………

འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་འབྲོང་ཞི་ལེགས་ཀྱི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ཐོ་ལེགས་ཀྱི་མ་ཡུམ་ཡིན་ནོ།།

འཚོ་བྱེད་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐྱེ་མོ་ཁུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་དང་ཐ་སྙད་རིག་གནས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ལྕགས་རི་རིག་བྱེད་འགྲོ་ཕན་གླིང་དུ་བཞུགས་ཤིང་གཟ······འཇིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེའི་ཞབས་པད་དུ་ཡུན་རིང་བསྟེན་ནས······གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་སྦྱངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན····པ་མཛད། གཟ་འཇིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་སྐུ་གཤེགས་ཁར་སྨན་ཁུག་དང་སྨན་དཔེ་བཅས་པ་ཁོང་ལ་གནང་ཞིང་འཕྲིན་ལས་ཤིན་ཏུ······རྒྱས་པར་གྱུར། སྐབས་ཤིག་ཏུ་འབྲུག་པ་རྒྱལ་པོས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར་འབྲུག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲུག་པ་རྒྱལ་པོའི་ནད་གཞི········ཐམས་ཅད་འཛོམས་པར་མཛད་པས་ཏམ་དཀར་སྟོང་ཕྲག་ཁ་ཤས·······དང་། འབུ་རས་སྣ་ཚོགས། འབྲུག་གྲི། ཕོར་པ་རྫབ་ཡ་སོགས་འབུལ་བ་མང་པོ་བསྣམས་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས། དེ་ནས་ཙ་རི་རོང་བསྐོར་ཕེབས་སྐབས་ཀློ་པ་ཞིག་ནད་གཞི་བཅོས་ཏེ་དུག་སྦྲུལ་ཀླད་ཏིག་ཅེས་པ་ཡོན་དུ་ཕུལ། 《བཻ་རོའི་རྣམ་ཐར་འདྲ་འབག་ཆེན་མོ》དང་། 《ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་གླིང་པའི་གསུང་འབུམ》དཔར་དུ་བཞེངས་པའི་སྦྱིན་བདག་མཛད་ཅིང་དཔར་ཤིང་ལ་ཞུས་དག་བཅས་རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་ལས་ཚོགས་མང་དུ་སྤེལ། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་བྲག་ཡེར་པར་

བཞུགས་ནས་སྐྱབས་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་ལྷུར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ······དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་མཁས་དབང་མཁྱེན་རབ་ནོར་བུ་དང་། གུས་ཀྱི་ཕ་དཀོན་མཆོག་འོད་ཟེར་གཉིས་ཡིན་ནོ། །

འཚོ་སྨན་མཁན་པོ།

ཁོང་ནི་སྐྱ་བ་པདྨ་དབང་ཕྱུག་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་མི···གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེ།

ཁོང་ནི་གུང་ཙ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས···དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

མཚུངས་མེད་ཇོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1424 ལོར་ཆག་སྐྱུར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ་1498 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་སྔང་འཁོར་བ་འཛམ་དཔལ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་དགུང་ལོ་དགུ་པར་ལུས···སྨད་ཀྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཞབས་པད་བརྟེན་ཏེ་ལོ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཆོས་རྗེ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ལས་རྟ་མགྲིན་ཡང་གསང་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་བླ་ཆེན་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ་ལས་ལོ་དྲུག་གི་··བར་དུ་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་གསན་སྦྱོང་དང་ས་སྐྱའི་གསུང་རབ་སོགས·········ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་ངམ་རིང་དུ་ཞབས་ཏེ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཨཱ་ནན་ཏ་མ་ཏི་ལས་ལོ་ནག་དྲིལ་གསུམ་དང་།

འཇིགས་བྱེད་ར་ལུགས། ཕག་མོ་སྐོར་གསུམ། དབང་བཀའ་བཅུ་
བདུན་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཆོག་
དང་ནམ་མཁའ་རྒྱན་གྲུབ་བཟང་པོ་སོགས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་
བཀའ་ཆོས་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་གུང་ཐང་དུ་ཕེབས་
ནས་རྒྱལ་མཚན་དཀོན་མཆོག་ལས་གསུང་ངག་ལམ་སྐོར་དང་།
གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་ལུགས་ཀྱི་དབང་བཀའ་འགོས་ལུགས། བཤད་
བཀའ་པོ་དོང་ལུགས་ནག་ཁྲིད་དམར་ཁྲིད་བཅས་གསན་པར་མཛད།
དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པར་ཤཱཀྱ་བྷ་དྲ་ལས་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་དབང·····
བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན། དགུང་
ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་པོ་དོང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དང་བདེ་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ······
གྲགས་བཟང་ལས་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་ལེགས་པར·····
ཞུས། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པར་ས་སྐྱར་ཕེབས་ནས་སྣན་གྲོང་དང་།
ཉེ་ཐོག ཞི་དགོན་སོགས་སུ་བཞུགས་ཏེ་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
བསྐོར། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་
ལོ་དོན་ལྔ་པར་ས་སྐྱའི་གྲང་མོ་ཆེར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ·········
གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་འཇམ་དབྱངས་བསོད་
ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཆོས་རྗེ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། རྟོགས་
ལྡན་བློ་གྲོས་བཟང་པོ། དཀའ་བཅུ་དཀོན་མཆོག་བཟང་པོ། ཆེན་
པོ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན། དཔོན་པོ་ནམ་མཁའ་རིན་ཆེན། བྱང་
པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། འཇིམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན།
ཤངས་པ་ཀུན་དགའ་དཔལ་ལྡན། རྒྱ་གར་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན།།

བདག་པོ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། འཛིམ་པ་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ། ལྷུས་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་བཟང་པོ་བཅས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་ལག་ལེན》དང་། 《སྤྱི་འགྲོ་གསལ་བྱེད་རྣམ་བཞི》། 《སྨན་མ་འཕགས་པ》། 《སྨན་མ་དམ་པ》། 《ཕྱག་ལེན》། 《བཀའ་སྒྲུབ》སྟེ་སྒྲུབ་པ་རྣམ་བཞི། 《ཕིར་སྦྱངས་འཁྲུལ་སེལ》སོགས་འཁྲུལ་སེལ་རྣམ་བཞི། 《ཚུ་རྒྱུན་རྣམ་བཞི》སོགས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

མཚུར་སྟོན་དབང་གི་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ……དོལ་མདའ་ལ་ཡབ་སྔགས་པ་མཐུ་ཆེན་ཞིག་གི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་མཚུར (འཚུར) ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྗེ་པའི་མདུན་དུ་ཕེབས་ཏེ་དཀའ་བ་དུ་མ་སྤྱད་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད། དུས་ཕྱིས་སུ་སྐུ་བསོད་རྒྱས་ཏེ་འབུམ་བཞེངས་པའི་ཡིག་མཁན་ལ་ད་ལྟ་གསང་བ་འདུས་པའི་གདམས་པ་སུ་ཆེ་དྲིས……པས་ལྷོ་བྲག་མར་པ་ཆེ་ཟེར། དེ་ནས་དད་པ་ཚད་མེད་སྐྱེས་ཏེ་ལྷོ་བྲག་གྲོ་བོ་ལུང་དུ་ཕྱིན་ནས་རྗེ་མར་པའི་བཀའ་ལུང་ལྟར་མཐུ་མཛད་དེ་སྐུ་དགྲ་མར་པ་མོན་ནག་བཅུལ། གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་དང་གདམས་ངག་མང་དུ་ཞུས། དུས་ཕྱིས་སུ་རྗེ་མར་པ་མཚུར་གྱི་དོལ་མདའ་ལ་སྤྱན་དྲངས་ནས་ཆོས་རིམ་ལྔའི་མན་ངག་དང་རྒྱུད་རྒྱུང་གི་བཤད……པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞུས། སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལེགས་པར་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཁམས་པ་རོ་མཉམ་རྡོ་རྗེ་དང་། འཁོན་

གད་པ་གླྀ་ཏྲི། འཆིམས་སྟོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ཡིན། ཁོང་ནི་རྗེ་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཀ་ཆེན་བཞི་ལས་ཤར་གྱི་ཀ་ཆེན་ཡིན་ནོ། །

མཚུར་སྟོན་དབྱིག་གི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་པ་དང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཡང་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པ་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་གཅིག་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《ཀྱཻའི་རྡོ་རྗེའི་འགྲེལ་བ》སློབ་དཔོན་པདྨའི་མྱུ་གུ་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

མཚུར་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་མདོ་སྨད་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་ཐོག་མའི་ལྟ་བ་ནི་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་བྱ་བ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་ལྟ་བ་འཛིན་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དེའུ་ཙྭའི་མཚོ་རྒྱུད་ཁ་ཤུང་རྡོ་རྗེའི་བྲག་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་བཞུགས་པའི་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ (953—1035) གྱི་མཚན་སྙན་གསན་ཏེ་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་ཕྱིན་ནས་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ

གསལ་ལས་འདུལ་བ་གསན་པས་སྤར་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་སྤྱོད་ལམ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཇོ་གནོང་ཞིང་སེམས་འགྱོད་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་། འདུལ་བའི་བསྟན་པ་མདོ་ཁམས་སྨད་ནས་དར་བ་མཛད་པར་ཕྱག་རྗེས་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པ་ཡིན། ཁོང་ནི་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་གྲགས་ཆེ་བའི་སློབ་མ་བཅུའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ཛ

ཛཱ་ཡ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1642 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1708 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཞི་པར་འདུལ་འཛིན་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ལྔ་བ་ནས་བཅུ་ཡི་བར་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་ལས་འཇིགས་བྱེད……དང་། གདུགས་དཀར། གསང་འདུས་སོགས་ཐུགས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་དབང་ལྔ་བ་ཆེན་པོ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། གླིང་སྟོད་ཞབས་དྲུང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལས་སྦྱོར་འཇུག་དང་། གསོ་རིག་རྩ་རྒྱུད་སོགས་ཀྱི་ལུང་ཞུས། དེ་ནས་གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཞུགས་ནས་དཀའ་ཆེན་ནམ་མཁའ་བསོད་ནམས་གྲགས་པར་བསྟེན་ཏེ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཡོངས་རྫོགས་ཐུགས་འཛིན་མཛད་ཅིང་རྩོད་པ་ལའང་མཁས་པ་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་བ་ཆེན་པོ་ལས་བསྙེན་རྫོགས··ཞུས་ཤིང་མཚན་ལ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཞེས་གནང་། ཁོང་གིས

ཀྱིལ་དཔང་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་དང་། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན། ཁྲབ་བདག་དགེ་འདུན་དོན་གྲུབ། སློབ་དཔོན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ། དཀའ་ལྡན་ཁྲི་པ་བློ་བཟང་དོན་ཡོད་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྨིན་པར་མཛད། ཁོང་སོག་ཡིག་ལ་མཁས་པར་གྱུར་པས་ཆོས་བཀའ་མང་པོ་སོག་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བར་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་བརྟག་པ་བསྟན་བཙོས་དངུལ་དཀར་མེ་ལོང》དང་། 《དོན་རྒྱན་སོ་ལྔའི་དཔེར་བརྗོད་ཚངས་སྲས་དགྱེས་པའི་གླུ་དབྱངས》། 《ཡི་གེའི་བསྟན་བཙོས་མདོར་བསྡུས》བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་ཡོངས་པའི་པོད་ལྔ་བཞུགས་སོ། །

[illegible]་རེ་བ་སྟོ་ཁ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལྟུང་བ་བཤགས་པའི་འགྲེལ་པ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

[illegible]་དཔལ་སྤྲུལ་ཨོ་རྒྱན་འཇིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1808ལོར་ཁམས་སྡེ་དགེའི་ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་རྫ་ཆུ་ཁར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་

བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1887 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་གྲུབ་བརྒྱའི་གཙུག་རྒྱན་རིག་འཛིན་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེའི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ལ་ཨོ་རྒྱན་འཇིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ་ཞེས་གསོལ། སྐུ་ན་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སད་ཅིང་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཐོག་མེད་མངའ་བས་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཚེགས་མེད་དུ་མཁྱེན། རིས་མེད་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་དུ་བསྟེན་ནས་རིག་པའི་གནས་ཆེ་ཆུང་ཀུན་ལ་མཁྱེན་པའི་སྤོང་བརྗོལ། གངས་ཅན་མཁས་དབང་ཀུན་གྱི་གཙུག་རྒྱན་དུ་གྱུར། བླ་མ་གོང་མ་རྫ་དཔལ་དགེ་བསམ་གཏན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་འཕོས་པས་ཉམས་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཅན་ཐུགས་ལ་འཁྲུངས། སྙིགས་དུས་ཀྱི་གྲུབ་ཐོབ་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་གྱུར། དེ་ལྟ་བུ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་འདིས་ཆེར་སྣོམ་དང་ཁེངས་དྲེགས་གཏན་ནས་མེད་པར་ཕྱི་ཚུལ་ཕལ་པར་མཛད་ཅིང་། གསུང་རྩོམ་མང་ཆེ་བར་རྩོམ་པ་པོའི་མིང་ཐོ་བཀོད་མེད་ལ། གསུང་རྩོམ་འགའ་ཞིག་ལ་མཇུག་བྱང་དུ་མིང་ཐོ་འཁོད་པ་རྣམས་ཀྱང་དཔེར་ན། “ཁྲི་ཀྲན་དཔལ་དགེ” ཞེས་པ་སོགས་རང་ཉིད་དམན་སར་འཛིན་པའི་མིང་ཐོ་ཁོ་ནར་འཁོད། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་བརྩམས་ཆོས་ཚང་མ་བརྡ་རྙིང་དང་མངོན་བརྗོད་མང་པོ་མེད་ཅིང་ཚིག་སྙན་འཇེབས་དང་ལྡན་པ། བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་གསལ་བར་གོ་ནུས་པ། ངོ་བསྟོད་དང་ཟོལ་ཟོག་གི་ཚིག་གཏན་ནས་མེད་ཅིང་། ཚིག་ཉུང་ཞིང་དོན་འདུས་པ་དང་། དཀོར་ཟས་ལ་རྣམ་

ཞིང་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅི་འང་མེད་པའི་བླ་རྫུན་ཆེན་པོར་རློམ་པ་དག་ལ་ཟུར་ཟའི་ཚིག་དག་ནི་ཁབ་ལྟར་རྣོ་ཞིང་གནད་འཕིགས་པའི……རང་བཞིན་ཡོད། མ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་ངན་ལ་རྒོལ་ཞིང་། ཡ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་བསྟོད་པ་དང་། གཡོ་སྒྱུ་སྤངས་ཏེ་དྲང་པོ་བྱ་རྒྱུ་འདི་ནི་མི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་ནང་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་དྲོད་ཚད་ཤིན་ཏུ་མཐོན་པོར་གྱུར་ཀྱང་། ཕྱི་ཚུལ་ཐོག་རང་གི་ཡོན་ཏན་ལ་མངོན་རློམ་ཅུང་ཟད་མེད་པར་སྣང་ཤིང་། རང་ཉིད་ལ་དམན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དམའ་སར་ཁོ་ནར་འཛིན་པས་གཟུར……ཕོར་གནས་པའི་མཁས་པ་ཀུན་གྱིས་བསྔགས་བརྗོད་ཐོབ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་དྲིས་ལན་དང་། ཆོས་འབྱུང་། རྣམ་བཤད། ཅིས་གཞུང་། མཛོད་དང་དབུ་མ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། རྒྱུད་བླ་མའི་བསྡུས་དོན་ས་བཅད། སེམས་ཁྲིད་ལམ་རིམ་ཀུན་བཟང་བླ་མའི་ཞལ་ལུང་བཅས་པོ་ཏི་དྲུག་བཞུགས་སོ། །

ཛྭང་དཀར་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1861ལོར་མདོ་སྨད་གཡུ་ཐོག་ཏུ་རིགས་ཅན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་1922ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་སྐུ་གོང་མའི་གདན་སར་མངའ་གསོལ་ཞིང་ཨ་རོལ་བློ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ……ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བདུན་པར་གདན་ས་རང་ནས་སྐུ་སེར་རྣམས་ལ་དགའ་ལྡན་ལྔ་བརྒྱ་མའི་ཁྲིད་གནང་བས་ཀུན་གྱི་དད་པ་དག

སྣང་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་རྫོང་པོ་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ། བསྡུས་གྲྭ་ནས་གཞུང་ཆེན་དག་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། དེ་ནས་རྫོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་། ཆོས་འཆད་ཉན། རྟེན་བརྟེན་པ་གསར་བཞེངས་བཅས་ཀྱི་ཐད་ལ་དོ······དམ་གང་ལེགས་གནང་། ཁྲི་ཐུར་ནས་རི་ཁྲོད་དག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་རྫོང་དཀར་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་བ་ཡིན་ལ། རྫོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ང་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ།།

རྫོང་དཀར་འཛིགས་མེད་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ1804ལོར་ཨ་རིག་ཚུ་སྟོད་མའི་མཚམས་སྐྱོར་ཚོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ 1859 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་གཙང་སྨར་དུ་ཀད་ཀོར་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་བསྟན······འཛིན་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། གུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེས་རྫོང་དཀར་སྤྲུལ་སྐུར་ཐུགས་ཐག་བཅད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་རྫོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་རིགས་པ་སྨྲ་བ······ཆོས་དར་རྒྱས་དང་། ཤིང་བཟའ་པཎྜི་ཏ། དྲུང་ཡིག་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་སློབ་གཉེར་གྱི་ཞོར་དུ་བཀའ་ཆོས···མང་པོ་གསན། རྫོང་པོ་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་ལ་ལོ་གསུམ་དུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སྒོ་མང་མཁན་པོ་ངག······

དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཧོར་བློ་བཟང་མགོན་པོ། རྒྱལ་སྲས་བློ་བཟང་བསྟན་གྲགས། གུང་ཐ་བློ་གྲོས་བསྟན་པ་སོགས་བླ་མ་བཅུ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཞིབ་དཔྱོད་ལེགས་པར་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བར་ཚེ་ཚོག་བསམ་གཏན་གླིང་དུ་ལྷ་རྩེ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཕར་ཕྱིན་དམ་བཅའ་བཞག་སྟེ་ཕྱིར་འབྱོན་ཁར་གཞུང་ས་ནས་ཧུ་ཐོག་ཐུ་ཨེར་ཏྲེ་ནོ་མ་ཆིའི་ཚེ་ཡོ་དང་། བཀའ་ཤོག་ཐམ་ག་གླུ་སྒོར། མཁན་ཆས་ཆ་ཚང་བཅས་གནང་། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་དབལ་ལང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་དང་། འདན་མ་དཔལ་ལྡན་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ། ཁྲི་སྤྲུལ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ་སོགས་ལས་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1832 ལོར་རོང་བོ་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། ཁོང་གིས་གྲྭ་ཚང་ལ་རྣམ་འགྲེལ་འཛིན་གྲྭ་ཟུར་དུ་ཕྱེས་ཤིང་རྟ་ནག་དགེ་འདུན་བློ་བཟང་གི་མཐའ་དཔྱོད་སྟེང་ནས་རྩོད་པ་ཆ་ཚང་ངེས་པར་མཛད་དགོས་ཀྱི་བཀའ་ལྟར་མཐའ་དཔྱོད་ཀྱི་དཔར་དང་བཅས་པ་གྲྭ་ཚང་ལ་བཞག་མཛད། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་སྒྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རོང་བོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་རབས་སོ་གཉིས་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རྗེའི་རྣམ་ཐར》དང་། 《རོང་བོའི་གདན་རབས》། 《ན་ལུ་ཕར་

སྡོམ་ཚིག»སོགས་བཞུགས་སོ། །

ཛོང་དཀར་མ་ཏིབ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ…… 1695 ལོར་རྗེ་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རིགས་དཔོན་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1738 ལོར་སྐུ……གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་ཡང་སྤྲུལ་དུ་ཐག་བཅད། ཁྲ་ཆེན་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་ནས་སློབ་གཉེར་གནང་། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒྲར……ཞུགས་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། ཕྱིར་མདོ་སྨད་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཁྲི་སྤྲུལ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་རྡོར་ཕྲེང་གི་དབང་དང་། ཆུ་དམར་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལས་བཀའ་འགྱུར། གཡེར་གཤོང་འཇམ་དབྱངས་བློ་གྲོས་ལས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། ཁྱད་པར་དུ་ཁྲ་ཆེན་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས་ལས་གདམས་ངག་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཁྲ་ཆེན་གྱི་ཕྱག་སྲོལ་ལྟར་ཡིག་རྟུག་གི་འཕྲིན་ལས་སྤེལ་ཞིང་ཛོང་དཀར་ལེགས་སྐྱོང་མཛད། ཀ་རིང་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས་གླིང་གི་དགོན་མགོ་ཕུལ་བ་ཞལ་གྱིས་བཞེས……ཏེ་བཅའ་ཡིག་གསར་འཛུག་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1717 ལོར་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི……གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཅོ་ལྔའི་རིང་དུ་འཆད་ཉན…………བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་དབེན་གནས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དང་། ཤེལ་

དགོན། ཚ་རྒྱལ་སོགས་རྫོང་དཀར་དང་ཁྱད་མེད་དུ་སྐྱོང་ཕྱུར་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་བར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རོང་པོ་དགོན་གྱི་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན······རབས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

རྫོང་དཀར་ལུང་རྟོགས་གཉེར་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1739 ལོར་མདོ་སྨད་མདོ་བའི་ཡོ་ལག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1803 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མའི་གདན་སར་མངའ་གསོལ་ཞིང་ཁྲི······སྤྲུལ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སྒོ་མང་གླུ་འབུམ་ཁང་ཚན་དང་ཕས་མདོའི་མི་ཚན་ཉིས་འཛིན་གྱིས་བཞུགས་ས་ལྷུང་སྐུ་ར······སྐོར་བྱས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་ཚོགས་ཆེན་གྱི་བླ་མར་མཛད་ཅིང་། རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལས་གསུང་ཆོས་མང་དུ་ཐོབ་ཅིང་གཞུང་······བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཞིབ་སྦྱངས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དབུས་གཙང་ནས་གསང་ཆེན་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ། རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས་སུ་ཙུག་ཐུ་ཨེར་ཏེ་ནི་ནོ་མིན་ཧན་ཞེས་པའི་མཚན་ཐུང་དང་བཀའ་ཤོག གཉུགས་ཏ་དར། རྒྱ་གླིང་ཆ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན། ན་བཟའ་སྣམ་གོས་བཅས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་དང་། གཞུང་ས་ཆེན་པོ་སོགས་ནས་བཀུར་བཟོ་ཆེན་པོ་བྱས། ཕྱིར་རང་ཡུལ་དུ

ཕེབས་ཏེ་སྤྲ་ནག་ཁ་གསུམ་གྱི་དམག་མང་པོས་ཟྲི་ཞིང་ལ་གཙོས་སྐབས་ཁོང་གིས་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ཆིངས་ཡིག་མཛད་དེ་ཞི་བར་བྱས་པས······ཙོང་འདུ་དང་ཨམ་ཧྣན་གཉིས་ཀྱིས་གོང་མ་ཆེན་པོར་ཞུ་འབུལ་བཏེགས་དོན་ལྟར་ཁོང་ལ་བཀའ་ཤོག་གསེར་འབྲུག་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐོར་བ·········གནང་། པེ་ཅིན་ཕོ་བྲང་དུ་བྱོན་སྐབས་རྟེན་གནང་ཡ་མོན་ནས་མ་ཏི་བླ་མ་ཧྭ་ཐོག་བྲུ་ཞེས་པའི་ཚོ་ལོ་དང་། གསེར་ཐམ་གྲུ་སྐོར། གསེར་འབྲུག་བདུན་གྱིས་བཏེགས་པའི་པད་རག་གི་ཏོག གོས་ཆེན་ཡུག་གཉིས། སྦུ་ཙའི་ལས་ཕྱེད། ལས་ལྔ་བཅས་གནང་། ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པེ་ཅིན་ནས་ཟངས་མ་ཁལ་ཆེན་བདུན་བཟོ་བོ་མི་ལྔ་བཅས་གདན་དྲངས་ཏེ་འཇམ་དཔྱངས་ཀུན་གཟིགས་ཐོག་ཚད་ཕྱེད་དང·······གཉིས་ཡོད་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲ་ཚོམ་གྱིས་སྤྲས་པ་ཁྲི་རྒྱབ་ཡོལ་དང་བཅས····ཞེངས་པར་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས་པ་མཛད། རྒྱ་བོད་ཧོར་གསུམ་གྱིས་གཙུག་ཏུ་བཀུར་བའི་བླ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། དགུང་ལོ་རེ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྫོང་དཀར་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

རྫོང་པ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1382 ལོར་ས་སྐྱའི་མཐོང་སྨོན་བླ་བྲང་དུ་ཡབ་དཔོན་པོ་དོར་འཕེལ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ·······འཁྲུངས། གདུང་རུས་ཞང་ཡིན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1446 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་བོ་དོང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས།

དགུང་ལོ་བཅུ་པར་ཤར་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ལས་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས……ཤིང་མཚན་ལ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་ཐེག་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་དང་ཤར་པ་ཡེ་ཤེས……རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། པོ་དྲང་ཨེར་ཞབས་ནས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་གདན་ས་ཆེན་པོར་གྲྭ་སྐོར་མཛད། གཡག་ཕྲུག་སངས་རྒྱས་དཔལ་བ་ལས་ཕར་ཕྱིན་གསན་ཞིང་ལེགས་པར་མཁྱེན། ཐེག་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་ལས་གསུང་ངག་སོགས་ཟབ……རྒྱས་ཀྱི་གདམས་པ་དང་། ཞང་བླ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། ས་བཟང་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས། བླ་མ་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་སོགས་ལས་རྒྱུད་སྡེའི་མན་ངག་མཐའ་ཡས་པ་གསན་པས་གསང་སྔགས་ཟབ་མོའི……བདག་པོར་གྱུར། དེ་ནས་ངམ་རིང་གི་ཆོས་སྡེ་དང་། ཡ་ག་ཆོས་སྡིངས། སློབ་བཤད་ནོར་བུའི་གླིང་གི་གྲྭ་ཚང་། རྫོང་པ་སོགས་སུ་ཞབས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད་ནས་བཞུགས་མུར……དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྔགས་འཆང་ཨཱ་ནན་ཏ་པ་དང་། བདག་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཆོས་སྐྱོང་། སེམས་དཔའ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཆོག་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་བཅས་ཡིན་ནོ། །

མཛེ་སྨད་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་འཛིན་ཡར་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཐོག་མའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1927 ལོར་མདོ་ཁམས་ཁྲུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ད་ལྟ (1991)

རྒྱ་གར་དུ་འཚོ་བཞུགས་མཛད། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་མཛོ་སྨད སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་གནང་སྟེ་ཁྲི་འདོན་མཛད། ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྦྱང་བ་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ཅིང་གཞུང···ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད། ཁྲི་བྱང་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཅུ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ······སྔགས་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལུང་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་རང་གི་རྩ་བའི་བླ་མའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད······ཅིང་ལྷ.རམས་པའི་དམ་བཅའ་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་ལྷ་ས་སློབ་ཆུང་ཨང་དང་པོའི་དགེ་རྒན་མཛད་ནས་འཆད་ཉན་སྤེལ། དེ་ནས་རྒྱ་གར་ཕེབས་ཏེ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་སྒྲུབ་བཞིན་བཞུགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«འཇམ་དཔལ་དགྱེས་པའི་གཏམ་གྱིས་གོལ་ངན་ཕྱི་མར་འཐག་པ་རིག་གཙོད་རལ་གྲིའི་འཕྲུལ་འཁོར»ཞེས་པ་པོད······གཅིག བཞུགས་སོ། །

མཛོད་དགེ་དཀོན་མཆོག་དམ་ཆོས་ཡར་འཕེལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1719ལོར་མདོ་སྨད་མཛོད་དགེ་སྨད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ལྷ་ཁང་ལུང་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ལས་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། དེ་ནས་སྐུ་གོང་མ་བཀའ་འགྱུར་བ་བློ་བཟང་ཉི་

མའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་གནང་སྟེ་རྒྱལ་མོ་བསམ་གྲུབ་གླིང་གི་གདན…
ས་ར་བཀོད། ལྷ་ཁང་ཞུང་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དང་མཛོད་དགེ་རི་
ཁྲོད་དབང་པོ་རྣམ་གཉིས་ལ་བསྟེན་ནས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང…
ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་གུང་ཐང་
འཇམ་པའི་དབྱངས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་བཀའ་ཆོས་གསན།
ལོ་དེར་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་རྒྱལ་པཎ་རྣམ་གཉིས་དང་། རྒྱལ་སྲས་
རིན་པོ་ཆེ། ས་ཆེན་དབང་སྡུད་སྙིང་པོ་སོགས་ལ་མཇལ་ཞིང་ཆོས་
འབྲེལ་ཞུས། རིག་གནས་ཐམས་ཅད་དང་ལྷག་པར་དུ་སྙན་ངག་ལ་
མཁས་པས་སྨྲ་བའི་དབང་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུའི་ནང་ནས་
དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《གུང་
ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་ཆོས་དུང་དཀར་པོའི་སྒྲ……
དབྱངས།》 སྙན་ངག་གི《དོན་རྒྱན་སོ་ལྔའི་དཔེར་བརྗོད》།《བློ་
མཆོད་ཟིན་བྲིས》བཅས་བཞུགས་སོ།།

མཛོད་དགེ་དགེ་འདུན་དཔལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……
1731 ལོར་མདོ་སྨད་བཞག་སྟོམ་དཔོན་རྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་
བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1809 ལོར་སྐུ་གཤེགས།
ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཐེབས……
འདུན་རྣལ་མར་ཡོད་ཅང་ཐོག་ཏུ་མ་ཁེལ། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུར་ཉེ་
སྐབས་རང་ཡུལ་གྱི་བྱང་མཇལ་པ་འགའ་དང་འགྲོགས་ནས་བླ་བྲང……
བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། དབྱར་ཐོག་ཕལ་ཆེར་

ལ་ཟླ་ཚོད་བསྐོལ་ནས་བཞེས་པ་སོགས་སྲོག་འཚོ་བ་ཙམ་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་ལ་པ་རྟེན་ཞིང་ཚོགས་ཆོས་འགྲིམས། གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་ཅིང་རྗེ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་བཞག ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་དང་། ཡིག་ཆའི་དབུ་ཕར་ཡོངས་རྫོགས། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཆེན་མོ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ལྕང་སྐྱའི་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་ཐུགས་འཛིན་མཛད། དེ་ནས་རྒྱུད་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་སྦྱངས་པས་སྔགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལེགས་པར་ཐོན། དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་བློ་གསལ་མང་པོར་དཔེ་ཁྲིད་གནང་། སློང་རྫོལ་བླ་མ་ལ་ཡང་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་ཁྲིར་བཞུགས་ཏེ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཀིརྟིའི་ཁྲི་ཡང་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་དོན་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་རབས་ཉེར་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

འཛམ་གླིང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

འཛིང་སྒོམ་ཧྫ་པི་ཧྲི།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1052 ལོར་ཡབ་བཀྲ་ཤིས་གཡུང་དྲུང་དང་། ཡུམ་འཚར་དགུ་བཟའ་སྐྱིད་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་

སྤྱི་ལོ 1168 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་ཞང་པོའི་དྲུང་དུ་བཞུགས་ཤིང་ཀློག་ཡིག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དེ་ནས་དམ་པ་རྒྱ་གར་དང་མཇལ་ཞིང་ཡི་གེ་དྲུག་པའི་གདམས་ངག་ཞུས་ཏེ……བསྒྲུབས་པ་མཛད་པས་བྱིན་རླབས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བྱུང་། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་ཨ་ཁྲོ་དཔལ་འབར་དང་། སྟུབས་ཤངས་པོ་ཆེ། བ་རི་ལོ་ཙྪ་བ་བཅས་ལ་བསྟེན་ནས་ཁྲག་འཐུང་ལ་སོགས་པའི་གསང་སྒྲུབ་མང་དུ་ཞུས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཙ་ལྔ་པར་སྨྲ་སྒོམ་ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་དང་མཇལ་ནས་རྡོ་རྗེ་ཟམ་པའི་གདམས་ངག་ཞུས། ཡུ་མོ་བ་ལས་དུས་འཁོར་གྱི་སྐོར་དྲུག་ཞུས། དེ་ནས་དབུ་ཙར་ཕྱིན་ཏེ་ཀླ་རྗེ་སྐྱི་སྒོམ་ལས་ཆོས་དྲུག་དང་སྐྱིལ་སྐོར། ལབ་སྒྲོན་ལས་གཅོད་ཡུལ། དགེ་བཤེས་དགྲོལ་སྒོམ་ལས་ནཱ་རོ་ཐབས་ལམ་བཅས་ཞུས་པས་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས་ཏེ་དཔལ་བོ་འཛིང་ཆུང་ཞེས……མཚན་གྲོགས། ཁོང་གིས་སྐུ་ཚེ་གང་པོར་བླ་མ་རྣམས་ལ་བསྟེན་ནས་ཞབས་ཏོག་ལེགས་པར་ཕུལ་ཞིང་དཀའ་ཐུབ་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མཛད། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ནང་བྱན་ཚུད་ཅིང་དགོངས་པ་ནམ་མཁའ་བཞིན……དུ་འདྲེས། དོན་ཐམས་ཅད་སྤྲོས་བྲལ་རྣམ་དག་ལ་སོང་སྟེ་ཡི་དམ་ལྷ་ཡིས་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་མངོན་པར་ཤེས་པའི་རྟོགས་པ་འཁྲུངས། སྟོན་བརྒྱུད་རྡོ་རྗེ་ཟམ་པའི་གདམས་ངག་འདི་འཛིང་སྒོམ་ཁོང་གི་རིང་ལ……དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས……དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྡོ་རྗེ་ཟམ་པའི་གདམས་ངག་ལ་ནང་

བྱིན་ཚུད་པའི་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་ཀུན་བཟང་དང་། འཛེང་ཇོ་སྲས། མྱང་ཏྲམ་སིདྡྷ། སློབ་དཔོན་གསེར་ལྕུང་པ། བླ་མ་ཏ་རྡོ་རྗེ་རྒྱན། གཟིག་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ། གཡག་སྟོན་ཟླ་བ་འོད་ཟེར་བཅས་ཡིན་ནོ། །

འཛེང་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ…… 1016ལོར་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1082 ལོར་ར་སྒྲེང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁམས་ནས་ཕྱིན་ཏེ་སློབ་དཔོན་ཉན་ཆོར་མཇལ་ཞིང་ཆོས་རྣམས་ལེགས་པར་གསན། དེ་ནས་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་སྐུ་མདུན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཇོ་བོ་རྗེ་ལ་དར་ཡུག་བརྒྱ་ཕུལ་ཞིང་སྒོམ་གྱི་གདམས་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར…… ཞུས། སྒོམ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་གེགས་མང་པོ་བྱུང་བ་ཡང་རང་ཤུགས་ཀྱིས་བག་ལ་ཞ། རྟོགས་པ་མཐོ་པོར་གྱུར་ནས་མངོན་པར་ཤེས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མངའ་། ཁོང་གིས་རླུང་བཟུང་སྟེ་བ་སྤུ་ཡང་མི་འགུལ་བར་ཞག་གསུམ་ཙམ་བཞུགས་པས་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་འདས་ཟིན་སྙམ་པ་ལ་ཀོག་གིས་བཞེངས་ཏེ། ཕོ་བོ་ཁམས་ཚུང་ཞིག་མ་བདེ་བས་རླུང་བཟུང་བ་ཡིན་གསུངས། མངོན་པར་ཤེས་པ་ཡང་བརྫུ་བར་མི་མཛད་པར་གཞན་ལ་གསལ་པོར་གསུངས་པར་མཛད།

དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ…… 1078 ལོར་ར་སྒྲེང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ཇོ་ལྔའི……

རིང་དུ་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྡེའུ་ཟུར་བ་ཡེ་ཤེས་འབར་དང་། ཞང་ཀ་མ་བ། གཉན་སྣ་ཚོ་བ། འབྲི་ཀོ་དེ་ཤུང་བ། ཁ་རག་སྒོམ་ཆུང་། སྟོན་པ་ཡོན་ཏན་འབར། སྒོམ་པ་རིན་ཆེན་བླ་མ། ཨ་མེས་སྨན་ཀུན་བཙས་ཡིན། ཁོང་ནི་ར་སྒྲེང་དགོན་པའི་གདན་རབས་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཞང་ཀུན་དགའ་ལེགས་པ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། ཁོང་ནི་ཕང་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཡབ་ཡུམ་གཅིག་པའི་གཅུང་པོ་ཡིན། ཁོང་གསུང་རབ་ལ་སྦྱངས་པ་མ་སྨད་པ་མཛད་དེ་ཚེད་ཐང་གི་གདན་སར་ཕེབས། རྫོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཡང་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྣང་ངོར་མཛད་སྒོ་ལེགས་པ་མ་བྱུང་། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1445 ལོར་ཕོ་བྲང་སྣེའུ་གདོང་གི་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས། ཏཱ་མིང་གོང་མ་ཆེན་པོ་མིང་ཤའན་ཙུང་གིས་ཐན་ཏཱ་ཕང་ཞེས་པའི་ཚོ་ཚོ་འཇའ་ས་གནང་། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ཕྱོགས་རེ་བའི་གཏམ་ལ་གསན་ནས་ཡབ་ཡུམ་ནང་མཚམས་སུ་མི་མཐུན་པའི་འགལ་རྐྱེན་མང་པོ་བྱུང་། ཡར་གོང་བྱ་བ་བསམ་སྡེ་བ་སོགས་ཀྱིས་པད་གྲུ་མོའི་ཕྱོགས་སུ་ལངས། སྣེའུ་ཁོལ་དགའ་རྣམས་ཁོང་གི་ཕྱོགས་སུ་ལངས་ནས་དུས་མི་བདེ་བ་ཡང་ཡང་བྱུང་། དེ་ནས་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་སྐབས་མ་བདེ་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1455 ལོར་སྟེ

སྲིད་གི་གོ་གནས་ཆོས་རྗེ་ངག་གི་དབང་པོ་ལ་ཕུལ། ཆབ་སྲིད་ལོ་ཉེར་དགུ་ལ་བསྐྱངས། ཁོང་ནི་ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཁྲི་རབས་བདུན་པ་ཡིན།།

ཞང་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1308 ལོར་རེ་མདའ་ལ་ཡབ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ་དང་། ཡུམ་ལྷ་གཅིག་ཉི་མ་རིན་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས།. རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1336 ལོར་སྲད་ཀྱི་ཆ་ལུང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྦྱངས་ནས་སྟོད་ལྡན་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཕ་ཆོས་ཀྱིས་དགའ་སྟོན་རྒྱ་ཆེན་པོར·····བསྟུལ་བས་དད་ལྡན་བུ་སློབ་མང་དུ་བྱུང་། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆེན་པོ་ཐོ་གྭན་ཐེ་སུལ་སའི་ལེན་ཞང་གི་གོ་གནས་དང་། གསེར་གྱི་དམ་ཁ་ཆེན་མོ། ཤེལ་གྱི་ཐོ་ཤུ། ཐོང་ཤིང་། གིང་རིའི་ཁྲིམས་ར། རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྷམ་མོ་ཁབ་ཏུ་ཕུལ་ཞིང་། ཉི་མ་ནུབ་ཕྱོགས་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ལ་ཤེས་སུ་བཙུགས་ནས་ཁྲིམས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་མངའ·······མཛད་དེ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་དུས་མཆོད་བླ་བྲང་གི་གདུང་རབས་དང་པོ་ཡིན་ནོ།།

ཞང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1336 ལོར·····སྟག་ཚང་རྫོང་ཁར་ཡབ་ཞང་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་འབྱུང་གནས·······དང་། ཡུམ་དགེ་འདུན་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་

བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1377 ལོར་རྫོང་དཀར་དུ་སྐུ…… གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཡབ་མེས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས…… ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསན། དེ་ནས་བླ་ཆེན་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་དང་། རྒྱལ་བ་ཐྲག་ཕུག་པ། མཉམ་མེད་ཆེན་པོ་སོགས་ལ་བསྟེན་ཏེ་རྩ་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་སོགས་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། ཡོན་གོང་མ་ཆེན་པོས་སའི་ལེན་ཕྱང་གི་གོ་གནས་དང་གསེར་དམ་ཐོ་ཤུ་དང…… བཅས་པ་གནང་། གདན་ས་ཆེན་པོ་དང་སྟག་ཚང་རྫོང་ཁ་སོགས་སུ་བཞུགས་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་གསུམ…… བཞེངས་པ་བཅས་བསྟན་པའི་ཞབས་ཏོག་ལེགས་པར་མཛད། གདུང་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཙུན་མོ་གཉིས་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ…… རིགས་སྲས་གསུམ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་དུས་མཆོད་བླ་བྲང་གི་གདུང་རབས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཕང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1374ལོར་སྣེའུ་གདོང་དུ་ཡབ་ཤཱཀྱ་རིན་ཆེན་དང་ཡུམ་བྲིན་རིན་ཆེན་འཛོམས…… པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་མོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1440 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ཞིང་། ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ཀྱང་ཆེད་གཉེར་དུ་སློབ་མི་དགོས་པར་འབད་མེད་དུ་མཁྱེན། མཁན་པོ་གཞོན་དབང་ལས་

རབ་ཏུ་བྱུང་། སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་ཁྲིད་ཡིག་རྣམས་གསན། ཕྱི་ནང་གི་རིག་པར་མཆོག་ཏུ་མངའ་བས་རྩེད་ཐང་དུ་ཕེབས་ནས་རྟོག་གེའི་རིག་པར་མངོན་པར་རློམ་པ······རྣམས་ཀྱི་སྤོབས་པ་འཕྲོགས། སྤྱི་ལོ 1385 ལོར་ཕོ་བྲང་སྣེའུ་གདོང་གི་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས། སྤྱི་ལོ 1388 ལོར་ཏཱ་མིང་གོང་མ་ཆེན་པོ་ཧུང་ཝུས་ཀྭ་དིན་གོ་ཤྲཱི་སྟེ་རྒྱལ་ཁབ་སློབ་དཔོན···གཙུག་གི་ནོར་བུ་ཞེས་པའི་འཇའ་ས་དང་། གསེར་གྱི་ཐམ་ཁ་གནང་། དེ་ནས་བཟུང་མཚན་དུ་ཝང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་ཡངས་པའི······ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ཏུ་སྙན་པའི་གྲགས་པས་ཁྱབ། སྤྱི་ལོ 1403 ལོར་ཏཱ་མིང་གོང་མ་ཡུང་ལོ་རྒྱལ་པོས་ཧྲན་ཧྭ་ཝང་ཞེས་པའི་ཚོ་ལོ་དང་ཤེལ་གྱི···དམ་ཁ་གནང་བ་དང་། རྫོང་ཆེན་སོ་སོའི་རྫོང་སྡོད་ཁག་ལའང་མི་བརྒྱུད་དང་བཅས་པར་འཇའ་ས་ཤེལ་གྱི་ཐམ་ཁ་གནང་། སྤྱི་ལོ1409 ལོར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་བཞིན་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྨོན་ལམ···ཆེན་མོའི་དུས་སྟོན་ཁྱད་པར་ཅན་འཛུགས་རྒྱུའི་མཐུན་རྐྱེན་གང་ལེགས་བསྒྲུབས། ཁོང་གིས་ཆབ་སྲིད་ལོ་ངོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་རིང་དུ་བསྐྱངས་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་དང་མཐུན་པའི་བྱེད་ཐབས་གསར་བ་མང་པོ་ལག་ལེན་བསྟར་བས་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས་སོགས་དབྱར་མཚོ་རྒྱས་པ་ལྟར་ཉིན་བཞིན་གོང་དུ་འཕེལ་བར་མཛད། ཁོང་གི་དྲུང་འཁོར་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རིན་སྤུངས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། འཕྱོངས་རྒྱས་ཧོར་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོ། སྣེའུ་པ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ། བྲག་དཀར་བ་རིན་

ཆེན་དཔལ་བཅས་ཡིན། ཁོང་ནི་ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཁྲི་རབས་ལྔ་པ་ཡིན།།

ཞང་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1355ལོར་སྡེའུ་གདོང་དུ་ཡབ་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་རིན་སྤུངས་ནས་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པའི་བདག་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1444 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་རིག་པའི་གནས་ལ་མཁས་ཤིང་། ལྷག་པར་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་མཁྱེན་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ། ཡ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་བཟང་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1433 ལོར་ཕོ་བྲང་སྡེའུ་གདོང་གི་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཡབ་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྡེའུ་གདོང་གི་སྲིད་དབང་འཛིན་པའི་གཡོ་ཐབས་ངན་པ་མང་པོ་བྱས་ཏེ་ནང་འཁྲུག་ལངས་ཀྱང་མཐའ་མ་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་ཕམ་ནས་ཡར་རྒྱབ་ཏུ་བཏང་། ཡབ་སྲས་ནང་འཁྲུག་དེ་ལ་སྟག་ལོའི་སྤྱི་ལོ 1434 ལོ་སྟེ་གཟར་ཆེན་པོ་ཟེར། ནང་བཀྲ་མ་ཤིས་ན་ཕྱི་དོན་མི་འགྲུབ་ཅེས་པའི་དཔེ་ལྟར། སྤྱི་ལོ 1435 ལོར་ས་སྐྱའི་དཔོན་རིགས་ལ་ལས་ངན་སྐུལ་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་རིན་སྤུངས་པ་དོན་གྲུབ་རྡོ་རྗེས་གཞིས་ཀ་བསམ་གྲུབ་རྩེ་བླངས། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟེ་གནས་རིན་སྤུངས་ནས་གཞིས་རྩེར་སྤོས། གཙང་ཁུལ་གྱི་མི་དྲག་འགོ་པ་མང་པོས་རིན་སྤུངས་པའི་ཕྱོགས་སུ་ལངས་ནས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་གི་ལྟེ་གནས་དེ་སྐར་ཡང

གཙང་ཁྲུལ་དུ་བྱེད་པའི་རི་བ་བཙངས། དེ་ནས་བཟུང་ཕག་གྲུའི་དབང་བསྒྱུར་གྱི་གོ་གནས་ཉམས་རྒུད་དུ་འགྲོ་བའི་འགོ་ཚུགས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1440 ལོར་ཏཱ་མིང་གོང་མ་ཆེན་པོ་ཀྲེང་ཐུང་རྒྱལ་པོས་ཡང་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོའི་འཇའ་ས་གནང་བས་མཚན་དུའང་ཡང་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་སུ་གྲགས། གཙང་ཁྲུལ་དུ་དུས་བདེ་ཞི་འཛགས་དེ་ཙམ་མེད་པས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་སོ་ཁ་སྲུང་ཆེད་ཕུ་ཤུག་གླིང་དཀར་རྫོང་བརྩིགས། རིན་སྤུངས་ནོར་བུ་བཟང་པོ་དང་། འཕྱོངས་རྒྱས་པ་ཧོར་དཀོན་ཅོག་རིན་ཆེན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བའི་བློན་པོར་བསྐོས། ཆབ་སྲིད་ལོ་ཉེ་བཅུ་གཉིས་རིང་དུ་བསྐྱངས་སོ། ཁོང་ནི་ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཁྲི་རབས་དྲུག་པ་ཡིན།།

ཡང་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། གཙང་གི་འབྲུམ་ཕོ་ལྷའི་ཡུལ་དུ་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1750 ལོའི་ཧོར་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་བོད་སྟོད་ཨམ་བན་ཕྱུ་ཆིན་དང་ལས་རོགས་པ་ལབ་ཅུག་གཉིས་ཀྱིས་ཁྲིམ་གཟིགས་ཁང་དུ་སྲོག་ཐོག་ཏུ་བཏང་། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་དང་དྲག་རྩལ་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་སྐུ་ན་སོན་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1728 ལོར་ཡབ་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་དང་དཔུང་པ་མཉམ་བཞིགས་བྱས་ནས་ང་ལུམ་སྦྱར་གསུམ་གྱི་དོན་རྐྱེན་ཞི་འཇགས་བྱས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1739

ལོར་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་ཐའི་ཇི་རིམ་པ་དང་པོའི་ཆོ་ལོ་གནང་ཞིང་···· འདམ་བརྒྱ་ཨོག་བརྒྱད་དང་ཚ་པ་སོ་འགུའི་འགོ་འཛིན་དུ་བསྐོས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1747ལོའི་ཧོར་ཟླ་བཞི···· པའི་ནང་ནས་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་ཇུན་ཝང་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་དང་། "དབུས་གཙང་གི་བཀའ་སློབ་བྱ་བ་བྱེད་མཁན་པོ་ཇུག་ཝང་གི་ཐམ་ག" ཞེས་པ་གནང་སྟེ་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས། དེ་ནས་ཡབ་འདས་པོ་ཕོ་ལྷའི་དགོངས་པ་དང་ཡོངས་སུ་འགལ་ཏེ་བོད་སྡོད་ཨམ་བན་ལ་ངོ་···· རྒོལ་དང་། གཅིན་པོ་འགྱུར་མེད་ཚེ་་བརྟན་བཀྲོངས་ནས་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་དབང་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་། ཇུག་གར་བ་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འོག་ཏུ་བོད་སྡོད་ཨམ་བན་གཉིས་ཀྱིས་གོང་མ···· ཆན་ལུང་གི་ཕོ་ཉ་དང་དམག་དཔུང་བོད་དུ་མ་སླེབས་གོང་ནས་ཚར···· བཅད་དོ། །

ཞང་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1487ལོར་སྣེའུ་གདོང་དུ་ཡབ་ཆོས་རྗེ་ངག་གི་དབང་པོ་དང་། ཡུམ་རྫོང་ཁ་པའི་སྲས་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1499 ལོར་རིན་སྤུངས་པ་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ་དང་། འཕྲིངས་རྒྱས་པ་ཧོར་ཆེ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་གཙོས་པའི་བཀའ་ཡི་བློན་པོ་རྣམས་བཀའ་གྲོས་མཛད་དེ་ལྷ་རིགས་རླངས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་འཛིན་པ་ངག་གི་དབང་པོའི་སྲས་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ··· དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཕེབས་དུས་ཕོ་བྲང་སྣེའུ་གདོང་ཆེན་པོའི་གསེར་

ཁྲིར་མངའ་གསོལ། དེའི་སྐབས་སུ་ཕག་གྲུའི་གདུང་རྒྱུད་རྣམས་མཚན་ཙམ་མ་གཏོགས་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་མཐའ་དག་དོན་དུ་རིན་སྤུངས་པས་བཟུང་། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ་ 1495 ལོར་ཏཱ་མིང་གོང་མ་ཆེན་པོ་ཧོང་ཀྲི་རྒྱལ་པོས་ཀྭ་དིན་ཤུ་ཤྲཱི་ཁྲན་ཧོ་ཤང་སྡེ་རྒྱལ་ཁབ་སློབ་དཔོན་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་ཚོ་སོ་དང་འཇའ་ས་གནང་། ཁོང་གི་དྲུང་འཁོར་བློ་དཀར་བ་ཉི་རིན་སྤུངས་པ་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་དང་། འཕྱོངས་རྒྱས་པ་ཧོར་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་མཆེད། ཐག་དཀར་འཇམ་དཔལ་ཚེ་རིང་རྒྱལ་པོ། ཡར་རྒྱབ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས། དགའ་ལྡན་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ། བྱ་ནོར་བུ་བཀྲ་ཤིས་བཅས་ཡིན། ཁོང་གིས་ཆབ་སྲིད་ལོ་ཉེ་ལྔའི་རིང་དུ་རིན་སྤུངས་པའི་འོག་ནས་བསྐྱངས་སོ། ཁོང་ནི་ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཁྲི་རབས་བཅུ་པ་ཡིན།

ཞང་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1435 ལོར་ས་སྐྱར་ཡབ་ཞང་ནམ་མཁའ་ལེགས་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་བཙུན་མ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1464 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཛ་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་ཐུགས་འཛིན་གནང་བ་ནས་བཟུང་གཞུང་ལུགས་ཁག་ལ་གསན་སྦྱོང་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་དེ། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་གདན་ས་ཆེན་པོ་ནས་ཚོགས་ཆོས་གསུངས་པས་བདག་ཆེན་ཤར་པ་སོགས་ཀྱིས་གཙིགས་སུ

འཛིན་ཏེ་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་བཀུར། ཧཱ་མིང་གོང་མ་ཆེན་པོས་སྔར་སྲོལ་བཟང་པོ་མ་ཉམས་པར་ཝང་གི་གོ་གནས་དང་། ཡས་ཁ། བཀའ་ལུང་བཟང་པོས་འཇའ་ས། གསེར་ཆས་ཕྲུད་འཕགས། ཝང་གི་སྐུ་ཆས་ཚང་མ་བཅས་གནང་སྦྱིན་ལེགས་པར་བསྩལ། སྔོན་གྱི་རྫོང་རོ་ཉིང་པ་ལྷུན་པོ་རྩེ་ཡང་བསྐྱར་བཞེངས་མཛད་ཅིང་རྫོང་……གཞིས་ཆགས་ནས་མདའ་ཐང་དར་བར་མཛད། མདོར་ན་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཚེའི་རིང་དུ་བསྟན་པའི་ཞབས་ཏོག་དང་། འགྲོ་བ་མང་པོའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པའི་ཐུགས་བཞེད་དང་ལྡན་ནོ། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་དུས་མཆོད་བླ་བྲང་གི་གདུང་རབས་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཝང་ནམ་མཁའ་ལེགས་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1399ལོར་ཡབ་ཝང་རྣམ་ཐོས་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་བསོད་ནམས་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1444 ལོར་རྣམ་རྒྱལ་རྩེར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་འབྲོམ་སྟོན་སེང་གེ་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ཏེ་ཡབ་མེས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་དང་ཙ་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་……སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་ཐེག་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་སྐུ་རིང་ལ་ཧཱ་མིང་གོང་……མ་ཆེན་པོས་ཏུ་ཀྲུ་ཧྲོ་ཝང་གི་གོ་གནས་དང་། གསེར་དམ། འཇའ་ས་བོད་ལ་ཤེས་སུ་བཙུག་པའི་བཀའ་ལུང་བཟང་པོ་གཞང་སྦྱིན……

བསྟུལ། ཇོང་ལྷ་རྩེ་མངའ་ཞབས་དང་བཅས་པ་མཆོད་གཞིས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་། ཡར་འབྲོག་ཉིམ་ཏུ་ཆེན་པོ། རིན་སྤུངས་ནང་སོ་ནོར་བུ་བཟང་པོ་སོགས་སྟོབས་ལྡན་མང་པོས་ཀྱང་བསྙེན········བཀུར་ཞབས་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞི་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་དུས་མཆོད་བླ་བྲང་གི་གདུང་རབས་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་རྣམ་སྲས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1360ལོར་ས་སྐྱར་ཡབ་ཡང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་ལྷ་རིན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1408 ལོར་སློན་མཁར་རྩེ་གདོང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་། བླ་ཆེན་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས། བླ་མ་དཔལ་ལྡན་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་གསན་ཏེ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད། དེ་ནས་ཏོར་རྒྱལ་པོ་ཐོག་ན་བྱ་བས་རང་གི་སྲས་ཆེ་བ་དང་མཉམ་པའི···ལས་ཁ། རྣ་རྩེ་ལྷང་གི་གོ་གནས་དང་། གསེར་དམ། གསེར་སྐོར། དངུལ་སྐོར། ཁྲིམས་ར་བརྒྱད། ཁྲིམས་ཀྱི་ཐམས་པ་ཕིང་ཅིག་པ་ཏུ་སྤྱི། ཉི་མ་ནུབ་ཕྱོགས་ཤེས་སུ་བཙུག་པའི་བཀའ་ལུང་བཟང་པོ་བཅས་པ·····གནང་སྦྱིན་བསྟུལ། ལུགས་གཉིས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་ཅིང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་རྟེན་གསུམ་བཞེངས་པ་དང་། གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཞབས་ཏོག དགེ་འདུན་གྱི་བསྙེན་བཀུར་སོགས་བསྟན་

འགྲོའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྒྲུབས་ཤིང་། ཐུགས་དམ་ལ་ཤིན་ཏུ་བརྩོན་པའི་ངང་ནས་དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ………གཤེགས། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་དུས་མཆོད་བླ་བྲང་གི་གདུང་རབས་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཞ

ཞ་ལུ་གཙན་སྟག་ཡོད།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་ཀྱི་ཕྱི་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ……ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཅུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་ཞིང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཞ་ལུ་སྐྱུ་གཉེན།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་ཀྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས……བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཅུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་

པ་དང་། «བཀའ་གཅིགས»ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི «ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན» དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཉ་ཟླ་གྲགས་བརྩན།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ···· འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་ཕྱི་བློན་ཡིན་ནོ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ········ ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི «བཀའ་གཅིགས»ལས་གསལ་ཞིང་། «བཀའ་གཅིགས»ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི «ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན» དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཉ་མ་སེང་གེ་རྒྱལ་བ།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ···· སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྐན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། བསྟན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས········ བསམ་མཛད། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང·········· དང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«ཞེན་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ»དང་། «སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་ལྟ་

པ། » «སེམས་ཉིད་རིན་ཆེན་གྱི་ལྟ་བ»། «དེ་ཉིད་བརྒྱད་ཀྱི་ལྟ་བ»། «སེམས་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་འཇོམས་པའི་ལྟ་བ»། «ཕྱུ་རན་གྱི་ལྟ་བ»། «སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ»། «སྙིང་རྗེའི་སྤྱོད་པ་ཕོད་པའི་ལྟ་བ»། «འགྲེལ་མེད་ལྟ་བ»། «དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ»། «ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བརྡའི་བརྒྱུད་པ»། «ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་རྡོ་རྗེ་གསང་པའི་གླུ»། «དཔལ་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་མའི་མགུར»། «རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་མའི་བརྡའི་མགུར»། «ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་སྐུར་སྣང་བ་ཐིག་ལེ་དག་པའི་ཕྲེང་བ»། «གྲུབ་ཐོབ་ཕོ་མོ་བརྒྱད་ཅུའི་རྟོགས་བརྗོད»། «གྲུབ་ཐོབ་ལྔ་བཅུའི་རྟོགས་བརྗོད་ཐིག་ལེ་འོད་ཀྱི་ཕྲེང་བ»། «ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་བརྡའི་མན་ངག»། «མཁའ་འགྲོ་མ་རྡོ་རྗེ་གསང་བའི་གླུ»། «ཉམས་ཀྱི་མན་ངག་ཐིག་ལེ་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ»། «ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་སུམ་ཅུ་ཙ་ལྔའི་རྟོགས་བརྗོད»། «འཇམ་དབྱངས་སྨྲ་བའི་སེང་གེའི་སྒྲུབ་ཐབས» བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

ཞ་ལུ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་ཕྱི་ལོ 1408 ལོར·· ས་སྐྱའི་རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་དུ་ཡབ་བླ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན····· དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་ཕྱི་ལོ 1450 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆེ་བས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་དང་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད·····

ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད། ཐེག་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་
སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག·····
གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་ཅིང་འཆད·····
ཉན་བསྐྱངས། གདུང་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཙུན་མོ་མ་
གཅིག་ཀུན་དགའ་འབུམ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ནས་རིགས་སྲས་བསྐྲུན་པར·····
མཛད་ཅིང་མཐུ་སྟོབས་དབང་ཕྱུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་ཡིན།
དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་རྩ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ···········
གཤེགས།

ཞང་བཀྲ་ཤིས་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1097ལོར་
ཡར་འབྲོག་གི་སྟུབས་མཚོ་གླིང་དགུའི་བླ་དོར་རིགས་ཅན་ཕུན་སུམ·······
ཚོགས་པའི་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་
མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1167 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ལ་རྡོ་རྗེ་ལེགས་
པས་གྲོགས་མཛད་དེ། ལྡེ་བཙུན་སེང་གེ་དབང་ཕྱུག་གིས་ཞྭ་ཡུག་ཏུ་
གཏེར་དུ་སྦས་པའི་སྙིང་ཐིག་གི་གདམས་པ་རྣམས་གཏེར་ལས་བཏོན····
ནས་ཚོགས་འཁོར་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱང་བཏང་། དེ་དུས་ཞང་སྟོན་
རིན་པོ་ཆེ་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཡིན་སྐད། དེ་རྗེས་ཇལ་གྱི་ཕུ་ལ་
ལྡེ་བཙུན་སེང་གེ་དབང་ཕྱུག་གིས་སྦས་པའི་ཆོས་གཏེར་དང་།
མཆིམས་ཕུའི་བྲག་ལ་བེ་མ་ལ་ཉིད་ཀྱིས་སྦས་པའི་ཆོས་གཏེར་རྣམས·····
གཏེར་ལས་བཏོན་ཏེ་སློབ་མའི་ཚོགས་ལ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པར་མཛད།
དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ···

ཚ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྙིང་ཐིག་གི་གཏེར་སྟོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན།།

ཞང་ཁྲི་ཟིགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐྱ······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན (802—841) གྱི་ཕྱི་བློན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དོན་གྲུབ་རྒྱལ་དང་ཁྲིན་ཅིན་དཔྱིན་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའི «ཐང་ཡིག་གསར་རྙིང་ལས་བྱུང་བའི་བོད་ཆེན་པོའི་སྲིད་ལུགས» ལས “ཁྲང་ཆེན་ཁྲི་ལོ་དང་པོར། (སྤྱི་ལོ821ལོ) ཕུ་ཕྲུར་དང་ཐང་གཉིས་འདུམ་བྱུང་བའི་གཏམ་སྟོད་ཀྱིས་གསན་ཏེ། སྟོད་དམག་ཆེན་སེ་པའོ་ལ་བྲངས་པ་ལི་ལྷུན་ཡོ་བྱ་བས་ཕྱིར་བཟློགས། དེ་ནས་སྟོད་ཀྱི་་ཕོ་ཉ་བ་ཞང་ཁྲི་ཟིགས་བྱ་བ་སྐྱེས་འབུལ་དུ་མངགས······པར་མ་ཟད། མཇལ་དུ་མ་ཕྱིན་ཟེར་བ་ལ་གོང་མས་ཀྱང་གསན་དུ་བཞིན། ཆོས་ཁྲི་དང་། ཏུཨུ་ཡོན་དཔྱིན། ཞང་པོ་བྱ་བ་བཅས་ཀྱིས་གོང་མ་ལ་རོགས་བྱས་ནས་སྲིད་བསྐྱངས། ” ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཞང་ཁྲི་བཙན་ཁོད་ནེ་སྟང།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐྱ······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན (802—841) གྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བློན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཁྲང་ཆེན་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པ། བོད་ལུགས་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 823 ལོར «དབོན་ཞང་དབུ་སྙུང་རྡོ་རིང་ངམ་ཁྲང་ཆིན་མཐུན་གྲོལ་རྡོ་རིང་» བཞེངས······པའི་སྐབས་སུ“བོད་ཆེན་པོའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བློན་པོ་ཆེན་པོ་བཀའ་ལ······

གཏོགས་པའི་ཐབས་དང་སྒྲིང་ཅས" ཞེས《དཔོན་ཞང་དཔུ་སྟུང་ཇོ······ རིང་》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཞང་ཁྲི་བཞེར་ལྷ་མཐོང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐྱ······ འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན (802—841) གྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བློན་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཁྲང་ཆིན་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པ། བོད་ལུགས་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 823 ལོར《དཔོན་ཞང་དཔུ་སྟུང་ཇོ་རིང་ངམ་ཁྲང་ཆིན་མཐུན་གླིལ་ཇོ་རིང་》བཞེངས······ པའི་སྐབས་སུ" བོད་ཆེན་པོའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བློན་པོ་ཆེན་པོ་བཀའ་ལ······ གཏོགས་པའི་ཐབས་དང་སྒྲིང་ཅས། " ཞེས《དཔོན་ཞང་དཔུ་སྟུང་ཇོ་རིང་》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཞང་ཁྲི་སུམ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐྱ······ འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན (802—841) གྱི་དམག་དོན་བློན་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དོན་གྲུབ་རྒྱལ་དང་ཁྲིན་ཆིན་དབྱིན་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའི《ཐང་ཡིག་གསར་རྙིང་ལས······ བྱུང་བའི་བོད་ཆེན་པོའི་སྲིད་ལུགས》ལས" ཡོན་ཧེ་ཁྲི་ལོ་བཅུ་བཞི་པར (སྤྱི་ལོ 819 ལོ) གྲུང་ཧྲུའུ་ལིན་གྱི་ཐབས་ཡོད་པ་ཞང་ཁྲི་སུམ་རྗེ་ཡིས (བོད) དམག་ཁྲི་བཅོ་ལྔ་ཁྲིད་དེ་ཡན་ཀྲིག་ལ་བསྐོར་ནས། གནམ་སྐས་དང་ཤིང་རྟ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མཁར་ལ་རྒོལ། " ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཞང་རྒྱ་སྟོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྨད་ཅན་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་རླུང་ནམ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བློན་པོ་ཡིན། དེ་ནས་སྐུ་མཐུད་དེ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་གྱི་བློན་པོ་མཛད་ཅིང་། བོད་ལུགས་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 710 ལོར་མདོ་སྨད་ཀྱི་མདུན་མ་གཙོ་ནས་ཡོར་དུ······བསྡུས་སོ། །

ཞང་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1123ལོར་སྐྱིད་ཤོད་ཚ་བ་གྲུ་གདུང་སྣ་ནས་ཞང་དུ་ཡབ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་། ཡུམ་ཡག་མོ་མང་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1193 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་དར་མ་གྲགས་ཞུ། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཡབ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་དགུ་ནས་བཅོ་བརྒྱད་བར་དུ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། ལོ་ངོ་གསུམ་དུ་འདྲེའི་མཐུ་བསླབས། དེ་ནས་ཁམས་སུ་བྱོན་ཏེ་དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་མཁན་པོ་རྒྱ་སྟོན་མཁར་མགོ་བ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི··སྡོམ་པ་མནོས་ཏེ་མཚན་ལ་བརྩོན་འགྲུས་གྲགས་པ་ཞེས་གསོལ། དཔལ་ཆེན་རྒྱ་ལོ་ལས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་ངག་རྫོགས་པར་ཞུས། དེ་ནས་དབུས་ལ་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་སྒོམ་ཚུལ་དང་མཇལ་བས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི···བྱིན་རླབས་ཞུགས། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡང་དག་པར་གཟིགས་པས་སྣང་

ནས་མཁྱེན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟ་བར་རྟོགས་ནས་སྒྲོ་འདོགས······ཐམས་ཅད་ཆོད། ཁོང་ལ་ཡིན་ངེས་ཀྱི་བླ་མ་བཞི་དང་། ཆོས་ཐོབ་ཀྱི་བླ་མ་སོ་དྲུག་བཅས་ཡོད། ཁོང་གིས་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ལ་དགོངས་ནས་མ་ཉུང་པ་ལ་གཡུལ་བཤགས་ཏེ་འབྲུགས་པ་མང་པོ·········མཛད་པ་ལ་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་བ་དུ་མས་སྐུར་འདེབས་སོགས་སྡིག་བསགས་པས་ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས་བཤོལ་བཏབ་ནས་འབྲུགས་པ·······བསྐྱུམས་པས་དེའི་ཕྱིན་ཆད་འབྲུགས་པ་མ་མཛད། རྗེ་སྒོམ་ཚུལ་གྱི་ལུང་བསྟན་ལྟར་གུང་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། རྟེན་གྱི་ལྷ་ཆེན་བཞེངས། བདེ་མཆོག་གི་ཕོ་བྲང་གཟིགས་སར་ཡང་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། འབུམ་མོ་ཆེ་རྨང་བཏིངས་ནས་བང་རིམ་གསུམ་ཚར་བ་ན་སྐུ་གཤེགས། རྫུ་འཕྲུལ་དང་། སྐུ་ཡི་བཀོད་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་ནི་མཐའ་ཡས་སོ། །ཁོང་ནི་ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ཐོག་མར་བཏོད་མཁན་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ནམ་མཁའ་འོད་དང་། ཁ་རག་པ་འདུལ་བ་འོད། ལྷ་སྦུག་པ་ཉི་ཟླ་འོད། འབྲི་ར་བ་པདྨ་འོད་བཅས་ཡིན། །

ཞང་མཆིམས་རྒྱལ་སྟག་བཞེར་རྒྱལ་སྐྱེབས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ····འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དཔང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས·······

བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི «བཀའ་གཙིགས» ལས……གསལ་བ་དང་། «བཀའ་གཙིགས» ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི «ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན» དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཞང་མཆིམས་རྒྱལ་སྟོང་སྣ་སྨོན་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐྱ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛེང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཞི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས……བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི «བཀའ་གཙིགས» ལས་གསལ་བ་དང་། «བཀའ་གཙིགས» ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི «ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན» དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཞང་མཆིམས་རྒྱལ་མདོ་གཟིགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐྱ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛེང་ཡོན་གྱི་ནང་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཞི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་……ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི «བཀའ་གཙིགས» ལས་གསལ་བ་དང་། «བཀའ་གཙིགས» ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི «ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན» དུ་འཁོད་འདུག་གོ། །

ཞང་མཆིམས་རྒྱལ་མ་རྫུན་བཟེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཞང་མཆིམས་རྒྱལ་ལྷ་བཞེར་ནེ་ཤགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་ཞང་བློན་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བློན་པོ་བཀའ་ཆེན་པོ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཞང་མཆིམས་རྒྱ་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས········

བསྒྲགས་ཤིང་མཐའ་བོར་དུ་བཅུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཞང་ཇོ་འབེར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1196 ལོར་ཞང་ཉེ་འདུམ་གྱི་གྲལ་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1231 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་ཁུ་བོ་དང་འགྲོགས་ཤིང་གསང་བ་བླ་ན་མེད་པའི……གདམས་པ་མ་ལུས་པ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ལས་རྒྱུད་གསུམ་གདམས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། བདེ་མཆོག་མལ་གྱོའི་ལུགས་རྣམས་གསན། སློབ་དཔོན་ཚུ་མིག་པ་ལས་ཚད་མ་བསྡུས་པ་བཅས་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པར་ཁྲི་ཤུ་ལོ་ཙྪ་བ་བྱམས་པ་དཔལ་ལས་གྲུབ་ཐོབ་མི་ཏྲའི……གདམས་པ་རྣམས་དང་། བལ་པོ་གྲགས་པ་འདུམ་མེ་ལས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཁ་འཐོར་གྱི་གདམས་པ་རྣམས་གསན་ཏེ་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གི་བར་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྦྱོར་བ་བཅད། གཟིགས་སྣང་རྣམས་ཕལ་ཆེར་མི་ལ་མི་གསུངས། ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་ཇོ་བོ་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་དུས་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེའི་ནང་ནས་ཕྱག་རྗེར་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས། ཚེ་དཔག་མེད་བཅས་ཀྱིས་ཞལ་གཟིགས། འཁྲུལ་ཞིག་སེང་གེ་རྒྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྙིང་ཐིག་ཁྲིད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས་ཏེ་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་བཀོད་པར་མཛད་དེ། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་

དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཙ་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྙིང་ཐིག་གི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ཞང་ཉ་བཟང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ཆོས་བློན་ཡིན། ཞང་བློན་མ་ཞང་གྲོམ་པ་སྐྱེས་གསོན་པོར་དུར་དུ་བཅུག་པའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་མོ་པ་དང་རྩིས་པ་མང་པོ་ལ་སྒྲིག་ནས་གསེར་དངུལ་མང་པོས་བརྫངས་ལྟ་སྤྲད་དེ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐུ་རིམ་ལ་བློན་པོ་གང་དྲག་གཉིས་གསོན་པོར་དུར་དུ་འཇུག་ན་སྐུ་རིམ་ཡག་པོ་ཡོང་བའི་གཏམ་རྣམས་མོ་པ་དང་རྩིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་ལས་གང་བྱུང་དུ་བཤད་བཅུག་པ་དང་། བན་བོན་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་རྩོད་གླེང་བྱེད་སྐབས་ཁོང་གིས་བན་གྱི་ཁ་འཛིན་མཛད་ནས་བོན་རྣམས་ཕམ་པར་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་མཆིས་སོ། །

ཞང་ཉི་འབུམ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1158ལོར་ཞང་བཀྲ་ཤིས་རྡོ་རྗེའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1213 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་སྦྱིར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སློབ་དཔོན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་ས་སྐྱའི་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལས་ས་སྐྱའི་ཆོས་སྐོར་

དང་། ཛོག་ཇོ་ཛེ་ཞིང་གེ་ལས་ཛོག་ལུགས་བཅས་ལ་ལེགས་པར་གསན། ཡབ་ཞང་སྟོན་དང་ལོ་ཙཱ་བཅུ་གཅིག་རིང་དུ་འགྲོགས་ཏེ་སྙིང་ཐིག་གི་གདམས་པ་ཐམས་ཅད་ཞུས་ཤིང་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། བླ་མ་ཞང་ལ་ཡང་ཞབས་ཏོག་ལེགས་པར་མཛད། «ཚིག་དོན་ཆེན་མོ» ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་པར་རིགས་སྲས་ཛོ་འབེར་འཁྲུངས། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་སྒྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཙ་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ཞང་ཏོ་རེ་ལྷས་བྱིན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་རླུང་ནམ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བློན་པོ་ཡིན། དེ་ནས་ལྷུ་མཐུད་དེ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་གྱི་བློན་པོ་མཛད་ཅིང་། བོད་ལུགས་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 710 ལོར་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་གྱིམ་ཤིང་ཀོང་ཇོ་བོད་རྒྱལ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་གྱི་བཙུན་མོར་བསུས་ནས་བོད་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དེའི་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་བློན་པོ་གཉེ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་དུ་ཏ་ཐོག་ནས་སྤོ་ལོ་འཕེན་པའི་སྒྱུ་རྩལ་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་ཞིག་དངོས་པར་མཛད་ཅིང་། ཚུལ་དེའི་རྣམ་པ་ཇི་བཞིན་མ་ཉམས་པ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རི་མོ་འབྲི་མཁས་པ་ཡན་ལི་པན་གྱིས «ཐང་མིང་ཧྥང

མཚན་མོར་རྟ་ཐོག་སྒོ་ལོ་འགྲན་པ»ཞེས་པའི་སྐད་གྲགས་ཅན་གྱི་དཔེ་རིས་གསར་བཞེངས་མཛད་དོ། །

ཞང་སྟོང་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དམག་དཔོན་ཆེན་ཡིན་ཏེ། བོད་ལུགས་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 762 ལོར་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་ཐང་གོང་མ་ཏ་འི་ཙུང་རེ་ཞིག་ཤེན་ཅུར་བྲོས་བྱོལ་ཕེབས་ཤིང་། བོད་དམག་གིས་ཁྲང་ཨན་ཉིན་བཅོ་ལྔའི་རིང་དུ་བཟུང་ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱས། བོད་ལུགས་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 763 ལོར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་གཡུ་ཡི་ཡི་གེ་ཆུང་ངུ་ནམ་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་བྱ་དགར་གནང་ངོ་། །

ཞང་སྟོན་དགྲ་འཛིགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྤུག་གཉ་པ་བར་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་འཁྲུངས་པའི་དུས་སུ་འབྲུག་སྒྲ་ཆེན་པོ་ནས་གློག་དང་གཡོ་བ་བྱུང་བས་དགྲ་གཅིག་ཡོད་པ་དེས་ན་རེ། འདི་འདྲ་འོང་བ་འཛིགས་ཟེར་བས་དགྲ་འཛིགས་སུ་མཚན་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། སྲུ་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཤིན་ཏུ་བརྩོན་པར་གྱུར། དེ་ནས་ས་སྐྱར་ཕེབས་ཏེ་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་བཅས་ལ་བསླབས་ནས་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་པར་གྲྭ་སྐོར་མཛད་པས་མཁས་པར་གྲགས་པ་བྱུང་། དེ་ནས་བྱ་མས་ཆོས་སེ་ལྷ་དང་།

ས་སྟེ་ལྔ། མངོན་པ་གོང་འོག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད། དགེ་བཤེས་ཞིང་མོ་ཆེ་མཁན་པོ་མཛོད་གསུངས་པ་ལྷར་མཁན་པོ་མཛད་པས་འདུལ་བ་ལུང་སོགས་ཐུགས་ལས་གསུངས་པས་གྲྭ་པ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་རེ་འདུས། ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་སྨན་བླ་དང་སྒྲོལ་མ་ལ་མཛད་པས་སྒྲོལ་མ་དང་། སྨན་བླ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་བཅས་ཀྱིས་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་དུ་འཁྲུངས། དེ་ནས་སྐུ་པའི་མདུན་དུ་ཕེབས་ཤིང་བདག་རི་ཁྲོད་དུ་འགྲིམ་ཞུས་ཀྱང་གནང་བ་མ་སྟེར་ནས་གདན་ས་འཛིན་དགོས་གསུངས་ཤིང་ཤེལ་གྱི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱང་གནང་། དེ་ནས་ལོ་ངོ་གསུམ་ཙམ་སོང་རྗེས་གདན་ས་དགེ་བཤེས་བྱང་ཡེས་ལ་གཏད་ཅིང་རྫ་རི་རིན་ཆེན་ཕྱུངས་པར་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། གཞན་དོན་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙ་གཅིག་པར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དཔལ་མོ་ལུགས་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་གདམས་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་ཡིན། །ཁོང་གི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ནི་མཁན་ཆེན་ཇི་འདུལ་བ་ཐུགས་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཡིན་ནོ། །

ཞང་སྟོན་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1825 ལོར་མདོ་སྨད་རྩེ་གཞུང་དུ་ཡབ་སྐྱིད་དཀར་འབུམ་དང་། ཡུམ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1897 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་པདྨ་འབུམ་འབོད། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་

སྦྱངས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་རྗེ་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ལ་དཀོན་མཆོག་ཐབས་མཁས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་བསྡུས་གྲྭའི་ཚོགས་རྒྱུགས་ཕུལ། བློ་རིགས་དང་། རྟགས་རིགས། གྲུབ་མཐའ། དོན་བདུན་ཅུ་སོགས་ཐུགས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བཞེས··ཏེ་མཚན་ལ་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་བཟུང་འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད་དེ་བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱན་དུ་གྱུར། ལོ་དེའི་དགུན་ཆོས་ལ་ཚོགས་བསགས་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན··········བཏགས་གནང་། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་ཐུའུ་བཀྭན་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་པེ་ཅིན་ལ་ཕེབས། དེ་ནས་ཡར་ཕེབས་ཏེ། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་དགོན་ལུང་དུ་བྱོན་ནས་ལོ་གཉིས་རིང་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་ནས་ལོ་བདུན་ཙམ་རིང་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེར་མཚན····ཉིད་གསན་སྦྱོང་གི་ཞབས་འདེབས་ཞུས། དེ་ནས་སྟོན་རྗེས་སུ་དགོན་ལུང་ལ་ཐེངས་གསུམ་དུ་ཕེབས་ནས་ཐུའུ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་བློ་བཟང་བཤད·····སྒྲུབ་དབང་ཕྱུག་དང་། ཞང་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ། སུམ་པ་མཁན་ཆེན་སོགས་བླ་སྤྲུལ་མང་པོའི་གཙོས་ཚོགས་ཡོངས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་བསྩལ། དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པར་གདན་སར་ཕེབས་ནས་གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་པའི་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་མདོ་སྔགས་·····

བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་སྲིད་རྩེར་བསྒྲེངས་པའི་འཆད་ཉན་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྟོགས་བརྗོད་དང་། ལམ་རིམ་གྱི་བཤད་ལུང་། ས་ལམ་རྣམ་གཞག སྒྲུབ་ཐབས། ཁྲིད་ཡིག བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། བསླབ་བྱ་བཅས་ཆོས་ཚན་བདུན་ཅུ་དོན་དགུ་ཡོད་པ་པོ་ཏི་བཞིར་བསྡུས་ནས་བཞུགས་སོ། །

ཞང་སྟོན་ཆེ་མ་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1225 ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1237 ལོའི་བར་དུ་ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་སློབ་མ་མང་པོ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན། །དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1238 ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1252 ལོའི་བར་དུ་ལོ་ངོ་བཅོ་ལྔའི་རིང་དུ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་སྐྱོངས་བ་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་གསུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1240 ལོར་ཧོར་དམག་བོད་དུ་དཔུང་འཇུག་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་མེ་ལ་བསྲེགས་ཤིང་བཙུན་པ་སོ་སྟོན་གཙོ་མཛད་པའི་སེར་སྐྱ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་བཀྲོངས། དེ་ནས་ཧོར་དོར་ཏ་ནག་པོ་འཁྱུད་དེ་གསེར་བྲེ་དངུལ་བྲེ་མང་པོ་ཕྱིན་ནས་ལྷ་ཁང་གསོ་བའི་བཀོད་པ་བྱས། ལྷ་ཁང་བར་མ་ཞང་ལྷས་གསོས། ཧེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཐུབ་པ་བཞེངས་སོ། །

ཞང་སྟོན་གཟི་བརྗིད་འབར་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་ཡར་ལུང་གད་པར་ཡབ་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་དབང་ཕྱུག་དང་། ཡུམ་མེར་བཟའ་འབུམ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། རྔོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ (1059—1109) དང་དུས་མཉམ་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་གཉགས་སྙིང་པོ་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བྱ་མས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་སོགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། ཉིན་ཞིག་ཀླུམ་རར་རི་བོང་བྱུང་བས་དེ་ལ་རྡོ་བརྒྱབ་པས་རྐང་པ་ཆག་ཏེ་སྨན······བཅོས་མཛད་ནས་རི་བོང་གསོས་པས་རི་བོང་སྨན་པ་ཞེས་གྲགས་སོ། དེ་ནས་བཟུང་གསོ་རིག་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མོས་པ་སྐྱེས་ཏེ་གཡའ་སྒོང་པོ་དང་། ལྷ་རྗེ་ཟུར་སྨན། མཐའ་བཞི། སྟོང་སྨན། འཕན་ཡུལ་དར་སྨན་བདུད་རྩི། གཡུ་ཐོག་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ། མི་ཉག་ཟླ་གྲགས་བྲང་ཏི་རྒྱལ་བ། བི་ཇི་ལྷུན་ནེ། ཚུག་པ་ཆོས་སེང་སོགས་བསྟེན་ནས་གསོ་དཔྱད་སྦྱངས། རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1076 ལོར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཏེ་དྲང་སྲོང་ཙནྡྲའི་ཞབས་ལ····གཏུགས་ཏེ «ཡན་ལག་བརྒྱད་པ» སོགས་ལ་སྦྱངས་ཤིང་བོད་ཡུལ་དུ····ཕེབས་ནས་གསོ་དཔྱད་ཀྱི་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ལྷ་སའི་བལ་ཆུང་དང་། འོལ་ཁའི་རྗེང་ཆུང་། གཉལ་གྱི་རོག་ཆུང་། སྐྱོགས་ཤེས་རབ་ཁྲི་བཞི་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི «གཞུང་དྲི་མེད་གཟི་བརྗིད» ལེའུ་བཞི་པ་དང་། «ཉི་མའི་འོད་ཟེར»། «དཔེ་སྟོན་གྲངས་ཀྱི་ཕྲེང་བ» བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཞང་ཐང་སག་པ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་པའི་སློབ་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་སོགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། ཁྱད་པར་དུ་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མང་དུ་བརྩམས། དུས་ཕྱིས་སུ་ཐང་སག་བཏབ་ནས་དབུ་མའི་འཆད་ཉན་མཛད་དེ་དབུས་གཙང་གི་དགེ་བཤེས་མང་པོས་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་དབུ་མའི་ཁྲིད་རྒྱུན་སྤེལ་བ་ལ་མཛད་རྗེས་ཆེའོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《དབུ་མ་འཇུག་པའི་ཊཱི་ཀཱ》དང་།《རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཊཱི་ཀཱ》།《རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་ཊཱི་ཀཱ》།《རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་ཊཱི་ཀཱ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཞང་ཐར་བཟང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན (802—841) གྱི་དམག་དཔོན་བློན་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དོན་གྲུབ་རྒྱལ་དང་ཁྲིན་ཆེན་དབྱིན་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའི《ཐང་ཡིག་གསར་རྙིང་ལས་བྱུང་བའི་བོད་ཆེན་པོའི་སྲིད་ལུགས》ལས"ཡོན་ཧེ་ཁྲི་ལོ་བཅུ་བཞི་པར (སྤྱི་ལོ819ལོ) བོད་ཀྱི་བློན་ཆེན་ཞང་ཐར་བཟང་གིས

(བོད) དམག་ཁྲི་བཅོ་ལྔ་ཁྲིད་དེ་ཡན་ཀྲིག་ལ་བསྐོར་ནས། གནམ་སྐས་དང་ཤིང་རྟ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མཁར་ལ་རྒོལ། ” ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཞང་དར་མ་གྲགས།

ཁོང་ནི་ཞང་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར··· གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཞང་སྣ་ནམ་ཁྲི་སྒྲ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ······ འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་ནང་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ········ ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཞང་སྣ་ནམ་རྒྱལ་ལེགས་དགེ་ཚུག

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ···· འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་ནང་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ········ ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་

འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》 དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཞང་སྣ་ནམ་གཉན་ལོད།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐྱུ…… འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་ནང་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ…… ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》 དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཞང་སྣ་ནམ་བཙན་སྒྲ་ཁྲི་སྒྲིབས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐྱུ…… འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས…… བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས…… གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》 དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཞང་སྣ་ནམ་ཡེ་ཤེས་སྡེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐྱུ…… འཁྲུངས་ཤིང་། རྗེ་ཉིད་རབ་བྱུང་ཡིན། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་

གནས་ལས་དབང་དང་གདམས་ངག་ཞུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ······ བརྩོན་པས་གྲུབ་པ་ཐོབ་སྟེ། «གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་» ལས "སྔ་ནམ་ཡེ་ཤེས་མཁའ་ལ་བྱ་ལྟར་ལྡིང་།" ཞེས་གསུངས་སོ། སྐྱ་ཟློ་བ་ལ་ཡང་མཁས་པར་མཁྱེན་པས་བཀའ་དང་བསྟན་འགྱུར་བོད······ ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད་པ་ལ་ཇོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྔགས······ བརྗོད་མང་དུ་མཛད་འདུག ཁོང་ནི་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་དང་འབངས་ཉེར་ལྔའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི «བཀའ་འགྱུར» ལས «ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ» དང་། «ཤེས་རབ་ཁྲི་པ»། «ཤེར་ཕྱིན་སྒོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པ»། «མདོ་སྡེ་ཕལ་པོ་ཆེའི་ཉེར་དགུ»། «སྡོམ་གསུམ་བསྟན་པའི་ལེའུ»། «གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བསྟན་པའི་ལེའུ»། «རྨི་ལམ་བསྟན་པའི་ལེའུ»། «འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཞིང་བཀོད་པའི་ལེའུ»། «དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་འཁྲུགས་པའི་བཀོད་པའི་ལེའུ»། «འཕགས་པ་ཆོས་བཅུ་པའི་ལེའུ»། «འཕགས་པ་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་ལེའུ»། «འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེ་རོལ་པ་བམ་པོ་བཅོ་བརྒྱད་པ»། «ལྷ་མོ་བརྒྱད་ཀྱི་གཟུངས» སོགས་དང་། «བསྟན་འགྱུར» ལས «ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་བསྟོད་པ» དང་། «འཕགས་པ་སྒོ་དྲུག་པའི་གཟུངས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ»། «སྟོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ»། «རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ»། «སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བཤད» བམ་པོ་ལྔ་བ་བཅས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

ཞང་སྣ་ནམ་ལྷ་བཞེར་སྤྲེ་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་ནང་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ……ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཅུག་པའི་«བཀའ་གཙིགས»ལས་གསལ་བ་དང་། «བཀའ་གཙིགས»ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི་«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

ཞང་པོ་རྒྱལ་གྱི་ཁྲིམ་བཟང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་ཧོར……པར་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ནང་བློན་ཆེན་པོ་རྡུག་གི་ཡ་གྱུལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ཞང་འབྲོ་ཁྲི་གཟུ་རམ་ཤགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་ཞང་བློན་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བློན་པོ་བཀའ་ཆེན་པོ་ལ་གཏོགས་པ་ཞེས«བཀའ་གཙིགས»ལས་གསལ་ཏོ། «བཀའ་གཙིགས»ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི་«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་འཁོད……འདུག་གོ །

ཞང་འབྲོ་ཤུང་སྟང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ……

འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས……བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི«བཀའ་གཙིགས»ལས་གསལ་བ་དང་། «བཀའ་གཙིགས»ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

ཞང་འབྲོ་སྟག་སྣང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས……བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་བཙུག་པའི«བཀའ་གཙིགས»ལས་གསལ་བ་དང་། «བཀའ་གཙིགས»ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཞང་འབྲོ་སྟག་བཞེར་བྲ་བལ་སྣང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་

གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཞང་བློན་མ་ཞང་ཁྲོམ་པ་སྐྱེས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ཞང་བློན་ཡིན། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་སྐུ་གཤེགས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་ཁོང་གིས“ རྒྱལ་པོ་སྐུ་ཚེ་ཐུང་བ་ཆོས་བྱས་པས་ལན་ཏེ། བཀྲ་མི་ཤིས། ཚེ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཟེར་བ་རྫུན་ཡིན། ཚེ་འདིའི་རྐྱེན་གློག་པོན་གྱིས་བྱེད། སུ་ཆོས་བྱེད་པ་པོ་རིང་དུ་མཐར་སྤྱུག་གོ་ཞེས་ཁྲིམས་བུ་ཆུང་བཅས” བཟོས་ནས་ཁྲིལ་བསྒྲགས་མཛད་པ《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་གསུངས་སོ། སྐབས་དེར་གསེར་གྱི་ལྷ་ཤཱཀྱ་མུ་ནི་བྱེ་དོང་དུ་སྦས་པ་དང་། མཁར་བྲག་དང་མགྲིན་བཟང་གི་ལྷ་ཁང་སོགས་བཤིགས་པ་དང་། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཤས་ར་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མཆིས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ཐུགས་དགོངས་ལ་ཞང་བློན་མ་ཞང་ཁྲོམ་པ་སྐྱེས་ཁོང་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་གཏོང་བའི་འགལ་རྐྱེན་དུ་གྱུར་བ་དགོངས་ནས་བློན་པོ་འགོས་ཁྲི་བཟང་ཡབ་ལྷག་གཙོས་པའི་བློན་པོ་རྣམས་དང་ལྐོག་ཏུ་བཀའ་གྲོས་མཛད་མཐར་རྒྱལ་པོའི་རིམ་གྲོལ་གྱི་ཆེད་དུ་བློན་ཆེན་གང་དྲག་གཉིས

གསོན་པོ་དུར་དུ་ཞུགས་དགོས་པའི་ཐབས་ཤེས་ཕུད་ནས་གསོན་པོར་དུར་དུ་བཙུག་གོ། «དགེ་ལྡན་ལེགས་བཤད»ལས“བློན་པོས་རྟག་ཏུ་ཟིན་སྐྱོང་པས། ངེས་པར་གཞན་གྱིས་བརླག་པར་འགྱུར། མ་ཞང་གྲོམ་པ་སྐྱེས་ཞེས་པ། དོང་དུ་བཙུག་པའི་བྱུང་བ་སྔོས།”ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཞང་བཙན་བཞེར་ལེགས་གཟིགས།

ཁོང་ནི་མཆིམས་བཙན་བཞེར་ལེགས་གཟིགས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཞང་བརྩོན་རྡོ་རྗེ་འོད་ཟེར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1122ལོར་ཤབ་སྟོད་དར་ལུང་གི་ར་ཞགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1194 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགེ་བཤེས་གླང་རི་ཐང་པའི་སྐུའི་སྐྱེ་བར་གྲགས་སོ། གཏུམ་སྟོན་བློ་གྲོས་གྲགས་པ་དང་ཇོ་སྟོན་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྐྱེད་སྐྱོང་མཛད་པས་བཀའ་གདམས་པའི་རྣམ་ཐར་དྲི་མ་མེད་པ་འཛིན་སྐྱོང་ཐེལ་གསུམ་མཛད་མཁན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་དཔལ་སྣར་ཐང་གི་གདན་ས་བསྐྱངས་སོ། ཁོང་གི་གདུང་རྟེན་ནི་མཁན་རབས་གདུང་རྟེན་བཞུགས་ཡུལ་གྱི་དགའ་ལྡན་ཐར་པ་གླིང་གི་ནུབ་ནས་བརྩིས་པའི་དང་པོ་ན་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དཔལ་སྣར་ཐང་དགོན་པའི་གདན་རབས་གསུམ་པ་ཡིན། །

ཞང་ཚེ་སྤྲོང་རྒྱ་མཚོ་སྐྱོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ····འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་ཕྱི་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ·········ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་ཞིང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཀོད་འདུག་གོ།

ཞང་ཚེ་སྤོང་ཁྲི་གཟིགས་སྤྲང་རེ་རྡུང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ····འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་འཀའ་ཁྲིམས·········བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས·········གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཀོད་འདུག་གོ།

ཞང་ཚེ་སྤོང་ཆོས་ཀྱི་བླ་མ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོ་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ············འཁྲུངས་པའི་རྔོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ (1059—1109) ཀྱི······སློབ་མ་ཡིན། ཁོང་གིས་སྤྱིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ·······

དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། སྐོས་སུ་རྔོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཅུགས་ནས་ཚད་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1109 ལོར་རྔོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བསྐོས་ཏེ་གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་གི་གདན་ས་བ་ལོ་ཉི་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་གྱིས་ཚོགས་པ་ལེགས་པར་བསྐྱངས། ཁོང་གི་སློབ་མའི་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ནི་ཉང་བྲན་པ་ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན། ཁོང་གིས་ཚད་མ་རིག་པའི་འགྲེལ་པ་འགའ་ཞིག་མཛད་ཡོད། ཁོང་ནི་གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་གི་གདན་རབས་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཞང་ཚེ་སྤོང་མདོ་བཞེར་ཤེས་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐྱེ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཐིང་ཡོན་གྱི་ནང་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཅུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

ཞང་ཚེ་སྤོང་རྒྱ་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐྱེ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཐིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས

པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། སྔོན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ནམ་དུ་ཡང་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་……བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུགས་པའི «བཀའ…………གཙིགས» ལས་གསལ་བ་དང་། «བཀའ་གཙིགས» ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི «ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན» དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཞང་ཚེ་སྤྲོང་ལྷ་བཟང་ཀླུ་དཔལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ…འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་ནང་བློན་ཡིན་ཏེ། སྔོན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ………ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུགས་པའི «བཀའ་གཙིགས»ལས་གསལ་བ་དང་། «བཀའ་གཙིགས» ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི «ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན» དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཞང་ཚེ་སྤྲོང་ལྷ་ལུང་སྟོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ…འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་ནང་བློན་ཡིན་ཏེ། སྔོན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ………ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུགས་པའི «བཀའ་གཙིགས»ལས་གསལ་བ་དང་། «བཀའ་གཙིགས» ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི «ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན» དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཞང་ཞུང་སྤྱང་སྐར།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། «ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད»ལས་"རྒྱལ་པོ་གུང་སྲོང་གུང་བཙན་གྱི་སྐུ་གཤེན"ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

ཞང་ཞུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཕོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1404 ལོར་མངའ་རིས་ཞང་ཞུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1469 ལོར་ནགས་ཤོད་སྲུས་མདའ་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་འབར་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ཆུང་དུས་ནས་ཡི་གེའི་ཕྱི་མོ་སློབ་པ་ནས་བཟུང་བསླབ་པར་བྱ་བའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སློབ་དཔོན་གྱིས་ལན་རེ་གཉིས་གསུངས་རྗེས་ཐུགས་སུ་ཆུད། དེ་རྗེས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་དང་མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་ལུང་དང་ཟབ་མོའི་དབང་ཁྲིད་རྗེས་གནང་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་གྱིས་གསན་ཞིང་། སྒྲ་ཚད་སྙན་ངག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་པས་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་རྩེ་མོར་སོན་ཏེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སློབ་མ་རྣམས་ལས་རྣམ་དཔྱོད་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་བཟུང་གི་ཡ་གྱལ་གཅིག་ཡིན། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར«རྒྱལ་པོ་རཱ་མ་ཎའི་རྟོགས་བརྗོད»མཛད་དེ་དགའ་ལྡན་པའི་བསྟན་འཛིན་ནང་ལ་སྙན་ངག་འདི་ལས་མཁས་པ་མ་བྱུང་སྐད། དེ་ནས་ནགས་ཤོད་སྲུས་མདའི་གདན་སར་ཕེབས་ནས་འཆད་ཉན་མཛད། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པར་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་ཕར་ཕྱིན་དང་

རྒྱུད་སྡེ་རྒྱ་མཚོའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། གཞན་དགོན་སྡེ་ཆེན་པོ་གུ་ཏ་དཔལ་འཁོར་གྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་མཁས་པའི་བྱ་བ་རྣམ······གསུམ་གྱིས་བསྟན་འགྲོར་ཕན་པའི་བྱ་བ་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི «དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་བཞག» དང་། «རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་བ»། «ལྷ་ཁྲིད»། «ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཚིགས་བཅད»། «ཤི་ལ་རས་པར་བསྟོད་པ»། «རྒྱལ་པོ་ནྲ་མ་ཏྲའི་རྟོགས་བརྗོད» བཅས་ཆོས་ཚན་བཅོ་ལྔར་བཞུགས་སོ། །

ཞང་ཞུང་ཏ་ར་ལ་ཏ་ཟི།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་ཧོ་རེ་ལོང་བཙན་གྱི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན······ཡིན་ནོ། །

ཞང་ཞུང་དེ་ས་ཏ་ཟི།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ལྡེ་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་ཡིན་ནོ། །

ཞང་ཞུང་དར་མ་ཏ་ཟི།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་······རྒྱལ་པོ་ལྡེ་སྤོལ་པོའི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་ཡིན་ནོ། །

ཞང་ཞུང་སྣུ་ལེ་མ་ཧོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ལྡེ་སྤྲིན་བཙན་གྱི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་ཡིན······

ནོ། །

ཞང་ཞུང་སྨྲ་ཀྲ་ལ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་བཙན་ནམ་གྱི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་ཡིན……ནོ། །

ཞང་ཞུང་མཚོ་མི་ཀུན་སྣང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་……རྒྱལ་པོ་ལྡེ་འཕྲུལ་ནམ་གཞུང་གཙན་གྱི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་ཡིན……ནོ། །

ཞང་ཞུང་བཟའ་ལི་ཐིག་སྨན།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པའི་བཙུན་མོ་ཆུང་བ་ཡིན། རྒྱལ་པོའི་རིགས་སྲས་ནི་མ་འཁྲུངས། ཁྲིམ་བུ་ཀློག་གི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་སོ། །

ཞང་ཞུང་གཡུང་དྲུང་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་……རྒྱལ་པོ་ཟྭ་ནམ་ཟིན་ལྡེའི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་ཡིན་ནོ། །

ཞང་ཞུང་ཨ་ལོ་ཇན་ཆེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་……རྒྱལ་པོ་ལྡེ་སྟོལ་ནམ་གྱི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་ཡིན་ནོ། །

ཞང་ཞུང་ཨ་སོ་གཙུག་ཕུད།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་····རྒྱལ་པོ་སེ་སྙོལ་པོ་ལྡེའི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་ཡིན་ནོ། །

ཞང་འཚོར་སྟོན་པ་ཤེས་རབ་བསོད་ནམས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ····སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས····བསམ་ཆད་དུ་བྱུང་བ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད····ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཆོས་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས》སློབ་དཔོན་མ་ཉྫུ་ཤྲཱི་ཛྙཱ་ནས···མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

ཞང་ཡེ་གྲུབ་པ་དཔལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ····དབུས་སྐྱེར་ཞང་མདོ་སྐྱེ་གྲགས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1177 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་ཕྱིས་པའི་མིང་ལ་ཕུར་བ་སྐྱབས་ཟེར། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་སློབ་དཔོན་རྒྱ་སྒོམ་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་བསླབས་ཤིང་ཆོས་སྐོར་ཞུགས། ན་རོ་ཆོས་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱང་གསན། སློབ་དཔོན་མྱང་ལས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མར་ལུགས་ཞུས། མདའ་བདག་མྱང་རལ་ལས་གཏེར་མའི་ཟབ་ཆོས་ཞུས། རྭ་སངས་རྒྱས་ཀུན་དགའ་ལས་ཀྱི་རྡོར་རྫོག་ལུགས་དང་། སྐབས་ཀྱི་བསྟན་སྐྱང་གསན། ཞང་འཚལ་པ་ལས་

སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་། རས་པ་དབང་ངེ་ལས་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་ལ་སོགས་པའི་རས་ཆུང་པའི་གདམས་པ་མང་པོ་ཞུས། བང་སོ་བ་ལས་སྲུངས་པ་སྐོར་གསུམ། སྟོ་བ་ཧ་སྒོམ་ལས་མར་དོའི་བདེ་མཆོག ར་ཛོ་དར་ལས་དུས་འཁོར་དང་འཇིགས་བྱེད། སློབ་དཔོན་བསོད་རྒྱལ་ལས་དགྱེས་རྡོར་རམ་ལུགས་དང་གསང་ལྡན། བླ་མ་ཛོ་ཛེ་སྐྱབས་ལས་ཞོག་ཅིག་པའི་ཆོས་སྐོར། མར་སྟོན་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་ལས་སྙན་བརྒྱུད། མ་གཅིག་ཞོང་ཛོ་ལས་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་དབང་དང་བཅས་པར་ཚང་བར……ཞུས། པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་དང་དཔྱལ་ལོ་གཉིས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཏེ་མཚན་ལ་གྲུབ་པ་དཔལ་བཟང་པོར་གསོལ། སློབ་དཔོན་རྒྱང་རོ་གཞོན་རིང་ལས་འདུལ་བ་དང་སྤྱོད་ཕྱོགས། བླ་མ་ཀོ་བྲག་པ་ལས་ལམ་འབྲས་ཞམ་ལུགས། ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙ་བ་ལས་རྣམ་སྲས་སོགས་གསན་ཏེ། ཆོས་ཞུས་པའི་བླ་མ་བདུན་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་པཎ་ཆེན་རཏྣ་རཀྵི་ཏ་ལས་སྒྲ་ཚད་བསླབས། དེ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་དབེན་གནས་བོན་གྲོང་དུ་ཐུགས་དམ་བཞུགས་པས……ཆོས་ཐམས་ཅད་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་པའི་རྟོགས་པ་འདུ་འབྲལ……མེད་པར་མངའ་བརྙེས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི «མན་ངག་སྙེ་མའི་ཀ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད»དང་། «བརྟག་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་རྣམ་སེལ»། «རབ་གནས»། «བདུན་ཚིགས་གཟེར་ལྔའི་མན་ངག»སོགས་མང་དུ་མཛད། བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་བསྟན་འགྱུར་ལས«དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ»དང་།

«དཔལ་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་ཤེལ་རབ་གསལ་བྱེད་མའི་བསྟོད་པ»། «ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཚ་ག་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ»། «ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོ་ག་རིམ་པར་ཕྱེ་བ»། «སྤྲོལ་མ་ཆེ་འཕེལ་བའི་ཆོ་ག»། «སྤྲོལ་མའི་ཁྲུས་ཀྱི་ཆོ་ག»། «གསོ་སྦྱོང་གི་ཆོ་ག» བཅས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

ཞང་ཧོལ་རབ་བླ་མ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྐད་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི «བསྟན་འགྱུར» ལས «དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས» དང་། «དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་གཏོར་མའི་ཆོ་ག»། «འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཞི་བའི་སྦྱིན་བསྲེག་པ»། «དྲག་པོའི་སྦྱིན་བསྲེག་པ»། «འཁོར་ལོ་བྲི་བའི་ཆོ་ག»། «ལས་ཀྱི་གྲོགས་ཀྱི་སྦྱིན»། «དམ་རྫས་ཟད་དུ་བསྒྱུར་ཏེ་བརྟེན་པའི་ཆོ་ག»། «དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྟོད་པ»། «དེ་ཉིད་ལྔ་པའི་བསྟོད་པ»། ཡང «འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྟོད་པ་གཅིག»། «དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྟོད་པ»། «འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་མཚན་[illegible]»། «མཆོད་རྟེན་

ཀྱི་ཆོ་ག་རྒྱས་པ»། «མཆོད་ཧྲེན་ཆོ་ག་བསྡུས་པ»། «སྨྱུང་འཁོར»། «རིམ་པ་བཞིའི་ཕྱེ་བྲག་བསྟན་པའི་མན་ངག»། «རྡོ་ཟློག་གི་ཆོ་ག»། «འཁྲུལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག»། «ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་པ»། «ཞི་བའི་སྦྱིན་སྲེག»། «རྒྱས་པའི་སྦྱིན་སྲེག»། «དྲག་པོ་སྦྱིན་སྲེག»། «སྤྱོད་པ་བསྡུས་པ»། «ལས་ཀྱི་རིམ་པའི་མན་ངག»། «རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་མན་ངག» བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཞབས་དཀར་བ་ཚོགས་དྲུག་རང་གྲོལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ…… 1781 ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་ཀོང་དུ་ཡབ་སྔགས་འཆང་རྡོ་རྗེ་རྣམ་རྒྱལ…དང་། ཡུམ་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1851 ལོར་རང……ཡུལ་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་ཆེས་པའི་མིང་ལ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་འབོད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཨ་མྱེ་ངག་དབང་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་ཞོ་འོང་སྔགས་མང་ཆོས་ཐོག་གི་གྲལ་དུ་ཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་གླིང་རྒྱའི་ལྷ་བཟོ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ལས་ལྷ་བྲིས་བསླབས་པས་ལེགས་པར་མཁྱེན། དེ་ནས་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་དང་ཨོ་རྒྱན་འཕྲིན་ལས་རྣམ་གཉིས་ལ་བསྙེན……ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་གདམས་པ་གང་མང་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན་ལས……རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་མནོས་ཏེ…

མཚན་ལ་བྱམས་པ་ཆོས་དར་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་རྩེ་གཞུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཚིན་ཡང་དག་དབང་དར་རྒྱས་ལས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ལ་སྦྱངས་པ་་་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་ཅིང་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་ནས་བཟུང་རྒྱལ་ཁམས་ཕྱོགས་མེད་འགྲིམས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་སྙིང་པོར་མཛད། མདོ་སྨད་ཀྱི་དཔེན་གནས་སྟག་མོ་རྫོང་དང་། གོད་པོ་རྫོང་། གེ་ཐོ་རྫོང་། མཚོ་སྙིང་། མ་ཆེན་སྤོམ་ར། བྲག་དཀར་སྤྲེལ་རྫོང་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། དེ་ནས་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་ཕེབས་ནས་ཙཱ་རི་དང་། གངས་དཀར་ཏི་སེ། ལ་ཕྱི་སྟག་གདོང་ཁྲ་མོ་བཅས་ལ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་རྣམ་གཉིས་་་མཇལ་ཞིང་ཞིག་གསོས་ཀྱི་མཆོད་པ་ཕུལ། མདོར་ན་དཔེན་གནས་བརྒྱ་ཕྲག་ལ་ཉེ་བར་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུའི་རིང་སྒྲུབ་པ་ཕྱུར་ལེན་་་མཛད་ཅིང་འགྲོ་དོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མཛད་ནས་སྒྲུབ་བརྒྱུད་་་་་་བསྟན་པའི་བདག་པོར་གྱུར། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་པདྨ་རང་གྲོལ་དང་། སྐལ་ལྡན་རང་གྲོལ། སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན། ལྕང་ལུང་སྤྲུལ་སྐུ་སོགས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་《རྣམ་མགུར》སོགས་པོད་ཉེར་ལྔ་ཡོད་པ་གྲགས་སོ། །

ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་ཚེ་རིང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐྱེ་་་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྐོར་

ཞུགས་ཏེ་དགེ་བསྙེན་ནས་བཟུང་བསྙེན་རྫོགས་བར་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཡི་གེའི་སྦྱོར་སྒྲོག་དང་། ཐ་སྙད་རིག་གནས། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ། གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་རྣལ་མ་མཛད་ཅིང་ཞྭ་སེར་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1840 ལོར་དུས་འཁོར……སྐོར་གྱི་དཔེ་ཆ་མང་པོ་ཕྱག་བྲིས་གནང་། རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕ་ངས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི «དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་མདོར་བསྡུས»དང་། «ཀླུ་གསོ་བའི་ཆོ་ག་ནོར་བུའི་ཟླ་འོད»། «ཐུན་དྲུག་གི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱས་པ་སྡོམ་བརྩོན་དགའ་སྐྱེད»། «ཕ་མར་བསྙེན་བཀུར་བའི་བསླབ་བྱ»། «དགེ་སློང་མའི་ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པས་མ་གོས་པར་བྱེད་ཚུལ»། «སྤྱོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་བ་བསྐལ་བཟང་»། «གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ»། «བསླབ་བྱ་ལུ་ཧི་ག་དཀར་པོའི་ཕྲེང་བ»། «བསླབ་བྱ་དྲིན་ཅན་ཟ་རྒྱུད་མ» བཅས་ཆོས་ཚན་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ……ཡོངས་པའི་པོད་བཅུ་ཐམ་པ་བཞུགས་སོ། །

ཞབས་དྲུང་ལྷ་པ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་དབུས…ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཞབས་དྲུང་ལྷ་པ་བློ་བཟང་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན……གནང་། རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། རྫང་པ་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག……

གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས (1663—1737) ལས་དབེན་ས་སྙན་བརྒྱུད་དང་། ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད། བླ་མ་མཆོད་པའི་ཁྲིད། སྙིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཁྲིད། དགའ་ལྡན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྲིད་བཅས་ཞུས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་ཉམས་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། ཡང་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་སྨྱུང་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས་ཏེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྐོར་ཆེས་ཆེར་དར……བར་མཛད། དེ་ནས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྣར་ཐང་བྱང་ཆེན་གྱི་བླ་མར་བསྐོ་བཞག་མཛད་པས་གདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཚིམས……པར་གསུངས། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་བྲ་ཐྲལ་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་ཆོས་སྐོར》དང་། 《ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་གཞན་ཕན་སྙིང་པོ》བཅས་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཞལ་ངོ་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན།

ཁོང་ནི་ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་དང་མི་གཅིག……ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཞལ་སྔ་འཛམ་དབྱངས་ཆོས་འཕེལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྨད་ཡུལ་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་

སྨོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ཏེ་
པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ལས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལ་སྦྱངས་པས······
མཁྱེན་རབ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དོན་ལ་མི··
འཇིགས་པའི་སྤོབས་པ་ཐོབ། དེ་ནས་ཕར་ཕྱིན་དང་། དབུ་མ།
འདུལ་བ། མཛོད་རྣམས་ལ་རིམ་བཞིན་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པའི་ཕུལ་
དུ་ཕྱིན་པས་ན་དགེ་འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་སུ་དམ་བཅའ······
བཞག་སྟེ་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་མགུ་བར་མཛད། རྡོ་རྗེ་འཛིན་
པ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན (1612—1687) ལས་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་
དང་། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ། དབེན་ས་སྙན་བརྒྱུད་བཅས་བུམ་པ་
གང་བོའི་ཚུལ་དུ་གསན་ཞིང་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཏེར···
ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ན་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས (1663—1737)
ཀྱིས་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་གདན་སར་བཀོད་དེ་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོའི····
འཆད་ཉན་མཛད། དེ་ནས་སྔགས་ཁང་གི་གདན་སར་བཞུགས་ཏེ་
སྐུ་མ་གཤེགས་ཀྱི་བར་དུ་གསང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་བསྐྱངས་ཤིང···
བསྟན་འཛིན་གྱི་བུ་སློབ་མང་དུ་བྱོན། ཁོང་གི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་
བླ་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་
སྨད་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་ཞུའོ།།

ཞལ་ཏ་བསྐལ་བཟང་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ····
སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཏི་ཡན་དགོན་
དགའ་ལྡན་བདེ་ཆེན་བསམ་གཏན་གླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་སློབ་གཉེར·········

མཛད། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཕྲ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི «རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་རྣམ་ཐར་རྨད་བྱུང་བཀོད་པའི་ཞིང་དུ་བགྲོད་པའི་འཇུག་ངོགས» དང་། «དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་སྒོ་ནས་དགེ་འདུན་འདུ……བའི་འཁོར་ལོ་སྒྲུབ་ཆོག་ངག་འདོན་ཁམས་གསུམ་དབང་འདུས་པདྨ་རཱ་གའི་ལྕགས་ཀྱུ» བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་ཡོངས་པའི་པོད……གཅིག་བཞུགས་སོ། །

ཉི་བྱེད་སངས་རྒྱས་རས་པ།

ཁོང་ནི་སངས་རྒྱས་རས་པ་རིན་ཆེན་སྨོན་ལམ་དང་མི་གཅིག……ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཉིག་པོ་སྒྲིང་པ།

ཁོང་ནི་གཏེར་སྟོན་རཏྣ་གླིང་པ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ……གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཉིག་པོ་བདུད་རྩི།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1149ལོར་ལྷ་གདོང་དགོན་པར་ཡབ་སངས་རྒྱས་དྭགས་ཚུང་དང་ཡུམ་ལྷང་མོ……གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1199 ལོར་རྒྱ་ར་གད་ལོགས་ཀྱི་དགོན་པར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡབ་གཤེགས་ཤིང་། ཞང་པོ་དབུས་པ་སྟོན་ཤཱཀྱ་སྟེ་དམ་པ་སེ་སྦྲག་གི་མདུན་ལ་ལོ་ངོ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས་ནས་རྫོགས་ཆེན་རོང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ལེགས་པར་གསན། རབྱུང་

ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་བླ་ཆེན་ཡོན་ཏན་གཟུངས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ······ཀུན་བྱེད་མདོ་བཅུ་དང་། སེམས་སྡེའི་རྩ་བ་བཅོ་བརྒྱད། རྣལ་འབྱོར་རིག་པའི་ཉི་མ། བསམ་གཏན་མིག་གི་སྒྲོན་མ། གདར་ཤ་དང་གཟེར་བུ། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་ཞུས་ལན་ལ་སོགས་སྙོམ་ཡིག་ཕལ་ཆེར། སྙན་བརྒྱུད་སྐོར་ལུགས་རོང་ལུགས་ཁམས་ལུགས་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་གསན་ཏེ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པར་མཛད། དེ་ནས་ཨུག་སྐད་དགོན་པ་དང་། སེ་སྦྲག་ཆོས་བཅས་བཟུང་སྟེ་སྒྲུ་བསོད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་ཐུགས་དགོངས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ···ལ་ཐུགས་རྗེའི་ཉི་ཟླ་ལྟ་བུར་ཤར་ནས་སྙན་པའི་གྲགས་པས་ཕྱོགས······མཚམས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་ཅིང་། གདུལ་བྱའི་ཚོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་འདུས་ཏེ་བླ་མའི་ཞབས་ཏོག་དང་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་ལ····དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཛད། སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྫོགས་ཆེན་རང་སྣང་རིས་མེད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཤར་ནས་ས་རྡོ་རི་བྲག་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་ཕྱིན་ནུས་པ་བྱུང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བཞེངས་པ་མཛད་ཅིང་སེམས་ཅན་དབུལ་ཞིང་ཕོངས་པ······ཀུན་གྱི་སྦྱིན་བདག་མཛད། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་འདིར་རྩོད་མེད་དུ་གྲགས་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཡིན། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་ཏོག་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཏ་སྟོན་རྗེ་ཡེས་དང་། མ་ཧཱ་ལྷུན་པོ། མཁས་པ་རྗེ་མན། དབུས་པ་རྗེ་བསོད། བཟང་སྟོན་ཧོར་གྲགས། གཉོས་སྟོན་བླ་མ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

ཞིག་པོ་འདུལ་འཛིན་གྲྭ་བ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1187ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1254 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཁྲིམ་བཞིན་རྗེ་སྲུན་རིན་ཆེན་སེང་གེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་རིན་ཆེན་འབྱུང་……གནས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པར་གྲོ་སར་རྣལ་འབྱོར་བྱང་སེང་སོགས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དེ་ནས་འབེ་སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་གཞོན་ནུ། ཏྲེ་བོ་མགོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་བསྟན་པའི་བདག་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1220 ལོར་ཀམ་ཀམ་གྱི་གདན་སར……ཕེབས་ཤིང་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞིའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། ཁོང་ནི་ཀམ་ཀམ་གྱི་གདན་རབས་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

ཞིང་སྐྱོང་གྲགས་པ་བཀྲ་ཤིས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1631 ལོར་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་གྲང་ཀླུ་སེ་བར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1690 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་རྗེ་ལྷུན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། བཙན་པོ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་[illegible] པ་སྡིང་……

གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས། རྣམ་འགྲེལ་དང་། ཕར་ཕྱིན་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ། དགོན་ལུང་དང་། བྱ་ཁྱུང་སོགས་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་རུ་མར་དམ་བཅའ་བཞག དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་གཞུང་བཀའ······པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དཔལ་ལྡན་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཤིང་གསན་བསམ་ཡུན་རིང་མཛད། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཤིང་སྨར་སྨུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་པའི་བླ་མ······དབུ་མཛད་དང་། རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་དང་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་ཧྲིང་བསྐུལ་དང་དག་ཐེར་ནན་ཏན་དུ······མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1675 ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་ལོ་ཛོ་བཅོ་ལྔའི··རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། འཆད་ཉན་དང་ཀུན་སྤྱོད་བཅས་ཚགས་འཛིན་གནང་ཞིང་། འདུ་ཁང་དབུས་འབུབ་ཀྱུན་དགུ་མ་དང་། བླ་བྲང་ཕྱི་ར་ནང་སྐོར་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་མཛད། མཛོད་བཅུ་དང་། གནས་བཅུ། ཙོང་ཁ་བརྒྱད་ཅུ། འཇིགས་བྱེད་དང་ཆོས་སྐྱོང་ཁག མཁན་བརྒྱུད་དང་རྗེ་བཙུན་དམ་པའི་འཁྲུངས་རབས། ཞལ་ཐང་སོགས་ཐང་ག་ཞེ་ལྔ་དང་། བྱམས་པའི་གསེར་སྐུ་ཁྲུ་ལྷག གསར་འདུས་བློས་བསླང་བཅས་མང་པོ་བཞེངས། དེ་ནས་སྨར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཤིང་ཇོ་ཤཱཀ་རྣམ་གཉིས་དང་། རྒྱལ་དབང་ལྔ་བ་རིན་པོ་ཆེ། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་བཅས་མཆོད་བཀུར་བསྙེན་

གསུམ་མཛད། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་མཁན་ཆས་ཡོངས་རྫོགས། ཞབས་ཕྱིའི་གྲངས་བཅད། མཁན་པོའི་བཀའ་ཐམ་བཅས་གནང་བ་ནས་བཟུང་ཁྲ་འབྲུག་གི་མཁན་རབས་རིམ་བྱོན་རྣམས······ལ་མཁན་པོའི་ཚོ་ལོ་ཡོད་པར་གྲགས། ཁྲི་བཟུར་ནས་རྩེ་དཀར་རི་ཁྲིད་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ནས་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས······པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་རབས་བཞི་པ་དང་། ཁྲ་འབྲུག་དགོན་པའི་མཁན་རབས་ཉེར་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཞིང་ཤག་པ་ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ······གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་སུ་འཚོ་རྟེན་ཞིང་ཞིང་གཅིག་དང་འདུག་གནས་ཤག་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད······པས་ཞིང་ཤག་པ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། དེ་ནས་སྐུ་ན་སོན་རྗེས་རིན་སྤུངས་པ་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྐབས་སུ་ཆིབས་དཔོན་གྱི་ལས་ཀ······དང་། རིམ་པས་ལས་ཚན་དུ་སླེབས་ཏེ། ཤངས་དང་སྨད་སྟོད་ཁྲལ་གྱི་ཡོང་སྡུད་པ་ལོ་མང་བྱས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1548 ལོར་གཞིས་ཀ་བསམ་གྲུབ་རྩེའི་རྫོང་དཔོན་གྱི་ལས་ཀ་བྱུང་། དེ་རྗེས་རིན་སྤུངས་པ་པདྨ་དཀར་པོ་བཀྲོངས་ཤིང་འབངས་གྱིན་ལོག་བྱས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1557 ལོར་འབྲུག་པ་པདྨ་དཀར་པོས་ཤངས་དོན་རབ་པ་སྐུ་མདུན་ཞིང་ལ······[illegible] ཕུས། དེ་ནས་ཞིང་ཤག་པ་ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེར་སྐུ་མདུན་

ཞིང་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཆགས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1565 ལོར་པ་ཟམ་ལྷུན་གྲུབ་ཕྱུང་རྩེ་དང་རྫོང་གསར་ཕག་མོ་རི་ཟམས་བླངས་ཏེ་རིན་སྤུངས་པའི་སྲིད་དབང་མཇུག་བསྒྲིལ་ནས་གཙང་སྟོད་སྡེ་པའི་སྲིད་དབང་བཙུགས། བྱང་བདག་པ་ནམ་མཁའ་རིན་ཆེན་གྱི་སྲས་བཀྲ་ཤིས་སྟོབས་རྒྱལ་དབུས་སུ་རྒྱང་ཕུད་བཏང་བར་བརྟེན་སྔགས་ཀྱི་ལས་སྦྱོར་བསྒྲུབས་ནས་བཀྲོངས་སོ། "ཞིང་ཞེས་བྱ་བའི་ཞིང་བཅུ་ཚང་བ་ཁྲིད། ཁོ་བོས་ར་ཏུ་ལ་ཡི་ཞལ་དུ་བཏབ།" ཅེས་གསུངས་སོ། །

ཀུ་ཆེན་རྒྱལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1697 ལོར་ཁམས་སྡེ་དགེའི་མངའ་ཁོངས་ལྷུན་ཁོག་གསེར་ལྷུན་ས་དཀར་གྱི་··· ཡུལ་དུ་ཡབ་ཀུན་དགའ་འཕེལ་ལམ་མིང་གཞན་ལྷ་བཟོ་ངག་དབང······ ཆོས་འཕེལ་དང་། ཡུམ་བུ་ཆོག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1774 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཁྲ་བོའི་མདུན་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས··· པར་སྦྱངས་ནས་ས་དགོན་དུ་གྲྭ་བཙུན་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་དྲུང་པ་ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོའི་མདུན་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཚེ་ཧྲུཾ་དགོན་ནས་སྨྲ་དང་སྙན་ངག དཀར་རྩིས་ནག་རྩིས། ཚད་མ་ཕྱུན་སོང་གི་རིག་གནས་ཀུན་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་བར་གཙང་ས་ཛོར་ཀྱི་གདན་ས་ཕེབས། དེ་ནས་མི་རིང་བར་ཛོར་དགོན་ཁང་གསར་བླ་བྲང་གི་དྲུང་ཡིག་མཛད་ནས་དགོན་དེར

ལོ་བཞི་ལྷག་ཙམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་བར་ས་སྐྱ་དགོན་པས་སྡེ་དགེ་དགོན་ཆེན་དུ་བླ་བསྐོས་སུ་མངགས་པའི་མཁན་པོ་བཀྲ་ཤིས……ལྷུན་གྲུབ་དང་མཉམ་དུ་ཕྱིར་སྡེ་དགེར་ཕེབས། སྡེ་དགེའི་རྒྱལ་པོ་མི་ཕྱོགས་ཞི་གཉིས་པ་ཆོས་རྒྱལ་བསྟན་པ་ཚེ་རིང་གིས་སྡེ་དགེའི་པར་ཁང……ཆེན་མོའི་ཞུ་དག་མཁན་པོར་བསྐོས། དེ་ནས་བཟུང་སྡེ་ས་ཕྱོགས་ཀུན་གྱི་དཔེ་ཆ་ཚང་མ་བསྡུ་རུབ་མཛད་དེ། སྐུ་ཚེ་གང་ཐོར་ལེགས་སྒྲིག་དང་བསྟན་འགྱུར་ཆེན་མོ་ལ་འབྲུ་དག་པ་དང་ཆད་ལྷག་མེད་པ་ཞུ་དག་གང་ལེགས་མཛད་དོ། ཁོང་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ལ། ངག་གི་དབང་པོ་འཇིགས་བྲལ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས། ཞུ་ཆེན་ལོ་ཙྪ་བ། ཞུ་ཆེན་མཁན་པོ། ཞུ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་སོགས་ཡོད། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་གསུང་རྩོམ་ནི་བསྟོད་ཚོགས་གསུམ་འཕར་མ་དང་། རྣམ་ཐར་སྐོར། དཀར་ཆག ཆབ་ཤོག་གི་སྡེ་ཚན་སོགས་སྙན་ངག་གི་ཉམས་འགྱུར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་པོ་ཏི་བཅུ་གསུམ་ཡོད……པ་ད་ལྟ་སྡེ་དགེའི་པར་ཁང་ཆེན་མོར་པར་ཤིང་ཆ་ཚང་བཞུགས་ཡོད། །

ཚོགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……1671 ལོར་འཕན་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཚེ་རིང་ལྷ་སྒྲུབ་དང་། ཡུམ་ཨ་སང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1737 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་བློ་[illegible] ཁང་བར་མ……

རབ་བྱུང་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས་ཏེ་མཚན་ལ་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་ཅེས་གསོལ། དགེ་སློང་ཆོས་གྲུབ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་བསླབས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ནས་དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་བར་དུ་ཞོགས་གུར་སློན་དགོན་དུ་ཁྲིག་ཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེར་བཞུགས་ནས་མཁས་དབང་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ཏེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ཅན་ཏན་ཏུ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་ཞོགས་དགོན་པའི་དགེ་བསྐོས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་གྲུབ་དབང་བྱམས་པ་ཆོས་ལྡན་དང་། རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་དོན་གྲུབ་སོགས་བསྟེན་ནས་ལོ་མང་རིང་དབེན་པར་དཀའ་ཐུབ་དྲག་པོ་སྤྱད་དེ་སྒྲུབ་པར་བརྩོན། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་ཞོགས་གུར་སློན་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ལོ་ལྟར་ཟླ་བ་གསུམ་རིང་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་དང་། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་ཆེན་སོགས་བསྐུལ། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པར་ཙོ་ལྷ་མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་གྱི་རྩ་བའི་བླ་མར་གྱུར། དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཀུན་མཁྱེན་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་གཟིངས》དང་། 《ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་ཁྲིད》། 《ཞལ་གདམས་མགུར་དབྱངས》བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་ཡོད་པའི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

ཚོགས་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་1516ལོར····

ཚོགས་ཀྱི་གྲལ་ཕྱུར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1590 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྟག་རྩེ་རིན་ཆེན་སྒང་གི་འཕྱུ་བརྩོན་མཛད། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀུན་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་བཙུན་གྱི་སྙན་གྲགས་ཆེ། རྒྱུད་སྨད་དང་། བྱང་རྩེ། སྟག་རྩེ་རིན་ཆེན་སྒང་རྣམས་ཀྱི་བླ་མ་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1575 ལོར་དགའ་ལྡན……གསེར་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་ཇོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང……འཆད་ཉན་སྤེལ། རྒྱལ་བ་སི་ཐམ་མགོན་གྱི་གོས་སྐུ་ཆེན་པོ་བཞེངས། རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པའི་སྤྱི་ལོ་ས་ཡོས་ཏེ……སྤྱི་ལོ 1579 ལོ་ནས་བཟུང་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲལ་དབུར……ཕེབས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་པར་མངོན་དགར་ཟུར་བཞུགས་མཛད་པས་ཆོས་རྗེ་མངོན་དགའ་བར་གྲགས། སྟག་རྩེ་རིན་ཆེན་སྒང་དུ་ཕག་མོ་བའི་དམག་འཕོགས་པས་ཆོས་སྡེ་དགུང་སྔོན་དུ་སྤོས་པ་དར་རྒྱས་ཆེ། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་ལྕགས་སྟག་ལོའི་ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་བཞེངས་པའི་དངུལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་ནི་མཆོད་ཁང་གསར་མར་གྲགས་པའི་དབུས་སུ་བཞུགས་སོ། དུས་མཆོད་ཀྱང་ལེགས་པར་ཚུགས་སོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

ཞྭ་དམར་བ་དཀོན་མཆོག་དགེ་བའི་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1733

ལོར་མོན་སྦྲ་གྲོའི་ཕྱོགས་སུ་རིགས་རུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1740 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྐུ་འཁྲུངས་ནས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་གདན་སར་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཞྭ་དམར་གྱི་གསེར་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་ཞིང་ཅོད་པན་མནབས་པར་མཛད་ཀྱང་མི་རིང་བ་བར་ཆད་ཀྱི་དབང་གིས་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་ཞྭ་དམར་བའི་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ཡིན།།

ཞྭ་དམར་བ་དཀོན་མཆོག་འབངས།

ཁོང་ནི་ཞྭ་དམར་བ་དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཞྭ་དམར་བ་དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1525 ལོར་ཀོང་པོའི་ས་སྟོད་རྒྱན་ཞོལ་མོ་ཆེའི་དགའ་ལྡན་ཁང་གསར་དུ་ཡབ་རྒྱལ་ཕོ་མཚན་ལྡན་དང་། ཡུམ་བསོད་ནམས་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1583 ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་འཁྲུངས་མ་ཐག་ཏུ་ཡུམ་ལ་གཟིགས་ཤིང་བཞད་མོ་མཛད། ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས་བརྡ་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཞི་པར་ཀྲྀ་རི་ཀ་དང་། ལྔ་བཅུ་པ། ཟབ་མོ་ནང་དོན། སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་སོགས་ཚིགས་

མེད་དུ་འཕྲིན། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་རྗེའི་དྲུང་དུ་ཡོངས་རྫོགས་
དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་དཀོན་མཆོག་འབངས་ཞེས····
གསོལ། ཞྭ་དམར་གྱི་ཅོད་པན་ཡང་གནང་། སྨོན་འཇུག་གི་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་། ནི་གུ་ཆོས་དྲུག་གི་དབང་ལུང་ཁྲིད་
གསུམ་སོགས་གསན་བསམ་མང་པོར་མཛད་ནས་བདེ་སྟོང་གི་རྣལ·······
འབྱོར་ཅི་ཡང་ཤར། ཆོས་རྗེ་ཞི་སྒྲུབ་རྡོ་རྗེ་དང་། དཔའ་བོ་
གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ་སོགས་རྩ་བའི་བླ་མར་བསྟེན་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི···
གདམས་པ་མ་ལུས་པ་གསན་ཏེ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྙིཾ་མཐའ་ཡས་པར·······
མཛད། ཆོས་རྗེ་དགུ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེའི་རིགས་བདག་ཏུ་གྱུར།
དགུང་ལོ་ང་དགུ་པར་སྤྲུལ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བསྡུ·······
བའི་ཚུལ་བསྟན་ནོ། ཁོང་ནི་ཞྭ་དམར་བ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་བ་ཡིན། ཁོང་
གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཀརྨ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེ་བཅས་ཡིན། ཁོང་
གི་གསུང་རྩོམ་ནི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ནད་བྱུང་ཐར་པའི········
འཇུག་ངོགས་སུ་འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས་སྟེ་ཚན་ལྔར་བསྡུས་པ་གླེགས······
བམ་བརྒྱད་ཙམ་དུ་བཞུགས་སོ། །

ཞྭ་དམར་བ་མཁའ་སྤྱོད་དབང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1350
ལོར་བྱང་གནམ་གཞུང་གི་ཆེ་མ་ལུང་དུ་ཡབ་ལྷ་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་
འབྲོག་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་
མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1405 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་
སེར་སྐྱ་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བསྒོམ····

བཟླས་གནང་བ་དང་། གཞན་རྒྱུད་མཁྱེན་ནས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གསུང་
བ་ངོ་མཚར་བའི་གཏམ་མང་པོ་སྣང་ངོ་། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་མཁས་
གྲུབ་དར་མ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཀྱིས་ཞྭ་དམར་གྲགས་པ་སེང་གེའི་ཡང་···
སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཏེ་དཔོན་སློབ་མང་པོས་མཚུར་གནས་ནང་དུ·········
གདན་དྲངས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཆོས་རྗེ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་ལས་
རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ལ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་ཞེས་གསོལ། ཕོང་ལས་ཆོས་
དྲུག་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱི་ཁྲིད་རྣམས་གསན། ཆོས་རྗེ་གཡུང་
སྟོན་པ་ལས་སྒྲོལ་དཀར་གྱི་ཚེ་སྒྲུབ་ཞུས། རྗེ་རི་ཁྲོད་པ་ལས་རྒྱུད་
འབུམ་དང་། མདོ་མང་ཕལ་ཆེ་བའི་ལུང་། དབང་རྗེས་གནང་
བཅས་པ་མང་དུ་གསན། གཡའ་བཟང་པ་བསོད་ནམས་འོད་ལས་
ཁྲིད་ཁ་མང་ཞིག་གསན་ཅིང་སྒོམ་པས་གནས་ནང་གི་སྒོམ་ཆེན་ཐམས···
ཅད་ཀྱི་སྒྲུབ་ལམ་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཏེ་མཁྱེན་རྟོགས······
ཕུལ་དུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་མཁན་ཆེན་དོན་གྲུབ་དཔལ་བ་
དང་། སློབ་དཔོན་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ། གསང་སྟོན་
གཞོན་ནུ་དཔལ་བ་དགེ་འདུན་མང་པོ་དང་བཅས་པའི་དབུས་སུ·········
བསྙེན་པར་རྫོགས། སློབ་དཔོན་འཇམ་རིན་ལས་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་
དང་། ཚད་མ་རྣམ་ངེས། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་རྣམས་དང་།
མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་འོད་ཟེར་ལས་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་དབང་། མཁན་
ཆེན་འོད་ཟེར་རྒྱ་མཚོ་ལས་སྙིང་ཐིག གཏེར་ཁ་གོང་འོག་གི་བཀའ་ལུང་
ཕལ་ཆེར་གསན། དེ་ནས་ཙ་རི་དང་། དྭགས་པོ། ཀོང་པོ།
བྱ་ཡུལ། བྱང་འདས། རེ་ཤོད། རེ་རྒྱབ། ཡོ་རྒྱང་སོགས་

སུ་ཡེབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་སྐོར། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་སྟག་རྩེའི་རྣམ་རྒྱལ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། གྲྭ་རྒྱུན་གཉིས་བརྒྱ་ཙམ་འདུས་ཏེ་ཚོགས་པ་བསྐྲུངས། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་དཀའ་ལྡན་མ་མོ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་དེ་སྒོམ་ཆེན······གཙང་མ་སུམ་བརྒྱ་ལས་མི་ཉུང་བ་ཙམ་ལ་ཁྲིད་མཛད་པའི་རྟོགས་ལྡན་··རྣལ་འབྱོར་བགྲང་ལས་འདས་པ་བྱོན། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པ་ལ་ཞི་བར་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཞྭ་དམར་བའི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཆོས་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་དང་པ། བཀའ་བཞི་རིན་ཆེན་བཟང་པོ། རྗེ་དགོན་ཀུན་སྤངས་ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། འགེར་ཞག་རྟོགས་ལྡན་ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས། ཟུར་དགོན་བཀའ་བཞི་རིན་ཆེན་དཔལ། རི་མི་འབབས་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན། ལྷ་གཟིགས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན། འཁྲུལ་ཞིག་བསོད་ནམས་འབུམ། ཚུ་ཚན་ཁ་བ་ཤེས་རབ་དཔལ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་ནས་རྗེ་འདི་བའི་བར་གྱི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་པོད་ཆེན······གཅིག་ད་ལྟ་ཡང་བཞུགས་སོ། །

ཀ་དམར་བ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1852 ལོར་མདོ་སྨད་དུ་ཡབ་པད་མིག་དང་། ཡུམ་མ་ཅིག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1912 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཞི་པར་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དགོན་ནས་རྣང་པོ་ཨ་ལགས་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྦྱང་བ་

མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཐར་ཤུལ་དགེ་འདུན་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དགོན་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་ཐོས་བསམ་ཞིགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་བླ་གཞུང་གི་དྲུང་ཡིག་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་ཁྲ་ཤུགས་དགེ་བཤེས་ཉི་མ་རིན་ཆེན་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་ར་རྒྱ་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུའི་བར་དུ་སྐུ་མཚམས་བཞུགས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་པར་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དགོན་དུ་རྒྱུན་ཇའི་ཐེབས་རྩ་བཙུགས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྗེ་ཞྭ་དམར་བའི་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི «སྔོན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་མེ་ལོང་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱན་རྣམས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩིའི་མཆོད་ཡོན» དང་། «སྔོན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་མེ་ལོང་གི་རྒྱན་རྣམས་ཀྱི་དོགས་གཅོད་འཕྲོ་ཅན»། «དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་དཀའ་གནད་ལས་བརྩམས་པའི་ཟིན་བྲིས་བཅོམ་ལྡན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ» བཅས་ཆོས་ཚན་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་ཡོངས་པའི་པོད་དགུ་བཞུགས་སོ། །

ཞྭ་དམར་བ་གྲགས་པ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1283 ལོར་ཡུལ་སྟོམ་པོར་ཡབ་སྟག་ཆུང་དང་། ཡུམ་ཨ་གོད་བཟའ་གཉིས་ཀྱི་

སྦལ་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཅུས་དབྲང་ཤུ་ཡིན། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1349 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཞི་པར་སྒྲོལ་མ་དཀར་ལྗང་དང་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་མང་པོས་ཞལ་གཟིགས། སྐུ་ཆུང་ངུའི་དུས་སུ་ཡུམ་གྱིས་ལོ་ཏོག་ལ་བྱེའུ་བཀག་པ་བཙོལ་ཚེ་ཇོ་ལ་ཞབས····རྗེས་བཞག བྱེའུ་རྣམས་ལ་བཀའ་བསྒོས་པ་གྲགས་པས་དེང་སང་ཡང་བྱེའུ་བཀག་མི་དགོས་པའི་ངོ་མཚར་བ་ཡོད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་བླ་མ་བློ་གྲོས་གྲགས་པ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་གྲགས་པ་སེང་གེ་ཞེས་གསོལ། བླ་མ་དེ་ལས་ཆོས་དྲུག་གསན་ནས་བསྒོམས་པས་རྟོགས་པ་འདང་བརྙེས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་སེང་གེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ ཞིང་ལྷན་སྐྱེས་དང་། ཇོ་མོ་སྐྱེ༔ བསྐྱེད་བཅས་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་གསང་ཕུར་ཕེབས་ཏེ། བླ་ཆོས་བ་འཛམ་དབྱངས་ཤཱཀྱ་གཞོན་ནུ་དང་། སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས་མཚུངས་མེད་རྣམ་གཉིས་ལས་ཕར་ཕྱིན་དང་ཚད་མ······སོགས་ལོ་ངོ་དྲུག་ཏུ་སྦྱངས་པར་མཛད། དབུས་གཙང་གི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་པས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་རྗེ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་སྙེ་རིན་པོ་ཆེའི་གདམས་པ་མ་ལུས་པ······གསན། སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་སེང་གེ་ལས་ལྷ་ཚན་ལྔའི་དབང་རྣམས་དང་སྒྲུབ་ཐབས་རྣམས་ཞུས། མཁན་ཆེན་གཞོན་ནུ་བྱང་ཆུབ་དང་སློབ་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་རིན་ཆེན་ལ་སོགས་པ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་ཡེ་ཤེས་དང་རིག་འཛིན་ཀུ་མ་ར་ཛ་སོགས་ལས་སྦྱོར་དྲུག་དང་རྫོགས་ཆེན་གསན། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་

རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད། རྗེ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེའི་དྲུང་དུ་སློབ་ཆེན་བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་ནང་ནས་རྟོགས་པ་མཐོ་ཤོས་སུ་གྲགས། དེ་དུས་ཉམས་སྣང་དང་གཟིགས་སྣང་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལངས། རྗེ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེའི་བཀའ་ལྟར་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པར་གནས་ནང་དུ་རི་ཁྲོད་ཕུག········འདེབས་མཛད། ཚོགས་པ་དྲུག་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བསྐྱངས། རྗེ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཕོ་བྲང་ནས་ཁོང་ལ་བཀའ་ཤོག་དང་། ཞྭ་དམར་སོགས་གནང་འགྱུར་བྱུང་བ་ཕྱག་ཏུ་འཕྲོད། དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པར་མཁའ་སྤྱོད་དུ་ཕེབས། ཁོང་ནི་ཞྭ་དམར་བའི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྟོགས་ལྡན་མགོན་རྒྱལ་བ་དང་། འཇམ་དབྱངས་[illegible]ས་རྡོར་བ། གཡག་སྡེ་པཎ་ཆེན། མཁས་གྲུབ་དར་མ་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ཡིན།།

ཞྭ་དམར་བ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1584ལོར་འབྲི་གུང་སྒྲོ་ལུང་དུ་ཡབ་འབྲི་གུང་ཆོས་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་དང་། ཡུམ་སྲོང་མོ་བཟའ་གཡང་འགུག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པར་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1630ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་གྲོ་སྣར་རྗེ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེས་ཞྭ་དམར་བ་སྐུ་ལྔ་པའི···ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་གཙུག་ཕུད་བཞེས། མཚན་ལ་དཔལ་ལྡན་གར་དབང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཅེས་གསོལ། ཞྭ་དམར་གྱི་ཅོད་པན་དང་ཐམ་ག་གནང་སྟེ་སེང་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་མཛད། བཀའ་ལུང་མན་ངག་སོགས་མང་དུ་གསན། མཚུར་ཕུ་རྒྱལ་བའི་

དབང་པོའི་རྣུང་ནས་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་སོགས་གསན་བསམ་·······མཛད། ཐུབ་བསྟན་ཉིན་བྱེད་གླིང་གི་འདུས་སྡེ་བཙུགས། འཕན་ཡུལ་ཟ་དམ་ལེགས་བཤད་གླིང་དུ་མཚན་ཉིད་བཤད་གྲྭ་བཙུགས་ཏེ·······བསྡུས་གྲྭ་དང་། བཀའ་པོད་བཞི་དང་སྔགས་ཀྱི་ཐོས་བསམ་སོགས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། གཞན་ཡང་མདོ་ཁམས་དབུས་དང་རྒྱ་བལ། རི་བོ་རྩེ་རྐང་སོགས་སུ་གནས་གཟིགས་དང་འབྲེལ་སྒྲུབ་པར་མཛད་ཚེ་འཛམ་དབྱངས་དང་། དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོ། སྤྱན་རས་གཟིགས་སོགས་ཀྱིས་ཞལ་གཟིགས་དང་ལུང་བསྟན་བཅས་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལངས་པ·······དང་། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པས་འཛམ་པའི་དབྱངས་དང་མཚུངས་པར་གྲགས། སྡེ་སྲིད་གཙང་པས་ཀརྨ་ཞྭ་དམར་ནག་གདན་དྲངས་སྐབས་སྐུ་འཁོར་ཁྲི་ཕྲག་ལྔ་ལྷག་བྱུང་བ་དང་། དང་། ཀརྨ་པའི་གདུང་མཚུར་ཕུར་འདས་མཆོད་ཕུལ་སྐབས་དགེ་འདུན་ཁྲི་བདུན་ལྷག་ཙམ་འདུས་པ་བཅས་ཀི་ཚང་གི་བསྟན་སྲིད་དེ། དེའི་སྐབས་སུ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གྲགས། ཞབས་ཀྱིས་གང་བཅགས་སུ་དང་འདུན་སྐྱ་སེར་མཆོག་དམན་ཁྲི་ཕྲག་ལྷག་ལས་འདས་པར་སྨིན···གྲོལ་གྱི་ལམ་དུ་བཀོད་ཡོད་པ་སོགས་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལངས་སོ། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཞྭ་དམར་བའི་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཡིན།།

ཞྭ་དམར་བ་ཆོས་གྲགས་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1453 ལོར་··མདོ་སྨད་ཛེ་ཤོད་ཁང་དམར་དུ་རིགས་རུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡབ···

ཡུམ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1524 ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་འཁྲུངས་མ་ཐག་ནས་ཀརྨ་པ་ཞེས་གསུངས་འཇོན། ཡི་དམ་ལྷ་དང་ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མས་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་། མངོན་མཁྱེན་ཐོགས་མེད་མངའ། ཁོང་གི་ཚེམས་བརྗེ་སྐབས་ཚེམས་ལ་རིང་བསྲེལ་སྟོན་པོ་འཁྲུངས་པ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་རྗེ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་གཙུག་ཕུད་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ… ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། རྗེ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དང་། བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཟང་པོ། ཀུ་ཤྲཱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ། བླ་མ་རྒྱལ་མཚན་པ་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་མང་པོར་བསྟེན་ནས་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་མང་པོ་དང་། བཀའ་འབུམ་མང་པོ། ཁྲིད་ཁ་མང་པོ་གསན་ནས་མཁྱེན་རབ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་རིས་མ་ཆད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་ནོར…དུ་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་བླ་མ་གཞོན་ནུ་དཔལ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། བླ་མ་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་དབང་ཁྲིད་མན་ངག་མང་དུ་གསན། ཐུབ་གཅིག་མནལ་ལམ་དུ་དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོས་ཨ་ཏུ་ར་གནང་པ་ཟིས་པ་ན་སྙན་ངག་རང་བྱུང་དུ་མཁྱེན་པར་གྱུར། གསུང་རབ་ཀུན་ལ་ལན་རེ་གཟིགས་པས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཡེ་ཤེས……མངའ། མདོ་ཁམས་ལྷོ་རོང་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ནས་ཟི་ལིང་མཁར་གྱི་བར་དུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ཞིང་ལ་བཀོད་པ་དང་། ངོ་མཚར་བའི་མཚན་ལྟས་དང་དག་པའི་གཟིགས་སྣང་བགྲངས་ཀྱིས་མི་ལངས། དེ་ནས་ཀོར་གྱི་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཀོར་

སླུངས་པ་རྣམས་གདུལ་བྱར་གྱུར། ཨ་རམ་གྱི་ཐིག་ལས་ཆེན་པོའི་རྒྱུན་བཅད། དགེ་སློང་ལ་གུས་པ་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ལ་བཙུད། ཡངས་པ་ཅན་དུ་ཆོས་སྡེ་གསར་དུ་བཏབ་ཅིང་བཤད་སྒྲུབ་སྒྲ་བཙུགས། སྡེ་སྲིད་སྤྱན་སྔའི་འགན་ཁུར་ལོ་ཟླ་ཉི་ཤུའི་རིང་དུ་བཞེས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་བསྟན་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་དར་······བར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་ཞྭ་དམར་བའི་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་བ་ཡིན། །

ཞྭ་དམར་བ་ཆོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ········ 1741 ལོར་གཙང་བཀྲ་ཤིས་རྩེར་ཡབ་སྡེ་པ་ཐང་ལྷ་དང་། ཡུམ་ཉི་ཟླ་དབང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1791 ལོར་བལ་ཡུལ་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཀརྨ་པ་དང་། ཤི་ཏུ། འབྲི་གུང་ཡབ་སྲས། འབྲུག་པ་ཡབ་སྲས། ས་སྐྱ་པ་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་བཅས་དགོངས་པ་གཅིག་མཐུན་གྱིས་ཞྭ་དམར་བའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་། མཚན་ལ་དཔལ་ལྡན་མི་ཕམ་ཆོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། ཤི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་མདོ་རྒྱུད་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་གསན། རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་དང་དཔའ་བོ་སོགས་ལས་ཀྱང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ···གསན། ལྷ་ལྡན་དང་། མཚུར་ཕུ། ཡངས་པ་ཅན། འདམ་གཞུང་། ན་སྟུ། སྡེ་དགེ་སོགས་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་འགྲོ་དོན་མཛད། གར་དབང་དྲུག་པ་དང་། བརྒྱུད་པའི་གདུལ་བྱ་ལྷག་མ་དགོངས་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཞབས་འདུན་ཡོད་པ་དང་། སྲིད་སྐྱོང་ཀུན་གླིང་

སྟག་ཚག་མཆོག་གིས་བལ་བོད་འབྲུགས་ཟིང་ཆིངས་སྒྲིག་ཆེད་དུ་བལ····
ཡུལ་ལ་ཕེབས་དགོས་པའི་བཀའ་ལྟར་ཕེབས་སྐབས་ལམ་ཁ་ནས་བལ····
དམག་བོད་དུ་བཙན་འཛུལ་བྱས་པས་གཞུང་སའི་བཀའ་བཞིན་མ་གྲུབ་
སྐབས། བལ་དམག་ཕྱིན་ཕྲིད་དང་དགྲ་ཕྱོགས་དང་གཅིག་པར་
ཡིན་སྐད་ཀྱི་དགོངས་ཕོག་གིས་གདན་ས་ཡངས་པ་ཅན་སྒོ་ཐེལ་བསྒྲིན་···
པ་དང་། སྣོད་བཅུད་གཞུང་བཞེས་མཛད་པར་མ་ཟད། ཡང་
སྲིད་ངོས་འཛིན་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་ལུང་བསྒྲགས། དེ་ནས་དགུང་
ལོ་ང་གཅིག་པར་བལ་ཡུལ་དུ་ཞི་བར་གཤེགས་ཏེ། ཡུལ་དེ་གར་ཞྭ་
དམར་བའི་སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་ད་ལྟའང་ཡོད་སྐད་དོ།
ཁོང་ནི་ཞྭ་དམར་བའི་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཡིན།།

ཞྭ་དམར་བ་ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་1406ལོར···
ཉང་ཁ་པའི་ལུང་ཁེ་ལུང་བྲག་མདོར་ཡབ་བསམ་གྲུབ་དང་ཡུམ་བལ······
བཟའ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་ཕོ་
སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ་1452ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཁོང་གི་ཞབས་མཐིལ་དུ་རྡོར་ཡིག་གསེར་གྱི་རྒྱལ་ཞེས་པས·······
མཚན་པ། མཚན་བཟང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་
བཞུགས། དགུང་ལོ་ལྔ་དྲུག་ཙམ་ལ་བྲག་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བར་ཐོགས་
མེད་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། ཅིག་རག་གང་ལའང་མ་ཐོགས་པར་ཕེབས།
གཞན་རྒྱུད་མཁྱེན་པའི་མངོན་ཤེས་མང་པོ་མངའ་བ་སོགས་ངོ་མཚར····
བའི་མཛད་པ་དུ་མ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་བླ་མ་ཆོས་བཟང་

ལས་ཕག་མོ་དང་། རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ། བེར་ནག་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དབང་སྒྲུབ་ཐབས་རྣམས་དང་། ཆོས་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་ཆོས་དྲུག་དང་། ཕྱག་ཆེན། རླུང་སེམས་གཉིས་མེད། རྫོགས་ཆེན། རིམ་ལྔ། རྒྱུད་འབུམ་སོགས་ལེགས་པར་གསན། དགེ་སློང་དཔོན་གྲགས་པ་ལས་རྒྱུད་བཅུ་བདུན་སྙིང་ཐིག་དང་བཅས་པ་གསན། ཆོས་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཞེས་གསོལ། སྟག་ཚེ་ཆོས་རྗེས་མཁན་པོ་དང་། བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་སློབ་དཔོན་མཛད་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཏཱ་མིང་རྒྱལ་པོས་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་སྐུ་དང་། རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུ། གན་དཀར་སོགས་ཀྱི་གནང་སྦྱིན་ཡང་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་སྐྱེ་བོར་བྱོན་ནས་ཆོས་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་སྤེལ། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། བཀའ་བཞི་རིགས་པའི་རལ་གྲི་ལས་རྗེ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེའི་བཀའ་འབུམ་དང་། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། ཚ་ཤེར། ཚད་བཟློག རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་བཅས་དང་། བླ་མ་རིན་བཟང་ལས་རི་ཆོས་སྐོར་སོགས་དང་། བླ་མ་གངས་པ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཚན་ལས་ནི་གུའི་ཆོས་སྐོར། ཚལ་པའི་ཆོས་སྐོར། དོ་ཧ་བཅས་དང་། མཚུར་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ལས་བརྟག་གཉིས། ཀུན་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་སོགས་ཆོས་མང་དུ་གསན་ནས་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་དུ་གྱུར། ཙ་རི་རིན་ཕུག་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། སྐུ་ཚེ་གང་བོར་འོ་ཕུག་དང་། སྤོ་བོ། སྐྱེ་བོ། ཀོང་པོ། ཙ་རི།

དྭགས་པོ། ཚལ་ཁ། སྣེའུ་གདོང་། རྒྱ་མཚོ་སྣང་། སྤྱང་པོ། བྲག་གསུམ། འཇམ་ནེ། དམར་ཚ་ཐུང་། ཇོད་ཤ་རིག་ཐང་། ནགས་ཤོད། གྲིབ་གདོང་། ཐུད་མདའ། མཚུར་ཕུ། གནས་ནང་། སྟ་རོང་། རི་པོ་ཆེ། ཀརྨ། ཡོར་མདའ། ལྷ་སྟེངས། སློབ་སྡེ། ཁྱུང་པོ་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་རྣམས་ལ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་སྐྱེ་བོ་མཆོག་དམན་ཚང་མ་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ཞིང་དུ་བཀོད་དོ། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པར་ཞི་བར་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཞྭ་དམར་བའི་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཆོས་རྗེ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དང་། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་ཀུན་སྤངས་བྱང་ཆུབ་རྒྱ་མཚོ། གུ་ཤྲཱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ། འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ། ཆོས་རྒྱལ་ནམ་མཁའ་བློ་གྲོས་བཅས་ཡིན། །

ཞྭ་དམར་བ་འཇམ་དབྱངས་རིན་པོ་ཆེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་པོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1892 ལོར་ཡབ་རྒྱལ་དབང་མཁའ་ཁྱབ་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་ཌཱ་ཀི་དབང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1946 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ལྟར་རྒྱལ་ཚབ་སྟག་ཚག་སྐབས་སུ་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་ལུང་བསྒྲགས་པ……བརྟེན། སྐུ་ཡོན་གསན་བཞེས་སོགས་མདོན་ཆུང་ཙམ་དུ་མཛད་དེ། ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ཁོ་ནར་ཐུགས་གཞོལ་བ་ལས་གཞན་དོན……གདུལ་བྱ་འགྲོ་དོན་ཆོས་སྐོར་སོགས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་མ་འཛོམས་པས་དགུང་…ལོ་ང་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་ཞྭ་

དམར་བའི་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་བརྗེས་པ་ཡིན།།

ཞྭ་དམར་བ་བསྟན་འཛིན་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ།

ཁོང་ནི་ཞྭ་དམར་བ་མི་ཕམ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་འཕྲིན་ལས་ཀུན······ ཁྱབ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཕྱའོ།།

ཞྭ་དམར་བ་དཔལ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ······ 1695 ལོར་བལ་ཡུལ་ཡོལ་མོ་གངས་རར་ཡབ་སྔགས་འཆང་ཀརྨ་ཤུ···· ཙ་དང། ཡུམ་སྒྲིན་པ་བཟང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1732 ལོར་སྐུ············· གཤེགས། སྐུ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་འདས་མ་འོངས་པའི་ལྐོག་གྱུར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ནས་གསུངས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཞྭ་དམར་བ་ཡེ་ཤེས······ སྙིང་པོའི་སྤྲུལ་སྐུར་ཡིད་ཆེས་ཐོབ། ཆོས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེས་ངོས་འཛིན་མཛད་ནས་གཙུག་ཕུད་བཞེས་པ་སོགས་མཛད། བལ་པོ་རྒྱལ་པོས་ཡམ་བུར་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་དེར་ཡོད་པའི་ཕྱི་རོལ་པའི་པཎྜི་ཏ་རྣམས་ཀྱིས་ཞལ་མཇལ་བ་ཙམ་གྱིས་དད་ཅིང་བསྔགས་པར་བྱས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་བལ་ཡུལ་ནས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་འོག་མིན་མཚུར་ཕུར་ཆོས་རྗེ··· ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེའི་ཞྭ་དམར་ཅོད་པན་གསོལ་ཞིང་བསྟན་པའི་བདག་པོར··· མངའ་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་གཞུང་ས་ནས་ཡངས་པ་ཅན་བདག་སྐྱོང་མཛད་ཆོག་པའི་བཀའ་ལུང་བྱུང་བ་ལྟར་བསྟན་མཆོད་རྣམས་རྩིས་ལེན་མཛད། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་བླ་མར་གྱུར། ཏཱ་ཧོ་བསྟན་འཛིན་དར་རྒྱས་དང་ཀོ་ཧྲི་དོན་ཡོད་སྙིང་པོ་སོགས་བཀའ··

བརྒྱུད་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་མ་ལུས་པར་གསན། རིག་འཛིན་སྟག་ཤམ་པའི་
གཏེར་ཆོས་དང་གཏེར་རྫས་ཕྱུལ་ནས་རྩ་བའི་ཆོས་བདག་ཏུ་བཀུར།
དུ་ལ་སོ་ཆོས་རྗེ་སོགས་བཤེས་གཉེན་དུ་མ་ལས་ཟབ་ཆོས་དབང་ཁྲིད་སྣ་
ཚོགས་གསན། སྐབས་དེར་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་བཀྲོངས་ནས་
བོད་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ཧན་གྱིས་དབང་བསྒྱུར་བའི་དུས་ལ་
འཁེལ། རྒྱལ་པོའི་མདུན་དུ་ཡང་དགེ་མཇལ་ཞུས་ནས་བཀའ་དྲིན་
ཞུ་བར་རྗེ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ལྔ་པའི་ཡང་སྲིད་ཡིན་ཚུལ་སོགས་
དྲང་པོར་གསུངས། ཀརྨ་པ་དང་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་བཅས་
ལྷན་དུ་མཚུར་ཕུར་ཁྲི་འདོན་དབང་ཁྲིད་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསྩལ།
འབྲུག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ངོས་འཛིན་གནང་། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་
གནས་སྐོར་ཕེབས་ནས་བལ་རྒྱལ་གྱིས་ཞབས་འདེབས་ཞུ་བ་དང་། ཡབ་
སྲས་རྣམ་གཉིས་དང་སི་ཏུ་རྒྱལ་ཚབ་བཅས་ཀྱིས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མཐའ་
སྐོར་དུ་ཁྲུས་ཚུ་གཏོར་ནས་བཟུང་བལ་ཡུལ་གྱི་ཡམས་ནད་ཞི་ཞིང་གྲོང་
ཁྱེར་རྒྱས་པར་གྲགས། བལ་ཡུལ་དང་། རྒྱ་ནག སོག་པོ།
འཇང་། འབྲུག་པ། འབྲས་ལྗོངས་སོགས་ཀྱི་ས་ཆར་ཕེབས་ནས་
འགྲོ་དོན་མཛད་པ་དང་། སློབ་མའི་ཚོགས་ཀྱང་མཐའ་ཡས་པ་
མཆིས། དེ་ནས་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྙིང་པོ་དོན་གྱི་བསྟན་པ་གཏད་
པ་མཛད། རྗེ་འདི་དང་ཀརྨ་པ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ་རྣམ་གཉིས་ཀ་རྒྱ་ཡུལ་
དུ་གོང་མས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་དུ་དགུང་ལོ་སོ་
བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་ཞྭ་
དམར་བའི་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་ཡིན། །

ཞྭ་དམར་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1096 ལོར་དབུ་རུ་སྟོད་དུ་ཡབ་དགེ་བསྙེན་འབྱུང་སོང་དང་། ཡུམ་སྒྲོལ་མ་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1132 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་པའི་ཆོ་ག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དེ་རྗེ་སྒམ་པོ་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་དང་། དྭགས་སྒོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོ་ཁྲུ་དབོན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་ཕྱིན་ནས་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་དང་། སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་མ་ལུས་པར་གསན་ནས་རྟོགས་པ་བརྙེས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་རྗེ་སྒམ་པོ་པ་ཁྲུ་དབོན་གཉིས་ལས་ཚིག་རྫོགས་མཛད་དེ་མཚན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་བཀའ་གདམས་པའི་གཞུང་དང་མན་ངག་རྫོགས་པར་གསན། རྗེ་རས་ཆུང་པ་སོགས་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་རྒྱུན་ལེགས་པར་གསན། གཙོ་བོ་རྗེ་སྒམ་པོ་པ་ཁྲུ་དབོན་རྣམ་གཉིས་ལས་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྐྱེས་པས་རྩ་བའི་བླ་མར་གཟུང་། ཆོས་རྗེ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་རྗེ་དྭགས་པོ་ཁྲུ་དབོན་དང་མཇལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཚེ་ཁོང་ལ་དང་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྐྱེས་ཏེ་ཆོས་ཀྱང་མང་དུ་ཞུས་སོ། ཁོང་ནི་སྐྱེ་བ་མཐོན་པོ་ཞིག་ཡིན་པས་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པས་ཀྱང་“ཁྱོད་ནི་ཁ་བ་ཅན་ལྗོངས་འདིར། ཡང་ཡང་སྐྱེ་ཞིང་ཆོས་སྤྱོད་ཅེ། མི་ལས་འདས་ཀྱང་མི་གཟུགས་ཀྱིས། འགྲོ་བ་འདྲེན་པ་རྣམས་

དང་འཕྲད། ” ཅེས་ལུང་བསྟན་ནོ། །

ཞྭ་དམར་བ་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ…… 1631 ལོར་ཟླ་སྨད་འབྲུ་ཤོག་ཏུ་ཡབ་ཚེ་རྒྱལ་འབུམ་དང་། ཡུམ་ཕྱོང་འཁོར་ལུ་གུ་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1694 ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྗེ་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེས་མཚན་དང་བརྟན་བཞུགས་སོགས་གནང་ནས་དོན…… འཛིན་མཛད། རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཕྱག་ཆེན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར་ཀྱི་གཙོས་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་དང་ཀར་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་བཞེས་སོགས་ལ་ཉམས་ལེན་དང་རྩལ་སྦྱོང་མཛད། རྗེ་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་དང་། བཀའ་འགྱུར་གྱི་ཀླགས་ལུང་སོགས་གསན། རིག་འཛིན་མི་འགྱུར་རྡོ་རྗེའི་གཏེར་སློབ་ཀརྨ་འགྱུར་མེད་ལས་གྲོ་ལོད་ཀྱི་དབང་ལུང་སོགས་གསན། འཇང་ཡུལ་སོགས་སུ་ཡང་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐོར། ཀརྨ་པ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་དོན་འཛིན་མཛད་ཅིང་། ཁྲིད་དང་དབང་ལུང་སོགས་གནང་ནས་བླ་མར་མཛད། འདིའི་སྐབས་སུ་གཞུང་སའི་དགོངས་ཕོག་ལ་བརྟེན། དྲིལ་བུ་དཀྲོལ་བ་ཙམ་ལས་ཟ་བཏུང་པ་དང་ཕྱག་སྐོར་སོགས་བྱེད་མི་ཆོག…… པའི་དུས་སྐབས་འཁེལ་བར་འཆད་རྩོམ་ཆེར་མ་གནང་བར་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ཁོ་ན་མཛད་ཅིང་། ཀ་དག་ཐོད་རྒལ་གྱི་ལམ་རྟགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བརྙེས། ཁོང་ནི་ཞྭ་དམར་བའི་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི «རྣམ་ཐར་དད་པའི་དགའ་སྟོན»

དང་། 《རྣམ་ཐར་པད་དཀར་ཕྲེང་བ》། 《ཞལ་གདམས》། 《སྨོན་ལམ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཞྭ་ལུ་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1441 ལོར་འགོས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1527 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཞྭ་ལུ་དགོན་པའི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་ཞྭ་ལུ་དགོན་པའི་གདན་ས་བསྐྱངས། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པར་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་གདན་ས་ཐིལ་དང་། བདེ་ཆེན་ཡངས་པ་ཅན། ཨེ་ཝྃ་ཆོས་འཁོར་གླིང་། ཌེའུ་གདོང་། གྲྭ་ཐང་། ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་སུ་བཞུགས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་ནི་ཞྭ་ལུ་དགོན་པའི་གདན་རབས་ཉི་ཤུ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ཕྱེད་པ་ཅན་གྱི་འགྲེལ་བ》དང་། 《ཀ་ལྤ་པའི་བཤད་སྦྱར》། 《ཀ་ལྤ་པའི་ཊི་ཀཱ》། 《ཀ་ལ་པའི་སྤྱི་དོན》། 《སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་ལྷུན་པའི་སྒྲོན་མེ》། 《སྐད་གཉིས་མཁས་པའི་རྣམ་བཤད》། 《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་གནད་བསྡུས》། 《བརྡ་སྤྲོད་ཟ་མ་ཏོག》། 《རྟགས་འཇུག་གི་འགྲེལ་བ》། 《ལུང་སྟོན་པ་བརྡའི་བསྟན་བཅོས》བཅས་དང་། བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ནས《རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་

པའི་བསྟོད་པ»། «དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟོད་པ»། «སྐྱེས་རབས་ཀྱི་བསྟོད་པ»། «ས་དང་ཤིང་དང་རྫོའི་ཆ་ག»། «སྐྱེས་རབས་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ»། «རིགས་གསུམ་གྱི་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ»། «བདེན་པ་བརྗོད་པ་རྒྱལ་བའི་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ»། «སྒྲ་གཅིག་དོན་མང་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ»། «དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩིས་ཀྱི་མན་ངག» བཅས་ཆོས་ཚན་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

ཞྭ་ལུ་བ་ལེགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1375ལོར་ལོར་གཙང་ཞྭ་ལུར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1450 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཞྭ་ལུ་དགོན་པའི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་མདོ་་་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་མི་དམན་པས་དབུ་མཛད་ཕྱུན་རིང་དུ་མཛད། དེ་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་ཆེན་པོའི་ཞབས་ལ་བསྟེན་ཏེ་དགའ་ལྡན་དགོན་ཕྱག་འདེབས་མཛད་པ་ནས་བཟུང་དབུ་མཛད་་་་་གནང་། སྐབས་ཤིག་ལ་འཕྱོངས་རྒྱས་པ་སྟོར་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་པས་གདན་དྲངས་ཏེ་རྒྱ་ཁབ་ཙར་པ་དམག་དཔུང་དུ་མཐོང་བའི་སྤྲུལ་་་བསྒྱུར་དང་། དབྱངས་འཆར་གྱི་སྒོ་ནས་ལུམ་འདོན་པ་སོགས་མཛད་པ་ངོ་མཚར་བ་དུ་མ་བསྟན། རིགས་སྲས་བསྐྱུན་པའི་ཆོ་ག་གནང་བས་སྟོར་རྫོ་རྗེ་ཚེ་བརྟན་འཁྲུངས་ཏེ་རི་ཐོ་བདེ་ཆེན་འདེབས་པ་སོགས་་[illegible]། [illegible]ཉིས་པ་རབ་

བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1438 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར······
ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས།
རིག་སྔགས་འཆང་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཏུ་ངེས་པས་མི་སྤྱན···
དགྲ་བགེགས་ལོག་པར་འཁྲུ་བ་རྣམས་ཚར་བཅད་དེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ···
ལེགས་པར་བསྐོར་བཞིན་དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས·········
དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་
རབས་བཞི་བ་ཡིན་ནོ། །

ཞྭ་ལུ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ······
འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས
ཞྭ་ལུ་དགོན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ།
དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ། མདོ་སྔགས་རིག
གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དེ་ནས་ལེགས
སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པར་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་བསྟན···
བཅོས་ཁུང་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ
ནི «བཀའ་འགྱུར» ལས «འཇིག་རྟེན་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི··
རྟོག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེ་བའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ» ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

གཞན་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་མདོ་སྨད་
ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་ཐོག་མའི་ལྟ་བ་ནི་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་
[illegible] པའི་ལོག་རྟོག·

གི་ལྟ་བ་འཛིན་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དེའུ་ཚའི་མཚོ་རྒྱུད་རྨ་ཤུང་རྡོ་རྗེའི་བྲག་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་བཞུགས་པའི་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ (953—1035) གྱི་མཚན་སྙན་གསན་ཏེ་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་ཕྱིན་ནས་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་འདུལ་བ་གསན་པས་སྔར་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་ལམ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ངོ་གནོང་ཞིང་སེམས་འགྱོད་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་། འདུལ་བའི་བསྟན་པ་མདོ་ཁམས་སྨད་ནས་དར་བར་མཛད་རྗེས་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པ་ཡིན། ཁོང་ནི་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་གྲགས་ཆེ་བའི་སློབ་མ་བཅུའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

གཙོན་རྡུ་མཆོག

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་ཆོས་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་པ་ནི། «བསྟན་འགྱུར» ལས «སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ»དང་། «སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ»། «ཐུགས་རམ་སའི་སྙིང་པོ»། «མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་

བཤད་པ»། «དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་པའི་གཞིའི་མདོ»། «གླིང་གཞི་རྡང་གང་ཟག་བསྡུས་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

གཞོན་ནུ་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1207 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1263 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1245 ལོར་ཟ་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་བཅུ······དགུའི་རིང་དུ་གདན་སའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད་དོ། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་ནི་ཟ་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་གསུམ་པ་ཡིན། །

གཞོན་ནུ་ཚུལ་ཁྲིམས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྣན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ····མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི «བཀའ་འགྱུར» ལས «ཡོ་ག་བཤད་པའི་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ····རྩེ་མོ་རྟོག་པ་བཅུ་བ་ལས་རྡོ་རྗེ་མཆན་བརྒྱུས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ཡན····ཆད་[illegible]»ནས་[illegible]་གཉིས་པ་དང་། «བསྟན་འགྱུར» ལས

«དཔལ་སངས་རྒྱས་མཁའ་འགྲོའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་མོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་གའི་རིམ་གསལ་བ»། «རིམ་ལྔའི་བཤད་པ་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ»། «ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་ཅན་གནོད་སྦྱིན་དྲག་པོ་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་མེ་ལྕེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ»། «ལས་ཀྱི་རིམ་པ་སྨུ་ཏིག་ཕྲེང་བ»། «འཕགས་པ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས»། «གནོད་སྦྱིན་གྱི་སྡེ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ཆེ་བ»། «གནོད་སྦྱིན་གྱི་སྡེ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་པོ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ཆུང་བ»། «གནོད་སྦྱིན་གྱི་སྡེ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་ཅན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ལུང་བསྟན་སྦྱིར་བའི་མན་ངག»། «རྡོ་རྗེ་ལས་ཀྱི་ཚོགས་རིམ་པར་ཕྱེ་བ»། «གནོད་སྦྱིན་གྱི་སྡེ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་ཅན་གྱི་སྦྱོར་ཁ་ཆེན་པོའི་ཆོ་ག»། «ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་ཅན་གྱི་གཏོར་མའི་ཆོ་ག»། «ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྦྱོར་ཀ»། «ཞི་བའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་སྦྱོར་ཀ»། རྒྱས་པའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་སྦྱོར་ཀ»། «དབང་གི་སྦྱིན་སྲེག་གི་སྦྱོར་ཀ»། «དྲག་པོའི་ལས་ཀྱི་སྦྱོར་ཀ»། «བསྡུས་པའི་ལས་ཀྱི་སྦྱོར་ཀ»། «ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་ཅན་གྱི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག»། «མཎྜལ་གྱི་སྦྱོར་ཀ»། «རྒྱུད་སྡེ་ཚོགས་ལས་བཏུས་པའི་གཏོར་མའི་ཆོ་ག» བཅས་བཞུགས་སོ། །

གཞོན་ནུ་འོད།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་པཎ་གྲུབ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་[illegible]གས་ནས

ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་«བསྟན་འགྱུར» ལས «འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་ཀུ་རུ་ཀུ་ལླེའི་བསྟོད་པ» དང་། «ཀུ་རུ་ཀུ་ལླེའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «འཕགས་མ་ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མའི་བསྟོད་པ་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ»། «འཕགས་པ་སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲྭ་བའི་རིམ་པས་རྗེ་བཙུན་མའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་སློག་པའི་མན་ངག»། «རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་བྱང་ཆུབ་རིམ་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇམ་དཔལ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས»། «འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག»། «འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟོད་པ»། «ཡི་གེ་དྲུག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྟན་པའི་སྒྲུབ་ཐབས» བཅས་བཞུགས་སོ། །

གཞོན་ནུ་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། བསྟན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཌི་ཏ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི

སྐད་ལ་ཕྱུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་བོད་ཡིག་···ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས་《རལ་པ་གཅིག་མ་དམར་མོའི་བྱིན་བརླབས་ཀྱི་ཆོ་ག》དང་། 《ཡི་གེ་བརྒྱ་པ》། 《ཡི་གེ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ》བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཟ

ཟངས་དཀར་འཕགས་པ་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ མངའ་རིས་ཟངས་དཀར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། མར་པ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ (1012—1097) དང་དུས་མཉམ་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་བཅས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད་ཅིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དབྱིངས་ཕྱིན་པ་མཛད། དེ་རྗེས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དང་བཅས་པར་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་རྒྱ་གཞུང་གི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་གནང་། དེ་ནས་བོད་ཡུལ་དབུས་སུ་ཕེབས་ཤིང་ལྷ་སའི་གྲོང་ཁྱེར་ནང་དུ་ཡོད་པའི་སྲང་པོ་ཆེར་སྲང་ཚང་ཟེར་བའི་ཁང་པ་ཟུར་དུ་བཅིགས་པ་དང་། ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་། ཐབས་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་། མཐའ་འདུལ་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ [illegible] ལ་ཞིག་གསོས་ [illegible] མཛད་ར།

ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྟུར་ཉི་མ་དང་། སྤྲུལ་ཏི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སོགས་མང་དུ་བྱོན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《བཅོམ་ལྡན་འདས་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་པོ་ཅན་རྡོ་རྗེ་ས་འོག་གི་རྒྱུད》ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་དང་། 《བསྟན་འགྱུར》ལས《དཔལ་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཚིག་དོན་རབ་ཏུ་གསལ་བ》། 《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བདེ་མཆོག་བསྡུས་པ》། 《རྩ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ་ངེས་པར་བརྗོད་པའི་བླ་མ་རྩ་བ་རྩ་བའི་འགྲེལ་བ》། 《རྣལ་འབྱོར་མ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་འགྲེལ་བ་ཚིག་དོན་རབ་ཏུ་གསལ་བ》། 《སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ》། 《དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་ཏོར་ནས་བྱུང་བ་གདུགས་དཀར་མོ་ཅན་གྱི་འགྲེལ་བ》། 《བཅོམ་ལྡན་འདས་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ལ་བསྟོད་པ་བསྡུས་པ་གཅིག》། 《ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་འགྲོ་བཟང་མའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་པོ་ཅན་གྱི་ཆུ་གཏོར》། 《ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་པོ་ཅན་གྱི་གླུ་གཏོར》། 《ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ》བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་བཞུགས་སོ། །

ཟངས་ཆེན་པ་དར་མ་བསོད་ནམས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་གཙང་སྨད་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཟངས་ཆེན་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་གདན་སའི་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་འབྱུང······[illegible] མཛེས་ཏེ་

མཚན་ལ་དར་མ་བསོད་ནམས་ཞེས་གསོལ། མཁན་པོ་དེ་ཉིད་ལས་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་ལེགས་པར་བསླབས་ཤིང་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར……མཛད། གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་ཡང་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་མཁས་པར་བསླབས། མཁན་པོ་དར་ཡེ་བ་སོགས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ལྷ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་བྱང་ཆུབ་འོད (1186—1259) ཀྱི……ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞིའི་ཚིག་དོན་ཐམས་ཅད……ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད་ཅིང་ཚུལ་ཁྲིམས་གཡག་ཇ་བཞིན་དུ་བསྲུངས་པ་མཛད། དེ་ནས་ཟངས་ཆེན་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་འདུལ་བའི་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་བསྐྱངས། ལྷ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཟངས་ཆེན་དགོན་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ལམ……གྱི་རིམ་པའི་སྐྱོང་ཁྲིད་དང་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན་པ་མ……ཟད། བཀའ་གདམས་གཞུང་དྲུག་དང་བཅས་པར་གསན། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་ཡང་ཟངས་ཆེན་དགོན་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་མདོ……སྔགས་ཆོས་ཀྱི་གནད་རྣམས་ལེགས་པར་ཞུས། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྣ་བ་ཤེས་རབ་བཟང་……པོ་ཡིན། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་བཅུ་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཟངས་ཆ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1184

ལོར་སྐུའི་ཁ་གདངས་སུ་ཡབ་དཔལ་ཆེན་འོད་པོ་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་གར་ཕུ་མ་ཉི་ཁྲི་ལྕམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་མོ་ཕག་སོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1239 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གཅེན་པོ་ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ཡིན། ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་དག་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། ཀྱེ་རྡོ་རྗེ་དང་ཕུར་པ་གཉིས་ལ་ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་མཛད། ཆོས་སྐྱོང་ལྕམ་དྲལ་འཁོར་བཅས་ཐན་དུ་འཁོལ་ཞིང་། . མཛད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཡང་དབུ་རྩེ་ཉིང་མ་བཞེངས་པ་དང་། དགོན་པ་ལ་ལྕགས་རི་མཛད། དེའི་དུས་སུ་མོན་གྲོག་འབལ་གྲོག་ས་དཀར་སོགས་རྣམས་རྒྱབ་ཡོལ་དུ་ཚུད་པའི་ལྕགས་རི…… མཛད་གསུང་པ་ལ། བགྲེས་པོ་ཀུན་གྱིས་ཞུས་པས། ཞིང་མོ་ཆེ་ནས་རྒྱབ་པས་མདའ་རྒྱང་གང་གིས་ལྕགས་རི་མཛད། ཟྀ་ཐང་སོགས་སུ་ཚོང་འདུས་དང་ཤི་མདངས་ཀྱི་གྲོང་འཛུགས་པ། གྲོམ་སྟོད། གྲོམ་སྨད། སྟག་ཐོག་མང་མཁར་དྲིལ་ཆེན། གཙང་བར་ཕུག ཤབ་སྟོད་སྨད། ཏ་ནག་སོགས་སུ་གཞིས་འདིངས་པ། བྱང་གཙུང་། ཁབ་སོ། ཀོམ་འདྲེ། གར་ཕུག་སོགས་སུ་འཐྲོག་སྐེ་མང་དུ་འཆའ་བ། ར་ས་སོགས་སུ་ཏ་ཚྭ་འཆའ་བ། བསྟན་འཛིན་དུ་ལ་བསྟེན་ནས་ཞབས་ཏོག་འཚོ་སྐྱོར་མཛད་པ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་པ། མཆོད་པ་རྒྱུན་པར་འབུལ་བ། བླ་མ་གོང་མའི་དུས་མཆོད་ཀྱི་རྒྱུན་འཛུགས་པ་སོགས་ཚད་མེད་པའི་མཛད་རྗེས་ལྷབས་པོ་ཆེ……… བཞག་པོ།།

ཟངས་[illegible]

ཁོང་ནི་བྲ་ར་སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེང་གེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ། །

ཟངས་རི་བློ་བཟང་མཐུ་སྟོབས།

ཁོང་ནི་མཆོད་དཔོན་བློ་བཟང་མཐུ་སྟོབས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ། །

ཟམ་ཚ་ངག་དབང་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་པོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ······1690 ལོར་མདོ་སྨད་ཙོག་རི་ལྡན་ཐང་དུ་ཡབ་ཟམ་ཚ་དཀོན་མཆོག···སྐྱབས་དང་། ཡུམ་སྐྱུ་མོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1749 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་འཕགས་དགེ་བླ་ཞར་ཡུན་རིང་བསྟེན་ཏེ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆ་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད། ཞང་ཚང་ཆེན་པོ་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་། རབ་བྱུང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་རིམ་གྱིས་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒྲར་ཞུགས་ཤིང་ཀུན་མཁྱེན······འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་མཁས་དབང་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན······བཅས་ལ་བསྟེན་ནས་བསྡུས་གཞུང་དང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས···བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་འབྲས་སྤུངས་རྫོ་བཅལ་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས······[illegible] གསན། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་སྟོད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཕེབས་

ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་པར་བྱང་བར…… མཛད་ཅིང་རྒྱུད་ཀྱི་མཁན་ཁྲི་དང་ཤར་རྩེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་འཆད… ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་གང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་སྔར་སྲོལ་མ་ཉམས་པར……… མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1746 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི… བསྐྱངས་ཏེ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། དེ་ནས་དྭ་ལའི་བ་ཐུར་གྱིས་མངའ་རིས་གྲུང་ལ་ངན་སྦྱོར་དགོས་པ་ཁྲི་བ་འདི་ལ་ཞུས… ཀྱང་ཞལ་གྱིས་མ་བཞེས་སྟབས་གསེར་ཁྲི་ལས་བཙན་ཕབས་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་བཞེངས་པའི་དངུལ་གདུང་བྱང་ཆུབ་མཆོད… རྟེན་ནི་ཐུབ་པ་རྩལ་ཁྲིམས་མའི་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཐག་རྒྱབ་སྔགས་རམས་པ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ། མཁས་གྲུབ་དགེ་འདུན་བདེ་ཆེན་བཅས་ཡིན། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་ཁྲི་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཟམ་ཚ་འཇིགས་མེད་བསམ་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1833 ལོར་མདོ་སྨད་ཁོ་ཚེར་ཡབ་བདེ་ལེགས་དང་། ཡུམ་མགོན་པོ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་མིང་ལ་གྲུང་ཐང་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོས་མགོན་པོ་སྐྱབས་ཞེས་གནང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་སྐུ་ཞང་རྗེ་རབ་འབྱམས་པ་དཀོན་

མཆོག་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སྒྲིག་དང་ཚོ་ག་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་སྡེ་ཁྲི་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མས་གསེར་བུམ་དཀྲུགས་ཏེ་ཏུ་ཐོག་ཐུ་སྒྱི་ཕྱུགས་ཀྱིས་ཁྲི་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་གི་སྤྲུལ་སྐུར་ཐུགས་ཐག་བཅད། ཀུན་མཁྱེན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་དཀྲུས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས། དེ་ནས་གདན་སར་བཀོད་དེ་རིགས་གྲྭའི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་བསྡུས་གྲྭ་དང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་ཀུན་མཁྱེན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ལོ་དེར་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཏེ་གོང་མ་ཆེན་པོ་དང་མཇལ་ནས་རིམ་གྱིས་ཐམ་ཀ་བླ་མ་ཆེ་ཚུང་གི་གོ་གནས་གནང་། དེ་ལྟར་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་གི་ཐུགས་འགན་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཞིང་ཧོར་ཤུལ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་རྣམས་ལ་བཀའ་ཆོས་ཅི་རིགས་གསུངས། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་ལྷ་བྲང་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་ལྷ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་གང་ཡོད་ཡར་ལྡན་དུ་བསྐྱངས། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མཇལ་རྒྱུ་མ་བྱུང་། ཁོང་ནི་ལྷ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་ང་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།། །

ཐི་ན་སྐལ་བཟང་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1803ལོར་སྐུ་འབྲུམ་མཆོད་གཞིས་མི་ཉག་ཞྭ་དམར་སྡེ་བ་གོང་མར་སྐུ

འབྱོངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1866 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་གྱི་སྟེང་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་སྐུ་འབུམ་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་བསླབས་ཤིང་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་བློར་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་འཛིན་སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་བཟའ་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་ལམ་ངོ་མཚར་བའི་ལུང་བསྟན་བྱུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ལས་སྡེ་རྣམས་ལ་ཞལ་བཀོད་གནང་བ་ལྟར་རང་སྐར་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཀོད་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས། བཀའ་པོད་ལྔའི་གཞུང་ལ་རྟོག་གེ་བའི་ཚིག་འཁྲི་ཙམ་ལ་འཆེལ་བ་མ་ཡིན་པར་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཇི་བཞིན་རྙེད་པའི་གསན་སྦྱངས་མཛད་ཅིང་། ཚོགས་ལངས་ལན་དུ་མ་དང་གཞུང་རྒྱས་བསྡུས་གཉིས་ཀྱི་དམ་བཅའ་བཞག དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་གར་ཐིག་དབྱངས་གསུམ་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་ཐུག་པའི་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་བཟའ་པཎྜི་ཏ་སོགས་ལ་བསྙེན་ནས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཞིང་སྒྲ་རྩིས་སྨན་དང་སྙན་ངག་སོགས་རིག་གནས་ཀུན་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་དང་། རྒྱུད་པའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་གྲྭ་ཚང་སོ་སོའི་ཀུན་སྤྱོད་དང་སློབ་གཉེར་བཅས་ལ་དམ་བཟུང་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1855 ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་དྲུག་གི་རིང་དུ་གདན་ས

བསྐྱངས། དགོན་པའི་མཛད་སྒོ་ཐམས་ཅད་ཞི་དྲག་གཉིས་ཀྱིས་ཚགས་འཛིན་གང་ལེགས་གནང་། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཀྱང་བློ་གསལ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་སྙན་རྩོམ་ལ་སོགས་རིག་གནས་ཀྱི་སློབ་ཁྲིད་ལེགས···པ་ར་མཛད། ཡང་གྲུ་སྟེ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་གནས་མང་པོར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་ཡི་དམ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དང་། ནཱ་རོ་མཁའ་སྤྱོད་མའི་བསྙེན་ཆེན། ཟབ་དོན་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་ཁྲི་མཚམས་ཆེན་མོ་ཆུ་མིག་བརྒྱ་རྩ་ལན་ལྔ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། དེ་ནས་ཁུ་ལན་དགོན་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་ཐུགས་དམ་མཛད་མུར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་ང་བདུན་པ་ཡིན།།

ཟི་ན་ངག་དབང་བསྟན་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1683 ལོར་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ཟི་ནའི་གདུང་རྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1746 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་སྐབས་སུ་སྐུ་འབུམ་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ···གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས···ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཤིང་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་ཐོས་བསམ་ཡུན་རིང་དུ་མཛད་དེ་དཀའ་བཅུ་བའི···མཚན་བཏགས་སྣངས། སྒྲུབ་ཁང་བ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་གདམས་ངག་མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་དབེན་གནས་སེང་གེ་རྫོང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1717 ལོར་རྒྱལ་དབང······

བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་བཀའ་བསྩལ་བ་བཞིན་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་བ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ་1724 ལོ་ནས་བཟུང་བྱང་གི་དགོན་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡོངས་རྫོགས་གོང་མའི་མཛོད་ཀྱིས་སྐར་བཞེངས་པར་བརྟེན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1726 ལོར་ཧོར་གྱི་ཨམྦན་སྐ་རགས་སེར་པོ···ཅན་གྱིས་ཁོང་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་བླ་མར་བསྐོས། ལོ་ལྔའི་བར་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ནས་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1730 ལོར་དགོངས···པ་ཞུས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1741 ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ····འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་མཁན་རབས་སོ་གསུམ་པ་དང་། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་ཉེར་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཟི་ན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་དར་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ········1734 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1767 ལོར་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ····མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འདུ་ཁང་གི་ཁྱམས་ར་ལྡེབས་རིས་དང···བཅས་པ། འདུ་ཁང་ཕྱུགས་སུ་རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེའི་སྐུ་བརྙན། གསང་འདུས་ཀློས་བསླངས་ཆེན་པོ་རྣམས་གསར་བསྐྲུན་མཛད་དེ་རབ··གནས་རྒྱས་པ་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི

སྤྱི་ལོ 1785 ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1787 ལོར་ཕྱག་རྡོ་ཐང་ཆེ་ཀླུ་ཆོས་རྗེ་སྦྱིན་བདག་མཛད་དེ་ཞབས་བརྟན་ལྷ་ཁང་སྣར་ཡང་གསར་གསོས་མཛད་ཅིང་སྟེང་ཕྱིབས་གཡུ་ཐོག་སྟེ་སྒོ་མོ་ལྗང་ཀུ་གཡུ་མདངས་ཅན་བརྟད་དེ་གསར་བཞེངས་ལ་ཞལ་བཀོད་དང་། རབ་གནས་ཀྱི་སྦྱིན་སྲེག་གནང་སར་ཙན་དན་གྱི་ལྗོན་པའང་གསར་དུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1797 ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ཛོ་བཞིའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དེའི་རིང་དུ་གསེར་གདུང་ཆེན་མོ་ཞིག་གསོས་མཛད་དེ་མདའ་ཡབ་ལ་གཡུ་མདངས་ཅན་གྱི་སྒོ་མོ་བརྟད། སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་གསར་འཛུགས་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པ་དང་། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་སོ་བཞི་པ། བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ཞི་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁྲི་ཉ་ཆོས་རྗེ་ལེགས་པ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ 1593 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1662ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ཡི་རྩ་འགྲེལ་མཐའ་དཔྱོད་ཟུར་བཀོད་དང་བཅས་པར་བརྡར་ཤ་ཆོད་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་དབྱངས་ཐིག་གར་གསུམ་དང་།

གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་…… བཤད་ཁྲིད། ཟབ་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ཁྲིད་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་མིང་དོན་དང་མཐུན་པའི་སྔགས་རམས་པའི་དམ་བཅའ་བཞག པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་སོགས་ལ་བསྙེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1639 ལོར་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་སྐུ་འབུམ་དགོན་དང་། ཟི་ན་བསམ་གྲུབ་གླིང་། རྩ་དཀར་རི་ཁྲོད་སོགས་སུ་བཞུགས་ནས་འགྲོ་དོན་དཔག་མེད་མཛད། ཁོང་གིས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1646 ལོར་…… སྐུ་འབུམ་དུ་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གསར་དུ་བཙུགས་ཏེ་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་…… དུ་ལེགས་པར་གྲུབ། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1649 ལོར་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ……… བཞུགས་ཤིང་ཆོ་གའི་དབྱངས་རྟ་འདུལ་གསུམ་སོགས་དང་ཕྱག་ལེན…… ཀུན་སྤྱོད་གང་ཡོད་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་སྨད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གཏན……… གནས་ཀྱི་བཅའ་ཡིག་བཙམས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་བར་མཁན་པོའི་བཀའ་ཤོག་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1651 ལོར་གཏོར་སྒྲུབ་ཆོས…… ཐོག་ལ་ལྕགས་མཁར་ཟུར་བཅུ་དྲུག་པ་འཕྲུལ་བརྩིགས་ཐུན་མོང་མ…… ཡིན་པའི་ཕྱག་ལེན་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུན་བཙུགས། དེ་ནས་ཁང་ཁྲོན་ས་ཆར་ཐེབས་ནས་རི་ཁྲོད་དགེ་འཕེལ་ཆོས་འཁོར་གླིང་ཕྱག… འདེབས་མཛད་ཅིང་། དེར་བཞུགས་ནས་ཐུགས་དམ་ཟབ་མོའི་རྣལ་

འབྱོར་ལ་ཅི་དགར་རོལ་བ་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་རབས་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །

ཁྲི་ན་བློ་བཟང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1867 ལོར་ཨ་ཆུའི་འགྲམ་སྔོ་མེ་ཏོར་ཀླུ་སྡེ་བར་ཡབ་དུལ་ལ་དང་། ཡུམ་ལྷ་མོ་ཐར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་སྐྱབས་རྗེ་ཞིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་སླག་ཚང་མཚམས་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྐུ་གོང་མ་བསྐལ་བཟང་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་མཛད། ཏོར་ཀླུའི་དགོན་པའི་ཨ་ལགས་ཀྱི་མདུན་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་རབ······བྱུང་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་སྐུ་འབུམ་རང་སྐོར་དུ་གདན་སར་བཀོད། ཀླུ་འབུམ་རབ་འབྱམས་པ་ཡེ་ཤེས་དགེ་ལེགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་དང་རྒྱུད་པ····གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་རིམ་གྱིས་ཞུགས། མཚན་ཉིད་དང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་སྐྱབས་རྗེ་ཞིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་སླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1888 ལོར་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆ་ཁྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་···ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་ཡང་ལེགས་གནང་། ཁྲི་ཟུར་ནས་བསྟན་དང་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་ཐུགས······དམ་ཟབ་མོ་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལེགས་ལམ་སྤོང་འཕེལ་དུ་བཏང་ནས་དུས···

འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ།།

ཟི་ན་སློན་རམས་པ་བློ་བཟང་འཇིགས་མེད།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1832ལོར་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ཟི་ན་གླུ་རྒྱ་སྡེ་བའི་ཧོར་ཚང་དུ་ཡབ་བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ་དང་། ཡུམ་སྐལ་བཟང་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་དགུ་པར་སྐུ་འབུམ་དུ་ཕེབས་ནས་ཤིང་ཨ་ཀྱཱ་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་མདུན་ནས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། ཕྱུག་རྗེ་ཐང་གྲུ་ཀླུ་སློན་ལམ་རབ་འབྱམས་པ་བློ་བཟང་ཉི་མ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཚོགས་འདོན་གང་ཡོད་བློར་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྒྲར་ཞུགས་ཏེ་ཁ་དོག་དཀར་དམར་ནས་འདུལ་བའི་འཛིན་གྲྭའི་བར་རྣམས་ཐོད་བརྒལ་མ་ཡིན་པར་མས་རིམ་གྱིས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔའི་ཟུར་བཀོལ་དང་བཅས་པའི་ཚིག་དང་དོན་གཉིས་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ། བསྡུས་གྲྭའི་དམ་བཅའ་བཞག་ཅིང་ཚོགས་ལངས་ཀྱང་ལེགས་པར་བཞེངས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་མདུན་ནས་དགེ་ཚུལ་དང་བསྙེན་རྫོགས་དཀྲུས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་ཆོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་རབ་འབྱམས་པའི་མིང་བཏགས་འཛིན། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་པར་གཞུང་གི་དམ་བཅའ་རྩེ་ཐོན་བཞག དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1884 ལོར་སྐུ་འབུམ་སྨད་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ

བཞུགས་ནས་འཁྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ····དམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཀྱང་ཁ་ཏོན་དགེ་སྦྱོར་ཟང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁྲི་ན་ཞབས་དྲུང་ཆེ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ······1664 ལོར་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ཟླ་ནའི་གདུང་རྒྱུད་དུ་སྐུ············འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་སྐབས་སུ་སྐུ་འབུམ་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་མཚན···ཉིད་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཤིང་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་ཐུགས་གཉེར་ནན་ཏན་མཛད། རྒྱལ་དབང་ལྔ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ལ་ཨེར་ཏེ་ནི་ཀྲ་ལེ་ཆོས་རྗེ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་དང···བཀའ་ཤོག་བསྩལ་ཞིང་གཟིགས་བསྐྱངས་ཚད་མེད་གནང་། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཤིང་དགོན་སྒྲུབ་སྡེ་མང་པོར་སྲི་ཞུ་དང་དད་ལྡན·····གདུལ་བྱ་མང་པོར་ལེགས་གསུང་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། དེ་ནས་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་ཐོས་བསམ་ནད་དུ་བྱུང་བ····མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1694 ལོར་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་སྔར··རྒྱུན་བཞིན་བསྐྱངས་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1696 ལོར་འདུ་ཁང་ཀ་བ་ཞེ་བརྒྱད་ཡོད་པ་སྟེང་ཤོད་སྒོར་སྒོར་འཁྱམས་ར་དང་། དབུས་ཀྱི་རྒྱ་མཐོངས་རྒྱ་འཕགས་ལྷར་སྐྱོ་མོ·

བརྟད་དེ་གསར་བཞེངས་མཛད། དབྱར་ཆོས་ཆེན་མོའི་སྟེང་དུ་བདེ་མཆོག་གི་རྟུལ་ཆོན་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲུབ་མཆོད་ཉིན་བདུན་སྦྱིན་སྲེག་དང་བཅས་པའི་རྒྱུན་བཙུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1709 ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། རྗེའི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་ཚོགས་འདོན་དུ་བཙུགས་ཤིང་འཆད་ཉན་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་། བདེ་ཡངས་དགོན་པར་བསྟན་པའི་བྱ་བ་མཛད་སྐབས་འཁྲུངས་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་གློ་བུར་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་དང་། བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ཉེར་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཟྲི་ཉ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། ཁོང་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1793 ལོར་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་ཚགས་འཛིན་གང་ལེགས་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1801 ལོར་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1807 ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་སའི་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་ལེགས་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་

སྤྱི་ལོ 1809 ལོར་སྐུ་འབུམ་ལྷ་བྲང་ཆེན་མོའི་ཀ་བཞི་མས་མེ་སྐྱོན་བཞེས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་བཅུ་པ་དང་། སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་སོ་བཞི་པ། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་ཞེ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཟི་ལིང་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1833 ལོར་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཟི་ལིང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1903 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་བཅས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་དབང་ལྡན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་དབང་ལྡན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་ཅིང་དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི «སྦྱོར་འཇུག་གི་འབྲུ་འགྲེལ་རྒྱལ་སྲས་ལམ་བཟང་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ» དང་། «ལམ་རིམ་ཉམས་མགུར་གྱི་འགྲེལ་བ་ཐེག་མཆོག་ལམ་བཟང་གསལ་བའི་ཚིག་གི་རྣ་ཤེལ»། «རིག་པའི་དབང་ལྡིའི་བཤད་སྦྱོར་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ»། «ཐོབ་ཡིག་ཡོངས་འཛིན་དམ་པའི་ཞལ་ལུང་བདུད་རྩིའི་ཆུ་རྒྱུན»། «རྩོད་ཡིག་སྨན་བསྲུལ་ལྷའི་རྔ་ཆེན» བཅས་ཆོས་ཚན་བརྒྱ་དང་ཉ

བརྒྱུད་ཡོངས་པའི་པོད་རྟག་བཞུགས་སོ། །

ཟིང་པོ་རྗེ་ཁྲི་པངས་སུམ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ལྔ་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ་སྐྱེ་འཁྲུངས་ཤིང་སྲུར་བའི་ཡུ་སྣ་ན་རྒྱལ་ཕྲན་ཞིག་གི་རྗེ་བོར་མཛད་ནས་བཞུགས་ཀྱང་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱིས་དབང་དུ་བསྡུས། ཁོང་གིས་ཟིང་པོ་རྗེ་སྟག་སྐྱ་བོ་ལ་བློ་ལོག་པའི་བློན་པོ་གཉན་འཛི་ཟུང་ནག་པོ་གཙིགས་སུ་འཛིན་ཏེ་ཟིང་པོ་རྗེ་སྟག་སྐྱ་བོའི་རྒྱལ་ཕྲན་བཅོམ་ནས་དབང་དུ་བསྡུས། སྔོན་གྱི་བློན་པོ་ཉིང་པ་མྱང་ཙེང་སྐུ་དང་དབས་དབྱི་ཚབ་སོགས་ལ་བརྙས་བཅོས་དང་དམའ་འབེབས་མཛད་པས་མྱང་དབས་གཉིས་བློ་ལོག་སྟེ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ལ་མགོ་འབུལ་མཛད་ཀྱང་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་དགུང་དུ་གཤེགས་པས་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་ལ་མྱུ་མཐུད་ནས་མགོ་འབུལ་མཛད། ཁོང་གི་སྤྱོད་པ་ཡང་ཕལ་ཆེར་ཟིང་པོ་རྗེ་སྟག་སྐྱ་བོ་དང་འདྲ་བས་མཐའ་མར་རྒྱལ་ཕྲན་འཐོར་ཞིག་ཏུ་སོང་ནས་མེད་པར་གྱུར་ཏོ། །

ཟིང་པོ་རྗེ་སྟག་སྐྱ་བོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ལྔ་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ་སྐྱེ་འཁྲུངས་ཤིང་ཉེན་ཀའི་རྟིང་བ་ན་རྒྱལ་ཕྲན་ཞིག་གི་བདག་པོར་མཛད་ནས་བཞུགས་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཟིང་པོ་རྗེ་ཁྲི་པངས་སུམ་གྱིས་དབང་དུ་བསྡུས། ཁོང་ནི་བྱ་བ་གང་དང་གང་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཤ་སྟག་མཛད་དེ་ལེགས་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་པར་བཏང་། ཉེས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་བསྟི། བློ་གྲོས་ལྡན་ཞིང་བསམ་པ་རྣམ་དག་གིས་ལེགས་པའི་གྲོས་

བརྟེན་པ་རྣམས་ལ་མི་ཕན་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་པོ་གཞན་འཛི་བྱུང་ནག་པོས་ཁོང་ལ་རང་ཅག་གི་སྲིད་ནི་སྲིད་དང་མི་མཐུན། ཆོས་ནི་ཆོས་དང་མི་མཐུན་པས། ཡུལ་གྱི་མི་ནི་དབུལ། སྲིད་ཀྱི་ཉམས་ནི་དམའ་སྟེ། ཕལ་ཆེར་བརྣགས་ཟིན་པས་ཅི་དྲག་ཅེས་ཞུས་པ་ན། དེ་སྐད་ཟེར་བ་ཉེས་སོ་ཞེས་གཞན་འཛི་བྱུང་ནག་པོ་བློན་པོའི་གོ་གནས་ནས་ཕུད་དོ། དེ་ལྟར་རྗེ་བོ་ནི་གོང་ན་ཁྲི་ཞིང་གཅུམ། ཐན་གཡོག་ནི་འོག་ན་སྡུག་ཅིང་འདར། རྗེ་བོ་ནི་གོང་ན་སྐྱོ། འབངས་འཁོར་ནི་འོག་ན་ཁ་ཐོར་བས་རྒྱལ་ཕྲན་ཉམས་ནས་མེད་པར་དུ་གྱུར་ཏོ།།

བྱང་མཁར་མཉམ་ཉིད་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1439ལོར་ཤར་དྭགས་པོའི་ལ་ཐོག་ཟུར་མཁར་དུ་ཡབ་རིག་འཛིན་ཕུན་ཚོགས······དང་། ཡུམ་ཀུན་མཁྱེན་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1475 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཅུ་བར་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་ཞལ་གཟིགས་པར་གྲགས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་བར་ངག་དབང་གྲགས་པའི་སློབ་མར་གྱུར་པ་ཤཱ་ར་རབ་འབྱམས་དང་། སྨན་སྟོན་དཔང་ཕྱུག་སོགས་དམ་པ་དུ་མའི་ཞབས་པད་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་ནས་རིག······གནས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར······མཛད་དེ། བྱང་པ་འཚོ་བྱེད་མིའི་ཉི་མ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དང་ཅོད་རྒྱུགས་མཛད་པ་ལས་བསྡུས་བརྗོད་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཐོབ། གསོ་བ་རིག་པའི་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་ལ་མ་དག་པའི་ [illegible] གས······

འདུག་པ་ལ་ཁོང་གིས་ཞུ་དག་ལེགས་པར་མཛད་ནས་པར་དུ་བཀོད། ཁོང་ལ་གསོ་རིག་མཐར་ཕྱིན་པའི་སློབ་མ་བཞི་དང་། ཕྱིན་ཆབས་ཞུགས་པའི་སློབ་མ་བརྒྱད། ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་སློབ་མ་བཅུ་དྲུག གྲགས་པ་ཐོབ་པའི་སློབ་མ་ཉི་ཤུ། ཟླ་དྭགས་ཅན་གྱི་སློབ་མ་བཅུ་དྲུག་བཅས་ཡོད་པ་ལས་རིང་ལུགས་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་སློབ་བུ་ཆེན་པོ་ནི་ཟུར·····མཁར་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མིན་ཁྱོན་བསྡོམས་དེབ་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་«མན་ངག་བྱེ་བ་འབྱུང་བའི་རིང་བསྲེལ» བརྩམས་པ་ནས་བཟུང་སྨན་ནག་དྲག་སྦྱོར་བཅོ་ལྔ། དངུལ་ཆུ་བཞི་སྦྱོར། དབྱར་རྩྭ་དགུན་འབུའི་སྦྱོར་བ། དངུལ་ཆུ་བཙོ་བཀྲུ་སོགས་ལག་ལེན་མང་པོ་ཞིག་གི་སྲོལ་སྟོན་མེད་གསར་དུ་བཏོད་པ་མཛད་པས་གསོ་རིག་བསྟན་པའི······བདག་པོར་གྱུར། ཁོང་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ནི་དྲང་སྲོང་ཧྣམ་སྣ་མི་དང་། འཚོ་བྱེད་གྲུབ་པ། དཀོན་ཅོག་རིན་ཆེན། གཡུ་ཐོག་འབངས། དཔའ་བོས་བསྐྱངས། ཀུན་ལ་བྱམས་པའི་བློ་གྲོས། ལྷུན་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ཡིན།།

ཟུར་མཁར་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1509 ལོར་དྭགས་པོ་ལ་ཐོག་ཟུར་མཁར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་དཔལ་ཁང་ལོ་ཙཱ་བ་ཀརྨ་འཕྲིན་ལས་ལ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཞིང་མཚན་ལ་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་གསོལ། ཞྭ་དམར་བ་ཆོས་གྲགས་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་གིས་བློ་གྲོས

རྒྱལ་པོ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་འཚོ་སྨན་མཁན་ཆེན་གྱི་སློབ་མ་གླང་ཁུ་ཆོས་རྗེ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ཏེ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་མཐར་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་སྨན་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོར་གྱུར། སྐྱོག་ལོ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་ལས་སྒྲ་དང་སྙན་ངག་གི་སྐོར་གསན་ཞིང་ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཀུན་ལ་ནང་བྱན་ཚུད་པར་མཛད། ཀརྨ་མི་སྐྱོད་རྡོ་རྗེ་དང་ཞྭ་དམར་བ་ཆོས་གྲགས་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་གསན་པ་མཛད་ནས་གངས་ཅན་མཁས་པའི་མིག་རྒྱན་དུ་གྱུར། ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས "རིག་གནས་བཅུ་ཕྲག་གཅིག་ལ་སྦྱངས་པའི་མཐུས། མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་པ་གསུམ། མཁས་པ་མང་པོ་ཚོགས་པའི་མདུན་སར་ཡང་། མཁས་རྣམ་ཁྲེལ་བའི་གཏམ་ནི་སྨྲ་མ་མྱོང་།" ཞེས་གསུངས་སོ། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1542 ལོར «རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་བ་མེས་པོའི་ཞལ་ལུང་» ལྟགས་བརྩམས་མཛད། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1546 ལོར «རྒྱུད་བཞི» དཔར་ཤིང་གསར་དུ་བསྐྲུན། མདོར་ན་སྨན་ཚེ་གང་པོར་གསོ་རིག་ལག་ལེན་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བའོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི «ཐུན་པོའི་ཁ་ཆེམས» དང་། «རང་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཕྲ་ཚོམ»། «ཕྱི་བ་རིང་བསྲེལ་གྱི་དཀར་ཆག་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག»། «དད་ལྡན་སྙིམ་པའི་མེ་ཏོག»། «རྒྱུད་བཞི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཐུན་སེལ་སྒྲོན་མེ»། «སྨན་གྱི་རོ་ནུས་ཞུ་རྗེས་ཀྱི་རེའུ་མིག»། «དྲི་[illegible]»། «[illegible]»། «དྲིས་

ལན་ཞིགས་བཤད་སྒྲུགས་པ»། ཟླ་ཟིག་ཉིན་བྱེད་འོད་མཛེ»། དབྱར་སྐྱེས་ཟ་གསང་»། «ཀ་བུར་གུར་གུམ་ཨ་གར་ཙན་དན་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་སེལ་འགའ་ཞིག»། «རྩ་སྒྲོལ་གྱི་རྣམ་བཤད»། «ཤེས་བྱ་སྒྲིའི་ཕོག་འབྲུགས་དྲང་སོང་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་ཟློས་གར་གཏན་པ་མེད་པའི་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་སྒོ་འཕར་ཡངས་པོར་ཕྱེ་བ» བཅས་ཆོས་ཚན་ཉེར་བཞི་བཞུགས་སོ། །

ཟུར་ཚུང་ཤེས་རབ་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1014 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1074 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཟུར་པོ་ཆེ་ཤཱཀྱ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་གསོས་ཏེ་དཔེ་ཆ་ཁྲིད་པས་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་ཡང་འགྱུར་བ་ཞན་པས་དབང་དང་དཔེ་ཆ་མ་ཉེད་པའི་སྐབས་དེར་ཟུར་པོ་ཆེས་ཛོ་མོ་གཡུ་མོ་མ་སྨད་གཉིས་དང་མཉམ་དུ་བཟའ་བསྒྲིགས་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ་འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་གྲུབ། ཟུར་པོ་ཆེ་ལ་བསྟེན་ནས་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དང་། མཁྱེན་པ་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་མངའ་ལ། ཆོས་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་བློ་གྲོས་ཀྱི་སྤོབས་པ་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ལགས་སོ། དེ་ནས་འུག་པ་ལུང་པའི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས། དེ་རྗེས་གདན་ས་གཞན་ལ་གཏད་ཅིང་ཐག་རྒྱ་བོ་དགུ་འདུས་སུ་བྱོན་ཏེ། ལོ་ངོ་བཅུ་བཞིའི་རིང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་ཞལ་གཟིགས། ཛོགས་པ་ཆེན་པོ་

རང་སྣང་རིས་མེད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཤར་ཏེ། ས་རྫོ་རི་བྲག་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འགྲོ་བ་བྱུང་སྟེ། མཚན་ལ་ཡང་བདེ་གཤེགས་རྒྱ་པོ་བ་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ནི་ཀ་བ་བཞི་དང་། གདུང་མ་བརྒྱད། ཕྱམ་བཅུ་དྲུག དྲལ་མ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས། སྒོམ་ཆེན་མི་གཉིས། ཡུས་པོ་ཆེ་མི་གཅིག དཀྱུས་པ་མི་གཉིས། སྤྱ་ཀུར་མི་གཉིས། གོ་མ་ཚོད་མི་གསུམ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་བྱོན། སློབ་མ་དེ་དག་ལས་གྲགས་ཆེ་བ་ཀ་བ་བཞི་ནི་སྒྲོ་སྟོན་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས…… དང་། སྤན་སྟོན་ཤཱཀྱ་བཟང་པོ། ཡང་ཁེང་བླ་མ། མདའ་ཏི་ཇོ་ཤཱཀ་བཙས་དང་། གདུང་མ་བརྒྱད་ནི་མ་ཐོག་བྱང་འབར་དང་། སྒྲོ་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ སྤན་ཤཱཀྱ་བྱང་ཆུབ། རྩགས་ཤཱཀ་རིང་། སྐུབས་སྟོན་བག་མ། དབུས་པ་ས་འཐོར། ཞུལ་སྟོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། ཏེ་ཕྲོམ་བྱང་དཔལ་བཅས་ཡིན། ཁོང་ནི་ཁུག་པ་ལུང་པའི་གདན་རབས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཐར་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ།

ཁོང་ནི་ཟུར་དཔལ་འབྱོར་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་དང་མི་གཅིག…… ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཐར་པོ་ཆེ་ཤཱཀྱ་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ…… 1002 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1062 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་ཕྱིར་བླ་མ་མང་པོར་བསྟེན་[illegible] ཕྱིན་པ……

མཛད། ཁྱད་པར་དུ་སྦྱང་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ལས་སྒྱུ་འཕྲུལ་དང་སེམས་ཕྱོགས་ཞུས། ལྕེ་པདྨ་མཆོག་ལས་བདུད་རྩི་དང་། གཉན་ནག་དབང་གྲགས་ལས་གསང་དབང་དང་ཐབས་ལམ། ཐོ་དཀར་ནམ་མཁའ་ལྡེབ་ལས་མདོ་དང་བར་ཁབ། འབྲི་ཁྲི་ཆུང་ལས་ཀ་དག་དང་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་བཤད་པ་དང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། རོག་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་ཡང་དག་སོགས་མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་རྩ་རྒྱུད་དང་བཤད་རྒྱུད་དུ་ཕྱེ། རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བར་སྦེབས། རྒྱུད་དང་སྒྲུབ་ཐབས་སུ་སྦེབས། སྒྲུབ་ཐབས་དང་ཆོག་ཡིག་ལ་སོགས་པར་སྦེབས་ཏེ་འབངས་རྩེ་མོ་བཞི་རྩེ་ཕྲག་དང་ལྔ། སྒོམ་ཆེན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་ལ་བཤད་པར་མཛད། དེ་ནས་ཝག་པ་ལུང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིགས་པར་བཞེངས་པ་དང་། ཤངས་ཀྱི་མདའ་ལ་སྲུམ་པ་སྒྲུབ་ཁང་དུ་དཔལ་ཆེན་པོ་ལྷ་དགུ་ལྡེ་གུར་བཞེངས་པར་མཛད། སྒྲོ་སྟོན་གྱིས་ཁོང་ལ་སྒྲོ་ཕུག་ཕུལ་ཏེ། དེ་ལ་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པས་སྒྲོ་ཕུག་ལྷ་ཁང་དུ་གྲགས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ནི་ལྷ་རྗེ་ཝག་པ་ལུང་པ་ཡང་ཞུ། ཁོང་ནི་སྒྱུ་འཕྲུལ་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་སློབ་དཔོན་…ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་འབངས་རྩེ་མོ་བཞི་ནི་ལྟ་དགོངས་ཀྱི་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ཟུར་ཆུང་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་དང་། སྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་བཤད་པ་ཕྱོགས་གཅིག་གི་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་བཙན་ནམ་བྲེས་ཀྱི་མི་ཉག་འབྱུང་གྲགས། མཁྱེན་རྒྱའི་རྩེ་མོ་གྱུར་པ་ར་ཟའི་ཞང་འཕོས་ཆུང་བ། སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་འཚོ་ཉའི་བཟང་སྒོམ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་པོ་དང་། རྩེ་ཕྲག་གཅིག་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་དུ་ཕོ་ཟའི་རྩེ་མོ་གྱུར་པ

ཙགས་སྣ་མ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

ཟུར་དཔལ་འབྱོར་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1604 ལོར་འབྲོམ་ཆུ་རིགས་རྒྱུད་དུ་ཡབ་ཟུར་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་དང་། ཡུམ་ཡིད་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1657 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་ཁྱིམ་པའི་མིང་ལ་ཆོས་རྗེ་ནོར་བུ་ཞེས་ཞུ། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་ལ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཞིང་མཚན་ལ་ངག་དབང……བཀྲ་ཤིས་ཀུན་དགའ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་ཡབ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་དང་ཉིང་ཆོས་མང་དུ་གསན། འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་བར་མ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན……ལ་དཔལ་འབྱོར་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་འཁོན་སྟོན་ལས་ཚིགས་ཐ་མ་དགེ་ཚུལ་དང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི……སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་མདོ་སྔགས་གཉིས་ལ་སྦྱངས་པ་ཟད་དུ་བྱུང་བ……མཛད་ནས་རྩེས་ཐང་གི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ལས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་དང་། འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས། རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན། བདེ་མཆོག་སྦས་དོན་ཀུན་གསལ། དུས་འཁོར། གསང་འདུས་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས། རྗེ་ཕ་བོང་ཁ་པ་ལས་བཀའ་གདམས་གླེགས་བམ། བསྟན་རིམ་ཆེན་མོ། བེའུ་བུམ་སྔོན་པོ། དཔེ་ཆོས་སྐོར་གསུམ། བཀའ་གདམས་གཞུང་དྲུག བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། རིགས་ཚོགས་དྲུག་པ། སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ། ཚ་

འཇུག་རྣམ་བཤད། བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མའི་ཁྲིད་བཅས་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དེ་ནས་ཡེར་པ་སྒོས་དགའ་དབཚ་ཤུང་ཐང་ཆོས་ཁྲི་ཧྲུ་སྟུག་གི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། རྒྱལ་བ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་དབང་བཀུར་བས་མདོ……སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་ཕུལ། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཚན་གཞན་ལ་ཟུར་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་ཡིན་པ་ཚོ།།

ཟུར་ཤཱཀྱ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་སྒྲོ་ཕུག་པ་ཤཱཀྱ་སེང་གེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ……གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཟེམ་གྲགས་པ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1191 ལོར་ཡུལ་ཧམ་མདོའི་དེར་གོམ་དུ་ཡབ་སྤྱ་ཡགས་རྩེ་བོ་དང་། ཡུམ་ཛོ་བཙུན་མ་བཀྲ་ཤིས་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1256ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བྱིས་པའི་དུས་ཉིད་ནས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ངང་གིས……འཇུག་པ་དང་། མི་མ་ཡིན་པ་མང་པོས་བསྙོར་བ་བྱེད་པ་ཡང་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་མཁན་པོ་རྣལ་འབྱོར་བྱང་སེམས་ལས་རབ་ཏུ…བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་གྲགས་པ་སེང་གེ་ཞེས་གསོལ། མཁན་པོ་དེ་ཉིད་ལས་འདུལ་བ་གཙོ་མཛད་པའི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་

བཅུ་དགུ་པར་མཁན་པོ་རྣལ་འབྱོར་བྱང་སེམས་དང་། ལས་སློབ་ཚོགས་པ་གནས་བརྟན། གསང་སྟོན་ཟེམ་ཆེན་མོས་མཛད་དེ་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་བྱ་ཡུལ་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་རྡང་མཇལ་ཞིང་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པར་གསན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་རྩ་དགུ་པར་སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་སྐུ་གཤེགས། དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་བྱ་ཡུལ་དགོན་གྱི་གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་……བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་དྲུག་པར……དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་འོད་གསལ་བ་ཆེན་པོས་ཚོགས་ཀྱི་ཕུར་འོད་གསལ་དགོན་པ་གསར……འདེབས་མཛད། རི་ཞེར་བ་ཆེན་པོས་ལྷོ་བྲག་ཤར་དུ་རི་ཞེར་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། ཁོང་ནི་བྱ་ཡུལ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །

གྲང་ཆོས་སྐྱོང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་མདོ་སྨད་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་ཐོག་མའི་ལྟ་བ་ནི་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་བྱ་བ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་ལྟ་བ་འཛིན་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དེའུ་ཚྭའི་མཚོ་རྒྱུད་ཨ་ལུང་རྡོ་རྗེའི་བྲག་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་བཞུགས་པའི་བླ……ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ (953—1035) གྱི་མཚན་སྙན……[illegible] ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་བྱོན་ནས་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་

རབ་གསལ་ལས་འདུལ་བ་གསན་པས་སྤྲར་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་ཅིག་ཅར……འཇུག་པའི་སྒྲུབ་ལམ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ངོ་གནོང་ཞིང་སེམས་འགྱོད་ནས་ཚུལ་··བཞིན་དུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། འདུལ་བའི་བསྟན་པ་མདོ་ཁམས་སྨད་ནས་དར་བ་མཛད་པར་ཕྱག……རྗེས་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞག ཁོང་ནི་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་གྲགས་ཆེ་བའི་སློབ་མ་བཅུའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ཟླ་ནམ་ཟིན་ལྡེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཨེ་ཤོ··ལེགས་དང་། ཡུམ་དམུ་ལྕམ་ཆང་ལེགས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་སྐུ་བོན་ནི་ཞང་ཞུང་གཡུང་དྲུང་རྒྱལ་པོས་མཛད་ཅིང་གསས……ཁང་ཡང་བཞེངས། བཙུན་མོ་མཚོ་སྨན་ཁྲི་དཀར་བྱ་བ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་ལྡེ་འཕྲུལ་ནམ་གཞུང་བཙན་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བང་སོ་ཆུ་བོའི་གཞུང་ལ་བཏབ། ཁོང་ནི་ཆུ་ཡི་ལྡེ་བརྒྱད་ལས་ལྡེ་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །

ཟླར་སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེང་གེ

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1207 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་མོན་འཁར་ཡིན་ཏེ་གདུང་རུས་ནི་ཟླད་ཙ་ཡིན། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་ར་འཚོ་མཁན་ཡིན། ཉིན་ཞིག་ལ་རི་མགོ་ནས་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་དགོན་པའི་རྒྱབ་རི་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྒོམ་རང་བྱུང་དུ་ཤར། སྒོམ་ཆེན་གཉིས་ཀྱིས་སྒོམ་གྱི་ཁྲིད་བ་མཛད་པས་ཁོང་གིས་གསན་ནས།

དེ་དག་སྒོམ་ཡིན་ན་ངས་ཀྱང་སྒོམ་ཤེས་པར་འདུག་སྐམ་སྟེ་ཕག་གྲུའི····· དགོན་དུ་ཕྱིན་ནས་འགྲོ་མགོན་རྗེ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་དང་མཇལ་བས། བླ་མའི་ཞལ་ནས་ཁྱོད་ཚེ་སྔ་མ་སྒོམ་ཆེན་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་འདུག་པ་ལ་དམ་ཚིག་གི་སེལ་ཅིག་ཡོད་པར་འདུག སྒོམ་ཆེན་བཟང་པོ་ཡིན་པས་མའི་ལུས་ལ་ཡོད་པའི་ཚེ་ཡང་མའི་ལུས་སེམས་བདེ་བ་དང་། ཁྱོད་རང་ལ་སྒོམ་རང་བྱུང་དུ་ཤར་བ་ཡིན། དམ་སེལ་ཡོད་པའི་རྟགས་སུ་ཁ་བུབ་མིན་པར་ཉལ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་གསུངས། དེ་ནས་ཛོ་སྦྲད་ཀྱི་ཁྲིད་ཅིག་མཛད་པར་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། མཚན་ལ་ཡང་སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེང་གེ་ཞེས་གསོལ། དུས་ཕྱིས་སུ་གྲ་རབས་སུ་ཟླ་ར་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། གཟིམས་ཁང་གི་བླ་རྫམ་ཀྱི་རྫིག་ངོས་ལ་ཁོང་རང་གི་སྐྱེས་རབས་མང་པོ་ཡང་བྲིས། དགེ་འདུན་གྱི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཏེ་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉི་མ་ལྟར་མཛད། གདན་ས་ཕག་མོ་གྲུར་ཡང་སྤྱིལ་མོ་ཆེ་རྫིག་པ་སོགས་གསུམ་ཞེན་ཆེ་བར···· མཛད་དོ། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་གཡའ་བཟང་ཆོས་རྗེ་ཆོས་སྨོན་ལམ་ཡིན།།

ཟླ་ར་བ་བདེ་ལེགས་འོད།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོའི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1322 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང······ བཅས་པར་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་ནས་དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་འདུལ་ཁྲིམས་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་བསྲུངས་བར་མཛད།

ཆོས་རྗེ་མཁར་ཚུ་བ་ཆོས་བསམ་འོད་ལས་འདུལ་བའི་ཆོས་སྐོར་དང་། བདེ་དགྱེས་གསང་གསུམ་གྱི་དབང་། བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད། དབུ་སེམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད། སྤྱོད་འཇུག ཤེས་རབ་བརྒྱ་བ། བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་སྔན་བརྒྱུད། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཅས་ཞུས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤི་སྤྱི་ལོ 1299 ལོར་གཡའ་བཟང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཐེབས། དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བ་ལེགས་པར་…འཛིན་ནས་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བར་མཛད། དགོན་པའི་མངའ་ཐང་ཤིན་ཏུ་དར་བར་མཛད། ལོ་ང་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་རིང་དུ་གདན་སར་བཞུགས། ཁོང་ནི་གཡའ་བཟང་གི་གདན་རབས་ལྔ་པ་ཡིན།།

བཟང་པོ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྤི་སྤྱི་ལོ1871 ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་སྐོང་ཞང་དུ་ཡབ་སྔགས་འཆང་པདྨ་བསྟན་འཛིན…ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ་1932 ལོར་པེ་ཅིན་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་མཚན་ལ་ཀུན་དགའ་ནོར་བུ་ཞུ། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་རང་དགོན་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཁྲུ་ཐོ་དགེ་རྒྱས་པའི་ཤག་ཏུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་འདུལ་འཛིན་ལྷ་རམས་པ་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། སྐུ་འབུམ་དགེ་བཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་ལ་སྦྱངས། ཨ་

རོལ་སྒྲོ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་ལས་འཇིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མའི་དབང་དང་བླ་མཆོད་ཀྱི་ཁྲིད་རྣམས་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་གླིང་དུ་ཞུགས་ནས་སློབ་གཉེར་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་རྗེ་འཇིགས་མེད་བསམ་གཏན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་རོང་པོ་དགོན་ཆེན་དུ་དཔའ་རིས་རབ་གསལ་ཕེབས་སྐབས་རྟགས་གསལ་གྱི་བགྲོ་གླེང་མཛད་པས་ལུང་རིགས་ཀྱི་ཇོ་ངར་ཞིགས་པོ་བྱུང་བས་མཁས་གྲགས་རྒྱས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་གྲྭ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་གསར་བསྐྲུན་མཛད་ཅིང་རྟེན་བརྟེན་པ་བཞེངས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་བླ་བྲང་དམེ་ཤུལ་འཇམ་དབྱངས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཕུན་ཚོགས་གོང་འཕེལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་གནས་མཇལ་དུ་ཕེབས། པེ་ཅིན་ནས་ཞབས་རིམ་མཁན་པོའི་གོ་ས་དང་། ཐམ་ཀ་དངུལ་སྲང་ཉིས་བརྒྱའི་བདག་རྐྱེན་བཅས་རྒྱ་ཆེར་བསྩལ། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་ནན་ཧྭེ་པོ་ཏ་ལར་ཕྱིན་ཏེ་སྒྲོལ་མའི་སྐུ་ལ་མཆོད་འབུལ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པར་རྒྱ་ནག་གོང་མས་ནོ་མིན་ཧན་གྱི་གོ་ས་གསེར་ཡིག གསེར་ཐམ། པཎྜི་ཏ་གའི་ཧོག ཐོབ་རྒྱུན་བཅས་བདག་རྐྱེན་མང་དུ་གནང་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གཟེངས་བསྟོད། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་མཆོད་རྫས་ཡོ་བྱད་མང་པོ་བསྣམས་ཏེ་རང་དགོན་དུ་ཕེབས། དེ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། རྟེན་བརྟེན་པ་མང་པོ་གསར་བཞེངས་མཛད་ཅིང་སྐུ་སེར་མང་པོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བཏང་། དེ་ནས་པེ་ཅིན་དུ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཕེབས

ཏེ། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པའི་ལོ་གསར་དུ་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ནས་གསོལ་སྟོན་ཐོག་ཕུ་གདན་དྲངས་ཤིང་རྒྱ་ནག་ཙན་དན་ཇོ་བོ་ལ····མཇལ། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པར་ཨོབ་རེ་དགོན་པ་ཉམས་གསོ་དང་དབྱར་གནས་གསར་དུ་བཙུགས་ནས་ཕྱག་ལེན་ཕྲ་ཞིབ་གནང་། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པར་ཧུན་གར་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ཧུན་གར་ལོང་རང་འབྲི····གུང་གྲུབ་ཆེན་ལ་པདྨ་ཡང་གསང་དབང་ཆེན་སོགས་མང་དུ་གནང་། ཐེ་ཅིན་ནས་པཎ་ཆེན་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་ལ་མཇལ་ནས་ཆོས་ཀྱི་བགྲོ····གླིང་དང་། ཐུགས་དགྱེས་པའི་ངང་ནས་མཁན་པོའི་གོ་ས་གནང་། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པར་དར་ཧན་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་སྐུ་སེར་བདུན་ཁྲི··ལྷག་ལ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་གནང་། དགུང་ལོ་ང་དགུ་པར་ཡོང་ཧོ་གུང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ····པའི་འཇམ་མགོན་བླ་མའི་སྐུ་བརྙན་ཁྲུ་ཅི་སུམ་ཅུའི་ཚད་ཅན་བཞེངས··ཏེ་ད་ལྟའང་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད། དགའ་ལྡན་བྱིན་ཆགས་གླིང་གི་ཆོས་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་ཡང་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཆུ་མིག་རྫོང་གི་བཟང་པོའི་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཟིམས་ཁང་དགེ་འདུན་ངག་དབང་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1889ལོར་མདོ་སྨད་མཚམས་རིང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ས་རལ་མཁན་ཆེན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་··ཞིང་མཚན་ལ་དགེ་འདུན་ངག་དབང་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། བྱ་ཁྱུང་

དགོན་པའི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་ཕྱི་ནང་གི་རིག་གནས་རྣམས་ལ་གསན་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། བདེ་ཡངས་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་དབུ་མ་དང་། ཕར་ཕྱིན། མངོན་པ་མཛོད། འདུལ་བ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་བཅས་ལ་ལོ་དྲུག་གི་རིང་དུ་སྦྱངས་པར་མཛད། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་སྒྲུབ་ཁང་ཚང་། ཆེ་ཤོས་རིན་པོ་ཆེ། ཞྭ་དམར་པཎྜི་ཏ། རྡོ་རྗེ་འཆང་ཨ་ཧྲུ་ཞབས་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི····ཟབ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མང་དུ་ཞུས་སོ། ཏལ་ཏ་དཔལ་ལྡན་ཇ་སག་ཅུ་སྲ་ཁྱི་ལན་གསུམ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་··བསྐོར་བར་མཛད། རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ལ་སྲ་ཁྱི་ལན་གཉིས་ཕེབས་ནས་མཆོད་མཇལ་ཞིགས་པར་གནང་། བྲ་ཕྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་ཁྲིའི་གོ་གནས་བདག་གིར་བསྐྱངས་ནས་བསྟན་པ་རིན་པོ····ཆེ་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བའོ། དགུང་ལོ་བདུན་བཅུའི་ནང་དུ་ཕེབས་ཀྱང་བགྲེས་སྐྱོན་ཙུང་ཙམ་ཡང་མི་མངའ་བར······བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་འདེབས་མཛད་ནས་འཕྲིན་ལས་ཕྱོགས་བཅུར······སྤེལ་བའི་སྐབས་སོ། ཁོང་ནི་གཟིམས་ཁང་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞིམས་ཁང་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་མཆོག་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1826

སྟོད་མགོ་སྨད་བྲ་ཕྱུང་ལྷ་ཤེར་སུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་

ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1888 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་རྗེ་གསེར་ཁང་པ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ……བཟང་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན……མཆོག་གྲུབ་ཅེས་གསོལ། བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་བཅས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སྐུ་གོང་མའི་གཟིམས་ཁང་དུ་བཞུགས…པས་གཟིམས་ཁང་བར་གྲགས། དེ་ནས་སེ་ར་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་དབུ་མ་དང་། ཕར་ཕྱིན། མངོན་པ་མཛོད། འདུལ་བ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པར་ལྷ་རམས་དམ་བཅའ་བཞག་པའི་སྐབས་སུ་ཨང་གཉིས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་སྦྱང་ཚུལ……པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པར་མངའ་རིས་མཐོ་ལྡིང་གི་མཁན་པོར་ཕེབས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པར་དགོངས་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་ཁྲི་རབས་རེ་དྲུག་པ་ལྷུབས་ངག་དབང་སྙན་གྲགས་པའི་ཡང་སྤྲུལ་ཡིན་ཏེ། གཟིམས་ཁང་པའི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཟུ་དགའ་བ་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙྪ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་

མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག………བཅས་ལ་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཡང་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《ཐུ་རྒྱུད》དང་། 《འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་ཏོར་ནས་བྱུང་བའི་གདུགས་དཀར་པོ་ཅན་གཞན་གྱི་མི་ཐུབ་པ་ཕྱིར་བཟློག་པ་ཆེན་མོ་མཆོག་ཏུ་གྲུབ་པའི་གཟུངས》། 《བསྟན་འགྱུར》ལས《འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ》བཅས…………བཞུགས་སོ། །

ཟླ་འོད་གཞོན་ནུ།

ཁོང་ནི་དྭགས་པོ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་དང་མི་གཅིག་ཡིན……པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

འ

འ་ཞ་རྒྱ་གར་བརྩེགས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎྜི་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་《བསྟན་འགྱུར》ལས《མཆོད་རྟེན་སྒྲུབ་པའི་ཆོ་ག་མདོར་བསྡུས་པ》དང་། 《འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས》བཞུགས་སོ། །

འ་ཞ་བཟའ་ཁྲི་འཛོམ་མང་མོ་རྗེ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་གུང་རི་གུང་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་མང་སྲོང་མང་བཙན་གྱི་མ་ཡུམ་ཡིན། 《དེབ་ཐེར་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས》ལས་ཁོང་མོའི་མཚན་ལ་འ་ཞ་བཟའ་ཁྲི་འཛོམ་མོང་རྗེ་ཁྲི་དཀར་ཏེ་ཤགས་ཞེས་འཁོད་འདུག་གོ།

ཞལ་པ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་མདོ་སྨད་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་ཐོག་མའི་ལྟ་བ་ནི་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་བྱ་བ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་ལྟ་བ་འཛིན་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དེཨུ་ཚྭའི་མཚོ་རྒྱུད་ཆ་ཤུང་རྡོ་རྗེའི་བྲག་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་བཞུགས་པའི་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ (953—1035) གྱི་མཚན་སྙན་གསན་ཏེ་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་ཕྱིན་ནས་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་འདུལ་བ་གསན་པས་སྔར་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་སྤྱོད་ལམ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ངོ་གནོང་ཞིང་སེམས་འགྱོད་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་། འདུལ་བའི་བསྟན་པ་མདོ་ཁམས་སྨད་ནས་དར་བ་མཛད་པར་ཕྱག་རྗེས་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པ་ཡིན། ཁོང་ནི་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་གྲགས་ཆེ་བའི་སློབ་མ་བཅུའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

དྲུག་པ་ཆོས་བཟང་།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་སོགས་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད་པ་དང་། དེ་ནས་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་ཆོས་སྐོར་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། ཁྱད་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་ནང་བྱན་ཚུད་པ་སྦྱངས་ཞིང་ལག་ལེན་དངོས་ལ་སྦྱར་ནས་འགྲོ་བ་མང་པོའི་ནད་ཀྱི་སྡུག

བསྡལ་བསལ་བ་མཛད། གོང་སྨན་དཀོན་མཆོག་འཕན་དར་གྱིས་མཛད་པའི«གསོ་རིག་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང»ལས“ཡན་ལག་ཁོག་པ་བཞི་ཡི་སྒྲོམ་དང་ནི། བསྡུས་དོན་འདུ་བ་སྤྱི་བཅོས་ཤུག་པའི་ལུགས།”ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་བོད་སྨན་མཁས་པ་མི་དགུའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཤུག་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«ཡན་ལག་ཁོག་པ་སྒྲོན་བཞིའི་བསྡུས་དོན»དང«འདུ་བ་སྤྱི་བཅོས»བཅས་བཞུགས་སོ། །

འོ་ལྡེ་སྤུ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ……གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

འོ་མ་ལྡེ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་བྱང་མ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་ཏོ་རེ་ལོང་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་བཙན་ནམ་གྱི་མ་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །

འོ་འཚོ་བྱེད་ཟློ་གྲོས་བརྟན་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐྱིད་ཤོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་བཅས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཏེ་ཞྭ་སེར་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་སོགས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་བྱར་པོ་པཎ་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཕ་ལམ་གྱི་དངོས་སློབ་མང་ཐོས་ཀླུ་བའི……དབང་པོའི་ཞབས་པད་ལ་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་ནས་གསོ་རིག་གི་གཞུང……

ལུགས་སྐྱི་དང་། སྔོས་སུ་ཞལ་ཤེས་མན་ངག་དང་བཅས་པར་ཞུས་ཤིང་ཉམས་ལེན་མཛད། དུས་ཕྱིས་སུ་སྡེ་བ་སྐྱིད་ཤོད་པའི་ལྷ་སྨན་མཛད་ནས་རིན་སྤུངས་སུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་རིན་སྤུངས་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་ཟེར། །ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་དྲང་སྲོང་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ཡིན། གསུང་རྩོམ་ནི«ཕྱི་རྒྱུད་དཀའ་འགྲེལ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་»དང«སྨན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དྲང་སྲོང་དགོངས་རྒྱན»བཅས་བཞུགས་སོ། །

འོ་རྫོང་པཎྜི་ཏ།

ཁོང་ནི་འོ་རྫོང་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

འོ་བྲན་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་འོ་བྲན་དཔལ་གྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་རིགས་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཉེན་ཁྲིམ་པ་སྔེ་སྔགས་འཆང་གོས་དཀར་ལྕང་ལོ་ཅན་ཡིན། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་དང་གདམས་ངག་མང་དུ་ཞུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་པ་མཛད་པས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་ཀུན་ལ་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་མཚན་མ་མངོན་སུམ་དུ་བརྙེས་ཏེ་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་ལ་འཛིགས་པ་མེད་པ་ཉ་ལྟར་རྒྱུ་བ་ནུས་ཤིང་། «གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང»ལས“འོ་བྲན་དབང་ཕྱུག་ཆུ་ལ་ཉ་ལྟར་འཛུལ། ”ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་དང་འབངས་ཉེར་ལྔའི་ནང་གི་ཡ་[illegible]ཞིག་ཡིན་ནོ། །

འོ་ཇོང་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་འོ…ཇོང་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་སྔོན་པ་མཁས་པ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་རྩིས་གཞུང་བཅས་ལ…ལེགས་པར་བསླབས་ཏེ་འགྲོ་བ་མང་པོའི་ནད་ཀྱིས་མནར་བའི་སྡུག……བསྔལ་ཞི་བ་མཛད་ཅིང་སློབ་མ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་བའི་སྐལ་བ་མ་ལྡན་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་འོ་ཇོང་པཎྜི་ཏ་ཞེས་ཞུའོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རྩིས་གཞུང་སྣང་གསལ་འོད་ཐིག》དང་། 《དཔྱད་མཆོག་གཏེར་ཁ་གདབ་པའི་རྩའི་ངོས་འཛིན་སོགས་གསལ་བར་བཀོད་པ་དྲང་སྲོང་བླ་མའི་ཞལ་ལུང་དཔྱད་ཀྱི་གཅེས་ཕྲེང》བཅས་བཞུགས་སོ།།

འོ་བཟའ་ཏེ་མོ་མཚོ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས……ཤིང་རྒྱལ་པོ་སེ་སྣོལ་པོ་ལྡེའི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྡེ་སྣོལ་ནམ་གྱི་ཡུམ་ཡིན། ཁོང་མོའི་མཚན་གཞན་ལ《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འོ་ཟ་ཏེ་མོ་མཚོ་ཞེས་འཁོད་འདུག་གོ།

ཞིག་གོམ་དབུས་གོང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ།། །

འོང་ཀ་ལྷ་སྦྱིན།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་····འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་ནང་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ·······ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་ཞིང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

འོད་ལྡེ།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་ཉང······སྟོད་རྒྱལ་མཁར་རྩེར་ཡབ་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་དཔལ་དང་། ཡུམ་ཅིག་རོ་བཀའ་མགོན་དཔལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། བོད་ལུགས་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ 992 ལོར་ཡབ་མཆེད་སོ་སོར་གྱེས་ནས་ཁོང་གིས་གཙང་ཕྱོགས་ཀྱི“སྒོ་གསུམ་ལ་དབང་མཛད་པ་ནི། དྲིན་དང་གཉའ་ནམ་རྫས་ཀྱི་སྒོ་དང་། བྱུད་མཁར་ར་ཤིང་གི་སྒོ། ཟར་སྟག་ཟླ་ཚོད་ཀྱི་སྒོ།”བཅས་ལ་མངའ་མཛད་པ་ཞེས་མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ···རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད》དུ་འཁོད་པ···དང་། བཙུན་མོ་ཞིག་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་ཕ་ལྷ་དེ་སེ་དང་། ཁྲི་ལྡེ། ཉག་ལྡེ། ཁྲི་ཚུང་རྣམས་རིམ་བཞིན་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། དེ་དག་གིས་གཞུང་བས་ཡུལ་རོང་དང་། གཡག་སྡེ། སྨང་སྟོད་ཀོང་བུ་སྣ། ཡར་ལུང་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་རྣམས་བཟུང་ནས་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་སོ། ཁོང་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་དུ་གྲགས་པའི་སྨད་ཀྱི་ལེ་གསུམ་ནང་

ཀི་ཡ་གྱུལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

འོད་ཟེར་ལྡེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་ཡབ་དཔལ་ལྷེ་དང་། ཡུམ་ཙོག་རོ་བཟའ་འབའ་རེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དེ་ནས་ཁོང་དགུང་ལོ་ཉེར་གྲངས་ལ་ཐེབས་སྐབས། མང་ཡུལ་གུང་ཐང་གི་ཡུལ་མི་རྣམས་བགྲོས་ནས་ཞུ་ཅག་ཐུན་མོང་སྐྱོང་བའི་རྗེ་བོ་ཞིག་དགོས་པ་འདུག་ཅེས་ཁ་འཆམས་ཏེ། མེས་པོ་སྟོད་ཀྱི་ཁྲི་རྗེ་དང་ཞང་བཛེད་ལྷན་རིང་མོ་བྱ་བ་གཉིས་དཔལ་ལྷེའི་དྲུང་དུ་ཡོང་ནས་འོད་ཟེར་ལྡེ་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་གི་རྗེ་བོ་བྱེད་དགོས་པར་ཞུས་པས་གནང་བ་ཐོབ་སྟེ། འོད་ཟེར་ལྡེ་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་དུ་གདན་དྲངས་ནས་ཐང་སྟོད་ཐོ་ལེ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་གདན་ས་ཕབ་སྟེ་སྐུ་མཁར་བཙིགས་ཤིང་། བཙུན་མོ་ཞིག་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་དབང་པོ་ལྡེ་སྐུ་འཁྲུངས། མེས་པོ་སྟོད་ཀྱི་ཁྲི་རྗེ་དང་ཞང་བཛེད་ལྷན་རིང་མོ་གཉིས་ཀྱིས་བློན་པོ་བྱས་ཏེ་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་ཤིང་། དེ་ནས་བཟུང་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་རབས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

འོད་བསྲུངས།

ཁོང་ནི་བོད་ལུགས་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 842 ལོར་ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མ་ཨུ་དུམ་བཙན་པོ་དང་། ཡུམ་ཚེ་སྤོང་བཟའ་བཙན་མོ་འཕན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 905 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བོད་ལུགས་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 846 ལོར་ཡབ་རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མ་ཨུ

དུས་བཙན་པོ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་མི་འཇིགས་གདོང་ལྔའི་ཁྲི་ལ་དབང་……
བསྒྱུར་ནས་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་ཏེ། དགུ་ཁྲི་ཐོག་སྟྲ་དང་། རྫོག་
དཔལ་གསུམ་སྟྲ་ཚེ། རྫོག་རྒྱལ་ཧོ་རེ་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་བློན་པོ་མཛད་
ཅིང་དམ་པའི་ཆོས་ལ་གཙིགས་སུ་འཛིན་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས···
བསྐྲུན་བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་
དམག་དཔུང་གིས་བོད་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་དང་། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཆ་
མང་པོ་དབང་དུ་བསྡུས་ཤིང་མཐའི་སོ་ཁ་ཉམས་པར་གྱུར། བཙུན་མོ་
ཅོག་རོ་བཟའ་རྒྱལ་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ནས་རིགས་སྲས་དཔལ་འཁོར……
བཙན་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པ་བོད་ལུགས་ས་མོ་གླང་
ལོ་སྤྱི་ལོ 869 ལོར་འབངས་གྱེན་ལོག་བྱུང་བ་དང་། ཕོ་བྲང་ནང་
ཁྲུལ་ནས་སྤུན་མཆེད་མ་འཆམས་པས་དབུ་གཡོ་གཉིས་སོ་སོར་བཟུང···
སྟེ་དམག་འཁྲུགས་བྱུང་། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་པར་འབངས་གྱེན་
ལོག་གིས་བཙན་པོ་རིམ་ཕྱོན་གྱི་བང་སོ་བྲུས། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པར་
མདོ་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་བན་ཆོས་ཅུང་ཟད་དར་མགོ་ཚུགས། སྐུ་ཚེའི་
སྨད་དུ་གཙང་པོ་ཡུམ་བརྟན་གྱི་ཁ་ཡ་མ་བྱུང་ནས་གཡོ་ར་ས་ཁྲུལ……
རྣམས་རིམ་གྱིས་ཤོར་ཏེ་མངའ་རིས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་།
དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པར་ཡར་སྟོད་འཕང་ཐང་དུ་སྐུ་གཤེགས།
«ལྡེའུ་ཆོས་འབྱུང»དུ“གནམ་རི་འོད་བསྲུངས་རྩེ་རོས་དུག་གིས………
བཀྲོངས། རྒྱུ་མཚན་ཆེན་ཚུན་མ་མཐུན་པས་སོ། ” ཞེས་གསུངས།
ཁོང་གི་བང་སོ་ནི“འོད་བསྲུངས་གྲལ་ནི་འཕྲུལ་རྒྱལ་རྒྱབ་ན་ཡོད། མིང་
ནི་སྲིས་བུ་ལྷ་བརྟེན་བྱ་བ་ལགས། ”ཞེས«ལྡེའུ་ཆོས་འབྱུང»དུ་འཁོད···

འདུག འདི་ནི་བཙན་པོའི་བང་སོ་མཐའ་མ་ཡིན་ནོ། གོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་ནི་མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་ལྷ་བ་ལྷུར་བཀོད་པ···ཡིན་ནོ། །

འོན་རྒྱལ་སྲས་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རྒྱལ་སྲས་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དང་མི་གཅིག་ཡིན··པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

འོན་རྒྱལ་སྲས་འཇིགས་མེད་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1696 ལོར་ལྷ་ལུང་ཉིད་པར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1750 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཞི་པར་འོན་ཆོས་སྡིངས་ངེས་གསང་དར་རྒྱས་གླིང་དུ་གདན་དྲངས། ལོ་དེར་རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ལ་དབུ་སྐྲའི་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཞིང··མཚན་ལ་བློ་བཟང་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་ཅེས་གནང་། དེ་ནས་མདོ་སྨད་པ་ངག་དབང་རབ་བརྟན་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ཏེ་ཡི་གེའི་སྦྱོར··སློག་དང་། ཆོས་སྤྱོད། རྒྱན་འདུག སྔགས་བཀླག་ཐབས་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་འོན་མདའ་རིས་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་བསྡུས་གཞུང་དང་གཞུང་ཆེན་རྣམས···ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་དམིགས་སྦྱངས·······མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་བཀའ་ཆོས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་

དགུ་པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ·········བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་ངེས་གསང་དར་རྒྱས་གླིང་དུ་ཕེབས་ནས་གསོ་རིག་དང་རྩིས་རིག་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐིག་རྩ་སོགས་ལ་གསན···སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཤུལ་སློབ་ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་དབུར་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི···རིང་དུ་ཕེབས། ཁོང་གིས་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། དུས་འཁོར་བ་ཡོན་ཏན་དར་རྒྱས། ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་ལེགས་འབྱུང་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན་པས་དབང·······ལུང་ མན་ངག་གི་བདག་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་པར་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །

ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«ནག་རྩིས་སྐར་མགོ»དང་། «བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་དྲིན་ཅན་བླ་མ་རྣམས་ལ་འབུལ་བ་དང་རང་བཞིན་གྱི·····གནས་ཚུལ་དྲང་པོར་བརྗོད་པ»། «དཔལ་སྣར་ཐང་དང་། ར་སྒྲེང་། དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་དགོན་མ་ལག་བཅས་ཀྱི་བཅའ་ཡིག»བཅས་ཆོས་ཚན་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་པོད་གཅིག་བཞུགས··སོ། །

འོམ་ཐང་སྨན་མཚོ།

ཁོང་མོ་ནི་ཕྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དུ་སྐྱུ·····[illegible]ངས་ཤིང་། [illegible] རྒྱལ་པོ་ཞེ་

ནོ་ལེགས་ཀྱི་མ་ཡུམ་ཡིན། ཁོང་མོའི་མཚན་གཞན་ལ《དཔེ་ཐེར་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས》ལས་བོམ་ཐང་ཇང་གཉའ་ཞེས་འབོད་འདུག་གོ།

འོར་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་ཞིག་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《སྡོམ་པ་བཤད་པ》ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བརྟུལ་ཞུགས་སྤྱོད་པ་ནག་པོ་པས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

འོལ་གོད་ཚ་སྒྲོན་གེར་ལེགས།

ཁོང་ནི་ཡབ་རྒྱལ་པོ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་དང་། ཡུམ་འོལ་གོད་བཟའ་སྟོང་བཙན་འབྲོ་གར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་གཅུང་པོ་ཡིན། རྒྱལ་པོས་ཁོང་ཐང་མཚམས་སུ་ཕབ་ནས་བཞུགས་སུ་བཅུག་གོ། ཐང་མཚམས་སུ་ཕབ་ཅེས་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་ལས་དམའ་བ་དང་། འབངས་ལས་མཐོ་བའི་ཐོབ་ཐང་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་ནོ། །

འོལ་གོད་བཟའ་སྟོང་བཙན་འབྲོ་གར།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ལྔ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ……

འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱི་བཙུན་མོ་ནར། རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་མ་ཡུམ་ཡིན་ནོ།། །

འོལ་དགའ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1505 ལོར་འོལ་དགའ་ཀྱུང་ནང་གསར་པར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1567 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བསམ་གཏན་གླིང་དུ་རིག་གནས་དང་མདོ་སྔགས་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད་ནས··· རྒྱུད་སྟོད་དུ་ཞུགས་ཏེ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་དང་བཅས·· པར་ཞིབ་ཀྱིས་སྦྱངས་པ་མཛད། རྒྱུད་སྟོད་དང་ཤར་གྱི་གདན་སར་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1558 ལོར་དགའ······ ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས······ ཤིང་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐུ་བརྙན་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པ་གསར་བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པར་བདེ་བ་ཅན་དུ་ཟུར་བཞུགས་མཛད་པས་ཆོས་རྗེ་བདེ་བ་ཅན·· པར་གྲགས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་མཁན་པོ་མཛད། མལ་གྲོ་རིན་ཆེན་གླིང་དང་ཕག་མོ་ཆོས་སྡེ་སོགས་ཀྱི་ཞལ་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པ་མེ་མོ་ཡོས་ལོའི་ཟླ་བ་བཞི་པའི་ཚེས་ཉེར་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས··· སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་བཞེངས་པའི་དངུལ་གདུང་ནི་ཡི་མ་ལྷ་ཁང་གི་ཤར་རྗེན་གཙོའི་གཡོན་བཞི་པར་བཞུགས་ཤིང་དུས··

མཆོད་ཀྱང་ཚུགས་སོ། །ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་ཉེ་ཤུ་རྩ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཚོལ་དགའ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས།

ཁོང་ནི་སྐྱི་ཤུང་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས··· དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཨ

ཡང་ཀྱཱ་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་ཚོགས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1875 ལོར······ཕྱག་རྡོ་ཐང་ཚུ་ཀླུ་སྡེ་བར་ཡབ་རྣམ་ཞེས་པའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་སྐུ་འབུམ་རང་སྐར་དུ་གདན་སར་བཀོད་ཅིང་སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་མདུན······ནས་བར་མ་རབ་བྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཚིགས་སུ་མའི་སྡོམ་པ······མནོས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཁྲི་ཤིག་ཐང་ཆོས་བཟང་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས······ཏེ་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་སེ་ར་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་དབུ་མ་དང་ཕར······ཕྱིན་གཉིས་ལ་རིགས་ལུང་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱངས་པ་ཕྲ་ཞིབ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་སྐུ་འབུམ་དུ་ཕེབས་ཤིང་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར······ཞུགས་ཏེ་ཐོས་བསམ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་མཚོ་སྔོན་དཀའ་བཅུ་སྐལ་བཟང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་མདུན་ནས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས།

དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ······

1900 ལོར་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་བཅའ་ཡིག་གི······དགོངས་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དོ་དམ་ཐུགས་ཁུར་ཆེར་བཞེས་ཀྱི་བཀའ···དྲིན་བསྐྱངས། ཁྲི་ཐུར་ནས་ཀྱང་བསྟན་འགྲོ་བའི་དོན་གྱི་གསོས་སྨན་གང་ཡིན་ལ་འབད་བརྩོན་གཡེལ་བ་མེད་པ་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་སྒྱུ་འཕྲུལ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་སྤྲུལ་ལྷ་རམས་པ་བློ་བཟང་ཆོས་དར།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་ཕྲུག་རྗོ་ཐང་གི་ཡང་ཀླུ་སྐྱེ་བ་ཡིན། ཁོང་ཆུང་དུས་ནས་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་ཆོས་སྡེ་སྒྱུ་འཕྲུལ་དུ་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་སོགས་ལ·······ལེགས་པར་སྦྱངས། དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བར་དུ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཤིང་སེ་ར་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ····བཀའ་པོད་ཕྱི་མ་བཞི་ལ་རྟག་སྦྱོར་གུས་སྦྱོར་གྱི་བརྩོན་འགྲུས་དྲག་པོས··ལུང་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་བར་ནས་དྲངས་པའི་རིགས་ཚུལ་དྲི་མ་མེད་པའི········གནད་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་པའི་སྤོབས་པ་བླ་ན་མེད་པ་མངོན་དུ·····གྱུར་ཏེ། ལྷ་ལྡན་སྨན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་སྐབས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྲངས་ཀྱི་སེང་གེ་དང་ནགས་ཚལ་གྱི་རྒྱ་སྟག་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱི་སྤོབས་པ་མི་སྲ་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་བཀོད། དེའི་སྐབས་སུ་སེ་ར་ཆོས་དར་ཞེས་མཚན་སྙན་གྱི་དབྱངས་འཇེབས་སྲིད་རྩེའི་བར·········བསྒྲགས། སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་དང་། རྭ་སྒྲེང་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་སོགས་དམ་པ་དུ་མ་ལས་དབང་རྗེས་·

གནང་བཤད་ཁྲིད་ལུང་རྒྱུན་སོགས་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དེ་ནས་བྱ་ཁྱུང་དང་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་སོགས་བཤད་གྲྭ་དུ་མར་ཕེབས་ཤིང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔའི་དམ་བཅའ་བཞག་སྟེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་པའི་རྒྱལ་མཚན་དཀྱུང་སྟོན་དབྱིངས་སུ་མངོན་པར་བསྒྲེངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1847 ལོར་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་། བཀའ་གདམས་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་གཙང་མ་བཞིན་ཉམས་ལེན་མཛད་ནས་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཨར་སྙིང་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་འདབས་ཡང་སྙིང་དགོན་དང་ཉེ་བའི་ཡུལ་ཞོལ་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡང་སྙིང་དགོན་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་བཅས་ལ་ལེགས་པར་བསླབས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དགའ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་དུ་ཞུགས་ཤིང་བསྡུས་གཞུང་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དེ་ནས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དུ་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་ཅིང་ཚོགས་ལངས་དང་མིང་བཏགས་སོགས་ལེགས་པར་གྲུབ། སྟོད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་རྒྱུད་ཆེན་དགེ་འདུན་གྲགས་པ་དང་། མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས

གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་ནང་བྱིན་ཚུད་པ་མཛད། སྟོད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་གི་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་1691 ལོར་རྒྱུད་སྟོད་མཁན་ཁྲི་ལ་ཕེབས་པ་དང་། དེ་ནས་མི་རིང་བར་ཤར་རྩེར་ཕེབས་ཏེ་འགྲིག་ལམ་དང་། འཆད་ཉན། གཏོང་སྒོ་བཅས་ཀྱི་ཐད་ནས་སྔར་ལས་ལྷག་པར་བསྐྱངས། དེ་ནས་མངའ་རིས་མཐོ་ལྡིང་གི་མཁན་པོར་ཕེབས་ཏེ་ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོ་སོགས་སྟོད་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་ཕྲན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཅོད་པཎ་དུ་གྱུར། སྟོད་ཧོར་གྱི་དམག་དཔུང་སླེབས་སྐབས་ལྕགས་མཁར་ཟུར་དགུ……བསྒྲུབས་པས་ནུས་རྟགས་ཐོན་ཏེ་ཧོར་དམག་རྣམས་ཀྱང་འཇིགས་ནས་བྲོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལོག་གོ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ 1699 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་གསུམ་ཀྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་དམར་བར་མཛད། དེ་ནས་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་གསེར་དངུལ་སྒྲིལ་མ་ལས་གྲུབ་པའི་ལྷ་བབས་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཏེ་བླ་མ་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཤར་རྩེ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་དང་སྤྱི་འབོར་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་པོད་གསུམ་བཞུགས། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡབ་རྗེ་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ……

གཟིགས་པར་ཞུ་འོ། །

ཨར་ལོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ…… ཡར་ལུང་ལ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བོ་དོང་དགོན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས·· ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ…… དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་བོ་དོང་དགོན་པའི་མཁན་པོ་མཛད། མངའ་རིས་གུ་གེ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རྒྱལ་བསོད་ནམས་ལྡེའི(1371—1404) མཆོད་གནས་སུ་བཞུགས། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང…… ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པར་སྦྱངས་ནས་བསྟན……… བཅོས་མང་པོ་ཞིག་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《དཔལ་གཤིན་རྗེའི་གཤེད་དམར་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི·· རྒྱལ་པོ》ལེའུ་བཅུ་དགུ་པ་དང་། 《བྱ་རྒྱུད》། 《བསྟན་འགྱུར》ལས《དམ་ཚིག་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《ཡི་གེ་དྲུག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《སེང་གེ་སྒྲའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《བརྟན་པའི་འཁོར་ལོའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《ཨ་ར་པ་ཙ་ནའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《བྱང་བ་སྦྱོས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《ཤེས་རབ་འཕེལ་བའི་ཆོག》། 《གཏུམ་པོ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《རྡོ་རྗེ་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《སྔ་

ཚོགས་ཡུམ་གྱི་ཚོ་ག»། «འཕགས་མ་དྲུག་སེལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཅན་མའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «གཞོན་ནུ་གཙུག་ན་ནོར་བུའི་སྐྱེས་རབས་ཟློས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་དགའ་བ»། «མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འཆི་བ་མེད་པའི་མཛོད» བཅས་ཆོས་ཚན་ཉིས་བརྒྱ་དོན་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

ཡིད་བཟང་རྩེ་བ།

ཁོང་ནི་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཡུམ་བརྟན།

ཁོང་ནི་རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མ་འུ་དུམ་བཙན་པོའི་བཙུན་མོ་ཆེན་མ་སྣ་ནམ་བཟས་བོད་ལུགས་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 846 ལོར་སྟོ་བོར་གྱི་ཁྲིའུ་སེའུ་ཚིག་གེ་བ་ཞིག་ང་ལ་སྐྱེས་ཞེས་བློན་པོ་རྣམས་ལ་བསྟན་པས་སྐྱེས་མ་ཐག་སོ་ཡོད་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་ཡུམ་གྱི་བཀའ་བརྟན་དུ་ཆུག་ཅེས་བརྗོད་པས་མཚན་ཡང་ཡུམ་བརྟན་དུ་ཐོགས་ཞེས་གྲགས། ཁོང་སྐུ་ན་སོན་རྗེས་དབུ་རུ་བཟུང་ནས་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་ཏེ་མངའ་ཁོངས་རྗེ་ཆེ་རུ་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་མངའ་བདག་འོད་སྲུངས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་གཡོ་རུ་དང་འཐབ་འཁྲུགས་བསླངས་ཤིང་བོད་ཁམས་སིལ་བུར་འགྱུར་བའི་མགོ་ཚུགས། བཙུན་མོ་པ་ཚབ་བཟའ་བཀྲ་ཤིས་འཚོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་ཁྲི་ལྡེ་མགོན་གཉེན་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་པ་བོད་ལུགས་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 869 ལོར་འབངས་གྱེན་ལོག་བྱུང་སྟེ་བོད་ཁམས་སིལ་བུར

འཁོར། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་པ་བོད་ལུགས་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་878 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གདུང་རྒྱུད་ལས་གྱེས་པའི་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་ལ་ལྷ་སའི་རྒྱལ་རབས་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད་དོ། །

ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙྪ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་བོད་ཡིན་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《གཏོར་མའི་ཆོ་ག》དང་། 《བླ་མའི་མཎྜལ་གྱི་ཆོ་ག》། 《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་བསྟོད་པ》། 《དཔལ་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོའི་མངོན་པར་དབང་བསྐུར་བའི་ཆོ་ག》། 《དཔལ་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག》། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་ཐུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་རིམ་པ》། 《གཞན་དོན་སློབ་མ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆོ་ག》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྐན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་།

བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཙུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཐུལ་དུ་ཕྱིན་པ……སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《བདག་མེད་མ་ལྷ་མོ་བཅོ་ལྔ་ལ་བསྟོད་པ》དང་། 《བདག་མེད་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་རབ་ཏུ་གསལ་བ》། 《རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་དགོངས་པའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག》། 《ཐ་དད་དུ་ཆོས་སྤྱོད་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ལྟ་བ་ངན་པ་སེལ་བ》། 《ལྟ་བ་ངན་པ་སེལ་བའི་དཀའ་འགྲེལ》། 《སྔགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྟོན་པ་ལྷན་སྐྱེས་བརྟག་པ》། 《དབང་གི་དགོས་པ་མདོར་བསྡུས་པ》། 《དབང་གི་བྱ་བ་མདོར་བསྡུས་པ》། 《རང་བཞིན་ལྔ་བ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བརྩེ··བ་ལྔ་པ》《དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ》། 《རྡོ་རྗེའི་ཚིག》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཡེ་ཤེས་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1364 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1413 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ར་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཅུ་པ་ཡིན། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། །

ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ་སྐུ···འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་[illegible]དུས་ནས

བསྟན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་པཎ་གྲུབ་ཏུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད།

ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་སྒྱུ་མ་ཅན»ཞེས་བྱ་བ་ཇོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ཛ་ཡ་ཙནྡྲས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

ཡེ་ཤེས་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1330 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1380 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1354 ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1378 ལོའི་བར་དུ་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔའི་རིང་དུ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། ཁོང་གིས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སློབ་དཔོན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་པས་མཁན་ཆེན་གྱི་མཚན་སྙན་ཡང་བཞེས་སོང་། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1379 ལོར་གདན་ས་ཀུན་སྤངས་ཆེན་པོ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ལ་གཏད་ཅིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ། དགུང་ལོ་ང་བཅུ

ང་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་རབས་ཉེ་ཤུ་རྩ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡོངས་འཛིན་འགྲོང་རྩེ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1745 ལོར་ཉང་སྟོད་གྲམ་བུ་ཞེས་པར་ཡབ་དཔལ་ལྡན་སྒྲི་ཆོས་དང་། ཡུམ་མཆོག་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1800 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་འགྲོང་རྩེ་ཆོས་སྡེར་ཆོས་ཞུགས་མཛད། མཁན་པོ་མང་ཐོས་ཚུལ་ལྡན་དྲུང་དུ་དབུ་སྐྲའི་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཞིང་མཚན་ལ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་ཐོས་བསམ་གླིང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་དྲུང་དུ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ལོ་དེར་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། ཁོང་གིས་ལོ་ཆེན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། འཇམ་བཞད་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་རྒྱུད་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་གསང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཚོ་ག་དང་ཕྱག་ལེན་བཅས་པར་ནང་བྱན་ཚུད་པར་མཛད། དེ་ནས་རྩེ་ཕྱོགས་འབྲུག་ཡུལ་གྱི་རི་བོའི་གནས་སུ་ཐེབས་ཏེ་ལོ་ཤས་རིང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། སླར་ཡང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཐེབས་

ནས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་སློབ་དཔོན་གནང་། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་པར་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་མཆོག་གི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། ལོ་གཉིས་འགོར་རྗེས་སྐུ་གཟུགས་ཐང་མིན་གྱིས་ཡོངས་འཛིན་དགོངས་ཞུ་མཛད་དེ་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་རི་ཁྲོད་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་གཞོལ་བ་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ཞལ་གདམས་གསུང་མགུར》དང་། 《ཤེར་སྙིང་སྦས་དོན་མངོན་རྟོགས་གསལ་བའི་ཉི་མ》། 《བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གནས་བསྟོད་མཐོང་བ་དོན་ལྡན》། 《གནས་མཆོག་མགར་མོ་ཆོས་རྫོང་གི་བསྟོད་པ་དད་ཅན་འགུགས་པའི་ལྕགས་ཀྱུ》། 《དབེན་ས་ཆོས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་གི་གནས་བསྟོད་ཤེལ་དཀར་ཕྲེང་བ་ཀུན་གྱི་ཡིད······འཕྲོག》། 《རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་གྲུབ་མཐའ་བཞི་སོ་སོའི་ལུགས་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསལ་བ···ཉི་མའི་སྙིང་པོ》། 《འདུལ་བའི་ལས་ཆོག་ལག་ལེན་སྙིང་པོར་བསྡྲིལ་བ》བཅས་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ།།

ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་མཁྱེན་རབ་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་སྡེ་དྲུག་བློ་བཟང་མཁྱེན་རབ་དབང་ཕྱུག་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ····སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་རྒྱལ་སྲས་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན(1743—1811)གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་····

བཅས་པར་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། འོན་རྒྱལ་སྲས་ཏེ་བརྒྱུད་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་བློ་བཟང་ངག་དབང་ཐོགས་མེད་བསྟན་འཛིན…རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་འགན་འཁྲི་བཞེས་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་གྱིས་མཆོད་པ་ཕུལ། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《དགེ་སློང་གི་བསླབ་བྱ་ཟིན་བྲིས་དགའ་ཚལ》དང་། 《གྲུབ་མཐའི་དཀའ་གནད་ལྷ་བའི་བརྗེད་བྱང》། 《འདུལ་བའི་མན་ངག་ལག་ལེན་བརྗེད་བྱང》། 《སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ལས་བརྩམས་པའི་འབེལ་གཏམ》། 《འཕོ་ཁྲིད་ལ་མཁོ་བའི་ཟིན་བྲིས》། 《འདུལ་བ་མདོ་རྩའི་བརྡ་ཆད་གོ་དཀའ་བ་རགས་པ་ཆེ་ཡོང》། 《བསྟོད་ཚིག་ཀེ་ཏ་ཀའི་ཕྲེང་མཛེས》བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་ཡོངས་པའི་པོད་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1713ལོར་གཙང་སྟོད་སྐྱིད་གྲོང་པད་ཁུད་ནང་པའི་རིགས་སུ་ཡབ་ཚངས་པ…དཀར་པོ་དང་། ཡུམ་ཚེ་རིང་དཔལ་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1793 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་ཆོས་རྗེ་ཚེ་བརྟན་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དྲུང་དུ་དབུ་སྐྲའི་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཏེ་མཚན་ལ་ཡོ་རྒྱན་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་དྲུང་རམས་པ་ནས་ཆོས་སྤྱོད་ཐུགས་འཛིན་མཛད་དུ་བཅུག དགུང་ལོ་བཅུ་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས། ལོ་དེར་པཎ་ཆེན་

བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་མཚན་ལ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བཏགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་བསམ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་གྲུབ་དབང་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་ཕུར་ལྕོག་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ་ནས་ཟབ་ཆོས་འགའ་ཞུས་ཏེ་ས་ཕྱུག་གཅིག་ཏུ་སྒྲིག་འཚོའི་འཚོ་བར་བཅས་མཛད་དེ་ལོ་གཅིག·········བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་སྐྱིད་གྲོང་དུ་ཐེབས་ནས་གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་ཚུལ་གྱིས་ཞི་བར་གཤེགས་པའི་དགོངས་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་དིང་རིར་ཐེབས་ཏེ་ཕ་དམ་པའི་སྒྲུབ་གནས་མཁའ་འགྲོའི་གསང་ཕུག་ཏུ་འཚོ་བ་ངན་ངོན་ཙམ་ལ·········བརྟེན་ནས་ལྷ་རྗེས་མི་ལོ་བཅུ་གཉིས་རྫིལ་བོར་སྒྲུབ་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ·········བཞུགས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་ནས་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔའི་བར་སྐྱིད་གྲོང་བསམ་གཏན་གླིང་དང་། དགའ་ལྡན་ཕུག་པོ་ཆེ། ཆོས་སྡིངས་ཚུལ་ལྡན་གླིང་། བལ་ཡུལ་ཐང་ཀྱི་ཏ་ར་སོགས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་ཉམས་གསོའི་མཛད་པ·········གནང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པར་རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཏེ་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ·········ལར་བཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་མཆོད་པ་ཕུལ། དགུང་ལོ་དོན་བདུན་པར་ཁྲིམ་ཚེ་མཆོག་གླིང་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ··············

གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《སྐྱེས་རབས་སོ་བཞིའི་དོན་རྣམ་བཤད་ཐེག་ཆེན་གསལ་སྒྲོན》དང་། 《འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་བསྟོད་སྤྲིན་སྒྲ་དབྱངས》། 《ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》། 《བླ་མ་དམ་པ་མང་པོའི་བསྟོད་ཚོགས》། 《བསླབ་བྱ་དོན་གཉིས་ལྷུན་གྲུབ》། 《འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་བཤད》། 《ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་འདུལ་བའི་སྨན་ངག》བཅས་ཆོས་ཚན་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ང་དགུ་ཡོངས་པའི་པོ་ཏི…བཅུ་དགུ་བཞུགས་སོ། །

ཡོངས་འཛིན་སྟོ་པ་སྤྲུལ་སྐུ།

ཁོང་ནི་སྟོ་སྤྲུལ་ངག་དབང་མཁྱེན་རབ་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

གཡག་སྡེ་པཎ་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1299 ལོར…… གཡག་སྡེ་བྲེ་མར་ཡབ་ཨ་མི་དཀོན་མཆོག་དཔལ་དང་། ཡུམ་སྐྱ་རྒྱལ་ཆོས་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1378 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་འབན་པོ་ཆོས་དབང་ལས་ངན་སོང་སྦྱོང་རྒྱུད་ཐུན་གཅིག་གསན། རྟོགས་ལྡན་རིན་སྨིན་དང་ཛོ་སྟོན་དར་བརྩོན་གཉིས་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་སློབ……ཞིང་ལེགས་པར་མཁྱེན། མཁན་ཆེན་ཆོས་དཔལ་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་བར་མ་རབ་བྱུང་མཛད། རས་སྟོན་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཏེ་འདུལ་བཞང་ལེགས་པར་གསན།

མཁའ་ཆེན་འོད་འབྱུང་དང་ཞྭ་ཆེན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། གསང་ཕུ་བ་བློ་གྲོས་མཚུངས་མེད་ལས་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་···དང་། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། སྤྱོད་འཇུག ཚད་མ་བསྡུས་པ། སྙན་ངག་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་རྣམས་གསན། ཆོས་རྗེ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་ལས་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཕག་མོ། བདེ་མཆོག འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་དང་། སྦྱོར་དྲུག ན་རོ་ཆོས་དྲུག ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར། སྐུ་གསུམ་ངོ་སྤྲོད་རྣམས་ཀྱི་ཁྲིད། བདེ་མཆོག་རྩ་རྒྱུད། བརྟག་གཉིས། དོ་ཧ། སྐྱེས་རབས་སྔ་ཕྱི་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པ། བསྙེན་སྒྲུབ། རས་ཆུང་སྙན་བརྒྱུད། བཅུད་ལེན་ཕྲེང་བ་ལ་སོགས་པ་ཞུས། ལས་སྟོད་དཔང་རྒྱལ་ལས་དབང་མདོར་བསྟན་དང་། ཉི་ཟླ་སྒྲུབ་པ། སྤྲས་པ་མིག་འབྱེད་ལ་སོགས་པ་ཞུས། རིག་འཛིན་ཀུ་མཱ་··རཱ་ཛའི་དྲུང་ནས་རྫོགས་ཆེན་སྙིང་ཐིག་གི་སྐོར་རྣམས་ཞུས། ཀུན་སྤངས་ཆོས་གྲགས་དཔལ་ལས་དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་བཤད་པ་དང་། གཤེད་དམར་གྱི་དབང་། རྡོ་རྗེ་སྙིང་འགྲེལ། བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ། དུས་འཁོར་རྒྱུད་ཕྱི་མ་རྣམས་གསན། དཔང་ལོ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་ལས་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་དང་། ས་སྡེ་ལྔ། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན། སྙན་ངག་མེ་ལོང་། མཚན་བརྗོད་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་ཞུས། གཡུང་སྟོན་ལས་ཡེ་ཤེས་གསང་རྫོགས་ཀྱི་རྒྱུད་གདམས་པ་དང་བཅས་པ། གསང་སྙིང་དབང་དང་བཅས་པ། ཨ་རོའི་གདམས་པ་སྤྲུངས་སྐོར་དང་བཅས་པ། མཁའ་འགྲོ་སྙིང་ཐིག་དབང་ལུང་ཁྲིད་དང་བཅས་པ། [illegible] ཀྱི་དུས

འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དབང་བཅས་པ། གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་ལུང་། མདོ་དགོངས་འདུས། སེམས་སྡེ་མ་བུ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་ཞུས། བུ་སྟོན་ལས་དུས་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དབང་དང་། རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་བཤད་པ། གསང་འདུས་ཀྱི་དབང་དང་མན་ངག་གི་ཁྲིད། སྦྱོར་བསྡུས། གྲུབ་པ་སྡེ་བདུན། ཕར་ཕྱིན། གཤེད་དམར་རྫོགས་རིམ་སོགས་མང་དུ་གསན། མཆིམས་བློ་བཟང་གྲགས་པ་ལས་བསླབ་བཏུས་དང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་སོགས་ཞུས། ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་བ་ལས་མཆོག་དབང་དང་། ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་གསན། རྟོགས་ལྡན་གྲགས་པ་སེང་གེ་ལས་ན་རོ་ཆོས་དྲུག་དང་། ལྷན་སྐྱེས་རྗེ་མོའི་བྱིན་རླབས། ཕྱག་རྡོར་གཏུམ་པོ་རས་ཆུང་ལུགས། གེགས་སེལ་ལ་སོགས་མང་དུ་ཞུས། དཔལ་ལྡན་བླ་མ་དམ་པ་ལས་གུར་རིགས་བསྡུས་ཀྱི་དབང་དང་། དབུ་མ་ལུགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད། ལམ་འབྲས་ལ་སོགས་གསན། ཕྱིར་བླ་མ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་བསྟེན་ཞིང་། མཁས་པའི་རྩེ་མོར་སོན། བསྟན་བཅོས་མང་དུ་མཛད། ཨེ་ཝཾ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཏེ་འཆད་ཉན་མཛད་དོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རི་ཁྲོད་པ་མགོན་པོ་ཡེ་ཤེས་དང་། གདན་ས་པ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་མགོན། མཁས་གྲུབ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན། མཁན་ཆེན་སངས་རྒྱས་བློ་གྲོས་བཅས་ཡིན། །

གཡག་སྡེ་བློ་གྲོས་ཆོས་སྐྱོང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1389 ཡོར་གཙང་གཡག་སྡེར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་ལུག

ལོ་སྤྱི་ལོ 1463 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཆོས་ལུང་ཚོགས་པ་རབ་བྱུང་ཞུས། དེ་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་བཅས་ཀྱི་ཞབས་པད་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་ལ་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1450 ལོར་དགའ་·····ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི········བསྐྱངས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་རྣམ་པར་དག་པས་དུས····འཁོར་གཙོ་བོར་མཛད་ནས་འཆད་ཉན་སྤེལ། མཆོད་ཁང་གསར་མ་བཞེངས། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་བརྩམས། དགུང་ལོ་དོན་བཞི་པར་ཟུར་བཞུགས་མཛད་ཅིང་ལོ་དེའི་ཟླ་བ་དགུ་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ·····དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་ལྔ་བ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གཙང་ཆུང་ཆོས་གྲགས་དང་། འཕགས་པ་ལྷ། ནོར་བཟང་གསུམ་བཅས་མཁས་གྲུབ་མང་དུ་བྱུང་ངོ། །

གཡག་ཕྲུག་སངས་རྒྱས་དཔལ་བ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1350 ལོར་ས་སྐྱ་འཕྲང་དུ་ཡབ་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1414 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྐུ་འཁྲུངས་མ་ཐག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན་གྱི་ཉེ་གནས་གཡག་ཡུ····

ཞེས་པའི་སྲས་སུ་ངོས་བླངས་པས་ན། ཀུན་གྱིས་གཡག་ཕྲུག་ཅེས་ཞུའོ། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་དང་རྩེ་ཐང་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད། ཁོང་གིས་གཙོ་བོ་མཁས་དབང་བརྩོན་འགྲུས་དཔལ་ལ་བསྟེན་ནས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། དབུ་མ། འདུལ་བ། མངོན་པ་མཛོད་བཅས་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་དེ་དབུས………གཙང་གི་གྲྭ་ས་ཐམས་ཅད་དུ་གྲྭ་སྐོར་མཛད་པས་རིགས་ལམ་སྨྲ་བའི་ཁྱུ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། ཁྱད་པར་དུ་མདོ་ཕྱོགས་ལ་མཁས་པའི་ཚད་མ་འཛིན་ས་ཡིན། གོན་ཀྱོ་ཡེ་ཤེས་ལས་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་དང་ས་སྐྱའི་སྙན་བརྒྱུད་གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་གསན་པར་མཛད་ཅིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས……ལེན་ལ་གཞོལ། དེ་ནས་དབུས་གཙང་གི་མཁས་གྲུབ་གོང་མའི་བསྟི་གནས་སོ་སོར་བཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་རྒྱུན………བསྲིངས་ཏེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ……གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རོང་སྟོན་སྨྲ་བའི་སེང་གེ་དང་། རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས། གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཆོག་བཅས་ཡིན་ནོ། །

གཡའ་བཟང་ཆོས་རྗེ་ཆོས་སྨོན་ལམ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1169 ལོར་གཙང་ཞལ་དམར་སོར་ཡབ་སྲང་མོ་ལྷམ་དང་། ཡུམ་ཞང་ལྷམ་འབུམ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1233 ལོར་སྐུ་གཤེགས། གཞོན་ནུ་དུས་སུ་ཅུ་ཞིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པར་མཁས་པ་ཅིག་བྱུང་། སྦྱིན་

མཁན་པོ་ཆོས་སྟོན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་ཆོས་སྐྱོན་ལམ་དུ······གསོལ། འདུལ་བ་དང་བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ་སོགས་གསན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་མཁན་པོ་གླུབས་དཀར་དང་། སློབ་དཔོན་གོང་གད་པ་གཉལ་དར་མ་གཟི་བརྗིད། གསང་སྟོན་སློབ་དཔོན་མི་ཆར་ལ་ཞུས་ཏེ་རྒྱ་དུར་དགོན་དུ་བསྙེན་པར་རྫོགས། ལོ་ངོ་ལྔ་དྲུག་གི་བར་དུ་མཁན་པོ་གླུབས་དཀར་ལས་འདུལ་བ་མཁས་པར······བསླབས་པས་བསྟུབས་འདུལ་བ་འཛིན་པར་གྲགས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་ཉི་ཟླ་སྒང་དུ་སློབ་དཔོན་གྱི་ཆོས་བཞི་བྱུང་བའི་ཚེ་ཞར་ཆོས་པ···མཛད་ནས་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་ཐུགས་ནས་གསུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པ་དགེ་འདུན་སྒ་ཞིང་པའི་གཉེར་བཟང་བ་མཛད། ལོ་དེར་གྲྭ་རབས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཟླ་ར་སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེང་གེ་དང་མཇལ་ཞིང···བླ་མའི་ཐུགས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྟོགས་པ་འཁྲུངས། དེ་ནས་གཙང་དུ་བྱོན་ཏེ་སློབ་དཔོན་ཞིག་པོ་བདུད་རྩི་དང་མཇལ་ཞིང་བྱིན······རླབས་ཞུས། སློབ་དཔོན་བྲ་སྦང་དང་རྒྱང་རོ་དར་མ་མགོན་གྱི་ཞལ་མཇལ། དེ་ནས་འཕན་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏེ་འཕན་ཡུལ་བྲག་དཀར་བ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ཞུས། བྱ་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏེ་བསྟུབས་སྒོམ་ལས་སྐྱབས་འགྲོ་ཞུས། དེ་ནས་འོན་ལ་བྱོན་ཏེ་ཆོས་རྗེ་འབྲི་གུང་བ་དང་མཇལ་ནས་ཆོས་ཐུན་ཅིག་ཀྱང་གསན། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་འབུམ་ཞིང་དུ་འཇིག་རྟེན་ལྷོས་བཏང་གི་སྒྲུབ་པ་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་ཟླ་ར་རིན་པོ་ཆེ་ལས་སྙིང་པོ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་ངོ་སྤྲོད་ཐབས་ལམ་ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་སོགས་གདམས་ངག་མང་···

ཏུ་ཞུས། སློབ་དཔོན་གཉགས་སྒོམ་ལས་ལོ་རོའི་ཆོས་དྲུག་དང་ཚེ་སྒྲུབ་ཞུས། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1206 ལོར་གཡའ (གཡམ) བཟང་དགོན་པ་གསར་འདེབས……མཛད། དགེ་འདུན་མང་པོ་འདུས་ནས་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཁྲིམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དེ་ནས་བྱ་ར་ཨོག་ཨོག་ཡན་དང་། སྣ་འདྲ་མན། དྭགས་པོ་ཀྲོངས་ཁ་ཡན། མོན་འགར་མགོན་པོ་གདོང་མན། གྲོ་ཤུལ་ཆ་ཁྲོད་ཚུན། གངས་པར་གསེར་ཚུ་ཁ་ཡན། ལྷོ་བྲག་གཏམ་ཤུལ་ཚུན། ཡར་ཀླུངས་བྱ་སའི་བར་དུ་ལམ་རྒྱ་མཛད་དེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐོར། འདུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཟྭ་ར་དགོན་པ་ཟླ་ཁྲི་ལན་མང་དུ་བསྐྱལ། དེ་ནས་གཞན་དོན་ལེགས་པར་གྲུབ་པས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་ལྔ་པར་དག་པ་མཁའ་སྤྱོད་དུ་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། ཁོང་ནི་གཡའ་བཟང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གཉལ་སྨད་དཔལ་རི་བ་སངས་རྒྱས་བྲ་སྒོམ་དང་། གོར་གདོང་སངས་རྒྱས་ལྷ་སྒོམ། གསེར་ཏྲེ་བ་སངས་རྒྱས་ལེ་སྒོམ། དགོན་གསར་བ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་སྒོམ་བཅས་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ལ་སྒོམ་བཞིར་གྲགས་སོ།།

གཡས་རུ་སྨོན་ལམ་དཔལ་བ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1414 ལོར་གཙང་གཡས་རུ་བྱང་གི་ས་ཆར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1491 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཆོས་གྲྭ་ལ་ཞུགས་ཏེ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་རྩ་བའི་སློབ···

དཔོན་དུ་བསྐོས་ནས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས།
རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་ལས་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་འགྲེལ་སོགས·········
གསན། རྩོད་ཐང་དུ་པོ་ཏི་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་པས་
མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱས། གསང་ཕུར་ཆོས་རྗེ་ཡོན་
ཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་འབྲས་སྤུངས་སུ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་ལ་ཆོས·········
གསན་ཏེ་གཙང་ལ་བྱོན། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དང་། གསེར་ཁང་གོང་
མ་རྣམས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ལ་བཤད···
པ་མཛད། སླར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སེ་ར་རྒྱའི་གྲྭ་ཚང་དང་། ཤར་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་། ཐང་སྐྱ་རྣམས་སུ་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་གནང་།
དེ་ནས་དགེ་ལྡན་ཤར་གྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་རྩེ་ཤར་གྱི་རྩོད་པ་ཞི་བར·····
མཛད། དགུང་ལོ་རེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་
སྤྱི་ལོ 1480 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་པ་དང་། དེའི་
ཕྱི་ལོར་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་གདན་སར་ཡང་ཕེབས་པས་གདན་ས་གཉིས···
ཀར་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གསུང་རབ་མང་དུ་གསུངས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱིས······
ལེགས་པར་བསྐྱངས། ལོ་བཅུ་གཅིག་གི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཏེ་
རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་ཕོ་བྲང་བཞེངས། དགུང་ལོ་དོན་བདུན་པར་ཟུར་
བཞུགས་མཛད་ནས་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་
དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བརྒྱད་པ་ཡིན། ཁོང་གི་
གསུང་རྩོམ་ནི«རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཊི་ཀ»བཞུགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་
ཆེ་བ་ནི་ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་པ་དང་། ནེ་ཙོ་པ། བློ་གྲོས་འཇམ་དཔལ།
ལས་ཅན་བསོད་ནམས་དཔལ་བ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

ག་ཡི་རབ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1723 ལོར་མདོ་སྨད་གླུ་ཤོད་དུ་གཡི་ཞེས་པའི་རུས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1790 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ནས་སྡེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བསྙུས་གྲྭ་གསན། སྒྲུར་དཔོན་གྱི་འགན་ཁུར་བཞེས་ཏེ་རྫོད་པ་བཟང་བས་ཐལ་ཕྲེང་ཚང་མ་ཐུགས་འཛིན་གྲུབ། རྗོ་བཅལ་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་བཏགས་མཛོད། རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། སྨན་དང་རྩིས་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཁས། དེ་ནས་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་། འདོན་ཏ་དབྱངས། ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་ཐམས་ཅད་ལ་གྲྭ་ཚང་གསར་ཚུགས་ཀྱི་བབ་དང་བསྟུན་པའི་རྟེང་བསྐྱུལ་ཐབས་མཁས་པོ་གནང་བས་གྲྭ་ཚང་ལ་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ཚུགས་ཟིན་ངེས་བྱུང་། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1783 ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་སྔར་ལས་ལྷག་པར་དོ་དམ་མཛད། ཁྲི་ཐུར་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཁོ་ན་མཛད་ནས་དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཡུ་ཐོག་དོན་ཡོད་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1779 ལོར་མདོ་སྨད་རྩེ་གཞུང་བསྟན་པ་སྐྱབས་ཀྱི་ལྷ་ཞོལ་དུ་རྩ་མའི་འབྲོག་སྡེར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1825 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་གཡུ་ཐོག་མཁན་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་གདན་སར་བཀོད། སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་དགེ་འདུན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། རོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་དུ་ཞུགས་ནས་རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། རྡུང་ཡིག་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཤིང་བཟའ་པཎྜི་ཏ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས། གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ། གཡེར་འདུན་བློ་གྲགས་སོགས་ལས་བཀའ་ཆོས་གསན་ཞིང་དབང་དང་རྗེས་གནང་མང་དུ་ཞུས། རོང་གན་དགེ་འདུན་མཁྱེན་རབ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་དང་དབུ་ཕར་གྱི་རྣམ་བཤད་སོགས་གཞུང་ཆེན་མོའི་ཚིག་དོན་ལ་ནང་བྱན་ཚུད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1787 ལོར་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཅུའི་རིང་དུ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀས་ལེགས་པ་བསྐྱངས། སྐྱབས་མགོན་དགེ་འདུན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་དབུས་སུ་ཕེབས་སྐབས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་ལ་རྒྱའི་བྱ་བ་གོང་འཕེལ་མཛད། དེ་ནས་བླ་བྲང་དུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་དེ་ནས་ཀུང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ

གསུངས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར། སྐུ་གོང་མས་བཞེངས་པའི་དགོན་ཆེན་གྱི་བྱམས་ཆེན་ཞིག་གསོ་དང་། ཕྱག་དཔེ་སྔར་ཡོད་སྙིང་གསར་བཞེངས་མང་དུ་གནང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་མཛད་བཟང་རླབས་ཆེན་གྱིས་བསྐྱངས་མཐར་དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པར………
དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།

གཡུ་ཛོག་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1826 ལོར་མདོ་སྨད་གཡུ་ཛོག་གི་འབྲོག་སྡེར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་གདན་སར་བགོད་དེ་རྟེང་ཡིག་སྤྲུལ་སྐུ་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་། ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། རྗེ་གསེར་ཁང་བ་ལས་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས་ཤིང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་གླིང་དུ་ཞུགས་ནས་དགེ་བཤེས་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་དང་། ཀ་སར་ལྷ་རམས་པ་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་ཧེན་ཏེ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་སྦྱངས་པས་རིགས་ལམ་ལ་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བར་གྱུར། སྐྱབས་མགོན་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཐར་ཤུལ་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ། བློ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལས་མི་ཏྲ་རྫོར་ཕྲེང་དང་། སྒྲུབ་ཐབས། རིན་འབྱུང་། ལམ་རིམ། བླ་མཆོད་ཕྱག་ཆེན་སོགས་བཀའ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། ཁྱད་པར་དུ་སྡེ་ཁྲི་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་ལས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། ཤར་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད་ཅིང་

འཁྲིད་ལས་ཤིན་ཏུ་འཕེལ། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་འཁྲིག ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་། ཁྲི་ཟུར་ནས་གདན་ས་རང་དང་གཞན་ཐོག་དར་ཞིང་སོགས་བདག་སྐྱོང་ལེགས་པར་མཛད། སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་སྐལ་ལྡན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བཀའ་ལྟར་སླར་ཡང་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་ཡར་ལྡན་དུ་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་གདན་རབས་ཞེ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཡུ་ཐོག་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1616 ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་སྐོང་སོག་ཙའི་གཡུ་ཐོག་གི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1678 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་རོང་པོ་དགོན་དུ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གསར་དུ་བཙུགས་པ་ཡིན་པས་ཁོང་གྲྭ་རྒྱུན་གྱི་ཐོག་མ་ཡིན། བསླབ་སྦྱོར་དབུ་ཕར་སོགས་ལ་སློབ་གཉེར་ཞུལ་ཕྱིན་གནང་། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་མདོ་སྨད་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་ཕལ་ཆེར་དམ་བཅའ་བཞག་པས་མཁས་གྲགས་རྒྱས། ཡབ་རྗེ་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་དང་། སྟེ་བ་ཆོས་རྗེ། ཀོའུ་བ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ། ལི་ཀྲ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་བཅས་ལ་བསྟེན་ནས་གདམས་པ་ཇོམས་མེད་དུ་བཞེས། སྟག་ལུང་དཔལ་རིའི་གཡས་

ཕྱོགས་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་གི་རྩེ་དང་། དབུ་རུ་མཐོང་རྩེ། ཀན་གྱིའི་བྲག་དཀར། དབེན་གནས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ། དབེན་གནས་བསམ་གྲུབ་བདེ་ལྡན་གླིང་སོགས་སུ་འགྲིམས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། དཔུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་ཡབ་རྗེ་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དཔུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དགའ་ལྡན་ཕྱང་རྩེ་རྒྱལ······རོང་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱི་ཞབས་ལ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་བསྟེན·····ནས་གཞུང་ལུགས་ལ་དམར་ཐག་ཆོད་པར་སྦྱངས། དྭགས་པོ་ཆོས་རྒྱལ་དང་། འབྲས་ཕྲུངས་སྔོ་མང་གི་དཔོན་སློབ་རེབ་སྐོང་ངག་དབང་ཆོས་འབྱོར་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ལ་བསྟེན་ནས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན····མཐར་གསང་ཕུ་མཁས་མང་འདུས་པའི་གྲྭ་ཚང་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དབུས····སུ་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ཅིང་། རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་བཏགས་བླངས། གསེར་ཁང་དམ་ཆོས་རྣམ་རྒྱལ་དང་། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ། གྲུབ་ཆེན་དོམ་ར་བ་དགེ་ལེགས་དར་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕྱིན་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་རྟ་ཡས་མས་ལ་དར་ཞིང་ཤུག་ཤར་དུ་སྒྲུབ་སྡེ་བདེ་འཛོམས་དགའ་ཚལ་བཏབ་སྟེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན·········མཛད་ཅིང་རྟོགས་པ་སློང་དུ་གྱུར། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1670 ལོར་རོང་བོ་དགོན་གྱི་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ····གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་དགུ་ཡི་རིང་དུ་གདན་ས·······བསྐྱངས། དེའི་རིང་དུ་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་[illegible] དོན་ཆེན་

ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས……སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རོང་ཟོམ་དགོན་གྱི་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་གསུམ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«ཡི་དམ་མང་པོའི་བསྙེན་ཡིག་གི་རིམ་པ་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་།»དང་། «བླ་མ་མཆོད་པའི་ཁྲིད་ཡིག»། «གསུང་མགུར»བཅས་བཞུགས་སོ། །

གཡུ་ཐོག་རྙིང་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……790ལོར་སྟོད་ལུང་སྐྱིད་སྣར་ཡབ་ཁྱུང་པོ་རྡོ་རྗེ་དང་ཡུམ་རྒྱ་ས་ཆོས……སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་ཤིང་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1015ལོར་སྐུ་གཤེགས། འཁྲུངས་འདས་གཉིས་ཀའི་ལོ་ཚིགས་ལ་ད་དུང་དཔྱད་དགོས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་ཡབ་ཀྱི་སྐུ་མདུན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་བསླབས་པས་ཚེགས་མེད……མཁྱེན། དེ་ནས་ཡབ་ཀྱིས་གསོ་དཔྱད་ཀྱི་གཞུང་དང་ལག་ལེན་བཅས་པ་ཁྲིད་པས་མཁས་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་གྱི་ཕོ་བྲང་ཕེབས། བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་མཁས་པ་རྣམས་དང་བགྲོ་གླེང་མཛད་སྐབས་རྣམ་པར་རྒྱལ། རྒྱལ་པོའི་བླ་སྨན་དུ་དབང་བསྐུར། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་ཙན་དྲ་དེ་བ་ལས་གསོ་རིག་གི་གདམས་ངག་ཁྱད་པར་ཅན་མང་པོ་ཞུས་ཤིང་། མཁས་པ་མང་པོ་ལས་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་མང་དུ་གསན་པས་འཛམ་གླིང་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་དུ་གྱུར། སྐུ་ཚེ་

གང་པོར་བོད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་པ་མ་ཟད། རྒྱ་གར་དུ་ཐེངས་གསུམ་ཕེབས་པ་དང་། བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་བཅས་ལ་ཕེབས་ནས་སྨན་དཔྱད་མཛད་དེ་འགྲོ་བ་མང་པོའི་ཚེ་སྲོག་བསྐྱབས། གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བར་མཛད་རྗེས་རླབས་པོ་ཆེ་བཞག་པར་མཛད། སྨན་པ་འབུམ་རམས་པ་དང་། སྨན་པ་རབ་འབྱམས་པ། སྨན་པ་དཀའ་བཅུ་པ། སྨན་པ་བསྡུས་ར་པ་བཅས་པའི་སྨན་པ་མཁས་པའི་མཚན་རྟགས་སོ་སོ་དེ་དུས་བྱུང་། ཁོང་ལ་སློབ་མ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་པ་ལས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་འབུམ་སེང་དང་། དཔལ་འབུམ། དགའ་དགའ་གསུམ་ནི་ཁོང་གི་རིགས་སྲས་ཡིན། དཔལ་ལྡན་ལྷུན་གྲུབ། ཀོང་པོ་བདེ་ལེགས་རྒྱལ། གྲགས་པ་བསོད་ནམས། བསོད་ནམས་རྩེ་མོ། པདྨ་རྒྱལ་པོ། བདེ་བ་དཔལ། མཛེས་པའི་དཔལ། སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན། འཛམ་དཔལ་སེང་གེ བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ། དཀོན་མཆོག་དཔལ་བཟང་། དཔལ་ལྡན་དར་པོ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རྒྱུད་བཞི》དང་། 《རྒྱུད་བཞིའི་ཐེམ་ཡིག》། 《རྒྱུད་ཀྱི་ཁ་སྐོང》སོགས་པོ་ཏི་སུམ་ཅུ་ལྷག་བཞུགས་སོ། འདི་དག་ལ་རང་རྒྱལ་དུ་རྒྱ་ཡིག་དང་སོག་ཡིག་གི་འགྱུར་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཨུ་རུ་སི་དང་ཧི་གོ་སོགས་སུ《རྒྱུད་བཞི》འདིའི་བསྒྱུར་གཞུང་ཡང་ཡོད།།

གཡུ་ཐོག་གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1126 ལོར་གཡས་རུ་གཙང་གི་སྙོ་བཞི་རེ་ཐང་དུ་ཡབ་ཞང་པོ་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་

པདྨ་འོད་ལྡན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྲི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1202 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་གཡུ་ཐོག་སྙིང་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་དང་གདུང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་ཙེས་པའི་མི་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན། འཁྲུངས་མ་ཐག་ཏུ་སྨན་གཟུངས་ཐོགས་མེད་དུ་གསུངས་ཤིང་ཡུམ་ལ་སྲུན་མི་འཛུམ་པར་གཟིགས་པ……སོགས་མཛད། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་སྔོན་གྱི་བག་ཆགས་སད་ནས་ཆོས་སྤྱི་དང་གསོ་དཔྱད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱོངས་པ་མེད་པའི་མཁྱེན་རབ……དང་ལྡན་པས་མི་ཀུན་གྱིས་འཇམ་དབྱངས་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ཟེར་བ…བྱུང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་རིན་གནས་ཀུན་དང་ཁྱད་པར་གསོ་དཔྱད་ཀྱི་གཞུང་མན་ངག་དང་བཅས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པར་མཁྱེན་པས…སྨན་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་འདྲ་བར་འཕྲིན་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་དགེ་བཤེས་རོག་སྟོན་རྒྱུད་བཞིའི་མན་ངག…གཞུང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་རྒྱ་གར་ཏུ་ཐེབས་ནས་སོ་མ་རཱ་ཛ་དང་། ཡན་ལག་བརྒྱད་པ། རིག་པ་ཙ་མདོ། འཁྲུངས་དཔེ་ཚེ་ཆུང་བཅས་གསོ་དཔྱད་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་གསན…ནས་དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་བོད་དུ་ཐེབས་ཏེ་འགྲོ་དོན་མཛད། རྒྱ་གར་དུ་སྔ་ཕྱི་ཐེངས་དྲུག་ཏུ་ཐེབས་ནས་གསོ་བ་རིག་པ་སློབ་གཉེར……མཛད་དེ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་གྱུར། སྔར་གྱི་གཡུ་ཐོག་སྙིང་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་མཛད་མཇུག་རྣམས……ལེགས་པར་གྲུབ་པས་སྐུ་ལུས་མ་སྤངས་པ་སྨན་གྱི་བླ་མ་མི་བསྐྱོད་རྒྱལ…པོའི་དྲུང་དུ་གཤེགས། ཁོང་ལ་སློབ་མ་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཡོད་པ་ལས

གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་བཟུང་དང་། ཞང་སྨན་ཞིབ་སེ། འབལ་སྨན་ཉི་མ། སྟོན་པ་ཨ་ཚོས། ཤར་མ་ཉི་མ་དཔལ། གཡུ་ཐོག་བསོད་ནམས་སེང་གེ དགེ་བཤེས་རོག་ཆུང་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«བརྒྱུད་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ»དང་། «དཔའ་བོའི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པའི་མདོ་གནས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་མཐོང་བའི་མེ་ལོང»། «རྩ་དཔྱད་རིག་པ་རང་གསལ་སྒེ་ཚན་ལྔ་པ»། «ལག་ལེན་པོད་ཆུང»། «མན་ངག་ཤོག་དྲིལ་སྐོར་གསུམ»། «རྒྱུད་ཆུང་བ»། «ཉམས་ཡིག་བུ་དོན་མ»བཅས་གསོ་དཔྱད་ཀྱི་སྐོར་དང་། «དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཊི་ཀ»སོགས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

གཡུང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དཔལ་བ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1284 ལོར་ཚོང་འདུས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་སྣུབ་ཡིན། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1365 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་མཁྱེན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་སྔགས་གསར་རྙིང་དང་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཁས། ཤངས་པ་ཤཱཀྱ་འབུམ་ལས་གཤིན་རྗེའི་སྐོར་ལེགས་པར་གསན་པས་འཁྲུལ་འཁོར་ལས་སྦྱོར་སོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་མཐུ་ཡང་ཆེ། གཞོན་ནུ་སྐབས་སུ་གོང་མའི་བཀའ་ལུང་གིས་རྒྱ་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཞིང་ཆར་ཕབ་པས་གོང་མ་དགྱེས་ཏེ་གནང་སྦྱིན་མང་པོ་གནང་བས་ནོམ་པ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་བོད་དུ་ཕེབས། ཆོས་རྗེ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་དང་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་གཉིས་ལས་དུས་འཁོར་ལེགས་པར་གསན་ཞིང་མཁས་པར་གྱུར། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་

པའི་མན་ངག་རྣམས་ལ་ཉམས་ལེན་དྲག་པོ་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་ཕུང་
པོ་རི་བོ་ཆེ་དང་ར་དུམ་བྲག་ལ་སོགས་པའི་གནས་སུ་བཞུགས་ཏེ་གཞན་
དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། སྔགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སངས་
རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་འབྱེད་མཛད་པ་བ་གཡག་སྡེ་པཎ་ཆེན་གྱིས·········
གཟིགས་པས་ཤིན་ཏུ་དད་དེ། དཔོན་སློབ་བཅོ་ལྔ་དང་མཉམ་དུ་
ཕུང་པོ་རི་བོ་ཆེར་ཕྱིན་ནས་ཞབས་ལའང་གཏུགས་ཏེ་ཆོས་མང་དུ········
གསན། ཁོང་གིས་སྐུ་ཚེའི་སྨད་ལ་ཚོགས་པ་ཆོས་ལུང་པ་ལས་བསྙེན་
པར་རྫོགས་ཤིང་མཚན་ལ་རྡོ་རྗེ་འབུམ་ཞེས་གསོལ་ཡང་རྗེས་སུ་རྡོ་རྗེ·····
དཔལ་བ་ཞེས་སུ་བསྒྱུར། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་
གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ···
གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འཕྲུལ་གཙོ་བོ་མཛད་པའི་གསང་སྔགས་རྙིང་
མའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན།།

གཡུང་སྟོན་ཛ་རི།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ·········
གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་
པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ (953—
1035) ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་པའི་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི·····
བཅུའི་ནང་ཚན་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སློབ་དཔོན་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ·····
དབང་ཕྱུག་ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་
རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ཆོས་སྐོར་མང་········
དུ་གསན། དེ་ནས་ཁོང་གིས་བ་འོར་བཟུང་སྟེ་དགེ་འདུན་མང་པོའི་

ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད། ཁོང་ནི་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་གྲགས་ཆེ་བའི་འདུལ་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

གཡུང་དྲུང་སྙིང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཇོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་གཞི་གསང་ཆེན་དཔལ་ཀུན་ཏུ་ཁ་སྦྱོར་ཞེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ》དང་། 《དཔལ་ཟབ་མོའི་དོན་གསལ་བ་ཆད་དུ་བྱུང་བ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐིག་ལེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

གཡུང་དྲུང་འོད།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཇོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྣང་བའི་རིམ་པ》དང་། 《ངན་སོང་ཐམས་ཅད་སྦྱོང་བའི་ཐབས་སྦྱིན་

སྲིག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག》བཅས་བཞུགས་སོ། །

གཡེར་སྒོམ་ངག་དབང་དགེ་འདུན་ལྷ་གྲགས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ……
1734 ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་སྐོང་གན་གྱ་སྟོད་མའི་དཔོན་རྒྱུད་དུ་སྐུ……
འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1811
ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་སྐུ་གོང་མ་གཡེར་སྒོམ་
འཇམ་དབྱངས་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ནས་གཡེར་སྒོམ…
བསམ་གཏན་ཆོས་འཕེལ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ།
དགུང་ལོ་བདུན་པར་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ………
བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་མཚན་ཞབས་པ་བཙུགས་ཏེ་རིམ་
བཞིན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། སེ་ཏན་ཆོས་རྗེ་ལས་སྙན་
ངག་སྦྱངས། རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་ལས་ཐི་ཧྲའི་
དབང་སོགས་རྗེ་གོང་མ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་རྒྱུན་བཞུགས་ཚད………
གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་སྟང་རའི་དགོན་གསར་བཀྲ་ཤིས་རབ་
བརྟན་དུ་སྟོང་སྐོར་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཁྲིད་དབང་གསན། དེ་
དུས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་དགེ་བཤེས་ད་ལྟ་བ་དང་། བློ་བཟང་
སྨིན་པ། རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་སྨྲ་དབང་འཇམ་དབྱངས་དགེ་འདུན་
བསྟན་འཛིན་སོགས་དགེ་བཤེས་བཅོ་ལྔ། བདེ་ཆེན་དང་བྱ་ཁྱུང་ནས་
ཕྱིན་པའི་རིགས་པ་སྨྲ་བ་དང་བཅས་ཉིན་རེ་བཞིན་བགྲོ་གླེང་ཚུགས……
པར་རྗེ་འདིའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགོན་ལུང་དུ་ཕེབས་ནས་ལྕང་སྐྱ་རིན་
པོ་ཆེ་ལ་བཀའ་ཆོས་དང་དོགས་གཅོད་འགའ་ཞུས། ཨེར་ཏེ་ནི་པཎྜི་

ཏ་ཧོ་ཐོག་ཐུའི་ཆོ་ལོ་བྱུང་། ཛ་སག་བླ་མ་དཀོན་མཆོག་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་གདོང་རྒྱལ་བ་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོས་ཀྱང་མཁན་ཆས་གནང་། གདན་ས་ཡུམ་འབུམ་པའི་པར་ཤིང་གསར་བསྐོའི་ལས་གྲྭ་བཙུགས་ཏེ……ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་ལེགས་པར་གྲུབ། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་མཁན་ཆེན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲུབ་ཁང་གི་ཤུལ་དུ་འདུ་ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ་བཞེངས། སྡེ་དགེ་ནས་བསྟན་འགྱུར་དང་ས་སྐྱའི་བཀའ་འབུམ་སོགས་པོད་ཉིས་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཙམ་གདན་དྲངས། གདན་སར་གོང་མས་བཞག་པའི་བཅའ་ཡིག་ཚུང་ཟད་བསྒྱུས་པ་ཇེ……རྒྱས་སུ་བཏང་ཞིང་རྙིང་སྐྱུལ་རྒྱུན་འཛུགས་མཛད་པས་གདན་སའི……ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བཏང་ངོ་། , དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དོན་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས……དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་གཡེར་གསྔོང་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཡེར་གསྔོང་འཇམ་དབྱངས་བློ་གྲོས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ……1651 ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་གོང་ཤ་སྦྲང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1733 ལོར་སྐུ.གཤེགས། ཁོང་གི་སྐུ་གོང་མ་ནི་སྐྱེས་རབས་དུ་མར་པཎྜི་ཏ་དང་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང……བརྙེས་པའི་བློས་གར་ཤ་སྟག་མཛད་པ་ཡུལ་མདོ་སྨད་ཀྱི་སྒྲུབ་བརྒྱུད……བསྟན་པའི་མེས་པོ་ཆེན་པོ། གྲུབ་ཆེན་ཆོས་པ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཡིན། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཤ་སྦྲང་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་

མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཉ་ཡུང་དགེ་སློང་བདེ་བའི་འབྱུང་གནས་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་དང་། ལྷ་བྲིས་པ་འགྲོན་ཡུང་དགེ་སློང་ལས་བཟོ་རིག་སྦྱངས་ཏེ། རིག་གནས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་བྲིས་འབུར་གྱི་བཟོ་རྩལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་ཤ་སྦྲང་ལྷ་བཟོ་ཞེས་གྲགས། གྲུབ་ཆེན་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཐུགས་རྫོགས་བཞེས་ཤིང་ཟབ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དཔལ་ལྡན་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དང་གཙང་རྒྱུད་གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན་ཞུགས། རྒྱལ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས། རྒྱལ་སྲས་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། ཁྲི་ཆེན་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། དཔོན་སློབ་བློ་བཟང་མགོན་པོ་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ལ་མི་འཇིགས་པའི་གདེང་བརྙེས་ཤིང་སྔགས་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། ཕྱིར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ནས་བ་སོ་རྗེ་དྲུང་དཀོན་མཆོག་ཉི་མ་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རོ་ཅོག་དང་བཅས་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1696 ལོར་གཡེར་གཤོང་བསམ་གཏན་ཆོས་འཕེལ་གླིང་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་མདོ་སྔགས་ལམ་རིམ་གྱི་འཆད་ཉན་བཙུགས། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གསར་བཞེངས་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྐྱབས་མགོན་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ། ཀུན་གཟིགས་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ། ཐུའུ་བཀྭན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ། བྱང་ཆུབ་མི་ལ། ཆུ་དམར་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས།

འགའ་དྭགས་ངག་དབང་འོད་ཟེར་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་པོད་གཉིས་བཞུགས་སོ། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་སྒྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་གྱ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་གཡེར་གཤོང་སྒྲུ་ཁྲིད་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །

གཡོ་དགེ་བའི་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྟོ་འབྲོག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། དེ་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ནང་བྱན་ཆུད་པ་མཛད། བོད་ལུགས་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 843 ལོར་རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མ་ཡུ་དུམ་བཙན་པོས་དཔུས་གཙང་ཡོངས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་བསྣུབས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་རི་དྭགས་བཙོན་དུ་བཙུག་པའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་དཔལ་ཆུ་བོ་རི་ལ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པའི་དགེ་སློང་གཡོ་དགེ་བའི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་གཟིགས་ཏེ་རི་དྭགས་བདའ་མཁན་བཙུན་པ་ཨད་དན་ཅིག་པ་དང་། ལྷ་ལུང་འཆག་པོ། ཞ་ཟླ་ཁྲི་ལས་པོ་གསུམ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་རི་དྭགས་བདའ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་དྲིས་པས། དེའི་ལན་དུ་བཙུན་པ་གསུམ་པོས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མ་ཡུ་དུམ་བཙན་པོས་དབས་གཙང་ཡོངས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་བསྣུབས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་བཀའ་ཆད་ཕོག་པའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཞུས་རྗེས། དགེ་སློང་གཡོ་དགེ་བའི་འབྱུང་གནས་དང་། དམར་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ། གཙང་རབ་

གསལ་གསུམ་གྱིས་སྤྲང་ཆས་སྤྲད་དེ་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་དྲིའུའི་ཁལ······གཅིག་བཀལ་ནས་དཔལ་ཆུ་བོ་རི་ལས་སྟོད་མངའ་རིས་བརྒྱུད་ཅིང······བྱང་ལམ་དེད་དེ་མདོ་སྨད་ལྷོ་ངོས་བེ་རིའི་ས་ཆ་དེའུ་ཚྭ་མཚོ་རྒྱུད་ཟམ······ཞུང་རྡོ་རྫེའི་བྲག་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་བདེ་བར་ཕེབས་སོ། བོད་ལུགས་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 894 ལོར་ཟླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱིས་གཡོ་དགེ་བའི་འབྱུང་གནས་དང་། དམར་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ། གཙང་རབ་གསལ་གསུམ་ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས་པས་བོད་ཡུལ་དུ་འདུལ་བའི···བསྟན་པ་མི་ནུབ་པའི་ས་བོན་བསྐྲུན་པ་ཡིན། ཁོང་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཏུ་གྲགས་པའི་མཁས་པ་མི་གསུམ་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ར

ར་ཁྲོ་ཤེས་རབ་ཆོས་འཕྲོར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1671 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1722 ལོར་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་…ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་འཁྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་སྐོར་ཅུང་ཟད་རེ་ཉམས་སྟོད་དུ་སོང་བ་ཐམས་ཅད་གསར་གསོས་དང་། མ་ཉམས་པ་རྣམས་གོང་འཕེལ་དུ་མཛད། ལྷག་པར་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1723 ལོར་དུས་འཁྲུགས་བྱུང་དུས་ཆོས་ཁྲིམས་དར………མདུད་ལྟར་ཆེས་དམ་པར་མཛད་དེ། ཉན་ཀུང་ཡོ་སོགས་བཀས་མངགས་དཔོན་ཆེན་དུ་མ་དམག་གི་དཔུང་ཚོགས་དང་བཅས་པ་སྐུ……འབུམ་དགོན་དུ་སླེབས་དུས། གྲྭ་ཚང་གི་དགེ་འདུན་བརྒྱད་ཅུར་ཉེ་བ་རྣམས་འ་ཞུར་ཟ་ཟིང་མེད་པར་གཏོར་སྐྱབ་ཆོས་ཐོག་འཚོགས་བཞིན…བཞུགས་པ་མཐོང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་དཔོན་བློན་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཤིན་ཏུ…མཉེས་ཏེ་གྲྭ་རྒྱང་ཚུལ་མཐུན་སུམ་བརྒྱ་འདུག་ཏུ་བཅུག་སྟེ་ཟླ་ཐོག་ཀྱང་སྤྲད་དོ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1731

ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ཆེན་ལ་བཞུགས་ནས་འགྲིག······ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་ཚགས་འཛིན་ཞིགས་པར་མཛད་དེ་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་སོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་བདུན་པ་དང་། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་ཉེར་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ར་ཉི་ཨ་ཞིང་སྟོན་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1317 ལོར་མི་ཉག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1383 ལོར་སྐུ་གཤེགས། སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་དབུ་སྐྲ་བསིལ་ཏེ་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་གསང་ཕུར་དབུ་ཙ་པ་བྱང་ཆུབ་སྐྱབས་ལ········བསྟེན་ཏེ་འདུལ་མཛོད་ལ་སོགས་གསན་སྦྱོང་བྱས། དེ་ནས་ཁམས་སུ་ཕེབས་ཀྱང་ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་ཕོ་བྲང་ནས་ཡར་བྱོན་ཕྱག་ཕྱི་བྱས···ནས་སླར་ཡང་དབུས་སུ་བྱོན། དེ་ནས་ཆོས་གྲགས་གཉིས་པ་བླ་མ་ཆོས་དཔལ་བ་དང་། མཉམ་མེད་ལྷ་སྟོན་ཞིག་པོ། ཙ་མཚམས་པ་གྲགས་པ་བཟང་པོ། སེམས་དཔའ་སྦྱིན་པ་དཔལ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན། སློབ་དཔོན་གྲགས་པ་བཟང་པོ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་བདེ་དགྱེས་དང་། རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ། རྒྱུད་བརྟགས་གཉིས། མཁའ་འགྲོ་ཀུན་སྤྱོད། བསམ་གཏན་ཕྱུན་འཛོག བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། ཤེར་ཕྱིན། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། ཐེག་བསྡུས་སྐོར་གསུམ། སྒྲུབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ། འདུལ་བ་མདོ་རྩ། མདོ་སྡེ་རྒྱན། རྒྱུད་བླ་མ།

སྒྱུར་འཇུག་སོགས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་ཤེས་རབ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་མཚན་སྙན་ཁྱངས། ཞྭ་ལུ་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བཀལ་བརྟག་མཛད་སྐབས་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་ལན་ཐེབས་དཀའ་བ་བྱུང་བས་རྗེ་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཉེས་སོ། དེ་ལྟར་དབུས་གཙང་དུ་ལོ་ངོ་བཅོ་ལྔ་ཙམ་བཞུགས་ནས་རབ་སྒང་དུ་ཕེབས་ཏེ་བསམ་གྲུབ་རིན་ཆེན་གླིང་དུ་བཞུགས་ནས་འཆད་མཉན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ཞིང་ཡུལ་གྱི་འཁྲུགས་པའང་བསྡུམས། དེ་ནས་ར་ཧི་ལུང་པར་དགོན་པ་བཏབ་ཅིང་འབྲུག་ལོ (1382) ནས་ཚོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས་ཏེ་སློབ་མའི་ཚོགས་ཀྱང་མཐའ་ཡས་པ་བྱུང་ངོ་། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ཞུ་བ་དང་། མི་ཉག་མཁས་དབང་མི་ལྔའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན།།

ར་ཁྲིད།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ《བཀའ་འགྱུར》ལས《རྡོ་རྗེ་ས་གསུམ་དུ་རྒྱུ་བའི་རྟོག་པ་ལྔ་བ》བཞུགས་སོ།།

རག་ཤི་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྨད་[illegible]དབུས

སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་མདོ་སྨད་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་ཟླ་ལུང་རྡོ་རྗེའི་བྲག་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་ཕྱིན་ནས་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ(953—1035)ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་དཀྲུས་གཅིག་ཏུ་བཞེས་ཞིང་དབུས་གཙང་དུ་ལོག་ཕེབས་མཛད་ཅིང་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ལ་ཞིག་གསོས་མཛད། དེ་རྗེས་ཁོང་གིས་ཕྲང་འོག་གི་ལྷ་ཁང་བརྩིགས་ཞིང་ཀ་ཚལ་དང་ཞྭ་བཅས་བཟུང་སྟེ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་སྤེལ་ནས་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཞིང་། དེ་ལས་གྱེས་པའི་ཆོས་རྒྱུད་ལ་རག་ཚོ་ཞེས་གྲགས་སོ། ཁོང་ནི་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས་པའི་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ར་སངས་ཁྲི་ནེ་ཁོད།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ལྔ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱི་སྐུ་གཤེན་ནམ་སྐུ་བོན་ཡིན་ནོ། །

རང་བྱུང་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

རབ་མཆོག་དཔལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ

འབྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་……སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཞུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་བོད……ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས་《སེང་གེ་སྒྲའི་སྒྲུབ་པའི་འཁོར་ལོ》དང་། 《དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་མདོར་བསྡུས་པ》། 《དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་གཏོར་མའི་ཆོག》། 《གསོ་སྦྱོང་བླང་བ》། 《འཕགས་པ་དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་གསོ་སྦྱོང་གི་ཆོ་གའི་མན་ངག》བཅས་བཞུགས་སོ། །

རབ་འབྱམས་པ་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ……སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་དགེ་སློང་གྲགས་པ་ཚེ་རིང་ལས་དགེ་བསྙེན་བསྒྲུབས་ཤིང་མཚན་ལ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ཞེས……གསོལ། དེ་ནས་ཁྲུ་རེ་དགོན་པར་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་བཅས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་རྗེ་ངག་དབང་མཁས་གྲུབ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ……ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་ཞེས་གསོལ། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་བཅས་ལ་གསན་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར……མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་རྒྱལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དང་། པ[illegible]ཁྲི་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཚེ་འཕེལ་སོགས་དགེ་

པའི་བཤེས་གཉེན་བཅུ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས··· མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཁྲུ་རེ་དགོན་པའི་མཁན་ཁྲིར་བཞུགས་ཤིང་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་«སྨན་ངག་མེ་ལོང་གི་ཟིན་བྲིས་གསལ་འདེབས»དང་། «སྨན་ངག་མེ་ལོང་གི་ལུས་དང་རྒྱུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དཔེར་བརྗོད་ཙམ་དྲན······ཐོར་བཀོད་པ»བཅས་ཆོས་ཚན་དགུ་བཅུ་གོ་གཅིག་ཡོངས་པའི་པོད······གཉིས་བཞུགས་སོ། །

རབ་ཞི་བཤེས་གཉེན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་འཛིན་པ་ཆེན་པོར······གྱུར། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཤིང་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག······བཅས་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བཀའ་འགྱུར»ལས«ཐྲ་རྒྱུད»དང་། «གནོད་སྦྱིན་སྡེ་དཔོན་གར་མཁན་མཆོག་གི་བརྟག་པ»སྟེ་སྤྱི་གཉིས་ལ་ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ། «བསྟན་འགྱུར»ལས«བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཚིགས་བཅད་མ»། «རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་

འཇོམས་པ་ཁྲུས་ཀྱི་ཆོ་གའི་འགྲེལ་བ»། «ལས་ཀྱི་མཐའ་བཅོ་བརྒྱད་པའི་མན་ངག»། «རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པ་ཁྲུས་ཀྱི་ཆོ་ག»། «འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་མདོར་བསྡུས»། «རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག»། «རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པའི་གཟུངས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས»། «དཔལ་རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པ་ལ་བསྟོད་པ»། «རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པའི་བུམ་ཆོག»། «ཞི་བའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག»། «གཏོར་མའི་ཆོ་ག»། «རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པའི་ལས་བཞི་སྒྲུབ་པའི་ཆོ་ག»། «རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པའི་ལས་བཞི་སྒྲུབ་པའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག»། «རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པའི་ལས་བཞི་སྒྲུབ་པའི་བུམ་པའི་ཆོ་ག»། «རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པའི་ལས་བཞི་སྒྲུབ་པའི་འཁོར་ལོའི་ཆོ་ག»། «རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པའི་ལས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ཆོ་ག»། «རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པའི་ལས་སྣ་ཚོགས་སྒྲུབ་པའི་ཆོ་ག»། «སྤྱིའི་དམ་ཚིག་མདོར་བསྡུས་པ»། «ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སྡོམ་པ་དང་དམ་ཚིག་དང་མི་འགལ་བ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

རས་ཆུང་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1085 ལོར་གུང་ཐང་ཕྲང་རར་ཡབ་གཞན་དར་མ་གྲགས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1161 ལོར་སྐུ་………གཤེགས། ཁོང་སྐུ་འབྲས་གཙང་བ་ལྷའི་བུ་དང་འདྲ་བ་[illegible]ཞིང་

དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་མཁས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་དང་མཇལ། ཀློག་བཀླགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་ལ་ཕུལ་བས་མ་དང་ཁུ་བོས་སྡིག་མོ……བཏང་། དབང་མེད་ཁྲིད་ནས་ཕྱུ་སློག་ཕྱེད་བཅུག་པས་མཛེ་ནད་ཀྱིས་ཟིན། དེ་ནས་མ་དང་ཁུ་བོས་ཀྱང་མི་ལའི་ཙར་རྒྱུག་ཟེར། རྗེ་བཙུན་ཀྱིས་ཀླན་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས་གནང་ནས་སྒྲུགས……བཟླས་པས་མཛེ་ནད་དྭངས་པར་གྱུར། དེ་ནས་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་གནས་སྐོར་མཛད། སླར་རྗེ་བཙུན་མདུན་དུ་ཕྱིན་ནས་དབང་དང་གདམས་ངག་མང་པོ་གསན་ཏེ་བསྒོམས་པས་གཏུམ་མོའི……དྲོད་རྟགས་ཐོན། རྗེ་བཙུན་གྱིས་ལུས་མེད་མཁའ་འགྲོའི་ཆོས་སྐོར་དགུ་ལས་ལྷ་མ་གཏོགས་བོད་དུ་མེད་པས་བཞི་དེ་ལེན་པར་རས་ཆུང་པ་རྒྱ……གར་དུ་ཐེངས་གཉིས་པ་གཏོང་། ཁོང་གིས་རྗེ་བཙུན་གྱི་བཀའ་ལྟར་བླ་མ་ནཱ་རོ་པ་དང་མཻ་ཏྲི་གཉིས་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཏི་ཕུ་པ་ལས་གདམས……ངག་ཚང་བར་ཞུས། མ་གཅིག་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་མོ་ལས་ཚེ་དཔག་མེད་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཚོགས། རྟ་མགྲིན་ལ་སོགས་པའི་ཤམ་བུ་དང་བཅས་པ་གསན་ནས་རྗེ་བཙུན……མདུན་དུ་ཕེབས་ཏེ་གདམས་ངག་ཞུས་པ་རྣམས་སྙིམ་སུ་ཕུལ། དེ་ནས་གནས་ངེས་མེད་དབེན་པའི་རི་ཁྲོད་འགྲིམས་ནས་འཕྲིན་ལས་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱངས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ལོ་ཕྱི་མགོ་བ་དང་། གཙང་པ་སུམ་པ། བུར་བོ་པར་ཤེར་སྣང་། བླ་མ་སྒོམ་ཚོས། ལོ་རོ་མི་སྣ་བ་སུམ་སྟོན་ཚོས་དར། བུར་སྒོམ་ནག་པོ། ལ་སྟོད་པ་ཟཛས་

ཊི་རས་པ། འབྲི་སྒོམ་དོན་གྲུབ་བཅས་ཕྲུགས་སྲས་བཅུ་གསུམ་ཕྱུན་ནོ། །

རི་ཁྲོད་པ་མགོན་པོ་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ནི་གཡག་སྡེ་པཎ་ཆེན་གྱི་སློབ་མ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པས། གཡག་སྡེ་པཎ་ཆེན་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་ཨེ་ཝཾ་དགོན་གྱི་གདན་ས་བཟུང་ནས་ཡུན་མི་རིང་བ་ཞིག་བཞུགས་ཏེ་སློབ་མའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་འཕྲིན་ལས་སྒོ་ཀུན་ལས་དར་བར་མཛད། དུས་ཕྱིས་སུ་ལྷ་ལ་སྟའི་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་། འདུལ་བའི་ཆོས་ཁྲིམས་ལེགས་པར་བཟུང་ནས་འཆད་ཉན་གྱི་མཛད་སྒོ་རྒྱ་ཆེན་སྤེལ་བས་དགེ་འདུན་ཡང་མང་དུ་འདུས། གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། །

རི་བ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1311 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1390 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཟུར་ཕུག་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སློབ་མ་ཡིན། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ལག་ཏུ་མ་ཚུད་པས་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་འགོད་ཐབས་བྲལ་ལོ། །

རི་བོང་སྨན་པ།

ཁོང་ནི་ཞང་སྟོན་གཟི་བརྗིད་འབར་བ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས། དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

རི་མི་འབབ་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1362 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1453 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་སྤྱིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔའི་གཙོས་རྒྱུད་དང་རིག་གནས་བཅས་པར་གསན་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། དང་པོ་ཞྭ་སེར་ཅོད་པན་འཛིན་པའི་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཀུན་སྤྱོད་རྣམ་པར་དག་པར་མཛད། དེ་ནས་ཞྭ་དམར་བ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་མཁའ་སྤྱོད་དབང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་སྐོར་གྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་བཅས་ལེགས་པར་ཞུས་ཏེ་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་པས་རྟོགས་པ་ཆེན་པོར་མངའ་བརྙེས། དེ་ནས་གནས་ངེས་མེད་ཁོ་ནར་རྟེན་ཏེ་དབུ་སྤྲས་ལ་མི་འཛེག་པ་དང་། ཞབས་སྟན་ལ་མི་བཞུགས་པ། ཆུ་དང་རྡོའི་དཀའ་ཐུབ་སྤྱད་ནས་རྒྱལ་ཁམས་འགྲིམས་ཤིང་གཞན་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྒྲུབས་ནས་དགུང་ལོ་གོ་གཉིས་པར་དྲུགས་པོ་ལ་བར་སྐུ་གཤེགས་སོ། །

རིག་པ་མགོན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་ཕུ་རངས་སུ་ཡབ་སྐྱིད་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན་དང་། ཡུམ་ཅོག་རོ་བཟའ་བཟངས་ཁ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་མངའ་རིས་མང་ཡུལ་དང་། འབངས་གཞུ་ནག་བཙན། ཤར་ཙ་ཐོག གསེར་ཁ་གོག་ལད་

ཀྱི་བདེ་མཆོག་དཀར་པོ། མཚམས་ཀྱི་ར་བ་དམར་པོ། ལྷམ་ལེ་ཡི་མིག་གི་ཕ་བོང་གཡག་ལྡེར་རྫོ་བྲུག་པ་ཅན་ཡན་ཆད། བྱང་གསེར་ཁ་འགོག་པོ། རྨུབ་ཁ་ཆེའི་ལ་བཙས་ལ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་དབང་བསྒྱུར་ནས་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་ཤིང་། བཙུན་མོ་ཞིག་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་འགྲོ་མགོན་དང་། ཆོས་མགོན་གཉིས་སྐུ་འཁྲུངས། གོང་གི་གནས་ཚུལ་ནི《རྒྱལ་རབས་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ》དང་། 《ལ་དྭགས་རྒྱལ་རབས》གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་བཀོད་པ་ཡིན། ཁོང་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་དུ་གྲགས་པའི་སྟོད་ཀྱི་མགོན་གསུམ་ནང་གི་ཡ་རྒྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

རིག་འཛིན་ཀུ་མཱ་ར་རཱ་ཛ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1266 ལོར་བར་གསར་རྫིང་ཁར་ཡབ་རྗེ་སྲས་བསོད་ནམས་དཔལ་དང་། ཡུམ་ཁྱི་བཟའ་འབུམ་མེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1343 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་ཐར་པ་རྒྱན་དུ་ཞུ། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཀོང་པོ་འོ་ཤོད་མཐོ་སྟེངས་དགོན་པའི་བླ་མ་དགྱེས་རྡོར་བ་ལས་ཀྱི་རྡོར་དང་བདེ་མཆོག་གི་དབང་ཞུས། དགུང་ལོ་དགུ་པར་མཁན་པོ་གཙང་པ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་མཁན་པོ་ཡེར་པ་བ་སློབ་དཔོན་མདའ་རིས་པ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ……གཞོན་ནུ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གསོལ། འདུལ་བའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་གསན། རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་ཡི་ལས་ན་རོ་ཆོས་དྲུག་ལོ་ལྔའི་བར་དུ་ཞུས། ཁྱུང་

ནག་སྔག་དར་ལས་རྙིང་མའི་རྒྱུད་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་སྒྲགས་ཕུར་ཕེབས་ཏེ་གྲུབ་ཐོབ་ཞེ་ཕོང་རྡོ་རྗེ་དང་མཇལ་ཞིང་ཕྱག་རྒྱ……ཆེན་པོའི་ཁྲིད་ཞུས་པས་ངོ་འཕྲོད་དེ་རྟོགས་པ་རྒྱུད་དུ་འཁྲུངས། དེ་ནས་མཚུར་ཕུར་ཕྱིན་ཏེ་བླ་མ་གཞུན་རས་དང་དར་མ་མགོན་པོ་གཉིས་ལས་ཀརྨ་པའི་ཆོས་སྐོར་དང་། རྒྱ་སྟོན་པ་བླ་མ་ནམ་མཁའ་རྡོ་རྗེ་ལས་གསང་སྐོར་གནད་ཀྱི་ངོ་སྤྲོད། སྐལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་ལས་གསང་བ་གནད་ཀྱི་ཞེ་ཕོང་ལ་སོགས་པའི་རྫོགས་ཆེན་གསང་སྐོར་རྣམས་ཞུས། སླར་གྲུབ་ཐོབ་ཞེ་ཕོང་རྡོ་རྗེ་ལ་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་བསྟེན་ཏེ་སྙིང……ཐིག་གི་དབང་ཁྲིད་གདམས་པ་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པར་ཞུས། ཁོང་ལྷ་བཟོ་མཁས་པ་ཡིན་པས་བླ་མའི་དོན་དུ་དབྱར་ཐོག་གཉིས་ལ་ལྷ་བྲིས་པར་མཛད། དེ་ནས་ཡར་ཀླུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་འཚར་སྟེང་གི་རི་ཁྲོད་བཏབ་ཅིང་དར་ཅིག་བཞུགས། སློབ་དཔོན་སྒོམ་པ་ལས་བསམ་གཏན་མིག་གི་སྒྲོན་མེ་དང་། དཔོན་པོ་བྱང་གྲུབ་ལས་ཡང་དགོན་པའི་རི་ཆོས། ནར་ལམ་བླ་མ་བཀྲ་ཤིས་ལུང་པ་ལས་གཤིན་རྗེ་དགྲ་ནག་དང་། སློབ་དཔོན་ཡེ་མགོན་ལས་གོད་ཚང་པའི་ཁྲིད་རྣམས་དང་། ཨ་རོའི་ཁྲིད་མོ་ཆེ་བཅས་ཞུས་ཤིང་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པར་མཛད། དེ་ནས་རི་ཁྲོད་དང་གངས་ཁྲོད་འབའ་ཞིག་ལ་འཁྲིམས་ཤིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ……མངའ་བརྙེས། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་

མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྒྱལ་བ་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་དང་། ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་རྣམ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །

རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ།

ཁོང་ནི་རྗེར་བྲག་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

རིག་འཛིན་པདྨ་ལྷུན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་སྟག་ཤུ་པདྨ་བཛྲ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

རིག་པ་གཞོན་ནུ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དཔལ་བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག》དང་། 《དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲིའི་རིམ་པ》། 《རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ཆོ་ག》། 《འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གསང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《ལས་ཀུན་གྱི་གཏེར་གྱི་འགྲེལ་བ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

རིན་ཆེན་[illegible]།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཐོས་བསམ་མཛད། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་སྦྱང་ཞིང་ཆུབ་པར་སྦྱངས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དགའ་བའི་སྒྲོན་མ་ཆེར་འགྲེལ་བ》དང་། 《རིན་པོ་ཆེའི་འོད་སྙིང་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《ཕྱག་ཆེན་ཐིག་ལེའི་རྒྱུད་ལ་རྟེན་ནས་དཔལ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོའི་དབང་ཕྱུག་གི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་པའི་མེའི་མཆོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན》། 《དཔལ་དགའ་བའི་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག》། 《དཔལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བདུད་རྩིའི་མན་ངག》། 《ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོའི་སྒྲུབ་ཐབས》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཉིན་ཆེན་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1236 ལོར་རྒྱལ་ཚ་འབུམ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1279 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ

མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1258 ལོར་དཔོན་ཆེན་དགའ་བདེས་རོ་སྐམ་དགོན་པའི…… གདན་སར་བསྐོས་ཏེ་སློབ་མ་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་པར་ཡང་དགོན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན…… སོགས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གདན་སར་བཞུགས་ཤིང་དགོན་པའི་འཆད་ཉན་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་དར་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རོ་སྐམ་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཞི་པ་ཡིན། །

རིན་ཆེན་གཞོན་ནུ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1333 ལོར…… འཕྲོས་ཁ་སྣང་གི་འབྲོག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་མཁའ་རེ་ཡིན། འདས་ལོའི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། ཁོང་གིས་ཚེས་བཞི་རྙིང་མ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་དགུང་ལོ་དགུ་པར་རབ་ཏུ……བྱུང་། ཆོས་ཁྲིད་ཀྱང་རྫོགས་པར་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པར་གངས་དཀར་ཏི་སེར་ཕྱིན་ཞིང་དེར་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་དུ་སྒྲུབ་པ…… མཛད། ཆུ་བར་དུ་སྣ་ཏྲེང་གཉིས་ལ་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་དེ་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་ཕྱག་རྒྱ…… ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་འཁྲུངས། མངོན་པར་ཤེས་པའང་མངའ་བརྙེས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་ཤིང་ཐུགས་རབ་ཏུ་ཇེ་བས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་རློམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ [illegible] མཆོག་

གཞོན་ནུ་ཚུ་བར་བཙོན་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་མཛད་པས་ཀརྨ་པ་དཀོན་གཞོན་ཕམ་པར་མཛད། མཁས་པ་སུ་དང་སུ་ཕྲད་ཀྱང་ཉམ་མི་ངའོ། སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོར་བྱ་བྲལ་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་བཟུང་ནས་མི་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལ་སོགས་པ་ཆེ་དགུའི་བླ་མར་གྱུར་ཀྱང་དམར་པའི་སྤྱོད་པ་མཛད་ཅིང་ཁོང་རང་གཅིག་པུར་བཞུགས་ཤིང་ཐབ་ཁའང་རང་གིས་མཛད། ན་གཟའ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཅི་བྱུང་མནབས་པ་མ་གཏོགས་བླ་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་པ་གཏན་ནས་མི་འཛིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིན། བརྩོན་འགྲུས་དང་སྒོམ་སྲན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་སྐྱེ་འགྲོ་ཀུན་གྱིས་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་ལྟ་བུར་བཞུགས་སོ་ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་ཀྱི་མེ་ཏོག་མཆོད་དོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྤྱན་སྔ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། ནམ་མཁའ་བསོད་ནམས་རྣམ་གཉིས་ཡིན།།

རིན་ཆེན་འོད་ཟེར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1453 ལོར་སྟོད་ལུང་མདའི་ཞིང་བཟུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1540 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། རྒྱུད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟང་པོ་ལས་སྔགས་གཞུང་རྣམས་གསན་པར་མཛད། ཉི་ཤིངས་སུ་དྲུང་གཟིམས་ཆེན་པ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1498 ལོར་རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན

མཛད་ཅིང་དར་རྒྱས་སུ་སྤེལ། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པ་ལ་བྱང་རྩེར་བྱོན། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ······· 1522 ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཀྱི··· རིང་དུ་ཆོས་འཁོར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐོར། གསེར་ཟངས་ཀྱི་མགོན་ཕོ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་བཞེངས། དགུང་ལོ་དོན་བརྒྱད་པར་ཟུར་བཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་གྱ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་བཞི་བ་ཡིན། ཁོང་གི་བུ་སློབ་ཆེ་བ་ནི་བཙོ་པ་ཆོས་རྗེ་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཡིན་ལ། གསུང་རྩོམ་ནི《བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ》བཅས་བཞུགས་སོ།།

རིན་སྤྲིངས་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་ཕོ་འཚོ་བྱེད་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས··· དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

རིན་སྤུངས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་རིན··· སྤུངས་སུ་ཡབ་ནོར་བུ་བཟང་པོའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཞང་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས 1355—1444) ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་ལ་སྦྱངས་པ་མི··· དམན་པ་ཞིག་མཛད། དེ་ནས་ཡབ་མེས་ཀྱི་འཇའ་ས་ལས་འཛིན་བཟུང་ཞིང་རིན་སྤུངས་རྫོང་གི་རྫོང་དཔོན་མཛད། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1481 ལོར་མི་གྲངས་ཁྲི་གཅིག་ལྷག·····

ཅམ་ཡོད་པའི་གཙང་དམག་དབུས་སུ་དྲངས་ནས་སྣེའུ་གདོང་རྫོང……སོགས་བཟུང་སྟེ་ཕག་གྲུའི་སྲིད་དབང་ལ་ཇོ་རྒོལ་བྱས།

རིན་སྤུངས་པ་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1482 ལོར་རིན་སྤུངས་སུ་ཡབ་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་སྒྲོན་རྣམ་པར་ཡངས་པས་རིག་པའི་གནས་ཆེ་བ་ལྔ་དང་ཆུང་བ་ལྔ་སྟེ…བཅུ་ཕྲག་གཅིག་ལ་མཆོག་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར། ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་ལ་མཁྱེན་རྒྱ་ཆེ་ཡང་སྐུ་ཚེའི་མཇུག་ཏུ་རིན་སྤུངས་པའི་ཆབ་སྲིད…ཞིང་ཤག་པ་ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེས་བཟུང་ནས་མངའ་ཐང་ཕལ་ཆེར་གཞན…དབང་དུ་གྱུར། ཁོང་གིས་ཧོར་གསོས་བཟང་པོའི་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པའི་རིགས་ལྡན་ཡོལ་བར་གྲགས་པའི་བཀོད་པས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ………བཞེངས་ཤིང་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་རབ་གནས་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ས་པཎ་རྟོགས་བརྗོད་བསྐལ་བཟང་ལེགས་ལམ》དང་། 《སྙན་ངག་ལེའུ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་མི་འཇིགས་སེང་གེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་རོའི་སྒྲ་དབྱངས》། 《མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན》། 《ཤམ་བྷ་ལའི་ལམ་ཡིག》བཅས་བཞུགས་སོ། །

རིན་སྤུངས་པ་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ……རིན་སྤུངས་སུ་ཡབ་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་

ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་སྒོང་བརྫོལ་བས་རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྔ་དང་སྒྲ་ཙལ་དྲུག་ཅུ་བཞི་ལ་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པར་གྱུར། ཁྱད་པར་དུ་སྙན་ངག་ལ་མཁས་པས《ཉུ་འཕྲིན་རིག་འཛིན་ཕོ་ཉ》ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས། རིན་སྤུངས་མཛད་ཆེན་ཁག་ལ་ཞྭ་གདོང་གི་ལམ་ལུགས་བཞིན་དུ་རིན་ཆེན་རྒྱན་ཆ་སོགས་སྤྲུལ་སྐུའི་སྤྲོལ་གཏོད། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1510 ལོར་ཨེ་གཉལ་ཕྱོགས་སུ་དམག་དྲངས་ཀྱང་ཕམ་ཉེས་བྱུང་ནས་རྫོང་གཞིས་ཁ་ཤས་ཤོར་བས······མངའ་ཐང་ཅུང་ཟད་ཉམས་པར་གྱུར། དེ་ནས་གཙང་ཕྱོགས་སེང་གེ་རྩེ་དང་ལ་སྟོད་ལྷོ་སོགས་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ཤིང་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས། ཁོང་ལ་རིགས་སྲས་གསུམ་ཡོད་དེ། པདྨ་དཀར་པོ་དང་། དོན་གྲུབ་ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེ། ངག་དབང་འཇིགས་མེད་གྲགས་པ་བཅས་སོ། །

རིན་སྤུངས་པ་དོན་གྲུབ་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་རིན་སྤུངས་སུ་ཡབ་ནོར་བུ་བཟང་པོའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་དང་དྲག་རྩལ་སོགས་ལ་ལེགས་པར········སྦྱངས། ལྷག་པར་དུ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་ལ་འཛིན་ཐང་ཆེ་ཙམ་བྱུང་བར་བརྟེན་ཕག་གྲུའི་སྲིད་གཞུང་གིས་གཞིས་ཀ་བསམ་གྲུབ་རྩེའི་རྫོང་དཔོན་དུ་བསྐོ་བཞག་མཛད། དེ་ནས་ཕག་གྲུའི་སྲིད་དབང་འཛིན་མཁན་ཤར་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་དེའི་ཡབ་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་འཆམས་པོ་མ་བྱུང་བའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ཏེ། རབ་[illegible] སྟེ་སྤྱི་ལོ 1435 ལོར་[illegible]སྐྱའི·······

དཔོན་རིགས་ལ་ལས་སྐུལ་མ་བྱས་པའི་འོག་ཁོང་གིས་ཕག་གྲུའི་སྲིད……
དབང་ལ་དངོས་སུ་རྒྱབ་གཏོད་བྱས་ནས་གཞིས་ཀ་བསམ་གྲུབ་རྩེ………
བཙན་བཟུང་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཙུགས། དེ་ནས་བཟུང་
གཞིས་ཀ་བསམ་གྲུབ་རྩེ་ནི་རིན་སྤུངས་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟེ་གནས་སུ……
གྱུར་ཏོ། །

རིན་སྤུངས་པ་དོན་གྲུབ་ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་སྐད་ཅམ་དུ་རིན…
སྤུངས་སུ་ཡབ་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་
དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་དང་དྲག་རྩལ་བཅས་ལ་མཁས…
པར་སྦྱངས། ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཐད་དུ་འཛིན་ཐང་ཅུང་ཟད་ལྡན་
པས་ཡབ་མེས་ཀྱིས་མ་ལོན་པའི་རྣམ་ལྷུན་གྲུབ་རྩེའི་རྫོང་སོགས་མངའ…
འོག་ཏུ་བསྡུས་ནས་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས། ཀརྨ་མི་སྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་སྦྱིན་
བདག་མཛད་ཅིང་གསུང་རབ་གླིང་གི་དགོན་པ་བཏབ། རབ་བྱུང་
དགུ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1549 ལོར་འབྲུག་པ་པདྨ་དཀར་པོ……
རིན་སྤུངས་སུ་གདན་དྲངས་ཞུས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར……
པར་ཞབས་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་མཛད། ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་
གང་ལ་ཡང་མཁྱེན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། ཤེའུ་རིན་གཅང་བཅས་ལ་ལུགས་
མཐུན་གྱི་ཐབས་ལམ་མཁས་པས་སྡེ་དཔོན་ཚུགས་པའི་ཚད་དུ་བྱེར……
དོ། །

རིན་སྤུངས་པ་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1463ལོར་

རིན་སྤུངས་སུ་ཡབ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1512 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་དང་དྲག་རྩལ་སོགས་ལ་ལེགས་··པར་སྦྱངས། ལྷག་པར་དུ་དམག་དོན་ལ་མཁས་པ་དང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་ལ་འཛོན་ཐང་ཆེས་ཆེར་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1479 ལོར་ཞྭ་དམར་ཆོས་གྲགས་ཀྱི··སྦྱིན་བདག་བྱས་ཏེ་ཡངས་པ་ཅན་དུ་དགོན་པ་བཏབ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1480 ལོར་དྲག་པོ་གཡུལ་ལ་རྟེན··ནས་ཡར་ཀླུང་དང་། གཞིས་ཀ་བྲག་དཀར། ཆུ་ཤུལ་ལྷུན་རྩེ། ལ་སྟོད། སྐྱིད་ཤོད་སོགས་བདག་གིར་མཛད། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1498 ལོར་དབུས་སུ་དམག་དྲངས་ཏེ་སྣེའུ་གཞིས······རྩིས་བླངས་ཤིང་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་གསང་ཕུ་དང་ཀུན་བ········སོགས་ལས་སེ་ར་དང་འབྲས་སྤུངས་གཉིས་ཞུགས་མི་ཆོག་པའི་བཀས····བཅད། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1499 ལོར་འབྲུག་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་རྒྱལ་རིན་སྤུངས་སུ་གདན་དྲངས་ནས······གཞིས་ལེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་ཞུས། དེ་ལྟར་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀར་དབང་བསྒྱུར་ནས་ཛོང་ཆེན་བཅུ་གཉིས་བདག་གིར་མཛད་དོ། །

རིན་སྤུངས་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་དུ་ཡབ་རིན་སྤུངས་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་སོགས་ལ་མཁས་པར·········

སྤྱངས། ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཐད་དུ་མཁྱེན་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཡངས་པ་ཞིག་བྱུང་། དེ་ནས་རྫོང་དཔོན་གྱི་འགན་ཁུར་བཞེས་ཏེ་ཕག་གྲུའི་ཆབ་སྲིད་ལ་གནོགས་འདེབས་ལེགས་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1416 ལོར་མིང་གོང་མ་ཡུང་ལོ་རྒྱལ་པོས་རིན་སྤུངས་རྫོང་དུ་བཀོད་འདོམས་ཕུཙུ་བཙུགས་ཤིང་ཁོང་ཉིད་སྡེ་སོ་ལས་འཛིན་པ་བསྐོ་བཞག་གནང་བ་མ་ཟད། དཔའ་ངར་ཅན་གྱི་དམག་དཔོན་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་ཡང་གནང་། ཁོང་ནི་འཛིན་ཐང་ཅན་གྱི་རྫོང་དཔོན་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

རིན་སྤུངས་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་རིན་སྤུངས་སུ་ཡབ་སྐྱེར་པདྨ་འབུམ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་སོགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་ཕག་གྲུའི་ལྷང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་ལ་སྦྱངས་པ་ཞི་དམན་པ་མཛད་ཅིང་ལས་ཀའི་འཛིན་ཐང་ཆེ་བར་གྱུར། ལྷང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཁོང་ཉིད་གཞིས་ཀ་རིན་སྤུངས་ཀྱི་རྫོང་དཔོན་དང་། ཚ་མིག་གི་ཁྲིམས་དཔོན། ས་སྐྱ་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་དཔོན་ཆེན་སོགས་ཀྱི་གོ་སར་བསྐོ་བཞག་མཛད། ཕག་གྲུའི་སྲིད་དབང་ལ་ཞབས་ཏོག་ལེགས་པར་ཐོན་པའི་རྫོང་དཔོན་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

རིན་སྤུངས་པ་ནོར་བུ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ……

རིན་སྤུངས་སུ་ཡབ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་སོགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཐད་དུ་འཛིན་ཐང་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར……བརྟེན་ཡབ་ཀྱི་གོ་གནས་དཔའ་ངར་ཅན་གྱི་དམག་དཔོན་ཞེས་པ་རྒྱུད……འཛིན་བྱས་པ་མ་ཟད། ཕག་གྲུའི་སྲིད་གཞུང་གི་སྡེ་མོ་ལས་འཛིན་རྫོང་དཔོན་སོགས་ཀྱི་འགན་ཁུར་བཞེས་ནས་ཕག་གྲུའི་སྲིད་དབང་ལ……ཞབས་ཏོག་གང་ལེགས་ཞུས་སོ། ཁོང་ལ་རིགས་སྲས་ཀུ་པ་སི་ཀ་རར། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། དོན་གྲུབ་རྡོ་རྗེ། མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ། ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ལྔ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གིས་རིན་སྤུངས་པའི་སྲིད་དབང་འཛུགས་པར་རྒྱུར་བརྩོན་བྱས་ཀྱང་གྲུབ་འབྲས་དེ་ཙམ་མ་ཐོབ་པ………རེད། །

རིན་སྤུངས་པ་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ……རིན་སྤུངས་སུ་ཡབ་ནོར་བུ་བཟང་པོའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་སོགས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། ལྷག་པར་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་ལ་སྦྱངས་པ་མི་དམན་པ་བྱས……ནས་ཕག་གྲུའི་སྲིད་གཞུང་གི་སྡེ་མོ་ལས་འཛིན་པ་བྱས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1445 ལོར་ཕག་གྲུའི་སྲིད་དབང……འཛིན་མཁན་ལྷང་ཀུན་དགའ་ལེགས་པ་དང་དེའི་ཡབ་ཡུམ་སོགས་ཁྲི་མ་གཞིས་མི་མཐུན་པའི་གོ་སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་ནས་ཁོང་གིས……མཁར་ཐོག་བཙན་བཟུང་བྱས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་

སྤྱི་ལོ 1484 ལོར་ཆོས་རྗེ་ངག་གི་དབང་པོ་སྐུ་གཤེགས་ཤིང་དེའི་རིགས་སྲས་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་སྐུ་ན་མ་སོན་པའི་བར་དུ་ཁོང་དང་སྤུན་ཟླ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་གཉིས་ཐུན་མོང་ནས་ཕག་གྲུའི་སྲིད་དབང་ལོ་ངོ་བཅུའི་རིང་དུ་བསྐྱངས་སོ། །

རུ་སྒྲོག་པ་ཆེན་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་གྲ་ཟུར་ཕུར་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་གདུང་རུས་མཛོ་རོ་ཡིན། ཁོང་གི་སྐུ་ཆེ་སྟོད་ལ་གྲའི་ལྡེའུ་སྐད་དུ་སྣ་རོ་ཆོས་ཀྱི་སློབ་མར་མཛད་ཅིང་ཆོས་རྣམས་ལེགས་པར་ཞུས། སྐུ་ཚེའི་སྨད་ལ་ལྷ་ཕྱུག་མཁར་པ་ཉི་ཟླ་འོད་ཀྱི་སློབ་མར་མཛད་ཅིང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྒོམ་ཁྲིད་ཞུས། རྟོགས་པ་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བར་གྱུར། དེ་ནས་མལ་གྲོ་ཙ་ཐོག་དང་། སྣང་བྱ་དགོན་པ་བཅས་གསར་འདེབས་མཛད་ནས་སློབ་མ་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ནི་རྟོགས་ལྡན་ཞིག་པོ་སྟོན་བདེ་ཡུའོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྟོགས་ལྡན་གསུམ་ཡོད་དེ། རྟག་ཆེད་དུ་རྟོགས་ཚལ་པ་དང་། ཟ་ཡུང་དུ་རྟོགས་ལྡན་མཛེས་པ། རྟ་སྣ་ཙ་རྟོགས་ལྡན་དར་བསོད་བཅས་ཡིན། །

རུ་ཡོང་བཟའ་སྟོང་རྒྱལ་མཚོ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ཐོག་རྗེ་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་གྱི་མ་ཡུམ་ཡིན། «ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་

དགའ་སྟོན》དུ་ཁོང་མོའི་མཚན་ལ་རུ་ཡོང་བཟའ་སྟོང་རྒྱལ་མོ་མཚོ……ཞེས་འཁོད་འདུག་གོ།

རུ་ཡོང་བཟའ་མདོ་རྒྱལ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ……སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་མུ་ནེ་བཙན་པོའི་བཙུན་མོ་ཡིན་ནོ། །

རུ་ལས་སྐྱེས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་སྤུ་དེ་གུང་རྒྱལ་གྱི་མཛངས་བློན་དུ་གྱུར་ཏེ། དེ་ཡང《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས“རྒྱལ་པོས་མི་མཆོག་རུ་ལས་སྐྱེས་ཁྱོད་ཀྱིས། ང་ཡི་ཡབ་ཀྱི་གོ་བཀྱིས་རྒྱལ་སར་བཏོན། སྲས་ཀྱི་གོ་བཀྱིས་ཡབ་ཀྱི་སྐུ་མཚལ་གཉེར། ཆེ་ཆུང་མེད་པའི་མི་ཀུན་ཁྱོད་ལ་སྨོན། མིང་ཡང་ཁྲུ་བོ་ལྷ་བུ་སྨོན་གཟུང་ཞེས། བཏགས་ཤིང་དྲིན་དུ་གཟོ་བ་རྒྱ་ཆེར་བྱས། རྒྱལ་པོས་ཁྲུ་བོར་ཁྲུར་བས་ཁྲུའི་རུས་སུ་ཐོགས་སྐད། བོད་ཡུལ་འཕྲུལ་བློན་མཛངས་པའི་མི་བདུན་གྱི། ཐོག་མར་གྱུར་པ་རུ་ལས་སྐྱེས་འདི་ཡིན། མཛངས་པའི་ལས་སུ་ཤིང་བསྲེགས་སོལ་བ་བྱུང་། དེ་ཡིས་རྡོ་བཞུས་གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་བྱུང་། ཤིང་ལ་མིག་ཕུག་གཉོལ་དང་གཉའ་ཤིང་བྱས། ས་གཞི་བརྐོས་ནས་ཕུ་ཆུ་ཡུར་དུ་དྲངས། རྨོན་པ་དོར་སྦྲེབས་སྤང་ཐང་ཞིང་དུ་རྨོས། བཀལ་བས་མི་ཐར་ཆུ་ལ་ཟམ་པ་བཙུགས། རྨོས་པའི་ལོ་ཏོག་ཐོག་མར་འདི་ནས་བྱུང་། མ་འོངས་སྔགས་དང་འདུལ་བ[illegible]བྱུང་། ”

ཞེས་དང་། «བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དོན་ཆེན་རེའུ་མིག»ལས“བ་སླང་འབྲི་གཡག་ར་ལུག་ཁྱིམ་དུ་དགོས། ”»ཞེས་གསུངས་སོ། །

རུས་པའི་རྒྱན་ཅན།

ཁོང་ནི་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།

རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1349 ལོར་ས་སྐྱའི་རེད་མདའ་ཁང་སོར་ཡབ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་དབང་ཕྱུག་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1412 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གདུང་རུས་ནི་མགར་ཡིན་ལ་བྱིས་པའི་མིང་དུ་བཙུན་ནེ་ཞེས་ཞུ། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་འཕགས་ཆེན་ཆོས་བཟང་དཔལ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྐོར་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་ས་བཟང་པཎ་ཆེན་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཏེ་མཚན་ལ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་ཉ་དབོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་བ་དང་གཡག་ཕྲུག་སངས་རྒྱས་དཔལ་བ་གཉིས་ལས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ལས་ཕར་ཕྱིན། ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ་ལས་མངོན་པ་གོང་འོག སྡོམ་ཡོད་པ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་ལས་འདུལ་བ། ཆོས་རྗེ་བྱང་ཆུབ་སེང་གེ་ལས་དབུ་མ་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད་ཅིང་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་ཐུགས་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་ཏེ། ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ་ལས་གསང་འདུས་དང་། ལོ་ཆེན་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་

ལས་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ། ས་བཟང་པཎ་ཆེན་ལས་བདེ་མཆོག རྒྱལ་སྲས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ་ལས་ལམ་རིམ་དང་བློ་སྦྱོང་སོགས་གསན་པར་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། མདོར་ན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཉི་ཤུ་ལྷག་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད་དེ་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། ཀུན་མཁྱེན་ཤེར་འོད་བློ་བཟང་གྲགས་པ་སོགས། གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ཤེས་པའི་བཤེས་གཉེན་བདུན། དཀའ་བཞི་ལེགས་པར་སྦྱང་བ་བཅུ་ཕྲག་གཅིག ཕར་ཚད་ཤེས་པའི་སློབ་མ་བརྒྱ་ཕྲག་བརྒལ་ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«མངོན་པ་གོང་འོག་གི་ཊཱི་ཀ་བསྡུས་དོན»དང་། «མདོ་རྩའི་ཊཱི་ཀ»། «དབུ་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཊཱི་ཀ» «དབུ་མ་འཇུག་པའི་ཊཱི་ཀ»། «བཞི་བརྒྱ་པའི་ཊཱི་ཀ»། «རྩ་ཤེའི་སྤྱི་དོན»། «རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་ཊཱི་ཀ»། «རིམ་ལྔའི་བསྡུས་དོན»། «རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱི་ཀ»། «བཤེས་སྤྲིང་གི་ཊཱི་ཀ»། «ལུང་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་ཊཱི་ཀ»། «གསང་འདུས་ཀྱི་ཚོ་ག་ཆ་ཚང»། «སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྟོད་པ»། «ཉམས་མགུར»བཅས་བཞུགས་སོ། །

རེའུ་སྨལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ

ཡ་རྗེར་ཡབ་མངའ་བདག་ཨ་ནན་སྨལ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སྐུ་ན་སོན་རྗེས་ཡ་རྗེའི་མངའ་བདག་མཛད་ཅིང་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས……ཏེ། ཡབ་མངའ་བདག་ཨ་ནན་སྨལ་གྱིས་སོག་པོའི་ལག་ནས་སྟར་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མཆོད་རྒྱུན་དུ་གཏོགས་པའི་གྲོང་སྡེ་ཉོས་ཏེ་ཕུལ་བ་རྣམས་ཕུ་མཐུད་དུ་གཞན་ཤོར་མི་འགྱུར་རྗེས་གཉེན་དང་། དེ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་ཉེ་འདབས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་འགའ་ཞིག་ལ་དབང་བསྒྱུར……བྱས་པར་མངོན། ཁོང་གིས་སྲིད་བདག་མཛད་དེ་མངའ་རིས་སུ་དཔལ་དཀར་ཞི་གཅིག་ལས་གྲུབ་པའི་སྨན་གྲ་མཆེད་བརྒྱད་ཀྱི་སྟང……བསྟན་བཞེངས་པ་དང་། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་པོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1310 ལོར་ཚལ་པ་ཁྲི་དཔོན་སྨོན་ལམ་རྡོ་རྗེར་མངགས་བཅོལ་གྱིས……མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྟོན་པ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་དང་། མཛོད་པ་ཨ་ཧྲུ་ལ་སོགས་པ་ཆེད་དུ་དབུས་ལྷ་ལྡན་དུ་མངགས་ཏེ། ཟངས་ཁལ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་དོས་རེ་བྱས་པའི་ཟངས་དོས་བརྒྱ་དང་བཞི། གསེར་སྲང་ལྔ་བརྒྱ་རྣམས་ལས་གྲུབ་པ་ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་གི་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི……དབུ་ཐོག་ཏུ་གསེར་ཐོག་ཕུབ་པ་དང་། བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་དབུ་ཐོག་ཏུ་གསེར་ཐོག་ཆུང་ངུ་ཞིག་ཕུབ་པ་འདི་ནི་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱ་ཕིབས་བསྒྲུན་པའི་ཐོག་མ་ཡིན། ཁོང་ནི་ཡ་རྗེའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་གདུང་རབས་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

རྗེ་སྒམ་ཉི་མ་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1139 ཡོང་སྐགས་ཀྱི་ཕུ་ལུང་སྦུང་ཁང་སྦུག་པོ་བཀྲ་ཤིས་སེང་གེའི་སྲས་སུ་སྐུ……

འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1208 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་མཁན་པོ་ལྷགས་ཕུ་བ་དང་སློབ་དཔོན་མཁར་བ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་ཉི་མ་ཤེས་རབ་ཅེས་གསོལ། བླ་མ་ཞང་གི་ཞྭའི་འཁྱེར་དུ་དམག་ལ་བྱོན་པ་དང་ངར་ཕུག་ཏུ་ཕྱག་ཕྱི་ལ་ཕྱིན། ཚལ་གུང་ཐང་དུ་མཁན་པོ་ཤ་མི་འདུལ་འཛིན་དང་། སློབ་དཔོན་བླ་མ་ཞང་། མཁན་པོ་བཟོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་བར་དུ་བླ་མ་ཞང་ལ་བསྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོབ། བླ་མ་ཞང་འདས་རྗེས་རོ་སྐམ་དུ་འཛག་སྒྲིལ་མཛད་ནས་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད། དེ་ནས་འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་དང་མཇལ་ཞིང་ཆོས་ཐོབ་པ་དང་། སྒོམ་ཞྭ་ཚོགས་དུང་སོགས་ཀྱང་གནང་། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1183 ལོར་རོ་སྐམ་དགོན་པ་གསར……… འདེབས་མཛད་ཅིང་སློབ་མ་མང་པོའི་ཚོགས་པ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱངས། ཞོར་དུ་ཚལ་གུང་ཐང་གི་གདན་ས་ལ་ཡང་ཞབས་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། །

རོག་སྟོན་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྟོད་ལྷ་རྩེ་ཁྲུལ་ཀྱི་མང་མཁར་ཚ་ལུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རྔོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ (1059—1109) དང་དུས་མཉམ་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་སོགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས

དབུས་པ་དར་གྲགས་སོགས་ལ་བསྟེན་ཏེ«རྒྱུད་བཞི»རྫོགས་པར་ཞུས་ནས་ལེགས་པར་མཁྱེན། རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ་1076 ལོར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཤིང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཤནྟི་པ་ཛྷི་མ་ལ་བསྟེན་ནས«ཡན་ལག་བརྒྱད་པ»མན་ངག་དང་བཅས་པ་ཞུས་ཏེ་བོད་ཡུལ་དུ་ལོག་ཕེབས་མཛད་ཅིང་གསོ་རིག་གི་འཆད་ཉན་སྤེལ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་སྟོད་སྟོན་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«ས་བཅད་བསྡུས་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ»དང་། «ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་བསྡུས་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲྭ་བ»། «གཞུང་གི་མཆན་བུ»། «སྟོད་བཟློག་གེགས་སེལ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

རྫོག་ཞིག་པོ་རིན་ཆེན་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1171 ལོར་ཡབ་རོག་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་དང་། ཡུམ་ཆོས་ཀྱི་དགེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ་1245 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གསུམ་པར་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་ཁ་རག་འདུལ་བ་འོད་ལས་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་གྲོང་ཆོག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་ཡུམ་གྱི་ཞབས་ཏོག་ལེགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་བྲ་མོ་ཁྲི་ལྷུག་གི་ཕུག་པར་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས། དེ་ནས་གཅེན་པོ་རོག་ཤེས་རབ་འོད་ལས་ཆོས་དང་གདམས་ངག་མང་དུ་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་ནམ་མཁའ་རྫོང་དུ་ཕེབས་ནས་སྒྲུབ་པར་མཛད། དགུང་

ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་རྒྱལ་བ་ཏིན་ནེ་དང་མཇལ་ཞིང་གདམས་ངག་རྫོགས···
པར་ཞུས་ཤིང་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་
པར་འབྲི་གུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་མཁན་པོ་དཔལ་ཆེན་གུར་བ་དང་། སློབ་
དཔོན་གཙང་པ་འདུལ་འཛིན། གསང་སྔོན་ལྕགས་རི་བ་མཛད་ཅིང་
བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་མཚན་ལ་རིན་ཆེན་ཤེས་རབ་ཅེས་གསོལ།
འཚུས་པ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ་དང་། འཆར་བུ་རྒྱ་རས། རི་ཁྲོད་ཕྲུག་
སྟོན། རྒྱལ་བ་དཀོན་སྐྱབས། རོག་སྟོན་བཙན་པོ། རོག་སྟོན་སྒྲུ་
སྒྲིན། ཞིག་པོ་བདུད་རྩི། ཁ་རག་སྐྱི་སྟོན། ཤངས་པ་རོམ་རྗེ། ལོ་
སྒོམ། ཐན་སྙིང་པོ། རོག་ཤེས་རབ་བླ་མ། ལྕབ་འདྲེས་མ་གོང་བ་
བཅས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་བསྙེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་····
བཅོས་དང་། གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྙན་བརྒྱུད་
བཅས་ལ་གསན་པར་མཛད། དེ་ནས་ཙ་རི་དང་། མཁར་ཆུ།
ཤམ་བུ། ཕུ་ཏིག ཕོ་མ། གངས་བཟང་བཅས་ཀྱི་གནས་རི་རྣམས་
སུ་ཕེབས་ནས་སྒྲུབ་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་
བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་གསེར་དུ་བཞེངས་པར་མཛད།
དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པར་དིང་རི་ལ་ཕེབས་ནས་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེར·····
ཕུལ། སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཕབ་ཅིང་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་
བཤད་འབུམ་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་བརྩམས། དེ་ནས་
གཞན་དོན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་ལྔ་པར་དགོངས···
པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་ཞི་བྱེད་བརྒྱུད་པའི་ཕྱི་མའི་
སྐབས་ཀྱི་གདམས་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་ཡིན་ནོ། །

རོག་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1059 ལོར་སྟགས་པ་ཡོན་ཏན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་གཅིག་གི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1131 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་སྐབས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། རོག་མདོན་པ་བ་དང་། རྒྱ་འདུལ་འཛིན་མགོ་ཁུག་བྱུང་བ་ཞིག་ལ་མདོན་པ་དང་འདུལ་བ་ལེགས་པར་གསན། དེ་ནས་པོ་ཏོ་བ་རིན་ཆེན་གསལ་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་བཀའ་གདམས་པའི་ཆོས་སྐོར་ཐམས་ཅད་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་གསན་པར་མཛད། འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པས་ཀྱང་ཁོང་གི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཆོས་འབྲེལ་ཡང་གསན། སློབ་མ་ཡང་སྟོང་གཅིག་ལྷག་ཙམ་བསྐྱངས་ཤིང་འགྲོ་དོན་ཡང་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

རོག་ཤེས་རབ་འོད།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་པོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1166 ལོར་ཡབ་རོག་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1244 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་མེས་པོ་རོག་ཤེས་རབ་བླ་མ་ལས་ཡིག་རྩིས་རྣམས་ལེགས་པར་བསླབས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཀློག་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་ཉིན་གཅིག་ལ་ཉི་ཁྲི་ཚར་གཅིག་འདོན་ཐུབ་པ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུའི་

བར་དུ་ཡབ་མེས་གཉིས་ལས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཞིགས་པར་…གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་བར་དུ་ཕུར་པའི་བསྙེན་པ་མཚམས་མཛད་པས་གྲུབ་རྟགས་མང་དུ་བྱུང་། དེ་ནས་རོག་སྟོན་བཙན་པོ་ལ་བསྟེན་ནས་སོ་ལུགས་ཀྱི་མདོ་སྒྱུ་སེམས་གསུམ་དང་། སྒྲུབ་ཐབས་རྣམ་གསུམ་དང་། རོག་སྟོན་ཀླུ་སྦྱིན་ལས་བདེ་མཆོག་མར་དོ་ལུགས་བཅས་གསན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་ལྷབ་འབྲེས་མ་གོང་བ་ལས་སྔ་འགྱུར་གྱི་རྒྱུད་ལྔ་དང་། བདུད་རྩི་ཁམས་ལུགས། རྟ་མགྲིན་ལྷ་བཞི། སྒྲོན་སྤྲུལ་བཅས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་སློབ་དཔོན་ཡམ་ཤུད་དངོས་གྲུབ་ལས་མདོ་སྒྱུ་ཟུར་ལུགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་སྤྱང་པོ་དར་མ་གྲགས་ལས་འཇམ་དཔལ……སྙིག་པའི་ཆོས་བཞི་དང་སྒྲོ་ཉིའི་ཆོས་དྲུག་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ལང་སྟོན་རྡོ་པད་ལས་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་དང་། རྒྱ་བསོད་ནམས་འབར་ལས་བདུད་རྩི་རྒྱ་ལུགས། སློབ་དཔོན་རྡོ་དར་ལས་རྫོགས་ཆེན་སྙིང་ཆེན། གཙང་ནག་པ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ་ལས་ཚད་མ་བསྡུས་པ། གྲུབ་ཐོབ་དངོས་གྲུབ་ལས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐོར་གསུམ་བཅས་གསན་པར་མཛད། དེ་ནས་གྲྭ་ཐང་དུ་ཕེབས་ཏེ་འཆད་ཉན་མཛད། དགེ་བཤེས་མཐའ་བཞི་བ་ལས་ཕར་ཕྱིན་དང་དབུ་ཚད། ནཱ་རོའི་ཐབས་ལམ་ཞུས་པས་གདམས་ངག་ལ་འཁྲིག་ཚུད། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་འཚུས་པ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ་ལས་ཚ་སོ་སྐམ་གསུམ…གྱི་གདམས་ངག་རྣམས་རྫོགས་པར་གསན། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་གྲྭ་ཕྱིའི་སློབ་དཔོན་རོ་ཧྲེ་ལས་བདེ་མཆོག་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མ་དང་། ཉིང་

ཏུའི་དོ་ཧ། ལོ་རྡོ་བའི་ཆོས་བཞི། འཕོ་བསྲེ། ཐུན་འཇོག སྙན་བརྒྱུད་ཡུམ་སྐོར། ཟམ་འཛོམས་སྨུར་ལུགས། འཆུར་ཀྱི་ཨོག་དྲིལ་བཞི་བཅས་ཞུས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པར་རྒྱལ་ཚ་མདོ་དབང་གིས་སྐྱེ་མདོ་ཕུལ་བ་བཞེས་ནས་གདན་ས་སྨྲ་བའི་སེང་གེ་ལ་གཏད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་རྩ་དགུ་པ་ནས་གཞན་དོན་བསྐྱབས་ཏེ་དགེ་བཤེས་ཁམས་པ་ཤེས་རབ་བརྩོན་འགྲུས་ལ་སོགས་པའི་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པར་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་སུམ་ཅུ་ཙམ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་པོར་བསྐོར། སྒྱུ་འཕྲུལ་ལམ་རིམ་གྱི་ཊཱི་ཀཱ་དང་གཞི་ལམ་གྱི་སྟོང་ཐུན་བཅས་བརྩམས་པར་མཛད། དེ་ནས་གཞན་དོན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཞི་བྱེད་བརྒྱུད་པ་ཕྱི་མའི་སྐབས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་སྤེལ་མཁན་ཡིན་ནོ། །

རྫོང་ཁམས་ཞབས་དྲུང་ཆོས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1665ལོར་མདོ་སྨད་ཧན་སྟག་ཤུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1732 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་འཁྲུངས་རབས་བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཡིན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུའི་བར་ལོ་ངོ་ཉེར་བཞིའི་རིང་དུ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་གསང་ཕུར་གྲྭ་བསྐོར་མཛད་ནས་མཚན་བཏགས་བཞེས། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་

པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ས་དགེ་རྙིང་གསུམ་གྱི་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཟམ་ཚའི་དཔོན་ཁག་འགས་གདན་དྲངས་ཤིང་མདོ་སྨད་སྤྱིའི་ས་འདུལ་ལྷ་བྲུར་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་ལ་བཙས་དང་རྫོ་འབུམ་མང་དུ་བཞེངས། ཤུག་ཆེན་ཞུང་པར་དཀའ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་རབ་རྒྱས་གླིང་གི་རི་ཁྲོད་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་འདུ་ཁང་རྟེན་བརྟེན་པ་དང་། དངུལ་སྲང་སྟོང་ཕྲག་ལྷག་གིས་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་བཞེངས། སློབ་མ་རྣམས་ལ་འཆད་ཉན་མཛད་ཞུར་དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །

རྫོང་སྟོན་སྨྲ་བའི་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རྫོང་སྟོན་ཤེས་བྱ་ཀུན་རིག་པདྨ་རྒྱལ་མཚན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

རྫོང་སྟོན་ཤེས་བྱ་ཀུན་རིག་པདྨ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1367 ལོར་རྒྱལ་མོ་རོང་དུ་བོན་པོའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1449 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་པའི་དུས་ནས་གཙང་དུ་བྱོན་ཏེ་གསང་ཕུ་ལ་བཞུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སློབ་གཉེར་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་བཞེས་པ་ན་རྣམ་ངེས་ལ་མཁས་ཤིང་རིགས་པ་སྨྲ་བ་ལ་འགྲན་པའི་ཟླ་དང་བྲལ་བས་མཚན་ལ་སྨྲ་བའི་སེང་གེ་ཞེས་གསོལ། དམར་སྟོན་ཆེན་པོ་ལས་སོ་སོ་ཐར་བའི་བསླབ་པ་ཡང་དག

པར་བླངས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་སྡེ་སྣོད་མཐའ་དག་ལ་དབང་ཐོབ་པར་གྱུར། ལ་སྟོད་དང་། ཕོ་བྲང་། གཙང་སྟོད་སྨད། དབུ་གཡོར་གྱི་དགོན་གནས་མང་པོར་ཕེབས་ཤིང་བློ་དང་ལྡན་པའི་སློབ་མ་མང་པོ་ལ་ཇི་ལྟར་འོས་པའི་སྡེ་སྣོད་སོ་སོའི······བཤད་པ་མཛད། ཁོང་གིས་མཁན་ཆེན་སངས་རྒྱས་དཔལ་བའི་སྒྲོལ་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་དང·······བཅས་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་གསུང་ཞིང་། དེའི་མན་ངག་ཞི་བྱེད་བརྒྱུད་པ་ཕྱི་མ་གཙོ་བོར་མཛད། སློབ་མ་ནང་དག་པ་རྣམས་ལ་ཐོག་མ་མེད་པའི་འཆིང་བ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཆོག་ལ། རང་གི་ཡིད་ལ་ཇི་ལྟར་བདེ་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཟུང་བས་ཆོག་གསུངས། རྗེས་སམ་ཡོ་བྱད་ལ་ནི་ཆགས་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མི་མངའ། འཕྲལ་དུ་ཆོས་བཤད་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྩོན་པ་ལྟར་མཛད་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་ལ་རྒྱུན་དུ་གནས་པས་ལྷུང་ལྷའི་ཁ་དོག་ཀྱང་སོ་སོར་གཟིགས། ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་བོང་གི་སེན་མོ་ཞིག་ལྷུང་བ་ཡང་ཉ་ལྤིབས་སུ་གྱུར། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1435 ལོར་བོད་ཀྱི་ནཱ་ལེནྡྲའི་དགོན་པ་གསར·········འདེབས་མཛད་ཅིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ······གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གདན་ས་འཛིན་པའི་སློབ་མ་གཙོ་བོ་ནི་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་ཡིན་ནོ།། །

རྫོང་ཐ་བློ་བཟང་ཆོས་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1857

ལོར་མདོ་ཁམས་འབྲི་ཟླ་ཟལ་མོ་སྒང་རྒྱལ་བཟང་གི་འཕྲོག་སྡེར་ཡབ…… བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་དང་། ཡུམ་སྐྱིད་ལྷ་ཚེ་རིང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1901 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་སྐུ་གོང་མ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་སྟེ་ཡུལ་ཤུལ་ཁྲལ་གྱི་རག (རྭ) ཉག་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་རོང་ཐ་ཟླ་བྲང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ…… མངའ་གསོལ། བླ་མ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ་དང་། བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག…… དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྦྱང་བ་མཛད། ཡོངས་འཛིན་གཉིས་ལས་དགེ་བསྙེན་བསྒྲུབས་ཤིང་མཚན་ལ་བློ་བཟང་ཆོས་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཅེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་ཐམ་པར་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་གྱི་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་བ་འཕྲིན…… ལས་རྒྱ་མཚོ་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། འཇོག་རི་རིན་པོ་ཆེ། ཀུན་ཚང་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་བདེ་གསང་འཇིགས…… གསུམ་གྱི་དབང་ལུང་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ཕུར་ལྕོག་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་། རབ་བྱུང་། དགེ་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་རང་དགོན་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཀོ་རྫོང་གི་པཎྜི་ཏ་དྷ་ན་རག་ཉག་དགོན་དུ་གདན…… དྲངས་ནས་སྙན་ངག་དང་། སུམ་རྟགས། བརྡ་གསར་རྙིང་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་དཔལ་སྤུངས་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ……

གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་དབུས་སུ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཕེབས་ནས་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ལྷ་རམས་པའི་དམ……བཅའ་སོགས་ལ་ཕྱིན། རྗེ་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས་ཤིང་རང་དགོན་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེ་ཤུ་རྩ་དྲུག་པར་རག་ཤག་དགོན་གྱི་བླ་མས་ཁང་དང་ཕོ་བྲང་ཞིག་གསོས་མཛད་ཅིང་གཙོ་བོ…སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་ལྟར་དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས…དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བཀའ་དྲིན་གསུམ་ལྡན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་དག་སྣང་ནོར་བུ་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ》དང་། 《རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྙེན་ཡིག་རབ་གསལ་ཤེལ་དཀར་མེ……ལོང》། 《གསུང་མགུར་ངེས་འབྱུང་དར་ཆེན་དཀར་པོ》། 《མགར་དགོན་བདེ་ཆེན་གླིང་གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་ལོ་རྒྱུས……དཀར་ཆག་གསལ་བ》བཅས་ཆོས་ཚན་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་བདུན་ཡོངས་པའི་…པོད་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

རྫོང་ཐ་བློ་བཟང་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1865ལོར་མདོ་ཁམས་སྒ་ལུང་སྟེ་ད་ལྟའི་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ཡུལ་ཤུལ་བོད…རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། དགུང་ལོ་དགུ་པར་ཡུལ་ཤུལ་རྫོང་འགྲོས་མདའ་ཞམ་གྱི་ཁོངས་གཏོགས་རག…(ར)ཤག་ཕུན་ཚོགས་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ནས་རབ་ཏུ…བྱུང་། དེ་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་ནས་བཟུང་སྟེ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་

ཕྱུད་སྐྱེ་བཞི་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1911 ལོར་འཇིགས་བྱེད་དབང་ཆོག་ལྷགས་བརྩམས་གནང་། མདོར་ན་མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད····དོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད》དང་། 《མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཟིན་བྲིས་ཕར་ཕྱིན་གཞུང་བརྒྱ་གསལ་བའི་མེ་ལོང》། 《རྟགས་རིགས་དང་བློ་རིག་གི་རྣམ་གཞག་བློ་གསལ་ཡིད་ཀྱི་དགའ་སྟོན་རིགས་པའི་སྒོ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་ལྡེ་མིག》། 《བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་བདེ་ལམ་གཞུང་དོན་གསལ་བཤད་ལེགས······བཤད་ནོར་བུའི་དོ་ཤལ། 《དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་འགྲེལ་བ》། 《ཨ་ཁྱིའི་སྒྲུབ་ཐབས་མདོར་བསྡུས》བཅས་ཆོས་ཚན་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ··སོ་དྲུག་ཡོངས་པའི་པོད་བཞི་བཞུགས་སོ། །

རོང་པོ་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་ཡར····ལུང་སོན་པར་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བློ་བློན་བཙན་པོ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

རོང་བ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1283 ལོར····ཡབ་ཨཱ་ཀ་ར་སིདྡྷིའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1325 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་འདྲི་ཀློག་བསླབས། འཇམ་དབྱངས་རིན་རྒྱལ་དང་སློབ་དཔོན་ཤེས་

རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས་མཁན་སློབ་མཛད་ཅིང་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་དཔེན་དམར་གྱི་གདན་སར་ཕེབས། དུས་འཁོར་གྱི་བཤད་གྲྭ་བསྐྱངས། མཁན་པོ་དཀའ་བཞི་པ་དང་མཁན་པོ་ཞལ་སྔ་བ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཐར་ལོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་ལས་སྒྲ་ཙནྡྲ་པ་དང་ཡི་གེའི་རིགས་ཐམས་ཅད་བསླབས། མངོན་པ་དང་མན་ངག་སྒྲུབ་ཐབས་མང་པོ་གསན། རོང་བ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་ལས་དུས་འཁོར་གྱིས་གཙོས་པའི་དབང་གི་བཀའ་ཐམས་ཅད་ཞུས་ཤིང་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ······མཁྱེན། གཞན་ཡང་མཁན་པོ་ཞལ་སྔ་བ་ལས་འདུལ་བ་དང་། མཛོད། མཛོ་བོ་ལྷས་པ་སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་ལ་སྣང་ལོ་ཙྪ་བ་ནས་བརྒྱུད་པའི་རྡོ···རྗེ་ཕྲེང་བ་དང་། གསང་འདུས། ཇོ་བོ་ལུགས་ཀྱི་བདེ་མཆོག ལམ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་མན་ངག་དང་། རྒྱུད་མང་པོ་ཞུས། ཤྲིའུ་ཆུང་བ་སློ་ལྡན་སེང་གེ་ལས་གསང་འདུས་དང་། ཡོ་ག གསང་ལྡན། གདན་བཞི་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་མང་པོ་གསན། བླ་མ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་གཤེགས་རྗེས་ཤཀྱར་གྱི་གདན་ས་ཡང་བཟུང་སྟེ་དུས་འཁོར་གྱི·········འཆད་ཉན་ཡུན་རིང་པོར་མཛད། དེ་ནས་སྙན་པའི་གྲགས་པས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོས་གདན·········དྲངས་ཏེ། ཁྲི་ལོ་ལ་གོང་དུ་ཕེབས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དང་བློན་པོ་མ་ལུས་པ་དད་པར་མཛད་ཅིང་བཀུར་སྟི་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། འགྲོ་བའི་ལས་དོན་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་རྩ་གསུམ་པར·········དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སློབ་མ་ནི་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ནོ། །

རོང་པ་ཤེས་རབ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1251 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1315 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལ་སོགས་འབྱོངས་ནས་དུས་འཁོར་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་སློབ་མའི་ཚོགས་ལ་དུས་འཁོར་གསུངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ལ་ཐར་པར་ཕྱིན་ཏེ་དཔྱལ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པར་སྟག་སྟེ་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ···རྗེ་ལྷའི་བར་དུ་ཕར་ཕྱིན་དང་ཚད་མ་ལ་སྦྱངས། ཁྱད་པར་དུ་ཚད་མ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ་དབུས་གཙང་དུ་གྲྭ་སྐོར་ཡང་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་བླ་མ་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་དང་མཁན་པོ་མཆིམས་ཀྱི་དྲུང······ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན། ལོ་ཙཱ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལས་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་དབང་། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་རྣམས་དང་སྨན་དཔྱད་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ···སོགས་གསན། དབེན་དམར་གྱི་གདན་ས་བཟུང་ནས་འཆད་ཉན་ཡུན་རིང་དུ་མཛད། གཞན་ཡང་ཐར་པ་དང་། ཁྲི་ཕུ། བསམ་ཡས། སྟག་ལུང་། གཞི་ཀུན་དགའ་ར་བ། ཤངས་རྩེ་གདོང་། ཚ་མིག སྟོན་མོ་ལུང་། གཡུས་དགའ་ལྡན་སོགས་ཀྱི་དགོན་པ་རྣམས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་མང་པོ་གསུངས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་རྩ་གཅིག་པར་དབེན་དམར་གྱི་གདན་ས་བླ་མ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ལ་གཏད་ནས་དཔུ་ཙར······ཕུག་ཕེབས། ཤཀྱར་བཏབ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། རྒྱུད་

འབུམ་དང་འདུལ་བ་ལུང་བཞེངས་ཏེ་སེམས་ཅན་མང་པོའི་དོན་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་དང་། ཡར་ལོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། ཐར་ལོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན། དཔང་ལོ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་བཅས་ཡིན།།

རྫོང་བོ་ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་མཁྱེན་རབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1736 ལོར་རྫོང་དཔོན་ཚེ་མགོན་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1815 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རྫོང་བོ་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་བསྟན་དར་གྱི་སྐུ་སྐྱེས་ངོས་འཛིན་གནང་སྟེ་མཚན་ལ་ལྷ་རྒྱས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་བསླབས་ཏེ་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་རྫོང་བོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་དུ་ཞུགས་ཤིང་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་གཉེར་མཛད། མཁན་ཆེན་སེང་གེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་ལྷ་ཐང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཉིན་ལྟའི་རིང་དུ་དམ་བཅའ་བཞག་པས་ཁས་ལེན་ལ་གནོད་པ་ཅི་ཡང་མ་སོང་བར་གྲགས་པའི་སྙན་པ་ཟླ་བཞིན་འཕེལ། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སྲད་རྒྱུད་མཁན་པོ་སངས་རྒྱས་འོད་ཟེར་སོགས་ལ་བསྟེན་ཞིང་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་ཞིབ་དཔྱོད་བགྱིས། གཙང་བ་སོ་ཐོ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་ལྡན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་དུ་ཕར་ཕྱིན་དམ་བཅའ་བཞག་པས་མདོ་དབུས་གཉིས

ཀ་ནས་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཏུ་གྱུར། པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དང་། མཁན་པོ་དགེ་འདུན་བདེ་ཆེན། རྒྱལ་སྲས་རྡོ་རྗེ་འཆང་། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་སོགས་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་ 1781 ལོར་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ……བཞུགས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། ཆོས་འཆད་ཉན་དང་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་གནང་། ཁྲི་ཟུར་ནས་རྒྱལ་པོ་གླིང་ཚང་གི་ཚ་རྒྱལ་སྐྱབ་སྐྱེ་ཕུལ་བ་བདག་གིར………བཞེས། འདུ་ཁང་དང་། བྱམས་ཁང་རྟེན་བརྟེན་པར་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་གནང་། རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཀྱང་གསར་བཞེངས་མཛད། གདན་སའི་གཟིམ་ཁང་གསར་བཞེངས་སུ་སངས་རྒྱས་སོ་ལྔ། བདེ་གཤེགས་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་ཐང་ག་བརྒྱ་ཕྲག ཉིང་འཕགས་བསྐལ་གསུམ་སོགས་གསར་དུ་བཞེངས། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་སྒྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བ་དགོངས་པ…ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རོང་པོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅུ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

རོང་པོ་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་བསྟན་པ་དར་རྒྱས།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ས་མི་གསལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1733 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད། དེ་

ནས་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། ལྷ་ལྡན་ཆོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་དམ་བཅའ་བ་མཛད་ནས་ལྷ་རམས་པའི་…
མཚན་སྙན་བཞེས། རྒྱལ་ཚབ་ཆེན་པོ་ཁྲི་ཆེན་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། རྡོར་ཕྲེང་དང་མི་ཏྲའི་དབང་གསན། དེ་ནས་མདོ་སྨད་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཁ་གྱུའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བཀྲ་ཤིས་བླ་མར་བསྟེན་ཏེ་བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ……
སོགས་ཀྱི་དབང་དང་། སྔར་ཐང་བརྒྱ་རྩ་སོགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་རྣམས་གསན། སྐུ་གོང་མའི་འཁྲུངས་ཡུལ་ཚ་ཁོ་རྒྱལ་མོ་རོང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་དང་། གྲྭ་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་མཆོད་འབུལ་མང་འགྱེད་བཅས་བློས་མི་དཔོགས་པ་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1679 ལོར་རོང་པོ་དགོན་གྱི་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན……
སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་སྟོན་རྗེས་སུ་ལོ་སུམ་ཅུའི་རིང་དུ་གདན་ས……
བསྐྱངས། ཆོས་འཆད་ཉན་དང་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་མཛད། གསེར་ཁྲི་བླ་བྲང་གི་ཆང་བཏིངས་ཏེ་གསར་བཞེངས་བཅས་མཛད་པས་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། ཁོང་ནི་རོང་པོ་དགོན་གྱི་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཞི…
པ་དང་། བདུན་པ་ཡིན་ནོ།།

རྫོང་ཐོ་མཚན་སྒྲོགས་དག་དབང་འཇམ་དཔལ་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……

1781 ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་སྐོང་གླིང་རྒྱར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1834 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་མཚན་སྒྲོགས་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་ཀྱི་ཡང་སྤྲུལ་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། རོང་བོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་དུ་ཞུགས་ནས་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་དེ་དབུས་སུ་ཕེབས། འཇིག་རི་བ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་སོགས་ལ་བསྟེན་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་གསན། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1812 ལོར་ཕྱིར་རང་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ། རོང་བོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། ཆེན་པོ་ཧོར་གྱི་ཡུལ་དུ་སྔ་ཕྱི་ལན་གཉིས་ཕེབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར། རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་རྒྱ་ཆེན་སྤེལ་བས་ཧོ་ཐོག་ཐུའི་ཆོ་ལོ་དང་ཐམ་ཀ་ལྷ་མ་མཛད། ཁོང་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་བཞུགས་བཞིན་རང་དགོན་ལ་འཕགས་ཡུལ་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དཔེར་བླངས་པའི་ལྷ་ཁང་སྙིང་མ་གཞི་རས་གཟི་བརྗིད་འབར་བ། ནང་གི་རྟེན་གཙོ་བོ་ཚེ་དཔག་མེད་ཀྱི་གཙོ་འཁོར་གསུམ། མཐར་འོད་དཔག་མེད་སྟོང་སྐུས་བསྐོར་བ། མཆོད་རྟེན་སྣ་ཚོགས། བཀའ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གྱིས་བྱུར་བུར་གཏམས་པ་གསར་བཞེངས་གནང་། གཞན་ཡང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གྲངས་ལས་འདས་པ་བཞེངས། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རོང་བོ་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ཉེར་དྲུག་པ་ཡིན།

ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ཞལ་ཆེམས་ཚིག་འགྲེལ་པད་དཀར་ཕྲེང་བ》དང་། 《བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཕན་བདེའི་ཆར་འབེབས》། 《འཕྲིན་ཡིག་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། དྲིས་ལན་སྣ་ཚོགས་དང་བསྟོད་ཚོགས་ཀྱི་སྐོར། མགུར་དབྱངས་སྣ་ཚོགས》། སེང་གདོང་ཆོས་སྐོར། ཆོས་རྒྱལ་ཕྱག་བཞི་པའི་གཏོར་ཚོགས་རྡོ་རྗེ་དགྲ་འཛོམས། ཡི་དམ་ཆོས་སྐྱོང་དུ་མའི་སྒྲུབ་སྐོར་བཅས་བཞུགས་སོ། །

རོང་ཟོམ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་གཙང་སྨད་ཀྱི་སྣར་ལུང་རོང་དུ་ཡབ་རོང་བན་རིན་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། མར་པ་དོ་བ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག(1042—1136)དང་དུས་མཉམ་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་མགར་སྟོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟང་པོ་དང་མདོ་སྟོན་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ལ་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་རིག་པའི་རྩལ་རྫོགས་ཤིང་གངས་ཅན་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་དུ་གྱུར། དེ་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་མཉྫུ་ཤྲཱི་དང་། མཉྫུ་ཤྲཱི་ཛྙཱ་ན། ཨུ་པཱ་ཡ་ཤྲཱི་མི་ཏྲ། བུདྡྷ་ཨཱ་ཀ་ར་བྷ་དྲ། དེ་བ་ཀ་ར་ཙནྡྲ། པ་ར་མེ་ཤྭ་ར། ཨ་མོ་གྷ་བཛྲ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བསླབས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ལྷག་པར་དུ་གསང་ཆེན་རྙིང་མའི་བསྟན་པ་ལ་མཛད་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རྒྱས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཡོལ་དགེ་བསྙེན་རྡོ་རྗེ

དབང་ཕྱུག་དང་། གཡག་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ། གོ་ཙབ་ལོ་ཙཱ་བ་ཚེས་ཀྱི་ཤེས་རབ་བཅས་མང་དུ་ཕྱིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་པ》དང་། 《དམ་ཚིག་མདོ་རྒྱས》། 《འགྲེལ་བ་ཚུལ་བཞི་ཡན་ལག་བཅོ་ལྔ་པ》། 《མཉམ་སྦྱོར་གྱི་འགྲེལ་བ》། 《རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་སྒོམ་མན་ངག》། 《ངན་སོང་སྦྱོང་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ》། 《འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བ》སོགས་དང་། བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་…པོ་རྟག་པ་གསུམ་པ》། 《བསྟན་འགྱུར》ལས《ཀྱེའི་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཧེ་རུ་ཀ་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་ཚིག》། 《སྒྱུར་མཛད་མའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《གཤིན་རྗེ་དགྲ་ནག་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མ》། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《ལས་ཀྱི་ཚ་ག་སེམས་པ་བསྐྱུས་པ》། 《དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་པོའི་རྩ་བའི་སྔགས་རྡོ་རྗེ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ》། 《བྱིངས་ཀྱི་མདོ》། 《སྲུབ་མཐའ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས》། 《རྒྱེན་གསུམ་རབ་ཏུ་བཤད་པ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ར་སྒྲེང་ཁྲི་སྤྲུལ་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1759 ལོར་ཁམས་ལི་ཐང་དུ་ཡབ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་དང་། ཡུམ་སྒྲོལ་མ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤི་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1815 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཉིས་པར་ལི་ཐང་མཁན་པོ་ཕུན་ཚོགས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་བྱབས…

ཁྲུས་ཞུས། ཁྲི་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་གྱི་ཡང་སྲིད་
ཡིན་མིན་ལ་ཐེ་ཚོམ་མི་དགོས་པས་མཚན་ལ་བློ་བཟང་བསྟན་དར་ཞེས་··
གསོལ། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ར་སྒྲེང་དགོན་ལ་
མཛད་སྒོ་གང་ལེགས་གནང་ནས་གསེར་ཁྲིར་བཞུགས། པཎ་ཆེན་
དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་ཆེན་
ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ལ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་བསླབས་ཤིང་····
མཁས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་ཐམ་པར་སེར་ཕྱེས་མཁས་སྣན་གྲྭ་
ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་ཆོས་རྗེ་བྱམས་པ་སྨོན་ལམ་ཡོངས་འཛིན་··
དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད་ཅིང་།
དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་སེར་ཕྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་ལྷ་རམས་པའི་མཚན·····
བཏགས་བཞེས། པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་
རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་དཔལ་ལྡན་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་·
མཛད། གསང་ཆེན་སྔགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་དང་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་
དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པར་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་
བཀའ་ལུང་གནང་བ་ལྟར་ཚུང་སྐུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་འབྲས་···
སྤུངས་སུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པར་སེར་ཕྱེས་མཁས་མང་གྲྭ་
ཚང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་དུ་དུར་སྒྲིག་འཛིན་པའི་འདུས་པ···
སྟོང་ཕྲག་དུ་མར་ལམ་རིམ་བསྡུས་དོན་གྱི་བཤད་ལུང་ཞག་སྐོར་དགེས་··
བཞིན་དུ་གནང་། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་
དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ར་སྒྲེང་གི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཡིན།
ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ལྟ་བའི་ཉམས་མགུར་ཨ་མ་ངོས་འཛིན་གྱི········

འགྲེལ་བ»དང་། «བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བླ་བརྒྱུད»། «རྒྱལ་དབང་ཡབ་སྲས་དང་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས»། «བླ་མཆོད་ཉམས་ལེན་དགོས་གཅོད»བཅས་ཆོས་ཚན་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་ཡོངས་པའི་པོད་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

རྭ་སྒྲེང་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1816 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1863 ལོར་པེ་ཅིན་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་ལམ་ཁར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་རང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ཟད་དུ་བྱུང་བ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1845 ལོའི་ཧོར་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་ཉེར་དྲུག་ཉིན་བཀའ་ཤག་སྲིད་གཞུང་གི་སྲིད་སྐྱོང་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཏེ་ལོ་ངོ་བཅུ་གཅིག་གི་རིང་དུ་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1855 ལོར་རྒྱལ་བ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་འཛིན་ཡང་ལོ་དེའི་ཧོར་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་གློ་བུར་སྐུ་གཤེགས། དེ་ནས་རྭ་སྒྲེང་ལགས་ཀྱིས་སླར་ཡང་སྲིད་སྐྱོང་རྒྱལ་ཚབ་མཛད་ཅིང་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོར་ཁྲི་འདོན་དང་རབ

བྱུང་གི་སྙོམ་པ་ཕུལ། གོར་ཁ་འི་བཙན་ཤུགས་ལ་མ་བཟོད་ནས་གོར་དཔོན་ལྷ་ལར་བཅའ་སྡོད་ཚོགས་པ་སོགས་དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་ཆ་འགའ་རེ་སྤྲད་དགོས་བྱུང་། བཤད་སྒྲ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བློན་གྱི་གོ་ས་བླངས་ནས་གནས་དབྱུངས་བཏང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1862 ལོར་འབྲས་སྲུངས་རིགས་གྲྭའི་"གཏོང་སྒོ་ཆག་པ།"ཞེས་པའི་དོན་རྐྱེན་བྱུང་བར་བརྟེན་གསང་སྐབས་ཀྱིས་སྲིད་སྐྱོང་གི་ཐམ་ག་བསྣམས་ནས་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཀྱང་གོང་མ་ཐུང་ཀྲི་རྒྱལ་པོས་བཏང་སྐོམས་སུ་བཞག་པར་མཛད། ཁོང་ཉིད་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་བོད་གཞུང་ནས་ཁོང་གི་སྐོས་གཞིས་དང་བཅས་པ་ར་སྒྲིང་དགོན་པར་ཅིས་སྤྲད་བྱས། དེ་ལྟར་ལོ་ངོ་བཅུ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་བཀའ་ཤག་སྲིད་གཞུང་ལ་ཞབས་ཏོག་བསྒྲུབས་ནས་ཞིང་ཁམས་གཞན་དུ་ཐེགས་སོ། ཁོང་ནི་ར་སྒྲེང་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ར་སྒྲེང་ཐུབ་བསྟན་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1919 ལོར་དྭགས་པོ་རྒྱ་ཆ་རྫོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1947 ལོར་སྡེ་བ་གཞུང་གིས་བཀྲོངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུར་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་ཐུགས་ཐག་བཅད་ཅིང་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཀོད། དེ་ནས་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ཅིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དགུང་ལོ

ཉེར་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1934 ལོར་བཀའ་ཤག་སྲིད་གཞུང་གི་སྲིད་སྐྱོང་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བཞུགས་ནས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལོ་ངོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་བསྐྱངས། དེའི་རིང་དུ་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་གསེར་སྡོང་དགེ་ལེགས་འདོད་འཇོ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གསར་བསྐྲུན་དང་། རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མི་འཇིགས་གདོང་ལྔའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་དང་། རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་ཕུལ་ཏེ་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས«ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ»མཛད་ཅིང་། ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་ཕུལ། གོ་མིན་ཏང་གི་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་ལྷ་སར་བཙུགས་པ་བཅས་མཛད་དོ། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1941 ལོའི་ཧོར་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་སྲིད་སྐྱོང་རྒྱལ་ཚབ་དགོངས་ཞུ་མཛད་དེ་ར་སྒྲེང་དགོན་དུ་སྐུ་མཚམས་བཞུགས། དེ་རྗེས་ར་སྒྲེང་ལགས་ལ་སྡེ་བ་གཞུང་གིས་མ་ཉེས་ཁ་གཡོགས་བྱས་ཏེ“ར་སྒྲེང་དོན་རྐྱེན”ཞེས་པ་བསམ་བཞིན་དུ་བསླངས་ནས་ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་དོ་དམ་བཙོན་འཛུག་བྱས་ཧྲེང་དུག་སྨན་བྲངས་ནས་དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པར་བགྲོངས་སོ། ཁོང་ནི་ར་སྒྲེང་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ།།

ར་ཆོས་རབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་ལ་སྟོད་ལྷོའི་ཆ་སྙེ་ནམ་སླང་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་ཁྲ་བོ་ར་ལོ་ཙཱ་

པ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ་སོགས་ལ་བསྙེན་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎྜི་ཏ་ས་མཧཱ་ཤྲཱི་བཅས་ལ་བསྙེན་ཏེ་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《བསྡུས་པའི་རྒྱུད་ལས་དབང་གི……རབ་ཏུ་བྱེད་པ》དང་། 《ནག་པོ་ཆེན་པོ་མགོན་པོ་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ》ལེའུ་ལྔ་བཅུ་བ། 《བསྟན་འགྱུར》ལས་《དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྒྲུབ་ཐབས》 《དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག》། 《དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐད་ཅིག་གིས་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྦྱོར་བའི་མན་ངག》། 《དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོ་ག》། 《དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཚོགས་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག》། 《དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག》། 《རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག》། 《དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དྲག་པོའི་བརྟག་པ་དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་བ》། 《དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་དངོས་གྲུབ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས》། 《ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་སྟར་བ་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ར་ལོ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……1016ལོར་ལ་སྟོད་དུ་ཡབ་ར་སྟོན་དཀོན་མཆོག་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་

རྡོ་རྗེ་དཔལ་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1198 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་ཛོ་མཚར་འབྱུང་གནས་ཞེས་ཞུ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ཛོ་སོ་དགེ་ས་ལྷམ་བྱ་བ་ཁབ་ཏུ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ནས་བཅུ་བཞིའི་བར་དུ་ཡང་དག་ལ་བསྙེན་པ་བསྐྱལ། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་བལ་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་སློབ་དཔོན་ཧ་རི་དང་མཇལ་ཞིང་རྒྱུད་སྒྲུབ་ཐབས་ལས་ཚོགས་བཅས་རྫོགས་པར་གསན། དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་ཡང་ཐོབ་ནས་བོད་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་སློབ་མ་བསྐྱངས། དེ་ནས་ལང་ལབ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་འགྲན་པས་ཅུང་ཟད་ཕམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བལ་ཡུལ་དུ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཕེབས་ཏེ་སློབ་དཔོན་ཧ་རི་ལས་བསད་བཟློག་སོགས་མན་ངག་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ནས་བོད་དུ་ཕེབས། ཡུན་རིང་དུ་མ་བཞུགས་པར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ནས་སློབ་དཔོན་མན་ཛ་གླིང་པ་དང་མཇལ་ཞིང་ན་ལེནྡྲའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་གདམས་ངག་མང་དུ་ཞུས། གཞན་ཡང་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་དང་། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། མངོན་པའི་གཞུང་ལུགས་བཅས་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད། སློབ་དཔོན་ཤཱནྟི་པ་ལས་འདུས་པ་ལུང་སྡེ་བཞི་དང་། རིག་པའི་ཁུ་བྱུག་གཉིས་ལས་དབུ་མའི་སྐོར་བཅས་གསན། དེ་ནས་བོད་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ལང་ལབ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་བསྒྲལ་ཞིང་རྟགས་ཀྱི་ནུས་པ་ཆེ་བའི་སྙན་གྲགས་ཐོབ། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པར་རྒྱ་གར་དུ་ལན་

གཉིས་པར་ཕེབས་ཤིང་སློབ་དཔོན་མཉྫེ་གླིང་དང་མཇལ་ཞིང་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་དབུས་གཙང་ཀུན་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར། མདོར་ན་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་བོད་ཁམས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉིན་མོ་ལྟར་མཛད་ཅིང་དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུར་བཞུགས་པར་ནཱ་ཡེ་ཤེས་སེང་གེས་མཛད་པའི《ནཱ་ལོའི་རྣམ་ཐར་ཀུན་ཁྱབ་སྙན་པའི་རྔ་སྒྲ》ལས་གསུངས། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་བཀའ་འགྱུར་ལས《གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ》དང་། 《ལས་མཁན་ཏེའུ་ལོ་པ་ཚུ་བུའི་རྟོག་པ》། 《གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་ལས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པར་བྱེད་པའི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ》། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དངོས་གྲུབ་གྲུབ་པའི་རྒྱུད་རྟོག་པ་བདུན་པ》། 《འཕགས་པ་གནོད་གནས་དབང་པོ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྟོག་པ》། བསྟན་འགྱུར་ལས《དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག》། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ》། 《རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ར་ལོ་སྒྲུལ་སྐྱ་བློ་བཟང་བསམ་གྲུབ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་གཙང་རྒྱ་མཁར་ཞུ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1708 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་ལ་

རྭ་ཡོ་ཙྭ་བའི་སྤྲུལ་སྐུར་ཡང་གྲགས། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཤིང་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1696 ལོར་བྱ་ཁྱུང······དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ······གདན་ས་བསྐྱངས། དེའི་རིང་དུ་གསེར་གདུང་སྟེང་ཤོད་དབུས་འབུབ་དང་། ལྷ་བྲང་འདུ་ཁང་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་ཤོད། ཆོས་ར་ཆེན་མོ་བཞི་སྐོར་བཅས་ཞིག་གསོ་དང་གསར་བསྐྲུན་ཅི་རིགས་མཛད ། གཞན་ཡང་བྱམས་པ་ཆུ་གཟིགས་མ་ལྔ་ཁང་དང་བཅས་པ། སྨན་བླའི་ཕོ་བྲང་། བཅུ་གཅིག་ཞལ། ཇོ་བོ་རྗེ། ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ། ཡུམ་ཆེན་མོས་གཙོས་སངས་རྒྱས་སྟོང་སྐུ་སོགས་སྐུ་བརྙན་སྟོང་དང་དྲུག་ཅུ་ལྷག་དང་། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་དངུལ་བྲིས་མ། ཚོགས་ཁྲི་གསར་བ་བཅས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1698 ལོར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱ་ཁྱུང་དགོན་ལ་བཅའ་ཡིག་གོས་ཆེན་སེར་པོའི་སྟེང་དུ་དབུ་མེད་ཤུག་རིང་ལ་ནམ······བཅུ་དབང་ལྡན་གྱི་བཀའ་ཐམ་བརྒྱབ་པ་བྱིན་རླབས་ཅན་གནང་བར······མཛད། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ཉི་ཤུ་ཙ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

རྭ་བསོད་ནམས་དཔལ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1726 ལོར་མདོ་སྨད་བཙན་མོ་སྟའི་མང་དེ་ཞེས་པའི་ཚུས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1793 ལོར་སྐུ·········

གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་སུ་དཔྱིག་ཀྱ་རབ་འབྱམས་པ་
ངག་དབང་འཛམ་དབྱངས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས……
འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་སྒྲར་ཞུགས། སྐུ་ཁྲི་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་དང་རིགས་པའི་
སེང་ཆེན་བློ་བཟང་གནས་བརྟན་གཉིས་ལ་བསྟེན་ནས་བསྡུས་གྲྭ་བློ……
རྟགས་དང་ཕར་ཕྱིན་བཅས་ལ་སྦྱངས་པས་རྩོད་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད……
པའི་སྙན་གྲགས་ཐོབ། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་འབྲས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་
དུ་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད།
ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ཅིང་ཁྲི་ཆེན་ནམ་མཁའ……
བཟང་གི་དྲུང་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། སྟོད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཕེབས་ཏེ་
རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་གཞུང་ལུགས་དང་མན་ངག་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པར……
སྦྱངས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དང་། ཁྲི་ཆེན་ནམ་
མཁའ་བཟང་། ལྕང་སྐྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། རྗེ་ངག་དབང་བྱམས་
པ། སྟག་ཕུ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག བྲག་རྒྱབ་དཔོན་སློབ་བློ་བཟང་
ཆོས་འཕེལ་སོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་མན་ངག་མཐའ་ཡས་པ……
གསན། དེ་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་གཞུང་བཀའ་
པོད་ལྔ་དང་བསྡུས་གྲྭ་བཅས་པར་དམ་བཅའ་བཞག་པས་མཁས་པའི……
ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་གྱུར། . རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་
ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1773 ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ……
ཕེབས་ཏེ་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་ཐོས་བསམ་གླིང་ལ……
བཅའ་ཡིག་ཟུར་དུ་བཞག ཚོགས་ཆེན་ལ་སྦྱིན་བདག་ཟུར་པ་མེད་
སྐབས་ཐོས་བསམ་གླིང་ལ་གྲྭ་ཇ་སྟར་ཚགས་སུ་གཏོང་བའི་སྲོལ……

བཙུགས། པོ་ཏི་ལྔའི་སྟོད་གྲྭ་ཧོར་ཁོངས་སུ་མི་ལུས་པའི་ཆེད་དུ་སྟོད་ཡིག་བཞག བསྡུས་གྲྭ་བ་རྣམས་སློབས་པ་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྣ་སྟོད་ལྟར་བསྡུས་གྲྭའི་ཚིགས་ལྡངས་གསར་འཛུགས་མཛད། ཁྲི་བྱུར་ནས་འཆད་སྟོད་སྟོམ་གསུམ་དང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱིས་དུས་འདའ····བའོ། དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«བསྡུས་གྲྭའི་རྣམ་གཞག»དང་། «ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས»། «རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་མཐའ་དཔྱོད»། «འདུལ་བའི་སྤྱི་བསྟན་ལྡོགས་ཞུས་ཀྱི་འཁྲོ་ཅན»བཅས་བཞུགས་སོ། །

རྒྱབས་དཔལ་གྱི་སེང་གེ

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ······ཡབ་ཨ་མེས་བྱང་ཆུབ་འདྲེ་ཁོལ་དང་། ཡུམ་རྗེ་མོ་སྐལ་ལྡན་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་ཆེན་ཞུ་དུས་མེ་ཏོག་འཇིག་རྟེན་མཆོད་བསྟོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཕོག···པས་རིགས་པའི་བཀའ་བབས་ཡིན་ཞིང་། རིགས་ཚོགས་ལྷ་སྲིན་ཐམས་ཅད་བྲན་གཡོག་ཏུ་བཀོལ་ནུས་པ་དང་། སྒྲུབ་གནས་སྲ་བྲོ་སྨུག་ཚང་དུ་བཙོམ་ལྡན་རིགས་པ་ཀུན་འདུལ་གྱི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང······དངོས་གྲུབ་བརྙེས་ཏེ། «གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང»ལས“དཔལ་གྱི་སེང་གེ་ལྷ་སྲིན་བྲན་དུ་འཁོལ།” ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་དང་འབངས་ཉེར་ལྔའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

རླངས་བློན་ཁྲི་སུམ་རྗེ་ཐེག་ལྷ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་བློན་ཆེན་ཡིན་ཏེ། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བློན་པོ་བཀའ་ཆེན་པོ་ལ་གཏོགས་པ་ཞེས《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད·····འདུག་གོ།

རླངས་བློན་གསས་སྐྱེབས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ····འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་ཕྱི་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ········ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཅུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་ཞིང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

རླངས་བློན་བསམ་སྐྱེས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ···འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་ནང་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ········ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཅུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་

གསལ་བ་དང་།   «བཀའ་གཙིགས»ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ལ

ལ་ཕྱི་ཀུན་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཆོས་སྒྲར་ཞུགས་ཏེ་དཀྱིལ་ཁང་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ཞིང་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་ནས་བཟུང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དངུལ་ཆུ་བློ་བཟང་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ལ་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་སྟོད་ལ་ཕྱིར་ཐེབས་ཏེ་དབེན་པའི་རི་ཁྲོད་འགྲིམས་ཤིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་ནས་སྒྲུབ་རྒྱུད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་བསྒྲེངས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ངག་དབང་སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་ཞུའོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བདེ་ལམ་གྱི་དམིགས་ཁྲིད་ཀུན་ཕན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར》དང་། 《མཁའ་སྤྱོད་མའི་དམར་ཁྲིད་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་དྭངས་ཤེལ་མེ་ལོང》། 《སྙན་བརྒྱུད་རྗེ་བཙུན་ཁྲོས་མ་ལྷ་ལྔའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག་གསེར་གྱི་ལྡེ་མིག》

བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་ཡོངས་པའི་པོད་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

ལ་མོ་གྲགས་རྣན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1647 ལོར་འབལ་གཞུང་ཉ་མཚོའི་དཔོན་རྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1713 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་དངོས་ལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ཞེས་ཞུ་ཞིང་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་མཁྱེན་རབ་ཆེ་བས་འཛིན་གྲྭ་བདུན་རེའི་བཅོ་བཞག་དུས་གཅིག་ཏུ་གསན། གྲྭ་ས་ནས་སླ་བའི་ཁྲུ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བས་ལོ་བདུན་གྱི་མཚམས་ནས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བླངས། རྒྱལ་དབང་ལྔ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། བཀའ་འགྱུར་སོགས་ཀྱི་བཀླག་ལུང་ཡང་མང་དུ་གསན་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1681 ལོར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་མདོ་སྨད་ཀྱི་གྲྭ་ས་ཕལ་ཆེར་ལ་དམ་བཅའ་བཞག དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་དབུས་གཙང་དུ་སླར་ཕེབས་ནས་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་དང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་བཅས་ལ་བསྙེན་བཀུར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞུས་ཤིང་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མཇལ་ཁ་ཐོབ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1695 ལོར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། མེ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ་1697 ལོར་ཁྲི་ཆེན་སྦྲུལ་སྐུ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་། ཐར་ཤུལ་དགེ་འདུན་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ། ཤ་སྦྲང་འཇམ་དབྱངས་བློ་གྲོས་བཅས་ལ་

ཕྲེང་གྲི་སྒྲགས་པའི་དབང་དང་། ལས་རིམ་གྱི་སྦྱོང་ཁྲིད་ཚར་མང་པོར་གནང་ངོ་། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ཡང་འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་དང་། དབུ་མ་དང་འདུལ་བའི་ཐལ་ཕྲེང་། ཆོས་འབྱུང་སོགས་བཞུགས་སོ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ་1712 ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཚོགས་མང་ལ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་བཤད་ལུང་གནང་སྟེ་གདན་ས་ཕན་ཚུན་དུ་འཆད་ཉན་གྱི་ཁུར་སྐྱོང་སྐང་དུ་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ཉེ་ཤུ་ཙ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལ་མོ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1610 ལོར་བླ་མེད་རྒྱལ་པོ་རྟ་ལོ་ཆེའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1659 ལོར་མགུར་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གསུམ་པའི་སྟེང་དུ་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལ་མོ་ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུ་ལ་ངོས་འཛིན་གནང་། དེ་ནས་བཟུང་པཎ་ཆེན་མཆོག་དང་། རོང་པའི་ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེ། ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཚད་ལྡན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་པས་ལུང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་ཏུ་གྱུར། གཙན་ཚའི་མགུར་དགོན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་ཕྱག་འདེབས་མཛད་ནས་འཆད་ཉན་གྱི་བཤད་གྲྭ་བཙུགས། གྲྭ་བཙུན་སུམ་བརྒྱ་འདུས། དེའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པས་བཀའ་ཕབ་ནས་ཏལ་ཏ་དང་ཨོ་རོད་གཉིས་ཀྱི་ནང་འཁྲུག་འདུམ་པར་མཛད

པས་ཚ་ཀན་ནོ་མིན་ཧན་གྱི་མཚན་སྙན་ཕུལ། ཧྲ་ལུང་རྫོང་གི་བ་ཡན་དང་ཁ་སྐད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འབྲུག་རྩོད་ཡུན་རིང་བྱུང་བའང་ཁོང་གིས་འདུམ་པར་མཛད་པས་སྟོང་ཐན་ཐང་གི་སྐྱེ་བ། ཙོ་ཚ། ཞབས་དྲུང་ཧོ་ར། ལུང་ཕྲན་ལམ་སྟོན། བ་ཡན་དགེ་འཕྲུལ་དགོན་པ་བཅས་དགེ་འཕྲུལ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་ཕུལ། གོང་མ་ཡུང་ཀྲེ་སྲིད་ལོ་ལྔ་པའི་དུས་ཁོང་ལ་ཇ་སག་གི་ཐམ་ག་གཟེངས་བསྟོད་དུ་གནང་། གཞན་ཕན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པས་ཀོ་ཁྲི་ཤང་དང་ཧོང་ཐེ་ཇིའི་སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་སྒོ་རྒྱན་གསེར་དང་མཆོད་རྟེན་དངུལ་ལས་གྲུབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྲ་ཚོམ་བཏབ་པ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་རེ་ཡོད་པ་སྐར་གཞུང་ཚོམས་ཆེན་དུ་བཞུགས་ཀྱང་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1958 ལོར་གཏོར་བརླགས་བྱས་སོ། ཁོང་ཞི་བར་གཤེགས་པའི་སྐུ་གདུང་གསེར་དངུལ་ལས་གྲུབ་པ་དེ་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་མགུར་སྐར་གཞུང་གི་ཚོམས་ཆེན་དུ་ལྷམ་མེར་བཞུགས་པ་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་སུ་མེད་པར་བྱས་སོ། ཁོང་ནི་ལ་མོའི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཡིན།

ལ་མོ་ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་དང་འདས་ལོའི་ལོ་ཚིགས་གསལ་པོ་ཞིག་མ་རྙེད་ཀྱང་། ཁོང་ནི་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ (1543—1588) དང་དུས་མཉམ་ཡིན་ཏེ་འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་དབུས་ཀྱི་ལ་མོ་རིན་ཆེན་སྒང ནས་ཡིན། ཁོང་ཚེར་གསེབ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་གཞུང་བཀའ

ཕོད་ལྡེ་དང་། དཔལ་ལྡན་སྨད་རྒྱུད་དུ་གསང་སྔགས་ལ་སྦྱངས་པས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་རབ་འབྱམས་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ……རྒྱུད་སྨད་བླ་མ་དབུ་མཛད་གནང་སྐབས། རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་མངགས་ལྟར་ཏོ་ཨོས་ཉེར་བཞིའི་དབུ་བླར་ཕེབས། རྗེ་འབངས་ཀུན་གྱིས་རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ཇི་བཞིན་གཙུག་ཏུ་བཀུར་ཞིང་ཕུ་དུད་བླ་ན་མེད་པ་བྱས། ད་ལྟའི་གཙན་ཚའི་ཇ་བ་རྫོ་རྗེ་བཟང་པོ་ནས་ཕྱག་བཏབ་པའི་ཇ་སྐར་བྱང་ཆུབ་གླིང་དེ་ཁོང་ལ་ཕུལ། གདན་ས་འདི་དང་ཁྲི་ཀའི་ཡུལ་གྱི་དབེན་གནས་འགའ་དང་གུར་སྐར···ཆུང་དུ་ལོགས་སུ་ཕྱིས་ནས་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ཀྱིས་རྫོགས་པ······སྐྱོང་དུ་བཙོལ། དད་སོགས་འཕགས་པའི་ནོར་གྱིས་ཕྱུགས་རྒྱུད་གཏམས་ཤིང་སྐལ་ལྡན་གདུལ་བྱའི་ཚོགས་རྣམས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་བཀོད་པའི་གྲགས་སྙན་གྱིས། གོང་མ་ཡུང་ལོ་རྒྱལ་པོས་ཇ་སྐར་སྐུ་སྐྱེ་དཀར་པོ་ཞེས་ལུང་ལས་ཀྱི་གཟེངས་བསྟོད་དང་གསེར་ཐམ་བཅས······གནང་། བསྟན་འགྲོ་ཡོངས་ལ་གཅིག་ཏུ་དཀར་བའི་ལྷག་བསམ་གྱིས་ཚ་ཀན་ནོ་མིན་ཧན་ནམ་ཞབས་དྲུང་དཀར་པོ་ཞེས་མཚན་ཐོགས། ཞི་བར་གཤེགས་པའི་གདུང་རྟེན་ནི་ཁྲི་ཀའི་མཁེན་གྲྭ་ཚང་དུ་བཞུགས་པ··དེ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1967ལོར་གཏོར······བརླགས་བྱས་སོ། ཁོང་ནི་ལ་མོའི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དང་། ཡང་ན་ཞབས་དྲུང་དཀར་པོའི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །

ལ་མོ་གསེར་ཁྲི་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1689

ཡོར་ཁྲུ་རེ་ནོར་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1772ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་གྲྭ་ས་ཆེན་མོའི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་། མདོ་སྔགས་གཞུང་ལུགས་ཡོངས་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད། བླ་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་མདུན་ནས་དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཆོས་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་བློ་གྲོས་དང་། ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་ཆོས་སྐྱོང་སོགས་བླ་མ་རྣམས་ལ་བསྟེན་ནས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀུན་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད་དེ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་གོང་མ་ཡུཞུ་ཛི་ནས་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིན་ཕོ་བྲང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཏུའི་ཞུ་ཆན་དགའ་ལྡན་ཤུ་སྲུ་ཐུ་ཧོ་ཐོག་ཐུའི་མཚན་སྙན་གནང་། པེ་ཅིན་ཙན་དན་དགོན་ཇོ་བོའི་བླ་བྲང་དུ་རྒྱུན་རིང་བཞུགས་ཏེ་གསུང་ཆོས་མང་པོ་བཙམས། དེ་ནས་སོག་ཡུལ་མཚོ་བདུན་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«བརྒྱ་རྩའི་རྣམ་བཤད་ཚོགས་གཉིས་ཤིང་རྟ»དང་། «འདུལ་བའི་ལས་ཆོག་ཚིག་དོན་རྣམ་བཤད་སྒྲོན་མེ»། «སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྟོད་པ»། «ཕྱོགས་བཅུའི་གཡང་འགུགས་བུམ་བཟང»། «མགུར་རི་བོ་ཏ་ལ་མ»། «རྗེའུ་བཅུད་ལེན་གྱི་གདམས་ངག་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ»བཅས་པོད་གཉིས་བཞུགས་སོ།།

ལ་གསུམ་རྒྱལ་བ་བྱང་ཆུབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ

འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ཆོས་བློན་ཡིན། བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 775 ལོར་མཁན་པོ་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཏུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སད་མི་མི་བདུན་གྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་དང་གདམས་ངག་ཞུས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་གྲུབ་པ་བརྙེས་ཏེ། «གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང»ལས་"རྒྱལ་བ་བྱང་ཆུབ་མཁའ་ལ་སྐྱིལ་ཀྲུང་འཆའ། " ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་དང་འབངས་ཉེར་ལྔའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ལང་གྲོ་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ནང་བློན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཏེ་མཚན་ལ་ལང་གྲོ་སྣང་བཞེད་ཅེས་ཞུའོ། དུས་ཕྱིས་སུ་མཁན་པོ་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་ཞེས་ཞུའོ། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་དང་གདམས་ངག་ཞུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་གྲུབ་རྟགས་མངོན་སུམ་དུ་ཐོན་ཏེ་གནམ་ལྕགས་དྲག་པོའི་ཐོག་ཆེན་མདའ་ལྟར་འཕེན་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་ལྡན་ཞིང་། «གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང»ལས"ལང་གྲོ་དཀོན་མཆོག་ཐོག་ཆེན་མདའ་ལྟར་འཕེན། "ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་དང་འབངས་ཉེར་ལྔའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ལང་གྲོ་སྣང་བཞེར།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐྱུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ནང་འཁོར་བ་ཡིན་ཞིང་། ཞང་བློན་མ་ཞང་གྲོམ་པ་སྐྱེས་དུར་དུ་གསོན་བཙུག་བྱས་རྗེས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་སྤེལ་ཆོག་པའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཏེ་ཁོང་མང་ཡུལ་དུ་མངགས་ནས་མཁན་པོ་ཞི་བ་འཚོ་རང་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་སོ། །དེ་ནས་ཁོང་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན་ཏེ་བྲི་ཀ་མ་ཤི་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་དགེ་སློང་བཅུ་གཉིས་བོད་ཡུལ་དབུས་སུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་སོ། །

ལང་གྲོ་ཀློན་ཁྲིམ་ལེགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐྱུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི«བཀའ་གཙིགས»ལས་གསལ་བ་དང་། «བཀའ་གཙིགས»ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ལང་སྐྱེས་གཟིགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐྱུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་གྱི་

བློན་པོ་ཡིན། བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 755 ལོར་བློན་པོ་འབལ་ལྡོང་ཚབ་དང་ངན་འབྲེལ་བྱས་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་ཅན་སྐྲག་ཏུ་བཀྲོངས་ཏེ་སྲིད་འགྱུར་བསླང་པའི་ངན་སེམས་འཆང་ཡང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་གྱིས་དམག་དང་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཚར་བཅད་ཅིང་ཁྱི་མ་གཞིས་རྒྱུ་ནོར་དང་བཅས་པ་གཞུང་བཞེས་མཛད་ནས་དུས་ཟིང་སྙིང་འཛུགས་སུ་བཏང་ངོ་། །

ལམ་ཁྲི་བདེ་བླག་ཁྲི་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་ཡར་སྟོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཕྱི་བློན་བཙན་པོ་རྡུག་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ལར་པཱ་ཀྲུ་ཡོན་ཏན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང་ཚན་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སློབ་དཔོན་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཁོང་གིས་གཟུས་པོ་ཞཟུང་སྟེ་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད། ཁོང་ནི་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་གྲགས་ཆེ་བའི་འདུལ་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་པའི་དུས་སུ་རྩེད་ཐང་གི་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོར་ཞུགས་ནས་སློབ་གཉེར་དབྱེས་ཕྱིན་པར་མཛད། «བསྟན་རྩིས་ཀུན་བཏུས»ལས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1494 ལོར«བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག»བརྩམས་པར་གསུངས། «པོ་ཏ་ལའི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག»ཏུ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1505 ལོར«བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག»བརྩམས་པར་གསུངས་སོ། ཆོས་འབྱུང་འདི་ལ་བསྡོམས་པས་ལེའུ་བཅུ་ཡོད། ཆོས་འབྱུང་འདིའི་མཚན་གཞན་ལ«ལས་ཆེན་ཆོས་འབྱུང»ཞེས་ཀྱང་ཞུའོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

ཞི་བློ་གྲོས་གཞོན་ནུ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ(953—1035)ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང་ཚན་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སློབ་དཔོན་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ཇོ་མོ་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་བཞེངས་པར་མཛད་ཅིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཏེ་འདུལ་བའི་སྟན་པ་དར

བར་མཛད། ཁོང་ནི་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་གྲགས་ཆེ་བའི་འདུལ་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ཤིག་མི་རྒྱ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། ཞང་ཞུང་གི་རྒྱལ་པོ་མཛད་ནས་ཕོ་བྲང་ཁྱུང་ལུང་དུ་བཞུགས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྲིང་ལྕམ་སད་མ་དཀར་བཙུན་མོར་བཞེས་ཀྱང་ཡིད་གཙུགས་པར་མི་མཛད་པ། ཕྱར་འབྲིས་ཀྱི་གླུར་སྒྲོགས་ཤུད་ཀི་བཟའ་རྩལ་ཏིང་ཤགས་དང་མཛའ་བོར་གྱུར……པའི་དབང་གིས་སྲིང་ལྕམ་སད་མ་དཀར་ཐུགས་དགྱེས་པ་མ་བྱུང་བས…རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ལ་གསང་འཕྲིན་འབུལ་ནས་ཕྱི་ནང་ཐུང་དུ…འབྲེལ་ཏེ་ཁོང་གི་ཆབ་སྲིད་བཏྲགས་སོ། །

ཁྱུང་ཤར་རྡོ་རྗེ་ཚེ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1881 ལོར་གཞིས་རྩེར་ཡབ་ཁྱུང་ཤར་ལྷུན་གྲུབ་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་བདེ་ཆེན་པད་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1940 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཡབ་འདས་ཀྱང་ཡུམ་གྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་ཏེ་ཡིག་རྩིས་སོགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། གསོ་བ་རིག་པ་ལ་ཡང་ཐོས་བསམ་མཛད། དེ་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་དྲུང་འཁོར་གྱི་གྲལ་དུ་འཁོད་ཅིང་རྩིས་པའི་ལས…འགན་ལོ་ངོ་བཅུ་ཙམ་འཁུར། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1913 ལོར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ……

གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་བཀའ་མངགས་ལྟར་བོད་ཕྱུག་བཞི་ཙམ་ཁྲིད་ནས་དབྱིན་ཇིའི་རྒྱལ་ས་ལོན་ཏུང་དུ་ཕེབས། དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་སོགས་ལ་སྦྱོང་ནས་བསམ་བློ་གསར་པ་མང་ཙམ་སྐྱེས། བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་རྗེས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་རྩིས་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་གནང་ཞིང་འབབ་ཞིབ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་དུ་བསྐོས། དེ་ནས་སྔེ་དཔོན་སྐུ་དྲག་དང་། ཡབ་གཞིས། སྣེར་གཞིས། མཆོད་གཞིས། བཀའ་གཞིས། མདའ་གཞིས་སོགས་ནས་འབྲུ་རིགས་མང་དུ་འབབ་ཞིབ་བསྡུས་པས་དཔོན་རིགས་ཁ་ཤས་ལ་ཞོག་ཐུག་བྱུང་། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་དམག་སྤྱིའི་འཚོ་འཛིན་ཞེས་པའི་གོ་གནས་ཀྱང་གནང་། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས“སྐྱིད་སྡུགས་ཀུན་མཐུན”ཞེས་པའི་ཚོགས་པ་ཞིག་སྒྲིག་འཛུགས་བྱས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྔེ་བ་གཞུང་གིས་བཙོན······འཛུག་དོ་དམ་བྱས་ཏེ་སྤྱན་མིག་གཉིས་པོ་འདོན་རྒྱུའི་ཁྲིམས་ཐག········བཅད་ཅིང་དེ་ལྟར་དོན་དུ་སྨིན་པར་བྱས། དེ་ནི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི“ལུང་ཤར་དོན་རྐྱེན།” ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ནོ།

ལུམ་པ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1728 ལོའི་ཧོར་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་གཅིག····ཉིན་ཆིན་གོང་མའི་དམག་དཔོན་ཁྲ་ལང་ཨ་ཡིས་ཁྲིམས་ལ་སྦྱར་ནས་···སྲོག་ཐོག་ཏུ་བཏང་། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་དང་དྲག་རྩལ་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་སྐུ་ན་སོན་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ཧན་གྱིས་གཟིགས་སྐྱོང་ཆེ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་

ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1720 ལོར་ཆིན་གོང་མའི་དམག་དཔུང་དང་མཉམ་དུ་ཧུན་གར་ཚེ་རིང་དོན་གྲུབ་འཁོར་དང་བཅས་པར་དྲག་པོས་གཏོལ་ལན་སྤྲད་པས་ཕམ་ཉེས་ཆེ་ཤོས་ཡིན། དེ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1721 ལོར་ཆིན་གོང་མས་གུང་གི་ཚོ་ལོ་དང་སྦྲགས་བཀའ་བློན་དུ་བསྐོ་བཞག་མཛད་ཅིང་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1727 ལོའི་ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་ང་ཕོད་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་དང། སྦྱར་ར་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་དང་མཉམ་དུ་ཆིན་གོང་མའི་གཙོ་བདག་བཀའ་བློན་ཁང་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་བཀྲོངས། དེ་ནས་དབུས་དམག་ཁྲིད་ཅིང་གཙང་དུ་བཞུགས་པའི་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་འཛིན་བཟུང་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཡོད་ཀྱང་དོན་དུ་མ་འཁེལ་བ་མ་ཟད། དེ་ལས་ཕྱོག་སྐྱེ་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་གཙང་དམག་ཁྲིད་ནས་གཏོལ་ལན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤྲད་པས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1728 ལོའི་ཧོར་ཟླ་ལྔ་པའི་ནང་ནས་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་ལ་མགོ་འབུལ་དང་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལ་སྲོག་སྐྱབ་ཞུས་སོ། དེ་ནས་ཆིན་གོང་མའི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་སླེབས་འཕྲལ་ལུམ་པ་བ་སོགས་བཙོན་འཛུག་དོ་དམ་བྱས་ནས་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་དོ། །

ལེགས་སྟུག་བཙན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན (802—

841) གྱི་ནང་བློན་ཡིན། བོད་ལུགས་ལྷགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 841 ལོར་དབའས་རྒྱལ་ཏོ་རེ་སྟག་ཟ་ཅན་ཁྲིལ་མགོ་དང་ངན་འབྲེལ་བྱས…… ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན་བཀྲོངས་སོ། །

ལེགས་པའི་བློ་གྲོས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ…· སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས… ལ་ཐོས་བསམ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པར་སྦྱངས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར…· བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《རལ་བ་གཅིག་མ་དམར་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས》ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཀུན་སྤངས་རྡོ་རྗེས… མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

ལྕེ་བློན་ཀུ་ཟ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས… ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཐིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང…… མནའ་བོར་དུ་བཅུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི………

དགའ་སྟོན»དུ་གསལ་པོར་འཁོད་འདུག་གོ།

ཤེ་ཙུ་སྨན་སྐྱ་བཞིར།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་ཕྱི་སྨན་ཡིན་ཏེ། སྨན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ……ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི«བཀའ་གཙིགས»ལས་གསལ་ཞིང་། «བཀའ་གཙིགས»ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཤེ་ཙུ་སྨན་ལྷ་བཟང་ཕྲིན་ཕྱིན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་ནང་སྨན་ཡིན་ཏེ། སྨན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ……ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི«བཀའ་གཙིགས»ལས་གསལ་བ་དང་། «བཀའ་གཙིགས»ཀྱི་མ་ཡིན་ཆ་ཚང་ནི«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཤོ་ངམ་ཏྲ་ཧྲི།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་གྲི་གུམ་བཙན་པོའི་ཏྲ་དཔོན་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་གྲི་གུམ་བཙན་པོ་བཀྲོངས་ནས་རྒྱལ་ས་རེ་ཞིག་བཟུང་ཡང་སྤུ་དེ་གང……

རྒྱལ་དང་བློན་པོ་ཏ་ལས་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱིས་མཁར་སྨྱང་ཏོ་ཤམ་པོར………བཀྲོངས་སོ། །

ལོ་ཆུང་གྲགས་འབྱོར་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ…སྟོད་མངའ་རིས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་(958—1055)སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག………གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་རྒྱ་གཞུང་བསྟན་བཅོས་མང…པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་ལས་ཆོས་འབྲེལ་གསན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《སྡོམ་པའི་རྒྱུད་ཉུང་ངུའི་མཚམས་སྦྱོར》དང་། 《ལམ་གྱི་རབ་ཏུ་བྱེ་བ》། 《ཞིབ་མོ་རྣམ་པར་འཐག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ》། 《རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྙིང་པོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ》། 《མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ》། 《རྫི་ལམ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཏམ》། 《སྦྱིན་པའི་གཏམ》། 《སྲིད་པ་ལས་འདས་པའི་གཏམ》། 《མི་རྟག་པའི་དོན་གྱི་གཏམ》། 《སྐད་ཅིག་མ་འཇིག་པ་གྲུབ་པའི་རྣམ་པར་འགྲེལ་བ》། 《དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པའི་དཀའ་འགྲེལ》ལ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་ཡོད་པ་བཅས་བཞུགས་སོ། །

ལོ་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་འཛུག་ཙམ་དུ

ལྷོ་བྲག་ས་ཁུལ་ལ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་སོགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀར་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཡང་ནང་བྱིན་ཚུད་པ་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《ཙན་དྲ་པའི་ཕྱུ་ཊའི་མདོ》ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1303 ལོར་ལ་སྟོད་ལྷོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1380 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རྗེ་བཙུན་དཔང་གི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་། རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་དང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་སྦྱངས་མཛད་པས་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར་ནས་བོ་དོང་གི་གདན་ས་ཡང་མཛད། དེ་ནས་སྟག་ལུང་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོའི་སློབ་དཔོན་མཛད། དུས་ཕྱིས་སུ་ཡར་ཀླུང་དང་། གདན་ས་ཐེལ། གུང་ཐང་དུ་བཞུགས་ནས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་གྱིས་མཁས་པ་མང་པོ་ཚིམས་པར་མཛད། དེ་ནས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་ཆུ་མིག་རིང་མོར་བཞུགས་ནས་གདུལ་བྱ་མང་པོ་སྨིན་གྲོལ་ལ་བཀོད་དེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་པར་ཞི་བར་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ལོ་ཙཱ་བ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་དང་། སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་བྱང་

ཚུབ། ཕོ་རྣ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་བསྟན་འགྱུར་ལས《འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང······དག་པར་བརྗོད་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ》དང་། 《མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ》། 《ཀ་ལཱ་པའི་མདོའི་འགྲེལ་པ་སློབ་མ་ལ་ཕན་པ》། 《སྙན་ངག་སྲིན་གྱི་ཕོ་ཉ》། 《སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སྡེབ་སྦྱོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས》། 《ཙནྡྲ་པའི་བྱིངས་མདོ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 958 ལོར་མངའ་རིས་གུ་གེ་ཡུལ་དུ་ཡབ་གཞོན་ནུ་དབང་ཕྱུག་དང་། ཡུམ་ཚོགས་རོ་ཀུན་བཟང་ཤེས་རབ་བརྟན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1055 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་ལས་རབ་ཏུ······བྱུང་། དེ་ནས་མངའ་རིས་གུ་གེའི་རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱིས་བཀའ་མངགས་ལྟར་ཁ་ཆེ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་པཎ···ཌི་ཏ་བདུན་ཅུ་ཙམ་ལྷུར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀུན་ལ······མཁས་པར་བསླབས་ཏེ་བོད་ཡུལ་དུ་ཕེབས། ཁོང་གིས་རྒྱ་གར་དང་ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་མང་པོ་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ནས་བཀའ་འགྱུར་དང······བསྟན་འགྱུར་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཏུ་ལོ་ཙཱ་བ་འདི་པའི་སྔོན་དུ་བསྒྱུར་བའི་གསང་སྔགས་ལ་གསང་སྔགས་རྙིང་མ······དང་། རྗེས་སུ་བསྒྱུར་བ་དག་ལ་གསང་སྔགས་གསར་མ་ཞེས་འབོད།

ཁོང་གིས་འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་བཀོན་སྒྲུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་ལྔ་པར་ཇོ་བོ་རྗེ་ལས་བདེ་མཆོག་སོགས་གསན། མངའ་རིས་སོགས་སུ་དགོན་པ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་འགའ་བཞེངས་མཛད། རྒྱལ་པོ་ལྷ་ལྡེ་ཁྲིར་འཁོད་རྗེས་ཁོང་ལ་ཇོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ་ཞིང་ མཆོད་གཞིས་ཕུལ་བས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཕུ་བླ་མ་དགོན་པར······གཞིས་ཀ་ཕུལ་བའི་སྲོལ་ཚུགས། ཁོང་གི་བཀའ་དྲིན་ལས་དབུས་གཙང་དུ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་མ་ཚུགས་གོང་ནས་མངའ་རིས་སུ་བསྟན་པ་དར། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གུར་ཤིང་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་དང་། ཞུས་ཆེན་འཕེར་བའི་ལོ་ཙཱ་བའང་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་བཀའ་འགྱུར་གྱི་སྐོར་པོ་ཏི་བཅུ་བདུན་དང་། བསྟན་འགྱུར་གྱི་སྐོར་པོ་ཏི་སོ་གསུམ། གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐོར་པོ་ཏི་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད། གསོ་བ་རིག་པ་དང་བཟོ་རིག་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་པོ་ཏི་དུ་མ་བཞུགས་སོ། དེ་ཨིན་ད་དུང་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་བསྒྱུར་བའི་བསྟན་བཅོས་ཚང་མར་ཞུ་དག་མཛད་དོ། །

ལོ་ཆེན་དྷརྨ་ཤྲཱི།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1654 ལོར་གཡོར་པོ་གྲྭ་ནང་གི་དར་རྒྱས་ཆོས་གླིང་དུ་ཡབ་སྒྲོལ་སྟོན་འཕྲིན······ལས་ལྷུན་གྲུབ་དང་། ཡུམ་ལྷ་འཛིན་དབྱངས་ཅན་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ·······1718 ལོར་ཨོ་རོད་ཙུང་གར་བས་སྐྱིད་ཆུའི་འགྲམ་དུ་བཀྲོངས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་ལེགས་པ་དོན་གྲུབ་ཅེས་ཞུ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་

པར་གཅེན་པོ་དང་མཉམ་དུ་འཕྱོངས་རྒྱས་དཔལ་ཪི་དང་ཀ་ནས་ཆེན…
མཆིམས་ཕུར་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་གཏེར་སྟོན་བླ་མ་
ལ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཏེ་མཚན་ལ་བསྟན་འཛིན་འཇམ་དབྱངས་དབང་པོ་
ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་དབང་ལྔ་
པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ལ་ངག་དབང་ཆོས་དཔལ་ཞེས་བཏགས།
དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་སློབ་དཔོན་དོན་གྲུབ་དབང་རྒྱལ་ལས་རྩིས……
དང་། སྟག་ལུང་གྲུབ་ཆེན་ངག་དབང་གཟུགས་མཆོག་ལས་སྒྲའི་
བསྟན་བཅོས་དང་། གཏེར་ཆེན་བླ་མ་ལས་སྙན་ངག་དང་སྡེབ་སྦྱོར་
སོགས་གསན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་
ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། དེ་ནས་སྨིན་གྲོལ་གླིང་གྲྭ་ཚང་གི་
དགེ་སྐོས་ལས་སྡེ་བཞིས་ཤིང་འཁྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་བཅས་ལ་དོ་དམ……
གང་ལེགས་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པའི་
བཀའ་ཕེབས་པ་ལྟར་མཁན་ཆེན་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་ལས……
འདུལ་བ་སྨད་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་གས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་ཕྱི་ནང་
ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པ……
དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་དེ་མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ……
གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ས་སྐྱ་
བདག་ཆེན་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཡར་འབྲོག་གླིང་
གི་ཞབས་དྲུང་ཡབ་སྲས། ཕུན་ཚོགས་གླིང་གི་དགེ་སློང་འབྱུང་གནས།
སྟག་སྣ་ཇི་པོ་སྤྲུལ་པའི་སྐུ། ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྷ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ།
སྡེ་དགེའི་བླ་མ་རབ་འབྱམས་པ། མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས།

མདོ་མཁར་ཞབས་དྲུང་ཚེ་རིང་དབང་རྒྱལ་བཅས་ཕྱིན་ནོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《གསང་བདག་དགོངས་རྒྱན》དང་། 《གསང་བདག་ཞལ་ལུང》། 《དཀྱིལ་འཁོར་ལྷོས་བསླངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསལ་སྒྲོན་རྩ་འགྲེལ》། 《སྙེབ་སྦྱོར་གྱི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་མེ་ལོང》། 《སྐར་རྩིས་ཉིན་བྱེད་སྣང་བ་རྩ་འགྲེལ》། 《དབྱངས་འཆར་གྱི་མཆན་འགྲེལ་རྒྱ་སྐར་ཕྲེང་བ》། 《འབྱུང་རྩིས་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར》། 《དབང་ཆོག་རྡོ་རྗེའི་ཐེམ་སྐས》། 《འདུལ་བའི་ལས་ཆོག་རིན་ཆེན་ཐེམ་སྐས》། 《འཆད་ཉན་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཡི་གེ་མདོར་བསྡུས》། 《འབེལ་གཏམ》《མི་ལམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་ཉིང་འབྲུལ་རང་གྲོལ》། 《སྨྲ་ཡིག་རབ་གསལ་སྣང་བ》། 《མངོན་བརྗོད་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ཐིགས》། 《སྙན་ངག་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ》བཅས་ཆོས་ཚན་བདུན་ཅུ་ལྷག་ཙམ་བཞུགས་སོ། །

ལོ་ཏེ་ཀྲུ་སྣང་གོང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐྱུ……འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན་ཏེ། བློན་པོ་མ་ཞང་གྲོམ་པ་སྐྱེས་གསོན་པོར་དུར་དུ་བཅུག་པའི་སྐབས་སུ་ཁོང……གིས་དུར་ཁང་གི་སྒོ་ཕ་བོང་ཆེན་པོས་བཀག་ཅིང་ར་མཐུད་པའི་ཆུ་ལམ་གཏོར་བ་བཅས་མཛད་དོ། །

ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་གཙང……ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞིན་ནུའི་དུས་སུ་མདོ་སྨད་ཙང་ཁའི་ཡུལ་ཚ་ལུང་རྡོའི་བྲག་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན (དེང……

སང་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ཤུང་ཧྭ་རྫོང་ཁོངས) དུ་ཕྱིན་ནས་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ (953—1035) ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བཞེས་ཤིང་དབུས་གཙང་དུ་ལོག་ཕེབས་མཛད་ཅིང་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ལ་ཞིག་གསོས་དང་ཞབས་ཏོག་ལེགས་པར་མཛད། དེ་རྗེས་ཁོང་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཉང་སྨད་དུ་ཉེ་མ་རྒྱན་གོང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ནས་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་སྤེལ་ཞིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྒྱ་ཤཱཀྱ་གཞོན་ནུ་དང་། སྐྱོ་ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེ། སྟག་ལོ་གཞོན་ནུ་བརྩོན་འགྲུས། ཨ་མེས་ཞུ་གཅིག ལར་ཤཱཀྱ་ཡོན་ཏན། ལི་བློ་གྲོས་གཞོན་ནུ། སླག་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན། མགར་ཤེས་རབ་བླ་མ། རྗོག་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས། སླང་བཙུན་བྱམས་པ། མགོ་བ་ཡེ་ཤེས་གཡུང་དྲུང་། ཀླུ་བཙུན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས། སྐྱི་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ། ཀོང་པོ་ཐར་པ་རིན་ཆེན། ཀླུ་བཙུན་དཀར་པོ་བཅས་ཡིན། ཁོང་ནི་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས་པའི་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ལ་ཕྱི་མགོ་བ།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབ་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་གཉལ་སྟོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་གྲུབ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་རས་ཆུང་པ་ལ་གསེར་གྱི་མཎྜལ་ཕུལ་ནས་དབང་དང་གདམས་ངག་ཐམས་

ཅན་རྫོགས་པར་ཞུས། ཀླུང་ཤ་བ་ཧྲུ་ཧྲིར་ཚུད་ནས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཞལ་གཟིགས། བདེ་མཆོག་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་ཞལ་ཡང་མཇལ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོར་བཞུགས། མ་གཅིག་གཡང་དགོས་ཀྱི་སྲས་མོ་ཞིག་གིས་ཞབས་ཏོག་མཛད་ནས་རྗེ་རས་ཆུང་པའི་སྤྱན་སྔར་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔར···གྲལ་དཔོན་མཛད་དེ་གདུལ་བྱའི་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྐྱོང་ཞིང་བཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁོང་ནི་རས་ཆུང་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པའི་ཐུགས་སྲས་བཅུ་གསུམ་ནང་གི་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །

ལོ་ཙཱ་བ་རྒྱལ་བ་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ··········འཁྲུངས་ཤིང་། སྒྲ་བསྒྱུར་ལ་མཁས་པས་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《དགེ་ཚུལ་གྱི་དང་པོའི་ལོ་དྲི་བ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་བ་དཔལ།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ··········འཁྲུངས་ཤིང་། སྒྲ་བསྒྱུར་ལ་མཁས་པར་མཁྱེན་པས་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《འཕགས་པ་རིན་ཆེན་ཟླ་བས་ཞུས་པའི་མདོ》ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར···བདུན་པ་དང་། 《འཕགས་པ་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ》ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་དང་བཅུ་པ། 《འཕགས་པ་ཚངས་པའི་དཔལ་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ》ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བཅུ་བ། 《འཕགས་པ

པ་སྒྲ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ》ཤོ་ལོ་ཀ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་བ་བཅས……… བཞུགས་སོ། །

ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་ཚུལ་ཁྲིམས་གྲགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ…· སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། རྗེས་སུ་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཐོས་བསམ་མཛད་པས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ནང… བྱན་ཚུད་ཅིང་སྒྲ་བསྒྱུར་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོར་གྱུར། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་པོ་གནོད་སྦྱིན…… དྲག་པོ་རྡོ་རྗེ་མེ་ལྕེའི་རྒྱུད》ལེའུ་བཅོ་ལྔ་བ་དང་། 《བསྟན་འགྱུར》ལས《དཔལ་ངན་སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཐུགས་རྗེའི་ཕྲེང་བ》། 《ཆོས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་གཟི་བརྗིད་སྣང་བ》། 《ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་གི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་བ》ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སྟོང…… ཕྲག་གཅིག་དང་དྲུག་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཡོད་པ་བཅས་བཞུགས་སོ། །

ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ…· སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྐད་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ… དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་རྗེས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ།

རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས··· མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་གནང་བ···· དང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པ་མཛད་དེ་རྒྱ་གཞུང་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《འཕགས་པ་བྱམས་པས་དམ་བཅས་པའི་གཟུངས》དང་། 《འབྱུང་པོ་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་ཧི་སྙིང་པ་རིམ་པར་ཕྱེ་བ》གཉིས་པ། 《བསྟན་འགྱུར》ལས《དཔལ་དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེའི་དཀའ་འགྲེལ་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་བཏུ་བ》། 《བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བདུད་རྩིའི་འོད》། 《བྱང་སེམས་ཐེག་པའི་མན་ངག》། 《གསང་ཆེན་དགའ་བའི་ཐིག་ལེ》། 《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་དབང་གི་བྱ་བ་མདོ་བསྡུས་པ》། 《སྤྱོད་པའི་སྣུ》། 《རྗེ་བཙུན་འཕགས་པ་གནོད་འཛིན་ཆུ་དབང་གི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《དཔལ་གཤིན་རྗེ་དགྲ་ནག་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་དཀའ་འགྲེལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོན་མ》། 《དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དགྲ་ནག་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་འཁོར་ལོའི་དོན་རྒྱས་པར····བཤད་པ》། 《གཤིན་རྗེའི་དགྲ་ནག་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀུ་སུ་ཏ་ཁ་བྱེ་བ》། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ》། 《གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་འཁོར་ལོའི་མན་ངག》། 《ནག་པོ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《འོ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཚོ་ག》བཅས་ཆོས་ཚན་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བདུན······བཞུགས་སོ། །

ལོ་ཙྪ་བ་དྲན་པ་ནམ་མཁའ་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། སྐུ་ཚེའི་སྟོད་ལ་བོན་གྱི་གཤེན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཏེ་ལོ་ཙཱ་བ་ལ་ཡང་མཁས་པར་བསླབས། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་དང་གདམས་ངག་མང་དུ……ཞུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་པ་མཛད་པས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་བྱང་……གི་གཡག་རྒོད་སྡིགས་མཛུབ་མཛད་པ་ཙམ་གྱིས་འགུགས་ཐུབ་པའི……དངོས་གྲུབ་བརྙེས་ཏེ། «གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང»ལས"དྲན་པ་ནམ་མཁའ་བྱང་ནས་གཡག་རྒོད་ཁྲིག" ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་དང་འབངས་ཉེར་ལྔའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བཀའ་འགྱུར»ལས«འཕགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ……པར་འབྱུང་བ་དང་པོ་དང་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་མདོ»ཤོ་ལོ་ཀ··སུམ་ཅུ་དང་། «བསྟན་འགྱུར»ལས«དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚིག»དང་། «སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བའི་ཚོགས་ཀྱི་ཚིག»། «འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྙིང་པོའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དོན……བརྒྱད་མ»། «འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ»། «འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

ལོ་ཙཱ་བ་ནམ་མཁའ་སྐྱོང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ………འཁྲུངས་ཤིང་། སྒྲ་བསྒྱུར་ལ་མཁས་པར་མཁྱེན་པས་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས………

«ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བདུན་བརྒྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ» བམ་པོ་བདུན་པ་དང་། «ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བདུན་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ»བམ་པོ་དྲུག་པ་བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཡོ་ཟླ་བ་དཔལ་གྱི་ལྷུན་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྗེན་རབ་བྱུང་ཡིན། སྒྲ་བསྒྱུར་ལ་མཁས་པར་མཁྱེན་པས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་བསྟན་འགྱུར་སོགས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཏེ་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བཀའ་འགྱུར»ལས«སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཚར་གཅོད་པའི་མདོ» བམ་པོ་བདུན་པ་དང་། «འཕགས་པ་ཛ་བོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོ»བམ་པོ་ལྔ་བ། «འཕགས་པ་སྨན་ལ་སྤྲུགས་ཀྱིས་གདབ་པ»། «འཕགས་པ་ནོར་བུ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཤིན་ཏུ་རབ་ཏུ་གནས་པ···· གསང་བ་དམ་པ་གསང་བའི་ཆོ་ག་ཞིབ་མོའི་རྒྱལ་པོའི་གཟུངས»ལེའུ···· བདུན་པ། «འཕགས་པ་འོད་ཟེར་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་འོད་ཀྱི་གཟུངས»། «བསྟན་འགྱུར»ལས«ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་ལ་བསྟོད་པ»། «གཅིག་ལས་འཕྲོས་པའི་བསྟོད་པ»། «བདེ་བར་གཤེགས་པ་གསུམ་ཚུ་ཙ་ལྔའི་བསྟོད་པ་མཚན་རིན་པོ་ཆེས་སྤྲས་པ»། «ཚིག་བརྒྱད་པའི་བསྟོད་པ»། «དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བསྟོད་པ»། «དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་བ»། «ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་མཛོད»། «རྒྱལ་བའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ནས་བྱུང་བའི་སྨོན་ལམ»བཅས་བཞུགས་

སོ། །

ལོ་ཙཱ་བ་དཔལ་འབྱོར།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྗེན་རབ་བྱུང་ཡིན། སྒྲ་བསྒྱུར་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་མཁྱེན་པས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་བསྟན་འགྱུར་སོགས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད་དེ་སྐད་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས་སྐོ་བརྒྱད་ཀར་ཛོགས་པ》ཤོ་ལོ་ཀ་ཆིག་ཁྲི་བདུན་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་བ་དང་། 《ནོར་བུ་ཆེན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཁས་པ་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་པོ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ལོ་ཙཱ་བ་མཉྫུ་ཤྲཱི་ཝརྨ།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་སྐད་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་རྡོ་རྗེ་སྒྲོན་མ》དང་། 《འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསལ་བ》། 《འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ཆོ་ག་ཞིབ་མོ་དང་བཅས་པ》། 《རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་དཔའ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ》། 《འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་ཀྱི་གཏོར་མའི་ཆོ་གའི་རིམ་པ》། 《དགེ་བའི་སྟོང་པོ་

ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ»། «བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ»། «སྡོམ་པ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་བ»། «སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ»ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་སྟོང་ཕྱེད་དང་བཞི་བཅས་བཞུགས་སོ། །

ལོ་ཙཱ་བ་བཟང་སྐྱོང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྟེན་རབ་བྱུང་ཡིན། སྔ་བསྒྱུར་ལ་མཁས་པར་མཁྱེན་པས་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི་«བཀའ་འགྱུར»ལས«འཕགས་པ་ཉི་མའི་སྙིང་པོ»བམ་པོ་བཅུ་གསུམ་པ་དང་། «འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་འཕགས་པའི་མདོ»བམ་པོ་གཉིས་པ། «འཕགས་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་མདོ»། «འཕགས་པ་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་མདོ»ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་བ། «བསྟན་འགྱུར»ལས«གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་བཀོད་པའི་འཁོར་ལོ»། «འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་འགྲེལ་བ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

ལོ་ཙཱ་བ་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྟེན་རབ་བྱུང་ཡིན། སྔ་བསྒྱུར་ལ་མཁས་པར་མཁྱེན་པས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་སོགས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད་དེ་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི«བཀའ་འགྱུར»ལས«འཕགས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པའི་མདོ་རིན་པོ་ཆེ་མཐའ་ཡས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ»བམ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ

བ་དང་། «འཕགས་པ་རིན་ཆེན་ཟླ་བ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ»བམ་པོ་གཅིག་པ། «འཕགས་པ་སེང་གེའི་སྒྲ་བསྒྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ»བམ་པོ་གཅིག་པ། «འཕགས་པ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པའི་བསྔོ་བ»ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བཅུ་བ། «འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་བརྙན་བཞག་པའི་ཕན་ཡོན་ཡང་དག······པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས»ཤོ་ལོ་ཀ་དྲུག་ཅུ་བ·······བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཡོ་ཥྚ་བ་རཏྣ་རཀྵི་ཏ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་སྣང་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་རིན་ཆེན་འཚོ་ཞེས་ཞུའོ། ཧེན་རབ་བྱུང་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བཀའ་འགྱུར»ལས་«དཀོན་མཆོག་གི་ཟླ་མ་ཏོག»བམ་པོ་བཞི་པ་དང་། «འཕགས་པ་དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ»བམ་པོ་ལྔ་བ། «འཕགས་པ་ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ»བམ་པོ་བདུན་པ། «འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ»བམ་པོ་གསུམ་པ། «འཕགས་པ་མ་སྐྱེས་དགྲའི་འགྱོད་པ་བསལ་བའི་མདོ»བམ་པོ་ལྔ་བ། «འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་གྱི་མདོ»བམ་པོ་བདུན་པ། «འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ»བམ་པོ་གཅིག་པ། «ཁང་བུ་བརྩེགས་པའི་མདོ»ཤོ་ལོ་ཀ་དྲུག་ཅུ་བ་བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཡོ་རས་དབང་ཕྱུག་བརྩོན་འགྲུས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1187 ལོར་གཞུང་གི་གྲགས་ཆེན་དུ་ཡབ་རྣལ་འབྱོར་དང་། ཡུམ་མེ་བཟའ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1250 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་ཆོས་རྗེ་གཙང་པ་བ་དང་མཇལ་ཞིང་དད་པ་ཐོབ་ནས་བསྙེན་བཀུར་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་བྲོས་ཏེ་སྐྱུར་མོ་ལུང་དུ་མཁན་པོ་སྦལ་ཏི་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ལ་དབང་ཕྱུག་བརྩོན་འགྲུས་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་འབྲུག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་བསྙེན་པར་རྫོགས། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་དང་། བརྟག་གཉིས། མ་ཧཱ་མཱ་ཡཱ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་དང་། ནོ་ཏཱ་ལ་སོགས་པའི་ཟབ་ཆོས་དང་། བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་གཞུང་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཡབ་གཤེགས་པས་ཆོས་རྗེ་འཁོར་བཅས་གཞུང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཁལ་ཉིས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་གཙོས་པའི·········འབུལ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཕུལ། དགེ་འདུན་དང་ཡུལ་མི་རྣམས···ལ་འགྱེད་བཟང་པོ་བཏང་ནས་ཕ་ཡུལ་དུ་མི་འགྲོ་བ་དང་། རི་མི་འབབས། ཅིག་ཕུ་རྒྱུན་དུ་མཛད་པ། ཁྱིམ་པའི་སྒོ་ཐེམ་སྤངས། རས་རྐྱང་། གསུང་བཅད། གཏོར་མ་བརྒྱ་རྩ་མ་ཆག་པ་སྟེ་དམ་བཅའ་བདུན་མཛད། ཆོས་རྗེས་དམ་བཅའ་འདི་རྣམས་དགོས་པ་མེད་ཅིང་ལོ་དྲུག་ཏུ་དམ་བཅའ་བསྲུངས་ནས་ཅི་བདེར་མཛོད་གསུངས། དེ་ནས་ཕ་སྤུན་གྱིས་ཡུམ་དང་སྲིང་མོ་མནར་བའི་གཏམ་དང་། མཆེད་

གྲོགས་ཀྱིས་ཆགས་སྡང་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ལ་ཤིག་ནད་ཚབས་ཆེ་བ་དང་། ཐུགས་རྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་འགལ་རྐྱེན་དྲག་པོ་བྱུང་ཡང་། བླ་མའི་མོས་གུས་དང་མ་བྲལ་བར་ཐམས་ཅད་དགེ་སྦྱོར་གྱི་གྲོགས་སུ……སྒྱུར། དགུང་ལོ་ཞེར་ལྔ་པར་རྗེ་གཙང་པ་གཤེགས། དེ་ནས་ཁ་རག་གི་རྩེ་མོ་རྫོ་མོ་གྲོ་ས་དང་། རྫོ་མོ་གངས། སེ་མོ་དོ་རྣམས་སུ་ཐུགས་དམ་མཛད་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་རྒྱས། མངོན་པར་ཤེས་པ་ཆེན་པོ་ཡང་ལྡན། ཆུ་མིག་དཀར་མོ་དང་། ཤིང་སྐམ། ལྕགས་སྤྱིལ། དབུ་རི་ལ་སོགས་པའི་དགོན་པ་ཕྲན་རེ་མཛད་ནས་གཞན་དོན་བསྐྱངས། དེ་ནས་སླང་གི་ལོ་ལ་དཀར་པོ་ཆོས་ལུང་བཏབ། ཚོགས་པ་མང་དུས་ཁྲི་ཚོ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་འདུས། ཐུགས་དམ་གསེར་གྱི་པོ་ཏི་མང་དུ་བཞེངས། དེ་ནས་ལྷོ་བྲག་མཁར་ཆུར་བྱོན་ཏེ་མཁར་ཆུའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་གསོ་མཛད་ནས་གསེར་གྱི་རྒྱལ་མཚན་བཙུགས། དེ་ནས་མོན་བུམ་ཐང་དུ་བྱོན་ཏེ་ཐར་པ་གླིང་གི་དགོན་པ་བཏབ། དེ་ནས་སེང་གེ་རི་ལ་ཐེབས་ཏེ་རབ་བྱུང་སྟོང་དང་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ལ་བདེ་མཆོག་གི་དབང་ཆེན་རྒྱས་པ་གནང་། དེ་ནས་སྐུ་ཚེ་འདིའི་མཛད་པ་རེ་ཞིག་རྫོགས་ཤིང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས……སོ། །ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་འཇམ་དབྱངས་མགོན་པོ་ཡིན། །

ཁ

ཁ་མི་སྒོམ་ཆེན་སྨོན་ལམ་འབར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1085ལོར་ཕུ་ཐུང་མགོན་པོ་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1171ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་སྔར་ནི་ཏ་པ་རྒྱ་སྐད་དུ་ཕྱིན་པ་ལས་གདམས་པ་ཞུས་པས་སེམས་ཀྱི་གནས་པ་ཡག་པོ་ཞིག་སྐྱེས། དེ་ནས་སོ་ཆུང་དགེ་འདུན་འབར་དང་མཇལ་ཏེ་ཕྱག་ཕྱིར་ཕྱིན་ནས་གཡོག་ཡུན་རིང་པོར་མཛད་ཀྱང་གདམས་པ་གཅིག……ཀྱང་མ་ཐོབ། སོ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ལ་ཞེ་སྡང་ལངས་པའི་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཕུད་པའི་མཐར་ཁོང་ཞེ་སྡང་རྣལ་མ་གཅིག་ལངས་ཏེ་གྲི་ཕྱུངས་ནས་སོ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐོག་ལ་རྒྱུག་པས་སོ་རིན་པོ་ཆེས་ཁྱོད་ཀྱི་ཞེ་སྡང་ལ་ལྟོས……ཤིག་གསུངས་པ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ངོ་རྣལ་མར་འཕྲོད་ཅིང་རྟོགས་པ……ཡང་དག་པར་ཤར། དེ་ནས་ཁོང་དགའ་གྲགས་ནས་ལག་པས་མདུན་གྱི་ཐུ་བ་གཉིས་ཡར་བཟུང་སྟེ་བྲོ་འཁྲབ་ཅིང་། ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཁྱོད་ལ་ཡའི། ཐབས་མཁས་པོ་ཁྱོད་ལ་ཡའི། མཁྱེན་པ་ཅན་ཁྱོད་ལ་ཡའི་ཞེས་པའི་བསྟོད་བསྔགས་མཛད། སོ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་གདམས་ངག་

ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་གནང་། དེ་ནས་སོ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གཤེགས། ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་ཙ་བཞི་བར་དུ་སོ་རིན་པོ་ཆེའི་གཡོག་མཛད། དེ་རྗེས་བཟང་གྲོང་ཚུགས་ཁར་ཁང་ཆུང་ཞིག་བརྩིགས་ཤིང་དེར་བཞུགས་ནས་··སློབ་མ་མང་པོར་སོ་ལུགས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་སྤེལ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་···ཏོག་ཡུན་རིང་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་འཆུས་པ་དར་མ་བརྩོན་འགྲུས་དང་། མལ་ཀ་བ་ཅན་པ། མཐིང་གང་པ་ཤེས་རབ་ཚུལ་ཁྲིམས། ལུག་རོ་ཞིག་པོ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

ཤ་ར་བ་ཡོན་ཏན་གྲགས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1070ལོར་བྱང་གི་རོམ་པོར་འབྲོག་པ་ཞིག་གི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1141ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་ཕ་མས་མནའ་མ་བླངས་ཀྱང་དེ་ལ་མ་ཆགས་པར་པོ་ཏོ་བ་རིན་ཆེན་གསལ་གྱི་སྤྱན་སྔར་བྱོན་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་གདམས་པ་གསན། ཐུགས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་བཀའ་འགྱུར་རོ་ཅོག་ཐུགས་ལ་བཞུགས་པར་གྲགས། པོ་ཏོ་བ་རིན་ཆེན་གསལ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་ཁོང་གིས་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་བས་སློབ་མ་སུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་འདུས་ཤིང་······བཤད་པ་ཕལ་ཆེར་གཞུང་ཆེ་བ་ཁོ་ན་ལ་མཛད། པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བ་ཉི་མ་གྲགས་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་དབུ་མའི་འཆད་ཉན་མཛད་··སྐབས་སློབ་མ་ཧ་ཅང་ཉུང་བས་ཁོང་གིས་སློབ་མ་བཙུན་ཆུང་མང་པོ·····སློབ་མར་ཕུལ། དུས་ཕྱིས་སུ་རྭ་སྒྲེང་དུ་ཁ་ཆེ་ཛ་མ་ཡ་ཨཱ་ནནྡ་དང་།

ལོ་ཙཱ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས། ཁྲི་མདོ་སྡེ་འབར་རྣམས་གདན་དྲངས་ཏེ་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཇོ་བོའི་ཕྱག་དཔེ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བཅུག··ནས་འགྱུར་གྱི་སྦྱིན་བདག་མཛད་ཅིང་བསྟན་པའི་བདག་པོར་གྱུར་ཏེ····དབུ་མའི་ལུགས་དང་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པོ་རྗེན་ལ་སོགས་པ་མཐུན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཡིག་ཆ་ཡང་མཛད། དུས་ཕྱིས་སུ་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཙ་གཉིས······པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཕཛྙ་ཇོ་ལ་དང༌། ནགས་ཤོད་དཔེ་སྟོན། གཞོའི་ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེ། སྣར་ཐང་པ་གཙུམ་སྟོན། བྱ་གྲགས་པ་སེང་གེ ལ་སྟོད་པ་བྱང་ཆུབ་གྲགས། ཤར་བ་ཁློ་གྲོས་གྲགས། གཉལ་བ་དགེ་འདུན་སྐྱབས། ལྷོ་པ་དར་མ་གྲགས། རྒྱལ་བ་བྱང་གྲགས། བྱ་སྟོན་འཆད་ཁ་བ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

ཤངས་སྟོན་ཀུན་མཁྱེན་ལེགས་དཔལ་དོན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1479ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1555ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཀུན་གཟིགས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་གསལ་བའི་ཞེ་ལོང་ལས། དགའ་བའི་ཏོག་གི་སྐྱེ་མཐའ་ནི། དེ་ནས་ལོ་འགའ་སོང་བ་ན། དོན་གྲུབ་ཅེས་བྱའི་དགེ་སློང་འབྱུང༌། ཅེས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་བྱང་སེམས་

དགའ་བའི་ཏོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཉིད་བསམ་བཞིན་དུ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི······ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་ཐོག་བཞི་པར་ཕེབས། འཕགས་ཡུལ་གྱི་དཔལ་འབྲས་བུ་རྡོ་རྗེ་དང་། རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུ་བ་སོགས་དང་ཐུགས་རྒྱུད་གཅིག ཁོང་གི་སྐུ་སྐྱེ་སྔ་མ་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ཐུགས་སྲས་ཚ་ཁོ་ངག་དབང་གྲགས་པ་ཡིན། རྗེས་མར་དགའ་ལྡན་མཁའ་སྤྱོད་དུ་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་མངོན་དུ་མཛད་པར་དགའ་ལྡན་ཆོས་འབྱུང་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ་ལས་གསུངས་སོ། །

ཤབ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ(953—1035)ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་པའི་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང་ཚན····མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སློབ་དཔོན་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་ལས·····རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ཤབ་རྩེ་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཤིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི·········ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཏེ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད། ཁོང་ནི་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་གྲགས་ཆེ་བའི་འདུལ་འཛིན་གྱི་སློབ་མ········ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ཤ་ཀྲི་ཡ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1487ལོར་

མངའ་རིས་སྟོད་དུ་ཞང་གི་གདུང་བརྒྱུད་པ་ཡབ་རིག་འཛིན་ཞི་བ……
བཟང་པོ་དང་། ཡུམ་བྱིན་ཟ་ལམ་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས།
རབ་བྱུང་བཅུ་བའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1567ལོར་སྐུ་གཤེགས།
དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང…
ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས…
གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་བློ……
འཛིན་གནང་བར་མ་ཟད། མཁས་པ་མང་པོའི་དབུས་སུ་བགྲོ་གླེང་
མཛད་པས་རྣམ་དཔྱོད་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྔགས་པའི་ཚུ་སྐྱེས………
འཐོར། དེ་ནས་གཙང་དུ་ཕེབས་ལམ་གསེར་ཏོག་ཅན་དུ་བཞུགས་ཏེ་
ཆོས་རྗེ་པདྨ་མཆོག་ལྡན་དང་མཇལ། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་བར་བཀྲ་
ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྩེ་མོས་མཁན་པོ་དང་།
དགེ་ཙ་རབ་འབྱམས་པས་སློབ་དཔོན། མཁན་མཆོག་ཤཱཀྱ་པས་དུས་
གོ་བར་མཛད་དེ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ནོད། དེ་ནས་བཟུང་ཁོང་ལ་
ཤཱཀྱ་པ་ཞེས་གྲགས། པཎ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྩེ་མོ་ལས་བཀའ་གདམས་
གླེགས་བམ་ཆ་ལག་ཡོངས་རྫོགས་དང་། དཀའ་ཆེན་བཞི། དབུ་མ་
རྩ་འཇུག་གི་ཊིཀྐ་རྣམས་གསན། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་རྒྱལ་བ་དགེ་
འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ལོ་དེ་ནས་བཟུང་དཀྱིལ་ཁང་
གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོ་ལོ་ཉེར་གཅིག་མཛད། དེ་ནས་གདན་སའི་ཁྲི་པ་
ལས་ཐོག་པས་ཁྲི་པ་འོས་འགབ་གསུམ་ལ་བརྟག་པ་ན་རྗེ་འདི་ལ་བབས་
པས་གནང་སྦྱིན་རྒྱ་ཆེ་དང་འབྲེལ་སྙན་ངག་གི་ལམ་ནས་དྲངས་པའི……
ཆབ་ཤོག་བསྩལ་ཏེ་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་མངའ……

གསོལ། གདན་ས་ལོ་མང་པོ་བསྐྱངས་ཏེ་ཐོས་སླིང་རབ་འབྱམས་པ་གདན་སར་བསྐོ་བཞག་གནང་སྟེ་མངའ་རིས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས། མཐོང་ལྡིང་གི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་བགྲང་ལས་འདས་པ་སྨིན་གྲོལ་དུ་བཀོད། རི་གསུམ་དབུས་མ་དུང་ཁ་གྱེན་དུ་བསླང་བ་ལྟ་བུར་བླ་བྲང་གི་འགྲམ་བཏིང་། རི་གཉིས་བར་འདུས་སུ (གུ་གེའི) བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་བཏབ། འདུ་ཁང་ཀ་བ་བཅུ་དྲུག་གཙང་ཁང་དང་བཅས་པ། མཆོད་ཁང་ཀ་བཞི་མ། རྟེན་གཙོར་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐུ་བརྙན་གྱིས་གཙོས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བསྒྲུན་ནོ། ཁོང་ནི་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་པ་བདུན་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་དབུ་མར་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ལེགས་བཤད་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

ཀར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1607ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་གོང་རྒྱལ་ཐང་དུ་ཡབ་མཁར་འབུམ་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་སྐྱིད་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1677ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ལ་སྐལ་ལྡན་ཚོགས་གཉིས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས། མཁན་ཆེན་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་བླ་མར་བསྟེན་ནས་མཚན་ལ་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་

གི་འཇམ་དབྱངས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་འཕེལ་དང་། གཙང་དཀའ་ཆེན་བློ་གྲོས་རྣམ་རྒྱལ། མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་སོགས་བླ་མར་བསྟེན་ནས་བསྡུས་སྦྱོར་བློ་རྟགས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ……སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས། དེ་ནས་སྐྱེ་པ་ཆོས་རྗེ་བསྟན་འཛིན་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྒྱལ་སྲས་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། རྗེ་སྟོང་འཁོར་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མཁས་གྲུབ་སོ་གསུམ་ལྷག་ལ་བསྟེན……ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་རོང་པོ་དགོན་དུ་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་གསར་འཛུགས……མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་མདོ་སྨད་སྒྲུབ་སྡེ་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱན་དབེན་གནས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས། ལོ་ངོ་སུམ་ཅུའི་རིང་དུ་སྒྲུབ་སྡེ་དེ་ལ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་བ་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་པའི་ལམ་ནས་བཀའ་ཆོས་ཞུས། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་ཐུགས་རྩེ་གཅིག་གིས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་གཞོལ་ཏོ། སྔ་གཞུག་ཏུ་རི་དན་ཏིག་དང་། ཡང་ཏིག་གནམ་རྫོང་། ཤར་གཉའ་གོང་བྲག་དཀར། རྒྱ་མ་གཤག་རལ། སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ལ་སོགས་པའི་དབེན་གནས་ཉམས་དགའ་བར་བཞུགས་ནས་འགྲོ་དོན་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གཡུ་རྫོག་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ། ཏིས་ཚང་མ་ཊི་བ་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས། བློན་ཆོས་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ་བསྟན་པའི་

མཛེས་རྒྱན》དང་། 《བྱང་སེམས་བསླབ་བྱ་རྒྱལ་སྲས་མཛེས་རྒྱན》། 《སྔགས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་རིག་འཛིན་རྒྱན》། 《ཨ་མདོར་བསྟན་པ་དར་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས》། 《ཕྱག་ཆེན་ཁྲིད་ཡིག》། 《ལམ་རིམ་གསོལ་འདེབས》། 《བློ་སྦྱོང་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ》། 《ན་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད》། 《སྔགས་བཟླག་ཐབས》 པཅས་ཆོས་ཚན་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་དུ་བཞུགས་སོ། །

ཤར་སྐལ་ལྡན་དགེ་འདུན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ…… 1740ལོར་མདོ་སྨད་གཉའ་གོང་ཐག་དཀར་གྱི་ལྷ་ཞོལ་གཉན་ཐོག…… འབྲོག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1794ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ རྗེས་སོར་ཐུགས་རྫོགས་ཀྱང… དེ་བ་ལས་བཞེས། དགེ་སློང་བློ་བཟང་ཤེས་རབ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་སྦྱངས། དབུ་མཛད་ངག་དབང་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཆོས་སྤྱོད་ཐུགས་འཛིན་གནང་སྐབས་མཚན་བརྗོད་རང་བཞིན་གྱིས་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་དགུ་བར་ཤར་བླ་བྲང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་སྦྱོང་ཞུང་ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་དང་། དར་ཞིང་འཇམ་དབྱངས། དཔལ་ཆོས་མཁན་པོ། བྱམས་ཆེན་མཁན་པོ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས། མཁས་དབང་བློ་བཟང་དར་རྒྱས། དྲུང་ཡིག་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ། པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སོགས་བླ་མར་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཁྲིད…

དང་དབང་ལུང་རྗེས་གནང་བཅས་པ་མ་ལུས་པར་གསན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་རྒྱལ་བ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་དགའ་ལྡན་ཨ······ཆི་ཐུ་ཨེར་ཏེ་ནི་ནོ་མིན་ཧན་གྱི་བཀའ་ཐམ་གནང་། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་རྒྱུད་པའི་ཁྲིར་བཞུགས་ནས་བྱིན་གྱིས་བརླབས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་ཚོགས་མང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་བསྩལ། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་གོང་མ་ཆན་ལུང་ཁྲི་ལོ་སོ་གཉིས་པར་རོང་བོ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་པཎྜི་ཏ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་དང་ཐམ་ག་བཀའ་ཤོག···གནང་། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ 1773ལོར་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་གསང་སྔགས་དར་རྒྱས་གླིང་གསར་དུ་བཙུགས། དེ་ནས་མཛོད་དགེ་དང་། དཔལ་ཤུལ། ཐེ་བོ། མདའ་མཚན། ཐོར་གོད། ཨ་རིག སྦྲ་ནག ཧོ་ཤིས། མཚོ་སྔོན་པོ། ལོ་ཀྲུ་ཏུན། ཨ་འགང་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་རྫོང་དམར་སྒྲུབ་སྡེ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་གླིང་ཕྱག་འདེབས་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པར་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ལ་ཁྲི་འདུལ་བཏེགས···ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་གསན། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པར་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྐྱེ་ཐང་བ་དགེ་དབང་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ལས་བཀའ་ཆོས་ཅི་རིགས་གསན། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་གྲྭ་ས་རྣམ་གསུམ་ལ་མཆོད་འབུལ་དང་མང······འགྱེད་སོགས་བློས་མི་དཔོགས་པ་གནང་། གཞུང་ས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ནས་གནང་སྦྱིན་གཏོས་ཆེན་དང་། ཨེར་ཏེ་ནི་ནོ་མིན་ཧན་གྱི་ཚོ་

ལོ་བཀའ་གྲོག་ཐམ་ག་ཆེ་ཆུང་། གདུགས་ཏ་དར། ཆིབས་སྐ་སྤྲབ་རིན་ཆེན་རྒྱན་ལྡན། མཁན་ཚས་ཆ་ཚང་། རོང་བོའི་ཕྱག་མཛོད་ལ་ཧུ་རིག་ཐུ་ནང་སོའི་ཚོ་ལོ་ཐམ་ག་བཅས་བསྩལ། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པར་ཐག་དཀར་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཞུས་པ…ལྟར་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ནས་ཀུན་རིག་གི་དབང་དང་ཡབ་རྗེའི………བཀའ་འབུམ་སོགས་ཀྱི་ལུང་གནང་། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པར་གཙུང་རིན་ཆེན་རྒྱ་མཚོའི་ཁྲིམ་དུ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས་མེད་རྒྱ…མཚོ་འཁྲུངས་པ་ལ་སྲུང་མདུད་དང་བཀའ་བཀོད་གནང་ནས་བརྩེ་བས་བསྐྱངས། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཤར་སྐལ་ལྡན་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1678ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་སྐོང་དུ་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་ཞེས་པའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1793ལོར་སྐུ…………གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་བ་སོ་རྗེ་དྲུང་དཀོན་མཆོག་ཉི་མ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། རྗེ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཀྲ་ཤིས་དང་རྗེ་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས་གཉིས་བླ་མར་བསྟེན་ཏེ་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་དང་། རྗེ་གོང་མ་ཡབ་རྗེ་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་ངག་གསན། རོང་བོ་ཐོས་བསམ་གླིང་དུ་ཞུགས་ནས་བཀའ་པོད་དག་ལ་སྦྱངས་པར…མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་

མང་སྒྲ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་……དུ་མཛད། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོས་དགའ་ལྡན་ཨ……ཆི་ཐུ་ཨེར་ཏེ་ནི་ནོ་མིན་ཧན་གྱི་ཆོ་ལོ་དང་། ཐམ་ག་གསུ་སྐོར། གདུགས་ཏ་དར། འབེབ་ལྷུག་སོགས་གནང་སྟེ་ཆེན་པོར་འོས་པའི་གཟེངས་བསྟོད་མཛད། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་བཀའ་ཤོག་གནང་། དེ་ནས་གདན་ས་རང་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྟགས་འཆང་འཇམ་དབྱངས་བློ……གྲོས་སོགས་ལས་ཟབ་ཆོས་ཀྱི་གདམས་པ་མང་དུ་གསན། ཆིང་ཧོ་ཤུ་ཆི་ཆོས་རྒྱལ་ཚེ་དབང་བསྟན་འཛིན་དང་། རྒྱལ་སྲས་ལྷ་སྐྱབས་མེ་གན་དའི་ཆིང་སོགས་ཀྱི་དབུ་བླ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1734ལོར་རོང་པོར……རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གསར་དུ་བཙུགས་ཤིང་རྒྱུད་གྲྭའི་ཁྲི་ལ་བྱིན་གྱིས……བརླབས། མཚོ་སྔོན་གཡས་རུའི་ཆོས་རྒྱལ་ཡུམ་སྲས་བཅས་པས་བདེ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་ཐམ་ག་བཀའ་ཤོག་གཟེངས་བསྟོད་……སོགས་གུས་པས་ཕུལ། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་དེབ་ལྔ་པོད་གཅིག་ཙམ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཤར་སྐལ་ལྡན་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……1795ལོར་མདོ་སྨད་བྱང་རྒྱུད་རྔ་ལོ་ཐང་དུ་ཡབ་བསྐལ་བཟང་རྣམ……

རྒྱལ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་
སྤྱི་ལོ1843ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་ཆུ་
བཟང་བླ་བྲང་དུ་ཁྲི་སྤྲུལ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་
ཞིང་། ལོ་དེར་ཤར་བླ་བྲང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། དགེ་
བཤེས་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དང་། རྒྱལ་བོའི་རབ་འབྱམས་པ་རྣམ་
གཉིས་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་ཟབ་སྦྱོང་ལེགས··
པར་གནང་། དེ་ནས་བསྡུས་གྲྭ་ནས་བཟུང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་
ཞིབ་སྦྱོང་གནང་དུ་སྨིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་
དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་ནས་སློབ་གཉེར་ཁ་གསབ་གནང······
ཞིང་ཚོགས་ཆེན་དུ་ཚོགས་གླེང་མང་དུ་མཛད་པས་མཁས་གྲགས་རབ····
ཏུ་རྒྱས། པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་བྱུགས་རྫོགས་བཞེས།
དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་ནང་སོ་སྤུ་ལ་སོགས་ཀྱིས་གདན་འདྲེན་བྱུང་··
བ་ལྟར་གདན་སར་ཕྱིར་ཕེབས་ཤིང་ཚོམས་ཆེན་འཛམ་གླིང་རྣམ་རྒྱལ····
དུ་དགྱེས་སྟོན་ཚོགས་ལངས་ཕུལ། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་ཚོམས་
ཆུང་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་དང་། སྟོ་ལྟའི་མཆོད་ཁང་ཆེན་མོ། མགོན་
ཁང་ཛམ་བརྗིད་རོལ་བ་སོགས་གསར་བཞེངས་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་
དགུ་པར་ཆུ་བཟང་རྗེ་ཁང་ལ་རབ་གནས་སུ་སྤྱན་དྲངས་པ་ལྟར··········
ཕེབས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་བླ་མ་ཁྲི་གདན་ཟུར་ལས་སྡེ་ཀན་
མང་ལྡན་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐུལ་ངོར་སྤྱི་སོའི་བཅའ་ཡིག་ཆེན་མོ་གསར·········
འཛིག་གནང་། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་སྒྲུབ་སྟེ་
དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་

མཚོའི་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་བ་ཡིན་ནོ། །

ཤར་སྐལ་ལྡན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1858ལོར་མདོ་སྨད་རྩ་བཟང་ར་ལོ་ཐང་དུ་རིགས་ཅུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1915ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཚ་ཇོར་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། རྒྱལ་སྲས་ངག་དབང་ཐོགས་མེད་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་སྐུ་གོང་མ་སྐལ་ལྡན་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་ཤར་བླ་བྲང་དུ་གདན་སར་བཀོད། ཨ་རོལ་བློ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ཕུལ། རྒྱུད་པའི་སོག་ཅུའི་བྱིངས་འདྲེན་པ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་སྦྱངས་ནས་ཚེགས་མེད་དུ་མཁྱེན། ཨ་རོལ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས་ཤིང་དབང་ལུང་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཞུས་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་བ་ནས་བཟུང་སྐྱིའི་རབ་འབྱམས་པ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དང་། ས་དཀྱིལ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན། སྟོམ་སྐམ་རབ་འབྱམས་པ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས། སྒྲུང་ལུང་རབ་འབྱམས་པ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས། ཉ་ལུང་རབ་འབྱམས་པ་དགེ་འདུན་འོད་ཟེར་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་གསན་སྦྱངས་མཛད། རྩ་བཟང་དང་། དགོན་ལུང་། བྱ་ཁྱུང་ལ་སོགས་པའི་དགོན་སྡེ་རྣམས་ལ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ནས་བཀའ་ཆོས་གནང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་ཨ་རོལ་རིན་

པོ་ཆེ་ལས་ཐུགས་རྫོགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་ཊི་ཐོ་རྩེ་ལྷ་དང་། པེ་ཅིན་ཕོ་བྲང་། ཁྲིན་འདུ་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་གནས་གཟིགས་གནང་ཞོར་ཆར་འབེབས་མཛད་པས་ཆར་ཆུ་སྙོམས་པར········གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པ་དབུས་སུ་ཕེབས་ཤིང་རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་དང་། ས་སྐྱའི་བདག་ཆེན། གྲྭ་ས་ཁག་ལ་མཆོད་འབུལ་དང་མང་འགྱེད་གང་ལེགས་མཛད། ཕྱིར་འབྱོན་ཁར་གཞུང་ས་ཆེན་མོ་ནས་འཇའ་ས་ཐམ་ག་གསུ་སྐོར། མཁན་ཆས་ཆ་ཚང་། གདུགས་ཏ་དར་བཅས་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཨེར་ཏེ་ཏོ་ཐོག་ཐུ་མཁན་པོ་ཞེས··པའི་ཆོ་ལོ་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་ཚོམས་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་འདུ་ཁང་དང་མི་ཕམ་མདུན་ས་གསར་བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་རོང་པོའི་གསེར་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་རྒྱུན་ལེགས······པར་ཕབ་ཅིང་གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ཞིང་ལ་བཀོད། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། །ཁོང་ནི་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཡིན། །

ཤར་སྐལ་ལྡན་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ········1844ལོར་མདོ་སྨད་བྱང་རྒྱུད་རྨ་ལོ་ཐང་དུ་སྐུ་གོང་མའི་རིགས་ཅན··སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1858ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁྲི་སྤྲུལ་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ་དང་། སྐྱབས་རྗེ་གསེར་ཁང་བ་སོགས་ཀྱི་ལུང་ལྟར་མཛོད་པ་ཆེན་མོ་སོགས་ཀྱིས་སྤྲུལ······སྐུའི་རྒྱབ་ཆོས་མང་དུ་བསྒྲུབས། པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་

ཕྱུགས་ཐག་བཅད། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཚོམས་ཆེན་འདུ་ཁང་དང་། སྣེ་ཐང་ཆེན་མོའི་ཚོམས་ཆེན་ཉིང་བ་འཛམ་གླིང་རྣམ་རྒྱལ་དུ་ཁྲི་ལ…… མངའ་གསོལ། མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་བདག་ཉིད་ཅན་རོང་གཞན་བློ་བཟང་མཁྱེན་རབ་དཔལ་ལྡན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི…… སྡོམ་པ་བཞེས། མི་རིང་བར་འབྲས་སྤུ་འབུམ་ལྷ་རམས་པ་མཁྱེན་རབ་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཁྲི་ཟུར་ཀ་སར་ལྷ་རམས་པ་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ཏེ་མཚན་ཞབས་པ་རྣམས་དང་མཉམ་དུ་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་ཤ་ཚད་ཅུས་ཚོད་དུ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པའི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩེ་མོར་སོན་པའི་མཛོད་བཟང་བདག་གིར…… བཞེས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་ཡུལ་སྤྱིའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མ་ཆུན་པར་མི་རྟོག་མདའ་ཅན་སྙིང་ལ་ཕོག་པ་དུ་མས་ངན་སྤྱོད་ཀྱི་རྐྱེན་བྱས…ཏེ། གློ་བུར་དུ་བསྒྱུར་ཚུལ་བསྟན་ནས་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཤར་སྐལ་ལྡན་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1916 ལོར་མདོ་སྨད་བྱང་རྒྱུད་རྩ་བཟང་ར་ལོ་ཐང་དུ་ཡབ་བཙན་ས་དོན……སྒྲུབ་ཚེ་རིང་དང་། ཡུམ་འདན་མ་བཟའ་ཧ་མགྲིན་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1978ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གསུམ་པར་སྐུ་གོང་མ་སྐལ་ལྡན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ཐག་བཅད་ཅིང…ཤར་སྣ་ཐང་གི་གདན་སར་བཀོད། དགུང་ལོ་བདུན་པར་འཛམ

དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་མཁན་པོ་དང་། ཛཱི་རྒྱ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་གྲོགས་བགྱིས་ཏེ་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་དགུས་གཅིག་ཏུ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ལས་ལམ་རིམ་སོགས་ཆོས་རྒྱུན་མང་པོ་བཞེས། སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་ཡང་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བསྡུས་གྲྭ་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཐུགས་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་རེབ་སྐོང······རིག་པ་འབྱུང་བའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་རོང་པོ་ཐོས་བསམ······གླིང་གི་ཇོད་རྒྱུགས་འབུལ་བའི་ཐོག་མར་རྗེ་འདི་བ་བཞེངས་ཏེ་རྒྱན······དྲུག་མཆོག་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་བ་ལྷ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་མཛད······པས་ཀུན་གྱིས་ཡིད་དབང་ངོ་མཚར་བ་མཛད། ལོ་དེར་ཐུགས་རྫོགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་ཞུས་ངོས་གསེར་ཁྲི་པཎྜའི་གདན་སྟེང་དུ་ཕེབས་ཏེ་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་སྤུད་པ···སོགས་ཚོགས་མང་ལ་ཆོས་སྤྲིན་དུ་བསྒྲུལ། མདོར་ན་མདོ་སྨད་ཡུལ་གྱི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ·········བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་མཛད་དེ་སྙིགས་མའི་གདུལ་བྱ······རྣམས་ཀྱི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་བསྐངས་ཤིང་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ཞིང་ལ་བཀོད་པ·····མཛད། ཁྱད་པར་དུ་སྐུ་ཚེའི་སྨད་ལ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་བྱ་བ་རྣམས་ཐུགས་སུ་བཞེས་པའི་ཚུལ་ནི······བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལངས···སོ། ཁོང་ནི་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཀར་གདོང་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་མདོ་སྨད་མདོ་པའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། མཁན་ཆེན་ངག་དབང་དོན་གྲུབ་དང་། ངག་དབང་བསྟན་འཕེལ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་དཔོན་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་ཆོས་སྤྱོད་རིག་གནས་བཅས་ལ་མཁས་པར་བསླབས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་རང་ཡུལ་རང་དགོན་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1815ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དེའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་གསེར་ཁང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ(1780—1848)བྱ་ཁྱུང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་དགའ་ལྷའི་ཁྲིད་སོགས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གནང་བཅུག་པ་ཡིན། དེ་ནས་ཁྲི་ཟུར་བཞུགས་ཤིང་དབེན་པའི་རི་ཁྲོད་འགྲིམས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། །ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་མདོ་པའི་དཔོན་ཆུང་ཞེས་བྱའོ། །ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཀར་པ་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1258ལོར་ས་སྐྱར་ཡབ་ཤར་པ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་

བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1306ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ས་སྐྱའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1289ལོར་ས་སྐྱའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས་པར་མཛད། མདོར་ན་དྷརྨ་པཱ་ལ་སྐུ་གཤེགས་ནས་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ་བོད་དུ་མ་ཕེབས་བར་གྱི་ལོ་ངོ་བཅུ་གཉིས་རིང་དང་། བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ་བོད་དུ་ཕེབས་པ་ནས་གདན་ས་མ་གནང་གི་བར་ལོ་ངོ་བཅོ་བརྒྱད་བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པའི་རིང་དུ་ས་སྐྱའི་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་ས་སྐྱའི་ཆོས་ལུགས་སྔར་ལས་ལྷག་པར་འཕེལ་རྒྱས་ཡོང་བའི་མཛད་རྗེས་ཆེན་པོ་བཞག་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1306ལོ་མགོར་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བར་གདན་ས་ཕུལ་རྗེས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཨོལ་ཇེའི་ཕྱུས་ཕོ་བྲང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཏཱི་ཤྲཱིའི་གོ་ས་གནང་ཡང་། ལོ་དེའི་ལོ་མཇུག་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་པར་ཕོ་བྲང་དུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་གདན་སའི་ཁྲི་རབས་དགུ་པ་དང་། ཡོན་གོང་མའི་དབུ་བླ་སྟེ་ཏཱི་ཤྲཱི་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཀར་པ་དམ་ཆོས་དཔལ་བ།

ཁོང་ནི་འཛང་ཞབས་དམ་ཆོས་དཔལ་བ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ། །

ཤར་རྩེ་དགེ་འདུན་ཚུལ་ཁྲིམས།

ཁོང་ནི་སྤོམ་འབོར་དགེ་འདུན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མི་གཅིག་ཡིན··པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཤར་རྩེ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས།

ཁོང་ནི་རྒྱ་བཟང་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་དང་མི་གཅིག་ཡིན·····པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཤར་རྩེ་འཇམ་དབྱངས་སྨོན་ལམ།

ཁོང་ནི་བཀའ་འགྱུར་བ་འཇམ་དབྱངས་སྨོན་ལམ་དང་མི········གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཤར་རྩེ་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་ཧོར་ཚང་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཤར་རྩེ་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ།

ཁོང་ནི་སྤོམ་འབོར་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ་དང་མི་གཅིག་ཡིན·····པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཤར་རྩེ་བློ་བཟང་མཁས་མཆོག

ཁོང་ནི་ཚ་རོ་བློ་བཟང་མཁས་མཆོག་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས··དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཤར་རྩེ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1600ལོར་གཡོན་ཙའི་རྩེས་ཐང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་

ཆུ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1672ལོར་རྒྱལ་ཁང་རྩེར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྟག་ཚང་རས་པ་སྟོད་དང་། རྒྱུད་སྟོད་རྣམས་སུ་ཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་སྨྲ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་གྱུར། རྒྱུད་པ་དང་ཤར་རྩེའི་འཆད་ཉན་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1662ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་དྲུག་གི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་མས་སྟོད་རིན་ཆེན་གླིང་དང་རྩེས་ཐང་སོགས་སུ་ཞལ་འཛིན་གང་ལེགས་གནང་། དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

གར་རྩེ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ།

ཁོང་ནི་ཡང་སྟེང་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

གར་རྩེ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས།

ཁོང་ནི་ཙོ་ནེ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

གར་རྩེ་ཡེ་ཤེས་ཐར་འདོད།

ཁོང་ནི་ཀོང་པོ་ཡེ་ཤེས་ཐར་འདོད་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

གར་རྩེ་བསམ་གཏན་ཕུན་ཚོགས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ………
1703ལོར་དབུས་སྟོད་ཡོའི་མདར་ཡབ་ཏྲ་ཕག་ལྷ་མོ་དར་རྒྱས་དང་།
ཡུམ་ཨ་མ་ཕྱུགས་ཡག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་
གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1770ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་
དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་གི་ནང་ཚན…
དབུས་སྟོད་སྤྱི་ཁང་དུ་ཞུགས་ཏེ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་དང་འདོན་ཆོས། རྩ་
གཞུང་ཆེ་ཆུང་སོགས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་ལས་
རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ར་སྒྲེང་མཁན་པོ་སོགས་སྐྱི་ཆོས་ཀྱི་བླ་མར་བསྟེན་ནས་
གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཏེ་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ……
གཅིག་པར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་
བཞི་པར་རྒྱལ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་བཀའ……
ཆོས་མང་དུ་གསན། གཞན་ཡང་ངག་དབང་བྱམས་པ་དང་། དྭགས་
པོ་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ། ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ། ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་
མཚན་སེང་གེ ངག་དབང་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ། ཤར་ཆེན་ངག་
དབང་ལྷུན་གྲུབ། དཀའ་ཆེན་ཐབས་མཁས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བསྟེན་
ནས་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དང་། སྔགས་རིམ། འགྲེལ་བ་བཞི་སྦྲགས།
གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་སོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས། བཀའ་གདམས་
གསར་རྙིང་གི་བློ་སྦྱོང་སོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མཐའ་ཡས་པ…
གསན། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་སྟོད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་གསང་
སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས…
ཕྱིན་པ་མཛད། བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་མཁན་ཁྲི།

ཤར་རྩེའི་མཁན་ཁྲིར་རིམ་བཞིན་དུ་ཕེབས་ནས་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1757ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པར་དབུས་སྟོད་ཕག་མོ་ཆོས་སྡེར་ཟུར་བཞུགས་མཛད་ནས་ཐུགས་དམ་ལྷ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་རྣལ་འབྱོར་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བའི་ངང་དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཁྲི་བསམ་གཏན་ཕུན་ཚོགས་ཞེས་ཞུའོ། །

ཤིང་བཟའ་པཎྜིཏ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1759ལོར་ཡུལ་ཕྱོགས་ཀླ་གཉན་རྨ་ཆེན་གྱི་རྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1824ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་གཙང་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་རྒྱལ་མཚན་འོད་ཟེར་གྱིས་ཤིང་བཟའ་སྒོམ་ཆེན་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ཁྲི་འདོན་མཛད། ར་རྒྱ་དགའ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་འབྱུང་གནས་དགོན་གསར་འདེབས་ཀྱི་གྲྭ་རྒྱུན་ཐོག་མའི་མཚན་ཐོའི་དབུར་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་རའི་ཚོགས་གྲལ་ནས་འབད་བརྩོན་གྱིས་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་སློབ་གཉེར་གྱི་ཞར་ནས་ཡིག་ཆའི་ཤོག་ཆེན་སྟོང་ཕྲག་

འགའ་ཐུགས་འཛིན་རྒྱུགས་སྤྲོད་གནང་། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་མཚན་ལ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ལྷ་རམས་ཨང་དང་པོ་ཐོན་པས་ལེགས་སྐྱེས་གཏོས་ཆེ་བ་ཐོབ། སྨད་རྒྱུད་དུ་ཕེབས་ནས་སྔགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཆེན་མོ་མཛད། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1813ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་དགོན་པ་ཡོངས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་དང་སློབ་གཉེར་བཅས་ལ་དོ་དམ་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་འཆད་ཉན་གྱི་བྱ་བ་སྒོ་ཀུན་ནས་དར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་དུ་བཏང་། ཁྲི་ཐུར་ནས་ཀྱང་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1816ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་ནས་སེར་སྐྱ་མང་པོར་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་ཆེན་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1818ལོར་རོང་བོ་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་སློབ་གཉེར་བཅས་ལ་དོ་དམ་ནན་དུ་མཛད་ནས་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་ལུང་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་མཛད་དོ། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་པ་དང་། རོང་བོ་ཐོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གདན་སའི་མཁན་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཞིང་བཟའ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1825ལོར་ཡུལ་ཆུའོ་ལོ་ཏག་པར་དུ་ཡབ་མགོན་པོ་རྡོ་རྗེ་ཇ་སག་དང་། ཡུམ་རིན་ཆེན་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1897ལོར་ཁྲི་ཀའི་གོང་བ་གྲྭ་ཚང་གི་རང་སྐར་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྐྱེ་དགོན་གཉིས་ཀྱིས་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྤྲུལ་སྐུའི་དོན་དཔྱད་སྐོར་གྱི་བཀའ་ལུང་ཞུ་བ་དང་། སྐྱབས་རྗེ་གསེར་ཁང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་གློ་གཏད་ཀྱི་ལུང་བསྟན་ཡང་ཡང་ཞུང་པས་སྐུ་གོང་མ་ཤིང་བཟའ་པཎྜི་ཏའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཨ་རིག་ཁྲི་ཀན་བྱམས་པ་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱི་མདུན་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་། རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་རྣམས་བཞེས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ར་རྒྱ་དགོན་པའི་གདན་སར་མངའ་གསོལ་ཞིང་དགའ་སྟོན་ཟད་མི་ཤེས་པ་བསྟབས། དེ་ནས་དགེ་བཤེས་བློ་གྲོས་རབ་ཡངས་གློག་གི་ཡོངས་འཛིན་ལ་བསྟེན་ཏེ་ཡི་གེའི་བྱི་མོ་དཀའ་ཚེགས་མེད་པར་ཐུགས་སུ་བྱུང་བར་ཆུད། རང་དགོན་གྱི་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། སྒྲ་དང་སྙན་ངག་སོགས་ལ་འབད་པ་ཙུང་ཟད་ཙམ་གྱིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ་གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་ཀུན་གྱི་གཙུག་རྒྱན་དུ་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་སྐྱབས་རྗེ་གསེར་ཁང་རྡོ་རྗེ་འཆང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་འདུལ་འཛིན་བྱེ་བའི་དབུས་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པར་ཨ་རིག་གི་འབྲོག་སྡེའི་ཕྱོགས་

སྐུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་
པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1861ལོར་སྐུ……
འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ……
གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་སློབ་གཉེར་བཅས་ལ……
ཚགས་འཛིན་ཞིགས་པར་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཀྱང་རོང་བོ་དགོན་གྱི་
ཚོགས་ཆེན་ཁྲི་པར་ཕེབས་ཏེ་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་ལ་དག་ཐེར་དང……
ཆོས་འཆད་ཉན་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་ལ་ཧྲིང་སྐུལ་ནན་ཏན་དུ……
མཛད། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པར་སླར་སྐུ་འབུམ་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་
ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཡང་ཡང་དུ་བཏང་། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པར་བྱང་ཕྱོགས་
བརྒྱུད་དེ་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཕེབས་ཤིང་རྟེན་ཁྱད་འཕགས་ཅན་རྣམས་ལ……
མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཕུལ། དེ་ནས་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཙན་དན་ཇོ་
བོ་གཙོ་མཛད་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ……
ཕུལ། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པར་སྐུ་འབུམ་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་དགེ་
འདུན་མང་ཚོགས་རྣམས་ལ་མང་ཇ་དང་སྐུ་འགྱེད་གང་ཞིགས་མཛད།
དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གསེར་སྡོང་ཆེན་མོ་ཞིག……
གསོས་མཛད་པའི་གཙོ་འགན་བཞེས་ཏེ་ལོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཞིགས……
པར་གྲུབ། གཞན་ཡང་བྱ་ཁྱུང་དགོན་དང་། དགོན་པ་སོ་མ་སོགས་
དགོན་སྒྲུབ་སྡེ་མང་པོར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་བསྟན་པའི་བྱ་བ་དང……
སྐལ་ལྡན་གདུལ་བྱ་ཡོངས་ཀྱི་རེ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐངས་ནས་དགུང་ལོ……
དོན་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཤིང་
བཟའ་སྒོམ་ཆེན་པ་ནས་རྩིས་པའི་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན་ལ། སྐུ་འབུམ་

དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཤུད་ཀེ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཞུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《མི་གཡོ་བའི་རྒྱུད་དཔལ་གཏུམ་པོ་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔའ་བོ་གཅིག་པ》ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་བ་དང་། 《དཔལ་པདྨ་འབར་བའི་རྒྱུད་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་བ་རིགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་ལྔ་བཅུ་བ》ལེའུ་གསུམ་པ། 《བསྟན་འགྱུར》ལས《ལྔ་བཅུ་བའི་བཤད་པ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཤུད་བུ་ཁྲི་འབྲིང་ཁོང་བཙན།

ཁོང་ནི་ཤིད་པུ་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཤུད་བུ་སྟག་རྩེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མ་ཨུ་དུམ་བཙན་པོ་སྐུ་གཤེགས་ནས་གདུང་སྲས་མངའ་བདག་འོད་སྲུང་དང་། མངའ་བདག་ཡུམ་བརྟན་གཉིས་མ་འཆམས་པར་རྒྱལ་སྲིད་དབུ་རུ་དང་གཡོ་རུ

གཉིས་སུ་གྱེས་པ་དང་། དུས་མཚུངས་སུ་བོད་ཡུལ་གྱི་ཕྱོགས་སོ་སོ་ནས་འབངས་གྱེན་ལོག་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་བྱུང་སྟེ་བོད་ཁམས་སིལ་བུར་འཐོར་ནས་མགོ་མེད་མཇུག་མེད་དུ་གྱུར་ཞིང་། བོད་རྒྱལ་རིམ་བྱོན་གྱི་བང་སོ་རྣམས་བོད་ལུགས་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ877ལོར······ཤུད་པུ་སྟག་རྩེ་གཙོས་པའི་རྗེ་དཔོན་དུས་ཚན་ཁག་གིས་གྲོས་བསྡུས······བྱས་ནས་བང་སོ་རྣམས་བགོ་བཤའ་བརྒྱབ་སྟེ་བརྡོགས་འདོན་བྱས·······པས«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»ལས“ གཉགས་ཀྱིས་དོན······མཁར་མདའ་ཡི་བང་སོ་བྲུས། ཤུད་པུས་སེང་གེ་ཅན་གྱི་བང་སོ་བྲུས། འཕྲུལ་རྒྱལ་བང་སོ་གྲེང་འཕྱོས་ཁྲ་ཡིས་བྲུས། སྟོ་བཞེར་སྙི་བས་ཐོབ་སྟེ་འབྲུ་འཐོར་ལུས། སྤྲོང་བཙན་འབྲོ་ཅོག་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་སྟེ་ལུས། ” ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཤུད་པུ་དཔལ་གྱི་སེང་གེ

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ····འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་གདན་འདྲེན་ཞུ་བའི་ཕོ་ཉ་མཛད་ཅིང་····སློབ་དཔོན་ལས་ལོ་ཙཱ་བ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཤིང་། མ་གཤིན་ཕུར་གསུམ་གྱི་གདམས་པ་དང་རྙིང་མའི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་བསྒྱུར། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གཏོགས་ཤིང་། རྡོ་རྗེ་ཕུར་པ་དང་མ་མོའི་སྔགས་ནས་གྲུབ་པ་བརྙེས་ཏེ་ངམ་ཤོད་ཀྱི་ཇོ་བོ་དང་·········མཆིམས་ཕུའི་ཇོ་བོ་གྱེན་དུ་བསྙོགས་པས“ ཤུད་པུ་དཔལ་སེང་ཇོ་བོ······གྱེན་ལ་སྙོག” ཅེས་འཁོད་འདུག བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་

775ལོའི་མན་དུ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་སྐབས་དབུ་རྩེ··རིགས་གསུམ་གྱི་ཤར་ལོགས་དང་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་བཞེངས་པ·······མཛད་ཅིང་། བོད་ལུགས་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ787ལོར་བསམ་ཡས་གྲུབ་པའི་དགའ་སྟོན་གྱི་སྐབས་སུ་མར་ཁྲ་ལྷ་ལས་དྲངས་པར·······གྲགས། ཁོང་གི་སྒྲུབ་གནས་གི་སྤང་ཆུང་པདྨའི་གླིང་ཡིན་ལ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཤུད་པུ་ཁྲི་འབྲིང་ཁོང་བཙན་ཞེས་ཟེར། ཁོང་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔར་གྲགས་པའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་རྒྱན»བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཤུད་པུ་བློན་ཁོང་ཁྲི།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ····འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་ཕྱི་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ·······ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མཐའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི«བཀའ་གཙིགས»ལས··གསལ་ཞིང་། «བཀའ་གཙིགས»ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

ཤུད་པུ་བློན་སྟག་སྒྲེབས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ····འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་འཇིང་ཡོན་

ཀྱི་ཁྲི་བློན་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་ཞིང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ །

ཤེའུ་བཙྡེ་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྐོར་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ། པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་སློབ་གཉེར་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད་དོ། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཙོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《གནོད་སྦྱིན་གྱི་སྡེ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་པོ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ》དང་། 《གནོད་སྦྱིན་གྱི་སྡེ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་པོ་ཅན་གྱི་གཟུངས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་བདུད་རྩི་ཐིགས་པ》། 《ལག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་པོ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་མདོར་བསྡུས》། 《ཀླུ་རིགས་བཞིའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《གནོད་སྦྱིན་གྱི་སྡེ་དཔོན་རྣམ་པར་སྦྱོང་ཞིང་སེལ་བའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《ཡི་དྭགས་དང་གྲུལ་བུམ་དང་ཤ་ཟ་དང་སྲུལ་པོ་རྣམས་རྣམ་པར་སྦྱོང་ཞིང་སེལ་བའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《དཔལ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་པོ་ཅན་གྱི་

གཟུངས་ཀྱི་གཏོར་མའི་ཆོ་ག》། 《རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྙིང་བ》བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཤེས་རབ་སྐྱབས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྐད་ཅམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎྜི་ཏ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དཔལ་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ལས་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག》སློབ་དཔོན་བོ་དྷི་གརྦྷས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ།།

ཤེས་རབ་བདུད་རྩི་འཁོར་ལོ།

ཁོང་ནི་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།

ཤེས་རབ་བརྩོན་འགྲུས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྐད་ཅམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། པལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎྜི་ཏ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་ཅིང་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་

འགྱུར»ལས«རིམ་པ་ལྔའི་དཀའ་འགྲེལ་དོན་གསལ་བ»སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བརྩོན་འགྲུས་བཟང་པོས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

ཤེས་རབ་འོད་ཟེར།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཅན་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཉེ་བར་མཁོ་བ»ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཅན་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«དཔལ་ཧེ་རུ་ཀ

འབྱུང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག»དང་། «དཔལ་ཧེ་རུ་ཀའི་མན་ངག་རང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་རིམ་པ»། «ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ»། «དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་ཟླ་རྒྱུད»ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ། «རྒྱུད་ཕྱི་མའི་འགྲེལ་བ»ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ་བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཤེས་རབ་ལེགས་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ····སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། བསྟན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ·········སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཙམ་བོད········ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«མདོ་མང་གི་སྐོར»ལས«ཟླ་འོད་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད»དང་། «དཔལ་གྱི་སྙེའི་རྟོགས་བརྗོད»བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཤེས་རབ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1371ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1392ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ར་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་དགུ་པ་

ཡིན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། །

[illegible]ང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ····ལ་སྟོད་སྤྱང་ཞུང་ཤར་ཁའི་བོང་ར་ལ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ···ཞིག་ཡིན། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་སྟག་སྡེ་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན་ལས་ཕར་ཕྱིན་དང་། ཚད་མ། མངོན་པ་བཅས་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞུས། འབྲོ་འགྱུར་གྱི་སྙིང་ནས་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་བཤད་པ་ཡང་གསན། གོ་ལུང་བ་མདོ་སྡེ་དཔལ་རྒྱལ་མཚན་ལས་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་དང་ཆོས་རྣམས་བྱང་བར་བསླབས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1265ལོར་ཁོང་གི་འགྲོ་མགོན་ཆོས···རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་གནང་བར་ཞུས་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་པཎྜི་ཏ··མ་ཧེནྡྲ་བྷ་དྲ་ལ་ལོ་ངོ་ལྔ་ཙམ་བསྟེན་ནས་རིག་པའི་གནས་ཆུང་ལྔ་ལ······སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་སྒྲ་རིག་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱང་བར་སྦྱངས་ཏེ་ས་སྐྱར་ཕྱིན། འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་མཆོག་ཏུ་བསྔུར་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བསྔགས་པ་དང་ལྡན་པའི་བཀའ་ཤོག་ཀྱང་གནང་། དེ་ནས་ཡང་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན་ཞིང་རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་ལ་ཀླིམ་ཀར་བོད་དུ··གདན་དྲངས་ཏེ་དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྒྲ་བསྒྱུར་མཛད······ཙང་སྒྲ་སྙན་ངག་དང་མིང་གི་མངོན་བརྗོད་རྣམས་ཀྱི་སྲོལ་ལེགས་པར···བཙུགས་སོ། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི་བསྟན་འགྱུར་ལས《བླ་མ་དམ་པ་

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟོད་པ》དང་། 《འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་བསྟོད་པ་བརྒྱ་པ》། 《རིག་འཛིན་སྲིན་གྱི་བཞོན་པའི་སྐྱེས་རབས་ཀླུ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་ཟློས་གར》། 《བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང》། 《ཀ་ལཱ་པའི་རྗེས་འབྲང་བྱིངས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཆེན་པོ》། 《ལུང་སྟོན་པ་ཙནྡྲ་པའི་མདོ》། 《སྙན་ངག་མེ་ལོང》། 《འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྲི་ཏྲ་མ》། 《བཟློག་པ་བསྡུས་པ་རྩ་འགྲེལ》། 《རྣམ་དབྱེའི་ལེའུར་བྱས་པ》བཅས་བཞུགས་སོ། 《མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་མཆན》མཛད་ཅིང་། བོད་དུ་སྙན་ངག་བཤད་རྒྱུན་དངོས་སུ་སྤེལ་ནས་སློབ་མ་མང་པོ་གསོ་སྐྱོང་མཛད་དོ།

ཤོང་བློ་གྲོས་བརྟན་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ……སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཡིན། ཁོང་ནི་ཤོང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གཅུང་པོ་ཡིན། ཁོང་གིས་སྤྱིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། ཐོས་སུ་གཅེན་པོ་ཤོང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་ཙཱ་བར་ལེགས་པར་བསླབས། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་འགྲེལ་ཡང་ལེགས་པར་གསན་ཞིང་སློབ་མ་ཡང་སྒྲ་ཚད་པ་རིན……ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་མཆོག་ལྡན་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་མང་དུ་བསྐྱངས་པར་མཛད་དོ། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་བསྟན་འགྱུར་ལས《རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་ཀྱེ་རྡོ་རྗེའི་འགྲེལ་བཤད་ཁ་སྦྱོར་ཤིན་ཧུ་ཌི··

མ་མེད་པ»དང་། «སྡོམ་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་དཀའ་འགྲེལ་པདྨ་ཅན»། «སྡོམ་པ་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་རིགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་རྗེས་གནང་གི····ཆོ་ག»། «བཏ་སྤྲོད་པ་ཙཀྲ་པའི་མདོའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

སྐྱུ་བརྩོན་འགྲུས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ······གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ནས་བསྟན·····བཅོས་དུ་མ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི«བཀའ་འགྱུར»ལས«རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ»ལེའུ་བཞི་པ······དང་། «བསྟན་འགྱུར»ལས«རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཁའ་འགྲོ་མ་རྡོ་རྗེ་གུར་གྱི་དཀའ་འགྲེལ»། «དགེས་པ་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «ཀྱེ་རྡོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལས་ཀྱི་རིམ་པའི་ཆོ་ག»། «སྒྱུ་མ་ཆེན་མོའི་དཀའ་འགྲེལ»། «སྒྱུ་མ་ཆེན་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «སྒྲོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དཀའ་བ་བསྡུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ»། «རིམ་པ་ལྔའི་དཀའ་འགྲེལ»། «གང་ཟག་གསུམ་གྱི་སྒོམ་ཐབས་སྟོན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉི་ཤུ་བ»། «དབང་གི་དོན་ངེས་པར་བརྗོད་པ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཤཱཀྱ་འབུམ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1265ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1310ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཙ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1301ལོར་ཚལ་གུང་ཐང་གི་གདན་སར་ཕེབས། ལོ་ངོ་དགུའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཚལ་གུང་ཐང་གི་བླ་རབས་བཅུ་པ་ཡིན། །

བཤད་སྒྲ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ………1795ལོར་ཐྲེལ་བཞིའི་ཁྱིམ་ཚང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1864ལོར་ལྷ་སར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་སུ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས……རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ………དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1834ལོར་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་རྩེ་དྲུང་གི་ལས……ཀ་བསྒྲུབས། དེ་ནས་སྐྱ་སར་བབས་ཏེ་བཤད་སྒྲ་དོན་གྲུབ་རྡོ་རྗེའི་བུ་མོ་དང་གཉེན་སྒྲིག་བྱས་ཤིང་བཤད་སྒྲའི་རུས་མིང་ཡང་དེ་ལྟར་ཆགས། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་ཞིངས་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་འཁུར་ནས་དམག་སྤྱིད་ཀྱི་ལས་དོན་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་ལ་དྭགས་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་རྒྱལ་ཁ་བླངས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར(1843)

བཀའ་སློན་གྱི་འགན་ཁུར་བཞེས་ཏེ་ནོར་བུ་གླིང་ཁ་དང་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཞིག་གསོས་བཅས་ལ་ཐུགས་འགན་མཛད་ཅིང་«བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆགས»བརྩམས། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པར(1855) གོར་བོད་དམག་འཁྲུག་གི་སྤྱི་ཁྱབ་དམག་སྤྱི་མཛད་ནས་འཐབ་འཛིང་དུ་ཞུགས་ཀྱང་རྒྱལ་ཁ་མ་ཐོབ། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པར(1860) ཆེ་སློན་གླིང་འདས་པའི་འབྱུང་རྐྱེན་ལ་དམིགས་ནས་རྭ་སྒྲེང་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས་བཀའ་སློན་གྱི་གོ་གནས་ཕབ་སྟེ་སྐྱེ་མོ་རྒྱལ་ཁྲིད་ཚལ་དུ་བསྐྱལ་སྐབས་བཤད་སྒྲ་བས་སླར་ཡང་སྟོམ་པ་སྐྱུར་ཞུ་བྱས་ནས་རབ་བྱུང་བསྐྱབས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1862ལོར་རྭ་སྒྲེང་རྒྱལ་ཚབ་མིས་རྒྱལ་ནང་ཁྲུལ་དུ་ཕེབས་རྗེས་ལོ་དེའི་ཧོར་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་བདུན་ཉིན་བཤད་སྒྲ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ་བཀའ་ཤག་སྲིད་གཞུང་གི་སྲིད་སྐྱོང་གི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཤིང་ནོ་མིན་ཧན་ཆོ་ལོ་བསྩལ། དེ་ནས་ལོ་ངོ་གཉིས་ལ་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་ཏེ་དགོངས་པ་གཞན་དུ་ཐིམ་སོ། །ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་སྲིད་བཞི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ཞུའོ། །

བཤེས་གཉེན་བྱམས་པ་ཆོས་ལྡན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་དེ་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན

བཅས་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས་ཤིང་རྒྱུད་པའི་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་མཛད། དེ་ནས་ཁྲི་ཆེན་སྤྲིན་པ་རྒྱ་མཚོ (1629—1695) ལ་བསྙེན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་སོགས་གསན་པར་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སྟོད་ཕོ་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས། དད་ལྡན་གྱི་བུ་སློབ་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་བཏབ་ནས་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་མཛད། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཤྲཱི་ཛྙཱ་ཀཱིརྟི།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཆོས་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་འཇུག་པ་རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས》དང་། 《གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་གསོལ་འདེབས》བཞུགས་སོ། །

ས

ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1182ལོར་ས་སྐྱར་ཡབ་དཔལ་ཆེན་འོད་པོ་དང་ཡུམ་མ་གཅིག་གར་ཕྱུ་མ་ཉི་ཁྲི……ལྕམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1251ལོར་ཡུལ་ལང་གྲུར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་ཆུང་མིང་ལ་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་ཅེས་ཟེར། རྗེས་སུ་ཁུ་བོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་··མཚན་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ནས་བཟུང་ཚད་མ་རིག་པ་དང་། བཟོ་རིག་པ། སྐར་རྩིས། སྒྲ་རིག་པ། གསོ་བ་རིག་པ། ཕར་ཕྱིན། དབུ་མ། འདུལ་བ། མཛོད། གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་སོགས་པ་འཆད་ཉན་དང་ལག་ལེན་འཁྲོལ་ཐུབ་པའི་མཁས……པར་གྱུར། དེའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་པའི་མུ་སྟེགས་མཁས་པ་འཕྲོག་བྱེད་དགའ་བོ་སོགས་རྩོད་པས་བཏུལ་ནས་རལ་པ་བྲེགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་བྷ་དྲ་ལས་བསྙེན……རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བར་ས་སྐྱའི་གདན་སའི་

ཁྲིར་ཕེབས། ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་ཡུན་རིང་མཛད་ནས་སྐལ་ལྡན་བུ་སློབ་མང་དུ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པར་སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཨོ་གོ་ཏའི་སྲས་གཉིས་པ་གོ་དན་གྱིས་གདན་ཞུས་ལྟར་ཚ་བོ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་། འགྲོ་མགོན་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལང་གྲུར་ཕེབས། དགུང་ལོ་རེ་བཞི་བར་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་དང་ཞལ་འཛོམས་མཛད་ནས་བོད་ས་གནས་གཅིག་འགྱུར་ཡོང་བར་ཕན་པའི་སྤྲིང་ཡིག་བོད་ལ་བཏང་ཞིང་། མེས་རྒྱལ་གཅིག་འགྱུར་ཡོང་བར་མཛད་རྗེས་རླབས་པོ་ཆེ་བཞག་མཁན་རྒྱལ་གཅེས་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ནི་ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལྔའི་ནང་གི་བཞི་པ་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་པོད་གསུམ་བཞུགས་ཤིང་གྲགས་ཆེ་བ་ནི《ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་བསྟན་བཅོས》དང་། 《ཚད་མ་རིགས་གཏེར》། 《ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་གཏེར》། 《གཞུང་ལུགས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་བསྟན་བཅོས》། 《ཚིག་གཏེར》། 《རོལ་མོའི་བསྟན་བཅོས》། 《མཁས་པ་འཇུག་པའི་སྒོ》བཅས་སོ། བསྒྱུར་རྩོམ་ནི་བཀའ་འགྱུར་ལས《དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསང་བ་རྒྱན་གྱི་བཀོད་པ》། 《འཕགས་པ་གསང་བ་ནོར་བུའི་ཐིག་ལེ》། 《འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་ས་འོག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ》། བསྟན་འགྱུར་ལས《ཟུང་དུ་འཇུག་པ་གསལ་བ》། 《ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོ་ག》བཅས་ཡིན།

ས་སྐྱ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1312ལོར་ཞྭ་ལུ

ཁང་གསར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1409ལོར་སྐུ་གཤེགས། འཁྲུངས་འདས་གཉིས་ཀའི་ལོ་ཚིགས་ལ་ད་དུང་དཔྱད་དགོས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་སློབ་གཉེར་མཛད་སྐབས་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་ཐུགས་སུ་ཆུད་ནས་གཞན་ལ་རྒྱ་ཆེར………གསུང་ཐུབ་པ་བྱུང་བས་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་དཔལ་ལྡན་སེང་གེ་གཉིས་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་པས་མཚན་ལ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་དང་། རྒྱལ་སྲས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ། དཔང་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བླ་མ་མང་པོར་བསྟེན…ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ…མཛད། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་འཕྲིན་ལས་ཤིན་ཏུ་འཕེལ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ཚད་མ་དང་། ཕར་ཕྱིན། དབུ་མ། གསང་སྔགས་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་མཛད་ཡོད་པ་མ……ཟད། «རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང»སོགས་ཆོས་འབྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མང་པོ་མཛད་ཡོད་པ་རེད།

ས་སྐྱོང་བསྟན་པ་ཚེ་རིང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1678ལོར་མདོ་ཁམས་སྡེ་དགེའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་དབང་ཆེན་མགོན་པོ་དང་། ཡུམ་ཀུཛྷན་ཨཧྨི་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1738ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ

ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཁུ་བོ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཕུན་ཚོགས། འཇམ་མགོན་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན། མཁན་པོ་བཟང་པོ་རྒྱལ་མཚན། མཚུངས་མེད་ཀུན་དགའ་ཆོས་འཕེལ། སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་བཅས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ནང་བྱན་ཚུད་པ་མཛད། ས་སྐྱ་གོང་ནས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་འབྱུང་གནས་མདོ་ཁམས་སྡེ་དགེར་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་ས་སྐྱའི་བསྟན་པ་ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱས་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1729ལོར་བཀའ་འགྱུར་དང་། བསྟན་འགྱུར། ས་སྐྱའི་བཀའ་འབུམ་བཅས་ཤིང་དཔར་དུ་བརྐོ་མགོ་བཙམས་ཏེ་རྒྱལ་ཁའི་ངང་ནས་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་མཁས་བཙུན་བཀྲ་ཤིས་དབང་པོ་དང་། སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས། ཀརྨ་དཔལ་གྲུབ། ཞུན་ལོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་ཞུས་དག་མཛད། མདོར་ན་དམ་པ་འདིས་བོད་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་དཔར་བསྐྲུན་ཐད་ལ་གཞལ་དུ་མེད་པའི་མཛད་རྗེས་བཞག་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་སྡེ་དགེ་རྒྱལ་པོ་བསྟན་པ་ཚེ་རིང་ཞེས་ཞུའོ།།

ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1092ལོར་

ས་སྐྱར་ཡབ་འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་ཞང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1158ལོར་གཡས་རུ་སྐྱོ་བོ་ཁ་གདངས་སུ་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་འཁྲུངས་མ་ཐག་ནས་གནམ་ཁའུ་པས་སྐུ་པང་དུ་བཞེས་ཏེ་ངེས་པར་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཡིན་པའི་བསྔགས་བརྗོད་མཛད་ནས་མཚན་ལ་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་ཞེས་གསོལ། ཡབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་དང་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས། བརྟག་པ་རྣམ་བརྒྱད། ཙིས་དང་སྒྲ། སྙན་ངག་དང་སྡེབ་སྦྱོར་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ཡབ་གཤེགས་ནས་གདན་ས་བ་རི་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་གྲགས་ལ་གཏད། དེ་ནས་བ་རི་ལོ་ཙཱ་བ་ལས་ཨ་ར་པ་ཙ་ནའི་སྒྲུབ་ཐབས་གསན་ནས་སྒྲུབ་པས་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་གཟིགས་པ་བྱུང་། བྲང་ཏི་དར་མ་སྙིང་པོ་ལས་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་དང་། དགེ་བཤེས་ཁྱུང་པོ་ལས་ས་སྡེ་ལྔ་དང་སྡོམ་རྣམ་གཉིས་གསན། ཁྱད་པར་དུ་ཞང་དགོན་པ་བ་ལས་ལོ་བཞིའི་རིང་ཕ་ཆོས་དཀར་པོ་གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པ་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་བླ་མ་བ་རི་བས་ཁོང་ལ་གདན་ས་གཏད་ནས་ཞི་བར་གཤེགས། བླ་མས་ཁོང་ལ་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་བར་དུ་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལུང་གསང་བ་དགོས་པའི་བཀའ་ལྟར་འཆད་ཉན་དང་ཡི་གེར་བཀོད་པ་ཙུང་ཙམ་མེད། དེ་ནས་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་པར་གསང་སྔགས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་གྲོལ་ནས་གང་ཟག་སོ་སོའི་མོས་བློ་ལྟར་འཆད་ཉན་གྱིས་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད། མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཐོག་ནས

སྐལ་ལྡན་བློ་སློབ་རྣམས་ཀྱི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆོས་སྦྱིན་གནང་། དད་པ་དང་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་མཉེས་པར་མཛད། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བརྙེས་པ་དང་། མངོན་ཤེས་དང་རྫུ་འཕྲུལ་སོགས་ལ་ཐོགས་པ་མེད་ཅིང་། གདན་ས་མཛད་ནས་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་རིང་གདུལ་བྱ་མང་པོ་སྨིན་གྲོལ་ལ་བཀོད་དེ་བསྟན་འགྲོའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་ནི་ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལྔའི་ནང་གི་དང་པོ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ་དང་། མཆོག་གསུམ་ཐོབ་པ་གསུམ། བཟོད་པ་ཐོབ་པ་བདུན། རྟོགས་ལྡན་བརྒྱད་ཅུ་བཅས་ཡོད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《དཔལ་ལྡན་སི་ཏུ་པ་ལ་བསྟོད་པ》དང་། 《ཇོ་ཛྲེ་ཀུང་གི་ཐོབ་ཡིག》། 《སློབ་དཔོན་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས》བཅས་པོད་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

ས་དིང་དིང་།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་དུ་མཆིམས་ཡུལ་དགུ་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རྒྱལ་པོ་མུ་ཁྲི་བཙན་པོའི་བཙུན་མོ་ཡིན་ལ་རྒྱལ་པོ་དིང་ཁྲི་བཙན་པོའི་མ་ཡུམ་ཡིན། ཁོང་མོའི་མཚན་གཞན་ལ་ས་སྣན་ཉིང་ཉིང་མ་ཞེས་ཟེར། །

ས་སྣན་ཉིང་ཉིང་མ།

ཁོང་མོ་ནི་ས་དིང་དིང་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ། །

ས་སྣན་བུ་མོ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ཐི་ཤོ་ལེགས་ཀྱི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཨི་ཤོ་ལེགས་ཀྱི་མ་ཡུམ་ཡིན། ཁོང་མོའི་མཚན་གཞན་ལ《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་གནམ་སྨན་བུ་མོ་ཞེས་འཁོད་འདུག་གོ

ས་བཙན་སྐྱ་རྗེ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དུ་སྐུ………འཁྲུངས། རྒྱལ་པོ་སྤྲིབ་ཁྲི་བཙན་པོའི་བཙུན་མོ་ཡིན་ལ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ཐུམ་བཙན་པོའི་མ་ཡུམ་ཡིན། ཁོང་མོའི་མཚན་གཞན་ལ་ས་བཙུན་རྣང་རྗེ་ཞེས་ཟེར། །

ས་བཙན་རྗེ་མ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྡེ་སྣོལ་པོའི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྡེ་རྒྱལ་པོའི་མ་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །

ས་བཟང་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་པའི་སྐད་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པར་སྦྱངས་ཤིང་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་བོད……ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས་

«དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ»དང་། «དཔལ་རྡོ་རྗེ་གདན་བཞིའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱི་བྱ་བ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ»། «ཀཱ་ལཱ་པའི་མདོ་དང་འབྲེལ་བའི་སི་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་དབྱེ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

ས་ལོ་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1485ལོར་རྩེ་གདོང་དུ་ཡབ་ནམ་མཁའ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་དང་ཡུམ་མ་གཅིག་ཧོར་མོ་ཚེ་བརྟན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1533ལོར་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་བདག་ཆེན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ལས་དགེས་པ་རྡོ་རྗེ་དང་རྡོ་རྗེ་ཕུར་པའི་སོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན་ཞིང་བླ་མ་ལེགས་པ་བཟང་པོ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཤིང་ངོར་པར་ཐེབས་ཏེ་སློབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་འཕེལ་བ་དང་གྲྭ་པོ་མཁན་ཆེན་གཉིས་ལས་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཚོགས་ཆོས་གསུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་རྣ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ལས་འདུལ་བ་དང་། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཕར་ཕྱིན་བཅས་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་སློབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་འཕེལ་བ་སོགས

ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་དང་། སྤུས་ཆེན་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན། ཆག་ལོ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་སོགས་ལས་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་པའི་ཆོས་སྐོར་གྱི་གཞུང་དང་ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། ཞྭ་ལུ་རིན་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ་དང་འགོས་ལོ་རཏྣ་བྷ་དྲ་ལ་གཉིས་ལ་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་ཚང་མ་གསན་ནས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར········མཛད། དེ་ནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་རྗེ་གདོང་དང་། ངོར་ཨེ་ཝཾ་ཆོས་ལྡན། ནཱ་ལེནྡྲ། གླིང་དགའ་བདེ་བ་ཅན། ཆོས་འཁོར་ལྷུ་ས། རྭ་སྒྲིང་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྤེལ། དེ་ལྟར་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་ལྡན་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཁྲི་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་གཙང་དག་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཐུགས་འཆང་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན། ངོར་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ལྷུན་གྲུབ། བྲག་དཀར་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། གསེར་གླིང་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས། གཞི་སྡེ་འཛམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་བརྟན་པ། ཆོས་རྗེ་དཔོན་སྒྲུབ་དཔལ་འབར། སྤྱན་སྔ་ངག་དབང་གྲགས་པ། ལོ་ཙཱ་བ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་། སླི་ལུང་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན། ཇོ་ནང་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་ལེགས་པ། སྐྱོགས་ལོ་ཙཱ་བ་ངག་དབང་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས། གསེར་མདོག་པ་གཞོན་ནུ་དོན་བཟང་བཅས་ཡིན། ཕོང་

གི་གསུང་རྩོམ་ནི《རྩ་བའི་བླ་མ་བཞི་ལ་བསྟོད་པ》དང་། 《སྨུས་ཆེན་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར》། 《སློ་བོ་མཁན་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར》། 《སྒྲུབ་ཐབས》། 《དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག》། 《ཁྲིད་ཡིག》། 《ལྷ་སོ་སོའི་རྗེས་གནང་གི་ཡི་གེ》། 《ཆོས་སྐྱོང་གི་བསྐང་བ་བསྟོད་པ》། 《གསན་ཡིག་པདྨ་རཱ་གའི་ཕྲེང་བ》། 《རྗེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ལ་མཆོད་པར་གྱི་ཚིག་བཅད》བཅས་པོ་ཏི……གཅིག་བཞུགས་སོ། །

སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1452ལོར་གཙང་མྱང་སྟོད་སྟག་ཚལ་དུ་ཡབ་སྟགས་འཆང་སངས་རྒྱས་དཔལ་ལྡན་དང་། ཡུམ་སངས་རྒྱས་དཔལ་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1507ལོར་རས་ཆུང་ཕུག་ཏུ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་སངས་རྒྱས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ལ་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་བཟུང་དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་རང་ཡུལ་དུ་སློབ་གཉེར……མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་ཙ་རི་ར་ཕྱིན་ཏེ་རྗེ་བཙུན་ཤཱ་ཀྱ་རབ་འབྱམས་པ་སངས་རྒྱས་སེང་གེ་དང་མཇལ། དེ་བ་ལས་རི་ཆོས་སྐོར་གསུམ་དང་། ཐར་གྲུ་སྐོར་གསུམ། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྔ་ལྡན། ལྷན་གཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར། རོ་ཏ་སྐོར་གསུམ། མཛོད་དྲུག་རོ་སྙོམས་སོགས་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་སྐོར་ཕལ་མོ་ཆེའི་ལུང་གསན། རྗེ་བཙུན་མ་ལྷན་གཅིག་སྐྱེས་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐུར་ཏེ……

གསང་མཚན་མི་སྐྱོད་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེར་ཕྱིན་ཏེ་གཡུ་ལུང་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ……གསན། སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་ཉི་མ་དང་པཎ་ཆེན་དོན་གྲུབ་གྲགས་པ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་དང་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ…བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གདམས་པ་མང་པོ་གསན། དེ་ནས་གངས་དཀར་ཏེ་སེ་དང་། ཙ་རི། ལ་ཕྱི་ཆུང་བ། བལ་ཡུལ་སོགས་གནས་རིས་མེད་དུ་ཕྱིན། ཆ་ལུགས་ཀྱང་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྨྱ་གཅེར་བུ་ལ་མིའི་གཡང་གཞི་ཁྲག་ཅན་གསོལ། རྒྱུ་ཧྣོན་གྱིས་ག་ཤ་དང་གདུ་བུ་མཛད། མི་ཐོད་ཧྣོན་པར་གླད་པ་དང་རྒྱུ་མ་སོགས་རྩིབ་མས་དཀྲུགས་ཏེ………གསོལ། ཞལ་ཆེར་ཧེ་རུ་ཀའི་ཆ་བྱད་རུས་པའི་རྒྱན་དང་ཐོད་པ། རྐང་གླིང་། ཁ་ཊྭཱ་རྣམས་འཆང་ཞིང་དུར་ཁྲོད་དང་གྲོང་གསེབ་རིས་མེད་དུ་ཕྱིན་པས་གཙང་སྨྱོན་ཞེས་གྲགས། བལ་ཡུལ་གྱི་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་གྱི་ཞིག་གསོ་དང་། གྲུབ་གནས་མང་པོར་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུབ་སྡེ་བཙུགས། སྙན་བརྒྱུད་གླེགས་བམ་དུ་བཀོད་པ་པོད་བཅུ་གསུམ་ལ་ཞུ་དག་མཛད། གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་ཀྱང་ལས་འབྲས་ལ་རྩི་འཛོག་ཆེ་བས་དགེ་སྡིག་ཆུང་ངུ་ཙམ་ཡང་ཁྱད……དུ་མི་གསོད་པའི་ཀུན་སྤྱོད་རྣམ་པར་དག་པས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ནི་གཙང་སྨྱོན་ཧེ་རུ་ཀ རུས་པའི་རྒྱན་ཅན། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། མི་སྐྱོད་རྡོ་རྗེ། ཁྲག་འཐུང་རྒྱལ་པོ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཐུགས་སྲས་ཞེ་དགུ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐུགས་སྲས་བརྒྱད། བླ་ཆེན་བླ་ཆུང་དྲུག་ཅུ།

རྟོགས་ལྡན་ཉེར་བརྒྱད། སྟོན་སྒོམ་ཉི་ཤུ། གྲུབ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་བཅས་ཡོད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«སྙན་བརྒྱུད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གླེགས་བམ»དང་། «སྒྲ་སྒྱུར་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བའི་རྣམ་ཐར་མཐོང་བ་དོན་ཡོད»། «རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར»། «མི་ལ་རས་པའི་མགུར་འབུམ»བཅས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །

སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1284ལོར····ཡུལ་ལོ་རོ་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1338ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བཟངས་པོ་ཆེ་བ་དང་མཚོ་སྣ་བ་གཉིས་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཤིང་མཚན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ······ཅེས་གསོལ། འདུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ལ་གསན་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དེ་ནས་བྱ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཤིང་སངས་རྒྱས་རྗེ་ཕོ་དབང་ཕྱུག་གཞོན་ནུ་སོགས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། སངས་རྒྱས་སྟོན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེ་ལས་བྱ་ཡུལ་པའི་ཆོས་སྐོར་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར···ཞུས་ཤིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན·········ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས། དེའི་དུས་སུ་གསང་སྔགས་བཀའ་བབས་ཀྱི་སྐོར་ཁམས་པ་ལུང་པ་རིན་ཆེན་སེང་གེ་ནས་བཀའ་ཆད་དེ་མེད་པར·····གྱུར་བས། མོན་ལུག་མགོ་སྟེངས་སུ་ཟེ་མ་ཚེ་རིང་མོ་བའི་སློབ་མ་སྒོམ་པ་བྱང་སྐྱབས་བཞུགས་པ་ལས་བཀའ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་གླངས་ཏེ་གདམས་ངག་གི་ཕྱུག་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1326ལོར་བྱ་ཡུལ་དགོན་གྱི·····

གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ཙོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད་དེ་འཕྲིན་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གྱུར། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཙ་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བྲ་ཡུལ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་བཅུ་པ་ཡིན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་སེང་གེ་སྐྱབས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1179ལོར་ལྕགས་ཀྱི་སྐྱོ་ཤུང་རྡོའི་ཕུ་ཁའུ་བྱ་བར་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་སློབ……དཔོན་ཞིག་གི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1250ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དཔལ་ལྡན་གྲྭ་མོ་ཆེ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། མཁན་པོ་གྲོ་སྟོན་བདུད་རྩི་གྲགས་པ་ལས་བཀའ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་མ་ལུས་པ་གསན། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པར་སྣར་ཐང་གི་གདན་སར་ཕེབས། «བློ་སྦྱོང་ཚིགས་བཤད»ཞེས་བྱ་བ་ཟད་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་གཅིག་ཀྱང་བཙམས་པར……མཛད། གདན་ས་ལོ་ཙོ་བཅུའི་རིང་དུ་བསྐྱངས། དེ་ནས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་པ་གདན་སར་བཀོད་དེ་ཁོང་ཉིད་ཏ་ཤི་ལུང་ཞེས་པ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་དབེན་གནས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཐུགས་དམ་མཛད་ནས་སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་མང་པོ་ཞིག་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པ་མཛད་དོ། ཁོང་གི་གདུང་རྟེན་ནི་ཞལ་ཆེམས་ལྟར་བྲག་སྐྱིབས་མངོན་གསལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་མཆོད་རྟེན་ནང་དུ་བཞུགས་སུ་བཅུག་གོ། ཁོང་ནི་དཔལ་སྣར་ཐང་དགོན་པའི་གདན་རབས་དྲུག་པ་ཡིན། །

སངས་རྒྱས་རྗེ་བོ་དབང་ཕྱུག་གཞོན་ནུ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1232ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1312ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བྱ་ཡུལ་སངས་རྒྱས་སྒོམ་པའི་སྐྱེ་བར་གྲགས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པར་སླང་ཞུང་དུ་མཁན་པོ་སྐྱོར་མོ་ལུང་པ……དང་སློབ་དཔོན་ཐང་པ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཤིང་མཚན་ལ་དབང་ཕྱུག་གཞོན་ནུ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པར་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་ཁམས་ལུང་པ་རིན་ཆེན་སེང་གེ་ལས་བྱ་ཡུལ་པའི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར……ཞུས་ཤིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན……ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1282ལོར་བཅན་གྲོང་དགོན་གྱི་གདན་ས……མཛད། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1285ལོར་འབྲི་གུང་པས་བྱ་ཡུལ་དགོན་པར་མེ་བཏང་ཞིང་གདན་རབས་བདུན་པ་སངས……རྒྱས་གཙང་སྟོན་བཀྲོངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1290ལོར་ས་སྐྱ་པས་འབྲི་གུང་བཅོམ་པས་འབྲི་གུང་གླིང་ལོག……བྱུང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1291ལོར་བྱ་ཡུལ་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས་སྐབས་གོང་མ……སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་བྱ་ཡུལ་དགོན་པ་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་པའི་ཆ་རྐྱེན་དུ……

གསེར་བྲེ་མང་པོ་གནང་བས་ལོ་ངོ་གཅིག་གི་རིང་དུ་བྲ་ཡུལ་དགོན་གྱི…… གཙུག་ལག་ཁང་ཐམས་ཅད་ཞིག་གསོས་མཛད་ནས་ལེགས་པར་གྲུབ། ལོ་ངོ་ཉེར་གཅིག་གི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་བསྟན་འཛིན་གྱི…… སྐྱེས་བུ་མང་པོ་གསོ་སྐྱོང་མཛད་དེ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བྲ་ཡུལ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་གཉན་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1175 ལོར་ཡོལ་གྱི་མདར་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་གཉན་ཡིན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1255 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྐུ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་བཟུང་འཁོར་བ་ལ་ཞེན་པ་ལོག་ཅིང་ཆོས…… སྒོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཏེ་ཆོས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དབུས་གཙང་ཀུན་ཏུ་ཕེབས་ནས་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་རྗེ་འབྲི་གུང་པ་དང་། སྐྱེར་སྒང་པ། མདོ་པོ་བ། ས་སྐྱ་པ་རྣམས་ལ་བསྟེན། དེའང་སྐྱེར་སྒང་པའི་རྣམ་ཐར་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་མོས་གུས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྐྱེས་ཏེ་བླ་མའི་དྲུང་དུ……… ཕེབས་ནས་ཤངས་ཆོས་ཆིག་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་མ་ལུས་པ་རྣམས…… ཞུས། དེ་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ནས་རྟོགས་པ་བླ་མ་སྐྱེས་སྒང་པ་དང་འདྲ་བ་འཁྲུངས། སྒྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་མཇལ་ཞིང་གདམས་པ་མང་པོ་ཐོབ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་མང་དུ་

བསྒྲོད་པ་སོགས་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་མཆོག་ལ་མངའ་བརྙེས། ཧི་གུང་གི་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་སློབ་མ་མང་པོའི་ཚོགས····པ་བསྐྱངས། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ནི་སངས་རྒྱས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་སྙིང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། སྤྱི་ལོ1237ལོར་འདས། ཁོང་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1231ལོར་ཚལ་གུང་ཐང་གི་གདན་སར་ཕེབས། ཛ་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1237ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཚལ་གུང་ཐང་གི་བླ་རབས་དྲུག་པ་ཡིན། །

སངས་རྒྱས་སྟོན་པ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1207ལོར····ཁ་རག་ཙའི་ཤིལ་མར་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་ཡང་ལ་དཀར་པོ་ཡིན། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1278ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་མ་གཅིག་ཞུལ་སྐུ་ལས་གཅོད་ཀྱི་ཚིག་བརྒྱུད་རྣམས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་བླ་མ་ཙ་རི་རས་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང······མཚན་ལ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ་ཞེས་གསོལ། སློབ་དཔོན་སྲིགས་ལས་

ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་ལ་ཆོས་བཤད་པ་མཛད་པས་ཆོས་མགོའང་ཐོན། སུམ་སྟོན་རས་པ་ལས་གཅོད་སྐོར་རྒྱས་པར་ཞུས། འབུལ་བས་ཀྱང་མཉེས་པར་མཛད། བླ་མ་དབུ་མ་པ་ལས་དགྱེས་རྡོར་ཞུས། བླ་མ་སྤང་པོ་པ་ལས་ཞང་ཚལ་བའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་མཁན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་ཅན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་བླ་མ་སྣང་ཕུག་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཆིམས་སྟོན་པདྨ། བླ་མ་བྲོ་ཕུ་བ། བླ་མ་ས་སྐྱ་བ། སློབ་དཔོན་གཙང་པ། སློབ་དཔོན་རྗེ་སྟོན། སློབ་དཔོན་གྲུབ་ཐོབ། མཁར་རྒྱབ་པ། སློབ་དཔོན་རྗེ་རྒྱལ། ཁམས་སྟོན་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་ཆོས་རྣམས་གསན། དེ་ནས་ཡོལ་ཕུ་རི་གུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་སངས་རྒྱས་གཉན་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་མཇལ་ཞིང་ཤངས་པའི་ཆིག་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་ངག་དང་བཅས་པ་ཞུས་ཤིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་སྒྱུ་ལུས་རྨི་ལམ་དུ་འཕྱོངས། འོད་གསལ་མངོན་དུ་གྱུར། ཡི་དམ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་ཆོས་སྐྱོང་བྲན་དུ་བཀོལ་བའི་རྩལ་བྱུང་། དག་པའི་ཞིང་དུ་བགྲོད་ཐུབ་པའི་སློབ་མ་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་བསྐྱངས་ནས་དགུང་ལོ་བདུན་བཅུ་ཙ་གཉིས་པར་རི་གུང་དུ་ཞི་བར་གཤེགས། འདི་བ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ནི་གུའི་ཆིག་བརྒྱུད་ཀྱི་རིམ་པ་རྫོགས་སོ། །ཁོང་གི་སློབ་མ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་མཁས་གྲུབ་ཤངས་སྟོན་ཚུལ་ཁྲིམས་མགོན་པོ་ཡིན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་སྟོན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1264ལོར

ཡུལ་གྲུ་ཤུལ་སྐོར་ཡབ་བཀྲ་ཤིས་འབུམ་དང་། ཡུམ་སྲི་ཐར་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1325ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་ཁམས་ལུང་པ་རིན་ཆེན་སེང་གེ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས····ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ···མཛད་དེ། བསྟན་པའི་བདག་པོར་གྱུར། ཁྱད་པར་དུ་ཁམས་ལུང་པ་ལས་བྲུ་ཡུལ་བའི་ཆོས་སྐོར་ཐམས་ཅད་ཞུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན·····མཛད་པས་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་མིག་འབྲས···ལྟ་བུར་བསྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1313ལོར་བྲུ་ཡུལ་དགོན་གྱི་གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་·······མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བྲུ་ཡུལ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1169ལོར་ཡོན་བདག་འབུམ་མོའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1226ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་ཁྲུ་ཕོ་རྗེ་སྐམ་ཉི་མ་ཤེས་རབ་དང་། འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ། སྤྱན་སྔ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས·····

ཕྱིན་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1208ལོར་དཔོན་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རོ་སྐམ་དགོན་པའི་གདན་སར་བསྐོས་ཏེ་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། ལོ་ངོ་བཅུ་དགུའི་རིང་དུ་གདན་ས་མཛད་དེ་དགོན་པའི་མངའ་ཐང་དར་བར་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་རོ་སྐམ་དགོན་པའི་གདན་རབས་གཉིས་པ་ཡིན། །

སངས་རྒྱས་དབོན་གྲགས་པ་དཔལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1251ལོར་མདོ་ཁམས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1296ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྗེ་སྒམ་པོ་པའི་སྐུ་སྐྱེ་ཡིན་ཏེ་བྱིས་པའི་དུས་ནས་བཟུང་ངོ་མཚར་བའི་གྲུབ་རྟགས་མང་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་སངས་རྒྱས་ཡར་བྱོན་གྱི་མདུན་དུ་ཕེབས······ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་མ་ལུས་པ་དང་། འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་ཕག་མོ་གྲུ་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་སྟག་ལུང་པ་ལ་སྙན་བརྒྱུད་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་གསན། མཚན་ལ་གྲགས་པ་དཔལ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་ཁམས་སུ་ཕེབས་ཏེ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1276ལོར་རི་··བོ་ཆེ་བཏབ་ཅིང་འཆད་ཉན་གྱི་འཕྲིན་ལས་སྤེལ་བས་དགེ་འདུན་མང་··དུ་འདུས། བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀའི་བསྟན་པ་ལེགས་པར་སྤེལ་བས་རྗེས་འཇུག་དགོན་དང་སློབ་མས་ཁྱབ་པར་མཛད། བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟག་ལུང་གི་བསྟན་པ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟར······

གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་རྩ་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །

སངས་རྒྱས་གཞོན་ནུ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོའི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1260ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1238ལོར་ཚལ་གུང་ཐང་གི་གདན་ས་ར་ཕེབས། ལོ་ཟླ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། ཞང་སྟོད་ཀྱི་སྒང་ལུང་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། དེ་ནི་རྒྱལ་རྩེ་ཁུལ་དུ་ཡོད། ཁོང་ནི་ཚལ་གུང་ཐང་གི་བླ་རབས་བདུན་པ་ཡིན། །

ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་སངས་རྒྱས་རས་པ་ཞེས་ཀྱང་ཞུའོ། །

སངས་རྒྱས་ཡར་བྱོན་ཤེས་རབ་བླ་མ།

ཁོང་ནི་སྟག་ལུང་སངས་རྒྱས་ཡར་བྱོན་དང་མི་གཅིག་ཡིན······པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

སངས་རྒྱས་འོད།

ཁོང་ནི་སྣང་སྒོམ་རས་པ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

སངས་རྒྱས་རས་ཆེན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་ཡར་ཀླུང་དུ་ཡབ་གཙང་པ་དཔལ་གྲགས་དང་། ཡུམ་བཙུན་ཆུང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་གྲུ་གུ་ཡིན། དགུང་ལོ་དགུ་པར་ཟངས་རི་རས་པ་ལས་རབ་བྱུང་སྐྱན་བརྒྱུད་ཀྱི······

གདམས་པ་རྣམས་ཞིགས་པར་གསན་པས་བདེ་གསལ་མི་རྟོགས་པའི་·····ཉམས་འོར་ཡུག་ཏུ་ཤར། ན་བཟའ་རས་རྐྱང་དུ་མཛད་པས་རས་ཆེན་དུ་གྲགས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་ཕག་མོ་གྲུ་པ་དང་མཇལ་ཞིང་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། དོལ་གྱི་མཚུར་སྟོན་དབང་གི་རྡོ་རྗེ་ལས་གསར་རྙིང་གི་གདམས་པ་རྣམས་ཞུས། དེ་ནས་གཉལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་གཙང་སྟོན་དཀོན་ནེ་ཡབ་སྲས་ལས་ཆོས་མང་དུ་གསན། རྗེ་སྒོམ་ཞིག་པོ་ལས་ཐི་མ་ལའི་གདམས་པ་མ་ལུས་པ་ཞུས། དེ་ནས་ཚ་བ་སྒང་དང་དམར་ཁམས་སུ་བྱོན་ཏེ་སྐུ་བསོད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས། སྟགས་གྲྭ་བཙུགས་ནས་འབྲུག་བསྐུམས་མང་དུ་མཛད། དེ་ནས་ཀམ་པོ་གནས་ནང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་དང་མཇལ་ཞིང་གདམས་པ་རྣམས་གསན་ནས་གདམས་པའི་ཕུ་ཐག་ཆོད། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པར་མཁན་པོ་མ་དྲེལ་བ་དང་སློབ་དཔོན་བཀའ་གདམས་པ་ལས་ཚིག་རྫོགས་མཛད། མཚན་ལ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་དམར་ཁམས་སུ་བྱོན་ནས་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་པ་མཛད་པའི་སྐབས་སུ་ཀརྨ་པ་དུས་······གསུམ་མཁྱེན་པ་སྐུ་གཤེགས་པ་ཡང་དགོངས་ནས་གདན་སའི་ཞབས·····ཏོག་ཀུང་རྒྱ་ཆེར་མཛད། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་སྒྲུབ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། །

སངས་རྒྱས་རས་པ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་ལམ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1203ལོར་ཕུ་ཐང་འབྲུན་པ་སའི་ཞིང་ཚོགས་སུ་ཡབ་མཁའ་འགྲོ་དང་། ཡུམ་སྨན་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་འབྲིང་ཡིན།

རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1280ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་དུས་རྒྱལ་བ་ཏེན་ནེ་དང་མཇལ་ཞིང་དབང་དང་བྱིན་རླབས་ཞུས། ཕག་གྲུ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་དང་མཇལ་ནས་ལྷ་ལྷན་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་རོག་ཞིག་པོ་རིན་ཆེན་ཤེས་རབ་ཀྱི་མདུན་དུ་ཞེ་བས་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཕུལ་ཞིང་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། མཚན་ལ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་ལམ་ཞེས་གསོལ། སློབ་དཔོན་སྟོན་པ་སོགས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཤིང་ཞི་བྱེད་ཀྱི་དབང་ཁྲིད་རྣམས་ཞུས། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ཡོན་བརྩོན་དང་། འབྲི་གུང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ། ཁམས་སྒོམ་ཞིག་པོ། ཁྲོ་ཕུ་བ། གྲུབ་ཐོབ་སེང་གེ་ཡེ་ཤེས། སྤྱན་སྔ་གངས་དཀར་བ། སློབ་དཔོན་སྐུ་སྒོམ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་གདམས་ངག་ཟབ་དགུ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་ཞུས། དེ་ནས་གངས་དཀར་ཏི་སེ་དང་། སྤུ་རངས་སུ་བྲག་ཕུག་གཉན་པོ། སྤ་གྲོ་སྟག་ཚང་ཕུག ཏ་འོ་གངས་བཟང་། རྫོ་མོ་ཁ་རག ལ་ཡག་གངས་ཕུག མཁར་ཆུ། ལུང་གི་གངས་རི། གཞིའི་རྫ་མདའི་གངས། མཚོ་སྣའི་གཡག་མཚོ། ཤ་ཝུག་སྟག་སྒོའི་ལུང་སྟོང་། སོན་གྱི་ལ་ཆེན་ལ་སོགས་པའི་གནས་རི་རྣམས་སུ་ཕེབས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། ཞག་རེ་ལ་རླུང་འཛིན་ཐེངས་རེས་ཆོག་པ། སྐྱིལ་དཀྲུངས་ནམ་མཁའ་ལ་ཐེག་པ། རྐང་མགྱོགས་ཀྱི་ཆ་གྲུབ་པ་བཅས་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལངས་བ་ཡོད། དེ་ནས་ཆར་མ་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྲུངས། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དགུང་ལོ་

བདུན་ཙུ་ཚ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གཙོ་བོ་ནི་སྨྲང་འབབ་པོ་ཧྣམ་སིདྡྷ་ཡིན། ཁོང་ནི་ཞི་བྱེད་བརྒྱུད་པ་ཕྱི་མའི་སྐབས་ཀྱི་གདམས་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་ཡིན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1247ལོར…སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1301ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1261ལོར་ཚལ་གུང་ཐང་གི་གདན་སར་ཕེབས། ལོ་ཛོ་བཅུའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཚལ་གུང་ཐང་གི་བླ་རབས་དགུ་པ་ཡིན། །

སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1339ལོར…ཐེའུ་མཁར་དུ་ཡབ་མཁས་གྲུབ་ཆོས་དཔལ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1424ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཞིག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ལ་གསན……པས་བྱིས་པ་བླ་བོ་དང་ཁ་འཐབ་ཙམ་ཡང་མཛད་མ་མྱོང་། སྐུ་ན་ཕྲ་བ་ཉིད་ནས་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་བརྟག་གཉིས་རྫོག་ལུགས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། ཉིང་མའི་ཕུར་བུ་དང་རྟ་མགྲིན། བླ་མ་གསང་འདུས་ལ་སོགས་པ་བཀའ་གཏེར་གྱི་ཆོས་མང་པོ་གསན། དེ་ནས་ཙེས་ཐང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཆེན་པོ་ཆོས་སེང་བ་དང་སློབ་དཔོན་འོད་ཟེར་དཔལ་བ་ལ……བསྙེན་ནས་ཕར་ཕྱིན་བསླབས་ཤིང་གྲྭ་སྐོར་ཡང་མཛད། ལོ་ཆེན་བྱང་

ཆུབ་རྩེ་མོ་དང་ལོ་ཙྪ་བ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་གཉིས་ལས་རྒྱུད་འགྲེལ·····ཆེན་མོའི་བཤད་པ་ཚར་གཉིས་རེ་དང་། ཆོས་རྗེ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ལས་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། མན་ངག་སྦྱོར་དྲུག་དང་བསྙེན་སྒྲུབ་གཉིས་ཀ་གསན། རྟོགས་ལྡན་སྤོ་ཞལ་མ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ལས་རྒྱུད་འགྲེལ་ཕྱོགས་མཆན་དང་བཅས་པ་གསན། སློབ་དཔོན་འཇམ་སྐེག་ལས་དོན་དམ་བསྙེན་པ་དང་ལྷ་འདོད་མདོར་བསྟན་དང་། ཡར་འབྲོག་ཁ་བ་ལུང་པ་ཞང་སྟོན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ལས་རྒྱུད་འགྲེལ་ཀུན་མཁྱེན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མཆན་དང་བཅས་པ་གསན། རི་སྟོན་བློ་ཆེན་འོད་ལས་རྒྱུད་འགྲེལ་ལོ་ཙྪ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འགྱུར་དང་ནཱ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་བ···བཅས་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་ཀུན་མཁྱེན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ལྷ་སར་ཕེབས་དུས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། ཆོས་ཕྲན་འགའ་ཡང་ཞུས། དེ་ནས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྣལ་འབྱོར་ལྷུར་བླངས་པའི་ཚེ་སྐུ་ལུས་སྟོད་སྨད་ཐམས་ཅད་མེ་མདག་གིས··བསྲེགས་པ་འདྲ་བའི་བསྙུན་གྱིས་ལོ་དགུར་བསྙུང་ཡང་ཐུགས་དམ་མ····ཆག དེ་ནས་བསྙུན་ལས་ཀྱང་གྲོལ་ནས་ཐུགས་དམ་ཡང་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བར་གྱུར་པ་ལས་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་བཤད་པ་ཡང་གནང་། རྒྱུན་ལྡན་དུ་སེར་སྐྱ་ཕོ་མོ་ལ་སོགས་པའི་གདུལ་བྱ་མང་པོ་ལ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ཁྲིད···བཏབ་སྟེ་གཞན་དོན་ཡུན་རིང་དུ་མཛད་ཅིང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ·····དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ནི་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་ཡིན་ནོ།།

སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1350ལོར་རྟ་ནག་གནས་གསར་དུ་ཡབ་འཇམ་དབྱངས་བསམ་འགྲུབ་རྡོ་རྗེའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1431ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཞིག་རིན་པོ་ཆེ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་བྱོན་ཏེ་དབང་དང་བྱིན་རླབས་མང་དུ་ཞུས། ཡབ་ལས་ཆོ་ག་འཕྲིན་ལས་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་གཞན་ལ་དབང་བསྐུར་བའི་སློབ་དཔོན་ཐེར་བ་བྱུང་། དེ་ནས་ཡབ་ཀྱི་བཀའ་ལྟར་རྡོ་མོ་མ་གཅིག་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་སྲས་ལྔ་མ་སྲིང་དྲུག་ཙམ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཙ་དྲུག་པར་ཆོས་འཁོར་སྒང་དུ་ཆིག་རྫོགས་མཛད། ཁོང་སྐུ་འཕྲུལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར་པས་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པར་གསང་བ་སྙིང་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཊི་ཀ་ཆེ་བ་གཅིག་དང་། ལམ་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་པོ་ཞིག་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཐམ་པར་སྐུ་འཕྲུལ་ཞི་ཁྲོའི་དབང་དང་། ཚེ་བདག་གི་དབང་། ཡང་དག་མེ་གཅིག་གི་དབང་། བླ་རྒྱལ་མའི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་། སེམས་སྡེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིག་པའི་རྩལ་དབང་། རྟ་མགྲིན་ན་བོ་བའི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བཅས་གཞན་ལ་གནང་བར་མཛད། སྐབས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མདོའི་འགྲེལ་བ་མུན་པའི་གོ་ཆ་དང་། སྐུ་འཕྲུལ་བརྒྱད་ཅུ་པ། མེ་ལོང་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི་ཁྲིད་ཡིག་བཅས་ཀྱི་སྟེང་ནས་སློབ་མའི་ཚོགས་ལ་ཁྲིད་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་པར

དབུས་སུ་ཕེབས་ཤིང་བསམ་གླིང་དུ་ཕང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་བཅས་… ལ་འདུས་པ་མདོའི་དབང་ལ་སོགས་པ་དབང་མང་པོ་དང་། གསང་སྙིང་ལ་སོགས་པའི་བཤད་པ་དང་ལུང་མང་དུ་གནང་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཅིག་པར་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྒྱུ་འཕྲུལ་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་གསང་སྔགས་སྙིང་མའི་སློབ་དཔོན་… ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

སི་ཏུ་ཀརྨ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད།

ཁོང་ནི་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས…… དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

སི་ཏུ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1450 ལོར་བོད་ཆོས་རྒྱལ་གདུང་རྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1497ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཆོས་རྗེ་ཀརྨ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱིས་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་… གནང་ནས་སྐུ་གོང་མའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། རྗེ་དེ་ཉིད་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན་ནས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སློབ་… དཔོན་ཆེན་པོར་གྱུར། གོ་ས་ཆེན་པོའི་གསེར་ཡིག་འཛིན་ས་དང་ཤེལ་ཐམ་སོགས་ཀྱང་མཆིས་ཤིང་། སློབ་མ་སྐྱོང་བ་སོགས་དམ་པའི་ལེགས་མཛད་རྣམས་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་སི་ཏུའི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་

ཡིན།།

སི་ཏུ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1498 ལོར་རིགས་ཅན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1541 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཆོས་རྗེ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པའི་གསུང་གི་གདན་ས་བར་མཁམས་རི་བོ་ཆེའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཀརྨ་དགོན་པའི་བླ་མར་གྱུར། སློབ་མའི་ཚོགས་རྗེ་ཙམ་འདུས་པ་རྣམས་ལ་སྨིན་གྲོལ་དབང་ཆོས་ཀྱིས་ཚིམས་པར་མཛད། འདུལ་ཁྲིམས་གཙང་བ་དང་། མཁྱེན་རྒྱ་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་མངའ། སྤོབས་འབྱོར་མངའ་ཐང་ཡང་རྒྱ་ཆེར་རྒྱས། སི་ཏུའི་མཁར་དམར་སོགས་བཞུགས་གནས་དང་། དབོན་རྒྱུད་སྡེ་འབངས་ཡོལ། སྒེར། ཁྲིམ་གསུམ་སོགས་རྒྱ་ཆེ་ཙམ་བྱུང་། ཆོས་རྗེ་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་ངོས་འཛིན་དང་། ཞབས་ཏོག་མཛད་པ་སོགས་ཀར་བསྟན་ལ་བྱས་རྗེས་ཆེ་བར་མཛད། དབང་དང་། གདམས་ངག་ཁྲིད། རབ་བྱུང་བསྙེན་རྫོགས་སོགས་གནང་བ་མཐའ་ཡས་ཤིང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་རླབས་པོ་ཆེ་རེ་ཞིག་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་སི་ཏུའི་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན།།

སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1377ལོར་ཀརྨ་དགོན་དུ་རིགས་ཅན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་

འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་མོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1448 ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་དོན་རྒྱུད་ཀྱི་བྱིན་རླབས་འཕོས་པས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཏུ་གྱུར། གོང་མ་ཏཱ་མིང་རྒྱལ་པོས་གསེར་ཐམ་དང་འཇའ་ས་གནང་། དེ་ནས་བཟུང་ད་ལྟའི་བར་དུ་སི་ཏུའི་མཚན་དང་གོ་ས་དཀྱུས་སུ་འཇགས། ཆེན་པོའི་གོ་སར་དེ་ལྟར་བཞུགས་ཀྱང་སྤྲོས་བཅས་རྒྱ་ཆེན་གྱི་མཛད་པ་མ་གནང་། ཐལ་ཆེར་དབེན་པའི་རི་ཁྲོད་དག་ཏུ་ཐུགས་དམ་བཞུགས་པས་ཀུན་སྤངས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། ཁོང་གི་གདན་ས་དཔོན་པོ་སི་ཏུ་ཤཱཀྱ་བཟང་པོ་ལ་གཏད་ནས་ཞོར་དུ་བསྟན་བཞེངས་དང་། འཆད་ཉན་སྨིན་གྲོལ་གནང་དགོས་ཙམ་ལ་གནང་པས་སློབ་མ་རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་མང་དུ་བྱོན་ཏེ། བསྟན་པ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱས་པར་མཛད། ཁོང་གིས་བསྟན་འགྲོའི་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབས་པ་མཛད་ནས་དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་སི་ཏུའི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན།།

སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན (ཕྱི་མ)།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1586 ལོར་རིགས་ཅན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1632 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་ཆོས་རྗེ་ཀརྨ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་དག་ལ་གསན་བསམ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་

དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། ཏཱ་མིང་གོང་མ་རྒྱལ་པོས་ཀྭན་ཏིང་ད་བེན་
ཐོང་ཞེའུ་ཙི་ཤུ་ཤྲཱི་སྟེ་སྒྲི་པོ་ནས་དབང་བསྐུར་བའི་མཁྱེན་པ་བརྩེ་ལྡན·····
འཇིག་རྟེན་བླ་མ་ཞེས་པའི་གསེར་ཐམ་དང་འཇའ་ས་ཐོབ་ཅིང་དབུ······
སྙར་ཤུར། ས་ཐམ་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་བསྙེན་བཀུར་རྒྱ་
ཆེན་མཛད་པར་གྲགས། ཀཾ་པོའི་གནས་ཆེན་ཞིག་གསོས་མཛད།
ཀརྨའི་གདན་ས་གཡེན་སོ་ཆེ་ག་པ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུའི་རྒྱ་ཕྱོན་དང་།
རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གསར་བཞེངས་མཛད། སྐུ་ཚེ་འདིའི་འཕྲིན་
ལས་རེ་ཞིག་རྫོགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པར་སྟོ་བྲག·
གུར་ཁྱིམ་དུ་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། ཁོང་ནི་སི་ཏུའི་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཡིན།།

སི་ཏུ་ཆོས་རྒྱལ་མི་ཕམ་འཕྲིན་ལས་རབ་བརྟན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1658
ལོར་སྡེ་དགེ་སྐད་ཤོད་སྟེད་ཐང་དུ་རིགས་ཅན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི······
ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་
ལོ་སྤྱི་ལོ 1682 ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རྡོ་ལ་
ཞབས་རྗེས་འཛོག་པ་དང་། ཕྲེང་བ་དང་ཤམ་ཐབས་ཉི་ཟེར་ལ་འགེལ་
བ་སོགས་གྲུབ་རྟགས་སྣ་ཚོགས་ཀུན་གྱིས་མཐོང་སྣང་དུ་བསྟན། རྗེ་
ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེས་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་དང་མཚན···
གསོལ་ཁྲི་འདོན་མཛད། གཙང་སོག་གི་དུས་ཟིང་བྱུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྗེ་
ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ་འཇང་ལ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་བས་ཁོང་གིས་སྐུ་རྗེས···
བསྙེགས་ཏེ་ཕྱིན། ཕེབས་ལམ་དུ་མངོན་མཁྱེན་དང་ལུང་བསྟན་སྣ་
ཚོགས་གསུངས་པ་མཐའ་ཡས། འཇང་ཡུལ་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས་

ནས་རྒྱ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྟོབས་ཆེན་ཞིག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས་ནས་ཀར་བསྟན་ཉམས་གསོ་མཛད་ཆོག་པའི་ཞུ་བ་ཆོས་རྗེ་བཅུ་པར་ནན་གྱིས་ཕུལ་ཡང་། ཆོས་རྗེས་འགོག་པར་མཛད་པས་ཐུགས་ཆད་པའི་རྣམ་པས་འཚོལ་སྐྱོད་ཀྱིས་དུས་འདའ་པར་མཛད་ནས་རི་བོ་བྱ་རྐང་གི་ལྷོ་ཕྱོགས་རྩེ་ཤོང་ཏ་ཟེར་བ་ལ་དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། སྐུ་གདུང་དང་མཆོད་རྟེན་བཅས་ས་གནས་དེར་ཡོད་པ་གྲགས་སོ། ཁོང་ནི་སི་ཏུའི་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཡིན།།

སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1699 ལོར་ཁམས་སྡེ་དགེ་ཨ་ལོའི་ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་དིང་རི་སྒང་དུ་ཡབ་ངག་དབང་ཚེ་རིང་དང་། ཡུམ་བྲ་འགྲུ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1774 ལོར་ཆེན་གོང་མའི་བཀའ་མངགས་གནང་ཞུ་ལྟར་ཤར་རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་དུ་ཞེ་བས་པའི་ལམ་བར་དཀར་མཛེས་སུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གསུམ་པའི་དུས་སུ་ཀརྨ་པའི་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེས་སི་ཏུ་སྐུ་ཕྲེག་བདུན་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་པ་ནས་ཡབ་ཀྱིས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་བསླབས་ཏེ་ཞག་བདུན་ལ་སྦྱོར་སློག་མཐར་ཕྱིན། དགུང་ལོ་བདུན་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀུན་ལ་སྦྱོང་བར་མཛད་པས་མཁས་པའི་དབང་པོར་གྱུར། ཁོང་ནི་བལ་ཡུལ་ལ་ཐེངས་གཉིས་དང་། དབུས་སུ་ཐེངས་ལྔ། གཙང་དུ་ཐེངས་གཉིས། མདོ་ཁམས་སུ་ཤར་རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་གི་ཡུལ་ཁམས་ཀུན།

ཡུན་ནན་གྱི་བོད་རིགས་ས་ཁུལ་དང་འཇང་ཡུལ་བཅས་ལ་ཞབས་ཀྱིས…བཅགས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར། རྒྱ་གར་ནག་དང་བོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་གྲུབ་མཐའ་ཡོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐུགས་སུ་ཆུད། ཁྱད་པར་སྒྲ་དང་སྙན་ངག རྩིས་དཀར་ནག གསོ་རིག བྲིས་འབུར་གྱི་ཆ་ཚད། ཡི་གེ་དཀར་ནག་གི་ཡིག་གཟུགས་ཚད་ལྡན་འབྲི་བ་སོགས་ཐུན་མོང་གི…རིག་གནས་ཀུན་ལ་མཁས་པའི་ཡང་རྩེར་སོན། སྔར་བསྒྱུར་ལ་འགྱུར་བཅོས་དང་། སྒྲ་དང་སྙན་ངག་མངོན་བརྗོད་སོགས་སྐྱོན་མེད་རྣམས་གསར་བསྒྱུར་མཛད་དེ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཆ་ཚང་ཞིང་ཁུངས་ཐུབ……ཚད་ལྡན་དུ་མཛད། སྤྱི་ལོ 1727ལོར་དཔལ་སྤུངས་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གསར་བཞེངས་མཛད། ཁོང་ནི་སི་ཏུའི་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཞྭ་དམར་ཆོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་དང་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་དགའ་བ། ཊེ་ཧོ་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ། རིག་འཛིན་ཚེ་དབང་ནོར་བུ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ནི་མགོན་པོ་སྲུང་། ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་འཕྲིན་ལས་ཀུན་ཁྱབ་ཡེ་ཤེས། ཀརྨ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་གཙུག་ལག་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་བཅས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་རྩ་གྱ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ། པོ་ཏི་བཅུ་བཞིར་ཕྱས་ནས་ཁོང་གིས་གསར་དུ་བཏབ་པའི་དཔལ་སྤུངས་དགོན་དུ་པར་བརྐོས་ཡོད། མིང་ལ《ཆོས་འབྱུང་བཀའ་འབུམ》ཟེར་ཞིང་། ད་ལྟ་དཔལ་སྤུངས་དགོན་དུ་པར་ཤིང་ཆ་ཚང་བཞུགས་སོ།།

སི་ཏུ་པདྨ་ཀུན་བཟང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1854 ལོར་བྱང་ཐང་ལྷའི་གནམ་མཚོ་ཁར་རིགས་རུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1885 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཀརྨ་པ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེས་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ། གཞུང་ས་དང་སེ་ར་དགོན་པར་གནང་བར་ཞུས་ནས་དཔལ་སྤུངས་དགོན་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་མཛད། མཁན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་འོད་ཟེར་ལས་ཆོས་གཞུང་མང་དུ་གསན། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་བཟུང་རྫུ་འཕྲུལ་དང་མངོན་ཤེས་རང་བྱུང་དུ་མངའ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་མི་ཚང་མས་ཁོང་ལ་སི་གོད་མ་ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ལ། རྗེ་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོས་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བ་ཨོ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཤ་ཟློན་པ་ཡིན་ཞེས་བསྟོད་བསྔགས་མཛད། དུས་རྒྱུན་དུ་ཕལ་ཆེར་འབག་ཆས་མཛད་ཅིང་ཚང་གསོལ་བ་དང་། ཏ་རྒྱུག་མདའ་འཕེན་སོགས་མཛད་ནས་བཞུགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཐུགས་ལ་འཁྲུལ་བ་མི་མངའ་ཞིང་། བསམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་ཡིན་ནའང་ཀར་བསྟན་གྱི་འདྲེན་པ་རྣམས་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པའི་ཐོག་གེགས་བར་གྱི་སྲི་རེ་ཡོད་སྲིད་པས་དེ་བཟློག་ཐབས་སུ་ཡིན་པར་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་ཞི་བར་གཤེགས། ཁོང་ནི་སི་ཏུའི་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཡིན་ནོ། །

སི་ཏུ་པདྨ་ཉིན་བྱེད་དབང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……1775 ལོར་མདོ་ཁམས་སྡེ་དགེ་སྨར་ཁམས་ཚང་དུ་འཚོ་མཛད་མཁས་པའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1854 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཆོས་རྗེ་བདུད་འདུལ་རྡོ་རྗེ་དང་། ཞྭ་དམར་ཆོས་འགྲུབ་རྒྱ་མཚོ། འཛི་སྐར་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཏུ་མར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར……སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དཔལ་སྤུངས་རྒྱུད་སྡེའི་ལྷ་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་གསར་བཞེངས་མཛད། རིས་མེད་དགོན་ཁག་མང་པོར་དབུལ་འཕྱིད་ལན་གསུམ་མཛད་པས་མངའ་ཐང་དང་འཕྲིན་··ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ནས་བརྒྱད་ཅུའི་བར་སྒྲུབ་སྡེ་བསམ་གཏན་ཆོས་གླིང་དུ་ཐེམ་སྤང་པའི་བཅད་རྒྱ་སྒྲུབ་བརྒྱུད་གོང་མ···རྣམས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལུགས་དང་མཐུན་པར་མཛད། འབྲི་འབྲུག་ས་རྙིང་སོགས་ཀྱི་གདམས་པས་ཐུགས་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་གང་བར་མཛད་ཅིང་། ཆོས་རྗེ་ཐེག་མཆོག་རྡོ་རྗེའི་རིགས་བདག་ཏུ་གྱུར། ཕྱག་ནས་བཟངས་ཐལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་རྡོ་ལ་ཞབས་རྗེས་བཞག་པ་སོགས་གྲུབ་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་མང་དུ་མངའ། ཞག་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཐུགས་ཀའི་དྲོད་མི་ཡལ་བ་དང་། མཁའ་ལ་འཇའ་ཚོན་དང་མེ་ཏོག་འདབ་ལྔ་པའི་ཆར་འབབས་པ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་དང་བཅས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ····པར་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། ཁོང་ནི་སི་ཏུའི་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཆོས་རྗེ་ཐེག་མཆོག་རྡོ་རྗེ་དང་། འཇམ་

མགོན་སློ་གྲོས་མཐའ་ཡས། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོ། མཁན་ཆེན་ཟླ་བ་བཟང་པོ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་པོ་ཏི་གསུམ་ཙམ་བཞུགས་སོ། །

སི་ཏུ་པདྨ་དབང་མཆོག་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1886 ལོར་མདོ་ཁམས་ལི་ཐང་དུ་རིགས་རུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡབ་ཡུམ་གྱི······སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ་1953 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཆོས་རྗེ་མཁའ་ཁྱབ་རྡོ་རྗེས་ཁོང་གི་འཁྲུངས་ཡུལ་གྲོང་པ་དང་། ཁང་པ། སྣོ་ཁྱི། སྔོན་ཤིང་སོགས་དཔེ་རིས་གསལ་པོར་བཀོད་ཅིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པའི་འཕྲུལ་ཐལ་དུ་ངོས····འཛིན་མཛད། དཔལ་སྤུངས་སུ་ཕེབས་བྱམས་ལ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། མཁན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་འོད་ཟེར་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཁྱུང་པོ་ཀརྨ་འོད་ཟེར་ལས་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་དང་། བཙད་པོ་ལྷ་རྒྱལ་ལས་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་ལས་བཀའ་བརྒྱད་ཐུགས་མཛོད། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྒྱན་ལས་སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་དང་། སྒྲ། སྡེབ་སྦྱོར་སྙན་ངག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་མཁན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་འོད་ཟེར་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། རྩ་ཐིག་མཁན་པོ་བསྐལ་བཟང་ལས་མངོན་མཛོད་དང་། ཚད་མ། མཁན་ཆེན་གཞན་དགའི་མདུན་ནས་ཀཱ་རི་ཀ་ཆེ་ཆུང་། མདོ་རྩ། སོར་མདོ། དབུ་མ། རྩ་འཇུག་བཞི་གསུམ། རིགས་ཚོགས་ཕྱི་མ། སྤྱོད་འཇུག བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ།

རྒྱུད་གསར་རྙིང་། གླིང་ཆེན་མཛོད་བདུན་སོགས་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་བགྲང་ལས་འདས་པ་གསན་སྒྲུངས་མཛད། ཆོས་རྗེ་མཁའ་ཁྱབ་རྡོ་རྗེ་ལས་ཀཾ་ཚང་གི་རང་ལུགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་བཅས་གསན་ནས་རྟོགས་པ་ཁྱད་དུ་འཕགས་པར་མངའ་བརྙེས། མདོར་ན་དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་བར་དུ་གསན་བསམ་མཛད། དབུས་གཙང་དུ་ལན་གཉིས་ཕེབས་ནས་རྟེན་གསུམ་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པར་མཆོད་འབུལ་མང་འགྱེད་དང་། གནས་ཆེན་རྣམས་ལ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་པར་མཛད། དཔལ་སྤུངས་འདུ་ཁང་རྙིང་སྒྲུབ་དང་ཚུང་སྒྲུབ་ཆེ་བས་གཞི་ནས་གསར་བཞེངས་མཛད། གསེར་ཟངས་ཀྱི་བྱམས་ཆེན་ཐོག་ཚད་གཉིས་དང་། སྟོན་པ་ཇོ་བོ། འཇམ་དབྱངས། འོད་དཔག་མེད། སྤྱན་རས་གཟིགས། གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་གསེར་ཟངས་ཐོག་ཚད་རེ་དང་སྒྲོལ་དཀར་དངུལ་སྐུ་ཐོག་ཚད་བཅས་གསར་བཞེངས་མཛད། དེ་ནས་སྒྲུབ་ཁང་དང་བཤད་གྲྭ་གཉིས་གསར་བཞེངས་རྒྱ་བསྐྱེད་མཛད་དེ། མར་མི་དྭགས་གསུམ་མི་ཚད་རེ་དང་འཇམ་དབྱངས་སོགས་གསེར་ཟངས་ཐོག་ཚད་བཅས་གསར་བཞེངས་མཛད། དཔར་ཁང་དང་པར་ཤིང་གསར་དུ་བསྒྲུབ་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ཤིང་པར་དུ་བཀོས། ཆོས་བཅུའི་ཆས་སྒར་སོགས་བགྲང་ལས་འདས་པའི་བཞེངས་པ་གནང་ནས་དགུང་ལོ་རེ་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་སི་ཏུའི་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཀརྨ་རང་བྱུང་རིག་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་། བེ་རི་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱལ་སྲས་འཇམ་མགོན་ཀོང་

སྤྲུལ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

སི་ཏུ་མི་འཁྲུགས་ཆོས་ཀྱི་གོ་ཆ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1542 ལོར་ཟུར་མང་ཅེ་རྒྱུད་དུ་རིགས་རུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྲས··སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1585 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཆོས་རྗེ་ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་གཙོས་མཁས་གྲུབ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་མན་ངག་ཐམས་ཅད····ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར། ཆོས་རྗེ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས་དཔོན་སློབ་ཐ་མི་དད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་སི་ཏུ་མི་འཁྲུགས་ཆོས་ཀྱི··འོད་ཟེར་གོ་ཆ་ཞེས་པའི་མཚན་དང་། རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོར་མངའ་གསོལ། ལུང་དང་ལས་སྐལ་བཅས་གནང་ནས་ཀརྨའི་གདན་སར་བསྐོས། གཡེར་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོ་དང་། གྲྭ་བཙུན་མཐའ་ཡས་པ་འདུས་པའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་དང་། ཞྭ་དམར་བའི་སྤྲུལ་སྐུ་ངོས་འཛིན་མཛད་ནས་སོ་སོ་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་བ་དང་། ཆོས་རྒྱུད་མན་ངག་མང་པོའི་མཆོད་སྦྱིན་ཕུལ། རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཀར་བསྟན་ལ་མཛད་རྗེས་མཐའ་ཡས་པ་བཞག་ནས་དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ······པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་སི་ཏུའི་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཡིན། །

སི་ཏུ་གཙིག་ལག་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ།

ཁོང་ནི་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས······

དེར་གཟིགས་པར་ཞུ་འོ། །

སི་ཏུ་ལེགས་བཤད་སྨྲ་བའི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1683 ལོར་སླིང་རྒྱལ་མགོན་པོ་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1698 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཆོས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེས་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང······མཚན་གསོལ་མཛད། འོན་ཀྱང་སླིང་རྒྱལ་མགོན་པོ་ལྷུན་གྲུབ་ལགས་ཀྱིས་རང་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ས་སྐྱའི་ཆོས་སྒོ་ལ་བཙུག་པར་མཛད། སྐབས་མ་ལེགས་པར་དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་སྟེང་ནས་ཞི་བར་གཤེགས། ཁོང་ནི་སི་ཏུའི་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་ཡིན། «སི་ཏུ་ཆོས་འབྱུང»ནང་དུ་རྗེ་འདི་ཉིད་སི་ཏུའི་ཁྲི་གྲལ་དུ་བརྩིས་མེད་དོ། །

སུ་ཉིད་དཀོན་མཆོག་ནོར་བུ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ······1770 ལོར་མདོ་སྨད་སུ་ཉིད་གཡོན་ཅར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1839 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་གྲོས་སྟོབས་ཀྱིས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ······ཕྱིན་ཏེ་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། ཡབ་རྗེ་རྭ་ཛ་ལ་བསྟེན་ནས་བསྡུས་ཆེན་སོགས་ལ་སྦྱངས་པས་རིགས་པ་སྨྲ་བར་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་གྱུར། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྒོ་མང་གི་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང······བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཞིབ་སྦྱངས་མཛད། ཕྱིར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྡོ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། སྨན་པ་དང་རྒྱུད་

པའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་གང་ལེགས་སྤེལ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1831 ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས······འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་འཆད······ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་གང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་སྔར་སྲོལ་མ་ཉམས་པ··········མཛད། ཁྲི་ཐུར་ནས་ཞུཀེ་དང་ཨ་མཆོག་གི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྤེལ་ནས་དུས་འདའ་བའོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《དབུ་མའི་ཐལ་ཕྱོག》དང་། 《གྲུབ་མཐའི་དོགས་སྙིང་ཆེ་ཆུང་། 》 《རིགས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད》། 《བཀར་བཏགས་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྣམ་བཞག》། 《ལྟ་མགུར》བཅས་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་སོ་ལྔ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཞྭ་ཉིད་དགེ་འདུན་དར་རྒྱས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1786 ལོར་མདོ་སྨད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ······ཡིག་ཆའི་གཞུང་ཕལ་མོ་ཆེ་རྣམས་ཐུགས་འཛིན་གྱིས་གྲུང་ཐང་འཛམ····པའི་དབྱངས་ལ་རྒྱུགས་ཕུལ། བཀའ་པོད་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཐུགས་གཉེར་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་པས་རྗེ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བྱུང་། དམ་བཅའ་གྲུབ་རྗེས་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་སྔགས་གཞུང་····དང་ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་དང་ཁྲི་བ་མཛད་དེ་ལུགས་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་བསྐྱངས། གྲྭ་ཁང་དུ་ཆོས་རྒྱལ་བདུན་དང་། རིགས་ལྡན་ཉེར་ལྔ་དང་བཅས་པའི་ལི་

སྐུ་ཁྲུ་གང་ལྷག་ཙམ་སོགས་སྒྲོར་འཇགས་མཛད། དམུ་དགེ་དགོན་གྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་མཛད། བླ་བྲང་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་བ་མཛད་ནས་འཆད་ཉན་ཡར་ལྡན་དུ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1848 ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གཅིག་གི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་སྟར་སྒྲོལ་བཟང་པོ་མ་ཉམས་པ་མཛད། ཁྲི་བྲར་ནས་རྩ་དགོན་དགའ་ལྡན་བདེ་ཆེན་གླིང་དུ་རྒྱུད་གྲྭ་བཙུགས། ཚ་གན་ཨོ་པོའི་དགོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་མཛད། ཏལ་ཏ་ཨལ་ཐན་ཨོ་ཤིར་ཐུ་ཧུ་ཐོག་ཐུའི་དགོན་པར་མཚན་ཉིད་གསར་འཛུགས་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུའི་ནང་ནས་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་ཞེ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱམས་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྣེ་མོ་མདའི་ཤུམ་པར་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོད་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་སོགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་གཡུ་ཐོག་གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི (1126—1202) ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་མཉེས་པ་གསུམ་གྱིས་ཞབས་ཏོག་ཞུས་པས«རྒྱུད་རྒྱལ་བདུད་རྩི་སྙིང་པོ་གསང་བ་མན་ངག་རྒྱུད»ཅེས་པ་ཁོང་ཉིད་ལ་གནང་བས་ཐུགས་ཀྱི་སྲས་མཆོག་དམ་པར་གྱུར། དེ་རྗེས་གསོ་རིག་གི་འཆད་ཉན་སྤེལ་ནས་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས་པ་ལས་མཆོག་ཏུ

གྱུར་པ་ནི་གཞོན་ནུ་ཡེ་ཤེས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《གཡུ་ཐོག་པའི་རྣམ་ཐར་བཀའ་རྒྱ་མའམ་སྐུ་ལྔ་ལྷུན་གྲུབ་མ》དང་། 《གསང་བའི་རྣམ་ཐར》། 《བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་འབུམ་ནག་གསལ་སྒྲོན》། 《ཀང་འབམ་གསོ་བ་སྨན་བརྒྱུད་ཟིན་བྲིས》བཅས་བཞུགས་སོ།།

སུམ་པ་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ······དགོན་ལུང་གི་ཉེ་འདབས་སུམ་པ་གྲོང་ཚོར་ཡབ་སུམ་པ་དོན་གྲུབ་ཀྱི······སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1651 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་སུ་རང་ཡུལ་དུ་བཞུགས་ནས་དཔེ་ཆར་གཟིགས་ཤིང་མཁས་པར་གྱུར། དེ་ནས་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་དུ་རེ་ཞིག་བཞུགས་ཤིང་བསྡུས་ཚད་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དེ་རྗེས་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཕེབས་ནས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒྲར་ཞུགས་ཏེ་མཁས······མཆོག་བྱམས་པ་ལྷུན་འགྲུབ་དགེ་ཀན་དུ་བསྙེན་ཞིང་། བྱམས་ཆོས་དང་། རིགས་ཚོགས། མངོན་པ་སོགས་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་འདུལ་བའི་ཐལ་ཊཱི་ཀ་ལ་ལན་ལྔའི་བར་དུ་གསན་ཏེ་ཞིབ་སྦྱངས་མཛད། དཔལ་ལྡན་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་འདུས་པའི་རིམ་གཉིས་སོགས་རྗེ་བླ་མའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ······གྱིས་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་ཁམས་ཆབ་མདོར་ཕྱིན་ཞིང་རྒྱལ་བ······འཕགས་པ་ལྷའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ནི་ཧྲི་ཕྱ་དྲུག་སོགས་གདམས······ངག་མང་དུ་ཞུས། ཆབ་མདོའི་སློབ་དཔོན་མཛད་པས་སུམ་པ་སློབ་

དཔོན་པར་གྲགས། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་སྲས་དོན་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས་དགོན་ལུང་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་པར་མཐུན་རྐྱེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྒྲུབས། དབེན་གནས་བྱང་ཆུབ་གླིང་དུ་ཀུན་སྤངས་མཛད་ནས་བཞུགས་སྐབས་རྒྱལ་སྲས་དོན་ཡོད་རྒྱ…མཚོས་དགོན་ལུང་དགོན་པའི་མཁན་ཁྲིར་བཞུགས་དགོས་པའི་བཀའ…ཐན་ཕེབས་པ་བཞིན་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1609 ལོར་དགོན་ལུང་གི་མཁན་པོ་མཛད། ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་ཚོགས་མང་ལ་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། ལམ་རིམ། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་སོགས་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཕབ། སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་མཇུབ་ཁྲིད་དང་བཀལ་ཏགས་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཐོས…བསམ་དཔྱད་ཀྱི་ཆུ་བོ་བཞིན་འཕེལ་བས་འཇམ་པ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ལུང་སྐྱ་གྲགས་པ་འོད་ཟེར། སུམ་པ་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཚན། འདན་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ། ལུའུ་ཀྲུ་གྲུབ་ཆེན་དགེ་འདུན་དར་རྒྱས་སོགས་མཁས་པ་མང་དུ་ཐོན། ཕྱང་དབུ་མཛད་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་དང་། དཔོན་པོ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་བོད་དུ་བཏང་སྟེ་རྒྱལ་བ་ཡབ……སྲས། རྒྱལ་སྲས་དོན་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ལ་འབུལ་བ་དང་། གྲྭ་ས་ཁག་ཅུ་མར་མང་འགྱེད་ཞུས། ལྷ་མོའི་བྲིས་ཐང་ལོ་རྒྱུས་ཅན་དེ་ཡང་གདན་དྲངས་ཏེ་དགོན་ལུང་གི་ལྷ་མོའི་ཕོ་བྲང་དུ་རྟེན་གྱི་གཙོ…བོར་བཞུགས། གྲྭ་བ་རྣམས་ལ་འཆད་ཉན་འཕེལ་ཐབས་སུ་ཕོག་དང་ཇ་ཚུལ་སོགས་བཙུགས། འཆད་ཉན་དང་འགྲིག་ལམ་སོགས་ལེགས་ཚོགས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་གོང་འཕེལ་དུ་མཛད་དོ། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་

ལྕགས་ཕོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1621 ལོར་སླར་དགོན་ལུང་དགོན་པའི་……གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ཞེ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་ཆོས་འཆད་ཉན་··མཛད་ཅིང་། ལོ་རེར་ཆོས་ཐོག་དྲུག་རེ་གཏོང་བའི་སྲོལ་བཙུགས་པ་དང་། འདུ་ཁང་བཟོ་སྐྲུན་དང་རྟེན་གསུམ་གསར་བཞེངས་འགའ་ཞིག་མཛད། ཁྲི་ཐུར་ནས་དབེན་གནས་བྱང་ཆུབ་གླིང་དུ་ཀུན་སྤངས་མཛད་ཅིང་དུས་འདའ་བའོ། ཁོང་ནི་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་དང་པོ་དང་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

སུམ་པ་དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་བལ་ཡུལ་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང……སྒྲོལ་མ་དང་། ཕག་མོ་ལས་བློ་སྦྱོང་སྙན་རྒྱུད་སོགས་ལ་གསན་པས་རྟོགས་པ་ཐུགས་སུ་འཁྲུངས། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པར་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། བདེ་མཆོག་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོས་སྣ་མང་པོ་བོད་ཡུལ་··དུ་སྤྱན་དྲངས། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཏན་ལ་ཕབ་པ»དང་། «ཐེག་པ་འཇུག་པའི་རྟོག་གེ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

སུམ་པ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་

ཡུལ་ནི་མཚོ་སྔོན་སྲུམ་པ་གྲོང་ཚོ་ཡིན། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ……མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་གྲྭ་ས་ཆེན་མོ་ཁག་ཏུ་གཞུང་བཀའ……པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། ངམ་རིང་དུ་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་དབེན་གནས་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་བླ་མ་མཛད། གོང་མ་ཆེན་པོ་བདེ་སྐྱིད་རྒྱལ་པོ་ལ་འཚམས་ཞུ་ཞུས་སྐབས་གོང་མ་ཆེན་པོས་ཕྱག་གིས་ཁ་བཏགས……གནང་ཞིང་བཀའ་བཟང་པོ་ཕེབས་ཟེར། ཁོང་གི་གོང་མ་སུམ་པ་ཞབས་དྲུང་གི་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་དགེ་སྦྱོར་ལ་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་རྒྱལ་……བ་ཡབ་སྲས་དང་གྲྭ་ས་ཁག་ལ་འབུལ་བ་ཆེན་པོ་ཕུལ། དེ་ནས་ཕྱིར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་གླིང་གི་བླ་མར་མཛད། ཚོང་སྐྱ་དགདཔང་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སྐབས……སྨར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ནམ་དཀར་ལེགས་པར……བསྒྲུབས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1723 ལོར་དུས་ཟིང་བྱུང་སྐབས་གསེར་ཁྲིག་དགོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ……འདུན་མང་ཚོགས་རྣམས་བྱང་ཆུབ་གླིང་དང་། མང་འདུས། ཕུན་ཚོགས་ལུང་པ་བཅས་རི་ཁྲོད་གསུམ་དུ་བཞུགས་དུས་རྗེ་འདི་བས་བྱང……ཆུབ་གླིང་དུ་གྲྭ་ཚོགས་བསྡུས་ཏེ་ཁོང་ཉིད་བླ་མ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1729 ལོར་དགོན་ལུང་བྱམས་པ

གླིང་གསར་འདེབས་མཛད་སྐབས་ཁོང་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ལྔའི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་སོགས་ལུགས་བཟུང་གི་སྒོ་ནས་གདན་ས་བསྐྱངས། སྐུ་ཡོན་ཏ་ཅང་ཆེ་ཚུལ་མི་སྟོན་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་གཙང་ལ་མངོན་ཞེན་ཆུང་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ནི་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

སུམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1154ལོར་སེའུ་གངས་དཀར་མོ་ཞེས་པར་ཡབ་སུམ་པ་རྡོ་རྗེ་དཔལ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1221 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་གྲོགས་མཁར་གཙང་སྟོན་ལས་རབ་བྱུང་བསྙུབས་ཤིང་ཆོས་གཞུང་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་སྟོད་ལུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་དཔལ་ཆེན་ཐག་མ་བ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ཐད་དུ་བྱུང་བ་མཛད་ཅིང་དབུ་སྟོད་གུ་རའི་གནས་གཞི་བཟུང་ནས་མཁན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པར་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པ་ལས་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་ནས་མཁན་པོའི་ཐུགས་འགན་བཞེས། ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་གྱི་རྣམ་འཕྲུལ་དུ་ལུང་བསྟན། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་པ་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པའི་བཀའ་ལྟར་འབྲི་གུང་གི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀར་མཛད་རྗེས་ཆེ། དེ་ནས་དབོན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ལ་

གདན་ས་ཕུལ་ཏེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་འབྲི་གུང་རྡོ་རྗེ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མཁན་ཆེན་གུ་ར་བ་ཞེས་ཞུ་འོ། ཁོང་ནི་འབྲི་གུང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །

སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1704 ལོར་མཚོ་སྔོན་ཨེཏྟེ་ནི་ཐའི་ཧི་ཚངས་པ་སྐྱབས་ཀྱི་ཤོག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1788 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གསུམ་པའི་ཐོག་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས་སུམ་པ་བླ་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། ཐར་ཤུལ་དགེ་འདུན་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དགུ་བར་དགོན་ལུང་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། དེ་ནས་ལུན་རིང་མ་འགོར་བར་རྒྱ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག་གི་མདུན་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བར་དབུས་སུ་གྲྭ་སྐོར་དུ་ཕེབས་ནས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མདུན་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བླངས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས། ལ་མོ་ངག་དབང་ནམ་མཁའ་སོགས་མཁས་ཆེན་མང་པོ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཚད་མར་སོགས་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་རྩོད་པའི་ཁྱུ་མཆོག་ཏུ་གྲགས་ཏེ་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་བླ་མར་བསྐུར། སྐབས་དེར་དབུས་དམག་དང་གཙང་དམག་འཁྲུག་པའི་དུས་སུ་སུམ་པ་མཁན་པོས་

སྔོ་མང་གི་གྲྭ་པ་རྣམས་དབུས་དམག་ཏུ་ཁུ་གས་སུ་བཙུག་པའི་གཟིངས···བསྟོད་དུ་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཁོང་ལ་འབྲས་ཡུལ་སྐྱིད་ཚལ···གྱི་མཁན་པོར་མངའ་གསོལ་མཛད། དེ་ནས་ཕ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་དགོན་ལུང་དགོན་པའི་མཁན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་ཆིན་གོང་མས་གདན་ཞུས་ལྟར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ནས་གོང་མར··········འཚམས་ཞུ་མཛད། གོང་མས་ཁོང་མཆོ་བདུན་དགོན་པའི་མཁན་པོར་བསྐོས། ཁོང་གིས་དགོན་ལུང་རི་ཁྲོད་དང་། ཤྭ་ཁོག་གི་བདེ་སྐྱིད་སྒྲུབ་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཁང་དང་། དགོན་ལུང་དགའ་ལྡན་ལྷ་རྩེ་གསར་ཞེངས་དང་། ཁྲི་གཉན་འབུམ་པ་ཆེན་པོ་དང་། སུམ་པའི་ཟིན་ཡོན་ལྷ་ཁང་། དམར་གཙང་ལྷ་ཁང་བཅས་ལ་ཞིག་གསོ་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྒྱ་གར་ནག་དང་བོད་སོག་བཅས་ལ་ད་མ་ཆོས་ཐེ་ཁྱར་དར་རྒྱལ་དང་། གསོ་རིག་གི་སྐོར། དགེ་ལྡན་ཅིས་གསར། ལྷ་རིས་ཐིག་ཚད། མཚོ་སྔོན་པོའི་ལོ་རྒྱུས། ཡི་གེའི་བཤད་པ། སྙན་ངག་སོགས་བསྟན་བཅོས་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་ཡོད་པ་རྣམས་པོ་ཏི······བརྒྱད་དུ་བསྒྲུས་ཏེ་སོག་སྐད་དུ་ཏུ་ཧོང་ཧམ་ཟེ་སྟེ་བོད་སྐད་དུ་མཁར····སྔོན་པོ་ཞེས་པའི་ཉེ་འདབས་ཚུ་འགོ་སེར་པོའི་དགོན་པར་ཤིང་པར······བརྐོས་ཡོད་པ་ད་ལྟ་བཞུགས་སོ་སྐད།

སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་བློ་གྲོས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་དབུས····སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་མདོ་སྨད་ན་ལུང་རྡོ་རྗེའི་བྲག་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན (དེང་སང་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན····

ཞུང་ཧྭ་ཛོང་ཁོངས) དུ་བྱོན་ནས་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ······(953—1035) ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་དབུས་གཙང་དུ་ཡོག་ཕེབས་མཛད་ཅིང་བསམ······ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ལ་ཞིག་གསོས་མཛད། དེ་རྗེས་འབྲོ་ས་ཐང་དུ་དམེ་རུ་བརྩིགས་རུང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ནི་མ་འཕེལ། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཚལ་ཚུང་གི་གཏོས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་དང་། འཕངས་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཚན། གཟི་ཀླུང་གཉིས་བཅས་བྱོན་ནོ། ཁོང་ནི་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས······བསྙེན་རྫོགས་ཞུས་པའི་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང་གི་ཡ···རྒྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

མི་སྐྱོད་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ···གཙང་གི་རྒྱ་རོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་རྟོགས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་བླ་མ་གཤེན་སྟོན་གྱི་མདུན་ནས་སྒྱུ་འཕྲུལ་དང་ཡང······དག་བསླབས་ཤིང་རྫོགས་ཆེན་སེམས་ཕྱོགས་སྐོར་གསན་པས་སེམས་ཀྱི··གནས་ལུགས་ཤེས། བཙ་ཙའི་ཁྲིད་མཛད་པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་འཁྲིག་ཚུད། ལམ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་གདམས་པ་ཡང་གསན། ཞ་རྗེ་སྐྱབས་སྟོན་ལས་ཕུར་པའི་འཕྲིན་ལས་དབང་དང་སྒྲུབ་ཐབས། སྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་ཁྲིད་འགའ་ཡང་ཞུས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་གཤེན་སྒོམ་ཞིག་པོ་ལས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དབང་བཞི་ཞུས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་

སོ་གཉིས་པར་གཏོས་སྒོམ་ལས་སྙན་བརྒྱུད་ཞུས། བདེ་མཆོག་དང་ཇོ་མོའི་བྱིན་རླབས་ཀྱང་ཞུས། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་དང་། སྤྱོད་ཡུལ། བློ་སྦྱོང་རྣམས་གསན། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་པར་ཙོག་རོ་ལྷ་སྙིངས་སུ་ཕེབས་ནས་ཞང་ལོ་གྲུབ་པ་དཔལ་ལས་སྙན་བརྒྱུད་ཞུས། ཁྱུང་ཚང་ཡེ་ཤེས་བླ་མ་ལས་བརྒྱུད་པའི་གདམས་ངག་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ……འདོགས་བཅད། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་ཤིང་། གཞན་ལུས་ལ་མངའ་བརྙེས་པས་གཉེན་པོ་ཆེད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ…བཅོམ། མཛད་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ལས་མ་གཡོས་པ་ཞིག་བཞུགས་སོ། །

སི་ཆང་དཀོན་མཆོག་བསོད་ནམས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……1785 ལོར་མདོ་སྨད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1845 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་སྐབས་སུ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་སྒར་ཞུགས་ནས་བསྡུས…གྲྭ་དང་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ……མཛད་པས་མཁས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཅིང་རྗེ་རམས་པའི་མཚན………བཏགས་བཞེས། གུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ལ་ཤིན་ཏུ་འགྲུས། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1841 ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ……གསུམ་གྱི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་གང་ཅིར་ཡར་ལྡན་དུ……

བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་མུར་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་རབས་བཅོ་ལྔ་བ་ཡིན······ནོ། །

ཞི་དྲུང་དཀོན་མཆོག་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1768 ལོར་མདོ་སྨད་གདོང་ཀྱར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1833 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་སྒྲར་ཞུགས་ཏེ་དཔའ་རི་ན་མ་ཆོས་ལ་བསྟེན་ཞིང་བསྡུས་གྲྭ་ནས་བཟུང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ······ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་རྡོ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས······སྣངས། གཏོར་སྒྲུབ་དང་། གཏོར་ཆེན། འཕྲུལ་འཁོར། ལྕགས་མཁར་བཅས་སྒྲུབ་ཐབས་ཡོངས་རྫོགས་གསན་པར་མཛད། དྲུང་ཡིག་ཆོས་འཛིན་དར་རྒྱས་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་གཟུགས་སྣ་ཚོགས······བསླབས་པས་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་བཞུགས་ཏེ་ཚོགས་ཆོས་ཆག་མེད་འགྲིམས་ནས་དོ······ན་མ་གང་དྲག་གནང་ཞིང་སྤྱི་ཁང་གསར་རྒྱག་མཛད། མགོན་ཁང་དུ་མགོན་ཆོས་འཇིགས་གསུམ་གྱི་སྐུ་ཆེ་ཚད་བཞེངས། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མ་རང་དགོན་དུ་གདན······འདྲེན་ཞུས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་ཨུཀྲེ་ཕྱང་གི་བླ་མ་མཛད། ལོ་གསུམ་གྱི་མཚམས་ནས་དགོན་གསར་རབ་རྒྱས་གླིང་གི་ཁྲི་ལ་ཕེབས······

ཤིང་ལོ་བཞིའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1834 ལོར་བླ་བྲང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་དུ་གདན་ས…………བསྐྱངས་ཤིང་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་གང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་ཕྱ…སྤྲོལ་མ་ཉམས་པ་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཙ་ཡུས་དགོན་པར་རྒྱུད་གྲྭ་གསར་དུ་བཙུགས་པ་དང་། ཨ་མཆོག་དགོན་པར་འགྲེལ་བ་བཞི་སྦྲགས་སོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་གནང་ནས་གདན་ས་གཉིས་པོ་མཉམ་དུ…བསྐྱངས་ཤིང་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་སོ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

སེ་སྟོལ་ནམ་ལྷེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ལྷེ……འཁྲུལ་ནམ་གཞུང་བཙན་དང་། ཡུམ་བསེ་གཉན་མེར་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་བཙུན་མོ་ཀླུ་ཐང་མེར་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་སེ་སྟོལ་བོ་ལྷེ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བང་སོ་ཆུ་བོའི་གཞུང་ལ་བཏབ། ཁོང་ནི་ཆུ་ཡི་ལྷེ་བརྒྱུད་ལས་ལྷེ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

སེ་སྟོལ་བོ་ལྷེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་སེ……སྟོལ་ནམ་ལྷེ་དང་། ཡུམ་ཀླུ་ཐང་མེར་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་སྐུ་བོན་ནི་ཞང་ཞུང་ཨ་སོ་གཙུག་ཕུད་ཀྱིས་མཛད་ཅིང་གསས……ཁང་ཞིག་ཀྱང་བཞེངས། བཙུན་མོ་འོ་བཟའ་རེ་མོ་མཚོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་

ཏེ་རི་གས་སྲས་ལྔེ་སློལ་ནམ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བང་སོ་ཆུ་བོའི་གཞུང་ལ་བཏབ། ཁོང་ནི་ཆུ་ཡི་ལྔེ་བརྒྱད་ལས་ལྔེ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ།། །

སེ་སྤྱིལ་བུ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1121 ལོར་གཉལ་སྟོད་དར་མ་སྣང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1189 ལོར་སྤྱིལ་བུར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་བྱ་སྟོན་འཚད་ཁ་བ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། དེ་ནས་བྱ་སྟོན་འཚད་ཁ་བ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེའི་བཀའ་ལྟར། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1164 ལོར་འཚད་ཁ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། དུས་ཕྱིས་སུ་སྤྱིལ་བུ་ལ་ཡང་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། བྱ་སྟོན་འཚད་ཁ་བ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1176 ལོར་ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1189 ལོའི་བར་དུ་ལོ་ངོ་བཅུ་བཞིའི་རིང་དུ་དགོན་པ་ཕན་ཚུན་དུ་བཞུགས་རིས་མཛད་ཅིང་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ཞིགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ང་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྣལ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེང་གེས་གྲོ་ས་དགོན་པ་དང་། རྒྱ་ཐང་ས་ཐང་པས་ཐང་ས་དགོན་པ། ལྷ་དགེ་འདུན་སྒང་པས་དགེ་འདུན་སྒང་དགོན་པ།

ཉན་ལྷ་སྙིངས་པས་ཉན་ལྷ་སྙིངས་དགོན་པ་བཅས་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་སོ་སོས་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་དོ། །

སེ་རྒྱ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སློབ་གཉེར་ཕྱུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་རྗེས་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎྜི་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་བྱང་ཆུབ་པ་མཛད་དེ་རྒྱ་གཞུང་གི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བར་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དཔལ་དགྱེས་པའི་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་པར་འགྲེལ་བ》དང་། 《དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེའི་ལག་ཏུ་བླངས་པའི་རིམ་པ》། 《བདག་མེད་མའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《བདག་མེད་མའི་མན་ངག》། 《མཁའ་འགྲོ་མ་རྡོ་རྗེ་གུར་གྱི་མཁའ་འགྲོ་རྣམ་པ་ལྔའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཚོ་ག》། 《གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ》། 《དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལམ་གྱི་སྙིང་པོ》། 《ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་མན་ངག》། 《སེམས་དཔའ་གསུམ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ》། 《འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ》། 《མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ཉེ་བར་བསྡུས་པའི་རྣམ་པར་

རྟོག་གེ》བཅས་བཞུགས་སོ།། །

སེ་བཟའ་སྨན་མོ།

ཁོང་མོ་ནི་དོག་ཞེར་ཞེར་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།། །

སེ་ར་རྗེ་བརྩོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1469 ལོར་ཤང་སྟོད་དུ་ཡབ་ཕྱུང་རྩེ་ནང་སོ་བསོད་ནམས་འཕེལ་དང་། ཡུམ་སྒྲོལ་མ་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1544 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ལས་ཚེ་དབང་ཞུས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་གནས་རྙིང་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བདེ་ལེགས་རིན་ཆེན་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས་ཏེ་མཚན་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཐེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་དང་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་འབྱོར་དཔལ་བཟང་སོགས་ལ་བསྙེན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་དགེ་བསྐོས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་སེ་རར་དཔེ་མཚམས་བཞུགས་ཤིང་ཤེར་ཕྱིན་བཅས་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད། རྗེ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་སོགས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་གཙང་དུ་ཐེབས་ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་བྲེས་མཁན་སྣྲུན་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ

པར་སྟག་རྩེ་རིན་ཆེན་སྒང་གི་མཁན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་དགུ་པར་སེ་རའི་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པར་ཟུར་བཞུགས་མཛད་ནས་བདེ་ཆེན་གསང་སྔགས་མཁར་གྱི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་དགུང་ལོ་དོན་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ》དང་། 《རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་སྐལ་བཟང་རོལ་མཚོ》། 《དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་གོལ་ངན་ཚར་གཅོད་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ》། 《རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྤྱི་དོན་ཀླུ་དབང་གི་རོལ་མཚོ》། 《གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཞག》། 《ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལོག་རྟོག་འགོག་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བ་ངན་པའི་མུན་སེལ》བཅས་པོད་བདུན་བཞུགས་སོ། །ཁོང་ནི་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་ཁྲི་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

སེ་ར་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྡན།

ཁོང་ནི་འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྡན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

སེ་ཚོ་ལྷ་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ

གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས》དང་། 《དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་བསྟོད་པ་ཀང་པ་བརྒྱད་པ》། 《དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་པ》། 《དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་བསྟོད་པ》། 《རྗེ་བཙུན་དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་པ》། 《བྲ་རོག་མིང་ཅན་དང་བྲ་རོག་གདོང་ཅན་ལ་བསྟོད་པ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཞིང་གོ་མི་ཆེན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དྲུག་པའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན། ཁོང་གིས་དྭགས་པོ་ལ་དམག་དྲངས་ནས་དྭགས་པོ་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་མངའ་ཞབས་སུ་ཚུད་པ་མཛད་ཅིང“མདུང་མོ་ཐབས་གཅིག་གིས། འབྲོག་མོ་ཐང་གང་ཐོབ། ” ཅེས་པའི་དཔེ་དེ་བྱུང་། རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱིས་ཁོང་ལ་གསེར་ཁྲར་རེའུ་ཀལ་གྱི་ཞི་དང་འབྲོག་ཕྱུགས་བཅས་བྱ་དགའ་གནང་ངོ་། །

ཞིང་མགོ་ལྷ་ལུང་གཟིགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན། མཁན་པོ་ཞི་བ་འཚོ་མང་ཡུལ་ནས་ར་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་རྗེས་ཁོང་གིས་མཁན་པོའི་ཆོས་ལ་ཆོས་ལོག་ཡིན་མིན་བརྟག་དཔྱད་མཛད་མཐར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ལ་ཆོས་ལོག་མིན་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་

ཞུས་རྗེས་མཁན་པོས་གཞི་ནས་དགེ་བ་བཅུ་དང་། ཁྲིམས་བཅོ་བརྒྱད། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རིམ་གྱིས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་ཁོང་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཤྲི་ཀ་མ་ཤི་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་དགེ་སློང་བཅུ་གཉིས་བོད་ཡུལ་དབུས་སུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་སོ། །

ཤེལ་ཆེན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ་1784ལོར་ཉང་སྟོད་འབྲོང་རྩེ་གསེར་ཕུ་སྤེལ་ཞེས་པར་ཡབ་ཚེ་རིང་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་རྡོ་རྗེ་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1843ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ཏེ་བློ་བཟང་ཚེ་བརྟན་གྱི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་ལ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་པར་འདུལ་འཛིན་ཆོས་འཕེལ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་བསམ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་དཀའ་ཆེན་གྱི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཁོང་གིས་འབྲོང་རྩེ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་

རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ཐོག་ཉེར་གཅིག་པར་བཞུགས་ཏེ་ལོ་བཅུའི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པ་ནས་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་བར་སྐྱེ་འགྲོ་རྣམས་ལ་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། ཧ་ནག་ཁུ་མན་ཐང་གསར་བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«འཇམ་དབྱངས་སྨྲ་བའི་སེང་གེའི་བསྟོད་འགྲེལ་ལེགས་བཤད་གསར་བའི་དགའ་སྟོན»དང་། «ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཡིག་བདུད་རྩིའི་ཆུ་རྒྱུན»བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་ཡོངས་པའི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

སེར་ཏྲིས་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1664 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1724 ལོར་ཉན་གྲུང་ཡེ་དང་། ཡོ་གྲུང་ཡེ། ཟི་ལིང་ཧོར་གེ་ཨམ་ཧྥན་རྣམས་གྲོས་མཐུན་གྱིས་དམ་པ་འདི་བ་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ། ཐམ་ཀ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་ཏུ་ཐི་ཞེས་པ་གྲྭ་གྲངས་སུམ་བརྒྱ་ལ་རེ་རེ་ཕྱིན་ནས་ཕོག་ཐེབས་གཏན་ཚགས་གནང་བའི་ལས་སྲོལ་བཙུགས། ཨ་ཐན་རབ་འབྱམས་པས་ཐབས་མཁས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཆོད་གཞིས་ས་ཆ་དང་བཅས་པ་སྤར་འཛུགས་བཞིན་གནས་པར་མཛད། དེ་ནས་ཆེར་མ་འགྱངས་པར་ཧྭ་ཧླ་ན་ཧློ་བཟང་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་ནར

ནས་ཕྱིར་ཕེབས་ཤིང་སྔར་གྱི་གྲྭ་བ་བར་གཞོན་རྣམས་ཀྱང་བསྡུས་ནས…དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་སྔར་ལས་ལྷག་པར་དར་རྒྱས་སུ་བཏང་། དེ་ནས་བཟུང་མཁན་པོའི་འོས་ཐོ་ཚོགས་ཡོངས་ནས་བྲིས་ཏེ་ཕུལ་བ་དང་། ཁྲི་ཆེན་ལས་ཐོག་པས་མཁན་པོ་གསར་བ་བསྐོར་བཞག་དང་། བཞུགས་སྟོན་ཆེན་མོའི་གྲལ་སྟེང་། རྒྱལ་བ་རིམ་བྱོན་གྱི་བཀའ་ཐམ་དང་། གོང་མས་གནང་བའི་ར་ཕན་པན་ཏེ་བཀའི་གླེགས་བུ་འཇའ་སའི་ཡི་གེ…རྣམས་ཁྲི་ཆེན་ཉིད་བས་མཁན་པོ་གསར་བ་ལ་ཕྱག་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཕྲད……པའི་སྲོལ་བཙུགས་པ་ཡིན་ནོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་ཉེར་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

སེར་ཐོགས་མཁན་ཟུར་ནམ་མཁའ་བསྟན་སྐྱོང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1799ལོར་འཕན་པོ་ཐང་ཤར་པའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་ཆོས་སྒྲོར……ཞུགས་ཏེ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སྒྲིག་ནས་བཟུང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་དང…རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་ལེགས་པར་བསླབས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་པར་གཙང་དཏུལ་ཚུར་ཕེབས་ཏེ་བླ་མ་རཏྣ་བྷ་དྲ་དང་། དཔོན་པོ་དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས……དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན། སེ་ར་སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོ་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཐོག་མའི་ཆེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1861 ལོར«ཀུན……རིག་འདོན་ཆོག»དང་། «སྦྱོར་བའི་ཆོས་དྲུག་གི་འདོན་བསྒྲིགས»

གསར་སྒྲིག་གནང་། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེའི་ཡང་སྙིང་ཐུན་དྲུག་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དམིགས་རིམ་གསལ་པ་བར་བཀོད་པ……རྡོ་རྗེ་འཆང་བླ་མའི་ཞལ་ལུང»དང་། «དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་ལྷ་ལྔའི་མངོན་དཀྱིལ་ཆོག་བསྒྲིགས་འཕྲུལ་བྲལ་མཁས་གྲུབ་ཞལ་ལུང»བཅས་ཆོས་ཚན་ཉེར་གཅིག་ཡོངས་པའི་པོད་གཅིག་བཞུགས……སོ། །

མཁར་དྲིས་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1810ལོར་སྐུ་འཁྲུངས་ལྷ་སྡེ་དྲེད་ཁོག་འབྲོག་སྡེར་ཡབ་བསྐལ་བཟང་གི་སྲས་སུ……སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1857 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་མཁར་དྲིས་དཀོན་མཆོག་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་བཟུང་སྟེ་སྐུ་འཁྲུངས……རང་སྒར་གྱི་གདན་སར་བཀོད་ཅིང་དཀའ་སྤྱོད་རྒྱས་པར་མཛད། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྒྲར་ཞུགས་ཤིང་མཚན་ཉིད……ཀྱི་གཞུང་ལ་གསན་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། གསེར་ཏོག་ཡེ་ཤེས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས་ཤིང་བཀའ་ཆོས……མང་དུ་གསན། དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒྲར་ཞུགས་ཏེ་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་གཞུང་ཡན་ལག་དང……བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1837 ལོར་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི……ལ་བཞུགས། འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བ་སོགས་

གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཐབས་ཚུལ་ལ་སྐྱོད་མེད་རྟག་འགྲུས་སུ……མཛད། རྒྱུད་གྲྭའི་དཔྱིད་ཆོས་ཆེན་མོ་དང་། དབྱར་གནས་ཆེན་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རབ་གནས་རྒྱས་པ་ཉིན་ཞག་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་ལོ་བཞིན་ཆག་མེད་གསར་འཛུགས་མཛད་དེ་རབ……གནས་ཀྱི་ཐེབས་ཀྱང་སྤྱི་འཛོག་ཏུ་ཕུལ། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཆ་ཏར་ཚེ་བརྒྱུད་དུ་ཕྱིན་ཏེ་སྤྱི་སྒོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡོངས་ཀྱི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་བསྐངས་པའི…མཛད་འཕྲིན་ཁྱབ་གདལ་དུ་སྤེལ་བཞིན་ཛོས། གསེར་ཟངས་ལས་བསྒྲུབས་པའི་སངས་རྒྱས་སྟོང་སྐུ་ཁྲུ་གང་རེ་ཡོད་པ་སྤྱི་འཛོག་ཏུ་ཕུལ་ཏེ་དེང་སང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སེར་ཁྲིས་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན་ལ། སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་རབས་ཞི་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

སེར་ཁྲིས་དཀོན་མཆོག་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོའི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1809 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1775 ལོར་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་ཡི་རིང་དུ་འགྲིག་ལམ……སྲུན་སྐྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་ཚགས་འཛིན་གང་ལེགས……གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1780 ལོར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱེ་ཕུར་དང་། སྤྲུལ་སྐྱིལ་སོགས་ཆ་དུ་མ། རྗེ་དྲིལ་བཅོ་ལྔ། དུང་ཆེན། རྒྱ་གླིང་བཅས་

སྐུ་འབུམ་ལ་སྤྱི་འཛོག་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1787 ལོར་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་དྲུག་གི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1798 ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དེའི་སྐབས་སུ་ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན་འོད་ཟེར་སྐུ་འབུམ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ལྷགས་ལུང་སོགས་ཆོས་རྒྱུན་མང་པོ་གནང་། མདུན་རིའི་རྐེད་ཅེར་ས་བརྟག་བཟང་བས་ཀླུ་དབང་རྒྱལ་པོ་སྟེ་ཀླུ་མ་དྲོས་པའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། ཨ་བ་ཀ་རབ་འབྱམས་པ་བློ་བཟང་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱིས་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཆེ་བ་ཆ་གཅིག་ཕུལ་བ་འདུ་ཁང་ཆེན་མོའི་སྟེང་གི་རྒྱབ་ངོས་སུ་བཙུགས་ཡོད། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་བདུན་པ་དང་། སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་སོ་གཅིག་པ། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་སོ་བདུན་པ་ཡིན།

ཤེར་ཕྲེང་བྱམས་པ་བསྐལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་ཚོག་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། དེ་ནས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ཏེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད་ཅིང་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དེ་ནས་རྒྱུད་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ཚོ་ག

ཕྱག་ལེན་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1933 ལོར་རྒྱུད་སྨད་ཀྱི་བླ་མ་དབུ་མཛད་གནང་ཞིང་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། མཁན་ཟུར་ནས་སྐྱབས་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་ཞུར་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1944 ལོར་བྲག་ཕྱ་ལྷུ་ཕུག་ཏུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《འདུལ་བའི་སྡོམ་ཚིག་གནད་བསྡུས་སྙིང་པོ་ཚིག་དོན་བརྗེད་བྱང་ལས〈རབ་བྱུང་གཞིའི་སྐོར〉། 〈ཕའི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་བསྐོར〉། 〈མའི་རྣམ་འབྱེད་ཕྱིར་བཅོས་དང་བཅས་པའི་སྐོར〉། 〈གཞི་སྨད་ཀྱི་སྐོར〉》བཅས་ཆོས་ཚན་བཞི་ཡོངས་པའི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

ཤེར་བྱེས་བྱམས་པ་ཡོན་ཏན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་ཞོགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ (1671—1737) སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དེ་ནས་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད། རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བགྲོད་པའི་བདེ་ལམ་གྱི་ཉམས་ཁྲིད་གསུང་བཤད་ཟིན་བྲིས་ཚད་ལྡན་དྲང་སྲོང་བླ་མའི་ཞལ་ལུང》དང་། 《བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མའི་ཟིན་བྲིས་སྙན་བརྒྱུད་བདུད་རྩིའི་

སྙིང་པོ»བཅས་བྲིས་མ་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

སེར་སྨད་མཁན་ཟུར་གྲགས་པ་མཁས་གྲུབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་འཇོག་རི་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས……(1748—?)སོགས་བླ་མར་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། སེར་སྨད་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་གང་ལེགས་གནང་། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་ཞེས་ཞུའོ། །རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1811 ལོར་ཕྱག་བྲིས་གནང་བའི……«དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེར་དབང་བསྐུར་བའི་སྐྱེས་མཆོག……དམ་པ་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རྨད་བྱུང་ནོར་བུའི་ཕྲེང……བ»ཞེས་པའི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། དེའི་ནང་དུ་ཁྲི་ཐོག་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་པ་ནས་ཁྲི་ཐོག་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་པའི་བར་དུ་ཁྲི་ཆེན་ཉེར……གཉིས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞུགས་སོ། །

སེར་སྨད་བློ་བཟང་ཕྱུགས་རྫི།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ……དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད་ཅིང་། སེར་སྨད་ཀྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་

ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་མིག་འབྲས་བཞིན་དུ་བསྲུངས་བ་མཛད། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་། མཁན་པོ་བསྐལ་བཟང་དངོས་གྲུབ། སྐོང་འཁོར་ངག་དབང་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་(1753—1798) བཅས་ལ་བསྙེན་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ······དང་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་ཐོས་བསམ་རྨད་དུ་བྱུང་བ་མཛད་ཅིང་··མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ་པོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བླ་མ་བསྙེན་ཚུལ་ལྔ་བཅུ་པར་ཚིག་བསྙེན་དང་མཆན་འགྲེལ》དང་། 《སྡོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་སོགས་ཀྱི་མཆན་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསླབ···བྱ》། 《གསང་སྔགས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་བཏུས་པ》། 《དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མར་གྲགས་པའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཁྲིད་ཡིག······དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང》། 《དམིགས་བརྩེ་མའི་སྒོ་ནས་ཚར་འཕེབས་དང་སད་བསྲུང་འཁོར་ལོ་སྒྲུབ་ཚུལ》། 《འོད་དཔག་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་འཕོ་ཁྲིད་གསེར་གྱི་ཡང་ཞུན》། 《རྟ་མགྲིན་གསང་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཞི་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱིན་སྲེག་བྱ་ཚུལ》། 《རྟ་མགྲིན་གྱི་བསྙེན་སྒྲུབ་བྱ་བའི་ཚུལ་དང་རྗེས་གནང་བྱ་ཚུལ》། 《སོ་སྐྱོན་མ་རིགས་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཞི་བའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག》། 《དཔལ་ལྡན་དམག་ཟོར་རྒྱལ་མོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཞི་བའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག》། 《དཔལ་གཟི་ལྡན་གྱི་མགོན་པོའི་བུམ་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ》། 《རབ་གནས་ཆེན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་བཤད་པ་བྱ་ཚུལ》། 《ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དྲིས་ལན་བཀའ་རྒྱ་མ》བཅས་ཆོས་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་བཞུགས་སོ། །

སེར་ཁྲི་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1773 ལོར་མདོ་སྨད་བསང་གཞུང་དུ་ཡུང་ཤྲཱ་བན་སྟག་གི་སྲས་སུ་སྐུ……འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1815 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཛ་བ་རབ་བརྟན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུར་ཐག་བཅད། དེ་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་ཕར་ཕྱིན་ཐལ་ཕྲེང་དང་། དབུ་མ་རྒྱས་པ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་སྦྱངས་ནས་ཐོས་བསམ་ཡུན་རིང་དུ་མཛད། གླིང་བསྲེའི་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་རིགས་ལུང་གི་ཆར་ཕབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་མང་། བཀའ་འགྱུར་བ་རབ་རྒྱས་ལས་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལྷགས་ལུང་གསན། དེ་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་སྨན་པའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་འཆད……ཉན་ཡར་ལྡན་དུ་བསྐྱངས། སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཨོར་དུ་སུར་ཕེབས་ནས་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་གནང……བས་བརྒྱུད་པ་འཕེལ་བ་དང་འཕྲིན་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་ཨོར་དུ་སུར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་རབས་ལྔ་བ་ཡིན……ནོ། །

སེར་ཤུལ་བློ་བཟང་མཆོག་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……1720 ལོར་མདོ་སྨད་རྩེ་གཞུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1777 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ……

བསྟུས་གཞུང་དང་། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པས་རྗེ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་གོང་འོག ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། ཞི་དུལ་གྱི་ཀུན་སྤྱོད། བསླབ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྲུངས་མཚམས། སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གང་ནས་ཀྱང་བཀའ་གདམས་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་དང་མཚུངས་པས་ཀུན་གྱི་དད་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར། དེ་ནས་ཨུཀེ་གྲྭ་ཚང་གསང་སྔགས་སྨིན་རྒྱས་གླིང་གི་བླ་མ་དབུ་མཛད་དུ་བཞུགས། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་བཀའ་ལྟར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་འགྲེལ་བའི་བཤད་པ་སོགས་ཐུགས་ཐོག་ནས་གནང་བས་གསུང་རབ་ལ་ནང་བྱན་ཚུད་པའི་མཛད་པ་གསལ་བར་བསྟན། རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡང་མངའ་བརྙེས་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཞིག་ཡིན། ཁྲི་ཟུར་ནས་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་རིག་གནས་ཀྱི་བཤད་པ་གང་འདོད་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

ས་ཁྲི་བཙན་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་དིང་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་ཡུམ་སོ་ཐམ་ཐམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་སྐུ་གཤེན་ཅོ་ཞ་འོད་དཀར་གྱིས་མཛད། གསས་མཁར་དགུ་རར་དགུ་འཁྲུད་བཞེངས་ཤིང་བཙུན་མོ་སེ་བཟའ་སྨན་མོ་འམ་དོག་མེར་མེར་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་མེར་ཁྲི་བཙན་པོའམ

དེ་ཁྲི་བཙན་པོ་སྐུ་འཁྲུངས་སོ། ཁོང་གི་བང་སོ་གནམ་ལ་བཏབ། ཁོང་ནི་གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་ལས་ཁྲི་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

སོ་ཆུང་དགེ་འདུན་འབར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1062 ལོར་ཡུལ་ར་མོ་བར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1128 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་པར་ཟླ་སྒོམ་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་མཇལ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་དགེ་འདུན་འབར་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་དང་ཞལ་མཇལ་ཙམ་བྱུང་། དེ་ནས་ཟླ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འགྲོགས་ཤིང་འཕན་ཡུལ་བྱེ་ཁྲིད་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཕ་དམ་དང་མཇལ་ཞིང་ཇོ་སྲོད་ཀྱི་ཁྲིད་ཙུང་ཟད་བཏབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཉམས་ལངས་པ་བཞིན་དུ་སོང་སྟེ། ཁོང་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཤར། དེ་ནས་ཟླ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཀྱང་ཁོང་མ་ཕེབས་པར་ཕ་དམ་པ་ལས་དོན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་ངག་རྫོགས་པ་དང་། གྲུབ་ཐོབ་ཕོ་མོ་ལྔ་བཅུ་ཙ་བཞིའི་གདམས་པ་རྣམས་ཞུས། དེ་ནས་ལྷ་ས་དང་། ཡར་ཀླུང་། དབུ་རི་སོགས་སུ་བྱོན་ཏེ་ནད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནད་རྣམས་བཅོས། དེ་ནས་དིང་རི་ལ་བྱོན་ཏེ་ཕ་དམ་པ་ལ་གསེར་སྲང་གསུམ་དང་རྟ་ཕོ་བཟང་པོ་གཅིག་ཕུལ་ནས་མཐའ་སེལ་ལྔ་བཅུ་ཙ་གཅིག་གི་གདམས་པ་བཅས་ཞུས། དེ་ནས་དབུས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་བྱོན་ཏེ་ཞི་བྱེད་བརྒྱུད་པ་བར་མའི་སོ་ལུགས་ཞེས་པ་སྤེལ་གཏོད་ཅིང་སློབ་མ་ཡང་མང་དུ་བསྐྱངས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་

ཉི་ཤ་མི་སྒོམ་ཆེན་སྒོན་ལམ་འབར་ཡིན།།

སོ་ཐམ་ཐམ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་དུ་སྐུ……འཁྲུངས། རྒྱལ་པོ་དེང་ཁྲི་བཙན་པོའི་བཙུན་མོ་ཡིན་ལ་རྒྱལ་པོ་སོ་ཁྲི་བཙན་པོའི་མ་ཡུམ་ཡིན་ནོ།།

སོག་པོ་ལྷ་དཔལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ……འཁྲུངས་ཤིང་། མགར་བའི་མིང་ལ་སྔོན་དུས་སོག་པོར་འབོད་ཅིང་ཏེན་ཁྱིམ་པ་ཡིན། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་ནང་གདམས་ངག་མང་དུ་ཞུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་པ་མཛད……པས་གྲུབ་པ་བརྙེས་ཏེ《གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང》ལས“སོག་པོ་ལྷ……དཔལ་གཅན་གཟན་གཞུར་ནས་འཛིན།” ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་ནི་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་དང་འབངས་ཉེར་ལྔའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

སྲགས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་མདོ……སྨད་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་ཐོག་མའི་ལྟ་བ་ནི་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་བྱ་བ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་ལྟ་བ་འཛིན་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དེ་ཙ་ཚོའི་མཆོ་རྒྱུད་རྨ་ཞུང་རྡོ་རྗེའི་བྲག་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་བཞུགས་པའི་བླ་ཆེན……དགོངས་པ་རབ་གསལ(953—1035)གྱི་མཚན་སྙན་གསན་ཏེ……དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་ཕྱིན་ནས་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ……

གསལ་ལས་འདུལ་བ་གསན་པས་སྔར་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་ཅིག་ཅར་འཇུག······པའི་སྤྱོད་ལམ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ངོ་གནོང་ཞིང་སེམས་འགྱོད་ནས་ཚུལ་བཞིན··དུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་། འདུལ་བའི་བསྟན་པ་མདོ་ཁམས་སྨད་ནས་དར་བ་མཛད་པར་ཕྱག······རྗེས་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པ་ཡིན། ཁོང་ནི་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་གྲགས་ཆེ་བའི་སློབ་མ་བཅུའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

སྲད་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་འཕེལ།

ཁོང་ནི་ཞལ་སྔ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་འཕེལ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

སྲི་དཀར་སང་ཤེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ····སྨོམ་པོ་སྐང་དུ་སྐྱ་འབྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་འགོར་ཉག་རྩོགས་ལྡན་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་གདམས་ངག·····དང་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་ཞྭ་དམར་བ་མཁའ་སྤྱོད་དབང་པོ་ལ་རྩ་བའི་བླ་མར་གཟུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཤད་པ·····དང་དབང་ལུང་ཁྲིད་སོགས་མང་དུ་ཞུས་ཏེ་ཉམས་རྟོགས་བླ་ན་མེད་པ་སྐྱེས། དུས་ཕྱིས་སུ་སྨོམ་པོ་སྐང་དུ་ས་སེར་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་། སློབ་མའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ནས་འཆད་ཉན་གྱི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། དགེ་འདུན་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་འདུས་པས་འཕྲིན་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གྱུར་ཏོ། །

སྲིང་སྔོ་སད་མ་དཀར།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོ 617 ལོའི་ཚུན་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྲིད་ལྷམ་ཡིན། དེ་ནས་ཞང་ཞུང་རྒྱལ་པོ་ལིག་མི་རྒྱའི་བཙུན་མོར་གནང་སྟེ་ཁྱུང་ལུང་གི་ཕོ་བྲང་དུ་བཞུགས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ལིག་མི་རྒྱ་དང་ཡིད་མི་གཙུགས་པའི་དབང་གིས་གཅེན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ལ་གསང་འཕྲིན་དང་ཕྱག་རྟེན་གཡུ་རྙིང་ཏ་ཅང་ལེགས་པ་སུམ་ཅུ་ཙམ་བསྐུར་ནས་ཞང་ཞུང་དུ་དཔུང་འཇུག་མཛད་རན་པའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཞུས་པ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ཀྱང་ཞང་ཞུང་ལ་དཔུང་ཆེན་དྲངས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལིག་མི་རྒྱ་བཅུལ་ནས་ཡུལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་བོད་ཀྱི་ཆབ་འབངས་སུ་བཀུག་སོ། །

སྲིབ་ཀྱི་ལྷ་མོ།

ཁོང་མོ་ནི་སྲིབ་ལྷ་སྟོན་མོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

སྲིབ་ཁྲི་བཙན་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་གདགས་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་། ཡུམ་སྲིབ་ལྷ་སྟོན་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་སྐུ་གཤེན་ནི་གཙོ་ཞལ་དཀར་གྱིས་མཛད། གསས་མཁར་ཁོ་མ་ཏུ་རིང་བཞེངས་ཤིང་བཙུན་མོ་ས་བཙུན་ཀླུ་རྗེ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་གྲི་གུམ་བཙན་པོ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བང་སོ་གནམ་ལ་བཏབ། ཁོང་ནི་གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་ལས་ཁྲི་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

སྲིབ་ལྷ་སྟོན་མོ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་དུ་སྒྲིབ་ཡུལ་རལ་མོ་གོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རྒྱལ་པོ་གདགས་ཁྲི་བཙན་པོའི་བཙུན་མོ་དང་རྒྱལ་པོ་སྲིབ་ཁྲི་བཙན་པོའི་མ་ཡུམ་ཡིན། ཁོང་མོའི་མཚན་གཞན་ལ《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》ལས་སྲིབ་ཀྱི་ལྷ་མོ་ཞེས་འཁོད་འདུག

[illegible]་བ་ཧོ་ཇེ་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྦྲུ་ཡུལ་སྣང་པར་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་གྲུབ་ཆེན་ཉིང་ཤུག་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་སློབ་མ་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་བསླབས་པས་ལེགས་པར་མཁྱེན། དེ་ནས་གྲུབ་ཆེན་ཉིང་ཤུག་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་མདུན་དུ་ཕེབས་ཤིང་དགེ་བསྙེན་ནས་དགེ་སློང་གི་བར་གྱི་སྡོམ་པ་ཐམས་ཅད་མནོས། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་སོགས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་མཁས་པར་གྱུར། དེ་ནས་མ་ཤིའི་བར་དུ་བསྙུང་གནས་བྱེད་པར་ཞུས་པས་བླ་མ་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ཏེ་བྱང་སེམས་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཐུགས་དམ་ཤེལ་གྱི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཤིག་ཀྱང་གནང་། དེར་བསྙུང་གནས་བཅད་ཅིང་ལོ་ཇོ་ལྔ་མཛད་པས་འཕགས་པའི་ཞལ་གཟིགས། དེ་ནས་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་དར་བར་མཛད། ཁོང་སྐུ་གཤེགས་ཁར་གདན་ས་ཞང་སྟོན་དགྲ་འཛིགས་ལ་གཏད། སྐུ་གཤེགས་རྗེས་གདུང་སྦྱངས་པས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྐུ་མང་དུ་བྱོན་ཞིང་རིང་བསྲེལ་ཡང

མང་དུ་ཐོན་ནོ། ཁོང་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དཔལ་མོ་ལུགས་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་གདམས་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

སྲོང་ངེ།

ཁོང་ནི་བོད་ལུགས་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 965 ལོར་ཞང……ཞུང་དུ་ཡབ་མདའ་བདག་བཀྲ་ཤིས་ལྡེ་མགོན་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1036 ལོའི་ཡས་མས་སུ་གར…ལོག་རྒྱལ་པོའི་བཙོན་ཁང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་དངོས་ལ་དྲང་སྲོང་ལྡེ་ཞེས་ཞུ་ཞིང་། ཁོང་གིས་མངའ་རིས་གུ་གེ་བཟུང་ནས་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་ཏེ། རིགས་སྲས་ནཱ་ག་རཱ་ཛ་དང་དེ་ཝ་རཱ་ཛ་གཉིས་རིམ་པར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་བོད་ལུགས་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 996 ལོར་མངའ་རིས་མཐོ་ལྡིང་གསེར་གྱི་ལྷ་ཁང……བཞེངས་པ་དང་། ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སོགས་ཁྱེའུ་བློ་གྲོས་རྣོ་བ་ཉེར་གཅིག་ཙམ་རྒྱ་གར་དུ་བཏང་ཞིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས…མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བཅུག་པ་དང་། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ་བོད་ལུགས་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1016 ལོར་གུ་གེའི་སྲིད་དབང……གཅུང་པོ་འཁོར་རེ་ལ་གཏད་ནས་མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་ལས་རབ…བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཅེས་གསོལ་ཞིང་མངའ་རིས……ནས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་མ་ཡིན། ཁོང་གིས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་ཤྲཱ་ཀ་ར་ཝརྨ་སོགས་པཎྜི་ཏ་ལྔ…ཙམ་གདན་དྲངས་པའི་ནང་ནས་དྷརྨ་པཱ་ལ་ལས་འདུལ་བའི་བཤད་པ…ལག་ལེན་མཛད་པའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ས་དྷུ་པཱ་ལ་དང་། གུ་ཎ་པཱ་

ལ། པྲ་ཛྙཱ་པཱ་ལ་ཀྵེ་པཱ་ལ་རྣམ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་སློབ་མ་མང་དུ་བྱུང་སྟེ། དེ་རྣམས་ལས་བརྒྱུད་པ་ལ་སྟོད་འདུལ་དུ་གྲགས་སོ། གཞན་ཡང་ཁོང་གིས་རྒྱ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ་སོགས་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་གདན་དྲངས་བར་མངགས་ཀྱང་ཐུགས་འདུན་ལྟར་མ་གྲུབ་ནས་གར་ལོག་དང་འཐབ་སྟེ་དམག་ཐོག་ནས་བཙོན་དུ་བཟུང་ཡང་བོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་གར་ལོག་ལ་མགོ་འབུལ་མ་མཛད་ནས་རང་སྲོག་བློས་བཏང་བ་ཡིན། དེ་ཡང་དཔོན་པོ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱིས་གར་ལོག་གིས་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱི་བླུ་ཡོན་ལ་གསེར་ཞུན་ཁོང་གི་སྐུ་ལུས་ཀྱི་ལྗིད་ཚད་ཙམ་ཞིག་དགོས་ཞེས་པའི་རེ་འདུན་ལྟར་མངའ་རིས་ནས་གསེར་མང་པོ་ཞིག་བསྡུས་ཀྱང་དབུའི་ལྗིད་ཚད་ཙམ་ཞིག་མ་འདང་བའི་སྐབས་དེར་གར་ལོག་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ལ་དེ་ལྟར་ཞུ་སྐབས་ཁོང་གིས“ང་ང་རྒས་པས་སྲུ་ལ་ཡང་ཕན་མི་ཐོགས་པས་གསེར་གང་རྙེད་པ་དེ་རྣམས་བསྐུར་ཏེ་རྒྱ་གར་ནས་ཇོ་བོ་རྗེ་དང་། པཎྜི་ཏ་མཁས་པ་མང་པོ་བོད་དུ་སྤྱན་དྲོངས།” ཞེས་གསུངས་སོ། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཡས་མས་གར་ལོག་ཏུ་སྐུ་གཤེགས་སོ། །

སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ 617 ལོར་མལ་གྲོ་རྒྱ་མ་ནང་གི་ཕོ་བྲང་བྱམས་པ་མི་འགྱུར་གླིང་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་དང་། ཡུམ་ཚེ་སྤོང་བཟའ་འབྲི་མ་ཐོད་དཀར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ 650 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ལོ་ཚིགས་འདི་ནི་

མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 629 ལོར་རྒྱལ་ས་འཛིན་ཏེ་ཡར་…ཀླུང་ནས་དམར་པོ་རི་ལ་ཕོ་བྲང་སྤོས་ཤིང་བཙུན་མོ་མོང་བཟའ་ཁྲི……ལྕམ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་གུང་རི་གུང་བཙན་སྐུ་འཁྲུངས། ད་དུང་བཙུན་མོ་ཆུང་བ་ཞང་ཞུང་བཟའ་ལི་ཐིག་སྨན་དང་། མི་ཉག་རུ་ཡོང་བཟའ་རྒྱལ་མོ་བཙུན། བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན། རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་བཅས་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཀྱང་རིགས་སྲས་མ་འཁྲུངས། དེ་ནས་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་གྱི་བློན་པོ་རྣམས་བསྐོ་བཞག་མཛད་ཅིང་མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་ཕྲན་དབང་དུ་བསྡུས་ཏེ་བོད་ཁམས་གཅིག་འགྱུར་བཟོས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་གཏན་ཆགས་སུ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་སྲིད་གཞུང་གི……སྒྲིག་གཞི་དང་ལས་རིགས་སོ་སོའི་ཁྲིམས་ཡིག་གཏན་འབེབས་མཛད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བོད་དུ་སྤེལ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཏེ་བོད་ཡིག་གཅིག་འགྱུར་བཟོས་ནས་བརྡ་སྤྲོད་གཞུང་ལུགས་ཚད་ལྡན་ཅན་དུ་གཏན་འཁེལ་མཛད། བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་མཐའ་བཞིར་བསྐྱེད་ནས་དཔལ་འབྱོར་རིག་གནས་སྤེལ་རེས་མཛད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བལ་ཡུལ་དང་ཐང་རྒྱལ་རབས་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་དམ་པོ…བཙུགས་ནས་བལ་བཟའ་དང་རྒྱ་བཟའ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་ཇོ་ཤཱཀྱ་རྣམ…གཉིས་གདན་འདྲེན་ཞུས། དེ་ལྟར་མཛད་འཕྲིན་སྤེལ་ནས་ལོ་ཇེ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་ཤིང་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་པར་…དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་བང་སོ་ནི་ཡར་ལུང་འཕྱོངས་རྒྱས་སུ་བརྩིགས། ཁོང་ནི་འཛམ་གླིང་སྟེང་དུ་སྐད་

གྲགས་ཡོད་པའི་ཆབ་སྲིད་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

སྤྲོན་པ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ……དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ནི་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ (1235—1280) ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང……ཆོས་མང་དུ་ཞུས། དུས་ཕྱིས་སུ་ཀུན་སྤངས་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཁྲིད་རྣམས་ཞུས་པས་ཉམས་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་ཤ་བ་རི་དབང་ཕྱུག་ཀྱང་མཇལ་ཏེ། གདམས་ངག་ཀྱང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྲོན་ལུགས་ཞེས་པ་མཛད་ནས་གཞན་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྟོན་པ་ཆོས་དཔལ་དང་དཔལ་ལྡན་བླ་མ་ཡིན……ནོ།།

སྨི་ལུང་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1697 ལོར་ཉོ་ཁ་ཟངས་རི་གཙང་སྣ་དཀར་པོར་ཡབ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་པོ……དང་། ཡུམ་རྒྱས་ཕུར་ཆོས་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ལ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཞིང་མཚན་ལ་བློ་བཟང་བསྟན་པ…གྲུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གནང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་ནས་རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་དང་མཇལ་ཞིང་བཀའ་ཆོས་ཡང་འདོད་དུ་བྱུང་བས་ཤིན་ཏུ་བསྐལ་བཟང་ཐོབ། དགུང་ལོ་

བཅུ་བཞི་པར་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དཔལ……
བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ……
མཚན་ལ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཞེས་གསོལ། ལོ་དེར་འོན་མདའ་ཌིས་
གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ལ………
བསྟེན་ཏེ་བསྡུས་གཞུང་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་སློབ་གཉེར་
མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ལས་
བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་པར་ལྷ་
ས་ནས་སློ་ལྷུང་རྣམ་གྲོལ་གླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་འདུས་སྡེ་གསར་འཛུགས་ཀྱི་
རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སྒོ་གནང་། ཞོགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་དང་།
ཕུར་ལྕོག་ངག་དབང་བྱམས་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་
མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར……
མཛད། དེ་ནས་སོག་པོ་ཇུན་གར་དམག་གིས་དུས་ཟིང་བསླངས་པར་
རྟེན་འོལ་དགའ་ས་ཁུལ་ཁག་ཏུ་བྲོས་བྱོལ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་བཞུགས་
པ་མཛད། དེ་རྗེས་ཕོ་ལྷ་མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་གྱི་དབུ་
ཁྲར་ཕྱུར་ནས་ང་ཕོད་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་དང་། ལུམ་པ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་པོ།
སྦྱར་ར་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་གསུམ་གྱི་དོན་གནད་སྐོར་རྩེར་རྒྱལ་བ་བསྐལ……
བཟང་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་མདུན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཕོ་ལྷ་མི་དབང་མཆོག་གི་མཁྲིད་
ཆབ་པ་གནང་། སྐུ་ཚེ་སྨད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མཛལ་བའི་བསྐལ་བ་མ་ལྡན་
པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། བླ་མ་གཞན་དག་ཁག་གི་རྣམ་ཐར་ལྟར་ན་
ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཙ་གྲངས་བཞུགས་པར་མངོན་འདུག ཁོང་གི་
མཚན་གཞན་ལ་འོལ་དགའ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཞུ། ཁོང་གི་གསུང་

རྩོམ་ནི་རྣམ་ཐར་དང་། སྒྲུབ་ཐབས། གསོལ་འདེབས་བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་ལོངས་པའི་པོ་ཏི་བརྒྱད་བཞུགས་སོ།།

སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1418 ལོར་ས་སྐྱར་ཡབ་གུ་ཤྲཱི་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་རྒྱལ་མོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1462 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཡབ་མེས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་དང་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་ཅིང་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། རྒྱལ་མཁར་རྩེ་པས་ཞབས་ཏོག་ལེགས་པར་མཛད་དེ་གདན་སའི་མངའ་ཐང་ཤིན་ཏུ་དར་བར་གྱུར། སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་རྟག་ཏུ་གཞོལ་བས་ཐུགས་དམ་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་ཞིང་མཐུ་དང་ནུས་པའི་མངའ་བདག་ཏུ་གྱུར་པས་ཁའུ་སྐྱེལ་ལྷས་ཀྱི་མགོན་ཁང་གི་ཞིག་གསོས་སུས་ཀྱང་མ་ནུས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་དེ་གྲུབ་རྟགས་ཐོགས་མེད་དུ་སྟོན་ཐུབ་པའི་གྲུབ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ལ་རིགས་སྲས་མ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་གི་གདན་རབས་བཞི་པ་ཡིན་ནོ།།

སློབ་དཔོན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1433ལོར་ས་སྣར་ཡབ་ཞུ་ཡུ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག

ཀུན་དགའ་འདུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1474 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན་ནས་འདོན་ཆོས་རྣམས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། བདག་ཆེན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡབ་མེས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་དང་མདོ་སྔགས་བསྟན་བཅོས་ཀུན་གྱི་སྙིང་བཅུད་ཐམས་ཅད་གསན་ནས་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་བདག་ཆེན་ཤེས་རབ་མཚན་དང་། བདག་ཆེན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ་ལྟར་གདུལ་བྱ་ཡོངས་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ནས་ཡུན་རིང་བཞུགས་པས་ཕྱག་ཞབས་ཀྱང་མང་དུ་འགྱུར་བ་རྣམས་གདན་ས་ཆེན་པོར་བསྡམས་ཏེ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་གི་གདན་རབས་བཞི་པ་ཡིན། འདིའི་མཚམས་ནས་ས་སྐྱའི་རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་གི་གདུང་རབས་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

སློབ་དཔོན་གྲགས་པ་བློ་གྲོས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1367 ལོར་ཚ་མིག་ཏུ་ཡབ་ཏཱ་དབེན་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་དགེ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1446 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་

ནས་དཔལ་ལྡན་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་། བླ་མ་མཉམ་མེད་པ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད་པས་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་ཤབ་སྨད་དང་ཆུ་མིག་སོགས་སུ་བཞུགས་ཏེ་འཆད་ཉན་གཙོ་བོར་མཛད། སྟོབས་དང་རྫུ་འཕྲུལ་མངའ་བས་ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མ་བྲན་ཏུ་བཀོལ་ནས་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཆེན་བསྒྲུབས་པའི་གྲོགས་སུ་གྱུར། སློབ་མའི་ཚོགས་ཀྱང་ཏུ་མར་བསྐྲུན་ཏེ་སོ་སོས་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱིས་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། སྟག་ཚང་ལོ་ཙྪ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱིས་དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་ལས་མ་བཞུགས་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སློབ་དཔོན་རྣམ་རྒྱལ་མཛེས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1233 ལོར་ལྷུམ་མོ་སངས་རྒྱས་སྐྱིད་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ 1277 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1263 ལོར་ཟ་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ཉེར་བཅོ་ལྔའི་རིང་དུ་གདན་སའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་མཛད་དོ། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ།

ཁོང་ནི་ཟ་ལུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཞི་པ་ཡིན།།

སློབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་ནི་མཉམ་མེད་པདྨ་ཡེ་ཤེས་སྐུ་གཤེགས་རྗེས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1208 ལོར་ཚལ་གུང་ཐང་གི་གདན་སར་བསྐོས། ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་གདན་སར་བཞུགས། དེ་ནས་བསླབ་པ་མ་ཐུབ་སྟེ་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་སྲུང་བར་སྐུ་སར་བབས་ཏེ་གདན་ས་ལྷ་ཕྱུག་མཁར་པ་ལ་གཏད། ཁོང་ནི་ཚལ་གུང་ཐང་གི་བླ་རབས་གསུམ་པ་ཡིན།།

སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1238 ལོར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་བསམ་གླིང་དུ་ཡབ་ཟངས་ཚ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་ཡུམ་ཟངས་ཚ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བཙུན་མོ་ལྷ་པའི་ཉེ་གནས་མ་རྡོ་རྗེ་གདན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1274 ལོར་ལྷང་ཡུལ་དུ་སྐུ་གཤེགས་ཞེས་གཙང་བྱམས་པའི་གདུང་རབས་ལས་གསུངས། བླ་མ་དམ་པའི་དངོས་སློབ་ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི་གདུང་རབས་སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས། སྟག་ཚང་ལོ་ཙཱ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་གདུང་རབས་ལས་དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པར་མདོ་ཁམས་སེར་སྨར་སྐུ་གཤེགས་གསུངས་པས་དཔྱད་དགོས། ཁོང་སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཤར་པ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་དང་། ཤར་པ་རྡོ་རྗེ་འོད་ཟེར་གཉིས་

ཀྱི་དྲུང་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད། ཁོང་གི་བཞུགས་གནས་ཀྱང་དཔོན་ཆེན་ཤཱཀྱ་བཟང་པོས་ཤར་གླིང་བཞེངས། ཁམས་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་དོན་ཡོད་པ་དགོངས་ནས་ཕེབས་པས་རྒྱལ་པོ་ཀྲུ་དཀར་ཆེ་ཞེས་བྱ་བའི་བླ་མཆོད་སོགས་མཛད་ནས་བསྟན་འགྲོའི་བྱ་བ་མང་པོར་བསྒྲུབས་ནས་ཕྱོགས་དེར་མི་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། ཁོང་ནི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ས་སྐྱའི་གདུང་བརྒྱུད་ཐེལ་བའི་བདག་པོ་མིན་ཀྱང་རྣམ་པ་ལ་རཀྵི་ཏའི་རིགས་སྲས་རཏྣ་བྷ་དྲ་དགུང་ལོ་ལྔའི་སྟེང་ནས་སྐུ་གཤེགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་གདུང་བརྒྱུད་མེད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་བའི་སྐབས་སུ་ས་སྐྱའི་གདུང་བརྒྱུད་ཐེལ་བའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ་བ་ལས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་དཔལ་འཁྲུངས་སོ།།

སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1238 ལོར་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཆེར་ཡབ་ཟངས་ཚ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་ཟངས་ཚ་བསོད་དམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བཙུན་མོ་གཉིས་པ་མ་གཅིག་ཇོ་འགྲོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ 1279 ལོར་མེ་ཏོག་ར་བར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཆོས་རྗེ་ཕྲ་དཔོན་དང་། བླ་མ་ཙུ་ཕྱུག་པའི་དྲུང་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད་དེ། རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་དུ་མ་མཁྱེན། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་དང་། གཞན་ཡང་ཚོམ་པ་ཅི་རིགས་པ་མཛད་དེ་འཆད་ཉན་ལ་སོགས་པས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་དུ་མ་མཛད། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཆེ་པོ་ཧོར་གྱི་ཡུལ (རྒྱལ་

པོའི་ཕོ་བྲང་) དུ་ཕེབས་དུས་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཡང་ལོ་འགར་བསྐྱངས་མཛད། དེ་ནས་གནམ་བསྐོས་གོང་མ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ཆེན་མོར་ཕེབས་ནས་དབུ་བླ་སྟེ་ཏཱི་ཤྲཱིའི་གོ་ས་ལོ་ཙོ་བརྒྱད་ཙམ་བཟུང་བ་མཛད། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དང་ཉེ་བར་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཙུགས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་འགྲོའི་བྱ་བ་རླབས་པོ་ཆེ་དུ་མ་མཛད། ཁོང་ནི་གནམ་བསྐོས་གོང་མ་ཆེན་པོ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་ཏཱི་ཤྲཱི་གཉིས་པ་ཡིན། གཞན་ཡང་ཁ་ཅིག་ལས། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དབུས་གཙང་ལ་ཕེབས་སྐབས་རྒྱ་ནག་ཤིང་ཀུན་དང་རྒྱལ་སའི་མི་ཧོག་ར་བའི་གདན་ས་ལ་སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་བཀོད། སྐུ་གཤེགས་ས་ཡང་ཤིང་ཀུན (甘肃临洮) ཏུ་གཤེགས་ཞེས་བཤད་པས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1384 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1474 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། དགུང་ལོ་བགྲེས་པའི་སྐབས་སུ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་མཛད། མངོན་པ་དང་། མཛོད། འདུལ་བ་བཅས་ལ་ལེགས་པར་བསླབས་ཤིང་སྐྱོར་མོ་ལུང་སོགས་སུ་གྲྭ་སྐོར་ཡང་མཛད། སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་ཐུགས་དམ་ཡང་ཤིན་ཏུ་འཕེལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཉིས་པར་ལྟང་གི་བཀྲ་ཤིས་དགོན་པར་སྤྱན་དྲངས་ཤིང་། དབང་དང་ཁྲིད་རླབས་རྒྱས་པ་དང་། འོལ་ཛོ་སྲས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཁྲིད་

ཡིག་གི་སྙིང་ནས་རྡོ་རྗེ་ཟབ་མ་པའི་ཁྲིད། སློབ་དཔོན་ཀུན་བཟང་གིས་མཛད་པའི་རྣམ་བཤད་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐུན་དྲུག་ཅུ་ཙ་བརྒྱད་ཙམ་གནང་བར་མཛད། ཁོང་ཐུགས་དམ་རྒྱུན་ཆགས་ཡིན་པས་སྨན་བླའི་རྗེས་གནང་དང་། རྫོགས་ཆེན་གསང་སྐོར་གྱི་ཁྲིད་དང་དཔེ་བཅས་པ་ཡང་གནང་། དེ་ནས་སྤྱན་ཞི་གསལ་བ་སྒྱུར་ཡང་གཞན་གྱིས་བཀླགས་པའི་རྗེས་སུ་བརྗོད་དེ་གདམས་ངག་ཚར་མང་དུ་གནང་བར་མཛད། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་ཙ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་རྡོ་རྗེ་ཟབ་མ་པའི་གདམས་ངག་ལ་ནང་བྱན་ཚུད་པའི་གསང་སྔགས་ཉིང་མའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན།།

སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1352ལོར་ས་སྐྱར་ཡབ་ཏཱ་དབེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་དཔལ་ལྡན་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1407 ལོར་ཞྭ་ཅེར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཏཱ་དབེན་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དང་། ས་བཟང་མ་ཏི་པཎ་ཆེན་གཉིས་ལས་རབ་བྱུང་ཞུས། བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་ལ་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པར་སྦྱངས་ནས་ཚོགས་ཆེན་པོར་ཚོགས་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་ཏེ་འཆད་

ཉན་སོགས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་མཛད་པར་བརྟེན་ཏཱ་མིང་གོང་མ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ཞུང་མཚན་དམ་ཁ་དང་བཅས་པ་གནང་། བོད་དུ་ཆེ་བར་གྲགས་ཤིང་ངོ་མཚར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་འབུམ་མོ་ཆེ་བཞེངས་པ་སོགས་མཛད་ནས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་ལྷ་ཁང་བླ་བྲང་གི་གདུང་རབས་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1142 ལོར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱར་ཡབ་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་འོད་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1182 ལོར་རྒྱ་གར་མ་ག་དྷར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་འཇམ་དབྱངས་དང་། ཀྱེ་རྡོར། སྒྲོལ་མ། མི་གཡོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་རྒྱུ་གསུམ། བདེ་མཆོག་རྩ་རྒྱུད། ཀུན་བཏུས་བཅས་ཐུགས་ལས་གསུངས་པ་གྲགས། ཡབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཕ་ཆོས་དཀར་པོ་ལེགས་པར་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་གདན་ས་གཅུང་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་བཞེས་པར་གཏད་ནས་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན། གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་ཏུ་ཆ་པ (ཕྱ་པ) ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་ལས་ལོ་བཅུ་གཅིག་བར་དུ་བཞུགས་ཏེ་ཚད་མ་རིག་པ་སོགས་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད། མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ་སྟེ་རྗེ་སྲས་བཞིའི་ཡ་ཀྱལ་འཁོན་རྗེ་སྲས་རྩེ་མོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར《ཆོས་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ》ཞེས་པའི་

བསྟན་བཅོས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་འཛམ་བུ་གླིང་གི་བསྟན་པའི་སྲོག་ཤིང་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་མཚན་སྙན་ཐོབ། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་གཟིམ་ཁང་རྙིང་མར་ལམ་འབྲས་གསུངས·····པའི་སྐབས་སུ་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྣང་ངོ་ལ་མི་ཡི་འདྲ་ཤེས་ཐུབ་ནས······འཇམ་དབྱངས་དང་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐུ་དངོས་སུ་མཇལ་བར······གྲགས་སོ། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་ནི་ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལྔའི་ནང་གི་གཉིས་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཞུ་བྱས་དངོས་གྲུབ། སྨོག་སྟོན་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བརྟག་གཉིས་རྣམ་བཤད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར》དང་། 《རྒྱུད་ཀྱི་བསྡུས་དོན》། 《འཕགས་པ་དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་ལོ་རྒྱུས》། 《རྗེ་ས་ཆེན་ལ་བསྟོད་པ》བཅས་པོ་ཏི་གསུམ་བཞུགས་སོ། །

གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1896 ལོར་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་རྨ་ལུང་རྫོང་གི་མདའ་ཁོངས་རི་བོ་དན་ཏིག·····གི་ཉེ་འཁོར་བ་ཡན་སྟག་ཚང་སྡེ་བའི་སྣ་གཡག་རི་ཚང་ཟེར་བ་གསང····སྔགས་རྙིང་མའི་ཁྱིམ་གཞིས་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཡབ་སྐལ་ཟོར་འམ·····པད་མ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1982 ལོར་ཟི་ལིང་མཁར་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་གྱི་དུས་སུ་བ་ཡན་གཡུ་ཚ་དགོན་དུ་ཞུགས་ནས་དགེ·····ཚར་སྒྲུབ་པ་བྱས། ལོ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཀླི་ཚ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྡིངས་

སུ་གྲུ་སར་ཞུགས། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་བྱས་སྐབས་དཀྲུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཐོབ་ཐང་བཞེས་སོ། དེའི་ཕྱི་ལོར་ས་སྐྱ་ཧྲང་གིས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར། མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་སྲིད་གཞུང་གི་བོད་ཡིག་འབྲི་མཁན་གྱི་རྫུང་ཡིག་དང་ས་སྐྱ་ཧྲང་གི་བུའི་བོད་ཡིག་གི་དགེ་རྒན་གྱི་ལས་འགན་བཞེས་སོ། ཁོང 1949 ལོར་གསར་བརྗེའི་བྱ་བར་ཞུགས་རྗེས་སྲ་གཞུག་ཏུ་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་དམག་དོན་དོ་དམ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་རྩོམ་བསྒྱུར་ཁང་གི་ཁའོ་ཀྲང་གཞོན་པའམ་ནུབ་བྱང་རིག་སློབ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཨུ་ཡོན། ཞིང་ཆེན་སློབ་གསོ་ཐིན་གྱི་ཐིན་ཀྲང་། ཞིང་ཆེན་རྩོམ་བསྒྱུར་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རིན་གཞོན་པ་དང་པོ། ཀྲུང་གོ་གློག་བརྙན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་མཁན་གྲོས་ཚོགས་ལི་ཧྲི་ཚོགས་པའི་ལི་ཧྲི། མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་སྐབས་དང་པོ་དང་སྐབས་གཉིས་པའི་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་འཐུས་མི། ཞིང་ཆེན་མི་དམངས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཨུ་ཡོན། རྒྱལ་ཡོངས་སྲིད་གྲོས་སྐབས་གཉིས་པ། བཞི་བ། ལྔ་བའི་ཨུ་ཡོན། ཞིང་ཆེན་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་ལི་ཧྲི། ཞིང་ཆེན་སྲིད་གྲོས་སྐབས་གསུམ་པའི་ཨུ་ཡོན་དང་སྐབས་བཞི་བའི་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པ་བཅས་ཀྱི་འགན་ཁུར་བཞེས་མྱུངས། ཁོང་གི་བརྩམས་ཆོས་ནི《དག་ཡིག་ཉི་མའི་འོད་ཟེར》དང་། 《སུམ་རྟགས་མདོར་བསྡུས》། 《སློབ་སྦྲུལ་གཏམ་གྱི་བདུད་རྩི་ཐིགས་པ》། 《གྲོང་ཁྱེར་ཁྲང་ཁྲིན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཞུ་བའི་འཕྲིན་ཡིག》། 《ཤ་ཚའི་སྙིང་གཏམ》བཅས་ཡོད། ཁོང་ནི་མི་རིགས་དང་

མེས་རྒྱལ་ལ་གཅེས་པའི་སློབ་གསོ་བ་ཞིག་རེད། །

གསེར་ཀོང་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ནོར་ལྡན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1856 ལོར་ལྷ་ས་གོང་ས་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་ཡབ……གཞིས་གཡུ་ཐོག་པའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1918 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་ཕྱིས་པའི་མཚན་ལ་ཡེ་ཤེས་འབར་ཞེས་ཞུའོ། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ནོར་བུར་བསྟེན་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་དགའ་ལྡན……བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ……གསན་སྦྱོང་མཛད། གསེར་ཁང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། རོང་པོ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ། བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་སོགས་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཞེར་བཞི་པར་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་མཛད། དེ་ནས་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ནོར་བུས་བཀའ་ལྟར་རིག་མ་འཛིན་ཡང་སྐྱེ་བོ་མང་པོས་འབྱ……སྒོད་སྣ་ཚོགས་པར་བརྟེན་ཆོས་རྣམ་དག་ཅིག་བྱ་རྒྱུའི་མཐུན་རྐྱེན་དུ……གྱུར་ཏེ་ཕྱུག་རྫས་དང་ཁྱིམ་གཞིས་གང་ལ་མ་ཆགས་པར་དབེན་པའི་རི……ཁྲོད་འགྲིམས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རྟོགས་པ་མངོན་དུ……གྱུར་ཏེ་བྱ་བྲལ་བ་ཆེན་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པར་འབྲུག་ཡུལ་དང་མོན་ཡུལ་སོགས་ནས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར་ཕེབས་ཏེ……བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་བསྒྲུབས་ཤིང་རྒྱལ་ཁམས་ཆོས་ལ་བསྒྱུར།

དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1904 ལོར་དབྱིན་ཇིའི་བཙན་འཛུལ་དམག་ལྷ་སར་སླེབས་སྐབས་གོལ་ལན་ཚ་དྲག་པོ་སྤྲད་ཅིང་སེར་སྐྱ་མང་ཚོགས་ཧ་ལས་ལ་རྒྱལ་གཅེས་བསམ་བློ་དྲིལ་བསྒྲགས་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པར་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་ཕན་ཚུན་བཀའ་ཆོས་གསན་རེས་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་ལྷ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་བུམ་སྒྲུབ་དང་དབང་བཞི་ལེན་ཚུལ་ཉེས་ལྡང་དག་བྱེད་བདེ་ཆེན་བདུད་རྩིའི་ཆུ་རྒྱུན»དང་། «བདེ་མཆོག་ལ་བརྟེན་པའི་བསྙེན་སྒྲུབ་སྦྲགས་མའི་ཚོ་ག་དངོས་གྲུབ་གཏེར་མཛོད»བཅས་ཆོས་ཚན་བཅོ་ལྔ་ལོངས་པའི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

གསེར་ཁང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྟོ་ཐག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་གསང་ཕུ་ཉི་མ་ཐང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། ཁྲི་བཞུགས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ་ཡང་སྤྱི་ལོ 1583 ལོ་དང་། སྤྱི་ལོ 1619 ལོའི་བར་ནས་ཡིན་འདུག ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་འགའ་རེས་འདི་བ་ཨ་གྲོ་ཆོས་རྗེར་

ངོས་འཛིན་པ་ནི་མ་དག་པ་ཡིན་ཞེས་ཨ་ལགས་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་……ལགས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ལྷོ་བྲག་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཁང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ……1780 ལོར་མདོ་སྨད་ཨ་རིག་ཚ་སྟོད་དུ་ཡབ་ནོའི་རིགས་དང་། ཡུམ་ཛ་ཏི་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1848 ལོར་སྲང་ཞུང་རི་ཁྲོད་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་མིང་མཚན་ལ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ར་རྒྱ་སྒར་གྱི་ཆོས་གྲྭ་ལ་ཞུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་བཞེས……མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་མིང་བཟའ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་ཀྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། མིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་ར་གླ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བསྙེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་དབང་ལུང……མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་དབུས་གཙང་དུ་ཐེབས་ནས་གནས་མཇལ་དང་། རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་མཇལ་ཞིང་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཐེབས་ཏེ་ར་རྒྱའི་ཉེ་འགྲོ་གོད་པོ་རྫོང་དང་། གསེར་ཁང་རྩེའི་སྒྲུབ་གནས་སོགས་གནས་ཆེན་བརྒྱད་ལ་སྐུ་མཚམས་བཞུགས། དེ་ནས་བྱ་ཁྱུང་དགོན་དང་། རོང་པོ་དགོན་ཆེན། ལ་མོ་བདེ་ཆེན་སོགས་སུ་གཞུང་ཆེན་

བཀའ་ཁྲིད་དང་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གནང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དགུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་ཆེན་སོགས་ཀྱི་སྔོན་འགྲོའི་རིམ་པ་རྣམས་བླ་མཆོད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་སྙིང་ནས་བསགས་ཚུལ་ནག་འགྲོས་སུ་བཀོད་པ་མཆོག་དམན་ཀུན་གྱི་ཁྲིར་བདེ་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང》དང་། 《བདེ་མཆོག་ལ་ཨི་པའི་ཚོ་ག་བསྡུས་པ་འདོན་ཚུལ་ནག་འགྲོས་སུ་བཀོད་པ་དངོས་གྲུབ་བདེ་ཆེན་འབྱུང་གནས》བཅས་ཆོས་ཚན་བཅོ་ལྔ་ཡོངས་པའི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

གསེར་ཁྲིང་པ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1292 ལོར་ཡོལ་ཕུ་གསེར་ཁྲིང་དུ་ཡབ་རྗེ་བཙུན་མཚན་ཅན་དང་། ཡུམ་དཀོན་མཆོག་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1365 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དྲུག་བདུན་གྱི་ཐོག་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། ཉེལ་པ་པཎ་ཆེན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཉེལ་པ་ཁྲུ་དབོན་ལས་འདུལ་མཛོད་དང་། གསང་ཕུ་བ་ལས་ཕར་ཚད་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་སྣོད་མང་པོར་བསླབས་ནས་མཁས་པར་མཁྱེན། ཆོས་རྗེ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་དང་། རྒྱ་བྲག་ཆོས་རྗེ། སྐྱེས་མཆོག་བསམ་གཏན་དཔལ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་དམ་ཆོས་མང་པོར་གསན། ཁྱད་པར་དུ་རང་ཡུལ་དང་ཉེ་བའི་བླ་མ་མང་པོ་ལ་བསྟེན་ནས་སྔགས་ཆོས་ཤིན་ཏུ་མང་པོར་གསན། ཐོག་ཐོགས་པ་རིན་

ཆེན་བློ་གྲོས་སོགས་ལས་ཤངས་པའི་གདམས་ངག་ཀྱང་མང་དུ་ཐོབ། ཤངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་པོ་མཁས་བཙུན་གཞོན་ནུ་གྲུབ་ལས་གདམས་ངག་རྣམས་ལེགས་པར་གསན། སངས་རྒྱས་སྟོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཅོད་ཀྱི་སྐོར་རྣམས་ཀྱང་ཞུགས་ལ་བཏགས་པས་ཁྱིས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་བསྐྱངས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྣེ་པའི་བདག་པོ་དང་། མི་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཞབས་ལ་བཏུད་དེ་འགྲོ་བའི་དོན་ཆེན་མཐའ་ཡས་པ་མཛད་དེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཙ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། །ཁོང་གི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སློབ་མ་ནི་བྲག་པོ་ཆེ་བ་ཇོ་ཛེ་དཔལ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཏོག་ངག་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། ཁོང་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1746 ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ཆེན་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། ལོ་དེར་མཚོ་སྔོན་ཆིང་ཝང་བསྟན་འཛིན་དབང་ཕྱུག་དང་། དཔོན་མོ་ཨེར་ཁེ་ཤ་ར་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱིན་བདག་མཛད་དེ། མི་དབང་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་གསོལ་དཔོན་རབ་བརྟན་དོ་དམ་པར་མངགས་པར་བརྟེན་ནས་གསེར་སྡོང་ཆེན་མོ་ལ་གསེར་ཞངས་ཀྱི་མདའ་ཡབ་ཁྱུད་མཚར་ཅན་དང་སྙིང་དུ་ནོར་བུ་འབར་བ་ཆ་གཅིག་བཅས་ལེགས་པར་བཞེངས། དེ་ནས་ཁོང་གིས་དངུལ་སྲང་སྟོང་ཕྲག་བཞིའི་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱར་ཤིང་འགན་ཁུར་བཞེས་ཏེ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོའི་རགས་དང་བཅས་པ་སྐྱར་བཞེངས་ཞིག

གསོལ་མཛད་ཅིང་རབ་གནས་རྒྱས་པར་མཛད། ཀློག་ཤིང་ཆེན་མོའི་མཐའ་སྐོར་གྱི་ལ་དང་རྫོ་ཁང་ནང་གི་ནང་རྟེན་ལྷག་མ་རྣམས་སྙིང་པོར་མཛད་དེ་དགོན་པའི་བྱང་ངོས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་སྒོ་བཞིར་གྲགས་པ……… གསར་བཞེངས་མཛད། དེའི་སྐབས་སུ་སྐྱབས་རྗེ་ཏ་ཚག་རྗེ་དྲུང་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་རྒྱལ་མཚན་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་ལམ་སྐུ་འབུམ་དགོན…. དུ་ཞབས་པད་བཀོད་དེ། ཆོས་འབྲེལ་དང་བསྙེན་བཀུར་གྱི་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས། ཉིད་ཀྱི་རྗེ་དྲུང་སྐར་བ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་བཅས་འཚམས་པ་གྲྭ་ཚང་ལ་གནང་ངོ་། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་ཉེར་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

གསེར་ཏོག་ནོ་མིན་ཧན་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1845 ལོར་ཙོང་ཆུའི་ཉེ་འགྲམ་ཨར་ཆ་ཞེས་པར་ཡབ་ཏ་མགྲིན་དང་། ཡུམ་ཚེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1915 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་ཚེ་དཔག་སྐྱབས་ཞེས་ཞུ་བ་དང་། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་སྐྱབས་རྗེ་གསེར་ཁང་བ་བློ་བཟང་… བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཏེ་མཚན་ལ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། ལོ་དེར་གསེར་ཏོག་དགོན་དུ་གདན་སར་བཀོད། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་པཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཚུ་བཟང་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་ཚུ་བཟང་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རབ་རྒྱས་ལས་རབ་བྱུང……

དང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་སྐུ་འབུམ་རང་སྐར་དུ་གདན་སར་བཀོད་དེ་ཞིང་སྐྱོང་ཀ་ཀཱུ་ལྷ་རམས་པ་ངག་དབང་ཆོས……གྲགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་རྒྱུན་འཇུག་དང་། བསྡུས་གཞུང་། རྣམ་འགྲེལ། གྲུབ་མཐའ་ཆུང་བ། དོན་བདུན་ཅུ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད། དབུ་མ་ལུང་རིགས་སྒྲོན་མ་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་སྐུ་འབུམ་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི……ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་བསྡུས་ཆུང་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་བསྡུས་གྲྭའི་དམ་བཅའ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་བཞག……པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་ཤིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་སོགས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས……དབྱངས་ཐིག་གར་གསུམ་དང་བཅས་པར་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་ལོ་གཅིག……བཞུགས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་མཆོད་རྟེན་སྐྱིས་དགོན་པ་དང་། ཁྲི་ཀ་གོང་བ་གྲྭ་ཚང་། ར་རྒྱ་དགོན། མགོ་ལོག མཚོ་སྔོན་ཁུལ་ལུགས་ཕྱོགས་སུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ……རྒྱ་ཆེན་བསྐོར་བར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས……བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཁལ་ཁ་དང་། ཨུ་ཅུ་མུ་ཆིན་སོགས་སུ་ཕེབས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་མཛད། རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་དང་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་སོགས་སུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་གནས་མཇལ་བསྙེན་བཀུར་སྒྲོན……

འདུན་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་པར་ཡེ་ཕྲུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་དགའ་སྟོན་དང་བསྙེན་བཀུར་ཞུས། ལོ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་འཁྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་སྐོར་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་མཛད། སྐུ་འབུམ་དགོན་དང་། ཡེ་ཕྲུང་དགོན། ཕྲུང་རྒྱ་དགོན། བླ་ཡན་སྨད་ཐའི་དགོན། གསེར་ཏོག་དགོན་བཅས་ལ་ཏེན་དང་བརྟེན་པ་མང་དུ་བཞེངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་དང་དགུ་པར་ཨན་འཇའ་སུ་ཞབས་དྲུང་དང་། རྩེ་དཀར་ཞབས་དྲུང་། ཨ་བ་ཧྲ་ཞབས་དྲུང་། གུ་རྒྱ་ཞབས་དྲུང་། ཕྱ་བཞིས་ཞབས་དྲུང་། བྲག་ལུང་ཞབས་དྲུང་། ཡང་རྒྱ་ཞབས་དྲུང་། ཞལ་དཀར་ཞབས་དྲུང་། ཕུན་ཚོགས་གླིང་ཞབས་དྲུང་བཅས་ལ་རྒྱལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་དབང་ཆེན་མང་པོ་གནང་བ་མཛད། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ཆེན་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པ་དང་ཡེ་ཕྲུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བདུད་ཅུ་དོན་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ནང་དོན་རིག་པ་དང་ཐུན་མོང་རིག་གནས་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཆོས་ཚན་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་གོ་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

གསེར་ཁྲིངས་པ་གཞོན་ནུ་འོད།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་སུམ་པ་སྐྱིལ་མཁར་ལ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག

ཡིན། ཁོང་གཞོན་ནུ་དུས་ནས་འདུལ་དཀར་གཞོན་ནུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། ཇོ་བོ་རྗེ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ལམ་རིམ་མན་ངག་དང་བཅས་པ་མང་དུ་གསན་ཞིང་ཐུགས་ཉམས་སུ་ཡང་བབས། དུས་ཕྱིས་སུ་མཁན་པོ་གཙང་ནག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། འདུལ་བའི་སྐོར་ལ་སྦྱངས་པ་ཆེན་པོ་མཛད་དེ་འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་རྗེ་སྒམ་པོ་པའི་དངོས་སློབ་ཕོག་ཕུག་པ་ལས་ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྲིད་རྣམས་ཞུས། དེ་ནས་ཤབ་ཀྱི་སྣ་རིངས་དང་། སོན་གྱི་ཐ་གྲོ། ཐུམ་ཐང་། ཕྲོ་ཕོ་ལུང་། རྒྱལ་གྱི་རྫི་བས་རི་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཆེན་མང་པོ་ཞབས་ཀྱིས…………བཅགས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། དེ་ནས་སེར་ཐུ་དབེན་ཚར་བཞུགས་ཏེ་གསེར་སྡིངས་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད། མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདྲི་ས་དང་མི་ཆེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས…………གཏུགས་སར་གྱུར། རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ལས་མི་ཉུང་བའི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་མཛད། འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོ་རྒྱས་སོ། དགེ་སློང་གཞོན་ནུ་འོད་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་གཞོན་ནུ་འོད་བཅས་ནི་ཁོང་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་མགར (འགར) གྲགས་པ་དབང་ཕྱུག་ཡིན།།

བསམ་གླིང་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1189 ལོར་སྐྱང་སྣད་དིང་རིར་ཡབ་ཕྱུག་པ་མགོན་དང་། ཡུམ་དར་མ་ལྕམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་

ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1260 ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དེ་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་གསན་སྦྱངས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དཔལ་ཆོས་བཟང་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དཔལ་གྱི་ཟུར་ཆོས་པའང་ལོ་མང་དུ་མཛད། སྦྱང་སྟོད་ཀྱི་སེར་ཕྲེང་དགོན་པ་ན་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་སྒོམ······ཆེན་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ལྷ་ལྷན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྐོར་མང་པོ་ཞུས······པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་བརྙེས། གངས་པ་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཆོས་སྐོར་མང་པོའི་དབང་ལུང་ཁྲིད······གསུམ་ཞུས་ཏེ་རྟོགས་པ་ཇེ་མཐོར་ཕྱིན། ཀོ་བྲག་པའི་མདུན་ནས་ཀྱང་ཆོས་མང་དུ་གསན། སྐུ་ཚེའི་སྨད་ལ་སྦྱང་སྨད་བསམ་གླིང་དགོན་ཤ་གསར་འདེབས་མཛད། སློབ་མའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་བསྒྲུབས་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། །

བསམ་གློ་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1629 ལོར་མདོ་ཁམས་རྨ་ཆུའི་བྱང་ངོས་སེ་མདོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1695 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཤིང་པར་ཕྱིན་དང་། དབུ་མ། འདུལ་བ། མཛོད། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་བཅས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་དཀའ་བཞིའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་

ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། གཞན་ཡང་མཁས་གྲུབ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་བཀའ་འགྱུར་དང་། བཀའ་གདམས་གཞུང་དྲུག ཛྷེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་བཅས་ཀྱི་ལུང་རྣམས་གསན། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ལས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་གསན། རྒྱུད་སྨད་དང་བྱང་རྩེའི་འཆད་ཉན་པ་མཛད་ནས་འགྲེལ་བ་བཞི་སྦྲགས་གཟབ་བཤད་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1692 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན''''དམར་བར་མཛད། ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཐོག་ཏུ་སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པའི་གཟབ་བཤད་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ངག་དབང་དཔལ་བཟང་དང་། བཀའ་འགྱུར་བ་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ།།

བསེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1678 ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་སྐོང་གི་བསེའི་ཀ་ལུང་དུ་ཡབ་རིན་ཆེན་སྐྱབས········དང་། ཡུམ་སྐྱིད་མོ་བྱ་མས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1738 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་མགར་གོང་ཚེ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས······ཤིང་མཚན་ལ་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར

དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྒོ་མང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་དཔོན་སློབ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྡུས་གྲྭ་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་སྟག་ཚང་ར་སྟོད་དུ་ཕེབས་ནས་བསྡུས་ཚན་རེ་རེ་བཞིན་ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས་པས་བློ་གསལ་བྱེ་བའི་དབུས་ན་ཡུང་རིགས་སྨྲ་བ་ལ་འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས། སླར་འབྲས་སྒོ་མང་དུ་ཕེབས་ཏེ་དཔོན་སློབ་འོད་ཟེར་རྒྱ་མཚོ་དང་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་གཉིས་ལ་བསྟེན་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། གསང་ཕུར་གྲྭ་སྐོར་མཛད་དེ་དཀའ་བཅུ་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་བཞད་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་གསང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་གཞུང་ཕྱག་ལེན་དང་བཅས་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1710 ལོར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་ཞབས་ཕྱིར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གསར་འདེབས་སྐབས་སུ་དགེ་བསྐོས་མཛད། ལོ་དེའི་སྟོན་ཀ་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་བཀའ་ལྟར་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ཉེར་དགུའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དགོན་པའི་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དགེ་འདུན་མང་ཚོགས་ཐུགས་ཆེམས་པའི་དོ་དམ་གང་ལེགས་མཛད། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཤོང་ནི་བཞི་ཚང་གི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན་ལ།

ལྷ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་རབས་གཉིས་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་འགྱུར་རོ་སྤྲུལ་སྐུ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་དང་། གསེར་ཁང་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། ཀང་ཚ་ངག་དབང་མཁྱེན་རབ། དཔལ་མང་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ། གླིང་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། ཛ་བ་རབ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ། ཛ་བ་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ། འབེ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ། ཛ་བ་གོ་ཐོབ། རབ་འབྱམས་པ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས། རབ་འབྱམས་པ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«ཚད་མའི་དགོངས་དོན་རྩ་འགྲེལ་མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱན»དང་། «ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྣམ་ཐར་བཙན་པོ་མ»། «རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་མོ»། «དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་རྒྱུས་བསྡུས»གཉིས། «བསམ་གཟུགས་མཐའ་དཔྱོད»། «གསང་རྣམ་འོག་མིན་མ»། «གསང་རྣམ་འོག་མིན་མ་མཚན་ཅན»བཅས་བཞུགས་སོ། །

བསེ་གཉན་མེར་མོ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ལྡེ་འཕྲུལ་ནམ་གཞུང་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་དང་། རྒྱལ་པོ་སེ་སྙོལ་ནམ་ལྡེའི་མ་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །

བསེ་ཚང་ངག་དབང་འཇམ་དབྱངས་བཀྲ་ཤིས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1738 ལོར་མདོ་སྨད་ཀན་སུའི་ཕྱོགས་སུ་རིགས་རུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཁྲི [illegible] པའི་ཞུགས་ས [illegible] ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ

1811 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྡེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེས་སྐུ་གོང་མ་བསེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས···འཛིན་མཛད་ཅིང་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ཐུགས······གཉེར་མཛད། ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། གསེར་ཁང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཀུན་སྤངས་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ། མཁས་གྲུབ་རིན་ཆེན་སོགས་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་གསན། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ལས་སྒྲུབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་དང་མགོན་པོའི་བཀའ་ཆེན་བཅུ་གསུམ་སོགས་རྒྱ···ཆེར་གསན། དེ་ནས་རེ་ཞིག་ཏུ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཚོགས་ཆེན་ཁྲི་བ་མཛད་ཀྱང་ནང་ཟུང་ཟད་མ་མཐུན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཁྲི་ལས····དགོངས་པ་ཞུས་ཏེ། གཏེར་ལུང་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་དུ་ཕྱིན་ནས་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1771 ལོར་རོང་པོ་གྲོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི···གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། རིམ་པ་སྐོང་སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པའི་བླ་མ་ཡང་བཞུགས། ཁོང་ནི་བསེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཡིན། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་དང་། རོང་པོ་གྲོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །

བསོད་ནམས་མཁན་ཆེན་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ནི་ན་ཆོ་བ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་ཡོས་

ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1879 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྐུ་འབུམ་ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་མོ་ནས་གོང་མ་ཟླ་ན་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྲུལ······སྐུར་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་སྐུ་འབུམ་རང་སྐར་དུ་གདན་སར་བཀོད། ཚེ་ཤོས་ངག་དབང་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་རབ་བྱུང་དང······དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། ཤ་ཀྱཱ་ཤྲཱ་རམས་པ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭ་དང་། རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒོར་རིམ་གྱིས་ཞུགས་ཏེ་མདོ་དང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ·········སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། གསེར་ཏོག་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་དང་། མི་ཏྲ་བརྒྱ་རྩ་སོགས་ཀྱི་དབང་ཆེན། སྤྱི་བྱུར་གྱི་རྗེས་གནང་བཅས་གསན་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1851 ལོར་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས·····འཆད་ཉན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་དག་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་གསེར་ཏོག་དགོན་དགའ་ལྡན་འགྲོ་ཕན་གླིང་གི་སློབ་ཆུང་ལ···བཞུགས་ཏེ་ཞལ་འདོན་དགེ་སྦྱོར་གྱི་རིམ་པ་ལ་ཉིན་མཚན་ཁོར་མོ·········ཡུག་ཏུ་དུས་འདའ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

བསོད་ནམས་གྲགས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1723 ལོར་མདོ་སྨད་མི་ཉག་གི་མངའ་ཞབས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1789 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བླ

སྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་སྡེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཞབེ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བསྙེན་ཏེ་བསྡུས་གྲྭ་དང་ཕར་ཕྱིན་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་འབྲས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་གནང་ཞིང་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྐྱོར་དཔོན་མཛད་ནས་རྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་མོ་ལེའུ་གསུམ་པའི་མཚམས་སྦྱར་བར་དུ་རྫོགས་པར་ཐུགས་འཛིན་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཤིང་རྒྱུད་པའི་འགྲིག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ངེས་པ་བྱུང་། དེ་ནས་འབྲས་སྤུངས་དགེ་འཕེལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་རྟགས་ཐོན་པ་མཛད། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས། ལྕང་སྐྱ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན། བ་རི་དཔོན་སློབ་ངག་དབང་དོན་གྲུབ། ཀློང་རྡོལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བཅས་ལས་ཟབ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དེ་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ཏེ། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1772 ལོར་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་དབུས་ཀྱི་སྨད་རྒྱུད་དང་མཐུན་པར་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ཨུ་ཀེ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་འཆད་ཉན་ཡར་ལྡན་དུ་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ་1779 ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་དང་། གཏོང་སྒོ་ལ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཐུགས་ཁུར་མཛད་ཅིང་། གང་ཅིའི་

མཐུན་རྐྱེན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་བྱུང་། ཁྲི་ཟུར་ནས་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་འཆད་པ་དང་། ནད་པ་རྣམས་ལ་གཙོད་གནང་ནས་བར་ཆད་སེལ་བ་བཅས་མཛད་དེ་དུས་འདའ་བའོ། ཁོང་ནི་ལྷ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་བཅུ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

བསོད་ནམས་རྒྱལ་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ···· སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་ནས་བསྟན········ བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཇོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《ལམ་དང་པོ་བའི་དམ་ཚིག་མདོར་བསྡུས་པ》སློབ་དཔོན་ཧཱུྃ་ན་བི་ཧྲིས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ་གྲགས་བཟང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1399ལོར་ཤབ་དགེ་ལྡིངས་ཀྱི་སའི་ཆར་ཞུར་གྱི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1452 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུ་དུས་ནས་མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་དང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་ལྡན་སྐལ་བ་བཟང་པོ་སོགས་དང་དད་པའི་དགེ་འདུན་གྲངས······ ཚང་བའི་སྤྱན་སྔར་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ལ་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ་གྲགས་བཟང་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་མཁན་ཆེན་

གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་དང་། དད་པའི་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྔའི་དབུས་སུ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། མཁན་ཆེན་གོང་མ་གཉིས་ལས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་གསན། གཞན་ཡང་དཀར་བརྒྱུ་པ་དར་བཟང་དང་། གྲུབ་ཆེན་བསོད་བློ་བ། སྟར་ཐང་པ་རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེ། སྤྱན་སྔ་ཉེར་གཉིས་རིན་པོ་ཆེ། གཙང་པ་བློ་བཟང་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བླ་མ་མང་དུ·····བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་ཀུན་ལ་མ་མཁྱེན་པ་མེད་པར་ནང་བྱིན་ཚུད། ལོ་ཞེ་བཅུ་དྲུག་རིང་དུ་སྟར་ཐང་གི་གདན་ས་བསྐྱངས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་དཔལ་ཕག་མོ་གྲུབ་པའི་ཆོས་སྐོར་གྱི་གོ་སར་བཞུགས། གོང་མ་ཕག་གྲུའི་བླ་མ་མཛད། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྩོམ་པའང་མང་དུ་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཆོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་བློ་གྲོས་དང་། ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་དཔལ། ཆོས་རྗེ་ལོ་ཆེན། ཆོས་ཆེ་འདུས་པ་བ། ཆོས་རྗེ་དགེ་འཕེལ་བཅས་ཡིན། །ཁོང་ནི་དཔལ་སྟར་ཐང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན། །

བསོད་ནམས་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྨོད་ཙམ་དུ་སྐྱེ···འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙྪ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་·········སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་

ཡིག་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ……བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ལ་བསྟོད་པ》དང་། 《ནོར་བུ་གླིང་གི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལྷ་ལྡེ་ལ་བསྟོད་པ》། 《འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ལ་བསྟོད་པ》། 《ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སྨྲེ་སྔགས་ཀྱིས་བསྟོད་པ》། 《ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སྨྲེ་སྔགས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་བྱིན་རླབས་ཅན》། 《སྙིང་རྗེ་ལ་བསྟོད་པ》། 《དཔལ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ལ་བསྟོད་པ》། 《འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ལ་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ནོར་རྒྱས་ཀྱི་བུས་བསྟོད་པ》བཅས་བཞུགས……སོ། །

བསོད་ནམས་ཕྱོགས་གླང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1439ལོར་གཙང་མཚམས་སུ(དེང་གཞིས་ཀ་རྩེ་རྒྱལ་མདའ་ཆུས་དབེན་ས་ཁུལ)སྟོ་ཁྲིད་བླ་མ་ནམ་རྒྱལ་དབང་ཕྱུག་གི་ཚ་བོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་པོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1504 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་བྱིས་པའི་དུས་སུ་ཁྲིའུ་མདོག་དང་ཉམས་ངན་པ་ཞིག་ཡོད་པས། བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་ཁྲིར། བ་སོ་བ་ཁོང་གིས་བྱིས་པའི་མིང་ལ་ཅི་ཟེར་ཞེས་གསུངས་པའི་ལན་དུ་བེའུ་ཟེར་ཞེས་ཞུས་པས། དེའི་སྐབས་སུ་བ་སོ་བ་ཁོང་གིས་བེའུ་རྐང་ན་གླང་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན……གསུངས་ནས་མཚན་ལ་བསོད་ནམས་ཕྱོགས་གླང་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་སེམས་དཔའ་བློ་གྲོས་སྤྲས་པ་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་མར་བསྟེན་ནས……

ཚད་མ་རིགས་གཏེར་དང་། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། མངོན་པ་མཛོད། དབུ་མའི་རིགས། འདུལ་བ་མདོ་རྩ། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་བཅས་ལ་གསན་སྦྱངས་ཞིགས་པར་མཛད་པས་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་ཐོབ། གསང་ཕུར་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དེ་ནས་སྐབས་ཤིག་ལ་ཐུབ་པའི་ལི་སྐུ་ཞིག་གིས་ལུང་བསྟན་བཞིན་དབེན་རྩ་ཕུར་ཆོས་འཁོར་དབུས་གླིང་ཞེས་པའི་སོ་དགོན་ཞིག་འདེབས་པར་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་ཁོང་གིས་གཡེན་དགོན་གྱི་ཁྲི་པ་ཐུགས་འགན་བཞེས་པ་དང་། དགེ་ལུགས་པའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་གསུང་བའི་དབེན་ས་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་རྩོམ་སྒྲོལ་བརྟོད·········གནང་ཡོད་ལ། འདབ་ཆགས་དང་གླིང་སོལ་མཛད་ཚུལ་གྱི་མགུར་སྙན་བཅས་བསྟན་བཙོས་མང་པོ་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་པཎ་ཆེན་ཤེར་ཏི་ནིའི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཡིན།།

བསོད་ནམས་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་གཡུ་ཙང་ཅེན་བརྡབས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཀ་དུང་ཙས་མལ་ཡིན། འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ་ཡང་རྟོགས་ལྡན་མཛེས་པ་སྙིང་པོའི་ནུ་བོ་ཡིན། །ཁོང་ནི་རྟོགས་ལྡན་མཛེས་པ་སྙིང་པོ་དང་། མཁན་པོ་ཤཱཀྱ་བཀྲ་ཤིས་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་བསོད་ནམས་དབང་ཕྱུག་ཅེས་གསོལ། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1244 ལོར་ཟླ་ལུང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་བཅུ་བཞིའི་རིང་དུ་གདན་སའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། དེ་ནས་ལྷ་ཕྱུག་དགོན་པའི་གདན་ས་མཛད། བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་ལས་དོན་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་ཟླ་ལུང་དགོན་པའི་གདན་

རབས་གཉིས་པ་ཡིན། །

བསོད་ནམས་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཆོས་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《སྤྱིལ་མར་བསྟོད་པ》དང་།《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བསྟོད་པ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

བསོད་ནམས་སེང་གེ

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་ཚད་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཆོས་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་སྔགས་བཏུ་བ》ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་དཔལ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

ཏ

ཏན་འཛིན་འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ1773 ལོར་བ་ཡན་ཀ་བཞི་ཁུགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་རིག་གནས་བཅས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། ཚ་བ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱོང་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་རང་དགོན་བྱ་ཁྱུང་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ 1832 ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། མགོན་ཁང་གི་སྐུ་བརྟེན་རྣམས་གསར་བཞེངས་མཛད། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་དགུ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཏོ་ཚོག་ཁྲ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1847 ལོར་ཟླ་ཚུའི་སྨོ་ངོས་མང་རའི་གཞུང་དུ་ཡབ་མཆོག་གནས་སྐྱབས·········· དང་། ཡུམ་ལྷ་མོ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1902 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་སྐུ་གོང་མ་ཁྲི་ཆེན་ཐུབ་དབང་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དགེ་ཚོགས་གླིང་གི········ གདན་སར་བསྐོང་ཅིང་དགའ་སྟོན་རྒྱས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཁྲི་ཀའི་ར་ཟའི་དགོན་དུ་བློ་བཟང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་ལས་བར་མ···· རབ་བྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་བཞེས་ཤིང་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད······ བཅས་ལ་མཁས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་ཐམ་པར་རང་དགོན་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་ལ་གསན་སྦྱངས་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་རང་སྒར་དུ་གདན་སར··· བསྐོད་ཅིང་དགའ་སྟོན་ལེགས་པར་མཛད། ཉ་ཀྲ་ལྷ་རམས་པ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྒྲར་ཞུགས་ཏེ་རིགས་ལམ་སོགས་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད། དེ་ནས་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་ཆེན་མོར་ཕེབས་ཤིང་ཞན་བཏུན་རྒྱལ་པོས······ མཇལ་ཕྲད་གནང་ཞིང་སྐུ་གོང་མའི་འཇའ་ས་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གསེར་གྱི་འབྲུག་རིས་བདུན་བཀྲ་བའི་གོས་ཆེན་གྱིས་གཡོགས་པའི········ བཞུགས་ཁྲི་སེར་པོའི་བདག་རྐྱེན་བསྩལ། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་རང་དགོན་བདེ་ཆེན་གླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་བཀའ་པོད་ལྔའི་གཞུང་ལ་རྟགས······· [illegible] ཀྱི་བཀྲལ་ལན་ལ་བརྟེན་པའི་གསན་སྦྱངས་བཟར་ཤ····

ཆོད་པར་གནང་།   དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་སྐྱབས་རྗེ་ཐར་ཤུལ་དགེ་འདུན་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ…འདུལ་འཛིན་མཁས་པ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་དུ་གྱུར།   དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་ཆེན་མོ་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཤིང་ཐུན་ཀྲི་རྒྱལ་ཕོས་མཇལ་ཕྲད་གནང་ཞིང་དགོན་པ་ཉེར་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་དང་སྲིད་ཀྱི…ལས་བྱེད་ཕུ་ཡུན་ཐམ་ཀ་དང་།   མཚོ་བདུན་དགོན་པའི་ཐམ་ཀ་བྱུང་འབྲེལ་དུ་བསྡམས་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས།   དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ 1882 ལོར་སྐུ་འབུམ……དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་གདན་ས་ལོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱངས། «བཅའ་ཡིག་ཆེན་མོ»ཡི་དཔྱད་འདེགས་ཀྱི«དེབ་ཡིག་བླང་དོར……གསལ་བའི་མེ་ལོང་བྱུར་གནས་དགའ་སྐྱེད»ཕྱག་བྲིས་མཛད་ཅིང……དགོན་པ་ཡོངས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་དང་སློབ་གཉེར་ལ་དོ་དམ་ནན་ཏན་དུ……མཛད།   སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བཅས་པ་ཉམས་པ་སླར་གསོ།   སྟར་མེད་གསར་འཛུགས་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་མཆོད་བཀུར་བསྙེན་གསུམ་རྒྱ་ཆེར་མཛད།   ཁྲི་བྱུར་ནས་བདེ་ཆེན་དགོན་པ་དང་།   ལོ་རྡོ་རྗེ་བྲག   སྣང་རའི་གསེར་ཁང་སོགས་དབེན་གནས་དུ་མར་གཙོར་བཞུགས་དང་།   དུས་རྒྱུན་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། འཇིགས་བྱེད་དཔའ་གཅིག   ཞི་ཁྲོ་སྒྲགས་སྒྲུབ་ཀྱི་མན་ངག་སོགས་ལ་ཐུགས་དམ་མཛད།   དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།   ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་དྲུག་བཅུ་རེ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ།།

ཏེར་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་དངོས་སློབ་བློ་བཟང་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་པ་ལས་རྣམ་ཐར་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་ཚིག་དོན་གསལ་བྱེད་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེའི་མཆན་འགྲེལ་སྨུ་ཏིག་ཕྲེང་བ》ལ་པོ་ཏི་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

ཏོར་སྟོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་བ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1373 ལོར་མལ་དྲོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1447 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་སོགས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་པད་ལ་བསྟེན་ནས་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས། སྔགས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་སྦྱངས་པས་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པར་བརྙེས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོར་གྱུར། དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་བྱང་རྩེ་ཕྱག་འདེབས་མཛད་ཅིང་བླ་ས་བཟུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད་པས་གྲྭ་བུ་སློབ་མང་དུ་འདུས་ཤིང་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་མང་དུ་ཐོན་ནོ། འཕོལ་གནས་སུ་ཡང་དབེན་ཕྱག་འདེབས་མཛད་ཅིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་སོ། དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་བཞེངས་

པའི་དངུལ་གྱི་སྒོ་མང་མཆོད་རྟེན་དངུལ་གདུང་རིན་པོ་ཆེའི་གཡོན་གསུམ་པར་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་བྱང་རྩེའི་བླ་རབས་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །

ཀར་ལྡིང་ཞབས་དྲུང་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1811 ལོར་སྒོ་མི་ཆོས་བཟང་སྐྱེ་བར་ཡབ་ལྷ་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་གཡང་མོ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1883 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྐྱབས་རྗེ་གསེར་ཁང་རྫོང་རྗེ་འཆང་གིས་སྐུ་གོང་མ་འགག་ཤིང་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། རྗེ་མགོན་ཀླུ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་རྣམ་འགྲེལ་དང་ཕར་ཕྱིན་བཅས་ལ་སློབ་གཉེར་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་དབུ་མཛོད་འདུལ་གསུམ་ལ་བརྡར་ཤ་ཆོད་པའི་ཐོས་བསམ་དང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་ཡང་མང་དུ་གསན། རང་ཡུལ་འདིར་ཐེབས་ནས་དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་རྒྱ་མཚོའི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། ལོ་བདུན་གྱི་རིང་ལ་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1841 ལོར་རྒྱུད་པ་མཁན་པའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་འཆད་ཉན་དང

འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་བཅས་པར་ཚགས་འཛིན་གང་ལེགས་གནང་། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཀྱང་རང་སྐར་འདི་དང་སྒོ་རྩེ་རི་ཁྲོད་གཉིས་སུ་བཞུགས། བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་སྲོག་ཤིང་དུ་མཛད་པའི་སྙིང་ནས་ཐུན་མོང་པ་རིས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་སྦྱངས་ཤིང་སྐུ་གསུམ་གྱི་དགེ་རྩ་སྨིན་པ……དང་གྲོལ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཟབ་མོ་ལ་དགྱེས་དགུར……རོལ་བའི་འབྲས་རྟགས་སུ་སྐུ་ལུས་ལས་ཉམས་རྟོགས་འབར་བའི་དྲི……ངད་ལྡང་བ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་ཡོན་ཏན་བླ་ན་མེད་པས་བརྒྱན། དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་རབས་ལྔ་བཅུ་པ་ཡིན་ནོ། །ཏོར་ཞིང་སྨན་པ་པོའི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཡིན། །

ཏོར་ཚང་འཛིགས་མེད་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ 1816 ལོར་མདོ་སྨད་དཔལ་ཤུལ་དུ་ཡབ་མཁའ་འགྲོ་འབུམ་དང་། ཡུམ་ཁ་ནག་བཟའ་བསོད་མོ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མ་དང་གུང་ཐང་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་ཀྱིས་སྐུ་གོང་མའི་སྤྲུལ་སྐུར་ཐུགས་ཐག་བཅད་ཅིང……གདན་སར་བཀོད། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་ལས་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་དཀྲུས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་དགུ་པར་རྒྱན་འཇུག་སོགས་ལ་ཐུགས་འཛིན་གནང་ཞིང་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ……པར་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། ཁྲི་ཆེན་སྟག་ལུང་བློ་བཟང་ཉི་མ་ཡོངས་འཛིན་

ཏུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་བསྐྱར་སྦྱངས་མཛད་ཅིང་སྔོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། རྒྱལ་ཚབ་ཚ་ཇོར་ནོ་མིན་ཧན་དང་། ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས། ཏ་ཚག་རྗེ་དྲུང་། ཐུ་ཧི་བློ་བཟང་འཇམ་དཔལ། ཀུང་ཐང་བློ་གྲོས་བསྟན་པ་བཅས་ལས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཤིང་ཡུན་རིང་མ་བཞུགས་པར་ཧོ་ཤུལ་དགོན་པ་སོགས་སུ་ཕྱིན་ནས་བཀའ་ཆོས་གསུངས། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཙན་དན་ཇོ་བོ་བཅས་མཆོད་འབུལ་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1854 ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་གང་ཡོད་ཡར་ལྡན་དུ་མཛད། བཅའ་ཡིག་གསར་བཞག་མཛད། ཁྲི་ཐུར་ནས་བཤད་སྒྲུབ་ལེགས་མཛད་གོང་དུ་སྤེལ་ཞིང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ནས་དུས་འདའ་བའོ། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་ཞེ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཧོར་ཚང་འཇིགས་མེད་རིགས་པའི་སེང་གེ

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1747 ལོར་མདོ་སྨད་ཤར་ཕྱོགས་ཧོར་ཚང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་

གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཁྲི་ཆེན་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་གནང་ནས་པན་སྐར་དུ་གདན་དྲངས། དགེ་སློང་བསམ་གཏན་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་དང་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ······བྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེས་རྒྱ་མཁར་སྐར་དུ་གདན་དྲངས་ཤིང་ཆོས་གྲྭར་ཕེབས་ཏེ་བཀའ་ཆོས······འགའ་གསན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཐོས་བསམ་གླིང་ན་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། དེ་ནས་བཟུང་དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་བར་དུ་བསྡུས་གྲྭ་དང་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཐོས···བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་འབྲས་སྤོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ···སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལས་ཀྱང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དང་བདེ་ལམ་གྱི་གསུང་བཤད་གསན་ཞིང་ཐུག···ཐྲིས་ཀྱང་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་བཏབ། གཞན་ཡང་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་། བ་རི་ངག་དབང་དོན་གྲུབ། བྲག་རྒྱབ་དཔོན་སློབ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་སོགས་ལས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི······གདམས་པ་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་མདོ་སྨད་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ལྟར་བྲག་ཕུང···དགའ་ལྡན་རབ་རྒྱས་གཞི་འདིང་བར་མཛད་ཅིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན···མཛད། བྲག་དཀར་ངག་དབང་གྲགས་པ་དང་། ར་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ། རི་ཁྲོད་པ་ངག་དབང་མཁྱེན་རབ་བཅས་ལས་སྣར་ཐང་བརྒྱ་རྩ། སྒྲུབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ། འཕྲུལ་འཁོར་ལྕགས་མཁར།

འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1789ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ······བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་འཆད་ཉན····དང་གཏོང་སྒོ་སྤར་ལས་ལྷག་པར་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་བྲག་དཀར་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤེལ་ཞིང་ཐུགས···དམ་ཉམས་བཞེས་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བའོ། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་ཉི་ཤུ་བ་ཡིན་ནོ། །

རྟར་ཚང་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་ནི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་མདོ་སྨད་རྟར་ཚང་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1729ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་བ་སོ་རྗེ་དྲུང་འཇམ་དབྱངས་ངག་དབང་དཀོན་མཆོག་ཉི་མ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང····བཀའ་ཆོས་གསན། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་བསྟུས་གཞུང་དང་གཞུང་བཀའ་པོད····ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མང་དུ་ཞུས། མི་རིང་བར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ཅིང་རིགས་ལམ་རྣོ··བའི་སྙན་གྲགས་རྒྱས། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ལས་སྒྲུབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་དང་། སྣར་ཐང་བརྒྱ་རྩ། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྐོར། མགོན་ཆེན་བཅུ་གསུམ། གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་སོགས་

ཀྱི་དབང་ཆེན་རྣམས་གསན། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་སྟོད་རྒྱུད་དུ་ཞུགས་
ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ……
དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། རྒྱུད་
པའི་ཁྲི་བ། ཤར་རྩེའི་ཁྲི་བ་རིམ་གྱིས་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་
པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1722 ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་ལ……
ཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་ཆོས……
འཆད་ཉན་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་པ་བཅས་ལ་འབད……
འབུངས་མཛད། རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་ལ་
ཕེབས་ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་ལུང་མང་པོ་འབུལ་བར་མཛད།
ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་དང་།
ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ ཁྲི་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་བཅས་ཡིན།
ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་པ··
ཡིན་ནོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཤར་རྩེ་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ་ཞེས་
ཞུའོ། །

ཧོར་རབ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1697
ལོར་མདོ་སྨད་དབལ་མང་གི་ནང་ཚན་ཧོར་གྱི་ཊུས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས།
རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1763ལོར་སྐུ……
གཤེགས། ཁོང་དཔོན་པོ་ཧུ་ནང་གིས་དགོན་པར་ཐེངས་གཅིག་ལ་སྨྲ་
རྒྱུན་བརྒྱ་བཞག་པའི་གྲས་སུ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཆོས་གྲྭར……
ཞུགས། བསེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ལ་བསྙེན་ནས་བསྡུས་གཞུང་དང··

བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་མཁས་པའི་གོ······འཕང་དམ་པར་མངའ་བརྙེས། དབུ་མ་ལུང་རིགས་གཉེར་མཛོད་ཐུགས་ལ་བཟུང་ནས་སྐུ་མ་འདས་ཀྱི་བར་དུ་ཞལ་འདོན་མཛད་ཅིང······ཟབ་མོའི་ལྟ་བ་ཡང་ཐུགས་སུ་འཁྲུངས། བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་པའི་ཡུན་ཚད་ནི་བསྡོམས་པས་ལོ་བཅུ་གཅིག་གི་རིང་དུ··འགོར་ཏེ་འགྲེལ་བ་བཞི་སྦྲགས་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་བཤད་པ་སོགས་འཆད་ཉན་དམར་བ་ཁྱེ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། དུས་རྒྱུན་དུ་ཐུགས་ནང་དུ་ཕྱོགས་པས་སྐུ་མདུན་གྱི་བྱ་བྱེད་ཕལ་ཆེར་མི·······གཟིགས་ཤིང་མཇལ་མི་ལ་ཕྱག་དབང་ཙམ་ཡང་མི་གནང་བ་ཡིན། ཁྲི་ཟུར་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར་ནས····སྐལ་ལྡན་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་མོས་བསྐངས། དགུང་ལོ་རེ་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་བ་ཡིན་ནོ།།

༧་ཁང་ལུང་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1662ལོར་མདོ་སྨད་ཛོག་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1737ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་ལྔ་ཁང་ལུང་པ་ངག་དབང་བྱམས་པའི་སྤྲུལ·····སྐུར་ངོས་འཛིན་གནང་ཞིང་རྒྱལ་མོ་བསམ་གྲུབ་གླིང་གི་གདན་སར······བཀོད། དགུང་ལོ་བདུན་པར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་བསེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། ལམ་རིམ་དང་།

སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ། མཁས་གྲུབ་བརྒྱུད་སྐྱེ་སྐྱི་ཟམ། བདེ་ལམ་ཟམས་ལ་བྱུང་བར་སྦྱངས། དགེ་འདུན་མཆོག་ལྡན་ལས་སྒྲ་རིག་པ་དང་། གསོ་བ་རིག་པ། རྩིས་དཀར་ནག་སོགས་ལ་སྦྱངས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་སྐྱེ་ཁྲི་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་བཀའ་ཆོས་གསན། བཀའ་འགྱུར་བ་བློ་བཟང་ཉི་མ། ཡ་ཕུའི་དཔོན་སློབ་བརྩོན་འགྲུས་བཟང་པོ། འདུལ་འཛིན་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་སོགས་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་དུ་མ་དང་། ཐང་ཚང་བློ་བཟང་ཤེས་རབ་ལས་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་། ཁྱད་པར་དུ་སྟོབས་ལྡན་སྔགས་རམས་པ་ལས་སྔགས་ཕྱོགས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་མཆོད་མཇལ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་རང་དགོན་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་དཔའ་གཅིག་གི་དབང་ཞུས་ཤིང་ཐུགས་ཡིད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས། འཆད་ཉན་དང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བས་ཕྱོགས་དེའི་བསྟན་འཛིན་ཀུན་གྱི་གཙུག་རྒྱན་དུ་གྱུར། དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ལྷ་ཁང་ཤུང་པའི་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་ཁང་ཤུང་པ་ངག་དབང་བྱམས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1683ལོར་མདོ་སྨད་གླུ་ཤོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1736ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་མ་ལྷ་ཁང་ཤུང་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུར

ཇོས་འཛིན་གནང་ཞིང་རྒྱལ་མོ་བསམ་གྲུབ་གླིང་གི་གདན་སར་བཀོད། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་གསོ་བ་རིག་པ་དང་། སྒྲ་སྙན་ངག རྩིས་དཀར་ནག་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་མཁས་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ནས་གཞུང་…བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་པས་ལྷ་རམས་པའི་……མཚན་བཏགས་བཞེས། འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་དང་རིག་འཛིན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་རྣམ་གཉིས་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། རྒྱལ་དབང་མཆོག་ནས་ཧུ་ཐོག་ཐུ་མེརྒན་ཆོས་རྗེའི་ཆོ་ལོ་དང་བཀའ་ཤོག་བསྩལ། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་དགོན་པ་གསར་དུ་ཕྱོས་ཤིང་མཆོད་གཞིས་དུ་མ་མངའ་འོག་ཏུ……བཙུག གྲྭ་ཚོགས་ཉིས་སྟོང་དུ་ཉེ་བ་མཉམ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲོལ་ཡང་འདི་དུས་ནས་བྱུང་། དཔོན་པོ་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ལ་གདན་ས་གཏད་དེ་ཐག་ཡུང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ཚུར་དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«བསྟོད་པ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་མཛེས»སོགས་འགའ་རེ་བཞུགས། ཁོང་ནི་ལྷ་ཁང་ཞུང་པའི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་ཁང་ཞུང་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1610ལོར་མདོ་སྨད་ལྷ་ཁང་ཞུང་པའི་ལྷག་ཏུ་རེབ་ཚའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1682ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཁོང་ལོ་ཇོ་བཞི་པའི་དུས་ནས་དམིགས་བརྩེ་མ་དང་ཨ་ར་པ་ཙ་ཞལ······འདོན་མཛད། སྤྲུལ་སྐུ་དགེ་ལེགས་ཆོས་དར་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས་ཤིང་། ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་མཁས་པར་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ལྗོངས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དགའ་ལྡན་དགོན་པའི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས······གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་། རྒྱུད་སྡེ་བཞི་བཅས་ལ་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུར་ཉེ་བའི་བར་དུ་ཐོས་བསམ་མཛད་པས་འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་དགེ···བཤེས་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་རང་དགོན་རྒྱལ་མོ་བསམ་གྲུབ་གླིང་གི་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི·········ཁ་ཆད་ཞན་ཐེལ། དེ་ནས་སྦྲོས་པ་བཙན་ཆོད་ཀྱིས་དུང་རི་སྟེང་ཁར་ཚེ་དང་སྒྲུབ་པ་སྐོམས། ཁོང་ནི་ལྕ་ཁང་ཞུང་པའི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་གྲགས་པ་འོད་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1335ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1404ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་འདུལ་བ་དང་། བརྟག་གཉིས། སྦྱོར་འདུག ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ། དཔལ་དུས་འཁོར་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། སྦྱོར་དྲུག་གི་ཁྲིད། གསང་འདུས་རིམ་ལྔའི་ཁྲིད། བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ། དབུ་སེམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད། ལམ་འབྲས། བདེ་མཆོག་སྙན་བརྒྱུད། དུས་ཞབས་སྙན་

བརྒྱུད། གདན་བཞིའི་འགྲེལ་བ་བཅས་ལ་གསན་རྒྱ་ཆེན་པོར་མཛད། དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་ཚུལ་ཁྲིམས་གཡག་རྔ་བཞིན་དུ……བསྲུངས་པར་མཛད། ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་འོད་ལས་བཀའ་གདམས་པའི་ལམ་རིམ་དང་། བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་། ན་རོ་ཆོས་དྲུག ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། བཀའ་བརྒྱུད་སྙན་བརྒྱུད་བཅས་ཞུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1351ལོར་གཡའ་བཟང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས། དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་གསོ་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཅས་བཞེངས་པར་མཛད། ཐེ་དགོན་གཉིས་ཀའི་མངའ་ཐང་ཤིན་ཏུ་དར་བར་མཛད། ཆོས་རྗེ་ལྷ་ཁང་སྟེངས་པས་ཁོང་གི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན། ལོ་ཉེ་ལྔ་བཅུ་ཙ་བཞིའི་རིང་དུ་གདན་སར་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་གཡའ་བཟང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བདུན་པ་ཡིན།།

ལྷ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་བྱང་ཆུབ་འོད།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1186ལོར……ཡབ་ཇོ་འབག་དང་། ཡུམ་ལྷ་གཅིག་འཛམ་གླིང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1259ལོར་སྤྱིལ་བུར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་དྲུག་པར་དཀོར་འདུལ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ལས་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་འཆད་ཁ་གསར་མར་བྱོན་ཏེ་ཁྲ་བོ་ལྷ་ལུང་གི་དབང་ཕྱུག་བྱང་ཆུབ་རིན་

ཆེན་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དེའི་མོད་ལ་མཁན་པོ་སྤྱལ་ཏེ་ལ་དང་སློབ་དཔོན་གནས་བརྟན་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཅེས་གསོལ། དེ་ནས་པོ་ཏོ་ར་ཕེབས་ཤིང་མཁན་པོ་གནས་བརྟན་དང་། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་ཚ། གསང་སྟོན་རྡོ་བརྩོན་ཕྱས་མཛད་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཁུ་བོ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀྱི་བདག་པོར······གྱུར། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1233ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1259ལོའི་བར་དུ་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ···བདུན་གྱི་རིང་དུ་འཆད་ཁ་གསར་མ་དང་སྤྱིལ་བུའི་དགོན་གྱི་གདན་ས··བསྐྱངས་ཤིང་བསྟན་པའི་བདག་པོ་མཛད། ཁོང་སྐུ་བསོད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཏེ་པོ་ཏོ་སྡེ་མ་ལག་དང་། ཀོང་པོའི་རྟ་བར། སྤུ་ཧྲུ། བྱང་ཤུང་གསུམ་གྱི་སྡེ་བ་སུམ་བརྒྱ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་། ཟངས་པོ་ཆེ་སྡེ་མ་ལག་དང་གཙུག་ལག་ཁང་། རོང་རྩེ་དཀར་གྱི་སྡེ་མ་ལག་དང་བཅས་པ་ཁོང་ལ་ཕུལ། ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་། མཁས་བཙུན་དང་ཞི་ཆེན་མང་པོའི་དོན་མཛད་ནས་དགུང་ལོ་བདུན···བཅུ་དོན་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། གདུང་སྦྱངས་སྐབས་ཐུགས་ལྷགས་སྤྱན་གསུམ་བཞུགས་པ་ལས་སྤྱིལ་བུའི་ནང་··རྟེན་དུ་སྤྱན་བཞུགས། འཆད་ཁ་གསར་མའི་ནང་རྟེན་དུ་ཐུགས་བཞུགས། སྤྲ་ཤུ་རྡོའི་ནང་རྟེན་དུ་ལྷགས་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་འཆད་ཁ་གསར་མའི་གདན་རབས་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཀླུ་ཆེན་དངོས་གྲུབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་མངའ་རིས་སུ་ཡབ་མངའ་བདག་ལྷ་ཆེན་རྗེ་དཔལ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ……འཁྲུངས། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་མངའ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་སྐབས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་དབུས་གཙང་དུ་འཆད་ཉན་ལ་འགྲོ་བའི……སྲོལ་བཙུགས་ནས་ཡབ་མེས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་ལ་ཞིག་གསོ……མཛད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་རྗེ་འབྲི་གུང་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ(1143—1217)མཇལ་བར་ཕེབས་ནས་གསེར་དངུལ་ལ……སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་བརྒྱ་འབུལ་ཕུལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་བཀའ་འགྱུར་ཚར་གཉིས་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་མང་པོ་བཞེངས་སོ། ཁོང་ནི་རིག་པ་མགོན་ནས་བཅིས་པའི་མངའ་རིས་རྒྱལ་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་ཆེན་ཚེ་དབང་རྣམ་རྒྱལ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ……མངའ་རིས་སུ་ཡབ་མངའ་བདག་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ……འཁྲུངས། ཁོང་གིས་མངའ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་ཏེ་བྱང་ངམ་རིང་དང་། གློ་བོ། པུ་རངས། གུ་གེ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྲུ་རྣམས་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། སྟོ་ཕྱོགས་འཛུམ་ལང་། ཞང་ཏེ། རུབ་ཤིང་དཀར། ཁབ་གར་ཛུན་ཚོད་ཀྱང་ཆབ་འབངས་སུ་བཀུགས་ཏེ། ས་ཁྲུལ་དེ་ཚོའི་སྟར་གྱི་བདག་པོ་རྣམས་མི་གཏེར་ཉར་བ་དང་། བཀའ་གསུང་ཅི་སྒྲུབ་ཞུ་རྒྱུའི་ཡིག་དན་ཕྲས་པ་དང་། མཁར་རྣམས་ལ་སྐུ་ཚབ་བཞག་ནས་མར་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དར་ཞིང……

རྒྱས་པར་མཛད། གུ་གེ་ནས་དཔྱ་ཁྲལ་ལ། སོ་ལྟར་གསེར་ཞོ་སུམ་བརྒྱ་དང་། དངུལ། ལུག་ཚེར་མོ་བརྒྱ། ཚིབས་པ་གཅིག རུ་ཐོག་ནས་གསེར་ཞོ་ཉིས་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ། ལུག་ཚེར་མོ་བརྒྱ། ཚིབས་པ་གཅིག བཙོད་རྒྱལ་པ་བཅུ། མཁར་ཨོ་ཕྱོང་དང་། ཞིང་དར་ཆེན་དར་ཆུང་ཟམས་དང་། གཞན་ཡང་དཔྱ་ཁྲལ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ནས་འབུལ་མཁན་མང་པོ་བྱུང་ཡོད། ཁོང་ནི་མངའ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཉེར་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་མཆོག་ལྡེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་ཡབ་བཙན་ལྡེའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་སྐུ་རིང་ལ་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མངའ་ཐང་སྔར་ལས་ལྷག་པར་ཡར་རྒྱས་……སོང་སྟེ། གསོངས་དབུས་ནུབ་རི་སྙིང་པོ་ཆེ་དར་ཡོལ་བྲེས་པ་ལྟ་བུའི…ཕོ་བྲང་ཕྱི་ང་ཁབ་གོང་དུ་གྲགས་པ་སྐུ་མཁར་ལྕགས་རི་ཨོབ་དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་མཛད་པ་དང་། རིག་གནས་ཀུང་ཤིན་ཏུ་དར་བས་དེའི་དུས་སུ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ(1040—1123)ལྟ་བུ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མང་པོ…ཞིག་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་དུ་བྱོན་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་རྗེ་རྒྱ་བོ་བ།

ཁོང་ནི་ཟུར་ཆུང་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས…དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ། །

ལྷ་རྗེ་དགེ་བ་འབུམ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་བརྩོན་འགྲུས་གྲགས་པའམ་འགྲོ་མགོན་བདེ་བའི་རྡོ་རྗེའི(1123—1193)ཞབས་ལ···གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ······མཛད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་པས་གཞུང་ལུགས་དང་ཉམས་ལེན་གཉིས······ཀར་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེའི་སྐབས་སུ་ལྷ་སའི་གཙང་པོ་དབྱར་དུས་ལ་སླེབས་སྐབས་ཆུ་ཉེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་བརྟེན་ཁོང་གིས་ལྷ་སའི······གཙང་པོར་ཆུ་རགས་རྒྱག་པའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་ལ་སྨན་ཡོན་བྱུང་བ····ཐམས་ཅད་འགྲོ་གྲོན་དུ་བཏང་བ་མཛད་པས་ཁོང་གི་མཛད་རྗེས······ཆབས་ཆེན་དེ་དག་ཕྱི་རབས་པ་ཚོས་དྲན་གསོ་ཞུ་ཆེད་ལྷ་རྗེ་དགེ་བ······འབུམ་གྱི་སྐུ་བརྙན་བཞེངས་ཏེ་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱམས་པ······མཆེད་བཞིའི་ལྷ་ཁང་ནང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་མཆིས······སོ། །

ལྷ་རྗེ་ཟླ་བ་འོད་ཟེར།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1123ལོར་ཡབ་འཁོན་ཕུ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1182ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡབ་འཁོན་སྟོན་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག······ལེགས་པར་བསླབས་ཤིང་མཁས་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་ཙ་ཡུག་གི་ཞང་རྒྱ་མ་བ་དང་། གངས་པ་ཤེའུ། རོང་ཟོམ་ཆོས་

བཟང་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། དེ་ནས་ཡབ་འཁོན་སྟོན་དང་། ཨ་ནེ་མ་གཅིག་ཞ་མ་ལྷུམ་སྲིང་ལས་དབང་དང་གདམས་ངག་མ་ལུས་པ་ཞུས། བལ་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏེ་སློབ་དཔོན་ཛ་ཡ་སེ་ན་ལ་སོགས་པར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་པོ·····ད་ལྟར་སྦྱངས་པར་མཛད་ཅིང་། ཡབ་འཁོན་སྟོན་གྱི་ལུགས་བཞིན་དུ་གདམས་ངག་དང་། དབང་བསྐུར། སྐྱེ་སྟོང་གི་བཤད་པ་གསུམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་རྒྱ་དམར་བ་ལ་སོགས་པའི···བསྟན་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་མང་དུ་བྱོན། ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་མངའ་བརྙེས་པས་ཡབ་དང་ཨ་ནེ་གཉིས་དགོངས་པ་རྫོགས་ཐབས་ཀྱིས་སྐུ་བོ་མང་པོར་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་། དངུལ་གྱི་གདུང་ཁང་ཆེན་མོ་གཉིས་བཞེངས་པར་མཛད། སླར་བལ་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ཏེ། དེ་ན་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་དང་གྲུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་མང་པོ་བསྟུས···ནས་ཚོགས་ཀྱི་མཆོད་པ་ཡང་མང་དུ་མཛད། དེ་ནས་ངོ་མཚར་བའི་ལྟད་མོ་ཡང་བཞི་མཐོང་བར་གྲགས། བསྟན་འགྲོའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་ཅིང་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་མཛད་པ་པོ་ནི་ཛོ་སྟོན་དབང་ཕྱུག་གྲགས་པ་ཡིན། ཁོང་ནི་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་རྗེ་ཁུག་པ་ལྷུང་པ།

ཁོང་ནི་ཟུར་པོ་ཆེ་ཤཱཀྱ་འབྱུང་གནས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས···དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ལྷ་རྗེ་ལྷ་ཁང་པ།

ཁོང་ནི་སྣ་ཆེན་ཡོན་ཏན་གཟུངས་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་ཤིང་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་………ལོ245ལོར་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ཐོག་རྗེ་བཙན་དང་། ཡུམ་རུ་ཡོང་བཟའ་སྟོང་རྒྱལ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རང་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ364ལོར་སྐུ་གཤེགས། ལོ་ཚིགས་འདི་ནི་སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན། ཁོང་གི་སྐུ་བློན་ནི་གཙོ་ཡི་བློན་པོ་གཡང་སྐྱེས་དང་། མཚོའི་བློན་པོ་འདུལ་སྲོང་། འབྲིའི་བློན་པོ་ཤོད་དྲི་གསུམ་གྱིས་མཛད། བཙུན་མོ་གནོ་བཟའ་མང་མོ་རྗེ་ཞི་དགོས་ཞེས་པ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་ཁྲི་གཉན་གཟུངས་བཙན····སྐུ་འཁྲུངས། རྒྱལ་པོ་འདིའི་རིང་ལ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་དབུ་བརྙེས་པའི་བཤད་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང《ཡར་ལུང་ཆོས་འབྱུང》ལས“སྐུ་མཁར་ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་གི་སྟེང་དུ་སྤང་ཀོང་ཕྱག་རྒྱ····པ་དང་། གསེར་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཁྲུ་གང་པ་གཅིག མདོ་སྡེ་ཟ་མ་ཏོག སྙིང་པོ་ཡི་གེ་འབྲུ་དྲུག་པ། ཙིནྟ་མ་ཎིའི་ཀློས་པོར། སུ་དྲུའི་ཕྱག་རྒྱ་རྣམས་ནམ་མཁའ་ལས་བྱོན།”ཞེས་དང་། 《ནེལ་པའི་ཆོས་འབྱུང་》ལས“བློན་པོ་གནམ་ལ་དགའ་བས་དེ་ནས་བབས་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་པཎྜི་ཏ་བློ་སེམས་མཚོ་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་ལི་ཐེ་སེས་ཆོས་དེ་རྣམས་ཕྱིར་འོངས་པ། རྒྱལ་པོས་ཡི་གེའི་ཚིག་དོན་མ་གོ་བས་ཆོས་

ཇ་མས་བཞག་སྟེ་སོ་པཊ་ཕྱིར་ཡོག།"ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་པོས་དེ་ཇ་མས་དཀོར་ཁང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཏེ། གཉན་པོ་གསང་བ་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ་ཏོ། དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུར་བཞུགས་ནས་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་བང་སོ་ནི་རང་ཡུལ་ཕྱིང་ཡུང་དར་ཐང་དུ་བཏབ། ཁོང་ནི་འོག་གི་བཙན་ལྷ་ལས་ལྷ་པ་དེ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་ལྡེ།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་མངའ་རིས་སྤུ་རངས་སུ་ཡབ་མངའ་བདག་འཁོར་རེའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་སྐུ་ན་སོན་རྗེས་མངའ་རིས་གུ་གེ་དང་སྤུ་རངས་གཉིས་ཀའི་ཆབ་····སྲིད་བསྐྱངས་ཏེ། བཙུན་མོ་ཞིག་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་ལ་རིགས་སྲས་འོད་ལྡེ་དང་། ཕོ་བྲང་ཞི་བ་འོད། བཙུན་པ་བྱང་ཆུབ་འོད་གསུམ་རིམ་པར་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་པཎྜི་ཏ་སུ་བྷུ་ཏི་ཤྲཱི་ཤཱནྟི་མངའ་རིས་གུ་གེར་གདན་དྲངས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྐོར་གྱི་བསྟན····བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བར་མཛད་དུ་བཅུག ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ(958—1055)དབུའི་མཆོད་གནས་སུ་བཀུར་བ···དང་། ཁོང་གི་མངའ་ཞབས་སྤུ་རངས་ཁོངས་ཀྱི་ཤེར་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་ཆ་གསུམ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་མཆོད་གཞིས་སུ་ཕུལ་བ··བཅས་བསྙེན་བཀུར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་མངའ་རིས་གུ་གེའི་རྒྱལ་རབས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་ལྷུག་མཁར་བ་ཉི་ཟླ་འོད།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1135ལོར་དོལ་གྱི་ཞུར་ན་ཡབ་རྗེ་བོ་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱ··········འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1215ལོར་ལྷ་ཕྲུག་ཏུ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་གཞོན་ཅུའི་སྐབས་སུ་རྗོག་མདོ་སྡེ་དང་། གན་པ་དར་རེ། ལོ་རེ་རས་པ་རྣམས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་བླ་མ་ཞང་གིས་ལས་སློབ་དང་། ཤ་མི་འདུལ་འཛིན་གྱིས་མཁན་པོ་མཛད་དེ་ལྷ་སར་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་མཚན་ལ་ཉི་ཟླ་འོད་ཞེས་གསོལ། བླ་མ་ཞང་ལ་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་བསྟེན་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པ་ཞུས། བླ་མའི་བྱིན་རླབས་ཞུགས་ཏེ་རྟོགས་པའང་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1187ལོར་འཚུར་ཕུ་བཏབ། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1193ལོར་ལྷ་ཕྲུག་བཏབ་ནས········གདན་ས་ལོ་ངོ་བཅོ་བརྒྱད་བསྐྱངས་པའི་དུས་སུ། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1210ལོར་ཚལ་གུང་ཐང་གི་གདན་སར·········ཕེབས་ཏེ་ལྷ་ཕྲུག་དང་སྦྲགས་ནས་གདན་ས་ལོ་ངོ་ལྔའི་རིང་དུ············བསྐྱངས། དེ་ནས་གདན་ས་སྤྲུལ་སྐུ་སངས་རྒྱས་འབུམ་ལ་གཏད་དེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཙ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཐིམས་སོ། ཁོང་ནི་ཚལ་གུང་ཐང་གི་བླ་རབས་བཞི་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་བླ་མ་སྤྱན་སྔ་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་ནམ་སོ། བླ་མ་བ་ལམ་པ། རྟོགས་ལྡན་ཐག་པོ། ཅ་ཐོག་པ་བཅས་ཡིན།། །

ཏ་ཐ་མགོ་དཀར།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དུ་བློན་པོ་ཙ་ལས་སྐྱེས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་འཁྲུངས། རྒྱལ་པོ་ཇོ་བོ་ལེགས་ཀྱི་མཛངས་བློན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»ལས"འཕྲུལ་བློན་མཛངས་མི་བདུན་གྱི་གཉིས་པ་ཡིན། མཛངས་པའི་ལས་སུ་ཞིང་ལ་དོར་ཁ་བཅིས། འབྲོག་ལ་ཐུལ་ཅིས་ཕུ་ཆུ་ཡུར་དུ་དྲངས། མདའ་ཙ་ཆུ་མ་ཟོ་བ་འདི་ནས་དར།"ཞེས་གསུངས་སོ།།

ལྷོ་བྲག་ཁ་བ་བློ་གྲོས་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1190ལོར་ཡུལ་ཁྲེ་ཆུང་དུ་ཡབ་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་བཀྲ་ཤིས་དང་ཡུམ་སྐྱོ་མོ་དར་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1286ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་ལྷ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་བྱང་ཆུབ་འོད་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་པས་མདོ་སྔགས་བསྟན་པའི་བདག་པོར་གྱུར། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1260ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1286ལོའི་བར་དུ་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་འཚད་ཁ་གསར་མའི་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་སྒྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་གོ་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་འཚད་ཁ་གསར་མའི་གདན་རབས་བཞི་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་བླ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་མངའ་རིས་གུ་གེར་ཡབ་མངའ་བདག་ལྷ་ལྡེའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཏེ་མཚན་ལ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཅེས་ཞུ་ཞིང་། རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1037ལོར་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱི་ཞལ་ཆེམས་ལྟར་ནག་ཚོ་ལོ་ཙཱ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ་ལ་གསེར་སྲང་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་དང་། གསེར་ཞིང་པ་གཅིག་བསྐུར་ཏེ་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་གདན་འདྲེན་ཞུ་བའི་ཕོ་ཉ་རྒྱ་གར་དུ་བཏང་། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1042ལོར་ནག་ཚོ་ལོ་ཙཱ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བས་ལྷ་བླ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱི་བཀའ་ལྟར་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་མངའ་རིས་གུ་གེར་གདན་དྲངས་ཤིང་། ལྷ་བླ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱི་ཏ་དཀར་མི་དཀར་སུམ་བརྒྱ་ཐམ་པས་གདུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་བ་དན་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་རྫས་ཐོགས་ནས་ཕེབས་བསུ་གཟབ་རྒྱས་ཞུས། ཁོང་གིས་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་ལ་བསྐུལ་མ་ཞུས་པ་ལྟར་ཇོ་བོ་རྗེས་ཀྱང《བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མེ》ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་ཕུ་རངས་པ་ཞང་ཆུང་བརྩོན་གསལ་ཤེས་རབ་ལ་བཀའ་བསྒོས་ནས་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་སྨྲི་བཛྲ་བོ་དྷི་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་གྱི་ཇོ་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས《དུས་འཁོར》དང་། 《མ་རྒྱུད》འགའ་ཞིག་ཀྱང་བསྒྱུར་ཡོད་དོ།། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་བཙུན་པ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཅེས་ཞུའོ།།

ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད།

ཁོང་ནི་སྔོང་དེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ལྷ་བློ་གྲོས་འོད།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1285ལོར་ཡབ་མང་མངའ་བདག་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་དང་། ཡུམ་ལྷ་གཅིག་ཇོ་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1350ལོར་སྤྱིལ་བུར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་ལོ་ཙཱ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མ་ཟད། དབང་དང་གདམས་ངག་ཀྱང་མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་སྤྱིལ་བུར་ཕེབས་ཏེ་ལྷ་ཁྲུར་ཁང་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཞིང་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། མཁན་པོ་ལྷག་ཅ་བ་དང་སྲས་པ་སྟོན་གཞོན་གཉིས་ཀྱིས་མཁན་སློབ་མཛད་ཅིང་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་བློ་གྲོས་འོད་ཅེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་མཁན་སློབ་དེ་གཉིས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ལྷ་ཁྲུར་ཁང་པ་དབང་ཕྱུག་ཡེ་ཤེས་ལས་གཞུང་གདམས་ངག་མ་ལུས་པར་གསན་པ་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ་བཅས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དང་མ་གྲགས་པའི་སྙན་བརྒྱུད་དང་། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ནས་བརྒྱུད་པའི་གདམས་པ་ཟབ་མོ་རྣམས་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་པར་མཛད། སྲས་པ་སྟོན་གཞོན་ལས་སེར་ཕྱིན

དང་། མཁན་པོ་གཞོན་ཚུལ་ལས་འདུལ་བ་བཅས་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ 1311 ལོར་ལྷ་ཟུར་ཁང་པ་དབང་ཕྱུག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཁོང་ལ་དུང་རིན་པོ་ཆེ······ དང་། འཕེལ་གདུང་། ཤཱ་རིའི་བུའི་ལྷུང་བཟེད། ནཱ་རོའི་ཅས་རྒྱན། ཇོ་བོ་རྗེའི་ཕྱག་དྲིལ། ཕྱག་རྡོར། པོ་ཏི་ལ་སོགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནང་རྣམས་ཀྱི་ལྡེ་མིག་གཏད་ཅིང་སྐྱིལ་བུའི་དགོན་གྱི········ གདན་སར་བསྐོས། ལོ་ངོ་བཞི་བཅུའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། སྐྱིལ་བུའི་དགོན་གྱི་མངའ་ཐང་ཡང་ཤིན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ནས་དགུང་ལོ་དྲུག··· ཅུ་རྩ་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་འཆད་ཁ་གསར་མ་དང་སྐྱིལ་བུའི་དགོན་གྱི་གདན་རབས་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

༄ བཙན་པོ་སྨྲྀ་ཤི་རཱ་ཛ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་སློབ··· གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་ནས་བསྟན་བཅོས་གཅིག་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཆོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《དཔལ་དགྱེས་པའི་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས》སློབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

༄ བཙན་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་མིའི་ཉི་མ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་མེས་པོ་བསོད་ནམས་རྡོ་རྗེས་གཅེས་པར་བསྐྱངས་ཤིང་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་བཅས་ལ་ལེགས་པར་བསླབས། དེ་ནས་ཡབ་ཆེན་མིའི་ཉི་མ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དང་། པཎ་ཆེན་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན། ལོ་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཆོག ཐུས་ཆེན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན། མཁས་གྲུབ་དོན་ཡོད་དཔལ་བ། ལེགས་བཤད་བཟང་པོ། ཆག་ལོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་ཀྱི་ཞབས་པད་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀྱི་བདུད་རྩི་ངོམས་མེད་དུ་བཞེས་ཤིང་དབང་ལུང་མན་ངག་གི་བདག་པོར་གྱུར། ལྷག་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཆེད་དུ་སྦྱངས་པས་སྐལ་ལྡན་གདུལ་བྱ་ཡོངས་ཀྱི་རེ་བ་སྐོང་ཕྱིར་གསོ་དཔྱད་ཀྱི་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་བསྐྱངས་ཏེ་བུ་སློབ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད་དོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བཤད་རྒྱུད་འགྲེལ་བ་ལེགས་བཤད་ནོར་བུ》དང་། 《ཕྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དགོངས་འདོད་འབྱུང་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བང་མཛོད》། 《ཁོག་འབུགས་འཇམ་དཀར་བཞད་པའི་ཉི་མ》། 《རྒྱུད་བཞིའི་རྣམ་ངེས་དཔག་བསམ་ལྗོན་ཤིང་》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ལྷ་བཙུན་རྡོ་མཚར་གཞན་ཕན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་དགའ་ལྡན་བསྟན་རྒྱལ་གླིང་གི་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་། ཐ་སྙད་རིག་གནས།

གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ། གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་བཅས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད་དེ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1900ལོ་ནས་བཟུང་བརྩམས་པ…མང་དུ་མཛད་དོ། རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཕྲ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«རྟོགས་བརྗོད་བརྒྱ་པའི་སྡོམ་ཚིག་ཐར་པར་བགྲོད་པའི་འཇུག་ངོགས»དང་། «ལས་བརྒྱ་ཐམ་པའི་སྡོམ་ཚིག་བླང་དོར་གསལ་བའི་མེ་ལོང་»། «སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ལྷ་ལྔའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ་མཆོད་བདག་འཇུག»། «འཕགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་རྟེན་པའི་སླུ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག»བཅས་ཆོས་ཚན་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་ཡོངས་པའི་པོད་གསུམ………བཞུགས་སོ། །

ལྷ་བཙུན་མཐུ་སྟོབས་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། ཁོང་གིས་ཀློང་རྡོལ་བླ་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང(1719—1795)སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཕྲ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«དགའ་ལྡན་ཕུན་ཚོགས་གླིང་གི་བཅའ་ཡིག»དང་། «བསླབ་བྱ་སྙིང་གི་ཐིག་ལེ»། «བསླབ་བྱ་བདུད་རྩིའི་དགའ་སྟོན»།

«མགུར་མ་སྐལ་ལྡན་དགའ་སྐྱེད»། «སྐུ་ཚིག་ལྷའི་ཇ་སྒྲ»། «གསོལ་འདེབས་ལྷུ་ཏིག་ཕྲེང་བ»། «སྤྲུལ་པའི་གནས་མཆོག་རི་བོ་དྭངས་བསིལ་གྱི་གནས་བསྟོད»། «བཅོམ་ལྡན་མི་འཁྲུགས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «ལྷ་མོ་འོད་ཟེར་ཅན་མའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «མགོན་དཀར་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས»བཅས་ཆོས་ཚན་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་ཡོངས་པའི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

ལྷ་བཙུན་པ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«སྒྲུབ་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ»ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་ཧཱུྃ་ན་པཛྲས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

ལྷ་བཙུན་བྱམས་པ་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་མིའི་ཉི་མ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས། དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ལྷ་བཙུན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ 1639 ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ནམ་མཁའ་བསོད་གྲགས་ལས་ཚེ་དབང་ཞུས་ཤིང་མཚན་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ…… ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་རྗེ་བློ་བཟང་ཡར་འཕེལ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་སྡེབ་སྦྱོར་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་པར་རྗེ་བློ་བཟང་ཡར་འཕེལ་ལས་དགེ་བསྙེན་བསྒྲུབས་ཤིང…… མཚན་ལ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་གྲུབ་ཆེན་རྗེ་དབོན་ལེགས་ཚོགས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི… སྐུ་སྐྱེར་ངོས་འཛིན་གནང་། དེ་ནས་ཆོས་རྒྱལ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་བླ་མར་བསྟེན་ཏེ་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་མང་དུ་གསན། འཕན་ཡུལ་སྣན་པ་ཀུན་དགའ་བྱང་ཆུབ་ལས་གསོ་རིག་དང་། སྐར་རྩིས། སོག་ཡིག་སོགས་གསན་བསམ་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་དབང་ལྔ་བ་དང་མཇལ་ཞིང་འཇིགས་བྱེད་སོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཞུས། གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་ཆོ་ག་ཕྱག་ལས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི…… སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་དགོན་གསར་བཀྲ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་གླིང་དུ་རྒྱུན་བཞུགས་མཛད། དགུང་གྲངས་ལྔ་བཅུ་ཙ་གྲངས་ལ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«རྩིས་གཞུང་བླང་དོར་གསལ་བའི་འོད་ཟེར»དང་། «འབྲས་རྩིས་

ལེགས་བཤད་ཀུན་བཏུས»། «རྩིས་གཞུང་སྤྱན་སེལ་སྒྲོན་མེ»། «བདེ་བ་ཅན་གྱི་འཕོ་བའི་གདམས་ངག»། «སྙིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་བྱམས་མགོན་པོ་༡»། «བསླབ་བྱ་གཞན་ཕན་སྙིང་པོ» བཅས་ཆོས་ཚན་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་ཡོངས་པའི་པོད་བཞི་བཞུགས་སོ། །

ཀླུ་བསྟན་བློ་བཟང་ཚེར་བྱ་ཤེས་རབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1677ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་འཕགས་པ་བཙོན་འགྲུས་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་སློབ་དཔོན་བློ་བཟང་དམ་པ་དཔལ་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་དྲུག་པར་སེར་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་མཁན་པོ་བཀའ་འགྱུར་བ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་ཞི་བ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། སྐུ་ཚེ་སྨད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མངལ་རྒྱ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«ཡི་དམ་རྒྱ་མཚོའི་སྒྲུབ་ཐབས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ལྷན་ཐབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང»དང་། «ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་ཡིག་གསལ་སྒྲོན»བཅས་པོད་དྲུག་བཞུགས་སོ། །

ཀླུ་བསྟན་བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ

མངའ་རིས་མང་ཡུལ་སྐྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་སློ་ཐུབ་ཆོས་སྡེར་ཕེབས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དཔེ··ཆར་གཟིགས། དེ་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕྱིན་ཏེ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་། ཕར་ཕྱིན། དབུ་མ། འདུལ་བ། མཛོད་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་དེ་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་ཞིང་རྩེས་ཐང་གི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་སྟག་རམས་པ་དགེ་འདུན་བཀྲ་ཤིས་ལས་ཕྱག་རྫོར་འཁོར་ཆེན་གྱི་དབང་དང་། རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ (1543—1588) ལས་སྙིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཁྲིད། ཁྲི་ཆེན་བདེ་བ་ཅན་པ (1505—1567) ལས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ནས་སྒྲུབ་པ········ཉམས་ལེན་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། དེ་ནས་སྙན་པའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་བཅུར་ཁྱབ་སྟེ་དད་ལྡན་གྱི་བུ་སློབ་མང་དུ་འདུས་པ་ལ་བྱང····ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་སོགས་གང་ལ་གང་འཚམ་པའི་གདམས་····ངག་འདོམས་པར་མཛད། ཁོང་ནི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་དྲུག་ཅུ་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཤར་པ་ཆོས་རྗེ་སློམ་བདེ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་ཁྲི་ཆེན་དགེ········འདུན་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་བཙུན་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ·······ཡབ་ལྷ་བཙུན་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་གི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡབ་ཆེན་ལྷ་བཙུན་བཀྲ་ཤིས་དཔལ·········

བཟང་ལས་གསོ་བ་རིག་པར་སྦྱངས་བརྩོན་གནང་བས་གཞུང་མན་ངག་ཀྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞིའི་བཀའ་གཏེར་རྩ་བོ་གཉིས་འདྲིས་ཀྱི་གདམས་ངག་ཞལ་ཤེས། བཀའ་གཏད་རྒྱུའི་དབང་། རྩ་ལྷ་དང་དྲང་སྲོང་གི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་སྐོར། སྨན་བརྒྱུད་ཀྱི་ཕྱག་ལེན། འགྲེལ་བཤད་སོགས་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་བཞིས་མཛད་ཅིང་གསོ་རིག་མན་ངག་གི་བདག་པོར་གྱུར། བྱང་རོང་གི་དུས་འཁྲུགས་བྱུང་རྗེས་རིན་ཕུངས་པའི་བླ་སྨན་མཛད་ནས་བཞུགས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«གསོ་རིག་ཁོག་འབུགས་པད་དཀར་རྒྱས་པའི་ཉིན……བྱེད»དང་«བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་བསླགས་པས་དོན་ཐམས་ཅད……འགྲུབ་པ»བཅས་བཞུགས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་དྲང་སྲོང་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་ཞུའོ། །

ལྷ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1798ལོར་ལྷ་རྩེར་ཡབ་ཁྱིམ་བདག་ཕུན་ཚོགས་དང་། ཡུམ་བུ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་མགར་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1870ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ལྷ་ཆོས་དགའ་ལྡན་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་མཁན་པོ་ཡེ……ཤེས་ཆོས་འཕེལ་ལ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་མཁན་པོ་འདི་བ་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཤིང་མཚན་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ་ཞེས…གསོལ། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་གྲགས་པ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་པར་སློབ་

དཔོན་བློ་བཟང་མགོན་པོ་ལས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་གཞུང་དབང་ལུང…… མན་ངག་མང་དུ་གསན་ནས་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་བཏགས……… བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་བླ་མ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར་བདེ་ཆེན་རི་ཁྲོད་དུ་ཕེབས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཁོ་ན་མཛད་ནས…… དུས་འདའ་བའོ། དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས》དང་། 《གྲུབ་མཐའ་བརྒྱད་ཅུའི་རྟོགས་བརྗོད་བསྡུས་དོན་དངོས་གྲུབ་གཏེར་མཛོད》། 《འཁོན་རིགས་བླ་མའི་གདུང་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས》། 《འབྲུངས་རབས་སོ་བཞིའི་བྲིས་ཐང་འབྲི་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམ་བཤད་མདོར་བསྡུས》། 《ཐེག་ཆེན་བློ་སྦྱོང་གི་ཟིན་བྲིས》། 《གསན་ཡིག་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད》། 《ལྷ་རྗེ་ཆོས་རྫོང་གཉིས་ཀྱི་དཀར་ཆག》བཅས་ཆོས་ཚན་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ་ཡོངས་པའི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

ལྷ་ཞི་བ་འོད།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་རྗེས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་ཞུས་པ་དང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཡང་བྱང་ཞིང་ཆུབ་པ་མཛད་ཅིང་རྒྱ་

གཞུང་གི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བར་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཚོམ་ནི《བཀའ་འགྱུར》ལས《རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད……ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ》ལེའུ་དྲུག་ཅུ་ཙ་བརྒྱད་པ་དང་། 《དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་དུམ་བུ་གཉིས་པ་ཙ་བའི་རྒྱུད》། 《རྒྱུད་ཕྱི་མ་དུམ་བུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་རྟོག་པ》། 《ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་རྒྱུད》། 《གསང་བ་རབ་བྲིས་ཀྱི་ཆོ་ག》། 《ཕྱག་རྒྱའི་རྒྱུད》། 《རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད》། 《ཕྱི་མའི་ཙ་བའི་རྟོག་པ་དང་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྡུབ་པའི་ཆོ་ག》། 《ཕྱག་རྒྱའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད……བསྡུས་པའི་མཆོག་ཏུ་གསང་བའི་ཆོ་ག》། 《རྒྱུད་ཉེ་བར་སྡུད་པ》། 《བསྟན་འགྱུར》ལས《ཀ་ལཱ་པའི་འགྲེལ་བ་ཞུང་དུ་ལས་སློབ་མ་ལ་ཕན་པ》། 《དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ》། 《དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་འབྱུང་བ》། 《ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་པ》བཅས་བཞུགས་སོ། །

ལྷ་ཞིས་འཇིགས་མེད་འཕྲི་ན་ལས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1762ལོར་མདོ་སྨད་རྐན་གྱུའི་ལྷ་ཞིས་སུ་ཡབ་སླུ་ཕྱུག་དང་། ཡུམ་སྙིང་སོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་ཙས་ཐང་དཀར་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1815ལོར་སྐུ……གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ཐུགས་ཐག་བཅད……

ཅིང་ཟླ་ཐང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། བསྟུས་གཞུང་དང་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་དབུས་སུ……ཕེབས། ཐ་ཆེ་ཁམས་ཚན་དུ་བཞུགས་ཏེ་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར་མདོ་སྨད་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་རྗེ་རམས་པའི་དམ……བཅའ་བཞག དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་དུ་ཚོགས་ཆོས་འགྲིམས་ཤིང་སྒྲ་དང་ས་རིས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། གྲྭ་ཚང་དགེ་བསྐོས་དང་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པར་བཞུགས། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1814ལོར་ཟླ་ཐང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་མཛད་མུར་དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པར……དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཟླ་ཐང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་རབས་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

སྣ་ཐྲར་ཁང་པ་དབང་ཕྱུག་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1277ལོར……ཡབ་ཇོ་བོར་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1337ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་ལྷ་བྲག་ཁ་བ་བློ་གྲོས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། མཁན་པོ་ལྷག་ཙ་བ་ཆེན་པོ་དང་ཐས་པ་སྟོན་གཞོན་གྱིས་སློབ་དཔོན་མཛད……ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་དབང་ཕྱུག་ཡེ་ཤེས་ཅེས་གསོལ། ཐས་པ་སྟོན་གཞོན་ལས་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་དང་ཚིག་འཇུག་ལ་སོགས་པའི……གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་གསན་པས་མཁྱེན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར། མཁན་པོ་ལྷག་ཙ་བ་ཆེན་པོ་ལས་མངོན་པ་མཛོད་ལ་སོགས་པའི་གཞུང…

ཆེན་རྣམས་གསན་ནས་ཚོགས་ཆོས་སུ་གསུངས་པས་ཐམས་ཅད་དགྱེས་པར་གྱུར། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1287ལོར་འཚར་ཁ་གསར་མ་དང་སྤྱིལ་བུའི་དགོན་གྱི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ཛོ་བཞིའི་རིང་དུ་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། དེ་ནས་གདན་ས་ཤྐ་བློ་གྲོས་འོད་ལ་གཏད་ནས་རི་ཁྲོད་འགྲིམས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། གདུང་སྦྱངས་སྐབས་ཀྱང་ཐུགས་ལྗགས་སྤྱན་གསུམ་དང་གཡས་འཁྱིལ་གྱི་དུང་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ངོ་མཚར་ཅན་མང་དུ་བྱོན་ནོ། ཁོང་ནི་འཚར་ཁ་གསར་མ་དང་སྤྱིལ་བུའི་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་གཟིགས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ནི་དང་པོ་འབྲི་གུང་པའི་གཟིམས་གཡོག་ཤིག་ཡིན། དུས་ཕྱིས་སུ་ཞྭ་དམར་བ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་མཁའ་སྤྱོད་དབང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་རྩ་བའི་བླ་མར་བཟུང་སྟེ་གདམས་པ་མང་དུ་ཞུས་པས་ཐུགས་དམ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་གྱུར། ཡུལ་སྟོད་སྨད་ཐམས་ཅད་དུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབས་པར་མཛད། ཁོང་གིས་ཆོས་རྗེ་མཁའ་སྤྱོད་དབང་པོའི་གསུང་ལ་ཟིན་བྲིས་མང་དུ་མཛད་པས་ཕན་པ་ཡང་ཆེ་བར་བྱུང་། ཁོང་གི་སློབ་མ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་

ནི་མཁན་ཆེན་ཤཱཀྱ་གྲགས་པ་ཡིན།།

ཀླུ་གཟིགས་རྟོག་པོ་བཙན་བཟང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ནང་བློན་ཆེན་པོ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཡིན་ནོ།།

ཀླུ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྐད་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎྜི་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་རྒྱ་ཡིག་བཅས་ལ་མཁས་པར······སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཆོས་ནི«བཀའ་འགྱུར»ལས«རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད»ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ་དང་། «བསྟན་འགྱུར»ལས«བརྡ་ངེས་པར་གཟུང་བ»། «སྦྱོར་མཛད་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལྷ་བཅུ་གསུམ་པའི་བདག་ཉིད»། «ཀུ་རུ་ཀུ་ལླེའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «རིན་པོ་ཆེའི་ལྡོན་ཤིང་གསང་བ་འདུས་པའི་འགྲེལ་བ»། «ཡང་དག་རིག་བྱེད་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་རྣམ་པར་བཤད་པ»། «རིམ་པ་གཉིས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྒོམ་པ་ཞལ་གྱི་ལུང་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ཆེན་མོ»། «དཔལ་ཧེ་རུ་ཀའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «དཔལ་ཧེ་རུ་ཀ་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་བ»། «མཛེས་པའི་མེ་ཏོག་རིམ་པ་གཉིས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྒོམ་པ་ཞལ་གྱི

ལུང་གི་བའགྲེལ་» ། «གྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ་རྣམ་པར་བཤད་པ»། «ཡན་ལག་བཞི་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ»། «དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་རྣམ་པར་བཤད་པ»། «དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་དངོས་གྲུབ་ཐབས་ཅན་འབྱུང་བའི་གཏེར་སྦྱོར་བ་བདུན་པ་དབང་བཞིའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ»། «གཏོར་མ་ཆེན་པོའི་ཚོ་ག་མི་ཤིགས་པའི་རིན་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས»། «བདག་གི་དོན་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་བྱ་བའི་རིམ་པ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

ལྷ་རམས་པ་བློ་བཟང་ཚེ་བརྟན།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ནན་ཏན་དུ་མཛད་ཅིང་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། ཁོང་གིས་ར་སྒྲེང་ཁྲི་སྤྲུལ་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས(1759—1816)རྩ་བའི་བླ་མར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན་པར་མཛད། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«རྟགས་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བློ་གསལ་པདྨ་བཞད་པའི་དགའ་སྟོན»དང་། «འགྲེལ་བ་སྐལ་ལྡན་པདྨ་བཞད་བྱེད་ཀྱི་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལོག་རྟོག་མུན་པ་སེལ་བྱེད་ཡང་གསལ་སྒྲོན་མེ»གཉིས་ལ་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

ལྷ་རི་པ་ནམ་མཁའ་འོད།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་གྲ་འདན་དུ་ཡབ་གྲུ་གྲུ་ཙ་ལ་དང་ཡུམ་ཐང་གྲོ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་བླ་མ་ཞང་གི་སློབ་མ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་བླ་མ་ཞང་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། ལྷ་རི་ཁའི་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ནས་སློབ་མ་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། ལྷ་རི་ཁ་ནི་ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བྱང་ཤར་ངོས་སུ་ཡོད། ཁོང་གི་བསྙེན་མིང་ལ་སངས་རྒྱས་རས་ཆེན་ཞེས་ཟེར།།

ལྷ་རི་བློ་བཟང་འབྱུང་གནས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་རྭ་སྒྲེང་ཁྲི་སྤྲུལ་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས(1759—1816)སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྦྱོར་བའི་ཆོས་དྲུག་ཐེག་མཆོག་བགྲོད་པའི་ཉེ་ལམ》དང་། 《འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་ལས་བྱང་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ》། 《གཅོད་ཁྲིད་གདན་ཐོག་སྐལ་ལྡན་ཉེ་ལམ》། 《གསང་བདག་རྡོ་རྗེ་གཏུམ་མོའི་བཟོར་ལས》། 《མཁའ་འགྲོ་སེ་ལྡེའི་ཚོགས་མཆོད་སྐལ་ལྡན་ཡོངས་སྤྱོད》བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་ཡོངས་པའི་པོད

གཅིག་བཞུགས་སོ། །

ལྷ་རིན་པོ་ཆེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི«བཀའ་འགྱུར»ལས«བསྡུས་པའི་རྒྱུད་བརྟག་པ་བཅུ་པ»དང་། «རྒྱུད་ཕྱི་མ་བརྟག་པ་བདུན་པ»། «བསྟན་འགྱུར»ལས«དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ་མཁའ་འགྲོ་སྒྱུ་མ་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་བཤད་པ»། «དཔལ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་གསང་བའི་དོན་རྣམ་པར་དགོད་པ»། «དཔལ་ཧེ་རུ་ཀའི་གསང་དོན་རྣམ་པར་དགོད་པ»། «དཔལ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཀྱི་གསང་བའི་དོན་རྣམ་པར་དགོད་པ»། «དཔལ་པདྨ་གར་གྱི་དབང་ཕྱུག་གི་གསང་བའི་དོན་རྣམ་པར་དགོད་པ»། «དཔལ་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་ཉི་མའི་གསང་བའི་དོན་རྣམ་པར་དགོད་པ»། «རྟ་མཆོག་རོལ་བའི་གསང་བའི་དོན་རྣམ་པར་དགོད་པ»། «དཔལ་ཧེ་རུ་ཀའི་སྒྲུབ་ཐབས»། «དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ་པའི་རིམ་པ»བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཀ་ལུང་གི་དབང་ཕྱུག་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1158ལོར་ཡབ་རྗེ་བོ་རྣལ་འབྱོར་དང་། ཡུམ་སྣ་ནམ་བཟའ་དཔལ་འདྲེན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1232ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་གུ་རི་བ་ཆེན་པོ་ལས་བསྙེན་གནས་དང་གཏོར་ཆོག་ལ་སོགས་པའི་ལུང་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་རྒྱ་དུར་གྱི་མཁན་པོ་སླུབས་དཀར་དང་། མཆིམས་ཕུའི་དགེ་བཤེས་གཙང་པ་ཕྱུང་པོ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཚན་ལ་བྱང……ཆུབ་རིན་ཆེན་དུ་གསོལ། མཁན་སློབ་དེ་གཉིས་ལས་ཀླུ་རི་ཀླུ་དང་སུམ་བརྒྱ་པ་ཚར་གཉིས་གསན་པས་མཁས་པར་གྱུར། དེ་ནས་སེ་སྤྱིལ་བུ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་གདམས་ངག་མ་ལུས…པར་ཞུས་ཏེ་རྟོགས་པར་མངའ་བརྙེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པར་མཁན་པོ་གླན་དང་། སློབ་དཔོན་ཞང་། གསང་སྟོན་གཉགས་ཀྱིས་མཛད་ཅིང་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ལ་སོགས་པའི་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ…དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རླབས་པོ་ཆེ་མངའ་ཞིང་དོན་ཡོད་ཞགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་དམ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས། བཀའ་འགྱུར་རོ་ཅོག་གི་ལུང་མངའ་བས་ལུང་གི་དབང་ཕྱུག་ཅེས……གྲགས་སོ། སེ་སྤྱིལ་བུ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་སྐུ་གཤེགས་རྗེས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1190ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི…

པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1232ལོའི་བར་དུ་སོ་ཛོ་བཞི་བཅུ་ཙ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་འཆད་ཁ་གསར་མ་དགོན་དང་སྤྱིལ་བུའི་དགོན་གྱི་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་བསྟན་འཛིན་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཙ་ལྔ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་འཆད་ཁ་གསར་མའི་གདན་རབས་གཉིས་པ་ཡིན།

ཀྭ་ཁྱུང་རྒྱ་གོང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་སྙན་གྲགས་ཅན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

ཀྭ་ཁྱུང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་འབྲོམ་སྟོད་གུང་སོ་ཆེར་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་སྐྱེས་མིང་ལ་སྟག་ཉ་བཟང་ཞེས་ཟེར། སྐུ་ཆེའི་སྟོད་དུ་དྲག་པོ་གཡུལ་གྱི་ཅ་འདྲེན་པ་མཛད་ནས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་བསྲུངས། དེ་ནས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་སྐྱེས་ཏེ་སློབ་དཔོན་བི་མ་ལ་མི་ཏྲ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་བླངས་ཤིང་སྔགས་ཀྱི་དབང་དང་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ཐོབ་སྟེ། གྲིབ་ཀྱི་དཀར་མོ་རོང་དང་ཡེར་པ་བཅས་བཞུགས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་པས་རི་བྲག་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཟང་ཐལ་དུ་གཤེགས་པར་ནུས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་དང་དངོས་གྲུབ་བརྙེས་ཏེ། «གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་»ལས་

“དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེ་རི་བྲག་ཐོགས་པ་མེད། ”ཅེས་གསུངས་སོ། དུས་ཕྱིས་སུ་རྒྱལ་པོ་འུ་དུམ་བཙན་པོ་བཀྲོངས་ནས་ཁམས་ལྡན་ཡུལ་དུ·······ཕེབས་ནས་བཞུགས་པར་གྲགས་སོ། ཁོང་ནི་སྤྲུལ་ཐོབ་རྗེ་དང་འབངས་ཉེར་ལྔའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། '

ཀླུ་ཕྱུར་བློན་མང་པོ་རྗེ་སྐར་གོང།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ····འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས·······བསྒྲགས་ཤིང་མནའ་བོར་དུ་བཙུག་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཀླུ་ཕྱུར་བཟའ་མེ་ཏོག་མ།

ཁོང་མོ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན(802—841)གྱི་བཙུན་མོ་ཡིན་པ་ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པའི《ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྙིང་པོ་སྦྲང་རྩིའི་བཅུད》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཀླུ་ཕྱུང་རབ་འབྱོར་དབྱངས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ······འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ཆོས་བློན་ཡིན། བོད་

ལུགས་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ775ལོར་མཁན་པོ་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཏུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་····· སད་མི་མི་བདུན་གྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ།

ལྷ་ས་བ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1532ལོར་ལྷ་སའི་ལུམ་པ་ཤག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་མོ་ལུག་ལོ་སྤྱི་ལོ1607ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། བྱེས་པ་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་སེང་གེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། སེ་ར་བྱེས་སུ་སློབ་གཉེར་མཛད་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དང་མངའ་རིས་ལྷ་'' ···· བཙུན་པ་བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་སོགས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཡོངས་འཛིན་བཀྲ་ཤིས་བཟང་པོ་བསྟེན་ནས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པར་རྒྱུད་སྨད་ཀྱི་བླ་མ་དང་། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པར་བྱང་རྩེར་བྱོན་ནས་འཆད་ཉན་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་············· ལོ1603ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིར་ཐེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་ལྔའི་རིང་དུ········ གསེར་ཁྲི་བསྐྱངས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་བསྐོར། ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲལ་དབུ་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་བཞེངས་པའི་དངུལ་གདུང་ནི་དགའ་ལྡན་དུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་ནི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་འཛིན་པའི་ཁྲི་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་སྲས་གཙང་མ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་ཡབ……རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛེས་ཡོན་དང་། ཡུམ་འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་མོ་ལེགས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན(802—841)གྱི་གཅུང་པོ་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྤྱངས་པ་ཆེ། བོད་ལུགས་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ841ལོའི་གོང་རོལ་ཏུ་བློན་པོ་དབས་རྒྱལ་ཏོ་རེ་སྟག་ན་ཅན་ཁྲིལ་མགོ་དང་། ཅོག་རོ་ལྷ་ལོད། ལེགས་སྟུག་བཙན་སོགས་ཀྱིས་གློག་གཡོ་བཤམས་ནས་མོ་མ་དང་ལྷ་པ…བཅས་ལ་ཟན་པ་བྱིན་ཏེ་ལྷ་སྲས་གཙང་མ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་བཞུགས་ན་རྒྱལ་ཁྲིམས་འཛིག་པ་གདའ་ཞེས་ཀུན་ཏུ་བསྒྲགས་པ་དང་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་…གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྙན་དུ་གསོལ་ནས་མོན་ཡུལ་དུ་སྤྱུགས། «རྗེ་འབངས་རྣམས་ཀྱི་རིགས་རུས་འབྱུང་ཁུངས་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ»ལས“……ཨ་མི་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་གྱི་བུ་མོ་བསོད་ནམས་དཔལ་སྒྲིན་ལྷ……སྲས་གཙང་མའི་བཙུན་མོར་བླངས་པས(རིགས)སྲས་ཁྲི་མི་ལྷའི………དབང་ཕྱུག་དང་། བུ་མཐོང་ལེགས་ཅན་གཉིས་འཁྲུངས་ནས་སྐུ་ནར་སོན་པ་དང་། མི་ཁྱིམ་ཡུལ་གྲོང་ཐོར་བུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་དབང་བསྒྱུར་ནས་རྒྱལ་མཁར་བརྩིགས་པས་བོད་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ཅེས་གྲགས་པ་ཆེར་སོང་བའོ། ”ཞེས་མོན་ཡུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་འཁོད་འདུག…གོ།

ལྷ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོའི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1426ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བླ་མ་མང་པོར་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས······དང་བཅས་པར་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང······ཚུལ་ཁྲིམས་མིག་འབྲས་བཞིན་དུ་བསྲུངས་པར་མཛད། ས་སྐྱའི་བླ་མ་རིན་ཆེན་དཔལ་ལས་བརྟག་གཉིས་དང་། གདན་བཞི། ལམ་འབྲས། སེམས་བསྐྱེད། དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ། ཀྱེ་རྡོར། རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ། བདེ་མཆོག གསང་འདུས་ཀྱི་དབང་ཆེན། བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བཅས་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད། ཆོས་རྗེ་ལྷ་གྲགས་པ་འོད་པ་ལས་བཀའ་གདམས་པའི་ལམ་རིམ་དང་། རིམ་ལྔའི་ཁྲིད། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་སྙན་བརྒྱུད། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག ཟབ་མོ་བླ་མའི་རྗེས་གནང་བཅས་ཞུས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1405ལོར་གཡའ་བཟང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས། དགེ་འདུན་མང་པོའི་ལྷ་གོས་ཆོས་གསུམ་གང་ལ་གང་འཚམ་གྱིས········འདོད་དོན་སྒྲུབ་པ་མཛད་ཅིང་། དགོན་པའི་མངའ་ཐང་ཤིན་ཏུ་དར་བར་མཛད། གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་གསོ་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཅས་བཞེངས་པར་མཛད། གདན་སའི་འགན་ཁུར་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དུ་མཛད་ནས་ཞི་བར་གཤེགས། ཁོང་ནི་གཡའ་བཟང་དགོན་པའི་གདན་རབས་བརྒྱད་པ་ཡིན།།

ཕུར་ཤིང་རྣམ་རྒྱལ་རྡོ་རྗེ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ……གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཡབ་ལྷུན་སྡིངས་བདུད་རྩི་འགྱུར་མེད་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ……འཁྲུངས། གདུང་རུས་གཉའ་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་དང་ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཀྱི་སྐོར་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད……ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡབ་ཆེན་ལྷུན་སྡིངས་བདུད་རྩི་འགྱུར་མེད་ལས་གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞིའི་རྩ་འགྲེལ་དང་། སྙན་བརྒྱུད་མན་ངག་ཞལ་ཤེས་ཀྱི་གདམས་པ་མ་ལུས་པ་གསན་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ལྷ་སའི་ཛོ་རིང་ལ«དྲི་བ་ཛོ་རིང་རྒྱན་མཆོག»ཅེས་པ་རྩོད་ཡིག་གི་ཚུལ་དུ་སྤྱར་བ་དེ་ཐོག་མར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པས……གཟིགས་ཏེ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ནས་སློབ་མ་རྣམས་ལ་སློབ་ཁྲིད་དགོས་པའི་གནང་རྐྱེན་བསྩལ། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་ཀྱང་ཁོང་གི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཡུལ་ཐིག་སྦྱོང་འགྲེམས་ལ་སོགས་པའི་ཚིག……བརྒྱུད་ཀྱི་ཞལ་ཤེས་མན་ངག་མང་དུ་གསན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུར་ཉེ་སྐབས་ཀྱང་ཉིན་ལྟར་སྨན་གཞུང་ཤོ་ལོ་ཀ་རེ་ཐུགས་འཛིན··གནང་བ་སོགས་དམ་པའི་ངང་ཚུལ་འགོག་ཐུ་མེད་པས་གསོ་དཔྱད……རྒྱུད་གཞུང་མན་ངག་གང་དང་ཅི་ལའང་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པས··གངས་ཅན་གསོ་རིག་གི་མིག་རྒྱན་དུ་གྱུར་ཏོ།།

ལྷུན་སྡིངས་བདུད་རྩི་འགྱུར་མེད།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ……གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཡབ་གཉའ་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ……འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་སོགས་ལ

སྒྲུངས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡབ་ཆེན་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་ལས་གསོ་བ་རིག་པའི་སྨན་བརྒྱུད་ཞལ་ཤེས་མན་ངག་རྣམས་ཐུམ་པ་གང་བྱིའི་ཚུལ་དུ་གསན་ནས་གདམས་ངག་ཀུན་གྱི་བདག་པོར་གྱུར། དེ་ནས་ཇོ་ནང་སྤྲུལ་སྐུ་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོའི(1576—?)བླ་སྨན་མཛད་ཅིང་། «རྒྱུད་བཞི»དཔར་དུ་བཞེངས་ཏེ་ཞུས་དག་གནང་བ་ལ་རྒྱུད་བཞི་ཧྲག་བརྟན་དཔར་མ་ཞེས་སུ་གྲགས། ཁོང་གིས་རིགས་སྲས་རྣམ་རྒྱལ་རྡོ་རྗེ་ལ་གསོ་རིག་གི་མན་ངག་ལག་ལེན་སྐོར་གྱི་གདམས་པ་མ་ལུས་པ་གནང་བས་རྒྱལ་དབང་ལྔ་བ་དང་སྡེ་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསོ་དཔྱད་ཀྱི་སྐོར་ལ་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ནད་རྟགས་དང་སྨན་བཅོས་ཀྱི་སྐོར་སོགས་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་སྨན་གཞུང«གསོ་དཔྱད་ཀྱི་ལག་ལེན་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་»བཅས་བཞུགས་སོ། །

སྨན་ཕྱིངས་ལེགས་གྲུབ་དཔལ་བ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཡབ་དཀོན་མཆོག་གཞོན་ནུའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་གདུང་རུས་གཉའ་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡབ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་གཞོན་ནུ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་གསང་སྔགས་ཉིང་མའི་འདོན་ཆོས་བཅས་ལ་བསླབས་ཏེ་ལེགས་པར་མཁྱེན། དེ་ནས་བྱང་པ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་བཟང་པོའི(1395—1475)ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་གསོ་བ་རིག་པའི་རྒྱུད་སྡེ་རྣམ་བཞི་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་དང་ཡང་འགྲེལ། སློབ་དཔོན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞལ་ཤེས་

མན་ངག་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་ཟད་དུ་བྱུང་ མཛད་པས་སློབ་དཔོན……གྱིས་གསོ་དཔྱད་རྒྱུད་འཛིན་འཕེལ་བའི་ཐུ་ཆེན་དུ་མངའ་གསོལ་ཏོ། དེ་ནས་བཟུང་སྐུ་ཚེ་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་པ……བསྐྱངས་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཁོང་གི་རིགས་སྲས་དམ་པ་ཤེས་རབ་དཔལ་ལྡན་ནམ་འཚོ་བྱེད་པདྨ་སྲི་ཐར་ནི་མཁས་གྲུབ་གཉིས…ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏོ། །

སྟོ་བྲག་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1326ལོར་སྟོ་བྲག་ཤུད་པུའི་རིགས་སུ་ཡབ་སློབ་དཔོན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ……དང་། ཡུམ་རིན་ཆེན་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1401ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཁྲུ་བོ་མཁན་ཆེན་རྒྱལ་སྲས་བཟང་པོ་ལས་དགེ……བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཤིང་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་བཅས…ལ་སྦྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་ཁྲུ་བོ་མཁན་ཆེན་རྒྱལ་སྲས་བཟང་པོ་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་དཀྲུས་གཅིག་ཏུ……བཞེས་ཤིང་ལམ་རིམ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྐོར། གྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་པའི་ཆོས་སྐོར་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་འདུལ་བའི་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་བཅུ་དགུ་པར་ལྷ་སར་ཇོ་བོ་མཇལ…དུ་ཕྱིན་ཏེ་སྐོར་བ་མང་དུ་མཛད། དེ་ནས་རིན་ཆེན་སྒང་དུ་ཕེབས་ཏེ་མཁན་པོ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་ལམ་རིམ…བློ་སྦྱོང་དང་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་རི་

ཟངས་རྫོག་པའི་དྲུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་འདུལ་བ་རྒྱ་འགྲེལ་བ་དང་། ཉི་ཁྲི་སྣང་བ། བསླབ་པ་ཀུན་བཏུས། རྗེ་བོའི་ཆོས་ཚུང་བརྒྱ་རྩ། ཉི་མ་སྲས་པའི་སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གི་ལས་ཚོགས་སོགས་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་བླ་མ་བདེ་བའི་འབྱུང་གནས་ལས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་ཁྲུ་བོ་རྒྱལ་སྲས་བཟང་པོ་སྐུ་གཤེགས་ནས་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་གསེར་སྐུ་ཆེན་པོ་བཞེངས། སྒྲོ་བ་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་གང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་ལ་དམན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་བཅུ་པར་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ལ་ལམ་རིམ་ལ་སོགས་པའི་གདམས་ངག་མ་ལུས་པ་ཞུས་པ་གང་བྱའི་ཚུལ་དུ་ཕུལ་བར་མཛད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཐུགས་ཀྱིས་འགྲོ་ཀུན་བུ་བཞིན་གཟིགས། ལྷག་པའི་ལྷ་ཡིས་རྗེས་བཟུང་བྱིན་གྱིས་བརླབས། སྐྱིགས་དུས་འགྲོ་བ་འདྲེན་པའི་བཤེས་གཉེན་མཆོག ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མ་ནི་དད་པ་ཐོབ་པ་འབུམ་ཚོ་གཅིག ངེས་པར་གྲོལ་བ་ལྔ་བཅུ་སྟེ། ཙོད་མེད་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་དུ་ངེས། འཕྲན་གྱི་ཏོ་མེད་བློ་བཟང་ཡིན་ཞེས་གསུངས། དགུང་ལོ་དོན་དྲུག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ལྷོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་དང་མཁན་ཆེན་ཕྱག་རྡོར་ཞེས་ཟེར། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷོ་བྲག་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་སེང་གེ

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྟག་བྲག་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་སྤྲལ་ཏེ་ཇོ་སྲས(1129—1215)ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་འདུལ་བ་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། དེ་ནས་འདུལ་འཛིན་ཐག་མ་པ་ལ་བསྙེན་ཏེ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་བཀའ་གདམས་གཞུང་པའི་བཤད་སྲོལ་ལྟར་གསན་ནས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད། ཐུན་མིན་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་ཡང་གོམས་པར་མཛད་པས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐུགས་སུ་འཁྲུངས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དོན་སྙིང་པ་ལས་སྒྲོལ་མའི་ཆོས་སྐོར་དང་། དམ་ཚིག་གསུམ་བཀོད། ཚོགས་བདག་རྣམས་ཞུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཡུན་རིང་དུ་མཛད་པས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་བརྩོན་པས་སྒྲུབ་པ་ལྷུར་ལེན་ནམ་སེང་ཞབས་ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་མཛད། དེ་ནས་སྟག་བྲག་སྒྲོ་བ་དགོན་པ་སོགས་ཀྱི་མཁན་པོ་མཛད་དེ་གཞི་གསུམ་གྱི་ཕྱག་ལེན་སོགས་འདུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་འཕེལ་བར་མཛད་དོ། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ནི་དཔོན་སྲས་སྟག་བྲག་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོ་ཡིན། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

སྟག་བྲག་རྒྱལ་སྲས་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་སྟག་བྲག་ཤུད་ཕུའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། སྤྱི་ལོ1356ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་མཁན་ཆེན་སེང་གེ་བཟང་

པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་འདོན་ཆོས་སོགས་ལ་གོམས་པར་མཛད། ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྣ་བ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་དང་། སོན་གྲྭ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་དཀའ་ཆེན་བཞི་ལ···· སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། མཁན་ཆེན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ལས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་དང་ལམ་རིམ་གྱི་མན་ངག་སྦྱོར་འཇུག·· སོགས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གསན། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གསན་ནས་ཐུན་མོང་བ······ དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ལ་སྦྱོང་བ་ཐོན་པར···· མཛད། དེ་ནས་སྒྲོ་བ་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་འདུལ་བའི་འཆད་ཉན་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། སོན་གྲྭ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཀྲ་ཤིས་དང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་མང་པོ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ཆོས·· འཁོར་བཙུགས། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ནི་སྒྲོ་བ་དགོན་པའི་གསེར་འབུམ་གྱི་ནང་དུ་བཞུགས་སོ། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་ལྷོ་བྲག་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ཡིན། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་སུམ་ཅུ་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན།

ཁོང་ནི་ལྷོ་བྲག་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་མི······· གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ལྷོ་བྲག་ཐར་པ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་ལྷོ་བྲག་ཏུ་སྐུ་

འབྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཉུང་ངུའི་དུས་ནས་གསང་ཕུའི་དགོན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1583ལོར་རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་བྱ་ཁྱུང་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་མཛད་སྐབས་ཁོང་ནི་མཁན་པོ་ལས་གྲོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ལ་རྩོམ་བསྐུལ་ཞུས་པ་ལྟར«ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱི་སྐུ་བསྟོད་ཕུན་ཚོགས་དོན་ཀུན་མ»ལྷུགས་བརྩམས་མཛད། སྐུ་བསྟོད་འདིའི་ནང་དོན་ནི"ཕུན་ཚོགས་དོན་ཀུན་གྲུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ། ཐུབ་དབང་གཉིས་པར་གྱུར་པ་ཆོས་ཀྱི་རྗེ། བདེ་ལེགས་རིན་ཆེན་མ་ལུས་འབྱུང་བའི་གཞི། ཡོངས་འཛིན་དམ་པའི་ཞབས་པད་སྤྱི་བོས་མཆོད། ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་གཏེར་ཆེན་པོའི་དཔལ་ལས་འཁྲུངས། ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་ནོར་བུའི་བ་གམ་མཐོ། གདུལ་བྱ་གླིང་བཞིའི་དབུས་ན་མངོན་པར་བཞེད། བཤེས་གཉེན་ལྷུན་པོའི་དབང་པོ་གང་དེར་འདུད། སྨིན་བྲལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་ན་མཛེས། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་འདབ་སྟོང་རྒོད་པའི་དཔལ། རྡོ་རྗེའི་དམ་ཚིག་སྲུང་ཙིའི་བརྩུད་ཀྱིས་གཏམས། རྣམ་དག་སྡོམ་གསུམ་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་ལ་འདུད། གངས་ཅན་ངུར་སྨྲིག་འཛིན་པ་ཡོངས་ཀྱི་རྗེ། མཐའ་དག་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་དེད་དཔོན་མཆོག སྐལ་ལྡན་འདོད་དགུའི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བའི་གཏེར། མཚུངས་མེད་དམ་པའི་མགོན་

ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ཁྱོད་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས། གྲངས་མེད་གདུལ་བྱའི་ཚོགས་འདི་སྐལ་བཟང་གྱུར། སྔར་ཡང་གངས་ཅན་འཛིན་མའི་ཁྱོན་ཆེན་པོར། ཁྱོད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་གྱུར་ཅིག མཁའ་མཉམ་འགྲོ་འདི་དྲིན་ཅན་མར་ཤེས་ཤིང་། མཐའ་མེད་འཁོར་བ་མེ་འོབས་ལྟར་མཐོང་ནས། ཤུགས་དྲག་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡིད་དྲངས་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་སྤྱོད་པའི་ཚོགས་རྣམས་མཐར་ཕྱིན་ཤོག བདག་གཞན་རྣམ་དཀར་དགེ་ཚོགས་རྒྱ་མཚོ་འདིས། མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་དགྱེས་བཞིན་རྗེས་བཟུང་སྟེ། རང་གཞན་དོན་གཉིས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དཔལ། ཟླ་མེད་གོ་འཕང་དམ་པ་མྱུར་ཐོབ་ཤོག། ། ”ཅེས་འཁོད་ཅིང་དེ་ལྟའང་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པས་ཚོགས་………འདོན་གསུང་བཞིན་པ་ཡིན། ཁོང་ནི་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་མཁན་རབས་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

སྟོ་སྤྲུལ་ངག་དབང་མཁྱེན་རབ་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྟོ་སྤྲུལ་ངོས་འཛིན་གནང་ཞིང་ཁྲི་འདོན་མཛད་ཅིང་དགེ་བསྙེན་དང་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཐ་སྙད་རིག་གནས་ལ་བྱང་བ་མཛད་ཅིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་བསམ་མཛད། ཁོང་གིས་སྟག་ཕུ་སྤྲུལ་སྐུ་འཇམ་དཔལ་བསྟན་པའི་དངོས་གྲུབ་བམ་པདྨ་བཛྲའི (1876—1922) ཡོངས་འཛིན་མཛད་ཅིང་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་གནང་། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ

ཕངས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་ཡོངས་འཛིན་ཕྲོ་པ་སྤྲུལ་སྐུ་ཁུ་ཙོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《ཟབ་ལམ་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒོ་ནས་མདོ……སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཤར་བསྒོམ་བྱེད་ཚུལ》དང་། 《དབང་བཤད་ཟིན་བྲིས》། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་སྐུ་གསུམ་ནོར་བུའི་བང་མཛོད》། 《ཀ་ཕྲེང་དང་སྦྱར་བའི་གདམས་ངག་ཐར་བའི་ལམ་སྟོན》། 《སེང་གེ་སྒྲའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《ཤེལ་དཀར་ཟུར་རྒྱན》། 《གསོལ་འདེབས་ལྷའི་རྔ་དབྱངས》བཅས་ཆོས་ཚན་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་ཡོངས་པའི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

ཕྲོ་བ་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་གླིང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1709ལོར་ཁམས་ཤོ་བ་མདོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1783ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ཡུལ་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་གཞུང་དང་ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་ཐམས་ཅད་ལ་ཞིབ་པར་སྦྱངས་ཤིང་། ཁྲི་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་སོགས་མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་ཞབས་པད་བསྟེན་ཏེ་མན་ངག་གི་བདུད་རྩི་མང་དུ་མནོས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕྲོ་བ་སྔགས་རམས་པ་ཞེས་གསང་སྔགས་ལ་མཁས་པའི་སྙན་པ་དབྱར་རྔ་བཞིན་དུ་གྲགས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་བཀའ་ལྟར་མདོ་སྨད་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་བྱོན། དེ་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་གི་གདན་ས་བ་མཛད་དེ། ཚོ་གའི་ངག་འདོན་དང་། དབྱངས་རྟ་འདུར། ཕྱག་བཅའ་བཟོ་སོགས་དམ་པ་གོང་མའི་ཕྱག་

བཞེས་མ་ཉམས་པ་རྒྱུད་སྡེའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་གསར……འཛུགས་མཛད། ཐིག་རྩལ་ཚོན་གཏོར་མའི་བཅའ་བཟོ་དང་རོལ་མོ་རྟང་ལུགས་སོགས་གང་ཅིར་ཕྲ་ཞིབ་དག་ཐེར་དུ་འགྲོ་བའི་ཕན་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ཆིག་དྲིལ་མཛད་ཅིང་། དགུང་ལོ་དོན་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ལྷ་ཐང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་རབས……གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཕྱོ་ཕྲག་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ……ཕྱོ་ཕྲག་ཤུད་པུའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཁྲུ་ཆེན་ནམ་མཁའ་སེང་གེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་འདུལ་བའི་ཀུན་སྤྱོད་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་བསླབས། དེ་ནས་ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྣ་བ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་དང་། མོན་གྲྭ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ཀྱི་ཞབས་པད་ལ་བསྟེན་ཏེ་འདུལ་བ་དང་། མངོན་པ་མཛོད། བྱམས་ཆོས་སྡེ་བདུན། དབུ་མའི་གཞུང་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། སངས་རྒྱས་དཔོན་སྟོན་གྲགས་པ་དཔལ(1251—1296)གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་བཀའ་གདམས་གདམས་ངག་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམིགས་ཁྲིད་ལ་ལེགས་པར་གསན་ཏེ……ཐུགས་ལ་ཆུད་པར་མཛད། སླར་ཡང་ཁྲུ་ཆེན་ནམ་མཁའ་སེང་གེའི་དྲུང་དུ་བྱོན་ནས་བཀའ་གདམས་གཞུང་པའི་བཤད་སྲོལ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་གསན་ཏེ་ཐུགས་ལ་ཉམས་སུ་བཞེས་པས་བཀའ……

གདམས་གཞུང་པ་དང་བཀའ་གདམས་གདམས་ངག་པའི་བཤད་སྲོལ་གཉིས་ཀ་མངའ་བས་བརྒྱུད་པའི་ཆུ་བོ་གཉིས་འདྲེས་ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་མཛད་དོ། དེ་ནས་ལྷོ་མོན་ཕྱོགས་སུ་ལམ་རིམ་གྱི་འཆད་ཉན་མཛད་པས་འཕྲིན་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས། ཕྱི་རབས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མང་དུ་མཛད་དོ། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་དཔོན་སྲས་ལྷ་བྲག་ཤེང་གེ་བཟང་པོ་ཡིན། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་བྲག་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་གསེར་ཁང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ལྷ་བྲག་ཤེང་གེ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྨད་ཙམ་དུ་ལྷོ་བྲག་ཤུད་ཕུའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་རྣམས་ལ་བྱང་བར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་པར་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོའི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་འདུལ་བའི་ཀུན་སྤྱོད་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་བསླབས། ཞང་ཡེ་ཤེས་མཛེས་ལས་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་ཅིང་འདུལ་འཛིན་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་ཁྲུ་བོ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོ་ལས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་རྣམས་གསན་ཞིང་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་ཏེ་གདེང་ཐོབ་པར་མཛད། མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་

རྒྱལ་པོ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་གཞི་གསུམ་གྱི་ཕྱག་ལེན་སོགས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ་ཕྲ་རགས་ཐམས་ཅད་ལ་དག་ཞིར་མཛད། གླ་བོ་དགོན་གསར་གྱི་ཆོས་སྡེ་གསར་དུ་བཙུགས་ཤིང་ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྣ་བ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་དགེ་འདུན་མང་དུ་ཚོགས་པ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ་སོགས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། འདོད་ཡོན་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་ཞེན་སྤངས་ཏེ་དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པ་རྒྱུན་རིང་དུ་མཛད་པས་ཉམས་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཅན་བརྙེས་པས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་སྤངས་པའི་སེང་གེ་བཟང་ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་མཛད། ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ནི་མཁན་ཆེན་རྒྱལ་སྲས་བཟང་པོ་ཡིན། ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

༄ བློན་ཁྲི་བཟང་གཡུ་བཙན།

ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གྱི་དཔང་པོ་དང་། དམག་དཔོན། ཕྱིས་བློན་བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བློན་འབངས་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་གཞིག་ཅིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དབང་བཙན་པར་བྱ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་ཤིང་མཐའ་བོར་དུ་བཙུགས་པའི《བཀའ་གཙིགས》ལས་གསལ་བ་དང་། 《བཀའ་གཙིགས》ཀྱི་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་འཁོད་འདུག་གོ།

ཀླ་སློབ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་ཁྲིམས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1913ལོར་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གཞིས་ཀ་རྩེའི་ལྷ་རྩེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1977ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་ཆུང་དུས་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་རིག་གནས་མཐའ་དག་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་མཁས་པའི་ཡང་རྩེར་སོན། ཁོང་ནི་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་ནང་སྙིང་གི་ཇ་ལག་དང་། མགྲོན་གཉེར། དྲུང་ཡིག་ཆེན་མོ་སོགས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་སྐྱོང་བ་དང་། བོད་བཅིངས་འགྲོལ་ཐོབ་རྗེས་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་གྲོས་མོལ་ཚོགས་འདུའི་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པའི་འགན་ཁུར་བཞེས་སྐྱོང་བ་རེད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《སྐྲུ་སེང་བུ་ལྔའི་རྟོགས་བརྗོད》དང་། 《རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་སྙན་ངག་ཚིགས་བཅད་པ》། 《ནགས་ལྷ་སྐྱེག་མོའི་གཏམ་རྒྱུད》བསླབ་བྱ། ཆབ་ཤོག་བཅས་བཞུགས་སོ། །

ཀློ་ལ་ཨག་བྱང་ཆུབ་དངོས་གྲུབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་ཀློ་ལ་ཡག་ཏུ་ཡབ་སྐར་ཀ་དཔལ་སྐྱིད་དང་། ཡུམ་སྟག་མོ་བྲམ་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་ཆོས་ཀྱི་

དངོས་གྲུབ་ཞུ། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་ཡབ་ལས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་དགེ་བཤེས་སློན་མདའ་བ་ལས་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཞི་ཁྲོ་དང་ཡང་དག་གསན་ནས་སྒྲུབ་པ་ཡང་བག་རེ་མཛད། ཁྲུ་བོ་ལས་བྱམས་ཆོས་དང་། མངོན་པ། སྤྱོད་ཕྱོགས་ཕྲན་དང་བཅས་པ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་གཙང་དུ་ཕྱིན་ནས་དགེ་བཤེས་ཞྭང་ར་བ་ལྷུམ་སྟོན་ལས་བྱམས་ཆོས་དང་སྤྱོད་ཕྱོགས་ཚར་རེ……གསན། དེ་ནས་ལ་སྟོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་དགེ་བཤེས་དཀོན་མཆོག་མཁར་ལས་ཕར་ཕྱིན་དཀའ་འགྲེལ་གསན། དེ་ནས་རྗེ་སྒམ་པོ་པའི་མདུན་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་ལེགས་པར་ཞུས་ཏེ་ཉམས……རྟོགས་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དེ་ནས་ཕྲོ་བོ་ལུང་དང་། གྲུབ་པའི་གནས་བདུན། ཕོ་མ་ལྷ་ཁབ་ལ་སོགས་པར་སྒྲུབ་པ་ཡུན་རིང་དུ་མཛད། ཟླ་མ་དོ་བའི་མདུན་ནས་བདེ་མཆོག་གི་དབང་དང་རྒྱུད་རྣམས་རྫོགས་པར་གསན། ཁོང་གིས་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་གཟིགས་པ་དང་། མཚན་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱོ་བ་བཏུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཕྲིན་ལས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྒྱས་སོ།

ཨ

ཨ་ཀྱཱ་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1767ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1816ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1785ལོར་གོང་མ་ཆིན་ལུང་རྒྱལ་པོས……མཇལ་འཕྲད་མཛད། རིམ་གྱིས་གྲུའུ་ཅང་དགུ་གླིའི་འཇའ་ས་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1807ལོར་སྐུ་འབུམ……དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཐེབས་ཀྱང་ལོ་གཅིག་མ་གང་བར་བྱུང………ཕྱོགས་ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གདན་འདྲེན་པའི……མི་སྣ་ཁལ་ཏ་བཅས་འབྱོར་ཞིང་། ཞུ་འབུལ་ནན་ཏན་ཆེ་བར་བརྟེན་དེའི་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་བསྒྱུར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1814ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་དུ་ཚུར་ཐེབས་ཏེ། རབ་བྱུང་དེའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1816ལོ་ནས་བཟུང་རིམ་གྱིས་གསེར……སྡོང་ཆེན་མོ་དང་། འདུ་ཁང་ཆེན་མོ། འཇམ་དབྱངས་ཀུན་གཟིགས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་བཞེངས་པ་མཛད། ཁོང་

ནི་ཨ་ཀྱཱ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ནས་རྩིས་པའི་ཨ་ཀྱཱའི་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ……ཡིན་ལ། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཁྲི་ཆེན་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

ཨ་ཀྱཱ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1708ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1768ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས……དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་མཐིལ་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་མཁས་པ་ཆེན་……པོར་གྱུར། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«ཆ་ཚད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མཁས་པའི་འཇུག་ངོགས»དང་། «ལྷ་སྐུའི་ཆ་ཚད་བདེ་ལག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་མན་ངག་ཐིག་གི་རྣམ་གཞག»། «སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་ལེའུ་གཉིས་པ་དོན་རྒྱན་སོ་ལྔའི་དཔེར་བརྗོད»། «རང་རྒྱུད་འགྲུགས་ཚུལ་གྱི་བརྗེད་བྱང་»། «ས་ཏྭ་ཙི་ནའི་བྱང་མཐའ་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་གཙོ་གྱུར་ཡུལ་འཁོར་ལ་འོས་པའི་དུས་སྦྱོར»། «སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་གི་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་ཀྱི་དཀར་ཆག»བཅས་ཡོད་ཚུང……གཅིག་བཞུགས་སོ། །

ཨ་ཀྱཱ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1870ལོར་རྫོ་ཨེ་ཧོར་ཀྱཱ་སེ་བར་ཡབ་དགེ་བསྙེན་དང་། ཡུམ་ལྕགས་མོ་སྐྱིད་

གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1909ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གསེར་ཐུམ་བཏག་བསྒྲིལ་གཡུགས་ནས་སྐུ་གོང་མ་ཨ་ཀྱཱ་ཡེ་ཤེས་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཏེ། དགུང་ལོ་དགུ་པར་རང་སྐར་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། སྐྱབས་རྗེ་ཤེད་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་མདུན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ཏེ། དཔལ་ལྡན་བ་ཤོད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྒྲར་ཞུགས་ཤིང་མང་འགྱེད་གསོལ་སྟོན་གྱི་རིམ་པ་གང་ལེགས···བསྟབས་ནས་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒོ་འཕར་འབྱེད། དགོན་པ་གཞུང་ནས་ཀྱང་སྐུ་གོང་མའི་དུས་བཞིན་བཞུགས་གདན་ཆ་ཚང་ཕུལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་སྐྱབས་རྗེ་ཤེད་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་མདུན་ནས་དགེ······ཚུལ་དང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ······གསན་སྦྱངས་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། མཁའ་འགྲོ་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་ཚུ་མིག་བརྒྱ་རྩ་མཐར་ཕྱིན། གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ལན་ཁ་ཤས་ཕེབས་ཤིང་གོང་མ་ཆེན་པོས་བརྩེ་གཟིགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ·········མཛད། དེ་ནས་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་དང་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ཟུང་འབྲེལ་མཛད་ཅིང་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་ཨ་ཀྱཱ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ནས་རྩིས་པའི་ཨ་ཀྱཱ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཨ་ཀྱཱ་བློ་བཟང་ལུང་རྟོགས་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1910ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1949ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་སྐུ་གོང་

ས་ཨ་ཀྱཱ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་སྟེ་ཁྲི་འདོན་མཛད། དེ་ནས་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་ནས་བཟུང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐུགས་གཉེར་མཛད་ཅིང་དཀའ་བཅུའི་གྲྭ་སྐོར་ཞེབས། དེ་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་རྗེ་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་རྗེ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་འབུམ་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་སོགས་གསན་པ་མཛད། པཎ་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་དྲུང་ནས་དུས་འཁོར་རྡུལ་ཚོན་དཀྱིལ་འཁོར་སྟེང་ནས་དབང་ཆེན་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་ཟིན་བྲིས་སྐྲ་རེངས་གསར་བའི་སྣང་བ་ལྡེགས་རྩོམ་མཛད་པ་ནས་མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཨ་ཀྱཱའི་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«བསྟོད་པ་ཨུཏྤལ་དཀར་པོའི་ཆུན་པོ»དང་། «ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རགས་བསྡུས་བློ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་གསར་པ»། «རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་གྱི་བཤད་ལུང་ཟིན་བྲིས་དངོས་གྲུབ་བདུད་རྩིའི་ཐིགས་མ»བཅས་ཆོས་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་ཚོངས་པའི་པོད་གསུམ་བཞུགས་སོ། །

ཨ་ཀྱཱ་ཡེ་ཤེས་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1817

ལོར་སྔོ་མེ་ཧོར་ཀཱུ་སེ་བར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་
སྦྲུལ་ལོ་སྟི་སྤྱི་ལོ1869ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྐུ་འབུམ་ཆོས་སྐྱོང་
ཆེན་མོའི་ལུང་བསྟན་བཞིན་སྐུ་གོང་མ་ཨ་ཀྱཱ་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས···
རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཏེ་དགུང་ལོ་བདུན་པར་རང་སྐར་གྱི··
གདན་སའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་མཛད། ཀྱཱ་སློབ་རམས་པ་བློ་བཟང་
དོན་གྲུབ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི····
ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། དགོན་པ་གཞུང་ནས་ཀྱང་སྐུ་གོང་མ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་
བའི་ཕྱིར་གདོང་གྲལ་འགོར་འཕོལ་སྟན་བཞུགས་གདན་དང་རྒྱབ་ཡོལ།
ཆོས་གྲྭའི་འཛིན་གྲྭར་ཁ་གང་མ་དང་། ཡར་ཚོགས་སར་ཤིང་ཁྲི་སུག་
བཞི་མ་བཅས་ཕུལ། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་
གནང་། གོང་མའི་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ལན་ཁ་ཤས་ཕེབས་ཏེ་བསྟན་
སྲིད་ཀྱི་ཕན་བཞེད་ཡོལ་བ་མེད་པའི་འཕྲིན་ལས་སྤེལ། དགུང་ལོ་སོ་
བདུན་པར་སྐུ་འབུམ་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཚོགས་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་རེ···
རེའི་ཕྱག་ཏུ་དོང་ཙེ་ཆོན་གསུམ་རེའི་སྐུ་འགྱེད་གནང་། རབ་བྱུང་
བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟི་སྤྱི་ལོ1861ལོར་སྐྱབས་རྗེ་ཤིང········
བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་གཙོས་ལས་སྡེ་ཐུན་མོང་ནས་གསེར་སྟོང་ཆེན···
མོ་རྒྱ་ཕིབས་དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་མཛད་རྒྱུའི་བཀའ་དྲིན·······
སྐྱབས་འཇུག་ཞུས་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ། ལོ་དེར་སྨད་ཕྱོགས་སུ་
ཕེབས་ནས་སྦྱིན་བདག་རྣམས་ལ་རྟེང་སྐུལ་མཛད་པས་དངུལ་སྲང་ཁྲི···
ཕྲག་ཏུ་མ་འདུས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་པར་སྐུ་འབུམ་དུ་
ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོ་སྟི་སྤྱི་ལོ1863ལོར་རྒྱ་

སོག་གི་འབྲུག་ཆེན་ལངས་པར་བརྟེན། ཁོང་གིས་ལན་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པར་མ་ལྟོས་པར་སྲིད་སྐྱོང་དམག་འབྲེལ་གྱི་ལས་ཉིན་མཚན་ཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་ཁུར་བཞེས་ལྷོད་པ་མེད་པར་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་པར་སྟོང་འཁོར་མཁར་དུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཨ་ཀྱཱ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ནས་རྩིས་པའི་ཨ་ཀྱཱ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཡིན། །

ཨ་ཀྱཱ་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་མདོ་སྨད་ཕྱག་རྡོ་ཐང་གི་ཀྱཱ་སྡེ་བར (དེང་མཚོ་སྔོན་ཞིན་ཧྭ་རྫོང་ཁོངས) སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་ཤིང་བཟའ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ (1759—1823) སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། སྨྲ་རིག་པར་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་ཀུན་བཤད་ཀྱི་མིང་ལ་དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་ཞེས་འབོད། སྐུ་འབུམ་ཁྲི་ཆེན་ཞེ་དགུ་པ་བུམ་པ་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་སྐུ་འབུམ་གྱི་ཁྲིར་བཞུགས་དུས་སྤྱི་ལོ1827ལོ་ཡིན། དེ་དུས་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔར་དུ་འགོད་རྒྱུ་ལ་ཨ་ཀྱཱ་བས་ཞུ་དག་ལེགས་པར་མཛད། སྐུ་འབུམ་གསོ་རིག་དར་རྒྱས་གཞན་ཕན་ནོར་བུ་གླིང་གི་ཁྲི་རབས་ཞེ་བཞི་པ་ཡེ་ཀྱཱ་ཞབས་དྲུང་བློ་བཟང་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་ལ་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་གནང་། སྐུ་འབུམ་བླ་མ་ཨ་ཀྱཱ་ཡེ་ཤེས་བསྐལ་བཟང་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི (1817—1869) ཡོངས་འཛིན་མཛད་པས་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཨ་ཀྱཱ་ཡོངས་འཛིན་ཞེས་གསོལ།

མདོར་ན་སྐུ་ཚེ་གང་ཐོར་དམ་ཆོས་འཆད་ཉན་མཛད་ནས་དུས་འདའ་…
བར་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་ས་ལམ་རྣམ་གཞག ལམ་རིམ་
སྔོན་འགྲོའི་ཆོས་དྲུག བློ་རིག་གི་སྡོམ་ཚིག བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན།
འདུལ་བའི་སྡོམ་ཚིག གྲུབ་མཐའི་འབྱུང་ཁུངས། ཐེག་ཆེན་བློ་སྦྱོང་།
རྟགས་འཇུག་འགྲེལ་བ། དགེ་ལྡན་ལེགས་བཤད་ཀྱི་འགྲེལ་བ། བརྡ་
དག སྙན་ངག སྲིབ་སྦྱོར་བཅས་ཆོས་ཚན་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ་བཞུགས་
སོ། །

ཨ་ཀྱ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1633
ལོར་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ཟི་ན་ཁ་ཡོག་གཞུང་ལྔའི་ནང་ཚན་ལི་བསུ་
སྡེ་བའི་ཨ་ཚང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ཕག་
ལོ་སྤྱི་ལོ1707ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་རྒྱུད་
པའི་གྲྭ་ལ་བཞུགས་སྐྱོང་། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་
གཅིག་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྤྱི་ལོ1686ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི………
གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་ལྔའི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། རབ་
བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1687ལོར་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་…
ཆེའི་གཟིམས་ཁང་འགག་མར་གྲགས་པ་བླ་བྲང་ཆེན་མོ་སྣར་ཡང………
དབུས་འཕྲུག་ལྷར་ཀྱི་ཀ་བཞི་མ་ལྷས་ར་གསུམ་དང་བཅས་པ་གསར……
གསོས་དང་། རྒྱལ་དབང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་བཞུགས་
པའི་ས་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་ཁྲི་ཁང་ལྗིབས་རིས་དང་བཅས་པ་གཞི་ནས་གསར…
བཞེངས་མཛད་ཅིང་དབྱར་སྟོན་ལ་ཆོས་གྲྭ་འཚོགས་རྒྱུར་གཞི་ར…………

བསྐོར། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1689ལོར་དངུལ་སྲང་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་ལས་བཀལ་བའི་རྒྱ་སོང་གིས་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ཀ་བ་བརྒྱད་ཅུར་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ་དབུས་འཕྲུག་ལྷར་སྟེང་ཤོད་ཁྲམས་ར་དང་ཅང་ཁང་བཅས་པ་བཞེངས་ཤིང་རབ་གནས་ཀྱང་ཁོང་གིས་རྒྱས་པར་མཛད་པ་དང་། གནམ་རྒྱན་མཆོད་རྫས་སོགས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་ཚད་མེད་པས་བསྐྲུངས་སོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ཆེན་བཅུ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཨ་ཁྲུང་ངག་དབང་མཁྱེན་རབ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པ་ཡིན། མདོ་སྨད་ཁ་གྱ་ཚོ་དྲུག་གི་ཨ་ཁྲུང་སྒོམ་གྲྭ་ཐར་པ་གླིང་ཕྱག་འདེབས་མཛད་མཁན་ཨ་ཁྲུང་དྲུང་རམས་པ་མཁས་མཆོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན། སྐུ་གཞོན་དུས་ནས་གྲུབ་ཆེན་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན(1745—1872)དང་། ཇ་གོད་ནམ་མཁའ་སེང་གེ(1712—1780)། མཁན་ཆེན་དྲུང་ཡིག་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་མང་པོ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་གསན་སྦྱོང་ལེགས་པར་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་དང་། སྙན་ངག་མངོན་བརྗོད! སྡེབ་སྦྱོར་སོགས་ལ་མཁས་པའི་ཡང་རྩེར་སོན། ཞས་པ་ངག་དབང་མི་ཕམ་ཟླ་བས(1767—1807)ཁོང་ལས་སྙན་ངག་སྤྱངས་ཞེས《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་》ལས་གསུངས། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་ཆོས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱིས་འཆད་གཉེར་མཛད་ནས་བསྟན།

འགྲོའི་དོན་ཆེན་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབས་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད།

ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི《མཚམས་སྦྱོར་ལྔ་པའི་འགྲེལ་བ》དང་། 《གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག》། 《གང་བློའི་འགྲེལ་བ》། 《སྡེབ་སྦྱོར་ངོ་མཚར་རྟོགས་བྱེད》། 《སུམ་ཅུ་པའི་དཔེར་བརྗོད》། 《སྙན་ངག་དབྱངས་ཅན་པི་ཝང》། 《ཁྲུང་ཁྲའི་མངོན་རྟོགས་ལོ་རྒྱུས》བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཡོད་པའི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

ཨ་མཆོག་འཇམ་དབྱངས་ཕུན་ཚོགས།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་མདོ་སྨད་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་གླང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1829ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཤིང་བསྡུས་གྲྭ་ནས་བཟུང་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་སློབ་གཉེར་ནན་ཏན་དུ་མཛད་ཅིང་ཚོགས་ཆོས་ཀྱང་ཆག་མེད་དུ་འགྲིམས། དེ་ནས་བྲག་དགོན་པའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན……བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་བྱང་མཛལ་ཕེབས་ཤིང་དེ་ག་ནས་མགོན་བཀའ་བཅུ་གསུམ་དང་རྣམ་སྲས་བཀའ་བཅོ་ལྔ་སོགས་བཀའ་ཆོས……འགའ་ཞིག་གསན། རྩ་བཟང་དང་གསེར་ཁོག་དགོན་ལུང་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཕར་ཡང་བཀའ་ཆོས་ཅི་རིགས་གནང་། ཨ་མཆོག་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་འགྲིག་ཡིག་གི་ས་བོན་བྲིས། གཏོར་ཆེན་ལ་དག་ཐེར་དང་འཇམ་དཔལ་གསང་ལྡན་གྱི་དབང་སོགས་བཀའ་ཆོས་དུ་མ་གནང་། དེ་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་

ལ་ཕེབས་ཤིང་མཛད་སྒྲོལ་བཟང་པོ་ཡར་ལྡན་དུ་བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་ཀུན་སྤངས་མཛད་དེ་ཐུགས་དམ་འཕེལ་སྒྱུར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་རབས་བཅུ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཨ་གནམ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1696 ལོར་མདོ་སྨད་དཔལ་མང་གི་ནང་ཚན་ཨ་གནམ་ཞེས་པའི་དུས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1756ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་དཔོན་མོ་ནམ་རྒྱལ་སྒྲོན་མའི་སྐུ་མདུན་དུ་བླངས་ཏེ་གཅེས་པར་བསྐྱངས། ཁོང་གི་ཡུམ་དཔོན་མོ་རཏྣ་གཤེགས་པའི་དྃ་སྒོངས་རྫོགས་སུ་སྲས་གཅིག་འཛོག་རྒྱུའི་དོན་དུ་དགོན་པའི་ཆོས་གྲྭ་བཞག་སྟེ་འཛམ་མགོན་ཁྲི་ཆེན་ལས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཐུམ་པ་གང་བྱེའི་ཚུལ་དུ་གསན་པ་མཛད། དེ་ནས་ཚོགས་ཆེན་དགེ་བསྐོས་ཀྱི་འགན་ཁུར་བཞེས། ཨལ་དར་ཨ་ཐོ་དང་། ཆིང་ཁྲང་བསྟན་འཛིན་དབང་ཕྱུག་གི་ཕྱག་མཛོད་ཀུང་ཇུས་ཏེ་བླ་དཔོན་གྱི་ཆོས་སྲིད་ཡུན་རིང་དུ་བཟུང་། སྐབས་ཤིག་ཏུ་དཔོན་མོ་ཨེཉྫེ་ཤ་ར་ཅུ་ཁྲུང་དུ་ཕེབས་པའི་ཞབས་ཕྱིར་བྱོན་དུས་དམ་བཅའ་འཛུགས་པས་མཁས་པའི་ཚད་དུ་སོན་པར་གྲགས། རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་འགན་ཁུར་བཞེས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་སྤེལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1752

སོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ……
གཅིག་གི་རིང་དུ་ཆོས་ཁྲིམས་བསྐྱངས། དཔོན་མོ་ཨེཀེ་ཤ་ར་སྨུ་གཤེགས་
པས་བླ་དཔོན་སྤྲགས་མའི་ཚུལ་གྱིས་ཨུཀེ་དགོན་པའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས……
ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀ་ཡར་ལྡན་དུ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་
པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1755ལོར་སླར་ཡང་བླ་བྲང་གི་གདན……
སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་སོགས་སྔར……
ལས་མི་དམན་པ་མཛད། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་
སྒྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།
ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་རབས་དྲུག་པ་དང……
དགུ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཡ་ཤེས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1597ལོར་ས…
སྐྱར་ཡབ་སྔགས་འཆང་གྲགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་
བསོད་ནམས་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་
གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་། རབ་
བྱུང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཀྱང་ས་སྐྱའི་
གདུང་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཙུན་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ནས……
རིགས་སྲས་བསྐྲུན། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་
ལ་དད་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟེན་ཏེ་ཕྱིར་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས……
རྣམས་དང་། སྒོས་སུ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གསུང་ངག་ལམ་འབྲས་
དང་བཅས་པ་ [illegible] པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ

ཙ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ1621ལོར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་ཛོ་སུམ་ཅུ་ཕྲག་གི་རིང་དུ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་ས་སྐྱའི་བསྟན་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་པར《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ངོ་མཚར་བང་མཛོད》དང་། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ་པར《དག་ཡིག་ཟིག་དབང་རབ་གསལ་སྣང་བ》། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1641ལོར《མགོན་པོ་གུར་གྱི་ཆོས་འབྱུང་》བཅས་བརྩམས་པར་མཛད། འདིའི་མན་ཆད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་ནི་ས་སྐྱའི་དུས་མཆོད་བླ་བྲང་གི་གདུང་རབས་བཅུ་པ་དང་། ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཁྲི་རབས་ཉི་ཤུ་ཙ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། ཁོང་གི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཚན་གཞན་ལ་བདག་ཆེན་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཞེས་ཞུའོ། །

ཡ་སེལ་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1015ལོར་མདོ་སྨད་ཙོང་ཁར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1079ལོར་རྭ་སྒྲེང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་སྤྱིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། སློབ་སུ་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་ཞབས་ཕྱག་ཞུས་ཤིང་ཇོ་བོའི་ལུགས་ཀྱི

གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་ཞུས། དེ་ཡང་རྗེ་བོ་རྗེའི་ཆིབས་པ་སྐྱོང་བ་དང་ནང་ལས་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་ཞབབས་ཏོག་བཟང་པོ་བསྒྲུབས། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ཉན་ཚོར་མཇལ་ཞིང་རྗེ་བོའི་ཆོས་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་གསན་སྐབས་སྒོམ་པ་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར་མཛད་པས་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་གསོལ། ཕྱག་པར་དུ་རྗེ་བོའི་བཞེད་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ལ་འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ལས་ཀྱང་ཁོང་མཁས་པར་གྲགས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1065ལོར་རྭ་སྒྲེང་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་ལོ་ཉེ་བཅུ་བཞིའི་རིང་དུ་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། འབྲོམ་སྟོན་གྱིས་མཛད་པའི་རྭ་སྒྲེང་གི་ཁྱིམས་སྐད་ལ་སོགས་པའི་བཞེངས་འཕྲོ་རྣམས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་འབད་འབུངས་མཛད་པ་ལ། དང་པོར་དཀའ་ངལ་ཅུང་བྱུང་ཡང་དུས་ཕྱིས་སུ་སྐྱ་བསོད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཏེ་ལེགས་པར་གྲུབ། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྟོད་ལུང་པ་རིན་ཆེན་སྙིང་པོ་དང་། ལྷབ་མི་ཆེན་པོ། དགེ་བཤེས་མང་ར་ལ་སོགས་པ་ཡིན། ཁོང་ནི་རྭ་སྒྲེང་དགོན་པའི་གདན་རབས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཨ་མེས་ཞུ་གཅིག

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་དབུས་

གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ནང་ཚན་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སློབ…དཔོན་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་ལས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང……མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཁོང་གིས་མས་ཕྲེང་དང་། ཐག་དམར། ལ་ཕྲིས་ཀྱི་ཁ་ཆད། སད་ཀྱི་ལ་སྟེང་བཅས་བཟུང་སྟེ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་སྤེལ་ཞིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཁྲི་སྟོན་བརྩོན་འབར་དང་། ས་བ་བཙུན་ཆུང་། རྒྱ་སྟོན་ཨཱཙ་རེ་བ། འདར་ཤཱཀྱ་གཞོན་ནུ་བཅས་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་ཁྲི་ཚོ་དང་། ཐ་ཚོ། རྒྱ་ཚོ། སར་ཚོ་ཞེས་བྱུང་བ་ལ་སྐྱི་ཚོ་སྟོད་པར་གྲགས་སོ། ཁོང་ནི་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་གྲགས་ཆེ་བའི་འདུལ་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཡཤེ་བློ་བཟང་སྟོན་ལམ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1672ལོར་མདོ་སྨད་ཨ་མོ་ཉེར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1735ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བདུན་པར་གཅེན་པོ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་བཅས་ལ་བྱང……བར་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཆོས་རྒྱལ་ངག་དབང་བཟང་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་དུ་ཙོ་ནེ་དགོན་ཆེན་གྱི་བླ་མས་མགོན་ལྷ་ཁང་གི་དཀོན་གཉེར་བ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེར་སྨད་ཆོས་གྲྭར་བཀའ་པོད……ཡོངས་རྫོགས་ལ་སྦྱངས། རྒྱུད་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ལས་དགེ་

ཚུལ་བསྒྲུབས་ཤིང་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་གླིང་བསྲེའི་དཀའ་བཅུ་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་སེ་ར་རྗེའི་སྒྲུབ་ཁང་དང་མཁར་རྫོ་བསམ་གཏན་གླིང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལམ་ཁྲིད་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་རི་ཁྲོད་གྲྭ་སྒྲིག་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1710ལོར་རྒྱལ་ལུང་རི་ཁྲོད་རྣམ་རྒྱལ་བྱང་ཚུབ་གླིང་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གསར་བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཁྲི་ཚང་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་དང་ཡེར་པ་ཞབས་དྲུང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་བཅས་མང་དུ་བྱོན་ནོ། །

ཨ་ཙར་ཡེ་ཤེས་དབྱངས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྗེན་རབ་བྱུང་ཡིན། ཡི་གེ་འབྲི་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་ཡིག་མཁན་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གསལ་ལ་དག་པ་ལྡན་མ་རྩེ་མང་ཡིན། ཨ་ཙར་ཡེ་ཤེས་སྲུམ་རགས་བདེ་བ་སྟེ། སློག་ཁར་བདེ་བ་ཤེལ་དཀར་མགོན་སྐྱིད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ཤེས་སོ། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལས་དབང་དང་གདམས་ངག་མང་དུ་ཞུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་པས་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་ཞིང་དུ་བགྲོད་ནུས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་དང་དངོས་གྲུབ་བརྙེས་ཏེ། «གྲུབ་

མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང»ལས“ཡེ་ཤེས་དབྱངས་ནི་མཁའ་སྤྱོད་གནས་སུ་གཤེགས། ”ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་གི་མཚན་གཞན་ལ་སྨྲ་ཡེ་ཤེས་དབྱངས་ཞེས་ཞུའོ། ཁོང་ནི་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་དང་འབངས་ཉེར་ལྔའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

ཨ་རིག་བློ་བཟང་སྙན་གྲགས།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1718ལོར་མདོ་སྨད་ཨ་རིག་དཔོན་རྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1800ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་སློག་དང་འདོན་ཆོས་སྦྱོང་བཅས་ལེགས་པར་མཁྱེན། ཕུ་བོ་སེ་རའི་དགེ་བཤེས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། བསེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་དང་། སེ་ཁྲི་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ། ཁྲི་བ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ། རྗེ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན། གུང་ཐང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། སེ་ཁྲི་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1756ལོར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་སེ་ར་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱར་སྦྱོང་མཛད་ཅིང་དམ……བཅའ་ཞུལ་ཏུ་བྱུང་བ་བཞུགས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དང་། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ། རྗེ་ངག་དབང་བྱམས་པ། བ་རི་དཔོན་སློབ་ངག་དབང་དོན་གྲུབ་སོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན་པས་མདོ་དང་སྔགས་ཀྱི་གནད་ལས་པའི་གཏེར་མཛོད་དུ་གྱུར།

རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1759ལོར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་ནས་རྗེ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་གནང་། དེ་ནས་རྒྱུད་དུ་ཕེབས་ཏེ་བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་ཐམས་ཅད་ལ་ཞིབ་པར་སྦྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1761ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ལེགས་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1778ལོར་གཙོས་རྒྱ་མཁར་སྐར་པའི་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་འཆད་ཉན་མཛད་པ་དང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། སྐབས་ཤིག་ཏུ་ཨུ་ཀེ་ཀྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཁྲི་གཉིས་འཛིན་མཛད། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་དགུང་ལོ་གྱ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡ་རིག་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1728ལོར་མདོ་སྨད་རྩེ་གཞུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་བསྡུས་གཞུང་དང་། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པས་རིགས་པ་སྨྲ་བའི་སྙན་གྲགས་ཀྱི་དབྱངས་སྙན་མངོན་པར་མཐོ་བས་རྗེ་བཙལ་རབ་འབྱམས

པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དེ་ནས་ཚོགས་ཆེན་ཞལ་ངོ་དང་། བླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་གོ་ས་རིམ་པར་བརྒྱུད་དེ་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཤིང་འཆད་ཉན་འཁྲིས་པ་སོགས་བླ་མ་གནས་བརྟན་པའི་དུས་ལྟར་མཛད། དངུལ་སྲང་བཞི་བརྒྱ་སྐོར་གྱི་རྒྱ་ཡོན་སྤྲུར་ཏེ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ་པའི་རས་བྲིས་ཡིད་འཕྲོག་པ་ཞིག་བཞེངས་ཏེ་འདུ་ཁང་དུ་སྤྲུར་འཛུགས་གནང་། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1784ལོར་ཨུཀྲེ་གྲྭ་ཚང་གསང་སྔགས་གླིང་རྒྱས་གླིང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྤེལ། དེ་ནས་ཁྲི་ཟུར་མཛད་ཀྱང་དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1794ལོར་སླར་ཨུཀྲེ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། དེ་ནས་ཁྲི་ཟུར་མཛད་ཅིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བའོ། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་རབས་བཅོ་ལྔ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཡཛིན་ངག་དབང་དཔལ་ལྡན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1676ལོར་མདོ་སྨད་དཔའ་རིས་སྟོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1736ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་གསེར་དགོན་དམ་ཆོས་གླིང་དུ་ཞུགས་ཏེ་བསླབ་གཞུང་དང་ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་སློབ་གཉེར་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས

ཕྱིན་པར་མཛད། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེའི་གསོལ་དཔོན་དང་མཆོད་དཔོན་ཟུར་འཕེལ་ལྷ་བུར་ཞབས་ཕྱི་ལེགས་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1722ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། རྒྱུད་ཁང་ཀྱཱ་བཞི་མ་དང་། མགོན་ཆོས་འཇིགས་གསུམ་གྱི་འབག་སྐུ་བཅས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གསར་བཞེངས་མཛད། བསེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་བཀའ་ལྟར་དབྱར་ཕྱི་མ་དང་གསང་འདུས་ཀྱི་བདག་འཇུག་སྒྲུབ་མཆོད་གསར་དུ་བཙུགས། ཁྲི་ཟུར་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཁོ་ནར་མཛད་ནས་དུས་འདའ་བའོ། ཁོང་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྒྱུད་པའི་ཁྲི་རབས་བཞི་བ་ཡིན་ནོ། །

ཨ་ཛོད་ཞབས་དྲུང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1819ལོར་མདོ་སྨད་ཁྲོལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་དགུང་ལོ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་ཧོར་སྤྲུལ་བློ་བཟང་རབ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ་དང་། མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས། ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་ལྷུན་གྲུབ། རྒྱལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་མཆོག་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ཅིང་ལྷ་རམས་པའི

མཚན་བཏགས་བཞེས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་པར་གཞིས་དགོན་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་པར་དབུས་ཤོག་པ་ཡན་ཤཧྣ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་གླིང་དགོན་གྱི་ཁྲི་པ་མཛད། ལོ་ཤས་ཀྱི་རིང་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་མན་ཆོད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མཛལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«མི་ལམ་འཁྲུལ་སྣང་དབྱངས་ཅན་ཞལ་ལུང་»དང་། «ཤིས་བརྗོད་སྤྲེལ་བའི་ཚིགས་བཅད»། «ཆོས་སྡེ་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་བཅའ་ཡིག»བཅས་ཆོས་ཚན་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་ཡོངས་པའི་པོད་གཉིས་བཞུགས་སོ། །

ཨ་རོལ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1740ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་སྐོང་དོར་ཉིན་ཨ་རོལ་ཚང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1804ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་སུ་གཡེར་གཤོང་དགེ་སྐྱོང་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། རོང་བོ་ཐོས་བསམ་གླིང་དུ་ཞུགས་ཏེ་འཇའ་མོའི་དབུ་མཛད་བདེ་ལེགས་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་སློབ་གཉེར་ནན་ཏན་དུ་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཤིང་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་ཅིང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་མཛད་གནང་བར་བླ་མ་ཞབས་དྲུང་བ་ཞེས་གྲགས། གླིང་བསེ་དང་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་ཨང་དང་པོ་

བླངས། སྨད་རྒྱུད་དུ་ཕེབས་ཤིང་རྒྱ་མ་རིན་ཆེན་གྲགས་སྒང་གི་མཁན་པོར་བསྐོས་པས་དགོན་སྡེ་ལུགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་སྟག་བྲག་དོན་གཉིས་གླིང་གི་མཁན་པོར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་འགའ་ལ་འཆད་ཉན་མཛད། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་དགེ་རིང་དཔོན་པོས་ཞུས་པ་ལྟར་རྫོང་དམར་དགོན་པའི་ཁྲིར་བཞུགས། ཁྲི་ཟུར་ནས་བསེ་ཚང་སྒང་མའི་བཀའ་ལྟར་མགར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་བཞིར་……བསྐྱངས་ཤིང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལེགས་པར་སྒྲུབ་སྟེ་དགུང་ལོ་རེ་བཞི་པར་དགོངས་པ་ཆོས་……དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ཁོང་ནི་ཨ་ཇོལ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །

ཨ་ཇོལ་བློ་བཟང་ལུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ཕོ་བྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1888ལོར་མདོ་སྨད་དུ་མགར་གྱི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྤྱི་ལོ1959ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་ཁྲི་ཀན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་བསྟེན་ནས་སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་སྔ་ཕྱི……རྣམས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་གྱི་ལྗགས་ལུང་ཐོག་མའི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་དུ་བཞེས། ད་དུང་ཤར་སྐལ་ལྡན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། རྗེ་ཕྲིས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་སོགས་བླ་མ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་ཏེ་ཐུན་མོང་……བའི་རིག་གནས་ནས་བཟུང་སྟེ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རིམ་གཉིས……ཀྱི་བར་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་པའི་གོ་འཕང་མངོན་པར་ཐོབ། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཙ་གྲངས་ནས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཁའ་ལ་ཚད་……

ཀྱིས་རྒྱལ་ཏེ་དྲང་སྲོང་གསེར་གྱི་ལྷུན་པོ་ལྟ་བུའི་མཛད་བཟང་འཛིག······རྟེན་ན་གསལ་བར་མཛད། གདན་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་བརྩེ་བས་བསྐྱངས་པ་དང་། ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་བརྟེན་པ་སོགས་བཞེངས་བཀོད་མང་པོ་མཛད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་དུ་དུས་འཁོར་གློས་བསླངས་ཆེན་པོ་སྤར་བ་བྱུང་བ་ངོ་མཚར་བ་བཞེངས་པ་དང་། བྲག་དཀར་སྤྲེལ་རྫོང་དགོན་གསར་གཙོ་བྱས་པའི་ཆོས་སྡེ་གསར་བསྐྲུན་མཛད་པ······སོགས་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མཛད་བཟང་སྤེལ། སྐབས་དེར་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཙུག་ཏུ་བཀུར་བའི་བླ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཤར་སྐལ་ལྡན་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ལུང་རྟོགས་རྒྱ······མཚོ་དང་། བསེ་ཚང་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ། ཚུ་བཟང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་བཅས་ཡིན། ཁོང་ནི་རོང་བོ་ཆོས་བསམ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་གི་གདན་སའི་མཁན་རབས་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་ཞ······ཡིན་ནོ། །

ཡ་རྫོལ་བློ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1806ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་སྐོང་སྤྱང་ལུང་དུ་ཡབ་བོད་སྲུལ་ཆོས་འབུམ་རྒྱལ······དང་། ཡུམ་ཀླུ་མོ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1886ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་རྒྱུག་པར་སྐུ་གོང་མ་ཨ་རོལ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་སྐྱེས་སུ་ངོས་འཛིན······གནང་ཞིང་གདན་སར་མངའ་གསོལ། རོང་ཁག་དགེ་འདུན་མཁྱེན་

རབ་དང་། ཤིང་བཟའ་པཎྜི་ཏ། ཁྲི་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ་གསེར་ཁང་རྡོ་རྗེ་འཆང་། བསོད་གྲགས་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ། ཨ་ཁྲུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་མང་པོའི་ཞབས་ཟུང་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ······དཔྱིས་ཕྱིན་མཛད། མཁར་གོང་བསམ་གྲུབ་བདེ་ལྡན་དང་། སྟག་ལུང་དཔལ་གྱི་རི་བོ། བདེ་ཡངས་བཀྲ་ཤིས་ཉམས་དགའ། རབ་དགའ་རྒྱལ་མཚན་བརྟན་པོ། བཀྲ་ཤིས་ཆོས་རྫོང་སོགས་ད་ཡེན་གནས་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོར་སྒྲུབ་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1855ལོར་སྦྱང·········(ལྷུང)ལུང་སྐར་གསར་དགའ་ཆོས་འཕེལ་གླིང་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཞེངས་ཏེ་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ······བསྐྲུངས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྐྱབས་མགོན་སྐལ་ལྡན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། མཁན་ཆེན་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ། རོང་ཏན་མཁྱེན་རབ་བསྟན་འཛིན་དར་རྒྱས། མཚན་སྒྲོགས་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དར་རྒྱས། རྒྱལ་མཁན་ཆེན་དགེ་ལེགས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ། བྱང་རྩེ་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ། སྟག་གི་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ། ཁྲི་སྤྲུལ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཡིན། ཁོང་ནི་ཨ་རོལ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཨ་ལག་ཤ་ངག་དབང་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1759

ཡོར་མདོ་སྨད་ཨ་ལག་ཤར་སོག་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རིག་པའི་གནས་རྣམས་སྦྱོང་བ་ལ་དོན་གཉེར་ལྷག་པར་ཆེ་བས་དཀའ་ངལ་བརྒྱ་ཕྲག་ཁྱད་དུ་བསད་····ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས། དབུ་ཕར་འདུལ་མཛོད་ཚད་མ་བཅས་ཀྱི་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན·······བསམ་ནན་སྙིན་མཛད། ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་དམ་བཅའ་བཞག་ནས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། ཀློང་རྫོལ་བླ་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་དང་། དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཞུས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཀློང་རྫོལ་བླ་མ་ལས་ཐ་སྙད་རིག་གནས་སྐོར་ལ་གསན་སྦྱོང་དཔྱིས····ཕྱིན་པ་མཛད། དེ་ནས་རང་ཡུལ་ཨ་ལག་ཤའི་གཡོན་དགོན་ཞི་ཕམ་ཆོས་གླིང་དུ་ཕེབས་ནས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར····མཛད། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་ཅུ་ཕེབས་སྐབས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་རྗེ་རམས་པ་ལྷ་ཞེ་ལས་ཁམས་སྐྱེ་དགེ་དཔལ་སྤུངས་ཀྱི་ཁྲིད····རྒྱུན་ལུར་སྙན་ངག་ལེའུ་གསུམ་པོ་རྫོགས་པར་གསན་ཅིང་རྩོམ་རྒྱུགས····ཀྱང་ལེགས་པར་ཕུལ། དེ་ནས་པེ་ཅིན་ཡུང་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་དད་ལྡན་སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཅི་འདོད་བསྩལ། དགུང་ལོ་གྱ་གཅིག་པར«བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མའི་གཏམ་ཐེག་མཆོག་ཉེ་ལམ»བརྩམས། ཁོང་ནི་སོག་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེ་འཁྲུངས་ཀྱང་བོད་ཡུལ་དུ་ཐོས་བསམ་མཛད་ཅིང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀུན་ལ་ཐུགས་དཔྱད་ཕྱིན···ཤིང་མཛད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་བོད་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་རིག་པ་དང་སྙན་ངག········

སོགས་ས་མཁས་དབང་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རྩོམ་ལ་ཞིབ་བསྒྱུར་རང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚིག་ཉུང་ལ་དོན་འདུས་པ་མང་པོ་བརྩམས་ཡོད་པས་ཕྱི་རབས་བོད་ལ་མཛད་རྗེས་ཆེན་པོ་བཞག་ཡོད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་སུམ་རྟགས་འགྲེལ་བ་དང་། ཡི་གེའི་བཤད་པ། བོད་ཀྱི་བརྡ་གསར་རྙིང་གི་ཁྱད་པ། དག་ཡིག་གཅེས་བསྡུས། སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་དཔེར་བརྗོད་བཅས་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་མཛད་ཡོད་པ་དེ་པོ་ཏི་གཉིས་སུ་བསྡུས་ཏེ་སྐུ་འབུམ་དགོན་དུ་ཤིང་པར་བཀོས་ཡོད།།

ཨན་འཇའ་སྒོ་ཞབས་དྲུང་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་ཉི་མ།

ཁོང་གི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་གཡེར་མོ་ཐང་གི་གླང་ཆེན་ར་སྡེ་བ་ཡིན། ཁོང་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས་རྗེས་སྐུ་འབུམ་རང་སྐར་གྱི་གདན་སར་བཀོད་ཅིང་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་ཐོས་སྦྱོང་བརྡར་ཤ་ཆོད་ངེས་མཛད། བསྡུས་གྲྭ་དང་གཞུང་གི་དམ་བཅའ་ལེགས་པར་བཞག་པས་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་རྒྱས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་གླང་ལོ་སྤྱི་ལོ1841ལོར་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ལོ1843ལོར་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་བཅའ་ཡིག་གི་དགོངས་དོན་བཞིན་འགྲིག་ལམ་གང་ཡོད་ཐམས་ཅད་ཉམས་གསོ་དང་དག་ཐེར་སྒྲ་ཞིབ་མཛད། ཁྲི་ཐུར་ནས་ཅུ་ཟླུང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས

ནས་འཁྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ཞིགས་གནང་། དེ་ནས་བྱང་ཕྱོགས་ཁལ་ཁའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བ་ཡོངས་ལ་སྨན་པའི་འཕྲིན་ལས་ཡོལ་བ་མེད་པ་མཛད། དེ་རྗེས་ཆོས་སྲིད་ཟུང་གི་སྒོ་ནས་སྐུ་འབུམ་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ལ་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་མ་ཟད་དུས་ཟིང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་ཞིགས་ཉེས་གང་བྱུང་ཐམས་ཅད་ལ་ཞལ་བཀོད་ལྷོད་མེད་པ་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་སོ་གསུམ་པ་དང་། རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་ཞེ་དགུ་པ། བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་མཁན་རབས་རེ་བརྒྱད་པ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

ཨན་འཇའ་སྐུ་ཞབས་དྲུང་བློ་བཟང་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་རིན་ཆེན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ1874ལོར་བྱ་ཁྱུང་གི་སྟོད་ཉིན་ཐུབ་བསྟུའི་ནང་ཚན་ཛོ་ཕུངས་སྡེ་བར་ཡབ་ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་གནམ་མཚོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྐུ་འབུམ་རང་སྐར་དུ་གདན་སར་བཀོད་ཅིང་ཁལ་ཁ་རབ་འབྱམས་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་ལྡན་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད། སྐྱབས་རྗེ་ཐར་ཤུལ་དགེ་འདུན་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོའི་མདུན་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་སྐུ་འབུམ་རབ་འབྱམས་པ་ཡེ་ཤེས་དགེ་ལེགས་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་། དབུ་མ། ཕར་ཕྱིན་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ཡང་

དག་པར་མཛད། སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་སྐྱབས་རྗེ་ཞྭ་དམར་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་མདུན་ནས་བསྙེན་རྫོགས་མཛད་ཅིང་། རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པ་……དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། གསེར་ཏོག་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཟུར་བཀའི་དབང་ཆེན་རྗེས་གནང་དང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཤད་ལུང་། ཉམས་ཁྲིད་ཟབ་ཁྲིད་ཀྱི་སྐོར། བཀའ་འགྱུར་གྱི་བཀླག་ལུང་སོགས་ཆོས་རྒྱུན་གང་འདོད་ཐམས་ཅད་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་རྟ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1894ལོར་སྐུ་འབུམ……སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་འཁྲིག…ལམ་ཀུན་སྤྱོད་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཚགས་འཛིན་དོ་དམ་གང་ལེགས………བསྐྱངས། ཁྲི་ཟུར་ནས་སྔ་ཕྱི་ཏུ་མར་ཁལ་ཁའི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་རྒྱུན་གྱིས་རིས་མེད་གདུལ་བྱའི་རེ་འདོད……སྨིན་པར་མཛད། དེ་ནས་སྐུ་འབུམ་དུ་བཞུགས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་དང་སྐལ་ལྡན་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་འདོད་མོས་ལྟར་དབང་ལུང་རྗེས……གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་ལེགས་གསུང་ཆོས་རྒྱུན་གྱི་སྒོ་འཕར་འབྱེད་ནས་དུས་འདའ་བའོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡར་བྲང་རྒྱབ་ཡེ་ཤེས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་འབྲི་ཤེས་རབ་

འབར་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་ཅིང་མཁས་པོ་ཆེན་པོར་གྱུར། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1134ལོར་བྱ་འདུལ་འཛིན་གྱིས་མཁན་པོ། རྒྱ་དམར་གྱིས་ལས་སློབ། ཨར་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གསང་སྟོན་མཛད་ནས་ཕག་མོ་གྲུ་བ་བསྙེན་པར་རྫོགས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1144ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ཤིང་དབྱར་ཐོག་གཅིག་གི་རིང་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དེ་ནས་སྣར་ཐང་གི་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་ཐོག་མར་གསར་བསྒྲིགས་བྱེད་སྐབས་བཅོམ་ལྡན་རིགས་པའི་རལ་གྲི་དང་རྒྱང་རོ་སངས་རྒྱས་འབུམ་དང་མཉམ་གཅིག་ཏུ་ཞུས་དག་མཛད། དེའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གི་མཚན་ལ་དབུས་པ་བློ་གསལ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཞུ། དེ་ནས་ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས་སྟོད་ལུང་ཟུ་ལ་ཕེབས་ཏེ་གནམ་ཙེད་ལྡིང་གི་དགོན་པ་གསར་འདེབས་མཛད་ཅིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཤིང་། སློབ་དཔོན་འབྲེ་ཤེས་རབ་འབར་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་བཤད་རྒྱུན་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཡང་མང་དུ་མཛད། བོད་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གཞུང་འཆད་སྐབས་གཙོ་བོ་འབྲེ་ཨར་དགེ་སློབ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་པར་གྲགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྐར་ཆུང་རིང་མོ་གཞོན་ནུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ཏེ། དེས《མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ》དང་། 《སྡུད་པ》ལ་སོགས་པའི་འགྲེལ་བ་

མང་དུ་མཛད་དོ། །

ཨི་ཤོ་ལེགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཐི་ཤོ་ལེགས་དང་། ཡུམ་ས་སྨན་བུ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་སྐུ་བོན་ཨ་ལ་དྲན་ཚུག་གིས་མཛད། སྐུ་མཁར་ཁྲི་བརྩེགས་འབུམ་གདུགས་བཞེངས་ཤིང་བཙུན་མོ་དམུ་ལྕམ་ཆང་ལེགས་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་རིགས་སྲས་ཟ་ནམ་ཟིན་ལྡེ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བང་སོ་གཡའ་སྤང་མཚམས་སུ་བཏབ། ཁོང་ནི་བར་གྱི་ལེགས་དྲུག་ནང་གི་དྲུག་པ་ཡིན། དེ་ཡང《ལུང་གི་སྙིང་པོ》ལས“ས་ལ་ལེགས་དྲུག་གི་རིང་ལ། བོན་གྱི་རྒྱུད་གཞུང་དུ་མ་དང་། རིག་པའི་གནས་ལྔ་རྣམས་དར་ཞིང་། རིག་པའི་གནས་ལྔ་ནི། ནད་ཀྱིས་གདུང་བ་སྨན་གྱིས་གསོ། གདོན་གྱིས་གཅེས་པ་སྔགས་ཀྱིས་བཅོམ། རྒས་རྒྱུད་འཆི་འཕོ་རྩིས་ཀྱིས་བརྟུལ། ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་སྲས་ཚར་གཅོད།”ཅེས་འཁོད་པ་འདི་ཡང་མཚམས་འདིར་དྲངས་ནས་བར་གྱི་ལེགས་དྲུག་གི་སྐུ་རིང་ལ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དར་ཚུལ་མཚོན་བྱེད་ཙམ་དུ་བཀོད་པ་ལགས་སོ། །

ཀུ་བེ་ར།

ཁོང་ནི་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལ……… གཟིགས་པར་ཞུའོ། །

ཀུ་ཤི་བྲག་ཞབས་དྲུང་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་བྱ་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1861 ལོར་ཕྱུག་རྗེ་ཐང་པོ་ཙུ་ཏྲ་སྟེ་བར་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ།

ཁོང་སྐུ་འབུམ་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་སྐེ་རྒྱ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་མདུན་ལས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དུས་ཟིང་གི་དབང་གིས་ཐོབས་གཞན་ལ་བྱུང་བར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པར་བཞུགས་ནས་བློ་འཛིན་གཤར་སྦྱངས་དང་འབྲེལ་བའི་སློབ་གཉེར་མཛད། ཁྲི་ཀའི་ཨ་ལགས་རྐང་ཚ་ཚང་གི་མདུན་ནས་དགེ་ཚུལ་དང་ཕྱིས་སུ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱང་བསྒྲུབས། དེ་ནས་སྐུ་འབུམ་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ཏེ་རྣམ་འགྲེལ་དང་ཕར་ཕྱིན་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་ཞིགས་པར་གནང་། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་མོ་སྦྲུལ་ལོ་སྤྱི་ལོ1881ལོར་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ་སྤྱི་ལོ1882ལོར་སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་ལ་དོ་དམ་གང་ཞིགས་གནང་། ཁྲི་ཟུར་ནས་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཤིང་སེ་ར་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ཏེ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་། དབུ་མ། ཕར་ཕྱིན། མཛོད། འདུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་འགྲེལ་དང་ཐལ་ཕྲེང་སྦྱར་བའི་གསན་སྦྱོང་ཞིགས་པར་མཛད། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཤིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་འབད་བརྩོན་མཛད་ཅིང་། བྱང་ཕྱོགས་ཧོར་གྱི་ཡུལ་གྲུར་ཕྱིན་ཞིང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ལ་བརྩོན་པ་ལྷུར་ལེན་མཛད་དོ། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་ཉེར་བདུན་པ་དང་། སྨན་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་པ་ཡིན་ནོ།།

ཨེ་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་བརྟན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས། བསྡུས་གཞུང་དང་རིག་གནས་ཆུང་བ། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་བཅས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསླབས་ཏེ་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོར་གྱུར། ཞྭ་སེར་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཀློ་སྤྱིལ་ཡོངས་འཛིན་ངག་དབང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་ཡིན། ནམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སོ། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི«མ་ཅིག་མཁའ་འགྲོ་སྙིང་བརྒྱུད་ཟབ་ལམ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཁྲིར་བདེ»དང་། «མ་ཅིག་ཞི་བ་ལམ་ཟབ་ཀྱི་དམིགས་ཁྲིད་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ»། «གཅན་ཁྲིད་ཡིག་ཆུང་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ»། «མ་ཅིག་ཁྲོས་ནག་སྡེ་ལྷའི་བདག་མདུན་བུམ་གསུམ་དབང་ཆོག་དང་བཅས་པའི་བསམ་འཕེལ་དབང་རྒྱལ»། «གཅན་ཁྲིད་ཞག་བདུན་འགྲིམས་ཚུལ་གྱི་ཟིན་བྲིས་མདོར་བསྡུས»། «འཕོ་བ་སྐར་ཁྱུང་མདའ་འཕངས་མའི་དམིགས་རིམ་དང་ལྷན་ཐབས་ལུན་སེལ་སྒྲོན་མེ»། «མ་ཅིག་རིན་པོ་ཆེ་དབྱངས་འབོད་ཐུགས་རྗེ་མྱུར་བསྐུལ་མ»བཅས་ཆོས་ཚན་བདུན་ཡོངས་པའི་པོད་གཅིག་བཞུགས་སོ། །

ཨེ་རྟོ་ལེགས།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་སྲུ་དེ་ཤུང་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་འོམ་ཐང་སྨན་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། དེ་ཡང«ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད»ལས“སྲུ་

གཤེན་སྟོབས་ར་ཤིབ་ཤད་གིས་མཛད་ཅིང་གསས་ཁང་ས་ལེ་ལྗོན་བྱུག་བཞེངས། ”ཞེས་དང་། «ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»ལས་ལེགས་དྲུག་ཐོག་མ་ཨེ་ཤོ་ལེགས་ཞེས་བྱ། དེ་ཡི་བློན་པོ་ལྷ་བུ་མགོ་དཀར་ཞེས། ཁུ་ཁྲུ་རུ་ལས་སྐྱེས་ཀྱི་བུ་ཡིས་བྱས། ”ཞེས་གསུངས་སོ། བཙན་མོ་དམུ་ལྕམ་བྲ་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ནས་རིགས་སྲས་དེ་ཤོ་ལེགས་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་མཁར་སྟག་རྩེ་བཞེངས། ཁོང་གི་བང་སོ་གཡའ་སྤང་མཚམས་སུ་བཏབ། ཁོང་ནི་བར་གྱི་ལེགས་དྲུག་ནང་གི་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །

ཡོང་ཇོ།

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་སྐད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཐོག་མར་བོད་ཡུལ་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎྜི་ཏ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་རྒྱ་གཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱངས་ནས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་ཆོས་ནི«བསྟན་འགྱུར»ལས«མན་ངག་སྐུའི་སྒྲོན་མ»དང་། «ཐེག་པ་གསུང་གི་སྒྲོན་མ»། «ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་སྒྲོན་མ»། «རིན་པོ་ཆེ»། «མཉམ་ཉིད་གཞིའི་སྒྲོན་མ»། «མཐར་ཐུག་འབྲས་བུའི་སྒྲོན་མ»། «བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་སྒྲོན་མ»། «རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ»། «གསང་བ་ཐུགས་ཀྱི་སྒྲོན་མ»། «མཇལ་གྱི་ཚིག»། «དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་མེད་པའི་མན་ངག»། «ཤེས

རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《རྗེ་བཙུན་མ་འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《རྡོ་རྗེ་ཕག་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས》། 《འཇམ་དཔལ་ཁྲོ་བོར་སྒྲུབ་པ》བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཨོར་ཏུ་སྤྲུ་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་མཁས་གྲུབ་ཉི་མ།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1843ལོར་སྨད་ཕྱོགས་ཨོར་ཏུ་སུ་ཇ་སག་ཧོ་ཤུ་ཆ་གོལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཁོང་སྐུ་འབུམ་རང་སྐར་དུ་གདན་སར་བཀོད་དེ་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་བཀའ་པོད་ལྔའི……གཞུང་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གསན་སྦྱོང་རྩེ་ཅན་ཐུབ་པར་གནང་ཞིང་ཚོགས་ལངས་ཀྱང་ཁ་ཡར་བཞེངས། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཤིང་གསང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཐེག……པའི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ1875ལོར་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི…ཁྲི་ལ་བཞུགས། ལོ་དེར་ཆེ་ཤོས་སྐར་བ་ནས་དོང་ཙེ་ཚོན་བརྒྱ་ལྷག་གིས་གཞིར་བྱས་སྟེང་། ཕྱོགས་ཀྱི་དཀར་ཕྱི་ཡོང་བ་ཁྲིན་བསྡོམས་དངུལ་སྲང་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་དང་། དོང་ཙེ་ཚོན་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལྷག་པའི་རྒྱུ་སོང་གིས་འདུ་ཁང་གྱུན་གྲངས་ཉེར་ལྔ་ཀ་རིང་མེད་པའི་རིམ་པ་གཅིག་པ་ཁྱམས་ར་དང་བཅས་པ་གསར་བསྐྲུན…དང་། མཆོད་ཆ་གྲལ་གདན་སོགས་ལེགས་པར་བསྒྲིགས་ནས་གྲྭ་ཚང་རང་གི་འདུ་ཁང་ནང་དུ་རྒྱུན་འཚོགས་མཛད། དེ་ནས་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གྲྭ་ཚང་ལེགས་པར་

བསྐྱངས། སྐྱབས་རྗེ་ཤིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལས་དབང་དང་རྗེས་གནང་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་མང་དུ་གསན་ཞིང་ཐོས་དོན་རང་རྒྱུད་ལ་བསྒོར་བའི་བསམ་བྱུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཉམས་ལེན་མཛད། ཁྲི་ཟུར་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་དགོན་སྒྲུབ་སྡེ་རྣམས་ལ་འཛིན་སྐྱོང་དང་དད་ལྡན་གདུལ་བྱ་ཡོངས་ལ་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་རིས་མེད་དུ་བསྩལ་བར་མཛད། ཁོང་ནི་སྐུ་འབུམ་དུས་འཁོར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཁྲི་རབས་ཉེར་གཉིས་པ་དང་། རྒྱུད་པའི་མཁན་པོའི་ཁྲི་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཨུ་རྒྱཙ་རིན་ཆེན་མཆོག

ཁོང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཙམ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཁོང་གི་བསྒྱུར་རྩོམ་ནི《བསྟན་འགྱུར》ལས《གཏོར་མའི་འགྲེལ་བ》ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་བི་ད་ཏྟེ་ནས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །

མཇུག་བྱང་།

དེ་ཡང་《གངས་ཅན་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣའི་མིང་མཛོད་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་》འདི་ནི་བོད་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལྟར་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དཀྱུས་མའི་མིང་མཛོད་ཅིག་ཡིན། རང་རྒྱལ་བོད་རིགས་མི་དམངས་རྣམས་ཀྱིས་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་འཐབ་རྩོད་དང་མ་འོངས་པའི་འཚོ་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་ཡོད་ཕྱིར་སྙིང་སྟོབས་དཔུ་འགྱུར་གྱིས་མིའི་རིགས་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་ཤོག་དཀར་གྱི་སྙིང་དུ་གསར་གཏོད་དང་གསར་བསྐྲུན་གྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་དཔེ་རིས་ཇོ་མཚར་ཞིང་བརྗིད་ཆགས་པ་ཞིག་བྲིས་ཡོད་པ་རེད། ཁྱད་པར་དུ་བོད་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིག་གནས་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་པའི་ཆབ་སྲིད་པ་དང་། དཔལ་འབྱོར་བ། རིག་གནས་པ། སློབ་གསོ་བ། ཚན་རིག་པ། གསོ་རིག་པ། དམག་དོན་པ། མཚན་ཉིད་པ། ཆོས་ལུགས་པ་བཅས་མི་སྣ་ཉིས་སྟོང་ལྷག་གི་མིང་མཛོད་འདིའི་ཁོངས་སུ་བསྡུས་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་རིམ་ལྟར་ན་སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་ལོ་བཞི་བརྒྱ་བཅུ་བདུན་པར་བོད་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤུ་ཤོས་སུ་གྲགས་པའི་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་དང་། སྟོད་ཀྱི་སྟེང་གཉིས། བར་གྱི་ལེགས་དྲུག [illegible] འོག་གི་

བཙན་ལྔ། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ནས་འུ་དུམ་བཙན་པོ། རྒྱལ་ཕྲན་སིལ་མའི་སྐབས་ཀྱི་མངའ་རིས་རྒྱལ་རྒྱུད་དང་། ཡ་རྩེའི་རྒྱལ་རྒྱུད། ཡར་ལུང་རྒྱལ་རྒྱུད། ལྷ་སའི་རྒྱལ་རྒྱུད། ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་རྒྱུད། ས་སྐྱ་པའི་སྐབས། ཕག་གྲུའི་སྐབས། རིན་སྤུངས་པའི་སྐབས། གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་སྐབས། དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྐབས། བཀའ་ཤག་སྲིད་གཞུང་གི་སྐབས། བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་སྟེ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་བཙུགས་པའི་བར་དུ་··· ཡིན་ལ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་དབང་དུ་བཏང་ན་བོན་པོ་དང་། རྙིང་མ་པ། ས་སྐྱ་པ། བཀའ་གདམས་པ། བཀའ་བརྒྱུད་ཆེ་བཞི་ཆུང་བརྒྱད། ཞི་བྱེད་པ། ཇོ་ནང་པ། དགེ་ལུགས་པ་བཅས་ཡོད་ཅིང་། བོད་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ······ལུགས་ལྟར་ན་དགོན་པ་སོ་སོའི་གདན་རབས་དང་། གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་སྤྲུལ་སྐུ། གོང་མ་སོ་སོའི་དབུ་བླ། རྒྱལ་ཁམས་འགྲིམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་བཅས་ཡོད། མི་སྣ་སོ་སོའི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་དང་། སྐུ་ཚེ་གང་པོའི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་རྣམས་ཐོན་ཀྱི་ཡིག་ཚང་དག་ལ་ཁུངས་བཙོལ་ནས་འཛིན་ཐང་ཙམ་གྱིས་ཞིབ་བསྡུར་བྱས་པ······ལས་རྟོག་བཟོའི་ཚིག་ནི་གཅིག་ཀྱང་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཚད་ཤིན་ཏུ་ཞན་པས་ནོར་འཁྲུལ་དང་ཆད་ལྷག་ནི་དེ་ལས་མང་བས་གངས་ཅན་མཁས་དབུ་རྣམས་ཀྱིས་དག་བཅོས་དང་ཁ་སྐོན་མཛད་པ་མཁྱེན་མཁྱེན། འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ་བ་རྣམས་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་མགོ་དང་། དུས་སྟོད། དུས་དཀྱིལ། དུས་སྨད།

དུས་མཇུག་བཅས་ཁག་ལྔ་ལ་བགོས་ནས་བཀོད་པ་དང་། ཁ་ཤས་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་འབྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་གསལ་ཞིང་སློབ་མའི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་ལོ་ཚིགས་དེ་སློབ་མའི་གཤམ་དུ····བཀོད་པ་ལས་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཀོད་མེད། མིང་མཛོད་འདིའི་དཀར་ཆག་ནི་ཀ་མད་སུམ་ཅུའི་རིམ་པ་ལྟར་བསྒྲིགས་ཡོད། མིང་མཛོད་འདི་ལ་མི་འདང་བའི་ཆ་ཤས་ནི་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣ་སོ་སོའི་འབྲུངས····ཡུལ་རྣམས་དེང་སང་གི་ཡུལ་མིང་དང་ས་མིང་ལ་སྒྱུར་ནས་ཞིབ་བསྡུར··བྱེད་མ་ཐུབ་པ་ཡིན། མིང་མཛོད་འདི་བརྩམས་བསྒྲིགས་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དོར་ཞི་གདོང་དྲུག་སྙེམས་བློ་དང་། འཚོ་བྱེད་བྱམས་པ་འཕྲིན་ལས། གན་བསོད་ནམས་དཔལ་འབྱོར། གན་རྒྱལ་མཚན་སྙིང་པོ་རྒྱལ་སོགས་ཀྱིས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཐུགས་ཁྲར······ཆེན་པོ་མཛད་པ་དང་། བརྩམས་བསྒྲིགས་ཚར་རྗེས་མཛེས་མདའ་ཐུགས་བསྟན་ཕུན་ཚོགས། སློན་སྤྲིད་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། མགར་སྟག་མོ་ལེགས་པ་གསུམ་གྱིས་མ་ཡིག་ཆ་ཚང་ལ་ཞུས་དག་མཛད··པས་བཀའ་དྲིན་ཆེད་དུ་ཞུ་བ་ཡིན། ད་དུང་གྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ··གྲྭ་ཆེན་མོའི་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁྲིའུ་དང་། གྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་ལས··ཁུངས་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་རོགས་རམ་མཛད་པར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞུའོ།

སྒྲིས་པ། རྣམ་མང་ལོ་རྒྱུས་མི་སྣའི་རྣམ་གཞག་འདིར།།
རྣམ་དག་སེམས་པ་དཀར་པོའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས།།

རྣམ་འདྲེན་སྟོང་གི་རྣམ་རྟོག་གཡོ་བ་ཞིག།
རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་རྣམ་པར་སྨིན་གྱུར་ཅིག།

སྒྲིག་པ་པོས་སྤྱི་ལོའི་ཟླ་བ་ཚེས་ཉིན་པེ་ཅིན་ནས་སྦྱར།
༡༩༩༢ ༢ ༢༣

མཁའ་འགྲོ་སྐྱབས་ཀྱིས་དཔེ་སྒྲིག་གི་འགན་ཁུར།
གྲགས་པས་དཔེ་ཚའི་མཚན་བྱང་བྲིས།
ཞུ་དག་པ་ཡེ་ཤེས་དབང་མོ།

Karma Lekshey Ling Library
ཀརྨ་ལེགས་བཤད་གླིང་
དཔེ་མཛོད་ཁང
Swayambhu, KTM, Nepal

གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་མིང་མཛོད།

ཀོ་ཞུལ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་
རྒྱལ་བ་བློ་བཟང་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་བརྩམས།

མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ཞིན་ཧྭ་དཔེ་ཁང་གིས་བཀྲམས།
མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་པར་ཁང་གིས་དཔར།
1992ལོའི་ཟླ12པར་པར་གཞི་ཐོག་མར་བཏོན་པ་དང་དཔར་ཐེངས་
དང་པོར་བཏབ།
དཔར་གྲངས། 1—1,700
ISBN7－5421－0200－1\K·27(民文)
རིན་རེར་སྒོར། 80.00